

* ترجمه الشارح سودی افندی *

عمومی الیه بوسنوی الاصلدر قائد توفیق الیه تحصیل علم و کمال همچون دور بمالک و کالای طمکده به مالک اولدقین ضمره دار السلطنه ده طریق سعادت رفیق تدریسه بعد الدخول وظیفه قاعدایله قناعت * وعهد قدیمده چتمکان سلطان احمدخان اول طاب ثراه حضرت تیرتک جامع شریفقری محلنه مشرف ابراهیم پاشای قدیمه منسوب اولوب بتدکاب خاص پادشاهی به مأوی تعلم و تربیه اولان سرایده خواجک خدمته مواظبت اوزره ایکن یک بش سنه سی حدودنده اتصال ایتسیدی * اشبوکستان شرحندن بشقه مشوی شریف و دیوان حافظ و بوستانی شرح ابدوب کافی و شافیه به ترجمه لری وارد قاضی میر حسین میبدینک هدایه الحکمه شرحی اوز ربنه حاشیه مشهوره سی و آثار ساره سی اولان مصلح الدین لاری مرحوم دیار بکرده مفتی و مدرس ایکن تحصیل هنگامنده

واروب لسان فارسی بی اندن اخذ ایتسیدی

یعنی لاریتک تلمیذی ایدی

علیهم الرحمة

والغفران

بیاپایه صدارت الطول حالا نقیب الاشراف عصمت یک افندی زاده عارف حکمت یک افندی حضرت تیرتک اشبو شرح لطیفه ستایش بلیغانه لریدر

زهی لوح تصاویر معانی	کز لال عجب ارژنگ مانی
درو کجیده درهای دقایق	که در معنی شده بحر حقایق
دهد بوی بلاغت گلستانش	بر عرفان برآرد بوستانش
بیاض کاغذ صبح مزایا	سیه رنگ مدادش شام معنا
دلیش کشته چون برهان قاطع	ظریفی را بود تیسار نافع
هنرمندان ازین تألیف سودی	عجب نبوده اگر یابند سودی

زاسعد طالعش چون یافت سعدی

منور کشته از وی قبر سعدی

و معتمد طبع

باب اول در سیرت	باب دوم در اخلاق	باب سوم در فضیلت	باب چهارم در فوائد
پادشاهان	درویشان	قصاصت	خاموشی
۷۰	۱۸۹	۲۶۹	۳۲۷
باب پنجم در عشق	باب ششم در ضعف	باب هفتم در تأثیر	جذل سعدی بامدی
وجوای	ویری	تربیت	در بیان توانگری
۳۳۷	۳۸۸	۴۰۱	۴۲۷
	باب هشتم اداب صحبت	خاتمه کتاب	
	۴۵۰	۵۱۰	

دهنده حاصل وقایع اولان معنی امر واحد اولوب قننی اقله افاده اوانسه اصلا متغیر اولدیغنه بناء مدار افاده معنی اولان اعراب وذات وحدته دلالت ایدن اسم وفعل الیه حروف معانی هر لسانده جاری اولمغه اشبوطع وتمثیلنه همت بلند رتبت شاهانه الیه موفق اولدیغمر کلستان عباره سنک اعرابی یعنی جمله فعلیه واسمه ومبتدا وخبر ومعانی حروف الیه بناسنی یعنی مصادر ومشتقات وجوامیدی شارحی سودی مرحوم ذکر ایدوب وعلامت اعرابی اولان اضافت معنویه تک دخی بانواعها سراپا بیستی ومفعول لک صریح وغیر صریح بحرینی التزام ایش ایه ده تعریف واقسام وغرضلرینه تصدی بیور مدیغندن نمجا للفساده قلم شکسته رقم اسعد حقیر الیه اشاره جسارت اولنیدی

*** تعریف الاضافه واقسامها ***
 معلوم اوله که اضافت ایکی نوعدر برینه اضافت لفظیه واصافات غیر محضه دیگرینه اضافت معنویه واصافات محضه دیرل * اضافت لفظیه مجرد تحفیف کلام ایچون اولوب مثلا (حسن وجهه) (والضاریان زیدا) ترکیلری اصل معنایینه تغیر کلیه رک تحفیف ایچون بالاضافه (حسن الوجه) (والضاریان زید) سبکته تبدیل ایدرل * واشبو اضافت لفظیه لسان فارسیده اولوب لسان عربی به مخصوصدر * اما اضافت معنویه اوج قسم اوزره اولوب (اولکبسی) اضافت بیانیه (ایکجیبسی) اضافت لامیه (اوججیبسی) اضافت ظرفیه در * اگر مضاف مضاف الیه جنسی یعنی مضاف الیهی وغیری بی شامل اولور ایسه اضافت بمعنی من در که اکا اضافت بیانیه دیرل (خاتم فضة) کی که تقدیری خاتم من فضة در اشته مضاف اولان خاتم برجنسدر که مضاف الیهی اولان فضة در وغیری نسنه در دخی اولور * كذلك مضاف الیه اولان فضة در هم خاتم وهم غیر نسنه بایلور * واکرمضاف الیه مضافک جنسی اولماز ایسه کرک ایسه مضاف الیه مضافه مابین اولسون (غلام زید) (ورأس عمرو) کی کرک ایسه اخص مطلق اولسون (یوم الاحد) کی کرک ایسه مضافک اصلی اولدیغنی حالده من وجه اعم اولسون (فضة خاتمک) کی اضافت بمعنی لامدر که اکا اضافت لامیه دیرل (غلام زید) کی تقدیری غلام زیددر * واکرمضاف الیه مضافک ظرفی اولور ایسه اضافت بمعنی فی در که اکا اضافت ظرفیه دیرل (ضرب الیوم) کی که ضرب واقع فی الیوم تقدیرندهدر * لکن اضافت ظرفیه کلام عربیده قبل اولدیغندن اکثر نحاا اضافت لامیه ده داخلدر دیرل وجهور اسلاف

نحو بین عینده اضافت لایحه درن خبری تعیر اولوب سببجی اضافت بمعنی فی تعیری مخترعات این حلیجندن اولنیده بعض متأخرین ذاهب اولمشلر ایسه ده صاحب کیاف (الله الخصام) تعیری نه اضافت بمعنی فی به اشارت ایشله رد اولمشلدر * ودخی معلوم اوله که مضافه مضاف الیه یکنه اکثر اخصاص کل اولوب وبعضا لایق ملائسه دخی اضافت اولور * مثلاً آخرک ملککنده اولان داری مستاجر لک بر مدت استیجاری ملائسه سببه داری وزماندن بحث ایدن ککنه ملک ککنه دخی حاوی اولوق اعتبار الیه زمانی وطریق عامده کیدن ککنه تک مثببی اعتبار الیه طریق دیور محاز انفسه اضافه ایدیکی کی یکنه لک جمله سی فارسیده دخی چاریدر * الغرض من الاضافة *

ودخی معلوم اوله که اگر برانهم معرفه به مضاف اولور ایسه تعریف کسب ایدر (غلام زید) مثلاً ده غلام زیده مضاف اولوب تعریف کسب ایدیکی کی * زبرا غلام دینلکده فقط کوله جنسی اکله شلوب کیک ولد یغنی فهم اولماز لکن معرفه یعنی معلوم اولان زیده مضاف اولدقده تعریف کسب ایدوب زیدک کوله سی اولدیغنی معلوم اولور * واکر نکره به مضاف اولور ایسه تخصیص کسب ایدر (غلام رجل) ترکیلنده اولدیغنی کی زبرا غلام رجله مضاف اولماز دن اول رجل ایچون یاخود مرأ ایچون اولوق بمثل ایدی رجله مضاف اولوبه تخصیص کسب ایدوب وتخصیصی شرکی تطبیل ایشله مرأ ایچون اولدیغنی ساقط اولور * اما اضافت بیانیه در غرض مضافه نوعی بیاندر مثلاً (خاتم) قننی نوعدن اولدیغنی یعنی التوندن ویا کندن ویا سائر معدیاتدن اولدیغنی بیان مراد اولدقده خاتم فضة دینکله کشدن اولدیغنی معلوم اولوب سائر لری ساقط اولور * ودخی معلوم اوله که اضافت بیانیه الیه اضافت لامیه تک پش لرنده فرق بودر که * اگر مضاف الیهک مضاف اوزرینه حلی صحیح اولور یعنی مضاف مبتدا ومضاف الیه خبر اولمغه صالح اولور ایسه اضافت بیانیه اولور مثلاً (خاتم فضة) اضافتده فضة تک رفعله (الخاتم فضة) صحیح اولدیغنی کی * واکر حل مذکور صحیح اولماز ایسه یعنی مضاف مبتدا ومضاف الیه خبر اولوق صحیح اولدیغنی صورتده اضافت لامیه اولور مثلاً (غلام زید) ترکیلنده زیدک رفعله (الغلام زید) صحیح اولدیغنی کی

*** تمه ***

ودخی لسان عذب الیسان عربیده صفتک موصوفنه وبالعکس یعنی موصوفک صفتک اضافت لری عند البصر بین ضعف اوزره اولوب فاما عند الکوفین جائز ولسان فارسیده صفتک موصوفنه اضافتی خود شایعدر (زم سوهان) کی که اصلی سوهان زم در وموصوفک صفته اضافتی ایسه واقعدر (مرد کریم) کی * لکن کرک لغت معتبره فارسیده در شرفنامه صاحبک * در فارسی اخر موصوف ومضاف مکسور بود فاما چون صفت از موصوف مقدم شود اخر موصوف موقوف باشد * قولنج (وکرک اسحق) فواجه سی احد افتدی مرحومک مقدمه الادب ترجمه سی (اقصی الارب) نام کتاب فاخرک مقدمه ثانیه سنده * لسان فارسیده اعرابات ثلثه اجرا اولمغه لک هر فارسی کله تک اخری ساکن قرائت اولنوب فقط اوج موضعه که (مضاف) و (موصوف) و (معطوف علیه) در علامت وضع اولمشلدر که برکله برکله به مضاف اولدقده مضاف علامتی جر در یعنی مضافک اخری هاء رسمی اولدیغنی صورتده مجرور اولور (جان من) کی واکر هاء رسمی اولور ایسه کاتنده های اثبات ایدوب تلفظده اندن بدل هزه مکسوره الیه ادا ایدرل (کرده من) کی واکر برکله ضمیره مضاف اولور ایسه کاهی مضافک آخرنده جر ظاهر اولور کاهی ظاهر اولماز مثلاً (کردنش) و (کرد نشان) و (کردن ایشان)

در بر (ودخی برکله به صفت واقع اولسه موصوفک آخرینی مجرور ایدرل مضافه تقدیر
اولندی بی وجه اوزره (روی زیسا) و (خائنده داننا) کی ودخی برکله برکله نك اوزرینه عطف
اولسه اگر معطوف علیک آخرینک حرکه به تحلی و ارایسه آخرینی مضموم ایدوب وضعیه
علامت اولسون ایچون معطوف علیه و معطوف میانه ضمه جنسندن واورسم ایدرل که
کتابنده اگرچه موجوددر لکن قرائت اولتماز (من وتو) و (پدر ومادر) کی واکر حرکه به
تحلی اولمز ایسه مثلاً معطوف علیک آخری (الف) یا (واو) یا (هائ رسمی) اولسه واورسمی
مذکوره ضمه حرکت ویررر مثلاً (پا و سر) و (تو و من) و (خائنده ودانسته) کی و ذکر
مجرور ایدن مواضع ثلثه دن غیر مواضعه البته کله فارسیه نك آخری ساکن واور* دیوب بط
ایلدیکی اشبو قول فوائد اول منطوق فیه صفک موصوفه اضافتی دیمک مجرد موصوفک
آخری مجرور اولغله اضافه شیه اوله سندن عبارتدر فاجفظه* و فارسیه براضافت دخی
وارد که اکا اضافت تشبیه دیر که مشبه بهی مشبه مضاف الیکدر و بواسافت عریده دخی
وارد

✽ احوال مفاعیل ✽

معلوم اوله که مفعول به ایکی قسم اوزر در بری مفعول به صریح و دیگری مفعول به غیر صریح
اگر کرک کلام عربی و کرک سبک فارسیه بر فعلک مفعول بهی تجسوازی

حرف واسطه سیله اولمز ایسه اول مفعول مفعول به

صریح واکر حرف واسطه سیله

اولور ایسه مفعول به غیر

صریح محدود

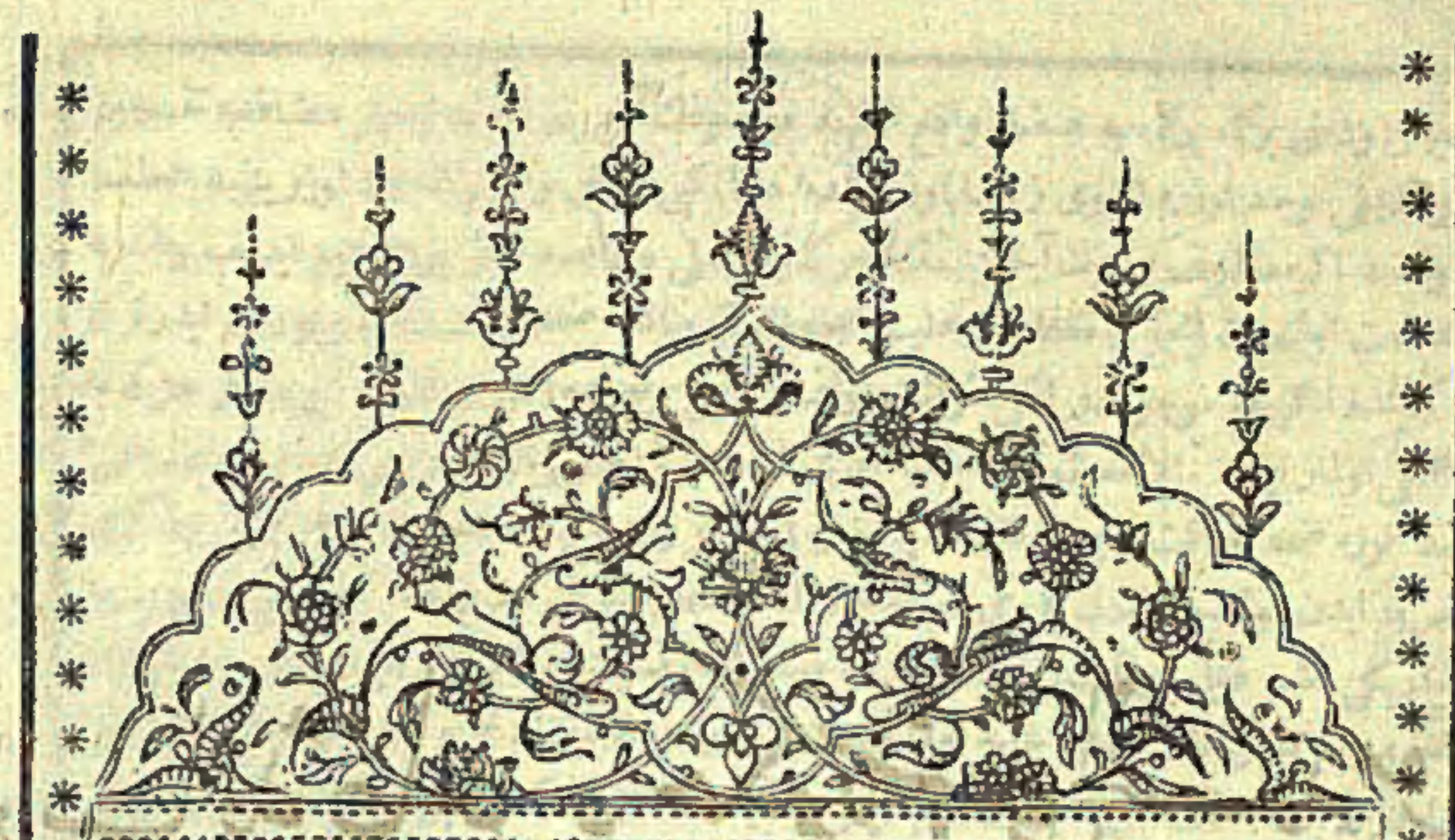
۸

ترسانه عامره حکیم بلشی السید موسی

نظیف افندیك وفی در ۱۳۵۹ هجری

SOLEIMANIE G. KUTUPI N. 1	
Kitap No.	Sayıd Nagif ef.
Yerli	
Eski	50
Tasnif No.	891.55-8

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله وسلام على عباده الذين اصطفى خصوصاً على رسوله محمد المصطفى الذي وصفه في كتابه الكريم وقرأه العظيم فقال وهو اصدق القائلين وما ارسلناك الا رحمة للعالمين وعلى اله الصلوة والسلام والى اله النجاة الاذ كيا الكرام واصحابه النجاة الاذ كيا العظام * وبعد * معلوم اوله که پو صحابك منقش و پو اوراقك مرقي احقر العباد سودی نامراد ایدر که بر کون این اوفانده و اشرف ساعتده احب محبین و اخلاص مخلصین اولکه انواع علوه آراسته و اصناف فنون ایله پیراسته ایدی اخلاق سینه ایله محلی و اطوار سینه دن مخلی اکل العلماء و افضل الفضلاء احسان و عطاده بی همال و سماحت و سخا و بی مثال جود و کرده شهن کور مشدر روز کار دور ایدلی یونه جرخ و وار شیخ حرم مدینه منوره عمر افندی سق الله ثراه و جعل الجنة مشواه خانه شکسته به کلدی پس انکلام بجز انکلام و یناق الی المرام حسنیجه کتاب کلستان که اعجوبه اهل خیال و نمونه شهر حلال و نوباوه بوستان بیان و تذکره دوستان زمان و زهنگاه اولوالاسباب و قبله کاه طلابدر تذکر اولندی ایتدی که نه اولیدی بو مخدره صاحب جلالک و نوعروس حله خیالک پرده افتاعنی و حجاب امتاعنی رفع ایدر ترکی عبارتله بر شرح اولیدی تا کیم مشکلاقی بیان و معضلاتی عیان اولوب عبارتاقی معلوم و استعمالاقی مفهوم قانونی مضبوط و اسلوبی مر بوط دوشیدی ایتد مکه بغایت یزدان و همت یاران بوقضیهک حصولی بر ادق التفاته موصولدر هماندم اول بار موافق و محب صادق و عدل اکرم دین و خلفه شین دیوب لباس التماس اتکنی محکم طو توب فرار بولارین سد و بهانه سوزارین رد قبلدی اگر چه کیم ترکی عبارت ظرافتدن دور لکن المأمور معذور و هم فارسی لغاتی شرح ترکی عبارت ملازم و مناسب بلکه لازم و واجبدر همان ارباب عرفاندن متوقع و اصحاب احساندن متضرع اولدر که بوینده کتک و ذره احقرک هر عیب و قصورین و نقصان و قنورین که کوره لسه و فله راجع بیلوب اصلاحی احسانلرندن دریغ بپورمیدر والله الموفق الی سبیل الرشاد و هوروف بالعباد و هو حسی و نعم الوکیل

حضرت

اکثر نسخه اشود بیاچه طی
اولمشد رونخته مصنفدن
استساخ اولمش اولدی یغی
مصرح اولوب مأخذ ترتیب
وطبع اولان نسخه ده دیباجه
مذکور یازمش
ایسده (اکل العلماء و افضل
الفضلاء فقره لری برنده افضل
خلاق و اکل اخلاق
و اکرم عرب و عجم علی
الاطلاق فقره لری یازمش و
اول فقره لاهل دانشه معلوم
اولدیغی اوزره قابل تأویل
اولدیغی حیثیله او یغونسز
اولدیغی طبع اولتوب
پرلینه ذکر اولنان (اکل
العلماء و افضل الفضلاء
فقره لری طبع اولمشدر طی
اولنان فقره نسخه دیگرده
کور بلورسه اصلاح اولتی
اقتضا ایلدیکنی اخطار
ایچون بو محله اشعار اولندی
للطابع الفقیر اسعد

(حضرت شیخ رحمه الله ذکرندن صکره حدیث شریفه اقتدا بدوب حدیثی معنی ذکر ایلدی و بیوردی * منت خدایا * زیر حقیقت حد ذات باریک صفات کالیه سنی مشتمل کلام ذکر ایلکدر) لفظ جدی و یا بعض مشتقاتی بخصوص ذکر ایلک واجب دکل (نته که حاشیه مطالعه بنید بغدادیدن روایت ایدوب بیوردی حقیقه الجید اظهار الصفات الکمالیه یعنی حقیقت حد حاکم و دالی مشتمل الفاظی ذکر ایلکله دکلدر) حاصلی لفظ جد و مشتقاته مخصوص دکلدر حقیقت حد بلکه هر کلام که خدایک صفات کالیه دلالت ایدر حقیقت حد اولدر کرکه عربی دله اولسون و کرکه غیرله (منت نایله و ناسر مصدر در من بمن دن یعنی قصر بایک مضاعفتدن تو بجه تنیه ده مستعمل در) من تو بجه اولدر که یکسره به برسنه اعطا ایلده سن صکره اذا و حقا ایچون باشنه فقه سن پس بومنت عقلا و شرعا مذمومدر (نته که قرانده بو متک نهینده آیت کریمه وارد اولمشدر قوله تعالی لا یطولوا صدقاتکم بالمن والادی) و من تنیه اولدر که سود که بعض نسنه انعام ایلده سن صکره تخنن طریقه یعنی محبت و مودت جهندن ایلدیکن عطا بای تعید ایلده سن که محبتک اولدیفته متبه اولمچون و بومنت عقلا و شرعا مقبولدر نه که آیت کریمه بوکه دلالت ایدر قوله تعالی بل الله بمن علیکم (پس ذات باری به ایکی طریقه بله منت اثبات ایلک اعتراف و اقرار طریقه در یعنی بونجه نعم جلجله که بزه اعطا ایلشد و هر دم و هر ساعت اعطا ایدر اگر بزه منت ایلده لایق و سزا وارد دیمکدر اخبار طریقه دکلدر یعنی بواثبات و اعتراف طریقه در اخبار طریقه دکلدر یعنی بزه منت ایلدی و یا ایلدیکن دکلدر پس بواعتراف محض شکر و شاد (خدای ایلده و یا سز ایکی معنی یشنده مشترکدر برینسی ذات باری به اسجد عربیده الله کی غیره اطلاق جارزد کلد و برینسیده صاحب ورب معناسند در کد خدا و خانه خدا کی صاحب خانه دیمکدر بونده یا ساکن اوقو غنی لازم در) معلوم اوله که هر کله نک که آخری الف و یا و او اولسه انده بونلدر صکره بر یا مقرر در نهایت حالت اضافته اثباتی لازم در کرکه اول کله صفت مضاف اولسون بوی دلاویز کی کرکه غیر به مضاف اولسون بوی نافه کی فاحفظ (را بونده لام جارر کی تخصیص افاده ایدر) (المنه لله کی یعنی منت لله کدر و منه اول حقیق و حریدر مذکور اعتراف طریقه منت الله دیمکدر دکلدر بر امان اولدر و بر منون علیهم) (پس منت آنکدر بیره نیم اکا دکل) (معلوم اوله که معود رومینک آداب بخنده متک اولی المنه لواه العقل در) (پس انده جاری اولان مباحث و مناقشات بونده جاریدر اما طالب تحصیل فارسی اولنه مناسب و ملازم اولدیغیچون ترک اولندی * عز * فعل ماضی مفرد مذکر غائب صیغه سیدر لغتده بولمچان نسنه به در) (اما بولک کی بر زده بی مثل و بی مانند معناسنی تضمین ایدر در معنای استمرار هر اد در یعنی دائم عز بر زده دیمکد اوور * و * واو حرف عطفه در قیاس بونده و اوله همزه پینده مضموم اوقمقدر اما عربی کی مفتوح اوقو غنیله شهرت بولمشدر * جل * عز کی فعل ماضی مفرد مذکر غایدر لغتده عظیم دیمکدر اما بولک کی بر زده متعالی معناسنی و بر زده اولی بودر که عز به عطف تفسیری اعتبار اولنه بواکی جلله فعلیه معنی جهندن خدایه صفت واقع اولمشدر * که * حرف رابط صفت و یا حرف تعلیل که بوراده اداندر ماقبلنی مابعدینه ارتباط ایچوندر دین نه بی ربط ایلدیکنی تعیین ایلک قلت تأملدن ناشیدر * طاعش * طاعت مصدر در طاع یطوع دن (یعنی قصر بایک اجوف و آویسندن انقیاد معناسنه ضمه اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتی قبیلندر خدایه طاعت و انقیاد دیمکدر * موجب * اسم فاعلدر افعسال بایندن بولک کی بر زده سبب معناسنه در مابعدینه اضافتی اسم فاعلک

دلاویز و شعی

اوقو غنیدر اما عربی کی مفتوح اوقو غنیله شهرت بولمشدر دیمه سی جای استقرار ایدر قند بر لطایع الفقیر اسعد

مطله
مطله
اشوعز و جل فقره سی
عربیه در و بومقوله فقره
عربیه فارسی و ترکی انشا
خلانده آیتان اولنور لسان
آخر اراسته کلکله احزاب
و بناسنه خلل کلز شارحک
مع الفارق اولدر ق فارسی به
قیاسله عز و جل میا ننده
اولان و اعطافه بونده قیاس
و اوایله همزه یشنده مضموم
جای استقرار ایدر قند بر
لطایع الفقیر اسعد

مفعولان اضافتند (و مضاف بودله مکسور الاخر اولور * قربت * قربت قرب یعنی
 حسن بحسن یا بتدن مصدر در قرب که تعقیب بعد در یقین لك معنایه (سین و تا ادات خبر
 در است الفک فحیه ادا ت رابطه در دین التي همزه مجتلبه اولدیغنی یلزمش (طاعت
 مبتدا و موجب خبری (محصول ترکیب) انجلا بن خدا که اکا طاعت و انقیاد ایلک یقینکه
 سیدر زرا قرأند و اسجد واقرب یور مشدر (منه سنده شین ضمیرك اصلش در ماقبلک
 همزه ایله آنکچون آخرنده ها اولان کله به داخل اولسه همزه ثابت اولور بنده اش کبی دین همزه
 مجتلبه ایله همزه اصلیه بی تشخیص ایلز ایش * و بشکر اندر ش من ید نعمت * و اوسابقا مذکور
 اولان کبی در قیاسده واستعمالده لکن یونک کبی براده ماقبل مابعد یصل اولسه و اولفظا و لئما
 بلکه ماقبلنده حرفک مضموم اوقمنسته علتدر انجیق قتامل (و با حرف ظرفدر عربیده فی کبی
 (وشکر بر فاعلدر که متعمد انعام ایچون تعظیم معناسنی و بر (شکرک وجدک و مد حک تفصیلله
 معنایه مطلع اولق استین حاشیه مطالعه و ار در مراجعت ایلسون (اندر یا متضمن اولان
 معنای ظرفنی تا کید ایدر بو اسلوب کلام مجتلبه اکثر من ان یحصی و اشهر من ان یخفی در
 (ته که بو کلبه مواضع متعدده ده وارد اولسه کر کدر ان شاء الله تعالی (یا بونده زائد در تحسین
 لفظ ایچون کلبدر دینار مذکور تقریردن بی خبر ایشلر (شین ضمیری یته خدایه راجعدر) مزید
 میکل فحیه مصدر می در زیاد معنایه میکل ضمیمه افعال باندن مصدر می اولسنی تجویز ایلین
 غندی سوبلش (مزید زاد یزد دن یعنی ضرب بانک اجوف باندن لازمه متعدی یکنده
 مشترکدر بونده لازم واقعدر نعمته اضافنی مصدرک فاعلته اضافنی قیلنددر) و ینه سین و تابعنی
 ادات خبره قدر در زرافاعده در که فقره اولاده بر اداتی ذکر ایلسه فقره ثانیه ده حذف ایدوب
 تقدیر ایدر (و بو ادات خبر معنی جهشیدن شین ضمیره مقیددر) و یوفقره اول به معطوفدر (و مزید
 مؤخر مبتدا (و بشکر مقدم خبری و جا زدر که مزید طرفک فاعلی اوله (در شکرش مزید نعمت
 ثانیست تقدیرده اوله) حاصلی جمله اسمیه جمله اسمیه به معطوفدر یا ظرفیه اسمیه به (محصول ترکیب)
 اللهم شکریده اولق از یاد نعمته سیدر نه کیم خدا کلام مجتلبه یورر (ولن شکرتم لازید نکم
 (ماصلی خدایک و بر دیک نعمته شا کر اولق جلب نعمت تجدد ایلر * هر نفسی * هر کل افرادی
 معنایه در (نفس حیات صاحبیلرک جوفته داخل و خارج اولان هوادر بحججه دم در بر
 و ترکیب صواق (و با حرف وحدتدر هر نفس دیمکدر) که حرف رابط صفتدر که ارتباط ایچونددر
 دیو اطلاق ایلین اجارا ایش * فرو و برود * فرو یونک کبی بر زده اشاعلی معناسنی افاده
 ایدر ایدر اما احکمر ترا کیده مستعملدر نه کیم وارد اولان محمله تعین اولنور ان شاء الله
 تعالی (فرونک اصلی فرو و در تخفیف حریف اخیر حذف اولنشددر دین حرفه اسمی
 فزق ایلز ایش (می ادات حالدر فعل مضارعده) اما ماضی ده ادات حکایتدر (و کاه
 اولور که مضارعده بای استقباله معناسنی افاده ایدر (و کاه اولور که مقام استمرارده مستعملدر
 بونده کی کبی (رود فعل مضارع مفرد غایدر و یدندن مشتق در کیدر دیمکدر (معلوم اولاک
 فارسیده مصادرک آخری نون اولور و یونک ماقبل یا تا اولور و یا دال و ذالک ماقبلی یا
 اولور سه جیع مشتقات بحکم قیاسله اندن مخرج اولور (اما تالی مصدر و ذالک ماقبلنده یا اولین
 مصدر دین ماضی ایله اسم مفعولدن غیری نسبه مشتق اولماز بو اسلوب ضبط اولجه جیع
 مشتقات بحکم قیاسی اولور هیچ بر نسته سی سماعی اولماز نهایت فکره بر مقدار ریاضت و برک
 استر (محصول ترکیب) هر نفس که اشاعنی کیدر یعنی جوف حیوانه نزول ایدر * حمد
 حیوانست * حمد میم اولک ضمی و نایینک کسری و دال مشدده ایله افعال باندن اسم

ردلامعی
 رد سروری

رد کافی و ابن سید علی
 و سروری و شعی
 رد ابن سید علی و سروری

مطل
 قاعده

کلام مسجده فقره کلام
 موزونده مصراع مقابنده در
 و سجع ایکی فقره نک
 اجتماعدن عبارتدر مد

ردلامعی

رد کافی

مطل

مطل

فاعلدر

فاعلدر قوت و بریجی معنایه حیایه اضافنی اسم فاعلک مفعولته اضافنی قیلنددر (حیات
 در یلکدر (مصحفده الف واوشکلنده یازیلور (اما غیری بر زده الف کندی صورتنده
 یازیلور (وسین و تا ادات خبردر سابقا ذکر اولسان کبی (مد حیات دیمک حیایه عون وقوت
 و بریجی دیمکدر (حاصلی امداد حیات ایدر دیمکدر * و چون بری آید مفرح ذات * و او
 حرف عطفدر استعالی سابقا بیان اولندی (و چون ادات تعلیلدر ترکیده و فارسیده مستعمل
 لفظدر (نهایی ترکیده که لفظیه مستعملدر چونکه درلر (بر بونده حرف استعلا در (آید
 فعل مضارعدر آیدندن کلور دیمکدر فاعلی نفسه راجع فحشده ضمیردر (آید آمدن
 لفظندن فعل مضارعدر دین مذکور قاعده دن اکاه دکل ایش (بر حرفله خروج معناسنی
 متضمندر چقدر دیمکدر (مفرح اسم فاعلدر تغیل باندن سویندر بریجی معنایه ذات اضافنی
 اسم فاعلک مفعولته اضافنی قیلنددر (ذات بونده شیک عینی و حقیقی در و ینه ادات
 خبره قدردر (محصول ترکیب) و چون که مذکور نفس جوف حیواندن خارج اوله یعنی
 حقه ذات فرح و سرور و بر (معلوم اوله که هوایک داخلنه تنها نفس و خارجنه تنها نفس
 یور دینی مجاز مرسل طریقه در (یعنی کلی ذکر ایدوب جزئی مراد ایلک اعتباریه در
 (والا نفس مجموع داخل و خارج اولان هوادر و مذکور اولان خواصدر (تکه بوند نصکره
 کلن فقره ده تعیین یورر (و داخلی خارج اوزره تقدیم ایلدی (زیرا حین تنفسده خارج
 اولان هوا داخلک عیندر بدون العکس (حضرت شیخ امداد حیاتی هوای داخله و تفریح
 ذاتی خارجه نسبتده شول مناسبتی رعایت ایلدیکه کویا که هوا خارجدن کلوب جوف حیوانی به
 دخولله حیایه مدد وقوت و بری و نزولله جوف حیوانی به نقلت و تضییق و قلق و اضطراب
 و بری (بس خروجی سبیل قلق و اضطراب دفع اولقله ذات خفت حاصل اولدی که مورث
 فرح و نشاط در * پس در هر نفسی دو نعمت موجود ست * بس یونک کبی بر زده شرطک
 حیوانیه داخل اولان فا معنایه در (در حرف ظرف (نفسی یا حرف وحدت (دو و اور سبیل
 ایکی دیمکدر (نعمت معروف (موجود ظاهر (محصول ترکیب) وقتا که هوای داخل و خارجک
 وضعی مذکور اولان کبی اولدیه امدی هر بر نفعده ایکی نعمت بولندی زیرا امداد حیات
 بر نعمت و تفریح ذات بر نعمت اولدی و بویکی وصفک بریسی من دفع اولسه ذات هلاک لازم اولور
 * و بر هر نعمتی شکر واجب * بونده ده بر حرف استعلا در (نعمتی یاسی حرف وحدت
 (و شکر یاسی حرف تکبر اولق اولی در وحدتدن (محصول ترکیب) چونکه هر بر نفعده
 ایکی نعمت موجود بولندی بس هر بر نعمته شکر واجب اولدی * یت * از دست و زبان که
 بر آید * کر عهده شکر بر آید * از بونده من ابتدایه معنایه حرفدر (دست فارسیده ال
 معنایه در (و او حرف عطف (زبان زانک قحی و ضمیمه و بانک بدلی فائله دلدر اسان
 معنایه) که به اضافتی لامیه در (و که بونده ذات ذوی العقوله دلالت ایدر اسمدر کیم معنایه
 (ا حرف رابطه اولان که متعدد در ان شاء الله تعالی هر بری محمله بیان اولنور (بر آید
 بو ترکیب حصول معناسنی متضمندر حاصل اولور دیمکدر (بونده دست ذکر ی مورد شکرک
 عمومته اشارت ایچونددر یعنی شکر لسانله و جوارحه اولور دیمکدر (کر اصلنده که از ایدی که
 حرف بیان (عهده عینک ضمی و هانک سکونیه حق معنایه مستعملدر آخرنده تا های
 رسمی شکلنده یا المفعله اضافت ایچون بر همزه مجتلبه داخل اولدی (شکره اضافتی
 و شکرک ضمیره اضافتی لامیه در (شین ضمیر مذکور خدایه راجعدر) بدر آید با حرف
 جمله (در قیود باب معنایه بدر آید قیویه کلور دیمکدر بونده کله معنایه در

ردلامعی

مطل

حضرت شیخ بو فقره ده
 مجموع هوای داخل و خارج
 بر نفس اولدیغنی تعیین
 یور دی

تمام دنباده جیع اشباهه نعمتی واصل و حاصل در (بو ایکی فقره ذوالقافیتین واقع اولمش
 بر قافیه سنی همه را همه جادری و بر قافیه سنی رسیده و کشیده در پرده ناموس بند کان بکنه
 فاحش نه درد پرده معروف (ناموس عزیز عرض و وفار معناسنه) بند کان آخرنده
 هاء رسمی اولان اسم الف و نون جمع (و یا حرف مصدر یعنی یای مصدر لاحق اولسه
 هاء رسمی کاف عجمیه به بدل اولور (بند کان و بندکی کبی) پرده ناموس اضافتی بیانیه در
 (و بندکانه اضافت لامیه) (بکنه یا حرف سبب) (و کاه کاف عجمینک ضمیمه یا زق دیمکدر
 الفله و الفسر لغتدر فاحش صفت مشبهه در شول پرامنه دیرل که جندن نچاوز ایله کاه
 فاحش اضافتی بیانیه در (ندرد دالاک و رانک فحیله فعل نفی مستقبل در بر عمر معناسنه) (راده
 تشدید تحریفات عوامد ندر زیرا لغتدر تشدید بوقدر (نشه که رشید الدین و طواط
 عروصنده بیور مشدر و خرم و فرخه سوال ایراد ایدوب تشدید غلبه استعمالدن ناشیدر دیو
 جواب و بر مشدر لکن ضرورت وزن ایچون بعض حرفده تشدید اثبات ایدرل و علی
 الخصوص که راده و میمه (محصول ترکیب) خدا قوللرینک عرض و ناموسی پرده سنی پرامن
 کاه سببیه بر عمر (یعنی آشکاره و تنهالزده اشد کلمی معاصی سببیه بونلری رسوای الیز
 (حاصلی قبیح ایشلری اظهار ایدوب قوللری روسیه الیز * و وظیفه روزی بخطای منکر نبرد
 * وظیفه انسانه هر کون تعیین و تقدیر اولان طبعیه و یارزه قه دیرل بر کله نک که آخرنده
 هاء رسمی و یا هاء رسمی حکمنده اولان ها اولسه غمزه و جزه و وظیفه کبی حالت اضافتده
 آخرنده برهمزه بختله اثبات ایدرل بونده کی کبی (روزی یا اصلیه اولجه رزق معناسنه در
 (پس عامک خاصه اضافتی قیلندن اولور (اما یا حرف نسبت اولجه و یا وحدت اولماز
 علی کل حال اضافتی بیانیه در (بعضار یا حرف نسبتدر دیرل پس اضافتینه بیانیه اوور
 جا زدر که روزیده کی یا عربی اوله نسبت ایچون دین تأملسز سونلش زیرا عربیده یای نسبی
 مشدد اولور اندن غیری دیبلده مخفف اولور (بخطای منکر) (یا حرف سبب و خطا نقض
 صوابدر (یعنی معصیت منکر کاف مفتوحه اولجه اسم مفعولدر افعال باندن پرامن و جرکن
 دیمکدر (یعنی نامشروع پس اضافت بیانیه اولور) (اما بعضار کاف مکسور اوقیدیلر
 اسم فاعل شکلنده (پس اضافت لامیه اولور لکن بوقولده صفا بوقدر و سوق کلامه ده
 ملایم دکل مکر کیم آخرنده بر یای وحدت تقدیر اوله خلاف قیاس اوزره (نبرد بانک ضمیمه
 و رانک فحیله فعل نفی استعمال مفرد غایبدر بریدن کسمز یعنی قطع الیز دیمکدر (وراده
 تشدید غلبه استعمالدن خلاف قیاس اوزره ثابتدر حاصلی تحریفات عوامیه دندر فارسی
 بللر تشدید یله اوقاز (محصول ترکیب) دخی خدا قوللرینک پرامن و جرکن خطاسی سببیه
 رزقلری وظیفه سنی (و یا روزه منسوب وظیفه سنی یعنی وظیفه بومیه سنی قطع الیز
 (حاصلی صبور در دنباده قوللری جرایم صغیر و کبار سببیه تعذیب الیز اما
 آخرنده کفاری مطلقا و مؤمنلرک بعض عاصی لری تعذیب ایدوب بعضی عفو ایدر
 (معلوم اوله که شیخک بو کابده دأب و عادی بودر که کلام مشور بی کلام منظومه تقریر
 و تنویر ایدر نه که بونده بویه ایدر * قطعه * ای کریمی که از خزانه غیب * کبر و ترسا وظیفه
 خورداری * ای حرف ندا (و کریم منادی و یا حرف وحدت ای بر کریم دیمک اولور و یا
 منادی مقدر اوله و یا خطاب خالص معناسنه اوله تقدیری ای خدا کریمسن دیمک اوله بونده
 یا خطاب ایچوندر وحدتی متضمن و کریمه اولان یا خطاب فردیه در دینلر عنندی سونلش
 زیرا فارسیده دید کلمی کبی یا بوقدر (منادی محذوف و کریمی یای خطابله اکاصفتدر دین

مطل

رشید الدین و طواط سلطان
 محمد آتسزک مصاحبی
 واستادی اولمشدر شرعی
 علمادندر سکاکی نجه برلده
 ایاتی اسنشهدا طریقیله
 کنور مشدر سده

مطل

رد لامعی

مطل

رد لامعی و شمعی
 رد سروری

خطا

خطا سونلش (زیرا بوقدر پراجه منادی کریمه مضاف اولوق اقتضایدر (ای خدای کریمی
 تقدیرنده (پس بوجهله یانک معناسی اولماز) (که حرف رابط صفت) (خزانه خالک کسر یله
 خزانه معناسنه در جمعی خزائن کاور غیبیه اضافتی بیانیه در (و همزه بختله اضافتی ایچون
 کلملدر بو مصراع مصراع ثانی به مرهوندر (کبر آتش پرسته دیرل عرب مجوسی در) (و ترسا
 بته طیان کا فردر (وظیفه خور و وصف ترکیبی در وظیفه بیعی معناسنه) (خوردن و اور سببیه
 روم ضمیمه اوقتیق ککک الفله و الفسر لغتدر فاحش اهلندن بونده خامقوج اوقتیق
 ککک دین روم ضمیمه معناسندن غافل ایش که خالی مغزوح اوقتی قافیه ضرورتنه
 تخصیص ایلدی (داری فعل مضارع مفرد مخاطبدر داریدنن مشغولدر بحسب لغت
 طور سن دیمکدر) (اما استعمالده و ارفله تعبیر ایدرل مثلا مالدارد و کایدرد دیرل مالی و کابی
 وار دیمکدر پرده داری داشتن لغتدر مشغولدر دین قانون اشتقاقدن اکاه دکل ایش
 (محصول بیت) ای کریم که یا خود ای خدا کریمسن که غیب خزانه سندن کبر و ترسانی
 وظیفه بیعی طور سن یعنی کبر و ترسایه وظیفه یدر سن حاصلی کبر و ترسا مشرک ایکن
 وظیفه بیعی قطع الیز سن قنده قالور که مؤمنلرک * دوستان را بکا کنی محروم تو که یادشمان
 نظر داری * دوستان الف و نوله جمع اولدی ذوی القولدن اولدیغیچون سن سبب ساکن
 اوقتیق ککک کسر یله اوقتیق خطادر دوستانک آخرنده برنا خطاب تقدیر ایدرل دوستان
 تقدیرنده (را اذات مفعولدر (بکا قنده دیمکدر عربیده این کبی (کنی فعل مضارع مفرد
 مخاطبدر کتندن ایلرسن دیمکدر (دوستان مفعول به اول (و محروم مفعول ثانی (و بکا
 مفعول فیه (تو و اور سببیه کنی ده یای خطای تا کید ایدر) (که حرف بیان) (یا حرف صله
 (دشمنان نقیض دوستاندر) (داری فعلک مفعول غیر مصرعیدر) (ونظر مصرعی مصراع
 اول استعمال انکار بی معنیدر (محصول بیت) ای کریم خدا دوستلریکی باران رختکدن
 و خوان نعمتکدن قنده محروم ایدرسن (یعنی الیز سن سن که کبر و ترسا کبی مشرکله نظر
 طونارسن (یعنی سنک که بونجیلین دشمنلره نظرک وار پس مؤمن و موحد دوستلریکی قنده
 محروم ایدرسن حاشا ثم حاشا * فراس باد صبا را گفته نافرش زمر دین بکسز * (فراس مبالغه
 اسم فاعلدر دوشیمی معناسنه (باد مطلق ایدرل عربیه ریح دیرل (صبا کون ایله کیجه برابر
 اولد قنده مشرق جانبندن اسن یله دیرل اضافتی بیانیه در (حاصلی اضافت العام الی الخاصدر
 ایکی اضافت یله (را اذات مفعولدر) گفته بونده ماضیدن قسمدر سباق و سباق کلام مقتضاسیله
 اسم مفعول دکلدر بعضیلر ظن ایلدیکی کبی علی الخصوص که اسم مفعول در و قائل اللهدر
 دین غریب سونلش (تا بونده حرف غرض و تعلیلدر حتی معناسنه (فرش عربیدر دوشین نشه به
 دیرل (زهر دین زهر دزانک و میلک و رانک ضمیمه لیه و رانک تشدید یله زاده خاصه لری بریش طاشدر
 بر کسمه یی زهرل حیوان صوقسه و یا زهر و ریش اولسه اندن ایکی ارپه اغرنجه سحق ایدوب
 ایچورسه لیاذن الله تعالی شفا بولور (و صرع اولاشمش کیمسه انی کور ترسه هر کز اکا صرع
 اولاشمه و یلان و عفر ب اندن قشارل (و اوغلان طوغر مقده بر عورت زجت چکمه صاغ
 اویلوغنه انی بغلده ل اسان طوغره (و یلان انی کور سه فوری کور اولور (دخی نیجه
 خامنه لری وار ز برجد ایل بر جندر (یا حرف نسبتدر) (نون حرف تا کید نسبتدر زمرده
 منسوب فرش دیمکدر خضر و اندن کنایتدر (یعنی نباتات) (بکسز بای مکسوره فعل مضارع
 داخل اولسه استقباله تخصیص ایدر (تکمه می حاله تخصیص ایدر) (و کاه اولور که بری
 برینک مقامنده مستعملدر (و کاه اولور که هر بریسی مقام استمرارده استعمال اولور) (و کاه

رد شمعی

رد لامعی

رد لامعی و سروری و شمعی

مطل

مطل

اولور که هر بری محض تا کید ایچون کلور (کسزد کاف عجمک صبله و تانک قصبه فعل مضارع کسزد نندن بونده دوشیه دیمکدر فاعلی فراشدر (محصول ترکیب) فرایش باد صبا به خدا قدر تبه سولیش تا زمرده منتوب فرشی دوشیه (یعنی بر یوزینی بشل نباتات تبه ستراید) حاصل بر یوزینی بشل چار و چنه تریب ابلیه (و دایه ابر بهارست رافر موده نباتات نباتات در مهن زمین پرود) (دایه اطفال امزن غوزدر که ترکیب اکا طیار در بر یوز خدمت اکثر جوار ی جنسی تعین ایدر لر عجمه مر صعه دیر ل ابره اضافتی بیانه در (ابر یولوندر) بهاری بهار ایلک یازدر (و یا حرف نسبت در (و را اادات مفعول) (فر موده ماضی دن قسمدر فاعلی خدادر سوزمش دیمکدر) نباتات کجکدر قرا و غلجقلر دیمکدر نباته اضافتی بیانه در (نبات باش اوتد دیر لر عربیدر) (را اادات مفعولدر) (در حرف ظرفدر فی معانسته) (مهد بشکه دیر ل فارسیجه کهواره دیر لر) (زمین پردار من معانسته مهدک زمین اضافتی بیانه در) (پرورد بای عجمک و واوران فتحه ل یله فعل مضارعدر پرورد نندن بونده بسله دیمکدر) (حضرت شیخ ناز نباتاتی اطفاله و بهار بولودینی اطفالی تریه ایدن دایه تشبیه ایلش) (محصول ترکیب) دخی خدای تعالی بهار بولودی دایه شنه یورمش نباتات اطفالی بر بشکند بسلوب تریه ابلیه (یعنی باران یا غدر بروب قشش شد نندن مرده نباتی احیا ابلیه) (و درختانرا خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر کرد) (و او حرف عطفدر و درختان فراشه معطوفدر درخت پرده طوران عجمه دیر لر اکثر باش اضحیده استعمال ایدر لر فرودقدن و یا کسد کدن صکره چوب دیر لر) (الف و نوله جمعی شاذدر) (زیرا الف و نوله جمع ذوی العقول مخصوصد ر غیر ذوی العقول هایل جمع اولور (کلها و سبلها کی) (یا بونده حرف تخصیصدر درختلرک دیمکدر اشجاره و درخته دینلر رانک تخصیص ایچون اولد و غندن اکاه اولاشلدر) (خلعت بابونده ترکیبده دیودیمکدر تغییر معانسته در بویه فارسیده موقوف به اولان اعجامک حرف مقابله و بدل دیدی تشکله بوستانک دوردخی بابتده فقهی کهن جامه حکایه سنده بریتده واقعدر (بیت) (دلائل قوی بایدو معنوی) (نور کهای کردن بحجت قوی) (بحجت بدل بحجت دیمکدر) (خلعت خالک کسریله فاخر لبا سه دیر لر نوروزه اضافتی بیانه در نوروز کنش برج حله نقل ایلدیکی کونه دیر لر تشکله برج میرانه نقل ایلدیکی کونه مهر جان دیر لر رانک سکونیه حاصلی نوروز بهارک و مهر جان کوزک ابتدا سیدر (یعنی اول کونیدر) (یا حرف نسبت) (فباقتان دیمکدر و یا اضافت ایچون کلیدر) (زیرا بر گله نک که اخری حروف علتک بریسی اوله حالت اضافتده بریا نباتات ایدر لر قبای سبز کی و بوی خوش و جاجی کعبه کی) (سبزیه اضافتی بیانه در بشل قفتان دیمکدر ورقه اضافتده بویه در) (ورق واول و رانک فتحه ل یله بپراق معانسته در) (در بونده حرف صله در) (و بر حرف استعلا) (و کرده ماضی دن قسم فاعلی بینه خدادر بونده درختان اعیان ناسه و اوراق خلعتای نوروزی به تشبیه یورمش) (محصول ترکیب) دخی درختلرک اوزرینه نوروزه منسوب خلعت دیویشل بپراق قفتانی ایلش یعنی نور و زخلعتی دیو درختلرک اوزرینه بشل بپراق قفتان کیدرمش بونلمنج اعجامک جلال الدین ملکشاه ابن النابارسلان زمانندن بری سلاطین ارکان دولته و اعیان حضرتیه روز نوروزده خلعتلر باغشلوب چپور و سرور ایلدنکرینه و هر کس علی قدره تازه لباسلر کوب ذوق و صفایلد کلرینه حاصلی اعجام بگونه اعیانددن زیاده اعتبار ایدر کللر بخلعت نوروزیک معناسنی برای خلعت نوروزی دین و اشجاره نوروزلق خلعتله دین اصابت الیاملر در (منه سنده سبر الفظی ورق لفظنه مضاف واتی جائز

علم بدیده نباتات و نبات کی
الفاظ تجنس خط در لر یعنی
ط ده شلف اولان
الفاظه عن و عن کی

ردشعی و لامعی

بونلمنج ان شاء الله تعالی
اشاعیده دیاجه ایچنده
ذکر و بیان اولنه جقدر
ردلامعی و شعی
ردشعی

دکدر

دکدر دین اضافت احوالندن اکاه دکل ایش * و اطفال شاخ رابند و موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده * بوجه درختانه معطوفدر (اطفال طفلک جمیدریدی باشد دك او غلجغه طفل در لر ایدن صکره صبی در لر شاخه اضافتی بیانه در) (شاخ داله و بداعه در لر) (و راحرف تخصیصدر شاخ طفللر نک دیمکدر) (بقدم باحرف سبب) (وقدم مصدر در دخول وزی اوزرینه علم بایندن موسم اضافتی لامیه در) (موسم جمع اوله جق معین زمانه دیر لر) (تشکله موسم الحاح دیر لر حجاج جمع اوله جق معین زمانه) (اما بونده زمان معانسته در) (نهایی ربیع اضافتله تخصیص کسب ایلش) (ربیعدن مراد ربیع ازمنه در ربیع اشهر دکدر) (یعنی ایلک یازه ربیع دیر لر) (کلاه بر که دیر لر شکوفه به اضافتی بیانه در) (شکوفه مطلقا چچکدر) (بر حرف استعلا) (سر باشد لر اس معانسته) (نهاده قومش ماضیدن قسمدر سابقدر کی) (محصول ترکیب) دخی خدای تعالی شاخ طفللر نک ایلک یاز کلک سبیلله شکوفه کلاهنی باشی اوزره قومش (یعنی فصل بهار کلک سبیلله عالم کل و کلستان اولمش خدانک قدر تبه (معلوم اوله که گفته و فرموده و کرده و نهاده کله لینه اسم مفعول معناسنی و یروب قائم مقام فاعلنه اسناد قابلدر) (یعنی قبل خدادن دینش و یورمش و ایلمش و قومش دیهوز (لکن سباق و سیاقه اول انسیدر قنامل) (بودرت فقره بو کالک براعت و استهلاکی متضندر) (یعنی فصل بهارده تصنیف اولدیغنه اشارتدر) * (عصاره نای بقدرنش شهد فائق شده * (عصاره عینک صبله صفتدویه دیر لر) (یعنی برتنه بی صفتدن حاصل اولان شنه دیر لر) (تشکله زیتونی صفتدن زیت باغی حاصل اولور) (نای لفظ مشترکدر قامشله بوغاز بوغرتلخی بپنده که عربیه اکا حلقوم دیر لر حای مهمله نک صبله) (مثلا حیوانک جکرله بوغازدن چقان نشه) (و یا جائزدر که حرف نسبت اوله) (و جائزدر که حرف وحدت اوله) (یعنی قامشه منسوب صفتدی و یا بوغزه منسوب صفتدی و یا پردر لر بوغرتک صفتدوسی) (بقدرنش با حرف مصاحبت) (قدرت اصلنده مصدر در قدرت وزی اوزره اما بونک کی بر لده اللهم قضای حکم از لبسی مراددر) (شین ضمیر خدایه راجعدر) (شهد هر ییده شبنک ضمی و قعی لغتدر اما عجم فتح شبنله استعمال ایدر حاصلی کوچ باله دیر لر) (پس نایدن شکر قشنی مراد اولورسه شهددن مجازا شکر مراد اولور و یا قاطر نباتات امانایدن حلقوم مراد اولورسه شهددن کوچ بال مراد اولور و حلقوم آری بوغازی زیر بال اریسی انواع ازهار و اشجار و اضافت اوراق و آبیاری طولانوب هر برندن عسله ماده اولغه قابل نشه ایله شکنی برایدوب و پته که کلوب شکمنده اولان ماده عسلی نفسی عصر ایلکله (یعنی صغله استقراغ ایلر و اول شکده تربیت ایلدیکی خانه لری مبتلی ایدر) (پس) (قدرت خدایله ازاجق زمانده شهد فائق اولور ظهیر فارابی بو معنایه اشارت یورمش * بیت * بدان غرض که دهن خوش کنی رغایت حرص فتنه مترصد که فی کند زنبور (فائق فاق یفوق دن یعنی نصر بایک اجوف و او یسندن اسم فاعل در عالی معانسته) (فاق علی اقرا نه دیر لر جن بر کیمسه شرف و کالده اقرانی اوزره زیاده اولسه و انلره غالب اولسه) (شده ماضیدن قسمدر شدند یعنی اولق صبر و رت معانسته) (محصول ترکیب) نایه منسوب صفتدی و یا پردر لر نایک صفتدوسی خدانک قدر تبه شهد فائق اولمش ابکی معنی ایله یعنی شکر اوله کوره و عسل نای به کوره * ونخم خرما بریشش نخل باسقی کشته * نخم بونده چکر دکدر خرما به اضافتی لامیه در) (خرما معروف) (بریشش با حرف مصاحبت تربیت مصدر در تقصیل بایندن برتنه بی بسلک شین خدایه راجعدر) (نخل بونده خرما اناجدر) (باسق اوزون دیمکدر) (کشته ماضی دن قسمدر اولمش دیمکدر صبر و رت معانسته

قطر ایکی قسمدر که شکر
قامشندن چقار اعلا سنه
قطر نبات در لر که رومده
عسل مصطنعی حکمنده در
و بریسی قطر اسود در که
رومده بکمر حکمنده در
پنک بای عجمی و کاف عربیه
قوانه در لر

نکته

مطل

رد لامعی و سروری

معلوم ايله كه كشدن و كرد بدن كاف عجميله اصل لغته دونك معناسه در يعني كيدر كن دونك
 ومولوكي دونك و بر سوزدن دونك و عربه كي دونك و دولاب كي دونك (پس انقلاب
 و سرورت معنای بولردن مأخوذ در قائل (شده بی) و كشته بی اسم مفعول طو تانر معنی چا بنه
 ناظر دكلر عیش (محصول تركیب) دخی خدانك تربیه سیله خرما جكر دکی اوزون خرما انجی
 اولمش خرما انجی تخلص بالذکر ایلدی ز برانندن اوزون اول دكلی انجی اولماز * قطعه *
 * ابرو بادومه و خورشید و فلک در کارند * ناتوانی بكف آری و بغفلت نخوری * ابر بوات (باد
 بل) (مه ماه دن مخفف آیدر قر معناسه) (خورشید كوش یا لکز خورده دیرلر شید دیرلر (فلک
 كوك (در حرف ظرف) (کار ایشدر فعل معناسه) (نون و دال ساكنه بونك كي پر رده ادات
 جعدر یعنی سین و تانك جعدر مفرد مراد اولسه کارست دیرك فتأمل (تا حرف تعلیل (تو
 سن دیمكدر انت معناسه (نان اتمك) (یا حرف وحدت) (بكف یا حرف صله) (كف لفظ فارسیده ایه
 معناسه یعنی ال ایاسی عریجه راحه دیرلر اری فعل مضارع مفرد مخاطبدر آریدنندن مخففدر
 آوریدنندن كه مضارعی آورد كلور فتأمل (و آخر حرف عطف یای ساكنه دنصكره كلدو كچون
 و آوایله همزه یننده تلفظ اولور تنكه عزوجل ده بویله ایدی (بغفلت یا حرف مصاحبت غفلت
 معروف نخوری نون حرف ننی حكیمدر انكچون متصل یازیلور (خوری و اور سیله فعل
 مضارع مفرد مخاطب در بیجه سین دیمكدر بعضار نخوری بای استقباله ایلستفهام انكاری اولغه
 قابل دیدیلر اما بوقوله التفات اولماز هر كچمن صادر اولور سه (محصول بیت) ابرو بادومه و خورشید
 و فلک ایشده دیرلر (یعنی هر ریزی برایشده و خد منده ثابتدر) (حاصلی هر ریزی بر خد منده تعیین
 اولمشدر تا كم سن بر اتمك اله كتوره سین و اول اتمك غفله بیجه سین اتمك اله كتوره كیدن مراد كسب
 و تحصیلدر (یعنی خدا بونلری سكا خد متكار تعیین ایشدر تا كم سن بواسطه ایلستفهام عبادت
 و طاعت ایلله سین * همه از بهر توسر كشته و فرمان بردار * شرط انصاف نباشد كه نو فرمان
 نبری * بهر بانك قحی و هانك سكونیله ادات تعلیلدر لاجل معناسه لازم الاضافه اولان الفاظند
 سر كشته وصف تركیبی اقسامنددر (بحسب لغت باشی دونمش دیمكدر اما استعمالده مخیر وی
 قرار معناسه در فرمان بردارده وصف تركیبدر بردار ینندن لغته قالدردق معناسه در بردار
 كچی اما استعمالده كوتور مكله تعبیر ایدرلر یورق قالدردی (یعنی كوتوز بی و طو بی معناسه
 (بر داری برداشتن دن و بردندن اخذ ایدر خطای فاحش ایلدیله) (شرط انصاف شرط معروف
 شرط لغظی فارسیده اكثر مجمله لایق معناسه مستعملدر دین اكثر عنديات سو بلكله مقیددر
 (و انصاف عدالت دیمكدر و اضافت لامیه در) (نباشد فعل ننی مستقبل در باشدیدن دكل اولماز
 معناسه) (كه حرف بیان (فرمان اسمدر بویرق معناسه) (نبری فعل ننی استقبال مفرد مخاطبدر
 بریدنندن ایلتمك معناسه بردندن دینار احوال اشتقاقی بیلر عیش (محصول بیت) بیت اولده مذکور
 اولان اشیاك جچی سنگچون سر كشته و دایر فرمان پذیرد و خدمتكدی و قرار وی یناتدر (یعنی
 خدا بونلری سكا خد متكار ایشدر كه سن آنك خدمتكدی ثابت وقائم اولاسین) (پس شرط انصاف
 دكدر كه سن بویرق طو تبوب فرمان پذیر اولاسین (حاصلی افلائی كواكب وارضی حیوانات و
 نباتات و معادنله سكا طفیل خلقی ایشدر) (ایمدی بومعانی عظیم نعمت بیلوب خالقك امر ینده امثال
 ادب و مأمور كله عامل اولق كر كین (فرمان بردار تركیبند) و بحسب لفظ ایچون كمشدر دین لغت
 احوالندن آگاه دكل ایش (وقتا كه حضرت شیخ ذكر تحمید و تخریض عبادت و ترغیب شكر
 و تنبیه عجز و قصور و اعلام تقدیر ارازا ق و بیان طریق توكل و تبیین عجایب قدره اللهدن فارغ
 اولدیسه الطاف حقك ذكری ینانده فصلیه به شروع ادب و بیورر كه * در خبرست

بو مقدم

كف فاك تشدیدله ینده ایه
 معناسه عریضدر فارسیده دخی
 بومعنا ینده مستعملدر شارحك
 فارسی به حصری مسامحه اودر
 للطابع الفقیر اسعد
 رد لامعی

۵ فیه مافیه للطابع

رد لامعی و کافی و شعی

ردابن سیدی علی
و لامعی و شعی

رد شعی و کافی

مطل

ردابن سیدی علی
و سروری

بو مقدم خبردر مؤخر میباشد كه هر كه كچی در * از سرور كائنات و مفخر موجودات و رحمت عالمیان
 و صفوت آدمیان و تکه دور زمان محمد مصطفی علیه الصلو و السلام * سرور اولو معناسه در
 (كائنات بونك كي پر رده مخلوقات معناسه در) (مفخر اصلنده مصدر میی در) (اما بونك كي
 پر رده شول ذاته دیرلر كه آنك ایلله فخر ایدرلر (یعنی نازل اولور) (موجودات دنیاده موجود اولان
 اشیادن عبارتدر عالمیان قیاس بودر كه یا حرف نسبت اوله (الف و تون ادات جمع اوله
 (پس حروف ثلثه ادات جعدر دینار عندی سو بیلشدر) (عالمیان اهل عالم دیمكدر) (صفوت
 صادره حرکات ثلثه جائزدر مادامكه تایلله در امانادن معر آ اولسه فتحه ایلله در انجیق خالص
 معناسه (آدمیان ده عالمیان كچی در) (یا حرف نسبت اوله ده اما نصاب صبیانده آدمی
 انسی و انسان مردم دیمشدر) (یعنی آدمی بی و انسی بی انسانه مرادف طو تمشدر) (پس بونده
 ظاهر اولور كه یا اصلی اوله و العیلم عند الله) (تمه مصدردر تغیل ینندن شول نسته دیرلر كه
 برشی آنكه تمام اوله تنكه دائره نبوت وجود شریطر لیه تمام اولمشدر كه (لا بی بعدی)
 بیور مشدر (دور زمان یعنی دائره زمان و اضافتی ینانده در اما اضافات خمس لامیه لردر
 فتأمل) (محمد مصطفی ماسبقه عطف یناندر (محصول تركیب) حدیثده وارد وثابت اولمشدر
 كائناتك اولوسندن و موجوداتك مفخرندن و اهل عالمك رجحندن و آدم اوغللرنك صاق
 و خالص و كزیده سندن و دور زمانك تمه سندن كه بومذکور القابله ملقب محمد مصطفی در علیه
 الصلو و السلام * بیت * شعی مطاع بی کریم * قسم جسم بسم وسم * (بیت لغته اوه
 دیرلر اما اصطلاحده ایکی مصراعدن مرکب نظمه دیرلر كرك آخر لری متوافق اولسون
 كركسه اولسون) (و مصراع لغته قیو قناد یننده دیرلر اما اصطلاحده یارم یننده دیرلر
 (پس بونده بیت برینه شعر یازانر معنای ینندن آگاه دكلر عیش) (شعی صاحب شفاعتدر
 دیمك اوله) (و یا مقبول الشفاعه فعل بمعنی فاعلدر و یا مفعول (مطاع اسم مفعولدر
 افعال ینندن اطاعت اولمشدر) (یعنی انص و جن اكاطاعت ایلش و امر یننده مطیع اولمشدر
 (نبی اصلی نبی در فعل بمعنی فاعلدر نبأ دن) (یعنی ضرب بانك مهور اللامندن همزه یایه
 دونوب ادغام اولمشدر جچی انباء و انباء كلور فعلا و زنی اوزره شرفاء و كرماء كچی مخبر
 معناسه) (یعنی خد ایدن قوللرینه خبر ویریچی و خبر كتور بی معناسه و جائزدر كه نبوة و نبوتدن
 اوله (یعنی بوكسك بر دیه لر كچی پس نبینك معناسی مشرف علی الناس دیمكدر) (زیرا شرف رفعت
 دیرلر مذکور معنای لغویدر) (اما اصطلاحده فتوحات مکی بیورر) (نبی شول ذات شریفه و عنصر
 لطیفه دیرلر كه اكاب طریق الوحی من عند الله بر شریعت نازل اوله كه اول شریعت آنك خدایه
 تعبدینك كیفیتی یناننی متضمن اوله اگر اول شریعتله غیره مبعوث اولور سه رسول دیرلر
 تم كلامه (کریم ابودیمكدر نقیض لیم در كه معناسی الحقدر اما اصطلاحده سمیع یعنی جو مرده
 دیرلر كه اخلاق مرضیه و اطوار سفیه ایلله محلی و مزین اوله (قسم قسامتدن اولور سه حسن
 الوجه معناسه فعل بمعنی فاعلدر اما قسمدن اولور سه فعل بمعنی فاعل در ینده قسمت ایدیچی
 معناسه) (یعنی دنیاده علوم و معرفتی و حکمتی امتی یننده و آخرتده رحمتی و شفاعتی تقسیم ایدیچیدر
 (جسم لغته ابری كوده لی مجسم معناسه در) (اما بونده مراد عظیم القدر و المرتبه در دیدیلر كه اول
 حضرتك شول مجزه سنه اشارتدر كه اعتدال قائمله ایکن هر ندكلو اوزون بویلی و كوده لی كیمسك
 ینانده واقع اولسه اندن عالی و بلند و جسم كور بیورر دی انبیادن هیچ بریسی جسامت بدنه
 موصوف دكلدر دینار عجب بوقدر یك انبیاك جچی یندیله میكه بو خلمه جزم ایلدیله طول
 قائمی حضرت آدم علیه السلام اسناد ایللك مشهوردر اما قی ده الله یلور و بیغمبری انجیق

رد شراح

در سروری
و شعی

بسم کولج بوزل معنایه در یعنی خندان روی متبسم معنایه اولفده جائزدر ویتورمش لردر که
 بن اطقه اندیچی م اما طوغریدن غیرنسه سولازم (و بعضیاز روایت ایلدی که شویله محکم
 کولردی که مبارک از ویشلری کورینوردی (وسیم وسمه دندر که علامته دیرل (یعنی مبارک
 ارقه لری مهر نیوتله نشانلمش ایدی ویا توریوتله مبارک الی تک توریوتله کتایت اوله که علامت
 صدق رسالتدر تنکه کتایلرده یا زر که نور نبوت حضرت آدمک التندن حضرت شینه واندن
 سائر انبیایه نقل ایدر که حضرت واصل اولدی (وسیم حسن الوجه معنایه در (مصرع ثایده
 واقع اولان الفاظ تجنيس مطرف سلوی اوزره در (یعنی اول حرفندن غیرن حرقاری بر در) تنکه
 علم و قلم و سلم بویه در (معلوم اوله که بوالفاظ تکرر خبر قیلندندر (یعنی هوشیغ مطاعنی کریم آم
 حاصلی محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم بواوصافله موصوف و بوالفایله ملقبدر * بیت * چه عم
 دیوار امت را که باشد چون تو بشیانی * چه باک از موج بحر اتر که باشد نوح کشتیانی * چه جیم
 عجمینک کسری و هاء رسیله نه دیمکدر ذوی العقولک غیرنده مستعمل افنددر (دیوار معروفدر
 عر یجه جدار دیرل امته اضافتی بیاینددر (را ادات صله در بامعناسته (که حرف بیان (و یا حرف
 تعلیل (باشد فعل مضارع مفرد غائبدر یا شیدندن بونده اوله معنایه در (چون واور سیمیه
 ادات تلبیه در (بشیدان پست ارقه در (و یا قحمه در ضرورت قافیه ایچون بای نسبت اولفده
 قابلدر بعض تأویل ایله (وبان ادات فاعل درجی معنایه تنکه در بان قیوچی و شربان
 دوه بی به دیرل ترکیده بعضی بنالده بشتون دکریدر بحسب لغت ارقه صافیجی در اما
 بونک کی برلده ظهیر و سندن مراد در (باک ایتمک (یعنی قیرمق عربجه مبالات دیرل اما ابالی
 دیرل قیرم دیمک برده (موج دکر طلازی عربجه در یجه اضافتی لامیه در (آن اسم اشارتدر
 مقدر کسه تقدیری انکس رادر (را ادات صله در باکی (که حرف رابط صفت (کشتیانی کشتی
 بای اصلیه ایله کیه دیرل عرب سافیه دیر (وبان ادات فاعلدر سابق کی کیمچی دیمکدر عربجه ملاح
 دیرل ایکی صیغه ده بان ادات نسبتدر دین غفلت ایلدی (محصول بیت) نه غم امت دیوارینه
 یعنی امته استفهام انکاریدر یعنی امته غم یوق ز براسنک کی سندن وظهیری وارد در دکر موجدیده
 نه باک اول کیمیه که حضرت نوح کی کیمچی اوله (حاصلی براسنک که سنک کی مسندی و شفاعتکری
 اوله اول کیمیه جهنم عذابندن نه قور قاز یعنی قور فرزندک نوح پیغمبر کیمچی اولان کیمیه اصلا
 طوفان موجدندن باک ایلز یعنی پرواچکر * نظم * بلغ العلی بکماله * کشف الدجی بجماله * بونظم
 بحر کمالک اوچنی عروض وضرریندندر (یعنی عروض وضرری مجزدر یعنی هر مصرعای ایکی
 متفلاعلن کلور الادردنی مصرعک اول مضر کلور یعنی مستفعلن (بلغ فعل ماضی مفرد مذکر
 غائبدر فاعلی تختنده مستر ضمیر محمده راجع ایشدی دیمکدر علی عینک ضمی ولامک فحیه مفردله جمع
 بیننده مشترک صیغه در مفرد اولیجه شرف و رفعت معنایه در تقدیر منصوب مفعولیدر بلغ تک اما
 جمع اولیجه علیاک جمعی اولور عینک ضمی ولامک سکونیه که اعلانک مؤشیدر (بس بوقدر برجد
 بر موصوف تقدیر و انور مراتب و درجات علی دیمکدر (علی الفله یا زلسه مفرد اولور رفعت معنایه
 کلور (عینک فحی وضمی جائزدر دین الفله یا زلسه و عینک فحی جائزدر دین وکنده نظر واردر در کافی
 تأمل (بکماله یا حرف جر معنای سببی متضمن بلغ به متعلق و ضمیر مجزور محمده راجعدر (کشف فعل
 ماضی مفرد مذکر غائب اچدی دیمکدر (دجی دالک ضمی وجمیک فحی ایله مفرد و جمع بیننده مشترک
 لغظدر مفرد اولیجه شدت ظلمات معنایه اولور جمع اولیجه دجیه تک جمعی اولور بکه قراقلری
 یعنی کفر طغنی و کیمیه لری قرا کفر بنی آجدی بجماله بکماله کیدر اعرابده و تعاقده (محصول بیت)
 حضرت محمد علیه الصلوٰه والسلام کمالیه درجات و مراتب علایه ایشدی یعنی سمر خلفه انبیا اولق

مطل

رد لامعی

اصطلاحلارنده مجز و شول مجره
 دیرل که هر مصرعاعندن بر
 جز و بر طرح اولش اوله
 شد

اضمار اصطلاحلارنده ابکنی
 حرفی متحرک ایده اسکان
 ایلکه دیرل مثلاً متفاعلندن
 فائی ساکن ایدوب پرینه
 مستفعلن کتوردر ل شد

مراتبه

مراتبه واصل اولدی کفر ظلماتی ده جلال ایمان واسلامله کشف ایلدی دیمکدر * حسنت
 جمع خصاله * صلوا علیه واه * حسنت فعل ماضی مفرد مؤنث غایبه کوزل اولدی دیمکدر جمع
 هب دیمکدر (خصال خای مجمله تک کسریله خصلتک جمعدر خلق و خوی معنایه در
 (حسنت فعلی جبهه اسناد خصاله اضافته تأیید خدایک اعتباریه در زیر کل جمع مؤنث در
 وعلی الخصوص که جمع لفظندن معنای جمعیت ملحوظ در ضمیر ینه مجده راجعدر (صلوا فعل
 امر جمع مذکر مخاطب در صلوات کتورک دیمکدر (علیه جار و مجرور صلوایه متعلقدر (واله ضمیر
 مجزوره معطوفدر بر حرف جر تقدیریه (و یا علله کوف مذهبی اوزره در که انرا عاده جار سز عطفی
 تجویر ایدر (محصول بیت) حضرت محمدک صلی الله علیه و سلم جمع اخلاق و اطواری کوزلدر
 زیر حضرت قرانده انک اعلی خلق عظیم پیورمشدر (بس بویه اولیجه اکا صلوات کتورک
 الله واصحابه دخی زیر پیورمشدر اذ الصلواتی فعموا لامعی جلی صلوا فعل ماضی جمع مذکر
 غائبدر دیش اما معنای صلوات کتورک دیش بس بویه خطا یا کت دینک سهو قیلندندر
 و یا ناخ واک و الا لامعی اول مقامده دکلدر که اندن بویه خطا قصد ایله صادر اوله بس بوی خطا
 بی ذات لامعی به اثبات واستناد ایلک مرتبه سنی تشخیص ایلماکن کلور * هر که یکی
 از بند کان کهنکار پریشان روز کار دست انابت باید اجابت بدرگاه حق جل و علا بردارد * که
 بونده حرف رابط مبتدا بالخبر در زیر در خبر ست مقدم خبر و هر که مؤخر مبتدا هر بونده
 احاطه افراد ایچون اولان کل معنایه در او که کاف عجمینک فحیه کاعدن مخففدر وقت
 معنایه در (و که حرف بیان هر وقتکه دیمکدر (یکی بریسی دیمکدر امایک یاسز بر دیمکدر (بندکان
 بنده تک جمیدر قولدر دیمکدر بوجعل سابقا قاعده سنی بیان اولمشدر (کهنکار کسه کناهندن
 مخفف و کار کاف عجمیه ادات فاعلدر جی معنایه ستمکار و جفا کار کی بوکاقلری عربی طوتلر
 عجب طوتون طبع ایش که هیچ دماغلارنده فارسی لذتی (بوغیش) پریشان روز کار وصف ترکیبی
 اقسامندندر پریشان ورا کنده کاف عجمیه طاعتنق دیمکدر (روز کار خلاف قیاس اوزره ایام و زمان
 معنایه در پریشان روز کاری ترکیب توصیفی طوتان فارسی بی غریبه اورمش پریشان روز کارذن
 مراد احوال و اطواری پریشان دیمکدر و اضافتی بیاینددر پریشان روز کارک معنای پریشان
 روز کاری و پریشان لفظی روز کار لفظنه مضاف اولفده جائزدر دیدیکی ایکی تقدیرنده بیه خطا
 الیش (دست انابت ده بویه در یعنی بیایه (اثابت افعال بایندن مصدر در رجوع معنایه
 یعنی ایلدیکی کناهندن بشیمان اولوب توبه و رجوع الینی (باید اجابت با حرف مضاجبت امید
 او موددر جامع معنایه کاه اولور که ضرورت وزن ایچون برتشدیمیه و برلر بس کشدیدی و تخفیفی
 جائزدر دین اجمال الیش (اجابه اضافتی مصدرک مفعولته اضافتی قیلندندر قبول اولق امیدیه
 (بدرگاه یا حرف صله و یا حرف ظرفدر (درگاه جناب کی قبولی دیمکدر اگر چه اصلده قیویری
 دیمکدر تنکه سابقا مفصل بیان اولندی (حق بونک کی برلده خدامعناسته در (جل و علا عطف
 تفسیری قیلندندر (بردارد فعل مضارعدر برداریدندن بونده قالدبره دیمکدر (محصول ترکیب) هرگاه
 که احوالی پریشان کهنکار قولدر دن بریسی توبه واستغفار الینی یعنی توبه واستغفار ایچون قبول اولق
 امیدله خدادر کاهنه الینی قالدبره * ایزد تعالی در وی نظر نکند * ایزد همزه تک و زانک کسریله
 خدا معنایه در تگری دیمکدر (در حرف صله در بامعناسته (وی واک فحیه ضمیر غائبدر او کی هو
 وهی معنایه نظر نکندک مفعول صریحدر و در وی غیر سمرعی (نکند فعل نفی مستقل در انلر
 معنایه تحصیل علوم و معارف ایچون سیاحتم زماننده کلسانک بو مقامی استسکال ایدوب
 اکا بر علماء اعجام و مشایخ کابرینه عرض ایلوب دیرم بوکلام شریف اتی کوستر که معصیت

رد شعی و کافی

رد ابن سید علی
وسروری و کافی

رد لامعی

رد شعی

رد شعی

رد لامعی

و شعی

و شعی

و شعی

ایلمن قوللک اولکی وایکچی توبه واستغفاری خدا فتنه مقبول اولمه پس حضرت ادم وحووا
 و حضرت اود و بعضی انبیا و اولیا بحکمک فتنه مندر جمی دگلی اگر دیرسکه مندر جد اندراجی
 ندن معلوم یورلردی که بوا یکی فعل (یعنی نظر تنکند و اعراض کند معنای شرطی متضمندر
 یعنی اگر نظر تنکند و اگر اعراض کند) و توبه اوچه دیک اولدیفتنک سری بود که اولکی وایکچی
 توبه قبول اولمازسه اوچجی توبه البته مقبول اولور دیوجواب ویرلردی (پس بویله اولجه اشکال
 فالماز و معنی مستقیم اولورفتا بل (معلوم اوله که کسانک قدیم نسخهلزنده که هر که یکی از بندکان
 واقعدر واکثرنده که یکی دوشمش اما رابطه سز یکی ندرله واقعدر (پس قدیم نسخهلزنده بخلف
 یازنار معنای مستقیم مخالف یاز مشلر قندیر) کار کاف جمعیله ادات مبالغه در صیغه ماضینک
 آخرینه لاحق اولور مبالغه فاعل معنای پرورد کار کی رب معنای وافر ید کار کی خلاق
 معنای وگاه اولور که امر صیغه می آخرینه لاحق اولور امر ز کار کی غفور و غفار معنای
 وافر ز کار کی کثیر التعلیم و کثیر التعلیم معنای دین زیاد خطا سوسولش ز کار کی راسخه
 مخصوص لغظدر فعله هرگز داخل اولماز (و یوزنر ایلدیک الفاظ اسماء مصادر در افعال
 دکلدر (و ویردیک معنایند اسمیتری معلوم مندر (بردارد لغظنده بر حرف اشتعلا (و داردی
 داشتن دن اولوب یوقاری طوقی معنای و یرنار معنای لغوی لری استادن اوجه طوقا مشلر
 * بازش بخواند * باز بونده بنه معنای در (و شین ضمیر بنده کنهکاره راجعدر (بخواند
 فعل امر مفرد غائب یعنی طلب مغفرت و غفران ایلله * باز اعراض کند * یعنی ایزد تعالی
 اعراض کند حاصلی اعراض ایدرسه دیکدر * بازش بتضرع و زاری بخواند * تضرع و زاری
 عطف تفسیر در (زاری بونده ایلکدی معنای در (یعنی بنه عید مذنب تضرع و زاری بیلکه
 دعوت غفور و مغفرت ایلله (بعضیلر ایکی بخواند فعل مضارع در دیرلر اما اولی بود که
 بخواند ایکی یرده بیلله امر غائب صیغه لری اوله (زیرا صیغه فعل مضارع امر غائب مشلر کاردر
 * حق سبحانه و تعالی کوید * یعنی خدای تعالی دینه یعنی تضرع دعوت توبه ایدنجیه
 خدایه * یا ملائکی قد استجیت من عبدی و لبس له رب غیری * (یا حرف ندا ملائکه تالیه
 و تاسر لغظدر ملک جمعیدر فرشتهلر معنای (قد بونده حرف تحقیق (استجیت فعل ماضی
 نفس متکلم و حده در استفعال باندن اوتانم دیکدر (من حرف جر استجیت فعل متعلق
 (عبد قولدر بنده معنای (و یا ضمیر متکلم و حده محلا مجرور مضاف الیه در (ولبس و او حرف حال
 لبس فعلدر افعال ناقصه دن (غیری تقدیرا مرفوع اسمی و ظرف فاعله محلا منصوب خبری
 (محصول ترکیب) خدای تعالی دینه ای بنم فرشته لر تحقیق قولدن اوتانم حال بوکه آنک
 ندن غیری افتدبسی یوق * فقد غفرت له * تحقیق بن آتی بارلغام دیکدر (معلوم اوله که
 حیایع و دم قورقوسندن انسانه عارض اولان تغیر و انکساردر (پس خدا حقیقه حیایعبدی
 تا امید ایلکی ترک ایلکدن مجازدر (یعنی بن قولی نومید الیزم حاصلی عقوبته مستحق اولش
 ایکن ترک عقوبت ایلدم دیکدر * دعوتش را اجابت کردم و حاجتش برآوردم * دعوتش
 شین ضمیری بنده به راجعدر ایکی فقره بیلله (بر آوردم حاصل ایلدم دیکدر یوقاری کشور دم
 دیکد دکلدر معلوم اوله که میم ضمیر فعل آخرینه لاحق اوله ضمیر مرفوع معنای بونده کی
 * که از بسیاری دعا و زاری بنده شرم همی دارم * که حرف تعلیل بسیار چوق معنای در
 (و یا حرف مصدر در و همزه مجتنبه اضافت ایچون کلمتشد (زاری ده ده بویله در (شرم استدر
 حیایع معنای (همی ها تا کیدایله ادات حالدر اگر نسخه ده همی شرم دارم دوشمش
 و بعضیه یازیلن کی واقع اولش (محصول ترکیب) دعوتی قبول ایلدم و حاجتی

مطل

رد ابن سیدی علی و سروری و شعی و کافی

رد لامعی

رد ابن سیدی علی و شعی

مطل

رد شعی

مطل

حاصل

حاصل ایلدم زرا قولک چوقلق دعا و زار یلغندن اوتانم * بیت * کرم بین و لطف خداوند کار *
 کنه بنده کردست و او شرمسار * کرم ینک مقدم مغفولدر (و بین فعل امر در ینیدندن دیدندن
 دکل بعضلرطن ایلدیک کی (لطف کرمه معطوفدر ضرورت وزن ایچون اراری مفصول اولدی
 کرم ایلکه و لطف ملائمته دیرلر و اضافتی لایسه در (خداوند و خداوند کار افتدیدی معنای
 و یرز کواره ده دیرلر (کنه کاهدن مخففدر کردست مقدم مغفولدر کردست اصلی کرده استدر
 ضرورت وزن ایچون ها رسیمله همزه مجتنبه حذف اولمشدر زرا ادات خبر فعله داخل اولماز
 (پس کرده بونده ماضی دن قسمدر ایلش معنای (و او حرف حال (او ضمیر غائب در هو و می معنای
 (شرمسار یونک کی یرزده مبالغه افاده ایدر صفت مشبهه کی اوتانن معنای (محصول بیت)
 خدانت کرم و لطفی کور که قول کاه ایلشدر حال بو که اول شرمسار در (شکه یچی
 بن معاذ را زیدن روایت اولور که انبای و عظمه یور دمسکه سبحان من یدنب العبدو
 و یسبحی هو * عا کفان کعبه جلالش بتقصیر عبادت معترفند که ماعبد ناک حق عبادتک *
 (عا کف ملازم و مقیم معنایند در (الف و تون ادات جمعدر اسلوب عجم اوزره (کعبه الله
 وی جلاله اضافتی بیانه در (و جلال عظمت معنایند در و شین خدایه راجعدر
 (بتقصیر یا حرف صله و تقصیر تفعیل باندن مصدر در اکسکاک معنای (عباده اضافتی
 لایمه دیر (یعنی مصدرک مغفولنه اضافتیدر (معترفد اقرار اید بچیلردر (که
 حرف بیان اعتراف (ما حرف نفی (عبدنا فعل ماضی متکلم مع الغیردر (کاف ضمیر منصوب
 متصل (حق عبادتک اصلنده عبادة حق ایدی (پس صفتی موصوف اوزره تقدیم ایدوب
 مضاف قلد یلم مبالغه امدی اضافت صفت الی المصوفدر (و کاف خطاب ضمیر
 مجرور متصلدر (محصول ترکیب) خدانتک عظمتی کعبه سته ملازم و ناظر اوانلر عبادت لری
 اکسکاکنه مقرو معترفلردر که یارب بر سکا کر چک عبادتله عبادت ایده مدک دیوا یعنی سنک
 اولو لفته لایق و شایسته قولل ایده مدک دیکدر * و واصفان حلیه جلالش بتخیر متسوب که
 ماعرفناک حق معرفت * واصفان اسم قادر ضرب یانک مثالندن وصف اید بچیلر دیکدر
 الف و تون ادات جمعدر (حلیه به اضافتی اسم فاعلک مغفولنه اضافتی قیلندندر و جلاله
 اضافت بیانه (حلیه زینته دیرلر (یعنی برك بتخیر (یا حرف صله تخیر تفعیل باندن مصدر در
 متخیر اولوب (حاصلی حیره دوشمش (منسوب اسم مغفولدر (که حرف بیان تخیردر (ما حرف
 نفی (عرفنا فعل ماضی نفس متکلم مع الغیر (و کاف ضمیر منصوب متصل مغفول (حق معرفتک
 حق عبادتک کبید را عرابده (محصول ترکیب) دخی خدانتک کوز لایکی بزکنی یعنی کوز لایکی
 وصف اید بچیلر حیره منسوبلردر (یعنی متخیر اولوب سو یلیچیلردر که بزکنی سکالایق و سزوار
 یلایکی ایلله بله مدک (حاصلی سنی سکالایق یلیکبله ییلن بنه سن سین (بشرده بو قدرت
 یوقدر شکه ابن سینای حکیم در * اعتصام الوری بمعرفتک * عجز الوصفون عن
 صفتک * تب علینا فاننا نبشر * ماعرفناک حق معرفتک * قطعه * کرم کی
 وصف اوزمن پرسد * بی دل از بی نشان چه کوید باز * (کر حرف شرطدر اکردن مخففدر
 (کس کیمسه دیکدر کشتی دین کسی یلتریمش زرا کشتیه کا کادیرلر کافر عریسدر
 (و یا حرف وحدت (وصف او اضافتی مصدرک مغفولدر (زرا مفرده ازدن
 مخففدر در من معنای (من میم فحیله بن دیکدر نام معنای (پرسد فعل مضارعدر پرسیدندن
 صوره دیکدر (بی دل رو مرده عاشقه دیرلر (یونک کی یرزده واله و خیران مراد در
 (بی نشان معروف (چه نه دیکدر ادات استفهامدر (کوید فعل مضارعدر کویدندن نه دینه

رد ابن سید علی و لاسی

رد لامعی

ونه سويليه ديمكدر (بازلفظ مستر كدر اسمله فعل يبنده اسم اولجه ينه نچيه معني
 يبنده مشتر كدر) اما اسلوب عجمه مناسب و ملايم اولان اولدر كه بونده ادا ت اكيد
 اوله (اگر چه تكلفه دخی و كبر و واجق معنائی و یرمه قایلدر (محصول بیت)
 اگر بر کیمه خدا نك وصفی بدن صور سه (یعنی بکا حقیقه خدا یی وصف ایله دبر سه
 عاشق واله و حیران جانان یی نشانند نه خبر سويليه و نه نشان و یره (یعنی بکا یینی ذات
 شریفی وصف ایله مر * عاشقان کشتگان معشوقند * بریاید ز کشتگان اواز * (کشتگان
 کشته نك جمیدر هاء رسمی کاف عجمه ایله ابدال و انشدر دپلمشدر دیمكدر (معشوق معروف
 و نون و دال ادا ت جمع معنی جهنندن کشتگان معقید در (بریاید بحسب لغت بوقاری کلز
 دیمكدر) اما استعمالده چقما ز دیمكدر (معلوم اوله كه بر کله نك كه اولنده همزه اولسه بای
 استقباله و یامیم ناهیه و یانون نافیه اولنه و اصل اولسه همزه یایه ابدال اولور (یا و میا) و
 ویاید (و نیاید کی فاحفظ) اوار و اواز ایله و زاسر مشهور لغتدر هر یجه صورت دیرل (محصول بیت)
 (معناه جهنندن بیت اولك مضبوطی تا کید ایدوب بیورر عاشقار معشوقك مقتولریدر (پس
 مقتولردن اواز چقما ز که انی وصف ایله ل (یعنی وصفه قادر دکر معشوقند کی رده نون و دالک
 ماقبلدر بر همزه اصلیه تقدیر ایدنلر زاید تقدیر ایلنلر * یکی از صاحب دلان سر یحیی مر اقبه
 فرو برده بود و در بحر مکاشفه مستغرق شده * صاحب دل اهل قلب دیمكدر اولیاء الله دن
 عبارتدر و دیدیلر که صاحب دلدن مراد حضرت شیخ کندیلریدر (سر فرو برده نك مفعول
 صریحیدر) و یحیی غیر صریحی (حبیب بقایه دیرل و فارسیجه کریان دیرل مر اقبه یه اضافتی
 بیانیه در) مر اقبه خدادن فیضه طالب و راغب اولغه دیرل (فرو برده بود بحسب لغت اشاعه
 ایلتمش ایدی دیمكدر) اما اصطلاحده باشین بقایه چکمکدن عبارتدر (ننه که اهل حال اولان
 صوفیولک عادتیدر) فرو برده ماضیدن قسمدر (و بود حکایت حال ماضی (در حرف صله (بحر
 دریا) مکاشفه احوال غیبیه اطلاع دیرل و اضافت بیانیه در (مستغرق اسم مفعولدر استغفال
 بایندن غرق اولمش دیمكدر) شده ماضیدن قسمدر اولمش دیمكدر صبر و رت معنانه (محصول ترکیب)
 صاحب دل مشایخدن بریسی باشی مر اقبه بقا سته ایلتمش ایدی عادتلی اوزره دخی مکاشفه
 در یاسنه مستغرق اولمش ایدی (یعنی عالم کشف در یاسنه طالعش ایدی * آن گاه که از آن حالت
 باز آمد یکی از اصحاب بطریق انبساط گفت از آن بوستان که تو بودی مارا چه تحفه کرامت
 آوردی * آنگاه آن اسم اشارتدر (و گاه کاف عجمه وقت معنانه در) که حرف بیان بعض
 نسخهده آنگاه که برینه چون واقع اولمشدر (از آن حالتدن مراد عالم مکاشفه در) باز آمد کرو
 کلدی (یعنی عالم صحوه کلدی) حاصلی اول عالم مکاشفه دن بو عالم کلدی (یکی یایله بری
 دیمكدر) اما یاسر بر دیمكدر (احکام بدن مراد بونك کی پرلده مریدر در) بطریق یا حرف
 مصاحبت (و طریق یولدر) انبساط انفعال بایندن مصدر در بونده کستاخانه دیمكدر (ملاطفه
 و مزاح طریقله دینلر محله مناسب سويليه مللر (زیرا مرید شیخدن کرامت دیکل کستاخلقدر
 علی الخصوص که مزاح طریقله (گفت فاعلی یکی از اصحابدر) بوستان واوله عجمی و اوسر
 عربیدر (که حرف رابط صفت) تو بودی یعنی اول بوستاندن که سن انده ایدک مستغرق
 اولدیغی عالم مکاشفه دن تعبیردر (مارا ما بر دیمكدر نحن معنانه (را حرف صله در با معنانه
 (تحفه ارمغان کرامته اضافتی بیانیه در و همزه اضافت ایچون کشتدر نه کرامت تحفه سن
 دیمكدر) بعضیلر اضافتی تجوز ایلادیلر و معناسنی نه کرامت ارمغانی کتوردک دیمكدر دیدی
 (آوردی واوله فتحیله فعل ماضیدر کتوردک دیمكدر واوله ضمیه اوقیانلر بکلس اوقیدیلر

مطل

رد لامعی و سروری

رد شعی و کافی

رد ابن سید علی و سروری

محصول

(محصول ترکیب) اول وقت که اول صاحب دل عالم مکاشفه دن واستغراقدن عالم صحوه کلدی
 مریدل دن بریسی کستاخانه سويليه اول بوستاندن که سن انده ایدک بزه نه تحفه ارمغان
 کتوردک (یعنی کرامات و عطایادن بزه نه کرامت کتوردک * گفت * صاحب دل دیدی * بخاطر
 داشتم که چون بدرخت کل برسم دامنی برکنم هدیه اصحاب را * بخاطر (با حرف ظرف و ر خاطر
 کوکله دوشن نسنه و بریم مشکلم مقدر در داشتم قرینه سیله (داشتم فعل ماضی مشکلم وحده در
 (که حرف بیان یعنی خاطره طوئد و غنی بیان ایدر) چون ادا ت تعلیل در چونکه معنانه
 (بدرخت با حرف صله و درخت دالک کسریله و رانک فتحی و خالک سکونیه اغنج دیمكدر
 کله اضافتی لامیه در مجازا (برسم با حرف استقبال حرف زاید دین زاید سويليه (رسم
 رانک و سبنک فتحیله فعل مضارع مشکلم وحده در (دامن انکدر) و یا حرف وحدت (پر
 طلب معنانه در) کنم فعل مضارع مشکلم وحده در کتیدندن کردن مصدرندن اخذ ایلنی
 مواخذة کرک (برکنم طوئدورم دیمكدر) هدیه هانک فتحی و دالک کسری و یای مشدله و دالک
 سکونی و یای تحفه لغتدر بونده ارمغان مراددر اصحابه اضافتی لامیه در (و را حرف تخصیص
 (محصول ترکیب) صاحب دل مرید کستاخانه دیدی که خاطرمده و نیتمده طوئدم ایدی که چون
 درخت کله و اصل اولام یعنی عالم مکاشفه ده اسرار الهیه و اصل اولم اول کلدن براتی بر
 ایلیم اصحاب و احباب ارمغان ایچون یعنی اول عالمده بکا کشف و فتح اولان معانی و اسرار الهیه دن
 بو عالمده اصحاب و احبابه کشف و بیان ایلنی جائز اولانی شرح و ابضاح ایدم یعنی قصدم
 بوایدیکه بکا کشف اولان اسرارک کشف و بیانی ممکن اولانی یاراندن در یغ ایلوب سويليه
 * چون رسیدم بوی گل چنان مست کرد که دامنم از دست رفت * چون حرف تعلیل (رسیدم
 با حرف تا کید) رسیدم فعل ماضی مشکلم وحده در رسیدندن ایرشدم دیمكدر (بوی گل
 اضافتی لامیه در میم معنانه مسته معقیددر) چنان چون الله اندن مرکبدر ترکیله و او دوشمشدر
 انجیلین دیمكدر (مست کرد مست ایلدی یعنی مدهوش و حیران ایلدی دیمكدر) که حرف بیان
 چنان مست کرددر (دامن انکدر دامن ده دیرل میم معنانه دسته معقیددر) رفت فاعلی
 ضمیر دامن در (محصول ترکیب) چونکه درخت کله و اصل اولدم بوی کل بی شوبله مست
 و مدهوش و واله و حیران ایلدی که دامن المدن کتدی (یعنی بکا بر حال اولدیکه کل دکل دامن به
 یادمدن کتدی) حاصلی بکا و صلت مبسر اولدی (اما اندن خبر و یرمه مالک دکل (زیرا بی بدن
 الدیلر حضرت شیخ بونده و صولندن خبر و یردی * (قطعه) * ای مرغ سحر عشق ز پروانه یاموز *
 کان سوخته راجان شد و اواز نیامد * ای حرف ندا (مرغ سحر منادی و اضافتی لامیه در ادنا
 ملا یسه ایله مراد بلبل در دیمشدر (زیرا اسرارده اکثر نالان اولدر شعرا دلنسه مرغ سحر اکا
 دیرل که) عشق عینک کسری و سبنک سکونیه مصدر در علم بایندن تعریف کثیره ایله
 معرفدر (لکن شهر تعریفی افراط مجتدر) پروانه بونده کلکدر که کندوی آتش شمع اورر
 (یاموز با حرف تا کید) آموز فعل امر مفرد مخاطبدر آموز یندن آموختن دن دکل
 (کان که حرف تعلیل (ان اشارتدر پروانه یه) سوخته کویتش دیمكدر ماضیدن قسمدر
 اسم مفعول دکلدر بعضلر ظن ایلدیکی کی (را حرف تخصیص (جان میند آ و شد خبری
 روح حیوانی به جان دیرل و انسانی به روان شد بونده رفت معنانه در کتدی دیمكدر
 (و او حرف حال) نیامد همزه یایه مبدل اولمشدر یاه استقبالدن و نون نافیه دن صکره
 بریاز یاده ایدرل دین بوایدالدن غافل ایش (محصول بیت) ای بلبل نالان عشق جانانی
 پروانه دن او کرن و اندن تحصیل ایله زیرا اول پروانه سوخته نك آتش عشق جانانه جانی

رد لامعی

رد ابن سید علی و لامعی
و سروری و شعی

رد لامعی

کندی و اندن آواز و فریاد و فغان گلدی (یعنی عشق جانانه یاندی و کل اولدی حال بوکه
اندن کیسه ناله و این ایستمدی) حضرت شیخ پروانه بی عاشقه و صادق و بلبل دعوی بی معنی
ایلین مدعی به تشبیه ایلش * این مدعیان در طلبش بی خبر آشد * کان را که خبر شد
خبری باز نیامد * این اسم اشارت در مدعیانه (مدعی اسم فاعل در افتعال یابندن اصلی مدعی
ایدی قبل تا افتعال دال واقع اولدی دال حرف در حروف مجهوره دن و تا حرف در حروف
مهموسه دن پنهماده تنافر و تبعید واقع اواد و غیچون تایی داله قلب ایدوب دالی داله ادغام
ایلدیلر مدعی اولدی ماضی و مضارع و سائر مشتقاتی بویه اعلال ایدرل (فنامل مدعی
دعواستند صادق اولیانه دیرل) الف و نون ادات جعفر تنکه مکرر بیان اولندی (در
حرف ظرف) (طلبش شین ضمیر خدایه را جعفر) بی ادات سلب در اسمای جوامده
مخصوص (خبران خبرک جعفر شیدی ذکر اولنان کی) اصلی بی خبران اندر
همزه وصله ساقط اولشد دین سوزینک اصلی بوقدرز را بوهزه حرف مجتبه در اصلی
دکدر (کان که حرف تعلیل) ان اسم اشارت در مقدر کسه (تقدیری که آنکس را که در
را حرف جمله در بامعناسته) که حرف بیان و یا حرف رابط صفت (شد بونده اولدی
دیمکدر صار معناسته) خبری یا حرف وحدت (و یا حرف تنکیر) باز بونده کر و معناسته
اولمسه قابلدر و جائز در که تأکید ایچونده اوله فارسی بی ارفق تبع ایدنه معلومدر
(محصول بیت) بو واصل از دیو دعوی مرد ایلین مدعیلر و کذابلر طلب و تحصیل
عشق حقیقه بی خبر و بی دانشدر (یعنی هنوز اسلوب طلب و طریق تحصیلنده بی خبر در
پس مقام وصول بونله قنده مبسر اولمق احتمالی وار) (زیرا واصل اولوب خبردار اولاندن
پردخی و خبر گلدی) یعنی وصول خبردار لغندن بری خبر گلدی (زیرا) (من عرف الله کل لسانه) در
(یا خود وصولندن و نه کندیدن خبر گلدی) (حاصلی اسرار جانانه سنی شوبله کتم ایدر که
کیسه اندن برنسته فهم ایلز که اول واسطه ایله کندیری فهم ایلله) (اولیانی تحت قبای
لا یعرفهم غیری) بونلرک حقیقه در * دیگر * و دیگر بونده یایله و یاسیز لغندر دخی معناسته بونده
برقطعه دخی دیمکدر یعنی قطعه دیگر * ای برتر از خیال و قیاس و کان و هم * و زهرچه گفته اند
شنیدیم و خوانده * ایم ای حرف ندا (بر حرف استعلا) و حرف تفضیل (برتر بوجه رک دیمکدر
منادی واقع اولش تقدیری ای برتر خدادر) (از برتره متعلقدر خیال قوت مدر که باطنیه نک
برسیدر) حقیقه خیال و وهمی علم کلام و حکمت اوقیان بلور (زیرا بونلر حواس
باطنیه دندر و بونلردن اول فلزده بحث اولنور) قیاس برنسته بی اورنلقد (یعنی برنسته بی
برنسته به برابرلشدن مکه دیرل) (کان کاف مجتبه ظن معناسته در که برنسته بی بطله
طرف را ججه دیرل) وهم ده خیال کی قوت باطنیه نک برسیدر و برنسته بی بطله ده طرف
مرجوجه دیرل ظنک نقیضدر (و زهرچه و آو حرف عطف مابعدی ماقبلنده کی درت
شیشه عنف ایدر) (کفته ماضی دن قسمدر آخری هاء رسمی اولدو غیچون ادات جمعی
همزه مجتبه ایلله اراد ایلدی) (شنیدیم گفته اندی پس اندر تقدیری شنیده ایم در ضرورت
وزن ایچون هاء رسمیه همزه مجتبه ترک اولندی) (و خوانده ایم) بوترکه قرینه در
(محصول بیت) ای بو مذکورلر دن وجیع سنک شانکده اولان گفت و کودن اعلی و منز
اولان الله بر بونلری ایستمدن و اوغش (یعنی تمش ایکی فرقه بل که جیع ملل وادیان
سنک حقیقه سوبلد کابردن منز خداسین) (حاصلی حقیقه سنی بیلن بینه سنسین
سنک بلدیکن کی منی کیسه بیلز بعض نسخه ده شنیدیم و او عطفله واقعدر) (پس

رد لامعی

ایستدیکمزدن و او قد و غمز دن منز سنک دیمکدر * مجلس تمام کشت و یاخر رسید عمر *
ماهیچنان در اول وصف تو مانده ایم * مجلس اسم مکاندر تقدیری مجلس گفت و کودر
(یعنی سنک ذات وصفانکده اولان گفت و کو مجلسی) (تمام معروف) (کشت فعل ماضی در
کشتندن بونده اولدی دیمکدر صار معناسته تنکه نخل باسق کشت پیوردوغنده یسائی تقدیرلا
مرور ایلدی) (و او حرف عطف) (یاخر یا حرف صله) (رسید فعل ماضی در رسیدندن
ایرشدی دیمکدر) (همچنان هم ادات تأکید) (چنان انجیلین دیمکدر کذلک معناسته) (وصف تو
مصدرک مفعولنه اضافیدر) (مانده ایم بینه همزه حرف مجتبه در قالمشز دیمکدر) (محصول بیت)
بازب سنک ذات وصفانکده اولان بحث و گفت و کو و قبل و قال مجلسی تمام اولدی و بو
بحث و قبل و قالده عمر آخره و پایانه ایرشدی و بز هنوز ابتداء مجلسده کی سنک وصفک
ابتداءستند قالمشز (حاصلی اولده لاله الا الله دیرک آخرده) (لا اله الا الله دیرن) (و اولده
فل هو الله احد دیرک) (آخرده ده قل هو الله احد دیرن) (و اولده اعماله الله الواحد دیرک) (آخر
عمر عیزده ده آتی دیرن * محمد پادشاه اسلام خلد ملکه * محمد مبتداء مخذوفه خبردر
و مبتداء مؤخر تقدیر اولمق جائز یعنی ذکر محمد پادشاه اسلامست این مقدم تقدیر
ایلمکده جائز در بر مضاف حذفله ایکی صورتده به تقدیری این ذکر محمد آه (محمدک
مفردی مجتهدر) (یعنی مصدر مییدر علم یابندن بونده اوصاف جیهله معناسته در) (پادشاه
اصلنده شاه باد ایدی) (شاه اولو معناسته) (و باد حافظ موصوفک صفتنه اضافتی قیلندن ایدی
صکره صفتی موصوف اوزر بینه تقدیم ایدوب بینه صفتی موصوفه اضافت ایلوب) (پادشاه
دیدیلر حافظ عظیم معناسته) (یعنی داوور بزرگ) (اسلامه اضافتی لامیه در بر مضاف تقدیر به
(یعنی اهل اسلام) (خلد فعل ماضی مبنی للمفعولدر تفعلیل یابندن موقع دعاده واقع اولشد
مؤید اولسون دیمکدر) (ملک بونده نمیک نمبله در مملکت و سلطنت یشنده مشرک لغندیلر
(خلد فعلک نائب عن الفاعلدر مملکتی سلطنتی مؤید اولسون دیمکدر) (میک نمبله
و کسر به لغندر دین عجیب دیمش ظاهر بو در که کسر به بو معنایده مستعمل دکدر * ذکر جیل
سعدی که در افواه عوام افتاده است و صبت سخنش که در بسط زمین رفته * ذکر کسر ذال الله
دل ایلله اکفه دیرل) (وضم ذال الله کوکل ایلله اکفه دیرل) (یعنی برنسته خاطر کتورمک) (جیل
کوزل دیمکدر) (عجم خوب دیر) (سعدی حضرت مؤلفک مخلص شریفریدر و اسم لطیفی فصلح
الدیندر) (حضرت شیخک مناقبده پیورد که پیر نظر حضرت شیخ سعدی سلطان العاشقین
شیخ روز بهان بقلیست گویند که پدر حضرت شیخ سعدی خادم حضرت شیخ بوده است) (و چون
حضرت سعدی متولد شده است پدرش بخدمت شیخ آورده) (و حضرت شیخ درو نظر
فرموده و فرموده اند که عشق را بخش کردیم بدو هم نصیبی دادیم) (اما هر شد او شیخ شهاب الدین
سهروردی بوده است قدس الله ارواحهم) (بعضیلر دیرکه حضرت شیخ یوزیکرمی یل
یشادی) (و بعضیلر یوز الی و بعضیلر یوز ایکی) (والسلام عند الله) (اما وفاق التیوز طقسان برنده
واقع اولش) (تنکه وفاق تاریخنندن فهم اولنور) (قطعه) (همای روح پاک شیخ سعدی * چودر
برواز شد از روی اخلاص * مه شوال بود و شام جمعه * که در دریای رحمت کشت غواص *
یکی بر سیده سال فوت کفتم) (ز خاصان بود ازان تاریخ شد خاص) (ذکر جیل اضافتی بیانیه در
و سعدی به اضافتی لامیه در) (که حرف رابط صفت) (افواه جمع فم در) (زیرا فلک اصلی فوه در
(پس کثرت استعمالندن ها حذف اولنوب فوقالیدی امدی و او طرفدم ماقبل مضوم اسم هودن
غیری اسم بولندی ایسه و او میه ابدال ایلدیلر ایکسیده حرف شفوی اولدو غیچون فم اولدی

رد لامعی

تاریخ وفات سعدی

پس تصغیر و یا جمع ایندیکه اصله رد ایدوب قویه وافواه دیدیلر اغزلر دیمکدر (عوام جمع عامدر که نفیس خاص در نصر بانبک مضاعفتدن اصلی عوام در فواعل وزنی اوزره منهای جوع وزنی اوزره خواصده بویه در بونده خلق عالم مراد در) (افتاده است ماضیدن قسمدر دوشمش دیمکدر اسم مفعول دکلدر) وصیت صادق کسریله ایلک ایلک کله سی خلق عالمده مشهور اوله (سخن وحسن ولسن قافیه سنده) سبک ضعی وخالک فحیحله اوقنور (اما بن وکن قافیه سنده سبک فحی وخالک ضعیله اوقنور) اماغیری پرلده ایکسیده جازدر صیت سخن اضافتی لامیه در (وشین ضمیر مذکور سعدی به راجعدر) که حرف رابط صفت (بسیط و بیساط بآک فحیحله کیک بره) (یعنی واسع بره دیرلر) (بونده زمینده اضافتله بریوزی مراد اولمدر زمین بر در ارض معناسنه) (رفته ماضیدن قسمدر کتش دیمکدر اسم مفعول دکلدر) (یکی فقره ده در لفظی باده صله معناسنه در ظرفیت معناسنی ورنلر یا ککش کتش (محصول ترکیب) سعدینک کوزلکله مذکور اولماسی) (یعنی اگله سی که عالم خلقنک اغزلرینه دوشمشدر) (یعنی اتی هر کس که علم و کاله وفضل و عرفانه اکار) (یعنی مقبول و مرغوب عالمدر دخی آنک نثر و نظمینک صیت و صیحه سی حاصلی چاوی و اوازی که تمام دنیا به منشر اولمش یعنی بایش (خصوصا کتاب کلستان * و قصب الحیب حدیثش که همچو شکر میخورند * قصب قافک و صادق فحیه لیه مطلقا فامشه دیرلر) (قصب السبق) (و قصب السكر کی) (حییبه اضافتله شکر قشنه تخصیص ایلشدر) (زیرا قصب الحیب اولدر که شکر فامشی خرده طوغرلر یعنی اتی بوغم اورناسنی اوفاق اوفاق کسر لاندنصرکه اول باره لری تفسیر ایدرلر یعنی قبوغنی صوبارلر و بر طباق ایچنه ترتیب و تزیین ایدرلر بو پرلده یعنی استانبولده میوه بی سید ده ترتیب و تزیین ایدرلر کی اند نصرکه اوزرینه کلاب و بخور صوبی سپرلر و دوستلری برینه ارسال ایدرلر پس بواسطوبده کوندر بیان شکر فامشه) (قصب الحیب دیرلر اضافتی لامیه در) (و حدیثه اضافتی بیانیه در) (حدیثدن مراد کندینک شیرین کلتیدر) (که حرف رابط صفت) (هم ادات تأکید) (و چون نوله و نو نسز ادات تشبیه در مثل معناسنه) (شکر شبنک و کافک فحیه لیه مشهور در) (اما سین مهمله نک ضعی و کاف مشددک فحیحله غریبدر) (میخورند فعل حال جمع غائب بونده استمرار مراد دیرلر دیمکدر) (مکدن مراد متفع و متلذذ اولورلر دیمکدر) (محصول ترکیب) (دخی سعدینک قصب الحیب کی مقبول و مرغوب کلتانی یعنی نظم و نثر سوزلری که حسن قبوله قبول ایدوب انکله متفع و متلذذ اولورلر) (حاصلی سوزلر بکه هر کس قشده معزز و مسلدر) (قصب الحیب عبارتده اکثر شراحت مفصل و مطول مالا یعنی سنه التفات اولنسون که صداع ابراث ایدر * ورقه منشآت که چون کاغذ زری برند * ورقه بونده یازیلن کاغذ پاره سنه دیرلر آخرنده ناه مربوطه هاه رسمی شکلنده یاز لفسله اضافت ایچون برهمزه مجتلبه اثبات ایدرلر) (منشآت میمک ضعی و نونک سکونی و شبنک فحیحله اسم مفعولدر افعال بایندن) (یعنی انشاء یعنی دن که مهور اللام در جمع مؤنث صیغه سیدر مکرمات وزنی اوزره) (افتده خلق و ایجاد معناسنه در) (اما بونده کندیدن صادر و پیدا اولان نظم و نثر سوزلریدر) (شین ینه سعدی به راجعدر) (که حرف رابط صفت) (چون نوله ادات تشبیه در) (کاغذ کاف عربیله و غین مجیه مفتوحه ایله معروفدر زره اضافتی لامیه در ادنا ملبسه ایله) (زر لفظ مشترکدر التونه و سکه لی ایچنه دیرلر) (نکه مشت زن حکایه سنده و غیری پرلده کله جکدر ان شاء الله تعالی بونده ده ایچنه مراد در) (زیرا کاغذ زری اولدر که بر پادشاه بر کیمه به احسان ایلک استر پس الله بر امر شریف

ردلامعی

ردلامعی

ردشعی

ردابن سید علی ولامعی
وسروری وکافی

ویر که

ویر که وار بو امری فلان پرک حاکمه ایلک سکاغلان شهردن بو قدر ایچنه دیوشر سونلر دیر اول دخی اول کاغدی ایلدر اول حاکمه تسلیم ایدر اولده امر شریفه امثال ایدوب خانه دن خانه به ود کاندن دکانه بوقدر ایچنه طرح ایدوب صاحب رقه به تسلیم ایدر ملالاری و ملاحد قزوینی و ملاحلمی بیور زردی که بوقانون الا آن ابرانده معمول به در (میرند فعل حال جمع غائب بونده ینه استمرار مراد در ایلدرلر دیمکدر تقریر اولان وجه اوزره) (محصول ترکیب) (دخی سعدینک نظم و نثر یازدیی کاغذ پاره لری که اتی ایچنه تحصیلی ایچون خط همایون و امر شریف کی معزز و مکرم طو توپ هر جانب و هر مملکت ایلدرلر کاغذ زردن مراد مذکور در پس شراحت خبط عشوا ایلدکریته اعتبار اولنسون که ضلالتدر * بر کال فضل و بلاغت اوچل توان کرد * بر حرف استعلا) (کال اقلنده تمام معناسنه در) (یعنی مصدر در اوج بایدن کاور نصر) (وحسن) (و علم بایلیدن بونده مراد علم و معرفتده تمام اولقدر) (فضل ارتقلقدر) (یعنی اقران و امثالندن علم و معرفتدن ارتقلق معناسنه) (اکثر نسخنده کال فضله مضاف واقع در و بعضنده عطفله دوشمش) (بلاغت بونده فصاحت معناسنه در) (اما اقلنده ایشمک معناسنه در فصاحت و بلاغتی حقیقله بیک معانی کابلرینی کور مکه موقوفدر) (او ضمیر غائب) (سعدی به راجعدر) (حل حاکم فحی و میمک سکونیه حیوانات جنسک قرینده اولان یو که واشجارک اوزرنده اولان حاصله دیرلر) (اما بونک کی پرلده نسبت و اضافت معناسنه مستعملدر) (توان نون حرف نفی) (توان اقلنده قوت و قدرت معناسنه در) (اما بونک کی پرلده عدم امکاندن عبارتدر) (کرد بونک کی پرلده مصدر معناسنه در) (زیرا تواند رایحه استقبالیات ملحوظدر) (وقاعده مقررده در که ماضی مستقبلدن نصرکه واقع اولسه مصدر بیت معناسنی افتاده ایدر) (پس توان کردک معناسنی ایلک اولماز دیمکدر) (معلوم اوله که ذکر جیل مبتدا) (و توان کرد خبری و مایتلرنده اولان ذکر جیلک صفتی و معطوفاتیدر) (و چل توان کردک مفعول صریحی و بر کال غیر صریحی) (محصول ترکیب) (شیخ سعدینک مذکور احوال و اوصافی کندینک کال و فضل و بلاغته جل ایلک اولماز یعنی مذکور احوال و اوصاف کندی ذاتک استحقاقندن دکلدر) (حضرت شیخ سعدی کندینک ذکر جیل ایله مشهور و کال فضل و بلاغته معرف و حسن تألیفات و تصنیفاتله موصوف اولد یعنی ذکر محمد بادشاهه مقدمه بیورمدر * بل که خداوند جهان قطب دائرة زمان قائم مقام سلیمان ناصر اهل ایمان شاهنشاه معظم تابک اعظم مغفر الدین ابو بکر بن سعدین زکی ظل الله فی ارضه رب ارضه عنه وارث بعین عنایت نظر کرده است و تحسین بلیغ فرموده و ارادت صادق نموده لاجرم کافه انام از خواص و عوام بحیث او گراییده اند که الناس علی دین ملوکهم * (بل ادات اضرایدر لفظ عربی در ترکیده مستعملدر) (که حرف بیان) (خداوند بونده صاحب و مالک معناسنه اسمدر و مبتدا واقعدر) (و بعین عنایت نظر کرده است خبریدر غفلت اولنجه) (جهانه اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر) (و قطب و او حرف عطفدر یوفقره دن غیری کلن فقره رده حرف عطف بوقدر) (قطب بر کار ایله دائرة جز د ککده دائرة اورتیه سنده بر کارک ایاغی لموران نقطه به دیرلر و در کرمک چرخنه متصل دمر که دوز و اوست طاشنی دوندرا کاده قطب دیرلر و فلک ککده ایکی قطبی واردر بر بسی تحت الارضدر که بو پرلدر کورنمز ۱ کا قطب جنوبی دیرلر بر سیده فوق الارضدر که کورینور و کا قطب شمالی دیرلر دیمور قازق دیمکدری بلد زردر قطب شمالیدر انکیچون انده طلوع و غروب اولماز و رجال غیبیدن برینه که نصرف عالم باذن الله تعالی اکامتعلق در) (یعنی مدار دائرة عالمدر قطب دیرلر) (وسلاطین اسلامیه به قطب تشبیه طریقیله اطلاق اولنور انتظام امور انام انک رأی و تدبیر و نصرفه مفوض اولد یعنیچون

ردابن سید علی ولامعی
وسروری وشمعی وکافی

مطل

(دائرة اضافتی لامید در و دانه اضافتی بیانیه دره) قائم مقام اضافتی اسم فاعل اسم کانه
 اضافتیدر (وسلیانه اضافت لامیه در سلیمان بیغیرک تخت گاهی شیراز اولدی بیچون مقامی اکا اضافت
 ایلدی تنکه ان شاء الله ته لی محله تفصیلی کله جکدر (ناصر اهل ایمان اضافتیده اسم فاعلک
 مفعولنه ولایه در) شاهنشاه اصلنده شاه شاهان ایدی پادشاهلار پادشاهی دیمکدر ملک الملوك
 معناسنه بکدر یکی دیدکری کی صکره مضاف البهی تقدیم ایدوب شاهنشاه دیدیلر پس الف
 متوسطی حذف ایدوب شاهنشاه دیدیلر کاه اولور که الف اخیریده حذف ایدوب شاهنشاه
 دیرلر و کاه اولور که الف اولی و ثانی حذف ایدوب شاهنشاه دیرلر و کاه اولور که جمع الفاتی حذف
 ایدوب شاهنشاه دیرلر فاحفظ (معظمه اضافتی بیانیه در) اناک لالا و جله الملك معناسنه در اناک لالا
 دیرلر بر نیجه پادشاهلار در که جد اعلالی اقسندر در که جلال الدین ملک شاه ابن الب ارسلان
 سلجوقینک قوللریدن ایدی (پس جلال الدین مذکور اقسندری محمد نام اوغلند لالا و جله الملك
 ایلدی جلال الدین ایدی متوفی اولیحق مذکور سلطان محمد تخت سلطنته جلوس ایلدی و مذکور
 اقسندره غوطه شامی یعنی ده شقی و حلبی و بالجه دیار عری خانیق طریقیله و یردی و زکی نام اوغلند
 دیار بکری و دیار بر یعه و اذر بایحاقی باباسنه کی خانیق ایله و یردی الله امری ایله سلطان محمد جوق
 یشامیوب متوفی اولدی و یرینه جلوس ایدر وارث سلطنتی قالدی (پس اقسندر و زکی بن اقسندر
 خروج ایلدی و هر بره که توجه ایلدی باذن الله تعالی فتح مبسر اولدی عیور و شاه اسمعیل کی پس
 اقسندر متوفی اولیحق امور سلطنته زکی مستقل اولدی و زیاده ابو پادشاه اولدی و زکیکنک
 ایکی اوغلی و ار ایدی بر یینه سعد و بر یینه زکریا دیرلر دی سعد شیرازی و زکریا خلیفای سنجاق
 و یردی (پس زکیکنک صکره سعد پادشاه اولدی زکریا دیرلر اوغلی و زکریا سنجاقده قالدی
 و ظهیر فارابی بی یانه الدی و کندیته مداح ایلدی تنکه دیوانندن فهم اولنور (پس هلا کونظهور
 و خروج ایلدی و سعد بو اعر عسکره تحمل ایده مدیکندن لاره و هر مره فرار ایلدی بعد که
 هلا کونکندی سعد بنه بر یینه کلدی و جوق مهر اولوب ابو بکر بن سعد پادشاه اولدی و کال
 اصفهانی بی یانه الوب تربیت ایلدی پس کال بونک مدخلیه بر قصیده پور (نظم) قطب کردون
 ظفر شاهنشاه ستر نسب و ارث تخت سلیمان خسرو و جشید فر شاه ابو بکر بن سعدان
 کردم جان بخش اوزنده شد درد امن اخر زمان عدل عمر خسرو اتر احاقه حکم تو کشته کوشوار
 شاه ستر شاه رادیدار تو کل بصر (قرل ارسلانده انا بکاندنر یو تقریدن معلوم اولدی که
 زکیکنک صکره سعد ادلی اوغلی جلوس ایلدی اندن صکره مظفر الدین ابو بکر که
 گلستان انک نامنه تالیف و تصنیف اولمشدر جلوس ایلدی که شیخ مریدی ایش پس
 مظفر الدین لقبی و ابو بکر کنیتی که سعد اوغلی در و سعد زکی اوغلی و ابو بکر تبرک باباسی
 ادینی اوغلند دیش (تنکه سلطان سلیمان مرحوم باباسی ادینی براوغلند دیش که سلطان
 مراد دام سلطنته آنک اوغلیدر (ظل کولکه دیرلر (لفظه الله اضافتی لامیه در) مجاز
 اللهک کولکه سی دیمکدر (حضرت محمد مصطفیان علی الصلو و السلام دن روایت
 اولمشدر که (السلطان نزل الله فی الارض یاوی الیه کل مظلوم) (یعنی پادشاه بر یوزنده اللهک
 کولکه سیدر اکا صیغور هر مظلوم (حاصلی هر کس کنش اسیرغندن کولکه به پناه ایلندی کی
 نالمرشدن مظلوملر پادشاهلره کذلک پناه ایدرلر (فی ارضه ارض یره دیرلر) و ضمیر خدا به
 راجعدر (رب منادی حرف ندا مقدر یارب دیمکدر) اصلنده ربی ایدی کسریله اکثاف ایدوب
 با حذف اولندی (ارض فعل امر مفرد مذکر مخاطبدر) یارب راضی اول دیمکدر علم بانک
 ناقص و او یسندن مصدری رضا و رضوان کلور (عنه ضمیر ابو بکره راجعدر جار و مجرور صغیه امره

مطل

متعلقدر

متعلقدر (وارضه و او حرف عطف (ارض همزه تک فحشی و ضادک کسریله افعال بایندن
 فعل امر مفرد مذکر مخاطبدر علامت جزم ایچون یاساقط اولمشدر (اصلی ارضی برضی ایدی
 (و هاضیر منصوب متصل ابو بکره راجعدر) معلوم اوله که استیعا عده فقر مل آخری ساکن اوقنور
 (پس بونده ایکی ضمیر یله ساکن اوقنور) و ایکی ارضه تجتیس تام واقع اولمشدر (زیرا ضمیرلر
 علی حده کلمه لردر) و بویکی فقره تک اولکسی اخباریه (و ثانیسی انشائیة واقع اولمشدر) عین
 بونده کوزدر چشم معناسنه (وعنایت عون و قصد معناسنه در و اضافت بیانیه در) (کرده استک
 مفعول غیر صریحدر) و نظر صریحدر (و کرده ماضیدن قسمدر ایش دیمکدر) و او حرف عطف
 (تجسین تعقیل بایندن مصدر در لغتده کوزلکندر مکدر) (اما بونک کی بر زده احسن و افرین
 دیمک معناسنه در) (بلغ فباله معناسنه در زیاده دیمکدر و اضافت بیانیه در) (فرموده ماضیدن
 قسمدر اسم مفعول دکلدر بیورمش دیمکدر) (و او حرف عطف) (ارادت مصدر در افعال بایندن
 اصلی ارادا ایدی و او حرف علت متحرک ماقبل حرف صحیح ساکن نقل حرکت بر ماقبل ایتد
 و او متحرک فی الاصل ماقبل مفتوح الان الفه قلب ایتد ایکی الف جمع اولدی ایکی الفک بر یی حذف
 ایلدک و بدله تا و یردک ارادت اولدی الف اولی حذف ایلدک و زکی قاله اولور و ثانیسی حذف ایلدک
 و زکی افعلة و لور فتامل (صادقه اضافتی بیانیه در) چک ارادت دیمکدر پادشاهک کندیته حسن
 ارادت و تسلیم و رضای صادق کوستر دینه اشارتدر (حاصلی پادشاه حضرت شیخک فریدی ایش
 نموده ماضیدن قسمدر اسم مفعول دکلدر کوسترمش دیمکدر) (لاجرم الا الیه مستعمل لغتدر لابد
 و لا محاله کی میمک فحشیه) (یعنی بالضروری دیمکدر) (کافه فانک تشدید یله جمع معناسنه در) (انامه
 اضافتی لامیه در) انام الفک فحشیه خلق معناسنه در جمع خلق دیمکدر (از بونده من تبیین
 معناسنه در) (خواص خاصک جمعدر) (وعوام عامک جمعدر) (نصر بایتنک مضاف عقیدندر
 (یعنی خلقک شریقلری و وضعیملری) (عجبت با حرف صله محبت میمک فحشیه معروف او به اضافتی
 مصدرک مفعولنه اضافتیدر) (او ضمیر سعد بنه راجعدر) (کرایده کاف عجینک کسریله
 ماضیدن قسمدر اسم مفعول دکلدر میلی ایش دیمکدر) (که حرف تعلیل) (الناس لفظا مرفوع مبتدا
 آدم اوغلاری دیمکدر) (علی حرف جر مقدر کاشون لفظنه متعلقدر) (دین بونده عادت و خوی
 معناسنه در) (ملو که اضافتی لامیه در و ضمیر اضافت کذلک) (ملکک جمعدر) (پادشاهلر دیمکدر
 (ملوک ملکک جمعدر) (بکر یکی دیمکدر) (دین عجب سوبیش (محصول ترکیب) (یعنی سعدینک
 مذکور اوصاف و احوالی کندیکنک کال فضل و بلاغته جل الملك اولماز بلکه جهان پادشاهی
 دخی دائرة زمانی قطعی قائم مقام حضرت سلیمان نبی اهل ایمان و اسلامک ناصری اعظم اناک معظم
 پادشاهلر پادشاهی (یعنی دنیا پادشاهلرینک اولوسی مظفر الدین ابو بکر بن سعدین زکی بر یوزنده
 اللهک کولکه سی یارب سن اندن راضی اول وانی ده راضی ایله) (حاصلی مذکور اوصافه موصوف
 و القابله ملقب خداوند جهان سعدیه عین عنایتله نظر ایشدر و بباله ایله افرین و تحسین
 بیورمشدر و حسن اعتقاد و صدق و ارادت کوسترمشدر پس شک یوق که خواص و عوامدن
 جمع انام سعدینک محبتله میل ایشلر (زیرا ناس پادشاهلرینک توره سی و عادت اوزنده در) (یعنی
 سلاطینک عادت و خلقینه تابعدر) (حاصلی خلق انک طور و طریقیته تقلید ایدکنلردن) (پس زمان
 پادشاهی سعدیه زیاده طالب و راغب اولدی بیچون جهان خلقیده اکا تقلید ایله سعدیه زیاده
 طالب و راغبدر) (رباعی) * درت مصرعیدن مرکب نظمه دیرلر که مطلق اوله و دردی
 مصرع انک نافیله متفق اوله (و بحر هرج احریدن اوله) (پس بونکه مطلقا نظم و قطعه دینلر
 وزن رباعیدن اکاه دکلر ایش * زانکه که ترابر من مسکین نظرست * انارم از آفتاب مشهور ترست *

رد لامعی

افعله یعنی الفک کسری و فاک
 فحشی و عینک سکونیه للعطایع

رد لامعی

رد لامعی

رد لامعی

رد این سید علی و لامعی و کافی

خاك ذليل و تراب حقير (حاصلي بادشاهك كمال التفاني و حسن نظري در بكا بوشرفي و يروب
مقبول عالم ايلين و الاينم ذممه او صافه و احواله استحقاق بوقدر (حضرت شيخ كسر نفس ايدوب
تواضع و نزول سورمش و الايخك عظمت بوقدر كتاب شاهد عدل در قدس الله روحه * اللهم منع
المستلين بطول حياته * (اللهم دعاده مستعمل كده در و يم مشدده حرف بدادن عومندر (اصلنده
بالله ابدى بوجهتندركه حرف ندا ايله فيم جمع اولماز بوكله نك تفصيله استعمالنه و فتح اوزر ينه
معي اولماسته مطلع اولقي مراد ايلين مقامات حريريك مطرزي شرحك اند اسنه نظري ايلسون
(منع فعل امر مفرد مذكر مخاطب در تفعل باندن فائده اندر ديمكدر بوقلمت افعال باندنده
بومعاده مستعملدر متع الله و متع الله دبر دعاده (يعني الله تعالي اتي فائده اندر سين ديمكدر
(المسلمين افعلا منصوب مفعول صير محيدر متع نك نصبي ايله در مسلك جعيدر (بطول
با حرف تخرص صدر سيني متعني در (طول طانك ضمه مصدر دراوز و نلق معانسه جار و مجرور
منعده متعلقدر (يعني مفعول غير صير محيدر (حياته اضافتي مصدر نك فاعله اضافتي قيلنددر
حيات اوز نلق ديمكدر (محصول تركيب) يارب سن سلمانلري ابو بكر نك عمري و حياتي اوز نلق
سبيله فائده اندر (زراعا زلدن و خلقك انك ظل خائنده آسوده حال و مرفه بالدين * و ضاعف ثواب
جمله و حسانه * و اوجرف عطف (ضاعف عطف كسر يله فعل امر مفرد مذكر مخاطب در
مفاعله باندن امر سابق معطوفدر ذريت فقره ده امر صيغه (ري مقام دعاده واقدر (يعني
مراد دعاده وقت قبل ايله ديمكدر (ثواب عوض و جزا معانسته در لفظا منصوب مفعول
ضاعفدر (جمله تقديرزي ثواب فعل جمله در كوزل فعلتك ثوابي و حسانه تقديرزي ثواب
خيرات حسانه در حسانه نك جعيدر (محصول تركيب) دخی يارب ابو بكر نك خيرات حسانه متك
و فعل جيلتك ثوابي وقت قبل ايله يعني (من جاء بالخسنة فله عشر امثالها) زمره سنه اتي ادخال ايله
ديمكدر * و ارفع درجه اودانه و ولاته * بودم فعل امر در فتح باندن قالدن ديمكدر (درجه بونده
درجه دن مزيمه و منزل مراد در (اوداوديدك جعيدر احبا جيلك جمع اولد يني كي دوستار
ديمكدر (ولات و اليك جعيدر ها كلر ديمكدر (معلوم اوله كه ثلاثي مجر نك ناقصدن اسم فاعلك
برجع ميكسري بومثال اوزره كلور (قاضيك قضاة وراميك دماة و طاميك حسانه كلديكي
كبي (اصلي و ليه و قضيه و رمية ابدى نصره و نقي اوزره (يس يا متحرك و ماقبل مفتوح
اولد ينيجون الفيه قلب ايلديار (ولاة و قضاة اولدي قانك فتحيله (يس قنانه مثلي مفردره
ملتس اولسون ديو فاني مضموم ايدوب ولاة و قضاة ديدلر و زناري فاعله و نقي اوزره در
(امدي قضاة و نقي اوزره كلور دين ايله ظن اليك كه لام الفعل الفه قلب اولغله لام الفعل
اولقندن حصار (شويه ظن اولور كه بوقائل اوزان نصير يقيه دن اكاو دكل ايمش عني الله
عنه (محصول تركيب) دخی يارب حكامك و اجاسنك دولت و سعادتلري مرتبه لري رفع ايله
* يعني عز و شرفلري زياده الله * و دمر علي اعداءه و شانه * (دمر صيغ كسر يله تفعل
باندن فعل امر در قهر ايله ديمكدر (علي دمره متعلقدر (معلوم اوله كه بوفعل علي حرفيله
و علي سين بر معنياه در (يعني علي بونده منصوب اولديني معنياه دلالت ايلن (اعدا عدوك
جعيدر ديو جيلر ديمكدر (شانه ولاة كيدر و زنده و اعلا لده مفضل معانسته (بونك اصلي
مهموز اللامدر علم باندن همزه مرفده ماقبل مكسوز اولد ينيجون ياه ابدال اولندي (يس حكم
ناقصه باخل اولوب اول اعلا لده اعلا ل اولندي و شات اولدي شينك ضمه (محصول تركيب)
دخی يارب دشمنلري و اكا بغض ايلدياري (يعني عدول يني قهر و هلاك ايله * بماتلي
في القرآن من آياته * (با حرف قسم (ما اسم موصول تقديرزي بحق مادر (تلي فعل ماضى مفرد

مذكر

مذكر غائب مبنى للمفعول اصلي تلو ايدى و او طرفه ماقبل مكسور اولد ينيجون ياه قلب اولندي
(في حرف جر تلي فعلته متعلق (قرآن و قرآن دخی نجه اسم شريفي و ار الله كلامه دبر (من ماء
موصول بيان ايدر (آيات آيتك جعيدر آي ده جعيدر نشانلر ديمكدر (اما اصطلاحده كلام
مجددن بر مقدار دبر كه اهل قرآن سر خله حدودن تعيين و تبين سور مشلر (بعض نسخده ده
ماتلي واقعددر ياه قسمين (يس ماء مصدر يه ظرفيه اولور (محصول تركيب) (يارب مذكور
دعالر يزي قبول ايله شول قرآنده اوقنان ايتلر جعيجون (يا خود مادامكه قرآن ايتلري اوقنور
(يعني قرآن ايتلري اوقندره ابو بكر حقيده برم د عال يزي قبول ايدوب ثابت ايله (مذكر
يس فقره بر قافيه ده واقعددر * اللهم امن بلمه و احفظ ولده * امن سابقلر كي دعائي متعني
امر در امن يؤمن دن (يعني افعال باندن (اصلنده امن ايدى اجتماع همز تين في كلمه اول واحد
واقع اولدي (يعني بركله نك اولنده ايكي همزه جمع اولدي اولكي متحرك و ثاني ساكن ثاني في اولكك
حركتي حسانه قلب ايلدك امن اولدي امن ايله ديمكدر (يلد اياك و لامك فتحيله ل يله بلمه
دبرل شهر معبور معانسه جمعي بلاد كلور ياك كسر يله (يلد ان ديمكدر ياك ضمه (يس
يلد بلمه نك جعيدر دين مهور ايلش (وا حفظ همزه و ضلك كسري و فلك فتحيله امر
مذكر در عمل باندن صقله ديمكدر (ولد اوغله و قره شاملدر (امل بونده اوغل مراد در
(محصول تركيب) يارب شهرني آفات و عاهاتدن صقله (يعني خراب اولقندن امن ايله حاصلي
كندوي امن و امانده حفظ ايله (زرا عمليتك عمارتي انك وجودش ريقه در (دخی سعد نام
اوغلني ده بلاردن صقله (زرا الولد سراسه حسانه باباسي كيدر عدل و كرم و انصافده
* نظم * لقد سعد الدنيا به دام سعده * و ايدم المولى بالويعه النصير * (بو ايكي بيت حضرت
شيخ بحر طوبى بلمه ابو بكر مدحده بر قصيده سنده در (لقد جواب قسم مخدوفدر (سعد بوجوه
حروف فتح و علم باندنه مستعملدر (ليكن علم باندنه لازمه متعدي ييشده مشر كدر لازم اولجه
اسم مفعول فعل و نقي اوزره كلور (سعد فهو سعيد در (اما متعدي اولجه سعد فهو
مسعود در (يس بونده اوج صوري بلمه اجرا اليك قابلدن (فتح دن اولجه مضدري مسعود
كلور بمن و بركت معانسته (يس دنيا اوج صورته بلمه تقدير امر فوعدر (فاعل و نائب
عن الفاعل اولور (به حرف جر فعل سابقه متعلقدر (وضير ابو بكره راجعدر ولده ارجاع ايلين
سهو ايلش (دام فعل ماضيدر نصير بانيك اجوف و اويستدن موقع دعاده واقع اولش دائم
اولسون ديمكدر (سعد سينك قتي و عينك سكوتيله ايها م طريقيله مذكر در (يعني ابو بكر
سعادتي دائم اولسون (وسعد ادلى اوغلي دائم اولسون ديمك اولور (ايد دام فله معطوفدر محكم
ايلسون معانسته (ضمير ينه ابو بكره راجعدر (مولى تقدير امر فوع فاعلدر ايد نك
(مولى افسدى ديمكدر (با حرف جر ايد متعلقدر (الو به لو انك جعيدر سنجقار
معانسته افعله و نقي اوزره نصر مصدر در و اضافت يسانه نصرت و ظفر سنجقاري
ديمكدر (محصول بيت) خدا حقيجون تحقيق دنيا سعادت و عزت بولدي و يا سعيد اولدي
و يا مسعود اولدي ديمكدر نيك بخت شد معانسته (يعني ابو بختلو اولدي ابو بكر سبيله سعادت
و سعدي دائم و باقي اولسون (دخی خدا ابو بكرى نصرت و ظفر سنجقار يله مؤيد و محكم
ايلسون (يعني هرزه يه كيم لوا اوجوب عسكر حكر سه خدا ظهير و ناصرى اولسون (حاصلي
حضرده و سفرده خدا يار و ياوري اولسون * كذلك تنشأ لينة هو عرقها * و حسن نبات الارض
من كرم البذر * كذلك اسم اشارندر ابو بكره (تنشأ فعل مضارع مفرد مؤنث فائده در
فتح باندن بوي حكر و اوزار ديمكدر آخريده همزه تليين ايدوب الفه قلب ايدر ضرورت

رد لامعي وكافي

رد ابن سبدي على

رد لامعي

وزن ایچون حذف اولندی دینلر غلط ایلدیلر (لینه بونده دال و بذاق معنانه در که ابوبکر
 اوغلندن یعنی ولد صلی سندن کایتدر تشاء نک فاعلیدر (هو محلا مرفوع مبتدا ابوبکر راجعدر
 (عرق عینک کسری ورائک سکونیه لغته طبردر (اما بونده کولک مراددر بیخ معنانه و هالینه
 راجعدر عرقها خبر مبتدا در وجهه اسمیه صفت لینه در (وحسن کوزلک) نسبت پردن بن
 نسنه ارضه اضافت لامیه در (من حرف جر حسنه و یا مقدر کائنه متعلق (کرم بونده
 ایلک معنانه در بذره اضافتی لامیه در (بذر بانک فتحیه تخم معنانه در (محصول بیت) یت
 ابوبکر کی بر نهال تازه بوی جکوب اوزامده در یعنی کند یت مناسب و مشابه براو غلی بیویوب
 یتشمه ده در که ابوبکر ایلک اصلی و کویکدر (مضراع ثانی بی ارسال مثل ابوب یوزر پردن
 بتن اوتک ایلوکی و کوزللوکی خود تخم ایلکندندر (حاصلی بادشاه اصل و حسن اولدی ایچون
 اوغلیده کندی کیدر (معلوم اوله که حضرت شیخ پادشاهک غرضدی و اوغلک استادی
 اعش شوبله روایت اولنور و العهده علی الراوی * ایزد تعالی و تقدس خطه پاک شیراز را
 بهیت حاکمان عادلان و همت عالمان عاملان نازمان قیامت در امان سلامت نکه دارد * ایزد
 اعجامک ظرافتسندن همزه نک ورائک کسریله مسموعدر (اما روستایی و بعضی جهله سندن
 فتح زایله ده مسموعدر خدا معنانه تکرر دیمکدر (خطه خای مجیه نک کسری و طای مفتوحه
 مهمله نک تشدیدیه ستور معنانه در پاک اضافتی بیانه در و شیرازه لامیه در (پاک لفظی شیراز
 لغتنه مضاف اولما ز دین معنی ایله نسبتی بو عیش (شهر شیراز حضرت شیخک و خواجه
 حافظک متولد اولد قاری بلده نک اسمی در دیار عجمده بر یله بونی زیاده مدح ایدر لکنکه
 شرادن بر یسی پیورد (یت) چه مصر و چه شام و چه بر وجه بحر (همه روستا بند و شیراز شهر
 (با حرف تخصیص معنای سببی متضمن (هیت مهابت معنانه در یعنی بحلال و بحساف
 اولولوق و قوروق دیمکدر (حاکمانه اضافتی لامیه در (وعادله اضافت بیانه در (و با مدح کور باکی در
 (هیت هانک کسری و فتحیه ارادت و قصد معنانه در (عالمانه اضافتی مصدرک فاعله در
 (وعاملاته بیانه در (تا انتهای غایت ایچوندر زمان قیامت معروف (در حرف ظرف (امان
 و امانت امین اولوق معنانه در (سلامته اضافتی بیانه در بعضی نسخده زده امان و سلامت
 و او طافه ایله واقعدر عطف تفسیری شکلی و لکل وجهه (امان بر یتشمه لباس ذکر ایدنلر
 ایکی پرده سهو ایلش اول بو که امان و زمان تجنيس مطر قدر تائیه ایکی فقره ذوالالفیتین
 واقعدر تأمل تدبر (نکهدار دنکه نکاهدن مخفعدر) داشتن و داریدن مشتاقیه مستعمل اولسه
 حفظ و صیانت معنانه در اما کردن و کنیدایله و مشتاقیه مستعمل اولسه نظر معنانه در
 فتأمل (دارد فعل مضارعدر داریدن موقع دعاده واقعدر حفظ ایلله دیمکدر (محصول ترکیب)
 خدای تعالی و تقدس شیرازک پاک سنور بی عامل حاکم هیئتله و عملیه عامل عالم هیئتله قیامت
 زمانه نک امن و سلامته حفظ ایلله * قطعه * ندانی که من در اقالیم غربت * جراروز کاری
 بکردم درنکی * معلوم اوله که بو قطعه اصلنده بر قصیده در حضرت شیخک ابوبکر بن
 سعد بن زکی مد خنده هلا کونک بعضی احوالی و دیار عجمه مستولی اولد یعنی انده ذکر
 ایلشدر و بعضی منصرفین و تعریفین بومقامه الحاق ایلشدر (ندانی ده نون حرف نفی در (ودانی
 فعل مضارع مفرد مخاطبدر استفهام انکاری طریقله بیان مبسن دیمکدر خطاب عام طریقله
 (که حرف بیان (اقالیم اقلیم جمعیدر معلوم اوله که ربع مسکونی بدی به تقسیم ایلشدر
 یعنی بدی حصه به بولشدر و هر حصه سنه اقلیم دیمشدر (امدی حضرت شیخک اقلیمی
 جمع ایلشدرک سمری بودر که اکثر معموره ارضی سیر ایلشدر در (حکایت اولنور که

رد شعی

رد ابن سید علی
وسروری و کافی

فرق

فرق میل مقداری سیاحت ایلشدر و ممالک معموره بی کز مکدن مرادی بر مر شده ایشک
 ایش (عاقبت بغداد ده شیخ شهاب الدین سهروردی حضرت تارینه واصل اولوب انک
 زلال فیض و افضالیله سیراب اولش لکنکه یوسانده پیورمشدر (یت) مرایرداننده مرشد شهاب *
 دو اندر زفرمود و کشتی براب (غربت مصدر در کدرت و زنی اوزره ماضی و مضارعی
 ثلاثین مستعمل دکل بلکه افتعال و تفعیلدن کلور اغترب و تغرب دیلر (غریبه اضافت بیانه در
 (جر اجمیده فتح و کسری جارتدر کسریه تخصیص ایلین تقصیر ایلش (جهایله رادن مر کیدر
 (چه معروف (ورا ادات تعلیل (روزگار بونده زمان معنانه در و یا حرف وحدت (بکردم
 یا حرف تاکید (درک دالک کسری ورائک فتحیه آکلمکده دیلر عرییده مکث معنانه و یا حرف
 مصدر (محصول یت) بطرز مبسن که بن غربت اللرنده نیچون بر زمان مکث ایلدم یعنی اکلندم
 (معلوم اوله که کاه اولور که بر معنای عرییده بر لفظله تغییر ایدر لر و غیره دیلده ایکی لفظله
 و کاه اولور که امر بالعکس اولور * برون رقم از نک ترکان که دیدم * جهان درهم افتاده چون موی
 زنی * (برون و بیرون یایله و یا سز طشره دیمکدر (نک عار معنانه در (ترکانه اضافت لامیه در
 (مراد ترکاندن هلا کوعسکریدر که تمام عجمه و دیار عرب غزه به دک مستولی اولدیلر (لکنکه توارنج
 الحانیده یازمشدر (پس حضرت شیخک انلرک عارندن وطنین ترک ایلشک اصلی اولدر که کافر ایدی
 و اهل اسلامه اذا وجفا اوزره ایدیلر پس الفرار محالایطاق من سنن المرسلین دیوترک دیار ایدوب
 سیاح عالم اولور بوقضیه خلفادن مستعصم بالله ز ماننده اولش و حضرت شیخک بو خصوصده
 بر قصیده سی وارد در که مطلق بودر (یت) آسمان ز اخق بودر خون بکرید بر زمین * در زوال ملک
 مستعصم امیر المؤمنین * حاصلی جنکیر خان و هلا کور خروچی پیور و شاه اسمعیل فتنه سی کی دکل
 عظیم فتنه ایش زیر بو نلر اهل قبله ایدی اما انلر کفره ایدی پس نک ترکان پیور دینی انلرک
 نامعقول کافرانه اوضاعندن عبارتدر (درهم قرش مورش دیمکدر جهان عبارتی دلالت ایدر که
 تمام عالمی فتنه استیغاب ایلش ایش (موی قبل و صاچ معنانه در (زنکدن بونده قرار ملکیتی
 مراد در (و یا حرف نسبت زنیکه منسوب دیمکدر زنکده زنکارده دیلر سیاهلر ملکته
 (محصول یت) شهر شیراز دن طشره کتدم یعنی ترک دیار ایدوب اغتراب ایلیم اتراکک
 جور و ظلمندن که کوردم جهان خلقی بری بر یتشمه یعنی قرش مورش و هرج و مرج اولش
 زنی صاحبی کی حاصلی بر دیاره که باغی نازار دوشه اولده کافر اوله بالبداهه معلومدر
 اول دیارک حاله اولسردر * همه ادبی زاده بودند لیکن * چو کرکان بخون خواری تیر چکی *
 * ادبی زاده ادم اوغلی دیمکدر ولد ادم معنانه (بودند حکایت حال ماضی بی مفیددر (لیکن
 مضراع ثانی به مر هوندر (کرکان کافی عجمینک ضمیمه کرکک جمیدر ایکی کاف عجمیه
 قوردر دیمکدر (ایچون با حرف ظرف خون خوار و صف ترکیبی در خواریدن که مشترکدر
 بیکله ایچمک یتشمه فان ایچمی دیمکدر یاه مصدری لاحق اولوق سببیه هیه رسمی
 کاف عجمی به مبدل اولمشدر یاه ظرفیه ایلله فان ایچمی بیکده دیمکدر خواری کافی صریدر
 دینک قلندن سهو ایلله صادر اولمشدر (تیر چنک و صف ترکیبی در کسکین قینقلی معنانه
 (و یا حرف تکرید بونده ده بر بودند مقدر در (چنکی یاسنی حرف مصدر طوتلر معنی جاننده
 ناظر اولماشدر (محصول یت) مذکور عسکر تانار هب اولاد ادم ایدی اما فان ایچمی بیکده
 قوردر کی کسکین قینقلی ایدی ز جو کرکان مبتدا و تیر چنک خبری یعنی صورتا انسان
 و سیرتا برنجی حیوانات قیلندن ایدیلر (بو یتشمه تانازک چیک ات یتشمه فی الجملة ایماواردر
 و علی الخصوص که کفره اوله (مضراع ثانیکن معنای فان ایچمی بیکده بجهلری کسکینکده

مطلوبه

رد لامعی

رد لامعی

رد شعی و کافی
قینق طرنق دیمکدر
لطایع

ردشعی و کافی

قوردر کی ایدیلر دین (و خوشنوار لفته و پنجه سی کسکین او لفته قوردره بکرر ایدی دین
 حق معنای و برامش * درون مردی چون ملک نیک محضر * برون لشکری چون هزاران جنگی *
 درون تقدیری درون شهر ایدی ضرورت وزن ایچون حذف اولندی (مردمن نوع
 مردم مراد در) و یا حرف وحدت (ملک فرشته) نیک محضر و صف ترکیبدر ابو خویلی معنای
 (برون یعنی بیرون شهر لشکری) یا حرف وحدت (هزارهات کسری و زانک قتی و بانک سکونیه
 ارسلان دیمکدر اسد معنای (الف و نون ادات جعفر) جنک صواش (و یا حرف نسبت
 (محصول بیت) اول زمانده شهرک ایچر و سی فرشته کی ابو خویلی و نیک سبب مردم ایدی
 و شهرک طشره سنده تاتار عسکری صواش ارسلانری کی ایدی یعنی شهر خلقی مظلوم
 و عاجز و بیون ایدی و عسکر کفره تاتار ظالم و قاهر و دون ایدی حاصلی شهر خلقی بر فرشته و انارک
 هر بری بر برامز ایده درون و بیرونی پادشاه عسکرینک هر برینه علی حده صرف ایدوب
 ظاهر لری جنک جو و باطن لری نیک خو معنای بی قصد ایدنارک دماغنه شرابان فارسیدن
 بر قطره طملاش امش * جو باز آمدن کشور آسوده دیدم * پلنکان رها کرده خوی پلنکی * (باز
 بونده کرو معنای در) کشور کاف عربینک کسریله اقلیم معنای در (آسوده الف بمدوده و سین
 مضومه ایله ماضیدن قصه و دکنش دیمکدر راحت معنای (پلنکان پلنک بای مجمینک و لامک
 فتحه لریله قیلان دیکلری برینی حیواندر) رها کرده یته ماضیدن قصه و صالی و رمش (یعنی ترک
 ایلش دیمکدر) خوی پلنکی اضافتی بیایه در (و یا حرف مصدر (محصول بیت) چونکه اقلیم
 غربتدن کرو شیرازه کلدیم مملکت شیرازی آسوده حال و مرغه البال کوردیم پلنکر پلنکک خلق و خوینی
 ترک ایلش (زیرا مراد ایامله اولاد هلاک و اسلامه کادی و اعیان و ارکانی هب مسلمان اولدیلر
 حتی نیریز باندده مرغه نام قصه ده نصیر طوسی به رمد کواکب ایله که امریوردی و بو واسطه ایله
 آتی کندیدی و وزیر ایلدی و بالجه انلردن ابو پادشاهلر ظهور ایلدی حتی سلمانک بمدوحی اولان
 سلاطین الخانیه انلردنر و بوکون سمرقند پادشاهی عبدالله خان انلردنر و کفه خانلری
 انلردنر امدی خوی پلنکی بی ترک ایلش دیمکدر غرض اول حالت کفره ایلدکری ظلم و تعبدی بی
 ترک ایلنار دیمکدر بو تقریر معلوم اولدقدنصرکه جمهور بلکه عموم شراح ایلدکری عید یانه
 الفغات اولنسونکه یقین فاده الخیر * چنان بود در عهد اول که دیدم * جهان پر از شوب و تشویش
 و تنگی * عهد بونده زمان معنای در (اوله اضافتی بیایه) که حرف بیان (دیدم مصرع نانی به
 مرهوندر) آشوب بونده فتنه و قریب شغل معنای در (تشویش تفعل باندن مصدر در قریب شغل
 دیمکدر آشوبه عطف تفسیری و افعدر (تنک بونده طار معنای در) و یا حرف مصدر طارلق
 دیمکدر یعنی اول زمانده اولان مصیبت و بلا دن تعبیر در (محصول بیت) مصرع نانی اول
 پسان ایدوب دیر اول زمان اولده که کوردیم ایچلین ایدی جهان یعنی جهان طوبطلو فتنه
 و آشوب و بلا و مصیبت ایدی * چنین شد در ایام سلطان عادل * انا بک ابو بکر سعد بن زکی *
 ایامک سلطان اضافتی لامیه در ادنی ملاسه ایله (و عادله بیایه در) (انا بک کاف عربیله لقب
 (و ابو بکر کنیت) سعد بن ابن لفظی محذوفدر (زیرا السانارنده ابن لفظی حذف ایلک جاریدر
 (محصول بیت) اول جهاتک حالی دیدیم کی ایدی اما سلطان عادلک زمانده جهان زیاده
 خوب اولدی که اول سلطان عادل انا بک ابو بکر بن سعد بن زکی در * قطعه * اقلیم پارس راغم
 از اسبب دهر نیست * تا بر سرش بود چو توی سایه خدا * اقلیمدن بونده مملکت مراد در پارسه
 اضافتی لامیه (و یا حرف صله) و یا حرف تخصیص (آسبب لفته یان باشی کلکدر اما بونک کی
 برلده فتنه و آشوبدن عبارتدر دهره اضافتی لامیه در مجاز (فی ادات تقدیر و سین و تا ادات

رد ابن سید علی
وسروری و کافی

رد ابن سید علی و لامعی
وسروری و شعی و کافی

خبر

رد لامعی

خبر (نیست نه است تقدیرنده در دین اصابت الیامش) تا ادات توقیدر مادام معنای (بر سرش
 شین ضمیر اقلیمه راجعدر) بود بانک ضعی و واوله فتحیه فعل مضارع مفرد غائب نایله موقت اوله
 دیمکدر (تویی یاه اول نفس کلدنر و ثانی حرف وحدت بر سنک کی دیمکدر) سایه خدا لامیه در
 ظالم الله معنای (محصول بیت) پارس اقلیمه غم یوق و یا پارس اقلیمه غمی یوق دهرک
 فتنه سندن یعنی روزگارک آلام و شدایدندن مادامکه انک باشی اوزرنده یعنی اوزرنده بر سنک کی سایه
 خدا اوله یعنی مادامکه اقلیم پارسک سنک کی حاکم عادل اوله اسبب و آشوب روز کاردن غم کورمن
 و غصه چکر معلوم اوله که چوتوی نسخه سی چوتوی نسخه سی اوزره ترجیح ایلدک فتامل (ای
 کسر همزه ایله حرف ندا درگاه اولور که همزه مفتوح او قنور دین عنیدی سولیش زرا همزه
 ندای مفتوح اوقق عربیده در چوتوی ده بر یا یازوب وای مکسور اوقق کرک بای وحدت
 ایچلچون دین فارسی بی استاد دن کورمیش امش * امروز کس نشان نه هددر بسط خالک *
 مانند استان درت مامن رضا * امروز معلوم اوله که روزه وشه و سالیه اسم اشارت قریب یعنی
 این لفظی داخل اوله کسر همزه به دلالت ایلین یا حذف اولنوب نون حجه ابدال اولنور (پس
 امروز بوکون دیمکدر) کس مبتدا کسه دیمکدر (نده فعل نفی استقبال مفرد غائب فاعلی مجتهد
 که راجع ضمیر جمله فعلیه خبر مبتدا در) و نشان یته دهک مقدم مفعولی یعنی اول (و امروز ظرف
 زمانی) و در بسط خاک ظرف مکانی بونده بسط خاکدن مراد بر یوزید روی زمین معنای
 اضافتی لامیه در (مانند بکدش دیمکدر مشابه معنای آستانه اضافتی اسم فاعلک مفعولنه
 اضافتی قیلندنر و آستانک دره و درک نایله لامیه در مانند دهک مفعول ثانیه در (و مامن رضا
 بوندن بدل و اضافتی لامیه در) (محصول بیت) بر یوزنده بوکون کسه نشان و بر مرز سنک قبول
 ایشکنه بکرر رضایه امین اولاجی بر یعنی رضای قلب و صفای خاطرله کجمنکه مقام مامن و جای
 امین سنک قبول اشکیدر ایچق اکابر بر دینی بو قیدر حضرت شیخ پادشاهی اطرا بر بقیه مدح
 ایلش منه سنده درت تاسی کی ضمیرک اصلی ات در همزه ایلدین همزه مجتهد اولدینی بکرر
 * برست یاس خاطر بیچارکان و شکر * برماو بر خدای جهان آفرین جزا * برست بر حرف
 استعلا (نست توایله سین و تادن مرکبدر سنک اوزر بکه یعنی سنک اوزر بکه لازم و واجبدر
 مقدم خبر در) و یاس مؤخر مبتدا یاسیدن حفظ و صیانت معنای خاطرله اضافتی
 مصدرک مفعولنه اضافتی در (و بیچارگانه اضافتی لامیه در) و او حرف عطف و شکر مصرع
 نانی به مرهون مبتدا (برما خبری و سین و تا مقدر در شکر بونده تعیم ایلک قابلدر یعنی خدایه
 و پادشاهه) و او حرف عطف بر خدای مقدم خبر در (و جزا مؤخر مبتدا) (جهان آفرینه
 اضافتی بیایه در جهان آفرین وصف ترکیبدر آفریندن دن جهان برادینی دیمکدر خلاق عالم
 معنای (جزا بونده ثواب و عوض معنای در) (محصول بیت) پادشاهه خطاب ایدوب بیوزر
 سنک اوزر بکه بیچاره لک خاطرین رعایت و صیانت ایلک لازمدر و بورعایت و صیانت ایچون
 سکا شکر ایلک بزم اوزر بزمه واجبدر و یاسنک کی بر عادل پادشاهی بزمه حاکم ایلد کیچون خدایه
 شکر بزمه اوسنیزه لازمدر دخی خلاق عالمه لایق و سزا و از در سنک فقرا و بیچاره لره ایلدیک
 رفیق و عدالتک ایچون ثواب و عوض و یرمک حاصلی هم بزمه عدالت و فقر و بیچاره لره امر جنک
 ایچون سکا و خدایه شکر لازم و خدای جهان آفرینه اجر جلیل و ثواب جزیل و یرمک لا تقدر
 بونده شکر خدایه قصیر ایلین بقصر الملش و خدای لفظنک جهان آفرینه اضافتی تجو بر ایلین
 غریب ملا چنده مالک امش * یارب یارب فتنه نکه دار خاک پارس * چند آنکه خالک را بود و باد را
 ایقا * یارب تخفیف ایله ضرورت وزن ایچون) باد فتنه اضافتی بیایه (نکه دار حفظ ایلدیمکدر

رد ابن سید علی

رد ابن سید علی

بکدش بکرر معنای
اسکی تور کچه در
للطایع

وسروری

ردشعی
رد کافی

(خاك پارس لاميه) و مفعول نكه دارد در پارس باء مجمله و قاله اقتدر ملكت شيرازه دیرل (چندان اولقدر دیمكدر) (كه حرف بیان) (خاك معروف) (ورا ادا ت تخصیص بونده باد دن مراد هوادر یعنی كره هوا خاك كه معطوف در تقدیری خاك را و با در ایقابو دبقا بودك فاعلیدر) (محصول بیت) یا الله پارس ترانی فتنه بلندن یعنی فتنه دن حفظ و صیانت ایل اولقدر كه كره خاك و هوالت بقای اوله (یعنی كره خاك و هوالت و باید ارا اولدجه حاصلی قیامت ك مصرع ثانیك معناسنی اولقدر كه تراغه و یله بقا اوله دین و اول زمانه دین كه خاك و بقاده بقا اوله دین و مادامكه خاك و باد باقی اوله دین حق ادابی ایده بمشارفتأمل * سبب تألیف كتاب * يكشب تأمل ایام گذشته می كردم و بر عمر تلف كرده تاسف می خوردم و سنك سراجچه دل را بالاس اب دیده می سقم و این بیتها مناسب حال خود می كتم * بودرت فقره بری برینه معطوف اولفله متصل بازلدی اسلوب و صله داخل اولد یعنی چون تأمل (ایام اضافتی مصدر ك مفعولنه در) (كذشته ماضیدن قسمدر كچمش دیمكدر كذشته به اضافت بیانیه در) (می كردم می حكایت حال ماضیدر ایلزدم دیمكدر) (واو حرف عطف) (بر صله در با كی) (عمر تلف كرده تقدیری عمر تلف كرده خود) (عمر ك تلف كرده به اضافتی بیانیه در) (كرده ماضیدن قسمدر لغته اللش دیمكدر اما بونده ایلدیکم معناسنده در) (تاسف تفعل بایندن مصدر در شدت خزنه یعنی غم دیرل ثلاثیتی اسف در هنزه نك و سنك فقهه ل یله می) خوردمك مقدم مفعول صریحیدر) (و بر عمر غیر صریحیدر) (می حكایت حال ماضیدر) (خوردم خاصی روم صممه ایله اوقتی كرك كه فقره اولینك قافیه سنه مطابق اوله) (بعضیلر بونك كی بر رده كرده بی كاف مجمله او قودیلر ك دیدن دن تخفف) (یعنی شده معناسنه صبرورت ایچون و حضرت مولانا جانیك در یای ارازه نظیره بجه الاسرار و بجه الاحرار نام قصیده ستدن برینیه استشهاد ایلدی (بیت) هر گجایی در كیچی و بر در خلقه * خلقه مار خلقه كرده در دهان اؤدرست * (خلقه كرده معناسنه لیكن مدعاده ده خنده ده نظر وار) (ز بر بعضی نسخه زده كرده برده كشته واقعدر) (و كرده كاف مجمله اوله لابد بواسلوب اوزره تخفف بعضی الفاظده واقع اولوردی فتأمل) (سنك سراجچه سنك معروف و سراجچه تصغیر سرادر كه سر ایدن تخفیدر یایله او دیمكدر عربجه دارد دیرل ده اضافتی بیانیه در و سنك اضافتی لامیه در نجازا) (ورا ادا ت مفعول بالماس آب دیده با حرف استعانت) (و الماس بر ذوقیت جوهر ذر كه جمیع صرط جواهری انكه دالر نكه حضرت شیخك كلامی بو معنایه اشارت ایلر كه سنك سراجچه دلی آنكه دلا آیه اضافتی مشبه بهك مشبه اضافتیدر حاصلی بیانیه در) (ودیده به اضافت لامیه در) (می سقم می حكایت حال ماضی افاده ایلر نكه مكررتبیه اولمشدر) (سقم فعل ماضی نفس متكلم و حده دیردم دیمكدر دلدیم دیمك دكل) (واو حرف عطف این اسم اشارتد بریتله) (بیتها ادا ت جعدر) (مناسب اسم فاعلدر مفاعله بایندن حاله اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر و خوده اضافت لامیه در) (خود بونده كندی معناسنده در) (میكتم به حكایت حال ماضی متكلم و حده سوبلردم دیمكدر مفعول قول این بیتها در و مناسب حال خود حالدر مفعولدن) (محصول فقره اربعه) (بر كیچه كچمش ایامی فكر و ملاحظه ایلردم دخی تلف و ضایع ایلدیکم عمره غصه بر دم دخی كوكل خانه سنك طاشنی الماس كی آب چشمه دلدیم یعنی ضایع به تلف ایلدیکم عمره نادم اولوب) (شویه اغلردم كه قره طاش كی بك كوكله رفت كلوب متأرا اولوردی و بونكلك بیتلری كندی حاله مناسب و موافق سوبلردم) (فقره آخره نك معناسنی دخی بو كندی حاله مناسب اولان بیتلری ایلر ایدیم دین اسم اشارتی محله صرف ایلماش بر وجهله دخی معنای تقریر ایلدوب دیر كه دخی بو بیتلری كندی حاله مناسب ایلر ایدیم بو تقدیر اوزره بیتها لفظنی مناسب لفظنه

رد لامعی و شمعی و کافی

رد لامعی

رد شمعی

مضاف

مضاف اولمز دیمش) پس بو قیددن معلوم اولدی كه اولکی نفر برنده بیتها لفظنی مناسب لفظنه مضاف ایلر دمش) اگر بویه ایسه برامز ایلر دمش * مشوی * هر دم از عمر میرود نفسی چون نكه می كتم نمادیمی * دم بونده ساعت و وقت معناسنه (نفسی ده با حرف و حذندر) (چون واور مجمله ادا ت تعلیلدر چونكه معناسنه ادا ت شرطدر دین اصابت ایلماش (نكه می كتم فعل حال متكلم و حده در نظر ایدم معناسنه) (نماد فعل نفی مفرد غائب فالما دی دیمكدر بجه مطلقدر دین بجه مطلق معناسنی بلیزیمش) (بسی یا یله و بسا الفله و بس و بسار بر معنایه در چوق دیمكدر بسی بساك اما له سیدر دینلر عندی سوبلر و بسیده با حرف نسبتدر یکی ده كی دین دخی عندی سوبلش) (نكه موارد استعمالی تنع ایلده معلومدر) (محصول بیت) هران و هر زمان عمر مدن بنفس كیدر یعنی ساعت بساعت عجم اكلوب آزماده در چونكه بقیه عمره نظر ایدم كور و روم چوق قالدی یعنی عمر ك چوغی كیدوب آزی قالمش كور و روم بعضی نسخه ده می كتم برینه می كنی واقعدر لیكن بونسخه اول و احرادر فتأمل (بونده جونی و او اصلیه ایله اعتبار ایلدوب کیف معناسنه اولسنی تجویز ایلد نلر ز بونلریمش * ای كه پنجاه رفت و در خوابی مكر این پنجره و زدر بابی * ای حرف ندا و منادی محذوفدر تقدیری ای انكه در) (كه حرف رابط صفت) (پنجاه الی دیمكدر اسماء اعداددندر) (واو حرف عطف) (و یا حرف حال) (و در حرف ظرف) (خواب واور مجمله او بقویه و دوشه دیرل بونده غفلتیدن كنیاتیدر) (و یا ضمیر خطابدر) (مكر بونك كی بر رده یعنی معناسنده در بویكه دیمكدر) (پنج اسم عدد بش دیمكدر) (روز بونده ظر و ف زمانیه دندر ادا ت ظرف مقدر در تقدیری این پنجره و زدر) (در بابی فعل مضارع مفرد مخاطبدر) (در بایندن در یافتندن دكل) (محصول بیت) ای اول كیسه كه عمر كدن الی یاش كندی دخی سن خواب غفلنده سین) (مكر بونك كی بر رده یعنی معناسنده در بویكه دیمكدر) (پنج اسم عدد اسبابی تدارك ایلده سین یعنی عمر ك چوغی كیدوب از ی قالدی حال بو كه سن خواب غفلتندن متنبه اولماز سین امدی اكاه اول اوله كه باقی فلان برایکی كونده تلافی و تدارك مافات ایلده سن) (حاصلی جوانلقده زاد اخرق تحصیل ایده مدك) (پس سعی بجیل ایله باشد كییر لكده بر حالت ایلده سین دیمكدر) (مكر ادا ت استنادر الامعاسنه دین معنی و بر دیک محامده مكر لفظنی ذكر ایلماش الا لفظنی ذكر ایلماش كه معلوم اولیدی الانجه یا قشر) (مصرع ثانیك معناسنی الا بونك كی بر رده دخی كندی ایشنه سن و اكلیه سن یعنی حال نچاید و كنی اكلیوب اكاه كوره تدارك ایده سین دین بیتك مرادنه واصل اولماش بوندن صكره بوجهله دخی معنی و بر مشكه مكر بونك كی بر رده كی كندی ایشوب اككر مبین و بو معنای تزییق نا و یلاته تاویل اللش كه باقل دوشنده كورسه یك كره استعاده ایلر بر دخی دوشنده كور میهیم دیو) (معلوم اوله كه بو بیت حضرت شیخك بر قصیده سنك مطلعیدر كه ابن سید علی و لامعی شرح ایلده تمامی اراد ایلماشلر) (و پنجاه دن مراد عمر ك كتری و پنجدن اقلی در * نجل آنكس كه رفت و كار نساخت * كوس رحلت زدند و بار نساخت * (نجل خاك فنی و جیك كسریله صفت مشبهه در علم بایندن مصدری نجل كلور خاك جیك فقهه ل یله اونا نمقدن حاصل اولان حیره و دهشته دیرل پس بونده نجل معناسنی اوتنقدن مخیر و مدعوش دیمكدر) (كه حرف رابط صفت) (نساخت فعل نفی ماضی مفرد غائب لغته باعیدی دیمكدر اما استعمالده دوزوب قوشمادی یعنی حاصل ایلدی) (كوس آلت لهودن بر قسمدر كه طبل باز شكندده اولور) (اما بونك اولور شویه كه برده اولدقه ایاغ اوزره طورز كن چالارل پادشاهه مخصوص ساز در امارم پاشاهلر مزدن غیر سلاطینك خانلری به استعمال ایلر و اول زمانه بر عسك و یا قافله كوچه جك و قشده چلرل ایش و بر زمان بونك

رد شمعی

رد کافی

رد شمعی

رد ابن سید علی و لامعی و سروری
رد دقایق الحقایق

رد لامعی و شمعی

رد لامعی و شمعی و کافی

رد لامعی

رد شمعی

برینه فافله کو چک و قنده جرس چارز ایش (اما آل عثمان دورنده بونک کی پرده بوری چارلر (رحلته
 اضافتی لامیه در (رجلت رانک کسری وحاء مهمله نك سکونیه ولامک فحبله ارتحال معانسه در
 یعنی کوچک (زند فعل ماضی جمع غائب در فاعلی کوسی چالان کیمه در (واو حرف عطف و یا حرف
 حال) بار بونده بونک معانسه عربجه جل دیرلر حاء مهمله نك کسری و میمک سکونیه حانک فحی
 و میمک سکونیه دکل (محصول بیت) مصراع اول اخباره وانشایه متحملدر یعنی شرمند
 و متحیر و مدهوشدر یا خود شرمند و مدهوش اولسون دیمکدر اول کیمه که دنیادن کندی وایشنی
 دوزمدی یعنی دنیاده عمل خیر ایلکسزین آخرته واردی (حاصلی دنیا مزعه سنده دانه خیرات
 اکیوب کندی کوس رختی وارتحال چالدیلر و یوکنی و یابنی دوزمدی یعنی اجل کوسی
 چالدیلر حال بو که اول نهیته اسباب آخرته مباشر اولدی (حاصلی زاد آخرتی تدارک ایلکسزین
 کل دیدیلر پس بویه کیمه شرمند اولسون * خواب نوشین با مداد رحیل * باز ارد پیاده
 راز سبیل * نوش باله و هر طائلیه دیرلر (و یا حرف نسبت) (نون حرف تأکید نسبت
 اصل لغته بویه در (اما شمدی طائلی معانسته مستعملدر شیرین کی) (با مداد و بام ایرنه
 معانسته در (رحیل اسمدر یعنی کوچک نك اسمیدر (خواب نوشین بیانه و ما بعد نده اضافت
 لامیه در (باز دارد داریدن فعل مضارع مفرد غائبدر داشتن دن دکل بحسب الاستعمال
 مانع اولوردیمکدر کرو طوتر دیمک دکل (پیاده پیاغه دیرلر عرییده راجل دیمکدر (را ادات
 مفعولدر (سبیل بوله دیرلر (محصول بیت) ارتحال صباحنک یعنی کوچ ابر تسبک طائلو
 اویقوسی پیاده بی بولدن ما نعدر یعنی بوله کتمه دن اکیفور (حاصلی لذا نذ دنیویه به توغل
 و نهالک زادرنه آخرته اشتغاله مانع و اسبابه مباشرتی معوقدر * هر که آمد عمارتی تو ساخت * رفت
 و منزل بدیکری پرداخت * عمارت عینک کسریله اصلنده مصدر در نصر باندن برنسته بی
 معمر ایلک صکره بناده استعمال ایلدیلر (و یا حرف وحدت بعض نسخه ده یاسز اضافه
 واقعدر یعنی نوه (زیرا نو نونک فحی ووا واصلیه ایله یکی دیمکدر عربجه جدید دیرلر (ساخت
 فعل ماضی مفرد غائبدر دوزدی و یابندی معانسته بعض نسخه ده رفتن صکره ووا یاز من
 (منزل پرد آخنک مفعول صریحیدر (و بدیکر غیر صریحی (و یا حرف صله (بدیکر یایله غیر
 معانسته در (و یا حرف وحدت) پرداخت لفظ مشترکدر تمام ایلکله بوشا اتقی یعنی
 تخلیه یشنده بونده غیریه یا پدی و تمام ایلدی دیمکدر (محصول بیت) هر کیمه که دنیایه
 کلدی بریکی بنا یابدی و برجید عمارت پیدا ایلدی اول باقی آخرته نفس ابدوب یابدی یعنی
 عمارتی غیریه یابدی یعنی غیر ایلچون یا پیش اولدی زیرا لایه برینه بر کیمه کلسه کرک
 (پس کویا که حقیقته اول کله یا پیش ایش (معسوم اوله که تمام عالمک بانلری بو سوزک
 ماصد قیدر زیرا هیچ بر کیمه یابدی و غنده باقی قالماس بلکه اول کیدوب برینه بر غیر کیمه
 کلسه کرک پس کویا که آنکچون یا پیش اولور بعض شارحدر پرداختی تسلیم ایلک و اصمارلق
 معانسته اخذ ایش لکن بولفتک معناری سابقا مذکور اولاند بو ذکر ایلدی یکی دکل
 * وان در کیمت همچنین هومنی * واین عمارت بسر نبرد کنی * وان دیکر یور دوغی
 سابقا دیکری یور دوغیدر (بخت فعل ماضی مفرد غائبدر (هم ادات تأکید (چنین بونچلین
 دیمکدر یکی عمارت بنا ایلکه اشارتدر (واین عمارت مراد دنیادر نبرد مقدم مفعول صریحیدر (و بسر
 غیر صریحی (و یا ی بسر حرف صله (نبرد فعل فی ماضی مفرد غائب ایلتمدی دیمکدر فاعلی کسی در
 پای وحدتله (و جازیدر که این عمارت مبتدا اوله و نبرد خبری و کسی نبردک مفعول صریحی و بسر
 اولکی کی غیر صریحی (محصول بیت) اولکی بانینک عمارتند کلن ده الک کی هوس بشوردی

رد این سید علی

رد لامعی
رد شعی و لامعی

رد کافی

یعنی

یعنی اولده مقتضای طبعی اوزره بعضی برینه بنا الحاق (حاصلی بعضی برینی یابدی
 (و بعضی برینی بقدی (تکه عالمده مشاهددر (اما بو عمارتی هیچ بر کیمه نهایت و یا یانه ایلتمدی
 (یعنی هیچ کیمه دنیاده باقی و خالد قالمدی و یا بو عمارت دنیا کیمه بی نهایت ایلتمدی یعنی اولدر میوب
 موید و باقی قومدی (حاصلی هر کسی فانیه ویردی (حقیقته فاعل مطلق خداددر (جهانه
 وزمانه و غیریه اسناد مجازیدر یتک معناسنی اولکی تقریریه قصر ایلین تقصیر ایش
 * یارنا یابدار دوست مدار * دوستی را شاید این غدار * (یار بولداش دیمکدر (ناباید اربونک کی
 پرده توصیف فی افاده ایدر (یابدار وصف ترکیبدر داریدن بحسب لغت ایاق طوینچی دیمکدر
 اما استعمالده ثابت قدم معانسه کلور (دوست معروف (مدار فعل نمی مفرد مخاطب (یار مفعول
 اولی (و دوست نایسی (ناباید ایدر اضافه دزد دوستی یا حرف مصدر را ادات مفعول شاید فعل
 نی استقبال مفرد غائب شاییدن (شایستن دن دکل (این غدار مؤخر مبتدا و شاید مقدم خبر
 و دوستی را مفعول نشاید در غدار مبالغه ایله تارک و فایه دیرلر (محصول بیت) حضرت شیخ خطاب
 عام طریقله بیورر ثابت و باقی اولیان یاری دوست دوتمه یعنی اکتوب طورمین نسته بی سومه
 حاصلی فانی به میل و محبت ایلده مقصود بودر که دنیا بی قرار و بی ثباتر اکا و مزخر فانیه کوکل
 بغلیوب عشق ایلله مصراع ثانی مقام تعلیلده در (زیرا بوندی غدار داری دوستلغه لایق دکل بر محاله در که
 کیمه نك عقد نکاحنده قرار ایلوب تازه تازه کویه کوز اولدیر * نك و بد چون همی بیاید مر *
 خنک ان کس که کوی نیکی برد * نك ابو دیمکدر (و بد یار امن (چون ادات تعلیل (همی
 ادات تأکید (بیاید فعل مستقبل مفرد غائب کرک دیمکدر (هر د مردن معانسته در ز براماضی
 مضارع معان اولسه مصدر معانسته در تکه سابقا یسان اولندی ایدی (پس بیاید مرد
 اولسر دیمکدر (باید بایستن مشتق بایستن دکل بعضی لظن ایلدی کی (خنک خنک
 و نونک ضمی و کاف عربیه لفظ مشترکدر صوفیه مبارک معناسی یشنده (آب خنک و هوای
 خنک دیرلر صوق صو و صوق هوا دیمکدر بونده بختلو و سعادتلو معانسته در عربیه طوی
 دیرلر (که حرف رابط صفت (کوی طویدر که عربجه کوره دیرلر (نیکی یا حرف مصدر
 (برد بونده فعل ماضی مفرد غائب در ایلتمدی دیمکدر کوی نیکی بیانه در (محصول بیت) چونکه
 انسانک نك بختی و بد بختی اولسر در (یعنی دنیاده هیچ کیمه باقی قالمیوب اولوب کیدیسر در
 دولتو سعادتلو اول کیمه در که ایلک طوینچی دنیا میدادن ایلتمدی (یعنی دنیادن آخرته خیرات
 و حسانله کندی بونک اصلی بودر که بر طوی بر میدانک اور ناسنه قورلر و میدانه حدود تعیین
 ایدرلر و بر قاج اوزون چوکانلی آتلی بو طوی چارلر بر کیمه که بو طوی تعیین اولنان حدوددن
 اخراج ایدر سه دولت آنکدر که سارینه غالب اولور ایلدی بونده کوی نیکیدن مراد خیرات
 و حساندر بونده بعض شارحین فارسیده مصدرک انواعی یسان صدیده اولمش بریسی کندی
 صیغه سی اوزره کلندر دیمش (آمدن و رفتن کی بری دخی ماضی صیغه سی اوزره در که اکا مصدر
 هر خم دیرلر که ایکی قسمدر بزی بوکه و او عاطفه ایله استعمال اولنور (کفت و شفت کی) (کفن
 و شفتن معانسته در تکه دیوان حافظده واقع اولندر (بیت) سخن عشق نه آتست که ایدر زبان
 سابقا مید و کوتاه کن این کفت و شفت (بو یله دیمش اما خطا ایش (زیرا بونلر مصدر د کلدر در
 ایلدر در دیمه و ایشتمه معانسته بری بوکه و او عاطفه ایله استعمال اولنور (آمدش
 کی که آمدن شدن معانسته در تکه جامینک یوسف و زلیخاسنده واقع اولندر (بیت) بزند ان
 نامش خلوت نشین بود (شد آمد سوی زندانش چنین بود) (بونده ده خطا ایش (زیرا بونلر در
 اسمدر کتمه کله معانسته مصدر ذکدر (او چنی وجه امر حاضر صیغه سی اوزره استعمال اولنور

رد سروری و شعی

رد این سید علی
و لامعی و سروری

رد لامعی و کافی

رد شعی

رد شعی

تک و دو کبی تکیدن و دویدن معنای نهنگ دیوان شهادت واقع اولش (بیت عمری پناه عشق
 ز سر ساختن قدم (پاراز روی ان تک و دو میکنند مرا) بونده ده خطا ایش (ز پراک و دو یله بومر
 معنای نهنگ اسلور مصدر دکلر * برک عیشی بکوز خوش فرست * کس نیارد ز پس ز پیش فرست *
 (برک بانگ قبی و رانک سکونی و کاف عجمه اسباب و براق معنای نهنگ در یول و سفر
 پراخی کبی اناج پراغنه ده دیرل (عیش عینک فحیه دیر اکدر حیات معنای نهنگ) و یا حرف
 تذکر (بکوز با حرف صله کوز کاف عجمینک ضمیمه بونده قبر معنای نهنگ در (خویش
 و اورسمی ورم کسری ایل بونده کندی معنای نهنگ در (کوزک خویش اضافه و عدم اضافیده
 جازدر (فرست فعل امر مفرد مخاطبدر فرستادن فرستادن دن دکل کوندر دیکدر ارسال ایل
 معنای نهنگ (نیارد فعل نفی مستقبل (آریدندن که مخففدر (آوردندن دکل کوندر دیکدر
 (ز پس زای مفرد از دن مخففدر (پیش بونده اولک و ایلر و معنای نهنگ در هر بیده قدام کبی
 بهض نسخه ده نویس واقعدر (محصول بیت) حیات ابدی پراخی قبر بیکه کوندر (یعنی
 آخرت که لازم اولان خیرات و حسنات و اعمال صالحه ایلر و کوندر (حاصلی کندی الکله ارسال ایل
 مصرع ثانی مقام تعلیلده در (زیرا کیم سندن صکره کوندر من سن ایلریدن کوندر (یعنی
 سن صاعقه کده آخرت کاف ز براسندن صکره اقارب ورثه سنی قایم * عمر برفست آفتاب غمز *
 اندکی ماند و خواجه غره هنوز * عمر عینک ضمی و میم سکونیه در بونده یاش معنای نهنگ و میم
 ضمی ایلده لغتدر (قسمده عینک فحیه مستعملدر مصدرده بویه کوز عمر بمردن (یعنی علم بایندن
 یشامق معنای نهنگ (عمر مبتدا و برف خبری تقدیری عمر چون برفست در مبالغه قصیده ادات
 تشبیه ترک اولندی برف قاردر غریبه تلج دیرل (واو حرف عطف) و یا حرف حال (آفتاب
 کنش در (غمز اضافه لامیه در اداسلامیه ایل (غمز تانک فحی و میم مضمومک تسدید و تخفیفیه
 یای آیرینک اونه آینه دیرل (ننگه بویتک ترتیبندن اکثور (بیت) آذر و نیسان یارست و حذران
 و غمز (آب و ایلول و دو قشرین و دو کانون و شایط) (آفتاب غمز مصرع ثانی به مرهون مبتدا
 (انک از دیکدر (و یا حرف تشبیه (مانک مقدم مفعولدر (ماندنونک سکونیه لازمده متعدی
 پیشده مشرکدر قالدی و قودی دیکدر فعل ماضی مفرد غایبدر فاعلی تحتده آفتاب راجعدر
 جمله فعلیه خبر آفتابدر (واو حرف حال (خواجه خاده روم ضمه ایل و واورسمیه بونک کبی برلده
 تعظیی واجب اولان عز بزره و وزیریه دیرل (خواجه مبتدا) و غره غینک کسری و رای مشدله
 اسمر غفلت معنای نهنگ خبر مبتدا در (عجم عینی مفتوح او قور مبتدا نک عینی مفتوح او قدوغی کبی
 هنوز الان دیکدر (محصول بیت) عمر انسان و حیوان قاردر (یعنی نیز تکمیلده قار کبی در
 نیز ارمده و غمز آینه کنشی برف عمردن از اجاق قودی حال بوکه خواجه دخی غافلدر یعنی
 آفتاب غمز قاری بیجه که نیز ارمده مرور ایام و از منته عمری اتجیلین از الدر و اکسلدر حال بوکه
 عمر صاحبی دخی خواب غفلتده عمر کیمه سندن خبری یوق (حاصلی عمری نیز کیمه ده
 قاره تشبیه ایش نیز ارمده (بونده آفتاب بظرف تقدیر ایدوب در آفتاب غمز دبو و ماند فعلی
 لازم معنای نهنگ البوب از قالدی دیرلینک سر نه هیچ واقف اولماشدر (وحاشیه کتابنده ماند بونده
 نهاد معنای نهنگ دین نه ماندی بلورمش و نه نهادی * ای نهی دست رفته در بازار * ترسمت پر
 نیازی دستار * (ای حرف تدانادی مخدوف (تقدیری ای مرد نهی دست (نهی بوش دیکدر
 خالی معنای نهنگ (دسته و صف ترکیبدر الی بوش دیکدر صفر الید معنای نهنگ فقر و بوقله دن کتابندر
 (رفته ماضیدن قمر کتمش دیکدر) نهی دستک رفته به عدم اضافی و اضافی جازدر
 (در حرف صله در با معنای نهنگ (بازار معروف (ترسم فعل مضارع متکلم وحده و ناضیر مرفوع معنای نهنگ

رد شعی

رد لامعی و سروری
رد لامعی و سروری

مشهور سوز در نه و بر سرک
الکله اول بیه کیدر سنکله

رد ابن سید علی و لامعی
و سروری و شعی

رد شعی

قور قورم سن دیکدر (بر باد عجمک ضمیمه طولود دیکدر عریجه ملان دیرل اما باه عریله بر اولقده وار
 نیازی تا کید ایدر و بوقدر وجه دستار دن مراد دلیند اولور تا مل (نیازی فعل نفی استقبال
 مفرد مخاطب کوندر من سن دیکدر (دستار بونده دستار معنای نهنگ در (نیازی بیتک مفعول اولی
 (و بر مفعول ثانسی (محصول بیت) ای بازاره الی بوش کتمش کیمه قور قورم که دستمالکی طولو
 کوندر من سن (یعنی ای صفر الید بازاره کیدن فقیر قور قورم سن بوش کیدوب بوش کله سین (زیرا
 بازار اهل کیمه رایگان سنه و برمن (حاصلی ای آخرت بازار بینه خیرات و حسنات سن و اعمال
 صنایع سن و ازان کیمه قور قورم که جنت نعمتلریدن محروم اولاسن (قور قورم دیدیکی انکیوندر که
 بو خصوصیه کیمه تک حقه جزم بوقدر (زیرا اعمال موجب جنت دکلدر (بلکه مشیه اللهم
 منو ملدر * هر که مزدوع خود بخور دن ایچوید * وقت خرمنش خوشه باید چید * (هر که
 تقدیری هر کس که ابدی ضرورت وزن ایچون کس حذف اولندی (مزدوع اسم مفعولدر زرع
 بزرع دن یعنی قحح بایندن اکش دیکدر (اما بونده اکن مراد در خود اضافه لامیه در
 (بخورد با حرف تا کید و خورد فعل ماضی مفرد غایبدر (بخوید با حرف
 مضاحبت (و خوید و اوزر معمله خویش و فنی اوزرینه فصلیل که ترکیه اکا حاصلیل
 دیرل (یعنی تازه ایکن یحیوب حیوانه یسدر دکلری اربه (وقت خرمن اضافه لامیه در
 و یا ف معنای نهنگ در (نون ضرورت و وزن ایچون ساکن او فنی کرک ضرورت
 قایمه ایچون دین یکش سوبلمش (شین ضمیر مذکور که راجعدر (خوشه بونده بشا قدر
 یعنی بغدادی و غیرینک بشاخی که غریجه سنیه دیرل بایدک مقدم مفعولدر چید (جیم عجمینک
 کسر یله فعل ماضی در مصدر معنای نهنگ (زیرا مضارعه مقارندر دیو شرمک کرک دیکدر
 (محصول بیت) هر کیمه که کندیکن ا کینی حمله یددی یعنی فصلیل ایکن یددی اول کیمه
 خرمن زماننده باشق دیو شرمک کرک حاصلی هر کیمه که جوانلق عالمنده خیرات و حسنات
 و اعمال صالحه به عمری صرف الیوب لهو و لعبه تصبیع اوقات ایلدی بیرلک زماننده باری قادر
 اولدی یعنی مرتبه آخرت یولنه سعی الیلک کرک تا که مالایدلک کله لایزلک کله ایلد عامل اولش اوله * بند
 سعیدی بکوش جان بشنوره چنبت مرد باش پرو * بو بیت قدیم نسخه ده بولندی لیکن شارحدر
 یازد یعنی بولدی (بند بای عجمینک فحی و سکون بولنه وعظ و نصیحت معنای نهنگ در (سعیده
 اضافی لامیه در (واو حرف مضاحبت (و کوش کاف عجمینک ضمیمه قولده دیرل که غریجه اذن و سامعه
 دیرل (جانه اضافه یانه در روح حیوانی به جان و انسانی به روان دیرل (بشوبایلله مؤکد فعل
 امر مفرد مخاطبدر شنو بایندن شنیدن دکل ابست دیکدر (بند بشنوک مفعولی صریحی و بکوش
 غیر صریحی (ره را هندن مخفف بول دیکدر مبتدا) و چنبت خبری اصلنده چون ابست در چون
 ادات تشبیه و این اسم اشارتد ر قریبه و سین و تا ادات خبر ترکیب ایلد چوندن و اورسمی و این دن همزه
 حذف اولنوب چنبت اولدی بونچیلیندر دیکدر بولفظی چنین است همزه بختله ایلد یازنلر
 فارسی املا دن اکا * دکلر عیش (مرد ارد دیکدر رجل معنای نهنگ (و باش فعل امر مفرد مخاطبدر
 باشیدن اول دیکدر اکثر نسخه باشدن صکره و او عطفه بازار با حرف تا کیدر (وراثت فحیه
 فعلی امر مفرد مخاطبدر رویدن کیت دیکدر (محصول بیت) سعیدینک بندینی جان قو لقیله
 اولت بول بونچیلین در اول کیت یعنی نیم نصیحت شریعت و حقیقت و بطریقه موافق و مطابق
 در بو که باش و رفته کیدر کیت * بعد از تامل این معنی مصلحت ان دیدم که در شین
 عزت نشیم و زامن صحت فرا خود جنم و دفتر از کتهای پریشان بشوم و من بعد پریشان
 نکوم * بعد از وصول معنای نهنگ در که عجمینک لفظیه تعبیر ایدر (تأمل مصدر در تفعیل بایندن

رد شعی

رد لامعی

ز داین سید علی و لامعی
و سروری و شعی و کافی

فكر وملاحظه معنائه (این معنی به اضافتی مصدر ك مفعول اوله كه هر كلك كه آخر الف اوله كز كسه اول الف باشد كنده یا زاسون كز كسه الف شكندنه بجم ماقبلنی مگسورایدز بایه منقلب اولنی ایچون مثلاً موسی وعیسی ومعنی بی بایله افورلر (و كاه اولور كه آخری یا اولان كنه نك بانك ماقبلنی مفتوح ایدرل یا الله منقلب اولما ایچون مثلاً تمنی و نجاتی بی و تعدی بی غنا و ترجا و تقاضا و تعدا و قورل فاحفظ (پس بونده معنای ایکی وجهله اوفق جایزدر و بونده این معنای مراد ایات سابقه نك مضمونلریدر دیدمك آن مفعول اولی (و مصلحت مفعول ثانسی (كه حرف بیان (نشین نونك قحی و كسریله اوزا حق بره دیرل و هر حیوانك كیجه تیاختنه مستعملدر عزله اضافه اضافت بیانه در (عزات فراغت و انقطاع معنائه در تنكه العزله عباده پیور مشلر (یعنی خلقدن منقطع اولنی عبادتدر (نشین فعل مضارع متكلم وحده در نشیندن (و او حرف عطف (دامن (و دامن آنكدر كه عربچه ذیل دیرل صحیحه اضافت لامیه در مجازا (خرابونك كی برلده بایه صله معنائه در (خود كندی معنائه در (جنم فعل مضارع متكلم وحده در جیندن بعض نسخهده فراهم دوشمس (و او حرف عطف (دفتر معروف و مضاف الیه مخذوف تقدیری دفتر باندلر (كفتها گفته نك جعیدر گفته سوبلشم الفاظ و كلمه دیرل امانونده مخفها معنائه در سوزلر دیمكدر (پریشانه اضافت بیانه در گفته طافق دیمكدر امانونده كلام لغودن عبارتدر (بشویم با حرف استقبال بویانی ظرفای عجم مكسور و بعض روستایلی مضموم اوقورل (پس منته شده یا مضموم اوفقی كركد دین روستایی طبع ایش (شویندن شستن دن دكل (نكوم فعل نفی مستقبل در كویندن كفتن دن دكل بودرت فقره و او عاطفه ایله كلدیكیچون متصل یارلدی صنعت وصله دلالت ایلسون حاصلی مذکور معنای تأمل ایلكدن صكره مصلحت اتی كورد كه عزات اوتوراختنه اوتورام و صحبت آنكی كندومه دیو شورم و دفتر زبانی بریشان كندن یوم و من بعد بریشان سوبلشم (یعنی دنیا كلاتی ترك ایدم (و) هر كز رطب و یابس سوبلشم * (یت) * زبان بریده بکیمی نشسته صم بكم * به از کسی كه نباشد زبانش اندر حکم * زبان معروف (بریده بانك ضمیمه اسم مفعولدر (بریدن كسلش دیمكدر (زبان بریده وصف ترکیبی (در دلی كك معنائه (یا با حرف ظرف (كنج كاف حرف یشنی و نونك سكوتله مطلقاً بوجفته دیرل (یعنی طشراکی و ایچریکی بوجفته دیرل اما بوجفته بای عجمیتك فحیهله ایچ بوجفته دیرل (صم صادك ضمیمه و صم مشدله اسمك جعیدر حرا حرک جمعی اولدیغی کبی نهایی بوجفته دیرل صاعغرلر دیمكدر (بكم ده بانك ضمیمه ایلك جعیدر دلسترلر دیمكدر (کسی یا حرف وحدت (كه حرف رابط صفت (زبانش شین ضمیر كسه راجعدر (اندر ادات ظرفدر در کبی بلکه در اندرون مخفندر (حکم بونده امر معنائه در (محصول یت) دلی كك بوجفته اورتش صاعغرلر دلسترلر بکدر بر کیمندن كه دلی کشیدی حکمنده اولیه یعنی دانه ضبطی اولما بلکه کوکله کافی دانه کتوره یعنی صاعغرله و دلسترلر كه اوروب خلقدن منقطع اولان کیمندر زبانی ضبطنده اولیان بریشان وزواند کو کیمندن بکدر (بونده جمع صیغدر بی اراده ضرورت وزن ایچون دز دین معنای یتیه واصل اولماش و اصلر و ابکملر کبی بوجفته دلی كسلش یعنی خاموش اورتش کیمسه بوجوجهله دخی معنی قابلدر (مقطوع اللسان یعنی خاموش اولوب بوجفته صم و بكم اورتش کیمسه بوقدر بجه ادات تشبیه مقدر اعتبار اولغار (و صم و بكم ذکر جمع و اراده واحد قبیلندن اولور غفلت اولمیه دین کیمسه ایکی نفر برنده بله خط عشوا ایش (مضارع اولك معنائه ادات تشبیه مخذوف و قدر یعنی دلسترلر و صاعغرلر کبی بریده زبان برکوشده ده اوتوران کیمسه یا خود ادات تشبیه ملحوظ اولیه یعنی بریده زبان او اوب برکوشده صم بكم اوتوران کیمسه

دفتر جعفر وزنده بر ریشه ضم و پیوند اولشم نیجه اوراقی مشتمل نسخه به دینور کرکسه اوزرنده حساب یازلسون کرکسه آخر نسخه داللت کسری دخی جائزدر کرا فی اللغات للطابع رد لامعی و شعی

رد سروری

رد شعی

رد کافی

رد کافی

دیمك مراد اوله بوقدر بوجه صم بكم ذکر جمع و اراده واحد قبیلندن اولور دین اولنی کبی صم بكم عی ایچانندن ایش * تاییک از دوستان كه در گناه ایش من بودی و در حجره جلوس من برسم قدیم از در درآمد خندان كه نشاط و ملاعبت کرد و بساط مداعبت كسترد جوابش نكفتم و سر از زانوی تعبد برنگرفتم و نجیده نكه كرد و گفت * نا انتهاء غایت ایچوندر (یکی برسی (كه حرف رابط صفت (گناه و گناه و او و بایله و گزاه و گزاه بویه (زیرا و اوله بانك تبادل و تواخسی وار محفه معنائه گناه و عرب گزاه در كاف وزاه فارسله دینلر بلزلر ایش (زیرا كچه كزده فارسیدر اگری دیمكدر و كافلر عرسیدر بهر حال كاف عربینك فحیهله كزاه و دن معر بدر دین بوانشدن اگاه دكل ایش (آوه آویختدن اشتقاق ایلیك قلی سهو و نسیان ایش (ایش فعل یعنی فاعلدر موانس معنائه مزاج و خوی الشدر مق معنائه (حجره معروف (جلوس فعل یعنی فاعلدر همشین معنائه تقدیری جلوس من بودی ایدی فقره اولی ده ایراد ایلكله اكثفا اولندی (با حرف مصاحبت (رسم بونده عادت دیمكدر قدیمه اضافت بیانه در (در قیو (در آمد ایچرو كردی یعنی قبولدن ایچرو كردی (خندان اواقدر دیمكدر (نشاط نونك فحیهله سرور یعنی شاك نونك كسریله اولیچق ناشاك جعیدر (ملاعبت مفاعله بایندن مصدر در او یون یعنی بازی و حشر اق (بساط مفاعله بایندن مصدر تأییدر امانونده دوشك مز ادر (مداعبت یتیه مفاعله بایندن مصدر در مزاج و اضیفه معنائه (كسترد فعل ماضی مفرد غائب دوشدی دیمكدر (جوابش شین ضمیر یکی از دوستانه راجعدر (زانو دزددر عربچه ركبه دیرل رائك ضمیمه تعبد اضافه اضافتی بیانه در (تعبد خدمت و قوللده دیرل (برنگرفتم بحسب افت یوقاری طوعدم دیمكدر اما استعمالده قالدردم معنائه در (رنجیده بونك كبی هاء رسیله هاء ترتب دیرل انجیوب دیمكدر ان شاء الله تعالی كلد و کی برلده تشبیه اولتور (نكه كردنوك كسری و كاف عجمیه نظر ایلدی دیمكدر (محصول ترکیب سابقا ذكر ایلدیمك مصلحت اوزره اولدم یعنی خلقدن منقطع اولوب بر بوجق اختیار ایلدم اولوقته دك كه دوستلردن برسی كه حج بولنده غنه محفه دش اولور دی و دیار غربتده هم حجره و هم نشین ایدی (حاصلی بار قدیم و محب حمیم ایدی عادت سابق ایله یعنی بی تكلف لا ابالی قبولدن ایچرو كردی اولقدر سرور و شاد مانلق ایلدی و شطارت و مباسطت کوسرتدی یعنی بی غمکین و حزن ظن ایدوب انواع ملاطقات و اصناف مطایبات ایله بی سوبلتمك مراد ایلندی (زیرا بوزمانه دك بویه عالم واقع اولما سیدی و یانه كلدیكه بلا تكلف مصاحبتله مانوس ایدی بوقدر احوال كه ایلدی اصلاً اكا جواب و برمدم و باشی زانوی مراقبه دن وركبه تعبد دن قالدردم یعنی آنكه هیچ مقید اولدم و بوقدر حشرافته التفات ایلدم بویه اولیچق بكا انجیوب نظر ایلدی و دیدی (فقره اولی ده تحت و فقره ثانیه تحت لفظلری زیاد ایلیلر یا ندن ایشلر نشاطی ملاعبه مضاف ایدوب معناسی اولقدر كه ملاعبت سرور بی ایلدی دین جیی نسخه له مخالف یازمش رنجیده اسم مفعولدر انجیش دیمكدر دین صیغه ده و معناده اصابت ایلامش و معنائه انجیش اولدوغی حالده یعنی غصبله بكا نظر ایلدی دین منطوق ترکیبه مناسب معنی و یرمش زیرا بومر یتیه غضب لازم دكل فتأمل * قطعه * كنونت كه امکان گفتار هست * بگوای برادر بلطف و خوشی * كنون كاف عربینك و نونك ضمیمه شعی دیمكدر الا آن معنائه اكنوندن مخفندر فتح همزه ایله (كه حرف بیان (امکان افعال بایندن مصدر در قدرت معنائه (گفتار اصلنده وصف ترکیبدر آریدنن كه مخفندر آوریدنن گفت اسم مصدر در قول معنائه قول کتور بیچ دیمكدر

رد ابن سید علی و سروری
رد کافی
رد دقایق الحقایق

محفه میك كسری و حاك
فحی و فاء مشد ایل
معروف

رد ابن سید علی و سروری و کافی
رد شعی
رد لامعی
رد شعی

صکره مجموع مرکبی کلامده استعمال ابلدیله پس اضافت مصدرک مفعولته در (با حرف
تأکید) کو کاف بحکم ضمیمه فعل امر مفرد مخاطبدر کویدندن گفتن دکل (برادر اصل
اقتده بونک کیلرده ذال معجمه ایلده لکن عموما استعمال دالده در یعنی مهمله ایلده تنکه رشید الدین
وطواط عروضنده تعیین بیورمشدر (قطعه) در زبان فارسی فرقی میان دال و ذال (یاد گیراز
من که این نزد افاضل مبهمست) پیش از و در لفظ مفرد کر صحیح ساکنست (دال دان آنرا
و باقی جمله ذال معجمست) (لطف لغته بو مشققدر) اما بونک کیلرده ایلک و ملائمت
معناست در (خوش و اورسمبله لطفه عطف تفسیری شکلدر سابقا اشارت اولندی که
بونک کی خالک فتحه لری روم ضمه ایلده اوقنور (و یا حرف مصدر در ایلک دیکدر (محصول بیت)
شمی که سنک کلامه و تکلمه قدرک و طاقتک واردر (امدی ای برادر اطفله و احسان ایلده
سویله یعنی لطف و احسان ایدوب تکلمه و نطقه کل * که فردا چوپیک اجل در رسد *
بحکم ضرورت زبان در کشی * که حرف تعلیل (فردا ابرته و یا ربن معناست در عربجه
غدا دیرل (چو اادات تعلیل) پیک معروف عربجه برید دیرل فعل وزنی اوزره (اجله اضافتی
بیانیه در) و یا خود لامیه در که حضرت عزرائیل مراد اوله و لکل وجه (در حرف تأکید
(رسد رانک و سبک فتحه لریه فعل مضارع مفرد غائبدر رسیدن بونده ابرینه دیکدر
(با حرف مصاحبت) حکم بونک کیلرده محض تأکید افاده ایدر (ضرورت معروف) در
حرف تأکید (کشی فعل مضارع مفرد مخاطب (زبان مفعول صریح) و بحکم غیر صریح
(محصول بیت) ای قرنیش لطف ایلده سویله زیر یارین که اجل پیک ابرینه یعنی موت
وفوت که متعین اوله بالضروره دلکی تکلمدن چکر سن * یکی از متعلقان منش بر حسب واقعه
مطلع گردانید که فلان عزم کرده است ویت جزم که بقیه عمر در دنیا معتکف نشیند و خاموشی
گزیند تو نیز اگر توانی سرخویش کبر و راه بجا نیت پیش گفتا بعزت عظیم و صحبت قدیم که
دم بر بنارم و قدم بر ندارم مکرانکه که سخن گفته شود بر عادت مألوف و طریق معروف که
آزردن دوستان جهلست و کفارت عین سهل * متعلقان الف و نونه جمع اولدی ذوی
العقوله صفت اولدو غیچون تقدیری از مردمان متعلقان (منش شین ضمیر یارقدمه راجعدر
معاده گردانیده مقیددر (حسب حالک و سبک فتحه لریه اصل و مقدار معناست در) واقعه دن
مراد شیخک قصد عزالت و انقطاع عن صحبت خلقددر (گردانید فعل ماضی مفرد غائبدر
بونده ایلدی دیکدر) که حرف بیان (فلان الفاظ کایتدندر) بونده مراد حضرت شیخدر
(عزم قصد دیکدر) نیت قصده عطف تفسیردر (جزم قطع معناست در) نیت جزم
شول نیتدر که انفساخ قبول ایلده (که حرف بیان) بقیه عمر اضافتی لامیه در (خاموش
ایسم در ساکت معناست خجوش و خامش و خشخ ده دیرل) گزیند فعل مضارع مفرد غائبدر
گزینیدن گزیندن دکل اختیار ایلده دیکدر (نیردخی دیکدر) توانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر
قادر ایلک دیکدر (سر لفظ مشترکدر بونده باش اولمق جائزدر یعنی باشک تدارکین کور
دیکدر سودا و هوا معناست اولمقده قابلدر یعنی سودا نفسانیکی وارزوی طبعکی طوت
ضبط ایلده که پایمال حوادث نفس اولیه سین (بجا نیت بونده خلقدن عزالت و انقطاع
معناست در) پیش اوک معناست در تقدیری پیش صکره در فقره سابقه به قیاس ایلده
(گفتا اول یارقدم دیدی) بعزت با حرف قسم (عظیم اولو دیکدر اضافت لامیه در
اولواللهک عزتیچون دیکدر) صحبت قدیم عزت عظیمه معطوفدر یعنی ارامزده واقع اولان
قدیم صحبت و دوستلق حقیچون دیکدر (که حرف بیان) دم نفس (بر بنارم چقاریم) یعنی

نفس چقاریم عدم حضور و قرار دن کنا بتدر تنکه ترکیبده سولیم الایم دیرل دیکتمک
وارام معانیده (قدم لغته طابندر اما بونده ایاق مراد در رجل معناست مجازا (بر ندارم لغته
یوقاری طوعایددر اما بونده قالددریم دیکدر طور دوغی بدن کتمه مکدن کنایتدر (مکرادات
استاندر الامعناست) (آنکه اولوقت دیکدر) (که حرف بیان) گفته شود فارسیده اسم مفعول
افعال عامه تک بریله کلور گاه اولور که فعل عامی حذف ایدوب بنه مفعولیت معناست
قصد ایدرل (پس بونده معنی سویلنه دیکدر) عادت مألوفدن مراد عادت معهوده در که
حضرت شیخک کنیدنک ارا سنده واقع اولان مصاحبتدر (پس طریق معروف بونکله
عطف تفسیری شکلی اولور) (که حرف تعلیل) ازردن لازمه متعدی بنشده مشترکدر
لازم اولجه دوستان فاعلی اولور (پس مراد یا شیخک انجمنی اوله و یا معهود دوستک
متعدی اولجه دوستان مفعول اولور بنه اشتراک اوزره لیکن سوق کلامه مناسب و ملائم اولان
متعدی اولوب فاعلی شیخ اوله و مفعولی یارقدم اوله فاعل (ازردن مبتدا) (وجهلست خبری
(کفارت بونده اهل شرع هر کناهی ازاله ایچون تعیین و تقدیر ایلدیکی نسته در) بمین بونده
اند معناست در فارسیجه سوکند دیرل سبک و کاف عجمینک فتحه لریه (بوفقره معنای
شرطینی متضمندر) یعنی عین ابلدیسه کفارتی سهلدر و یا عین الیوب بلکه مشایخک
برخیره نیت و قصدی حکم بینه ایلده کفارتی سهلدر که کفارت عین اوج کون اوج طوتمق
و یا اون کسبک فارنی طور یور مقدر بواسته جوق مصلحت دکل (محصول ترکیب)
بی متعلقان مدنی بریسی یارقدمی اصل قضیه و مقدار واقعه به مطلع ایلدی که شیخ قصد
وعزیت المشر در دخی قطعی نیت طوتمشدر که انفساخ بجاالی یوق که عمرک با قسینی
دنیده معتکف اونوره وصمت و سکوت اختیار ایلده سنده اگر قادر ایلک باشک قیدنی کور
(و هوای نفس وارزوی طبعدن کچ) و خلقدن انقطاع و عزالت ایدوب تباعد و تجنب
طریقنی اوکو که طوت (حاصلی خلقدن اختلاط و ابتلاقی قطع ایلده) اول یارقدم بوقسیری
ایشدوب و بویانی دکلنجه دیدی عظیم خدائک عزتی حقیچون و شیخک واقع اولان صحبت
قدیم حقیچون که ارام ایلزم و بنفس المزم و برادیم ادوب بوندن کتمه الا اول وقت که سوز
سویلنه عادت مألوف و معهود و طریق معروف و معلوم اوزره یعنی رسم قدیم اوزره مکالمه
و مصاحبت و لورسه فیها و نعمت (و الا بنده همان شیخک یاننده اعتکاف ایدوب کنیدنک فتنده
صامت و ساکت اولوب خلقدن منقطع اولوریم (زیر ادوستاری انجمنک و یادوستارک انجمنه سی جهلدر
و عین ایلدیسه کفارتی سهلدر) (کانه که شیخک بویه ایلستی ختنده بقیصه اکر که بونجه الحاج
و ارام ایلر زرا شیخ کی بر معید فاضلک عزتی قابل طایله زبان ایدر بواسته مرشدله لایق
دکل تنکه بوندن صکره لیلی بیان ایدوب بیورر * و خلاف راه صوابست و عکس رأی
اول الالباب ذوالفقار علی در بنام و زبان سعدی در کام * و او حرف عطف (و یا حرف حال
(خلاف نقیض صوابدر که طوتمشدر) یعنی اویماق (خلافک اضافتی لامیه در
(و یا هک بیانیه) عکس معروف (رأی رانک فحی و همزه تک سکونیه فکر معناست در
(همزه بی الفه قلب ایلکده جائزدر) اولی حالت نصبی و جری یاله و حالت رفعی و اوله در ذونک
چمیدر خلاف قیاس اوزره زیر قیاسی جعی ذویندر حالت رفعه و ذوین در نصب
و جریه ارباب و اصحاب معناست (الباب لبک چمیدر عقلو دیکدر) پس اولوالالباب اصحاب
عقول دیکدر (ذو صاحب معناست اسمدر اسماء ستمدن که حروفه اعراب اولور) فقار
فاک فحیه اوکر غه که کمری که واحدی (فقاره در اما بونده ذوالفقار فاعلی فحیه حضرت

محمد صلی الله تعالی علیه وسلم امام علی رضی الله عنه حضرت تارینه هبه ایلدی یکی قلیچدر
 (خلاق مقدم خبر) وعکس اکامعطوف (وذوالفقار مؤخر مبتدا) بنام بونده قین در عیجه
 خلاف دیرلر غینک کسریله (کام کاف عربیله لفظ مشترک در مراده و دماغه و چکه به دیرلر
 بونده چکه مراد در (محصول ترکیب) دخی صواب بولینک خلافتدر و یا حال بو که راه
 صوابک تلافی و نقیضدر و ارباب عقولک عکسی حضرت امام علینک ذوالفقاری
 قینه اولوق (یعنی غلافدن جهماق زیر امام علی حضرت سیل سیف ایلسه بوقدر غزوات ایدوب
 اندن اثار بحیبه و اخبار غریبه که نقل اولتور و وجود بولمزدی) شیخک دخی لسانی دماغه
 فالوب صامت و ساکت اولسه بوقدر معارف و مزایا مسطور اولوب مستور قالوردی (پس
 حضرت شیخ از شاد و وعظدن خاموش اولوق نیجه قابل طایله حرمان اراث ایدر
 امدی تکلم ایلک کرک که مریدان مستفید و مستفیض اولار) بعضی نسخده (و نقص
 عهد اولی الالباب واقعدر) (نقص مصدر در ضرب بایندن بوزمق عهدی بوزمق دیمکدر
 کام بونده کاف بحیله در دینار خطای فاحش ایلشار) (نه که حضرت جامی نک کاف قافیه سنده
 برینده واقعدر) (یت) (کسی که کام درین بحر میرتد بی کام) (بکام می رسد آخر ولی بکام نهنک
 وخواجه اصنی بیور) (یت) (بی خود را در آت دیده چون ماهی وطن دیدم) (که تا قلاب
 زلفش را بکام خویشتن دیدم * قطعه * زبان درد هان ای خرد مند چیست * کلید در گنج
 صاحب هنر * بوییت سوال و جواب صنعتی متعیندر) (خرد خاتک کسری وراثک فحیله
 عقل معناسنه در) (هوشده دیرلر) (مند ادات نسبتدر لی معناسنه) (دولتند دولتی دیمکدر
 کلید کاف عزیزنک فحیله مفتاح معناسنه اما کسر کافله ده اوقورلر) (نه که ترکیده قفله
 کافک کسریله کلید دیرلر) (کچ کاف بحیثیت فحیله خزینه به دیرلر اضافت لایله لدر) (لکن
 کلیدک دره) (ودرک نیجه اضافت لری بای بطنیله در بای بطنی مضافک کسره سنک اشاعتدن
 متولد اولان یاه دیرلر) (صاحب هنر وصف ترکیبی افساننددر) (محصول یت) (ای خردمند
 اغر زده دل ندر بوسوالدر) (صاحب هنرک خزینه سی قبوستک کلیدی) (یعنی مفتاحدر بوجوابدر
 چودر بسته باشد چه داند کسی * که جوهر فرو شست یایله و * بسته باشد بقلو اوله دیمکدر
 داند فعل مضارع مفرد غائبدر) (دایندن یلور دیمکدر) (کسی باحرف وحدت) (که حرف بیان
 جوهر قروش وصف ترکیبی در) (فروشدندن فروختن دن دکل جوهر صابیحی دیمکدر
 یلور چرچی به دیرلر) (محصول یت) (چونکه صاحب هنرک خزینه سی قبوستک کلیدی بقلو اوله کیمه
 نه یلور که مذکور صاحب هنر جوهر صابیحی میدر بوخسه چرچی) (یعنی مادام که بر کیمه تکلمه
 ونطقه کیمه) (عالم میدر جاهل میدر کیمه نک معلومی اولماز) (پس هر کسک علمی و معرفتی کلامندن
 معلومدر) (پله چرچی اسبابنه دیرلر دین غلط ایلش) (زیرا یله اییکه وار شیده دیرلر مطلق چرچی
 اسبابنه دیرلر * قطعه * اگرچه پیش خردمند خامشی ادبست * بوقت مصلحت آن به که
 در سخن کوشی * (پیش خردمند لایله) (خامشی بای مصدر به ایله مبتدا) (و ادبست خبری) (و پیش
 خردمند ظرف مکانی) (بوقت باحرف طرق) (وقت مصلحت لایله در) (در سخن) (در حرف صله
 کوشی کاف عزیزنک فحیله فعل مضارع مفرد مخاطبدر) (دور بند سین) (یعنی سعی ایده سین دیمکدر
 محصول یت) (اگرچه عاقل قنده و اوکنده اینسم اولوق) (یعنی سکوت ایلک ادبدر) (حاصلی
 معقولدر اما مصلحت وقتنده اول یکدر که سوزه جالشه سین یعنی سکوت بمدوحدر) (اما هر رده
 دکل بلکه تکلم ایلما سکدن ضرر و نقصان مترتب اولسه انده سکوت مذمومدر * دو جبر طیره
 عقلست دم فرو بستن * بوقت گفتن و گفتن بوقت خاموشی * بوییت یت اوله نسبت ایله مقام

دین سید علی و لامعی و سروری
 کافی و دقایق الحقایق

مطل

در لامعی

رد کافی

تعلیلده واقعدر (چون نسنه دیمکدر) (طیره معلوم اوله که فارسی داده سکن حرف اولماز (قطعه)
 هشت حرفست آن که اندر فارسی نایله می) (نایله می نایله می اندرین معنی معاف) (بشنواز
 من این حروف و یاد گیر ای اهل دل) (تا و جا و صاد و ضاد و ط و ظا و عین و قاف) (پس
 سکن حرفک بریسی موجود اوله بوزده یا تخریفات عوامیه دندر و یا غیره دلدن منقول) (پس
 طیره نک اصلی تیره در لفظ مشترکدر غرضیه بولانق معناسی یتنده) (امدی التیاس لازم کلسون دیو
 غضب معناسنه اولان طایله یاز دیلر) (بونده عقله اضافت مصدرک مفعولنه اضافتدر و همزه
 بحیله اضافت ایچون کلیدر) (تقدیری سبب طیره عقلدر) (دم بونده نفس در) (فرو فانک فحیله
 بونک کی بر زده محض نا کید ایچو ندر نفس بعلامت ترک تکلمدن کایتندر گفتن قرینه سببه) (بوقت
 باحرف نلرف و اضافت نلرفک مصدرینه در) (واو حرف عطف گفتن مصدری دم فرو بسته
 عطف ایدر بوقت خاموشی اضافتی سابق کیدر و یا حرف مصدر) (محصول یت) (ایکی نسنه
 عقلک غضبیه و بوضوح لغته سبب در) (بریسی تکلم لازم اولدقده سکوت ایدوب خاموش اولوق
 و بریسی ساکت و خاموش اولاجق و قنده تکلم ایلک) (حاصلی سوبیله جک و قنده سوبیلمک
 و سوبیلمک و قنده سوبیلمک) (زیرا ایکنسنده ندامت حاصل اولور که سبب غضب عقلدر
 (مصراع ثانینک معناسنده ایکی نسنه عقلی غضبه کتور یچیدر دیوب) (منه سنده طیره
 بونده مصدر بمعنی فاعلدر دین عسندی سوبیلمش) (و طیره خفت معناسنده در دین
 اثر نیجه کش * فی الجمله زبان از مکالمه اودر کشیدن قوت نداشتن و روی از محاوره
 او گردانیدن مروت نداشتن که یار موافق بود و محب صادق * مکالمه او مکالمه مصدر در
 مفاعله بایندن سوبیلمک و سوبیلمشک مشارکت بین الاثنین در) (اوشمیر غائب یار قدیمه راجعدر
 (اضافت مصدرک مفعولنه در) (در حرف نا کید) (کشیدن چکمک زبان مقدم مفعولدر) (محاوره
 و محاد نه بر معنایه در مصاحبت دیمکدر) (کرد انیدن بونده دوندر مک دیمکدر اعراض ایلکدن
 کایتندر) (روی گردانیده نک مقدم مفعولدر) (فقره اولیده می کی) (که حرف تعلیل) (محصول ترکیب)
 حاصل کلام یار قدیمه سوبیلمشدن دیلی چکمکه قوت طو غدام) (یعنی انکله مکالمه دن ساکت
 اولوب سوبیلمشماکه قادر اولمادم) (دخی انکله مصاحبت ایلکدن بوزم دوندر مک مروت بلدم
 حاصلی مصاحبتدن کلام اعراض ایلکی معقول و مناسب کورمدم) (زیرا یار موافقم و محب
 صادق ایدی * یت * چو چنک آوری با کسی بر ستر * که ازوی کریرت بود یا کریر * بوییتی
 بر رساله مزده کال تحقیقه تحقیق ایلش مراد ایدن انده کور شون) (چو ادات تعلیل) (چنک آور
 وصف ترکیبی در) (آور یندن و یا ضمیر خطاب چونکه چنک آور سین مراد حقیقته چنک آورلک
 داکلر بلکه قصه دن حصه در) (یعنی چونکه الکن ایش کلور دیمکدر) (باحرف مصاحبت
 بر ستر نه متعلقدر ماقبله دکل) (کسی باحرف وحدت نوعیه) (بر حرف نا کید) (ستر فعل امر مفرد
 مخاطب او نکلک) (یعنی لاج و عناد ایلد دیمکدر) (که حرف رابط صفت) (وی واول فحی و یانک سکونیه
 او کی ضمیر فاعلدر و معناسنه) (کز کاف بحیثیت ضمی و زانک کسریله ضرر و قسرتک معناسنده در
 عزیزده) (بدکی ادات فی) (یعنی تا داخل اولیحق ضرورت معناسنی افاده ایدر) (نسنه که حضرت
 مولانا جامی قطعه ده ایکن سین به جج ایدوب بیور) (قطعه) (علی که ناگزیر تو باشدیدان کرانی)
 و آرا کران کریر بود جست و جومکن) (و آنکه که حاصل نوشود علم نا کریر) (غیر از عمل بموجب
 اوار زومکن) (ملا حضرت نازی اوغله نصیحت بیور) (بر علم که سنک ضرر و رک یعنی سکا لازم
 و ضروری اوله) (اکامیل ایله) (اما اول علمی که اندن ضرر و رک و لازمک اولیه جست و جوالیه) (یعنی
 اکامیل اوله اندن صکره که سکا علم نا کریر یعنی ضروری علم حاصل اوله حاصلی علم ضروری که سکا

رد شعی
 رد کافی

حاصل اول خیا ناکثر ایله (یعنی موجبیه و مقتضایه عملدن غیري نسبتنه ارز و ایله دیمکدر
 بیت) توی که درد و غمت بار ناکثر برمنست (جفا و هر چه در سندان تو دلپذیر منست) نظامی
 محزون الاسرارده بیورر (بیت) هست زیاری همه را ناگزیر (خاصه زیاری که بود دست گیر)
 هر کس بر بار دن ضروری در دیمکدر (حاصلی بوییت مزالی اقدام واقع اولدی یعنی چون مکرر
 ایات استشهد ابراد ایلدک) (اگر چه که عادت دکلدر) ونا ضمیر خطاب (بود فعل مضارع
 مفرد غائب) کز یک اوله دیمکدر (با حرف عنف قدر عریده ام و او کی کز معطوفدر) (کزیه
 بونده اسم مصدر در قافیه معانسته نفرت دیمکدر) (کزیدن کر یختن دن دکل) (کر یز
 بونده کر یختن معانسته در دین اسم مصدری ملزمیش (محصول بیت) چونکه جنک آورسین
 یعنی صواش اربسین والکدن لج و عناد وجدال کلور بر نوع کسه ایله لج و عناد وجدال ایله که
 اندن احتیاجسنر لکک و ضرور نسز لکک اوله (یعنی اکاهیج بروجهله احتیاجک و ضرور نکر
 اولیه و یا اندن نفرت و کر یک اوله (یعنی اندن قاجمک و اعراضک اوله) اما بوبکا کلن یارقدم
 بنم ضرورتی و ناگزیر و محتاج الیه دوستم و محبم ایدی و اندن هیچ بروجهله کر یز و نفرت و اعراضم
 بوق ایدی (بوییت بوستانده کلور و معناسی بونک بودر) (پس معلوم اوله که عموما شراح بوییت
 معانسته واصل اولما سار و بعضی شویله المتاب کلام و اکثر مقال ایلمش که مال و نتیجه سی
 محض ژار باقل بلکه اندن دون و عافدر تأمل ندر * بحکم ضرورت سخن گفتیم و تفرج کان
 بیرون رفتیم * بحکم با حرف مصاحبت و حکم بونک کی برده تا کید افاده ایدر انجق بالضروری
 دیمکدر (سخن گفتیم سوز سو بیلندک و یا سو بیلندک) (تفرج لغتده انکشافدر) (یعنی آخلق و غدن
 قورالمقدر اما سیر محله مستعملدر بونده ده مراد سیردر) (تفرج کان اصلی تفرج کن در) (یعنی
 وصف ترکیبی در) (الف و نون مبالغه معنای افاده ایدر تفرج ایدرک دیمکدر) (بیرون
 طشره) (یعنی شهر دن طشره با غلر و یا غلر جاننده کتدک دیمکدر) (محصول فقرتین) و قناکم
 کلن دوستیم یار ناگزیرم اولدیه و اکاهیج بروجهله استقواندن اعراض معقول کورلدیه
 بالضرور و مانگله مکالمه به و محوره به کلدک و سیر ایدرک طاشره با غلر و یا غلر جاننده کتدک
 * در فصل ریم که صولت برداریمه بود و اون دولت ورد رسیده * فصل لغتده ابرمقدر
 اما بونک کی بر ده یلک درت حصه سندن بر حصه سی مراد در بونده ریمه اضافله
 تخصیص کتب ایلمش در (ریم بهار زمانه در لر) (پس فصل ریم بهار دیمکدر
 ریمه با لاطاق ایدوب وحدت نوعیه در دین کسه جیع نسخدره مخالف یاز دوغندن غیري
 معنای افاد ایدر) (که حرف رابط صفت) (صولت لغتده بر کسه نک او ز ریمه صحرایوب
 همیم ایلمکه دیرل اما بونک کی بر ده شدت و سورتن عبارتدر) (برده اضافتی مصدرک
 فاعله اضافتدر) (بر دبانک فحشی و رانک سکونیه صوق معانسته در که فارسیده سرما در لر
 (ارمیده ارامیدن مخففدر) کلنش دیمکدر ساکن اولمش معانسته ما ضیدن قسیدر
 اسم مفعول دکل (بود بونده حکایت حال ماضی معناسی افاده ایدر) (اوان همزه مقصوره نک
 فحشیه وقت معانسته در) (ورد و اول فحشی و رانک سکونیه عربجه کل معانسته در) (اوان دولت
 ورد اضافتدری لامیه زدر) (رسیده ایشمش دیمکدر ما ضیدن قسیدر اسم مفعول دکل
 (محصول فقرتین) طاشره کندیکر زمان ریم فصلنده ایدی که شدت سرما سناکن
 اولمش و کلک دولتی و فنی ایشمشیدی یعنی کل آچلمشیدی ورده دولت اثباتی اول
 جهتندر که کل چکلرک سلطانیدر شکه خواجه حافظ یور مشدر (بیت) افسر سلطان
 کل پیداشد او طرف چن) (مقدمش یارب مبارک باد بر سر و سخن) (حضرت شهنشک بولکلانده

یار ناگزیر ضرور و نسز یاز
 دیمکدر صح

رد لامعی
 رد شعی

رد ابن سید علی و لامعی
 و سروری و شعی و کافی

رد شعی

رد لامعی و سروری

رد لامعی

نوعا

نوعا مسامحه وار زرا شدت شتا او اخرنخسین و اول بهارده ارام ایدوب ساکن اولور
 وکل خود بهار فصلینک اواسطنده آچلور (شویله که کل زماننده برک و سرما نک نام و نشانی
 هر کز کیسه خاطرینه خطور ایلمز فتامل * بیت * پیراهن برک برد رختن * چون جامه
 عیدینک بختان * پیراهن الفله و الفسز کوکلکدر که عربجه قبض دیرل (برکه اضافتی بیانه در
 پیراق کوکلکی دیمکدر) (جامه قفطان عیده اضافتی لامیه در پیرام قفطان دیمکدر) (نیکیخت
 وصف ترکیبدر دوللو معانسته) (الف و نون ادات جعدر ایکی قافیه ده به) (نیکیختانه اضافتی
 لامیه در) (محصول بیت) بهاری توصیف ایدوب بیورر اعجاز اوزره پیراق کوکلکی ارباب
 دولتک پیرام لباسی کی ایدی یعنی یکی وازه اور سلنمش و صولش دکل ایدی فقرای لباسی کی
 (حاصلی اسپجندن و صوفدن بر مرده و ذبول دکل ایدی دیمکدر * قطعه * اول ارد بهشت
 ماه جلالی * بلبل کوبنده در منابر قضبان * اول معروف (ارد بهشت ماهه اضافتی لامیه در
 (وارد بهشت ماهک جلالی به اضافتی بیانه در) (معلوم اوله که چشید زماننده نک تاریخ اعتباری
 یوغیدی اما انک زماننده حکما نک زیاده سبله غلوسی و کزنی و وقرتی و ارایندی (پس چشید
 تخت سلطنته جلوس ایلدیکنده اول کونی تاریخ قود یاراندن صکره هر عظیم الشان
 پادشاه که تخت سلطنته جاوس ایلمه اول کونی وایی وایی تاریخ ایدر لودی (یز جردن
 شهر یار بن نوشیر روانه کلنجه که آخر ملوک عجمدر) (پس انک جلوسنده تاریخ ایلدیلر دیرل که اول
 کون هجرة نبینک علیه الصلاة والسلام اون برنجی سنه سنک ریم الاولک بکری ایکنی کونی ایدی
 و بو تاریخ مستمر اولدی سلطان جلال الدین ملک شاه بن اب ارسلان سلجوقی تخت سلطنته
 جلوس ایلدیکه اول کون هجرة مذکور منک دور تیوزیمش اش سنه سنک مبارک رمضانک
 سکرنجی کونی ایدی و اول کون شمس نصف نه سارده رأس حله داخل اولمش ایدی
 (پس بعضی حکما اول کون مبارک باده وارش ایدی حله دن بری عمر خیام ایدی که اول
 زمان رصد کواکب ایدوب صاحب زیم اولمش ایدی) (پس پادشاه مجلستده الکلام بیر الکلام
 حسنیجه مصاحب ارصاد واز یاجه مؤدی اولدی و تواریخ قدما دن مصاحبت ایلدیلر
 یوئاده عمر خیام پیوردی که نه ضرورت که بزقدما تواریخنه اعتبار اید و سعادتلو پادشاهک
 بو کوندن جلوسنی تاریخ ایده لوم جله سی بوسوزه قائل اولدیلر و اول کونی و اول ابی و اول یلی
 تاریخ ایلدیلر و اتفاق ایلدیلر که ایلرینک اسامیسی یزد جردی ایلرینک اسامیسی ایلله
 (و ابتداء سنه فروردین ماهدن اوله) (یعنی شمس رأس حله داخل اولدوغی کون فروردین
 ماهک اولی اوله و اتفاق ایلدیلر که اول کونه شکر و شاد مانلقار اوله شویله که سلطان
 جلال الدین زماننده بو کونه رعایت سنه سنه زیاده اولدی و صکره کلن سلاطین دخی
 یور رعایت اوزره اولدیلر الی بوئنا هذا) (پس بو کونه رعایت و التفات رسوم اعجامدن اولدی
 (غزایت بونده در که بعضی مفتی لرفقوی و برر مش که نوروز کونده ستره واروب اول
 کونه نه ظیم ایلین کا فر اولور دیو اول رعایتی و تعظیمی کفر اولان نوروز و زومده
 قرل بمورده کونیدر بو نوروز دکلدر) (شکه خلاصه قضا واده پیورر * من اهدی
 بیضه الی المجوس یوم النوروز کفر * و مجموع نوازنده پیورر که * اجتمع المجوس یوم
 النوروز فقال مسلم سیرة حسنة وضعوها کفر * و بونلردن غیري کابلرده بواسلوب اوزره
 فتوال واقعدر که اکا بعضی کتب فارسیده نوروز خوارزمی دیرل که اکا جیع نصاری
 اعتبار ایدوب رعایت ایدر بلکه عید اکبر لری اول کوندر یتیمه الفتا واده بو نوروز
 تیروز مجوس دیمشدر) (اما مذکور نوروزی کفره ملز مکر که اهل اسلامدن

مطل

مطل

اشیده (پس تاریخ یزدجردی آیلرینک اسامیسی بونلردر که ذکر اولتور * نظم *
 زفروردین چوبکدشتی مه ارد بهشت آید) (همان خرداد و تیرانکه که مرادات همی باید) (پس
 از شهر یوزوازمهر و بان آرزودی دان) (که بر همین جز اسقندار مزماهی نیفزاید) (ایدی
 یواستبار اوزره ارد بهشت فصل بهارک ایکنجی آیدر) (پس جلالت اضافت و نسبتی ارد بهشت
 یزدجردیدن احتراز ایچوندر که اول بوندن اون سکر کون مقددر (معلوم اوله که ارد بهشت
 لغظنی ماهه اضافت ایدنلر خطای فاحش ایدرلر زیرا که کور ایلرک اسملری ماهله مر کدر
 (مثلا فروردین ماه (وارد بهشت ماه (و مراد ماه دیرلر (مصرعک معناسنی اولوقت جلال
 شاهنه منسوب اولان تاریخ قریه اوزره دین خطا ایدوب اظهار جهل ایلش (زیرا تاریخ قری
 عربیه مخصوص صدر باقمی هب شمسی حقیقیدر (بلبل مبتدا کونیده خبری کونیده بونده مجازا
 نالنده معناسنه در (منابر منبرک جعیدر کسر میله ضرب باندن آلت ارتفاع دیمکدر مصدری
 نبر کلور نونک قحی و بانک سکونیه (قضبان قافک ضمی و کسری ایله قضیبک جعیدر
 بدقادر غصن معناسنه اما قافک قحیه او قورلر قضبانه موافق اواسون ضادک ماقبلی
 مفتوح اوله ده (محصول بیت) یارقیدیمله سیره چقدوغنلر زمان جلال الدینیه منسوب
 ارد بهشت ماهک اولیدی بدقادر منبرلنده بلبل کونیده ایدی * بر کل سرخ از غم اوقناده لای *
 همچو عرق بر عذار شاهد غضبان * (کل سرخ بیانیله در قزل کل دیمکدر (غم چه در که
 کیچه یقار (اوقناده و اوله و اوسر اقتدر و اوسر یازوب و اوبله ده لغتدر دین معلومدر که
 ناموزون اوقورمش (لاک الف مدوده ایله لؤلؤنک جعیدر ایچور دیمکدر (در عرق (عذاردن
 بونده یکاق مراد در رخسار دیمکدر شاهده اضافتی لامیه در و غضبانیه بیانیله (شاهد بونده
 محبوب معناسنه در (و غضبان عطشان وزنی اوزره صفت مشبهه در غضبانک معناسنه یعنی
 غضبلی دیمکدر (محصول بیت) قرمزی کلک اوزرینه چهدن انجورلر دوشمش ایدی خشنک
 محبوبک عذارینه در دوشدوی کی (حاصلی سیره کند و کز زمان جلال الدین تاریخی حسابجه
 ارد بهشت ماهک اولیدی که بلبل منابر اغصانده مترم و غزل سر ایدی کل سرخک اوزرینه ده
 چهدن انجورلر دوشمیدی یعنی ایچو کی چه دوشمیدی قاقش دلبرک بکاغنه عرق دوشدییکی کی
 (حاصلی قزل کلی غضبدن قزرمش محبوبک رخنه و کل اوزره دوشمش نمی دخی اوزره عرق
 قطره لینه تشبیه ایلش و بوشبیه تشبیه مطلق درلر زبراکلی رخ جانانه ورخ جانانی کله و غمی
 عرق جانانه و بالعکس تشبیه جائزدر * شب را پیوستن یکی از وستان اتفاق میت افتاد * معلوم
 اوله که بوکتابک بوحلی اسکی نسخدر ده بویله واقعدر و فی الواقع بویله کرک تا کیم اشاغه ده
 دیدمش ضمیر بی ارجاع ایلده تردد واقع اولیه یعنی مرجوع الیه یار قدیم اوله بلا تردد (پس
 عموما شراح بو مقامدن غفلتله یکمشتلر تأمل ندر (شب کجه (ورا ادات مفعول (و یا حرف
 ظرف (و بوستان و اوله فارسی و و اوسر عریسدر (یکی به اضافتی لامیه در (از دوستان از
 من تبیین کی یکی بیان ایدر دوستلردن برینک بوستانده دیمکدر (اتفاق مصدر در افتعال
 بابتدن اصلی اتفاق ایدی قبل تاء افتعال و اواقع اولدی (و او حرفدر حروف مجهوره دن
 و تا حرفدر حروف مجسوسه دن بینهما تافرو تباعد واقع اولدو و ایچون و اوی تابه قلب ایدوب
 تابی تابه ادغام ایلد یار (میت مصدر مییدر ینوت معناسنه بات بیت دن ضرب بانبک
 اجوف بایشندن افعال ناقصه دن کجه واقع اولان مصالحه مستعملدر ظل کوندر واقع
 اولانده کی (بات زید عروسا) (وظل زید امیرا کی) (افتاد واقع اولدی دیمکدر (محصول ترکیب)
 کیچه یعنی سیره چقدوغنلر کونک کیچه سی دوستلردن برینک بوستانده اتفاق کجه ملک واقع

رد ابن سید علی ولامعی
وسروری وشمعی وکافی

ردشمعی وکافی

ردسروری

رد ابن سید علی ولامعی
وسروری وشمعی وکافی

ینتوت کجه ملک دیمکدر

اولدی

اولدی (حاصلی سیره کتند یکمزد ده کجه طشره ده قالمق اتفاق یوغیدی لکن اتفاق
 دوستلردن برینک بوستانده اخشا ملدق * موضعی خوش و خرم و درختان دلکش درهم *
 کیچه لدکلی بوستانی وصف ایدر (موضع اسم مکاندر جای معناسنه (و یا حرف وحدت
 جایی دیمکدر (خوش کوزل (خرم خالک ضمی و رای مشدک قحیه (تشبیه غلبه استعمالدن
 ناشیدر تشکله خسر و بیورد (بیت) ای سرایای معدن خرمی (جسم توبردم نهادکر) (بونده
 خرمی ده تشبیه بوقدر بلکه اصل اوزره تخفف کلشدر تشکله سابقا بیان اولمشدر (ایدی
 خرم لغتده شاد معناسنه در اما بونک کی برلده آب و چمن و چمکله اراسته و پراسته مکان
 مراد در (درختان دلکش بیانیله در (دلکش وصف ترکیبدر (کشیدندن کوکل چکچی یعنی
 کوکل ایچی معناسنه (درهم لغتده قرش مورش معناسنه در اما بونده انجیلرک صقلندن و دالری
 و بدقادر بری بریند قرشمندن عبارتدر (محصول فقرتین) کجه لدیکمزد بوستانک بعضی بری
 چار و چمن و آب روان ایله مشرف و مزین ایدی و بعضی بری کوکل ایچی درخت میوه دن معلوم
 و مشحون ایدی (حاصلی اولکی فقره سی چمن زار اولان بری و صفیدر (و ایکنجی فقره سی
 درختان میوه ایله بر اولماسنی تعریفدر (درختانی درهم ایله توصیف اول جای لطیف حد ناتده
 بر کوهی مقام اولد و غنی افاده ایدر دین درختانی او دون اغابی ظن ایلش عنی الله عنه
 * کفی که خرد میا برخاکش ریخته و عقد ثریا از تارکش درا ریخته * کفی فعل ماضی
 مقرر مخاطب شرط محذوفه جوابدر تقدیری اگر دیدی کفی دیمکدر خطاب عام طریقه
 (که حرف بیان (خرد او واق دوک دیمکدر (میا بونده یشیل سرچه درانک اوواغی دیمکدر
 (برخاکش ضمیری موضعه راجعدر (ریخته اسم مفعولدر ریختندن دوککش دیمکدر (عقد
 بونده بوغدر (و ثریا نالک ضمی و رانک قحیه اولکر یلدزینه دیرلر فارسیجه پروین و برن
 دیرلر اضافت بیانیله در (تارک رانک قحیه دبه به دیرلر یعنی هر نسته نکه دبه سنه و دوروغنه
 دیرلر (و شین ضمیر در ختانه راجعدر (درا ریخته در حرف تأکید و آویخته اسم مفعولدر
 اصلش معناسنه (محصول فقرتین) لف و نشر مرتب طریقه بیورد (اگر سن اول موضعی
 و درختانی کوزیدک دیرایدک که اول موضه مک خای اوزره یشیل سرچه اوواغی دوککش
 چمن انواع شکوفه ایله ملع اولد و غنی لمعان و برقانده یشیل سرچه به تشبیه ایلش و اول
 درختانک دبه سندن اولکر دیزیمی و بوغنی اصلش و صارقش المانک و امرودک و کرازک
 و غیرینک طوط طوط اولان چمکنی عقد ثریا به تشبیه ایلش (خاکش ضمیر بی بوستانه ارجاع
 ایدوب بیان معناده اوراق درختانی ذکر ایلک غریب تصرفدر (و فقره ثانیله ده دخی اولکر
 بوغنی یعنی عقدده بکرز ثریا اول درختلرک فرقندن اصلشدر دین تشبیهده اغراب ایلش
 (فقره ثانیله ده تارکش بدلی تاکش دیدی فقره اولی ایله صنعت ترصیع اولوردی دینلر
 معلومدر که صنعت ترصیع نه اولد و غنی و نیجه اولد و غنی بلزلریمش (بلکه خاک و تالک پینده
 تجنيس مطرف و ریخته و آویخته پینده سجع مطرف اولوردی (بوا یکی فقره نکه بیانیله
 اطناب مقال و اکثر کلام ایده نکه یشکی خیالاته التفات اولمشون که صداع ابراث ایدر * قطعه
 * روضه ماء نهرها سلسال * دوحه سجع طیرها موزون * روضه لغتده چندر مرغزار
 معناسنه اما بونده موضعی خوش بیورد و غیدر مبتدا محذوفه خبردر (تقدیری هی روضه در
 ماء صوبه دیرلر آب معناسنه (ماء الف مدوده ایله بوراده صو دیمکدر دین اصطلاح قوی
 فراموش ایلش (زیرا الف مدوده شول الندر که زانده اوله و اندنضکره همزه اوله کسناه و ردا
 التی کی (نهر نونک قحی و هانک سکونیه بونده ارمق معناسنه در (مانک نهر و نهرک ضمیره

رد کافی

ردشمعی
ردسروری
ردشمعی وکافی

رد کافی

ردلامعی

مکملی سبک کسری
وصاغر دیدگری کافک
کسر به در لطایع

اضافتی لامیه در (وضعی روضه به راجع در) سلسال سکیمی دیکدر خوشکوار معنایست یعنی
خفیف در (حاصلی منضم دیکدر) ماه مبتدا و سلسال خبری و جمله اسمیه صفت
روضه در (دووجه اولو اغاچه دیرل اسم جنس اولوب قلیله و کثیره شامل اولدوغی جهندن
و مقام حسبیه کثرت اشجار ایهام اندر) بوده مبتدا محذوفه خبر در هی دووجه دیکدر (جمع
کوکر جنک و قرینک و غیره قوشلرک اومعه سنه دیرل اما بونده طیره اضافت سببیه مطلق
اواز معنایست تحریر اولمشد ر) طیر قوشه و اوچغه دیرل مشترک لفظدر و اضافت سابق کیدر
(موزون معروف) بونده ده جمع مبتدا و موزون خبری و جمله اسمیه صفت دووجه در وضعی
دووجه به راجع در هی روضه ضمیر هی وارد قاری بوستانه صرف ایدوب معنایست یعنی اول
بوستان بر باغچه در دین محله صرف ایلامش و هی دووجه معنایست یعنی آند اولان در خنک
هر بری برد و جه در دید و کیده مقایه مناسب دکل (محصولیت) ایکی فقره بی ده لف و نشر
مرتب طریقه ذکر ایلد و کی کی بوانکی مصرعیده اول تنوال اوزره یعنی روضه موضع
خوشدن عبارتدر و دووجه در خنک دلکشیدن امدی اول موضع بر مرغزار ایدیکه ارمغان صوبی
خفیف و سکیمی ایدی یعنی نقدر ایچسک ضرر ایلدیدی بلکه فوری هضم اولوردی حاصلی صوبک
زیاده ایلو کشندن کنایتدر اول در خنک دخی براغلق ایدی که قوشلرینک اوازی یعنی ترغبات
و تفتاق لطیف و موزون ایدی حاصلی جزاری دیرلور در خنک ایدی ایکی مصرعیده
محذوف ضمیری موضعه صرف ایدوب محل اعتبار به روضه و حال اعتبار به دووجه در دین
مذکورلف و نشردن آگاه دکل ایتمش * ان برازاللهای رنگارنگ * وین برازمیوه های کونا کون *
ان اسم اشارتدر روضه به (برطلو) رنگارنگ رنگ دیکدر (یعنی مختلف رنگی لاله لادن طو بطلو
ایدی) وین اصلنده و این ایدی هرزه وصل ایله ساقط اولدقد نصره کسرمی و او و نقل اولندی (میوه
یشه دیرل) و هادات جعدر (کونا کون دورلو دورلو دیکدر یعنی انواع میوه دن بونده باقوه
نقدیر ایلک کرک کیم کلامده تناقض لازم کلیه فامل (محصولیت) اول روضه رنگارنگ لاله لادن
مملو ایدی و اول دووجه بالقوه دورلو دورلو میوه لادن طو بطلو ایدی حاصلی ایچلر اودون اغاچی دکل
میوه اغاچی ایدی * باددر سایه در خنک * کسرتانیده فرش بوفلون * بادمبتدا (در خنک ضمیری
بوستانه راجع اولوق قابل و میوه هایه راجع اولوق جائز روضه به و موضعه ار جاع ایدلر بی وجه
ایلملر کسرتانیده الف و نون که ادات تعدیه در ضرورت وزن ایچون کسدر زرا کسرتده متعدیدر
ادات تعدیه به احتیاجی بوقدر) و بونده ایکی مفعولده استمر که حرف تعدیه به محتاج اوله خبر مبتدا در
باددوشه مش دیکدر (فرش دوشن نشه به دیرل) بوفلون بونده کستانکی کسنادیدگری فاشدر
که هر نه جانیدن نظر ایلسک بر دیرلور کور بنور حاصلی الوان مختلفه شکلن کوسرر (زیرا باد
حرکت ایلدیکه میوه اغاچلرینک چکنی بیشل چن اوزره دو کر و چن اراستنده ده تمش
انواع والوان شکوفه اولغاندر پس چن بوقدر شکوفه ایله ملع اولنجیه بالضروره بوفلون شکل
اولور امدی فرشی حرکت باده استاد بوجهنددر بعض شارحین بر وجهله دخی تقریر بر دیرلور
لیکن اول تقریر وجود شمه مخصوصدر ورم ذکر ایلدیکمز عامدر فامل (محصولیت)
اول بوستانک و یا اول میوه نک اغاچلری سایه سنده باد بوفلون شکل فرش دوشه مش تقریر
اولان وجه اوزره * بامدادان که خاطر باز امدن برآی نشستن غالب امد * بامداد و بامدادان صباح
وقتدر دیرل (که حرف رابط صفت) خاطر بونده فکر معنایست در رأی فرینه سببه اضافتی لامیه در
(باز امدن کر و کلک یعنی باغچه دن شهره و اومره کتک فکری) بر رأی نشستن اول کون باغچه ده
اوتورمق فکری اوزره (حاصلی بو کون باغچه ده اوتورالم می بوخسه شهره کیده لم می اونه سنده

رد کافی

رد شی

رد سمروری و شمی و کافی

رد سمروری

متردد اولدم عاقبت کتک فکری اوتورمق فکری اوزره غالب کلدی * دیدمش دامنی کل و ریحان
وسئل وضییران فراهم آورده و عزیمت شهر کرده * دیدمش ضمیری یارقدمه راجعدر (دامنی
با حرف وحدت) ریحان و سلکن ضمیران ضانک فقی و یا نک سکونی و میک ضمیمه سلطان برکی
و یک برکی دیدگری بر دیرلور فسلکشدر که عجم اکایک بی دیرلر بانک ضمیمه (فراهم آوردد و بوشمش یعنی
جمع ایلمش) و عزیمت شهر مصدرک مفعولنه اضافتدر شهره کتکی نیت ایلمش (محصول ترکیب)
شهره کتک فکری اوتورمق فکری اوزره غالب کلچک مصاحبی کوردیمکه برانک انواع شکوفه
جمع ایلمش و شهره کتکی قصدا ایلمش (معلوم اوله که کل و سئل و ریحان و ضمیران زمانلری مختالفدر که
بر زمانده جمع اولرل پس کلام تخیلی اوله و یا تعلیب قصدا ولنه * کتم کل بوستان راجحانکه دانی
بقای نباشد و عهد کلستان را وفا بی نه و حکما گفته اند هر چه نباید دلبستکی را نباید کل بوستان لامیه در
و اادات تخصیص (چنان که ایچلین که دیکدر) دانی فعل مضارع مخاطبدر داندین بلورسین
دیکدر بغاثات و قرار دیکدر و یا حرف تکبر حرف وحدت دکل (و عهد کلستان اضافتدر
لامیه در) و رانیه حرف تخصیص و فای یاسیده حرف تکبر در حرف وحدت دکل (نه حرف ننی دو باشد
دیکدر) و حکما یعنی احکام حکمت و ارباب عقل (ناید فعل نفی مستقبل مفرد غائبدر
پایندندن) یعنی ثابت و قار اولین دیکدر (یعنی اکثمین و طورمین دلبستکی) (دل کوکل) (بستکی
یا حرف مصدر باغلیق دیکدر) و یا حرف ضله در با معنایست (ناید فعل نفی مستقبل مفرد غائب
لایق دکل) دیکدر (محصول ترکیب) ایدیم بوستان کلینک شوبلکه بلورسین بقاسی اولماز سر یغ
از والدر (و کلستان زمانکنده و قاسی اولماز) یعنی کلستان وجودی و اعتباری کل ایلددر (پس
کل کدنجیه کویا که کلستان کشش اولور زرا دیکسند غیر یغیه قالمز و حکما و ارباب عقل
(یعنی عقلا دیرلور هر نفس که بایدار دکل) یعنی خوبی و قزازی بوقدر کوکل بقلعه لایق دکل
حاصلی ربط قلب و تعلق خاطر سزا وارد کل * کتایش طریق چیست * بن بویه دیکچک
دوست دیدی (پس طریق نذر) یعنی باقی و ثابت نذر که کار ربط قلب ایدوب کوکل اکلنجیه سی
ایده لم * کتم برای زهد ناظران و فصحت خاطران کاب کلستان قوام تصنیف کردن که
باد خزان را بر ورق اودست قسط اول نباشد و کردش زمان عبش ربیعش را بطیش خریف
جیدل نکشد * برای بای اصلیه ایله لاجل معنایست در (زهد نونک ضمی و زانک سکونی و هانک
فقیله بمرور و شاد بلیق معنایست در) ناظران دن مر ادا هسل مطابعه در و اضافت مصدرک
فاعله در (فصحت خانک ضمی و سبک سکونه و وسعت معنایست در) (خاطران الف و نونله جمع
اولدی شدوذا و اضافت مذکور کیدر) (کاب کلستان یاشیه در) (کلستان اقمده کلکدر اما
بونده براءة الاستهلال طریقه ذکر اولمشدر که بو کابک اسمی اولاجمدر) (توام فعل مضارع
متکلم و حده در قادرم دیکدر) (کاب مفعول اول) (و تصنیف مفعول ثانیه) (توام معنی جهندن
کردن مصدر درینه مقیددر) (که حرف رابط صفت) باد خزان لامیه در تقدیری باد فصل خزاندر
(و اادات تخصیص و) (بر حرف استعلا و) (یا حرف ضله در) (ورق اولامیه در) (دست قسط اول
پاییه در مراد ظلم و تعدیدر) بو کایدیه بو معنایست بچیه برده کلور (کردش اسم مصدر در) کردیندن
و بوشنک ماقبل داما مکسور اولور نکه ضمایرک ماقبل مقنوع اولور الا ضمیر و نون وزن
ایچون کاه ساکن اولور (زمانه اضافت مصدرک فاعله اضافتی کیدر) (کردش زماندن مراد
فیسول در بعدنک عاقب و تو الیدر) (عبش عنک فقیله اقمده دیرلکدر اما بونده ذوق و صفا
مراددر) (یا حرف ضله) (طیش طانک فقیله خفت و سبکساراق معنایست در) (و خریفه اضافت
مصدرک فاعله در تقدیری) بطیش فصل خبر بندر (کردش مبتدا) (ونکند خبری) (و عبش

رد شی
رد شی

متردد

نکند که مفعول صریحی و مبطش غیر صریحی و مبدل مفعول ثانی صریحی (محمصول ترکیب)
 دیدم که ناظر لک و اهل مطالعه ک سروری و شادان چون دخی قاری لک خاطر لری نه انشاده
 و معرفت و سعت و یرمک ایچون (یعنی اوقیان منشی و اهل معرفت انشاده و معرفت کامل اولیچون
) کستان کتانی تصنیف ایلمک قادرم که خزان یلینک انک یراغنه تعدی و تجاوز الی اولیه یعنی
 ضرر ایدوب رک و باری بی دوککه قادر اولیه (یعنی دخی زمانک و فصولک تعاقب و توالیسی انک
 بهاری ذوق و صفاسنی خزان فصلک خفته تبدیل ایدمه (یعنی برکات تالیف ایلمک قادرمکه
 فصل خزان و شاپرک و باری دوکوب برهنه و غیر بان ایلمک قادر اولیه دنیا کستانلری ایلمدی کبی
 * منوی * بچه کار ایدت کل طبع * از کستان من بیرونی * بچه با حرف صله (اید فعل مضارع
 مفرد غائب در ایدندن و نای خطاب ضمیر منصوب متصل مفعول صریحی (و زکل غیر صریحی و طبع
 فاعل و با حرف وحدت طبقن مراد اجملن کلدن زیر اجملن کله ورد مطبق دیر عرب (پس
 کلدن بر طبق و بر طبق کلدن دینار بومعنا به واصل اولیامش و هیچ تعرض ایلمکرده کذلک
 و الانعرض ایدر لدی (بیربای اولی بونک کبی بر رده نظرفای عجم مکسور و و ستایلری مضموم
 اوقور (پس ضمه به تخصیص و ستایلر (و بر فعل امر در بریدنن بانک فحیه بردندن دکل (و برقی
 یا حرف وحدت بونده و رفتن کلدن بر یر قدر مراد یعنی بر کاغد (محمصول بیت) سنک نه ایلمکه
 کلور یعنی نه کاریکه یارار بر مطبق کل بکم کتاب کستان عمن بر کاغد مقدار ی خاطر یکه آل
 یعنی حفظ ایلمه که یلک کل مطبقندن انقدر خطاب عامدر * کل همین روز پنج و شش باشد *
 وین کستان همیشه خوش باشد * کل مبتدا (و باشد خبری (و روز ظرف زمان و پنج و شش
 اضافت سیاه در (و همین ایچون دیمکدر (همیشه دائم دیمکدر خوش و اورسمیه و ورم ضمیمه بونده
 خوب و لطیف معانسه در فافیه ایچون خامقوج اوقور دین خوب سوبلدی (محمصول بیت)
 بویت بیت اوله مقام تعلیقه و اقدن ز برا کل بش الی کون اولور ایچون یعنی سریع الزوال
 و قصیر عمر در اما کستان دائمی و نازه و لطیف حاصل نه صولونه قور و نه چورر * حالی که
 من این سخن بکتم دامن کل ریخت و در دامن او ریخت که الکریم اذ او عدوفا * حالی یا حرف وحدت
 بر حالیه (که من این سخن بکتم بوسوزی سوبلدن (دامن کل اضافتی لایمه در ادانلابه
 ایلمه یعنی کل ایچنده اولی اعتباریه پس دوکلن کلدن انک دکل ریخت یا حرف نا کید (ریخت فعل
 ماضی مفرد غائب دوکدی دیمکدر (در دامن در حرف صله دریا کبی (و ریخت بونک بر رده باشد
 معانسه در تنکه کلبه کرک ان شاه الله تعالی غلام عجمی حکایه سنده که بدو دینت در سکان کشتی
 او ریخت یعنی ایکی ایلمه کینک دو مننه باشدی دیمکدر (الکریم مبتدا (اذا وعد زمان استقبال
 ایچون ظرف در معنای شرطی متضمن جمله فعلیه مضاف اولور چور و ریخت و کندیه
 عامل جوابدر که و فافیه در وجهه نظریه خبر مبتدا در (محمصول ترکیب) همان که بن بار قدر می
 کلدن منع ایدوب کتاب کستانی تصنیفه قدرت اظهار ایلمد کانه که تالیفه و عده ایلمش اولدم
 ز بر اندن منع و یو که ترغیب و عد معانسی متضمن پس بو که پناه الکریم اذ او عدو فایورر
 * فصلی دودر ان چند روز اتفاق در بیاض افتاد * (فصلی یا حرف وحدت و دودر و اور سمیه
 ایکی دیمکدر برایکی فصل معنای ظاهر بونده فصلدن مراد باید ز بر ابو کتابه فصله
 ملقب و سیمی نسته بوقدر چند بجه (در حرف صله در با معانسه بیاضه دوشمکدر ن مراد خبر
 و کتابت اولدی دیمکدر اگر چه مسوده دن بیاضه چقمقه قرینه بوقدر اما عده ده بوقدر
 ایکی سنه ده حاکم تجلی وار (پس هر برینه حکم قرینه سرور اکثر نسخده در همان روز واقع در
 لیکن مانعیه جل اولیامسون دیو بونسخه فی اختیار ایلمد (محمصول ترکیب) برایکی فصل اول

رد شرح

رد ابن سید علی و لامعی
 و سروری و شعی و کاف
 رد ابن سید علی
 و سروری

رد ابن سید علی
 و سروری

رد ابن سید علی
 و سروری

رد ابن سید علی
 و سروری

برقاج

برقاج کونده اتفاق بیاضه دوشدی یعنی تحریر اولدی و با مسوده دن بیاضه چقدی دیمک
 اوله و باهمان اول کون بویه اولدی * در حسن معاشرت و اداب محاورت * حسنک معاشرته
 اضافتی مصدرک فاعلنه اضافتندن (اداب محاورت لایمه در محاورت مکالمه معانسه در
 (محمصول ترکیب) فصل اول خلقه حسن زند کانه بی و اسلوب اختلاطی و قانون مصاحبتی بلدر
 و ایکی فصل اداب مصاحبت و مکالمه بی و طریق محاوره و محاده بی بلدر به ضایر دیر برایکی
 باب سابع و ایکی باب ثامن در * در لباسی که متکلم را بکار اید و متر سلا ترا بلاغت افزاید *
 در ادات ظرفی در ظرف اولدن بدل افتاد فعلنه (لباس الفاظ و عبارتن کنایتدر) و یا حرف
 وحدت (که حرف رابط صفت (متکلمندن مراد فارسیجه سوبلدنلردن (و ادات تخصیص
 (بکار با حرف صله اید فعل مضارع مفرد غائبدر ایدندن کلور دیمکدر (متر سلا ندن مراد
 متشیلردن (افزاید فعل مضارع مفرد غائب در ایدندن دیمکدر (محمصول فقر تین) مذکور ایکی
 فصل بر لایسده واقع اولدی که متکلمان فارسیک ایلمه کلور یعنی اول ایکی فصلده واقع اولان
 فوائد و لطایف بر خوب الفاظ و لطیف عبارات اید ادا اولدی که فارسی خواننده لازم و طالب فرس
 اولتره مهندر و اهل ترسل و انشاک بلاغت و کانی زیاده ایدر * فی الجمله از کل بوستان یعنی
 موجود بود که کتاب کستان بعون الملك المات عام شد * فی الجمله حاصل کلام (یعنی با حرف
 وحدت و یا تکرر (محمصول ترکیب) حاصل کلام بوستان کلدن دخی بقیه موجود ایدی که
 کتاب کستان ذلک همان عونه تمام اولدی یعنی اللہک غنا بیله تمام اولدی * و تمام آنکه که شود
 بحقیقت که پسندیده ایدن بارگاه شاه جهان پناه * اما کتاب کستان حقیقه اولوقت تمام
 اولور که مقبول کلام یعنی مقبول اوله جهان صغینبی و باجهانی صغندر بی یاد شاه در کا هنده
 (سایه کرد کار اضافتی لایمه در کر کار کرد کاف عریله کر دندن متعلق اسمدر انک و دالک سکونیه
 و کار ایات فاعلدر بی معانسه سمکار و جفا کار کبی پس بونک کبی بر رده کرد کار فعال مطلق
 معانسه یعنی خدا (کافری عجمندر دین بو خصوصیه عجمیک انش و کاف عربینک کسری
 و دالک ده دینلر بونک اصلنی بطرز عجم * و بر تو لطف پرورد کار * رب معانسه در پروردندن
 (محمصول ترکیب) سایه خدادار و خدایک اطلاق بر تویدر (یعنی اثر اطفندر * ذخیر زمان * زمانک
 ذخیره سیدر یعنی خلقک سبب حیاتی و باعث معاشی و وسیله نظام و انتظامی در * کشف الامان *
 (کشف مغاره معانسه در بونک کبی بر رده صغینبی دیمکدر ملتجم معانسه در یعنی خلق اکائمه ایلمکه
 توابت روز کاردن و مکاید دهر دن امن و امان بواور * المؤید من السماء * مؤید محکم معانسه در
 یعنی سعادن تأیید و نصرت و توفیق بولمدر در نمایه استناد مجاز بدر * المصور علی الاعده * دوشملوری
 او زره نصرت و توفیق بولمدر یعنی دشمنلریه غالبدر * عضد الدوله لقا هره * عضد عینک فقی
 و صادق ضمیمه قولدر بازو معانسه دوله اضافتی لایمه در و قاهره دولنک صفتی حاصلی دشمنلری
 قهر و هلاک ایدنی دولنک بازوسی یعنی معنی و ظهیر بدر که دوات و سلطنت انکه مستحکمدر
 * سراج المله الباهره * سراج خیراغ یعنی شمع فتنه سنده بنان آتش بونده ضیا و نور
 مراد در (ملندن مراد دین اسلامدر (باهره زیاده روشن بهر القمر در لحن نوری کولک
 نورینه غائب اولیه یعنی دین اسلام که سائر ادیان غالبدر انک ضیائی و نوریندر دیمکدر بعض
 نفعمندره باهره رنده زاهره دوشمش بلدر بی معانسه * جمال الانام * جمال حسن معانسه در
 بوزه جمال دینکری کوزلک انده ظاهر اولد و عجموندن (انام خلق معانسه در یعنی خلق
 عالمک حسن و بهاسی یعنی حسن حالری و رونق کارلری انک وجود بر جود بیله در * مظهر الاسلام *
 اهل اسلامک فخر اید چکلری (یعنی انک جودیه فخر ایدنر که بویه عاقل و عاقل شاهزاده من

رد لامعی
 رد شعی

رد ابن سید علی
 و سروری

وارد در ذیو * سعد بن ابی طالب * بو القابله ملقب و بو اوصافله موصوف ابو بکر
 اوغلی سعد در (اتابك اعظم دن مراد ابو بکر در که بوند نصیره انک اوصافنی ذکر ایلمه کرک
 * شاهنشاه المعظم * شاهنشاه سابقا مفصل ذکر اولمشدر ملک الملوك المعظم دیمکدر
 * مالک رقاب الامم * مالک رقاب اضافتی اسم فاعلک مفعولک اضافتیدر (رقاب رقبه نک
 جعیدر یونلر دیمکدر) ام امتک جعیدر خلائیق و طوایف مختلفه دیمکدر یعنی جیع خلائیق
 یونلرینه مالکدر (حاصلی خلق عالم قوللریدر دیمکدر ز را رقبه ایله جیع بدندن تعبیر ایدرلر
 * مولی ملوک العرب والجم * مولی بونده افتدی وصاحب معانسه در (ملوک ملکک جعیدر
 بادشاهلر دیمکدر عرب بدن غیری به عجم دیرلر طلقا (یعنی عرب و عجم بادشاهلرینک افتد سیدر که
 جعی اکامر فرو ایدوب انک محتاجلریدر) حاصلی جمله سی اکا التاج ایدرلر وجیعنک ناصر و یاوریدر
 * سلطان البر والبحر * بر و بحرک بادشاهیدر یعنی تمام دنیاه امری جاری و حکمی نافذدر
 * وارث ملک سلیمان * ملک سلیمان شیراز در اما بونده سلطنت سلیمان و وارث دیمکدر بعد
 دکلدر که غلو طریقیسه و حوش و طیورک حکیمه مالک اوله * مظفر الدین * ابو بکرک افی
 * ابو بکر * کنینی * بن سعد * انجلین ابو بکر که سعدک اوغلی دروسعدزنی اوغلی * ادام الله تعالی
 اقبالهما * الله تعالی ابو بکرک اوغلی سعدک دولت ور فاعلرینی دائم ایلسون * و جعل الی
 کل خیر ما لهما * دخی الله تعالی هر خیره قلسون مرجع و ما یلرینی (بعض نسخه ده اما لهما
 دوشمن) اما الفک مدیه امک جعیدر ایدر دیمکدر یعنی الله تعالی حضرتناری ایدرلرینی
 خیراته و میل و رغبتلرینی حسنه توجده ایلمه یعنی ایدرلر خیر و نوجهرلر عداوته اوله * و بکر شمه
 لطف خداوندی مطا له فرماید * و او حرف عطفه و یو فقره پسندیده آید فقره
 شمه معطوفدر (با حرف مصاحبت) کر شمه کاف عجمینک و انک کسری و شین مجمه ن سکونه
 بونده کوز او جمله بقمه دیرلر (اما خراسان اهلی کاف عربی مفتوحه و رای مفتوحه ایله
 او قورلر (لطفه اضافت بیاینددر) خداونده اضافتده بویه در (و یا حرف نسبت) مطالعه
 معروف (فرماید فعل مضارع مفرد غایبدر فر ما بدندن فاعلی سابقا مذکور اولان
 شاهزاده سعددر) (محصول ترکیب) کتاب کلستان حقیقه اولوقت تمام اولور که شاهزاده
 سعدک در کاهنده مقبول و معزز واقع اوله و کندینک شاهانه لطفی کر شمه سیله و نظر طایفه
 حاصلی گوشه چشمه التفات ایدوب مطالعه سور (یعنی شاهزاده سعدک مقبول اولور سه
 تمام عالمک مقبول اولور دیمکدر * قطعه * کر التفات خداوندیش بیار آید * نکار خانه جینی
 و نقش ارزنگیست * التفات افتعال با بدندن مصدر در کیدر کن باشی اوردینه دوندوب بقمه
 دیرلر اکثر آهو و جیران جنسده مستعملدر) حتی نقل اولنور که اگر جیران جنسی بخار کن کاه کاه
 اوردینه بقمه هر کز اکا بر جیران بنشمریدی (خداونده اضافتی مصدرک فاعله در) و شین
 ضمیر ظاهر و متبادر اولان کتاب کلستانه راجع اولقددر بعضیلر سعده ارجاع ایلدیلر و بعضیلر
 ذکر ی اقرب اولان ابو بکره و العلم عند الله (بیار اید با حرف استقبال) بیار آید فعل مستقبلدر آرایدندن
 آراستندن دکل (نکار تونک کسری و کاف عجمیه اسمدر نقش معانسه کوزلله نکار دیمک بوندن
 مأخوذدر) خانه اوه دیرلر (نکار خانه نقش اوی دیمکدر دارالنقش معانسه وصف ترکیبی دکل
 (چینه اضافتی بیاینددر یای نیسبله) چین سرحد هنده بر عظیم شهرک اسمیدر تعریب ایدوب
 صین دیرلر و نکار خانه سی بر عظیم کلبادر که اول ملکته پیدا اولان اوستاد نقاشلرک
 هر بری کشیدی استخراچ ایلدیکی نقوش و اشکال غریبه بی و تصاویر عجیبه بی انده
 نقش المشردر) ادرک فتح همزه و سکون را ایله بر تصویر نامه در که ما فی نقاش استخراچ

ایلدیکی

رد ابن سید علی و لامعی و سروری
 رد لامعی
 رد لامعی

ایلدیکی تصاویر و نقوشی انده رسم و ایلشدن (یا حرف نسبت) وسین و تا ادات خبردر (محصول
 بیت) اگر کتاب کلستانی شاهزاده عالیشانک نظر شاهانه سی مرین ایدوب حسن قبول ایله
 مقبول و ز یور التفاتیه و عین عنایتیه منظوری اولور سه نکار خانه جینی مشهور و نقوش
 مانی کینی تمام عالمده مسلم و مقبول اولور * امید هست که روی ملال در نکشد * ازین سخن که
 کلستان نه جای دلنکبست * امید هست مبتدا و خبر (که حرف بیان) (روی ملال بیاینددر)
 حرف تاکید (زائد دینلرینی وجه سولشدر) نکشد فعل نفی مستقبل فاعلی سعددر تقدیری
 درهم نکشد در (ازین سخن جازدر نکشد متعلق اوله) (واشارت بیت اولک مضمونه اوله و که
 حرف تعلیل اوله و جازدر که که حرف بیان اوله) (وازیں سخن مقام تعلیلده اولوب کلستان
 نه جای دلنکبست جمله سی مشار الیه اوله کلستان (ذکر ی بونده ابهام طریقیله در قتل
 جتایک دلنکبه اضافتی لامیه در دلنک و وصف ترکیبی در کوی طار کیمه ملول معانسه
 (و یا حرف مصدر) (وسین و تا ادات خبردر) (محصول بیت) امید وارد که شاهزاده بوی کاه
 التفاتیدن و بو که نظر و مطالعه شدن بحضور اولوب یوزین یوزتیه یعنی ملالت و سامت
 کوسرتیه یوزوزدن و یوسیدن که کلستان کانی و یا بوستان کانی طارلق کوسرتیه جک
 و ملالت و بحضورلق بری دکل بلکه ایکسیده فرج بخش و اکشوسر انکه فرج فزادر
 حاصلی ایکسیده ده نظر درن کوزه نور و قلبه سر و حاصلدر * علی الخصوص که دیباچه
 همایونش * بنام سعد ابی بکر سعد بن زنگیست * علی الخصوص خصوصاً دیمکدر
 مقام تعلیلده و ایددر در نکشد مخصوص علتدر) که حرف بیان (دیباچه لفته بکاغه دیرلر
 ایکی دیباچه ایکی بکاک دیمکدر کتابلرک اوللرینه دیباچه دیکلری تشبیه طریقیله دو کانه که اول
 یوزدر همایونه اضافتی بیاینددر مبارک دیمکدر (شین ضمیر کلستان کتابنه راجعدر) (بنام یا حرف
 صله) سعد بونده ابهام طریقیله مذکور در سعادت معانسه شاهزاده سعدله معیدر مراد اولجه نامک
 اضافتی بیایند اولور (وای بکر سعدک لامیه) (واسم مراد اولجه نامک اضافتی لامیه اولور
 و سعدک مقدر ایته بیاید (وایک ابو بکره لامیه) (ابو بکر در صکره ابن مقدردر) (ذرا طاعده لریدر
 بین العین واقع اولان ابی حذف ایلمک) (محصول بیت) بیاه زاده کلستانه نظر درن ملول اولماز
 زیرا کلستان ملالت و سامت بری دکل خصوصاً که مبارک دیباچه سی سعد ابی بکرک ناینددر که
 اول ابو بکر بن سعد بن زنگی در دیباچه سی انک نامه در دیمک مجاز مرسل طریقیله در ذکر جز
 و اراده کل قبیلنددر و الا تمام کتابلک نامه در (نکه حضرت مولانا جامی یوردر) (بیت)
 کلستان کر چه سعدی کردا زین پیش (بنام سعد بن زنگی تمامش) (بویشک ظاهری انی مشعر در که
 کلستان زنگی اوغلی سعد آدینه اوله لیکن کتبدن فهم اولان شاهزاده سعد آدینه اوله) (بس
 واسطه لک حذفه جل ایلمک کرک نکه بزم پادشاه مزه عثمان اوغلی دیرلر واسطه لری ترک ایلمکله
 معلوم اولاکم اکثر شراح ذاهیب اولدیلر که کلستان سعد بن ابی بکر نامه اوله و بعضیسی ابو بکر
 ادنه در دیدی کتابک ترتیدن فهم اولان قول بعضدر زیرا اول ذکر جیل سعدی یوردر و غنده
 ابو بکرک تعریفی مراد ایدی و سعدی ابهام و نور طریقیله ذکر ایلدی و صکره اوغلنک
 وصفی پادشاه و صفتنه توطئه طریقیله ذکر ایلدی و شاخه ده جدال سعدی ذیلندره بند
 مناسبتله ابو بکر ی وصف ایلدی لیکن بعد دکلدر که ایکسیده نامه در دینسبه و یوقوله
 ظاهر اما نعه یوقدر والله اعلم * ذکر امیر کبیر فخر الدین ابو بکر بن ابی نصر * بو ذکر کتاب
 اوائلنده ذکر محمد کی اعرابده ایکی وجهه محملمدر تأمل ندر * دیگر عروس فکر من ازین جالی
 سر بر نیارد و دیده یاس از پشت پای خجالت بر بندا رد * دیگر بونده دخی دیمکدر (عروس

رد ابن سید علی
 و سروری

کر دک اولمزدن اول اریله عورت پینده مشه که در صکره ازه زوج و بعل و حلیل دیرل
 و عورت زوجه و بعل و حلیل دیرل بونده کلن مراد در فکره اضافتی بیانیه در (ومنه لامیه) بی ادات
 سلب جال حسن معناسنه در و یا حرف مصدر پس جالی سلب اید نجه چرکلاک معناسی ویرز
 اگرچه نه کوزل و نه چرکین معناسنه ده دلالتی وار (برینار دالدرمزدیمکدر یوقاری کتورمز و یوقاری
 قالدز مزمیک دکل) دیده یاس بیانیه امید سزاک یعنی قطع رجا معناسنه در (بشت ارقه پایه
 اضافتی لامیه در) خجالت معناسنه در (خجالت اولمقدد شیر مندی معناسنه در) برنار د
 یزه قالدزمزدیمکدر (یوقاری طومز دیمک دکل در) (محصول فقرتین) دخی بنم فکر کم کلنی
 کوزلسز لکدن باش قالدزمز یعنی کوزل اولدوغی حجابیدن باشی اوکنه طونوب کوکنه
 بقار شکه اوتان کیمه بوله ایدر و دخی فکر کم کلنی امید سزاک کوزنی اوتغی ایغی ارفاسندن
 قالدزمز یعنی صاحب نظر و اهل بصر قبولیدن ناامید اولوب کال حجابیدن و زیاده حجابیدن
 کوزنی ایغی ارفاسنه دیکوب باشین قالدزمزه قادر اولماز (حاصلی حیرت و دهشتندن دایما
 باشی اوکنه صالوب یورز) و در زمزه صاحب جالان میجلی نشود مگر آنکه که میجلی کرد *
 زمزه زای میجه نک ضعی و میک سکونیه بلوک معناسنه در صاحب جالانه اضافتی بیانیه در
 صاحب جالان بونک کیلر عرییده ترکیب اضافتی در اما معجم اضافتدن قطع ایدوب وصف
 ترکیبی شکلی ایدر حسن صا جباری بلوکنده دیمکدر منجلی اسم فاعلدر تفعل بایندن یعنی
 ناقص و آویسندن عرض جال ایلکه دیرل یعنی کوزلکن کوسترنکه (نشود فعل نفی مستقبل
 اولمزدیمکدر) مکرادات استنادر الامعناسنه (آنکه اولوقت دیمکدر) که حرف بیان منجلی کرد
 (منجلی اسم فاعلدر تفعل بایندن ریجی اوله دیمکدر) (محصول فقرتین) دخی بنم عروس فکر کم
 صاحب جالان زمزه سنده عرض جال ایدوب منجلی اولماز مکر اولوقت که مترین و منجلی اوله
 یعنی فکر کم کلنی کیمنه یوزین کوسترن الا اولوقت که آراسته و پیراسته اوله * بزور قبول امیر کبر *
 با حرف مصاحبت (زبور زانک کسری و یا نک سکونیه و واوله فتحی ایل زینت معناسنه
 اسمدر) (قبوله اضافتی بیانیه در) (وقبولک امیر) مصدرک فاعلنه و کیره بیانیه یعنی اولوقت
 عرض جال ایدر و حسن کال کوسترنکه امیر کبرک زبور قبولیه و حلی نظر یله و عین التفاتیه
 مزین و آراسته و منظور و پیراسته اوله بوندن صکره امیر کبرک اوصافه شروع یورز * عالم عادل *
 بیانیه * مؤید * اسم مفعولدر تفعل بایندن یعنی خداداد قوت بولش * مظهر * یعنی غالب
 و منصور علی الاعباد مؤید مظهر اضافتی بیانیه در * مظهر سر بر سلطنت * مظهر بونده معین
 معناسنه در (مظهره اضافتی اسم فاعلک مفعولده در) (سلطنته لامیه در) تحت سلطنت دیمکدر
 تحت سلطنتک معنی دیمکدر * مشیر تدبیر مملکت * مشیر اسم فاعلدر افعال بایندن تدبیره اضافتی
 اسم فاعلک مفعولده در (ومملکت مصدرک مفعولده در) (یعنی امور سلطنت و تدبیر مملکت
 آنک رأی و تدبیرینه منوط و مقوضدر بوالقاب اول معنای مشیردر که مدوح وزیر تقویض اوله که
 رومده آکا وزیر اعظم و بیوک وزیر و باش وزیر دیرل (وزیر تنفیذ اولیه که سلا وزیر و بکر بکلر در
 نکه مسائل الرشاد نام کابده تحقیق الش * کشف الفقر * کشف مغاره معناسنه در بونده جای پناه
 فقر ایدیمکدر * ملاذ الثرباء * ملاذ اسم مکندر صغیر یز دیمکدر فقر اوغر یا فقیرک و غریبک
 جعلریدر یعنی فعل وزنی اوزره اسم فاعلک جعی بوزن اوزره کلور حاصلی غریبانک و فقرانک
 ملتجاسیدر * مری الفضلاء * مری اسم فاعلدر تفعل بایندن مفعولده مضاف یعنی علما و فضلاء
 تربیت ایدوب احوال معاشیه و انظام حالیه مقید اولو جیدر دیمکدر شکه عاقبت اندیش صاحب
 سعادت لک شاندندر علما و فضلاء رعایت المک بونده مری بی اسم مفعول میجو زیایلین مذکور معنایه

رد شعی

رد لامعی و شعی

منجلی و منجلی تجنیس
 خط صنعتدر یعنی
 نقطه ده مختلفدر
 م

رد شعی

واصل

واصل اولامش * محب لاتعیاه * محب اسم فاعلدر افعال بایندن یعنی مضاعفتدن سویمی و دوست
 طونوب دیمکدر (اتقیانیک جعبدر پر هیر کار و صالح و اهل تقوی دیمکدر و اضافتی اسم فاعلک
 مفعولده در) افتخار آل فارس * افتخار افعال بایندن مصدر در آل بونک کی برلده اهل معناسنه
 مستعملدر افتخار ال اضافتی مصدرک فاعلده در و فارسه اضافتی لامیه در یعنی اقلیم شرازک خلقی آنک
 وجودیه قحطایا دیرل که بویه وزیر واردر دیو * عین المک * عین بونده لفظ مشترکدر قوله اند یعنی
 قسم یشده ملک میک ضعی و لامک سکونیه مملکت و سلطنت یشده مشترکدر اضافتی لامیه در
 یعنی مملکت و سلطنتک و مذهب و ملنک فوق و نصرتی حاصلی بونلر آنک وجودیه قوت و نصرت
 بولور یعنی بونلرک معین و ناصریدر یا خود بونلرک باشنه اندا یحیوب وزیر باشی چون دیرل رومده خنکار
 باشی چون دیکلری کی بعضی نسخده عین المک بونک ضعی و میک سکونیه قوتلوق و مبارکلاک
 معناسنه * ملک الخواص * ملک عین فتحی و لامک کسری ایله پادشاه دیمکدر خواص خاصک
 جعبدر رکان دولت و اعیان سلطنت دیمکدر یعنی بونک هر بری اوزره حکمی جاری و هر برینه امری
 نافذدر * فخر الدولة والدین * یعنی اصحاب دین و ارباب دولت آنک وجودیه افتخار ایدرل زبرا
 دینک ناصر و ارباب سلطنتک یا ویردر * غیاث الاسلام و المسلمین * غیاث مدده ابرشته درل
 فار شیخه فریادرس دیرل پس اضافتی اسم فاعلک مفعولده در یعنی اهل اسلام و مسلمین ناصر
 و یاوری و معین و مظهردر * عمده الملوك و السلاطین * عمده عینک ضعی و میک سکونیه معتمد علیه
 یعنی ملوک و سلاطین آنک رأی و تدبیرینه اعتماد ایدوب آکا و انقاردر (یعنی تدبیر و تصرفه
 قائلدر عمده کزیده و زیده معناسنی ویرن بایندن سولش * ابو بکر بن ابی نصر * بوابو بکر
 پادشاه ابو بکر اقر بایندن ایش وانا بکلرک عادله بوندن و زبانی کند و اقر بایندن المک ایش
 قاضی بضاری نظام توار یخنده بونک زیاده الطافتی و خیرات و مبرات و علما و فضلاء
 و مشایخ عظامه تکریم و تعظیملری ذکرا یلدی * اطال الله عمره * اطال فعل ماضی در افعال
 بایندن و لفظ الله فاعلی (وعمره مفعول موقع دعاده واقع اولش یعنی الله تعالی عمرنی اوزون ایلسون
 دیمکدر * واجل قدره * اجل ده فعل ماضی مفرد مذکر غایبدر افعال بایتنک مضاعفتدن فاعلی
 تحیده الله راجع ضمیردر) و مفعولی قدره در موقع دعاده واقعدر الله تعالی قدرنی معظم
 ایلسون دیمکدر * و شرح صدره * بوجه ده دعایه در صدرین مراد قلبدر ذکر محل و اراده حال
 طریقه یعنی خداقلبی مشرح و مسرور و سینه منی علم لدنیه بزور ایلسون * و ضاعف اجره *
 ضاعف فعل ماضی مفرد مذکر غایبدر اعرابی ما قبلده اولان جمله لریکی در یعنی الله تعالی
 خیرات و خیراتی ضاعف یعنی قوت ایلسون * که مدوح آکا برافاقت * که حرف تعلیل در
 یعنی بوقدر خیر دعایه و مدح و ثنایه استحقاقنه علت و یاندر (مدوحک آکا به اضافتی اسم مفعولک
 قائم مقام فاعلنه اذ قدیر و افاقه اضافتی لامیه در) (افاق افقک جعبدر همزه نک و فالتک ضعیله) فاده
 شکونده اقتدر بونده اطراف مراددر یعنی اطراف عالم آکا برینک مدد و جیدر حاصلی آکا بر دنیا و اعیان
 عالم مداحی و دعا گویدر * و مجمع مکارم اخلاق * مجمع اسم مکندر فتح باینده مکارم مکرمتک جعبدر
 رانک ضعیله ایلکرمعناسنه (اخلاق خلنک جعبدر خالک و لامک سکون و ضعیله اضافتی لامیه در
 یعنی کوزل و بولر محمد جیدر حاصلی اخلاق و اطواری کوزلدر * بیت * هر که در سایه عنایت اوست *
 که هیش طاعتست و دشمن دوست * هر که اصلنده هر کس که در (کس ضرورت و زنده ایچون و قریبه
 قائم اولدو و ایچون حذف اولدی) (سایه عنایت بیانیه در) (اوستی و زبره اچدن که هیش ضعیری که به
 راجعدر و مبتدادر و طاعت خیری) و دشمن تدبیری دشمنش در قریبه قائم اولدو و ایچون حذف اولدی
 بنه مبتدا و خبردر (محصول بیت) بونک مضمونی هر عیب که سلطان پسندد هیزست مضمونه

رد لامعی

یعنی دشمن دوست مبتدا
 و خبردر م

فرمود یعنی هر کس که وز پرک سایه غایت شده و ظل جای شده و لوب لطفه مظهر و عین زافیت
 و زحمتیه منظور اوله حسن اتفاق و عین نظری سبیل خلق عالمک کوز زنده هر عینی هنر و کمال
 و هر نقصاتی شمس بی زوالدیر و هر کس کاجشم محبت و دیده مودله نظر ایدوب محبوب القلوب
 اولوب دشمنان قنده و نظر زنده محبوب سالم عن العیوب اولور یشده محل الصدق صنعتی المدح
 عایشه الذم دین غلط سوبلیدی (بیک معاشنه فرضاندن بر جرم صادر اولسه و بیک خوفندن
 کینه اکسوز سو بیکه قادر اولمز و اگر انک بر دشمنی اولسه اولدنی وز پرک خوفندن انکله
 دوست اولور دین عنایات سوبلش * بر هر یکی از ساریشده کان و خواشی خدمتی معینست *
 سائر بونده ججع معاشنه در خواشی حاشیه نک ججع در خدمت کارل و متعلقات دیمکدر
 (محصول ترکیب) سلاطین و وزرا و اکابرانک در کاهلر زنده ججع قوللرک و خدمتکارلک اوزرلر بیه
 رخدمت معیندر (یعنی هر بیک اوزرسته بر خدمت معیندر (معینست عبارتتی هیزه مجتله
 ایله باز انرا ملائکه عیش * که اگر در ادای آن برتی تهاون و تکاسل روا دارند هر اینه در معرض
 خطاب اند و محل عتاب * ادای آن اضافتی مصدرک مقبولست در آن خدمت اشارتدر (برخ بانک
 فحقی ورا انک شکوئله بعض دیمکدر و یا حرف وحدت بر مقدار دیمکدر (تهاون تفاعل یابندن
 مصدر در بر نشسته بی حقیر طو بمقدور تکاسلده تفاعل یابندن مصدر در کاهلک الملکه در ل
 روار انک فحمله جواز معاشنه در اما بونده جاز دیمکدر (هر اینه البته دیمکدر (معرض میم
 کسرله شد و ذام مکان معاشنه اصلده شول قتلندر که جاریه بی انکله ییعه عرض ایدر اما جاز به
 ایله به ضایع بلکه عاریتله به کوسرلر خطابه اضافت لامیه (محل عتابه بویه دینه بر آید
 مقدر در (محصول ترکیب) اگر اول تعین اولسان خدمتی ادا المیده
 بر مقصدار نهان و تکاسلی جسا طو تار یعنی اول خدمتی حقار لله طو توب اند اهلالی
 جاز کوره البته معرض خطابه و محل عتابه کلورلر (یعنی خدمتده بچون نقصیات و اهنالی
 جاز کورلر دیوانی قاتلر و آزار ایدرلر * مکررین طاقه ذر ویشان که شکر نعمت برزگان
 واجبت برایشان و ذکر جیل و دعای خیر * مکررات استنادر الامعاشنه (طاقه در ویشان
 بیانه در) که حرف رابط صفت و یا حرف تعلیل (شکر نعمت اضافتی مصدرک مقبولست و برزگاه
 امضاف لامیه در (شکر مبداء) واجبت خبریدر (برایشان واجبه متعلقدر) ذکر جیل و دعای خیر
 شکره معطوفدر و اعراضی انجیلن در (محصول ترکیب) الابدوز ویشلر طاقه سی اوزر بر خدمت
 تعین اولماش که اکابرک نعمته شکر ایلک انلرک اوزرسته واجندر (یعنی زنده در ویشان مذکور
 تکالیف و خدمت مآندن مخرج و مستلزم در که بونلرک اوزرلر بیه لازم و واجب ولی نعمتک انعام
 و احتیالریه شکر و سپاس و ذکر جیل و دعای خیردر (حاصلی بونلرک خدمتی بود بوندن غیر
 خدمتله مأمور و مکلف دکلر در * و ادای چنین خدمتی در غیث اولیرست که در حضور که
 این تصنع زدیمکست و آن از تکلف دور و اجابت مقرون * ادای چنین خدمت مصدرک مقبولست
 اضافتی قبلندندر و یا حرف وحدت و یا حرف تکیه و مبداء در (در غیث اولیرست خبری) که
 حرف بیان در (در حضور) در غیثه معطوفدر (اما معنی جهندن مقصود عملیه واقع در) پس که
 من تفضلیه معاشنی متضمن اولور (که حرف تعلیل (این حضوره اشارتدر) یا حرف صله (و تصنع
 فعل یابندن مصدر در) (ر یا معاشنه) این مبداء (از دیک یقین دیمکدر خبری) و تصنع خبر متعلقدر
 (و آن غیثه اشارتدر مبداء) و در خبری (و از تکلف خبره متعلقدر) تکلف کولده اولیان معنای
 اظهار ایلکندر (و یا اجابت از تکلفه معطوفدر) و معزونه متعلقدر (و معزونه عطفله خبر
 بعد الخبر در (آن اسم اشارته) (محصول ترکیب) در ویشان اوزرسته واجب اولان خدمتک اداسی

معینست
نسخه

درسوری
ردشعی

رد بن سید علی و لامعی
و سروری و سمعی و کافی

حضورده

حضورده (یعنی رو برو اولقدن ایسه غیثه اولق اولی رفدر (زیرا بالمواجهه اولان شکر و ثنا
 و دعا ریا به فریبدر یعنی حقیقتده ریا قصد المیسه ده ایشیدن ریا به جل ایدر اما اول غایتیه اولان
 شکر و ثنا و دعا تکلفدن دور (یعنی کولدن اولوب همان دل اوجندن اولقدن بعید در زیر
 قصدنی خدایلور انجیق حاصلی غایتیه دعا و ثنا عن صمیم القلب اولور بهر حال (پس ریا و جعله
 جل اولماز (زیرا کولدن در دخی غایتیه اولان دعا و ثنا اجابت و قبوله موصول و مقروندر یعنی
 زیادن و تصدیق دور اولدوغی کی اجابتده فقر و ندر حاصلی عند الله مستجابدر زیرا حدیث
 شریفده واقعدر که طهر غیثه صادر اولان دعا و اولماز * قطعه * پشت دونای فلک راست
 شد از خرمی * تا چون فرزند زاده مادر ایا را * پشت ارقه تا بونده قات معاشنه در (پشت دونای
 اضافتی بیانه در) و مبتدا (و فلک اضافتی لامیه در) راست بونده طوغری دیمکدر (راحت شد
 طوغری اولدی (یعنی طوغری دیمکدر خبر مبداء در) (خرم یا حرف مصدر در شادلق معاشنه
 تا اشد غایت ایچون طرفدر عربیده مذکبی (فرزند او غل دیمکدر (زاد فعل ماضی مفرد غائب
 لازم و متعدی یشده معیندر کدر (بونده لازمدر طوغری دیمکدر (مادرا نادر ام معاشنه) (ایامه
 اضافت بیانه در) ورا ادات تخصیصدر مضاف الیه معاشنی افاده ایدر (زاد فعل لازم اولجه
 فاعلی تحتیده فرزند راجع ضمیر در مکه دی اولمده قابلدر طوغری معاشنه (پس فاعلی فلک
 و مفعول مادر ایا اولور) ورا بونقدیرجه ادات مفعولدر فتامل (محصول بیت) فلک ایکی قات
 ارقه سی طوغری لدی (یعنی معنی قامت ایکن مستقیم قامت اولدی حاصلی بوکر بلکی کندی
 ایام اناسنک سنک کی او غل طوغری لدن برو یا خود فلک ایام اناسنک سنک کی او غول طوغری لدن برو
 بونقدیرجه زاد زایانید معاشنه اولوب ایکی مفعول الور زیرا افلا که ایا دیرلر طوقوز ایا معاشنه
 و عناصر اربعه به امهات دیرلر دورت انامعاشنه و معدن و نبات و حیوانه او غول دیرلر زاد لازم
 اولدوغی تقدیرجه رانک زیاده سنه حکم ایلین غریب حکم الماش تا کیم مادر ایام ایچون سنجیلین
 او غل طوغری دین حق ادای الماش * حکمت محضست اگر لطف جهان آفرین * خاص
 کند بنده مصلحت عام را * حکمت محض بیانه و مقدم جزای شرطدر و اگر ادات شرط
 (خاص کند فعل شرط (تقدیری اگر خاص کند لطف جهان آفرین بنده مصلحت
 عام را حکمت محضست (پس لطف فاعلی کند در یعنی اسمی و اضافتی لامیه در
 (جهان آفرین وصف ترکیبی) بنده خبر کنندر (و یا حرف وحدت) و همزه حرف توسل (مصلحت
 خبر تا نیستیدر کنند (زیرا کند بونده جعل و نصیر معاشنه در) عامه اضافت
 لامیه در) ورا لام جازه معاشنه در (محصول بیت) خدای جهان آفرینک لطف و احسانی
 اگر بر بنده سنی عامه ناسک مصالح و لوازمی و امور و مهماتی کورمک ایچون تخصیص و تعین
 ایدر سه و نظام و انتظام خلق عالمی انک وجود وجود و کریمه منسوب و متعلق قبلور سه محض
 حکمت و کمال قدردر (یعنی سلاطین و وزرا و حکام و قضای خدای ذوالجلال که مصالح
 و لوازم بشریه بی کوروب تدبیر و تصرف ایلک ایچون تعین و تخصیص بیور مشدر محض حکمت
 و کمال راقندر (زیرا بویه اولسه عقد نظام عالم محلول اولوب خلق عالمه ارام و قرار اولوب
 ظلم و فساد حددن تجاوز ایدردی) (اگر چه که اللهم قدرنی عالمه برو جهله دخی نظام ویرمه
 نمکندر اما بونده زیاده حکمت وار (حکمت محض عبارتتی خبر مقدم (و اگر لطف جهان
 آفرین عبارتتی شرط (و خاص کند بنده مصلحت عامی جزای شرط و جمله شرطیه مبنای
 مؤخر و بونقدیرجه مدح شرطه مقید اولور دین کیمه ناک اعرابدن هیچ حظی بوغیش
 و بختندر که لفظ اگر را ایدر اوله پس بونقدیرجه لطف جهان آفرین مؤخر مبتدا و حکمت محض

رد لامعی
رد کافی

درسوری

مقدم خبر (وخاص کند بنده مصحح عام را حکمت محضی بیان اوله دین کیمینک بواجری
اولکی اعرابن اعجب واغر بدر (بنده همره وحدت ایچوندر دین اعراب غریب منویش
* دولت جاوید یافت * هر که نگویم زیست * کز عقبش ذکر خبر زنده کند نام را * دولت
جاوید بیاید در جاوید و جاویدان و جاویدان ابدی معنایست در (یافت فعل ماضی مفرد غائب
بولدی دیمکدر (دوات مبتدا) و یافت خبری و جمله اسمیه (هر که نگویم زیست متضمن اولدیغی
شرطک جزاسیدر (هر که اصلنده هر کس که ایدی ضرورت وزن ایچون وقرینه قائم
اولدیغیچون کس حذف اولوب که برینه کلوب حرف ایکن اسم اولدی (نگویم وصف ترکیبدر
ابو اولودیمکدر ترکیب توصیفی دکل (کز اصلنده که از ایدی (که حرف تعلیل (عقب
عینک قحی وفاق کسریله بونده ارد و صولک معنایست در (و شین ضمیر که به راجعدر (ذکر خبر
بیانیه و مبتدا (زنده زانک کسریله دیری دیمکدر شی معنایست (کند خبر مبتدا وزنده مفعول اولی
(و نام مفعول ثانیه تقدیری نامشدر ضرورت وزن و قافیه ایچون ضمیر ترك اولندی (و را
ادات مفعول (محصول بیت) دیناده هر کس که ابو اولودیردی (یعنی هر کیمه که دیناده
از اینکله کچوب ابو اد چقاردی ابدی دولت وسعادت بولدی (زیرا انک اردندن یعنی آخرته
رحلت ایلدیمکدر فصکره ذکر خبر و یاد جیل نامی احیا ایدر (حاصلی حسن مناقب
و جیل مآثر صیغه عالمه نامی باقی ایدوب فراموش ایدر من (مصراع اولک معنایست دولت
اید بولدی هر کیمه که ابو اد ویردی دین معنای بیتی اولدر من * وصف ترا کر کند
ونه کند اهل فضل * حاجت مشاطه نیست روی دلا رام را * وصف ترا اضافی مصدرک
مفعول در (و را کردن محققدر (کند و نکند اهلک فاعلینده و وصفک مفعولینده
تناسع ایدر (اهل فضل اضافی لامیه در شرطک جزاسی محذوفدر (تقدیری برابرست
و ترا بوصف ایشان احتیاج نیست (مصراع ثانی مقام تعلیلده در (حاجت مشاطه اضافی
مصدرک فاعلینده در (مشاطه مبالغه ایله اسم فاعل مفرد مؤنث در و ز کئی خاتون (یعنی قرزلک و کلنلرک
یوزین یازوب وز فلنلرین طرا یوب و راستفلنلرین چکوب بزه یی عورتدر که فارسیجه اکا زن پیرایه
کر دیرلر بزه یی عورت دیمکدر (مشط میلک ضمی و شینک سکونیه طراغه دیرلر پس انلرک بوکار لری
طراغه حاصل اولدیغیچون مشاطه دیدلر (حاجت مبتدا و نیست خبری (روی دلارام اضافی
لامیه و بیانیه اولفه ممکندر قتا مل (دلارام وصف ترکیبدر ارا میدندن کوکل دکلندرچی
یعنی کوکله صبر و قرار و بری (و را ادات تخصیص اضافت معنای افاده ایدر (محصول بیت)
اهل فضل و کمال سنک وصفی یعنی سنی وصف کرکسه ایله و کرکسه ایله لسا نسبت
برابر در زیرا سنک کیمه نک وصف و مدحده احتیاجک بوقدر (حاصلی سنده اولقدر محاسن
اطوار و مکارم اخلاق وارد در که و عفاق وصفه و مداحک مدحده احتیاجک یوق (زیرا
روی دلارامک مشاطه به احتیاجی بوقدر که حسن خداداده هر تقدیر که زیب و زینت و بر در سه
بر زانده حسن افاده ایلر (نکه خواجه حافظ بیور (بیت) کوهر پاک تواز مدحت ما مستغنیست
(فکر مشاطه چه با حسن خداداد کند (پس سنده شرف وجود و کرم ذات و سخا و وجود اولقدر در که
وصاف و مداحلر نه مرتبه که مدحکده اطر ایلسلر عهده سندن کله مزل و حق وصفی ادایده مرل
* عذر تقصیر خدمت و موجب اختیار عزت * بود و سابق صکی اعراب اولور قتا مل
(محصول ترکیب) خدمت و زرده واقع اولان تقصیرک عذری و عزت اختیار ایلسنک سببی
بیان ایدر * تقصیر و تقاعدی که در مواظبت خدمت بارگاه خداوندی می رود * تقصیر
تفعل باشند مصدر در بونده اککلک دیمکدر و بریای تشکیک و یای وحدت مقدر در

رد سروری
رد شعی

رد کافی

رد لامعی

اطر امده مبالغه در لری

تقاعدی قرینه یا سنک قرینه سیله یا وحدت ایچوندر مصدری اولفه ده بحال وارد
دین فکر سز سولش فستامل (تقاعد تفاعل باشند مقصود در (بونده خافدن منقطع
اولوب عزت اختیار ایلسنک معنایست در (که حرف رابط صفت (مواظبت مفاعله باشند
مصدر در ملازمت معنایست خدمت اضافی مصدرک مفعولیه در و بارگاه وسیرانگاه صکی اجازت
(باز اجازت دیمکدر (وگاه بونده ادات ظرف مکاندر نمازگاه وسیرانگاه صکی اجازت
یری دیمکدر ملوک و امر او حکام سر آیلرینه دخول قیو جبار اجازتیه موقوف اولدیغیچون
سر آیلری قبولینده مجازا بارگاه دیر (خداوندی به اضافی بیانیه در زیرا یا حرف نسبتدر
(می رود می بونک کپی بر لده حرف استمرار در رود فعل مضارع مفرد مذکر غائب در
بونده واقع و صادر اولور دیمکدر بونده خداوندن وزیر مراددر (محصول ترکیب) حضرت
شیخ و وزیرک خدمت کثرت تردد و ملازمت ایلدو کنیک عذری بیان ایدوب بیورر شول
تقصیر و تقاعد که وزیرک بارگاهنک خدمتی ملازمتینده اولور یعنی مجملرینه ملازمت
ایلدیمکد اصلی * بنا بر آنست که طائفه حکمای هند در فضائل بزر جهر سخن می گفتند *
بنا بونده مصدر در مفعول معنایست انک اوزره منی در دیمکدر (یعنی ترك ملازمت خدمت
وزیر ایلدیمکد انک اوزره واقع و سبب و باعث اولدر (که حرف بیان طائفه اسم جمعدر
بلوک معنایست (و همزه حرف توسل اضافت ایچون کلش حکما به اضافی بیانیه در (حکما
جمع حکمدر بونده عقلا مراد در هنده اضافی لامیه در (در حرف ظرف فضائل فضلك
و فضیلتک جمعدر که نقص و نقیصه نک نقیضیدر بزر جهره اضافی لامیه در (بزر ج بانک
وزانک خبریله اولودیمکدر بزر کردن معرب (و مهر محبت معنایست اصلندن وصف ترکیب در
اولو محبتی معنایست صکره نور شیر و آن وزیر آسنک برینه صل خاص اولدی سخن می
گفتند مقدم مقول قوی (بونده می حکایت حال ماضی معنای افاده ایدر سو یار لری دیمکدر
(محصول ترکیب) ملازمت خدمت بارگاه وزیرده واقع اولان تقصیر و تقاعد اکا منی در که
هند حکمای طائفه سی بزر جهرک فضیلت و کالی خصوصنده سوز سولیدلر (یعنی انک عظمت
قدری و نباهت شای تذکر ایلدیلر معلوم اوله که بعضی شراح دیمش که آخرنده هاه
رسمی اولان کلمه همره لاحق اولسه و حدث افاده ایدر هر برده و یورده طائفه حکماء هند
عبارتی هند حکما سنک بر بلوک دیو تعبیر ایلدکری خطای فاخس ایللرلر را وحدت ایچون
منصوص اولان یاد و همزه حرف توسلدر هر برده تحقیق بود که بو محله وحدت متحقق
و معتبر در دین خطاده انلرک اثریچ کفش زیرا بویه اولسه حکما نک اعرابن هیچ عملی اولر دی
و بو مقوله همره مجرد اضافه توسل ایچوندر هر برده و حدث شرط دکلدر مثلا کاهی خطاب
ایچونده کلور دین کندویه بر جدید خطا اثبات ایلش زیرا همزه نک بو معنادر خبری یوق
* آخر جزین عیش ند آسنند که در سخن گفتن بطیبت * یعنی در نک بسیاری کند * (آخر
حاقبت معنایست در (جزین اصلنده جزاین دد و ضلله همره دوشدی جز غیر دیمکدر ر جزین
بوندن غیر (عیش شین ضمیر بزر جهره راجعدر (که حرف بیان بطی کج کج معنایست در (در نک
دالک کسری و رانک قحی و نو نک سکونیه اکلمک معنایست می کند مقید در بسیار حقوق
معنایست در (محصول ترکیب) عاقبت حکماء هند بزر جهرک بوندن غیر عینی اکلمدیلر که
سوز سولده بکدر (یعنی ادای مرادده حقوق کلنور بطیبت لفظی بطی است بازان املادن
اکا دکل ایمش * مستغ بی منتظر باید بود و ی تقریر سخن کند * بسی یا اصلیه ایله
حقوق معنایست در (بود بونده بودن معنایست در زیرا مضارع معنایست (نابونده انتهای غایب

رد شعی

رد سروری و شعی

رد کافی

رد کافی

رد ابن سید علی و لامعی
و سروری و شعی و کافی

ایچوندن الی معنایه (وی ضمیر غائبه در تقریر سخن مصدرک مفعولیه اضافیه در (محصول ترکیب)
 مستمع اولان کیمسه جوق منتظر اولوق کرکنا کیم اول سوزنی تقریر برابله و مراد بی ادا ایده (یعنی نه
 معنایی که بیان الیک مراد اید نه ملاحظه سوز و توقف سترادا ایلریدی حاصلی سوز آله
 و جوابده و تقریر کلام و مرادده تأمل سوز سوزیلریدی بعضی شرح طلاق لسانی اولامغه
 حل ایلش (یعنی دل آغز ایدی تیر سوزیلکه قادر دکل ایدی معنایه لیکن سباق و سباق کلام
 بوندن ایا ایدر (بسی به جوق معنایی و برنرا کلن بودر کیم باسی حرف مصدر کلامش و حرف
 نسبتد یکی ده اولان یا کبی دیوب دقایق الحقایق سوز یله استشهاده ایدوب دعوا استنده ده
 دایلمده ده جبط عشوا ایلش * بز جهر بشید و گفت اندیشه کردن که چه گویم به از پیشمای
 خوردن که چرا کفتم * اندیشه فکر (که حرف بیان (بشما یا حرف مصدر جز اندامت
 معنایه بشما ایلش دیمکدر (محصول ترکیب) بز جهر قول حکمای ایشندی و دیدی نه سوز یلم
 دیو فکر ایلش فکر سوز سوز یلم بوندن برنا معقول سوز صادر اولوب نیچون بویه سوز یلم دیو
 بشما اولوقدن یکدر حاصلی فکر ایدوب معقول سوز یلم فکر سوز نامعقول سوز یلم بوندن
 چکه کدن یک کره یکدر معلوم اولاکه بولکندن مقصود بسط معذرتد که حضرت شیخ مدوح
 وز یک ملازمندن منقطع اولوب اختیار عزت ایلدیکنه (یعنی سوز بودر که کثرت زد و ملازم
 سبب اطناب کلام و اکنار مقال اولورنیکدر مشار جوق سوز یلم جوق با کلور اکر اهل مجلسه قاری شوب
 صحت و سکوت اختیار ایدر رسم ثبات و نفرت اظهار نه سبب اولور (بس السلامه فی الوحده
 قولیه حامل اوب گوشه و حنده و کنج سلامتده اختیار عزت ایلش اولی و احرار حاصلی
 بولکات وز یک عظمت شای و محفل و مجلسه داخل اولان اهل فضل و کمال تعظیم و تجلی
 متضمندر * مشوی * بختدان پر ورده بیر کهن * بیدیشد انکه بگوید سخن * سخن سبک فقی
 و خالک ضمیمه و سبک ضمیمه و خالک فقیله ده افندر (بس اثنای مضارع و بیانه ایکی وجهله اوقومق
 جائزدر اما قافیه ده واقع اولیحق برینه مخصوص اولور (بختدان وصف ترکیبدر دانیدن
 دانستن دن دکل سوز یلمی دیمکدر (پر ورده به اضافت بیانه در (بیر کهن ده بویه در کهن
 ده کاف البه مضومدر اما هاضوم و مفتوح اولوق جائزدر سبک خاسنه نابعدر (بیر کهن
 ماقبله صفت و اندن بدل و عطف بیان اولوقده جائز تأمل تدر (محصول بیت) سوز یلمی مری
 اسکی بیر فکر ایدر اندن صکره سوز سوز یلم (یعنی بر سوزی فکر ایلیمجه سوز یلم حاصلی فکر سوز
 سوز سوز یلم (پر ورده بی بیره اضافت قصد ایدوب دالی سلکرک اوقومق کرک دین هم لغظه خدا
 ایلش هم معاده مضارع اولک معنایی کهن بیرک مر باسی اولان سوز یلمی دین اولی کی
 اضافت قصد ایلش (بگوید فعل مضارع کتن مصدرندن دین اشتقاقده سهوا ایلش * مرن بی
 تأمل بکفتاردم * نکو کوی وردیر کوی چه غم * مرن فعل نهی مفرد مخاطبدر زیندن دن آورده دیمکدر
 (بکفتار با حرف عمله (کفتار سوزده دیرر (دم بونده نفسدر تکلم معنایه (کوی فعل امر مفرد
 مخاطبدر (ورو اکردن مخفف ادات شرط (دیر کج (کوی فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط
 (چه غم جواب شرط (محصول بیت) ملاحظه سوز و تأمل سوز کلامه و کفتاره نفس اور مه
 (یعنی فکر سوز سوز یلمه اوسوله اکر کج سوز یلمه نه غم (یعنی غم دکل حاصلی سوز یلمه
 اولسون و هر قدر که کج سوز یلمه تفاوت ایلش * بیدیش و انکه برآور نفس * وزان پیش بس کن که
 کوشد بس * بیدیش با حرف تأکید و یا همزه دن مبدلدر تنکه سابق بیان اولندی (و اندیش
 فعل امر مفرد مخاطب فکر ایلدیمکدر (او حرف عطف (انکه انکاهندن مخففدر بحسب ثلث
 اولوقدن صکره دیمکدر اما استعمالده اندن صکره دیمکدر (برآور لغظه بوقاری کتور دیمکدر

رد سروری

رد شعی
رد کافی

رد شعی

رد لامعی
رد شعی
رد سروری

اما بولک کی زودده جفا معنایه در (او زبندن فعل امر مفرد مخاطبدر نفس مفعول (او
 حرف عطف (زان حاصلده ازان ایدی همزه وصل ایلد ساقط اولدند (پیش پای عجمیک
 کیمر یله اولون اولک معنایه در (قبل و قدام کی (بس پای عزیزنک فحیه بونده بزم معنایه در (کن
 فعل امر مفرد مخاطبدر (که حرف بیان (بس پای عزیزنک فحیه بونده بزم معنایه در (محصول بیت)
 اول فکر ایلدیمکدر (یعنی اندن صکره تکلم ایلد (یعنی سوز یلمه (یعنی سوز یلمه اول فکر ایلد
 اندن صکره سوز یلمه و عکاسماع اولور بزم سوز یلمه دکل دیمزدن اول سن بزم ایلد (یعنی دکل سکا سکا
 و خاموش اولدیمزدن اول سن سکا و خاموش اول بولکلام شول کشیه کوره در که رطب و باس
 سوز یلمی زواید کوی اوله و الاعلوم و معارف سوز یلمه بوندن برنا معقول سوز یلمه بوندن
 مستغاد اولان کیمسه هر قدر جوق سوز یلمه بوندن بولکندن برنا معقول سوز یلمه بوندن
 بونده منه سنده کن شو معنایه در (دین عندی سوز یلمش * سطق آدمی بهرست از دواب * دواب
 از توبه کرک کوی ضرر ایلش * با حرف مصاحبت (و نطق بونده سوز معنایه در (آدمی بوندن انسان
 معنایه در (بهرت زوایدات معنایه در (دواب دایک چویدر باک تشدیدیه لغظه برآورنده بور و نه
 در ایدی (صکره در دین اقلی حیواناتده استعمال ایلدیلر چار بار معنایه (دواب از توبه سنده
 وصل اولوقده باقی تشدیدیه اوقومق و تحفیه جائزدر دواب از توبه مقدم جز اسیدر مؤخر شرطک
 (نکوی فعل مضارع مفرد مخاطب (صواب قول قوالدر نقیض خلافدر طوعری معنایه
 (محصول بیت) تنوع انیان سار حیواناتدن نطقه بکر کدر یعنی تکلمه بمنزدر (بس اکر صواب
 و خبری سوز یلمش حیوانات سندن یکدر (ازیرا کلام لغودن کاه اوور که فساد منه اولور (اما
 سکوندن نادر واقع اولور که ضمیر مرن تبه اوله حاصلی اولور اولور سوز یلمه سکوندن سکوت
 اولدر * فکیف ادر نظر اعیان خدا وندی عز نصره که مجمع اهل دلیست و مرکز علمای شیخ *
 (فکیف خصوصاً دیمکدر (نظر اعیان خدا وندی لامه در (و با حرف نسبتدر (عز فعل ماضی
 مفرد مذکر خائب مقام دعاده واقع اولش نصری عزیر اولسون دیمکدر مراد کندن
 عز تندر (که حرف رانف صفت و با حرف تعلیل موصوف خداونددر (جمع میم ایلش فقی
 و کشر یله اسم مکانه مطلع و مطلع کی (اهله اضلغی لامه در (وده اضافتده بویه در (مرکز
 بونده مقام و محل معنایه در (علیاه اضافت لامه در (متجره اضافت بیانه در متجر در اوقومیه
 دیور (محصول ترکیب) یعنی هر رده سوزی اندیشه ایلد سوز یلمه کرک (خصوصاً سوز یلمه ایدر اوقومیه
 نظر نده الله تعالی نصرتی مفرز و مکرم ایلسون انجیلدن و بر که اهل دل عارف مجیدر (و محل و مکان
 علای شیخ (یعنی علماء و فضلا و راسخ و کامل مرکز بیدر خداوند در مراد بادشاه و نصر ضمیر بیدو کا
 راجعدر دیمکدر نظر و اول (نصر بونده مصدر یعنی فاعلیدر مراد و زردین عندی سوز یلمش منه سنده
 مجمع مصدر میمی دین فکر سوز یلمش * اکر در سیاق سخن دلیری کیم شوخی کرده باشم * سیاق
 کیمر سبغه مصدر در درایت وزنی اوزره سخنه اضافتی مصدرک مفعولیه اضافتدر سوز کلام
 دیمکدر (دلیری دالک و لالک کیمر یله بهادر دیمکدر (با حرف مصدر (شوخی بونده کیمه معنایه در
 و با حرف مصدر باشم فعل مضارع فکلمه و حده در (محصول ترکیب) وز و مذکور مجلسه اکر
 سوز کلامده اظهار جرات ایلدوب بهادرک ایدر سم کیمه خلق ایلش اولور * و با صاعه مزاجات
 بختدر عزیر آورده * و با صاعه سیر مایه در اما بونده استیاب و متاع مراد در (مزاجات مملک
 ضعی و زانک سکونیه از احق بهال فینه اضافت بیانه در (با حرف صله (حضرت عزیر برین یوسف
 یقینم مراد ذرات کیم به به تلمیجدر که حضرت یوسف فرزند اشاری بیانه کلامه (و حجاب ضاعه
 مزاجه (دیدیلر ماقبل و با بعدیه تمام آیتدر آورده تقدیری آورده باشم دیمکدر کتور دین اولور

نکته

رد شعی

رد لامعی
رد شعی

نکته

نکته

نکته

نکته

رد شعی

رد شعی

نکته

معناسته (محصول ترکیب) دخی قلیل بهالی متاعی حضرت عزیزه کتورمش اولورم یعنی هدیه
 ایچون الحق بهالی قاش کتورمش اولورم حاصلی اکسکاک ایلش اولورم * ونبه در بازار
 جوهر یان جوی نیارد * شبه شینک ویا نك فقهه لایله وهای اصلیه ایله برنج که اندن یان
 دیوینلری یانار واندن دوزیلن بونجوق بونده بو مراددر (فارسیده های رسمی شککنده اوقنور
 (جزیه و غزیه هاسی کی کثرت استعمالدن بویله اوقنور دیمکک اصلی بوقدر (جوهر یان جوهر
 معرب کوهردر و یا حرف نسبت (والف و نون ادا ت جمع) جو جیک فقیله اریه در شعر معناسته
 (و یا حرف وحدت) نیارد فعل فی استقبال مفرد غائب کتورم دیمکدر (محصول ترکیب) برنج
 بونجوق جوهر فروشلر بازارنده برار به جه فیت کتورم (یعنی وزیر مجلسنده اولان فضلائک
 قشده بم سوزم جوهر فروشلر بازارنده اریه کییدر (یعنی بی اعتبار و بی قیمتدر * و چراغ ایلش
 آفتاب برتوی ندارد * چراغ شمک قتیله سندن یانان آتشد درلر (برتو باه عجمیک و تانک
 قتیله یله ضیاع معناسته در (محصول فقره) چراغ دخی آفتاب قشده برتو طومر (یعنی چراغک کنش
 یاننده برتوی و ضیاسی اولماز * و مناره بلند در دامن کوه الوند بستماید * مناره معروف بلند
 اضافت بیانه در (دامن کوه اضافتی لامیه در کوه کاف عز یانک عجمیله طاعن در جبل معناسته (الوند
 همزه نك قحی و لامک سکونی و واولک قحیله همدان طاعن درن بر یوکسک طاعنک اسمیدر اول
 و لایتنده ارتفاعه علم اولغین اتی تعیین ایلدی و الا رومده طاعن و اردر که کوه الوند اناره نسبت
 برده جکدر (بست بای عجمیک قحی و سکون سینله الحق دیمکدر (نماید فعل مضارع مفرد
 غایدر (نمایدندن نمودندن دکل کورینور دیمکدر فعل لازمدر (محصول ترکیب) دخی بلند مناره
 کوه الوند آنکده الحق کورینور (یعنی بر مناره هر قدر که یوکسک اولسه اول طاعنک
 دبنده اولیجک الحق کورینور (حضرت شیخ تواضع بیوروب کسر نفس ایلدی و اعیان
 مجلس وزیر آفتابه و کوه الوند و کندی بی چراغ و مناره به تشبیه ایلدی بونده وزیر کوه
 و ارکان مجلسی دامن کوه تشبیه ایلدی دیمکده نظر واردر * منوی * هر که کردن
 بدعوی افزازد * دشمن از هر طرف بد و تازد * هر که هر کس که نقد یزنده در تنکه سابقا
 بیان اولندی (کردن بیوندر عریسه بیده بید درلر (بدعوی با حرف مصاحبت) دعوی
 واولک کسریله دعوی معناسته در تنکه سابقا معنی یاننده یکدی (افرازد فعل مضارع
 مفرد غائبدر (افرازیدن افراختن دن دکل بوجله دیمکدر فعل متعددر (کردن مفعول
 صریحی (و بدعوی غیر صریحی (دشمن مبتدا (تازد فعل مضارع مفرد غائب تازیدن
 تاختن دن دکل سکر در یعنی هجوم ایدر دیمکدر خبر مبتدا (محصول بیت) هر کس که دعوی
 وز عمل و عجب و تکبر ایله بونی بوجله یعنی تکبرک و تجبرک ایله (هر جانیدن دشمن اکا هجوم
 ایلر حاصلی هر کس اکا خصوصت ایلر بعضی نسخه ده مضارع ثانی بویله واقع در
 (خویشدن را بکردن اندازد) خویشدن تالیه و خویش تاسیر بر معنا به در کندی
 دیمکدر (زا ادا ت مفعول با حرف ضمه بونده استعلا معنایین افاده ایدر (اندازد فعل
 مضارع مفرد غائبدر (اندازیدن انداختن دن دکل اتر دیمکدر (محصول مضارع)
 کندی بونی اوز رینه اتار یعنی خود بین و خود پسند مرادینه و اصل اولماز بلکه تکبری و تجبری
 سبب هلاکی (یعنی بونی اوزلسته باعثدر * سعدی اتاده ابست آزاده * کس نیاید یچنک
 اقتاده * سعدی مبتدا اقتاده خبری و هر دمجمله هاسر معنی ضرور ایچون کلشدر
 (و یا حرف وحدت) (آزاده صفت اقتاده در) (کس مبتدا) (نیاید فعل فی مستقبل مفرد غائب
 (یچنک با حرف ضمه) (اقتاده دوشمن ماضیدن قسمدر (محصول بیت) سعدی بر جنک

رد لامعی و کافی

رد ابن سید علی و لامعی و سروری

رد کافی

رد ابن سید علی و لامعی و سروری و کافی و شعی

رد ابن سید علی و لامعی و سروری و کافی و شعی

رد شرح جیعا

و جدا

و جدا لدن و معارضه و مناقضه دن آزاده و سالم بر دوشکون درد مند درود دعوی علم و فضل دین
 و خلق قبول و ردندن فارغ البال و آسوده حال بر نامراد در هر کسله در ویشانه طور
 و درد مندانه و صغله بکنوب اغراض نفسانیه دن خلاص بولمشدر (پس بویله اولیجی کیمه
 دوشمشک و دوشکونک چکنه کلر یعنی اظهار عجز و مسکنت ایلنله کیمه جنک و جدال
 ایلر اما مدعی و خود بین و خود پسند ایله هر کس معارضه و مقابله و مناقضه ایلر (حضرت
 شیخ بونده کسر نفس ایدوب مسکنت و تذلل اظهار بیورمش تنکه بترسایقه اجدالا
 بو معنای ذکر بیورمش و بالجله نثر و نظمده عرض نیستی و پستی ایلش (اقتاده ایست
 عبارتند نصکره علی الارض دین خلاف سولش (وزاده نك معنای فارغ دیننه اعتراض
 ایدوب بیان معناده کندی فارغ لفظی اخذ ایلنی مؤخذ کرک و مصراع اولک
 معناسته سعدی بر دوشکون فقر و حقیر درود دعوی تفضل ایله که لیاقت و استحقاقی بوقدر
 دین مقصود سعدی به افترا ایلش * اول اندیشه و انکهی گفتار * پای بست آمدست پس دیوار *
 و انکهی باسی حرف اصلیدر (پای بست سکون یا به لفته ایاق باغی دیمکدر بستن دن اما عمل
 معناسته مستملدر که عریجه اساس دیرلر (آمدست اصلنده آمده است در های رسمیه ضرورت
 وزن ایچون هاسر سمیله همزه بختله حذف اولمش (پس بونده بعد معناسته در اندن صکره دیمکدر
 بویست سابقا بجه متعارفه واقع اولان منوی بیلرینه مناسب و موافقدر (محصول بیت) کس بی
 اول فکر و تامل کرک اندن صکره کلامه شروع و تکلمه و نطقه مباشرت کرک زرا بناده اول
 عمل اندن صکره دیوار کلش (حاصلی فکر و ملاحظه عمل حکمنده و تکلم دیوار حکمنده در
 (پس بجه که تانک تملیس ثبوت و قراری اولمز تامل و ملاحظه سز کلامک رونق و اعتباری اولمز
 یعنی فکر سز سوز تملیس بنا کی ناپایدار و خذل پذیردر (بونده بست باه عجمیله در ترکیبده الحق
 دیمکدر دین الحق قاچدر (بست باه عریله فعل ماضیدر بیلدی دیمکدر پای لفظیله
 ترکیب اولغین معنای مصدری مراد در (یعنی آیق بغلق کلشدر صکره دیوار دین
 یورای اوجیه بغلمش بعضیلر بونده بی فائده اطنا ب کلام ایلش * نخل بستم و ولی نه در
 بوستان * شا هدم من ولی نه در کنعان * نخل بند و صف ترکیبی در بندیدن نخل بغلی
 (نخل ترکیبده تحریف ایدوب نقل دید کاریدر کرکسه بچکیدن و کرکسه بال و فیندن اولسون
 (ولی ادا ت استدرک (کنعان قدس مبارکله دمشق یکنده بریرک اسمیدر که حضرت
 یوسف انده طوغوب نشو و نما بولمش در (و حضرت یعقوب اول رک قومنده تبلیغ احکام رسالت
 ایلشدر (محصول بیت) حضرت شیخ تواضع طریقیله بیوردر که (بن نخل بستم اما بوستانه دکل
 (یعنی بوستانه نخل بیدلک ایدم هم زرا انده اولان نخلار صنع یدانی و مصنوع خدایدر که نخل
 هر قدر که اشتاد کامل و فتنده ماهر و قادر اولسه اکامشابه نخل احداث و پیدا ایدم من و محبوب بن
 اما کنعانده دکل یعنی حضرت یوسف بی علیه السلام اولان رده محبوب دکل (زرا حسن
 و بهاده هر نه قدر که سز آمد و ممتاز محبوب اولورسه حسن یوسف نسبت ایله صورت دیوار در محصل
 کلام هر قدر که بن علوم و فنونده ماهر و کامل اما حضرت وزیرک مجلسنده اولان علم و فضلاله
 نسبت طفل ایچو خوان دکل و بی معنی هر رده علم و فضل و معرفت دن اوردن می ممکندر اما
 بو مجلس سامیده علوم و فنوندن سوز سو بلمکه قادر اولما یوب دیمشدر فالورم (نخل بیدی
 باه مطبوحه ایله یازانلر اکثر بجه نخل مخالف یازد قلرندن غیری ناموزون یازمشدر (بعضی سارخلر
 دیمش که نخل بیدی یله مصدریه ایله وصف ترکیبدر نخل بغلا بیلقی یعنی نخل بغلا بیلقی بیلورم اما
 بوستانه دکل که انواع شکوفه جمع ایدوب نقل بغلیدم (معلومدر که یوشاخ تنک مقصودنی

رد سروری
رد سروری

رد کافی

رد سروری
رد لامعی
رد ابن سید علی و کافی

رد ابن سید علی و سروری و شعی و کافی

رد کافی و سروری و شعی و کافی

تلاش و بوتق پرند معلوم در که مصراع نایده بر غریب وجهه شرح ایسه کړک * لقمان حکیم را گفتند که حکمت از که آموختی گفت از نایبانیان * لقمان ایکدر بر یسی لقمان عادی در که حضرت هود که زمانده ایدی و علانونده اختلاف ایلد کوری لقمان بود (اصح روایت اولدر که نجی اولیه بلکه بر فاضل حکیم ایدی انکچون حضرت شیخ لقمان حکیم پیوردی بونک بر قزی و از ایش زرقا نام که اوچ کونک بولدن کوردمش تنکه بعض اشعار عربده و مقامات حر بریده و شروخته بیان ایشار (نایبانیان کورل دیملدر (زربینا صفت مشهده در یلیندن کوره کن دیملدر اما کوریچی معناسنی ویرل (پس تا ادات سلیدر کور میجبار دیملدر معنای لازمیسی کورل در (محصول ترکیب) لقمان حکیمه دیدیلر که حکمتی کیمدن او کړندک دیدیکه کورلدرن * که ناجای نینتند پای نهند * که حرف بیان (تا ادات توقیت در مادام معناسنه (نینتند بونده بلامک واکلامق معناسنه در (نهند فعل ننی مستقبل جمع غائب قومازل دیملدر (محصول ترکیب) کورلدرن حکمت او کړنکی تفسیر ایدر یعنی مادامکه ایاق بصاحق بری عصایله وغیری وجهه تدارک اینجه ابق قومازل * قدم الخروج قبل الولوج * قدم فعل امر مفرد مخاطبدر تفعلیل بایندن تقدیم ایله دیملدر (خروج مصدر در نصر بایندن جفماق دیملدر (ولوج مصدر در دخول وزنی اوزره ضرب باینک مثال وایسندن انکچون وای ساقط اولمشدر کیرمک معناسنه (محصول ترکیب) برره کیرملی اولسک اول جفمی فکر ایله اندنصرکه کیر یعنی هزایشک اول صوکیکن فکر و ملاحظه ایله اندنصرکه اکا مباشرت ایله (بونلر جیعا حضرت شیخدن تواضع طریقیه اظهار عجز و مسکندر * مصراع * مردیت پیا زمای وانکدن کن * مردیت یا حرف مصدر (و ناضیر خطاب) یا ضرورت وزن ایچون ساکن او قنور دین غافل ایش (زربای مصدریده اصل سکوندر حرکت ضرورت وزن ایچوندر) اصلی مردی ات دردینلرده سهو ایشلر زربا هیچ بر وجهه همزه مجتله بری دکل (با حرف تأکید) و ازمای فعل امر مفرد مخاطبدر ازمایدندن ازمودندن دکل (زن کن اصطلاحلارنده اولن یعنی تأهل ایله دیملدر (زرائح کن ایله تفسیر ایدن اصطلاحلارندن غافل ایش (کن فعل امر در کیندن کردن دکل (محصول مصراع) مردلکیکی اول احتیاج و نجر به ایله اندنصرکه تأهل و تزوج ایله یعنی اول کور که رجولیتک کامل میذر یعنی مبدا که عنین اولیاسن (اندنصرکه اولن بومصراعک قدیم الخروج قبل الولوج ترکیبیه زیاده مناسبت و ملائمتی وار (پس ملائمتی بوقدر دین ارالنده ملائمت الکلامش (ملائمت الکلمه قدنصرکه محله مناسب اولان معنی بودر که مردلکیکی صنه اندنصرکه اورمق ایله دیدوی زیاده نامناسب و ناملائم سولمش (و بووردیکی معنی حد ذاتسیده فاسد دکلدر دین صحیح و فاسدی فرق ایدر دکل ایش (زن بونده زدن معناسنه امر حاضر صورتنده مصدر در دیدنکنی قبول الیک بوده عدم و قوفدن و عدم تبعیدن کلوز بلکه سابقه قصور رندندر * نظم * کرچه شاطر بود خروس بچنک * چه زند پیش باز رویین چنک * شاطر چاک و چالاک معناسنه در (خروس معهود) (با حرف ظرف) (زند فعل مضارع مفرد غائبدر فاعلی خروسه راجع نمونده ضمیر (و چه مفعول) (پیش ظرف مکان باره اضافتی لامیه در (باز فارسی و بازی نایله عربدر (رویین توجلی دیملدر) (با حرف نسبت) (و نون حرف تأکید نسبت) (چنک جیم نموده قوش قباغنه ورنجی حیوانک بچمنه دیلر (محصول بیت) کرچه جنس خروس بری بزمه چنکه و صواشده شاطر و چوبک اولور اما توج قبلاقی طوغان قنده نه چالار یعنی انکله چنک ایدوب شاطرلک ایلمکه قادر دکلدر (حاصلی انک قاتنده مغلوب و منهزمدر طوغانک ایا غنی لونده و شدنه توجه تشبیه المش زربا او قوشلری پایشد بفته محکم نایشور بو ایکی بیتک نظمده

تدارك انجيه لى
نسخه

ردشمنی و لامعی
رد این سید علی
وسروزی
رد این سید علی
لامعی و سروزی

ردشعی
ردشعی و کافی
ردشعی و کافی

رد ابن سیدی علی و لامعی
و سروری و کافی و شمعی

رد ابن سید علی و سروری

رد مسروبی

۱۱۱

قطعه و در باغی دینار نه قطعه بی اکثر مش و نه رباعی بی (چه زندک تقدیری چه پنجه زند ایلین و زندی کند معناسنه تاویل ایلین ایکی وجه ایلله زائد در بعضیلر دیدیلرکه زندک مغفولی مقدر برنسنه اعتبار اولمقی کرک مقامه مناسب بونده زند جرأت معناسنه در دین عجب جری ایش * کر به شیرست در گرفتن موش * لیک موشست در مصاف پلنک * کر به کاف عجمینک ضمیمه جنک دیمکدر یعنی کدی (شیر بونده ارسلان معناسنه در کر به مبتدا و شیر خبری) (گرفتن موش مصدرک مغفولنه اضافتیدر) (موش کسکندر عربچه فاره دیرلر) (لیک سکون کافله ادات استیلا کدر) (مصاف میمک ضمیمه جنک و صواش معناسنه در) (پلنک قبلان دید کلری برچی حیواندر) (معلوم اوله که کله نك آخرنده واقع اولان کافک ماقبلنده نون ساکن اولسه اول کاف البته عجمیدر) (محصول یت) کدی ارسلاندر موش طوئوب اوله ده یعنی موشه نسبت کدی ارسلاندر اما کدی موشدر پلنک جنکنده یعنی پلنکه نسبت کدی فاره کیدر (حاصلی اشیا بر برینه نسبت کچی ضعیف و کچی قویدر) (حضرت شیخ پیور که بن مبتدیه و ضعیفاره نسبت اهل علم و فضل اما اکابر علما و فضلاء به نسبت هیچ نسنه دکل حاصلی کسر نفس ابدوب تواضع پیور قدس سره * اما باعتماد سعت اخلاق بزرگان که چشم از عوایب زیر دستان بیوشند و در افشای جرایم کهتران نکوشند * اما ادات استبراک (با حرف مصاحبت) (اعتماد مصدر در افتعال بایندن طایبق دیمکدر سعت اضافتی مصدرک مغفولنه در) (سعت اصلنده سبنک کسریله ایدی عدت کچی مثال و اویدن پس حرف خلق ایچون سین مفتوح قلندی تنکه صرف کابلرنده میندر) (اخلاق خلقت جمیدر خانک ضمیمه) (بزرگان بانک و زانک ضمه لریله و زانک سکونیه اولور دیمکدر) (الف و نون ادات جمعدر سعت اخلاق بزرگان اضافتلی لایملدر) (که حرف رابط صفت) (عوایب جمع عیبدر اضافتی لایملدر) (زیر زانک کسریله الت معناسنه در) (دستان دسک جمیدر زیر دستان کسبنک الی التئده اولنله دیرلر قول و خدمتکار و رعیت کیلره) (بیوشند فعل مضارع جمع فائیدر اور ترل یعنی یومرلر) (چشم مفعول صریحی و از عوایب غیر صریحی) (در حرف صله) (افشا همزه نك کسریله مصدر در افعال بایندن فاش ایلنک معناسنه جرایمه اضافت مصدرک مغفولنه اضافتیدر) (جرایم جریمه نك جمیدر کاه معناسنه در) (کهتران کاف عربینک کسری و هانک سکونیه و ادات تفضیل ایله کهترک جمیدر یکی دکلر دیمکدر جرایمک اضافتی لایملدر) (نکوشند فعل نی استقبال جمع غائب چالشملر دیمکدر) (محصول فقرتین) (اگر چه بنده علم و معرفت و فضل یوق و فنون و کمالده اضعف مبتدیانم اما اولورک اخلاقتک و سعتنه اعتماد ایله که زیر دستانینک عیوبندن کوزلرین یومرلر دخی یکی دکلر کاهلرین اظهار ایلمک دور شمزل یعنی سز عیوب ایدرلر * کله جند بر سبیل اختصار از نوادر و آثار و حکایات و اشعار و سیرملوک ماضی دیرن کتاب درج کردیم و برخی از عمر کرانیه بروخرج * کله باحرف وحدت (و همزه حرف توسل) (چند پنجه) (سبیل اختصار طریق اختصار دیمکدر) (نوادر نادرک جمیدر لغته بر یوانانه دیرلر اما استعمالده عجیب و غریب معناسنه در بونده شیرین حکایات و غریب کلمات مراددر) (آثار اثرک جمیدر صحابه سوزلرنه و سلف صالحین کلانته دیرلر بعضی نسخه لده امثال واقعدر ضرب مثال دیمکدر ضروب امثال تقدیرنده دخی حکایات و اشعار) (سیر سبنک کسریله و یانک فحیمه سیرنک جمیدر یوریش یعنی روش و طریقت معناسنه) (ملوک ملکک جمیدر پادشاهلر دیمکدر) (دیرن کتاب در حرف صله اولدینی تقدیرجه بوکابه دیمکدر) (اما حرف ظرف اولدینی تقدیرجه بوکابه دیمکدر) (درج مصدر در نصر بایندن در وجوده کلور دیوشتمک دیمکدر) (درج کردیم درج ایلنک

قطعه

یعنی دیو شد که برخ بانگ فتحیه بعضی و براز معیاسته در (و یا حرف وحدت) (کراتیه کاف
 عجمیک کسریه اغر بهالی معیاسته استعمال ایدر زیر کران لفظ مستر کدر بهالی واغر
 یعنی نقیل پندده (بر او بر حرف استعلا و او ضمیر غائب کاتبه راجع صدر) خرج بونده صرف
 معیاسته در کردیم بینه مقدر در (محصول فقرین) مذکور اعقادله بر نیچه کله اختصار طریق
 اوزره نوادر و آثار و امثال دخی حکایات و اشعار و ملوک سابق طریقه و قانون و روشا نردن
 بو کاتبه جمع ایلدک (دخی اغر بهالو عمر مزدن بر مقدار یعنی براز تألیف و تصنیف صرف
 ایلدک) حاصلی بر قاج کون عمر مزدن بونک جمع و تألیف خرج ایلدک که پوشکله کردی
 * موجب تصنیف کتاب کلستان این بود و بالله التوفیق * موجب اسم فاعل در افعال بایندن
 بونده سبب معیاسته در (تصنیف اضافه اسم فاعل مصدره اضافتیدر و تصنیف کتابه مصدرک
 مفعول اضافه اضافتیدر) توفیق تفعل بایندن مصدر در افتده او بدر مقیم دیمکدر اما اصطلاحه
 الله تعالی قولک مرادی کنیدی مرادینه او بدر مقیم دیر (محصول ترکیب) اخلاق بز کاک سخته
 اعتمادا کتاب کلستان تصنیف سبب اولدی بو کاک نگیلنه توفیق الله تعالی به مخصوص صدر
 * قطعه * بماند سالها این نظم و ترتیب * زما هر ذره خاک افتاده جای * بونده قطعه برینه
 نظم و شعر باذکر قلم دین سهو واقع اولش (بماند فعل مضارع مفرد غائب در) (ماندند
 ماندن دکل قالور دیمکدر) سالها سالک جمیع قیاس ایله سالیان ده کلور شد و ذا
 ظرف زمان در (این نظم فاعل بماند در) ترتیب تفعل بایندن مصدر در (زمانه فعله متعلقدر
 تقدیری زحاک تن ماهر ذره جای افتاده بماند در) افتاده بو تقدیر ایلین بی فائده تقدیر ایلش
 (جای با حرف وحدت) افتاده ماضیدن قسم اوله و یا اسم مفعول بعضی لر زعمی اوزره
 (و حال رسمی حرف ترتیب اولمده جاژدر) (محصول بیت) بو کتابک نظم و نثر و توتبی
 یعنی بو کتاب بلالره قالور بزم وجود مزخا کندن هر ذره بریره دوشمش قالور و یاد و شوب قالور
 (حاصلی کتابک انجیلین قالور) خاک وجود مز بو نجلین قالور (یعنی افتاده بر بماند
 فعله مفعول اولور معناده بعضی مصرع ثانی بی او اکیدن حال طور تر یعنی بزم خاک تمزک
 هر ذره سی بریره دوشمش اولدوغی حاله کتابک انجیلین قالور دیر (ذره اصلنده ذره خاکدر
 اضافه فعله صکره ضرورت وزن ایچون همزه اضافه حذف اولندی دین سولش
 * غرض نقشبست کزما بازماند * که هستی را نمی یابم بقای * غرض مبتدا (نقشبست خبری
 بونده نقشبست مراد نشاندر تنگه مشهور در که عالمده بر نشان قودی دیر یا حرف وحدت) (کرکه
 حرف بیان باز بونده کری و صکره معیاسته) (در ماند فعل مضارع مفرد غائب در) مانیدندن
 ماندن دکل (که حرف تعلیل) هستی یای مصدریه ایله وارلق دیمکدر (را حرف تخصیص
 نمی یابم افعال قلوبدن نقی مستقبل متکلم وحده آ کلایم دیمکدر) بقای یا حرف تنکیر بقای یاسی
 حرف وحدت طوتان معنایه اطلاعی بو غیش (محصول بیت) کتاب کلستانی سولیکدن
 غرض بر نشاندر که بزدن صکره یاد کار فاهه زبرا وجودک دخی وارلق بقای سنی اکلام (یعنی
 عالمده کیمه باقی دیکدر امدی بر نشان قومق کر که رکم کشی بی کنند و دن صکره آکدره
 * مکر صاحب دل روزی بر جنت * کنند در کار در و یسان دعایی * مکر بونده ادات نمی در شاید
 معیاسته در دین سولش (دل و روزی باری حرف وحدت در با حرف مضاجبت نه نامی
 سببی متنبین در رجیدن مراد رحم در) (در حرف صله) (کاردن مراد حقدر تنگه بعضی نسخه لده
 واقعدر) دعا یا یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر (بویست غرض نقشبست جمله سینه علت
 تأیید در یعنی مراد عالمده بر اثر و بر نشان قوتقدر) (اوله کیم بر صاحب دل بر کون مر جنت

رد این سید علی و لامعی
رد سراج جیما

رد شعی

رد سروری رد لامعی

رد این سید علی
و لامعی و سروری

رد شعی

رد کافی

و شفقت

و شفقت سببیه بذر ویشلرک حقننه برد عا ایلله (یعنی صاحب قلب اهل الیهن برسی
 کتاب صاحبیه د عا ایلله تنگه مصنفه د عا ایلله کلشدر در رجه الله تعالی علیهم اجمعین
 * امعان نظر در ترتیب کتاب و تهذیب ابواب ایجاز سخن مصلحت دید * امعان مصدر در
 افعال بایندن بونده دقت معیاسته در (نظره اضافتی مصدرک فاعله اضافتیدر) تقدیری
 امعان نظر مدر (تهذیب تفعل بایندن مصدر در قطعه و تنقیح معیاسته) (ابوابه اضافتی
 مصدرک مفعول در) ایجاز افعال بایندن مصدر در (سخنه اضافتی مصدرک مفعول اضافه اضافتیدر
 اختصار سخن دیمکدر) ایجاز سخن دیدک مفعول اولی (و مصلحت تألیسی و فاعله مفعول
 امعانه راجع ضمیر در) (محصول ترکیب) بنم دقت نظر م کتابک دخی ابوابک تهذیبینه
 و تنقیحینه سوزک اختصار بی مصلحت کوردی (یعنی سوز مختصر و فید اولمی لایق کوردی
 ترتیدن مراد الان اولان ترتیب در که اول سلاطین ذکر ایلدی اندن صکره در ویشانی آه
 (تهذیب ابوابدن مراد هر بابده مناسبی ذکر ایلد و ب خلاف نسبه بی اول بابده
 ذکر ایلما مکر) (ایجازی ماقبله عطف اید و ب مصلحتندن صکره در آن لفظی ابراد
 ایدنر بحج نسخه لره بخلاف یازد قارندن غیری بی معنی سولش * تاخرین
 روضه رعنا و حدیقه غلبا چون بهشت بهشت باب اتفاق افتاد ازین سبب
 مختصر آمد تا ملالت نیجاید * تا ادات تعلیل مرادات تا کید (یعنی تحسین کلام ایچون
 کاش لفظ در این سید علی بونده کندی مطالعسی بیایندن صکره بحر الغرایب کلاخی نقل
 بیور مش و سروری مرادی فهم ایلوب دخل ایلش خفا بونکه بی تقریب دخل ایلش (این
 اسم اشارت) (روضه رعنا در مراد کوزل باغچه در اگر چه که افتده روضه چینه دیر) (ورعنا ایکی
 یوزلی کله که رومده ا کا کل ناصری دیر حدیقه باغچه بونده روضه به عطف تقریری
 دوشمش (غلبا غنیمت معینک فتحیه و الف مد و دایله جراه و زنی اوزره) (اغلبک مؤنثیدر اغلبریک
 دالری و بد اقلری بری برینه کر شمش و قویولش باغچه تک صفتیدر مجاز مرسل طریقه (بهشت
 بانک فتحی و کسریله و هانک کسریله و شبنک سکونیه جنت دیمکدر) (بهشت با حرف صله) (و هشت
 هانک فتحی و شبنک سکونیه سکر دیمکدر) (تا حرف تعلیل) (با حرف مضاجبت) (ملالت افتده
 کوسمکدر اما بونده انجمنک واضطراب معیاسته در) (نیجاید فعل نقی استقبال مفرد غائب آخر
 اولیه دیمکدر) (ازین سبب یعنی امعان نظر ایجاز سخن مصلحت کوردی سببندن دیمکدر
 (محصول ترکیب) امعان نظر سوزک اختصار نقی مصلحت کوردی تا بور رعنا روضه و غلبا حدیقه
 سکر جنت کی سکر باده واقع اولدی (یعنی سکر باده مختصر اولدی تا کیم ملالت و بی حضور لوق
 ایله ختم اولمایه یعنی تطویل کلام ایدوب کابمی بو بودوب چو غلغام تا کیم آخر اولجه اوصاف نام
 (بهشت بانک معیاستی سکر باده دین بانی حرف مضاجبت اعتبارنده نظر وار بونده ملالتی
 قار بره صرف ایدوب قار بره اوصافیه معیاستی قصد ایدن مراد مصنی خلافته صرف
 ایلش * باب اول در سرت پادشاهان * اولکی باب پادشاهانک عادت و قانوناری بیاننده در
 * باب دوم در اخلاق در ویشان * دوم دالک و واولک ضمیر ایله یکجی دیمکدر بو میک ماقبله دائما
 مضموم او قنور عریسه ثانی و ثالث و رابع دید و کتری کبی بونده دوم و سوم و چهارم دیر
 (محصول ترکیب) (ایکجی باب در ویشلرک اخلاق و ویشلری بیاننده در * باب سوم در فضیلت
 قناعت * اوچجی باب فضیلت قناعتی بلدر * باب چهارم در فوائد خاموشی * در دخی
 باب ایشم اولوق فائده لری بلدر * باب پنجم در عشق و جوانی * ششجی باب عشق و جوانلق
 بیاننده در * باب ششم در ضعف و پیری * النجی باب ضعف و پیری بلدر * باب هفتم

امعان نظر مبتدا مصلحت دید
خبری
مکر

رد سروری و کافی

نیجایمده همزه یایه قلب
اولش تنگه مکر بیان اولندی
مکر

رد کافی
رد کافی

حاصل بیت اول

در تأثیر تربیت * بدنی باب تربیت تأثیر ابلهک بیا ننده در * باب هشتم در آداب صحبت
 سکر بی باب خلقه اختلاط و مصاحبت ابلهک آداب و اسلوبی بیلدور * تاریخ کتاب *
 * در آن مدت که مارا وقت خوش بود * ز هجرت شش صد و پنجاه شش بود * مدت یونده
 زمان معنای در (که حرف رابط صفت) مارا حرف را بونده ادات تخصیص در (خوش و او
 رسمیه و روم صند ابله یو دیکدر . تنکه سابقا مرور ایلدی (شش صد التوز دیکدر ترکیب
 تعدادی قبیلنددر) و او حرف عطف (پنجاه و پنجاه الی دیکدر) (محمولیت) اول زمان که بزم
 و قمر خوش ایدی یعنی حیاطه اولوب بو کابی سویلدیکر زمان هجرت نبینک علیه الصلاة والسلام
 التیوز الی التبی منه سی ایدی خوش لفظی شش لفظنه موافقت ایچون خاتک فحیه تلفظ اولتوردین
 روم صند دن غافل ایمش * مراد ما نصیحت بود کفیم * حواله با خدا کردیم و رفیم * مراد مالامیه در
 بزم مراد من دیکدر (حواله خاتک فحیه اسم مصدر در احاله معنایه و اتقویض معنایه اوله
 تا حرف مصدر در فارسیده بویه تال اوزون یاز بلورد ولت وسعدت ناری کی تابی ضمیر خطاب
 طوتانلر فکر سز سویلشلر (با خدا با حرف صله (محمولیت) بزم بو کابی سویلکدن مرادیمز
 نصیحت ایدی سویلک کابی و معدوجز پادشاه و شاهزاده بی و بو کابی اوقوب و یازانی خدایه
 اصمردیق و کتدک یعنی بی دعدان اوتوب و نلردیکدر (نصیحت بودندن صکره و او یازنلرد ماغنده
 لذت فارسی بو غیش * باب اول در سیرت پادشاهان * حکایت * پادشاهی راشنیدم که بکشتن
 اسیری اشارت کرد بیچاره در آن حالت نومیدی بزبانی که داشت ملک را دن شام داد گرفت و سقط
 گفتن * پادشاهی را با حرف وحدت و با حرف مفعول شنیدم مقدم مفعولی (که حرف بیان
) بکشتن با حرف صله اسیره اضافت مصدرک مفعولته در (و با حرف وحدت و اسیردن مراد
 محبوس و یادشمن اسیرلندن پری اوله اشارت کردک مقدم مفعولیدر و فاعیل پادشاه (بیچاره
 یعنی اسیر) در آن حالت نومیدی بیایه یعنی کیمسه دن شفاعت و ترجم کور میوب جانندن
 قطع امید حالتند (بزبانی که داشت با حرف مصاحبت و با حرف وحدت) (که حرف
 رابط صفت) داشت فعل ماضی مفرد غائب بحسب لغت طوتدی دیکدر اما بونده
 حکایت حال ماضی مراد در یعنی طوتار دی زبانندن مراد لغتندر تنکه عربی دل و ترکی
 دل دیر یعنی کند ینک دلی نه ایبه مراد اغرنده اولان دل دکلدر تنکه بعضیلرطن ایلدی
 (ملک را را ادات مفعول یعنی مذکور پادشاهه) دشنام دادن گرفت بحسب لغت دشنام
 و یرمک طوتدی یعنی سوکش و یرمک اما استعمالده سوکمه باشلدی دیکدر (ز براد دشنام دادن
 و دهیدن و بونلرک مشتقا تیله مستعملدر و گرفتن و کبریدن و بونلرک مشتقانی بونلرک کی
 برلده شروع و مباشرت معنایه در پس (معنای ترکیب) پادشاهی سوکمه باشلدی و سقط
 سینک و قافک فحیه لریله الحق قاشه دیرلر اما بونلرک کی برلده ناممفعول و ناسزا کلامدن
 عیارلندر (گفتن و بوندن صکره بر گرفت تقدیر اولتور یعنی ناسزا سو یلکه باشلدی
 * که * حرف تعلیل * گفته اندهر که دست از جان بشوید هر چه در دلی دار دیکوید *
 هر که تقدیری هر کس که تنه که سابقا بیان اولندی (بشوید با حرف تاکید و بشوید فعل
 مضارع مفرد غائبر شوییدن شستن دن دکل بویه دیکدر دست مفعول صریحی
 و از جان غیر صریحی (دارد فعل مضارع مفرد غائبدر ازیدندن) هر چه مفعول صریحی
 (و در دل غیر صریحی و مجموعی بکویک مفعول قولی هر چه بکویک مقدم مفعولیدر
 دینلر اصابت ایلاملر (محمول فقرتین) هر کیمسه که الی جانندن بویه یعنی
 جانندن نا امید اوله یعنی حیاطندن قطع رجایبله هر تنه که کوکلنده طوتارانی سویلر حاصلی

رد کاف

رد لامعی و شعی

رد کاف

یکشتن اسیری اشارت کردک مقدم مفعولی اوله

رد ابن سید علی و سروری

رد ابن سید علی و سروری

کوکلنه

کوکلنه کلنی دیکله کتور در ارالنده بواکی فقره ضرب مثلدر * بیت * اذ اینس الانسان
 طال لسانه * کتور مغلوب یصول علی الکلب * اذ بونده زمان استقبال ایچون ظرفدر
 معنای شرطی متضمن (ینس فعل ماضی مفرد مذکر غائب علم اینندن نا امید اولسه دیکدر
 فعل شرط فاعلیله جمله شرطیه در (انسان لفظا مرفوع فاعلی در (طال فعل ماضی مفرد
 مذکر غائبدر حسن یا بدن اوزادی دیکدر اجوف و اویدر لسان لفظا مرفوع فاعلی در
 و ضمیر محلا مجرور مضاف الیه انسانه راجع جمله جزائیه کن اعرابدن محلی یوقی مجموع
 شرطیه و جزائیه نکهده بویه در ز را ابتداء کلامده واقعدر (کتور کاف حرف جر مفرد
 کائننه متعلق (سنور سینک کسری و نون مشدده مک فحیه بلور و زنی اوزره کدی به دیرلر
 جار مع المجرور اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدای محذوفدر (تقدیر کلام کتور
 مغلوب لفظا مجرور مضاف الیه سنور در موصوفک صفتده اضافتی قبیلنددر (یصول
 فعل مضارع مفرد مذکر غائب نصر بانک اجوف و او یستندن فاعلی سنوره راجع تحتند
 ضمیر در جمله ابدر دیکدر (علی الکلب جار مجرور به یصول فعلیه متعلق جمله فعلیه
 اعرابدن محلا مجرور صفت سنور در (محمولیت) جن انسان مایوس و نا امید اولسه
 دیری اوزار یعنی هر تنکه دلته کسه بی پروا سویلر حاصلی فحش و قیاحت سویلده دن قور قاز
 مغلوب کدی کی که اینه هجوم و جمله ابدر (یعنی کور که ایت آتی هلاک ایلک استرا پس
 اینه نیجه سبله یا بشور * بیت * وقت ضرورت چوناندر کر بز * دست بکیرد سر شمشیرتیر *
 وقت ضرورت اضافتی فی معنایه در (جوادات تعلیل) غانده فعل نفی استقبال در مانیدندن
 قائله دیکدر (کر بز کاف عجمینک کسر به اسم مصدر در کر بزیدندن کر بختندن دکل
 قیمه دیکدر (دست مبتدا) و بکیرد فعل مستقبل کبریدندن کر بختندن دکل طوتار دیکدر
 خبر مبتدا در (سر مفعول بکیرد در (شمشیره اضافتی لامیه در (شبنده فحیه ده کسره ده
 جائزدر (تیره اضافتی بیایه در (محمولیت) ضرورت وقتند چونکه قاچاغجه بحال قائله یعنی
 قاچوب خلاص اولغه که قدرت قائله ال کسکین قلیجک اوچنی (یعنی یلانی طوتار حاصلی
 ال کسکین قلیجه یا بشور دیکدر (پس دشمنش مقابل بکیرد سر شمشیرتیر زادیین و اول کسه دشمنک
 کسکین قلیجی طرفنه الی طوتار دین والبله کسکین قلیجک اوچنی طوتار بو تقدیرجه دست
 لفظی بدست تقدیرنده اولور دین ینک معنای منظور قبیلند غفلت ایلشلر * ملک پرسید که
 چه می گوید * پادشاه اسیرک سوزنی ایشیدنیجه باندده اولان وزیرلر سوال ایلدیکه اسیره سویلر
 * یکی از وزراء نیک محضر گفت * نیک محضر اوخو بلو یعنی اوخو بی وزیرلر دن برسی دیدی
 * ای خداوند می گوید و انکاظمین الغبط والعاقین عن الناس * ای پادشاه سویلر که (یعنی بوانیک
 مضبوطی سویلر (کاظمین جمع کاظمدر بود قوی دیکدر (غبط غینک فحیه غضب دیکدر
 کاظمینک مفعولیدر (عاقین جمع عاقیدر عفو ایدی (یعنی کشتنک کاهندن کچی حقندن
 بلکه قادر ایکن (عن الناس عاقینه متعلق در بونلمیچدر آل عمران سور مستیده (و سار عوالی مغفرة
 من ر بکم) آیت کریمه سنه یعنی مذکور صفترا بله اولان جنت مذکور اهل تقوانکدر دخی غرضی
 یوز قلیجک کدر دخی ناسک کاهلرندن کتندر کدر حقندن بلکه قادر ایکن حاصل کلام پادشاهم
 فضیلت عفو و کرم باندده وارد اولان بوانیک کریمه مقتضایه استدعای لطف و عنایت و عنای
 مرحمت و شفقت ایلر دیکدر * ملک رابر و رحم امید * ملک را را ادات تخصیص و با حرف
 صله ملک و یا ملکه دیکدر (پروا اول اسیرک اوزرینه و یا اول اسیره رحمی کدی (یعنی ای اسیر کدی
 * و از سر خون در کدشت * سر بونلر کی برلده جهت و سودا معنایه مستعملدر

رد ابن سید علی و سروری

رد ابن سید علی و شعی

نیک محضر غائب اولان
 کیمسه نک حقنه ایوشو تیله
 دیرلر حاصلی هر کسی حیرایله
 ذکر ایدن کیمسبه صفتدر
 عریله حسن المحضر در

(درگذشت در حرف تا کید) یعنی پادشاه و زردن بوسو زی ایشد بجه اسیری اسیر کردی و قانی
 اوچندن و هوسندن بگندی (یعنی قتلندن فراغت ایلدی بونده سرور و لفظ لری را بیدر
 دینار و لشد سولشار و بعد دکلدر که تقدیر کلام از سر خون و اوله دین سرک معنایین بزمش
 * و زردیگر که ضد او بود * برغیری و زردیگر که نیک محضر وزیرک ضدی و تقبضی ایدی
 * گفت اینای جنس مارا نشاید در حضرت پادشاهان جز برآستی سخن گفتن * اینا اینک
 جعیدر (یعنی اوغلار) اینای جنس اقزان و امثالده مستعملدر (مارا بزم دیمکدر) (نشاید فعل
 فی استقبال لایق دکل دیمکدر) (حضرت بونک کی برارده حضور معنایست در) (جز غیر
 دیمکدر) (برآستی با حرف مصاحبت) (راست طوغری و کرچک معنایست در) (و با حرف مصدر
 طوغری بلیق ایلد دیمکدر) (سخن گفتن سوز سولیک) (یعنی نیک محضر وزیرک ضدی اولان
 و زردیدی بزم جنسین اوغلارینه لایق دکلدر پادشاهلر حضورنده طوغریدن و کرچکدن
 غیری سوز سولیک یعنی پادشاهلر حضورنده کرچکدن غیری سوز سولیک کرچک
 * این ملک را دشنام داد و ناسز گفت * این بوا میر (ملک را) پادشاه (دشنام داد) یعنی
 سوکدی سابقا دشنامک استعمالی بیان ایلدک تکراره حاجت یوقدر (ناسزانا لایق یعنی لایق
 اولیان سوزی سولیدی بعض نسخهده این خود و بعضنده این مرد واقع اولشد * ملک
 روی ازین سخن درهم کشید و گفت * درهم کشید بورتاردی دیمکدر پادشاه و زردیگر محضرک
 بوسوزندن یوزی بورتاردی ویدی * مران دروغ وی پسندیده ترآمد ازین راست که
 تو گفتی * دروغ دالک و رانک ضمه ل به یلاندر کذب معنایست (و به اضافتی لامیه در) (پسندیده
 اسم مفعولدر بکنش (یعنی مقبول دیمکدر) (و ترانک فتحیه ایداد تفضیلدر بکنش رق دیمکدر
 (محصول ترکیب) پادشاه دیدی که بکا آنک بلان سوزی مقبول رق کلدی بو کرچکدن که سن
 سولیک * که از روی در مصححی بود و این را بنا بر بحث * (که حرف تعلیل (روی بونده
 و جد و ظاهر معنایست در) (در حرف صله) (مصلحتی) (با حرف وحدت) (بود ایدی دیمکدر) (و این را
 بوسن دیدیکل) (بنا بونده مبنا معنایست در) (بحث مصدر در) (خباثت معنایست) (یعنی مردارلق
 (یعنی آنک بلانی سنک کرچککدن بکا بکر کدر) (زیرا آنک بلانک یوزی و ظاهر بی بر خیرلی
 مصلحت ده ایدی که هم بی قتل نفسدن تخلص و هم براسیری مقبول اولقدن آزاد ایلکدر اما بوسنک
 کرچکک روی و صورتی خباثت در که هم بی قتل اغراض و هم بری کناهی قتل اغراض
 و هم بکاسنی سوکدی دیمکده ده قباح واد (بس کانه که بی سن سوکش سین (زیرا این اندن شتم
 سوزی ایلادم ایدی علی الخصوص که بوز بریک محضری بکا غر ایلدک * و حکما گفتند
 اند که دروغ مصلحت آمرنه از راست فتنه انکیر * (که حرف بیان) (دروغ مصلحت آمر
 اضافتی بیانه در) (مصلحت آمر وصف ترکیبدر) (آمر بدندن آیفندن دن دکل
 (راست فتنه انکیرده بیانه در) (فته انکیر وصف ترکیبدر) (بیدر انکیر بدندن آنکیختندن
 دکل (محصول فقرتین) (و حکما و عقلا دیمکدر در) (مصلحت قشیدر بی و بری
 یلان فتنه قو بار بی کرچککدن بکدر زیرا مصلحت صلح و فتنه ده فساد وار * بیت * هر که شاه
 آن کند که او گوید * خیف باشد که جز نکو گوید * آن کنهک مقولدر (که حرف
 رابط صفت) (او ضمیری که به راجعدر) (محصول بیت) هر اول کیمسه که شاه آنک دیدیکی ایلده
 (یعنی شاه آنک سوزنی طونار خیف و ظلمدر که اول کیمسه شاهه ابو سوزدن غیری سوز سولیه
 زیرا هم پادشاهی و بالادن و هم کشدنی بلادن فورنار * حکمت * بر طاق ابوان فریدون
 نوشته بود * بونده طاق کرور (ابوان اصلنده همزه نک کسر به در) (اما عجم فتح همزه ایلده

رد این سید علی

بی کاه قیدی انکیچوند که
ظاهر اگاهی معلوم دکل *

رد این سید علی
و سروری
رد این سید علی
و سروری

اوقور کار شک معنایست (فریدون قدیم زمان پادشاهلردن بر پادشاه عذر که اکثر ربع مکنون
 تحت تصرفنده ایدی با اینه آیین دیر دیکه شجک ماری قی او دورب او مزنده بتن بلالره
 بیی سن بدیدی زیرا هر اومزنده الله تعالیک امریله کندی کرده سندن بزلان بخش ایدی
 و هر بار که اچ اولسه نیک طور محبوب بوزینه و باشنه چار پارل ایدی و هیچ نسته بیزل ایدی
 الا آدم بیی سنی بوجهندن هر کون ایکی ادم هلاک ایدوب انلره بیی سنی بدردل ایدی صکره
 برعائل وزیری ظهور ایلدی و حکما ایلده مشورت ایلد بیکه ادم بیی سندن بدل بر نسته پیدا
 ایدلر که بوقدر آدم هلاک اولبه دیو (بس کی اوغلا غنک بیی سنی بدل بولوب کونده برانسان
 و بریکی بیی سنی فارشدروب بدردل ایدی که ساکن اولورل ایدی صکره فریدون بشوب یکید
 اولجه خلق اوزرینه جع اولوب ضحاک ناپاک قتل ایلدی و بوضحاک نوح طوفانندن
 یک ییل صکره ظهور ایلدی و مذکور آیین طهورت دیوبند نسلندن ایدی زیاده تفصیلین
 مراد ایدن فردوسی شاهنامه سنه مر اجعت ایلسون دیر که اول مر کی آه صحر ادوب قار
 پیدا ایدن فریدوندر و دیر که بشوزیل سلطنت سوردی و اول مناسبت مرآت ترتیبی
 ورن اولدر و العده علی الراوی * مشری * جهان ای برادر نمائد بکس * دل اندر جهان
 آفرین بند و بس * نمائد فعل فی مستقبل مفرد غائب قاناز دیمکدر (بکس با حرف صله) (اندر
 بونده ادات صله در با معنایست) (جهان آفرین وصف ترکیبدر آفریندن جهان برایی
 معنایست) (بند فعل امر مفرد مخاطبدر بند بدندن بسندن دکل و او دنا صکره بس کله انجق
 دیمکدر فقط معنایست) (محصول بیت) ای برادر جهان کیمه به باقی فالماز یعنی زیاده کیمه
 باقی فالماز بس بویه اولجه کوکلی جهان برایی الهیه بقا انجق زرا باقی و دائم اولدر
 باقیس فایندر (حاصلی محبت و تعلق قلبه خدادن غیری لایق دکل در * مکن نیکه بر ملک دنیا و پشت *
 که بسیار کس چون تو پرورد و گشت * مکن فعل فی مستقبل مخاطبدر نیکه تقدیری نیکه مکن در
 زیرا نیکه کردن طایعقدر یعنی ترکیبه مستعملدر (ملک دنیا لامیه در سلطنت دنیا دیمکدر
 یاخورد عز و جاه و مال و مثال مراد اوله) (بشت نیکه به معطوف قدر تقدیری پشت مکنند ارقه لته
 دیمکدر عطف تقدیری مکندر) (که حرف تعلیل) (بسیار کس پرورد مقدم مفعولی و فاعلی دنیا
 (و چون تو ماقبله و مابعدنه قید اولق فالندر قنامل) (گشت پرورده معطوفدر) (محصول بیت)
 ملک دنیا به اعتماد و استندهار ایلده زیرا جوق سنک کی کیمه بی بسلدی و اولدردی یعنی جوق
 کیمه بی سنک کی تربیت و رعایت ایدوب هلاک ایلدی (بیت) (چرخ مردم خوارا کر
 روزی دو مردم پرورست) (نیست از شفقت مکر پرورده اولاغریست * جو آهنگ رفتن کند
 جان پاک * چه بر تخت مردن چه بر روی خاک * جو ادات تعلیلدر چونکه معنایست) (آهنگ
 الف محذو دایله بونده قصد معنایست در) (رفته اضافتی مصدرک مصدره اضافتی قبیلندندر) (جان
 پاک بیانه) (و کندی فاعلی) (محصول بیت) چونکه جان پاک بدندن کتمک یعنی چمقاق قصدین
 ایلده یعنی که فوت و موت مقرر اوله پادشاهلر کی تحت و سریر اوزره اولمک نه فقرا کی بوریا
 و روی خاک اوزره اولمک نه (حاصلی اخلا نسبت اکابرانه و فقیرانه اولمک برابردر بلکه فقراتک
 موقی اخفدر زیرا موت الفقراء راحتدر که اوزرنده اغلروا بکیر به لسان و مال و عز و جاه
 حشرتی چکیز * حکایت * یکی از ملوک خراسان سلطان محمود سبکتکین را بخواب دید
 بعد از وفات او بصد سال * خراسان بر مملکتک اسیدر که تحت سلطنتی هری در هرانده
 دیر (خراسان شهر اسمیدر دین بلانیمش) (سلطان محمود بر مشهور پادشاهدر که
 فردوسی شاه نامه بی آنک نامنه دیمکدر) (سبکتکین باباسنک نامیدر کاف اول غری و قانی فارسیدر

رد این سید علی
مطل

وارا زنده کی نامفتوح و مضموم او قسور (تقدیری این سبکتکین در بین العلمین واقع اولان
 این لفظنی حذف ایلک اقلزیده شایعدر (بخواب با حرف لرف) و خواب یونده دوش
 معنا سندر (بصد با حرف زاند) یعنی خراسان پادشاه لرندن بریسی سلطان محمود عز نوی بی
 دوشنده سکوردی اولد کدن صکره یوزیل یعنی فوتشدن یوزیل کجک کدن صکره
 بصد سالک معناسنی یوزنجی یلده دین عندی سولش * که جله وجود اور یخته بود
 و خاک شده * که حرف بیان (جله وجوده مضاف اولیجی یبانه اولور مضاف اولامقده جائز
 اوضمیری محموده راجع در ریخته اسم مفعول دوککش دیمکدر (بود ایدی معناسنه ادات
 زمانه در) و خاک شده خاک اولش ایدی بنه بود مقدر در یعنی جیع اعضاسی جور یسوب
 طبراق اولیدی * مکر چشمان او که همچنان در چشم خانه همی کردید و نظری کرد *
 (مکر ادات استناد الامعناسه) چشمان الف و نون ایله جعی شاذ در (اوضمیری سلیمان
 محموده راجعدر) که حرف بیان همچنان کذلک معناسنه در یعنی حال حیاتنده کبی در
 چشم خانه کوزاوند (همی کردید چکرینوردی و نظری ایدردی یعنی هریری چور یوب
 طبراق اولش ایدی الا سکوردی چور یوب طبراق اولامش ایدی که حال حیاتنده
 کبی کوز خانه سنده چکرینوردی دخی نشر ایدردی * ساز حکما * ساز یونده جیع معناسندر
 * از ناویل آن * اولدوشک عارتدن * عاجز ماندند * عاجز قالدیلر یعنی ناویلنه قادر اولدیلر
 * مکر درویشی * لا پردوش ناویلنده عاجز قالمادی * که خدمت بجای آورد * که خدمتی
 یعنی مذکور دوشک تعیری برینه کنوردی حاصلی اصلی ایله بیان ایلدی * و گفت * دخی
 دیدی * هنوز نکرانست که مذکش بادیکرانت * هنوز الان (نکران صفت مشبهه در
 اما یونک کی برلده اسم فاعل معناسنی و پردی یعنی ناظر) که حرف تعلیل (ملک میک ضمه یونده
 سلطنت معناسنه در) و شین ضمیر محموده راجعدر (با یونک کی برلده ظرفیت افاده ایدر
) دیگر آن غیر یلر دیمکدر یعنی سلطان محمود الان ناظر و نکران در زیر ملک و سلطنتی
 غیر کیسدر ده در (حاصلی پادشاهلقتدن حسرت ایله آرلدیفیچون بنه کوزی انده در
 قطعه * بس نامور بزرزمین دفن کرده اند * کز هلسیش پروی زمین بر نشان نمائد * بس
 پای هر یینک فحمله چوق دیمکدر (بسیار معناسندر) نامور میک سکونیه ناملو یعنی آدلو
 زبراور نسبت معناسنی افاده ایدر (زور ورکی زور لود دیمکدر بعضیلر دیدیلر که نام آوردن دن مخفقدر
 عاکل حال مشهور و نامدار دیمکدر لیکن بویه دینلره اعتراض قالدیلر که همزه بمد و بی
 حذف ایلک معهود دکلدر اگر چه که دقایق الحقایق صاحبی الف بمدودک حذفنه نیجه
 برده حکم ایلش لیکن دعواسی مسلم دکل (بزر با حرف صله و یا حرف زاند) (زیرالت
 معناسنه در عریده تحت دبر زمین اضافتی لامیه در) (دفن کرده اند ک مفعول ثانسی
 و اول بس نامور و غیر صریحی بزرزمین (کز اصلنده که اذدر) که حرف بیان (هستی و اراق
 و وجود دن عبارتدر و یا حرف مصدر) و شین ضمیر نامور راجعدر (بروی زمین با حرف ظرف
 و اضافتی لامیه در) زمین بر در ارض معناسنه در (بر باک معناسنی تا کید ایدر و جائز در که
 بر علی معناسنه اوله و یا ادات تا کید اوله بویه اولقی اولی در باک مطلق زیاده سینه
 حکم ایلین زاند حکم ایلش (نشان علامت) نمائد فعل نفی ماضی قالمادی دیمکدر (حاصلی
 چوق مشهور و نامدار کیسندی بیر التمه دفن ایلدیلر که آنک وارلقتدن بر یوزنده نام و نشان
 قالمادی (یعنی خیرات و حسناتدن ککندوی آکدرر دنیاه برنسنه سی قالمادی) یونده
 بس بسان مخفقدر دین عندی سولش (بس یونده زیاده معناسنه در دیننده بویه در

ردشعی

دوش ناویلی عبارتیه
 صحیح در اما تعیر ایله
 مشهور در

تعییر ایله مشهور ایسه ده نص
 جلیله (و مانحن بتاویل
 الاحلام بعالمین یور لستدر
 حضرت سعدی تعیر قرانه
 اقتضا ایلشدر
 للطایع الفقیر اسعد

رد سروری

رد ابن سید علی

ردشعی

برونک

برونک با ستنک زیاده سینه حکم ایدنلر زاند حکم ایلشدر (بر یونده قطعا معناسندر دینه ک قطعا
 سوزنی دکلک جائز کلد * وان بیر لاشه را که سیر دندز بر خاک * خاکش چنان بخورد
 سکرو استخوان نمائد * و او حرف عطف (آن بیر لاشه اشارتدر محموده) لاشه
 ترکیبش معناسنه در (و را ادات مفعول) که حرف رابط صفت (سیردند فعل
 ماضی جمع غائب یونده تسلیم ایلدیلر دیمکدر) خاکش ضمیری بیر لاشه به راجعدر (کز واک
 حرف بیان و اوضمیری بنه پیره راجعدر) استخوان همزه ک و آنک ضمی و سبتک سکونی و خاک
 روم ضمه به فحمله و او سبتک ککدر یعنی سبتک (محصول بیت دخی اول لاشه قوجه بی) یعنی
 محمودی که برالتیه تسلیم و دفن ایلدیلر خاک اتی شویله سیدی که اتدن کک بله قالمادی (یعنی
 عمر و ایلله طبراق اولدی) (بر یونده سبت و ضعیف معناسنه در) (و لاشه جسم معناسنه دین
 عندی سولش) (و لاشه لاشی دن مخفقدر دیننده ارنجه کتمش * زنده است نام فرخ نوشروان بخیر
 کز حجه بی گذشت که نوشروان نمائد * زنده زانک کسر بله دیری دیمکدر سی معناسنه یونک کی
 برلده هاء رسته همزه مجتبله کاتب اولامقده قاعده (لکن شراح جمعا کاتب ایلدیلر چون
 کاتب ایلدیلر نادانلر خطا مزه جل ایلسونلر دیو (نام فرخ یبانه در نام مبارک دیمکدر بحر الفرائیده
 فرخ قوتلو و مبارک دیمش) (ابن سید علی قوتلوی عطف تدسیر اکلام و ب قوتلوی قوی معناسنه
 یعنی قوتلو و اوک تشدید بله اکلامش خطا اکلش) (نوشروانه اضافتی لامیه در یونده و آنک
 تشدید بله مشهور در) (نوشروانده جائز در تخفیفله) (نوشین روانده جمعا نوشروان دن مشعندر
 بخیر زنده به متعلقدر) (بنی جوق دیمکدر) (یعنی جوق زمان) (گذشت فعل ماضی مفرد غائب یکدی
 دیمکدر) (محصول بیت) نوشروانک مبارک اادی خیر ایله دیریدر (یعنی خالده خیر ایله اکلور اگر چه
 جوق زمان یکدی که نوشروان قالمادی) (یعنی قوت اولدی) (نمائد لفظنی فوت اولدی معناسنده
 استماللری شایعدر ترکیبده بعض برلده فوت اولدی دیمکدر برده قالمادی دیر) (بس دنیاه
 قالمادی دین بو استمالی بلر انیس که دنیاه لفظنی تقدیر ایلش) (بعض توان یخده یازمیلر که سلاطین
 ماضیه ده انوشروان کی عادل و منصف پادشاه کلامش قرق سکزیل مقداری سلطنت سوردی
 فرقتی بیل حضرت محمد علیه الصلاة والسلام ظهوره کلدی و ایدن صکره سکزیل باشدی
 و حضرت پیغمبر علیه الصلاة والسلام انک سلطنتی زماننده دنیاه کلسیله فخر ایلشدر انک کی مناقب
 و فائز جوق پادشاه کلامشدر * خبری کن ای فلان و غنیمت شمار عمر * زان بدشکره باک بر آید
 فلان نمائد * خبری با حرف وحدت و یا خود حرف شکر (لکن فعل امر مفرد مخاطب ایله دیمکدر
) (فلان الفاظ کایه دندر) (یعنی انسان تحیه اولان اسماعل دن کایندر) (یونده ماضی واقع اولش
) (و او حرف عطف) (شمار فعل امر مفرد مخاطب) (عمر مفعول اولی) (و غنیمت مفعول ثانسی) (زان
 از ایدن مخفقدر) (باک آواز معناسنده در) (بر آید بخوار دیمکدر یوقاری کله دین غلط سولش
 یونکی بیده نمائد معناسنی لازمی اولدی) (یعنی فوت اولدی دیمکدر) (محصول بیت) ای فلان
 دنیاه صاع اولوب دیری لیکن خیر ایله و عمری و حیاتی غنیمت بیل اول کوندن اولر که آواز چقا که
 فلان قالمادی) (یعنی اولدی) (حاصلی خلق سنک همچون فوت اولدی دیمکدر اول دنیاه خیرات
 و حسنات ایله * حکایت * خلک زاده راشیدیم که ککوتاه بود و حقیر و دیگر برادر آنش بلند
 و خوب روی * ملک زاده پادشاه زاده دیمکدر) (و یا حرف وحدت) (و همزه حرف توسل و را ادات
 مفعول) (ککوتاه الفله و القصر قصه دیمکدر قصیر معناسنه) (بلند یونک یونده بو یلو معناسنی
 مراد در) (خوب روی وصف ترکیبی در کوزل یونک معناسنه) (محصول ترکیب) (بر پادشاه زاده
 ایشتم که قصه بولولیدی و نظرد و کور نشده حق و کندی دن غیری قزداشلی بولور کوزل

ردشعی

ردشعی

ردشعی
 در ابن سید علی و سروری

رد کافی
 ردشعی

ردشعی و کافی

شارح مرحوم بو مقامده کلسیله
 فخر ایلشدر تعیرنده اگر قلم ناسخدن
 سهو کل ایسه عظیم خطا ایلشدر
 یونده ایفای حق تعبر کلسیله
 فخر برینه کلدیکن بیان یور مشر
 دیمک ایله اولور ذات رسالت
 سماتلری فخر عالم ایکن مجوسک
 زماننده ککله فخرنه دیمکدر
 شارح باعث خطاسی ولدت
 فی زمن الملك العادل خبریدرطن
 اولور اشو خبرک صحنی ایسه حاکم
 یساوروی هدم ایلشدر حدیث
 صحیح اولدینی تقدیر جه مشر که
 عادل اطلاق اسمیله تعریف
 قیلندندر که نوشروان عادل

ایله مشهور و معنی اولش ایدی بوخسه توصیف دکلدر یا خود (فاغت عنهم آلهتم) نص جلیله اولدینی کی که آلهتم ای
 ما کان عندهم آلهه ایله مفسردر انوشروانک عدل ایله اتصاف ایدن معتدینک اعتقادی اوزره اطلاق اولمش اوله تاویلین
 مذکورین مقاصد الحسنه ده یسانکرده امام مخا ویدر للطایع الفقیر اسعد

یوزلو ایدی (یعنی هیچ بر خصوصه کشیدی به بکر مزیدی) (برادرش خوب روی تغییر نه
 بهضایر کشیدی فتح شد و زشت روی ایدی دیشلر اما حقیر لفظی زشت روی و اما سنی مستلزم دکل
 فاعل) * بازی پدرش بکرا هیت واستخفاف در روی نظر کرد * (بار بونده کره معنا سنه در
 و با حرف وحدت بر کره دیمکدر) (بکرا هیت با حرف مصاحبت) (بکرا هیت تخفیف یا به مصدر در
 کر مدن) (یعنی علم بابتدن چر کتک معناسنه) (استخفاف استفعال بابتدن مصدر در بونده حقارت
 معناسنی مراد در) (در حرف صله در با معناسنه) (وی ضمیری بکرا کونه راجع در) (نظر کرد
 فاعلی پدر پدر) (محصول ترکیب) (بر کره باباسی قرداشلری بانه بونده بوکا حقارت نظر یله باقدی
 بکرا بفرست در یافت * با حرف مصاحبت) (فرست زیر کتک در) (در یافت فعل ماضی
 مفرد غائب افعال قلوبدن اکلدی معناسنه) (معلوم اوله که یافت در حرفه مستعمل اولجه
 افعال قلوبدن اولور تطفن معناسنه) (اما حرف در ستر مستعمل اولجه بولاقدر وجدان معناسنه
 فاحفظ) (بکرا بکرا کتک اکا حقارت نظر یله باقدی اکلدی) (یعنی باباسی بونک خوار و حقیر
 اولدیفته متعلق بر سنه سو یلدی) (لکن قلیندن بکوردی کانه که کوکلندن نه اولیدی که بونده
 قرداشلری کی اولیدی دیمک گش) (بس بکرا عاقل وزکی اولدو غندن باباسنک ضمیری اکلادی
 * و کفت ای پدر کونه خرد مندی ازان بلند * دخی بکرا حقیر دیدی ای پدر عقلی کونه جاهل
 بلنددن بکدر * نه هر چه بقات مهتر بقیه بهتر * اوله دکلدر که قامتده اولورق اولان قیت
 و بهاده بکرا و ارتق اوله کور مزی سین که * الشاة نظیفه والفضل جیفه * بوا یکی فقره تک
 هر بریسی بر میند او خبردن مرکبدر) (شاة قیوندر) (نظیفه پاک و طاهر معناسنه در) (فل معرب
 بلند معروف) (جیفه مراد معناسنه در بوا یکی جله فاعلینده ایکی جله به علتدر) (بلکه تنور
 و تو ضحدر) (یعنی قیون کوچکدر اما طاهر در و فل بکرا اما مراد در) * بیت * اقل جبال الارض
 طور وانه * لا عظم عند الله قدرا و میزلا * (اقل لغته اسم تفضیلدر از رک معناسنه اما بونده
 اصغر مراد در کوچک رک دیمکدر لفظا مرفوع مبتدا) (جبال جملک جمعیدر ماضی غار دیمکدر
 لفظا مجرور مضاف الیه در) (ارض ده بوله در) (طور لفظا مرفوع خبر مبتدا در سر بیان دلنده
 و عرب دلنده طور طاعنه در) (اما بونده مراد طور سبتین در که مدینه در جملک اسمی در که
 حضرت موسی پیغمبر علیه السلام انده الله تعالی کلامی استماع ایلدی) (وانه و او حرف حال
 ان اسمیه که طوره راجع ضمیر در مصراع ثانی به مرهوندر) (لا عظم لام حرف تأکید و اعظم
 لفظا مرفوع خبران در) (وان اسمیه و خبریه محلا منصوب حالدر طور دن) (عند اعظمه متعلق
 مضافدر لفظه الله) (قدرا منصوبدر خبر لکله) (ومیزلا اکا معطوف) (محصول بیت) (بیت
 تنور ایدر ماقبلنده مذکور اولان فارسی و عربی جله لری) (یعنی بر بونده اولان طاعنه کوچکری
 طور سبتین در) (حال بو که الله تعالی قنده قدر و مرتبه جهتدن سائر طاعنه اولور قدر) (زیرا
 الله تعالی فرآنده انکه قسم ایلندر بر ایکی برده) (و حضرت موسی ایه تکلم واکا بخیل انده واقع
 اولندر) (بس شاه زاده دیر که بنده کوچکم اما بر هزم * قطعه * آن شنید که لاغر دانا *
 کفت روزی بابله فریه * لاغر دانا بیایه و مصراع ثانی به مرهون) (روزی با حرف وحدت
 با حرف صله) (وابله احق) (فریه فالت فحیه و رانک سکونیه و بانک کسری و های اصلیه ایه
 سمن دیمکدر) (محصول بیت) (اول سوزی ایشدکی که آرق عالم بر کون بر من ابله دیدی) (یعنی
 نه دیدو کنی ایشدکی استفهام مراد در) * اسب تازی اگر ضعیف بود * همچنان از طوبه حربه *
 اسب تازی عربی آت) (زیرا تازی عربی دیمکدر عرب دیمک دکل) (همچنان صله فحیه ایه دیمکدر
 طوبه معروف و همزه اضافت ایچون گشدر) (خر چار در به یک دیمکدر) (محصول بیت)

ردشعی

مطلوبه

ردشعی

مقول

مقول قول بویتسه عربی آت اگر ضعیفه اولور سه بویه ایکن بر طوبه مر کبدن بکدر و مقول
 بوا یکی بیتک قافیه سنده را و با لزوم مایلازم واقع اولش و با حرف روی) (حاصلی قافیه مایلازم
 تجزی طریقه تأمل در) (طوبه ده همزه حرف وحدت در دینلر غلط سو بکدر * بکدر بخندید
 وارکان دوات پیسندیدند و برادران بچان برنجیدند * (محصول ترکیب) (بکرا حقیر مذکور نثر و لفظی
 او فحیه باباسی ذوقدن کولدی وارکان دولت) (یعنی انده حاضر اولان) (اکا بر بکندیلر و قرداشلری
 جان و کوکلدن انجندیلر بچان دیمک جان و کوکلدن دیمکدر * نظم * نامر دشمنی نکفته باشد *
 عیب و هیزش نهفته باشد * با حرف توقیت مادام معناسنه) (مرد مبتدا) (نکفته نون حرف
 انقی) (نکفته ماضی دن قسمدر سو بکدر حرف فی ایه سو بکدر فاعلی تخشده
 مرده راجع ضمیر در) (سخن مقدم مفعولیدر) (باشد فعل مضارع مفرد غائب اوله دیمکدر
 فاعلی تخشده مرده راجع ضمیر در) (عیب مبتدا) (هیز اکا معطوف) (شین ضمیر مرده
 راجع در) (نهفته ماضی دن قسم مفرد غائب کز لو دیمکدر فاعلی تخشده عیب
 و هیزه تازع طریقه راجع ضمیر در) (باشد کده فاعلی بویه در) (محصول بیت) (مادام که
 کشتی سوز سو بکدر مش اوله عیب و هیزی نهفته و مخفی اولور) (حاصلی کشتنک علی
 و معرفتی کلماتدن اکلور تکه دیاجه ده زبان در دهان پیسندیدگی * هر پینه کان
 مبر که خالیست * شاید که بکک خفته باشد * پیشه بای عرینک کسریله لفظ عربیدر
 بجم جبهه پیشه دیر ز و ترکیجه مشه معروفدر) (کان مبرک مقدم مفعولیدر) (که
 حرف بیان) (خالی بوش دیمکدر نهی معناسنه) (شاید لایق و جازم معناسنه در) (که
 حرف بیان) (بکک بای عجمینک فحیه قیلان دیمکدر) (خفته یا بکس و او بوش دیمکدر
 (محصول بیت) (هر مشه بی حالی و نهی ظن ایه یعنی برنجی حیواندن بوش صانع جا تر که
 انجندید بکک یا بکس و او بوش اوله) (بعض نسخه ده پیشه برینه پیشه دوشمش بای عجمی
 و سین مهمله ایه الاجه معناسنه) (و که خالیست برینه نهیالی دوشمش بونک فحی و کسریله
 قیلان در یسی شکلنده اولان قالیجه معناسنه) (بس بکک مضاف او قنور اضافت بیایه ایه
 (محصول بیت) (هر الاجه بی کان التمه نهیالیدر یعنی هر الاجه بی نهیانی صانع جاز در بکس
 و او بوش قیلان اوله اول کوردکک الاجه) (معنای اوله کوره بکک اضافتی تجویز بایلین
 بی فائده تجویز ایلش) (بوا یکی یعنی رباعی دو بازان او زان شردن هیچ خبردار دکل ایش
 * شنید مکه در آن مدت ملک را دشمنی صعب روی نمود * دشمنی با حرف وحدت) (و صعب
 صادق فحی و عینک سکونیه صرب معناسنه در) (یعنی شنید روی غوثک مقدم مفعولیدر
 (یعنی ایشدیم که اول مدینه که بکرا حقیر بوا کلماتی ایلدی یا شاه بکرا صرب دشمنی
 یوز کوسزدی) (یعنی بر قوی حضم ظاهر اولدی) (بونده نمود ماضیدر نمایدن معناسنه دین
 لغت عجمدن خبردار دکل ایش) (و صعب روی وصف ترکیبی در) (شنید الحصوصه دیمکدر
 دین زاده کچ بوریش * چون دولشکر روی بهم آوردند اول کسی که اسب در میدان
 جهانبندان بکس بود و کفت * (لشکر معروف عربی عسکر در عین و سین مهمله ایه
 (روی آوردنک مفعول صرب می) (و بهم غیر صرب می) (کسی با حرف وحدت) (که حرف
 رابط صفت) (اسب جهانبند مقدم مفعول) (و در میدان طرف سکان) (جهانبنده الف و نون
 حرف تعصده در) (زیرا جهند فعل ماضی مفرد غائب و مجرای دی معناسنه) (و جهانبند
 صحراندی دیمکدر) (جهانبند بجم عرینک فحیه در بجم عجمیه در) (درد بین بکس ایش) (اول
 مبتدا) (و آن بکس بود خبری) (محصول ترکیب) (چونکه ایکی عسکر بری برینه یوز گنور دیلر

رد سروری و شعی و کافی

رد کافی و شعی
رد سروری و شعی

رد ابن سید علی
رد ابن سید علی

ردشعی

(یعنی رو برو اولدی یار) حاصلی مقابل اولدی یار اول بر کیمه که صواش مید انیده آتین
 صحراندی اول پسر اندی دیدی (یعنی یو قطعه بی او قودی * قطعه * آن نه من باشم که
 روز جنگ بی پشت من * آن منم کاندربان خاک و خون بی سری * حرف بی معنی جهته
 باشم فعله مقدر (تقدیری آن من نه باشم درو یامن آن باشم در فعلدن متفضل اولمده
 هاء رحیمه یارلدی (روز جنگ لامیه (بی فعل مضارع مفرد مخاطبدر) بیندندن کور ز سینه
 دیمکدر خطاب عام طریقه (بشت من لامیه (کاندربان اصلنده که اندر ضرورت وزن ایچون
 متصل اولدی (میان خاک لامیه در یای بطنی ایل) (خون خاکه معطوف (سری یا حرف
 وحدت (محصول بیت) پسر دیدی بن اول کیمه دگلم که صواش کوننده بنم ارقم
 کوره سین (یعنی خار دگلم بلکه بن اول کیمه یم که خاک و خون بیننده بر باش کور سینه
 (یعنی اول کوردکک باش بنم باشمدر) حاصلی میدان کوننده دشمنه صواش ایدوب کله سین
 خاک و خون میاننده غلبه ایدم فرار اید نلردن دگلم (بعض شراح سری لفظی
 یعنی رأسی دیمکه تفسیر ایش ظاهر بود که بانی ضمیر متکلم نلن ایش والار آسا دیمک کرک ایدی
 (یس یعنی رأسی باسندن وحدت معناسنی اخذ ایلک زیاده بعیددر) فتأ مل * کان که جنگ
 ارد بخون خویش بازی می کنند * روز میدان و آن که بکر زدنچون لشکری * (کان که
 حرف تعلیل (آن اسم اشارتدر مقدر که تقدیری کان کس که در) بازی او یونه دیرل
 (روز میدان بازی میکنند) و جنگ آرد (و بکر زده طرف اولمساغه قابلدر) لشکری
 یا حرف وحدت (محصول بیت) بن قاجوب فرار اید نلردن دگلم زبیر اول
 کیمه که صواش کتورر (یعنی صواش ایدر کندی قانیله او یون ایدر
 یعنی کندی قانیله او یون میدان کوننده اما اول کیمه که میدان چکنندن قار بر لک کرک
 قانیله او یونار (حاصلی جنگ پیدا ایدن کندی قیار اما چان غلام عسکره قیار زبیر اناک
 چمه سبله غلام عسکره انهم لازم کورمنه سنده بخون لشکری بی بکر زده تعلیق ایلین غریب
 ملاحظه به مالک وقادر ایش * این بگفت و بر سپاه دشمن زد و قی چند از مردان کار دیده
 بینداخت * یعنی یو بتاری سوبلدی و کندی دشمن لشکرینه اوردی یعنی دشمنه پر کردن
 حله و هجوم ایلدی و ایش و صواش کورمنش ازلندن بر نیجه تی یعنی شخصی یقیدی حاصلی
 بر نیجه بهادر ارق قتل ایلدی (بعضیلر و بر سپاه دشمن زدک تقدیری و بر سپاه دشمن شمشیر زد
 دیمکدر لیکن مراد مذکور بود کلدن قنبر * چون پیش بدن آمدن زمین خدمت یوسید و گفت *
 یو ایشردن صکره چونکه بابایی یا نسه کلدی خدمت برنی اویدی و دیدی یعنی طریق ادبی
 تابایی او کنده رعایت ایدوب یو قطعه بی سوبلدی * قطعه * ای که شخص منت حفر قود *
 بادرشتی هنر ننداری * ای حرف ندا منادی محذوف تقدیری ای کسیدر (که حرف رابط
 صفت (شخصدن مراد وجوددر) منت تا ضمیر خطاب (نمود فعل لازم کورندی دیمکدر) تا
 اذات تنبیه آگاه اول صاقین دیمکدر (درشت ایزی دیمکدر جسامتدن کایتدر) ننداری
 فعل بی منتقبل مفرد مخاطب پندار یندن پنداشندن دکل ظن ایلنه سن دیمکدر (محصول بیت)
 ای شول کیمه که بنم شخصم و وجودم سکا حفر کورندی غافل اولمده کوده ایریلکنی هنر ظن
 ایلنه سن یعنی هر ایزی کوده لی اهل هنر اولماز و هر کوچک کوده لی بی هنر اولماز (حاصلی شجاعت
 و بسالت داد حفر جسامته و عدم جسامته کورده کلدن (ایتک اولنده که کله سنی نقادی اعتبار
 ایدوب معناسنی ای کیمه بنم شخصم سکا حفر کورندی دین استقامت معنادن آگاه دکل ایش
 (بوییت حکایه اولنده بابایی کندی به حقارت نظریله باقدیفته ناظر در) درشتی بونده غلظت

شراح مر حوم یومقاصده
 من دخل دخل بثرینه
 دوشمدر زبیر کافیک
 عربی العبارة شرحده رأسی
 ایلنه تفسیری سری منکر
 ایلنه ده تعظیم ایچون معرف
 تنکیر اولمشدر دیمک اولدیغنی
 بیاندر که مألده یو کلامی قائل
 اولان کندی باشنی مراد ایدر
 یو صورتده شارحک (یس یعنی
 رأسی باسندن الخ قول
 ایلدر زبیر تفسیر اولان
 رأسی باسندن وحدت معناسنی
 کیم المشر هله فتأ مل کلامی
 ایلنه تنبیه علیته چیغه یور
 لفظا یع الفقیر استعد

رد ابن سید علی و سروری

رد سروری

وخشونت

وخشونت معناسنه اخذ ایلین غلظت ایش * اسب لاغرمیان بکار آید * روز میدان
 نه کاو پرواری * اسب لاغرمیان اضافله یوصیف ترکیبدر (ولاغرمیان وصف ترکیبدر
 اورنه ارق آت یعنی نه قتی سمن ونه قتی ارق زبیر قتی سمن اولنجه اغراضدن حرکت ایلده من
 قتی ارق اولنجه معنندن قلدایمن پس نه قتی سمن کرک ونه قتی ارق (بکار یا حرف صله
 (وکال ایهام طریقه ایلده مذکور در زبیر ایش و صواشه شاملدر تنکه مردان کار دیده ده کجدی
 (بکار آید معنی اراج ثانی به مرهوندر) (روز میدان مراد صواش کوننده التزاما (کاو صغر در که
 عریچه بقدر ل (پرواری یا نسی ایله بسی معناسنه در یعنی ذیح ایلک ایچون بیلد کجری
 حیوان اضافتی بیانه در (محصول بیت) اورنه ارق ات میدان کوننده ایش و صواشه
 کلور یعنی یارار بسی معن صغر یارامز (حاصلی جنگ اترلی نه قتی سمن کرک ونه قتی ارق
 اسب لاغرمیانک معناسنی یعنی در میان میدان دین غریب فارسی بلور ایش طیب الله انفاسه
 و بی ارق ات ایش کلور میدان کوننده و جولان کوننده ایجه بللی ات ایش یارار دینلر
 عنایت سوبلش عنی الله عنهما یعنی کورمنه بیسته که ایجه بللی اولوب سوزناضعیف کورمن
 ات دین ایشالی اثر نیجه یور عیددر * آورده اید که سپاه دشمن بسیار بود و ایتان اناک طائفه
 آهنگ کر ز کردند * طائفه یا حرف وحدت (وهمزه حرف توسل) آهنگ قصید (کر ز
 اسم مصدر در کر زیدن کر زیدن دکل قاجه معناسنه (محصول ترکیب) روایت ایلندر که
 دشمنک عسکری جوق و بونلر از ایدی بونک عسکرندن بر بلوکی قاجق یعنی فرار قصیدین
 ایلدیله * پسر نمره بزد و گفت ای مردان بگو شید تاجامه زان نبوشید * یعنی پسر بونلرک
 قاجقه قصیدین کورنجه بر نمره اوردی یعنی جیغردی و دیدی ای صواش ارلی جالشک
 یعنی صواشندن قاجاک تا کیم عورنلر لباسن کیمه سز زبیر قاجق ازلره عیددر (بعض نسخنده
 تا برینه یا دوشمش التنده ایتی نقطه ایل) و نبوشید برینه نوله نبوشید دوشمش بایله یعنی
 یا کوشش ایلک و یا عورنلر لباسن کیک (تاجامه زان نبوشید اشارتدر شول قصه به که جنگ مجلنده
 خانه زن لباسی کیدروب تشهر ایلد کیرینه * سواران را بکفتن او نه ور زیادت کشت و بیکار حله
 کردند شنیدمکه هم دران روز بر دشمن ظفر یافتند * سواران جمع سواردر ایلور دیمکدر (و اادات
 تخصیص ایلورک دیمکدر (بکفتن او یا حرف سبب و اضافتی مصدرک فاعلنده در) (نه ور زبیر
 باندن مصدر در بی پروا رشیه دخوله دیرل بونده مراد هجوم و اقدامدر) (یا حرف تأکید (بکار
 دفعه) یعنی براوغوردن ظفر غلبه معناسنه در (محصول ترکیب) ایللرک بسرک سوبلیسی سبیله
 نه وری زیاده اولدی (و براوغوردن حله و هجوم ایلدیله (ایشتم که همان اول کون دشمن
 اوزر شیه ظفر بولدیله (یعنی ایلره غلبه ایلدیله * ملک سر و چشمش بیوسید و در کار گرفت
 و هر روز ظفر پیش کرد تا ولی عهد خویش * (در کار گرفت قوچدی دیمکدر در اغوش کرد
 دیمکدر (تاجق معناسنه در) ولی بونده حاکم معناسنه در (وعهد زمان دیمکدر (خویش
 کندی دیمکدر و بوندن صکره بر کرد مقدر در حاصلی بسر یوقدر هنر ایلد کدن صکره
 پادشاه باشی و کوزنی اویدی و دخی آتی قوچدی و هر کون نظر والتفاتنی آکا زیاده ایلدی
 حتی کندی زمانک حاکمی ایلدی حاصلی صاعقه برنی آکا تعین ایلدی (در کار گرفتک
 معناسنی در اغوش کرد یک دست دین بیک دست قیدینی زان ایش و بوعبارت و صلندن
 کایتدر دین عنندی سوبلش و قوجاغنده طویدی دین ده حق ادایی لطامش (ولی عهد
 خویش کرک معناسنی کندی صکره پادشاهلی اول پسر مغوض اوله دین ولی عهدک
 معناسنی یلر ایش * برادران حسد بردند و زهر در طعامش کردند خواهرش از غرقه بدید و در نیجه

فیه مافیه
للاطباع

رد سروری

رد ابن سید علی

رد سروری و شعی

رد کافی

رد سروری و شعی

رد ابن سید علی

رد سروری و شعی

رد شعی

وهم زد بسر در یافت و دست از طعام باز کشید و گفت محالست که هنرمندان بپزند و بی هنران جای ایشان گیرند * خواهر و اور سمبله قز قدش وایکی شین ضمیر پسر را جعفر (غرفه غنیمت) سمبله و رانک سکونیه چارداق دیمکدر (در بچه بچره در بونده کینک مراد در) یعنی بچره قیاسلری (برهم زد بری برینه آوردی پسر فهم ایلسون دیو (محصول ترکیب) پادشاهک پسر زاده نظر و التفاتی چون قدشاری حسد ایلند بار (یعنی ایلد یار وانی اوادر مک ایچون یکمکه زهر قاندار قز قدشاری بوحالی چار دقین کوردی و بچره قیاسلری برینه آوردی (پسر اکلدی و البنی طعامدن چکدی و دیدی محالدر که اهل هنر اولتر اوله لر و هنر سزل آنراک برینی طوطه لر حکایت اولندن بورایه کلنجه شویله معلوم اولدیکه مذکور پسر هم شیع و هم فهم وزکی اوله * بیت * کس نیاید بر سایه بوم * و رهای از جهان شود معدوم * بریر با حرف صله (زیرالت معاشنه در که عریجه تحت دیرل (سایه کولکه) بوم بونده بیقوش دیدکری شامله مشهور طبردر اضافت لایمیه در (دروا کردن محققدر) همای بمن و مبار کلکله مشهور قوشدر که هر کبسه به که کولکسی دوشنه پادشاه اولور و یاز یاده اولور دواتلو بوندن غسیری جوق خاصه سین بازار لر بر خاصه سیده بودر که هواده بمر در و یور یینی هواده جقار و جقیدی کبی اوچار (محصول بیت) بیقوش کول که می الته کیمه کلنر اگر جهانه هما قوشی یوق اولور سه ده (یعنی بن اولور سیده سلطنت منزک اوزر یکزده قرار ایلر * پدر را ازین حالت اکاهی دادند برادر انش را بخواند و کوشمالی بواجی داد * (پدر را تقدیری پدرش رادر قرینه قائم اولد ییچون ضمیر خانی اولندی (اکاهی با حرف مصدر) دادند فعل ماضی جمع غائب معنای لازم بسی دویور دیردر (کوشمال افتده قولی او رمقددر اما اصطلاحده تأدیب معنایه در (با حرف وحدت و یانکیر) بواجی تقدیری بقول و نصیحت واجی (با حرف تکبر حاصلی باباسنه یو خالندن آگاهلق و یردیله (یعنی پادشاهه بوزهر قضا سنی اعلام ایلد یار قدشاری بی دعوت ایلدی و هر برینه طریق و جویله بند و نصیحت و یروپ تأدیب ایلیدی * پس هر یکی را از اطراف بلاد حصه مرضی معین کرد تا فتنه بنیست و نزاع برخاست * (بلاد بانک کسر یله بلدک جعی در شهر دیمکدر) مرضی اسم مفعول در مرضی رضی دن (یعنی علم بانک ناقص و او یستدن (نا حرف تعلیل نزاع مفاعله بانک مصدر تانیسیدر) برخاست قالدی (یعنی رفع اولدی کندی (محصول ترکیب) بابازی هر برینی تأدیب نام ایلد کدن صکره هر برینه اطراف بلاد دن راضی اوله جق مقداری حصه تعیین ایلدی تا کیم فتنه او تور دی (یعنی یاندی و رفع اولدی و نزاع قالدی) یعنی رفع اولدی کندی * و گفته اند ده درویش در کلیمی بخشید و و پادشاه در افلیمی نکیند * (کلیم کاف محمیک کسر یله ترکیجه کاف هر یک کسر یله کلیم دیدکری دوشنه جک بشاط انجاسکده متبعانندن کاف عریله سموعدر) بخشید فعل مستقبل جمع غائب یانورل و او یورل دیمکدر (نکینده فعل فی مستقبل مفرد غائب صغیر دیمکدر (محصول ترکیب) (اون درویش بر کلیمه یانورل و او یورل اما ایکی پادشاه اقالیم سعاددن بر اقلیده صغیرل * قطعه * نیم غانی کر خورد مرد خدای * بذل در ویشان کند نمی دکر * نیم یارم دیمکدر نصف معاشنه (نالی با حرف وحدت) مرد خدا اهل الله معاشنه در (بذل در ویشان مصدرک مفعول انده اضافتی در (کندک فاعلی تحتیه مرد خدایه راجع ضمیردر) نمی با حرف وحدت (محصول بیت) اگر خدا دوستی یارم تمسک برایت در ویشلره و فقرایه بذل و عطا ایلر اول بریار یینی یعنی یار ییشک یار یینی حاصلی التسه کیره نک یار یینی مقصود تمکینی بالکری میزدیمکدر و جازدر که نمی دیمکدر مراد الله کیرن نیک بولدش اولان نیم اوله (معلوم اوله که نیم ناله مضایف اولتی

مطل

قیاس مرضیه در اما
نسخه لده مرضی واقعدر
۴۴

فته او تور دی و نزاع قالدی
و پیسنده لطیف اداوار قنامل
۴۴

معلوم اوله که نمی دکرده
اختلاف ایلد یار قنامل
۴۴

لازمدر

لازمدر قنبر * ملک افلیمی بکیرد پادشاه * همچنان در بند افلیمی دکر * ملک اقلیم لایمیه در اقلیم حکومت و سلطنتی معنایه (و یا حرف وحدت (محصول بیت) پادشاه بر اقلیم ملکینی الور ضبط ایلر انکله قانع او محبوب بنه انجلین بر اقلیم ملکینی فتح ایدوب نصر فنه المی قید و هواسنده در حاصلی هر پادشاه بولسه تمام دنیا بی فتح ایدوب تصرفنه الور دی حاصلی درویش ربع ناله قانع اولور اما پادشاه ربع مسکونه انجیق قناعت ایلر * حکایت * طائفه دزدان عرب بر سر کوهی نشستند بودند و منفذ کار وان بستند * طائفه دزدان عرب اضافتساری بیانیه در (کوهی با حرف وحدت) منفذ اسم مکاندر نقد بنفذن یعنی نصر یانیدن کیمه جک بر دیمکدر حاصلی عرب حراملرک طائفه سی بر طاعک باشند اوز مشلرایدی و کار و انک یکد برینی بغلامشرایدی یعنی بولی کسمشرایدی (طائفه همزه سنی حرف وحدت طونانلر ایکی وجهله خط ایلشاری بودر که وحدت مقامی دکل زرا بویله اولسه دزدانک اعرا بدن محلی اولماز دی و ثابا وحدت ایچون منصوص اولان پادهمزه دکل * و رعیت بلدان از مکاید ایشان مرعوب و لشکر سلطان مغلوب * رعیت بلدان لایمیه در (بلدان بانک ضمیه بلدک جعیدر شهرلر دیمکدر (مکاید مکیدک جعیدر که مصدر مییدر مکر معنایه کیدک جعیدر دین خلاف سونیش (مرعوب اسم مفعولدر رعیتدن بانک ضمیه قورقش دیمکدر (حاصل ترکیب) دخی مذکور دزدانک حیل و مکر زدن شهرلرک رعایایی قورقش و پادشاه عسکری مغلوب ایدی * بحکم آن که ملاذی منیع از قله کوهی بدست آورده بودند و ملجاء و ماوای خود ساخته * بحکم با حرف مصاحبت و حکم بونک کبی پرده سبب و علت معنایه در (ملاذ اسم مکاندر صغیق بر دیمکدر (و یا حرف وحدت) منیع بحکم معنایه در (قله طاعک باشی قنده دیرل (کوهی با حرف وحدت) بدست با حرف صله (آورده ماضیدن قسم مفرد غائب کتورمسن دیمکدر (بودند اداث جمع زمانیه کتورمشلرایدی دیمکدر (ملجاء و ماوای بونده ایکیسی بر معنایه در صغیق بر یعنی مقام و مکان (ساخته ایلش بنه ماضیدن قسم مفرد غائب ایلش دیمکدر تقدیری ساخته بودند در (محصول ترکیب) سلطانک لشکری اول سبیدن مغلوب ایدیکه محکم صغیق بر بر طاعک باشند اله کتورمشلرایدی و کتدیله مقام و منزل ایلشرایدی حاصلی بر طاعک صرب برنده اولور لیکه انلره نظیر بولی مشکل ایدی * مدبران مملک آن طرف در دفع مضرت ایشان مشورت کردند * مدبران جمع مدبر در اهل ندیر معنایه (ممالک جمع مملکت اضافت لایمیه لر در (در دفع مضرت اضافتی مصدرک مفعولدر (مضرت میک قحیله و تشدید رایله ضرر معنایه مصدر مییدر ایشانه اضافتی لایمیه در (مشورت میک قحیله و شبنک سکونی و واولک قحیله دانشلق دیمکدر میک قحی و شبنک ضمی و واولک سکونیه ده لغتدر شوراده دیرل شبنک ضمیه حاصلی اولطرف مملکتلرک مدبرلری دزدان عربک ضررلری دفع ایلکده دانشلقی ایلد یار * که اگر این طائفه برین نسق روز کاری مداومت نمایند مقاومت با ایشان بمنع گردد * نسق نو نلک و شبنک فتنه رایله لغتده نظم معنایه در اما بونده اسلوب مراد در (روز کاری با حرف وحدت) مداومت مفاعله باشند مصدر در دوام معنایه حاصلی ملازمت دیمکدر (مقاومنده مفاعله باشند مصدر در مقابله دیمکدر) با مع معنایه حرفدر (صکرده فعل مضارع مفرد غائبدر کر دیدن انتقال معنایه یعنی انلرایله مقابله و جتک ایلک امکادن امتناعه متعل اولور (محصول ترکیب) مشورتلری بواولدیکه اگر بوطائفه بواولوب اوزده بر زمان نبوت و دوام کوسنرلره بونلرایله مقابله و مقابله بمنع اولور حاصلی مشکل اولور زرا وار دجه زیاده اولورلر و هر برده که بر مقصد و ار ایسم بونلره ضم اولور

دسروری و شعی

دسروری و شعی

* منوی * درختی که اکنون گرفت پای * بنوی شخصی بر آید زجای * باین مراد
 کوکدر (یا حرف مصاحبت) نیروی نون کسر یله قوته در (شخصه اضافی لامیه در
 و یا حرف وحدت) بر آید بونده چقار معناسنه در (زجای تقدیری زجا پیشدر ضرورت
 وزن وقافه ایچون شین حذف اولندی (محصولیت) بر اغاج که شمعی یعنی نازله کوک
 طومشدر حاصلی یکی دیگمشدر بر شخصک قوتیله برندن چقار وقویار یعنی جزئی نسته ایله
 چقار (بعض نسخه ده شخصی برنده مردی واقعدر) بر آیدک معناسنی یوقاری کلور دین
 حق ادای ابدی (منش) نیروی نون فحله در دین لغت کابلر نه مخالف سوبلش * ورش همچنان
 روز کاری هلی * بگردوش از بیخ بر نکلی * ورش اصلی واکر شد ضرورت وزن ایچون
 تخفیف قلندی (همچنان کذلک دیمکدر یعنی الان اولدینی کی) هلی فعل مضارع مفرد
 مخاطبدر هیلندن ترک ایلمک یعنی خالی اوزره قومق حاصلی اهل ایلمک (یا حرف مصاحبت
) کر دون بونده فاکلی معناسنه در که بعضی مملکتده عربیه برنده استعمال ایدر که عربیه
 عجله درلر عینک وچمک فحله یله (ایکی شین ضمیر درخته راجعدر) بیخ بای عربینک کسری
 وسکون یا ایله کوک دیمکدر (بر حرف تا کید) نکلی فعل نی مستقبل مفرد مخاطب کسلیندن
 کافک ضمی وکسریله لغتدر قومق واوزمک معناسنه (محصولیت) اما اگر معهود درختی بر زمان
 انجیلن خالی اوزره قیوب اهل ایلمک ایلمک ایلمک ایلمک ایلمک ایلمک ایلمک ایلمک ایلمک
 ایکی اوکوز قوتیله کوکندن اوزره مزسن دیمکدر (هلی فعلی هشتن مصدرندن اشتقاق ایلمن
 سهو ایلمش) و نکلی فعلی کسختن مصدرندن اشتقاق ایلمنده غلط ایلمش * سرچشمه شاید
 گرفتن بیل * چو پرشدن شاید کدشتن بیل * سرچشمه لامیه بکار باشی دیمکدر) شاید بونده
 ممکن معناسنه فعل مضارع مفرد غائبدر (یا حرف مصاحبت) بیل دمور کورک که یوقاری
 ولایتده انکله باغ وستان بالرر بعضی نسخده بیل برنده بیل بازار طقیج معناسنه (بر بونده
 چوق معناسنه در) نشاید فعل نی مستقبل مفرد غائب ممکن دکل معناسنه (یا حرف مصاحبت
) بیل فیل دیمکدر که اندن معربدر (محصولیت) بکار باشینی بیل ایله طومق وجر یا اندن
 مانع اولماق ممکندر یعنی از احق نسته ایله اقدن منع ایلمکدیر اما چونکه صو جوق اوله
 یعنی اقد اقه ایرکله و چو غله اتی فیل ایله بچمک اولماز با خصوصکه فیل صوغری کی
 زیاده یوز بچمک انکچون مصنف قدس سره فیل تعیین ایلمدی صو افاغله بالحق چو غلوب
 فیل بچمک اولماز دین مقامه مناسب سوبلامش اگر چه که فیل بالحقده زیوندر دوه کی
 * سخن برین مقرر شد که یکی رانجس انسان برکا شند وفرصت نگاه داشتند تا وقتی که
 برسر قوی رانده بودند وبقعه خالی مانده * سخن مبتدا (برین تقدیری برین اتفاق) مقرر شد
 خبر مبتدا (که حرف بیان) پنجس با حرف ضله پنجس فعل باندن مصدر در جاسوسلق
 ایلمکدیر (بر حرف تا کید) کاشند فعل ماضی جمع غائبدر کافک ضمه حواله ایلمدیر
 دیمکدر (نگاه آشتند حفظ ایلمدیر) تا انتها غایت ایچوندر (وقتی یا حرف وحدت) که برسر
 قوی (بر حرف استعلا) سر نحسین لفظ ایچون (قوی یا حرف وحدت) بقعه یاره ازمین
 بونده مراد اولدقلری بر (خالی بوش دیمکدر نهی معناسنه) مانده لفظ مشترکدر لازم ایله
 متعدی یشنده لازم اولججه بقعه لی خالی قالمش دیمکدر (و بر بود تقدیر اولتی کورک
 متعدی اولججه بقعه لی خالی قومشار دیمک اولور (و یشه بود تقدیر اولور بود تقدیر برجه
) (محصول ترکیب) سوز بوانساق اوزره مقرر اولدیکه بر کیمه فی انلرک جاسوسلقنه
 حواله ایلمدیر وفرصت زمانی رعایت ایلمدیر یعنی حفظ ایلمدیر شول زمانه دک که

ردسروی

ردشعی

ردسروی

ردبان سیدعلی و سروی

ردسروی

برطاشه ک اوزدینه سورمشلر ایدی وبقعه لی خالی قالمش ایدی وبقعه لی خالی قومشار ایدی
 حاصلی بر قوی غارت ایلمک کیدوب برلر نی تهسا قومشار ایدی (برسر قوی رانده بودندک
 معناسنی بر قومک باشی اوزره سورمشلر ایدی دین ادا ده قصورالمش منه منده مانده بونده نهاده
 معناسنه در دین ایلمکدیر ماینی فرق ایدر دکل ایش تا وقتی که برسر قوی رانده بودندک معناسنی
 ناشول زمانه کین که اول حراملر بر کون بر کار بان باصفه کتشلر ایدی دین کار بان قیدی
 نلنی در قیدر * تی بخند از مردان واقعه دیده وچک آزموده رابرسا دند تادر شعبه جل نهان
 شند شب نگاه که دزدان باز آمد ندسفر کرده وغارت او رده سلاح بکشدند و غلام بهادند
 تختین دشمنی که بر سر ایشان تاخت خواب بود چند آنکه باسی از شب بکشد * شدن مراد
 شخصدر (یا حرف وحدت) واقعه دیده ایش کورمش معناسنه در تنیه در که بونک کی ایشله
 مجرب اموردیده کیمه از سال ایلمک کرک (چک آزموده ماقبلنه عطف تفسیری کی) در (ورادات
 مفعول ازموده راراسنی دیده دن صکره یازوب بونده حذف ایلمک ایدی قاعده جمع دین خوب
 سوبلامش ز بر اصفه مانع دکل کر کسه بونک کی روابط اولکی فقره نک اخر نده یازلسون
 وکر کسه ایلمکی و اوچخی و غیرینک نه ایی اولکی فقره نک اخر نده یازلسون
 تا کید (فرستادن فعل ماضی جمع غائبدر) و نیز دیلر دیمکدر ارسال ایلمدیر معناسنه (یا حرف
 تعلیل شعب شیک کسری و عینک سکونده طبع ایچنده اولان یوله درلر جله اضافی لامیه در
 شعب جلمک معناسنی بیانده حراملر کدر کاهی اولان یولرینه دین کدر کاه ادا سنی بونده کل
 قیدر (سفر کرده ده) وغارت او رده ده ها رسیلر حرف تیدر سغرایدوب وغارت کتورب دیمکدر
 (سلاح سینک کسریله یازاق معناسنه در قلم و غیرینی کی) غنا تخمینک جمعیدر طومق معناسنه
 (تختین یاه نسبت و نون تا کید ایله اولکی دیمکدر ز بر انجست نونک وخالک صمدلر یله وسینک
 سکونیه اول دیمکدر) دشمنی یا حرف تکسیر و یا حرف وحدت (بر حرف استعلا) و سر نحسین لفظ
 ایچون کاش (تاخت فعل ماضی مفرد غائب جابدی) یعنی ایلمار ایلمدی (خواب بونده او بقو
 معناسنه در) باش بعضی معناسنه در (یا حرف وحدت) (محصول ترکیب) واقعه کورمش
 وچک صنامش ازلدن بر نیجه شخص ارسال ایلمدیر تا کیم اولدقلری طاع بولنده پنهان اولدیلر
 کیمه که حراملر کر و کلدیلر سغرایدوب وغارت کتورب بر اقلرین بللرندن ایدیلر (یعنی
 چوزدیلر و طومقوغی خودیلر اولکی دشمن که اوزرلرینه ایلمار ایلمدی او بقوایدی یعنی بورغون
 کلوب او بودیلر اول قدر که کیمه دن بره قدر کیدی * بیت * قرص خورشیددر سیاهی رفت *
 یونس اندر دهان ماهی رفت * قرص خورشید بونده مراد کونش چور کیدر یعنی جرم
 شمس (سیاهی یاه مصدر یله قر ا کولق دیمکدر) رفت کندی دیمکدر بعضی نسخده در رفت برینه
 شد واقعه در معنی بر (یونس یعنی یونس پیغمبر علیه السلام) اندر ادا صله (ماهنی یا ماصلیه ایله بالق
 دیمکدر اضافی لامیه در یشنده ادا ت تشبیه مضمر در (محصولیت) دزدان خوابه طالیدی
 کاه که قرص خورشید ظلمانه کندی (حضرت یونس ده دهان ماهی به کندی او بقویه زیاده
 طالب مغس اولدقلرین کینا بیدر حاصلی شدت خواندن معبردر * مر دان دلاوران از کین
 بدر جسته دست همهز ایکان یکان بر کتف بستند * کین کاف عربینک قبی وچمک
 کسریله بوصویه درلر (بدر با صله ایله نلامشزه دیمکدر) جسته فعل ماضی جمع غائب صحرادیلر
 دیمکدر (دست همه لامیه در) (ورادات تخصیص) یکان یکان یانک فنی و کسریله و کاف
 تخمیه بر بر دیمکدر عربیده اخادیرلر همزه مک ضمه (بر بونده حرف صله در) کتف کاف
 عربینک فنی و تانک کسری ایله و سکونیه یغرن معناسنه در وفار میجه شاهه دیرلر بونده مراد

ردشعی

ردشعی

ردشعی

ردسروی

رد کافی

ارددر (بستند فعل ماضی جمع غائب اردینه بغلد یاردیمکدر) (محصول ترکیب) دزدان که قوی او بقویه طالیدیلر بهادرارل یوسودن طاشره صحرادیلر و برر برالرینی اردلینه بغلدیلر * یامد اداں بدرگاه ملک حاضر اورندیمه رابکشتن اشارت فرمود * (محصول ترکیب) ایتسی پادشاه در کاهنه ججهنی احضار ایلدیلر ججهنک قتلنه اشارت یسوردی * اتفاق دران میان جوانی بود که میوه عنقوان شباش نور سیده و سیره کلستان عذارش نویده * اتفاق اصلنده اوتفاق ایدی و او حرفدر حرف و مجهوردن و نا حرفدر حروف مهموسه دن بینهما تنافر و تباعد اولدیفیچون و او ی تابه قلب ایدوب تابی تابه ادهام ایلدیلر اتفاق اولدی و الف نون تویندن مبدلدر (دران میان اول ورته ده) (یعنی انارک ارانیده) (جوانی یا حرف وحدت) که حرف رابط صفت (میوه یمش و همزه اضافت ایچون کلشدر) (عنقوان اول معانسه در) (شباب بونده یکتک دیمکدر و شین صحر جانیه راجعدر) (نونونک قحیله یکی دیمکدر جدید معانسه در) (رسیده ماضیدن قسم مفرد غائب ایشمش) (بودلفظی مقدر در) (سیره سبک قحی بهاه رسیده چمن معانسه در) اما هاه سزیشل رنگ معانسه در (کلستانه و کلستانک عذاره اضافتلی لایمه لر در) (عذار بونک کی پر زده صقل بتن بره دیرل) (دمیده ماضیدن قسم مفرد غائب بونده تمش دیمکدر) (ینه بر بود مقدر در) (محصول فقرتین) اتفاق اول حرامیلر ارانیده بر جوان و ایدی که آنک تازه یکتکی میوه سی یکی ایشمش ایدی حاصلی جوانلغک اولی ایدی (یعنی تازه جوان ایدی دخی عذار ی کلستانک سیره سی یکی تمشیدی) (یعنی خطی تازه کلش ایدی) * یکی ازوزرا پای تخت ملک بوسه داد و روی شفاعت بر زمین نهاد و گفت این پسر همچنان از باغ زندگانی برنجورده و از ریغان جوانی تمنع نیافته توقع بکرم اخلاق خداوندی انست که بخشیدن خون او بر بنده منت نهی * پای تختدن مراد سر بر انا غیدر (بوسه داد بحسب لغت بوسه و بردی دیمکدر اما اویدی معانسته مستعملدر معلوم اوله که بعضی الفاظ عجم دادن و دهیدن و بونلرک مشتقاتیه مستعملدر بوسه داد و دشنام دادی کی (روی شفاعت بیایه در) (همچنان انجیلین) (یعنی بولدا اشاری اولان حرامیلر کی الان معانسته مستعملدر بونده ده جائزدر که الان معانسه اوله) (باغ زندگانی بیایه) (زنده دیری دیمکدر) (و الف و نون زائد ادات جمع شکلنده اولدیفیچون هاه رسمی کاف عجمیه ابدال اولمش) (و یا حرف مصدر در) (زندگانی و زندگانه بر معنایه در دیرلک دیمکدر) (بر بونده میوه در یمش معانسه) (ریغان رنگ قحی و بانک سکونیه اول معانسه در) (عرب ریغان الشبای دیر اول جوانی معانسه) (تمنع تفعل بایندن مصدر در انتفاع معانسه) (یعنی فائده لیمک) (نیافته فعل نفی ماضی یعنی ماضیدن قسم مفرد غائب بولامش معانسه) (توقع رجا دیمکدر امید معانسه) (بکرم با حرف مصاحبت) (و یا حرف صله من معانسی متضمندر توقعه متعلق) (اخلاقه اضافتی لایمه در خلقت ججهدر خاک ضعی و لامک ضعی و سکونیه خداونده اضافتی بیایه در) (توقع مبتدا) (و آنست خبری) (که حرف بیان) (بخشیدن) (با حرف صله) (خونه اضافتی مصدرک مفعولنه در) (و او صحر برینه لایمه در) (بر بنده تقدیری بر این بنده در) (منت نهاد منت نهادک مفعول صریحی) (و بخشیدن) (و بر بنده غیر صریحی) (محصول ترکیب) و زرادن بریسی بادشک تختک ایاغنی اویدی (یعنی تعظیم و بحیل ایلدی و شفاعت یوزنی بره قودی و دیدی بو اوغلان اول بولدا اشاری کی الان دیرلک باغندن میوه یمه مشدر) (یعنی هنوز کبج یا شلیدر) (دخی جوانلقی اولندن متمتع اولامشدر حاصلی یکتلکنه طوعلمشدر) (یعنی دخی کجدر پادشاهک کرم اخلاقندن امید اولدر که بونک قانین باغشلفظنی بونده نک اور زینه منت قویه) (یعنی امیدم اولدر که کرم عیمکدن بونی عفوایلیه سین بونده

در سروردی و شعی و کافی

ردشعی
ردشعی

ردگانی

بعضیلر دیدیلر که کردگانک
اصلی کرده در کاف عجمک
کسریله و کاف عجم های
رسمیدن بدلدر *

ریغانی رابع معانسته اولوب حاصل دیمکله تعبیر ایلدنر خطا ایشلار (توقع بکرم اخلاق خداوندی آنستک معانسی خداونده منسوب اولان اخلاق حیده دخی کرم ایله تم امید ور جام اولدر دخی اخلاق حیده دخی کرم ایله دیدیکنده ابهام ایش (بخشیدن خون او معانسی) اول جوانک قاتی باغشلفظه دین باه صله معانسدن پی خبر ایش * ملک روی ازین سخن درهم کشید و موافق رأی بلندش نیامد و گفت * (روی درهم کشیدک معانسی یوزنی یوز ناردی و یوزشدر دی دیمکدر) (موافق رأی اضافتی اسم فاعلک مفعولنه در) (ولنده اضافتی بیایه در) (یعنی پادشاه و زریک مذکور کلامندن یوزنی یوز ناردی) (و رأی بلندینه موافق کلدی و دیدی) (بعضی نسخه ده بلند یرینه جهان بین دوشمش و موافق رأی بلندش فقره سی ما قبلنده فقره به مقام تعلیلده در دین و او عاطفه نک وجودینه غلغفت اولامش قندر * بیت * یزونیگان نکیرد هر که بنیادش بدست * تربیت نا اهل را چون کردگان برکتست * یزونی ضیا و اثر معانسته در) (نیکانه اضافتی لایمه در یزونیگان) (ونکیرد فعل نفی مستقبل مفرد غائب کیر یزونی طوعاز دیمکدر خبر مبتدا در) (هر که اصلنده هر کس که در تنگه سلبا مفصل بیان اولندی) (بنیاد بنا معانسه در بونده اصل و نسل مراد در) (شین صحر کی به راجعدر) (نا اهل را نا حرف نفی اهلیتی نفی و سلب ایدر) (و زادات صله در با معانسته نا اهل دیمکدر یعنی نا جتنه و بد اصله دیمکدر) (چون و او رسیمله ادات تشبیه در) (کردگان اکثر اعجام ایکی کافی به عجمی او قودیلر و اولنکسی مکسور و بعضیلر ثانیسی عربی و بعضیلر عکسجه قوز دیمکدر که عربجه جوز دیرل جیمک قحیله) (بر حرف استعلا) (کنبد کاف عجمک ضمیمه قبه معانسته در تغریب ایدوب جنبه دیرل جیمک و بانک ضمه لر به) (محصول بیت) ابول یزونی طوعاز یعنی قبول ایلر هر کیسه که سرشت و خلقتی یازامدر حاصلی ابولدن نور و فر آلوب متأثر اولماز (مصراع ثانی مصراع اولک تنور و نوسینی ایچون کلشدر) (یعنی نا اهل و نا جتنه تربیه ایلک قبه اوزره قوز قومق کیدر یعنی قبه اوزره قوز قرار ایلدی کی بد اصله تربیه تأثیر ایلر * نسل و تبار ایشان منقطع کردن اولیرست و بجز بنیاد ایشان بر آوردن بهتر که آتش نشانندن و اخگر گذاشتن و افعی کشتن و بچه نگاه داشتن کار خرد مندان نیست * نسل معروف ترکیجه دول دیرل (تبار نانک قحیله بونده قوم و قبیله مراد در) (ایناهه اضافتی لایمه در) (این اسم اشارتدر قریبه) (الف و نون ادات ججهدر ذوی العقولدن اولدیفیچون) (منقطع انفعال بایندن اسم فاعلدر فعل ثلاثی به مطاوعه در ققطه فائطمه کسلدی دیمکدر بونک کی پر زده اسم فاعل اسم مفعول معانسته در کلمش دیمکدر) (کردن ایلک یعنی کلمش ایلک حاصلی کسک دیمکدر) (اولیر ایکی ادات تفضیلدن مرکب اسمدر اولکسی عربیدر که اصلنده لامک قحیله در لایم مکسور او قومق داب عجمندر پس بونده تر نا کید ایچون کلشدر انجیق) (بیخ باه عربینک کسریله کو کدر) (بنیاد اصل معانسته در) (ایشانه اضافتی لایمه در) (حضرت شیخ نقفان قصدا بدوب قرییدن بعیده انتقال یوردی) (بر آوردن بونده چقار مقدر قلع وقع معانسته بیخ و بنیاد مقدم مفعولیدر شکد نسل و تبار منقطع کردنک مقدم مفعولیدر) (بهتر یکرک دیمکدر وینه بر سین و نا مقدر در) (که حرف تعلیل) (آتش نشانندک مقدم مفعولیدر نشانندن لفظ مشترکدر آتشله مستعمل اولسه سویندر مک معانسته در اما درختله مستعمل اولسه دیمک معانسته در عربجه غرس دیرل غینک قحیله طاشله ده استعمال بویه در اما انسانده افعاد و اجلاس معانسته و بر کیسه فی بر مصلحت اوزره نصب ایلکه دیرل بعضی شراح اصلنده نصب معانسته در و بونده اطفال معانسته در دیمش و بعضیسی نصب معانسیله اطفالک مناسبتی چندان واضح دکدر اما اجلاس معانسیله مناسبتی واضحدر دیمش ظاهر بودر که معنای اشتراکدن ایکسیده آگاه

رد سروری و کافی

اولا ماش قنامل (اخر کاف عربی فحبله کوز دیکدر قور معنانه) (کذا شین ترک ایلک) (و افعی
 عینک فحبله عربی در انکرک بلانیه دیر اما نجم کسر عینله اوقور نکه سائر لری بی بویه ایدر) (بجه پای
 عربینک قحی و جیم عجمی ایله یوری جو جده جو زده دیر) (کار خردمندان لامیه در و مبتدا) (و نیست
 خبری) (محصول ترکیب) (یت سابقه بوز ترکیب مقول ملکدر یورر که بونلرک اصل و نسلی
 منقطع ایلک اولدر کدر و بونلرک کو کنی و دینی برندن اوزوب جقار می بکر کدر زیر آتشی
 سویندروب قور بی القوبوب اهل ایلک و یلانی اولدروب یوروسنی اولدر میوب صلفق و یسلک
 عاقلار ایشی دکلدر بعض نسخه ده نشاندن برینه کشتن بازارینه لفظ مشترکدر اولدر ملکدر
 آتش سویندرومک بنده پادشاه یور دینک حاصلی و نتیجه سی بودر که جبعی قسبل ایدوب
 هیچ برنی ترک ایلامک کرک (معلوم اوله که آتشدن و افیدن صکره را بازمق و بجه دن صکره
 رهمزه ایله شین ضمیر یازمی صحیح نسخه ره مخالفتدر * قطعه * اراکراک زندگی یارد *
 هرگز از شاخ سیدر نخوری * ابر بلوط (زندگی دیر کدر حیات معنانه) (یارد فعل مضارع مفرد غائبدر
 لازمه متعدی بنده مشترک بونده متعدی یا عدد در معنانه) (شاخ دال و یداق دیکدر بنده اضافی
 لامیه در) (سید باه عربینک کسر یله سکوت اغاجنه دیر) (بر بونده یمش معنانه در) (نخوری
 فعل ننی مستقبل مفرد مخاطب یمز سین دیکدر) (بر مبتدا و جمله شرطیه خبر یارد فعل شرط و آب
 زندگی مقدم مفعول و فاعلی نخته ابره راجع ضمیر و نخوری جزاء شرط) (و بر مفعول صریحی
 (وازشاخ غیر صریحی) (محصول یت) (بولوت اگر آب حیات باغد بر ایه ده مرکز سکوت
 زانندن میوه یمز سین بونده یارد مجزا یاراند معنانه در دین معنای اشتراکدن غافل ایش
 (بعید دکلدر که دنبله از اراکراک زندگی یارد دین احتیاج جز تکلفه و شمش) (واصلند فعل
 لازمدر یا غقی معنانه اما بونده با غدر می معنای مقصود در دین معنای اشتراکدن آگاه دکل
 ایش * با فرومایه روز کار میر * کرنی یور یا شکر نخوری * با حرف صله و یا خود حرف
 مصاحبت (فرومایه الحق اصلو) (یعنی بد اصل نا جنس دیکدر) (روز کار بونده ازمان و اوقات
 معنانه در) (میر فعل نهی مفرد مخاطب ایلته معنای لازمبسی صرف ایله دیکدر) (کز که
 حرف تعلیل (نی قاش یور یا به اضافتی لامیه در) (یور یا پردر لو حصردر فارغو فاشندن
 طوقور اناطولیده و دیار عربده فقر استعمال ایدر زیرا مشهور و معروف حصردن اوجوز در
 (شکر نخورینک مفعول صریحی) (وازی غیر صریحی) (محصول یت) (الحق اصلو نا جنس
 کیمسه به روز کار ایلته یعنی تریه سه اوقات و ایام صرف ایله و آنکه روز کار نخورمه زیرا
 یور یا فاشندن شکر یمز سین حاصلی بد اصل نا جنسه سعی و کوشش صرف ایدوب اندن صلاح
 و رشد توقع ایلک همان نی یور یادن شکر تحصیلنی رجا ایلک کیدر * و زیر این سخن
 بشنید طوعا و کوها بنسیدید و بر حسن رای ملک آفرین خواند و گفت آنچه خدا وند دام
 ملکه فرمود عین حقیقت که اگر در سلک صحبت آن بدان تربیت یافتی یکی از ایشان شدی
 اما بنده امید وارست که بصحبت صالحان تربیت پذیرد و خوی خردمندن کیدر که هنوز
 طفولت و سیرت بی وعنادان گروه در نهاد وی ممکن نشده است * طوعا و کرها تمیز آنکه
 منصوب مصدر در (یعنی دیر دیرلر فارسیجه خواه و ناخواه دیرلر حاصلی ظاهرا
 مفر و تنقاد اولدی اما باطنیا کره کوردی دام ملکه جمله معترضه علم بدیده دعای مشتمل
 جمله معترضه به حشو ملج دیرلر (که حرف تعلیل) (سلک دیزیه و دیزی ایلکنه دیرلر صحبت
 اضافتی بیاسیه در) (بدان برامازلر دیکدر) (بافتی حکایت حال ماضی بولیدی دیکدر) (شدیده
 بویه در) (امید وار امیدلو دیکدر زیرا و ارادات نسبتدر) (که حرف بیان) (بصحب با حرف

رد ابن سید علی و سروری و کافی

رد ابن سید علی و سروری

رد کافی

سبب

سبب (پذیرد فعل مضارع مفرد غائب فاعلی نخته علامه راجع ضمیر در) (کیرد فعل
 مضارع در سابق کی) (که حرف تعلیل (هنوز الان دیکدر) (بغی تعدی معنانه در) (عناد
 سرکشک) (آن کر و هندن مراد دزدان عربدر) (نهاد خلقت و طبیعت دیکدر) (ممکن ثابت
 دیکدر) (محصول ترکیب) (وزیر شفیع چونکه پادشاهدن مذکور کلامی ایشدی ظاهر اطاعتله
 و باطنیا کراهتله بکندی و پادشاهک حسن رای و تدبیرینه آفرین اوقدی یعنی تحسین
 ایلدی دخی دیدی اول نسته بی که پادشاه ملکی دائم اولسون یور دی عین حقیقتدر زیرا اگر
 یوا و غلان اول برامازلرک مصاحبت دیزیننده و انلرک صراستنده تربیت بولیدی یور دینک کی
 انلرک بری اولور دی اما بن قولک امید ایدر که صلحامصاحبتی سبیله تربیت قبول ایلله و عقلا
 خوینی طوته (زیرا الان تازه اوغلاندر و اول حرامیار بلوکنک بغی و عناد طریق و روشی
 طبیعتنده ثابت اولوب قرار نطو نمائندر) (بونده طفل یور دینی مجاز طریقله در زبرا یوقار و ده
 نو خط جوان یور میشیدی) (پس ایکی کلام تعارض ایدر ایسیدی طفل یور دینی تازه لکله
 تغییر ایلک کرک که شاقص اولیه) (از ایشان شدی فقره سنک اولنه و او عاطفه ایزاد ایلین
 شرطی جزاسز قومشدر) (و حقیقتی همزه مجلبه ایله بازانلر امتلاده خطا ایش (عین
 حقیقتندن صکره حرف تعلیل یعنی که حرفی ترک ایدلر مقصوده و اصل اولامشدر * و در
 حدیثست) (که ما من مولود الا و قد یولد علی فطره الاسلام ثم ابواه یهودانه و نصرانه
 و مجسانه * (و او حرف حال در) (در حرف ظرف) (حدیثست تقدیر یدر در حدیث وارد و ثابتست
 (که حرف بیان و ورود) (ما حرف ننی) (من حرف صله بر بیه متعلق دکل) (مولود اسم مفعولدر
 طوغش معنانه بونده ولد مراد در) (الاحرف استثنا) (و او حرف حال) (قد حرف تحقیق) (بولد
 فعل مضارع مفرد مذکر غائب مبی للمفعول) (علی حرف جر یولیه متعلق) (فطره بحر و در علی ایله
 معنای خلقتدر اسلامه اضافتی لامیه در) (ثم حرف عطف) (ابواه تنبیه ایدر تعلیل طریقله
 (یعنی ابی امه تغلب ایش لفظا مرفوع مبتدا) (ضمیر مجزلا بحر و مضاف الیه مولوده
 راجع) (یهودانه مولوده راجع ضمیرله فعل مضارع تنبیه مذکر غائب مبی للفاعلدر
 تغلب باندن الف ضمیری ابوانه راجعدر یهو دی ایدرلر) (و نصرانه یهودانه کیدر
 هر خصوصده نصرانی ایدرلر دیکدر) (نصران شامده بر کوک اسمیدر بودین اول اول کوک
 خلقتدن ظهور ایلدی بیکچون اکانیت ایدوب نصرانی دیدیلر) (و مجسانه سابقا کیدر باید
 و صیغه ده مجوسی آتشد طمانه دیرلر فارسیجه کیردیرلر کاف عجمک فحبله) (یعنی مجوسی
 ایدرلر دیکدر) (محصول معنی) (موالد دن بر مولود طوغانز الا خلقت اسلام اوزرینه یعنی
 دین اسلامه قابل و ایمانه مستعد خلق اولور شویله که کندی حالی اوزره قالب خلاف
 دین اسلامدر کیمسه به مقارن اولمازه مؤمن موحد قالور) (پس باباسی و اناسی اتی یهودی
 ایدرلر یهود دیر ایه و نصرانی ایدرلر نصرانلر ایه و مجوسی ایدرلر مجوسلرایسه و زبرک
 بو حدیثی سوغندن فهم اولور که مذکور بر سر طفل اوله لیکن حکایه نک اولی جوانلکنی
 کوسرر علی کل حال حکایه تعارضندن سالم اولماز الانجوزه ارتکاب ایلله معلوم اوله که وزیر
 کلامی حدیث شریف ایله تأیید ایلدی کی بویکی بیتله تأیید ایدر * قطعه * باید ان یار
 کشت همسر لوط * خاندان نبوتش کم شد * با حرف صله) (با حرف مصاحبت) (بدان بدک
 جمیدر یارامزلر دیکدر یار یولداش) (کشت فعل ماضی مفرد غائب اولدی دیکدر) (همسر
 بونده باشدش دیکدر) (حضرت لوطه اضافتله خاتونی مراد اولور) (خاندان اهل یت معنانه در
 نبوته اضافتی لامیه در) (شین ضمیر حضرت لوطه راجعدر یعنی حضرت لوطک پیغمبر لک

رد شمعی
رد ابن سید علی و سروری
و شمعی و کافی

مطلب

خاندانی و اهل بیتی (کم شد کاف عجمک ضعیله بتدی یعنی ضلالت دوشدی (محصول بیت)
 حضرت لوطک خاتونی یازامزله یا خود یازامزله یار اولدی یعنی یازامزله قوشلده یعنی چون
 حضرت لوطک اهل بیتی کم اولدی یعنی ضایع اولدی (حضرت شیخ دیمک استر که مذ کوره
 خاتون حضرت لوطک همسر یکن و حرم نبوت اولمشیکن یعنی منبع هدایت اولان نبوت
 اضافله شرف بولش خاندان عظیم الشان ایکن ضلالت اهلنه قوشلما غله ضاله اولدی
 (غرض یازامزله مصاحبت اید و بدکار لره یار اولما ناک طبیعت انسانیده قوت تأثیرین
 پیاندر (نبوتش ضمیرینی همسره ارجاع اید و ب معناسنی اول خاتونک نبوتی خاندانی ضایع
 اولدی دین خاتونه نبوت اثبات ایلش بو خود جا نزدکل * سک اصحاب کھف روزی
 چند * پی نیکان گرفت و مردم شد * (سک سبک فنی و کاف عجمله کلب دیمکدر یعنی
 ایت (اصحابه اضافتی لامیه در (و کھفه کذک (مغاره به کھف درل (اصحاب کھفه
 اضافتی ادنی ملاسه ایلده در (بونجه ییلار انده یا توب انده کم اولدقلر یچوندر (روزی
 (یا حرف وحدت (چند جیم عجمک قحله نیجه دیمکدر (پی بونده بای عجمک قحله ایزوارد
 معناسندر نیکانه اضافتی لامیه در (نیکان نونک کسیر یله و کاف عجمله نیکان جعیدر ایولر
 دیمکدر (گرفت فعل ماضی مفرد غائب طوتدی دیمکدر فاعلی تختده ضمیر سکه راجعدر
 مردم بونده انسان دیمکدر (محصول بیت) اصحاب کھفک سکی بر نیجه کون ایولر ازین
 واردین طوتدی یعنی ایولره اویدی و مردم یعنی انسان مرتبه سنه واصل اولدیکه انسانله
 جسته بله کیره کیرک تنکه مشکوه اتوارده ییورر که (عجل ابراهیم (و کیش اسمعیل (وناقه
 صالح (و یفره موسی (و حوت یونس (و جار عزیر (و غله سلیمان (و هد هد بلقیس (و کلب
 اصحاب کھف (وناقه محمد و علیهم الصلوٰۃ والسلام بونلر جعافوج صورتده جسته داخل اولورلر
 (پس بونده سک قیامتده آدم صورتده مختل اولوب جسته کیره کیرک دین عسندی
 سولش (مردم بونده مفرد در مردم معناسنه دین مردی بلزیمش (حضرت لوطک
 زوجه سی حکایه سی و اصحاب کھف قصه سی کتب تفاسیرده و شروح احادیث شریفده مفصل
 یازلده ییچون بونده بیاتی ترک اولندی * این یکفت و طائفه ازنده ماء ملک با و بشفاعت
 یارشند تا ملک از سر خون اودر گذشت و کفت بخشیدم اکر چه مصلحت ندیدم *
 این یکفتک فاعلی و قائلی وزیر شفیعدر (طائفه یا حرف وحدت (و هرزه حرف توسل
 (ندما ظاهر بودر که بونده ندما مصاحبلر معناسنه اوله اما التفاسیرده بوجه بولمیدی
 بلکه ندیم باده مصاحبنه دیمش و جعی ندما کلور کسر نونله دیمش (ملکه اضافتی
 لامیه (یا حرف مصاحبت (او وزیر راجعدر (بشفاعت (یا حرف ظرف (یار بولدش
 بونده قرین مراددر (یا حرف تعلیل (سر خون او سابقا تحقیق و بیان اولندی یعنی قاتی
 هوا و هوس سود استدن (در حرف تأکید (کذشت یکدی (بخشیدم فعل ماضی
 متکلم وجده بفشلدم دیمکدر (محصول ترکیب (وزیر شفیع بو حدیث شریفی و بو ابکی بیتی
 او قودی و پادشاه مصاحبلرندن بر طائفه انکه شفاعتده یار اولدیلر تا کیم پادشاه او غلانتک فان
 دوکک هواسندن یکدی دخی دیدی قاتی سکا بفشلدم اکر چه لایق و مناسب کوردم * رباعی *
 * دانی که چه کفت زال بارستم کرد * دشمن نتوان حقیر و بیچاره شمرد * دانی فعل مضارع
 مفرد مخاطبلر استفهامی متضمن (که حرف بیان (زال بونده رستم داستانک باباسی مراددر
 (کرد کاف عجمک ضعیله بهادر دیمکدر اضافتی بیانیته در (دشمن شمرک مفعول اولی (و حقیر
 مفعول ثانسی (بیچاره حقیر معطوف (شمر بونده مصدر معناسنه در (زیرا نتوانده رایجدر

دشمنی

دشمنی و کافی
دشمنی

استقبالیت

استقبالیت ملحوظیلا صایق دیمکدر * ندیم یعنی آب زسر چشمه خورد * چون پیشتر آمد
 شتر بار برد * سر چشمه بکار باشی دیمکدر (خرد خاک ضعی و رانک سکونیه اوواق دیمکدر
 ازاجق معناسنه (شتر دوه (بار بونده یو کسر جل معناسنه کسر حایله (محصول رباعی)
 خطاب عام طریقیله ییورر بلور مبین رستمک باباسی زال بهلوان و بهادر رستم نه دیدی
 بوندن صکره اوج مصراع بقول زالدر یعنی دشمنی حقیر و بیچاره صایق اولماز حاصلی زبون
 اعتقاد ایلک اولماز (بیت مقام تعلیلده در زیر اوجوق کوردک که اوواجق و ازاجق بکار
 باشندن صوچونکه زیاده کادی دوه پی یو کبله کورتدی یعنی کاه اولور که دشمن قوتلور
 واندن سز مدیکک ایشلر ظهور ایدر (رباعی بر بنه قطعه یازان بلزیمش (رستم کرد کاف
 عربله دینلر خطا ایلش * فی الجمله وزیر پسر را بخانه برد و باز و نعمت پیوردر و استاد و ادیب
 بتریش نصب کرد حسن خطاب ورد جواب و سائر آداب ملوکش بیا موختند تا در نظر
 همکنان پستیده آمد باری وزیر از شمائل و اخلاق در حضرت ملک شمدی کفت که
 تربیت عاقلان در وی اثر کرده است و جهل قدیم از جبلت او بدر برده ملک را ازین سخن
 تبسم آمد و کفت * بیت * عاقبت کرک زنده کرک شود * کر چه با آدمی بزرگ شود * فی الجمله
 حاصل کلام بعضی نسخده استاد و ادیب و او عطفله واقعدر (فی الحقیقه بیا موختند و عاقلان
 کله رینه مناسب بودر و معجده بونی اقتضا ایدر فئامل (پیوررک و نصب کردک فاعلی وزیر
 مذکوردر (کردند یازانلر فاعل ملاحظه سنی ایلماشلر و سجعدن غافل اولماشلر (ادیب
 فعل یعنی فاعل در ادب تعلیم ایدچی کیمه ادیبدن صکره را یازانلر موجود نسخده لره مخالف یازماشلر
 (یا حرف تعلیل (حسن خطاب یعنی هر کسه لطف و حسنه تکلم و خطاب ایلکی (وزیر جواب
 یعنی رد جوابی حسن و لطیفه حاصلی و چه معقول ایله جوابی رد ایلکی (ساز بونده جیم
 معناسنه در (آداب ملوک لامیه در پادشاهلره لایق ایدلر دیمکدر (شین پسر راجعدر (یا
 حرف تعلیلدر حتی معناسنه (همکنان هانک فنی و کاف عجمک کسیر یله لفظه شتر کردر
 جمع و اقران و امثال بیتده حاصلی اسم جمعدر (شمائل شمائلک جعیدرشینک کسیر یله (و اخلاق
 خلک جعیدر خاک ضعی و لامک ضعی و سکونیه عطفله تفسیری قبیلند ندر خوینلر دیمکدر
 (حضرت بونک کی برده حضور معناسنه در (شمه بونده ازاجق معناسنه در (یا حرف وحدت
 (و هرزه حرف توسل همزه پی حرف وحدتدر دین بلزیمش (که حرف رابط مفعول قولدر (تربیت
 عاقلان مصدرک فاعله اضافتدر (در حرف ظرف (یا خود حرف صله (وی ضمیر پسر در
 (تربیت عاقلان مبتدا (اثر کرده است خبری (جبلت خلقت معناسنه در (بدر برده
 افتده طسره ایلش دیمکدر اما مراد اخراج و ازاله در (ملک را بونده را حرف صله در
 (تبسم کلمه (حاصلی خنده کادی و بویی او قودی (کرک ابکی کاف عجمکدر (واولکبسی
 مضمومدر و راساکن (با آدمی انسان ایله دیمکدر (بزرگ بانک و زانک ضمیر بله و رانک سکونی
 و کاف عجمله اولو و ییوک معناسنه در (بزرگ شود ییوک اولور و پیور (محصول کلام)
 وزیر او غلنی اوشه ایلندی و ناز و نعمتله بسلدی و استاد و ادیبی او غلانتک تربیه سنه نصب
 ایلدی تا کیم حسن خطاب ورد جوابی اکا تعلیم ایدیلر و جیم سلامین آداب و ارکاتی
 اکا و کیرتیدیلر حتی جمع اقران و امثال نظرند مقبول کادی (سوق کلام اول معنای
 افهام ایدر که وزیر او غلانی اوغل ایدمش اوله که انکه بوقدر نقید ایلش (برکره وزیر
 ایلک شمائل و اخلاقندن پادشاه حضور زندم بمقدارین سوبلدیکه عقلا تربیه می اکا
 تأثیر ایلشدر و جهل قدیمی آنک خلقت و طبیعتندن چقرمش پادشاهه بوسوزدن کلمه

رد ابن سید علی
رد ابن سید علی
و سروری

رد سروری و شعی
رد سروری و شعی

ردشعی

کلدی و دیدی عاقبت خورد انیکی خورد اولور اگر چه که انسانله بیور (یعنی خورد انیکی انسان
 انده ده بیورسه برنجلیکی ترک ایلز) که تربیت عاقلان مابعدیه و زیرک مقول قوائه داخل
 اولوب بلکه حضرت شیخ و زیرک مقه و دنی بیان ایراد ایلک ایچون کنور مندر دین کلامک
 روحنه واصل اولماش قائل * سانی دور برین برآمد طائفه او باش محله در او یوسلند و عقد
 مراوقت بسلند تا بوقت فرصت و زیر آباد و سرش بکشت و نعمت بی قیاس برداشت و درمغاره
 دزدان بجای پدر بنیست و عاصی شد ملک دست تحیر بدندان گرفت و کشت * سالی باحرف
 وحدت (برین بوتریت و رعایت اوزرینه کلدی یعنی بو حال اوزره برانکی بیل یکدی (طائفه
 همزه اضافت ایچون کیش (وحدت ایچوندر دین خطا ایلش) (او باشند بونده لوندلر مراددر
 (او باشه اضافت بیانه در (مخایه اضافت لامیه در (در حرف صله اوضمیری بسمه راجعدر
 یوسلند اولاشد و قاشدیلر حاصلی انکله مختلط اولدیلر عقد عینک کسر بله بوغنی (مرا فقه اضافتی
 بیانه در (تا بونده حتی معانسه در (بوقت فرصت باحرف ظرف و اضافت لامیه در (محصول ترکیب
 برانکی بیل بو حال مذکور اوزره یکدی و زیرک محله سی لوندلری او غلانه فرشدی و انکله الشیدیلر دخی
 بولداشلق عقدنی باغلدیلر یعنی اتفاق ایلدیلر (نا فرصت وقتند و زیری یکی او غلبه قتل ایلدی
 و بی حد و بی قیاس نعمت قالدردی و حراملر مغاره سنده بابامی رنده اوتوردی و عاصی اولدی
 سوق کلامدن فهم اولان بود که مذکور بسمه سردار لری او غلی اوله پادشاه اسیدیک
 حیرت الینی دندانیله طوندی (یعنی الینی حیرتین ابصر دی و دیدی * قطعه * شمیر نیک
 ازاهن بدچون کند کنی * نا کس بتریت نشودای حکیم کس * شمیر شیک فنی و کسر یله
 قلیج که اضافت بیانه در ابو قلیج (کنندک مفعول سمر یحیدر (وازهن غیر صر یحیدر (یده
 اضافت بیانه در برامز درمردن دیمکدر (چون و او اصلیه ایله استفهام انکاری بی مفید در
 (کسی یای وحدت فاعل کند در (نا کس الحق دنی الاصل دیمکدر (بتریت باحرف سبب نشود
 فعل نی مستقبل شویندن اولماز دیمکدر اسمی تختنده نا کسه راجع ضمیر و خبری کسدر (وای
 حکیم معترضه (محصول بیت) پادشاه حیرتین الینی ابصر دی و دیدی ابو قلیج برامز درمردن
 نتیجه ایدر بر کیمه یعنی بر نسنه نیک اصلی برامز اوله اتی بر کیمه نتیجه ابوالیدر ایدم ای عاقل نا کس
 و دنی الاصل تربیتله کس اولماز حاصلی اصلی برامز تربیتله ابوالماز نشودی شدنن اشتقاق
 ایلین مصادر احوالندن غافل اولورمش * باران که در لطافت طبعش خلاف نیست * در باغ
 لاله روید و در شوره بوم خس * باران یغور (که حرف رابط صفت (لطافت طبع لامیه
 شین بارانه راجعدر (خلاف ظرفک فاعلیدر (در باغ رویدک ظرفیدر (ولاله مفعول اگر متعبدی
 اعتبار اولورسه تضمین طریقله و لازم اعتبار اولورسه (لا له مبتدا (و روید خبری
 (و رویدک صله سی بر مقدر نسنه اولور مثلا از سیش و از وکی (در شوره در باغ معطوفدر
 (بوم بر در زمین معانسه (پس شوره بوم چورق بر دیمکدر که آنده اوت بزم (خس خاتک فنی ایله
 چورچوب معانسه در (محصول بیت) باران که انک لطفله طبعده خلاف یوقدر (یعنی هر برده
 طلی باغ هیچ بر برده ککک یغماز بویه ایکن باغده لاله بتورر (و شوره برده چورچوب
 بتورر یاخود انک سبیلله باغده لاله بتورچورق برده خار و خس حاصلی هر برک نیسه
 استعدادی وار ایسه اتی بتورر معلوم اوله که سید علی زاده ظاهر بود که روید رو باند معانسه در
 اشتراک و یا مجاز طریقله دید و سکنه سروری اعتراض ایلش لیکن اعتراضی قانون ملاحظه
 اوزره دکدر قائل (و شوره بوم چورق بر دید و کتده دخل ایلش که مفرد ظن ایلش دیو حال
 بو که تفسیرندن هیچ بر وجهه افراد کلا نمز زیر اعز بی تفسیرنده ارض ذات ملح دیمش و ترکیده

رد کافی

رد کافی

عربی لغت کرده او باش الناس
 الاخلاط دیمش یعنی ناسک
 در تنبسی او شایده دیرل

رد سروری

چورق

چورق بر پس دخلی برنده دکل و لفظ شوره مضای قدر یومه لیکن همزه ضرورت وزن ایچون
 حذف اولندی دید و کیده فاسددر زیر اصلی بوم شوره ایدی اضافتله صکره اضافندن قطع
 ایدوب ترکیب مزجی ایلدیلر پس بالفعل اضافت دعواسی باطلدر (رویدی رستن دن اشتقاق
 ایلین اشتقاق احوالی بلزیمش * دیگر * زمین شوره سنبل برینار * درونضم عمل ضایع مکران *
 زمین شوره بیانه در بوم شوره کی تنکه ذکر اولندی زمین مبتدا (برینار فعل نی استقبال مفرد
 غائب لغتده یوقادی کتور مز دیمکدر اما بونده حاصل ایلز و بتورر مز دیمکدر خبر مبتدا در
 (وسنبل مقدم مفعولیدر و ضمیری زمین شوره به راجعدر (نظم عمل بیانه در (مکران فعل نهی
 مفرد مخاطب ایله دیمکدر نظم عمل مفعول اولی (وضایع مفعول ثانیه (محصول بیت) چورق
 بر هرگز سنبل کتورر (پس زمین شوره ده نظم عملکی ضایع ایله یعنی سنبل بتورر میچون کاسعی
 و کوشش ایله که بی فائده در نظم عمل عبار تلمی و او عاطفه ایله ایراد ایلین معنایه واصل دکل
 ایمش * نکوی بایدان کردن چنانست * که بد کردن بجای نیک مر دان * نکوی باحرف
 مصدر ایلک دیمکدر (بایدان باحرف صله کردنک نکوی مفعول صریحی (و بایدان غیر صریحی
 چنانست مصراع ثانی به مرهوندر (که حرف بیان بد کردنک مفعول صریحی و بجای غیر صریحی
 جای عهده و حق معانسه اولجه باحرف ظرف اولور اما مقیم اولجه باحرف صله در و اضافتی
 لامیه در (نیک مر در ترکیب مزجیدر اصلنده ترکیب اضافی ایدی یعنی مر دینک صکره اضافتی
 فسخ ایدوب ترکیب مزجی ایلدیلر که قانون نری بودر (مر دان الف و نون ادات جمعدر
 (محصول بیت) برامز لایله ایلک ایلک ایوره یارامز لایله ایلک کی در یعنی یکسیده برامز در حاصلی
 یارامز لایله رعایت و تعظیم ایلک ایوره اهانت و تحقیر ایلک کیدر نامعقولقده یاخود مراد بواوله که
 برامز لایله رعایتک عوضی اهانتدر و ایوره اهانتک عوضی رعایتدر برابردن بد کلور هر قدر که
 ایلک ایلک و نیکدن نیک کلور هر قدر یارامز لایله ایلک و الله اعلم * حکایت * سر هنک
 زاده رابر در سرای اغلش دیدم که عقل و کیاستی و فهم و فراستی زائد الوصف داشت هم
 از عهد خردی آثار بزرگی در ناصبه او پیدا * سر هنک چاوش و جری باشی لغت کرده بوا یکی
 کیمه به تعیین ایلش پس نیچه کیمه به تعیم ایلین یا شدن تعیم ایلش (زاده ده یا حرف وحدت
 و همزه حرف توسل و ادات مفعول (بظرفیت افاده ایدر (در سرای اضافتی لامیه در (اغلش
 اضافتده بویه در (اغلش همزه نیک و لامک ضمی و غینک سکونی و میمک کسر یله جنکیر خان
 نلندن بر پادشاهک اسمیدر پس ایکی ضمه ایله دینلر ایهام ایلش (که حرف رابط صفت
 کیاستد بر کلک و یا حرف تنکیر (فراست هطف تفسیری کی در (و یا حرف تنکیر (زائد الوصف
 وصفندن بیرون (عهد خردی لامیه (عهد زمان و خرد او واق بونده کوچک مراددر و یا حرف
 مصدر (آثار ترک جمعیدر بونده نشانلر مراد (در بزرگی به اضافت لامیه در (و یا حرف مصدر (ناصیه
 اقتده الین اوزرنده اولان صاچه دیرل بونده الین مراددر (یعنی پیشانی پید الاچ واضح دیمکدر
 (محصول ترکیب) سلطان اغلش قبوسنده بر سر هنک زاده کوردم که عقلی و بر کلکی و فهم
 و فراستی وصفندن زیاده ایدی یعنی بو اوصافی تقریر و تعییدن و وصف و بیانن بیرون ایدی
 او واقفنی زمانندن دخی اولوق اتاری و دولت و سعادت نشانلری التنده ظاهر و هویدا و باغ و غایبان
 ایدی یعنی عظیم الشان اولاجنی کوچکلو کنند معلوم ایدی * بیت * بالای سرش زهوشندی *
 می تافت ستاره بلندی * بالا بونده اوست معانسه در عریجه فوق دیرل سره اضافتی لامیه در شین
 ضمیر سر هنک زاده به راجعدر (ز حرف مبتدا) هوش اوص در (یعنی عقل) متداد آن نسبت باحرف
 مختصر می تافت حکایت حال ماضی بلدری یعنی تابان و درخشان اولوردی دیمکدر (زهوشندی

رد شمی

رد سروری
رد کافی

رد شمی و کافی

رد سروری و کافی

رد سروری و شمی

بوفعله متعلقدر (ستاره فاعل مبتاقتدر بلندی به اضافتی بیانه در) بلند بود چه دیگر در رفعت معنایه
 (محصول بیت) سر هتک زاده نك باشی اوزره اوصولوغندن رفعت کو کبی تابان و درخشان ایدی یعنی
 کو چکلکندن صاحب عز و سعادت اوله جفته سیاسی دلالت ایدر دی (حاصلی جفته آنار سعادت
 و دولت نجبی لامع و درخشان ایدی بالای سرش اولنده در تقدیر ایدوب در بالای سرش دین فارسی
 یلزامش زهوشندی ستاره بی بیاندر دین ابویان ایلماش * فی الجمله مقبول نظر حضرت سلطان
 آمد که جلال صورت و کمال معنی داشت * که حرف تعلیل (چال کوزلکدر حسن کی صورتدن
 مراد شکلدر یعنی روی (و معنادن اخلاق و اطوار یعنی امور باطنی) داشت لغته ملوتدی دیمکدر
 اما استعمالده وارلقدن عبارتدر (محصول ترکیب) حاصل کلام مذکور جوان نظر ساطعناک
 مقبول کلدی یعنی پادشاهک مقبول اولدی زیرا شکلی و صورتی کوزل و کمال اخلاقی
 و اطواری وار ایدی حاصلی ظاهری و باطنی معنور ایدی زیرا هم حسن صورتیه و هم کمال سیریه
 مالک ایدی * و حلما گفته اند توانگری بهرست نه بمال و بزرگی بعقلست نه بسال * توان
 مطلق قوتدر (و کر کاف عجمک فحیله کاردن مخففدر ادات فاعل بی معنایه توان ایله
 ترکیب اولغله غنی معنایه افاده ایدر که ترکیبه بای دیرلر (و یا حرف مصدر در) با حرف
 مصاحبت (و هنر صنعت و صنعتده مهارت دیرلر اما استعمالده عیبیه مقابلدر که عریجه منقبت
 دیرلر مینک و ظافک و بانک فحیله یله مقابلی مثلیدر عیب معنایه (بزرگ اولو) و یا حرف مصدر
 اولواق دیمکدر بونده عظمت و نباهت شان مراددر (محصول ترکیب) و حکما و عقلا دیمکدر که
 غنیلق و بایلق هنر ایله در یعنی معرفت و کمال ایله در مال ایله و اسباب دنیویه ایله دکلدر
 و اولولوق و بیوکک عقل ایله در ییل ایله دکل یعنی سن و سال ایله و جوق بشامق ایله دکل
 یعنی عقلا نظر نده عاقل و کامل جوان نادان پیر سال خورده دن معزوم و مکرمدر حاصلی
 عقل و کمال اولایمجه جوق بشامق فائده ایلز دیمکدر * انای جنس او برو حسد بردند و بخجای
 منم کردند و در کشتن اوسعی بی فائده نمودند * انای جنسندن مراد سار چاوش زاده لر در
 (با حرف مصاحبت (خیانت معروف (و یا حرف وحدت یا سز ابراد ایدلر جمیع نیتیه
 مخالف باز مشلر (کشتن او مصدرک مقعوله اضافتدر (محصول ترکیب) اول سر هتک
 زاده نك انای جنسی اکاحسد ایلدیلر یعنی پادشاهک منظور نظری و مقبول خاطری
 اولد یعنی قسندیلر و برخیا نله اتی منم ایلدیلر * قتلنده بی فائده سعی کو ستر دیلر اما
 کار کر اولمادی مصراع * دشمن چه کند چو مهربان باشد دوست * مهر محبت (و بان
 ادات فاعلدر بی معنایه (محصول مصراع) دشمن نه ایلکه قادر در چونکه دوست اهل
 محبت و شفقت اوله یعنی بر کیمسه که بر کیمسه دوست و یار ایدینه دشمن ییک درلو اغوا ایدرسه
 دوستلخی بوزماز * ملک پرسید که موجب خصمی ایشان در حق تو چیست گفت در سایه
 دولت خداوندی همکنارا راضی کردم مکر حسود را که راضی نمیشود الا بزوال نعمت من * که
 حرف پسان (موجب بونده سبب معنایه در اضافتی لامیه در) خصم بونده دشمندر (و یا
 حرف مصدر (و همزه اضافت ایچون کلشدر که لامیه در) سایه دولت پسانیه در
 (خداوندی به اضافتده بویه در) یا حرف نسبت (همکنان جمیع) را ادات مفعول (مکر
 ادات استثنا (حسود را را ادات مفعول) که حرف تعلیل (یا حرف استثنا) یا حرف مصاحبت
 (زوال مصدر در زال بزول دن یعنی نصربانک اجوق و او یسندن کتک معنایه (نعمته
 اضافتی مصدرک فاعله اضافتدر (و نه اضافت لامیه در) (محصول ترکیب) پادشاه بونک

رد این سید علی
 رد کافی

شاهدی
 نه جاه ایله در نه مال ایله در
 بکم اولواق کمال ایله در

رد سرورزی و کافی

خصوصی صند به خواهانک ایلدکاری مکر و حیل به مطلع اولیجیق بو که سؤال ایلدیکه انلرک
 منک حقهده خصوصیتلرینک سبی ندر یعنی عداوتلرینه باعث ندر پسردیدیکه پادشاهک
 سایه دولتده جمیع قیو قولنی راضی ایلدم الا حسودی که راضی اولماز الا بنم نعمتک
 ز والیه یعنی مراد لری بی باب سعادتکزدن معجور و نعمتکزدن دور ایلکدر * دولت
 و اقبال خداوندی باد * دوات و اقبال بونک کبی یولده عطف تفسیری قیلند ندر
 (خداوند اضافتی لامیه در) و یا حرف نسبتدر (باد موقع دعاده فعل امر غائب صیغه سیدر
 یعنی پادشاهک دولت و اقبال اولسون دیمکدر صحیح نسخهلر بویه واقعدر تقدیری دائم و یا باقی
 وثابت و یا جاویددر (پس و الفاظک بر یستی کائنده اثبات ایدلر صحیح نسخه ره مخالفت ایلشار
 وقتا که پسرا بزوال نعمت من دیدیمه لازم اولدی پادشاهک دعاسله تعقیب ایلکه اگر چه که
 رومده عادت ابتدای کلامده دعا ایلکدر (مثلا سلطانم صاغ اولسون دیرلر اندن صکره تکلمه
 ابتدا ایدلر * قطعه * توأم آنکه نیازم اندرون کسی * حسود راجه کنم کوز خود برنج
 درست * توأم فعل مضارع متکلم وحده توأمیدن قادرم دیمکدر (ان اسم اشارتدر) و پر را
 مقدردر تقدیری توأم آن رادر (که حرف بیان (نیازم فعل نیی استقبال متکلم وحده بونده
 متعدیدر انجیم دیمکدر لازمه کلور انجیم معنایه (اندروندن مراد خاطر در جوف دین
 اصابت ایلماش (کسی به اضافت لامیه در) (حسود را ادات مفعول) کنم فعل مضارع
 متکلم وحده در کیدندن بونده ایلیم دیمکدر تقدیری چه چاره کندر (حسود کتک مقدم مفعول
 اولو) (وجه مفعول ثانیه) (کو که حرف تعلیل (او ضمیری حسوده راجعدر) خود بونده
 روم ضمه ایله و واور سمیله کندی معنایه در) (برنج با حرف ظرف رنج رانک فحیله زحمت دیرلر) با
 در متضمن اولدیغی معنای ظرفیتی تا کید ایدر (بایه زانک دینلر زانک دیمشدر) درست سین و تا ادات
 خبر در همزه بختیه ایله یا زانلر همزه بی زانک یاز مشلر (محصول بیت) قادرم اکا که کیمک نك
 خاطر بی پریشان و دلنی رنجیده ایلیم یعنی هیچ برو جهله کیمه بی آزار ایلیم اما حسوده
 نه چاره ونه درمان ایدیمکه اول کندودن رنج و بلا ده در یعنی حسد مختع الا زاله بر ذاتی
 و جلی مرصدر آتی اندن رفع ایدوب ازاله سنه قادر دکل * بمر تا برهی ای حسود کین رنجیست
 * که از مشقت آن جز بمرک نتوان رست * بمر با حرف تا کید میر فصل امر مفرد مخاطب
 اول دیمکدر عریجه مت دیرلر (تا حرف تعلیل (برهی با حرف استقبال رهی رانک فحیله فعل
 مضارع مفرد مخاطبدر بونده قورنلاسن دیمکدر (کین اصلنده که این در) که حرف تعلیل
 و این اسم اشارتدر حسده (رنجیست با حرف وحدت (که حرف رابط صفت) مشقت آن
 اضافتی لامیه در ورنجه اشارتدر (بمرک با حرف مصاحبت مرک موت معنایه در) رست
 بونده رستن معنایه در زیرا نتوانده بوی استقبال و اردر (محصول بیت) ای حسود اول
 نا کیم مرض حسودن خلاص بولاسن زیرا بوحقد و حسد بر المدر که انک مشقتندن موتدن
 غیر عی علاجه خلاص بولتی ممکن دکل یعنی حقد و حسد بر مرصدر که چاره و درمانی موت
 وفوتدر زیرا امر ذاتی و جلیدر * قطعه * شور بختان بارزو خواهند * مقلانرا زوال نعمت
 وجاه * شور بخت بونده بد بخت معنایه در اصلنده قرشمورش طالعلو دیمکدر (الف ونون
 ادات جمعدر) شور بختان مبتدا (و خواهند فعل مضارع جمع غائب خبر مبتدا استرلر و دیرلر
 (و بارزو با حرف مصاحبت و بارزو الف ممدود ایله شوق و اشتیاق معنایه در خواهند
 متعلق یعنی مفعول غیر مرصدر (مقلان اصحاب اقبال معنایه در) (الف ونون ادات
 جمعدر) (و ادات تخصیص (زوال خواهندک مفعول مرصدر و نعمته اضافتی مصدرک

رد این سید علی
 و سرورزی

رد سرورزی
 و شعی و کافی

رد سرورزی

رد این سید علی
 و سرورزی

فاعله اضافیست (وجاه نعمه معطوف بجاه منصب معنایست در (محصول بیت) بد بخت
 و بر کشته طالع اولی اهل اقبال و دولتک ارزو و استیافه نعمت و جاهلرتک زوالن استرل یعنی
 کندوری کی تمام عالمی شور بخت و بی نعمت وجاه اولدقلرین استرل (بیت) ای بجای استریش
 یقلاقی یقلاقی آنکیون هب کوزلر بی وفا اولسون دیرین * کر نیند بروز شیره چشم *
 چشمه آفتاب راجه گاه * نیند فعل نفی استقبال مفرد غایبدر ییندندن اگر کورمرزه دیمکدر
 (بروز باحرف طرفدوز بونده کوندز معنایست در که عریجه نهاردیرلر) شیره اصلنده وصف ترکیبدر
 شیهه بریدنن کیچه او جوی معنایست صکره براسه جنسه اسم اولدی پس چشم ایلله وصف
 ترکیبی اولدی کیچه کوروب کوندز کورمین کیسه به براسه کوزلی دیمکدر چشمه آفتاب بونده همین الشمس
 معنایست در کونش چشمه سی اضافت بیانیه در را حرف اختصاص (چه گاه تقدیری چه گاهست
 (محصول بیت) اگر براسه کوزلی اولان کیسه کوندز کورمرزه آفتاب چشمه سنک نه گاهی وار
 (یعنی اول شخصک کوندز کورمدوی آفتاب قصورندن دکلدر بلکه کندینک اول مرصندندر
 (بونک تقدیری چشم شیره ایلین وصف ترکیبی دن آگاه اولدوغندن ترکیب اضافی به
 از تکاب ایلش) واکرر وزده شیره نک کوزی کوریه دیننده اثرجه کش (مصراع ثانینک
 معناسنی آفتاب چشمه سنک نه گاهی وار (زیرا بوقباح شمسدن دکلدر بلکه یاراسه نک
 کندوسندندر دین مصراع اولده ایلدوکی خطایی تأید و تأکید ایلش (بعضی شراح
 شیره عبارتتک اصلی شیرنده در دیمش (و بعضیاردایدوب شیره اصل وضع اوزره اقتدر دیمش
 (و بعضی حق بودر که شب پرنددن مأخوذ اولغه مانع بودردیمش (لیکن حق بودر که
 اوچی یله اصابت ایلماش (زیرا اصلنده پرند شیدر سارمتقتادن اولان ترکیبیلر کی
 (شیره چشمک معناسنی ای عینه دین معلومدر که ایکی اولکتلر کی وصف ترکیبیدن آگاه
 اولماش * راست خواهی هزار چشم چنان * کور بهتر که آفتاب سیاه * راست بونده
 کرچک و طوغری معنایست در (خواهی فعل مضارع مفرد مخاطبدر دیلرسک معنایست
 (یعنی معنای شرطی متضمن در جواب حق بودر دیمکدر (هزار یلک دیمکدر عریجه
 (الف دیرل لامک سکونیه اسم عدد در مبتدا واقع اولش (چشم چنان موصوفک صفته
 اضافتی قیلندندر و میر هزار (کور مبتدای ثانی (بهتر خبری و جمله اسمیه خبر مبتدای
 اولدر که من تفضیلیه معناسنی متضمندر (آفتاب مبتدا (و سیاه خبری (محصول بیت)
 طوغریسین دیلوب کرچکین استرلک یلک براسه کوزلینک کی کور اولق بکر که رقرص
 آفتاب سیاه اولقدن زیرا بر فاج شیره کوزلی کیسه اعمی اولندن عالم ضرر مژنب اولساز
 اما آفتاب سیاه اولقدن تمام عالمی ظلمت قیلار (اگر خواهی که هزار چشم چنان یعنی شیره
 چشمی کی کور اولق بکر کدر آفتاب سیاه اولقدن راست دیلرسک (پس راست خواهی
 معنی جهنده شرط محذوفه جوابدر دین تطویل کلام ایلش بلا فائده زیرا معنی دید بکمر
 کیدر بویه دکل سن صحیح دیلرسک یلک براسه کوزی کی کوز کور اولق اولیدر آفتاب سیاه
 اولقدن دین مقصود یته واصل اولماش یینک معناسنک تحقیقنده اولقوله یلک دانه
 چشم اعمی و نایینا اولق بکدر آفتاب بی نور وضیا اولقدن دین اولقوله یلک دانه چشم
 عبارتنده ابهام ایلش * حکایت * یکی از علوک عجم حکایت کنند که دست تطاول
 بمال رعیت دراز کرده بود و جور و اذیت آغاز * که حرف بیان (دست تطاول بیانیه تعدی
 وظلم الینی دیمکدر باحرف صله (مال رعیت لامیه) دراز کرده بود اوز ایش ایدی (دراز
 مالک فحشی و کسریله اوزون دیمکدر بونده دست تقدیر دن عجلاندر (اذیت فتح همزه

رد این سید علی
 رد شعی
 رد شعی

رد این سید علی
 و سروری و کافی

رد سروری

رد این سید علی

رد سروری

رد کافی

و کسر

و کسر ذال و تعدید یا ایلله رعیت وزنی اوزره الحکمک دیمکدر ایضا معنایست (آغاز دن صکره
 بر کرده بود تقدیر اولتور که اولکی فقریه مطابق اوله (محصول ترکیب) عجم یاد شاه لردن
 برین حکایت ایدر که تعدی وظلم الینی مال رعیت اوزر ایش ایدی و جور و جفا و ایدایه
 باشلش ایدی * خلق از مکائد ظلم در جهان برفتند و از کریت جورش راه غربت گرفتند *
 خالقندن مراد سلطانی الله اولان قو مدر (مکائد مساجد وزنی اوزره جمع مکیده در
 جمع کید دینلر اصابت ایلدیر (ظلمه اضافتی بیانیه در (در حرف صله (جهان عالم) برفتند
 بونده طاغوتلار دیمکدر (کریت کافک ضمیمه لغته غم و غصه دیمکدر) اما بونده شدت
 معنایست در جوره اضافت لامیه در (شین ضمیر یکی را از ملوک عجمه راجعدر راه غربت لامیه
 (محصول ترکیب) حکمی و امری الله اولان خلق ظلمک مکر و حیله لردن عالمه طبا غلوب
 کندیلر دخی جور و جفاسی شدت و المندن ترک اوطان ایدوب غربت بولین طومشلسر یعنی
 دیار غربت اختیار ایللر ایدی * چون رعیت کم شد ارتفاع ولایت نقصان پذیرفت و خزینه
 تهی ماند و دشمنان از هر طرف زور آوردند * چون ادات تعلیل (کم کاف عریضتک فحیله
 اکسک معنایست در کاف عجمک ضمیمه دین معنای کم ایلش (ارتفاع افعال باندن مصدر در
 محصول معنایست و لامیه اضافتی لامیه در مراد ملکدر (نقصان نونک ضمیمه مصدر در
 خفران وزنی اوزره (پذیرفت بای عجمک فحیله فعل ماضی مفرد غائب قبول ایلندی دیمکدر
 (قهی نونک فحشی و کسریله و هاتک کسریله خالی معنایست در یعنی بوش (ماند
 فعل ماضی مفرد غائب قالدی دیمکدر (محصول ترکیب) چونکه رعیت اکسکدی محصول
 مملکت نقصان قبول ایلدی خزینه دخی بوش قالدی دشمنانده هر جانیدن زور کتور دیار
 (یعنی هر جانیدن غلبه و هجوم کوسر دیلر زیرا محصول رعایا دن و بچار دن حاصل او اور
 بونلر ایسه ظلمندن غیری مملکت فرار ایلدیلر ایدی پس محصول کیدن آلسون * قطعه *
 هر که فریادرسی روز مصیبت خواهد * کور ایام سلامت بچو افتردی کوش * فریادرس
 وصف ترکیبدر رسیدنن بر کیسه نک مدینه ایشیجه دیلر (و یا حرف تنکیر باحرف وحدت
 روز مصیبت اضافت فی معنایست در (خواهد فعل ماضی مفرد غائب فاعلی هر که ده که به راجع
 تحنده ضمیر (و مفعول فریادرس (و ظرف زمانی روز مصیبتدر (کو خطاب عام (در حرف
 تأکید (ایام سلامت اضافتی فی معنایست در (باحرف صله (جواخرد سخنی معنایست وصف
 ترکیبدر (و یا حرف مصدر (کوش فعل امر مفرد مخاطبدر سعی ایلله یعنی دورش دیمکدر
 (محصول بیت) هر کیسه که مصیبت کوندده یعنی باشنه برایش دوشوب بر حاله او غرادر غنده
 مدینه و فریادنه ایشیجی بر کیسه استرسن اول کیسه به دی ذوق و صفا و سلامت و رفاهیت
 ایامنده سخا و کرم و خلقله حسن معامله به سعی و کوشش ایلله یعنی وقت ضرورتده یار و یاور
 و معین و معاون دیلین کیسه به سوله فراغت و حضور زماننده هر کسه عزت و حرمت اوزره
 اول تا کیم سکا احتیاج وقتنده هر کس فریادرس و مغیث اوله فریادرسی یاسنی حرف مصدر
 دین ظن ایلندر جوان خرد رجل شاب معنایست ده کلور دین غندی سولش * بنده
 حلقه بکوش ارتوازی برود * لطف کن لطف که یکانه شود حلقه بکوش * بنده حلقه
 بکوش اضافتی بیانیه در (زیرا حلقه بکوش وصف ترکیبدر قوافی حلقه لی دیمکدر (معلوم
 اوله که رسوم عجماندر زور خرید عیبیدنک قولنده حلقه بکوش مک تا کیم دهی لردن
 عجمان اوله یعنی بوش اوغلانلردن که رومده اکادر اوغلانلر دراز فرق اوله دیو
 (ارا کردن محققدر ادات شرط) نوازی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب (نوازیندن نونده

رد سروری

رد این سید علی و سروری
 و کافی و شعی

رد سروری

رد سروری

فخحه ده خنده بجای در او خاشامز سک دیمکدر (برود فعل مستقبل مفرد غائبه) (رویدندن کیدر
 دیمکدر) (نوازی نواختدن اشتقاق ایلین طریمش ورودی رفتن دن اشتقاق ایلین طریمش
 (لطیف کن فعلتک قدم مفعولیدر و تکرار تا کید لفظی قیلندندر) (وینه لطف نایندن صکره
 برکن مقدر در) (وکن فعل امر مفرد مخاطبدر کیدندن ایل دیمکدر) (که حرف تعلیل) (یکانه بیه
 عربینک کسری و کاف بحمله یاد معانسته در یعنی آشنا اولین کیمسه) (شود فعل مضارعدر یعنی
 فعل مفرد غائب شویدندن اوله دیمکدر اسمی تخته ییکانه به راجع ضمیر و خبری خاقه بکوش
 (ویکانه مبتدا و مابعدی خبری) (محصول بیت) (خلقه بکوش قولکی یعنی عید عمو و ککی
 اگر او خاشامز سک یعنی رعایت ایلایوب جفا ایدر سک قابو کدن کیدر یعنی بخار فرار ایدر
 حاصلی جوهره تحمل ایدم میوب سنی ترک ایدوب کیدر) (پس امدی لطف ایله یعنی تعظیم
 و تحجیل ایله که ییکانه خلقه بکوش اوله حاصلی ایلک اوزره اولکه هر کس سکا بنده اوله
 حضرت شیخ پنده محفل البیدین صنعتی رعایت ایلش تأمل تدر * روزی در مجلس او کتاب
 شاهنامه همی خواندند در زوال مملکت ضحاک وعهد فریدون * روزی یا حرف وحدت
 او ضمیری پادشاه مذکور را جعفر بر بونده کتاب شاهنامه دن مراد ظاهر افریدوسینک
 شاهنامه معنی اوله زیرا بواسطه مشهور اولدر انکی چون اضافله ذکر ایلدی) (همی خواندند
 او قورلردی دیمکدر حکایت طریقه) (در حرف ظرف زوال مصدر در ذهاب وزنی اوزره
 زال بزول دن یعنی نصرت بایک اجوف و او یستندن) (مملکت اضافه ای مصدر رک فاعله در
 (وضحاک اضافه ای لامید در) (ضحاک و فریدون قصه لری سابقه مفصل بیان اولندی
 (محصول ترکیب) (بر کون مذکور پادشاهک مجلسنده شاهنامه کابی او قورلردی ضحاک
 مملکتی زوالی خصوصنده یعنی انک کی قهار و قوتلی پادشاهک مملکت و سلطنته زوال نیجه
 کلدی و فریدون بر یقیم بی کس شاه زاده ایکن نه وجهله پادشاه اولدی دیو شاهنامه نک بوراسی
 او قورلردی * وزیر ملک را رسید که فریدون کج و ملک وحشم نداشت پرو پادشاهی چه گونه مقرر
 شد * حشم حاک و شهنشک فخره لیله خدام معانسته در اما بونده امام نووی شرح
 مسلم حدیثنده یوردیغی مراد در (حشم الرجل من تعصب له و خدمه من یخدمه و تعصب له
 یعنی کشتنک حشمتی شول کیمسه در که کشتی به تعصب ایلله و اولت تعصب خدمت ایلله اول کشتی به
 خدمت ایلین و کسی به تعصب ایلله) (فریدون ضحاکک حشمتدر که ضحاک که تعصب ایلدی
 و فریدونه خدمت ایلدی ضحاک که خدمت ایلین و ضحاک که تعصبه ایلدی زیرا ضحاک اومرنده
 بتن ایکی ییلانه بنیسی بیدرمک ایچون کونده ایکی کیمسه هلاک ایدردی اول جهتدن هر کس
 خوف ایدوب مملکتدن فرار ایدردی (و فریدون بن آتین قولتوغنه صفوردی و ضحاک که عدو
 اولوردی بو جهتدن یانند جم غفیر جمع اولدی و جیجا ضحاک که دشمن اولدیلر) (پس بر کون
 علی الغفله ایلغار ایدوب باصوب باشین کسیدیلر و فریدون تخته بکوب پادشاه اولدی مذکور
 نوار یخده یازیلانک بحمیدر تفصیلین مراد ایدین جدی مستوف ناریخه و شاهنامه فردوسی به
 مر اجعت ایلسون (محصول کلام) (وزیری پادشاه ظالمه سؤال ایلدی که فریدون بر یقیم
 و بی کس شاهزاده ایدی خزینه و ملک و حشمتی و خدایم یوق ایدی اوزرینه پادشاهی نیجه مقرر
 اولدی و ضحاک کی صاحب عظمت و قدرت پادشاهه نه وجهله ظفر بولدی * گفت آتچانکه
 شنیدی خلق برو تعصب کرد آمدند و تقویت کردند پادشاهی یاقیت * خلق یا حرف وحدت
 نوعیه در بر بلوک خلق دیمکدر (بر حرف استعلا او ضمیری فریدونه را جعفر) (یا حرف
 مضاجبت) (تعصب مفعوف) (کرد آمدند کاف بحمله کسری به جمع اولدیلر دیمکدر) (تقویت

تغییر بایک ناقص و او یستندن مصدر در قوت و یرمک معانسته (پادشاهی) (یا حرف مصدر
 (محصول ترکیب) (پادشاه دیدی انجیلین که کابدن بو مجلسده ایشندک و یا بوندن غیری برده ایشندک
 دیمک اوله بر بلوک خلق انک اوزرینه تعصب طریقه جم اولدیلر و تقویت ایلدیلر) (پس
 پادشاهلق بولدی حاصلی بو وجهله پادشاه اولدی پادشاهک انجیلین که شنیدی عبارتندن
 مفهوم اولان اولدر که وزیرک سوالی نجاهل طریقه اوله (تأمل تدر * وزیر گفت چون کرد آمدن
 خلق موجب پادشاهست تو خلق را چرا پریشان میکنی مگر سر پادشاهی نداری *
 چون اداات تعلیل) (کرد آمدن دالک سکونیه جمع اولق معانسته در) (خلقه اضافه ای لامید در
 موجب پادشاهی اسم فاعلک مفعولند اضافه ای در) (یا حرف مصدر) (خلق را اداات مفعول
 (خلق میکننک مفعول اولی) (و پریشان مفعول ثانیه) (و میکنی فعل مضارع مفرد مخاطبدر
 مکر بونده کانه معانسته در) (سر سودا و هوس و آرزو معانسته اسمدر) (مکر پادشاهلق بایشک
 یوقدر دین باشند خطا ایلش) (نداری فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب طوعماز سین) (یعنی سنک
 یوقدر دیمکدر (محصول ترکیب) (پادشاه وزیر دیدی چونکه خلق جم اولایی پادشاهلقه
 و سلطنته سیدر من خلقی نیچون پریشان ایدر سین مکر پادشاهلق سودا بوقدر یعنی اگر
 سنده سلطنت سودا سی اولسه ظلم و جور ایله خلقی او رکدوب مملکتدن قاجر مزلک * بیت
 * همان به که لشکر بچان پروری * که سلطان بایکد کند سروری * پروری فعل مضارع
 مفرد مخاطب لشکر مفعول صریحی (و بچان غیر صریحی) (که حرف تعلیل) (سلطان
 مبتدا و مابعدی خبری) (سروری یا حرف مصدر) (محصول بیت) (هم اول یکدر که
 لشکری جانله بسله سین) (یعنی کال رعایتله تربیه ایلید سین زیرا پادشاه لشکریله سرور لک
 و پادشاهلق ایدر) (پس چونکه بقای سلطنت اجتماع عسکر و اتصاف رعایا ایلله در انلری
 جان و کور کلدن رعایت اوزره طوئوب ممکن اولدینی دکلای حرمت و عزت ایلک کرک * گفت
 موجب کرد آمدن سپاه و رعیت چیست * پادشاه وزیر دیدیکه سپاه و رعیتک جعیتند سبب
 ندر * گفت پادشاه را عدل باید تا بر و کرد آیند و رجت تادر سایه دولتش ایمن نشینند و ترا
 این هر دو نیست * (محصول ترکیب) (وزیر دیدیکه پادشاه عدل و کرم کرک تا کیم اوزریند عسکر
 و رعیت جمع اوله لر و رجت و شفقت کرک تا کیم سایه دولته امین و اسوده اولوب بی غم
 و غصه مملکتنده قرار ایدوب حضور ایدله رسنده ایسه مذکورک ایکسی یله یوق) (پس اوستکده
 سلطنت نیجه قرار ایدر حاصلی سنک جور و ظلمک بر حده وارد شد که سلطنت الدن کیمکه قریب
 ایلدندر * منوی * نکند جور پشته سلطانی * که نیاید ز کرک چوپانی * نکند فعل نفی مستقبل
 مفرد غائب (جور پشته وصف ترکیبی اسم نکند در جور پشته جور صنعتی معنای لازمی
 ظالمدر) (سلطانی یا حرف مصدر در) (و سلطانی خبر نکند در) (که حرف تعلیل) (نیاید فعل نفی
 مستقبل کلز دیمکدر کرک ایکی کاف بحمله قور دیمکدر) (چوپان جیم و بای بحمله ترکیب جیم
 بحمی و بای عربیله چوپان دید کلزیدر عریضه راعی برلر) (یا حرف مصدر) (چوپانلق دیمکدر
 (محصول بیت) (جور پشته اولان کیمسه پادشاهلق ایلز) (یعنی ظالم پادشاهلق ایدم مرز بر اوقوردن
 چوپانلق کلز حاصلی ظالم کیمه پادشاهلقی قوردک چوپانلقی کیدر ز بر اوقوردن قیون بر نمده
 اختیاری یوقدر کذلک ظالمک رعیت انجمنده اختیاری یوقدر (بعض سراج نکندی نشود
 و جوری کا اسم و پشته سلطانی بی اضافه کا خبر و سلطانیکی یاسنی حرف وحدت طوئوب تصور
 معانده یعنی جور پشته سلطانی نشود دیمش صکره کذا سمعت و فیه تکلف استعمال کند فی معنی
 شود مجاز ایدمش صکره دیمش که اوسوالور که نکندن جور پشته سلطانی یا حرف وحدت اولق

اعتبار به و معنای پادشاهان بر پادشاه جور پیشه ایلمر دیمش و بجز آن بقال دیوب اعراب
ایدوب در که جور پیشه وصف ترکیبی در نکتند فاعلی و سلطان یا مصدریه ایله مفعولی
و معنای سلطنت ایده مزاول کینه که صنعتی جور اوله دیمش بونک کی ترزیقاتی صواب ابراد
ایلامک ایدی لیکن اختلاف طبایع و تفاوت اذهان و مراتب ادعای بیان ایلمک ایچون ذکر اولندی
* پادشاهی که طرح ظلم افکند * پای دیوار ملک خویش بکشد * پادشاهی یا حرف وحدت
(که حرف رابطه صفت) طرح بونده قانون و اساس معنایه در پس ظلمه اضافت بیایه اولور
(افکند فعل ماضی مفرد غائب فاعلی مذکور پادشاهدر) و طرح ظلم مقدم مفعولی (پای بونده
اساس معنایه در که ترکیب عمل دیر) دیواره اضافتی لامیه در (و ملکه اضافتی بیانیدر) و خویش
لامیه (بکشد به تا کید ایله فعل ماضی مفرد غائب در قازدی و قویار دی یعنی قلع وقع ایلدی
(حاصلی یقینی و خراب ایلدی دیمکدر) پادشاه مبتدا بکشد خبری (و پای بکشد مقدم مفعولی
(محصول بیت) بر پادشاه که ظلم رسم و قانونی خلق عالمه ساله یعنی مملکتی خلقه ظلمی عادت
ایله کندی مملکتی و با سلطنتی دیوار بونک اساس و ملکی خراب ایلدی زیرا ظلمه سلطنت
ثابت و قائم اولماز (بعضی شراح طرح عوارض و صافون معنایه در و اضافتی بیایه در
دیمش و بعضی تعرض ایدوب بیایه اولقی لازم دکلدر دیوب معنای ظلمی خلق عالمه
طرح ایله دیمش بوندن اول طرح رسم و اساس در دیمشدر پس یوانکی کلایم بینده تعارض
واقع اولدی زیرا ظلمی خلق عالمه طرح ایله مصدر معنا سیدر (پس مصدر بونک مفعول
اضافتی قیلندن اولور (مصراع اولک معنای بر پادشاه که ظلم ملکی بر اقدی یعنی ظلمه
بنیاد ایلدی دین ابو بنیاد ایده دیمش (مصراع ثانی بونک معنای حقیقت اول پادشاه کنده
سلطنتی دیوار بونک اباعنی قازدی دید کیده بی بنیاد در * ملک راند وزیر ناصح موافق طبع نیامد
بند فرمود و بزدان فرستاد * یعنی وزیر ناصح نصیح و پندی پادشاه ظالم طبعه موافق
و مطابقی بکدی زیرا ظلم و جور او ذره مخلوق ایدی پس وزیر بونک کلایم رأی باطلنه موافق
کلد بکندن بحضور اولدی (و یا خود وزیر بویه سخت و درشت سویلد بکندن بحضور
اوله (زیرا اکابر کولکی نازک اولغاندر) پس وزیر قید و بند پیوردی وانی زندانه کوندردی
یعنی حبس ایلدی * بسی بر نیامد که بی عم سلطان بمناعت برخاستند و بمقاومت لشکر اراستند
و ملک بدر خواستند * بسی چوق بر نیامد بونده چوق کچمدی یعنی چوق زمان مرور ایلدی
(که حرف بیان) بی اصلنده بنین ایدی اوغلار دیمکدر نون اضافت سبی ایله دوشدی (بنینک
عم و ملک سلطانه اضافتی لامیه در (بمناعت با حرف صله و یا حرف مصاحبت) برخاستنده
متعلق (منازعت مفاعله بایندن مصدر در) برخاستند بر حرف تأکید (و خواستند فعل ماضی
جمع غائب قالدیلر (بمقاومت با حرف صله) اراستند متعلق مقاومتده مصدر در مقابله و مقاتله
معنایه اراستند مفعول غیر صریحی (و لشکر صریحی) اراستند فعل ماضی جمع غائبدر بیه دیلر
یعنی حاضر و مهیا ایلدیلر (ملک بدر لامیه) خواستند مقدم مفعولدر استدیلر و دلدر دیمکدر
(محصول ترکیب) وزیر حبسندن صکره چوق زمان کچمد بیکه پادشاه جائز عمی اوغلاری
منازعت و نزاعه قالدیلر و پادشاه جافینک مقاتله و مقابله سیچون لشکر بارقلدیلر یعنی حاضر
و مهیا ایلدیلر و اندن ببال بونک مملکتی طلب ایلدیلر * قومی که از دست نطاوول او بجان آمده
بود و پریشان شده برایشان گرد آمدند و تقویت کردند قاملک از نصر قش بدر رفت * قومی
یا حرف وحدت (که حرف رابطه صفت) دست نطاوول بیایه (بجان آمده جانندن بیرار اولملر
(ایشاندن مراد بی عم در) تقویت مصدر در تفجیل بایندن قوت و برک معنایه (تا حرف

تعلیل

رد کافی

رد شعی

تعلیل (محصول ترکیب) بر قوم که پادشاه جبارک ظلم و تعدیسی التذن جانندن بیرار اولوب
تک دیار ایدوب غربت اختیار ایلدیلر ایدی و هر طرفه طاعنلر ایدی بی عم اوزدینه جمع
اولدی واکا نصرت و قوت و بر دیلر (حاصلی اکا معین و ظهیر اولدیلر نامک و سلطنت
نصر فندن جیقندی یعنی مملکتی التذن الدیلر * و بر آنان مقرر کشت * و عی زاده اوزدینه
مقرر اولدیلر * قطعه * پادشاهی کور و آردسم بر زبردست * دوستدارش روز سختی دشمن
زور آورست * کو اصلنده که او ایدی (که حرف رابطه صفت) و او ضمیر غائب پادشاه
راجع (روا رانک قحیله جائز معنایه در) ستم ستمک کسر یله ظلم دیمکدر (زبردست وصف
ترکیبدر کشتنک الی التذنه اولانه دیرلر رعایا و خدام کی) دوستدارده و وصف ترکیبدر محب
معنایه (شین ضمیر اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتی قیلندن) روز سختی اضافتی
فی معنایه در (و یا حرف مصدر در شدت کوننده دیمکدر) دشمن زور آور ترکیب توصیفی
و زور آور وصف ترکیبی آوردندن زور کتوریجی یعنی قوی و غالب دیمکدر (محصول بیت)
بر پادشاه که الی التذنه اولنله ظلمی جائز طونه یعنی جائز کوره انک محی شدت واضطرار
کوننده قوی و غالب دشمنیدر یعنی انک دوستی شدت و ضرورت حالتده محکم و شدید خصمی
و عدو سیدر حاصلی هوادار و محباری دشمنی اولور * با رعیت صلح کن و بونک خصم این نشین *
زانکه شاهنشاه عادل را رعیت لشکرست * با حرف مصاحبت (بونک خصم اضافتی مصدرک
فاعله و یا مفعولنه در) این کسر همزه ایله بی پروا و امین معنایه مستعملدر (زان ادوات تعلیلدر
لاجل معنایه) که حرف بیان (شاهنشاه عادل بیایه در) رعیت مبتدا و لشکر خبری
(محصول بیت) رعیت صلیح ایله (یعنی رعیتی ارض او خورشود ایله و خصمک جنگ و جدالندن
فارغ و بی پروا اوتور) زبرا عادل پادشاهک رعیتی لشکر در (یعنی محلی دوشمنه رعیت لشکرک
ایدر) حاصلی عدالتی شیبیلله لازم کلد کده پادشاه اوستنه دونوب لشکر و ناصر و یاور اولور
و دشمنه جواب و یروب پادشاهی بخار به قیدندن آزاد ایلدر * حکایت * پادشاهی با غلام عجمی
در کشتی نشسته بود غلام دیگر در بایانده بود و محبت کشتی نیاز موده کریمه و زاری آغاز کرد
ورزه براندامش افتاد چند آن که ملاطفت کردند آرام نکرقت * با حرف مصاحبت (غلام
قول) عجمی به اضافت بیایه در دل بلینه عجمی دیرلر (و یا حرف نسبت حرف وحدت
طونانرا اصابت ایلدیلر) کشتی کاف عربک فنی و یا اصلیه ایله کیدر سفینه معنایه (قیاس
عجمیده و کشتیده بالزندن صکره بر بیه وحدت ابراد ایلمک ایدی اما بوم مقام بر بیه ذکر یله
مشهور در (غلام مبتدا) دیگر دانی دیمکدر (در بیه مفعول ندیده بود) و جمله خبر مبتدا در
(محنت در بیه معطوف) کشتی به اضافتی لامیه در (نیاز موده فعل فنی استقبال صنایمش یعنی
تجربه ایلامش) کریمه اسم مصدر در اغله معنایه (زاری یا اصلیه ایله اسم مصدر در) بکلدی
معنایه یا مصدر دینلر اصابت ایلامش (آغاز کرد باشلدی دیمکدر) (زره لامک قحیله اسمدر
دترمه معنایه عربجه رعشه دیرلر) اندامدن بونده اعضا مراد در (ملاطفت ملایمت معنایه در
(آرام بونده قرار معنایه در) (محصول ترکیب) بر پادشاه عجمی قول ایله (یعنی دل بلز کوله ایله
یکی به کروب اوتورمش ایدی) غلام بوندن غیری در بیه کورمش ایدی و کشتینک بلا و محنتی
صنایمش ایدی یعنی بوندن اول یکی به کریمش ایدی پس اغله و ایکلمه باشلدی یعنی فریاد
و فغانه باشلدی (و اندامنه زره و رعشه دوشدی یا بونک خوفندن و یاد کز طومقدن اولقدر که
بونکه ملاطفت و ملایمت ایلدیلر قرار و آرام طومقدی حاصلی دترمه سنی و فریاد و فغانی کسمدی
(یا و چند تنه اولسه بر پادشاه بر عجمی قول ایله بکشتیده اوتورمش ایدی) یعنی در یاسقر ایچون

در سروری و شعی و کافی

در سروری

برکتی به کرمش ایدی دیکل اولور دی (بر باد شاه احوال بلز بر عجمی غلامه که صکندینک
 محبوی ایدی دیوب خاشبه کابنده غلام عرب و عجمه محبوب معناسنه استعمال زیاده شایعدر
 و مجله اکافرنه در دین عندیات سو یله ده عجب ماهر در (بر باد شاه خاطری مربوط اولان
 بر دیل بلز عجمی غلام خدمتکار ایله کی به کرمش ایدی دینده ارنجه کتمش زیر ترکیدن ربط
 خاطر قهم اولماز * ملک راعیش از و منفص شد * (را ادات تخصیص) عیش عینک قصبه
 در لکدر حیات معناسنه (منفص اسم مفعولدر تفعلیل باندن صاد مسمله ایله مکدر دیمکدر
 حاصلی غلام بویه اولدیغندن یاد شاهک عیش وصفاسی اندن مکدر اولدی (یعنی زیاده
 متالم اولدی * چاره نمی دانستند * اهل کشتی بو غلامک اضطرابی و بادشاهک الم و کدری
 دفع ایلکه چاره بلدیله حاصلی غلامک بی قرار لغنی دفع ایده مدیله که بادشاهک الم و کدری
 مندم اوله (چاره ده برهمزه بازوب وحدت ایچون طوتلر زانده یازمشلر و زانده سو بلشلر
 * حکمی در آن کشتی بود گفت اگر فرمای من اورا خاموش کنم باد شاه کمت غایت لطف
 باشد * حکمی یا حرف وحدت مراد یا اهل حکمت اوله و یا عاقل و دانا بر کیمسه (غایت لطف
 لامیه در کمال لطف دیمکدر حاصلی کشیده بله بر حکیم و از ایدی بادشاهه دیدی اگر بیور رسک
 بن اقی خاموش ایده بن یعنی کر به و زار یسی واضطرابی قرار لغنی دفع ایده بن بادشاه دیدیکه
 غایتله لطفدر * حکیم فرمود تا غلام را بدر یا انداخته یاری چند غوطه خورد مویش بگرفتند
 و سوی کشتی آوردند بهر دودست در دیل کشتی او بخت چون بر آمد بگوشه بنشست و قرار
 یافت * تا حرف تعلیلدر (غلام را را ادات مفعول) انداختند مفعول صریحی (و بدر یا غیر صریحی
 و یا حرف صله (بازی یا حرف وحدت) چند نیجه دیمکدر (غوطه غینک قصبه صویه طالمق
 معناسنه در) خورد بونده ایچدی معناسنه در غوطه به اسنادی مجاز بدر زیر ایچدی دکر
 صوبیدر یعنی هر غوطه ایلدیکه بوغازینه دکر صوبی کدیسر اول اعتبار ایله غوطه ایچدی دیر
 حاصلی سینه اسناد مجاز من سل قیلنددر (مویش بگرفتند او ضلالتک صاچنی طوتدیله
 (بهر دودست ایلک ایله بله دیمکدر) در بونده حرف صله در با معناسنه (دنبال بونده کی دومنددر
 بعضی نسخه ده دنبال برینه سکان دوشمش عمان وزنی اوزره مو من معناسنه بعضی شراح جمع
 ساکن دیش ظاهر کیده ساکن اولنلر مراد در اگر بویه ایسه خطای فاحش ایلش (تأمل
 تدیر) آویخت یونک کی برلده یاشیدی دیمکدر (آویخت فعل ماضی مجهولدر دیش
 ابن سیدعلی و سروری افزا ایدوب فعل ماضی معلوم دیدی دیش و بو وجهله تعرض ایلش
 لکن ایکسی یله اصابت ایلماش (زیرا آویخت بونده یاشیدی معناسنه در اصلدی معناسنه
 دکل قنامل (برآمد چقدی یعنی کی اوزرینه (بگوشه یا حرف ظرف) او گوشه بوجق و یا
 حرف وحدت و همزه حرف توسل (محصول ترکیب) حکیم بیوردی تا کیم غلامی در پایه
 آندیله بر نیجه غوطه ایچدی یعنی بر نیجه کره در پایه طالیدی و چقدی (پس صاچین طوتدیله
 و کی جانبته یعنی بانه کتور دیلر ایکسی ایلله یله دومه نه یاشیدی چونکه کینک اوسسته
 چقدی بگوشه ده اوتور دی و نسکین و قرار بولدی حاصلی اولکی کر به و زار یسی و فریاد
 و فغانی مندم اولدی * ملک را بستیده اید گفت درین چه حکمکست * یعنی یاد شاهه
 حکمک وضع عاقلانه سی و تدبیر حکیمانه سی مفعول کلیدی و حکیمه سوال ایلدیکه بوندیر کده
 حکمت ندر دیو * گفت اول بخت غرق شدن نموشیده بود قدر سلامتی نمی دانست همچنین
 قدر عاقبت کسی داند که بمصیبت گرفتار اید * قدر سلامت لامیه در و یا حرف تسکین (بعض
 نسخه ده سلامت کشتی واقعدر) همچنین کذلک دیمکدر (یعنی غلام عجمی کی) قدر عاقبت لامیه

ردشعی
ردکافی

ردشعی و کافی

ردسروری

بونده عاقبتدن بخت مراد در (کسی یا حرف وحدت) که حرف رابط صفت (یا حرف صله
 مصیبت اسم فاعل مفرد مؤنث غایبه در افعال باندن اما یونک کی برلده روز صکار دن
 از بخت بخت و بلایه در بلز * بعضی نسخه زده بمصیبتی بای وحدتله واقعدر (محصول ترکیب)
 حکیم دیدی اول بو عجمی غرق اولق بختی طاعماش ایدی (پس صحت قدری بلز ایدی
 شمدیکه غرق اولق لذتی طالیدی و اوله دن خلاص بولدی کیده صحت و عاقبتله
 اوتور منی عظیم نعمت بلدی بیه بو نیلین سلامت و عاقبت قدری بر کیمسه بلور که بر مصیبت
 گرفتار اولش اوله (بعضی شراح همچنین عبارتی مابعدیله شیخه تخصیص ایلدیله
 قصه دن حصه اعتبار ایله لکن تمه قول حکیم اولق انسبدر) همچنین قدر عاقبت کسی داند قولی
 ای من یعرف قدر العاقبة دیو تفسیر ایلین تفسیر ایلش * قطعه * ای سیر ترانان جون خوش
 نماید * معشوق منست آن که بزدیک تور شست * ای حرف ندا منادی محذوفدر (تقدیری
 ای شخص سیر دیمکدر) (سیر سبتک کسری و یا به مجهول ایله طوق دیمکدر که عربجه شعبان
 دیر بلز عجم لغتنده و او یا معروفه و مجهوله اعتبار اولنور (معروف اولدر که و او ساکنک ماقبلنده
 اولان صمدی و یا ساکنک ماقبلنده اولان کسره بی تمام اشباع ایلیمه سین) و مجهول اولدر که تمام
 اشباع ایلیمه سین (ترا سکا دیمکدر) (نان جون بیانه) (جوجیک قصبه ار به در که عربجه
 شعیر دیرر شینک قبی و عینک کسریله و یا) (حرف نسبت) (و نون حرف تأکید ار به
 اتمکی دیمکدر) (تمناید فعل نی مستقبل نماینددن کور غر دیمکدر) (معشوق منست اضافی
 لامیه در) (آن که تقدیری آن کس که در تنکه مکرر بیان اولدی (زشت زانک کسریله حرکین
 دیمکدر قبیح معناسنه) (محصول بیت) ای شول کیمسه که توقسین (یعنی بکم کی آج دکلین سکا
 ار به اتمکی خوش کور غر یعنی توقلفکدن ار به اتمکی بکنز سین لیکن بتم معشوق و محبوبدر
 او اکیسه که سنک فکده چر کیندر یعنی سکا خوش کلین بکا خوش کلور حاصلی سکا ار به اتمکی
 توقلفکدن مقبول دکلدر (امان که اچ و محتاج بتم مسلمدر * حوران بهشتی را دوزخ بود اعراف
 * از دوزخیان پرس که اعراف بهشتست * حوران حور حانک صمله احورک و حوراء نک
 جعفر در جراح و حواء نک جعی اولدی یعنی کی اما عجم مفرد مقامنده استعمال ایدوب ادات
 جمع ادخال ایدوب حوران دیدیلر بهشتی به اضافی بیانه در یا حرف نسبتدر) (و را ادات صله) (دوزخ
 دالک ضعی و زانک قصبه طامودر یعنی) (جهنم اعراف جتنه جهنم اراستنده بر دیوارک اسمبدر
 (دوزخیان دوزخینک جعفر اهل دوزخ معناسنه) (و پرس فعل امر مفرد مخاطب سوال ایله
 دیمکدر) (که حرف بیان) (اعراف بهشتست متداوخر) (محصول بیت) جنت حور بلرینه اعراف که
 جتنه جهنم یلنده در دوزخدر یعنی اهل جتنه نسبت اعراف دوزخدر اما اهل دوزخه سوال
 ایله که اعراف جتندر حاصلی احوال عالم جیعا امور اضافیدر مثلا آدم واردر که ناوق اتینی
 یکنیوب بلدر چین و کوکرجین اتینی استر) اما ادم واردر که کاواقی یاننده قوزی اتیدر لباسده
 و سارنینه ده بوکا نسبتدر * بیت * فرقت میان آن که یارش در * بیان که دوزخشم
 انتظارش بر در * فرقت مقدم خبر (میان مؤخر مبتدا) (ان مضاف الیه در لامیه ایله) (که حرف
 رابط صفت) (یارش ضمیر آنه راجعدر) (در حرف ظرفی) (و بریان معناسنه در) (یعنی عنده سینه ده
 اولق احتمالی وار) (با فرقه متعلقدر) (ان که اصلنده ان کس که در) (چشم انتظار بیانه شین
 ضمیر آنک میثار البهی اولان صکسه راجعدر) (بر حرف استعلا) (در قیود باب معناسنه
 (محصول بیت) فرق و تفاوت واردر او اکیسه نک اراستنده که یار و دلداری یاننده بلکه سینه سنده
 اوله او اکیسه ایله که ابکی چشم انتظاری قیوده در که جا نان کلور می کلزی یعنی عین و صالده

ردسروری

ردسروری

مطل

اولان کیمه ایله محض هجرانده اولان کیمه بنده فرق عظیم وار زیرا اول جنت وصالده
 و بودوزخ هجران و حرمانده در * حکایت * هرمن تاجدار را گفتند وزیران پدر را چه خطا
 دیدی که بند فرمودی * (هرمن هانک و میسک ضمه زایه و رانک سکونیه نوشروان عاد لک
 اوغلیدر) تاجدار دیدیکی انکیچوندر که هر صغ التون تاجی اول اول کیدی شکله خلفای
 عباسیه ده متضر بالله اول کیدی (واندن اول دلیند کبر لایدی (محصول ترکیب) هرمن
 تاجداره سوال ایلدیلر که بابا لک و زراسنک نه خطاسنی کوردک که حبس یوردک مکر کیم تخت
 سلطنته جلوس ایلنجه بابایی وزیر لری حبس ایش ایش * گفت خطایی معلوم نکردم ولیکن
 دیدم که مهابت من در دل ایشان بی کرانت و بر عهد من اعتماد کلی ندارند * خطایی
 با حرف وحدت و یانکی (مهابت میسک فتحیه بونده خوف معنا سنه در) (ککر آن کاف
 عربک فتحیه حد و غایت دیمکدر) عهد لفظ مشترکدر بیان و زمان بنده (محصول ترکیب)
 هرمن جواب و یروب دیدی که بونلردن بر خطا معلوم ایلدم اما کوردم که بنم خوغم
 کوکلرند بی حد و غایت و بنم عتقه کلی اعتماد لری یوقدر * رسیدم که از بیم کردند خویش
 قصد هلاک من کنند پس قول حکما را کار بستم که گفته اند * که حرف سیان (بیم قور قودر
 خوف معنا سنه) کردند کاف عجمک ضمه ضر معنا سنه در اضافی لامیه در (قصد هلاک
 مصدرک مفعولنه اضافی در و منه لامیه در) حکما را حرف تخصیص (محصول ترکیب) هرمن در که
 بونلر بویه اولدقلرندن قور قدمکه کندولر بنک ضر رری خوفندن بنم هلاک که قصد ایلد
 (پس حکما نک قولی ایش بغلدم) یعنی قوللریله عمل ایلدمکه دیشلردن * قطعه * از آن کز تو
 رسید بر من ای حکیم * و کربا چو اوسد برای بیچسک * از آن یعنی از آن کس دیمکدر (کز که
 حرف رابط صفت) (تسد تانک و سبتک فتحیه زایه و رانک سکونیه فعل مضارع مفرد غایتدر
 فاعل نموده انک مشار الیهی اولان کسه راجعدر) بر من با حرف تأکید (تسد تانک فتحیه فعل
 امر مفرد مخاطبدر) (و کربا کردن خفف در) (با حرف مصاحبت) (حوادث تشبیه و ضمیری
 انک مشار الیهی اولان کسه راجعدر) (صد یوز دز) (چوا و عبارته قیددر) (بعضی احتمال
 بعد ایلد برای فعلنه قید طوتمشدر) (بر حرف تأکید) (ای فعل مضارع مفرد مخاطب) (بر آبی بونده
 چقشرسک معنا سنه در) (بچسک با حرف صله و با حرف ظرف) (محصول بیت) اول کیمه دنکه
 اول سندن قور قور یعنی سندن خوف و خشیت ایدن کیمه دن قورق واکر یوز آن کبی ایله
 چخنده چقشرسک یعنی یوز آن کبی ایله جنک ایلمکه قادرایسک (حاصلی صواشده
 یوز آن کبی کیمه به غالب ایسکده سندن خوف ایلندن خوف ایله زیرا جازدر که زور و قوتله
 سکا ظفر بولموب حله و مکر ایله ظفر بوله (مصراع اولک معنا سنی اکبر یوز انجلین
 ایله جنکده یوقاری کلورسک دین یوقاری کلامش) (وفرضا یوز انجلین کیمه ایله جنکده غالب
 اولور سکه دین ارنجه کش * نبی که چون کربه عاجز شود * برادر بیچسکال چشم پانک *
 نبی فعل نی استقبال مفرد مخاطب استفهام انکاری بی منضم) (بینیدنن محضی کور من مبسین
 دیمکدر) (که حرف سیان) (چون حرف تعلیل) (کز به چنک که عریجه هره و سنور دیرل
 یعنی کدی مبتدا شود فعل مضارع مفرد غائب اسمی نموده کربه به راجع ضمیر) (عاجز خبری
 وجهه فعلیه به خبر مبتدا در) (برادر فعل مضارع مفرد غائب فاعلی به کربه به راجع نموده
 ضمیر جفا در دیمکدر) (با حرف مصاحبت) (چنکال جیم عجمک فتحیه بر نمی حیوانک قینگی یعنی
 پنجه سی) (چشم پانک لامیه در) (و برادرک مفعول صریحی) (و بیچسکال غیر صریحی
 وجهه فعلیه جواب تعلیلدر) (محصول بیت) (کور من مسین چونکه کربه عاجز اوله و خلاص

مطالع

ردشعی
ردکافی

اولغه

اولغه مجال بولیه چشم پانکی پنجه سیله اخراج ایلدر (حاصلی جان قورنارمید جفن بلنجه پانک
 هرمندر که کندویه غالب ایسده پورته و صورتیه پاشور * از آن مار برای رای زند * که ترسد
 سرش را بگوید بستک * از آن ادات تعلیل لاجل معنا سنه (مار سیلان) (بر بونده حرف صله در
 (پای رای لامیه در) (رای فتحی باندن اسم فاعلدر یعنی رای بری دن ناقص بایستنندن) (زند
 لغته اوردر دیمکدر اما بونده مراد لغتدر یعنی صوفی) (که حرف بیان از آن در) (سرش را را ادات
 مفعول) (بگوید کاف عربک ضمی و پانک فتحیه) (کوییدنن بیه عربیه دو کیمک معنا سنه
 بونک کبی بر زده ازمک مراد در فعل استقبال مفرد غائب از دیمکدر) (با حرف مصاحبت) (سرش
 بگوید مقدم مفعول صریحی) (و بستک غیر صریحی) (محصول بیت) (انکیچون سیلان
 چوبانک اباعن صوفی یعنی اباعن انکیچون ابصرر که قور قار که باشنی طاشله ازه دیو یعنی
 چوبانک طاشله باشنی ازه جکین بیلور اول جهندن اباعنی صوفی حاصلی اول بی هلاک
 الخردن اول بی آنی هلاک ایلد بی دیو اباعن ابصرر هرمن بویه در جازدر که وز را
 بنسندن قور قدقلرندن هلاک کیمه قصد ایلد بی انلری خود هلاک ایلدم
 نهایی حبس ایلدم) (کوبیدی کوفتندن اخذ ایلدر غلط ایشلر * حکایت * یکی
 از ملوک عرب رنجور بود در حالت پیری و امید از زندگانی قطع کرده * بعضی نسخه ده
 عرب بر بنه عجم واقعدر) (رنجور رانک فتحیه هر یعنی معنا سنه در مستعمل اوغلا نجفاره
 نجر یف ایدوب رنجل دید کلری بوندندر) (زندگانی سابقا بوعبارتی بیان ایش ایلد) (دیرلک
 مراد در حیات معنا سنه) (محصول ترکیب) (عرب پادشاهلرندن زبسی هر یض اولش ایدی
 پیرلک حالنده یعنی پیرلک وقتسنده و حیاتندن امیدنی قطع ایش ایدی حاصلی اولد جکین
 ایش ایدی بنه بر بود مقدر در کرده دن ضرکه * ناگاه سوازی اوزدر درآمد و بشارت آورد که
 فلان قلعه را بدولت خداوندی کشادیم و دشمنان اسیر شدند و سپاه و رعیت آن طرف بجملگی
 مطیع فرمان گشتند * سوازی یا حرف وحدت (بشارت بانک کسر بیه و ضمیه متعلق اسمیدر
 (که حرف بیان) (بجملگی جیعا دیمکدر) (محصول ترکیب) (پادشاهک مذکور حالی و اشتداد
 مرضی وقتنده ناگاه قبول برانلوکلدی و مرده کشور دیکه فلان قلعه بی پادشاهک دولتشده
 فتح ایلدک و دشمنلر اسیر اولدیلر و اول جانبک سپاه و رعیتی جیعا مطیع فرمان اولدیلر دیدی
 * چون این سخن بشنید نفسی سرد بر آورد و گفت این مرده مرا نیست دشمنانم راست یعنی
 وارتان مملکت * بعضی نسخه ده دشمنانم راست برینه دشمنان مراست واقعدر یعنی بر در دشمنلر دیمکدر
 دیمکدر (زیرا سین و تادات خبردر ایکی داده بیه) (محصول ترکیب) (چونکه پادشاه کلن سوارک
 مرده سنی و کلامنی دکلدی بر صوفی نفس کشور دی یعنی بر آه سرد ایلدی و دیدی بومرده
 بکا دکل دشمنلر در یعنی مملکت و سلطنت و ارثلر بنده در که بنم اولدو کیم دیلر که پادشاهلق
 انلره دکه دیو * قطعه * درین امید بسر شد در یغ عمر عزیز * که آنچه در دست از درم
 فراز اید * بسر با حرف صله (وسر نهایت و غایت معنا سنه در) (عمر عزیز موصوفک صفت
 اضافتدر بر حال بیانیه در) (که حرف سیان) (در دست در حرف ظرف دست دلمده در
 (از درم در قبو و میم معاده فرازه مقیددر فرازم اید تقدیرنده در یعنی بکا حاصل و مبراوله
 دیمکدر) (فراز قبوده فتحی معنا سنه مستعملدر اما بونده حصول معنا سنه در) (محصول بیت)
 بامید ده یعنی مصراع ثانی بیان ایلدیکی امیدنده نهانه و غایت وادی حیف و در یغ عمر عزیز
 (یعنی عمرم یواز و هوسده آخر اولدی حیف و در یغ که اول ارزو ورجا که کوکلده در قبولدن
 انجرو کله یعنی حاصل و مبراوله) (حاصلی کوکلم دیلگی حاصل اولمق امیدنده عمرم دو کنددی

رد ابن سید علی
وسروری و شعی

یعنی وارتان مملکت جازدر که
پادشاهک کلای اوله
و جازدر که حضرت شیخک
اوله ندیر

ردسروی
ردسروی
رد کافی

(بونده شدی ضرورت ایچون یعنی اولدی معناسنه طوتان خطا ایلمش (وبسردك معناسنی تمام شده بیان ایلینی رد ایدن مردوددر) و بو عبارتی تمیمکله تفسیر الیسی ناماندر) و تمام شده له تفسیر ایلنه نك کلامنده استدراك وار دیمسی مستدرکدر (و عمر عزیز اضافتی موصوفك صفتنه در بیانه دکلدر دین بی وجه سویش * امید بسته برآمد ولی چه فائده زانک * امید نیست که عمر گذشته باز آید * امید بسته بیانه در (برآمد حاصل اولدی) ولی ادات استدراك (زانک کافک سکونیه ادات تعلیلدر) که عمر گذشته بیانه (باز آید عودت ایلنه دیمکدر (محصول بیت) کوکله بقلو اولان امید حاصل اولوب وجود بولدی (یعنی نیجه ییلاز رجاواز و ایلدیکم مرادات حصول بولدی امانه فائده حصول بولمشته انکیچونکه رجاواید بوقدر که کن عمر عودت ایلنه یعنی مرادات وار زور هب حاصل اولدی لیکن عمر عودت ایدوب حاصل اولار (حاصلی کن عمری تحصیل الیکه چاره یوق * قطعه * کوس رحلت بکوفت دست اجل * ای دو چشم وداع سر بکنید * کوس رحلت بیانه در و نالامیه مجازا (کوس طبل باز شکله بر سازدر حرب وقتنه و براملرده و امور عظیمه ده چالتور ایری اولور شوبله که یاغ اوزره طورر کن و یادوه اوزره چالتور (بکوفت فعل ماضی مفرد غائب لغتده دوکدی دیمکدر اما مراد چالدیدر (دست اجل اضافتده مذکور کیندر (وداع و اوک قحبه تودیع معناسنه اسمدر سلام تسلیم کلام تکلم معناسنه اولدوغی کبی (سره اضافتی مصدرک مفعولند اضافتدر (بکنید) باحرف تا ککید (کنید فعل امر جمع مخاطب وداع مقدم مفعولیدر (محصول بیت) آخرت کوسنی چالدی اجل دستی (یعنی اولورم وقتی کلدی آخرت سفر الیک لازم کلدی زیرا اول زمانلرده کوچک وقتنه کوس چالارزدی اما بوزمانده صورنای چالارلر (بس زمان سابق عادتده اشارتدر (شکه بر زمان جرس یعنی چاک چالارزدی (خواجه حافظ یسور دوغی کبی (ای ایکی کوزم باشه وداع ایلک زیرا ایا که کروب بر بریکردن جسد اولسرسن (ایمدی) بر بریکرله شمدیدن وداع ایلک * ای کف دست و ساعد و بازو * همه تودیع بکد بکر بکنید * کف الیک ایه شنه و تابه دیرل کف پای کبی دسته اضافتی لامیه در (مراد نیجه در) ساعد هینک کسر یله بلکه دیرل بازو دیرسکدن بوقارو اوموزه دک فرجه ره دیرل (تودیع بکد بکر مصدرک مفعولند اضافتدر (وبکنید مقدم مفعولیدر (محصول بیت) ای ال ایه سی وای ساعد وای بازو جیجکزی بری بریکرله تودیع ایلک زیرا خاک الشده بری بریکردن ایر بلوب جور بکزر ککرک ایمدی شمدیدن بری بریکرله وداع ایلک * برمن اوفتاده دشمن کام * آخرای دوستان کذر بکنید * برحرف استعلا (منک اوفتاده به اضافتی بیانه در (اوفتاده و اوله لغتدر افتاده کبی (دشمن کام وصف ترکیبی اقسامتدر دشمن مراد دیمکدر (یعنی دشمنک مراد نیجه حاصلی دشمنک دبلدوکی کبی دشمنک دبلدوکی خودموت و فوتدر (آخر فار سیده تقریرونا کد افاده ایدر انجی شکه خواجه حافظک (بوی نافه کآخر) بیتک شرحنده مفصل ذکر ایدوب تحقیق انجمن مراد ایدینلر اول رساله مزه مراجعت الیسولر (کذر اسم مصدر در کذریدنن کچمه و او غرامه معناسنه (کذر بکنید مفعول صریحی (و برمن غیر صریحی) تقدیری برمن کذر بکنید در (محصول بیت) دشمنک مراد نیجه بن افتاده نك اوزرینه یعنی دشمنک استدوکی و دبلدوکی کبی بن دشمنک اوزرینه البته ای دوستلر کذر ایلک بو عیارت ایکی منابه متحملدر یعنی بنی عباده ایلک و یا قبری زیارت ایلک دیمک اوله بعضی نسخده بو بیتک مصرع اولنی (برمن افتاده مرک دشمن کام) یازمش و ابن سید علی بن

یازدیمز

ردسراج جیعا

یازدیمز کبی یازمش لیکن معناسنی تحقیق ایده نمش و ساری ترکیبده خطا ایلد کبری کبی معناسنده ده خطا ایلش علی الخصوص کافی اولقدریاوه لیسویش که استماعی صداع دکل جنون اراث ایدر * روز کارم بشد بنادانی * من نکردم شما حذر بکنید * روز کار زمان وایام معناسنه در گاه اوای که عمر دن کایت ایدرل بونده ده بویه در منبدا و بشد خبری (بشد برفت معناسنه در) بنادانی بشده متعلق باحرف مصاحبت (ناداب جاهل) و یا حرف مصدر (من مبتدا نکردم فعل نفی ماضی منکلم و حده مفعول بر مقدر حذر در که مذکور حذر آتی بیان و تفسیر ایلر جمله فعلیه خبر مبتدادر (مذکور حذر مفعول بکنید در (محصول بیت) بنم ایام عمرم و اوقات حیاتم جهله و نادانلغله کجی یعنی عمری هوا و هواسله و ارزوی نفسله کچوردم یعنی عذاب و عقاب آخر دن حذر ایدوب زاد آخرتله نقید ایلوب غفلت ایلدم ایمدی سره نصیحت اولیسو که اول باقی ایچون بونا نیده زاد اعمال صالحه کسب ایلک که غفلت و اهل ال بدامت و شرمند لک و برر * حکایت * سالی بر یالین تربت بحی پیغمبر علیه السلام معتکف بودم در جامع دمشق * سالی باحرف وحدث (برحرف استعلا) بالین (و بالین یصفغه دیرلر که عرب وساده دیرلر و اوک کسر یله تربت دن مراد قبر شریفلر ایدر مراد باشی اوچیدر بالینک تربه به و تربه نك بحیابه اضافتدری لامیه در (معتکف ملازم معناسنه در) بودم فعل اول نیجه اولدم دیمکدر و ادات اول نیجه ایدم دیمک اولور جامع دمشق اضافتی لامیه در که مراد جامع بنی امیه در دمشق اصلنده دالک کسری و هیک قحبه در اما شهرت ایلک کسر یله در (محصول ترکیب) بریل شامده بنی امیه جامعنده حضرت بحی پیغمبر علیه السلام مقبره سنک باشی اوچنده معتکف اولدم و یا معتکف ایدم بوترکب تمام شنه معتکف اولدی یعنی و برمن نهایی سنک دن بر سنه معتکف ایش یا تمام سنه و یا برقدار بنی بالینک تربت اضافتی مشبه به نك مشبهه اضافتی قیلند ندر دین معلومدر که تربه بنی بالینه تشبیه ایلش لیکن مراد سنه بقامد کور اولاندر بود کلدی (بحی پیغمبر علیه السلام تربه بنی باصدندم دیمکدر دینکی سابقا ذکر ایلدیکی تشبیهی تعیین ایلش لیکن مردوددر بوده جا زدر که سر مرقد منور زنده اولان حجره ادعای بالین اطلاق ایدوب بطریق الاستعاره قبر ایچون بالین ثبات ایدوب باشی اوچنده دیمک مراد اوله (بوده معلوم اوله که قبر شریفلرک باشی و یاغی اوچنده حجر یو قدر همان شوبله منم بر قبردر یشل صوفله مستور (و بعضیلر دیرلر که بالش و بالین عبارتدری عتبه یله اطلاق اولور که قبونک ایشکی مراد در بونقدیجه تربه دن مراد قبر شریفی محتوی اولان محوطه و بقعه اولور نقل قول بعضیده باطلدر (زیرا قبر شریفلری اول زمانده کشاده ایش یاغی جامع اوزرینه سنده اطراف ایچق بر قبر ایش (و آل عثمان بکر بیکازندن لطفی نام بکر بکی که شامده متوفی اولوب دکر جامع قریبده مدفوندر استانبولدن سرواناجی کتوردوب اوزر بنی بارمقلی بر مقصوره الیش (معلوم اوله که دعا کویک سیاحتی زمانده بوقدر قبور که زیارت ایلدم حضرتک قبری کبی بلند قبر کور مدم بنده که طوال ناسدم بنم قامتدن بو کسکدر * یکی از ملوک عرب که به بی انصافی موصوف بود اتفاق بریارت آمد و غماز کرد و حاجت خواست * که حرف رابط صفت (بریارت آمد باحرف صله) و غماز کرد یعنی نماز قلدی (محصول ترکیب) عرب پادشاهلرندن بریسی که انصاف سز لقله موصوف ایدی زیارتنه کلدی و غماز ادا ایلدی و حاجت دبلدی شکه زیارت قیورده عادتدر * بیت * درویش و غنی بنده این خاک درند * و آنان که غنی ترند محتاج ترند * بنده نك این لفظنه اضافتی لامیه در (خاک دره ده بویه در

رد کافی

رد کافی

منم تفعیل بایندن اسم مفعولدر
اور کو چلش دیمکدر للطابع
رد کافی

محوطه تفعیل بایندن اسم
مفعولدر حاططدنه دیواره
دیرل اطرافنه دیوار چکمش
نشته به دیرل *
دکر جای شامده برجامعدر که
اورته سندن یعنی حرمی
اورته سندن برارمق افر که قفرا
اندن اتوان بور غایتله مقبول
بردر استانبولده کاغد خانه کبی
اول زمانده وقف جانیندن
اثواب یو یانه صابون
ویرلریش اما شمدی ویرلر
*

(نون و دال ادات خبر در) و آنان اصلند و آنان در الف بمد و دایله وصله همزه ساقط اولند
 (که حرف رابط صفت) و یا حرف بیان (تر ادات تفضیل) و نون و دال ادات جمع یعنی سین
 و تا که مفرد ک ادات خبر پدر آنک جمعیدر (محصول بیت) فقیر و غنی اندیا و اولیا قیوسی طیراغینک
 مطیع و متقاد بنده لریدر و انار که غنی رقدر یعنی صاحب جاه و منصبدر بوخاک دره محتاج رقدر
 زیرا انارک نیجه دوری مرادات و از زوری وار (خاک دردن مراد اول خاک که مدفون اولاند
 ذکر محل و اراده حال قبیلند در) نهایی خاک در پیور دینی تأدیب طریقله در (خاکدن مراد
 اول بایک خدمتکار لریدر دیکسکه نظر وار * آن که روی بمن کرد و گفت از اینجا که همت
 درویشانت و صدق معامله یسان خاطری همراه من کنید * آنکه انکاهدن مخفقدان صکره
 دیکدر یعنی نماز قلوب و دعا ایدوب و حاجت دیکدن صکره (روی تقدیری رو بشدر
 قرینه قائم اولد یعنی چون بشین حذف اولند) (من با حرف صله یوزین بکا ایلدی یعنی بکا
 توجه ایلدی دیکدر) (از اینجا اول مقام و مرتبه دن دیکدر) (زیرا جابونک کی بر رده محل و مکان
 معنانه در) همت هانک قنی و کمریله لغتدر اهتمام معنانه (درویشانه اضافتی لامیه در
 صدق معامله) (یعنی معامله صادق که انده ریا و صغه اولیه دیکدر خدا ایلله معامله زی مراد در
 خاطری یا حرف وحدت و یا حرف تکبر) همراه بولدانش (زیرا هم ادات جمعدر) هم خانه
 خانه دش و هم جره جره دش دیکدر بونده رفیق معنانه در (پس منه اضافتی اسم فاعلک
 مفعولنه اضافتی قبیلند در) (کنید فعل امر جمع مخاطب ایلک دیکدر تعظیم طریقله) (همراه
 مقدم مفعولدر) (محصول ترکیب) ملک بی انصاف نماز قلوب و دعا ایدوب و حاجت دیکدن صکره
 دیدی اول مقامدن که درویشانک همتی مقامدر (یعنی اهل الهک بر مرتبه سی وارد در
 اول مرتبه دن هرینه که همت ایلله لر یاذن الله حصول بولور (صدق معامله ده بومعایه در یعنی
 خدا ایلله بر معامله صادق لر وارد در) کارل معامله صادق مرتبه سندن هرینه مراد ایلدینور لسه
 الهک امر یله ظهوره کلور (حاصلی واصل الی الله اولتر هرینه مراد ایدر لسه مبرر اولور
 نهایی اراده لر خدا ایل اراده مو قفدر) (پس مذکور مرتبه دن بکا بر خاطر توجهی
 و گوکل همتی همراه ایلله) (یعنی بی شک و کلدن چقارمه) (حاصلی بی دما دن اوتنه دیکدر
 از اینجا ک معنای از درون دل و جان درین عنیدی مویش (زیرا بو عبارتدن مستفاد
 اولاز) (بعضی دیکدر که بوقصد بر چه خاطری قیدی مستدرک اولور بویه دین مستدرک
 سوناش از برا خاطر دن مراد توجه خاطر در) (حاصلی طلب دعا در) (بعضی دیکدر که جادن مراد
 قبض و فضل خدا در) (زیرا همنلوی خدا ندر کند یلر دزد کلدر بومعنی کرچه صحیحدر) (اما
 بو عبارتدن مستفاد کلدر قائل بعضی از ان روی و از ان سبب و از ان جهت معنانه در دیش
 بوده بو عبارتدن مستفاد اولاز * که از دشمن صعب اندیشناک * که حرف تعلیل (دشمن صعب
 بیانیله) اندیشناک بونک کی بر رده نسبت معنای افاده ایدر (غضبناک و ترسناک و برشناک کی
 بونده ترسناک معنانه در) (اما لغته فکری معنانه در) (حاصلی سندن همت دیکدر بیکم انکیچوندر که
 صریح دشمندن خوف و بیم اوزده یم * کتم بر رعیت ضعیف رجعت کن تا از دشمن قوی زجت نیلی
 (رجعت ضعیف بیانیله) (رجعت کن فعلک مقدم مفعولدر) (کن کافک ضمیمه فعل امر مفرد مخاطبدر
 کنیدنن ایلله دیکدر تا حرف تعلیل (دشمن قوی بیانیله) (رجعت نیلی بک مقدم مفعولدر) (نیلی
 فعل نی استقبال مفرد مخاطبدر پینیدنن کور مبه سین دیکدر) (محصول ترکیب) حضرت شیخ
 پیور و قنایم ملک بی انصاف بدنن همت رجا ایلدیننه بن اکا دیدم ضعیف رعیت مرجهت ایلله
 تا کیم قوی دشمندن زجت کور مبه سین (یعنی رعایای اسر که الله تعالی سنی اسر که سین و دشمندن

ردشی و کافی

رد ابن سید علی

رد سروری

رد سروری

رد کافی

امین

امین و سالم ایلسون (رجعت و زجت پنجس خطدر * نظم * یازوان توانا و قوت و سر
 دست * خطاست پنجه مسکین ناتوان شکست * (یازوان با حرف مصاحبت) (بشکسته
 متعلق) (یازوان یازونک جمعیدر قوی مراد در) (توانا به اضافتی بیانیله در) (قوت یازوانه معطوفدر
 سره اضافتی و سرک دهنه لامیه در) (بونده سر دستدن پنجه مراد در) (خطاست مقدم خبر) (پنجه ک
 مسکینه اضافتی لامیه در) (و ناتوانه بیانیله) (پنجه بشکستک مقدم مفعولدر) (بشکست بونده مصدر
 معنانه در اول جهندن فاعل استمر و مبتدا اولمه قابلدر) (محصول بیت) زور لی بازور له و پنجه
 قوتیله مسکین ناتوانک پنجه سنی صبیق یعنی فریق خطادر (یعنی سلطنت زور و قهر ایلد رعایای
 مسکینک پنجه سین پور مق) (یعنی جور و جفا و ظلم ایلک خطادر * بترسد آنکه بر افتاد کان پنجه
 که کرز پای در آید کسش نکیرد دشت * بترسد فعل امر مفرد غائب فعل مضارع مفرد غائبه مشترکدر
 تشبیه لده بویه در جملدر) (پس فعل مضارع در امر معنانه دینر مشترک صیغه اولد یعنی
 تلزل عیش) (آنکه تقدیری آنکس که در نه که مکرر بیان اولندی) (بر حرف استعلا) افتاد کان مسکین
 وضعقا) (پنجه بکشد فعل نی مستقبل) (پنجه بکشد فعل امر که مزید دیکدر) (که حرف بیان) (و با حرف تعلیل
 (زای در آید متعلقدر که فعل شرطدر) (کس مبتدا) (نکیرد فعل نی مستقبل مفرد غائب طوعناز
 دیکدر خبر مبتدا در جمله اسمیه جراه شرط و افعیدر) (تقدیری کس دیشش نکیرد در) (محصول بیت)
 قورقون شول کیمسه که ضعفا و مسا کینه رحم ایلر (یعنی فقرایه ظلم ایلین خوف ایلسونکه آیتدن
 دوشوب زله و اغرش واقع اولورسه) (یعنی روز کار دن باشه بر مصیبت کلورسه کیمسه الینی طوعناز
 حاصلی کیمسه اکادستکبر و معین و ظهیر اولاز) (پس قورقوب فقرایه ظلم ایلسون بعضی پنجه لده
 نترسد و افعیدر فعل نی مستقبل استفهامی متضمن قورقازی دیکدر) (یعنی البته قورقو حق کرکدر
 دیکدر * هر آن که تخم بدی کشت و چشم نیکی داشت * دماغ بیهده بخت و خیال باطل بست *
 (تخم بدی بیانیله تخم معروف) (بد بر امر) (و با حرف مصدر بر امر لقی تخمی دیکدر) (کشت فعل ماضی
 مفرد غائب کشتن دن اکدی دیکدر) (و او حرف عطف) (چشم نیکی لامیه در) (چشم بونده رجا
 معنانه) (نیکی با حرف مصدر ایلک دیکدر) (داشت فعل ماضی مفرد غائب طوعندی دیکدر
 (دماغ دالک کسر یله ترکیب دماغ دید کار یدر بونده فکر مراد در ذکر محل و اراده حال قبیلند در
 (بیهده و بیهوده بی فائده و باطل معنانه در) (خیال باطل بیانیله در) (دماغ بختک مفعولی
 و خیال بستک) (محصول بیت) هر اول کیمسه که بر امر لقی تخمی اکدی و ایلک امیدنی طوعندی
 (یعنی فقر و مسا کینه ظلم ایدوب و فلاح و ایلک مکافات رجا ایلدی فکر فاسد بشوردی و تصور
 باطل بفلدی) (زیرا سبانه حستان جزا اولاز بلکه سبانه سبانه و حسنه حسنه) (کشت فعلی
 کاشتن دن اخذ ایلین خفقت ایلش) (من کاشتن بمعنی افشاندن دینی تخطیه ایلین تعصب ایلش
 زیر امرادی تصور معنادر بیان ترادف دکلدر * زکوش پنه برون آرو داد خلق بده * و کر توی
 ندی داد روز دادی هست * (کوش کاف بجمینک ضمیمه قولی دیکدر) (پنه بای اول بجمیدر
 حرکات ثلثه ایلله باموق معنانه) (برون طائره دیکدر) (آر فعل امر مفرد مخاطب کنور دیکدر
 آریندن که مخفقدر آوریندن بحسب لغت طائره کنور دیکدر اما مراد چقار دیکدر) (داد
 بونده اسمدر عدل معنانه) (خلقه اضافتی مصدرک مفعولنه در) (بده با حرف تأکید) (وده دالک
 کسر یله و هاء اصلیه ایلله و رد دیکدر) (دهیدنن لیکن مصدر بده و مضارعنده و اسم فاعلنه دالک
 قنی مشهور در) (داد بدهک مقدم مفعولدر) (می ندی تقدیری نمی دهی در ضرورت ورن ایچون
 نون تا آخر اولندی اگر سن و ر مز سک دیکدر فعل مضارع مخاطبدر) (داد مفعولدر عدل معنانه
 (روز دادی لامیه در) (و با حرف وحدت) (و یا خود حرف تکبر) (محصول بیت) ملک بی انصافه

ردشی و کافی

رد ابن سید علی

رد سروری

و با هر ظالمه خطاب ایدوب بیور و قولفکدن غفلت بنده سنی چغار و خلقك عدل و انصاف و بر
 یعنی الملك الذئده اولئله عدالت ايله و انصاف کوستر و اگر سن داد و عدل و بره رسك یعنی عدل
 و انصاف ایلز رسك عدل کونی و اردر که انده هر کسك بلکه هر حیوانك انتقامنی الوب انصاف
 ایدر حاصلی دیناده ظالم ایدرسك آخرتده جزاسین کورسین (می نه هیده می وزن ایچون تقدیم
 اولدی دین حق ادانی ایلامش) (نون تأخیر اولدی وزن ایچون دیمك کرک ایدی) (بونظلمك اولنده
 ز باغی یازانلر اقسام نفلمی غریب پلور دیمش) (اگر تومی نه هیده داد برینه دان یازوب
 امر در دانستندن دین ایکی وجهله خطا ایلمش قنبر) (وروز دادی برینه روز دادنی دیدیکی
 اغر بیدر و باه صدی مصدره داخل اولدنی کورلش و ایشدلمش دکلدر * مشوی *
 بی آدم اعضای یکدیگرند * که در آفرینش ز یک گوهرند * بی اصلده بیتم ایدی اعضا قله
 نون ساقط اولمندن امدن بونده مراد حضرت امدن (اعضا عضولک جعفر) (یکدیگره
 اضافتی لامیه در و نون و دال ادات جعفر خبر در) (که حرف تعلیل (افریش اسم مصدر در
 افرینندن برادلمش معنایسته عریجه خلقت و فطرت دبرل) (گوهر کافیکم فحله
 معروف قریب ایدوب جوهر دبرل) (نون و دال بنده ادات جمع خبر در) (محصول بیت)
 حضرت آدم او ظاری بری بریک اعضا سیدر یعنی بری بریک جسدی حکمنده در (زیرا
 خلقتده و فطرتده بر گوهر دندرل) (یعنی جمله سی بر اتادن و بر اتادن که حضرت آدم و حوادر
 بعضی نسخده مصراع ثانی) (که در اصل فطرت ز یک گوهرند) (واقعدر و بعضی شراح
 بوسنخنی اختیار ایلمش و بعضی بوسنخنی اختیار ایلدیکه تعصب طریقله اعتراض
 ایلمش لیکن اعتراضی موجه دکلدر بعضی شراح جوهر دن مراد نطفه حضرت آدمدر دیمش
 بویه اولسه بعد دکلدر محازا نطفه به جوهر دیمش اولور بعضی در داخل ایلدیکه نطفه به
 جوهر دیمك صحیح دکلدر دیو لیکن دخلی مدخلدر * جو عضوی بدر آورد روزگار * دیگر
 عضوهار را غاند قرار * چو ادات تعلیل (عضوی یا حرف وحدت) (بدر د با حرف صله
 (در د آغری به دیو عریجه الم دبرل) (پس درده فرض دین لغت معنایی سولماس
 (روزگار آوردك فاعلیدر و عضوی مفعول صریحی) (و بندر غیر صریحی) (عضوهاها ادات
 جمع و را حرف تخصیص) (مانند ایکی نونك فحله فعل ننی مستقبل مفرد غالبدر) (فانیدندن
 قائماز دیمکدر) (قرار فاعلی ارام و سکون دیمکدر) (محصول بیت) چونکه روزگار بر عضوی و جمع
 و بغه) (یعنی الم کنوزه حاصلی دردناک ایلنه غیر اعضا ک ارام و قراری قائماز) (یعنی اول
 دردناک عضولک المی سائر اعضا به تأثیر ایدر) (پس چونکه بی آدم بر جوهر دن خلق اولوب
 بری بریک اقریاسی حکمنده اولدینه برینه بر الم و بلا کلچک جیبی متالم و متأاولق کورک
 (بدرک باسنه حرف زائد دین زائد سولش * توکز تحت دیگران بی غمی * شاید که نامت
 نهند آدمی * کن اصلده که از ایدی) (که حرف بیان) (تحت دیگران لامیه بای بطنیله
 (غمی یا ضمیر خطاب) (شاید فعل ننی مستقبل مفرد غائب لایق دکل دیمکدر) (که حرف بیان نامت
 تا ضمیر خطاب آدک دیمکدر) (نهند فعل مضارع جمع غائب نهیدندن قورل دیمکدر
 (آدمی بایله انسان معنایسته در محصول بیت) (ستکه غیر یلزمختندن بی غمین) (یعنی سائر قرا و اشراک الم
 و بلاستندن بی پرواسین حاصلی انلر دزدندن بی درد و غمین و انلری آجیازسین لایق دکلدر که
 آدمی آدمی قورل) (یعنی سکا انسان دیمك لایق دکل) (زیرا انسانیت و مر دملک بلا و الم کرفار لری
 قاروب انلر ایچون غم و غصه چککدر * حکایت * درویشی مستجاب الدعوه در بغداد بنیدامد *
 (درویشی یا حرف وحدت) (مستجاب اسم مفعولدر استفعال بایندن مقبول معنایسته دعونه

رد ابن سید علی
 رد سروری و شعی
 رد ابن سید علی
 رد ابن سید علی

رد سروری

رد سروری

رد سروری

رد شعی

اضافتی

اضافتی قائم مقام فاعله اضافتیدر) (دعوت بونده دعا معنایسته در) (یعنی دعای مقبول دیمکدر
 (بغداد عرب دال ثانی می مجیه اوقور بر اسمیده زوراء در زانك فحی و واولک سکونیه سلامده
 دبرل) (بید فصحاء عجم یا عجمیه اوقور اما رومیلر یا عربیه آشکاره معنایسته) (محصول ترکیب)
 بغدادده دعای مقبول پردرویش ظاهر اولدی) (بید املک معنای ظاهر اولدی دیمکدر
 * حجاج بوسف بخواندش و گفت دعا خیر بر من کن گفت خدا جانم بستان * حجاج اقدم
 متالفه ايله جتاشینی اما بونده بر شخصك اسمیدر که ظلمده نامدار در عدالتده نوشروان نامدار
 اولدنی کنی) (معاویه تسلیندن مروان بن حکیم اوغلی که عبدالمک ایدی الیک خانی و بکر بکسی
 معاندده بر ظالم ایدی حضرت کعبه بن نجیح قوروب یغدی وینه یادی الان اولان یابی
 آنکدر قصه لری بی حد و بی نیایه در) (پرسی بودر که حکومتی و ولایتی زمانده ییک التیوز کره ییک
 یعنی ییک کره ییک والتیوز کره ییک مسلمان قتل ایلمش و جسدده اون سکر سکر مسلمان هلاک
 اولش خار سد کله ترسی از دروب مجوسلره ایچر مش و غلام خلاق و حکومتی دورت بیل
 بر آییلمش) (کذا فی تاریخ الخلفاء) (باباسنک اسمی بوسف ایلمش) (تقدیر کلام حجاج بن بوسف در
 بین العلین واقع اولان ایی حذف ایلمک دات ایچمندن) (بخواندش با حرف تا کید) (خواند
 واور می وروم ضمه ايله فعل ماضی مفرد غائب فاعلی مخمندن حجاجه راجع ضمیر و مفعولی
 در ویشه راجع شین در) (گفت حجاج در ویشه دیدی) (دعا خیر بر من کن بر بونده یاد صله
 معنایسته در استعلا ایچون دکلدر که دعا علیه لازم کله اولسته خود ضرر ایلمز (زیرا اول
 قاعده عربیه مخصوص صدر عجمده معتبر دکل بکا خیر دعا ايله دیمکدر) (گفت درویش دیدی
 (جانم شین حجاجه راجعدر) (بستان یا حرف تا کیدستان سبک کسریله ال دیمکدر ستانیدندن
 امر مخاطبدر ستانیدندن دین اصابت ایلامش) (محصول ترکیب) حجاج بن بوسف مذکور
 درویشی بانه دعوت ایلدی و دیدی بکا بر خیر دعا ايله درویشده یابی جانم ال دیدی
 * گفت از بهر خدا این چه دعاست گفت دعای خیر ست ترا و بخله مسلمانرا * از بهر خدا
 الله ایچون دیمکدر) (محصول ترکیب) حجاج در ویشک بویه دعاسنی استغراب و استعجاب
 ایدوب دیدی الله ایچون بونه دعادر که بنم حقه ایلدک یعنی بویه دعا ایشدلمش دکل (درویش
 دیدی بوخیر دعادر سکا و جیبی مسلمانلره تا کیم سن اولکله ظلم و کام کسبندن خلاص بولاسین
 و مسلمانلر سنک مشر و فساد کدن خلاص بولار حاصلی ایکی جانبیه بیه بودعاده نفع وار
 * مشوی * ای زبردست زبردست ازار * کرم تاکی بماندین بازار * ای حرف ندا مناداسی
 محذوف تقدیری ای مرد زبردست در) (زبردست وصف ترکیبیدر الی اوستون معنایسته
 بلکه الی اوستلی دیمکدر) (زیرا زیر زانك و بانك فحله لویه اوست معنایسته در که عرب
 فوق دیر زبردسته اضافتی بیاینه در) (زبردست ده وصف ترکیبیدر الی آتلی معنایسته
 مغلوبدن کایدن) (زیرا زیر زانك کسریله آلت معنایسته در که عریجه تحت دبرل) (ازار
 زبردسته بر وصف ترکیبی دخی اولش اما معنای زبردسته مقید در کرم گفته
 اسیمیق دیمکدر بونده فرض مراد در نا ال معنایسته در کی حق دیمکدر عریجه حتی دبرل
 اسماء مقصوده ندر تاکی خانه دن دیمکدر) (این بازاره اشارتدر) (محصول بیت) ای الی
 اننده کلری انجیدی الی اوستلی) (یعنی ای زیوناری و مغلوباری ازار ایدی زورلی و کوچلی
 (حاصلی ای فقرا و مساکینی انجیدوب انلره ظلم و جفا ایدی جوار ظلم سنک ظلم و جفاک
 بازاری خانه دن قزغون قاله) (یعنی سنک فقرا و مساکینه جور و جفاک نه زمانه دنک عمد اولوب
 باقی قالور البته برکون نهایت و پایان بولور (حاصلی بومنصب و دولته برکون زوال کلور ایدی

مطل
 در سروری

رد سروری

جاهکه مغرور اوله * بجه کار آیدت جهاننداری * مردنت به که مردم آزاری * بجه با حرف صله
 (آید فعل مضارع مفرد غائب) تا ضمیر منصوب معنایه مفعول (جهاندار وصف ترکیبدر
 جهان طوئجی یعنی صاحب سلطنت و حکومت معنایه) و یا حرف مصدر جهانداران
 دیمکدر (مردنت تا ضمیر مجرور معنایه مضاف الیه در که ضمیر خطابدر) که بونده من تفضیلیه
 معنایه در (مردم آزار وصف ترکیبدر آزاریدن مردم انجیدری معنایه) و یا حرف مصدر
 (محصول بیت) ز پرده خصلت ایدوب بیور جهانداران و سلطنت سنک نه ایشکه کلور
 یعنی پادشاهلق بکه کرک حاصلی سلطنته لایق و سز وارد کلسن ز بر ظالم بی بکسن پس سنک اولمک
 بکدر مردم آزارلقدن یعنی صاغ اولوب خلقه جور و ظلم ایلکدن اولمک یعنی مونک بکدر که
 هم سن ماکم و مظالم کسندن خلاص بولورسن و خلق عالم جور و ظلمکدن خلاص بولور
 (بعضیلر که حرفی تعلیل اعتبار ایدوب یایی ضمیر خطاب ملومش و معنایه ز بر مردم
 انجیدری سن دیمش) لیکن یاه مصدر یاه خطاب بر قافیه ده جمع اولمق عبیدر (و بعضیلر آزاری
 فعل مضارع مخاطب دیمش بده عیوب قافیه دن سالم اولماز * حکایت * یکی از ملوک بی انصاف
 پارسایی را پرسید که از عبادت کدما فاضلتر ست * پارسا یاه عجمه عابد دیرل (و یا حرف
 وحدت) و را ادات مفعول (پرسید یاه عجمک عجمه و رانک سکونی و سنک کسر یاه فصل ماضی
 مفرد غائب صورتی دیمکدر) که حرف بیان (کدام کاف عربک عجمه قافی دیمکدر) فاضلتر
 افضل معنایه در (محصول ترکیب) انصافسن و ظالم پادشاهلردن بریسی بر عابد صور دیکه
 عبادتار دن قننی عبادت افضلدر که اکامقید اولوب مشغول اولم (عبادت نهادن صکره مرا
 عبارتی اراد ایدن لایق ایللر ز را سوال محوم اوزره وارد اولمش در * گفت ترا خواب نیم روز *
 ترا سکا دیمکدر) خواب بونده اویقو معنایه در (نیم اضافتی لامیه در) نیم لغظنی روزه وشبه
 وساله مقارن اولان پر زده مضاف قنماق مشهور در (لیکن قیاس مضاف فلقدر شول برده کیم
 نصف مراد اوله) مثلاً نیم نان یارم اتمک دیمکدر (و نیم سبب یارم المه دیمکدر پس قیاس اضافتله
 اوقومقدر و مراد یارم کون اوله نصف یوم معنایه) پس نیم روزدن قبلوله وقتی اراده ایلککه
 هیچ وجهله مباح بوقدر وارل ظالمی اویومقدن خلقی ظلم و تعدیستدن اراحت ایلک مراد
 اولمکه (قبلوله) و قبلوله (و قبلوله بومعنایه نسبت برابر در علی کل حال بونده یارم کون مراد در
 (نکه نیم نانی کر خورد مرد خدا یشده مرور ایلدی نصف نان مراد در) و بومعنی اضافتسن
 مستفاد اولماز نکه عقل سلیم و طبع مستقیمه واضحدر (پس عابد پادشاه جائزه در که سکا
 اوله زمانته دك اویومق احسن عبادتند در که اول حالده کتب ماکم ایلر سن و کیمسه
 اوزرینه جور و ظلمک جاری اولماز که انک سبیلله آخرتده معذب اولاسن قنقدر * نادران
 یک نفس خلق را نیاز آری * تا حرف تعلیل (آن اسم اشارتدر) یک نفس و یا مذکور خوابه
 (نیاز آری فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب آزار ایله سن یعنی انجیمه سن) (محصول ترکیب) عابد
 دیر که سکا نصف یوم نوم افضلدر تا کیم اویودییک بر ساعتده خلقی آزار ایلله سن یعنی خلق خدا
 سندن امن و امان اوزره اولار یا خود تا کیم اویودییک حالده بر نفس و بر ساعت خلقی آزار ایلله سن
 یعنی اویودییکده خلق بر نفس سنک جور و ظلمکدن آزاد اوله (اکثر نسخله زده یک عبارتی
 بوقدر و بعضنده نفس دوشمش و بعضنده ساعت یک نفس بیور دینی قلت زماندن کما بتدر
 نکه خواه حافظ (تفسیر این دو حرفست بیور مشدر قلت الفاظ و کثرت معانیسن کما بتدر
 * قطعه * ظالمی را خفته دیم نیم روز * کتم این فته است خوابش برده به * ظالمی یا حرف
 وحدت) و را ادات مفعول (خفته لفظ مشترکدر یا تمش و اویومش یشده ماضیدن قسمدر

رد سروری و شعی
رد ابن سید علی

مر نخه
رد ابن سید علی و سروری

نصف نهان
نسخه

رد جمیع شراح

بونده

بونده اویومش معنایه در (نیم روز اضافت لامیه در یارم کون یعنی کونک یاریسی حاصلی زوال
 و فته دك) (این اشارتدر ظالمه و مبتدا) فته است خبری (خواب مبتدا) (وشین ضمیر ظالمه
 راجعدر معنی جهتنده) (برده دك مفعولیدر ضرورت وزن ایچون تقدیم قلمشدر تقدیری
 اورا خواب برده در) (برده به خبر مبتدا در) (محصول بیت) بر ظالمی نصف النهار اویومش کوردم دیم
 بو ظالم بر فته در فته دك اویودیگی بکدر یعنی اویومش اولمسی بکدر ز بر یا تمش و اویومش
 فته بی اویارانه لغت وارد اولمش پس بو ظالمی خواب المش و یا تمش اولمق بکدر حاصلی
 خوابده اولمسی محض خبردر * انکه خوابش بهتر ز بیداریست * انچنان بد زندگانی مرده به *
 انکه یعنی آن کس که (که حرف رابط صفت و خواب مبتدا) (وشین ضمیر آنک اشارت الیهی اولان کد
 راجعدر) و بهتر خبر مبتدا (از من تفضیلیه معنایه در) (بیدار اویاتق دیمکدر صفت مشبهدر
 عربجه بظان دیرل) (یا حرف مصدر) (وسین و اادات خبر) (انچنان آن اسم اشارتدر) (خان اذات
 تشبه) (بدر زندگانی وصف ترکیبی یارماز در اکل دیمکدر کاف عجمی هاه رسیدن بدلدر) (والف
 و تون شد و اذ اخل اولمشدر ز بر زندکی و زندگانی یاه مصدر یاه بر معنایه در) (مرده تقدیری مرده شدن
 یعنی مرده اولمق بکدر) (محصول بیت) اولکسه که اویقوسی بیدار لقندن بکدر (یعنی اویوماسی
 اویاتق لقندن بکدر) (پس انچنین بدر زندگانه یعنی یارماز در لکلی کیمسه مرده اولمق بکدر حاصلی
 ممای حیثندن بکدر) (انچنین یارماز نام مفعول دیر لکدن اولمش اولمق بکدر دین عندی سو یلمش
 * حکایت * یکی را از ملوک شنیدم که شی در عشرت روز کرده بود و در پایان منستی
 می گفت * که حرف بیان (شی یا حرف وحدت) (در حرف ظرف) (عشرت لفته اختلاط
 معنایه استمد اما بونده ذوق و صفادن عبارتدر) (کرده بود ماضیدن قسمدر ایشیدی
 دیمکدر جعل و ضمیر معنایه متضمن اولدیغیچون ایکی مفعول الور اولکسی شب و نایسی روزدر
 (پایان یاه عجمه غایت و نهایت دیمکدر) (منستی به اضافتی لامیه در) (می گفت حکایت حال ماضی
 سو یلردی دیمکدر) (محصول ترکیب) پادشاهلردن بریسی ایشدیمکه کیجی عشرت و صفاده کون
 ایشیدی (یعنی صباحه دك یاده ذوقه مشغول اولوب اویومش ایدی کیجی کون ایلک
 اویومامقدن کاتدر یعنی ایچیکده احیاء لیل ایشیدی (و سنک آخرتده سو یلردی یعنی
 بویشی اوقوردی * بیت * مارا ایجهان خوشتر ازین یکدم نیست * کر نیک و بد اندیشه و از کس
 غم نیست * مارا را حرف صله و یا حرف تخصیص زه و یا بزم دیمکدر) (ایجهان یا حرف ظرف
 (از حرف مبتدا) (این اسم اشارتدر بر مقدرم لفظنه و یا مذکور یکدمه و بوندن صکره بر دم تقدیر
 اولوب مبتدا قلنه) (و نیست خبری) (کز اصلی که از ایدی که حرف تعلیل (نیک ابو) و بد
 یارماز اندیشه بونده غم و غصه و خوف و الم و تشویش معنایه در) (محصول بیت) بزم و یا بزم جهانده
 بو پردن خوشرق و بکرک بر دم بوقدر ز بر ایدن و یارماز غم و غصه و خوف
 بوقدر یعنی کیفیت یاده ایل بر حالته و ارمش که دنیا و ما فیها کوزمر چو بجه کورنر حاصلی یاده
 کیفیتمک برحالی وارد کیم کدایی پادشاه ایدر نکه شاعر بیور (بیت) بر عالمه و ارمشدر
 ارباب خرابات) (کیم دوشده دخی کورمزان اهل کرامات) (اندیشه بی نیک و بدله وصف ترکیبی
 اعتبار ایدوب ز را اویو فکر لیدن و یارماز فکر لیدن و کیمسه دن غم بوقدر دین هنوز وصف ترکیبی
 لذتی طاماش * درویشی برهنه بیرون بسرما خفته بود و گفت * درویشی یا حرف وحدت
 (برهنه بک فعی و ضمیمه و هانک سکونله چلا قدر عریان معنایه) (بیرون طامشه ده دیمکدر
 ظروف نکاندنبر) (بسرما یا حرف ظرف سرما صوق دیمکدر سنک فعی و رانک سکونله
 (خفته بونده یا تمش معنایه در) (بود اذات زمانیه در ابدی معنایه) (محصول ترکیب) پادشاه

رد شعی

رد شعی

مد کوریتی اوقودیتی حیده برعریان درویش طاشترده صوقده یاتوردی یتنی ایشلیجک
دیددی (اه سرماهم صوغه وهم زمانه دیرل دین قزایلش (زمانه زمانه دیرل دیرل * یت * یت *
ای آن که باقبال تودر عالم نیست * کرم که عمت نیست عم ما هم نیست * ای آن که ای آن کس که
تقدیرنده در (باقبال باحرف تخصیص اقبال دولت معانسه در تویه اضافتی لامیه در (کرم فعل
مضارع متکلم وحده در کیریدن طو نام (یعنی فرض و قیاس ایده هم (که حرف یتان) عمت نیست
کنند و که مخصوص عک بوق (عم ما اضافتی لامیه در یای بطنیه بنه تخصیص افاده ایدر
هم بونده عطف و جعبت معناسنی افاده ایدر استفهام انکاریله (محصول یت) ای شول
عشرت و ذوق ایلین پادشاه که سنک دولت و اقبالکله عالمده بر فرد یوقدر یعنی سن واصل
اولدیک ذوق وصفیه کیمسه واصل دکل فرض ایده هم که کند و که مخصوص عک بوقدر بزه
مخصوص عکده بوقی یعنی فقرا و مسکین غمین چکیرم حسین حاصل برم ایچون غم چکیم
کر کین زرا آخرنده سلاطیندن رعایا و فقرا و مسکین احوال نقیر و فطیر تقبش و نقض
اولسه کرک مصرع ثانیکن معناسنی طو نام که عک یوقدر بزمده یوقدر (سن سنکله بر بزم غم
اولمده دین اگرچه یوعبارت یومعنا به محملدر اما مقام یومعاندن کلی ایا ایدر فاعل یومعنده
عم و هم اعتباری لطفدن حال دکل در زرا عریده هم میک تسدیده هم معناسنه در (معلوم اوله که
یوایی یتک اجتماعدر بر یای حاصل اولور * ملک را ین کلام خوش آمد صره هزار دینار از
روزن بیرون داشت و گفت ای درویش دامن بدار گفت دامن از بکارم که جامه ندارم * ملک را
پادشاهه دیکر کلامدن می اداوقدیتی یتدر (صره صادق ضمی و زاء مبتدله کسه معناسنه در
هزاره اضافتی لامیه در (روزن بونده بجز معناسنه در) جامه ندارم جام بوق دیکدر (محصول ترکیب)
پادشاهه درویش اوقدیتی یت خوش کلدی (یعنی حظ ایلدی بیک التون صره بجزه دین
طاشتره طو یتدی (و دیددی ای درویش ایشلیک طو یت) یعنی ایشلیک آج (درویش دیددی که ایشلی
قتدن کتورهیم که قفتم بوق (یعنی قفتم اولق کرک که دامن اوله * پادشاه را برضعف حال
اورحت زیادت کست خلعتی بران مزید کرد و بیرون فرستاد * (پادشاه را را اذات تخصیص
ضعف حال لامیه در (یعنی مصدرک فاعله اضافتدر) کست بونده صار معناسنه در اولدی
دیکدر (خلعتی باحرف وحدت رفعتان دیکدر (برآن اول صره اوردینه (مزید مصدر می در
زیاده معناسنه (بیرون طاشتره به (فرستاد فعل ماضی مفرد غائب (فرستادن کوئردی (یعنی
ارسال ایلدی دیکدر (محصول ترکیب) پادشاهک درویشک ضعف حاله رحتی زیاده اولدی
و اول صره اوزر بنه برخلعت زیاده ایلدی و طاشتره ارسال ایلدی * درویش آن تقدربانک مدت
بخورد و تلف کرد و باز آمد (محصول ترکیب) (درویش صره هزار دیناری از اچتی زمانه یتدی
و تلف ایلدی و کرو پادشاه حضور بنه کلدی * یت * قرار بر کف آزادگان بکیرد مال * نه صبردر
دن عاشق نه آب درغریال * (قرار مبتدا) آزادگان دن مراد قیود دنیا ایله مقید اولیاندر
تکیرد فعل نی مستقبل طو تمز دیکدر (مال فاعلی) (بر کف ده اکامتعلق جله فعلیه خبر
مبتدا در (غریال غین مجمله کسر یله ترکیجه قالبید کلریدر (بعضیلاندن تحریف اولغش
دیدیلر (و بعضیلر محرف اولدیفته دلیل یوقدر دیدیلر علی کل حال ایکسبتکده دلیلی بوق لکن
تخریفه حکم اولسه ترکیده انکیچون موضوع اولش لفظ یولنامق لازم کلوردی یوایسه خلاف
قیاسدر (سن عدم تخریفه حکم قیاسی و تخریفه تحکم (محصول یت) حضرت شیخ مذکور
درویش کی آزادله خصوصنده نیور دنیا قیودیه مقید اولمان فقرا آوجنده مال قرار طو ناماز
یعنی کسبله مقید اولدقاری کی حفظیه ده تقدیر ایلر (کذلک عاشق کو کلدنه صبر قرار ایلر

رد سروری

رد ابن سید علی و کافی

یعنی

(یعنی غایب بی صبر و بی قرار اولور صودم غریبالده قرار ایلر) (حاصلی اهل فتا التده مال دل
غایب غده صبر و غریبالده آب کیدر قرار طو نامده) (حاصلی سر یع الزوال و تیر کنرا ندر یونلرک
جعی * در حالتی که ملک را پروای او نبود * (در حالتی باز آمده متعلقدر) (حاصلی درویش
برجائیده کلدی که پادشاهک انکله مقید اولاجق یوایی بوق ایدی) (یعنی اکا التفات زمانی
دکل ایدی بلکه فکری امور سلطنته و مهمات عالمه مصروف ایدی اول ملاقاتیده اولان ذوق
و شوق و جیور و زوری یوغیدی * حالش بکشدیم برآمد و روی از روی درهم کیدر * حالش
ضمیری درویش را جعند (هم بر آمد پادشاهه منقض و متغیر اولدی بی وقت کلد کیچون
(و روی از روی درهم کشد) (یعنی پادشاهه یوز و فی اندن یورشدری (یعنی یورشدری) (حاصلی
درویشک حالتی پادشاهه اعلام ایلدیلر پادشاهه فرستوروش اولدی (یعنی منقض و متغیر اولدی
واکا انجند کیدن یوز و فی یورشدری (حاصلی عیوس الوجه اولدی * واز اینجا گفته اند اصحاب
فطنت و خبرت که از حدت و سورت پادشاهان بر حذر باید بود که غالب همت ایشان بر معضلات
امور مملکت متعلق باشد و تحمل از دحام عوام نکند * (ازین جا ازین ده ایکی اعتبار واریری
از حرف ابتدا (و این اسم اشارتدر جالفظنه) (و جادک مراد محل و مقام اوله (بری ازین اذات
تسبیه اوله تنکه یو کابده واقع در (ازین مه پاره عاید قری) (یونک کی برهمپاره دیکدر
فتاقل (سن بونده یومعاندن و یابونک کی مقامدن دیکدر (اصحاب فطنت لامیه (فطنت
فانک کسری و طانک سکونیه مصدر در فهم و بر کلت معناسنه بولفت ایکی بادن مستعملدر
نصر و عمل یابلدن (خبرت نصر باندن کسر خایله مصدر در خبر یخبر خبرا ضم خایله و خبره
کسر خایله (سن خبرت خایک ضمی و کسر یله دین ضمه بی باندن سوبلش (و خبرت خیبرلق معناسنه در
دین اصل لغتن آگاه دکل ایش (زرا خبرت یخبره و امتحان معناسنه در) (که حرف رابط قول قولدر
(حدت حانک کسری و دالک تشدیدیه کسکتانک بونده باوزلق مراد در) (سورت سبتک فحشی
وسکون و اوایله بونده خشم و غضب معناسنه در) (پادشاهانه اضافتی لامیه در) (حذر عام مهمه نک
و ذال معجمه نک فحش یله عمل باندن مصدر در صافتی معناسنه (باید فعل مضارع مفرد غایبدر
بایندن کرک اولق معناسنه (بود بونده بودن معناسنه در زرامضارع معاندر انکیچون
فاعل اقتضا ایلر) (که حرف تعلیل (غالب تقدیری غالب اوقا تدر (همت ایشان لامیه در
پادشاهلرک همتی دیکدر (بر معضلات باحرف صله (معضلات وزنده و معناده مشکلات کیدر
اموره اضافتی و امورک مملکته لامیه لر در بونده امور احوال معناسنه در (متعلق بر معضلات
صله سیدر (غالب مبتدا (و همت ثانی (و متعلق باشد خبر ثانی و ثانی خبر یله خبر اول (و تحمل
متعلقه معطوفدر) (و از دحامه اضافتی مصدرک مفعولته در) (و عوامه اضافت لامیه در تحمل
مبتدا و نکند خبری (محصول ترکیب) بو محل و مقامدن و یا بو محل و مقام سکیدن (یعنی
سلاطین مختلف الاحوال و متغیر الاموار اولدقارندن اصحاب فطنت و خبرت سوبلشدر که
پادشاهلرک حدت و سورتندن یعنی غضب و خشمندن خنر اوزره اولق کرک (زرا غالب
واکرا اوقات انلرک همتی و نظری مشکلات امور مملکته متعلق اولور و از دحام عوامه تحمل
ایلر (حاصلی ناسک غلوسندن مضطرب اولور * مشوی * حرامش بود نعمت پادشاه
* که هنگام فرصت ندارد نگاه * حرامش شین ضمیر مصرع ثانی اولنده مقدر آن کسه راجعدر
اضمار قبل الذکر طریق بقیه تقدیری آنکس که در (بود بانک ضمی و فحشیه و واول فحشیه فعل مضارعدر
یویدندن کیونوت معناسنه اولق دیکدر (بودندن اشتقاق ایلین غلط ایش (نعمت پادشاه
لامیه در) (که حرف رابط صفت (هنگام وقت معناسنه در فرستد اضافتی لامیه در) (ندارت

مطلب

رد کافی
رد شعی

رد سروری
مطلب

فعل نفي استقبال مفرد غائب طومار ديمکدر (نگاه بونده حفظ معناسنه در معلوم اوله که نگاه
لفظي داشتن و داريدن مصدر بيله و مشتقاتيله مستعمل اولسه حفظ معناسنه در اما کردن
و کنيدن مصدر بيله و مشتقاتيله مستعمل اولسه نظر معناسنه در يعني باقی (محصول پيت)
اول کسه پادشاهک نعمتي حرامدر و يا حرام اولور و يا حرام اولسونکه زمان فرصتي
رعایت وصانت ايله يعني احوالدين خبردار اولوب هر زمانی بيله * بحال سخن تاني زيش
* بيهوده گفتن مبرقدر خویش * بحال بونده محل معناسنه در (سخن اضافتي لاميه در) تا
حرف توقيدر مادام معناسنه (بيني فعل نفي مستقبل مفرد مخاطبدر بنيندن مادامکه
کورمه سين ديمکدر) زيش نيني به متعلقدر بيهوده به تعلیق ايلین خطاه فاحش ايلش
(با حرف مصاحبت سببي متضمن) گفتن مصدر بيله متعلق (و بيهوده زائد و باطل معناسنه در)
(مير ميک و يانک فتحه ليله فعل نفي مفرد مخاطبدر بريندن برندن دينار يلزيمش ايلمه
ديمکدر يعني ضايع ايله (قدر خویش لاميه در) (محصول پيت) سوز محلي مادامکه سوز يلزدن
اول کورمه سن يعني قبل التکلم سوزک فرصتي و کلامک محلي ~~ک~~ و مرکب سوز بيهوده
و باطل سوز سوز لکله کندي مقدارک ضايع ايله و حرمتکه نقصان و بره زراي محل سوز
سوز لک حرمتسوز لکه سيندر * گفت برآيند اين کدای شوخ مبدرا که چندين نعمت باندک
مدت برانداخت نداند که خزينه پيت المال لقمه مسا کيفست نه طعمه اخوان شياطين * برآيند
فعل امر جمع مخاطبدر رايند ندن سور بکر ديمکدر رايند ندن اشتقاق ايلينر غلط ايلش
(کدا بونده دليلي معناسنه در) شوخه اضافتي بيانه در (شوخ بونده کستاخ و بي ادب و بي شرم
معناسنه در) مبدره اضافتي بيانه در تفصيل باندن اسم فاعلدر مسرف ديمکدر (~~ک~~ که
حرف تعليل (و يا حرف رابط صفت) باندک با حرف طرف (اندک از ديمکدر قليل
معناسنه) مدت زمان ديمکدر (بر حرف تأکید) انداخت فعل ماضی مفرد غائب آندی
يعني تلف ايلدي (نداند فعل نفي مستقبل مفرد غائب يلز ديمکدر) و يا استهام طريقيله
يلزمي ديمک اوله (که حرف بيان) (خزينه پيت المال لاميه در) لقمه مسا کين ده بيله در
(خزينه مبتدا و لقمه خبري) نه حرف نفي (طعمه طانک ضميمه و سکون عينيله مطعموم معناسنه
بينيلن نشنه که فارسيجه خوارش ديرل (اخوانه اضافتي و اخوانک شياطينه لاميه در) (اخوان
کسر همزه ايله قراداشلر معناسنه در) (محصول ترکيب) وقتا کيم پادشاهه مذکور کدالک
احوالتي عرض ايلديلايسه ديد بکيم سوزک بو کستاخ ادب مسرف جراري بوندن کنسونکه
بوقدر نعمت و مالي از اجاق زمانده تلف ايدوب يابانه اندی يعني اسراف ايله ضايع ايلدي يلز که
و يا يلزيمکه خزينه پيت المال فقرا و مسا کين لقمه سيندر يعني بوناره نفقه اولماغيچون و دفع احتياج
ايچون و يريلور لقمه اخوان شياطين دکلدر يعني مسرفلره و متلفلره اسراف و اتلافیچون و يلز
حاصلي خزينه پيت المال محتاجلرک حقيدر مبدرينک حتی دکلدر (مبدري شوخه عطف ايلنر
صحیح نسخه له مخالفت ايلد کلرندن غيري لذت کلادن بي خبر ايلش و شوخدن صکره چشم
لفظي زياده ايدن زائد ايلش و نعمتدن صکره مال لفظي زياده ايلنر صحیح نسخه له مخالفت
ايلشيلر برانده آختدن صکره و تلف کرد ترکيبی عطف ايلنر باندن ايلشيلر (نداند عبارتي
ترک ايلنر صحیح عبارتي ترک ايلشيلر * پيت * ايلهي کوروز و شن ششم کافوري نهيد
زود بيني کش بشب روغن باشد در چراغ * ايلهي ايله صفت مشبهه در اجاق معناسنه در
و يا حرف وحدت کواصله که اودر (که حرف رابط صفت و ضمير ايله راجعدر) روز روشن
بيانه در و ظرف زماندر آيدن کونده ديمکدر (شمع کافوري بيانه در شمع عريده شبنک

رد کافي

فقي

مطلوبه

رد شعی

رد ابن سید علی و سروری

رد ابن سید علی و سرور

رد ابن سید علی و سروری و کافي

رد شعی

رد شعی و کافي

رد سروری و شعی و کافي

فقي و ميک کسر بيله بال مومنه ديرل اما عجم ميک سکونيله اوقورينه بو معنابه (صکره نعيم ايلديلر
(پس کافوري قيد اخرا زيدر بای نسبيله آق بال مومنه ديرل) نهيد فعل مضارع مفرد غائبدر
نهيدندن نونک فقي و کسر بيله لغتدر قومق معناسنه قومقدن مراد با مقدر (زود دير
ديمکدر يعني يقين زمانده (بيني فعل مضارع مفرد مخاطبدر کور سين ديمکدر) (کش کافک
فقي و کسر بيله لغتدر اصلي که در کافک کسر بيله ليکن شين ضمير ايله ترکيب اولنجه قياس
فقيسه تخصیص ايلک ایدی زيرا ضميرک ماقبلي بود بونده مفتوح اوقور و الا ضرورت
وزن ايچون ساکن اوقور اما به ضميرلر شذوذا کش اوقورل اصلي کسري رعايله شين معنی
جهتدن چراغه مقيدر چراغش تقديرده بشب با حرف ظرف نباشده متعلق (روغن رانک
ضمي و غيک فتحيله ايج با غندن غيري باغه ديرل اما ايج با غنه په ديرل بای عجمک کسر بيله
(نباشد فعل نفي استقبال مفرد غائب اولماز ديمکدر) چراغ فتحيله ده با نان آتشک اسيددر
اما بونده شمعدر ان مراد در ذکر حال و اراده محل طريقيله (محصول پيت) بر ايله که آيدن
کونده يعني کوه کوندلر شمع کافوري به ساريقن زمانده کور سين که چراغ اندنده باغ اولماز
يعني ايج باغي و يا بزر باغي باغه قادر اولماز قنده قالدی که زيت باغي و شير لغان باغي حاصلی
بويله اسراف ايلین احق آرزو مانده شويله مغلس و فقير اوله که الک او جوز اولان باغي
باغه قادرو اولماز ديمکدر بعض نسخه رده نباشد برينه نمائند کش و شر احک بعضیسی آتی
اختيار ايلش و بعضیسی بو مختاره دخل ايلش که ترکيدن ايلهلک روغن يا قدیقي مفهوم
دکلدر که چراغنده روغن قالميه دينله و بعضیسی امعان نظر ايلوب مختاره معاون اولش
و خيلي اکثار کلام ايلش ليکن طريق مکابره به سلوک ايلش قسامل (کشک کافي کسره به
تخصیص ايلين صحت شذوذه ذاهب اولش * يکی از ورز آی ناصح گفت ای خداوند
مصلحت آن می بینم که چنين کسانرا وجه کيفاف بنفاريق مجري دارند تا در نفقه اسراف
نکنند * بعض نسخهده ناصح برنده نیک محضر واقفدر ليکن ناصح اولی در (و بعضنده ان می
بينم برينه آنست دوشمش * و بعضيلر بونسخه يي اختيار ايلش * و بعضيلر اختيارينه اعتراض
ايلش ليکن اعتراضی مکابره در (وجه جهت و خرجلق) (کفاف کافک فقي و کسر بيله رزقه
وازيغه ديرل) (با حرف مصاحبت) (تفاريق تفريق جميدراي اري يعني کون بکون و باعفته
بهفته و ياما بهام ديمکدر مجري اسم مفعولدر افعال باندن معين معناسنه) (حتی بعض
نسخه رده عطف تفسيری طريقيله کش (تا حرف تعليل) (محصول ترکيب) پادشاه سوزک
شوندن شوجراري دينجه ناصح و زراک بري پادشاهه دیدی ای پادشاه مصلحت اتي کور ورمکه
بونجیلن مسرف و متلفلرک وجه معبشت ليني وجهت کفافلرني دفعه البته وزينه ل بلکه
متفرق از راز رويه ل يعني کون بکون و باعفته بهفته و ياما بهام تعيين ايدنه تا کيم نفقهده اسراف
ايليه ل * اما آنچه فرمودی از زجر و منع مناسبت سرت ارباب همت نيست يکی را بلطف
اميد وار کرد ايندن و باز بنومیدی خسته خاطر کردن * اما ادات استدر اکدر مصلحت می
بينم دن زجر و منع عطف تفسيريدر سورمک و کيدرمک معناسنه سابقا پاد شاهک سوزک
ديد و کنه اشارتدر (امید و اراميدی ديمکدر امید و امید تخفيف و تشديد ايله لغتدر دين لغو
سوزلش (زير لغت عجمده تشديد ضرورت وزن ايچون کلور شکه سابقا بيان اولدي) (کرد ايدن
بونده ايلک معناسنه در دوندلرمک دين خطا ايلش) (با حرف مصاحبت) (و نو میدی نونک
فقيله و نا اميدی مایوس معناسنه در بای مصدر بيله ايله امید سوزک ديمکدر) (محصول ترکيب)
پادشاهم مصلحت بنم سوز بيلد يکيدر اما زجر و منع که بيورد بکوز يعني اول درو بی سوزک شوندن

رد شعی

مختار ابن سید علی
و معترض شعی
و معاون مختار کافي

رد شعی

مختار ابن سید علی
و معترض سروری

لکن معتبرات لغات فارسيه دن
شر فنامه ده (اژه معروف که
از اژه تخفيف نبر نامند) ديوب
ضرورت و زنه دائر بر قيد
بوقدر و بعض لغت معتبره ده
دخی امید تخفيف و تشديد ايله
مروی لغتدر ديوب ضرورت
لا قدریسی بوقدر (قند بر)
لطابع

شوندن پیور د بقر از باب همتك اخلاقه واصحاب كرمك شانلر بنه مناسب ولايق دكلدر
 بريستي بر كره لطف واحسانله اميد وار ايدوب تكرر ايد سز لكه خسته خاطر و پريشان
 درون ايلك حاصل سنك كي صاحب لطف وكرم پادشاهلر سزاوار و ملايم دكلدر بر فقيري
 بر كره احسانله مسرور صكره زجر و متعنه ما يوس و مغموم الملك (الله تعالى رجت ايلسون
 بويله وز بيله * بيت * بروي خود در اطباع باز نتوان كرد * چو باز شد بدرشتي فراز نتوان كرد *
 بروي (يا حرف صله نتوان كرده متعلق (روى خود لاميه در (اطماع ده لاميه در (اطماع افعال
 يا بندن مصدر در بر كيه بي طمع دوشير مك (باز) نتوان كرد تركيبه فتح معناسته در يعني اچق
 كرد بونده كردن معناسته در (نتوان كردا كثر بر رده عدم امكاندن كابتدرا ما بونده عدم جواز دن
 عبارتدر (جوادات تعليل باز شد اچلدی ديمكدر بنای مفعول معناسته (بدرشتي باسيتي متضمن
 حرف مصاحبت (درشت دالك و رانك ضمير ليله ايرى ديمكدر كه عريجه خشن دير صفت
 مشيه در مقابلي زم در (ويا حرف مصدر در (فراز فالك قحقي وكسريه بونده بند واغلاق
 معناسته در (نتوان كرد بنه سابق كبي در (محصول بيت) كشي كندى بوز بنه يعني كنديه
 اطباع قوسنى يعني خلقى كنديك لطف واحسانه طمع دوشير مك بايى اچامق كرك
 حاصل خلقى كنديك جود و كرمه طمع كار ايلامك كرك اما چونكه باب اطباع مفتوح اولدى
 يعني چونكه خلقى كنديك سخا و كرمه طمع و اميد وار ايلدى خشونت و جفايله اول بايى
 سد ايلك جايز دكلدر (حاصل خلقى اولدن لطف واحسانه معناده اميد وار ايلامك كرك
 اما ايلد كدن صكره زجر و متعنه خسته خاطر و پريشان درون ايلامك كرك باز ايكى مصرعه ده
 بيله مفتوح معناسته در ديمكده نظر وار (فرازي كسرفايه تخصيص ايدوب ايكى معنايه كلور
 برى بوكسك و برى بوقش معناسته و كاه اولور كه انكله منع واغلاق دن كننايت او اور دينلر
 كسره به تخصيص ده و بوكسك ديمكده و منه دن كابتدرا ديمه زنده افزا ايلش (و مصراع
 اولك معناسته سني كندو بوزو كه اميد لوايد قوسنى كوچله اچق ممكن دكلدر يعني سندن بلارضاه
 بر نسته المى ممكن دكلدر مكر سن احسان ايله سين دين بر يلاق يول معنای پيندن ابراق كمش
 فراز بونده بسته و متعلق معناسته در دين قتي معلق سويلش (نتوان كرد عيارنى ايمكه
 مجال بوقدر ممكن دكلدر ديمكدر دين ناممكن سويلش (نتوان كرد عيارنده ابن سيد على
 مبالغه وارد بمش و سرورى معنای مبالغه بي انكار ايلش ليكن انكارى منكر در * قطعه *
 كس نبيند كه ننگان حجاز * بلب آب شور كرد ايند * كه حرف بيان حجاز دن مراد مكه و حج
 اولمغه قابلدن شكه بوكابده نيجه برده ايكبستين حجاز له تعبیر پوزش (يا حرف صله لب بونده
 كار معناسته در ايه اضافي لاميه در (وشوره يايته (شور دن بونده تولى و كرك مراد در (كرد كاف
 عجمك كسريه و رانك سكويه لغته دكرى و اطراف معناسته در (و بعضى لفظك تركيبه جمعيت
 معناسته ده كلور مشلا كرد آمد ديرل جمع اولدى معناسته و كرد آيد ديرل جمع او اور معناسته
 (محصول بيت) كيمسه كور مر كه حجاز نسته لى يعني كيمه بولينك صوسوز لى آيى صوكنار بنه
 جمع اولور لى يعني شور صوكنار بنه جمع اولد قلابى كيمسه كور ريمكدر هر تقدركه
 نشنه و منعطش اولور لى ده * هر كيا چشمه بود شيرين * مردم و مرغ و مور كرد ايند *
 چشمه بكار معناسته در و يا حرف وحدت و همزه حرف توسل بود فعل مضارع مفرد غائب
 اولور ديمكدر شيرين طابلى ديمكدر (مور قريجه (محصول بيت) هر رده كه بر طابلى بكار اوله اوز بنه
 مردم و مرغ و مور جمع اولور لى حضرت شيخ وزير جا نبندن پادشاه خطا بايد وب بيورر كه
 دل پادشاهم سز ماء معين و چشمه شيرين حكمنده سز لايق اولان اولدر كه احسان و كرمكه نشنه دل

ردان سيد على و سرورى
 و شمعى و كافى
 ردان سيد على و سرورى
 رد شمعى
 رد كافى
 رد كافى

فقرا اب جود كدن و سخا اب لطفتدن سرباب اولوب بر فردى مظهر حرمان واقع اولمسه
 بلكه هر كس على قدر حاله سخا كرمكدن فيض ياب اوله * بيت * مرغ جاني برد كه چينه بود *
 * نه بجاني رود كه چه نبود * بعض نسخه ده بردين رود واقعدر (جاني يا حرف وحدت) (بر ديه
 عجمك و رانك فتحه ليله فعل مضارع مفرد غائب او چار ديمكدر (مرغ ميند او بر ديمكدر) (كه حرف
 بيان و بار ابط صفت) چينه جيم عجمك كسريه قوش بنه ديرل (نه حرف نفي معناده روده
 مفيد در زود تقدير بنه فعل نفي غائب كتمز ديمكدر (بجاني يا حرف صله زوده متعلق (ويا حرف
 وحدت) (كه سابق كيدر) (چه جيم ضرورت وزن ايجون بر مقدار مدا ولور كه تلفظده بريامتولر
 اولور كه مصراع اولده چينه بود له تجنيس مر كب اولور مذكور بايى كتاب بنده اثبات ايدوب
 چي يازنلر ضرر بر شردين بي خبر ايلش (محصول بيت) مرغ بريره او چار كه انده قوش يي اوله يعني
 ديره جك دانه اوله بريره كتمز كه هيچ نسته اوليه يعني چينه اوليان بره او چوب كتمز (چي لفظي
 چه كبي نسته معناسته در دين ظاهر در كاه يايه و ياسز لغت طو تار مش بوندن صكره
 اخرنده كى با ضرورت وزن ايجون اشباع اتمكدن حاصل اولور ديديكى نوع شاقص شكلير
 منه سنده چي چير معناسته در يايه دين ترادف شكلين اعتبار بنده سهو ايلش * حكايه * يكي
 از پادشاهان پيشين در رعايت مملكت سستي ككردى و لشكر بسختي داشتي چون دشمن صعب
 روى نمود همه پشت بدادند * پادشاهان پيش اضافتي يايته در (پيش اولك) (ويا حرف نسبت) (وتون
 حرف تا كيد نسبتدر او ايكى ديمكدر (رعايت مملكت مصدر لك مفعولنه اضافتي در مضاف تقدير بيله
 اهل مملكت ديمكدر) (سستي سست سين اولك ضمى و ثاينيك سكويه ككوشك معناسته در
 (اما بونك كبي رلر ده اهمال و تقافلدن كابتدرا و يايى حرف مصدر در (كردى يا حرف حكايه
 شكر در رعايت معطوف قدر (بعض نسخه ده لشكر دن صكره بر اياز مش علامت مفعول) (بسختي
 يا حرف مصاحبت داشتي به متعلق (نصفت سينك قحقي و خاك سكويه قتي معناسته در (ويا حرف
 مصدر) (داشتي يا حرف حكاية طوتاردى ديمكدر) (چون ادات تعليل) (دشمن صعب يايته روى
 نمودك مقدم مفعولير) (همه ادات تا كيد در عريده جمع كبي) (پشت با عجمك ضميه ارقه
 ديمكدر) (بدادندك مقدم مفعولير ارقه و يرد يلد ديمكدر) (محصول تركيب) حضرت شيخ
 بيورر كه زم شمد يكي زمانه مز پادشاهلر دن اول پادشاه اهالى مملكت رعايت بنده تقصير و تقافل
 و اهمال ايدردى و لشكرى شدت و محتله طوتاردى يعني علوفه لى و ييلقار لى و سيار رسوم
 ولو آرمي و بر مژدى (حاصلى دليل وز بون طوتاردى پس چونكه صرب دشمن بو كه ظاهر و هويدا
 اولوب يوز كوسزدى يعني بونكله جنك ايلكه كلدى جمع عسكار قفو و بوب بوندن اعراض ايلد يلد
 سلاطين عثمانيه دن يلد رم خان يازيد دن اعراض ايلد ككرى كبي شرا حك بر يسي يكي لفظي مبتدا
 و پادشاهانى كه بيان و پيشين عبارتتى صفت پادشاهان طوتوب خبر مبتداذ كرى اهمال ايلش
 ظاهر در كه خبرى سستي كرديد (در رعايت مملكت اولنده كه حرف نفي كابت ايلين عجب بنه معني ملاحظه
 ايلدى كردى عبارتلك معاسنى ايلدى و داشينيك طوتوندى دينلر يايه حكاية معناسنى رعايت ايلش
 * بيت * چودازند كنج از سپاهى درينغ * درينغ ايدش دست بردن بئغ * دارندك فاعلى سلاطين
 و حكامدر (كنج بونده مالدر خزينه معناسته ده كلور) (درينغ بونده اسر مك و قصف غنمق
 معناسته در) (درينغ ثاقى حيف معناسته در) ايدش شين ضمير سپاهى به راجع در (دست بردنك
 مقدم مفعولير ايلتمكدن مراد صومق و اوز انمقدر (بئغ يا حرف صله) (محصول بيت) چونكه
 سلاطين و حكام سپاه و لشكر دن خزينه و مالى اسر كرلر (يعنى اسالك ايدوب رعايت بنده تقصير
 ايدلر سپاه و عسكروه لازم كلد كده قلجه ال اوزمق يعني جنك ايلك حيف و درينغ كلور ايكى

رد شمعى و كافى

رد كافى

رد شمعى

رد سرورى

رد شمعى
رد شمعى و كافى

و داین سید علی و شعی
رد سروری و کافی
رد جیع شرح

(دربنی پیله حیف معناسنه طونار غلط ایلشار) اولکی در بیغی منعله شرح اید نلرده
معنای مذاقیله شرح ایلشار * یکی را از آنان که غدر کردند با منش دوستی بود * یکی را
را حرف تخصیص رانی ترک ایدناری وجه ترک ایلشار (آنان جمع آن در) (که اسم اشارت در
(که حرف رابط صفت) غدر رغین وجه تک فقی و رانک سکونیه ترک وفا معناسنه در (با
حرف مصاحبت) منش شین ضمیر یکی به راجعدر (دوستی یا حرف مصدر) (محصول ترکیب)
اول ترک و فایده نلردن برینک که بتله دوستی و ارایدی * ملا منش کردم و کفم دوست
و ناسپاس و سغله حق ناشناس که باندک تغییر حال از مخدوم قدیم خود بر کردد و حقوق نعمت
سالیان در نورد * ملا منش ضمیر یکی به راجعدر بعضی نسخه ده ضمیر بولمادی اولمادی
اولی در اول اشنام اولی لوم و سرزنش ایلدم (دون الحلق معناسنه در یعنی پراماز) پس ضد
فوق دین الحلق قاجش (ناسپاس کفران نعمت معناسنه در سغله ضم و کسر سبئه الحقددر
دون معناسنه (حق ناشناس) و ناحق شناس طوز اتمک حقی طز کفران نعمت معناسنه) حاصلی
مذکور الفاظ متقارب المعانیدر (که اصلنده آن که در) (که حرف رابط صفت) (باندک باسبیتی
متضمن حرف مصاحبت) (بر کردد متعلق) (تغیر حال لامیه) (بعضی نسخه ده باندک مایه تغیر
(مایه ماده و سر مایه معناسنه در) (از مخدوم قدیم بر کرده متعلق بیانه در) (بر کردد دونه یعنی
پوز بن چوره حاصلی اعراض ایلده بر جمع ایلده تفسیر ایلین بولکله معناسنی طز ایش (حقوق نعمت
لامیه در) (سالیانه اضافنده بویه در) (یا حرف نسبت) (الف و نون ادات جمعدر شدوذ
طریقله) (در حرف تأکید) (نوردن نونک فقی و ضعی و واول و دال اولینک قحله لیه فعل
مضارع مفرد غائب فاعلی بر کردد بونکده یکی به راجع ضمیر در) (محصول ترکیب) (تله
دوستی اولان قاجقینک بری لوم و سرزنش ایلدم و دیم الحقددر و دق و کفران نعمت
و طوز اتمک طز و ناشا کردد اولکه از اجق سر مایه تغیر حال سبئه کندی مخدوم قدیمندن
رو کردان اولوب اندن اعراض ایلده و نیجه سلاق حقوق نعمتی طی ایدوب ضایع ایلده و کفران
نعمت طریقته ذاهب و سالک اوله * گفت اگر بگویم معذور داری * لوم ایلد یکم سپاهی
دید (اگر بوقضیه تک اصلنی بیان و ترک و فاما جراسن عیان ایلرسم بنی معذور طو توب
الینه لوم ایلرسم * شاید که اسم بی جو بود و مخدوم در کرو و سلطان که بزر باسپاهی بخلی
کند با او یحان جوامردی نتوان کرد * شاید فعل مضارع مفرد غائبدر شایدندن استفهام
انکاری طریقله لایقیدر دیمکدر فاعلی این حاله راجع نچنده ضمیر در) (که حرف بیان) (اسب
فتح همزه و سکون سبئه و باه عربیله ات دیمکدر فرس معناسنه (جو جیمک فتحیله ارپه دیمکدر
(نمذ بن لامیه در) (نمذ مطلقا که به دیرل) (وز بن زانک کسریله اگر معناسنه در که عربیجه شرح
دیرل) (نمذ بنندن مراد اگر کچه سیدر که زمان سابقده تکلی اولماز ایش بلکه بر کچه بی قات قات
ایدوب اگر الته تکلی برینه قور لیمش و منزله وارنجه الو بکلم و زیلی برینه الته دوشر لیمش
پس سپاهی دیر که مناسیدر که اگر کچه سی که الته دوشوردم رهنده اوله (کرو کاف جیمک
کسری و رانک فتحیله رهنه دیرل) (که حرف رابط صفت) (بزر با حرف ظرف زر بونک کی
برلده مطلقا اچه معناسنه در) (با حرف صله) (سپاهی یا حرف نسبت عسکری دیمکدر) (بخلی
یا حرف مصدر) (کند فعل مضارع مفرد غائب بونده ایلده دیمکدر) (با حرف صله) (واو ضمیری
سلطانه راجعدر) (جوامرد لفظ مشترکدر بهادره سخی و کریم پیشده) (یا حرف مصدر) (پس
بهادر معناسنه اولورسه بچانک باسی حرف مصاحبت اولور اما جود و مخا معناسنه اولورسه
حرف صله در و لکل وجهه) (نتوان کرد ایلک اولماز دیمکدر عدم جوازندن کایتدر) (محصول ترکیب)

رد جیع شرح
رد کافی
رد ابن سید علی

بحر وافر

معهود کر بخته پیور لایقیدر که آتم ارپه سن و اولتفسیر اچ و ذلیل و زبون اوله و الته دوشندیکیم
اگر کچه سی بر مقیدار دین ایچون مرهون و پادشاه که خزینه و مال خصوصنده عسکره بخل
و امساک ایدوب وظیفه لری و بخشش لری و سار رسوم و لوازمی محلنده و بریه اکا جان و دلیله
بهادرلک و فدا یلک ایلک اولماز و بایانک یولنه جان بذل و فدا ایلک اولماز حاصلی انک اوغورینه
جان و یاش و یرمک جائز دکل (نمذ بن اضافته اگر کچه سیدر دالک سکونیه تکلی معناسنه در
دینار لفظده و معناده خطا ایلشار) (شاید که اسم بی جو بود عبارتتی کلام اخباری به حل
ایدوب احتمالات بعدیه ایلده تاویل ایدوب اکثر کلام و اطناپ مقال ایدن ایشی و کوچی اولمد یقندن
بولدیش سویلریمش * یت * زر بنده مرد سپاهی را تاسرینهد * و کرش زرندهی سرینهد
در عالم * زر بونک کی برلده اچه به و التونه شاملدر سکه لی اولد قوری تقدیرجه (با حرف تأکید
(وده دالک کسریله فعل امر مفرد مخاطبدر و یردیمکدر دهدندن دادندن دکل) (زر بنده ک
مفعول اولی) (و مرد مفعول ثانسی از دیمکدر بهادر معناسنه ترکیده ده کاه بهادره اردیرل حتی
ارلک ایلدی دیرل بهادرلک معناسنه) (سپاهی به اضافتی بیانه در) (ورا ادات مفعول) (نا
حرف تعلیل) (سرینهدک مقدم مفعولیدر) (و کرش اصلنده واکرشد ضرورت وزن ایچون تخفیف
قلندی شین مود سپاهی به راجعدر زرندهینک مقدم مفعولیدر) (ندهی فعل نفی استقبال مفرد مخاطبدر
(سرینهدک مفعول صریحی) (و در عالم غیر صریحی) (در حرف صله در) (محصول یت بهادر سپاهی به
التون و اچه و مال و اسباب و آت دخی طون و یر) (حاصلی التفات و رعایت ایلده تا کیم سکا منقاد و مطیع
اولوب قیوک بکله و لازم کلیجک بولکه و اغور بیکه جان و یاش فدا ایلده) (حاصلی رعایت ایلده که سکا
مخصوص اوله و اگر مرد سپاهی به مال و اسباب و یرمک سک قیوک بکلز) (وسنی قیوب باشند
الوب ترک دیار ایدر دیمکدر روزمره زنده سر در عالم نهاد درل باشند الوب کندی
و سر در عالم بنهد باشند الوب کیدر دیمکدر برده) (حاصلی ترک دیار ایتکندن کایتندر) (بنهد برینه
بایله نهد یازان نوله عجب طبع سقیم ایش) (و بویه یازان ترک افسانه سبئه نقید ایلین غریب
قوی دماغه مالک ایش الله قوت و یر * یت * اذ اشبع الکمی یصول بطشا * و حاوی البطن
بیطش بانفرار * شیع فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر فتح بایندن جان طویسه) (کی بهادره دیرل
شیع کی) (شیع تک لفظا مرفوع فاعلیدر) (اصلی کی در ادغام اولمغله کی اولدی) (یصول
فعل مضارع مفرد مذکر غائبدر هجوم و حله ایدر دیمکدر جزاء شرطدر) (بطشا یصول تک
مفعول مطلقدر) (فعدت جلوسا کی) (حاوی اسم فاعلدر لقیف مقرر و نندن خالی معناسنه) (یعنی
بوش بطن لفظا بحر و مضاف الیه قرن دیمکدر) (شکم معناسنه) (بیطش فعل مضارع مفرد مذکر
غائبدر ضرب بایندن) (یصول معناسنه حله و هجوم ایدر دیمکدر) (با حرف مصاحبت) (بیطش به
متعلقدر) (فرار کسر فایله قاجعدر کر معناسنه) (محصول یت) (چنکم دلا و بار طوق اولسه یعنی
آج اولسه) (حاصلی غنی اولسه فقیر اولسه عدویه شدتله یا دشور) (وز باده هجوم و حله ایدر
اما قرنی بوش اولسه یعنی آج اولسه حاصلی فقیر و مفلس اولسه عدویه یک یا بشمار) (بلکه همان
باشین قورنار مغه مقید اولور انجیق) (حاصلی محکم صواش ایده مز) (زیرا اسبابی و یانی براغی
برنده دکل) (فرار ایلده حله و هجوم ایدر دیمکدر مراد کاه کارزار و هنگام پیکارده دشمنه جان و
کوکندن و ارماز از برانه آتیه اعتمادی وارونه براغنه) (مضارع ثانیه اسم فاعل برینه مفاعله
بایندن فعل ماضی ابراد ایلین و بطن لفظی) (اکا مرفوع فاعل طو توب اذا حاوی البطن تقدیر
کندی زعمیه تقدیر ایش زیرا بولفت مفاعله ده مستعمل دکل مضارع ثانیه معناسنی یحان
بهادرلک قرنی آج اولسه قاجغه محکم طونار یعنی قدرتی اولماسه بخته اصلا طاقت کتور میوب

فرار ایدر دین معنای حقیقتدن فرار ایش * حکایت * یکی از وزرا معزول شد و بحلقه
 درویشان در آمد و برکت صحبت ایشان در وی اثر کرد و جمیع خاطرش دست داد *
 (با حرف صله) و حلقه حاکم فنی و لایک سکونیه انسانی مستعملند و لامک فحیه غیره
 در ویشانه اضافی لامیه در) برکتدن بونده مراد مبارک در بمن معنایه صحبت اضافی لامیه در
 و صحبت ایشان مصدرک مفعولنه و یا فاعله اضافیدر (در حرف صله) و وی واک فحیه
 وزیر مراجع ضمیر غایبدر (محصول ترکیب) و زبردن بریسی معزول اولدی و درویش حلقه سته
 یعنی مجلسه داخل اولدی و انارک مصاحبتی برکتی اکا تأثیر ایلدی و جمیع خاطرده اکا ال و پردی
 (یعنی دنیا جیفه سته التفادن خلاص واکا تعلق و تلبیدن آزاد اولدی * ملک بار دیگر
 برودل خوش کرد و عمل فرمود قبول نکرد و گفت معزولی به که مشغولی * (برواصلنده بر اوایدی
 و صله همراه ساقط اولشد) (بر حرف استعلا) و یا حرف صله (و او ضمیری وزیره راجعدر) دل کردک
 مفعول اولی (و خوش مفعول ناسی) (تقدیری دلش خوش کرد در شبن ملکه راجع او لور
 (و عمل یعنی عمل وزارت) (معزولی یا حرف مصدر) (که من تفضیلیه معنایه در) (مشغولی یا حرف
 مصدر) (محصول ترکیب) پادشاه وزیر او زرینه و یا وزیره بدخی کوکلی خوش ایلدی (یعنی
 کدورت غصب و تیره کی خشمی کدوب وزیر صاف دل اولوب بنه وزارت عملی و خد متنی
 پیوردی) (یعنی تکلیف ایلدی) (وزیر قبول ایلدی و دیدی معزول لاق مشغولقدن یکدر) (یعنی
 زخارف دنیا بیه آ بوده و قیودیه پریشان حال و منشئت البال اولقدن گوشه فراغت اختیار ایدوب
 قیود و تفرقه دن آزاده و آلام و بلیاتندن آسوده اولوق اولی و اخرادر * رباعی * آنان که بکنج عافیت
 بنشستند * دندان سک و دهان ردم بنشدند * (آنان آنک جمعیدر انار دیمکدر) (که حرف رابط صفت
 (یکج یا حرف ظرف) (کنج کاف عرک فحیه بوجا قدر که عرب زاویه در) (عافیه اضافی بیایه در
 (عافیت الله تعالی قولندن بلای دفع ایلکه دیر) (دندان دیشه دیر که عریجه سن دیرل سبتک
 کسر یله و نونک تشدید یله) (سکه اضافی لامیه در) (سک سبتک فحی و کاف محمله کلب دیمکدر
 (دهان الفه و الفسر آ غزه دیرل) (محصول بیت) شونار که عافیت و فراغت گوشه سنده
 اوتور دیرل) (یعنی خلقدن منقطع اولوب کنج عزالت اختیار ایلد) (دندان کلب عقور
 مودی ناسک شروندن کنایتدر دهان مردم بد سکوستند بغلدار (یعنی گوشه
 تقعد اختیار ایدنار خلقت موزیلرندن وغیت کو وید کومریدن خلاص اولوب سالم اولدیلر
 عافیت برینه قناعت بازانلر ناموزون بازوب خطا ایلدی * کاغذ بدر بدند و قلم بشکندند *
 وز دست و زبان حرف کیران رستند * کاغذ کاف عربی وغین مفتوح میجه و ذال میجه ایله
 منهور عریجه قرطاس دیرل) (بدر بدندک مقدم مفعولدر) (با حرف تأکید) (در بدند فعل ماضی
 جمع غایبدر بر تیلر دیمکدر) (قلم معروف بشکندند مقدم مفعولدر) (زبان حرف کیران
 لامیه) (حرف کیر و صف ترکیبدر کسبتک عینی و نقصاتی طویتی دیمکدر الف و نون ادات جمعدر
 (محصول بیت) عافیت بوجاغنده اوتور انار کاغذ و دفتر ی باره لبوب قلمی شکست ایلدیلر یعنی
 عالم ظاهرده جمع عوایق و علائق نیه و بی ترکیب ایدوب دنیا و مافیها دن آل چکوب فارغ البال
 و آسوده حال اوتور دیر حاصلی هر نشدن آزاده و سالم او اوب حضور ایلدیلر بدخی بد کو بار و عیب
 بینر الدن و دیندن قور تیلدیلر یعنی گوشه فراغت اختیار ایلکه عیب بین وغیت کو بیلر شر
 و حسدن خلاص بولدیلر حضرت شیخک یوردی نادر واقع او اوزر براخلتک دیندن انبیا
 و اولیا یله خلاص بولساز دکل که عیاد و زهاد * ملک گفت هر انبه مارا خردندی کافی باید که
 تدبیر مملکت را شاید * هر انبه البه (خردندی یا حرف و خدت کافی بونده مقبول معنایه در

ماشتن پریشان دیمکدر
 تفعلیل بابتدن اسم فاعلدر
 *
 رد این سید علی

عجم بینه دیوایه عز یله (باید فعل مضارع مفرد غائب صکرک دیمکدر) (که حرف رابط
 صفت) (تدبیر مملکت مصدرک مفعولنه اضافیدر) (و ادات مفعول) (شاید فعل مضارع مفرد
 غایبدر شایدندن) (محصول ترکیب) پادشاه دیدی البه زره بر عاقل و مقبول و بزرک کرک که تدبیر
 مملکت لایق اوله یعنی امور سلطنته و تدبیر مملکت شایسته و سزاوار بر عاقل و دانا و صندر
 و زارنه مستحق بر مر دکار ازما کرک * گفت نشان خردمند کافی انست که بچنین کارهاتن در
 ندهد * خردمند کافی بیایه (که حرف بیان) (بچنین یا حرف صله) (تندن مراد وجودی و ذاتی
 (در حرف تأکید) (ندهد فعل نفی استقبال مفرد غائب و بر مبه دیمکدر یعنی بویه ایشله کیر مبه
 دیمکدر) (محصول ترکیب) وزیر پادشاه دیدی خردمند کافی نشان و علامتی اولدر که بویه
 ایشله کندنی و بر مبه یعنی امور سلطنته و تدبیر مملکت اختیار یله داخل اولیه حاصلی عاقل
 و دانا اولدر که بونجیلین ایشله فارشیه و کندنی بویه دشوار مصالحه اختیار یله گرفتار ایلیه
 * بیت * همای بر همه مرغان آزان شرف دارد * که استخوان خورد و جانور نیاز دارد * همای
 بر طیر معروفک اسمیدر که سابقا بعض خواصی بیان اولدی ایدی (آزان ادات تعلیلدر لاجل معنایه
 (شرف رفعت معنایه در) (دارد فعل مضارع مفرد غائب و ایلقدن عبارتدر) (که حرف تعلیل و یا
 حرف بیانی) (استخوان همراه نونک و تانک ضمی و سبتک سکونی و او اوزر سبتک معنایه) (جانور جان
 روح حیوانی) (و و ادات نسبتدر جانلی دیمکدر) (جانور نونک سکونیه اوفنور) (نیاز دارد فعل نفی
 استقبال مفرد غائب لازم و متعدی کلور بونده متعدیدر انجمن معنایه) (محصول بیت) مرغ
 همای انکچون جیبی طیورک اوزر بنه شرف طونار یعنی انکچون شرفی وار دیمکدر که
 استخوان بر و جانلی حیوانلری انجمن سائر ذوات محال کی حاصلی سائر قانیلی بر بی جنسی
 طوغان کی شاهین کی طیورک بعضی شکار ایدر و انکه مغاش ایدر اما هما استخوان ایله قانع
 اولوب جانلی جنسی از ایلر استخوان ایله قناعتده اختلاف ایلدیلر کچی دیدیکه بیره قریب
 ایزوکت کور دوکی برده منفار یله قیار و هوایه ایلدوب اکل ایدر زیرا ابقاری یوقدر که برده
 بور و یه سائر حیوانات کی و کچی دیدیکه بنان استخوانک قوتونیه قناعت ایدر و بعضیلر
 دیدیلر که منقارنده بر خاصه وار کوکی منقارنه الدقه منقنت اولور (یعنی طاغیلور) (و العهده
 علی الراوی شویله روایت اولنور که همانک دیر یسی اله کیرمز بلکه صحرای خطا و خشنده و دشت
 قیماقده و هندستان اطرافنده اولوسنی بولور لرحصیل زماننده شام شریفده بر عجم بازار کاندده
 کوردم شکر رنگ اولور مثلا صغیران شکر رنگ اولسه همایه بکر زردی * مثل * سیاه کوش
 را گفتند ترا ملازمت صحبت شیر میجه وجه اختیار افتاد گفت نافضله صیدش بخورم و از شر دشمنان در
 پناه صولتش زندگانی می کنم * سیاه کوش قره قواق دیدکری حیواندر که ارسلانه ملازمت ایلر
 اینکی قولای یله سیاهدر هارس دکل اولور (ادات مفعولدر) (ملازمت صحبت شیرا و لکی اضافت
 مصدرک مفعولنه در و ایکچی لامیه در و یا اولکی کی) (ناحرف تعلیل) (فضله ار نغه یعنی زیاده
 قلانه دیرل صیده اضافی لامیه در) (شین ضمیر شیره راجعدر) (بخورم یم دیمکدر) (شاه اسمدر
 صغیر جق معنایه صولته اضافی بیایه در) (ناهمیدن معنایه در اسم مصدر در دیو و اضافی لامیه در
 دین مجازه ارتکاب ایش بلا ضرورت) (زندگانی در لکدر حیات معنایه) (محصول ترکیب)
 (قره قولایه دیدیلر سکا ارسلانک صحبت ملازمت نه وجهله اختیار واقع اولدی قره قولا
 دیدی نا کیم شکار ایلدیکی حیوانک کنبدن باقی قلاتی یم و دوشنلر شردن انک صولت و شدنی
 صغیر جق معنایه) (کچنوب دیرلک ایلیم بومثل حضرت شیخ پادشاهله وزیره نسبت ابرار ایش
 * گفتند کنون که بطلل حایتش در آمدی و بشکر نعمش اعتراف کردی چرا از دیگر نیایی

رد سروری

تزدیک نون قحی و زانک
سکونی و دالک کسریله در
شد

ردسروی

تا بحلقه خاصان در آورد و از بندگان مخلصت شمارد * که حرف (بیان با حرف صله) ظل ظانک
کسری و لامک تشدید یله کولکه در (جایب حفظه در بر اضافی بیانیه در) (شین شیره راجع در
(در آمدی در حرف تا کید) (و با حرف صله) (شکر نعمت مصدر را مفعول اضافه اضافی در) (تزدیک
نون قحیه یقین دیکدر قرب معانسه) (تا حرف تعلیل) (با حرف صله) (حلقه خاصان اضافی
بیانیه) (در حرف تحسین کلام) (آورد و اول و زانک قحیه ز یله کتوره دیکدر آوردن آوردن
دین غلط سولش) (بندگان مخلص بیانیه) (محمول ترکیب) (قره قولا غید دیدیلر شمدیکه ظل جایسته
داخل اولدک و شکر نعمته اعتراف ایلدک نچون شیره یقین قلم سین تا که سنی خاصان مخلصه
داخل اید و مخلص بنده لردن عد ایلد یعنی بوله ایکن سبب ندر که بوسعدت و دولت و وصول
ممکن ایکن هرگز یانه قرب ایلوب ابرار اقلدن سیرانچسین * گفت همچنان از بطش او این
نیست * همچنان انجیلن دیکدر کذلک معانسه یعنی شکر اخلص بنده لردن و شاکر نعمتدن ایکن
صولت و شدتدن و بطش و غضبتدن مأمون و بی باله دکلم جائزدر که بر کون قهر و خشمه مظهر
دو شوب بی هلاک ایلد علی الخصوص که اچ اوله * بیت * اگر صد سال کبراقش فروزد * اگر یکدم
در و افتد بسوزد * کبرکاف عجمک قحیه آتش پرسته دیرل عرب محوسی در جی محوس کلور
(فروزد فالت و زانک ضمیر یله و زانک قحیه افر و زیددن بالکلدر معنی یعنی یا قی معانسه همزه ایلد
و همزه سر لغتدر) (بسوزد با حرف تا کید) (سوزد فعل مضارع مفرد غائب لازمه متعدی یشنده
مشتکر کدر لازم اولجه فاعل کبردر متعدی اولجه فاعل آتش و مفعول کبر اولور) (محصول بیت)
اگر بوزیل کبر معبودمدر دیواتشه دائما تعظیم و تبحیل ایدوب انشکده به اود و نلرد و کوب بر نفس
سویندر مننه فائده ایلر زرا اگر بر نفس انشک ایچنه دوشرسه بانار و یا خود آتش اتی بقار یعنی
اتشه تعظیم ایلدی دیواتی اسر که مز بس سلاطینه بوله دن مثلاً بوزیل خدمتده بر واته اولوب
یانسک و یا فلسک ادنی رفیح خاطر سبیله سکافار * افتد که ندیم حضرت سلطان زریابد
و باشد که سر برود * افتد واقع اولور دیکدر (ندیم بونده مصاحب معانسه در) (سر برودک
تقدیری سرش برود در) (محصول ترکیب) واقع اولور که بادشاه حضرت تک ندیمی التون واقعه
و اثواب و آت طون بولور) (یعنی گاه اولور که جود و کزیه و لطف و احسانه مقارن اولور و گاه
اولور که باشی کیدر) (یعنی مظهر قهر و غضب اولور و باشدن جفار * و حکما گفته اند از تلون
طبع بادشاهان بر حذر باید بود که گاه سلامی برینجد و گاه بدشنامی خلعت دهند * تلون تغفل
بایندن مصدر در درلودرلو صور و اشکاله کبرمکدر) (محصول ترکیب) و حکما و عقلا دیشلردر
باد شاهلرک طبعی تلوتندن حذر اوزره اولق کرک (یعنی مختلف احوال لرتدن و تغیر مزاج
و اطوار لرتدن) (اجتناب ایلک کرک که گاه اولور که بر سلام سبیله رنجیده خاطر و بریشان درون
اولورل و گاه اولور که بدشنام سبیله خلعت و نعمت احسان ایدرل حاصلی مزاجلری اکلایق
کرک * و گفته اند ظرافت بسیار هنر ندیمانست و عجب حکیمان * محصول ترکیب) دخی حکما
و عقلا دیشلر که چوق ظرافت و حشرایق مضحک کرک و مسخره لک هنر بدر (یعنی انلره مخصوص
کار در اما عقلا و حکما و علما قشده زیاده شو خلق و شاطرایق زیاده عیب و محض نقد اندر لیکن
احیاناً ظرافت و تراکت و کشاده طبع و درون اولق عیوب بدن معدود دکل بلکه دائما عبوس الوجه
و غمناک شکلی اولق محل طعن و مقام تشیع اولور و فی الحقیقه مذموم حالدر * بیت *
تو بر سر قدر خویشتن باش و وقار * بازی و ظرافت بند جان بکذار * نونک ضعیفی تمام اشباع ایلک
کرک که او املفوظ اولوب شعر موزون اوله) (سر بونده سودا و هو معانسه در) (قدر مقدار معانسه در
تقدیری بر سر حفظ قدر در) (وقار قدره معطوف) (بازی و ظرافت بکذارک مفعول صریح بحر بدر

و بند

(و بند عیان صریحی) (با حرف تا کید) (کذار کاف عجمک ضمیمه فعل امر مفرد
مخاطب خود دیکدر یعنی ترک ایلد) (محصول بیت) من سکندی قدرک حفظی سودا سنده
و وقارک صیاتی هوا سنده اول یعنی مقیداری و وقارکی رعایت اوزره اول و او بونی
و ظرافتی و مسخریه و زانکی ندیمله قوی یعنی انلره خواله یله زرا بوکار نلره سزاواردر * حکایت *
* یکی از رفیقان شکایت روزگار نامساعد بزدیک من آورد که کفاف ایلدک داره و عیال بسیار *
رفیقان رفیقک جمعیدر بولد اسلر دیکدر (شکایت روزگار لامید) (و نامساعده اضافت بیانیه
(با حرف صله) (تزدیک فت معانسه در عیدکی) (منه اضافی لامیددر) (آورد فعل ماضی مفرد غائب
فاعلی بیکدر) (که حرف بیان) (کفاف کافک قحیه رزق دیکدر) (انلک آزدیکدر قلیل
معانسه) (عیال عینک کسریله فقر دیکدر جمع عیالدر عینک قحی و یانک کسریله جیاد جیدک
جعی اولد یعنی کسی ایلر دیکدر) (عیال فرزند و دختره تخصیص ایلدین بلز عیش
(محصول ترکیب) حضرت شیخ سیورر رفیق لردن بری روزگار نامساعدک شکایتی بنم فتمه
کنوردی یعنی بکا زمان غدارک و ایام مکارک عدم موافقتدن شکایت ایلدیکه قوت و زادم از
و عیال و خوردنم چوقدر دیو عیال کشنک اوزرینه نفقده سی لازم اولانه دیرل * و طاقت بار فاقه
ندارم * اضطرار لایه لردر (بار بکدر) (فاقه فقر و حاجتد دیرل) (یعنی فقر و احتیاج بویکه طاقتم
یوقدر یعنی فقره طبایق کتوره مریم * بارها ایدم آمد که باقلیم دکر روم نادیر هر صورت که
زندگانی کنم کسی را برینک و بد من اطلاع نباشد * بار بونده کره معانسه در) (و هادادان
جمعدر معلوم اوله که بوادات جمعک ماقبل ساکن او خور مکر که جمع اولان که نلک آخری هاء
رسمی اوله) (لاله کی) (زاله کی) (بس اولوقت شکرک اوقورد) (لالها و زانها دیرل) (بس بار هاده
زانک قحیه در دین مذکور قاعده به مخالف سولش) (که حرف بیان) (با حرف صله) (اقلیم
دیباچه ده مفصل بیان اولدی) (دکره اضافی بیانیه در بعضی نسخه ده باقلیمی بای وحدتله
واقعدر ایکسیده جائزدر) (روم زانک و واولق قحیه یله فعل مضارع متکلم و حده رز و یندن بونده
کیدم دیکدر) (تا حرف تعلیل) (که حرف بیان) (زندگانی دالک قحیه بونده معاش معانسه در
دیرلک دیکدر) (کسی یا حرف و خدت و) (را ادات تخصیص) (بر حرف استعلا) (بدمن لامیددر
(اطلاع نباشد اطلاعی اولیه دیکدر) (محصول ترکیب) رفیق دیر که کراله کولکه کلدیکه غیری
اقلیه کیدم یعنی ترک دیار ایدم تاهر صورتده کیم معاش ایدم هیچ بر کیمه نلک بنم ایومه و برامازیمه
اطلاعی اولیه یعنی ابوی بکنورم برامزی کیمه یله حاصلی هر نه وجهله بکنورسم حاله کیمه
مطلع اولیه * بیت * پس کرسنه خفت و کس ندانست که کبست * بس جان بلب آمد که برو کس
نکر بست * کرسنه بونده کاف عجمک ضعیفی و زانک سکونی و سبتک کسریله آچ دیکدر عربجه
بحوған دیرل تقدیر کلام بس کس کرسنه آه (خفت فعل ماضی مفرد غائب باندی و او بودی یشنده
مشتکرک صیغه در) (که کبست که حرف بیان) (کبست کیدر دیکدر معلوم اوله که چه و که عبار تلری
ادات خبر اولان سین و نایه متصل اولسه هاء رسمی یایه تبدیل اولور فاحفظ) (بس جان تقدیری بس
کس راجاناه) (باب با حرف صله) (ب طو ذاق که حرف بیان) (بر حرف استعلا او ضمیری مذکور کرسنه
را جعدر) (نکر بست فعل فنی ماضی مفرد غائبدر کر بستدن اغلیدی دیکدر) (محصول بیت)
دیبار غریبده و اقلیم آخرده چوق کیمسه آچ باندی و او بودی و هیچ بر کیمه یلدیکه بواج باتوب
او بویان کیدر و کیم او غلیدر و چوق کیمسه نلک جانی طودا غه کلدی و اوزرنده کیمسه اغلیدی
(یعنی دیبار غریبده چوق کیمه تسلیم روح ایلدی و هیچ کیمه اوزرینه ماتم چکوب اغلیدی
حضرت شیخ بو یعنی دیبار غریبده اولان غریبانک احوال بیان ایدر فی الواقع بیور دقلری کیدر

رد شعی

رد این سید علی

مطل

* باز از شجاعت اعدای اندیشم که بطعنه در قفای من بختند و سعی مرا در حق عیال بر عیدم مروت جل کنند و گویند * شجاعت دشمن دشمنک بلاسته و جز نه سویمکه دیو را (پس اعدا بجزید طریقله ذکرا و لش اندیشم فعل مضارع متکلم و حده در فکر و خوف ایدرم دیمکدر) که حرف تعلیل و یا حرف بیان (یا حرف صاحب طعن لفته نیر ابله و زغه دیو را اما بونک کی پر زده دخل و تعرض مناسنه در و آخر نه هاء رسمی شکلی علامت نقلدر عربیدن عجمی به (قفا فاک فحیله اکسه دیمکدر) منه اضافتی لامیه در (سعی مرا اندیشم فاعله اضافتیدر عدم مروت لامیه (محصول ترکیب) دیار غربته باشم آلوب کتم استرم نه دشمنک سویمه سندن او شوم که طعن و تشنه اید زده کور و بنم عیال حقنه سعی عدم مروت و دخل ایدر حاصلی ترک دیار ابلک خاطر مدن بجز لیکن شجاعت اعدا دن و طعن دشمنان دن اندیشه ایدر مکه ضعف غیر تمه و عدم حمیته جل ایدوب سولر * قطعه * بین آن بی حیت را که هرگز * نخواهد دید روی بیک تختی * با حرف تا کید (بین فعل امر مفرد مخاطب ینیدندن کور دیمکدر بعضی نسخه ده مین دوشمش فعل می مفرد مخاطب کورمه دیمکدر) بی حیت بی عار و بی غیرت دیمکدر (را اذات مفعول) که حرف رابط صفت و یا حرف تعلیل (نخواهد دید کورمسر دیمکدر) دید بونده دیدن مناسنه در (روی مفعول نخواهد اضافتی لامیه در (نیک بخت وصف ترکیبدر ای بختی یعنی دولتی (یا حرف مصدر در دولتی دیمکدر) (محصول بیت) اول عار سر و غیرتسر نامردی کور که هرگز دولت و سعادت یوزنی کورمسر در و یا کور میمکدر (نخواهد دیدک معناسنی کورمه کر کدر دینار حق ادایی ایده بمشار (مین اولیحق دیمک اولور اول بی عار و بی غیرت نامردی هرگز کورمه یعنی یوزنی کوروب انتفات ایده جک نامرد دکلدر) بین امر در دیدندن دین اصابت ایلامش مذکور یتک معناه مطابقی مسطور اولاندر (پس نخواهد دیدک معناسنی دعاء علیه جل ایدوب کور مسون دین لزوم مالایلمر یوزمشار مین نسخه سنی اختیار اید نه بی جهت دخل و تعرض ایدن کنندی مدخول و معترضدر * تن آسانی کریند خویشتن را * زن و فرزند بگذار دیمکدری * تن آسان وصف ترکیبی صاحب حضور و راحت دیمکدر) و یا حرف مصدر (کریند کاف عجمک ضمیمه کریندندن فعل مضارع مفرد غالب اختیار ایدر کریندندن دین اصابت ایلامش (خویشتن و اور سعی و روم ضمه ابله کنندی دیمکدر) و را اذات مفعول کریندک تن آسانی مفعول اول و خویشتن مفعول ثانسی (بگذار فعل مضارع مفرد غالب قور کیدر دیمکدر) زن و فرزند مفعول صریحی (و بختی غیر صریحی) و یا حرف ظرف (و یا حرف الصاق) و یا حرف مصدر (محصول بیت) کور اول بی عار نامردی و یا کورمه هرگز که کنندی نفسنه حضور و راحت اختیار ایدر و عورت و او غلاتی شدت فقر و فاقه قور یعنی کنندی باشین الوب ترک دیار ایلدی و اهل و عیالی بلا و محنت و فلاکت قور کیدر حاصلی کنندی طالب حضور و صفا اولوب کیدر و اولاد و انسانی فقر و فاقه قور (بیت ثانی بیت اوله مقام تعلیلده واقع اولمشدر فتامل * و در عمل محاسبه چنان که معلومست چیزی دایم * یعنی دینی علم محاسبه ده انجیلین معلومکر در بر نشه بلورم (یعنی علم دفتر و فن ارقامده و اسلوب کتابنده معلومکر در که بر مقدار و قوفم وارد * اگر بجهت شجاعتی معین گردد که موجب جمعیت خاطر باشد بقیه عمر از عهده شکران نتوانم بیرون آمدن * اگر حرف شرط (یا حرف مصاحبت سببیتی متضمن جاه قدر و منصب و منزلت اشمایه اضافتی لامیه در (جهتی یا حرف وحدت) (کرد فعل مضارع مفرد غالب اوله دیمکدر صبر و روت مناسنه) که حرف رابط صفت (موجب جمعیت اسم فاعلک مفعولده اضافتیدر) جمعیت خاطره مصدرک فاعله در (باشد فعل مضارع مفرد

رد سروری و کافی
رد سروری
رد کافی
رد سروری
رد سروری

غائب اوله دیمکدر صبر و روت مناسنه (بقیه عمر لامیه در) عهده شکر حق شکر دیمکدر آن لفظنه اضافتی مصدرک مفعولده در (بیرون طشره (محصول ترکیب) اگر سزک دولت و سعادتکنر سببیه بر جهت معین اوله که موجب جمعیت خاطر اوله عمر یک بقیه سنده ابلک شکر حقنه طشره چقمه قادر دکل (یعنی اگر سزک قدر و مرتبه کر سببیه جمعیت خاطر اولاجق بر خدمت و دفتر و محاسبه به متعلق بر جهت تعیین بیور یار سه اول و بجه اول احسانکرک شکرین ادا ابلکه قادر اولازین * کتم ای یار عمل پادشاه دو طرف دارد امیدان و بیم جان و خلاف رای خردمندانست بدین امید در آن بیم افتادن * (محصول ترکیب) رفیقه دیدم ای یار پادشاه عیلمک ایکی جای وار (برسی اتمک امید ی یعنی نعمت دنیا (و برسی جان قور قوسی یعنی غضب و قهر سلطانه مظهر دوشمک) و عقلا رای و تد بیرنک خلافتدر بومنصب و ریاست امید به جان قور قوسنه دوشمک یعنی ورطه هلا که و خطر جان پاکه دوشمک * قطعه * کس نیاید بخانه در ویش * که خراج زمین و باغ بده * با حرف صله (خانه در ویش لامیه) که حرف بیان (خراج زمین لامیه) بده فعل امر مفرد مخاطب ویر دیمکدر (محصول بیت) در ویشک خانه سنه کیسه کلز که یرک و باغک خراجی ویر دیو (حاصلی یرک مقاطعه سنی و ارمک خراج و عشرینی و باغ و باغچه نک حضرات حقنی در ویشدن کیسه استر زرا اول یونره مالک اولاز یو خسه مالک اولسه اندنده استر دی * یا بشویش غصه راضی شو * یا بکریندیش زاغ بنه * یا جا زدر که حرف ابتدا اوله عمریده اما کی کسر همزه ابله و مخاطب رفیق اوله (یعنی یا بشویش و غصه فقر و فاقه به راضی و انکله قانع اول و یا سلا طین خدمتی اختیار ایدوب قتل قبول ابله لاشه کی زاغ و زغن طعمه ابلسون (و یا حرف عطف اوله مابعدنی خر آجه عطف ایلده انصب بویه اولمقدر) جکر بند بو کر کدر بر آیدیه کر ده در کاف عجمک ضمیمه و عر بجه کلبه دیو کاف عریک ضمی و لامک سکونیه (محصول بیت) خانه در ویشه کیسه کلز که تشویش و غصه به راضی اول (یعنی اهل دنیا کی غم و غصه جکوب بلیه به صابر اولوب راضی اول بابو کر کی زاغ او کنه قویو کر کی زاغ او کنه قوفی محنت و بلیه دنیا کی جکر کندن عبارتدر حاصلی در ویش و تارک دنیا به خانه سی اولدینی تقدیر بجه کیسه قوسی او کنه کلوب عوارض و کور بخی و عزب اخه سین تقاضی ایلوب انواع عقوبات و اصناف بلیات تکلیف ایلز (اما اهل ضمیمه و عفار دائم محنت و بلا جکوب تشویش و غصه و المدن خالی دکل و طوبی بجه بغدادی اتمکی عین حاصلی در ویش بومذ کوراته مکلف دکل بویتنه رفیق مخاطب طوبی یا فقر و فاقه یعنی فقر جهندن تشویش و غصه به راضی اول و یا کند و کی مخاطره و مهلکه به الفا ایدوب مفعول یل دینار رفیق تخصیص بلا محصل ایلد کریندن غیری سیاقه و سیاقه ملائم دکل فتامل * گفت این سخن موافق حال من نکفتی و جواب سوال من بیاوردی نشیده که گفته اندهر که خیانت و زرد سبش از حساب بارزد * موافق حال اسم فاعلک مفعولده اضافتیدر) و منه اضافت لامیه در (جواب سوالده بویه در) و زرد فعل مضارعدر ورزیدندن بر نشه بی اعتبار ایدوب سعی و کوشش ابلکه دیو را (بارزد با حرف تاکید) (زرد فعل مضارع مفرد غالب (محصول ترکیب) رفیق دیدی یو سوزی بنم حاله موافق سو یلدک و بنم سوالده جواب مطابق و مناسب کتور مدک زرا بن سکا دعوی استقامت ایده رین و سن بی اهل خیانت عقوبت ابله تخویف و تحذیر ایدر سین ایستماش مبین بو ضرب مثلی که هر کس که خیانت ایلر الی حسا بدن د تر یعنی خیانتی و سفا متی ظهور ایلر دیو خوفندن الی رعشه طونار * بیت * راستی موجب رضای خداست * کس ندیدم که کم شدا زره راست * راستی یا حرف مصدر

رد شعی و کافی

رد شعی

(موجب رضای اسم فاعلک مفعولنه اضاقتیدر) (و خدایه اضاقت لامیه در) (کس ندید نک مقدم مفعولیدر) (محصول بیت) استقامت خدایک رضاسنی موجبدر کیمیه بی کوردم طوغری بولدن ضایع وهالک اولدی یعنی طریق مستقیم سالک اولان کم اولد غنی کور مبدل (کم شدک معناسنی بتندی دیمکدر از دی دیمکدر) (پس ضل فعلیه تفسیرایدنرازمش) * و حکما گفته اند چهار کس از چهار کس بجان برنجند حرامی از مسلمان و دزد از پاسبان و فاسق از غریز و روسپی از محاسب و از آنکه حساب پاکست از محاسبه چه پاکست * (محصول ترکیب) و حکما دیمکدر درت کیمیه درت کیمیه دن جان و کولکدن انجنور (حرامی پادشاهدن ز پراانی آله کتور نجه یا چنگله یککدر رویا قافا زوغه) (واوغری پاسباندن ز پراانی طوتان اولدر و حاکم ابلدوب سیاست ابلدورن اول) (و فاسق غمازدن انجنور ز پراانی صوباشی به طوند رر) (و روسپی محسبدن انجنور ز پراا حصنه ابله قتل لازم کلور و دکل ابله یوز دره معلوم اوله که عجمده مناهنی شمره متعلق اولان احوال محسب کورر) (شارب خمر و زانی و تارک صلوة و یوناردن غیری احوال محسب عهدسند در و محسب صلحای و علمادن اولور مش) (و اول کیمیه نک که حسابی پاکدر محاسبه دن آگاه پاکدر حاصلی بن مستقیم کیمدن نه پروام وار دیمکدر * قطعه * مکن فراخ روی در عمل اگر خواهی * که وقتدفع تو باشد بجال دشمنی نک * فراخ فاک فحقی و کسر یله کیک دیمکدر واسع معناسنه فراخ روزانک فحجیه وصف ترکیبی در) (رویدندن رفتن دن دکل) (و یا حرف مصدر در) (در عمل فراخ روینک ظرفیدر) (اگر خواهی مصراع ثانی به مروهندر) (که حرف بیان وقت رفع لامیه در) (وقت عزل دیمکدر تویه اضاقت مصدرک مفعولنه در) (باشد فعل مضارع مفر دغائب بونده اوله دیمکدر) (بجال فاعلی) (یعنی اسمی اسم مکاندر جولانگاه معناسنه محل حرکت دیمکدر) (دشمنه اضاقتی لامیه در) (تک طار دیمکدر عربجه ضیق دیرل) (باشد فعلنک خبریدر) (محصول بیت) غلده ایکن فراخ رولک ابله یعنی هر ایشده اعتداله حرکت ابله اکر خلفله معامله ده و اگر تعیین اولسان خد متده حاصلی نه کیمیه به تحقیر و تعذیب اوزره اول و نه خیانت و سقامت ابله دلسک که هنرک زمانده بجال مقال دشمنی نک و هنگام تقشش و تفحصه پای اعتراضی لنک اوله حاصلی منصبده ایکن هر کارک عدالت و استقامت اوزره اولسون دیمکدر) (بیتک معناسنی منصبده و غلده اولد بنگ حالده حد اعتدال دن بجا و زایدوب مسرف و میذر اوله دین معنی جهنده اسراف ایلش * تو بالک باش و مدارای پرا در از کس پاک * زتنند جامه ناپاک کاربان بر سنک * تو مبتدا و پاک باش خبری) (باش فعل امر مفرد مخاطبدر باشنددن سن پاک اول دیمکدر) (مدار فعل نهی مفرد مخاطبدر داریدنن طومنه دیمکدر) (پاک باعریله ایمکد دیمکدر بونده خوف معناسنه در) (جامه ناپاک بیایه) (کارزان کاف عجبیه وزای مضومه بزجر یخیلره دیرل بونده مطلقا اثواب یویان مراد در جامه شور و غیر یلر کبی مفردی کار در در عربجه قصار دیرل مبالغه صیغه سیله) (محصول بیت) خطاب عام طریقیه یوررای برادر سن پاک و مستقیم اول یعنی هر ایشده راست رو و پاک رو اول و هیچ کیمیه دن خوف و خشیت ابله که طوغری اولانه بر کیمیه زبان درازک ایده مز ز پرا نا پاک لباسی کازرل طاشه اوردرل پاک ایلک ایچون حاصلی کارنده پاک اولان اعدادن و اغیاردن و مکر و حیله زدنن ازاده و المدرامانا پاک و خان هر کسدن برواچکر * کتم حکایت ان رویاه مناسب حال تست که دیدندش کر زبان و افتان و خیزان کسی گفتش جه افتست که موجب چند بن مخافتست گفت شنبدمکه شتررا بسخره می گیرند * رویاه دلسکو و رویه الفک حذفیه ده لغتدر معلوم اوله که هر گله نک که اخرنده القدن و و او و بادن دن صکره هاه اصلی

ردابن سیدعلی و سروری

رد سروری

رد سروری

اوله

اوله یوحر و فک اثباتی و اسقاطی جائز در مثلاً رو باه و رویه و دیه و وانه و انیه دیرل فاعلک (حکایت مبتدا آن مضاف الیه) (و رویاه مشارالیه) (مناسب خبر مبتدا حاله اضاقتی اسم فاعلک مفعولنه اضاقتیدر و تویه لامیه در) (که حرف بیان) (دیدندن عمل ماضی جمع غائب) (شین ضمیر منصوب متصل معناسنه مفعول اولی) (و کر زبان کاف عجمک و راه مهمله نک کسر یله صفت مشبهه در کریندن دن بواغنی دیمکدر) (افتان دوشکن دیمکدر افتیدندن) (خیزان قافا غنی دیمکدر خبریدنن یواوج صفت زو باهکدر) (کر یختن) (و افتادن و خاستن دن مشتق دین احوال استفاقدن بی بهره ایتمش) (کسی با حرف وحدت) (کفش شین رویاه را جعندر) (آفت بلا به دیرل) (که حرف بیان و یا حرف رابط صفت) (موجب چندین اضاقتی اسم فاعلک مفعولنه اضاقتیدر) (مخافت مصدر میمی در خوف معناسنه چندینک مشارالیهی) (گفتد رویاه دیدی که حرف بیان) (شتررا دوهی دیمکدر) (با حرف صله و یا حرف مصاحبت) (سخره سین مهمله نک ضمی و خا معجمه نک سکونیه اجر تسر استخدام ایلدکری مثلاً سنه اولاغ اتلری و سائر سنه که مفت قوللورل) (می گیرند فعل مضارع جمع غائب طوترل دیمکدر) (محصول ترکیب) رفیقه دیدمکه اول تلکینک حکایتی که اولور سنک جا لکه مناسیدر که انی کور دیلر فغان و دوشکن و قافا غنی یعنی دوشه دوره سکه سکه طور مبوب بخار بر کیمیه آکا دیدی نه بلا در که بوقدر خوفه سیدر یعنی نه آفت پیدا اولدی و نه حادثه ظهور ایلدیکه بوقدر خوفه و خشیت و اضطراب و فراره باعث اولدی رویاه دیدیکه ایستدم که دوه بی سخره به طوترل جا ندر که بی ده طونه ل قور قوسندن دوشه طوره قاجوب کیدرم سخره لفظی عربی اولدیغنی انکار ایدنی انکار ایده رز * گفتدای سفیه شتررا یا توجه فنا سبست و ترا یا اوجه مشابیهت * رویاه دیدیلر ای سفیه یعنی ای خفیف العقل شترک سنکله نه مناسبتی وار و سنک آگاه مشابیهتک حاصلی ارا کر ده ذره دکلکی نسبت بوقدر که بویه و هم و بجه دوشر سین * گفت خاموش که اگر حسود ان بغرض کونید که این سخره سنت و گرفتار ایم کراغم تخلص من باشد تا تقشش حال من کند و تاتریاق از عراق آورده شود مار کزید * مرده شود * کراکاف عربینک کسر یله اسمدر کیم معناسنه (و را ادات تخلص کیک دیمکدر غم تخلص لامیه) (ومنه اضاقت مصدرک مفعولنه در) (تا حرف تعلیل غم تخلصه قیددر) (تقشش حال مصدرک مفعولنه اضاقتیدر ومنه لامیه) (تا بونده حتی والی معناسنه در) (تریاق معروف عراق ایکی در بری عراق عرب ککه بغداد در بری عراق عجم که اصفهان در مرحوم و مغفور سلطان سلیمان ایدکیسی بیله بریلنده دولا شد ایچون اول سفره عراقین سفری دیرل و بغدادی اول سنه ده فتح ایلشدر) (پس معلوم اوله که حضرت شیخک عراقدن مقصودی نظا هر بغداد در که اول زمان خلفا پای بختی ایدی و زیاده معمور ایدی) (اورده شود کتورلمش اوله دیمکدر) (مار کزیده وصف ترکیبی در تقدیری مردم مار کزیده در کاف عجمک فحقی و زانک کسر یله لغتده اصمر مقدر اما بونده صوقش معناسنه در مار کزیده عربجه بلدوغ دیرل ز برالدغ لامک فحجیه جیان و یلان صوغقه دیرل) (مرده شود اولور) (محصول ترکیب) رویاه بویه دینه دیدی ایسم اولک که سوبلد یککز سوززاند در اگر حسودل غرضیه دیرل که بوشتر در گرفتار کلم یعنی حسودل سوزینه اعتماد ایدوب بی جبر و قهر یله گرفتار ایدرل سه بی قور تر مغه کیک غمی اولور که بنم حالی تقشش ایلله و بنم رویاه اولوب شتر اولدیغنی بلدره و بی قور تاره و عراقدن تریاق کتور لجه یلان صوقش کیمیه اولور اولور یعنی اول زمانه نو قف ایلز ایدی بکا ده مصلحت بودر که گرفتار اولما مغه کوشش ایلیم والا بن رویاه لغم اثبات ایدنجه تمام اولور ایشم * و ترا همچنان فضلست و دیانت

ردابن سیدعلی و سروری

رد سروری

اما حسودان در کینه و مدعیان کوشه نشین اگر آنچه حسن سیرت است بخلاف آن تقریر کنند و در معرض خطاب پادشاه آبی و محل عتاب افتی در آن حالت کرا محال مقاتلت باشد مصطلحت آن می بینم که ملک قناعت خراست کنی و ترک زیاست کوی که عاقلان گفته اند (بعض نسخه ده همچنان بر بنه همچین دوشمش یعنی انجیلین صکه بن بلورم و یا بونجیلین بن بلورم حاصلی بلدیکم کی) (کین کاف عربیک فحمله بوسودیمکدر و نون و دال ادا جمع در) (حسن سیرت مصدرک فاعله اضافتیدر و تته اضافت لامیه) (معرض بونک کنی یزده محل معنایه در شدوذا) (ز برافرض شول لباسه دیر که جاریه عازیه صافقی ایچون کیدرور که کوزل کور بنه پس معرض مینک کسری و رانک فحمله مشهور در اما صحیح مینک قتی و رانک کسریه در دین عندی سوبلیش) (عتاب از ازلق و فاقق معنایه در) (مقاتله تا اثباتی حالت تا سچوندر) (ملک قناعت بیایه در) (حراست حفظ معنایه مصدر در) (ترک ریاست مصدرک مفعولاه اضافتیدر) (کوی فعل مضارع مخاطبدر یعنی دلدن و زباندن ریاستی ترک ایلدم دیه سین حاصلی ریاست هوا شدن کلبا کچه سین) (محصول ترکیب) حضرت شیخ رفیقه بیورر روباه شتر اولدیغی مقرر و محققدر که هیچ کلامنده ربیب یوقدر سنکده انجیلین که بن بلورم و یا بونجیلین که بن بلورم حقیقت حال فی نفس الامر دیانت و تقوال و فضیلت و استقامتک کال مرتبه در هر نه خد متکه سکا تمین اولسه کابنخی حقندن کلور سین اما حسودر بوسوده درز یعنی در وندن حسد ایدوب ظاهرا هر ده سنکاه دوست صورتده معامله ایدر و مدعیانر یعنی سنک واقع اولدیغک خد متده استقامت و پرهیزک خلا فی دعوی ایدنر کوشه نشیندر یعنی ایصال مضربه قاصد و هفوات و زلات ابرشدر مکه مقید و مترصد اکر اولکده سنک حسن سیرتکدر انک خلا فی تقریر ایدرر سد یعنی اتفاق ایدوب پادشاهه سنک استقامتکی سقامت و صدافتکی خیانت تقریر و بیان ایدرر لسه و پادشاهک معرض خطابنه کله سین و محل عتابنه دوشه سین یعنی مقهور و متغایب اولاسین اول حالده سنک حقه کده معقول و مقبول سوز سوبلیکه کینک قدرتی و طاقتی اولور (پس مصطلحت انی کورم که ملک قناعتی حفظ و خراست ایلده سین تا کیم دشمنان بد خواهان سکا هیچ بر وجهله طعن و تعرضه ظفر بولیدر و دخی ترک ریاستی و جاه و منصبی و هوا و ارزو سنی ککو کلکدن کلبا قلع و قمع ایدوب اخراج ایلده سین که عقلا و حکما بیورمتر * بیت * بدر یاد منافع فی شمارست * اکر خواهی سلامت در کنارست * بدر یا با حرف ظرف) (در یاد ککر) (در یا متضمن اولدیغی ظرفیت معنایه تا کید ایدر) (منافع جمع منفعت فوایدیمکدر) (بی شمار بی حساب معنایه در) (خواهی فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط د بلسک دیمکدر) (سلامت مفعولی) (در حرف ظرف) (کنار معروف سین و تا ادا خبر در) (کنارست جزای شرط در) (محصول بیت) (در یاده منافع و فواید بی حد و بی شمار در اما اگر سلامت و عافیت استرسک کناره در یعنی سلاطین خد متی در یا سفرته بکزر هم نفع جلیل و هم خطر عظمتی وار) (در حرف صله در دین معنایه واصل دکلش و یا زائد در دین کذلک * رفیق این سخن بشنیدیم برآمد و روی درهم کشید و سخنهای ریجش امیر گفتن گرفت که این چه عقل و کفایتست و فهم و درایت و قول حکما درست آمد که گفته اند دوستان در زندان بکار آیند که بر سفره همه دشمنان دوست نمیند * بعض نسخه ده رفیق چون این سخن بشنید واقعدر) (این سخن دن مراد روباه قصه سید راه پیشه بینه) (بهم برآمد معنایه و مکدر اولدی دیمکدر) (و روی درهم کشید دخی بوزونی بوزودی یعنی عبوس الوجه اولدی حاصلی غضبه کلدی) (و سخنهای ریجش امیر بیایه در) (ریجش امیر

رد کافی

رد ابن سید علی

رد شعی

وصف

وصف ترکیبدر ریجش فرشدر پی یعنی درد و الم و ریجی) (گفتن گرفت سوبلیک طوتدی یعنی سوبلیکه باشدی) (که حرف رابط مفعول و قول) (کفایت عقلک عطف تفسیری واقع اولمش تنکه خواجه حافظ کفایتله عقلدن تغییر الیش) (مصراع) (جانا کدام سنک دل بی کفایتست) (بی عقل و بی ادراک دیمکدر) (پس خواجه نک بویشده کی عقلی کفایت اضافت ایلین بی کفایت ریجش) (بیت) (من و انکار شراب این چه حکایت باشد) (غالب این قدرم عقل و کفایت باشد) (درایت ادراک معنایه در) (درست دالک و رانک ضمه لریله و سکون سین ایله لفظ مشترکدر) (کر چکله چون پیشده بونده کر چک دیمکدر صحیح معنایه اکر چه عرب بتونده ده صحیح دیر) (دوستان در زندان بکار آیند تقدیری دوستان آنانکه در زندان بکار آیند) (که حرف تعلیل) (بر حرف استعلا) (سفره معروف) (همه جمله دیمکدر) (محصول ترکیب) (رفیق چونکه بنیدن مذکور کلامی استماع ایلدی متعصب و مکدر اولدی و یوزین بوزشدردی یعنی عبوس الوجه اولدی دخی خاطر پریش و ریجش امیر کلمات سوبلیکه باشدیکه بونه عقل و ادراک در و نه فهم و فراستدر و حکما و عقلا قولی کر چک کلشدر که دشمنان دوست انلدر که دوسته زندانده بولنه لری یعنی بونک دمنده و فلاکت زماننده دوست ایچون سعی جیل و کوشش جزیل ایلله لری حاصلی دوست اولدر که کینک باشند امیش دوشد که اوسلند دونه) (ز بر سفره و نعمت اوسلنده و منصب و دوات و قشده جیبی دشمنان دوست شکلنده کورینور و محبت و ودت اظهار ایدوب تقرب کوسوزلر * قلمه * دوست شمارانکه در نعمت زند * لاف یاری و برادر خواندکی * شمار فعل نهی مفرد مخاطب صایه یعنی عد ایلله شمار یندن شمرندن دکل) (دوست مفعول اولی) (وان بر را تقدیریه مفعول ثانیه) (ازا تقدیرنده) (که حرف رابط صفت) (در نعمت زند مصراع ثانی به مرهوندر) (زند فعل مضارع مفرد غائب زیندن) (لاف یاری بیانیه) (و با حرف مصدر) (برادر یاری به معطوف) (برادر خواندکی روزمره زنده قدراش اوقوشقی معنایه در کاف محمی هاء رسمیدن بدلدر) (محصول بیت) (دوست عد ایلله اول کیمیه بی که خوان و نعمت و جاه و دولت زماننده دوستلق و یارلق لاف و قدراش اوقوشقی چکه سنی اوره) (یعنی سنکله قدراش اوقوشقه و قدراشکم دیو لاف اوره انی کر چکدن دوست یله * دوست آن دایم که کرد دست دوست * در پریشان حالی و در ماندی * دایم فعل مضارع مفرد متکلم دانیبندن بلورم دیمکدر) (دوست مفعول اولی) (و آن بر را تقدیریه مفعول ثانیه) (که حرف بیان) (کر فعل مضارع مفرد غائب دونه دیمکدر) (دست مفعولی دوسته اضافتی لامیه در) (در حرف ظرف کیده متعلق) (پریشان حال وصف ترکیبی) (و یا حرف مصدر) (و او حرف عطف) (در مانده عاجز دیمکدر) (و کاف محمی هاء رسمیدن بدلدر) (و یا حرف مصدر) (محصول بیت) (کر چکدن صادق دوست اول کیمیه بی بلورمکه پریشانلق دمنده و بیچاره لک واضطراب زماننده دوسته یار و یاور اولوب دستکراوله * دیدمکه متغیری شود و نصیحت من بغرض میشود بیزدیک صاحب دیوان رقیم بسابقه معرفتی که میان ما بود صورت حالش بکفتم تا بکاری مختصرش نصبت کردند * منشود فعل مضارع مفرد غائب ایشدر دیمکدر شنویدندن) (با حرف صله) (نزدیک قمت معنایه در عند دیمکدر) (صاحبه اضافتی لامیه) (و صاحبک دیوانده ده بویه در) (صاحب دیواندن وزیر مراددر) (بسیاقه با حرف سبب) (رقم فعله متعلق تقدیری رقیم بسبب معرفت سابقه در بر مضاف تقدیریه صکره حذف ایدوب مثلیله بیان ایلد یار) (بسیاقه به همزه اضافت ایچون کلشدر که لامیه در) (معرفتی یاسی حرف و جدت) (که حرف رابط صفت) (میان مالامیه) (صورت حال لامیه) (وشین رفیقه راجعدر) (تا حرف تعلیل) (بکاری

رد بعض

رد ابن سید علی و سروری

(با حرف صله) و یا حرف وحدت (مختصر بونده جزوی دیمکدر) (محصول ترکیب) کورد مکدر رفیق
 سوزمدن متغیر و بی حضور اولور و بنم اکانصحت و پندگی کوش رضایله استماع الیوب غرض ایله
 ایشیدر بالضروری وزیر یانته واردم بر اشراق سابقه سی سبیلله کد ما بیغزده وار ابدی
 جواب سوال مقدر در سوال کلیدی که اهل الله اهل دنیا یانته وارغان دکلدر یاسن نیچون واردک
 جواب بسابقه اوزیره صورت حالی و خصوص آمالی تقریر ایلدم و قابلیت و اهلیتی بیان
 ایلدم تا اقی بر جزوی ایشه و خدمته نصب و تعیین ایلدیلر حاصلی بنم شفاعت و شهادت
 سبیلله وزیر انک حقنده حسن اعتقاد ایدوب بر مختصر مصلحت اوزرینه اقی نصب ایلدی
 * چند روز برین بر آمد اطف طبعش بدیدند و حسن تدبیرش راپسندیدند کارش از ان
 درگذشت و غیرتیه برتران ممکن کشت و همچنین نجم سعادتش در ترقی بود تا باوج ارادت رسید
 و مقرب حضرت سلطان شد و مشار الیه بالبنان و معتد علیه عند الاعیان بر سلامت حالش
 شادمانی کردم و کتم * (محصول ترکیب) و نیجه کون بو حال اوزره کلدی و یکدی (یعنی مذکور)
 کار مختصر خدمته بر قاج کون مرور ایلدی لطف طبعی و لیاقت و استعداد فی کوردیلر
 و حسن تدبیر فی پستد ایلدیلر ایشی یعنی حالی و شانی و منصب و جاهی اولکی مرتبه دن یکدی
 و اولکی مرتبه دن یو جه رک بر مرتبه ده ممکن و ثابت اولدی یونجیلن نجم سعادتق ترقیده
 اولدی تا کیم اوج ارادته یعنی استیوب دلیدی مرتبه رک اغلاسه و کولکی دلیدی مناصبک
 غایت و نهایته ایشدی و پادشاهک مقرب و مقبول اولدی دخی مشار الیه بالبنان اولدی یعنی
 بر مغله کوسر یلور اولدی حاصلی انکشت نمای عالم اولدی (بنان ذکر ایدوب انکشت
 اراده ایلک مجاز مرسل فیلندیلر) یعنی ذکر جزء وارده کل طریقله زیر بنان برقی اوجنه
 دیرلر دخی رفیق اکابر و اعیان ناس قنده معتد علیه اولدی یعنی ارکان دولت و اعیان سلطنت
 یانته مؤفق به و مرجع الیه اولدی بناندن و اعابندن صکره بر شدت قدر او اتمق کرک قنامل (بویله
 اولجه سلامت حالته شاد مانلق ایلدم و دیدیم * بیت * ز کار بسته میندیش و دل شکسته مدار *
 که آب چشمه حیوان درون تاریکست * کار بسته یانیه (میندیش فعل نهی مفرد مخاطب
 اندیشه و غم چمکه دیمکدر) (دل مقبول اولن) (شکسته ثانیه) که حرف تعلیل (آب چشمه
 مفرد مخاطب طوتمه دیمکدر) (دل مقبول اولن) (شکسته ثانیه) که حرف تعلیل (آب چشمه
 لامیه در) (و حیوانه اضافتی یانیه در) (بانک سکونی ضرورت و زن ایچوندر) (درون ایچ و ایچرو
 دیمکدر تاریکه اضافتی لامیه در) (تاریک فرا کو و یانیه فرا کولق دیمکدر یعنی یا حرف مصدر در
 وسین و نادات خبر) (محصول بیت) (یغتمش ایشدن بحضور اولوب غم چمکه یعنی حصول
 مرامک بزجاج کون عقده ناخیره دوشوب بزمان روز کارال و بره بر صعبیت حال و عکس رجا
 و آمال کوسر دیسه غم چمکه و کولکی شکسته طوتمه حاصلی منکسر الال اوله ز آت چشمه
 حیوان فرا کولق ایچنده در یعنی حضرت حضرت فرا کولق زحمتی و مشقتی بیلکه ظلمده کم
 اولق خوفی چکمیجه آب حیات نصب اولدی ایلدی سنده ای رفیق روز کارلر بر مقدار
 شدت فقر و فاقه سین چمکه عاقبت دوات عظیم و نعمت حسیه و اصل اولک مذکور یعنی
 محومه صرف ایلکنده قایلدر * بیت * الا لا یخزن الا الله * فللرحان الطایف خفیه * الاحرف
 استقناع و یا حرف تلبیه (لاحرف نهی) (لا یخزن فعل نهی مفرد مخاطب مؤکد بالثبوت الثقلیه در
 علم بایندن البته محزون و غموم اوله دیمکدر) (اذا سمعتم اسماء سندن مضایق اولدیده نصبی
 اغله اولور بونده منادای مضایق و اقدر تقدیری یا ایا الله بایک فقی و لامک کسریله
 بلا معنی یانیه در ایا الله صاحب الیه دیمکدر حاصلی بلا یه ملازم و ملاسن دیمکدر

یا ناک اسکانیله حیوان تلفظی
 حسب القاعده یا ناک الفه
 ایدالندن تحفظه معنی در اشوب
 حیوان جولان کی حرکت
 لغظی مسماسنک حرکت سنده
 تنبیهی اشعار ایچوندر خلاصه
 یا ناک سکونی دخی لغتدر
 لطایع

نکه جنکه عمارت اولانه اخو الحرب دیرلر اب و امه ده بویله دیرلر مشلا ابو الاخبار و ام
 الاخبار دیرلر (فا حرف تعلیل) (ولام اولی حرف جر بر فصل عامه متعلق) (ولام ثانیه حرف
 تعریفدر که همزه سی وصله ساقط اولسندر یونک کی بر زده رجاندن مراد خدادد و بوصفت
 خدای تعالی حضرتش غیری به اطلاق اولنماز فاحفظ جار مع المجرور اعزابدن محلا مرفوع
 مقدم خبر) (والطاف اطفک جعی لفظا مرفوع مؤخر مبتدا) (خفیه صفت الطافدر ضرورت
 وزن ایچون آخری ساکن اولوب اعزابی تقدیری اولور) (معلوم اوله که کتب تعلیمده رجان
 الفله باللق کرک) (محصول بیت) بویتنک مضمونی بیت سابقک مضمونه مناسب و ملاعیدر
 پیور که ای بلا قریاشی (یعنی بلا و جفای روز کاره مبتلا کیمده البته محزون اوله زبرا
 خدای تعالیکن مخفی لطف و عنایتی وارد یعنی ستر مدینک بر دن بر باب سعادت و دولت
 فتح اولور حاصلی جفایه صبر ایدن اوزر و فایه * بیت * منشین ترش از گردش ایام که صبر * نکست
 ولیکن بر شیرین دارد * منشین فعل نهی مفرد مخاطب نشیندندن نشیندن دکل (ترش تانک
 و رانک ضمه لریله اکشی دیمکدر رانک سکونیه ده لغتدر) (تقدیری ترش رویدر ضرورت وزن
 ایچون حذف اولندی) (گردش کاف بحکم فحمله و رانک سکونیه اسم مصدر در) (گردیدندن
 دوش دیمکدر معلوم اوله که اسم مصدر شینک ماقبل مگسور اولور جیع زمانده (ایامه اضافتی
 لامیه در) (که حرف تعلیل) (صبر بانک سکونیه مبتدا و مضارع ثانی به مرفوع معنائی بونده
 ایام طریقیله مذکور در زیر بانک کسریله صبر دیدکری اوتکده کاهی باسنی ساکن ایدرلر
 (نکست خبر مبتدا در) (بر بونده میوه در یش معنائیه) (شیرینه اضافتی یانیه در) (ذارد فصل
 مضارع مفرد غائب طوتمه یعنی بر شیرینی وارد دیمکدر فاعلی صبره راجع صبردر) (محصول بیت)
 گردش ایام و تضاریف روزگار و تقالیب احوالدن ترش روی و عیوس الوجه او نورمه یعنی
 دور و سیر فلک کچ رفتاردن منقبض و منفعل اوله صابر اول زبرا که تحت و شدت روز کاره صبر
 ایتک کرچه صعب و دشوادر و لیکن آخر الامر فائده سی ظاهر و نمره سی لایح اولوب صبر یسره
 و غموم و هموم سرور و حصوره مبدل اولسی مقرر در نکه مذکور نبات ذاتنده ایچندر امانتغنی
 چوقدر اچیلخته نحل ایلین (کل مر دواء حسب نسخه علاج پذیر اولور بویتنک مضمونده یشین
 سابقینه مناسب و ملاعیدر * دران مدت مر ایاجع یاران اتفاق سفر مکه افتاد چون از زیارت
 مکه باز آمدیم دومیزلم استقبال کرد ظاهر حالش رادیدم بریشان و در هبات در و یشان کتم حال
 چیست گفت چنانکه تو کفتی طائفه حسد بردند و بخاتم منسوب کردند و ملک در کشف حقیقت
 آن استقصا فرمود و یاران قدیم و دوستان رحیم از کلد حق خاموش شدند و صحبت دیرینه
 فراموش کردند * دران مدت یعنی رفیق مرتبه علییه و اصل اولدیغی مدت (مرا بکا دیمکدر
 (بامع معنائیه) (جمع یاران لامیه) (اتفاق سکون قافله اتفاقا معنائیه) (سفر مکه لامیه) (افتاد
 دوشدی یعنی واقع اولدی) (دومیزلم استقبال کردیم معناده استقباله مقیدر) (هبات بونده
 صورت معنائیه در) (طائفه یا حرف وحدت) (و همزه حرف توسل طائفه مبتدا) (حسد بردند
 خبری حسد ایلدیلر یعنی حسد ایلدیلر دیمکدر) (بخاتم با حرف صله) (میم معناده منسوبه
 مقیدر) (کشف حقیقت مصدرک معنونه اضافتی در) (و آنه اضافتی لامیه اشارتدر) (خیانته
 منسوبه) (یعنی نسبت خیانتک حقیقتی کشف خصوصنده) (استقصا بر نسته فی حقیقیله تقبش
 ایدوب بیلکه دیرلر) (فرمود پیورمدی یعنی فی حقیقیله تقبش ایلندی) (یاران قدیم یانیه در
 (دوستان رحیمه بویلددر بعض نسخه ده رحیم برینه جیم واقعدر) (کله خفتن مراد حق سوؤدر
 (صحبت دیرینه یانیه) (فراموش کردند اوتدیلر) (محصول ترکیب) اول زمانکه رفیق پایه علییه

مطله

ردسوری

مطله

واصل اولدی (بکار یولو بارانله اتساقا مکه به سفر واقع اولدی چونکه مکه زیارتندن بته کلام ایکی منزل مقداری بی قر شولدی (ظاهر حالتی پریشان و فقر شکسته و درویشان صورتند کوردم اگا دیدمکه حال ندرو بوسوره کبرنک سینی نه) دیدمکه سن دیدیک کی بر یولو اصحاب حسد و ارباب غرض بکا حسد ایدوب خصوصت ایلدیلر و بی خیالتله منم ایتدیلر و یاد شاه دخی اول خصوصده و کشف حقیقته تفتیش و تفحص بیورمدی تا کیم محسود اولوب استقامتم اگا معلوم اولیدی دخی نیجه زماندن بری پاران مشفق و مهر بان بکین احباب حقیقت حاله واصل ایکن حق سوزی سولیکدن خاموش اولوب سکوت ایلدیلر واسکی صحبت و اختلاطی فراموش ایلدیلر * قطعه * بضع خدا چون کسی اوفتاد * همه عالمش پای بر سر نهند * باحرف مصاحبت (صنع خدا لایبه امر خدا دیمکدر (چون ادا ت تعلیل (کسی باحرف وحدت (اوتسا دوا و ایله دوشدی یعنی منصبدن و دلدن دوشدی حاصلی دوشه و یاد دوشه دیمکدر (عالمش ضمیری کی به راجعدر (نهند فعل مضارع جمع غائب قورلد دیمکدر (پای مفعول صریحی (و بر سر غیر صریحی (محصول بیت) الله امر یله بر کیمسه که دولندن و منصبدن دوشه جیع عالم ایغنی باشی اوزره قور یعنی هر کشتی اتی چیکدر حاصلی هر کس قادر اولدینی دکللی اتی باعمال ایدر قدیم نسخه زده بو بیت بویه واقعدر لیکن اکثر شراح بونی یازمش * بینی که پیش خداوند جاه * ستایش کتان دست بر نهند * بینی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب استفهام انکاری بی متضمن کورمز مبین یعنی کوررسین (که حرف بیان) پیش خداوند جاه اضافتری لایمه لرد منصب صاحبک او کنده دیمکدر (ستایش اسم مصدر در ستاییدن او کشد دیمکدر (کان الف و نون جا زدر که ادا ت جمع اوله یعنی ستایش کن وصف ترکیبی اوله و ستایش کتان جمعی و جا زدر که ادا ت صفت اوله ستایش ایدرک معنایه (دست نهندک مفعول (صریحی و بر غیر صریحی اولکی بر حرف استعلا ایکنی سینه معنایه در (محصول بیت) کورمز مبین که خداوند جاه و منصب او کنده ستایش ایدر بجا و ستایش ایدرک الی کو کسی اوزره قورلد (حاصلی خلق عالم بار بیک الله دیرک قرشونده ایاق اوزره طروب اللری کو کسه قورلد * چوینند کا قال دشمن گرفت * ستایش کتان دست بر نهند * جوادات تعلیل (پیند فعل مضارع جمع غائب پیندندن (که حرف بیان (اقبال دولت دیمکدر مبتدا واقعدر (دشمن گرفتک مقدم مفعول و خبر مبتدا در (شین کسی به راجعدر (محصول بیت) چونکه کوره که دولت و اقبال و بخت و سعادت کامعین و یاور اوله (یعنی شویله کوره که جاه و منصب و عزت و رفعت صاحبی اوله ستایش ایدرک اللری سینه لری اوزره قورلد (بویست مذکور نسخه ده بویه واقعدر * بیت * و کر و زکارش در آرد پای * همه عالمش پای بر سر نهند * روز کارش شین ضمیر خداوند جاهه راجعدر (در آرد حرف تأکید آرد فعل مضارع مفرد غائب آردندن که تخفیف آردیدن کنسوره دیمکدر (زبای آرد متعلق باقار کتور مکن مراد تخفیر و تذلیل در (محصول بیت) و اگر خداوند جا هی روز کار ایدن بیقار سه یعنی منصبدن دوشروب ذلیل و حقیر ایدر سه جیع عالم حقیر باشنه آتی قورلد یعنی باعمال ایدر * فی الجمله بانواع عقوبت گرفتار بودم تادین هفته که مرده سلامتی حجاج برسد از بند کرام خلاص کردند و ملک موروث خاص * فی الجمله حاصل کلام (باحرف صله (انواع نوعک جمعیدر درلی درلی دیمکدر (عقوبته اضافتی لایمه (گرفتار اصلنده وصف ترکیبی در بونده مبتلا دیمکدر (بودم جا زدر که فصل ماضی متکلم وحده اوله اولدم معنایه و جا زدر که ادا ت زمانیه اوله ایدم معنایه و لکل وجهه تا انتهای غایت ایچوندر الی معنایه (درین هفته بوهفته ده (که حرف رابط) صفت (مرده مشتلق و همزه اضافت

ایچون کلدندر که لایمه در (سلامتی باحرف مصدر مضارع عربیه یا مصدر لاحق اولوق جا زدر اما کندی مصدر لینه لوقی شایع دکل (زیرا عرب مصدر لری حکم جامده در یا نلنده و مصدر بی ظاهر و روشن دکل (حجاجه اضافتی لایمه در (حجاج حاجی جمعیدر اصلی حاجی ایدی معنایه در نصیر باندن (پس ایکنی جیمی ماقبل مکسور اولوب طرفه اولد بغیچون پایه قلب ایلدیلر تقضی البازی کی (برسد ایدر شدی دیمکدر (بند کران یلینه بیم معنایه خلاصه مقید در ضمیر منصوب متصل معنایه بی خلاص ایلدیلر دیمکدر (و ملک ملک کسر یله بونده مال و اسباب یعنی مملکات معنایه در (موروثه اضافتی یلینه در یعنی ارثه انتقال ایلین ملک دیمکدر خاص ایلدیلر بونده بر کردند تقدیر اولتور (محصول ترکیب) حاصلی کلام انواع شکنجه به مبتلا اولدم تا بوهفته ده که حجاجک سلامتی مرده سی شهر عمره کلدی و ایدر شدی آخر قید و بنددن بی اطلاق ایلدیلر و ملک موروث یعنی اولدن ارثه انتقال ایلین مال و ملک می غصب ایدوب ظلمه المذن آلدیلر و مال میری به خاص ایدوب ضبط ایلدیلر حاصلی ما ملک و بر مکه باشمی کوجله قوردم * کفتم ان توبت اشارت من قبول نکردی که عمل پادشاه چون سفر در یاست سو دمتد و خطرناک یا کج بر گیری یادر طلسم میری * اشارت من لایمه یعنی مصدرک فاعله اضافتیدر نکر دینک اشارت مفعول اول (وقبول مفعول ثانیه اشارتی قبول ایلدیلر دیمکدر (که حرف بیان) عمل پادشاه لایمه در یعنی خدمت پادشاه (چون ادا ت نشیه (سفر در یا لایمه (سود مند سود فائده (و متد ادا ت نسبت فائده لی دیمکدر (خطر بونک کی بر زده خوف معنایه در (ونالک ادا ت نسبت زهر ناک زهر لی دیمکدر (یا کج بر گیری یعنی با مال صاحبی اولور سین بر گیری فعل مضارع مخاطبدر کیریدن قالددر سین دیمکدر تحصیلدن عبارتدر (یادر طلسم میری طلسم دفعه بی حفظ ایلین شکل میری باحرف تا کید (میری فعل مضارع مفرد مخاطب اولور سین دیمکدر حضرت شیخ سفر در بانی پادشاهک خد متنه مشبه به ایدر فائده ده و خطر ده (محصول ترکیب) پادشاه خد متنه طالب اولدیفک وقت بنم رمز و اشارتله نصیح و پند می سمع قبول یله استماع ایدوب قبول ایلدیلر زبانه کلام سکا بویه اولاجفک اشارت ایلش ایدیکه پادشاه خد متی در یاسفری کیدر هم فائده لی وهم قور فنج یا وافر مال قالددر سین یعنی تحصیل ایدر سین و باطلسمده اولور سین مراد قصه دن حصه در کر چکدن حاصلی گاه اولور که بر کیمسه در یاسفرین ایدوب مال فراوان تحصیل ایدر و گاه اولور که کبسی پاره ثوب غرق اولور پادشاه خدمتیده بویه در گاه اولور که بر کیمسه اعلی مناصبه و اصل اولوب کلی خزینه به مالک اولور و گاه اولور که پادشاه غضبه مظهدر و شوب باشند جفا (پس یادر طلسم میری دیمکدر مرادی بو ایکی معنایه (یعنی کبسی پاره ثوب غرق اولوق و پادشاه خشمه مظهدر و شوب هلاک اولمقددر (حقیقته طلسمده اولمک دکلدر بعضیلر ظن ایلدکری کی * بیت * یازر بهر دودست کند خواجه در کار * یا موج روزی افکندش مرده بر کار * باعریده امای باشد آیه معنایه در (بهر باحرف مصاحبت (و مرادات تا کید تقدیری بدودست در (کند فعل مضارع مفرد غائب ایلر دیمکدر (خواجه فاعلی مراد سفر در یا ایلین کیمسه در یازر کان اولسون ضیری اولسون لیکن مقصود تجارتدر (در کنار لفته قوچقدر اما بونده کندی به ضم ایدوب احاطه دن کنایتدر حاصلی مالک اولور دیمکدر (باحرف عطف مایه دنی زره عطف ایدر (موج دکر طالازی (روزی باحرف وحدت (افکند همزه تک و کاف هر یکن و نونک فحبله و فاک سکونیه فعل مضارع مفرد غائبدر را غور دیمکدر (مرده اول یعنی نیت (بر کار بر حرف صله (کار قرا معنایه در (محصول بیت) در یاسفرین اختیار ایلین خواجه یا صاع و سالم سفر دن مال

مطل

مطل

روشنی و کافی

فر آوان محصل ایدوب کلور یعنی دولی مساعد اولوب دریادن ساحل نجسته دو شوب مال فراوان صاحبی اولور و یارب سکون موج اتی اولی یعنی میت کناره برافور حاصلی طراز بونی سوره سوره کناره اتار تشکه صولک حال بویه دریعی سفر دریا کاه سوده مشید و کاه زینکار در خواجه دن کشیده تغییر ایلین بی وجه ایلش * مصیحت ندیدم ازین پیش ریش درونش خراشیدن و تک پاشیدن * پلش زیاده معنایسته در (ریش یاره در درونه اضافی لامیه در (دروشن شین رفیق را جعفر (خراشیدن خالک کسر یله مصدر در طر ملامق (تک تورد (پاشیدن یاه عجمه صاحبی دیمکدر یعنی سر یک (محصول ترکیب) مصیحت و معقول کور مردم ذکر ایلد یکم نثر و نثیم مضمون نندن زیاده کلامه ولسان ازارله درونی ریشی خراش ایدوب یعنی یونکی درونی تازه لبوب یاره سته توز سر یکی (ریش درونی خراش ایلکدن مراد درون تازه لکدر * بدین دویشت اختصار کردم و کتم * بویکی بیتله کلامی مختصر قلدیم و دیدیم * قطعه * ندانستی که بینی بندر پای * چو در کوشت نیامد بند مردم * ندانستی فعل نفی ماضی مفرد مخاطب استنهام انکاری بی متضی بطن میدک یعنی بلور دل (که حرف بیان) بینی فعل مضارع مفرد مخاطب کور رسین دیمکدر ریشد بونده دوشق دریعی بوقاغی (برونده ادات ظرفدر (چو ادات تغلیل (و در حرف صله (کوش کاف عجمک ضمیمه قولی دیمکدر عربچه اذن دیر همزه تک و ذالک ضمی و نون سکونیه (ناصم خط ایدر رفیق (نیامد کدی مراد کیرمدی دیمکدر (بند مردم لامیه در مردم له حضرت شیخ نفسندن کنسایت پیور مش (محصول بیت) ایا فکده بوقاغی کور جکک بیلد کیدی بخونکه مردمک نصیحتی قولاً عک کیرمدی یعنی خلقک نصیحتی قولاً عک کیرمدی بوند بویه اولاجفک بیلد کیدی یعنی بیلدک ایدی اما مقید اولمادک استنهام انکاری بومقامده انکار واقع ایچوندر نیچون بیلدک دیمکدر دین عندی سولش زرا انکار واقع مراد اولان برده بحر القظیله استعمال اولور عربیده لم حرفیه مستعمل الدینی کی اما استنهام بونک کی برده اوقویشدن خفای قرینه ایلد تشکه تنج ایلد معلوم در قند بر جانب عربیده لفظ اذشرط ایچون و ظرفیت ایچون اولدی کبی فارسیده دخی چون لفظی شرط ایچون و ظرفیت ایچون اولدی چاردر و بومحله ظرفیت معنای انسدر دین ایکی لفظک تحقیقده اصابت ایلامش زرا اذامعای شرطه دلالت نمیدر وضعی معنای ظرفیت ایچوندر و چون لفظی ادات تعلیل نه شرطه دلالت ایدر و نه ظرفیه فتامل * دیگره * ککرندی طاق تیش * مکن انکشت در سوراخ کردم * دیگره (ره راهدن مخفقد بر یول دخی یعنی بر کره دخی دیمکدر معنی جهنده مصرع ثانی به مصر و قدر (نداری فعل نفی حال مفرد مخاطب فعل شرط اکر طوما زسک دیمکدر (طاق تیش مصدرک مفعولته اضافی در) تیش نونک کسر یله عفر یک وارینک و سائر لادغ حیواناتک صوقدینی عضو دیر که ترکیجه کا ایکنه دیر (انکشت همزه تک فتحی و کاف عجمک ضمیمه برقه دیر (سوراخ سینک ضمی و خای معجه ایلد دلکدر عرب بخش دیر بانک ضمی و خاء معجه تک سکونیه ثقب ده دیر نا مثله و سکون قافله (کردم کاف عربیک فتحی و زانک سکونی و دال مهمله نانک ضمیمه عفر یک دیمکدر (محصول بیت) بر دخی اسکرنیشه طاق و قدرت طوما زسک یعنی سنی زهرلی حیوان صوقدینه یقنه تحملک یوغیسه بر مفکی عفر یک دلکنه ایلد یعنی صوقه زرا البته صوقایجه اولاز حاصلی خاصه سیدر که بی ترک ایلز ایدی سنده سلاطین و حکام جفا سنده تحمل ایدم مزسک بر دخی بانرینه اوضامه که بر کره دادینی کوردک بر دخی تجربه به احتیاج فالمدی (تیش دخی صوقدینی معنایسته در دین عندی سولش * حکایت * بی چندر صحبت من بوند ظاهر حال ایشان بصلاح اراسته * نندن مراد

ردشعی

رد کافی

رد کافی

ردشعی

مختصرد

مختصرد (یا حرف وحدت) چند نیجه دیمکدر (بی چندر نیجه تن معنایسته در (صحبت من لامیه در بعض نسخده من برینه ماد و شمش بزم صحتزده دیمکدر (بودند ادات زمانیه جمیدر ایدیلر دیمکدر ز ظاهر حال اسم فاعلک فاعلته اضافتیدر (وایشانه اضافت لامیه در بصلاح یا حرف مصاحبت اراسته به معلق اراسته اسم مفعولدر بزمش دیمکدر (محصول ترکیب) درویشاندن بر نیجه کیسه بزم صحتزده ایدیلر یعنی مرید لرم ایدیلر ظاهر حال لری صلاحه بزمشیدی حاصلی اهل صلاح و تقوی ایدیلر اراسته دن صکره بود تقدیر اولور * یکی از بزرگان در حق این طایفه حسن ظن بلیغ داشت و اداری معین کرده بود * حسن ظن بلیغ حسن ظن مصدرک فاعلته اضافتیدر (و بلیغه اضافت یانه در (داشت حکایت حال ماضی در طورتدی دیمکدر و اراقدن عبارتدر (ادرا کسر همزه ایلد افعال باندن و بلیغه معنایسته در (یا حرف وحدت) کرده بودک مفعول اولی (و معین مفعول ثانسی زرا کرده ده جعل و نصیر معنای ملحوظدر (بود ادات زمانیه (محصول ترکیب) اکا بردن بریسی بوطایفه تک حقنده مبالغه ایلد کوزل ظن طورتدی یعنی بونلرک حقنده زیاده کوزل ظنی و ارایدی زرا ظاهر لری صلاح و تقوی ایلد بیراسته ایدی و بونره حال رینه کوره بر مقدار وظیفه تعیین ایلش ایدی * مکر یکی ازین حرکتی کرد نامناسب حال درویشان ظن آن شخص فاسد شد و بازار ایشان کاسد * مکر بونده کاه معنایسته در (حرکتی (یا حرف وحدت) یا حرف توصیف نفی (مناسب حال اسم فاعلک مفعولته اضافتیدر (و در ویشله لامیه (ظن آن لامیه و میندا (و شخص مشار الیهی (فاسد شد خبر مبتدا و جمله اسمیه جواب شرط محذوف (بازار ایشان لامیه و میندا و کاسد خبری و جمله اسمیه سبغه به معطوف و برشد مقدور در تشکه مکرر اشارت اولندی کاسد شد دیمکدر مراد اول صاحب دولتک حسن التفاتندن دوشدیلر و وظیفه لری قطع اولدی و حال لری مکرر اولدی (محصول ترکیب) مکر بزم صحتزده اولانلرک بریستندن درویشلر حالته نامناسب بر حرکت صادر اولدی حاصلی بر مخالف ایش اشلدی پس بونلرک حقنده اول شخصک ظنی فاسد اولدی و بوفساد سببیه بودر ویشلرک بازاری کساده دوشدی یعنی اول صاحب دولتک حسن التفاتندن دور وادرا معیندن معذور اولدیلر * خواستم تا بطریق کفای باران را مستخلص کنم * خواستم فعل ماضی متکلم واحد (یا حرف تغلیل (یا حرف مصاحبت) طریق یا حرف وحدت) کفای کاف فکله آزی و رزق معنایسته در بارانه اضافی لامیه در (و راداد تخصیص) کفای کفای مفعول اولی و مستخلص ثانسی مستخلص اسم مفعولدر استعمال باندن (محصول ترکیب) دیلدم تا بر طریقه مذکور فقراتک کفای تخلص ایلیم یعنی زنده بروتارک ایدوب اول صاحب دولتک فقراتک وظیفه لری بزمه تعیین ایدیم * آهنگ خدمتشی کردم در بام رها نکرد و جفا کرد معذورش داشتم بحکم آن که گفته اند * آهنگ بونده قصد معانته در خدمته اضافی مصدرک مفعولدر (و کردم مقدم مفعولدر (در بان قیوی ز برادر قیودر (و بان ادات فاعل بی معنایسته در (بیم معناده (نکردک مفعول اولی (و رها مفعول ثانسی و در بان مبتدا و تکرر خبری (نکرد رها ایلدی (یعنی صالیو برمدی و جفا ایلدی (معذورش بزمه در بانه را جعفر (محصول ترکیب) اول دولتلیک خدمته وارمق قصد ایلدم یعنی ملاقات مراد ایلدم قیوسنه وارد قده بواب ایچری کر مکه اجازت و رخصت و برمدی و بکا جفا ایلدی تشکه بوکلابک عادت ایدر اما فی معذور طویدم زرا بر بلوک مساک مصلحتنه خبر نیکه زنجیت اختیار ایدوب وارمش ایدم پس بوجهندن هیچ بمحضور اولدم و بواب ناماز کارک غلطی معذور طویدم اول معنایله و اول سببیه که عقلا و علما بوباید سوز سولش * قطعه * در مبر و وزیر و سلطان را * بی وسبب مکرر پیرامن در میر لامیه در (وزیر میره معطوف (و سلطان وزیره

ردشعی

رد کافی

رد کافی

ردشعی

فلا

(و) را حرف تخصیص (معناده دره مقید و مصراع اول مصراع ثانی به مرهون) مکرر فصل
نهی مفرد مخاطب دو نم و چکر نیمه معناسنه در حاصلی طولنه دیمکدر (پیرامن اطراف
معناسنه در (پیرامونده دیرل (محصول بیت) بک و وزیر و پادشاه قیونک و سبله سیر
اطرافنی طولنه یعنی ایچر و داخل اولایم دیسک و سبله سیر یانه اوغرامه که مبسر دکل * سک
و در بان چو یافتند غریب * این کریانش کیرد آن دامن * سک ایندر (در بان قیوجی) (چو حرف
تعلیل (یافتند فعل ماضی جمع غائب بولدیلر دیمکدر (سک و در بان مبتدا و مصراع ثانی خبری
(غریب یافتند مفعول و فاعل تحتنه سک و در بانه راجع ضمیر در) معلوم اوله که فارسیده و ترکیده
تنه ایچون فعل وضع اولامش بلکه تنه و جمع صیغده مشترک در فاحفظ (این در بانه اشارتدر
(و آن سکه لف و نشر طریقه) (کریسان کافی بجمک و رانک کسر له یقابه دیرل (نون
ضرورت و زن ایچون ساکن اوقتور (دامن و دامان آنکه دیرل (محصول بیت) سک کزنده ایله
نواب طائفه سی پندنه مناسبت و جهت جامعه وار خاصه لری بود که بر غریب و فقیر شکننده
کیمسه بولدقده نواب یقاسنه یا بشور و کلب داماننه حاصلی بالطنع ایکسیده مودیدر * خندان که
مقریان حضرت آن بزرگ بر حال من واقف شدند با کرام در آوردند و بر مقامی معین کردند اما
بتواضع فروزنشتم * خندان اولقدر دیمکدر همان معناسنه (که حرف بیان) (مقریان محربک
بجیدر یقینلر دیمکدر یعنی مخصوص ادماری معناسنه (حضرت نه اضافی لامیه در) (وانه اضافنده
بولیله در (بزرگ بانک و رانک ضمه لری و رانک سکونیه اولودیمکدر بونده مذکور دولتی مراددر
(بر حرف صله) (حال من لامیه در) (با کرام یا حرف مصاحبت در آوردنده متعلق اکرام افعال
بناشدن مصدر در بونده تعظیم مراد در نیم ضمیر معنی جهنده ضمیر منصوب متصل آوردندک
مفعول صریحی) (و با کرام غیر صریحی در) آوردند ایچری کتوردیلر (بر بوجهرک) (مقامی یا حرف
وحدت) (اما حرف استدراک) (یا حرف مصاحبت) (نشسته متعلق) (تواضع الحلقی کوسر مکه دیرل
زیرا وضع مقابل رفیعدر الحق معناسنه (قر و زمقابل بر در اشاغرق دیمکدر (نشتم اوتوردم
(محصول ترکیب) (اولقدر که یعنی همانکه اولددولتلیک مخصوص و مقرب ادماری بنم حاله
واقف اولدیلر و سندی اولدیمی بلدیلر بی تعظیم و تیبیل ایله ایچری صاحب دولتک یانه
کتوردیلر و بر بوجرک مقام تعیین ایلدیلر یعنی صدر مجلسده جلوسی تکلیف ایلدیلر حاصلی
بکا اعزاز و اکرام ایلدیلر اما بن تواضع ایدوب اول بیوردقاری مقامدن اشاغرق یه اوتوردم
و دیدیم (خندانک معناسنی اول زمانه دک قبوده بواله خصوصت و غوغانده اولدم دین و اولقدر که
یعنی در بانک جفاسبله قبوده توقیر و اولدکل و تمتد اولدی و شول مرتبه به وار دیکه دین حضرت
شخصه بودالردن غلظت شان لازم اولدیفن بلاما شرعی الله عظمه * بیت * بکذا که بنده کیم *
اندز صف بندکان نشیم * بکذا فعل امر مفرد مخاطب قودیمکدر مصراع ثانی به مرهوندر) (که حرف
بیان) (و یا حرف تعلیل (بنده کیم بیانه (کین یا حرف نسبت) (نون حرف ناکیداکلی دیمکدر
گاه اولور که برهای تخصیص ادخال ایدوب کینه دیرل بونده ده جائزدر که هاه رسمی هیزه بختله
ایله حذف و ایصال طریقه ترک اولته ضرورت وزن ایچون (یا حرف تعلیل) (صف بندکان لامیه
صف نعال دیمکدر فا ضرورت وزن ایچون تخفیف قلندی (محصول بیت) بی کندی حامله
قوتلله مقید اوله زیرا که بن عبدکترین و درویش حقیر و فقیر ایمدی قوی تا کیم صف نعال
و مقام رذالده اوتورایم حاصلی تکلیف بیوردینکدر مقام فقرا مقامی دکل کبریا مقامدن رن ایدیه
افقر و احقر باسم * گفت * او صاحب دولت بدن بویتی ایتیدیمک دیدی * مصراع * الله الله
چمچای این سخنست * الله الله بونده تعجب افاده ایدر) (یعنی نه عجب سو بیلدیکر بوسکلامک

نه محليدير

نه بخلدیر بویه همچون پیور سر یعنی سر بویه دیبک مقامده دیکسرت (بونده الله الله معناسی
 لله تعالی دین عجب سحر بلشکه محل نجیدر * بیت * کر بر سر و چشم من نشینی * نازت * بکدم
 که نازینی * نشینی فعل مضارع مفرد مخاطبدر اوتور دیکدر فعل شرط واقعدر (که حرف
 تعلیل (نازینی ایکی نون ارارنده بایله حروف نسبتدر اولکی نون شدوذا داخلدر و بایه اخیر ضمیر
 خطا بدر (محصول بیت) اگر بخ یا شم و کوزم اوزده اوتور دیک ناز واستغنا کی چکر مکه فی نازا پسین
 (ناز استغنا معناسه در یعنی هر تقدیر که صدر مجلسده اوطور میوب استغنا ایدوب پایان مجلسده
 اوتور دیک ایسه استغنا کی چکر ز و بزده بانکده واروب اوتور (زیرا مقبولز و ناز لجز سک
 بهر حال بر سکا تابع * فی الجمله بنشستم و از هر دری سخن پیوستم تا حدیث زلت یاران
 در میان آمد کتم * فی الجمله حاصل کلام (بنشستم مذکور صف بعالده و یا تکلیف
 پیور دقاری مقامده اوطور دیم) و از هر دری یا حرف وحدت فارسیده در عریته باب کی کاه اولور که
 اسلوب و نوع و گونه معناسنده استعمال اولور بونده بویه در (یعنی هر ستمدن و هر نوعدن
 سوز سوبلدم یعنی دفعه وار دیغم قضیه بی اورنه به کتور مدم بلکه مناسبله هر بایدن سوزی
 سوز و قصه بی قصه به ایصال ایلدم) پیوستم فعل متعددر اولشدریم (تا بونده حرف تعلیل در
 حتی معناسه (زلت زانک قضیه و لامک تشدید به طایر غنی یعنی بالحقده و غیر ده طایر غنی لغزیدن
 معناسه (یارانه اضافت لامیه در (در حرف ضله (میان اورنه دیکدر (محصول ترکیب)
 محصل کلام اوطور دیم و هر بایدن مناسبله سوق کلام ایلدم بیان ایلدی کمز کی تا کیم الکلام بحر
 الکلام حسبجه تقریب دوشوب یازانک ایلد کلامی تقصیر و خطا ارایه کلوب مذکور اولدی
 پس فرصت بولوب عرض حال و بیان مافی الباله شروع ایدوب دیدم * قطعه * چه جرم دید
 خداوند سابق الانعام * که بنده در نظر خویش خوار می دارد * حضرت شیخک سوق کلامی
 نظمده پیور دیکندن حاصلی سابق و سیاق کلامی دلالت ایدر که مذکور صاحب دولت ارباب
 نظمیدن اوله (جرم جیمک صمی و رانک سکونیه کاه دیکدر عریتر (خداوندک سابق الانعام
 اضافتی بیانه در (وسابق صفة جرت علی غیر من هی له در (اصلی سابق انعامه در که سابقک
 انعام فاعلیدر صکره ضمیری حذف ایدوب بدله الف و لام و ر و ب فاعلده مضاف ایدوب
 سابق الانعام دیدیلر تقدیر (انعام و لطفی سابق اولان خداوند دیکدر (که حرف بیان (بنده
 تقدیری بنده رادر (نظر خویش لامیه (میدار دیک بنده مقبول اولی (خوار مقبول ثالثی
 (محصول بیت) انعام و احسانی سابق خداوند نه کاه کور دیکه بنده سی نظرش یقینده
 خوار و حقیر طوناز جا زدر که بنده دن حضرت شیخ کندینی مراد ایلده (زیرا فقر استه حقارت
 و هوان معنی جهتندن کنندینه را جعدر (دیک استر که سابقا فقر احقده انعام و احسانی جاری
 اولان دولتند و سعادتند بویته دن نه مقوله جرم کوز دیکه بنده به حقارتله نظر ایدوب
 و خوار و ذلیل کوروب فقرانک جهت معاشری قطع پیور لدی و جا زدر که بنده لفظیه مقصر
 و مجرم اولان در ویش مراد اوله یعنی اول بنده در دن صادر اولان سهو و خطا اول مرتبه ده
 دیکدر که مجرد اولقدر تقصیر سببیه جمله دو ویشانی تحقیر ایدوب اسباب معاشرین قطع
 بلکه باعث اوله (بونده خداوندی صاحب لفظیه تفسیر ایلین تفسیر الحس (وسابق الانعام
 لفظی خداوندک صفتیدر اضافت درست دیکدر دین نجبا خداوندی نیجه او قور مش که
 اضافت درست اولیه * خدا بر است مسلح بر کواری و لطف * که جرم بند و نان برقرار
 می دارد * خدا بر از ادات ضله تقدیری خبرا مسلمند در بوعبارت مقدم خبر در (و بر کواری
 به مستند به الله عظیم الشان و بیه القدر حاصلی عظمت و کبریا صاخی دیکدر یعنی اولوای

ردسروزی

محل

طائر منق سورجک
مرادفیدر للطابع

روشنی و کافی

رد کافي

مؤخر متدا لطف بونده جود و سخا و کرم معنایه در (که حرف تعلیل و یا حرف رابط صفت
 (جرم پندک مقدم مفعولیدر) و ان میداردک مفعول صریحی (و برقرار غیر صریحی
 (محصول بیت) عظمت و کبریا و اطف و عطا خدایه سلبدر یعنی اکا مخصوص صدر ز پرا عبادک
 مردم و هر ساعت نیجه درلو خطایا و جرایمی کورر و پلور ایکن نان و نمیلری برقرار
 و ثابت علی الدوام طونار شکک اولنده (و وظیفه روزی بخطای منکر نبرد) پیور مشیدی
 پس شرط مروت و مقتضای علو همت اولدر که آدمیلک و انستانت دعوا سین ایدن صاحب
 سعادتار (تخلقوا باخلاق الله ایلله) عمل ایدوب فقر و درویشانک مقتضای بشریت اوزره
 واقع اولان تقصیرات و زلات سبب اعراض و باعث عدم الثبات اولوب هرایشاری حسب الله اوله
 ریا و سمعه ایچون اولمه * حاکم را این سخن پسندیده آمد و اسباب معاش باران فرمود تا بر قاعده
 ماضی معیا دارند و مؤنت ایام تعطیل و فاکند * اسباب معاش باران اضافی لایمیدر در
 (تا حرف تعلیل) مهیا اسم مفعولدر تعیل بایندن حاضر نفس و پراقتنش دیمکدر (مؤنت زحمت
 و مشقت دیمکدر) ایامه اضافی و ایامک تعطیل لایمیدر در (محصول ترکیب) حاکم یو ایکی بیت
 مفعول کلدی و فقرات اسباب معاشلرین وادار معهودلرین بینه تعیین ایدوب پیوردی تا کیم اولکی
 اسلوب و قاعده اوزره حاضر و مهیا ایدر دینی ایام تعطیل زحمت و مشقتی و فایدهل یعنی بر فایز کون
 مقطوع اولان وظیفه لرین بیله و برل * شکر نعمت بکتم و زمین خدمت پیوسیدم و عذر حسارت
 بخوانتم و در حالت بیرون آمدن این سخن بکتم * شکر نعمت مصدرک مفعولنه اضافیدر (و بکتمک
 مفعول قولیدر) زمین خدمت بیانه در (و پیوسیدم مفعول) و عذر حسارت لایمه (حسارت
 چیم عریضه فتحیله جرأت معنایه در و ترکیب اضافی فیدر (بخوانستم مقدم مفعول) حالت
 بیرون آمدن بیانه (محصول ترکیب) نعمته شکر دیدم یعنی نمون اولوب حاکم که شکر و ثنا ایلدم
 و تواضع ایدوب زمین خدمتی بوس ایلدم حاصلی مسکن اظهار ایلدم و بها در لقی
 و کستا خلق ایلد که کلوب مبارک با شکری اغرتیق دیو عذر دیلدم و جیوب کتمی اولمک
 بوسوزی سولدم یعنی بوقطعه ای او قودم * قطعه * چو کعبه قبله حاجت شد از دیار بعید *
 روند خلق بدیدارش از بسی فرسنگ * کعبه مکه شهرنده اولان بیت الله دیرل (قبله
 حاجت لایمه) ازین معنایه حرف ابتداء در (دیار افتده دارک جمیدر اولر دیمکدر اما مملکت
 معنایه مستعملدر) بعیده اضافت بیانه در (از دیار بعید مصراع ثانی به مرهوندر) روند فعل
 مضارع جمع غائب رویدندن کیدر دیمکدر (خلق فاعلی) (یا حرف صله) (دیدار اصلنده
 وصف ترکیبی در دید کتوری یعنی کورمه کتوری صکره بوز دهوز یارنده) تغیرال
 ایلد یلر شکک بو کابده ایکی معنایه یله کلوران شاء الله تعالی بونده زیارت معنایه در (بسی
 پای اصلیه ایلله جوق دیمکدر بسیار معنایه) (فرسنگ فار سیدر عیسی فرسندرون
 ایکی یلک ادم ره دیرل (محصول بیت) چونکه کعبه مکه قبله حاجت اولوب دعا ر قبول
 اولاجق مقام اولدی خلق عالم بعید باردن نیجه فرسخ بولاردن قطع مسافه ایدوب
 زحمت و مشقت حکوب زیارتیه کیدر لفظ دیدار دیدندن مشتق اسم مصدر در دیدن
 معنایه رفتار رفتن معنایه ارل دینی کی دین نه دیداری پلور میش و نه رفتاری زیرا بکسینده
 اصلنده وصف ترکیبی در نهایی ترکیب خفیدر * ترا تحمل امثال ما بیاید کرد * که هیچ
 کس ترند بر درخت بی برسنگ * ترا سکا دیمکدر (تحمل امثال مصدرک مفعولنه اضافیدر
 و مایه اضافت لایمه در) (باید فعل مستقبل) فرد غائب کرک دیمکدر (کرد مصدر معنایه در
 زیرا مضارعه معاندر) (که حرف تعلیل) (هیچ کس هیچ بر کعبه دیمکدر) (ترند فعل نفی مستقبل

بی حرف سلب (بریش میوه معنایه) (محصول بیت) سکا ای صاحب دوات لایق و سزاوار
 اولدر کد بزم کی فقر و ارباب حاجاتک قصد یلر نیجه تحمل ایلله سین و حصول مراد لری
 ایچون واقع اولان کستا خانه الحاح و ابراملرین معذور طونه سین زیرامیوسمزد در خنده هیچ کیمسه
 طاش آفر یعنی اطف و جود بکره اعتماد لری اولماسه سزیه بوقدر زحمت و برهزل ایدی پس دولتلیک
 شاق و مزه ملک نشانی اولدر که فقراتک حاجاتن روا کوره سین (بیت) کرم قبل کسمه لطف
 و التفاتک بی نواز دن () الکنن کلد بکی خیری دریغ ایتمه کدا لردن * حکایت * ملک زاده
 کیم قران از پدر میراث یافت دست کرم بر کشاد و داد سخاوت بداد و نعمت بی قیاس
 بر سپاه و رعیت بر بخت * زاده با حرف وحدت (و همزه حرف توبیل همزه حرف وحدت در
 د بین غلط سوبلش) کیم بونده خزینه معنایه در (فراوان فالت کسیر یله جوق دیمکدر
 اضافت بیانه در) (از پدر تقدیری از پدر شدن قرینه قائم اولد یغیچون ضمیر حذف اولندی
) یافت فعل ماضی مفرد غائب بولدی دیمکدر فاعلی تختنده ملک زاده به راجع ضمیر در
 و مفعول اولی (کیم و تانیسی میراث) (و غیر صریحی از پدر در) (وجهه فعلیه خبر متدا در) که
 ملک زاده در (دست کرم بیانه در) (و بر کشاد مقدم مفعول) (بر حرف تا کید) (و کشاد فعل ماضی
 مفرد غائب آجدی دیمکدر فاعلی تختنده ملک زاده به راجع ضمیر در) (وجهه فعلیه شرط
 محذوفه جوابد فتندر) (داد سخاوت لایمه) (بداد با حرف تا کید) (داد و پردی یعنی سخاوت و عدالت
 و پردی) (حاصلی اسراف الیوب سخا و کرمی عدل ایلله ایلدی) (داد سخاوت بداد ک مقدم
 مفعولیدر) (وفا علی سابق کی) (و ایکی داد یشنده نجینس نام صنعتی و اقدرد) (دست کرم بر کشاد
 داد سخاوت بداد) (و او عاطفه سزموزون بر مصراع اولور بحر منسرحدن قناملی) (نعمت
 بی قیاس بیانه در) (اورا نتر نعمت دیمکدر) (بر بخت با حرف تا کید) (بر بخت فعل ماضی
 مفرد غائب دو کدی دیمکدر فاعلی سابق کیدر و مفعول صریحی نعمت) (و غیر صریحی سپاه
 و رعیت در) (وجهه فعلیه فاعلی جلیه معطوف قدر) (محصول ترکیب) (بر باد شاه زاده بیایسی
 میرا شدن جوق خزینه بولدی یعنی با یاسندن ارث طریقه کد و به جوق ماله و کدی پس
 بویله اولیمق سخا و کرم الینی آجدی یعنی جوهر د لک ایلدی و سخاوت و کرمه عدالت
 و پردی یعنی غلط بخش و کچ عطا اولوب اسراف ایلدی بلکه جود و کرمی محله ایلدی
 و سپاه و رعیا اوزرینه اوزا نسر نعمت و مال دو کدی یعنی بویله وافر اتمام واحسان ایلدی
 بزم زما نمزده سلطان محمد بن سلطان مراد ایلدی کی * قطعه * بنا ساید مشام از طبله
 عود * بر آتش نه ککه چون غنبر پیوید * نیاساید فعل نفی استقبال مفرد غائب
 آسایش ایلز و راحت اولما ز دیمکدر بونده معطر و بخور اولماز دیمکدر آسایشندن
 مشتق اسودندن دکل (مشام فاعلی) (گکرده قوقی الا نره دیوزل یعنی قوت شامه مومنی
) (طبله عود اضافی لایمه در ادنی ملا یسه ایلله زبیرا عربده و تخمده) (بخارات و معطراتی) (مثلا
 عود و حصلبان و غیر و سائر لری طبله لره ترتیب ایدوب ستارلر شکک استا نبولده میوه بی
 و غیر یسی طبله لره ستارلر) (پس بونده همزه وحدت ایچون کلر بلکه وحدته منصوب یادر
 ایلد یلر) (بر یسی اولدر که همزه فار مشیده وحدت ایچون کلر بلکه وحدته منصوب یادر
) (و بر یسیده اولدر که اضافندن مقطوع اولنه عودک اعرابین محلی اولمازدی شکک عقل سلیم
 و طبع مستقیم اربانه معلومدر قنامل) (بر آتش بر حرف استعلا) (نه توبت کسیر یله و هله اصلیه ایلله
 فعل امر مفرد مخاطب قود دیمکدر نهیدندن نهادندن دکل) (مفعول صریحی مفسر عود
 و غیر صریحی بر آتشدر) (که حرف تعلیل) (چون ادات تشبیه) (غیر معنی نامعلوم قوق

اشبوت فضولیکدر
للتابع

ردشعی

رد ابن سید علی و سروری

رد سروری و کافی

رد ابن سید علی و سروری

بد این سید علی و سروری

و بر ناردن بر نوع در مسک کبی (بوید با حرف تا سکید) بوید فعل مضارع مفرد غائب
 بویده لازمدر قوفه دیکدر لازمی (یعنی معنای لازمی قوفی و بره فاعلی عود در) پس
 متعدی اولسنی تجویز ایدوب مشای فاعلی اعتبار ایدن مشامده بوی لذت فارسی بوغیش
 (محصول بیت) مشام طله عود دن محظوظ و معطر اولماز (یعنی عود طله ده طور یعنی رده
 قوفی و برمز پس ایدی آتش اوزده قوکه عنبر کی قوفه یعنی ایدن قوفی جیفه) ایدی قصه دن
 حصه بودر که اموال و نفود مضارن بدل وجود اولمش بی سود و ناجود در نامیوب طله ده
 طوران عود کی * بزکی باید بخشد کی کن * که دانه تا پیشانی روید * بزکی با حرف مصدر
 اولوق دیکدر (باید فعل مضارع مفرد غائب معنای شرطی متضمن کر که دیکدر) و تا
 ضمیر منصوب متصل مفعول (بخشیده اسم فاعل بغشایی معنای) و کاف عجم هاء رسمیدن
 بدلدن (و یا حرف مصدر بغشایی بخلق دیکدر) کن کاف عجم بک ضمیمه فعل امر مفرد
 مخاطبدر کنندن ایله دیکدر (بخشد کی کن جواب شرط مقدر در) که حرف تعلیل (دانه
 جنبه دیکدر) تا حرف توقیت مادام معنای (بخشانی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب صاجیه سین
 (زود فعل نفی مستقبل مفرد غائب بجز دیکدر) (محصول بیت) خطاب عام طریقه بیور
 اگر سکا اولوق کرک ایسه (یعنی دولت و عزت و رفعت استرسک همیش عطا وجود و بدل
 موجود ایله تا که خلق بنده احسانک و شاکر نعمت فراوانک اولسون زیرا مادامکه تخم و دانه
 صاحب ایستین اندن نسته بجز (حاصلی عظمت و رفعت احسان و کرم ایله در امسال زود در
 دیکدر) مضارع ثانی مضارع اوله مقام تعلیل و اقدیر * یکی از جلسای فی تدبیر بصیغش
 آغاز کرد که ملوک پیشین این نعمت را بسی اندوخته اند و برای مصلحت نهاده * جلسا
 چمک خنی و لامک قعبله جالسک و جلسک جعیدر (بی تدبیر و اضافت بیایه در) آغاز کرد
 شروع ایلدی (که حرف بیان) ملوک پیشین بیایه (بسی با حرف مصاحبت) اندوخته
 ماضیدن قسم مفرد غائب (اندادات جمع قزائمشاردر یعنی کست ایدوب ادخار ایشلار
 دیکدر) (برای باه مفتوحه اصلیه ایله ادات تعلیلدر لاجل معنای) (مصلحت اضافت لایه در
 تخصیص ایچون) (نهاده ماضیدن قسم تقدیری نهاده اند در قومشاردر یعنی حفظ ایشلار
 دیکدر) (محصول ترکیب) مذکور شاه زاده به بی تدبیر مصاحبت بریسی تصبیحه شروع
 ایدوب ابتدای اولکی بادشاهلار (یعنی آبا و اجدادک بو قدر اموال و خزانی زجت و مقله جمع
 ایدوب قومشار و مهم مصلحت ایچون صافلار یعنی برکون لازم اوله دیو حفظ ایشلار پس سنک
 اوزر یکده دخی ضبط و صیاتی لازمدر * دست ازین حرکت کوتاه کن که واقعهادر پیشست و دختنان
 در پس نباید که در وقت حاجت درمائی * دست (کن فعلک مفعول اولی) (کوته نانیسی) (وازی
 حرکت غیر ضروری) (کوته کاف عجم بک ضمیمه قصه دیکدر) (که حرف تعلیل) (واقعهادر اقدنک
 جعیدر معلوم اوله که هر گله نک که فارسیده آخری هاء رسمی اوله و یا عری کله اوله که اخرنده
 هاء رسمی شکلنده ها اوله که تلفظ اولمجه (واقعه و قلعه و رفقه و شقه و غیر یلری ها ایله
 جمع اولدقده هاء رسمی و مرتبه سنده اولان ها کاتب اولماز واقعهادر حقها کی حفظ) (در پیشست
 اوکده در) (دختنان در پس ارتده دیکدر) (واقعهادر مبتدا) (و در پیش خبری) (و دختنان مبتدا
 و در پس خبری) (نباید فعل نفی استقبال مفرد غائب کرک یعنی لایق دکل) (بایدندن بایستندن دکل
 (در وقت حاجت در حرف ظرف و اضافت لایه) (درمائی فعل مضارع مفرد مخاطب عاجز قله من
 دیکدر دره مصدر اولجه معنی بویه اولور درمایدندن مستقدر درمایدندن دکل) (محصول ترکیب)
 جلس بی تدبیرک تمه مفعول قولیدر شاه زاده به دیرکد ایکی بو حرکتدن کوتاه ایله یعنی بواسراف

و تلافیدن

رد این سید علی و سروری

رد این سید علی و سروری

عاجی لغت میمک تشدید یله در
 لیکن عجم تخفیف یله اوقور
 ملا

و تلافیدن کج و فارغ اولکده ایلریده واقعهادر وار یعنی نیچه در لوخو ادت ظهور ایلک احتمال وار
 و دشمنلار ایدکده بو سیده در فرصت اسیری اولوب سنک حالکده ناظر و مقید در اولیه که
 وقت جا جتده عاجز و فرو مانده قاله سین بر جانیدن اعدا مستولی اولدقده خزینه قلندن
 عسکر جعنه مالک اولما سین مملکت الدن کیده و ایتدیک اسرافلره ندامت چکه سین
 * قطعه * اگر کجی کنی برعایان بخش * رسد هر کجدا بی را برنجی * کج بویده خزینه
 معنایه در (و یا حرف وحدت) کنی فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط واقعهادر اگر
 ایلر سک دیکدر (بر حرف استعلا) عایان عایینک جعیدر عامه ناس معنایه (بخش حصه
 و قسم معنایه در) رسد فعل مضارع مفرد غائب (کنکده اصحاب خانه یعنی هر خانه به ایشور
 (یا حرف وحدت) و یا حرف صله) (برنج لفظ مشترکدر عربدن غیر دلد) (و یا حرف وحدت
 (محصول بیت) اگر تحت تصرف کیده و مالک سلطنتکده اولان عوام ناسه خزینه بی تقسیم
 ایلک خانه دن خانه به بر برنج ایشور انجق یعنی برنج مقداری کومش و یا جیبی خزینه کی
 برنجه صرف ایدوب عامه به توزیع ایلک هر برنج حصه سته بردانه دوشرا انجق یعنی شی
 قلیل اولوب هیچ کس اندن منتفع و بهره مند اولماز سنک اموال و خزائن ایلر دیک
 فالور انجق جود و کرمله و بدل در مله خلقی طور می بسر دکل در پس بادشاهلی اولدر که
 سن خلقدن الوب جمع ایله سین دیکدر * چراستاقی از هر یک جوی سیم * که کرد آید
 ترا هر روز کنی * چرا عریده لیه معنایه در نیچون دیکدر (نستاق فعل نفی استقبال مفرد
 مخاطب نیچون الماز سین دیکدر) از هر یک یعنی هر عاییدن و یا هر کجدا دن (جو جیمک
 قعبله و واصلیه ایله ایدوب در) (و یا حرف وحدت) (سیم کومش یعنی برشهر مقداری کومش) (که حرف
 تعلیل) کرد آید جمع اوله (ترا سکا هر روز هر کون دیکدر) کجی یا حرف وحدت بر خزینه دیکدر
 (محصول بیت) نیچون عامینک و یا کجدا نک هر برندن برار به مقداری کومش الوب جمع
 ایلر سین تا کیم هر کون سکا بر خزینه جمع اوله یعنی بدل موجود ایلکدن هم سکا ضرر مرتب
 اولور و هم انلر اول قدر مستفید اولماز لیکن هر برینه برشی قلیل تعیین ایدوب سن انلردن
 جلب ایلک هم انلر حوقلق ضرر اولماز و هم سکا نفع عظیم و کلی خزینه حاصل اولور
 دیکدر (بعض شراج از هر یک عسارتن رعایا نک هر برندن دیو تفسیر ایش) و بعضی
 آتی رد ایدوب بو محله رعایا به تخصیصک وجهی یوقدر بلکه رعایا نک و سپاهک جله سندن
 دیکدر مقدما بر سپاه و رعیت بر تحت دیدیکی اکا شاهد در دیمش (بخفی دکلدر که سپاه
 اولان بدل وجود محل اعتراض اولان اسرافدن دکلدر) (وساعه صالغن صالوب انلردن
 جلب مال ایلک جمع زمانده جائز کور لماشدر) (سوق کلامک دخی اول معنایه مساعد می
 یوقدر جدا شراج اولک کلامی صحیحدر) (عجیدر که شارج معترض سا بقا مذکور اولان
 بر سپاه و رعیت عبارتله عمومه استدلال ایدوب بو مقامده برعایان بخش عیارتنک خصوص
 عوامه دلا لندن غفلت ایشدر قنامل (معلوم اوله که قوافیده واقع اولان الفاظک حرف
 اخیر اصلیه روی اصطلاح ایدر و ما قبلنده حرف صحیح سا کنه حرف قید بر اوله اوند حرفه
 مخصوصدر که بریسی نوندن پس مادامکه حرف روی سا کندر قیدک ما قبلنده اولان حرکتک
 اختلافی جائز دکلدر اما روی وصل کلک سبیله متحرک اولیه اختلافی جائز در تکه
 کمال اصفا نیک بور یا عینده واقعهادر (رباعی) کر سوز توام بکنش آهسته شود
 از دودلم راه نفس بسته شود (در دیده از آن آب همی کر دایم) (تا هر چه نه نفس نسبتازو
 بسته شود) روی به متصل اولان حرفه حرف وصل دیرلر بور یا عینده هاء رسمی کی قیدر

شارح معترض
 سروری

شارح اول این سید علی

ملا

بدکانی

پس برنج کنج لفظه فافیه اولفه مذکور اولان قانوله در ایمنی و بخنده یانک لوقه حاصل
اولان طبول سبیله عیندن سالم اولمدر دین فی فافیه به مطلع دکل ایش * ملک زاده روی
ازین سخن در هم کتب که موافق رایش نیامد و گفت خدای عزوجل مرا مالک این
مملکت کرد آید نیست تا بخورم و بخشم نه پاسبانم که نکه دارم * درهم کشید عبارتک معنای
مکرر بیان اولدی (که حرف تعلیل) موافق طبع اسم فاعلک معنوله اضافتیدر شین ملک زاده به
راجمدر بعض نسخه ده موافق رایش واقمدر (مرا بخدی دیمکدر) (مالک این مملکت اسم فاعلک
مفعولنه اضافتیدر) (کرد آیده ایش دیمکدر کردیدندن) (الف و نون ادلت بعد به در
(نا حرف تعلیل) پاسبان سبک سکونیه عین معناست در (که حرف یشان) (نکه دارم
صافیم) (یعنی حفظ ایدم سابقا نگاه لفظنک استعمالی مفصل بیان اولمدر) (محمول ترکیب)
ملک زاده جلوس فی تدبیرله بوسوزندن (یعنی بند و وعظندن بوزین بوزناریدی) (حاصلی
بمحض و اولدی زرا بونصیحت رای و طبعه موافق کلدی) (دخی دیدی الله تعالی بی و مملکت
مالک و پادشاه ایشدر تا کیم امتاک ایلوب کندیم یم و خلقه بذل و احسان و انعام ایلیم) (پاسبان
دکلم که عیوب و اچیبوب و کیمسیه و بر محبوب طلسم کی اوسندنه دتر یوب صافیم) (موافق طبعش
نیامدندن صکره) (مرا ورا زجر فرمود بازان جیع نیخوزه مخالف بازش * بیت * قارون هلاک
شد که چهل خانه کنج داشت * نوشین روان نمر که نام نکو گذاشت * (قارون حضرت موسی
علیه السلام عی اوغلیدی و قز قزداشین طورتدی بعضی تفسیرلده قصه سی مفصل در
و سروری شرحده بر مقدارین یازمشدر مراد ایدینن اکامراجمت ایلسون) (که حرف علت
(چهل جم عجمک و هانک کسره لایله فرق دیمکدر از بعین معناسته گاه اولور که هاستی حذف
ایدوب چل دیرلر جم عجمک کسره لایله) خانه اودر بیت معناسته) (کنج بونده مال معناسته در) (داشت
بولک کی بر زده می داشت تقدیرتده در) (یعنی حکایت حال ماضی طوتاریدی) (یعنی انک واریدی معلوم
اوله که قارون حضرت موسی علیه السلام عی اوغلیدی و قز قزداشینک اری ایدی) (وقتا که
خدای تعالی موسی به تورانی التون صوبله یاز دیو یور دیسه حضرت موسی دیدی بارب بن
التونه مالک دکلم قنده بولایم که انکه سنک کبابی یازام) (پس الله تعالی اکا علم کیمایی تعلیم ایلدی
و قارون اول زمان غایتله فقیر ایدی و اهل عیال و زیاده عبادته ملازم و کیمه قائم و کوندز صائم ایدی
(پس موسی اکامراجمت ایدوب علم کیمایی تعلیم ایلدی حتی بو طریقه زیاده جوق ماله مالک اولدی
شوبله که خزیننه لریک مفاغینی بوز دوه چکر دی و بر وایتده یمش دوه) (مجاهد دیر که هر بر
مفتاح و زنی بر در هم ایدی و بر وایتده نصف درهم و هر بر مفتاحه یمش قبولتیلوردی) (پس
وقتا کیم قارون مالک جعنه مفعول اولدیه توافل و عباداتی کلیا ترک ایلدی اندن صکره الله تعالی
موسی به ییوردیکه اندن مالک زکات سی استیه و اردی قارون مالک زکات سی حساب ایلدی کوردیکه
قتی جوق مال کتمک لازم کلور) (پس زکات سی و برمدی و کندیله یک قول و یک جاریه آتلا نوردی
جیعنک اگر لری و ریختلری التون ایدی و لباسلری کذلک وقتا کیم موسی زکات و بر منی الخاح
و ابرام ایلدیه قارون دیدی ایرته شهر خلقی جمع ایدوب سنکله منالره و مباحنه ایدینن اگر
بحث و حجتده سن بکا غالب اولور سنک مالک زکات سی و برین والا و برمدی و اول وقت بی اسرائیل
اراسته زیاده کوزل برزایه عورت وار ایدی قارون آتی چفرندی و اکادیدی ایرته بی اسرائیلی
جمع ایلسم کرک اگر سن موسی به فسقه شهادت ایدوب بکار نایلیدی و بن اندن یوکل یی در سنک
بوقدر مال و بره بن دیدی) (پس عورت سوزین قول ایدوب ایلیم دیدی ایرته اولیحق قارون
بی اسرائیلی کندی اوینه دعوت ایدوب جمع ایلدی اندن صکره حضرت موسی بی دعوت ایلدی

ردشعی

فیه تصحیح
للاطایع

موسی

موسی ده کلدی اندن صکره بی اسرائیل ایدی یاموسی بزه وعظ ایله حضرت موسی وعظه
شروع ایدوب انشای کلامده بیوردی بر کیمسه که مال محفوظی سرقه ایلسته البی کسرم و بر کیمسه که
بول کسوب قطاع طریق اولسه باشین کسرم و بر کیمسه که زنا ایلسته آتی ملاشله دبه لرم دیدی بو کره
قارون اباق اوزده طوروب دیدی بودید کلری سن ایلرسن سنک اوزر یک حکم نیخه جاریدر دیدی
حضرت موسی بیوردیکه کر بن دیدک لری می ایشلر سم بنم اوزر بجه حکم تورانده الله تعالی
بوردیغی کی در اندن صکره قارون دیدی سن بو عورت زنا ایشلر سین و اقرار ایدر که سنندن
یوکل در دیو و اشارت ایلدی (قارون عورتنه قالی یوقازی سوبله دیدی) (پس الله تعالی عورتک
قلبنه خوف و خشیت دوشردی و انشای کذبندن صدقه دوشردی و دیدی حضرت موسی
قارونک دیدکندن میرا و میزهدرو بکا فارون بوقدر مال وعده ایلدی و بکا تعلیم ایلدی که موسی به
برجهان افزا ایدم دیو بن ایسه اللهندن قورقارم بی سنه و کلیمه بیارلمن سنه افزا ایدم اندن صکره
حضرت موسی غضبه کلوب ایتدی باعدو الله نه مراد ایلدک بو افزا ایله بکا اندن صکره
حضرت موسی بچلسدن طاشره کندی و الله تعالی به سجده ایلدی و مناجات ایلدی و قارون و ندن
شکایت ایلدی) (پس حضرت جبریل امین کلدی و دیدی یاموسی الله تعالی سنکا سلام ایدر
و بیورد که کره ارضی سنک امر یکم ما مور ایلدم هر نه بیورد سنک امر یکم مظهر قارونک هلاک کنده
اندن صکره موسی دوندی قارون کلدی و کوردی که برالتون تخت اوزرنده او تورردی باین دوشکره
و یصید قاره طیانیش) (پس موسی عصاسنی بره اوردی) (و سر بریننه بره کبر دیدی
اول ساعت سریری بره یاندی قارونده سر بردن صحرایوب قیام دیدی موساده بره امر ایلدی
بوت شونی دیدی قوری دیرلر بندک بره باندی) (پس موسایه تضرعه باشلیدی هیچ تضرعنه
التفات ایلوب بوت دیدی اندن صکره بر فارونی وقومنی و او بیوتندی روایت اولور که الله تعالی
موسی به وحی ایلدی که یاموسی قارون سکادرت کره امان یاموسی دیدی و امان و برمدک عزیم
و جلا لم حقیقون اگر بنیدن بر کره امان دیلسته البته بن کاخسندن امان و برمد اندن صکره
بی اسرائیل اراسنه گفت و کودوشدیکه موسی قارونی بره باتوردی اموال و خزانگی کندی به قاله دیو
اندن صکره حضرت موسی الله تعالی به تضرع ایلدی که مالیده بره پاتسون) (پس خدای
تعالی مالنده بره باتوردی) (فخسفناه و بداره الارض) (بوقصه به دالدر معلوم اوله که حضرت شیخک
مرادی کثرین بیاندن چهل حصص دکلدر زرا یازد قاری برده شوبله مبالغه ایدر که) (چهل خانه
بیوردیغی عشر عشری اولماز) (نمرد فعل بی ماضی مفرد غائب) (که حرف تعلیل) (نام نکو بیانیه
(گذاشت کاف بحکم ضمیه فعل ماضی مفرد غائب قودی) (یعنی کندیین صکره قالدی
(محصول بیت) قارون هلاک اولدی زرا حیددن زیاده مالی و خزیننه سی واریدی یعنی کثریت
مال هلاکته سبب اولدی سنکه قصه سنندن فهم اولور اما نوشیروان اولدی زرا عالمده عدل
و دادله ایواد قودی یعنی اوصافی دلزده مذکور و مشهور در) (پس کویا که هنوز زنده و باقی در
مصراع اولک معنای قارون هلاک اولدی حال بو که فرق او کنج و خزیننه طوندی دین
و قارونک فرق خانه طلوسی مالی و خزیننه سی واریکن فائده ایتوب هلاک اولدی دین مراد
مصنعه و اصل اولما مشلر زرا مساق کلام امسالک مال سبب هلاک اوادیغی بیاندن بوقدر مالی
واریکن اولدی دیمک مراد کلدی (زرا موسی آندن مالک زکات سی طلب ایلیم حساب ایلدی
کوردیکه جوق مال کیدر) (پس قیامدی مافیت مالیده کندیده بره باندی) (گذاشت لفظنی
منه سنده نهاده لفظیه تفسیر ایلین تفسیر ایش * حکایت * اورد اند که نوشیروان عادل رادر
شکار کاخی میدی کیاب کر دندی نمک شود غلامی پروستا فرستاند تا نمک اورد و نوشیروانی

ردشراح جیعا

ردشعی

گفت نمک بهیت پستان نارسایی نکردد و ده خراب نشود * آورده اند لغت شده کنور مثلر
 دیمکدر (اما اصطلاحه روایت المثلر دیمکدر (در حرف ظرف (شکارگاه ظرف مکان آوری
 دیمکدر (و یا حرف وحدت (صید شکار (یعنی آو (و یا حرف وحدت (کردندی یا حکایت حال ماضی
 افاده ایدر ایلر دی دیمکدر صید مفعول اولی و کباب مفعول ثانسی (نمک نوک و میمک فتحه در یله
 نوز دیمکدر عریجه ملح دیرل میمک کسری و لامک سکونیه (غلامی یا حرف وحدت (پروستا
 (یا حرف صله روستا کویه دیرلده معنایسته (فرستادید فعل ماضی جمع غائب کوند دیرل دیمکدر
 (غلام مفعول صریحی (و پروستا غیر صریحی (تا حرف تعلیل (یا و در فعل مضارع مفرد غائب
 کنوره دیمکدر نمک مقدم مفعول تا کیم نوز دیمکدر (بهیت یا حرف مصاحبت (قیمت بهای معنایسته در
 پستان فعل امر مفرد مخاطب صائون آل دیمکدر ستانیدن (نمک مفعول صریحی (و بهیت غیر
 صریحی (تا حرف تعلیل (رسم بونده عادت معنایسته در و یا حرف تنکیر (تکرر فعل فی مستقبل
 اولیه دیمکدر (کردیدند صیرورت معنایسته کاف عجمک (فتحه ده مبتدا (و خراب مبتدا
 ثانی (و نشود فعل فی مستقبل مفرد غائب فاعلی تحتده دهر راجع ضمیر جمله فعلیه خبر خراب ایدر
 و جمله اسمیه خبرده در (محصول ترکیب (روایت المثلر در که نوشیر وان عادله بر کون و صید کاهده
 کندی حضورنده رشکاری کباب ایلر دی اتفاقا نوز حاضر یوغیدی یعنی اول حالده یا نلرند
 نوز یونلادی براو غلافی کویه کوندز دیرل تا کیم نوز کتوره نوشیر و آن اول واران آمده دیدی نوزی
 مفت و محالمله بهایله آل تا کیم بوند نصیره رسم و عادت و قانون و بدعت اولیه پادشاهلر و حکام
 صید کاهده کباب و یا طعام بشور ملک لازم کلد بجه نوزی رایکان المی و کویک خراب لغته سبب
 اولیه * گفتند ازین قدرجه خلل زاید گفت بنیاد ظلم در جهان اول اندک بوده است و هر که
 آمد برومزد کرد تا بدین غایت رسید * خلل لغت شده در (یعنی رخنه اما بونک کی برلده
 نقصان معنایسته در (زاید فعل مضارع مفرد فاعلدر (زاید ندن طوغار دیمکدر (یعنی حادث
 و ظاهرا ولور معنایسته (بنیاد بونده ابتدای معنایسته در (ظلمه اضافتی لامیه در (بوده ادات زمانیه (وسین
 (و تا ادات خبر (اندک بوده است از ایشدر دیمک اولور (بر حرف استعلا (و او ضمیری بنیاد ظلمه
 را جعندر (خزید مصدر میمی در زیاده معنایسته (تا حرف تعلیل (بدین یا حرف صله دال
 همزه دن بدلدن اصلنده این ایدی تنکه سابقا بیان اولدی ایدی (غایت بونده خد معنایسته در
 (محصول ترکیب (نوشیر و آنک یا نشنده حاضر اولنلر دیدیلر که بو قدر بد عتیدن ند کلو خلل
 و نقصان حادث اولور و بو مقدار جزئی تعدی بر معمر کویک خراب اولاسنه ندن باعث
 اولور (نوشیر و آن دیدی ظلم بنیادی جهانده اول از جشمش و هر کیسه صکه ملاحین
 و حکامدن کلدی اول بنیادک اوزر بجه زیاده ایلدی تا کیم بو حده ابرشدی و بو غایت واردی
 و دنیا ظلمله دولدی (معلوم اوله که فقها خلفاء راشدیندن صکره کلن سلاطینه عادل
 اطلاقشدن منع المثلر حتی بعض فتاواده کفرینه حکم المثلر مکر کیم عادل عدولدن مأخوذ
 اوله اهل اسلام پادشاهلر یکن اما نوشیر و آن کافر ایکن اکا عادل اطلاقشدن اتفاق وار
 * قطعه * اگرز باغ رعیت ملک خورد سببی * برآورند غلامان اودرخت از بیج * باغ رعیت
 لامیه (خورد فعل مضارع مفرد غائب فعل شرط (سبب الما عریجه تفاح دیرل تا کیم ضمی
 و فالتک تشدیدیه (و یا حرف وحدت (برآورند بونده چقارل دیمکدر (غلامان قوللر و خد متکامل
 معنایسته در (او ضمیری ملکه راجعدر (بیج باغ عریتنک کسریله اغاجلک و غیر یتنک کوکته
 دیرل (محصول یت (اگر رعیتک باغ و باغچه سندن پادشاه غصب و تعدی طریقیله بر الما
 یکن جائز کوردسه قوللری و خد متکاملری اول المانک اغاجنی کوکندن چقارلر یعنی اول باغی

خراب

بونک جوابی مرود
ایتمشدر للطابع

خراب ایدرل * به پنج بیضه که سلطان ستم روا دارد * زتند لشکر یانش هزار مرغ بسج *
 بیضه بانک قحبه بمورطه (که حرف بیان (ستم ستمک کسری و تا ک قحبه ظلم معنایسته در
 (روا بانک قحبه بونده جائز دیمکدر (دارد طونه یعنی جائز طونه (زتند فعل مضارع جمع
 غائب اولرل (لشکر یان یا حرف نسبت (و الف و نون ادات جمع لشکر یان دیمکدر (هزار
 یکن دیمکدر الف معنایسته در (مرغ لغتده هر قوشه دیرل اما بونده ناوق مراد در مرغ خانگی
 معنایسته غلبه استعمالله مرغ ناوغه دیرل عریجه دجاده دیرل (بیج کباب دعوری که ترکیجه
 سوغلی دیرل (محصول یت (بش بمورطه جه ظلمی کد پادشاه جائز کوره یعنی بش عدد بمورطه
 مقداری طبع ایدوب غصبه الله انک عسکری و سباهی یکن طاوخی شبیه ضایع کباب
 ایدرل یعنی پادشاهک اول مقدار ظلمی عسکره کلی ظلمه اجازت اولور * یت * نماد ستمکار
 بد روز کار * نماد برولغت ایدار * نماد فعل فی مستقبل مفرد غائب فاعلدر دیمکدر (ستمکار
 ظالم دیمکدر (زیا کار کاف عجمک ادات فاعلدر بی معنایسته تنکه سابقا مفصل بیان اولندی ایدی
 نمادک فاعلدر (بدروز کاره اضافتی بیانده در (بدروز کار وصف ترکیبدر (بونده روز کار زمان
 معنایسته در یارامز زمانلی دیمکدر برامازلق کندی به نسبتدر روز کاره نسبت دکل (نماد
 قانور فاعلی لغتدر (پاداره اضافتی بیانده در (محصول یت (ظالم بد عهد و بد زمان قانلار
 یعنی بر کون دنیا دن کو چوب کیدر باقی قانلار الله و لکن انک اوزرنده لغت ثابت و باقی
 و مؤید و برقرار قانلور حاصلی قیام و اوصاف هر کیم ایشدر سه اکا تقرین و بد دعا ایدر
 (ستمکاری وصف ترکیبدر دینلر خطا ایشدر (فارسیده موصوف صفتده مضاف اولوق جائز
 دکل دینلر میدان فرسک فارس لرندن دکل امیش * حکایت * عاملی راشنیم که خانه رعیت
 خراب کردی تا خزینه سلطان آبادان کند بی خبر از قول حکما که گفته اند هر صکه خدای
 تعالی را یا یازارد نادل خلق بدست آرد خدای تعالی همان خلق را بروی کار د نادر مار
 از روز کارش برارد * عاملی یا حرف وحدت (و را ادات مفعول (که حرف بیان (خانه رعیت
 لامیه (کردی یا حرف حکایت (کردیتک خانه مفعول اولی (و خراب مفعول ثانسی (تا حرف تعلیل
 (خزینه سلطان لامیه (آبادان الف ممدود ایه معمر معنایسته در (کنندک خزینه مفعول اولی
 (و آبادان مفعول ثانسی (بی خبر از قول حکما حالدر کنندک فاعلندن (که حرف بیان (هر که
 اصلنده هر کس که ایدی تنکه هر ارا بیان اولندی (تعالی را را ادات مفعول (یا یازارد فعل
 مستقبل مفرد غائب بونده انجیده دیمکدر (تا حرف تعلیل (دل خلق لامیه (و یا حرف وحدت
 (و خلق مخلوق معنایسته در (بدست یا حرف صله (آردک دل خلق مفعول صریحی (و بدست
 غیر صریحی (همان همه آندن مرکب اولوق جائز مفرد اولفده جائز (خلق را را ادات
 مفعول (بر حرف استعلا (وی ضمیر غائب عامله راجع (کارد کاف عجمک ضمیمه حواله و مسلط
 ایدر دیمکدر (خلق مفعول صریحی و بروی غیر صریحی (تا حرف تعلیل (دمار لفظ
 مشترکدر هر بله عجم بنده عربی اولجه هلاک معنایسته در و عجمی اولجه بنده مشترکدر اصل و کوکله
 انتقام بنده (برآرد بونده چقاره دیمکدر (دمار مفعول صریحی (و از روز کار غیر صریحی
 تف دیر کلام دمارش از روز کار برارد در (محصول ترکیب (بر ظالم عاملی ایشدر مکه پادشاهک
 خزینه سنی معمر و آبادان ایلک لیچون رعایانک خانه لری ظلمه خراب و بیاب ایدر دی حکما
 و عقلا قولندن بی خبر اولد یعنی جهندن بویه ایدر دیکه دینلر در هر کیسه که الله تعالینک محیط
 و غضنه سبب اوله بر مخلوقک کوکلی الله کنور میچون الله تعالی هم اول مخلوق یعنی کوکلی
 الله کنور مکه سعی ایلد یکی مخلوق اوزر بجه مسلط و حواله ایدر تا کیم روز کار دن اصلنی

رد این سید علی و سروری
رد کافی

بعض نسخه ده (هر که خلق خدای تعالی را واقع اولش در اشو نسخه به کوره کلاه تاویلند حاجت یوقدر للطایع

رد ابن سید علی

ای صاحبی سندی بر سر آتش روز که بر سبب حال صاحبش در

رد کافی

رد ابن سید علی و سروری

رد ابن سید علی و سروری و کافی

و کوکنی جفاره یعنی اتی هلاک ابله (معلوم اوله که خدای تعالی بک خصوصتده آزار وادی و جفا عمت و محالدر بلکه رضاه شریفه نسبت مخالفت سببیه مستوجب عذاب و عقوبت اولقدن کاینده * بیت * آتش سوزان نکنند باسند * آنچه کنند و دودل مستند * آتش سوزان یسانه در (سوزان صفت مشبهه در یقنانه دیمکدر سوزیدن بونک کبی بر زده یاقینی و یاندر بی معناسه در) با حرف صله (و سبند سبک کسری و باء عجمک فحمله یوزرلاک دید کلری نیاندر یاوز کوزدکمک ایچون یقنارل (باسند نکننده متعلق) آنچه کنندک مقسدم مفعولیدر (نکنندک مفعولیدر دین فکرش سوناش (دوددل لامیه) و کنندک فاعلی (مستند مست مملک ضعی و سبک سکونیه لفظ مشترک در شکایت و غم و غصه و تخافت یبشنده یعنی ضعیف و تخیف اولق (و مند ادات نیستدر دردمند دردی دیمکدر (پس مستند غلو و غصه لو و تخیف دیمکدر (محصول بیت) یاقینی آتش سبند اول حال و اول کاری ایلز که بر فقیهک دودل و انکسار قلبی ایلر یعنی بر مسکین مظلوم کو کلدن چکد یکی آهی و بد دعاسی ایلدی یکی ناثری آتش سوزان سبند ایلز (حضرت شیخ سبندی تخصیص بالذکر ایلدی بکنک نکنده سی اولدر که انسه باندغنده جتر دینی سائر یانان نیانانده و جوه ابله زیاده در (بعضی شراح دیمش خفی اولیده که بعضی دیارده یوزرلاک و فرت اوزره اولوب اغستوس زماننده شدت حرارتدن بر حالت و استعداد پیدا ایلدر که بر صحرانک بر او جندن جزئی آتش طوقسه طرفه العینده بالتمام یا نوب کول اولور (حضرت شیخ بویتله اکا اشارت و سرعت ناثریدن کلیت ایتددر (سبندی تخصیص بالذکر ایتدی بکنک و جهی بود در دیمش خفی دکلدر که ججعی نباتات قورودقدن صکره بواسطه اادی بولور قنیدر (سوزان ملتبه بیان ایلنار غلط ایلنار * لطیفه * کویند سرور جله حیوانات شیرست و کترین جانوران خر و بافتاق خرد مندان خر بار بر به از شیر مردم در * سرور رئیس معناسه در و مبتدا (جله به و حیواناته اضافتد لایمه لدر (شیرست خبر مبتدا (شیر بونده یا مجهوله ایلر ارسلان معناسه در) کم اکسک بونده الحق دیمکدر (و تر ادات تفضیل (و با حرف نسبت (و نون حرف تأکید (جانورانه اضافت صنتک موصوفه اضافتددر (جانور نونک سکونیه جانلی دیمکدر (زرا و و و و و فحمله ادات نیستدر (و الف و نون ادات جمع (با حرف مصاحبت کلجک خبر متعلق (اتفاق خرد مندان قصدک فاعله اضافتددر عقلا اتفاقله دیمکدر (خر بار بر یسانه (بار بر وصف ترکیبیدر بریدن بونک فحمله ایتلک معناسه (بار بونده یوکدر (بار بر یوک کتوری یعنی یوک چکیبی (بری بردندن اخذ ایدن احوال اشتقاقدن کلیا غافل ایش (خر بار بر مبتدا (به یک دیمکدر (که من تفضیلیه معناسه در بعض نسخه ده که برینه از واقعدر (شیر مردم در یسانه و خبر مبتدا (و مردم در وصف ترکیبیدر دریدن دالک فحمله زبرادانده فحله و کسره جا زدر (محصول ترکیب) دیرل که جمیع حیواناتک سروری و ریشی و باشی و سررداری ارسلاندر و جانلیرلک الحافراغی خرد زرا خر غایتله اجق و ایلدر و عقلا اتفاقله یوک چکیبی خر آدم برینی شردن بهتر و مقبولتر و مرغوبتر زرا آنچه اموره استخدای قایلدر * مثنوی * مسکین خرا اگر چه بی غم زست * چون بار همی کشد عز زست * مسکین خرا اصلنده خر مسکین ایدی موصوفک صفتد اضافتی قیلندن یعنی بیانه ضرورت وزن ایچون اضافتدن فک اواندی (غیر اصلنده تمیز در تفعل بایندن مصدر لیکن انجم باء مصدرک حذفه استعمال ایلدر (چون ادات تعلیل (همی ها حرف تأکید (وی یونک کبی بر زده ادات استراردر (کشد فعل مضارع مفرد غایتدر کشیدن چکر دیمکدر (مسکین خرمبتدا و ما بعدی خبری و بار همی کشدک

مقدم

مقدم مفعولی و جله فعلیه معلل عزتدر (محصول بیت) خر مسکین اگر چه کیم ادر اکدن محروم و فهم و در ایدن دور و تمیز و تشخیصدن مهجور اما چونکه یوک چکر و ضرورت حالتده مرکوبدر عزتدر یعنی بویله بی تمیز و ادراک لیکن بعضی جمدن استخداامه قابل اولدیغیچون ارسلانندن اعز و اکرمدر * کاوان و خران بار بردار * به زاد میان مردم آزار * کاوان مبتدا (و خران اکا معطوف (بار بردار اضافت یسانه در (بار بردار وصف ترکیبی در برداریدن بونک فحمله بحسب لغت یوک قالدیری دیمکدر اما کو ترکیبی مرآدر (به یک) زاء مفرد بونده من تفضیلیه معناسه در (آدمیان و صله همزه ساقط اولمشدر (مردم ازاره اضافت یسانه در (مردم آزار وصف ترکیبی در ازاریدن مردم انجیدی یعنی مودی مصراع ثانی خبر مبتدا در (محصول بیت) یوک چکیبی کاوان و خران خلقی انجیدوب موزلق ایدن ظالم ادم اوغلانیدن بکدر یعنی بارکش حصارل و کردون کش کاوان دلزار و خاطر شکن بی آدمندن بکدر (زرا آنچه فاند لری وارو هیچ ضروری یوقدر (خراقی بار بردار و آدمیان مردم ازاره اضافت ایلن یعنی اضافتدن تجور ایلن فار سیده باشه بر صاحب مذ هب ایش (حضرت شیخ مذکور لطیفه بی جله معترضه طریقه ذکر ایلد کدن صکره بینه اصل حکایه شروع ایدوب بیور * ملک راطرقی از ذمام اخلاق او معلوم شد بکنجه کشیدش و با انواع عقوبت بکنت * ملک رار ادات مفعول (طرف طایک و رانک فحله بونده بعضی معناسه در و با حرف وحدت (ذمام ذمیمه تک جمیدر مذمومه معناسه در (اخلاقه اضافتی صفتک موصوفه اضافتددر اصلنده اخلاق ذمیمه ایدی بیانه ایدی شمدی لامیه در (بشکجه با حرف صله (و شکجه عذاب معناسه در (کشیدش فعل مضارع مفرد غائب فاعلی فحمله ملکه راجع ضمیر (و شین ضمیر عامل ظالمه راجعدر (با حرف مصاحبت (انواع عقوبت لامیه در (بکنت دبلدی (محصول ترکیب) بادشاهه بره مقدار عامل جائزک اخلاق ذمیمه لندن معلوم اولدی (یعنی خلق عالمه ایلدی یکی جفا و ظلمی اکلدی آتی اشکجه چکدی و انواع عقوبت و امساق عذابه اتی هلاک ایلدی * قطعه * حاصل نسودر ضای سلطان * تا خاطر بند کان نجوی * رضای سلطان لامیه و مبتدا (و حاصل نشود مقدم خبر (نا حرف توقیت (خاطر بند کان لامیه (و نجویندک مقدم مفعولی (و نجوی فعل مضارع مفرد مخاطبدر جویدندن جستن دن یننار غلط سوناش (زرا جستنندن فعل ماضی ایلر اسم مفعولدن غیري نسنه مشتق اولماز (معلوم اوله که فارسیده مصادرک و اوختری نوندن (و نونک ماقبل نادرو یادالدر (و دالک ماقبل یا اوورسه جمیع مشتقات اندن اخذ اولور قیاس مطرده) انا اوایکی صورتده اولان مصدر دن (یعنی نال مصدر دن و شول داللی مصدر دن که ماقبل یا اولی (مثلا شدن و بودن کبی افردن ماضیه اسم مفعولدن غیري نسنه مشتق اولماز بواسطه منبسط ایدن جمیع مشتقات عجم قیاسی اولور هیچ نسنه معنای اولماز (نهایی فکره بر مقدار ریاضت و یرمک کرک قنیدر (محصول بیت) بادشاهک رضای حاصل اولماز (یعنی بادشاه سندن راضی و خوشنود اولماز تا کیم مادام که قوللیرنک و فقر اورعایاستنک خاطرلرین استمنجه یعنی خاطرلرین رعایت ایدوب الیه کتور منجه زرا مقرر در که مادامکه فقرانک خاطرلرین رعایت ایلله سین و رعیت پرور اولمیه سین و داد کسیر اولوب خلفه عدل کو جترمه سین البته باد شاه سندن راضی اولماز (پس رضای بادشاهی و عطای شهنشاهی به مظهر اولق بهر تقدیر رعایا و فقرایه عدل و داد ایلله میسر اولور * خواهی که خدای بر تو بخشد * با خلق خدای کن نگوی * خواهی فعل مضارع مفرد مخاطب معنای شریطی متضمن دیارمبین دیمکدر (که حرف بیان (خدای مبتدا (بر حرف استعلا (بخشد فعل مضارع مفرد

کردون فکلی
رد کافی

رد ابن سید علی و شععی و کافی
مطلب
در بیان مشتقات از مصادر
مطلب

غائب فاعلی خدایه راجع نموده ضمیر وجهه فعلیه خبر مبتدا در وجهه اسمیه مفعول خواهی در
 با حرف صله (خلق خدا لامیه خلق بونک کی رزده مخلوق معنایه در (نکو بی بیه اولی اصلیه) و بیه
 ثانی مصدریه در ایلک دیمکدر (محصول بیت) استر مبین که الله تعالی سکار جت و غفران ایلله
 (یعنی خدای تعالی سکا مر جت و مغفرت ایلد یکن دیلر سک خدانک مخلوقته اگر انسان و اگر
 غیر یدر ایلک ایلله) یعنی سن مخلوقاتی اسر که که الله تعالی سنی اسر که سون (معلوم اوله که بخشیدن
 مصدری مشترک در بفسلامغه اسرکک یننده و ایکی معنائک بیه مضارعی بخشید کلور بونده
 اسرکک معنایه در که بخشودن و بخشایدنله مراد قدر تنکه خیام پرر باعیده ذکر ایلش (رباعی)
 یارب تو کریمی و کریمی کر مست) اعاصی زجه رو برون باغ ار مست) (آمرزش اگر بطاعت نیست
 کرم (در معصیت اگر بخشش کر مست) اگر بخشش اگر کر جت و غفران ایلر سک دیمکدر (پس بیت
 سابقک شمر خنده ذکر ایلد یکنر قاعده اوزر بخشید بخشیدن مصدرندن مشتق بخشودن مصدرندن
 مشتق اولی احتمال یوقدر ز پر ادالک ماقبلنده یا یوقدر و بخشایدن مضارع بخشاید کاور
 بخشید کلر (پس شراح عموما بخشید بخشودن مصدرندن در دید کلری افش خطا یادندر قدر
 * یکی از ستم نیکان برو بگذشت و گفت * ستم دیده وصف ترکیبی در ظلم کورهش (یعنی مظلوم
 (برو بر حرف استعلا) و او ضمیری عامل مقوله راجعدر (بگذشت کردی) یعنی یاندن مرور ایلدی
 و دیدی (محصول ترکیب) مظلوم مارك بر بسی عامل مقولک او ستمه او خردادی و حال مستعجبه
 نظر ایدوب دیدی * قطعه * نه هر که قوت باز و منصفی دارد * بسلطنت بخورد مال مردمان
 بکذا ف * نه حرف ننی مصراع ثانیه (بخورد فعلنه ناظر در (هر که اصلنده هر کس که ایدی
 نه که مرار و رایلدی (قوت باز و لامیه (منصفی با حرف وحدت و با حرف تنکیر (با حرف
 مصاحبت (سلطنت قهر و غلبه) یعنی تسلط معنایه (بخورد فعل مضارع مفرد غائب یه دیمکدر
 (مال مردمان لامیه) با حرف مصاحبت (کذا ف کاف مجمل ضمی وزای مجسمه ایلله مفت و ایلدی یه
 دیمکدر (یعنی پیورده و ضایع یه (محصول بیت) اوله دکلدر که هر کیسه نک که قوت باز و
 وقوت قاهره سی وقوت منصفی و یار منصفی اوله قهر و غلبه ایلله و تسلطه خلق عالمک مالنی
 اخذ ایلله (رایگان و مفت و بی وجه و ضایع یه اکل ایلله) حاصلی بومعنی میسر دکلدر البته بر کون
 هضم ایلده میوب پورندن کلور (یعنی بلا سینه و جفا و جزا سینه جکر البته * توان بخلق فرو بردن
 استخوان درشت * ولی شکم بدر چون بیکر داند راف * توان امکان و قدرت معنایه اسمدر
 فرو بردن مفید (با حرف تأکید (و خلق جاء مهمله نک فقی و سکون لامیه بوغر در کلو معنایه
 فرو بردن لفظ مرکبدر فرو ایلله بردن یو تقی معنایه که عریجه بلغ دیرر بانک فقی و لامک
 سکونیه (استخوان و اور سیمله ککلدر عریجه عظم دیرر عینک فقی و طانک سکونیه (درشت
 دالک و رانک خمدل یله و شبنک سکونیه بونده ابری معنایه در ایکی معنی ایلله (یعنی یوک و بومشغه
 مقابل که عریجه اکا حشن دیرر حانک فقی و شبنک کسریله (ولی ادات استدرالک (شکم شبنک
 کسری و کاف فحبله قرن دیمکدر که عریجه بطن دیرر بانک فحبله (با حرف تأکید (در
 دالک فحبه و کسره لغتدر و رانک فحبله برنار دیمکدر عریجه (خرق دیرر جاء معجمه نک فحبله
 (چون ادات تعلیل (با حرف تأکید (کرد فعل مضارع مفرد غائب منی للمفعول معنایه طوله
 دیمک اولور (ناف کو بکلدر عریجه سره دیرر (محصول بیت) یو غازی و یوک ککی یو تخته
 فادر در (یعنی یومسی نمکندر (اما قرنی برنار کو بکده طوبلوت فالجعه (یعنی رودیه کجوب کتمجه
 شکمه ضرر ایدر و جاز در که بخلق یاسی از معنایه اوله (و فرو بردن ترکیب معنایه مراد اوله
 یعنی اشاعه ایلتنک بکوزمک معنایه (پس محصول بیت) ابری کوکی بوغر در بکوزمک نمکندر

مطل

زد شراح عموما

اما

اما کو بکده طوبلوت اشاعه کتمجه قرنی برنار (یعنی صاحبی هلاک ایدر * حکایت *
 مردم آزار بر احکایت کنند که سنی بر سر صالحی زد در ویش را بحال انتقام نبود سنک را با خود نگاه
 می داشت تا وقتی که ملک بر آن لشکری خشم گرفت و در چاهش کرد * مردم آزار وصف ترکیبی در
 آزار بدندن (و با حرف وحدت (و با حرف مفعولیت (سنکی با حرف وحدت (سر صالحی لامیه
 (با حرف وحدت (در ویش مراد مذکور صالحدر (و با حرف تخصیص (بحال انتقام لامیه (نبود
 یوق ایدی (سنک را را ادات مفعول (نکده می داشت حفظ ایدردی (حفظ ابتدای دین معنای
 منطوقی و برعکس (تا انتشاء غایت ایچوندن (وقتی با حرف وحدت (که حرف بیان (و با رابط صفت
 (ملک مبتدا (لشکری با حرف نسبت (خشم خانک فقی و سکون شین ایلله غضب دیمکدر (گرفت
 فعل ماضی مفرد غائب فاعلی نموده ملکه راجع ضمیر و مفعول صریحی خشم و غیر صریحی
 بر آن لشکری وجهه فعلیه خبر مبتدا در (در چاه در ز ندان دیمکدر (وشین ضمیر مردم آزاره
 راجعدر (محصول ترکیب) بر انسان انجیدی موزی بی حکایت ایدر که بر صالحک باشنه
 بر طاش اوردی در ویش صالحک انتقام بحالی یوق ایدی (ز بر پادشاه قوی ایدیکه قوت قاهره
 صاحبی ایدی پس اندن کینن آلامدی طاشی کندیله صاقلردی (یعنی باشنه اور دینی طاشی
 حفظ ایدردی شول و فته دک که پادشاه اول مردم آزار لشکرینه خشم ایدوب قوی یه صالحجه
 یعنی زندانه حبس ایدفجه * در ویش درآمد و آن سنک بر سرش انداخت گفت تو کبستی
 و این سنک بر سر من خرازی گفت من فلانم و این سنک همان سنکست که در فلان تاریخ بر سر من
 زدی گفت چندین مدت کجا بودی گفت از جاعت اندیشه می کردم اکنون که در چاهت دیدم
 فرصت غنیمت شمردم * درآمد ایچری کردی (یعنی زندانه کردی (محصول ترکیب) در ویش
 صالح زندانه کردی و اول حفظ ایلدیکی طاشی ظالمک باشنه اتدی (یعنی اوردی ظالم دیدی
 سن کیمین و بو طاشی باشنه نیچون اوردک در ویش دیدی کیم بن اول فلانم که باشمه طاش اوردک
 و بو طاش اول طاشدر که فلان تاریخده بنم باشمه اوردک مردم آزار دیدی بوقدر مدت و زمان
 فته ایدک در ویش دیدی سنک خصبک و قوت قاهرکدن خوف ایدردم شنیدی که سنی چاه
 و زندانه بولدم فرصتی غنیمت بلد مکه عقلا دیمکدر * منوی * ناسرانی راخو بینی بختیار *
 عاقلان تسلیم کردند اختیار * با حرف توصیف ننی (سزایق) (ناسر الا یقسن) (و با حرف وحدت
 (و با ادات مفعول (جو حرف تعلیل (بنی فعل مضارع مفرد مخاطبدر بیندندن کوره سین
 دیمکدر (بختیار وصف ترکیبی اقسا متندر بخت دولندر و یار قرین و مضایعدر یعنی دوات
 کند یه یار دیمکدر (عاقلان مبتدا و تسلیم کردند مک مفعول اولی و اختیار مفعول ثانیه وجهه
 فعلیه خبر مبتدا در (محصول بیت) بر نا اهل و نامعقول و نامعقول کیمه بی که بختیار و دولتمند
 و سعادت مند کوره سین یعنی دولت اکا بار و هر وجهه قوی الا قنار کوره سین عقلا انجلین
 ناسرا و ناهمواره مقابله الیوب و انکه مجا ده الیوب اکا تسلیم اولمغی و سر فرو ایلدیکی
 اختیار ایلدیله (قصه دن حصه یعنی عاقلر بویه ایلدیله سنده عاقل ایسک اکا تسلیم و رضای
 اختیار ایلله مصراع ثانیه معنایه عاقلر اول ناسرا یه اختیار لینی تسلیم ایلدیله دینلر
 ناسرا سولشدر * چون ندازی ناخن درنده تیز * با بدان آن به که کم گیری سبیز * چون حرف
 تعلیل (نداری فعل ننی مستقبل مفرد مخاطب چونکه طومار سین یعنی چونکه سنک بوقدر
 دیمکدر (ناخن خانک ضمیمه طر نقدر درنده یه اضافتی بیانیه در درنده اسم فاعلدر در بدندن
 دالده فحبه و کسره جائز در واده تشدید ضرورت وزن ایچوندن زرا لغتارنده تشدید بوقدر
 تنکه سا بقا مفصل بیان اولندی تیز یای مجهوله ایلله کسکین دیمکدر (با حرف مصاحبت

رد شعی

رد ابن سید علی
و سروری و شعی

(بدان يك جمع دريا را مزلر ديمكدر) آن اسم اشارت در بر مقدره مثلا حال و شان كې برنسته به (كه
 حرف بيان) كم كاف عربك فتحيله لغته آكسك ديمكدر اما بونك كې پرلده ترك كليلدن عبارتدر
 يعني هيچ ايلسا مك معنا سنه (كېرى فعل مضارع مفرد مخاطب طوعه سين يعني هيچ طوعه سين
 ستر ستر و تانك كسره ليله اسمدر عداد معنا سنه) كم كېرىنك مفعول صريحي (و بادن غير
 صريحي) (محصول بيت) چونكه كسكين رتيحي طر ناغك يوقدر يعني خصمه معارضه به
 و بجا دله به حاصل مقابله به قادر دكسين اول يكدر كه باره مزلره هيچ ستر و عداد
 ايله سين يعني ظله و بدكار لره هيچ خصوصت و عداوت اوزره اولسا سين (مضارع
 تانكك معنا سني اول يك كه باره مزلره و نا معقول لره ستر و عداوتى آز طوته سين دين و ظالم
 و بدكار لره جوقلى خصوصت و بجا دله نتيجه سين دين كم سولسلر زيرا بونده كم محض
 عد مدن عبارتدر قند بر * هر كه يا بولاد بازو بچه كرد * ساعد سين خود را بچه كرد * هر كه
 تقديري هر كسكه در تنكه مكر بيان اولدى (با حرف مصاحبت) (بولاد باي عجمه جلك دمره
 ديرل تعريب ايدوب طيله بولاد ديرل عريجه ذكر ديرل ذالك و كافك فتحه ليله (بولاد بازو
 وصف تركيبدر جلك بازو) ديمكدر كمال قوتدن كاتندر (بچه هاي رسمي بونك كې پرلده
 تخصص افاده ايدر زيرا هر بچه ديرل صكره ها بيله بش پرغه تخصص ايلديلر بچه كردك
 مفعول صريحي و با بولاد غير صريحي) ساعد عينك كسره بيله بلكددر سمينه اضافتي يانه در
 (با حرف نسبت و تون حرف تا كيد در خود اضافه اضافت لاميه در) (و راحرف تخصص (بچه رنج
 رانك فتحيله الم ديمكدر روهاء رسمي نسبت و تخصص معنا سني افاده ايدر در دلى و الملى
 ديمكدر (ساعد) (كردك مفعول اول) (ورنجه مفعول ثانيسى) (محصول بيت) هر كسكه كه بولاد
 باز و ليله يعني قولى قوتيله بچه ايلدى يعني طوتندى حاصل زورى شخص ايله خصوصتدن
 كنياتدر كنديتك كوش كې نازك و بياض بلكني رنجيده و در دناك ايلدى يعني كندى مقدارين
 بليوب اولور ايله خصوصت ايلين البته بيمضور اولور ديمكدر * باش نادشش نيئيد روزگار *
 پس بكام دوستان مغزش برار * باش روزمره زنده صبر ايله ديمكدر تنكه ديوان شاهيده
 واقعدر (بيت) تو در دل ميرسى مهمان چه جاى صبر و عفل و جان) (زمانى باش كز
 ناخرمان خالى كم جا را) پس بونده حاضر باش و خاموش باش دين و حالك اوزره اول دين
 مذكور اصطلاحدن غافل ايش (تا انتها غايت ايچوندر الى معنا سنه) دستش ضميرى
 بولاد بازويه راجعدر (بند فعل مستقبل با غلبه ديمكدر) روزگار فاعلى (و دست مقدم
 مفعولى پس بونده ادات تعقيدرا ندين صكره معنا سنه) بكام دوستان لاميه (با دن بونك كې
 پرلده تركيده چه ديمكدر تعبير اولور دوسترك مراد بچه ديمكدر (مغز ميمك فتحى و غييك
 سكونيله بينى و ايلك و فندق و فستق و باد م كې نك ايچنه ديرل) (بين ضمير سابق كيدر) برار
 فعل امر مفرد مخاطب چقار ديمكدر (مركبدر بر ايله اردنكه فعل امر در اريدندن كتور معناسنه
 (محصول بيت) صبر ايله تا كيم مذكور بولاد بازونك يعني قولى و زورلى تا المك روزگار زوركارانى بعليه
 يعني منصب و مرتبه دن اتى دوشورب خوار و ذليل ايدنجه حاصل روزگار بيه كذار اتى منكوب
 ايدنجه صبر ايله ندين صكره دوسترك مراد بچه ديه سندن يئيسى چقار كو كلكدن كچن كې
 ندين صكره انتقامك الوب حقندن كل (بيت خطاب عام طر يقيله سوق اولشدر * حكمت *
 يكي را از ملوك مرضى هائل بود كه اعاده ذكران موجه نبود طائفه حكما يونان متفق شدند كه
 مري ن در درواى نيست مكر زهره آدمى كه بچندن صفت موصوف بود * مرضى يا حرف
 وحدت) هائل قور قنج (كه حرف رابط صفت) (اعاده ذكر مصدرك مصدره اضافتدر

ردشعنى وكافى

رداين سبدي على و سرورى

(اعاده افعال بانسندن مصدر در اجوف را و بندن لغته دوندركدر اما بونك كې پرلده تكرار
 مراد در بونك كيدده حضرت شيخه اعتراف ايلشركه مرض هائل بر كره ذكر اولمديكه
 اعاده سى موجه اوليه و لغظ هائل ذكرندن بر كراحت اكلنديكه تكرارى مستكر اوله) (ذكرك
 آه اضافتي لاميه در) طائفه حكما يونان اضافتلى يانه و لاميه در لف و نشر طر يقيله
 (يونان مملكت قرامانه ديرل كه حكما اقدمين ندين ظهور ايلشدر كه اسكندر بن دارانك پريندر
 (كه حرف بيان) مري ن در درواى رانك دلالت ايلدى معنى مفعولنى تا كيد ايدر تحيين
 لغظ ايچون زائد دكدر) دواى يا حرف تكير (مكر ادات اسلثا) زهره اودكه جكر ك يانسته
 اولور عريجه مراره ديرل (زهره نك آخرنده هاء رسمي بونك كې پرلده تخصص افاده ايدر
 زيرا زهر آغودر آغويه منسوب ديمكدر كه اولور بحال معناسنده (ترك اودى يوق دير عجم
 زهره ندارد دير تنكه شاعر سوزر) (بيت) زهره ندارمكه بوسم لب) (تير و كان دارد
 ابروى تو) بعض شراح اود معناسنده اولان زهره فى عريده و فارسيده مستعمل اولان الفاظ
 مشترك دن ظن ايدوب غلط ايلش و اغات عرييه ده مستعمل اولديغنى مختار صحاحدن نقل
 ايدوب افترا ايلش كه انده بو بچندن نام و شان يوقدر (آدمه اضافتي لاميه در) (با حرف وحدت
 (كه حرف رابط صفت) بچندن با حرف مصاحبت جندن بونده الفاظ كايه دندر عدد غير معين
 مراد در) (بود فعل مضارع مفرد غائب بونده اوله ديمكدر) (محصول تركيب) پادشاهلردن
 برينك بر قور قنج مرضى وار ايديكه ذكرينى دوندركم يعني اتى تكرار دله كتور وب اكى
 موجه و معقول دكدر طائفه حكما يونان متفق اولديلر و سوزلر بر كيدردلر كه بومرغه
 هيچ علاج و دوا يوقدر الا بر آدم اوديكه اول آدم نيچه صفتله موصوف اوله و صفتلرين بيان
 ايلديلر * ملك بفرمود طلب كردند دهقان پسرى يافتند بدان صفت كه حكما گفته اند *
 (دهقان كويلي واكبي معناسنده در) پسرى با وحدت كويلي واكبي اوغلى ديمكدر حاصل زراعتدن
 بر اوغلان ديمكدر (محصول تركيب) پادشاه سوزدى طلب ايلديلر بر كويلي واكبي اوغلى
 بولد يلر اول صفتلر كه حكما ديمشدر * ملك پدر و مادرش بخواند و بنعت بي ككران
 خوشود كردايد و قاضى فتوى داد كه خون يكي از رعيت ريختن راى سلامتى نفس پادشاه
 روا باشد * سلامتى ده يا حرف مصدر در و همزه اضافت ايچون كيش (محصول تركيب)
 پادشاه دهقان پسرك اتاسى و اتاسنى دعوت ايدوب بي حد و بى قياس نعمتله خوشود ايلدى
 يعني راضى و منسللى ايلدى و قاضى فتوى و يرديكه پادشاه زمانك صحت و طافتيچون رعايادن
 برينك قانون دو كوب هلاك ايلك شرعا جائزدر ديو * جلاد قصد كشتنش كرد پسروى
 بسوى آسمان كرد و بخنديد * يعني جلاد اوغلى قتل ايلك قصد ايلدى اوغلان يوزونى
 آسمان جايته ايلدى و كولدى جاعلى چياندن تا ايد اولوب يوزونى كو كه دوندروب قبيعدن
 كولدى * ملك گفت درين حالت چه جاى خنده است * پادشاه اوغلانه سوال ايدوب ديتى
 بو حالتده يعني قتل حالنده نه كوله نك پريدن زيرا بو شاشوب ميهوت اولاجق محلدن
 * پسمر گفت باز فرزندان بر پدر و مادر باشد و دعوى پيش قاضى بردند و داد از پادشاهان
 خواهند اكنون پدر و مادر بعثت حطام ديشا مر ايچون خون در سيزند و قاضى بكشتم قولى
 داد و سلطان صحت خوش در هلاك من بيند بچن خدای تعالى پناهى ندارم (محصول تركيب)
 اوغلان ايلدى اولاك نازلرى پدر و مادر بيه در يعني انلرخيم و شقيق اولد قاريچون
 ناز و شيوه لرين جكرل و نشر عله دعواى انلر بهر نفسد بر قاضى به مر افعه اولور يعني
 عدل و انصافله اجراى حق ايدوب دفع ظلم ايمكى اهل شرعدن رجا ايدرل و عدل و دادى

ردشعنى

رداين سبدي على

و دفع ظم و بیدادی پادشاهلردن تمنی ایدوب اغیاردن جفا کورسهل انلره پناه ایلدرلر بونلرک ججی
 نم حمده بر طرف و یوق بیره وجودم تلف اولماسی محقق یلوب بوکار بو العجبی استغراب ایدوب کولوم
 سمدیکی حالده ایسه بدر و مادریم منع و اسباب دنیا ایچون (یعنی نعمت دنیا به طمع ایدوب نم قتل
 رضا و بریلر و قاضی قتل قنوی و یروب هلاکه حکم ایلدی و پادشاه کندی صحت وجودنی نم
 هلاکه اکلوب باعث حیاتی نم قتل یلور پس بونلرک جله سندن مایوس اولوب حق تعالی
 جناندن غیری امید کاهم و ملجاء و پناه قالمادی اول سیددن تعجب ایدوب خنده ایلرم * بیت *

پیش که بر اورم ز دست فریاد * هم پیش از دست تو میخواهم داد * پیش بونده اولک وقت معال بنه
 اولق جائز (و که اسعدر کیم معاسنه) بر اورم چقارم و کتورم دیمکدر (ز دست تا صبح خطاب) فریاد
 بر اورمک مفعول صریحی (و ز دست غیر صریحی) هم ادات تأکید (پیش تو لایمه) دست توده
 بویله در (میخواهم فعل مضارع متکلم و حده در) داد مفعول صریحی (و از دست تو غیر صریحی
 (محصول بیت) حضرت شیخ بسرک جانندن پادشاهه تضرع یورر یعنی سنک الکن کیم فریاد
 ایدم و کیم اوکنه و یانته واروب شکایت ایدوب عالم اغلایم حاصلی سنک الکن کیم داد
 و نالش و فریاد ایدوب شکایت ایدم به سنک الکن سکا شکایت ایدوب سنک انصافکه راضی
 اولوب عدل و دادی به سندن توقع ایدرم * سلطان رادل ازین سخن بهم برآمد و آب در دیده
 بگرداند و گفت هلاک من اولترست از خون بی کاهی ریختن سر و چشم بیوسید و در کار
 گرفت و نعمت بی کران بخشید و آزاد کرد گویند که ملک هم دران هفته شفا یافت * (محصول ترکیب)
 پادشاهک کولکی بوسوزدن متأثر اولوب مرحت و شفقتی غالب اولدی و کوزلی باشله
 طولدی و نامرادلک حال پرمالنه کریان اولدی و دیدیکه بریکشاه مظلومک ناحق به قان
 دوکندن بن بومر شدن شفا بولایوب هلاک اولام یکدر انک هلاک کله کلن عافیدن یکدم
 و بر فقیرک بمائله حاصل اولان حیانتد ال چکدم و اول هواپی کوکندن چقاردم و غلالتک باشین
 و کوزین اویدی وانی قوجدی حاصلی پادشاه بسرک کلانندن متنبه اولوب بیچاره به تسلیه و استغاثت
 ایدوب یوزین کوزین اوپوب قوجدی و نیجه ۳ نعمت و مال احسان ایدوب آزاد ایلدی دیرلر که
 پادشاه همان اول هفته ده الیهک خون و عنایتله شفاخانه خدادن صحت بولوب و مرض هائلندن
 خلاص اولوب کور مامش کی اولدی (بعض شراح از خون بی کاهی ریختن تقدیر کلام از ریختن
 خون بی کاهی در دیمش و بعضی بر ایدوب بوقدیری پسند ایلامشدر لیکن پسند ایلامسی
 ناپسند * قطعه * همچنان در فکر آن بینم که گفت * پیلانی بر لب دریای نیل * همچنان بونده
 الا آن معاسنه در (یعنی هنوز) فکر آن لایمه در (که حرف رابطه صفت) (پیلان فیلیجی دیمکدر
 ز پیلان فیلیجی) یعنی اندن معربرد (و بان ادات فاعلدر جی معاسنه) (لب بونده کار معاسنه در
 (در یاه اضافتی لایمه در) و یله بیانیه (نیل ارماغنه در یا اطلاقی انکچوندر که دیار عربده اندن
 عظیم صوبوقدر والا حقیقتده طونه ارماغی اندن اعظمدر لیکن غرستانده اولامنه به بحر دیمزلر
 (محصول بیت) در پای نیل کارنده بر فیلیجی سوبلدیکی بیت هنوز خاطر مده در که هر کز فکر مدن
 کتامشدر اول بیت بوقطه نک بیت نابسیدر یعنی * زیر پایت گردانی حال مور * همچو حال
 تست زیر پای نیل * زیر پای لایمه (و تا صبح خطاب عام طریقه) (ندانی فعل نفی مستقبل مفرد
 مخاطب فعل شرط اگر تیرسک دیمکدر) (حال موده لایمه در) (وندانی تک مفعول و زیر پایت طرف
 مکانی) (همچو ادات تشبیه) (حال تست لایمه در) (زیر پای نیل ایکی اضافتی یله لایمه در
 (محصول بیت) ایامک التده قریحه نک حال معلومک دکل ایسه و یسک استرسک همان سنک
 حالک کیندر فیک ایامی التده (یعنی کیندی فیک ایامی التده فرض ایسک نه حالده اوله جفک

۳ بحد
 نسخه
 زبانی سید علی
 رد سروری
 ۴ ظن فقیرانه مه کوزه
 بحر اولیلدر دیرلر
 للطایع

معلومدر ایددی مور ضعیفکده حاکم ایامک التده چاق اولیه در ایددی ضعیفکده
 مرحت ایله که قویلر ایامی التده دوشوب باعمال حوادث اولمیدسین (پیلانی و سبکاتی
 و در بانی و غیر باری وصف ترکیبی دینلر و وصف ترکیبی دینلر آگاه دکلر ایش (و بان
 ادات تشبیه در بین ادات فاعله ادات نسبی فرق ایلمش (پیلانی بر لب دریای نیل
 معناسی بر فیلیجی نیل در یاسنک کازی قسنده دین اداده قصور ایلمش قائل * حکایت *

یکی از بسند کان عمر ولت کریمه بود کسان در عقیقش رفتند و باز آوردند و ز بر را بوی
 عرضی بود اشارت بکشیدن او کرد نادیکر بسند کان چنین حرکت نکند بنده پیش عمرو
 سر بر زمین نهاد و گفت * عمر ولت تقدیری عمرو بن لبث در (علین یلنده واقع اولان این لغظنی
 حذف ایلمک بولده) (کریمه بود فاعلش ایدی) (کسان جمع کس در) (عقب عینک
 وفاق فاعل یله آرد معاسنه در) (و ز بر را ادات تخصیص و ز برک دیمکدر) (با حرف صله) (وی
 ضمیر غائب بنده به راجع) (عرضی با حرف وحدت) (با حرف صله) (کشتن او مصدرک مفعول
 اضافتی در) (با حرف تعلیل) (محصول ترکیب) (عمرو بن لبث دیکر پادشاهک رفیق فاعلش ایدی
 بر قاج کیمش آرد نیجه کیدوب طوبی کوز کتوردر یلر) (و ز برک اکا عرضی وار ایدی پادشاهه آتی
 قتل ایلمک القوا اشارت ایلدی تا کیم سار بنده لره موجب عبرت اولوب انلردن بریسی بویله
 ناشایسته حرکتی نمود و زایلیه اول بنده مستمند بیچاره و ز برک کندی حقنه بر امر قصدنی کور یچک
 پادشاه اوکنده به باش قیوب دیدی * بیت * هر چه رود بر سرم چون تو پسندی رواست *
 بنده چه دعوی کند حکم خداوند راست * هر کل افرادی معاسنه در (چه نه دیمکدر شیء دن
 عبار تدره شیء که دیمکدر مبتدا و افعلد (رود فعل مضارع مفرد غائب کیدر) (یعنی بگرد دیمکدر
 (با حرف استعلا روده متعلق) (چون ادات تعلیل ادات شرط دکل) (پسندی بای عجمک فاعله
 فعل مضارع مفرد مخاطب بکنور و لایق کورسین دیمکدر) (رواجا ز دیمکدر) (وسین و انات خبر
 و مجموع مرکب خبر مبتدا در) (بنده مبتدا) (چه کندک مفعول اولی) (و دعوی مفعول ثانیشی و جله
 خبر مبتدا) (حکم سکون جمله مبتدا) (و خداوند افعلدی دیمکدر) (ورا ادات تخصیص) (وسین و نا
 ادات خبر) (و مجموع مرکب خبر مبتدا در) (تقدیر کلام خداوند راست ایدی دین قاعده فرسندن
 آگاه دکل ایش) (محصول بیت) بنده آتی عمره خطاب ایدوب در هر نه حال و هر نه سرگذشت
 و عقوبت که باشمدر بکرسه چون که سن آتی مختص و جائز کورسین لایق و سر اوار در
 و هیچ رکبته نک چون و چرا به و خفته قدرتی و امکاتی بوقدر بنده نه دعوی ایدر و نه سوزی وار
 یعنی نه قادر و نه مالکد حکم پادشاهکدر هر نه دیار سه اتی ایدر و هر نه که افر ایدر سه کیمسه
 معارضه و مناقشه به مالک دکل (شراحک بری خداوند راست تقدیری بخداوند مفوضست
 دیمکدر دیمش) (و بر شراح دیمش که خداوند راست خبر در تقدیر احتیاجی بوقدر) (و بر شراح تقدیر
 احتیاج وارد بو شراح اول جانندن شراح ثانی به معارض اولمش و زیاده تطویل کلام و اطناب
 مقال ایلمش که ذکر صداغ ایراث ایدر) (اما حق بودر که معارضه سی بیهوده در سوز شراح
 ناپسند * اما بموجب آن که برورده نعمت این خاندانم نخواهم که در قیامت بخون من گرفتار ای
 اگر این بنده بخواهی کشت باری و تاویل شرع بکش نادر قیامت مواخذه نیاشی * (با حرف
 مصاحبت) (موجب جیمک فاعله بونده سبب معاسنه در) (آه اضافتی لایمه در) (که حرف بیان
 پرورده نعمت اسم مفعول قائم مقام فاعله اضافتدر) (و اینه اضافتی لایمه در) (و خاندان
 متارالبه) (میخواهم فعل نفی استقبال متکلم و حده در) (با حرف بیان) (با حرف مصاحبت سببی متضمن
 (خون من لایمه) (گرفتار بونده مواخذه معاسنه در) (آتی فعل مضارع مفرد مخاطب

زبان سید علی و سروری
 رد سروری
 رد شعی

رد سروری

رد شعی

شارح مقدر ابن سید علی
 و شارح راد سروری
 و شارح ناصر کافی

کرفتار کله سین (یعنی مؤاخذه اوله سین دیمکدر) بخواهی فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط
 (کشت بونده کشتن معنایه در (باری یاه اصلیه ایله ادا ت توسل در اولی و اجرایی اختیار
 معنایه نه که خواجه سلمان بیوزر (یتیم) دل اگر بار کشتد بار نکاری باری) و رکنی یار
 کز بند چو نو باری باری (با حرف مضایحیت) (تاویل شریع لایمه) (یکش فعل امر مفرد مخاطب
 دبه له دیمکدر) (نا حرف تعلیل) (مؤاخذه مفاعله با بندن اسم مفعول در معذب و معاقب معنایه
 مصادره مؤاخذه بر کیمه بی ایشلدیکی کناه ایچون طومغه در زدنش (محصول ترکیب) بنده
 کریمته بی اوقود قدن صکره پادشاهه استبداد طریقه بیوزر (پادشاهه هرنه که یکا ایلدیک
 قادرسین و کیمه نک بو خصوصه قیل و قاله بجای یوق اما بو خاندانک نعمتیه مر بی اولوب
 ولی نعمتم اولق سبیلله استیمنه مکه قیامته نیم قائم ایچون معذب و معاقب اولاسین) یعنی
 ناحق بر طمله قائم دو کک سبیلله روز جزا ده معذب اولد یفسک لایق کور مزم (زیرا
 ایاقت عبد شرعا موجب قتل د کلدن) (بعض شراح بخون من یاسنی حرف صیله اعتبار ایدوب
 حرف سببیت و مصاحبت معنایه طوبه نه اعتراض ایلش لکن بی وجه در * مالک گفت تاویل
 چه گونه کنم گفت اجازت فرمای نامن وزیر را بکشم آنکه بقصاص او میرای کشتن
 تابعی کشته باشی ملک بخندید و وزیر را گفت چه مصلحت می بینی گفت ای خدایوند بصدقه
 کور بدرت این جر ارمزاده را آزاد کن تا مرا هم در بلا نیفتند گاه از منست که قول حکما را
 معبر نداشتم که گفته اند * (محصول ترکیب) پادشاه دیدی نیجه تاویل ایده بی ونه وجهله
 صورت شرعه قویا بن بنده دیدی اجازت یوزر تا کیم بی وزیر قتل ایده بی اندن صکره آنک
 قصاصیه نیم قتل حکم یوزر تا کیم شرعه قتل ایلش اوله سین و باندن سالم اوله سین پادشاهه
 یوسوز خوش کلدی و بی اختیار کولدی و وزیر دیدی یوسوز نه دیر سین و نه معقول کور در سین
 و یوزر دعواده جوابک ندر بنده نک قولیه عمل ایده لم می دیو اطفیه ایلدی (وزیر دیدی
 پادشاهه باباک قبری صدقه سنه یعنی باباک روحی چون بوجرام زاده بی آزاد ایله تا کیم بی ده
 بلا به دوشربیه صوج بنده ندر که عقلا سوز یله عمل ایلدیکه یوزر عیار جرام زاده بی لازم
 دکل ایکن کندیمه خصم ایدوب باشه بلا کتوره یازدم یوزر عقلا دیمش * قطعه *
 چو کردی با کلوخ انداز پیکار * سر خود را بنادانی شکستی * جو ادا ت تعلیل (کردی
 فعل ماضی مفرد مخاطب ایلدیک دیمکدر) (با حرف مضایحیت) (کلوخ کافک عربک ضعیله کسکه
 دیرل بعض عجم فتح کاف عربیه او قور) (کلوخ انداز وصف ترکیب در اندازیدن کک
 آیی دیمکدر تیر انداز کی اوق آیی دیمکدر) (حاصلی یونلری شول یرده استعجال ایدر که
 اندیغی بره دوشمبه) (پیکار با عجمک فتحی و کاف عربیه سواشه دیرل حرب و جنگ معنایه
 و بعضیله با عربک کسری و کاف عجمه او قورل) (سر خود لایمه در یا بطله) (ورا ادا ت
 تخصیص) (با حرف مضایحیت) (نادان جاهل) (و با حرف مصدر نادانغله یعنی جاهل کله
 شکستی فعل ماضی مفرد مخاطب صیدک دیمکدر) (محصول یت) چونکه استاد ماهر کلوخ انداز
 و سنک انداز ایله جنگ و حرب ایلدیک شک یوق که جهانت و نادانغله کندی باشک
 صیدک زرافنده ماهر در هر تره به کیم استرسه اورر چون لفظنه ادا ت شرط معنایه ورن
 بوفنده مهارتی یو غیمش * چو تیر انداختی در روی دشمن * حذر کن کاندر اوما جش نستی *
 جو ادا ت تعلیل در سابق کی (انداختی فعل ماضی مفرد مخاطب آنک دیمکدر) (تیر مفعول
 اولی) (و در روی نایبی) (در حرف صله در با معنایه) (دشمنه اضافتی لایمه) (حذر کن حذر
 ایله یعنی صافن) (کاندر) (که حرف تعلیل) (اندرا ادا ت مرفه) (اوما ج همزه نک ضعیله

ردکافی

صیق فرمق دیمکدر
للطابع

رد سروری

اوق

اوق نشانی که عرب هدف و ترک یوزر آماج ده دیرل الف محدود ایله (شین ضعیف و دشمنه
 راجع دیر) (نشانی فعل ماضی مفرد مخاطب اوتور دیکدر) (محصول یت) چونکه دشمن
 یوزر نه و مواجعه سنه اوق آنک (یعنی انی تبرکله اوروب هلاک ایلدیک قصد ایلدیک حذر ایله که
 سنه آنک نشانگاهنده اوتور دیکدر) (یعنی سنک ترک کار و ایدنی تعلیل برجه آنکه شری هر تقدیر
 سکا و اصل اولوز) (پس وزیر قصدن حصه ایدوب بیوزر کشتی خصمی نزلک ترک هرنه ایدیه که
 جائز در که سن ضرر یاشد مرک هر ایدند یکک کیمسه اول سندن اول سکا حذر ایدر شده
 * حکایت * ملک زوزن را خواجه بود کریم النفس و شک محض که همگنان را در مواجعه
 خدمت کردی و در غیبت نکوی گفتی * ملک کاف حکم سوزن اضافتی ایچون (زوزن ایکی زانک
 فحیله و از ارنده سکون و ایلله بر شهرک استبداد که مملکت شارحی امام زوزنی و تلخیص شارحی
 زوزنی اول شهر دندر) (پس ملک زوزن اضافتی لایمه در تخصیص افاده ایدر) (و از حرف تخصیص
 زوزن پادشاهنک دیمکدر) (خواجه وزیر و دفتر داره اطلاق ایدر) (و در دفتر داره ایدر
 و آخر نه) (با حرف وحدت و همزه حرف توسل) (پس عجمه وکیل خوجه و اول معوله خد متلوه
 اولانه دیرل دین عندی سوبلش) (بود ادا ت زمانه ایدنی دیمکدر) (کریم النفس ترکیب اضافتی
 شک نفس معنایه) (حاصلی بد نفس و بد خود کل ایدنی شک محض عطف تفسیری شکلیدر
 حسن الخلق یعنی کوزل خوبلی ایدنی چرکن خوب بود کل ایدنی) (که حرف رابط صفت) (همگنان
 هانک فتحی و عجمک سکونی و کاف عجمک کسریله بیج معنایه استبداد همه نک جمعیت در دین
 عندی سوبلش) (را ادا ت مفعول) (در حرف ظرف) (مواجعه بونده حضور معنایه در
 که مقابلی غیبتد) (کردی فعل ماضی ایدر دیکدر) (همگنان مفعول اولی) (و خدمت
 مفعول نایبی) (و در غیبت در مواجعه نه معطوف) (نکوی با حرف مصدر) (کشتی فعل حکایت
 حال ماضی در کردی کی) (و همگنان مفعول اولی و نکوی مفعول نایبی و در مواجعه و در غیبت ظرف
 مکان در) (محصول ترکیب) (زوزن پادشاهنک بر کریم النفس و خوشخوی دفتر داری و ایدنی که
 هر کسک مواجعه سنه و حضورنده خدمت ایدر دی و غیبتده هر کسک ایلدنی سوبلر دی
 حاصلی افعال و اقوالندن تمام خلق راضی و شاکر ایدنی * اتفاقا زوی حرکتی در نظر ملک ناستدیده
 آمد مصادره کرد و عقوبت فرمود سرهنگان ملک بسوابق نعمت او معترف بودند و بکران
 مرتین پس در مدت توکیل او رفیق و ملاطفت کردند و وزیر و معانیت رواندا شنیدی * اتفاقا
 بالاتفاق دیمکدر (وی ضمیر غائب خواجه راجعدر) (نااستدیده نامطبوع) (مصادره مفساعله
 یاشندن مصادره در ناحق بره بر کیمه نک مالین المغه دیرل) (عقوبت بونده اشکجه معنایه در
 (سرهنگان الف و نون ادا ت جمعه بونده چاوشلر دیمکدر) (ملکه اضافتی لایمه در) (با حرف
 صله) (سوابق سابقه نک جمعه) (نعمته اضافتی صفتک موصوفته اضافتی در) (تقدیری بیع
 سواقتدر) (او خواجه راجعدر) (معترف مفر معنایه در) (بایته حرف صله) (شکران لایمه) (مرتین
 اسم مفعول در افتعال باشند لیکن صحاحده مرتین اخذ الزهن دیمش) (پس مناسب اسم فاعل
 اولقدر تقدیر) (بودند مفعول در قرینه سابقه ایله یعنی اوزر زنده نعم سابقه سی جوق ایدنی شویله که
 شکری عهده سندن کله مر زدی) (پس یوزر اولجه مدت زمان معنایه) (و توکیله اضافتی
 مصدره اضافتی) (و اوصیبر نه مصدرک مفعولنه اضافتی در) (رفق زانک کسریله و فاک سکونیه
 ملاحت یعنی یوشغلی) (و ملاطفت عطف تفسیری) (کردندینک رفق مفعول) (و در مدت ظرف
 زمانی زجر زانک فحیله سوزمک و از ارامق معنایه در) (معانیت مفاعله ایدر نه مصدر در عاقبت
 عطف تفسیریدر) (روا جاز معنایه در) (ناشنیدی با حرف حکایتدا شنیدنک زجر مفعول

ردکافی

رد شمعی

رد سروری

رد شمع

اول (و رولانیسی زجرنی جائز طومر زدی دیمکدر) (محصول ترکیب) اتفاقا مذکور خواجده دن
 بادشاه نظر ندمه برنامطوب و نامقبول حرکت صادر اولدی آنک مالی الدی واکا اشکجه پروردی
 بادشاهک اوزرینه حواله اولان جاوشلری خواجدهک دوات واقیالی و منصبی زماننده کوردکری
 احسان و کرمته معترف و مقرر ایدی یعنی بر مرتبه لطفی کورمشلر ایدیکه فراموش ایلکه ممکن
 دکل ایدی واول احسان وکرمته وایمت سابقه منته مرتبه ایدی یعنی شکرینک عهده سندن
 کله عشار ایدی کانه که شکرینته مرهون ایدی حاصلی نعمتک بمنور ایدی پس انک اوزرینه موکل
 وحواله اولدقاری مدنده اکارفق و ملاطفت ایلر زدی و زجر و معافی جائز طومر زدی حاصلی
 رعایت ایدر زدی و جوار و حقانی لایق کورمز زدی * قطعه * صلح بادشمن اگر خواهی هر که
 که ترا * در قفایب کیند در نظرش تحسین کن * خواهی فعل شرط دیلر سک دیمکدر صلح مفعول
 صریحی (و بادشمن غیر صریحی) هر که هرگاه دین مخفیدر (که حرف بیان) تر اسکا دیمکدر (فقا کسه
 کننک عیب مقدم مفعولدر) (فقا طرف مکان کننک تحسین مقدم مفعولدر) (نظر طرف مکانی
 ووشان مخفیدر) راجعدر (محصول یت) اگر دشمنه صلح ایدوب یار شقی استرسک وانی کننک و
 دوست ایدوب مکرندن سالم اولیم دیر سک هر بار که اول سنک اردکده عیب و مذمتک و قدح
 و غینتک ایلده سن انک نظر ندمه و حضور و مواجبه سنده تلطیف ایدوب هر وضعی تحسین
 و مدح ایلده هر نه دکلر سنک دل و بد خوی اولور سه البته باذن الله تعالی عداوتی صداقه مبدل
 اولور معلوم اوله که خواهی فعلنک باسی سگوله یعنی سگله اوقنور اما حین تقطیعده یاه کیره
 حرکت و بره * سخن آخر بدین می گذرد مودیرا * سخنش تلخ نخواهی دهش شیرین کن *
 سخن مبتدا اخر لفظ فارسیدر یا سکبد و تقریر ایچون کلور ایتحق (بدین بابونک کی برلده از
 معنای در) (از دهش تقدیر ندمه می گذرد) متعلقدر (مودی اسم فاعلدر افعال بایندن اذ ایدی
 جقا کار معنای در) (و رادایت تخصیص مودینک دیمکدر) (میکند ده متعلق و جمله فعلیه خبر مبتدا
 (مخفیش شین ضمیر مودینه راجعدر) (تلخ آچی دیمکدر) (خواهی فعل نی استقبال معنای شرطی
 متضمن اگر دیر سک دیمکدر) (سخن مفعول اولی و تلخ مفعول ثانسی) (دهش شین مودینه مودینه راجعدر
 کننک دهن مفعول اولی و شیرین مفعول ثانسی) (محصول یت) البته بد کوی و بد زبان مودینک
 اغرننک سنک حقه کده سوز کج و حقار یعنی سنک حقه کده سوز سو بلامکه قادر دکلر البته سوز
 ایدی آچی سوزینی ایشتماک استرسک اغرنی طانی ایله یعنی مدار ایدوب رعایت ایله تا کیم
 حقه کده بد کوی و بد زبان ادا ماسون حاصلی مودینک بد کوی بلغده اختیاری یوقدر همان نه ایلر سک
 ایله انکله مدارا اوزره اول معلوم اوله که بویکی بیت اصل حکایه به چوقلق چسبان دکادر
 (مصراع اولک معنای یعنی سخن تو آخر بدین مودینه میگذرد دین شارح اگر مرادی سخن تودن
 سنک سوز بدینک سوز ایه نکه بعضی شارح بونک توجیه نده یعنی نه سوز ایلر سک آخر مودینک دهانه
 واصل اولور دیمش بوترز بقی محضدر بونی کورم خبر دیوانه سوز ایلر و اگر مراد سخن تودن سکامودی
 البته سوز سوز بیز دیمک اینه شارح معترض و موجه بو کلامی اکیوب بی تقریب دخل ایلر
 بعضی شارح یعنی تحقیق مودی اغرنده کلام اجرا ایلکه قادر در سوزده اغرننک جاری اولور
 و بومعنی مصراع ثانیک معنای مناسب دیمش لیکن زیاده نامناسب سوز ایلش (و بعضی شارح
 دیمش که آخر مودینک سوزی سکادهن وسیله سبیله گذر ایلر یعنی سکا اذاسی اغرننک چقان
 سوز ایلدر در سار اعضا یله دکدر (بوده اغرننک چقان سوزک معنای بیز دیمش و بعضی سوز
 بهر تقدیر مودی و بد زبان دهانه جریان ایدر خبری گذر کاهی یوقدر دیمش بوده تریق
 سوز ایلده سابقه بیز و لک ایلش عنی الله عنهم * انچه معنون خطاب ملک بود از عهده بعضی

شارح اول ابن سید علی
 شارح معترض سروری
 شارح موجه کافی
 رد سروری
 رد شمی
 بد کافی

بیرون آمدن و بقی در زندان بماند * انچه مبتدا اول فسته که دیمکدر معنون بونده معنی دیمکدر
 (خطابه اضافی لامیه در خطابدن بونده مراد امر در) (ملکه اضافده لامیه در) (عهده حق
 معنای در) (و هرزه اضافت ایچون کلندر) (بعضی ده با حرف تکبیر در) (از عهده بعضی بیرون
 آمده متعلقدر یعنی بعضی نک حقدن طشیر کلنکدن مراد ادا ایلکدر جمله فعلیه خبر مبتدا در
 (بقی با حرف سبب) (و با حرف تکبیر) (محصول ترکیب) مذکور خواجده امر ملک مقتضای نسخه
 مصادره و مطالبه اولتان مالک بر مقدر این تدارک ایدوب تسلیم ایلدی و باقی قلات بر مقیدارک
 ادا سندن عاجز قالوب عهده سندن کله مد کیچون زندانه محبوس قالدی * یکی از ملوک ان نواحی
 در خفیه پیغامش فرستاد که ملوک ان طرف قدر چنان بزرگوار ندانستند وی عرق کر دند *
 نواحی ناحیهک جمیدر طرف معنای در) (خفیه خانک ضعی و فاک سکونیه کر لکن دیمکدر
 (پیغام و پیام و پیغم و پیغم خبر معنای در) (فرستاد فعل ماضی مفرد غائب کوندردی دیمکدر
 (فاعلی تحتیه یکی از ملوک که راجع ضمیر در) (که حرف بیان) (ملوک ان طرف لامیه و مبتدا) (قدر
 چنان لامیه) (بزرگوار بزرگ بانک و زانک ضمیر یله در و رانک و کاف سکونیه اولور در عظیم معنای
 (و و اونسبت و تخصیص معنای افاده ایدر عظیم الشان و نیده القدر دیمکدر) (و با حرف وحدت
 (ندانستند فعل نی ماضی جمع غائب بتدبیر دیمکدر قدر چنان مقدم مفعول و جمله فعلیه خبر
 مبتدا در) (وی عزنی کر ندمه متعلق و جمله فعلیه نداشتند معطوف) (محصول ترکیب)
 خواجده زندانه ایکن اول اطرافده اولان سلاطینک بری مخفی خبر کوندردی که اول جانبک
 سلاطینی سنک کی واجب الاحترام و جلیل القدر صاحب دولتک قدرین بتدبیر و حرمتسرتک
 و عزتسرتک ایلدیلر * اگر خاطر عزیز فلان احسن الله عواقبه بیحساب مالتفات کننددر
 رعایت خاطرش هر چه تمامتر سعی کرده شود که اعیان این مملکت بیدار او مقفزند و جواب
 مکتوب را منظر * خاطر عزیز بیانیسه (وفلانه اضافت لامیه) (احسن الله عواقبه جمله دعایه
 معترضه واقع اولش اعرابدن محلی اولماز) (عواقب عاقبتک جمع مکسری منتهای جوعدنددر
 (فواعل و زنی اوزده) (خواجده به دعاء له در الله تعالی عاقبتن کویک ایلسون (یعنی عاقبتن
 خیر ایلسون) (با حرف صله) (جانب ما لامیه) (التفات کننک مفعول صریحی) (و بیحساب
 غیر صریحی) (رعایت خاطر مصدرک مفعولده اضافتدر) (هر چه تمامتر هر نمسه که تمام و کمال
 مرتبه در سعی اوله) (که حرف تعلیل) (اعیان این لامیه و مبتدا) (مملکت مشار ایله) (با حرف صله
 مقفزنده متعلق) (دیدار لفظ مشترکدر یوز ایله کورمک یشنده بونده ایکی وجه یله جائزدر
 مقفزر اسم فاعلدر افعال بایندن (نون و دال ادات جمعدر) (بیدار او مقفزند خبر مبتدا در
 (و جواب مکتوب لامیه) (و احرف تخصیص مشترک جواب مفعولدر) (محصول ترکیب)
 اگر فلان سک خاطر عزیز (یعنی خواجده مذکورک الله تعالی عاقبتن خیر ایلسون بزم
 جائزه التفات ایلر سه) (یعنی بو دیاری قدم شریفی مشرف ایدر سه) (حاصلی بزه کلور سه
 خاطرنی رعایت ایلده و عزت و حرمتده هر نکه ام و او فر رعایتدر انک خصوصتده سعی و اقدام
 اوله (زیرا بو مملکتک اکابر و اعیانی دیدار یشته مقفزر و جمال پر کالی کور مکه مقفزلدر و جواب
 مکتوب بزمه متطرر مذکور مکتوبده خواجده بی غائب برینه تنزیل ایلد کلر نندن بعضی شارح
 مکتوب بالذات خواجده او لیسوب بعضی هوادا رلینه اوله دیوز عم ایلش لیکن وهم ایلش
 زیرا اکابر و اعیان ناسه تعظیم قصد اولند قدغه غائب منزله تنزیل ایلر * خواجده برین
 وقوف یافت و از خطر اندیشید جوابی مختصر چنان که مصلحت دیدر ظهر ورق نوشت و روان
 کردیکی از متعلقان ملک برین واقعه مطلع شد و ملک را اعلام کرد و گفت فلان را که خیس فرموده

رد کافی

باملك نواحي مراعاتت دارد * برين اشارت در مضمون مکتوبه (خطر بونده ضرر و فساد
 معنایه در) اندیشید فعل غاصی مفرد قائب قوی دیکدر (جوابی یا حرف وحدت
 مختصر صفت جوابی) چنان افعال دیکدر (که حرف رابط صفت) دینک مصحح مقدم مفعول
 (بر حرف استغلا) ظهر ورق لامیه مکتوب ارفاسه دیکدر (نوشته مکتوب غیر صریحی در
 وجوب صریحی) چنان که مصحح دید معترضه روان کرد مکمل مقدم مفعول در (معلقان
 جمع متعلقه مکه اضافی لامیه ملک خو استادن بریسی دیکدر (برین واقع یعنی مکتوب
 قصه منه) مطلع طالع تشدیدیه افعال باندن اسم فاعل در کاد اوندی (فلان را الفاظ
 کنایه دندر ورا ادات مفعول) (که حرف رابط صفت) با حرف مصاحبت (ملوک نواحي لامیه
 مر اسلت مفاعله باندن مصدر در مکتوب ملک معنایه (محصول ترکیب) خواجه مضمون
 مکتوبه ووقوف بولدی یعنی مکتوبین قصده اید وکن بولدی و ضرر و فساد دن قور قوی
 یعنی بوسر نهائی بیلوب پادشاهدن کشدی به ضرر و خطر اربشه دیو خوف ایلدی (پس
 کشدی مفعول و مناسب کوردن وجه اوزره کلن مکتوب ارفاسه بر مختصر جواب یازدی
 و کوردی (پادشاهک متعلقات و توابعدن بریسی بوجاه واقف اولدی بعضی مضافان باندن
 بریسی دیش مصاحب اولق لازم دکل اتباعدن بریسی دیکدر کر کیه مصحح و کر کیه
 غیر بریسی (وپاد شاهه اعلام ایلدی ویدی فلان کیمه بی که حبس بیور مش سنین اطراف
 پادشا هله مر اسله سی وازی می کرلی مکتوب بشور * ملک بهم برآمد و کشف این خبر فرمود
 قاصدر ابکر فتندور ساله را بخوانند نوشته بود که حسن ظن بزرگان پیش از فضیلت بنده است
 و شریف قبولی که فرموده اند بنده را امکان اجابت ان نیست * ملک مبتد ابهم برآمد خبری
 (و کشف این خبر مصدرک مفعولته اضافتیدر) فرمود بیوردی (قاصد اضطلاع جارنده
 بیکه دیور و عرب برید دیر بایک فتمبله (ور ادات مفعول) (بکر فتد با حرف تا کید) و مدخولی
 فعل ماضی جمع غایب طوطد بلر معنایه (ور ساله مکتوبه دیور) (ور ادات مفعول) بخوانند فعل
 ماضی جمع غائب (نوشته بود یازمش ایدی دیکدر) (که حرف بیان) حسن ظن بیانه و بزرگانه
 اضافت لامیه (پس باه عربک کسر به آرقتدر زیاده معنایه) فضیلت علمه و کالده از تعلفه
 دیور (بنده اضافت لامیه در) و تشریف قبول مصدرک مفعولته اضافتیدر (و با حرف وحدت
 و تشریف مبتدا) (که حرف رابط صفت) فرموده اند بیور مشردر (بنده را را ادات صله
 امکان اجابت مصدرک مفعولته اضافتیدر) و اجابتک انده بویه در (امکان مبتدا و نیست
 خبری وجهه اسمیه خبر تشریفیدر (محصول ترکیب) پادشاه غمازک غمزدن بحضور اولدی یعنی
 متقض و مضطر بولدی (و بو خبرک کشفی بیوردی) یعنی بو خبرک صحیح بملک و قاصد و حامل
 مکتوب بولمق کر کدر دیدی (پس قاصدی) یعنی حامل مکتوبی طوطد بلر و ملک حضور به
 کتوز دیور (و کاغذی او قودیلر) (رساله ده خواجه یازمش ایدی) (و یا مکتوبه یازمش ایدی
 (یعنی ظهر مکتوبه یازمش ایدی که صاحب سعادتارک بوشده ملک حقه حسن ظنی
 فضیلتدن زیاده در) (یعنی ظن ایلد کلزی فضل و کمال که اول سببه رغبت و التفاته لایق
 اولام) (بنده ده اول حالت بوقدر) و خد متاری قبول تشریفی که بیور مشردر بنده تک
 اتی قبول ایلک امکانی بوقدر (یعنی حضور شریفه مشرف اولق قبولی که بیور مشردر
 (خاصی بزمه اولق شریفه مشرف اولق قبول ایلله بیور مشردر بنده اول تکلیفی اجابت
 و اول فرمانه اطاعت ایلکه مجال و قدرت بوقدر * بحکم ان که پرورده نعمت این خاندانم و ایلک
 مایه تغیر خاطر با ولی نعمت خود بیوفایی توان کرد که گفته اند * با حرف مصاحبت (و حکم

ردشمنی

تشریف بونک کی پرورده
 احسان دیکدر
 شد

بونک

بونک کی پرورده سبب معنایه در (که حرف بیان) پرورده نعمت این اضافتیه لامیه در (خاندان
 اینک مشار الیه) (و میم ضمیر متکلم) (و او حرف حال) (و با حرف مصاحبت) (اندک آرد دیکدر
 قلیل معنایه) (مایه بونده اصل و سبب معنایه در) (و همزه اضافت ایچون کلددر) (تغیر و خاطر
 اضافتیه لامیه در) (بعضی انعام مایه تک اضافتیه قائل دیکدر) (فی الواقع مضاف اولمق
 اصلدر) (لیکن اکثر خلق اضافتیه استعمال ایدر اول جهتدن اضافتیه ذاهب اولدق قدر
 (و کلددر تک سکر نمی بایده اضافتیه واقع در تنگه بوشده اولیه در) (بیت) (الاتاشنوی مدح
 سخن کوی) (که اندک مایه نفی از تودارد) (با حرف صله) (ولی فعل فاعل معنایه در) (و نعمته
 اضافتی اسم فاعلک مفعولته اضافتی قیلنددر صاحب نعمت دیکدر) (و خوده اضافت
 لامیه در) (بی حرف سلب) (وفایی یا سی حرف مصدر در) (کرد بونده کردن معنایه در) (پادشاه
 بوی مضارع وار) (محصول ترکیب) (بیور بلن تشریف قبول ایلک ممکن دکل اول سببه که پادشاه تک
 نعمتک پرورده سی و مری سیم) (و جزئی تغیر خاطر سببه کلددر ولی نعمته و صاحب دولتم
 و فاسر تک ایلک جائز و مفعول دیکدر زرا حکما و عقلا دیکدر * بیت * آن را که بجای نیت
 هر دم کرمی * عذرش بنه ار کند بمری ستمی * آن را که تقدیری آن کس را کدر (بجای با حرف صله
 (و بجای مفعول ضرورت و وزن ایچون) (بونک کی پرورده جایه حق معنایه) (و برلر افزایش
 (جایک نسته اضافتی لامیه در) (هر دم هر ساعت دیکدر کرم ایلک دیکدر) (و با حرف وحدت نوعیه
 (عذرش ضمیر آن کسه راجعدر) (بنه با حرف تا کید) (ونه نونک کسری و هاء اصلیه ایلله قود دیکدر
 (عذرش بنه اتی معذور طوط دیکدر) (ارادات شرط اگر کردن مخفف در با حرف ظرف) (و بحر
 بونک کی پرورده زمان معنایه در) (و با حرف وحدت) (حرف تکبر و ابهام دین عندی سولش) (ستم
 ظلم) (و با حرف وحدت فردیه) (محصول ترکیب) (اولکیمه تک که سکا هر دم و هر ساعت بر نوع
 کرم و احسان و اردر) (یعنی دایما سکا لطیف و احسان و اصل اوله اتی معذور طوط و خاطرک پریشان
 طوتمه اگر سکا بر ندانده بر جفا ایدر سه جاسلی نیجه لطف و احسان کوردیکک کیمه تک بر جفائی
 سببیه اندن و و کردان اولوب ترک و فاسین ایلله بعضی نسخه ده عذرش بنه برینه نازش بکش
 دوشمش و بعضی نسخه عیش مکن واقعدر بعضی شرح جای بونده مکان معنایه در دیش
 یعنی کرمی سنک برو که اولنجه سکا نیجه اولق کرک یعنی سکا زیاده اولمق کرک دیش بوندن
 معلومدر که بو کیمه بومیدانک فاسرندن دیکدر * ملک را حق شناسی او پسند آمد نعمت
 و خلعت بخشید و عذرخواست که خطا کردم و تری کاه بیازدم گفت ای خداوند بنده درین
 حالت شمارا کاهی نمی بیند بلکه تقدیر خدای تعالی چنین بود که مرین بنده را مکر و همتی برسد
 پس بدست تو اولیتر که سوابق نعمت برین بنده داری و ایادی منت * ملک را را حرف صله (حق
 شناسی وصف ترکیبدر حق بلیجی و اکلاهی معنایه) (و با حرف مصدر کسره اویه اضافت ایچون
 کلددر بعضی نسخه ده ملک را سیرت حق شناسی او واقعدر) (پسند مفعول معنایه استمد
 (و عذرخواستک مقدم مفعول) (که حرف بیان) (عذر بی کاه کاهسز دیکدر) (بیازدم فعل
 ماضی متکلم و خده سنی کاهسز انجندم) (گفت خواجه دیدی ای پادشاه) (شمارا رادات
 تخصیص سترک دیکدر) (کاهی با حرف تکبر) (نمی بیند فعل نفی استقبال مفرد غائب سترک کاهکر
 کوزمن بعضی نسخه نمی بینم دوشمش متکلم و خده صیغه سنده کورم دیکدر) (بلکه ادات
 اضراب) (تقدیر خدای تعالی مصدرک فاعلیته اضافتیدر) (چنین بود بویه ایدی) (که حرف بیان
 (مرادات تا کید یعنی را متضمن اولد یعنی معنای تا کید ایدر) (مکر و همتی یا حرف وحدت
 مکر و همت بونده شدت و الم مراددر) (رسد فعل مضارع مفرد غائب فاعل نموده مکر و همت واجع

ردشمنی و کاف

رد کاف

ردشمنی وری

ضمیر در (پس فای جزایه معانسه در) با حرف ظرف دست تولا میه (که حرف تعلیل) سوابق
 سابقه نك جمعیدر نمته اضافتی صفتك موصوفه اضافتیدر اصلنده نم سوابقدر (داری فعل
 مضارع مفرد مخاطب افتده طوئارسین دیمکدر اما استعمالده وارلقدن کنایتیدر ایادی ایدیک
 جمعیدر وایدی بیک جعی حاصلی منتهای جوعدن در منته اضافتی لامیه در (محصول ترکیب)
 پادشاهه خواجده نك حق سناسلخی سیری ووفادارلخی طریق مقبول ومطبوع کلدی یعنی یکندی
 وانصاف ایلدی خواجه به نعمت وخلعت باغشلدی وانندن عذر دیلده که خطایلدیم وستی
 بی کنه ناحق یره انجندم خواجه ابتدای ای پادشاه بنده کز یوسف وصد سزک کنه کز بلیم
 و بوحالده سزیدن کنه اکلام حاصلی بونده سزک کاهکزیوقدر بلکه خدای تعالیک تقدیری
 بویله ایدیکه بونده به بر مکر وه ابریشه یعنی باشیم بر بلا کله پس بوم صیبت وبلا سنک الکن
 اولقی اولیدر زیر بونده نك اوزرنده نیجه نم سوابقك وانعامات متواترک وار در و منته لایق
 و سزا وار اوزرمده ایادی واحساناتك وار حاصلی قن قن نعمتک و کورشم پس بذاتک
 ونحیرک بکا چوق کورغمز وحکما وعلما دیشلر * مشوی * کرکز نندت رسد زخلق مریم * که به
 راحت رسد زخلق نه ریم * کرکز نندکاف بحکم ضعی * زانک قحیله ضرر معانسه اسمدر (رسد رانک
 وسبک قحیله یله فعل مضارع مفرد غائب زخلق رسده و مریمه منلق اولقی قابلدر (وکل وجهه
 (که حرف تعلیل) نه حرف ننی معانده رسده مقیددر (ریم رانک قحی وسکون نوله در دوالم دیمکدر
 (محصول بیت) اگر سکا خلقدن ضرر روزیان ابریشورسه انجمنده و یا کر سکا ضرر ابریشورسه خلقدن
 انجمنده زرا خلقدن کیمسه به نه راحت ابریشور ونه زحمت و مشقت بلکه هب خداندنرتکه بیت ثانی
 بیور * از خدایان خلاف دشمن و دوست * که دل هر دو در تصرف اوست * دان فعل امر مفرد
 مخاطبدر داندندن دانستن در کل یل واکله دیمکدر (خلاف دشمن مصدرک فاعله اضافتیدر
 (دوست دشمنه معطوفدر) و خلاف مفاعله باندن مصدر ثانی در دوستک و دشمنک سنکه مخافتی
 (زیرا بعضی امور ده کشنک دوستیده کنندی به مخالفت ایدر یا خود معنی بویله اوله دوست
 و دشمن سنک خصوصیکده مخالف اولدقلری یعنی دوست صداقت و دشمن عداوت اوزره
 اولدقلری خدادن یل زید و عمرو دن بلاء علی کل حال دوسته وفاق عبارتی مضاف تقدیر
 ایلکه احتیاج یوق (که حرف تعلیل) دل هر دو لامیه در یاه بطنیله (تصرف اوست مصدرک
 فاعله اضافتیدر (محصول بیت) دوستک و دشمنک مخالفتی خدادن یل (یعنی سکا دوستی
 محب و صادق و دشمنی عدو و مخالف ایلین خدادر (زیرا ایکسینک بیه کوکلری خدانک حکمنده
 وتصرفتمده در) یعنی جیبی امور ظاهرا و باطنا خدانک انده در دلبدی کچی تصرف ایدر
 * کرچه تیراز کان همی گذرد * از کاندار پند اهل خرد * همی ها حرف تا کید (می گذرد
 فعل مضارع مفرد غائب بونده چقار کیدر دیمکدر (کاندار وصف ترکیبدر بای طویلی دیمکدر
 اما امر ادبیراندازد (پند فعل مضارع مفرد غائب کورر دیمکدر پندندن (اهل خرد لامیه در
 (محصول بیت) اگر چه ظاهرا اوق یابدن چقار کیدر اما اهل عقل وینش کاندار و تیراندازدن
 بیلور یعنی ظاهرا یابدن چقار اما حقیقتده تیری آنان تیراندازدن و کان اراده بواسطه و آتندر
 اثبتی افعال عبادده بویله در ظاهر اهر فعل زید و عمرو دن صادر اولور اما اول فعلی انلردن
 اصدار ایدن خالق اشبادر که افعال عبادی خلق ایدن اولدر وزید و عمرو اراده آت
 ملاحظه در انجق * حکایت * یکی از ملوک عرب متعلقان دیوان رافرهود که مر سوم فلان را
 چندان که هست مضاعف کنید که ملازم در کاهست و مترصد فرمان و سار خد متکبران
 بلهو ولب مشغولند و در ادای خدمت متهاون صاحب دلی بشند و کمت علو درجات بندگان

روشی

رد کافی

خواجده نشئت
 نه هوا و نه کان و نه کانکش انجق
 ایردین منزله تیری ندای باحق

بدرگاه

بدرگاه حق جل و علا همین مثال دارد * متعلقان دیوان اسم فاعلک مفعولده اضافتیدر (ورا
 ادات مفعول) که حرف بیان (مر سوم بونده وظیفه دیمکدر (فلان الفاضل کلاه دندر فلان
 بنده دیمکدر (مضاعف اسم مفعولدر مفاعله باندن ایکی اول قدر دیمکدر (که حرف تعلیل
 (ملازم درگاه اسم فاعلک مفعولده اضافتیدر (مترصد فرمانده بویله در (سار خد متکبران
 سار بونده باقی دیمکدر (لهو لامک قحیله وسکون ها ایله اویون معانسه در (لعب لامک قحی
 وعینک کسر یله مرادف لهودر (ادای خدمت مصدرک مفعولده اضافتیدر خدمتی ادا ایلره
 دیمکدر (متهاون اسم فاعلدر سست معانسه (درجات درجه نك جمعیدر یوکسک یره چنماغه
 بصمقره دیرلر نکه الحق یره انککه در کات دیرلر در که نك جعی (بند کانه اضافتی لامیه در
 (محصول ترکیب) عرب پادشاهلرنندن بریسی دیوانه متعلق اولان ارکان واعیان امر ایلدیکه
 فلان قولک وظیفه سنی نقدر ایسه بر اول قدر دخی ایلک زرادتیا آستانه مره ملازمت و خدمت
 دیوانمزه مداومت و مواظبت ایلر وهرنه یوزدنکه امر یز وارد اولورسه احسن وجههله برینه
 کتوروب اداه خدمت ایلکه ناظر و حاضر و مترقدیر و باقی خد متکازلر لهو و لعبه وهوا
 نفسارینه مشغولدر و اداه خدمته کاهل وسست یعنی تهاون و تکاسل اوزره دیرلر اهل دل
 اولیادن بریسی پادشاهک بو کلامنی استماع ایدوب دیدی الله تعالی قوللرینک درگاه حقه
 علو درجانی و رفعت مقاماتی بوکا ماننددر یعنی عبادت و طاعتنه ملازم اوللرک مراتبی رفیع
 و پایله لری منیعدر و اتمال و تقصیر اوزره اوللرک ایشلری خدانک لطفنه قالمیدر (فیض
 لن یشاء و یعذب من یشاء والله علی کل شیء قدير * نظم * دو بامداد اگر ایدکسی بخدمت شاه *
 سوم هر اینه در وی کند بلطف نگاه * بامداد ابریه دیمکدر یعنی ایکی صباح (کنی با حرف وحدت
 (با حرف صله) خدمت شاه اضافتی لامیه در (سوم سبک کسری و واول ضمیله اوچجی دیمکدر
 نکه بابلرده بیان اولدی ایدی (هر اینه البنده دیمکدر بر لفظدر (در حرف صله در با معانسه در
 وی ضمیر غائب کسی به راجعه در (کننک فاعلی نحتنده شاهه راجع ضمیردر (با حرف مصاحبت
 (لطف مصدر در ملائمت معانسه (نگاه نظر دیمکدر (کننک مفعول صریحی (و در وی و بلطف
 غیر صریحی (محصول بیت) ایکی صباح اگر بر کیمه پادشاه خدمت کسه و مرتبه ملازمت
 و مداومته بولسه اوچجی صباح اول کیمه به بهر حال لطف و شفقتله نظر والتفات ایلر
 * امید هست پرستند کان مخلص را * که نا امید نکر دندز آستان آله * امید مبتدا (وهست
 خبر پرستنده اسم فاعل در عابد معانسه و کاف بحم ها رستمیدن بدلدر و الف ونون ادات جمع
 نخلصه اضافتی بیانه در (ورا ادات تخصیص (مضراع اول مضراع ثانی به مرهوندن (که
 حرف بیان (نا امید مأیوس مبتدا (نکردند خبری فعل ننی استقبال جمع غائب لفظ مشترکدر
 اولماق و دوغامک پینده (کردیدندن مشتق کاف بحم به (زاه مفرده (ازدن مخففدر (نکردنده
 متعلق (آستان آله لامیه (محصول بیت) خالص و مخلص عابد و زاهدلرک امیدواردر یا معنی
 بویله اوله (خالص و مخلص عابدلر ایچون امید واردر (یعنی امید در که درگاه کبر یادن محروم و نا امید
 و خائب و خاسر اولیدر و رجوع و عودت ایلدر بلکه نظر عنایت حقه مظهر دوشوب منظور
 خدا اوله ل (حاصلی دنیا پادشاهلرینه ملازمت ایدنلر احسانلرینه امید وار اولیجه (پس جناب
 حقه خلوص طوئت ابله عبادت و طاعت ابدنلر امید وارا اولمالری اولی و احراردر بویکی بینی رباعی
 دیو یازنلر اسلوب شعر دن عجب بی بهره ایدنلر و تکر دندی عودت و رجوعه تخصیص ایدنلر
 تقصیر ایللر * مشوی * مهتری در قبول فرمانست * ترک فرمان دلیل حرمانست * مهترمه
 اولویه دیرلر (و زادات تفضیل اولورق دیمکدر و با حرف مصدر (قبول فرمان مصدرک مفعولده

رد شرح جیعا

رد سروری وشی وکافی

اضافیدر (ترك فرمان بنه مصدر ك مفعولنه اضافیدر) (دلیل حرمان اسم فاعلك مفعولنه اضافیدر) (مهری مبتدا و مابعدی خبری) (و ترك فرمان مبتدا) (و دلیل حرمان خبری) (محصول یت) (اولوق و دولت و سعادت بویرق قبول ایله ده در) (یعنی امره امثال ایدوب عبودیت شرطی برتسه کتور مکده در اما بویرقی ترك ایلک) (یعنی امره اطاعت ایلوب ترك فرمان دلیل حرمان و نشان خمیران و سبب خذلاندر) * هر که سیمای راستان دارد * سر خدمت برآستاندارت * هر که هر کس که تقدیرنده (سیماسنك کسر یله علامت و نشان معنایسته در راستانه) اضافتی لامیه در طو غریب سیمای دیگدر (دارد طوتار وار لقتن کنایتدر) (نکه مکرر بیان اولندی) (سر خدمت بیاندر) (بر حرف استعلا) (آستان) (و آستانه اشک دیگدر) (محصول یت) (هر کیمه نك که مستقیم و سعادت لیلک نشانی اوله) (یعنی دائما استقامت طریق اوزره اوله حاصلی) (درانی باقی اولان کیمه سر خدمتی افتدینك آستاق اوزره اولور) (طوتار دیگدر) مراد افتدینك خدمتده اولور و اندن ابرلاز دیگدر * حکایت طای را حکایت کند که هیزم درویشان خریدی بحیف و توانکر از ادای بطرح صاحب دلی پرو بگذشت و گفت * ظالمی یا حرف وحدت (ورادات مفعول) (که حرف بیان) (هیزم دناك کسر یله و زانك ضمیمه) (و هیزم هانك کسری و مینك قحیله اودونه دیرلر عریجه خطب دیرلر در ویشانه اضافت لامیه در) (خریدی یا حرف حکایه صا تون الوردی دیگدر) (هیزم مفعول صریحی) (و بحیف غیر صریحی) (حیف بونده ظلم معنایسته در) (توانکر بونده کوچلی دیگدر) (یعنی غنی و الف و نون اذات جمع) (ورادات مفعول دادی نك مقدم مفعول صریحی) (و بطرح غیر صریحی) (دادینك یاسی حرف حکایه در) (و طرحدن مراد صالقولدر) (پرو و اوتقدیرنده در) (محصول ترکیب) (بر ظالمی حکایت ایدرلر که فقرانك اودوتی کوجله اوجوز بهایله صا تون الوردی و اغنیایه جبر یله صالفتن طریق به صا تودی حاصلی فقرایه و اغنیایه ظلم ایدردی) (زیرا اندر دن اوجوز الوردی و بونلره پیرانی صا تودی بر صاحب دل برکون یا نشدن نچدی ویدی * یت * ماری نوکه هر کرا بیی بزی * یا بوم که هر بجانیشی بکمی * ماری تو اخباره ۳ و انشایه فحلی وار پس برینه قصر ایدنلر تقصیر ایلشار (ماری یاسی ضمیر خطابدر حرف وحدت دین اصابت المامش) (که حرف تعلیل و یا حرف بیان هر کرا هر کیمی دیگدر) (بیی فعل مضارع مفرد مخاطبدر) (پندیدن کور رسین دیگدر (بزی فعل مضارع مفرد مخاطبدر زینندن اور رسین دیگدر) (یا حرف عطفدر او معنایسته) (بوم بايقوش دبد کیری طیردر) (تقدیری یا بومی) (نوکه بنه سابق کیدر) (هر بجا هر قنده دیگدر) (نشینی فعل مضارع مخاطبدر نشینندن اور رسین دیگدر) (بکمی فعل مضارع مفرد مخاطبدر کینندن که مشترکد رفازمی و قو برمی و یولق یینده بونده نخریندن کنایتدر حاصلی کاف عربك قحیله و نونك کسر یله در کینندن مشتقد در نلرا حوال اشتقاقدن آگاه دکل ایلشار (محصول یت) سن ییلاز سین و یاسن ییلا نمی سین که هر کیمی که کور رسین صوق رسین و یا یقوش سین و یا یقوش مبین که هر نه برده اور رسین یعنی هر قنده که قونار سین خراب ایدر سین ابکی مصراعك تقدیرنده ادات تشبیه ابراد ایدن بی وجه ایلش * قطعه * زورت اریش میورد بامام * با خداوند غیب دان زود * زور زانك ضمیمه قوت معنایسته در و نا ضمیر خطاب) (یش باء عربك کسر یله ارتق دیگدر زباده معنایسته) (می رود فعل مضارع مفرد غائب لفظ مشترکدر کتمک و واقع اولق یینده) (یا حرف صله) (ماز دیگدر نحن معنایسته) (با بنه حرف صله در) (خداوند غیب دان بیاندر) (غیب دان وصف ترکیبدر عالم الغیب معنایسته) (زود فعل ننی استقبال مفرد غائب کتمز و واقع اولماز دیگدر اشتراك اوزره) (محصول یت) (اگر زورك) (یعنی قوت قاهره لك

رد سروری

رد ابن سید علی و سروری و شعی و کافی ۳ انشادن مراد استفهام انکاری در

رد ابن سید علی و سروری و کافی رد کافی

قاهره لك بنه زیاده واقع اولوب تجاوز ایدر سه (یعنی فرض و قیاس ایدلوم کیم امرك و حکمك و ظلم و حیفك بزم اوستمه و جهمزده نافذ و جاریدر و زبده بالضروره تحمل ایدوب دفع و منعه قادر دکاور لیکن عالم الغیب اولان خداوند امرك جاری و حکمك نافذ و جور و ظلمك ساری و متجاوز دکادر البتہ غیرت حق بوظایه و بونهدی به تحمل ایلز برکون سنی اخذ ایدر * زور مندی مکن بر اهل زمین * تا دعایی بر آسمان زود * زور مند (معدادات نسبتدر زورلی دیگدر) (و یا حرف مصدر) (مکن فعل نهی مفرد مخاطب ایله دیگدر) (بر حرف صله) (اهل زمین لامیه) (تا حرف تعلیل) (دعایی یا حرف تنکیر و ابهام) (بر حرف صله) (آسمان سنك سکونیه فلك معنایسته در) (زود کتمه و واقع اولیه دیگدر) (محصول یت) (اهل زمین) (یعنی بر یوزنده اولنلره قوت قاهره اظهار ایدوب ظالملق و جفا کارلق ایله تا کیم آسمانه دعا کتمه یعنی کیمه سکا بد دعا ایله زبده مظلومك بد دعای ظالمه البتہ تأثیر ایدر) (دعایی یاسی حرف وحدت طوتار لذت معنادن آگاه دکالرمش * ظالم ازین سخن برنجید و روی از و در هم کشید و پرو التفاتی نکرد اخذ العزۃ بالاثم * ازین سخن مراد آیات مذکوره در) (بر حرف صله) (و او ضمیری صاحب دله راجعدر) (التفاتی یا حرف تنکیر) (اخذت فعل ماضی مفرد مؤنث غایبه و ضمیر غائب مفعول صریحی) (اخنس بن شریف نام منافقه راجعدر) (والعزۃ لفظا مرفوع فاعلیدر اخذتک) (یا حرف معنایسته حرفدر) (اتم کسر همزه و سکون نای مثلث ایله کاه معنایسته در بونده اخذتہ حلقه معنایسته در) (وعزت تنکیر و غیرت جاهلیه معنایسته در مذکور اخنس منافقیندن بردلی طنلی شخص ایدی هر بار که حضرت محمد علیه الصلاه و السلام ملاقی اولسه مسلمان و سنی سورم دیود دعوی ایدردی لیکن برمودی منافق ایدی جوق فسادل ایدردی حتی بعض مسلمینك آکین یقاردی و جوق زیانلر ایدردی (پس اللهدن قورق بویله ایله دینلده کده غرور و تکبر آتی کاه اوزره طوتردی یعنی عنادا فسادی ارتق ایدردی آیت کریمه نك حقیقه خواهسته مطلع اولق استین تفسیر لره مراجعت ایلسون حق تعالیك عزتی اتی طوتدی کماهی سیبله دین عنیدی سوبلوب خطا ایلش فتندر (محصول ترکیب) صاحب دلك مذکور کلاتدن نظام بیحضور اوادی و اندن اعراض کوسرتوب یوزین به رازاردی یعنی عبوس الوجه اولدی و اکا هیم التفات ایلدی زباده تنکیر و غرورندن * تاخی که آتش از مطبخ در انبار هیزم مش فناد و سار املاش بسوخت و از پستیزم رخا کستر کر مش نشاند * تا انتهای غایت ایچوندنالی معنایسته) (شی یا حرف وحدت) (آتش مبتدا) (مطبخ اسم مکاندر قیح یا بندن بمک بشوره جک بر دیگدر) (در حرف صله با مع معنایسته) (انبار معروف هیزمه اضافتی لامیه در) (شین ظالمه راجعدر) (سار بونده جمع معنایسته در باقی معنایسته در) (نحلی وار) (املا که اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافیدر املاک ملک جمیدر میك کسری و لامك سکونیه) (یا حرف تاکید) (و سوخت فعل ماضی مفرد غائب لازمه متعدی یینده مشترکدر بونده ایکیکنه ده تحمل وار لیکن افتاده و نشانده نسبت متعدی اولور فتامل) (پستربای عجمك کسری و سکون سنبله دوشك دیگدر) (زومه اضافتی بیاندر) (خاکستر کاف عربك کسر یله و سکون سنبله کل در عریجه رماد دیرلر رانك قحیله) (کر مه اضافتی بیاندر) (وشین بنه ظالمه راجعدر) (نشاند فعل ماضی مفرد غائب اوج فعلك فاعلاری تحتله مستکن ظالمه راجعدر) (محصول ترکیب) (ظالم مذکور خلقله بومعامله بی ایدردی بر کیمه دك که مطبخدن آتش اودون انبار بنه دوشدی و جمیع املاک بی و یا اودوندن غیر املاک بی به یاقدی و یا اندردی دخی بومش دوشکدن اتی اسیحق کوله اوتورندی یعنی عزتدن و حضور دن ذات و هوایه دوشدی حاصلی اسباب و املاک یا غمغه خوار و حقیر اولدی ساری بونده بقیه معنایسته اخذ ایلین سروری به تقلید

رد سروری و شعی و کافی

رد شعی

دکاور دن غم الکاف از یسوی الزام
اکثر دهون الاول و ثانی
مطبخ

رد کافی

ایلیش لیکن فیہ مافید * اتفاقاً همان صاحب دل برو بگذشت شنیدش که بایاران همی گفتند اتم که
این آتش از یکادر سرای من افتاد گفت از دود درویشان * بوگایده هر پرده که صاحب دل
غباری مذکور در حضرت شیخ گندی مراد در برزواله عند الله تعالی (محصول ترکیب) اتفاقاً همان
مذکور صاحب دل ظالم یا نندن یکدی یعنی اولدینی بره اوغرا دی ایشندی که ظالم بارانه
سو بلدی تلزمکه بو آتش بنم سرایه فندن دوشندی و بو مصیبت بکاره دن کلدی مذکور
صاحب دل حریفه دیدی بو آتش سنک سرایه یککه فقرا نك دود دندن دوشندی یعنی فقرایه
ایلدیک ظالم و جفا سبیل بو مصیبت اوغرا نك وانلرک بد دعا سی وآه سوز ناک ایله خانقانت
یانوب بی نام و نشان اوادی ناشی بونده واقع اولان بگذشته می بول و متعلقدر دین وهم ایلیش
فتا مل * قطعه * حذر کن زدود درونهای ریش * که ریش درون عاقبت سر کنند *
(حذر کن حالت و ذلک فحیه لریله صا قن دیمکدر (دود درونها اضافی لامیه در وریشه
اضافت بیانیه در بونده ریش یاره لی دیمکدر مجروح معنایه (که حرف تعلیل (ریش
در و ن لامیه در در و ن بونده قلب مراد دریاره لی یورک و مجروح دل (سر کنند باش ایلر
یعنی اوج و برر حاصلی تأثیر ایدر دیمکدر (محصول بیت) مجروح کوکلر تو توندن حذر ایله
یعنی شکسته خاطر آهندن و بد دعا سندن احتراز ایله حاصلی کینه نك بد دعا سین الم
زیرا عاقبت ریش دل اوج و برر یعنی سنده اثرین اظهار ایدر حاصلی سنی مجروح و ریشان ایدر
(درونهای ریشک تقدیر بی ریش درونها در دین تقدیر خلل و برش (در و نه های ریش
وصف ترکیب در دین ترکیب اضافیه وصف ترکیبی خوب فرق ایدر مش (بعض شراح
بعضنک کلامی نقل ایلد کدن صکره بو تکلفاتی ارتکاب اصل معنایه عدم اطلا عدن ناشیدر
دیمش قیاس بو تکلفاته دیمک ایدی تنکه جوهری ارتکاب الذنوب اتیانها بیور مش (ذ نوبه
کلک دیمکدر ذنوبی کلک دیمک دکلدر قدر (بعض شراح سر کنند معنایه ریش دون
صاقت اوکلور و آنک اوکلی موز نك هلاک اولما سبله اولسور دیمش برامز توجیه دکل اما
استعمال لریه مطایق اولسد * بهم بر مکن تا توانی دلی * که آهی جهانی بهم بر کند * بهم بر مکن
قرش مورش ایله دیمکدر یعنی بحضور و پریشان ایله (دلی یا حرف وحدت (که حرف تعلیل (آهی
یا حرف وحدت و جهانی یا حرف تنکیر (بهم بر کند قرش مورش ایدر یعنی ز بروز ایدر (محصول بیت)
مادامکه قادر سین بر کوکلی پریشان و بی حضور و تنجیده ایله یعنی کوکل بقمه ز برامز اومک بر آهی
جهانی بری برینه اورر یعنی عالمی خراب ایدر * حاکمیت * بر تاج گنخسر و نوشته بود * کینسر و
سیا و شک اوغلیدر و سیاوش افرا سیاب اوغلیدر تفصیلی شاهنامه زده مسینور و مذکوردر
(نوشته بود یازمش ایدی یازیلن بوقبله در * قطعه * چه سالهای فراوان و عمرهای دراز *
که خلق بر سرما بر زمین بخواید رفت * چه بونک کی بر زده مبالغه افاده ایدر تنکه خواجه
حافظ (چه خون افتاد در دلها) بیور مش یعنی مبالغه خون دیمکدر (سالهای فراوان
بیانیه در فراوان جوق دیمکدر (عمرهای درازده بویه در (عمر بونک کی بر زده زمان و مدت
معنایه تضمین قلنور (که حرف بیان (خلق میتدا (بر حرف (استعلا سر مبالغه (بر حرف استعلا
زمین بر در ارض معنایه (بخواید فعل مضارع مفرد غائب رفت بونده رفتن معنایه زیرا
مضارع معیار ندر بر سرما و بر زمین بخواید رفتن متعلقدر وجهه فعلیه خبر میتدا در
(محصول بیت) نه جوق ییلار و نه اوزون مدت و زمانلر که خلق عالم بر یوزنده بر یاشنر اوزره
یکتوب کتبه ل کرک یعنی بر اوایوب و مقبره مزی با صوب چکنسد ل کرک (بونده چه چندان
معنایه در دینار فارسی بی چندان ییلر لیمش * چنان که دست بدست آمدست ملک بما *

رد کافی

رد این سید علی

رد سروری

رد کافی

رد این سید علی

بدستها

بدستهای دیگر همچنین بخواید رفت * چنان آتچیلین دیمکدر (که حرف بیان (دست بدست
ال دن اله دیمکدر عریجه پدایید دیمکدر (آمدست اصلنده آمده است ایدی حذف و ایضا الله
آمدست اولدی ضرورت وزن ایچون (ملک دیمک ضمیمه ملک و سلطنت معنایه در (بما حرف
صله ملک آمده استک فاعلی در و بما مفعولی (بدستهای با حرف صله (ودستهای دیگر بیانیه
و بالامیه ایکی اعتبار ایله غیر اللره و یا غیر نك اللریه همچنین بونچیلین دیمکدر (بخواید رفت
ینه رفتن دیمکدر (محصول بیت) مملکت و سلطنت نیجه که ال دن اله بره کلدیسه یعنی ملوک
سالفه و سلاطین ماضیه دن نیجه که سلطنت بره انتقال ایدوب کلشدر غیر یلرک اللریه
بونچیلین کتسه کرک یعنی دولتر کیمیه باقی دکل والا بوزمان پادشاهلری دولت و سلطنتی
قنده بولور ل دی مقصود بوقطعه دن بو در که عالمک زیاده فاسنی و عدم بقاسنی ملاحظه ایدنلر
جوړ و ظلمه راغب و دنیا ک مال و ملکینه طالب اولماز * حکایت * یکی در صنعت کشتی بسر آمده
بود سیصد و شصت بند فاخر در دین علم دانستی و هر روز بنوعی کشتی کشتی * صنعت کشتی بیانیه
کشتی بام اصلید ایله کورش معنایه در (بسر آمده حده و غایت کیش یعنی سر آمد و بی نظیر
اولش ایدی (سیصد اوجیوز دیمکدر (واو حرف عطف (شصت الشمس دیمکدر سبته ده
اقتدر (بند فاخر بیانیه بند بام عربک فحیه اول صنعتک هر یار بونده بند دیرل فاخر دن مراد
معتبر و مقبول دیمکدر (در دین علم یعنی در دین صنعت دیمکدر (دانستی حکایت حال ماضیدر
ییلوردی دیمکدر (با حرف مصاحبت (نوعی یا حرف وحدت (کشتی کورش (کشتی یا حرف
حکایه طوتردی دیمکدر (محصول ترکیب) بریسی کورش صنعتنده حد و غایتیه ایشمش ایدی
یعنی اول فتنه ماهر و سر آمد و بی نظیر اولش ایدی اوجیوز الشمس مقبول و معتبر او بون
ییلور ایدی بوضعتدن و هر کون بر درلو او بون ایله کورش طوتر ایدی حاصلی برشته ده هر کون
کورش طوتسه بر کون کوشتر دیک فنی بر کون دینی کوشتر تنکه قادر ایدی و هر کورش طوتدیننده
برغیری هنر عرض ایلمکه مالک ایدی دیمکدر * مکر کوشه خاطرش باجمال یکی از شاگردان
میلی داشت سیصد و پنجاه ونه بندش در آموخت مکرک بند که در تعلیم آن دفع انداختی *
مکر بونک کی بر زده کانه و اتفاق معنایه در (کوشه لغته بو جاقدر اما بونک کی بر زده همان
خاطر کندی مراد در اضافت بیانیه طریقیله (با حرف صله (جمال یکی لامیه (از حرف بیان
(شاگرد معروف (و لف و نون ادات جعفر (میلی یا حرف تنکیر (داشت طوتدی یعنی ایلدی
(پنجاه بام بجمک فحیه و سکون نوله الی دیمکدر (نه نونک ضمی و هاء اصلیه ایله طقوز
دیمکدر حاصلی الی طقوز دیمکدر (بندش ضمیر شا کرده راجعدر (در حرف تأکید (آموخت
فعل ماضی مفرد غائب لازمه متعدی پیشنده مشترکدر بونده متعدی واقعدر فاعلی فحیه
استاده راجع ضمیر در و مفعولی سیصد معطوفاتیه (وبند ضمیر عدد در (مکر ادات استنسا
(یک بند مستثنا (که حرف رابط صفت (در حرف ظرف (تعلیم آن مصدرک مفعولیه اضافتیدر
(دفع مصدر در کدرمک معنایه (انداختی انداخت لغته ایدی دیمکدر اما بونک کی بر زده
ایلمک معنایه تضمین اولمشدر (و یا حرف حکایه در بعض نسخه ده و نهان کردی واقعدر
یعنی ایهال ایدوب تکاسل ایدردی دیمکدر (محصول ترکیب) اتفاق مذکور کشتی کیرک
خاطری کوشه سی شاگرد لرتدن بریشک جالنه میل طوتدی یعنی مائل اولدی حاصلی محبت
ایلدی و اکاهنی و تعلیم و تربیتی غیر یلر دن زیاده اولدی اوجیوز الی طقوز بندی بوقندن
اکا تعلیم ایلدی حاصلی یلدی یکی فتوندن بری اوکر عمدی غیر یلر بی جیسا اوکرندی یعنی
بریندک تعلیمنده ایهال کوشروب انی تعلیمده دفع ایدردی و او کر عمدی حاصلی بر او یونی

رد این سید علی و سروری

رد ابن سید علی
وسروری و کافی

او که عمده تعلیل و بهانه کوسازی زیر پایلوری باشد که چنانکه (آموخت برینه آموزانید با زوب
آموزانیدن متعدد دیوب اما آموزید آموزیدند لازمدر آموختن کبی دیناره دانستن لغتی
او که تعلیل در که علت سو بیلد * بسر در صنعت و قوت بسر آمد و کسی را با او امکان مقاومت
نبودی تا بحدی که پیش سلطان گفت استاد را فضیلتی که بر منست از روی بزرگی و حق
تریست و الا بقوت از و کتر نیستم و بصنعت با او برابرم * پس درن مراد مذکور شا کرد در
(بسر آمد حده و غایتی کندی یعنی صنعتی و قوتی که با حرف مصاحب (او ضمیری بسر را جعفر
(امکان مقاومت مصدرک مفعولنه اضافتیدر (مقاومت بونده قارشو قومقدر یعنی بوفنده
بوکا کیمسه قارشو قوبوب طور عمودی (تا انتهای غایت ایچوندر (بحدی با حرف صله (و یا حرف
وحدت (که حرف بیان (پیش سلطان لامیه (گفت بسر دیدی (استاد را را حرف
تخصیص (فضیلت زیاده لک (و یا حرف وحدت (که حرف رابط صفت (روی بزرگی
لامیه در (حق تریست بینه بویه در (والا ادات استثنا (بقوت با حرف ظرف و یا حرف
مصاحب (از و استاددن (کتر اکسرک و ازرق (بصنعت بقوت کبیر (با حرف مصاحب
(او استاده را جعفر (محصول ترکیب (بسر صنعت و قوتی حد و غایتی ایشدی یعنی فتنده
وزورده گلیل و سر آمد اولدی و هیچ بر کیمه نک انکه مقابله و قارشی قومایه امکان و بحالی
یو غبندی حاصلی فایق الاقران و غالب الامثال اولدی بر حده دک که بر کون بادشاه اوکنده
دعوی مرد فرد فی الفز ایدوب دیدی استامدک بنم اوزریمه فضیلتی و رجائی و مزینی
اولواقی یوزندن و استادم او اوب بکافن کشتی فی تسلیم ایلدی یکی جهند ندر حاصلی اوستده
حق تعلیمی اولدیفندندر والا قوتی اندن اکسک دگم و صنعتی انکه برابرم یعنی بوفنده هر که
اول پیلور اید بونده پیلورم و انکه طبع تشغیل قادرم * ملک را این ترک ادب ازوی پسندیده
نیامد بفرمود تا مصارعت کند مقامی منیع معین کردند ارکان دولت واعیان حضرت حاضر
شدند پس چون پیل مست در آمد بصدد منی که اگر کوه آهین بودی از جای بر کنیدی
استاد دانست که جوان از و بقوت بر ترست بدان شد غریب که ازوی نهان داشته بود باوی
در او یخت جوان دفع آن ندانست استاد بدو دست ار زمین برداشت و بر بالای سر برد و بر زمین
زدغریو از خلق برخاست * ملک را را ادات صله (ترک ادب مصدرک مفعولنه اضافتیدر (ازوی
یعنی پسردن (پسندیده مقبول (تا حرف تعلیل (مصارعت مقابله بایندن مصدر در کور شک
معناسته (مقامی با حرف وحدت (منیع اسم فاعلدر اتصال بایندن و اسع دیمکدر یعنی برکش
بر (معین بونده مصدر مییدر تعیین معناسته (چون ادات تشبیه (پیل مست بیانید (با حرف
مصاحب (صدمت لغتده کوده ایله وجد ایله بر نسته به طوفمقدر اما بونده هیئت و جلالت
و عظمت مراد در (یا حرف وحدت (که حرف رابط صفت (کوه آهین بیانیه در (آهن
دمور (و یا حرف نسبت (و نون حرف تأکید دوره منسوب یعنی دموردن طایغ (بر کنیدی
(بر حرف تأکید (و کندی کاف عربک فخبیله و یا حکایه ایله قویاریدی دیمکدر (بند غریب
بیانیه (که حرف رابط صفت (نهان کزلی دیمکدر (با حرف صله (وی بسر را جعفر
(آویخت یا پشیدی دیمکدر (تکه غلام عجمی قصه سنده بدو دست در سکان کشتی در آویخت
دیدیکنده یا پشیدی دیمکدر بونده ده ایله در (قیاس بدو دستش ایدی شین ضمیرله لیکن
اکثر نسخ ضمیر سر واقعدر قدر (دفع آن مصدرک مفعولنه اضافتیدر (جوان مبتدا ندانست
خبری دفع آن مفعولی (محصول ترکیب (بادشاهه پسردن مذکور ترک ادب مقبول و مطبوع

یعنی اختیار اولد یعنی
جهند ندر
*

کدی

کدی (حاصلی استادی خفته مذکور مدعاسنی بکنیدی پادشاه پیوردی کور شه ل یعنی
امر ایلدی تا کیم استاد و شا کرد کورش طونه ل بر یوک میدان و برواسع مکان تعیین ایلدی
ارکان دولت واعیان حضرت ملک حاضر اولوب کلدیلر اوغلان مست قبل کبی میدانه
کبردی بر هیئت و مهاتله که اگر دموردن طایغ اولسه برندن قویاریدی استاد بلدیکه جوان
اندن قوتده اعلا در اول بند غریبه و فن عجمیه که پسردن کزلی ایدی یعنی اندن اول پشیدی
نهان طونار ایدی اوغلان اول بندله یا پشیدی جوان اول پشیدی دفع ایلمکه بلدی و دفعنه
مالک اولدی استاد پسری ایلی الیه بردن فالدردی و یا شی اوزریمه ایلدی ویره اوردی
خلقدن غریب و فریاد و فغان قالدیدی شبکه عادتدر * ملک فرمود تا استاد را خلعت و نعمت
دادند و بسر را زجر و ملامت کرد که با پرورنده خویش دعوی مقاومت کردی و سر نبردی
گفت ای خداوند استاد بزور و قوت بر من دست نیافت بلکه در علم کشتی دقیقه مانده بود که
از من دریغ همی داشت امروز بدان دقیقه بر من دست یافت استاد گفت از بهر چنین روز
نکدی داشتم که حکما گفته اند دوست را چندان قوت مده که اگر دشمنی کند بتواند * زجر بونده
قافیق و از ارق معناسته در (با حرف مصاحب (پرورنده اسم فاعلدر مری معناسته (خویش
اضافت لامیه در (دعوی مقاومت مصدرک مفعولنه اضافتیدر (بسر نبردی باشد ایلندک (بر من
دست نیافت بنم اوزریمه غالب اولدی دیمکدر (دقیقه دن مراد بر او یون و پرشدر (دریغ همی
داشت اسر کردی و قصصنوردی دیمکدر (و دست را را ادات مفعول (چندان اولقدر دیمکدر
(مدهک دوست مفعول اولی (و قوت مفعول ثانیسی (که حرف بیان (دشمنی (با حرف مصدر
(تواند فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتیده دوخته راجع ضمیر در (محصول ترکیب (پادشاه
پیوردیکه استاد خلعت و نعمت و پر دیلر و سرری زجر و ملامت ایلدی که استادک وولی نعمتکله
دعوی مقاومت و مقابله ایلدک و یا پادشاه جفره مدک و سوز یکی اثباته قادر اولدک دیو بسر دیدی
ای خداوند استاد زور یله و قوتیله بکا غالب اولوب اوزریمه الیه لادی بلکه علم کشتی ده بر دقیقه
قالمش ایدی یعنی بوفنده بر او یون قالمش ایدیکه همیشه انی بدن دریغ طوریدی بو کون اول دقیقه
ایله بکا غالب اولدی و ظفر بولدی استاد دیدی اول دقیقه فی یونجیلین بر کون ایچون صاقدرد که
حکما و عقلا دیمشدر که دوستکه اولقدر قوت و قدرت و یرمه که اگر دشمنک ایلی اولوب کفران
نعمت مسلکته مالک اولور سه سکا ظفر بولقه قادر اوله مبه یعنی عداوته فرصت بوله مبه عداوت
قصه ایدر سه * نشینده که چه گفت آن که از پرورنده خود جنادید * تمذ قول استاد در دبر که
ایشتمش سین که نه دیدی (اول که کندی بسله سندن جفا و جور کردی (یعنی بسله سندن انجمن نه
دیدیکنی ایشتمشکی (یعنی بوقطعه نک خواستی ایشتمشکی * قطعه * یا وفا خود نبود در عالم *
یا مکر کس درین زمانه نکرد * یا بونده ابتداء کلامده واقع اولان اما معناسته در (خود و اورمخیه
اسمه ادات تأکید یلنده مشترکدر (بونده اداتدر اگر چه تکلفه کندی معناسته اسم اولقدده
قابادر (نبود اولدی و یوقدر معناسته در (با حرف عطف (مکر کانه معناسته و ادات تأکید
اولق جاز و اسفنا ایچون الامعناسته اولقدده جاز (کس مبتدا (نکرد فعل فی ماضی مفرد غائب
خبر مبتدا (و درین زمانه ظرف زمان (محصول بیت (یا عالمده هرگز وفا یوقدر (یعنی دنیاده
وفا و حقیقت دید کبری هیچ یوقدر و هرگز او لماش (حاصلی بر فرد دن وفا و حقیقت وجوده
کلامش یا خود زمان سابقده ساده دالک و بونلک زمانده وار ایش (اما بوزمانده هیچ بر کیمه
کیمه به اظهار و ابراز ایلدی (حاصلی مهر و وفا و حقیقت یادیای دنی به هرگز کلامش و یا بر زمان
وار ایش (اما بوزمانده عنفا و کیمیا کبی موجود الاسم و معدوم الحسمدر * کس نیا موخت

علم تیر از من * که مرا عاقبت نشانه نکرد * کس مبتدا (و نیا موخت فعل نئی ماضی) علم تیر
لامیه و مفعول صریح نیا موختدر (وازم غیر صریح و جمله فعلیه خبر مبتدا در) که حرف بیان
مراخی دیکدر (نکردن مفعول اولی) و نشانه مفعول ثانیه (نکرد فعل نئی) (محصول بیت) کیمیه
بندن اوق علیی او اگر غندی یعنی تیر انداز لای علیی تعلیل ایلمدی که عاقبت بی نشان تیر ایلمدی
یعنی هر کیم تیر انداز لای فنی تعلیم ایلمد سه عاقبت بی نشان تیر و هدف سهام ایلمد قصد ایلمدی
بلکه ایلمدی قصه دن حصه یعنی هر کیم بر لطف و کرم و احسان ایلمد سه اندن بکاساءت
و شروضر را بر شدی دیکدر تنکه حضرت یور مشدر (اتق شر من احسن الیه) بودند کثیر الوقوع
حدیث شریف اولماز قنبر * حکایت * درویشی مجرد در گوشه صحرائی نشسته بود
پادشاهی برو بگذشت درویش از آنجا که فراغ ملک قنا غنست سر بر نیا ورد و التفات نکرد
و پادشاه از آنجا که سطوت سلطنت بهم برآمد و گفت این طائفه خرقه پوشان بر مثال حیواناتند *
در ویشی با حرف وحدت (مجرد اسم مفعول در تغیل باشند) (کوشه صحرا لامیه در) و با حرف
وحدت (پادشاهی با حرف وحدت) (از آنجا اول مقام و مرتبه دن دیکدر) (که حرف رابط صفت
(فراغ ملک لامیه و قناعت اضافت بیانیه) (سر بر نیا وردن مفعول) (و التفات نکردن مفعول صریحی
و غیر صریحی محذوف با و تقدیر نه در) (که ینه سابق کیدر) (سطوت سینک فنی و طائک سکونیه
قهر و غلبه معنایه مصدر در نصیر باشند) (سلطنته اضافتی لامیه در) (طائفه خرقه پوشان
بیانیه) (خرقه پوش و صفت ترکیبی در خرقه کیمی معنایه) (یعنی بکار قناتان کیمی و الف و نون ادات
جمع) (بر مثال حیوانات اضافتی لامیه در) (محصول ترکیب) بر درویش (یعنی بر سالک مجاهد بر کوشه
صحرا در خلدن منقطع اولوب عزت کزین و تنهانشین اولمش ایدی اتفاقا در ویش اولدیغی
مقامه بر پادشاه او غرادی اول کوشه در ویشی کوردی مکرر در ویش عالم مر اقبیه وارش ایش
(پس در ویش اول مقامدن که فراغ ملک قناعتدر) (یعنی ملک قناعت عالم و عالمیاندن فراغت
بال و پردیکی جهندن مر اقبیه دن باخین فالدرمدی) (و پادشاه و توابعه هیچ التفات ایلمدی) (و پادشاه
اول مقام و جهندن که سلطنت قهر و غلبه سیدر یعنی سلطنت قهر و غلبه سی جهندن
حاصلی پادشاه لای قهار لای اولدیغی جهندن منقبض و بحضور اولدی یعنی ریجیده خاطر اولدی
و دیدی یعنی یا ننده اولنره سوبلدی که بو خرقه پوشان طائفه سی یعنی صوفیون طائفه سی
و عیابوش زمره سی امثال حیواناتدر که مقادیر نیل بلزر و شاه و کدایی برابر کورر از آنجا ای ازان
سبب معنایه اخذ ایدن ترا فته و اصطلاحه مخالف سوبلش (از آن مقام و ازان جهت معنایه ای ازان
سبب ظن ایلمش و سطوت سلطنتی قوت سلطنته شرح ایلین ضعیف سوبلش * وزیر گفت
پادشاه روی زمین بر تو کذر کرد چرا خد مت نکردی و شرط ادب بجای نیاوردی گفت
بگو ملک را توقع خدمت از کسی دار که توقع نعمت از تو دار و دیکر بدان که ملوک از بهر
پاس رعیتند نه ریا از بهر طاعت ملوک * مذکور پادشاه بویه دیکدر وزیر کلدی در ویش
مجرده دیدی ای درویش (پادشاه روی زمین اضافتی لامیه در) در ویش پادشاهی دیکدر
کذر اسم مصدر در کذر بدندن او غرامه معنایه (کرد فعلیه او غرادی دیکدر) (خدمت نکردی
خدمتدن مراد بونده تعظیمر نیچون تعظیم ایلمد دیکدر شرط ادب لامیه در) (بجای با حرف
صله) (و جای محمل معنایه در) (نیا و پردی فعل نئی ماضی) (مفرد مخاطب کتور مبدی دیکدر
(گفت درویش وزیر دیدی) (بگو ملک را) (حرف مفعول ملکه سوبله دیکدر) (توقع فعل
باشندن مصدر در امید معنایه) (خدمت اضافتی مصدرک مفعول نه در) (کسی یا حرف وحدت
دار فعل امر مفرد مخاطبدر) (دار بدندن طوت دیکدر) (که حرف رابط صفت توقع نعمت

مذکور بیت بر حرفی بیشک
ترجمه سیدر که اولی بود
(اعلم الایمانه) لیکن عربی
بلین شرح ایلمنجه ذوق
ایلمدیکی ایچون یازلمدی

رد شعی و کافی
ارد شعی

توقع خدمت کی در اعرابده دار دفععل مضارع مفرد غائب طور دیکدر (واو حرف عطف
(دیکر دخی) (بدان در ویش وزیر خطاب ایدوب در ییل واکله) (که حرف بیان) (بهر ادات
تعلیل در لاجل معنایه) (پاسه اضافتی لامیه در) (پاس به عجمه اسمدر حفظ معنایه
پاسیدنن مشتق قورومق معنایه رعیته اضافتی مصدرک مفعول نه در) (نون و دال ادات
جمعدر ملوک اعتباریه) (نه حرف نئی) (رعایا دارانک فحیه رعیتک جمعدر معلوم اوله که ناقصدن
فعلیه و زنی اوزره کلن اسم فعلا و زنی اوزرینه جمع اولور) (مثلا قضیه و هدیه وثیه جمعری
قضا یا وهدا یا و شایا کلور فانک فحیه لایله قنبر) (طاعت ملوک مصدرک مفعول نه اضافتدر
(محصول ترکیب) وزیر پادشاهدن مذکور مصاحبتی ایشیدنجه دیدی ای درویش بر یوزینک
پادشاهی سنک اوستکه او غرادی نیچون تعظیم ایدوب خدمت ایلمدک و شرط ادبی برینه
کتور مبدی (درویش وزیر دیدی پادشاهه سوبله و دی ای پادشاه خدمت امیدنی بر کیمیه دن
طوتکه اول سندن نعمت امیدنی طوتار دخی ای وزیر ییلکه پادشاه لرر عینی حفظ و صبات
ایچوندر رعایا سلاطینه خدمت ایچون دکلدر * قطعه * پادشاه پاسبان درویشست * کرچه
نعمت بفر دولت اوست * پادشاه مبتدا (پاسبان بان ادات فاعلدر بی معنایه قورویجی
دیکدر حافظ معنایه) (درویش اضافتی اسم فاعلک مفعول نه اضافتدر و خبر مبتدا در
(نعمت مبتدا) (با حرف مصاحبت سببیتی متضمن) (فر بونده قوت معنایه در و تشدید ضرورت
وزن ایچوندر دولته اضافتی لامیه در) (واوست لفظنه ده بویه در) (بفر مابعدیه خبر مبتدا در
(محصول بیت) (پادشاه در ویشک) (یعنی فقر او رعایانک پاسباندر یعنی ظلمتک شریندن حافظ
و خا مبتدا اگر چه نعمت و حضور فقرا و رعایا یا پادشاهک دولتی قوتیه در یعنی سایه جایتده
آسوده حال و مرفه البال کتورر * کوسفند از بر آیی چوپان نیست * بلکه چوپان بر آیی
خدمت اوست * کوسفند کاف عجمک ضمی و واو و سینک سکونی و فانک فحیه قویونه درل
هر یجه غم درل غینک و نونک فحیه لایله فایرینه بایله ده لغتدر) (بر آیی پای اصلیه ایله ادات
تعلیل و تخصیصدر) (چوپان جیم و بای عجمیه معروف) (کوسفند مبتدا) (برای چوپان لامیه
(و نیست خبر مبتدا در) (بل حرف اضرب) (که حرف بیان) (چوپان مبتدا) (برای خدمت اوست
لامیه) (و خبر مبتدا) (محصول بیت) (یت اولی توضیح و تنویر ایدوب پیورر قویون چوپانه خدمت
ایچون دکلدر بلکه چوپان قویونه خدمت ایچوندر نهایی سوبله و یا یا غلبه متغیر اولور
یعنی انکله قائده لئور * قطعه آخری * یکی امر روز کامران بینی * ذکر برادل از مجاهده ریش *
یکی تقدیری یکی رادر (دکر بر اقرینه سوبله پینیک مفعول اولی در) (امر روز ظرف زمان) (کامران
وصف ترکیبی در را ندندن مراد سور یجی دیکدر مفعول ثانیدر) (ینی فعل مضارع مفرد
مخاطب کورر سین دیکدر) (دکری یا حرف وحدت) (وراداد مفعول بر مقدر پینیک مفعول اولی
ودل مفعول ثانیه) (از مجاهده مفعول غیر صریحی و ریش صریحی) (محصول بیت) (دنیاده
بر شخصی بگون کامران و کامین کورر سین) (یعنی عیش و عشرت و ذوق و صفاده بر مراد
و خوش حال و مسرور و مرفه البال کورر سین و بر غیر یستی و یا غیر یسنک یوره کنی مجاهده
و در دو المدن بحر و ح کورر سین) (یعنی دنیا نیک حال بویه در کیم کیمی ناز و نعمتده و کیمی
هوان و لذتده در * روزی چند باش ناخورد * خاک مغر سر خیال اندیش * روز کی (کاف حرف
تصغیر) (و با حرف وحدت) (چند نیجه دیکدر) (باش فعل امر مفرد مخاطب صبرایله دیکدر) (نا حرف
تعلیل) (و یا حرف غایت) (بخورد فعل مضارع مفرد غائب تا کیم ینه خاک فاعلی) (مغر یستی و ایلمک
سره اضافتی لامیه در) (و خیال اندیشه لامیه و یا یا نیجه ایکی اعتباریه) (خیال اندیش وصف ترکیبدر

مطل

نایا اوک دیشلرینه درل
ایکی دیش الت چکه سندن
وایکی دیش اوست چکه سندن

ترکی در اندیشیدن (محصول بیت) بر نیجه کونیکز صبرایله تا کیم طپراق خیال اندیشک
باشک بینی سنی به و یا خیال اندیش باشک بینی سنی به یعنی بر قاج کون چور یوب طپراق اولنج
صبرایله * فرق شاهی و بندی بر خاست * چون قضای نوشته آمد پیش * فرق شاهی مصدرک
فاعله اضافتدر (بندی معطوفدر شاهی به) بر خاست فالقیدی و رفع اولدی (چون اذات تعلیل
قضا حکم ازلی نوشته به اضافتی باینه) پیش بونده اولدیمکدر (محصول بیت) پادشاهلق و بنده لك
فرق فالقیدی (یعنی ارارنده تمیز و تشخیص فالمدی) چونکه خدایک قضای نوشته سی اوکری به
کلدی (یعنی اینکینکه موت مقدری کلکله ماینلرنده تفاوت و تغایر قالمیوب بر اولدیلمر * ارکسی
خاک مرده باز کند * نشاندن تو انکر از درویش * کسی با حرف وحدت (خاک مرده لامیه در
بجای خاک مرده دن مراد قبریدر) باز کند کافک قحیله اولنجیه قره دیمکدر پس باز تا کیدایچون
کلمش اولور (و کافک ضمیله اولنجیه مجموع مرکب آچه دیمک اولور) نشاندن فعل نی استقبال
اصکلام و تشخیص ایلز دیمکدر (توانکر مفعول صریحی) و از درویش غیر صریحی
(محصول بیت) اگر بر کیسه مرده لك مقبره سنی آچسه (یعنی قازسه غنی بی فقیردن تشخیص و تمیز
ایلز) یعنی مطراغه کرد کدن صکره اینکینک ارآسنی (یعنی ماینلر بی فارق اولان مقبره باینسبه
کفتاردر که پادشاهک و بعضی اغنیایک مقبره سنی طاشله و یا کرمدله و یا کر بجه یارلر و وسنه
انجیه کفتار صررلر اما بودر ویشک بو حاللری اولماز لیکن لایشه لری برابر اولور بعضی نسخه ده
* بالله ان خاک مرده باز کند * نشاندن تو انکر از درویش * جمع صیغه لریله (باز کند فعلی
ضمیه به تخصیص ایلین اوج جهندن خطا ایلش) ضمه به تخصیصده و کردندن اشتقاقده و فتح
کافی ترجیح ایلینه دخل ایلله منده (کند کاف عربینک قحیله کنندندن فعل مضارع مفرددر
دین حکم اشتقاقده خطا ایلش زیرا کند کاف عربینک قحیله کنندندن مشتقدر) (شکه
سابقا قاعده اشتقاق بیان اولش ایدی باز کندک معناسی کاف عربینک ضمیله اولدیغی
تقدیرجه آچه یعنی کشف ایلله دیمکدر کروایله دین حق ادایه مالک دکل ایش * ملک را کفتار
درویش استوار آمد گفت ازمن چیز بخواه گفت آن میخواهم که دیگر زجت من ندهی گفت مرا
بندی بده گفت * کفتار بونده کلام معناسه در (استوار همزه تک ضمی و سینک سکونی و تانک
ضمیله محکم دیمکدر) زجت من مصدرک مفعولنه اضافتی در (ندهی فعل نی مستقبل مفرد
مخاطب (محصول ترکیب) پادشاهه در ویشک کلامی محکم یعنی مؤثر کلدی در ویشه دیدی
بتدن برنسنه استبه در ویش دیدی اتی استرم که دخی بکا زجت وریه سین پادشاه دیدی بکا
بر نصیحت و بر درویش دیدی * بیت * دریاب کنون که نعمت هست بدست * کین دولت
و ملک میر و بدست بدست * دریاب فعل امر مفرد مخاطبدر (در یابیدندن) (در یافتن دن
دین) (و یافتن دن دین حرف درسز اصابت ایلامشار لفظ مشترکدر) کلامغله تدارک بیننده
ایله دیمکدر (اوشمک و کلامق و طویق معناسه در دین اصکسک سو یلش) فهم ایله
دیننده کذلک (کنون شمعی دیمکدر) (که حرف بیان) و با حرف تعلیل (نعمت نای خطاب
معنی جهتنده دمنه معیددر) بدست تقدیرنده (کین) (که حرف تعلیل) و این اسم اشارتدر
دولته (ملک مملک ضمیله سلطنت و مملکت معناسه در) (میرود فعل مضارع مفرد فاعلی
دولت و مملکه را جمع تحتند ضمیر در علی سبیل البذل (دست بدست تقدیری) (از دست
بدست در الدن اله دیمکدر) (محصول بیت) شمعی آخره لازم اولان احوالی تدارک ایدوب
قایم که الکه نعمت و دولت وآر (یعنی فرصت الدن اینکین فوت ایله که صون بشما نلق اصی ایلز
زیا و نعمت و ملک و دولت الدن اله کیدر) (یعنی سندن اول اولنلرک النده فلما دینی کین سنکه

رد سروری
فتح کافی مرجع ابن سید علی در
رد شعی

رد شعی

رد ابن سید علی
رد سروری
رد ابن سید علی
و سروری

الکده قالماز * حکایت * یکی ازوزر ایش ذوالنون مصری رفت و همت خواست که روز و شب
بخدمت سلطان مشغول و بخدمش آمیسد وار و از عقوبتیش ترسان ذوالنون بکر بست و گفت
اگر من از خدای تعالی چنین ترسیدمی که تو از سلطان از جمله صدیقان بودی * پیش
بونده وقت معناسه در (ذوالنون دیمکله دنیا به ایکی کیمسه مشهوردر) برینی انبیا دندر که حضرت
یونس پیغمبر در علیه السلام (و برینی ده اولیا دندر که ذوالنون مصری حضرت تارنددر) (ذوالنون مشایخ
تذکره رنده طبقه اولده یازارلر و اسم شریفی ثوبان در) (و کینتی ابو الفیض در) (ولقی ذوالنون
(و ذوالنون لقبیله ملقب اولمه منده وجه تفصیله محتاجدر) انکی چون ترک ایلدک (ترسیدی و بودی
باری حکایت ایچوندر (محصول ترکیب) و از برندن برینی ذوالنون مصرینک باتنه واردی و همت
دیددی که کیمسه و کوندز پادشاهک خدمته مشغول و دخی خیر و خسانته امیدوارم (یعنی امیدم
و عقوبت و عذابشدن قور قانم ذوالنون بوسوزی ایشدیجک اغلیدی و دیدی بن اللهدن
بونجیلن قور قایدم که سن پادشاهدن قور قرسین صدیقارک برینی اولوردم * قطعه * کر نبودی
امید راحت و ریخ * پای درویش بر فلک بودی * نبودی فعل نی ماضی (و یا حرف حکایه
(امید راحت اضافتی مصدرک مفعولنه در) ریخ راحت معطوفدر بر مضاف تقدیر بیه (یعنی
بیم ریخ) پای درویش لامیه (در ویشدن خر آدعا بد وز اعددر) (بر حرف اعتلا) (فلک
معروف) (بودی فعل ماضی حکایت حال) (محصول بیت) (اگر راحت و نعمت امیدی
اولیایدی یعنی جتنده راحت و حضور امیدی اولیایدی و جهنمه عذاب و عقاب قور قومی
اولیایدی یعنی اگر عباد و زهاد بیت و خلوص طوبیسه مجرد خدایک عبادت و طاعتنه
استحقاق ایچون و ذاتک تعظیم و بیخیل و اجلاله لیا قیچون عبادت ایلشدر درویشک ایانی
فلک اوزره اولوردی یعنی مذکور شرطه عباد و زهاد خدایه عبادت و طاعت ایلسه ل
ملائک مقربین کی عرش عظیمده سیر ایلرلر دی حاصلی مقبول خدا اولورلر دی یعنی مراتب
عالیه به واصل اولورلر دی * و روز بر از خدا بترسیدی * همچنان کر ملک ملک بودی * و راضی
وا کر ایدی ضرورت وزن ایچون تخفیف قلندی (بترسیدی با حرف تأکید) (و یا حرف حکایت
قور قیدی دیمکدر مصراع اول نای به مرهوندر (همچنان انجیلن دیمکدر) (کر ملک اصلی
که از ملک در ضرورت وزن ایچون تخفیف قلندی (ملک بودی ملک اولورلر دی) (یعنی ملک کین
مکرم و معزز اولوردی) (زیرا ملائکه خدادن زیاده قور قار که دائما نظر نده و حضور نده در
(وا کر وزر پادشاهدن قور قیدی کی خدادن قور قیدی ملک کی معزز و مکرم و میجیل
اولوردی) (حاصلی حضرت عیسی کی عوایق و علایق دنیا دن پاک و مجرد اولوب فلکه
عروج ایدوب ملک مرتبه سن بولوردی) (و برینه کر یازانلر شرطی شرطه عطف ملاحظه سن
ایلامشار بعضی شراح بوینک مصراع نایسنی) (چوملک بر فلک ملک بودی) (بازوب لامک کسر یله
اواکیده و قحیله نایسنده واکر قافیه رعایای اولیایدی اینکینجیده کسر لامک وجهی و ازیدی
دیمش) (واکر صحیح نسخه رده مذکور مصراع بدلی همچنان کر ملک ملک بودی اولکینک
کسری و نایتنک قحیله دیمش صحیح نسخه رده اولانی ترک ایدوب غیر صحیحی باز نای غرابندندن
بوک صحیحی یللوب اکه اعتراف ایلدکدن صکره * حکایت * پادشاهی بکشتن بی کاهی فرمان
داد گفت ای ملک بموجب خشمی که ترا بر منست از از خود بجوی گفت چه گونه گفت این
عقوبت بیک نفس بر من برآید و بز آن بر تو جاوید بمائد * پادشاهی با حرف وحدت (بکشتن
با حرف صله) (بی کاهه اضافتی لامیه در بر مضاف تقدیر بیه شخصی بی کاه دیمکدر) (حاصلی
مصدرک مفعولنه اضافتیدر) (و یا حرف وحدت) (فرمان داد فرمان و پردی یعنی پیوردی

رد شراح جیعا

رد ابن سید علی

(گفت بی گناه دیدی) با حرف مصاحبت (موجده فتح جیم و کسر جمده جائز در فتحه
مقتضا معنایه و کسر یله سبب معنایه فتنه) (خشمه اضافتی لامیه در) (و یا حرف وحدت
(که حرف رابط صفت) (ترا سنك دیمكدر) (آزار خود مصدرك مفعولیه اضافتی در) (بحوی
فعل نهی مخاطب جویدندن دیله دیمكدر) (چه گونه نوجهله ونك كی دیمكدر
(عقوبت بونده عذاب معنایه در) (يك با حرف نطفه) (نفس كندی معنایه وساعت
معنایه اولوق جائز) (برآید حاصل اولور دیمكدر یعنی تیز بگر) (و بزه آن اضافتی لامیه در) (بزه
باه عریضك فتحیه کاه معنایه در) (جاوید ابدی حاصلی باقی و دائم) (بماند فعل مضارع
مفرد غائب قالور دیمكدر مانیدنن مشتق مانیدنن دینلر غلط ایللر) (محصول ترکیب)
برپادشاه بر بی گناه مظلومی قتل پیوردی اول مظلوم دیدی ای پادشاه بنم اوزر بیه اولان
خشم و غضبك سببیه و مقتضایه) (حاصلی بی قتل ایلکله کند یکی انجیدوب آزار ایلله
زیرا حدت نفس مقتضایه بی هلاک ایدرسین لیکن سن بدن زیاده زحمت و ضرر چکر سین
پادشاه دیدی سنی قتل ایلکله بن نوجهله متضرر اولورم) (مظلوم دیدی بکا ایده جکک
عذاب و عقوبت بنم اوزر بدن برانده و برنفسده تمام اولور) (یعنی برنفسده انک المندن قورتلور بن
اما انک کاهی ابد الاباد سنك اوزر کده قالور زیرا قتله مستوجب دگم که بی قتل ایلکله سن
آخرتیه معذب اولیاسن * رباعی * دوران بقا چوباد صحرای بگذشت * نطفی و خوشی و زشت
وزیا بگذشت * دوران بقا لامیه زمان بقا دیمكدر) (یعنی زمان حیات زرباقادن مراد حیات در) (جو
ادات تشبیه در) (باد صحرای لامیه صحرایه تخصیص ضرورت وزن و قافیه ایچوند و الا باد مطلقا
سریع المرور در صحرایه و عمرانه نسبتی برابر در) (بگذشت با حرف نا کید) (گذشت فعل ماضی مفرد
غائب یکدی دیمكدر بونك کبی برلده اولاجنی اولش برینه تنزیل ایدوب ماضی فعلیه تعبیر
ایدرز تنك قرآن عظیمه مواضع عذیده ده خصوصا قیامت احوالنده واقعدر) (پس بونده
بگذرد معنای و یروب بو مقوله مواضعه معنای ماضی معتبر دکلدر دیو و یکدی دینلره
دخل ایدن بی وجه سويلش) (نطفی یا حرف مصدر) (خوشی ده بویه در مراد خوشیدن
لذت در) (زشت چرکین) (زیبا لفته برافشدر اما بونده خوب معنایه در ضرورت
وزن و قافیه ایچون زیبا دیمش) (محصول بیت) (زمان حیات بی ثبات باد صحرای کبی
سرمهله یکدی یعنی باقی قالمادی) (حاصلی عمر هر نه قدر که مدود و مطول ایده ده دوکنسی
مقرر در پس یکمیش حکمنده در) (ایمدی دنیاه لذت و لذتسزلک و کوزل و چرکین هر نه ایه
یکدی کندی باقی قالمادی) (باه مصدر بار ضرورت وزن ایچوند و الا زشت و زیبا به
نسبت بالازم دکل) (یعنی آبی و طول و چرکین و کوزل دنیادن کجوب کندی باقی قالمادی
* پنداشت ستمگر که ستم برما کرد * در کردن او بماند و برما بگذشت * پنداشت ظن ایلدی
(ستمگر ستم ظلم) (و کر کاف عجمك فتحیه و کاردن مخفف ادات فاعلدر بی معنایه سنجی
یعنی ظلمجی معنایه) (که حرف بیان) (بر حرف صله) (کردن بیون ضمیره اضافتی لامیه در
(بماند فعل ماضی قالدی دیمكدر) (برما ازما دیمكدر) (محصول بیت) (ظالم ظن ایلدی که بزه ظلم
ایلدی یعنی خیال ایلدی که جور و جفائی بزه ایدوب کندی حضور و صفا سوردی لیکن
خبری بوق که بزدن برانده کجوب کندی و کاه و مظلومه سی ابدی کند بونك بونده قالدی زیرا
دنیاده بد نام اولوب آخرتیه عذابن چکر العباد بالله من غضب الله * ملک را نصیحت
اوسودمند آمد و از سر خون اودر گذشت و عذر خواست * پادشاه بی گناهک نصح و پندی
فانده لی کلدی یعنی تا بر ایلدی وانك قتل سودا سندن یکدی یعنی قتلدن عفو ایلدی و عذر

رد این سید علی و سروری

رد کافی

دیلدی که

دیلدی که سنی ناحق بزه قتل ایدوب اولو کاهه ارتکاب ایده یوردمکه آخرت اوینی یسا یوردم
زیرا قتل نفسی بغیر حق ایده یوردم دیدی حاصلی لطف و احسانه خاطرین تسلی ایلدی
* حکایت * وزرای نوشیروان در مهمی از مصالح مملکت اندیشه میگردند و هر یکی بروفق
دانش خود رأی میرد ملک نیز همچنین اندیشه میگردد بزر جهر را رأی ملک اختیار افتاد
وزیران در سر گفتندش رأی ملک راجه مزیت دیدی بر فکر چندین حکیم گفت بموجب
آن که انجام کار معلوم نیست و رأی همگان در مشیت خداست که صواب آید یا خطا پس
موافقت رأی ملک اولیترست تا اگر خلاف صواب آید بعلمت متابعت او از متابعت او این باشم *
(مهم بونده ضروری معنایه در) (و یا حرف وحدت) (مصالح مصلحتك جعبه در) (مملکت
اضافتی لامیه در) (اندیشه فکر معنایه در) (میگردند حکایت حال ماضی ایلر دی دیمكدر
(وفق مصدر در موافق معنایه) (دانشه اضافتی) (و خود لامیه در) (رأی یا حرف وحدت
(میرد فعل حکایت ماضی اورزدی دیمكدر) (نیر دخی معنایه در) (همچنین وزیر یکی دیمكدر
(میگرد فعل حکایت ماضی ایدردی دیمكدر فاعلی ملکدر) (بزر جهر را را ادات صله) (رأی ملک
لامیه در) (افتاد دوشدی یعنی واقع اولدی معنایه فعل ماضی مفرد غائبدر) (معلوم اوله که
می ایلله مصدر فعل ماضی حکایت حال ماضی به دلالت ایدر پس بونك ماضی خالص
معنای و برناری حرفك معنای ضایع ایللر) (وزیران مبتدادر) (سری یعنی خفیه) (گفتندش
ضمیر بزر جهره راجع و فاعل وزیر و جمله فعلیه خبر مبتدادر) (رأی ملک را را ادات
تخصیص ملک رأینك دیمكدر) (مزیت میك قتی و زانك کسری و یاه مشدده نك فتحیه
فضیلت یعنی ارتفاق معنایه در بو بر مصدر در که فعلی بوقدر یعنی مستعمل دکلدر) (گفت
بزر جهر دیدی) (با حرف مصاحبت) (موجب جیمك کسریله سبب دیمكدر و فتحیه مقتضی
معنایه در) (آن لفته اضافتی لامیه) (که حرف بیان) (انجام اخر و صولك معنایه در) (کاره
اضافتی لامیه در) (انجام مبتدا و نیست خبری) (و رأی مبتدا همکنانه اضافتی لامیه در) (همکنان
هانك قتی و میك سکونی و کاف عجمك کسریله جیع معنایه اسمدر) (مشت ادات معنایه
مصدر در) (یعنی مصدر میی الله اضافتی لامیه در جمله ظرفیه خبر مبتدا) (که حرف بیان
(صواب طوغری) (و خطا کری پس شرطك جوابه داخل اولان فا معنایه در
(موافقت رأی ملک لامیه و مبتدادر کلام) (اولیترست خبری) (تا حرف تعلیل) (خلاف صواب
مصدرك مفعولیه اضافتی در) (با حرف مصاحبت) (علت متابعت لامیه) (معنایه او مصدرك
فاعلنه اضافتی در) (ایمن همزه نك و میك کسریله وارا رانده سکون یا ایلله امین معنایه در) (باشم
فعل مضارع متکلم مع الفیردر باشندن بونده اولور دیمكدر) (محصول ترکیب) (نوشیروانك
وزیرای امور مملکت و مصالح دولت خصوصنده بر مهم امرده و ضروری حالده تدبیر و مشاورت
ایدرلر دی و هر بری کندی بلد یکی اوزره بر رأی و تدبیر ایدردی پادشاهده بونلر کبی
بر رأی و تدبیر ایدردی بزر جهره پادشاهك رأی و تدبیر مختار واقع اولدی یعنی
انك رأی ترجیح ایلدی سایر وزیرك رأی و تدبیرنه وزیر بزر جهره خفیه دیدیلر
پادشاه رأی و تدبیرنك فضیلتی و مزیتی کوردك بوقدر حکیمك فکر و تدبیر اوزره
بزر جهر دیدی اول سببیه ترجیح ایلدم پادشاه فکر بی که ایشك صوکی معلوم دکلدر
و جیعنك فکر و تدبیر ایلله تعالینك ارادت و مشیتند در که صوامی کله و یا خطای یعنی
خیج تدبیر و تصرف خدا انك ارادته مفسددر صوابمدر خطایمدر اندن غیر کیمه بلز
پس پادشاهك رأی و تدبیرنه موافقت ایلک اولی در تا کیم اگر راه صوابه مخالف کلور سه اکا

مطل

رد شعی و کافی

مطل

منا بعت سبيله معانیدن و خشم و غضبیدن امین اولوز * منوی * خلاف رای سلطان
 رای جستن * بخون خویش باشد دست شستن * خلاف رای سلطان اضافتری لامیه در
 (رای جستن مصدر ینک مقدم مفعولیدر) بخون یا حرف مضاجبت (خون خویش لامیه در
 و شستن مصدر ینک مفعول غیر صریحیدر) و دست صریحی (محصول یت) پادشاهک
 رای وند بیرنه مخالف تد بیر استمک یعنی انک ایلدیکه تد بیرنه مخالف تد بیر طالب اولمق کندی
 قایله ال بو مقدر یعنی پادشاه مخالف ایلک کندی جانندن و باشندن کیمکدر زرا اولوالامره
 اطاعت لازمدر * اگر خود روز را گوید شبستان * بیاید گفتن اینک ماه و پروین * خود
 ادات تا کید (روز را ادات مفعول گوید ک مفعول اول) و شبستان تانیسی (و این اسم
 اشارتد شبه) یا حرف استقبال (بیاید فعل مضارع مفرد غائب کرک دیمکدر بیایدنن بایستندن
 دینلر خطا المشر (اینک اشته دیمکدر) پروین اولکر بلند زینه دیرل (محصول یت)
 اگر پادشاه فرضا روز روشنه یو کیمه در کوندز دکلدر دیرسه اکا موافقت ایدوب کلامی
 تصدیق و تأیید ایدوب کر چکدر پیوردیگر حقیقت حال اشته آی و اشته اولکر کورینوب
 آشکاره طور دیمک کرک (ظاهر بودر که حضرت شیخک پیوردینی ظله وجوده متعلق
 سوز اولمق یعنی برده در والا ظله متعلق سوزده تصدیق ظلم صریحدر * حکایت * شبادی
 کسوان بر تافت که من علویم و با قافله حجاز بشهر در آمد که از حج می آیم و قصیده
 پیش ملک برد که من گفته ام * بونده نعمش دادوا کرام کرد و نوازش بی کران فرمود ترکیبی
 زیاده ایلین زائد سويلش که هیچ بر نسخه ده بو موجود دکل * یکی از ندمای ملک در این
 سال از سفر آمده بود گفت من اورا در عید اضحی در بصره دیدم حاجی چه گونه باشد
 و دیگری گفت پدرش نصرانی بود در ملاطبه علوی چه گونه باشد و شعرش در دیوان انوری
 یافتند ملک فرمود تارنندش و نی کنند که چندین دروغ چرا گفتی گفت ای خدا وند روی
 زمین سخنی دیگر بگویم اگر راست نباشد بهر عقوبت که فرمای سزا وارم گفت آن چیست
 گفت * شبادینک قحیله زراق معناسنه در ننگه بو ستانده پیورمش (یت) کره بر سر بند
 احسان مرین) (که این رزق و شیدست و آن مکروفت) قصه خواننده ده شباد دیرل پس بو بر لفظ در که
 رومده و بجمده مستعملدر دیو مجمل قویان ظاهر بودر که معناسنی بلسه مهمل قومردی
 و غیری به دخل ایلردی (شباد کذاب معناسنه در اما بونده نخستند و ظریف معناسنه در
 دین نخستند افزا ایلش (کسو صاج بلوکی) بر تافت آوردی دیمکدر امیرل صاچلری
 آوردیکی کی (که حرف بیان) علوی یا حرف نسبت علی به منسوب دیمکدر (حاصلی امام علی
 اولادنه دیرل) قصیده یا حرف وحدت و همزه حرف توسل (پیش بونده قف معناسنه در
 (عید اضحی قربان بیرامنه دیرل) ملاطبه سیواستدن آمد بولنده بر شهرک اسمیدر (انوری
 شعراء متفقد میندن بر مشهور زورلی شاعرک مخلصیدر اولولغنه دیوانی دلالت ایدر
 (محصول ترکیب) بر شباد صاچلری آوردی امیرل کی که بن علوی بم یعنی امیرم دیو و حجاز
 قافله سبله شهره کیردیکه جدن کلور بن دیو و پادشاه بر قصیده صوندیکه بن سويلند دیو
 اتفاقا اول ائشاده پادشاهک ندماستدن بریسی یعنی مصاحبانندن بریسی اول یل سفر دین
 کیش ایدی دیدیکه بن بو شبادی قربان بیرامنه بصره شهرنده کوردیم حاجی نیجه اولور
 و حجابله بله شهره کیرمکدن حج نیجه ثابت اولور و بر مصاحبی دینی دیدیکه ملاطبه شهرنده
 بابایی بر نصرانی ایدی یعنی بر نصرانیستک اوغیلدر پس علوی نیجه اولور و حقیقتد شرف
 نوجهله ثابت اولور و صوندی یعنی شری دیوان انوریده بولدیلر (حاصلی اوج جهنیدن

رد ابن سید علی و سروری

و سروری

و سروری
رد شعی

کندی

کندی ظاهر اولدی پادشاه پیوردیکه انی آورده ل و شهر دین سوره ل که بو قدر بلانی نیچون
 سويلند دیو (شباد دیدیکه ای بر یوزینک پادشاهی بر سوز دخی سويله بن اگر کر چک
 اولمازسه هر عقوبت و جفا که پیور سین لایق و سزا وازم پادشاه پیوردی اول سوز ندر
 شباد دیدی * قطعه * غری کرک ماست پیش آورد * دو پیمانه آبست و یک چجه دوغ *
 غری یا حرف وحدت (کرک تا ضمیر خطاب) ماست سین و ناک سکونیه بو غرت دیمکدر
 (پیمانه او چک چجه ترکیبه چمچق دید کلرینر که بوز اجبار استعمال ایدرل کیمه دینلر
 افزا ایلدیلر (محصول یت) بر غریب یعنی بر مرد غریب اگر حضور یک وقتکه بو غرت
 کنور سه ایکی پیمانه می صو و بر چجه سی ایراندر یعنی کنور دیکه بو غرت مزوردر
 صافی بو غرت دکلدر حاصلی کنور دیکه نفسنده صوایله ایراندر پس بو غرت کنوردم
 دیو کذب ایلش اولور یا ندندر که عادتا اکا زجر و عتاب و عقوبت اولماز و بکا اولور * کرا زنده
 لغوی شنیدی مریخ * جهان دیده بسیار گوید دروغ * لغولا مک قحی و سکون غیله کلام
 باطله دیرل (و یا حرف وحدت) مریخ فعل نهی مفرد مخاطبدر رنجیدنن انجمنه دیمکدر فعل
 لازمدر جهان دیده وصف ترکیبی در سیاح معناسنه در (دروغ کذب معناسنه در) (محصول یت)
 پادشاهم بو غرت کنورده نک کذبیدن انجمن سین پس بن بنده دن ده بر نام مفعول فعل و بر بهتان
 قول ایشندکسه بحضور اولوب بکا عتاب و عقاب ایلوب معذور پیور زرا جهان دیده
 و هرزه کرد هر جایی اولان کیمه جوق کذب ایدر ایمدی اکا اعتبار ایدوب جفا و جور
 ایلما مک کرک * ملک بخندید و گفت ازین راست سخنی در عمر خود نگفته بفرمود تا آنچه مأمول
 اوست مهیا دارند * عمر خود لامیه در نگفته ده یا ضمیر خطاب و همزه حرف توسل همزه
 خطاب ایچوند دین خطابه قابل دکل ایش (تا حرف تعلیل) (ما مول اسم مفعولدر نصر
 باندن امید لغش دیمکدر یعنی امید ایلدیکه نسته (مهیا حاضر دیمکدر) (ذرائد فعل مضارع
 جمع غائب طوتارل یعنی ایلده ل) (محصول ترکیب) پادشاه بوا یکی ینک مضمونه کولدی و دیدی
 بوندن کر چکرک سوزی تمام عمر کده دیماش سین پس پادشاه پیوردی ناهره که امید
 ایلدیه یعنی اتدن وطوندن واقچه والتوندن حاصلی دلدیکه نه ایسه آتی حاضر ایدوب
 و بر دیلر و حاجتن پیوردیلر تا کیم خوش دل اوله * حکایت * آورده اند که یکی از وزیران
 رحمت آوردی و صلاح همکنان جستی اتفاقا مخاطب ملک گرفتار آمد همکنان در موجب
 استخلاص اوسعی سکردند و موکلان بروی در معافش ملا طفت کردندی و برزگان
 دیگر در سیرت ینک او پادشاه گفتند تا ملک از سر خطای او در گذشت صاحب دلی برین
 حال اطلاع یافت و گفت * آورده اندر وایت المشر یعنی راویلر روایت المشر (زبردست و وصف
 ترکیبی در وائف و نون ادات جعدر یعنی رعا یا و فقر و الی الله اولان کیمه ل) (آوردی یا حرف
 حکایت) (صلاح همکنان لامیه جیعنک ایلکنی و فائده سنی دیمکدر) (جستی نسته یا حرف
 حکایت استزدی) (موجب کسر حمله سبب دیمکدر) (استخلاصه اضافتی اسم فاعلک مفعولنه
 اضافتیدر و ضمیره اضافت مصدرک مفعولنه در موکلان کافک قحیله موکلک جعیدر اسم
 مفعولدر تغیل باندن) (و الف و نون ادات جعدر معافبت مفاعله باندن مصدر در بونک کی
 برزده شکجه و عقوبت معناسنه در) (ملا طفته مفاعله باندن مصدر در ملا طبت معناسنه در
 (کر دندی یا حرف حکایت ایلرل دی دیمکدر) (و برزگان دیگر بیانیسه) (محصول ترکیب)
 روایت المشر در که وز برلردن بریسی الی الله اولان رعا یا و فقرایه ترجم کنورردی یعنی ایدردی
 و جیعنک ایلکنی استیوب دیلردی حاصلی هر کسله دوستلق ایدردی اتفاقا پادشاهک

رد ابن سید علی
و سروری و کافی

رد شعی

خطابته گرفتار و مبتدا (کلدی) یعنی بر خصوصده پادشاه مذکور وزیر انجمن حبس و عقوبت
 بنوردی جیع اعیان و ارکان آنک استخلاصه سعی ایلدیلر (یعنی سبب خلاصه کوشش
 ایلدیلر و وزیرینه موکل اولنار عقوبت و عذابنده ملاطفت ایلدر دی یعنی ملاعت
 کوسر لر دی) زیرا جیعی آنک احسان دیده لریدی پس اکا عقوبت ایلکده مباحله اوزره
 اولوب لطفله معامله ایلدر دی و غیره اولور یعنی دفتر دارل و نشا بنجیلر و اغار و بکلو و پاشال
 آنک خوب سیرت و روشنی خصوصنده پادشاهه سوبلدیلر حاصلی هر وجهله مدح و ثناتی
 و ایلک جهندن دعاسنی ایلدیلر (تا کیم سوزلری پادشاهک کوکلنه تا ایلر ایدوب صوچندن
 یکدی) یعنی خطاسنی عفو ایلدی بر صاحب دل بوحاله اطلاع بولدی (یعنی بومه امله به مطلع
 اولدی و دیدی) صاحب دلدن بونده مراد حضرت شیخ کندیلر دیدیلر * قطعه * نادل
 دوستان بدست آری * بوستان پدر فروخته به * تا حرف تعلیل (دل دوستان لایمه) بدست
 با حرف صله (آری فعل مضارع مفرد مخاطبدر) بوستان پدر لایمه در مراد پدردن ارثه انتقال
 ایدن بوستاندر و یا با فعل پدرک التمه اولان بوستان مراد اوله زیرا لفظ عامدر ایکی وجهه
 یله تمجیلی و یا ایکن حقیقته بوستان مراد دکلدر بلکه ما ملکدر یعنی سنک و پدرک ما ملکنی
 بیع ایدوب دوستلره بذل و صرف ایلدیمکدر (فروخته اسم مفعولدر صائش معنایه) به بانک کسری
 و های اصلیه ایلک دیمکدر حسن لفظیه شرح ایلین چرکین سولیش (محصول بیت) تا کیم دوستلرک
 کوکلنی اله کتوره سین (یعنی احبا کوکلرینی اله کتور وب تسلیه ایلک ایچون پدرک بوستانی
 صائش اولدیغک یکدر) و یا پدرک بوستان صائش اولدیغی یکدر قصه دن حصه در (حاصلی
 احباب قلوبنی رعایت و تسلی ایلک ایچون پدرک و سنک ما ملکنی بذل و صرف ایلدیمکدر
 * بختن دیک نیکخواهان را * هر چه رخت سراست سوخته به * بختن دیک مصدرک مفعولنه
 اضافتدر (دیک باء مجهولک کسریله و کاف عجمیه چولک دیمکدر که عرب قدردر بر قافک
 کسری و سکون دالاله کاف عربیله دینار غلط سولیش) نیکخواه وصف ترکیبی در ایلک
 دیلجی دیمکدر دوست معنایه (الف و نون ادات جمعدر) و یا ادات مفعول (و دیکک
 اضافتی لایمه در) رختدن بونده جائزدر که مطلقا اسباب مراد اوله (و یا تقصیر بذل و صرف
 مراد اوله) یعنی بیع ایدوب دوستلره بولنه نثار ایلک اولادر (یعنی صائلوب دوستلر مصالح
 و مهمانته تلف ایلک احسنه را ایلماکدن) بومعنی اوجه و اوصو بدرفتدر (سرایه اضافتی لایمه در
 اصلی سر آری دریا ضرورت وزن ایچون حذف اولمش (محصول بیت) مخلص و خیر خواه
 دوستلره قران قینادوب طعام بشور میچون هر نه که اولک اسباب و مناعیددر یا تمش اولسی
 یکدر (یعنی هر نه که رخت خانه در دوستلره بولنه صرف و بذل اولقی اولادر) زیرا احباب بولنه
 مصروف اولان اسباب و مناع و مال و منال اسرافدن معدود دکلدر که بر کون نفی وفایده سی
 اولیه البته ظهور ایلدر (تنکه مذکور وزیر غونه در) مصراع اولک معناسنی دوستلرک چولکنی
 قینادوب ایچنده کنی بشور میچون دینه دخل ایلین کنندی مدخولدر (زیرا کنندی چولکنی
 بشور میچون دیو تعبیر ایلش * بانداندیش هم نکوی کن * دهن سک بلغمه دوخته به * با حرف
 صله) بانداندیش وصف ترکیبی در دشمن معنایه (دهن سک لایمه) بلغمه با حرف مصاحبت
 لغمه معروف (دوختن لفظ مشترکدر دیک و میخلقی یننده) (محصول بیت) بانداندینه ده یعنی
 دشمنکده ایلک ایله یعنی اندن احسان و کریمی دریغ ایلدیمکدر زیرا ایتک اغزی لغمه ایلدیمکدر
 اولدیغک یکدر (یا خود ایتک اغزی لغمه ایلدیمکدر و یا خود ایتک اغزی لغمه ایلدیمکدر) (ضرب مثلدر
 ایتک اغزی کلک طوطی در لر) حاصلی حسن خلق و کرم و احسان آدمه دشمنلریده دوست

رد سروری

رد این سید علی و سروری

اتواب اول
لطایع

رد سروری

ایلدر

ایلدر دیمکدر دشمنی و بداندیشی کلبه تشبیه ایلش (زیرا ایکسیده موزیدر میخلقمندن و دیکمکندن
 مراد اغزین طوطی بارامز سولیمکدر * حکایت * یکی از پسر آن هارون الرشید پیش پدر آمد
 خشمناک که فلان سرهنک زاده مراد شتام دادیمادر هارون ارکان دولت را گفت جزای این چه
 باشد یکی اشارت بکشتن کرد و دیگری بزبان بریدن و دیگری بمصادره و نفی هارون گفت ای پسر
 کرم آنست که عفو کنی و اگر نتوانی توبیر دشنام مادرش دهنه چندان که انتقام از حد گذرد انگاه
 ظلم اطرط مایاشد * هارون الرشید خلفای عباسیه تک التبی خلیفه سیدر کنتی ابو جعفر در
 تاریخ نبویه تک یوزیمشده سر بر خلافته جلوس ایلدی (معلوم اوله که کتب عربیده ثلاثینک
 اسم فاعل وزنی اوزره اولان اعلام طاهر و ظاهر کی و فاعول وزنی اوزره اولنار الفسز باز یلور
 هرون کی) و فارسی ترکیده الفله (خشمناک) (تاک ادات نیستدر) (که حرف بیان) (محصول ترکیب)
 هارون الرشید اوغلارینک بریسی بابامی قتنه خشم و غضبه کلدی که فلان سرهنک زاده نامه شتم
 و یردی (یعنی سو کدی هارون الرشید ارکان دولته سوال ایلدیکه بونک جزاسی ندر) (یعنی
 خلیفه زمانک خاتونه شتم ایلینک جزاسی نیجه اولقی کرک) (ارکان دولته بریسی قتلته اشارت
 ایلدی) (یعنی قتل لازمدر و بر غیر بیسی دین کسمک کر کدر دیدی) (و بریسی مصادره ایدوب) (یعنی
 وافر مالن الوب نفی بلدا یلک کرک دیدی هارون دیدی ای اوغل کرم و لطف اولدر که انتقامله
 مقید اولوب کناهندن کجوب عفو ایلیمه سین (زیرا انتقام الله لایق در و اگر کناهندن کجوب
 عفو قادر دکل ایسک سنده آنک انامنه شتم ایلد اما اول قدر سو که که انتقام حددن تجاوز ایلیمه
 یعنی اول سکا سودوی د کلو سوک زباده سو که که زیاد سو کد و کت تقدیر چه کناه و ظلم بزم
 جانمزدن اولور پس عدالتدن تجاوز ایلدر و دعوی انتقام آنک حق اولور ملک زوزن حکایه سنده
 مصادره بی و شاید حکایه سنده نفی بلدی شرح ایلد کدن صکره بونده ایکسیده تکرار شرح ایلیمه
 دخل ایلین بی وجه دخل ایلش زیرا التکرار حسن در * قطعه * نه هر دست ان بیز دیک خرمند
 * که بایل دمان پیکار جوید * پیل دمان بیایه در (دمان دیدندین صفت مشبهه در کو کر مش
 و یاوز لشمس دیمکدر) جوید بونده استمک معنایه دکلدر (بلکه ایلک معنایه در) (زیرا پیکار
 جو و جنگ جو صواش اریته) (یعنی بهادره دیرلر پس پیکار جوید صواش و جنگه قادر اولور
 دیمکدر) حاصلی قوت و قدرتدن کناهندر (ایمدی جنگ ایلک استیمه بین مذکور اصطلاحی بیز
 ایش (محصول بیت) عاقل قنده ارد کلدر اول کیمسه که کو کر مش فیله جنگ ایلکمه قادر اوله یعنی
 شویله بهادر اوله که فیله جنگ ایلکمه مالک اوله علی الخصوص که فیکل خشمی و غضبی و فتنده
 * بلی مردان کسست از روی تحقیق * که چون خشم ایش باطل نکوید * (محصول بیت) بلی تحقیق
 یوزندن مرد اولدر که چون خشم و غضبی کله باطل و لغو کلیات ایلیمه (حاصلی پیل دمان
 و بیر سیابانه جنگ و صواشه مالک اولوب انلرک حقندن کلک یعنی انلره غالب اولقی چندان
 هزد کل عفا قتنده بلکه کال هنر و زباده ایلک اولدر که خشم و غضبی کلید یکی جینه باطل
 و بیهوده سوز سولیمه * منوی * یکی را زشت خوئی داد دشنام * محمل کرد و گفت
 ای نیک فرجام * زشت خو وصف ترکیبی در (و یا حرف وحدت بریا اصلیه و بریا مصدریه
 در دین معلومدر که بوینک معنایه و اصل اولامش (نیک فرجام وصف ترکیبدر آخری
 و عاقبتی خبری معنایه فرجامک معناسنی عاقبت اولدیغی انکار ایدن زائد انکار ایلش
 (محصول بیت) بریسنه بر برامز و چرکین خوبلی بر کیمسه دشنام و یردی یعنی شتم ایلدی
 حاصلی سو کدی اول سو کلن کیمسه ده شتمه محمل ایلدی و دیدی ای آخری و عاقبتی خبری
 کیمسه (نیک فرجام وصف ترکیبی اولدوغنی بلیسنر نسته بلیزیمش * بیز زام که خواهی

مطل

رد سروری

رد سروری

رد سروری
رد سروری

رد این سید علی و سروری

گفتن آتی * که دائم عیب من چون من ندانی * بر لغظنده بعضی تفصیل ایدوب بد کردن
 مخففند دیدار و بعضی دیدار که مخفف دکل بلکه اول معنایه برگردد والله اعلم (زائم اصلنده
 از اتم در) که حرف بیان (خواهی فعل مضارع مفرد مخاطب) (آتی آن اسم اشارت) و یا
 ضمیر خطاب (که حرف تعلیل) (عیب من لامیه) (چون ادات تشبیه) (ندانی فعل مضارع
 مفرد مخاطب بجز سین دیکدر) (محصول بیت) بن اندن بزمکه سن بکا اولسون دیکک سین
 (حاصلی هر قیاحت که بکا استاد ایدوب اولسون دیکک سین بن اندن بزم یعنی هر دیکککدن
 بزم (زیرا بلورمکه عیبی بندن ابی بزم سین) (حاصلی بنی کابینگی سوکک استر سین عیبی بزمی
 بندن او کرن اندن صکره مراد بکه سوک * حکایت * باطنه بزرگان در کشی بودم زورق
 در پی ما غرق شد و دو برادر در کرد ابی در افتادند یکی از بزرگان ملاح را گفت بکران هر دو
 برادر را تا ترانند دینار بد هم ملاح تا یکی خلاص کرد دیگری هلاک شد کفتم عمرش
 نمانده بود از آن سبب در گرفتن او تا آخر اقتضای ملاح بخندید و گفت آنچه تو گفتی یقینست
 و دیگر خاطر من برهانیدن این بیشتر بود بسبب آن که وقتی در بیان مانده بودم این مرابراشتر
 نشاند و از دست آن دیگر نازیانه خورده بودم در طفلی کفتم صدق الله العظیم که من عمل صالحا
 قلنفسه ومن اساء فعلیها * یا حرف مصاحبت (طائفه بزرگان اضافی بیانیه در) (زورق زانک
 و رانک فخر له و سکون و اوله صندل معنایه در) (یا حرف وحدت) (در پی ما لامیه) (کر دآب
 کاف عجمک کسری و سکون را ایله صو جولی که عربیجه اکا در دور دیر ابی دالک
 ضمه لریله یعنی صو جکر بن پرکه انده غرق اولق خوفی اوله (ملاح لغتده کنشیان در یعنی
 کجی اما بونک کی پر زده ریش مراد در) (کی صاحبی دین غلط سولش) (بکر فعل امر
 مفرد مخاطبدر کیرید ندن گرفتن دینار غلط سولیدر) (یا حرف تعلیل) (صد دینار بوز
 التون دیکدر هر بزم چون بوز التون دین غندی سولش) (یا حرف تعلیل) (خاطر من
 لامیه) (یا حرف صله) (رهانیدن مصدر در) (قور تارمق معنایه) (الف و نون ادات تعدیه در زیرا
 اصلی رهندندر) (اشتر همزه نک و ناک ضمی و شبنک سکونیه دوه به دیر همزه نک جذ فیه ده
 اقتدر شتر دیر شبنک و ناک و ناک ضمه) (نشاند فعل ماضی مفرد غائب بونده بیکدر دی دیکدر
 (نازیانه زانک کسر یله فامچی دیکدر) (طفلی یا حرف مصدر اوغلا بخلق دیکدر) (من
 اسم موصول محلا مرفوع مبتدا) (عمل فعل ماضی مفرد مذکر غائب فاعلی تحتشده منه راجع
 ضمیر در) (صالحا لفظا منصوب مقولیدر جمله فعلیه امرایدن محلی بوق صله سیدر اسم
 موصول) (قلنفسه فا معنای شرطی متضمن اولان اسم موصول خبرینه داخل اولشدر زیرا
 صله سی جمله فعلیه در) (لام حرف جر مقدر کان به و یا کائنه به متعلق) (نفس روحه و جانه
 و جسمه دیر بونده ذات مراد در) (ضمیر محلا مجرور مضاف الیه جمله ظرفیه محلا مرفوع خبر
 مبتدا در جمله اسمیه بونک کی پر زده مقول قول خدادار) (ومن سابق کی مبتدا) (اساء فعل ماضی
 مفرد مذکر غائبدر افعال با بندن اصلی اسوء ایدی اعلال سببیه اساء اولدی وزنی افعلدر
 اساء تفضیل احسن در یا زامز لقی ایلدی دیکدر) (فا ینه سابق کییدر) (و ضمیر مؤنث نفسه
 راجعدر جار مجرور ایله سابق کی یا فاعله و یا اسم فاعله متعلقدر و خبر مبتدا در) (محصول ترکیب
 (یعنی هر کس نه اشاریه کنندی به دراکر خبر واکر شر حاصلی عمل صالح ایشلریسه ده کنندینه در
 واکر عمل فامد ایشلریسه ده کنندینه در) (محصول ترکیب) حکایه حضرت شیخ سیاح عالم ایکن
 کوردیکی وقایع و حوادثدن بر بنی ایراد ایدوب میوزر (اکا ناسله بر کیده ایدم بزم اردمزده بر صندل
 غرق اولدی و اول زور قده اولان خلقک اراشنده ایکی فرداش بر کردابه دوشیدر دوتلو ردن

ردسروری
 ردان سید علی و سرورنی
 ردسروری

بررسی ریشه دیدی اول ایکی فرداشی طوط (یعنی خلاص ایله ناسکا بوز التون و بره بن ملاح
 ایکی فرداشک بررسی خلاص ایدنجه اول بررسی هلاک اولدی) (یعنی غرق اولدی شیخ دیر که
 ملاحه دیدم بقیه عمری قالمادی اول سبیدن اتی تخلص ایله سنده تأخیر و تقصیر واقع اولدی
 (یعنی بونی خلاص ایلکه مقید اولدک و اتی اهمال ایلدک ملاح کولدی و دیدی سن دیدیکک
 مقرر و محققدر و دخی بنم خاطرم بونی خلاص ایدوب قور تارمقه اندن زیاده ایدی اول سببیه که
 بروقت بیان و پر به ده پسانه یور یلوب قالمشیدم و بونی دوه به بیکدر دی و اول برینک اندن
 طفل ایکن فامچی عیش ایدم اول سبیدن قلمده عقده قالمشیدیکه استخلاصه متوجه اولادم
 حضرت شیخ میوزر بوسوزی ایشیدنجه دیدم الله تعالی کلام قدیمده بیوردی بونی بونده ظاهر
 اولدیکه بیورمدر من عمل الایه * قطعده * تا توانی درون کس مخراش * کاندیر بن راه
 غارها باشد * یا حرف توقیت (توانی فعل مضارع مفرد مخاطب) (درون کس لامیه مراد
 خاطر در) (مخراش فعل نهی مفرد مخاطب طر ماله دیکدر یعنی رنجیده خاطر ایله) (که
 حرف تعلیل) (راهدن مراد کشتنک حیاتنده واقع اولان احوالدر) (غارها دیکندر دیکدر
 (محصول بیت) مادامکه قادر سین کیمه نک خاطر بن پریشان ورنجیده ایله) (یعنی ممکن
 اولدی بونی دکل هر کسک کو کلن اله کتوروب خاطر بن ربایت ایله زیرا عمر و حیات بونده
 نیجه درلو دیکندر) (یعنی مشکلات و معضلات وار حاصلی انسانک باشنه جوق ایش کلور
 (پس خفله شویله معامله اتمک کرک کیم باشکه بر حال کیچک هر کس سنک بولکه جان و باش
 فدا ایلده بو بونده دیکندر وار دیکدر مراد یعنی سن کیمه نک کو کلن خراش ایدر سنک
 سنک کو کلنکده ایدر) (حاصلی کاندین تدان و کا تکیل نکال قندیر * کار درویش مستند برار *
 که ترانر کارها باشد * مصراع اولده اضافی لامیه در) (برار حاصل ایله دیکدر) (که حرف
 تعلیل) (ترا سنک دیکدر سنکا دیکد) (نیر دخی دیکدر) (کارها ایشلر دیکدر) (محصول بیت)
 درویش و فقیر مستند و بیچاره نکه مصلحتده بولوک (یعنی انکده کارنده معاونت و مظاهر ایله
 زیرا سنکده نیجه در لو مصالح و مهمانک واقع اولور پس غیر یازده سنک مصالحکده بولوب
 مهمانک ادا ایلسونر و یا خدا ایلده دیک اوله (معلوم اوله که بو حکایه وزیر شفیقک حکایه سنه
 متصل یا زلیق کرک ایدیکه بو بابه فی الجمله مناسبی اولیدی قندیر * حکایت * دو برادر بودند یکی
 خدمت سلطان کردی و دیگری بسی بازوان نان خوردی باری این توانکر درویش را گفت
 چرا خدمت سلطان نمی کنی تا از مشقت کار کردن برهی گفت تو چرا کار نکنی تا از مذات
 خدمت رهایی یابی که حکما گفته اند نان خود خوردن و نشستن به که کر زین بسنق و بخدمت
 ایستادن * یا حرف مصاحبت (بسی بازوان مصدرک فاعله اضافیدر) (بازوانده الف و نون
 اذات جعدر بازولر دیکدر) (بازی یا حرف وحدت بر کره دیکدر) (خدمت سلطان مصدرک
 مفعولده اضافیدر) (مشقت کار کردن اضافیده بویه در) (برهی فعل مضارع مفرد مخاطب قور تله
 سین دیکدر) (مذات خدمت مصدرک فاعله اضافیدر) (رهایی یا حرف مصدر رهایی خلاص
 معنایه در) (بازی فعل مضارع مفرد مخاطب بولاسین دیکدر یا بیدندن) (که حرف تعلیل
 و یا حرف بیان) (نان خود لامیه) (و خوردنک مقدم مفعولی) (به یگ دیکدر تنکه مکرر بیان
 اولدی) (پس حسن دین حسنله احسنی فرق ایدر دکل عیش) (که من تفضیلیه معنایه در یعنی
 از) (کر زین بیانیه) (بسنک مقدم مفعولیدر) (بخدمت یا حرف ظرف) (ایستادن ابانغ اوززه
 طوزمق دیکدر) (محصول ترکیب) بر زمان ایکی فرداش واریدی بررسی پادشاه خدمت
 ایدردی و بررسی بازولری سببیه یعنی کدیمتی و عرق جبینله اتمک بیوب تعیش ایدری حاصلی

ردشعی

ارباب کسبیدن ایدی بر کره بوغنی قرداش درویش قرداشه دیدی نیچون پادشاهه خدمت
ایلمر سین تا ایش اسلمک مشقت والمندن قور تلوب خلاص بولاسین درویش قرداش دیدی
سن نیچون ایش اسلمر سین تا خدمت دلدندن خلاص بولاسین یعنی مخلوق قبولسته خدمت ایلک
استدالدندن قور تلاسین که حکما دیشلر کندی اتمکین نیوب اوتورمق یعنی حضور ایلک یکدر
التون قوشاق قوشانوب مخلوق خدمتده طور مقندن یعنی کندی کی بر مخلوق خدمتده
اولمقدن * یت * بدست آهک تفته کردن خیر * به از دست بر سینه پیش امیر * آهک الف
ممدودایله وهانک قحجیله وکاف عجمه آلی وکرج بونده کرج مراددر (تفته قرینه سبیل تفته به
اضافتی پیانیه در قیرمش کرج دیمکدر) کردن خیر تقدیری خیر کردندر ضرورت وزن ایچون
تقدیم وناخبر اولندی یعنی قزمش کرج بوغرمق یعنی قشردهق (پیش امیر لایمه (محصول یت)
ال ایله قزمش کرچی خیر ایلک یعنی قشردهق بوبوغرمق یک وپادشاه اوکنده الی سینه
اوزره قویوب طور مقندن یکدر یعنی اکابر خدمتده ال فاوشر وپایاغ اوزره طور مقندن
قزمش کرچی ال ایله قشردهق بوبوغرمق یکدر (آهک کاف عربیله در دیشلر بلزلر بمش
(وآهن وزنی اوزره بر قزمی صوادری ترکیجه اکا آلی دیرلر دین هم لوندی خطا ایش
وهم کندنده زیرا بونده آهک تفته دن مراد سوغش طاش کر جدر علی کل حال بونده آهکی
آلی به تخصیص ایدنلر یندن مقصوده واصل اولماش (مصراع ثانیه به از دست بردست
پیش امیر یازانلر نادر واقع اولانی اختیار ایشلر بعضی نسخده آهق تفته واقع اولمش مبالغه
طریقله قزمش دمور دیمکدر) دست بردست نسخه سنی دست بر سینه نسخه سنه ترجم
ایلمن نادری مشهوره ترجم ایش تفته به اسحق معناسنی ویرن قتی صوق سوبلش * قطعه *
عمر کرانیا درین صرف شد * ناچه خورم صیف وجه پوشم شتا * عمر کرانیا پیانیه (کرانیا
وصف ترکیبدر) کران کاف عجمک کسرله لفظ مشترکدر اگر و قجلی یشنده بونده قجلی
معناسنده (ومایه اصل معناسنده پس معناسنی افر اصلالی دیمکدر معنای لازمی قجلی
دیمکدر پس معنای مطابق قجلی دین وچوق قجلی وافر بهال دیشلر معنای لازمی
ویرمیشلر (درین اسم اشارتدر بر مقدر فکره مصروفدر که مصراع ثانی اتی بیان ایدر) (تابلوک کی
برلده عجا معناسنده در تکه دیوان حافظ شرحده مکرر بیان اولمشدر) (صیف صاد مهمله تک
قجی ویا تک سکونیه یاز معناسنده در) وشتا شبنک کسرله قبش معناسنده در (محصول یت)
عمر کرانیا بو فکرده صرف اولدی عجا یازین نه بیرم و قبشین نه کیرم دیو یعنی فکر معاش
قیدندن بر دم آسوده وفارغ اولادم و تفرقه خرج وقیود کسوه ولباسدن بر نفس خلاص بولادم
(درین لفظ تک مشار الیهی مصراع ثانی مکملدیر دیشلر مشار الیهی اصلا مشار
* ای شکم خیره بنانی بساز * تانکی پشت بخدمت دونا * شکم شبنک کسری وکاف قحجیله
قازن دیمکدر (خیره خاه معجمه تک کسرله الحق وزبون معناسنده در تکه خیره رای دیرلر فاسد
فکرلی کیمه به (بنانی با حرف مصاحبت (ویا حرف وحدت (بسا با حرف تا کیسند (وساز
فعل امر مفرد مخاطبدر سازیدندن قانع اول دیمکدر (تا حرف تعلیل (تکنی فعل بنی مستقبل
مفرد مخاطب ایله سین دیمکدر (پشت مفعول اول صریحی (بخدمت با حرف ظرف ویا
حرف مصاحبت مفعول غیر صریحی (دونا ایکی قات دیمکدر تکه دیساجده پشت دونا
فلکده بیان اولدی ایدی (دونا تک شبنک مفعول ثانی صریحدر (محصول یت) ای فاسد شکم
بر اتمکله قانع اول و حیوانات کی اکل و شرب و آب و علف قیدینه دوشمه تا کیم اکابر ملازمند
و ملوک و سلاطین خدمتده ارفکی ایکی قات الطیوب پادشاه عالم اوله سین (زیرا القاعه کز

رد ابن سید علی و سروری
رد ابن سید علی
و سروری و شعی
رد سروری و کافی
رد کافی
رد سروری

رد ابن سید علی
رد سروری و شعی و کافی

رد سروری و کافی

لایفی در (خیره تک معناسنی بوج ویداندیش دید کندن صکره خیره چشمی (و خیره دستنی بوکا
ضم ایدوب قاشمش و او پوشمش معناسنی ذکر ایدن صد دندن کلیا خارج اولمش (و بوج
و معاند و نادان ویداندیشله تفسیر ایدوب بو محمله حریم و غیر قانع معناسنی مراد در دین
اکثار کلام ایش بلا فائده (و خیره بوج و غیر قانع معناسنه در دین محمله مناسب سوز
سویلامش * حکایت * کسی پیش نوشروان عادل مرده آورد که خدای عز وجل فلان دشت
را برداشت گفت هیچ شنیدیکه مرا فرو گذاشت * برداشت قالدردی (یعنی دینان رفیع ایلدی
حاصلی اولدردی دیمکدر) (هیچ شنیدی استفهام معناسنی متضمندر هیچ ایشدکی دیمکدر
(فرو گذاشت تک ایلدی واهمال ایلدی دیمکدر) (محصول ترکیب) (بر کیمه نوشروان عادل
فته کلوب مرده کتوردیکه الله تعالی فلان دشتکی قالدردی (یعنی دینان کوتوردی نوشروان
بو خبری ایشدیک کل کیمه به دیدیکه هیچ کیمه دن ایشدکی که بی تک ایدوب باقی و مؤید
قودیفنی (یعنی اصلده خبری بشارت بوایدیکه بی امانت ایلوب دیناده باقی قویایدی والا
اول بو کون کسیدیکه بزیارین کیدرز نهایی برایی کون اول بزدن اول کتمش اولوب یابو که
نه مشتق کرک و نه سرور و جود * یت * مر ابرک عدو جای شادمانی نیست * که زندگانی ما
نیرجا و دانی نیست * مر ابرکا دیمکدر (یا حرف مصاحبت سبیتی متضمن (مرک عدو لایمه
(جای بونده محل معناسنده در) (شادمان صفت مشهوردر) (یا حرف مصدر و اضافت لایمه در
محل مسرت و سرور دیمکدر) (که حرف تعلیل (زندگانی یا حرف مصدر (مایه اضافتی لایمه در
(جاودانی یا حرف نسبت بعضی نسخه ده مر ابرک عدو یرشد اگر بر مرد عدو دوشمش
(محصول یت) بکا دشتک مرکی و هلاکی سبیل سرور و شادمانی محلی بوقدر (یعنی
دشمن اولمکله سرور اولاجق بر دکل زیرا بر حیاتمزدخی باقی و مؤید و ثابت دکلدر (یعنی
عدو تک اولومیه سرور اولماز زیرا برده عالمده ثابت و پایدار دکل ایز (حاصلی اول بو کون
اولدیکه بزمه یارین و یار کون اولمز مقرر در * حکایت * گروهی از حکما در بارگاه کسری
در مصحفی سخن میگفتند بر چهار خاموش بود گفتند چرا درین بحث بامان سخن نکوی
گفت وزرا امثال اطبا اند و طیب داروند هد جز سقیم را پس چون بینم که رای شما بر نهج
صوابست مراد ان سخن گفتن حکمت نباشد * گروه کاف عجمی ضمیمه بلوک معناسنده در
(ویا حرف وحدت) (بارگاهدن بونده مراد سرای و دیوانخانه در) (کسری عرب کاف تک
قجی و کسرله سکون سین رفیع الیه اوقور) (اما عجم کسر الیه دیرلر کسری عجم پادشاهلرینک
لقی در) (تکه رومک قبضه اوجشمنک نجاشی) (ومصرک فرعون) (و خافان چین و فقورک
لقی در) (کسری خسروک معریسدر جعی اکاسره کلور) (خلاف قیاس اوزره) (زیرا قیاس
کسرون دیمک ایدی رانک قحجیله عیسون و موسون دیدکری کی سینک قحجیله (کذا فی مختار
الصصح (محصول ترکیب) کسری بارگاهنده حکما دن بر بلوی بر مصحف خصوصنده سوز
سویلشوردی بر چهار که کسری تک وزیر اعظمی ایدی ایسم اولوردی و بونلرک تدبیر و مشاوره
سینه داخل دکل ایدی یعنی بونلرله مشاوره ده به دکل ایدی حکما بدیلر که نیچون بو خصوصنده
بزمه مشاوره و تدبیر داخل اولر سین بر چهار دیدی وزیر ا طیبسلر مثل بود و طیب دوا و بریز
مر یضدن غیری به پس چون کوردم که سزک رای و تدبیر یک طرفی مستقیم اوزره در بکا ند
سوز سوبلک حکمت اولماز * منوی * چوکاری بی فضول من بر آید * مراد روی سخن گفتن
نباید * کاری یا حرف وحدت (فضول من لایمه در) (فضول فالت و صادق منله به عجم مصدر
معناسنه استعمال ایدر ارتعلق و زیاده تک معناسنه (اما صحاحده بو بایده بو وزن اوزره مصدر

رد ابن سید علی
رد کافی
رد سروری و شعی
رد ابن سید علی
رد سروری و شعی

شادمانه دال ساکندر
و هر زده مانک ماقلی ساکن
اوقور تدبر

در شرح جیها

کتوریمش (محصول بیت) چونکه برایش بنم زیاده لغزش و ارتقاع من حاصل اوله یعنی برایش
 که بن قوی شوب قائلن من حاصل اوله بکا اول ایشده سوز سوز بک لایق د کل برانحصیل
 حاصل لازم کلور (فضوله بریا ادخال ایدوب آدی یاه مصدر دینلر زیاده فضولن ایشلار در که
 هضمه قابل د کل تا مل ندر * و کریم که ناینا و جاهست * اگر خاموش بنشیم کنهست * که
 حرف بیان (ناینا اعمی یعنی کوره دیر) چاه چیم عجمه قوی معانیده در (محصول بیت)
 قاما شوبله که بریده قوی اوله و بر اعمی کیسه اول محله بولینوب قوییدن بی خبر اولوب
 دوشمک احتمال اوله و بنده بو حال کورم اگر ناینا بی طریق سلامته دلالت ایلوب ایهال ایدوب
 طمازیم کنه کار اولورم زیرا اول حیده سکونم تلف نفسه سبب اولور (قصه دن حصه بودر که
 اگر سوزک رای و تدبیرده خطا کز ا کلاسم البته سو یاردم سکوت ایلردم دیمکدر * حکایت *

هارون الرشید را چون ملک مصر منب شد گفت بخلاق آن طاعی که بغرور ملک مصر دعوی
 بخدا این کرد بنخشم این حماکت را مگر بگمترین بند کان * بخلاف باحرف صله (خلاف بویه
 بریده رعم و ک و لک معانیده در (آن طاعیه اضافتی لامیه در (طاعی از غون دیمکدر) که
 حرف رابط صفت (باحرف مصاحبت (غرور ملک لامیه در (مصره اضافت بیانیه (و بالامیه
 (دعوی خدای مصدر لک معنونه اضافتی در (باحرف مصدر (بنخشم فعل ننی مستقبل
 متکلم و حده بقتلا میم دیمکدر (مکر ادات استناد الا معانیده (باحرف صله (کترین تادات
 تفضیل و باحرف نسبت (نون حرف تأکید (بند کانه اضافت لامیه در (محصول ترکیب)
 چونکه هارون الرشید ملک مصر مسلط اولدی یعنی خلافت و سلطنته داخل اوندیکه اول
 از غونک یعنی فرعونک رخنه و کور لکنه که مصر سلطنتی غروری سیبیه نکر بلق دعواسی
 ایلدی مملکت مصری بقتلیم الاقو للربک غایتله دنی سته یعنی الحقر غنه * سیاهی داشت
 کوردن نام او حصص ملک مصر ابو ارزاقی داشت * سیاهی باحرف و خدوت (داشت طوناردی
 یعنی کندی شک واریادی (کوردن کاف عربک و دالک فتحه لیه لغت عربده سمرانه دیر
 تشبیه و استعاره طریقه احق کیسه به کوردن دیر (نام اولامیه (حصص جانک صحنی
 و صادک قحیه صورت تصغیرده (بوی باحرف صله (لهزاقی لایق (داشت طوناردی یعنی
 کوردی (محصول ترکیب) هارونک برقره عربی واریادیکه آدی حصص ایدی مملکت مصری
 اکا لایق کور و ب جا کیکنی اکا و بریدی * کوبند عقل و کفایت او بحدی بود که طائفه
 حرات مصر شکایت آوردند که بیه کاشته بودیم بر کار نیل باران بی وقت آمد تلف شد گفت
 بشم پایشی کاشتن صاحب دلی بشنید و گفت * عقل و کفایت عطف تفسیری شکلیدر
 بعض نسخه ده کفایت برینه کیاست دوشمش زیر ملک معانیده (بحدی یا حرف ظرف
 (و باحرف وحدت) که حرف بیان (طائفه حرات اضافت بیانیه در همزه بی اضافت ایچون
 کلش دینلر اولکی بلد کلری خطاری اوزره ذاهب اولشلر (حرات جمع جارند نصار و زقی
 اوزره اکجیلر دیمکدر زراعده دیر مصره اضافت لامیه در (که حرف بیان (بنده باه عجمک
 اوج حرکتیه و سکون نوله بحق معانیده در (کاشته بودیم اکش ایدک دیمکدر (کاشتن
 مصدر شدن مشتق (بر حرف استعلا) کار معروف (نیل و اضافت لامیه مصر ابرامی (باران بی
 وقت آمد تلف شد (ظاهر بودند من آدینک طغیانیدر والا مصرده اولقدیر بقوم باغز که
 اکثری افتابیه (بشم باه عجمک قحیه و سکون شینه بیه دیر (بایشی باحرف حکایه در
 (پایستن کرک اولقی (کاشتن اکن (محصول ترکیب) روایت ایدر که عقل و کفایتی وفهم
 و فراستی بر حده و بر مرتبه ایدیکه یعنی بر طیفه منافض للعقل و نادان و احق ایدیکه مصرک

اکجی

دعویده همزه اضافت ایچوندر
 دین غنندی سو یلمش زیرا
 هرگز اضافت همزه اقتضا
 ایلر مکر که کله تک اخریده ها
 رسمی اوله اندوده همزه عین
 بتر شکلنده یاز یلور بین بین
 او قنور پونده خود یالک کسر یله
 او قنور لیکن کاه اولور که
 ضرورت وزن ایچون بالانعل
 یاز یلن یانی ساکن او قویوب
 اضافت ایچون بریادنی اثبات
 ایدر یونجیلین دعوی مثلا
 تنکه باب نایده کلور (بیت)
 در از بی شب از مژگان من
 پرس (که یک دم خواب در
 چشم نه کششت شد
 رشمعی و کافی
 زیر اضافت ایچون کلن یادر
 همزه دکلدر شد
 اشبومنده تناقض کور بوز
 لطایع

اکجی طاعیه سی شکایت کتوریدر که نیل کارنده پاموق اکش ایدک بغور و قفسر کلدی یعنی
 نیل و قفسر طاعیه و بنده مز فاسد و تباه اولوب هب تلف اولدی پوشکایتدن مقصودری بو کیم
 آفت سعادیدن نقصان و خسران کوردک بوییل بزدن بنه جهشتدن عشر و خراج طلب ایلک
 دیمکدر خصص ایدی یوک اکن کرک ایدیکر که بغور ضرر ایلوب زیان کورمیدیکر یعنی شوبله
 احق و نادان ایدیکه یوکده بنه کبی اکلور و بچیلور صانوردی پس بر صاحب دل بوسوزنی
 ایشدوب دیدی جا زدر که صاحب دلدن شیخ کندی هر اد اوله و ایشته سی الدن روایت
 طریقه اوله * مثنوی * اگر روزی بدانش در فرودی * نادان تک روزی ترنودی * روزی
 یاه اصلیه ایه رزق معانیده در (باحرف مصاحبت (ودانش اسم مصدر در علم معانیده تر کیجه
 یلمش دیمکدر (در حرف تأکید (فرودی حکایت حال ماضی ارنایدی (تنک لغتده طار
 دیمکدر اما یوک کبی بر زده قلندن عبارندر (ترادات تفضیلدر معانیده تنکه مقیددر تنکتر
 دیمکدر (نبودی یا حرف حکایه در (محصول بیت) اگر ارزاق و اموال و جاه و جلال عقل
 و دانش مقدار نیجه ارتوب زیاده اولیدی یعنی هر کسک رزق عقلنه و فهمنه کوره اولیدی
 جاهلدن رزق و مالی ازرق و طاررق کیسه اولازدی یعنی جهله افقر ناسدن اولور دی لیکن
 ارادت خدایه بویه دکل بلکه خدا * بنادانان چنان روزی رساند * که صد نادانان حیران
 یماند * باحرف صله (نادانان الف و نون ادات جمعدر (رساند الف و نون ادات تعدیه در
 ایرشدر دیمکدر اصلنده رسد ایدی ایرشور معانیده (که حرف بیان (دانا صفت مشبهدر
 علم معانیده (در آن یعنی رزق ایرشدر مده (صددا نامندای اول حیران مبتدای ثانی (یماند
 فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتیده حیرانه راجع ضمیر جمله فعلیه خبر حیراندر (وجه
 اسمیه خبر صدر (وجه صغرا کبرانک اعرابدن محلی یوق جمله ابتدایه (محصول بیت) نادانلره
 خدا آنجیلین رزق و مال و یرد که یوز عاقل و دانا اول رزق و مال و جاه و جلال و یرمده سنده حیران
 و سر کرد آن و مدهوش قالور عرییده بو مضمونی ایراد ایشلر لیکن عربی بیلین شرح اولانجه
 خط ایلدی ایچون ترک ایلدک * مثنوی * بخت و دولت بکار دانی نیست * جز بتأیید اسمائی
 نیست * باحرف مصاحبت (کار دان وصف ترکیبی درایش بلیجی دیمکدر (باحرف مصدر
 (باحرف مصاحبت (تأیید تفعیل پایندن مصدر در لغتده محکم ایلکدر (اما بونک کبی بر زده
 مراد توفیق ربانی و لطف و احسان صمدانیدر (آسمانه اسناد مجازیدر زیرا فاعل حقیقی خلاق
 عالمدر (آسمانی یاسی حرف نسبتدر (محصول بیت) بخت و دولت و سعادت و رفعت ایش
 بلیجیلکله و بصرفه دکلدر بلکه توفیق ربانی و تأیید صمدانیدن غیر یله دکلدر (حاصلی
 بخت و دولت قوت علم و معرفت و کماله میسر دکلدر بلکه فقر و غنا و یرمک خلاق عالمک
 ارادته متوطدر ایچق * اوفتادست در جهان بسیار * بی تمیز ارجند عاقل خوار * اوفتادست
 اصلنده اوفتاده است در حذف و ایصال طریقه هاء رسمیه همزه مجتلبه بی ترک ایلدی
 (زیر سین و نا ادات خبر در فعله داخل اولماز اسم مخصوصدر (تمیز اصلنده تمیزدر ایکی
 یا الیه اما عجم عین الفعل یاسنک حذفیه استعمال ایدر (ارج قیمت و مقدار معانیده در (ومند
 ادات نسبت معنای لازمی معزز و مکرم دیمکدر معنایی مقدار صاحبیه تفسیر ایدوب
 معزز و مکرم معانیده کلدیکی انکار ایلین فرزند ارجند معنایی بیلر ایش (ارجند سکون
 جمله (جیمک ضمیمه در دین خطا سولش (زیرا مند لفظنک ما قبل دائمی ساکن اولور
 (خوار و اورسمیه ذایل و حقیر معانیده در مصراع اول ثانی به مرهوند (محصول بیت)
 دنیاده چوق واقع اولشدر بی عقل و بی تمیز یعنی تشخیص و تمیزه مالک اولیان معزز و مکرم

رد سروری
 ردا بن سید علی و شعی

اولی و عاقل و عالم خوار و ذلیل اولی عالمه بوجوق واقع اولشدر * کیمیا کر بغصه مرده
 و رنج * ابله اندر خرابه یافته کنج * کیمیا کاف عربک کسریله علوم حبسه نک برسد که
 بعضی حبله ابله التوندن غیر معنیاتی التون ایدر (و کراتات فاعلدر بی معنانه کیمیاچی دیمکدر
 یعنی اول فته چالشن دیمکدر) با حرف مصاحبت (غصه غم اما اصلنده بیک بیرکن بوغز ده
 طوران لقمه در) رنج الم معنانه (ابله همزه نک و لامک فتحه لریله احق معنانه در
 خرابه و پراغه معنانه در) کنج بونده دقینه معنانه در (محصول بیت) کیمیا کر (یعنی
 اول عمله سعی و کوشش ایلین کیمسه غم و غصه و رنج و محنت و الله مغلط اولوب کتمش
 و فقر و فلاکتله اولمش و تمش) اما ابله و جاهل هیچ الم و زحمت چکیمکسزین و طالب و راغب
 دکل ایکن و پراغه ده کنج و دقینه بولاق واقع اولمش * حکایت * یکی را از ملوک کنیزک
 چینی آورده بودند خواست که در حالت مستی با وی جمع آید دختر همانست که کرد ملک
 در خشم شد و مرا از بندگان بسیاری بخشید که لب زیرینش از پرده بینی در گذشته
 بود و زیرینش بکریسان فرو رفته هیکلی بود که مخزنه جنی از طلعش بر میدی و عین القدر
 از بغلش بکشدیدی * کنیزک و کنیز جاریه به درل (چینی به اضافه بیانیه) در خشم
 خاتک قحی و سکون شبانه غضب دیمکدر (شد بونده رفت معنانه در) مرادات تأکید (یعنی
 رانک مضبوطی تأکید ایدر) لب زیرین بیانیه (پرده بینی بورون قلعی دیمکدر) زیرینش زیرینه
 معطوف (بکریان با انتهای غایت ایچوندن الی معنانه) (فرو فالتک خیمه ادا تآکید) هشته
 بونده صارقش معنانه در (هیکل بونده هیئت معنانه در) و با حرف وحدت (که حرف بیان
 مخزنه جنی صادق قحی و خاتک سکونیه سلیمان بغیرک مهری سرقه ایلین عفریت در
 دیدیلر که زیاده بد شکل و چرکین قیافت ایش که سائر عفریتلر اندن اورکر ایش (طلعت بونده
 یوز معنانه در) رمیدی حکایت حال ماضی اورکردی دیمکدر (قطر فالتک کسری و طانک
 سکونیه بونده قطران معنانه در) پس عین القدر قطران بکاری دیمکدر (بغل بانک و عین
 مجمه نک فتحه لریله قولتی معنانه در که عریجه ابط درل همزه نک و بانک کسره لریله) با حرف
 تآکید (کنشدیدی کاف عجمک فتحه بیک باران فوقی که عریجه اکا نن درل حضرت شیخ
 قره نک اوصافده مبالغه بیورد (محصول ترکیب) پادشاهلردن برینه چین ولایتدن جاریه کتور مشلرایدی
 پادشاه استدیکه مستانه لک حالتده انکه بحامعت ایلده جاریه منع ایلدی یعنی ال و برمدی
 و رضا کوسرمدی پادشاه غضب ایلدی وانی قوللردن برقره قولنه بغشلدیکه اوست طوداغی
 بورننک فلاغشدن آشمش ایلدی و الت طوداغی بقاسته دکل صارقشدیدی بر بد شکل ایدیکه
 مخزنه جنی بویه بد شکل و بد قیافت ایکن یوزین کورسه اورکوب خاردی و قطران بکاری
 قولنوغندن قوقاردی یعنی شکلی بد و کند بغلی بد تر ایدی * بیت * تو کو بی تاقیامت زشت
 روی * برو خیمت و بر یوسف نکوی * کو بی شرط محذوفه جوابدر (یعنی قره نک شکلی
 کوریدک دیدک فعل مضارع مفرد مخاطبدر کوییدندن) (تا حرف انتهای غایت) زشت روه به
 وصف ترکیبی در) و با حرف مصدر چرکین یوزنک لک دیمکدر (بر حرف استغلا) (واو ضمیری
 قره به راجعدر) انک اوزرینه تمامدر دیمکدر (نکو بی یاه مصدر به ابله ایلک دیمکدر) (محصول بیت)
 سن دیدک قیامتدک چرکین یوزنک یعنی بوجرکتلی انک اوزرینه مخمومدر یعنی اکا ختمدر
 حاصلی چرکتک اندن اونه اولماز و حضرت یوسف اوزره کوزلک یعنی حضرت یوسف
 علیه السلام حسنی بی حدوی پایان اولدیگی کی یوزنک قحی کذلک بی حدوی غایتدر * قطعه *
 شخصی نه چنان کر به منظر * کر زشتی او خبر توان داد * شخصی با حرف وحدت (کر به بونده

مکروه معنانه در) منظر بونده شکل معنانه در (کر به منفرد وصف ترکیبی بد شکل و مکروه
 هیئات معنانه) (کر اصل که از ایدی) که حرف بیان (زشتی با حرف مصدر) (واو به اضافتی لامیه در
 داد بونده دادن معنانه در) (محصول بیت) بر شخص ایدی اما اویله بد شکل و کر به هیئات
 دکل ایدیکه انک چرکتکشدن و زشت ره افتدن خبر و بر مک ممکن ایلدی یعنی چرکتلی فوق
 الحد ایدیکه قابل تعیر دکلدر * و انکه بغلش نعوذ بالله * مر دار با قصاب مر داد * واو
 حرف عطف (که کاهدن مخففدر) (مر داردن لاشه و جیفه مر داد در) (با حرف طرف
 آفتاب مر داد لامیه در تقدیری ماه مر داد و یا مر داد ماه ایدی ضرورت وزن ایچون حذف
 و ایصال اولدی) (مر داد تاریخ جلال حدای اوزره شهر صیفیه نک اوزره انک اسمیدر که
 اول آیده لاشه و جیفه لری زیاده بد قوقار خصوصاً کیم عربلرک یعنی قره نک قولتی قاری
 (محصول بیت) قره نک شکلی و صورتی معلوم اولدقدن مکروه قولتی نعوذ بالله آفتاب مر داد
 ماهده لاشه و جیفه کی ایدی یعنی قتی بد قوقاردی شویله که هیچ بوجهله قوقوسنه تحمل اولمازدی
 استعاده یو جهند ندر * سیاه رادران مدت نفس طالب بود و شهوت غالب مهرش یخنیید
 و مهرش برد آشت با مدادان ملک کنیزک راجست و بیافت ماجرا گفتند خشم گرفت و بفرمود
 تاسیاه را با کنیزک دست و پا استوار یشدند و از بام جوسق بخندق در افتادند یکی از وزرای
 نیک محضر وی شفاعت بر زمین نهاد و گفت سیاه رادرین خطایی نیست بلکه سائر بندگان
 و خدمتکاران بخشنش و انعام خداوندی معاذند گفت اگر در مفاوضه اوشی تأخیر کردی
 چه شدی گفت ای خداوند نشنیده که گفته اند * سیاه را از حرف تخصیص سیاهک
 دیمکدر (مهر میم کسریله محبت معنانه در) (یخنیید دیرشدردی دیمکدر) (مهر میم
 خیمه بکارندن عسازندن مهرین قالدردی یعنی بکارتن ازاله ایلدی) (با مدادان ابرته دیمکدر
 بام طام اوستی) معلوم اوله که بوقاری ولایتک اولر شک اوستی دوزدر (یعنی مسلطدر) اکا
 بجم بام در) (جوسق جیم عربک و سینک فتحه لریله برج اوزره اولان کوشک در قصر معنانه
 و اضافت لامیه در) (با حرف صله) (و خندق معروف) (در حرف تآکید) (اندازد فعل مضارع
 جمع غائب) (و یا فعل امر جمع غائب حاصلی ایدیکه صیفیه ده مشرکدر آتار و یا اتسونلر
 دیمکدر) (خطایی با حرف تنکیر) (بل ادا تاضراب) (که حرف تعلیل) (سار جیم و باقی معنانه
 مستعاده در) (مفاوضه لغته مشارکت معنانه در اما بونده بحامعت معنانه در) (واو به اضافه
 مصدرک معنانه در) (کردی با حرف خکابه) (شدیده بویه در) (محصول ترکیب) (اته تاقا
 سیاهک اوله مننده نفس خبیث طالب و شهوت و طوقاتی و از روسی غالب ایدی جاریه به مهر و بچی
 حرکت کلوب اختیاری الدن کتدی و مهری قالدردی یعنی قرلغنی الدی ابرسی که پادشاه
 شراب کیندن آیلوب غله کلدی جاریه بی اعتدی و بیلادی کیمه واقع اولان ماجرای
 سوبلدیلر فضا کادی و بیوردی تاسیاهک جاریه ابله به التی و یاغنی محکم بغلیله و برج اوزرنده
 اولان کوشکدن حصارک خندقه اتار و یا اتسونلر بویه اولنجه ای خویلی وزیرلردن بریسی
 شفاعت یوزنی بره قودی یعنی پادشاهه تنظیم ایلدی و بدی پادشاهم سیاهک بو خصوصه
 خطاسی بوقدر بلکه سائر قوللر و خدمتکارلر سعادتلو پادشاهک انعام و احسانه معاد لردر
 سیاه بیچاره بونی معاد اولان بختلاره قیاس ایدوب استزداد احتمالی خاطرنه کتور میوب
 خنکار و بردی دیو مالکانه تصرف ایلشدر (پادشاه وزیرلردن بومصلحتی ایشیدیمک دیدی
 اکز رکیجه بحامعتی تأخیر ایلشده او اوردی وزیر دیدی ای پادشاه مسعودک اولمادی حکما
 و عه لا بد کلری * قطعه * نشسته سوخته در چشمه روشن چورسید * تو مندار که از پیل

دمان اندیشد * بعض نسخه ده روشن برینه حیوان واقعدر (نقشه صومر سوخته به اضافتی
 بیانه در (وهمزه حرف نوسل) و یا به بطنی اضافت ایچون کشددر (در حرف صله) (چشمه روشن
 بیانه در (وعین تراشکی که عربیده و فارسیده همزدن بدل کایت اولنور بونک کی پرده اضافه
 دلالت ایدر ایکن خالص همزه تلفظ اولنار بلکه یانه بین بین تلفظ اولنور (پس بونده ایکی
 پرده به همزه اضافت ایچون کیش دین اضافتی انکار ایدوب همزه صفتله موصوفی ربط
 ایچون کشددر دین ذکر اولان تحقیق و تدقیقه واصل اولامشار (تو مبتدا) (مبتدا فعل نهی
 مفرد مخاطبدر بناداریدن ظن ایله دیمکدر ما بعد یله خبر مبتدا در (که حرف بیان) (یل دمان
 بیانه در کوکره مش و غصبه کیش قبل تنکه پسرهار و نده یکدی (اندیشد فعل مضارع
 مفرد غائب قورقه دیمکدر (محصول بیت) ناردرون ایله سوزان اولان نشنه و عطشان چونکه
 صافی صو چشمه سنه و یا آب حیات بکارینه ایشدی یعنی واصل اوله سن ظن ایله اولوقت
 هیتلی و کوکره مش فیلدن خوف ایدوب پرواچکه بلکه خاطرینه به کز انده قبل وارسلان
 و قیلان اولدینی * ملحد کرسنه در خانه خالی پرخوان * عقل باور نکشد کز رمضان اندیشد *
 ملحد اسم فاعلدر الحد یلحدون (یعنی افعال باندن طریق شریعتدن خارج اولوب حشره
 و نشره منکر اولان ظالمه دیرلر) کرسنه بونده کاف عجمک ضمی و رانک سکونی و سبنک کسریله
 آج معناسنه در که عربچه جامع دیرلر کاف عجمک ضمی و رانک کسری و سبنک سکونیله ده
 لغتدر فاحفظ (در حرف تلفظ) (خانه خالی بیانه) (پرباه عجمک ضمیله طلومعناسنه در عربچه
 ملان دیرلر) خوان بونده نعمت و طعام معناسنه در (ملحد مبتداء اول و عقل مبتداء ثانی در) (باور
 باه عربیله واوله فتحیله کرد و یا کند لفظیله مستعملدر و یا بعض مشتقاتیله فی و اثبات طریقله
 تصدیق معناسنه در بونده نه کند فعلیله مستعملدر که فعل فی مستعملدر ایلم معناسنه تصدیق ایلم
 دیمکدر ما بعد یله خبر مبتداء ثانی و جمله اسمیه خبر اول و مبتداء اول و خبر یله جمله مبتدئه قنبر (کرکه
 حرف بیان) (رمضان معروف) (اندیشد فعل مضارع مفرد غائبدر فکر ایدر دیمکدر) (محصول بیت)
 آج ملحد خالی اوده یعنی تهها خانه ده که کیمه حالته مطلع اولیه و خانه نعمت و طعامدن
 ملان اوله یعنی بر اوله عقل تصدیق ایلم که رمضان فکری ایدوب طعامه ال صومعه یعنی
 رمضان فکری ایدوب طعام معناسنی عقل ایناغر البته اچ اولنجه بیر (بر لفظنی باه عجمیله
 بر ظن ایدوب باه عربیله و خواجه مضاف قلان) (و خوانی سفره معناسنه اخذ ایلم عجب
 متصرف ایلم) (و خالی لفظنی پر خوانه مضاف قلان نه خوب موزون ایلم) (و بری باه عربیله
 فقی و رانک سکونیله تجویز ایلم غلط سو یاده مذکورلر) (ترجمه کنش عنی الله عنهم * ملک را
 این لطیفه خوش آمد و گفت سیاه را بنویسیدم کنیزک را چه کنم گفت کنیزک را سیاه بخش که
 هم خورده او هم اوزا شاید * سیاه را اادات مفعول (بنو با حرف صله) (بخشیدم بولفظ ایکی معنایی
 متضمندر) (بری وزیر بهشتی یعنی ملک ایلم) (و بری اکا صو جین بهشتی) (کنیزک را اادات
 مفعول جاریه فی دیمکدر) (سیاه با حرف صله سیاهه دیمکدر) (بخش فعل امر مفرد مخاطب
 بهشتیله) (نیم خورده بر کیمه نیک یعنی انسانک و یا حیوانک بیدیکندن و یا ایچدی بیدن ارته دیرلر که
 عربچه اکا سوز دیرلر) (اوبه اضافت لامیه در) (اورا اکا دیمکدر) (شاید فعل مضارع مفرد
 غائب لایق معناسنه در) (محصول ترکیب) (پادشاهه وزیرک مذکور لطیفه سی خوش کلدی
 و دیدی سیاهی سکا بغشلم ایکی معنایله یا جاریه فی نیمه ایدو نیم وز دیدی پادشاهم هم جاریه فی
 سیاهه بهشتیله که انک نیم خورده سی یعنی ارتو غنیدر که ینه اکا لایقدر سید نصکره سزک
 حر مکره و سز انکله متمتع اولی جا زرد کلدی بوفکرلر کلیا خاطر یکزدن جعماق کرک * قطعه *

مطالعه
ردشعی و کافی

مطالعه

رد کافی

رد سروری

هرگز

هرگز اورا بدوستی میسند * که روز جای ناپسندیده * اورا اتی دیمکدر اضمار قبل الذکر
 واقعدر (مرجع الیهی مصراع ثانی اولنده مقدر آن کس اوله یاخود اورا آن کس رانقدیرنده
 اوله پس طریق اضمار اولماز) (با حرف صله) (دوستی با حرف مصدر) (میسند فعل نهی مفرد
 مخاطب بکنه ولایق کورمه) (که حرف رابط صفت) (جای ناپسندیده بیانه) (محصول بیت)
 هرگز اول کیمسه بی دوستیله بکنه ولایق کورمه که نامعقول و نامقبول پره واره یعنی اگر
 محبوبک و مطلوبک و اگر غیر یسی که ارادل نشین و ارادل پرست اوله اتی دوست انتخاب ایله
 و کندی یار و یاورم دیوا کا اعتبار قلم بعض شراح جائزدر که میسند لفظی مفعول معناسنه اوله
 یعنی مرضی و مقبول اولماسون دیو لکن فسادی زیاده واضمدر قنبر * نشنه رادل نخواهد
 آب زلال * نیم خورده دهان کندیده * نشنه را را اادات تخصیص نشنه نیک دیمکدر
 (نخواهد فعل فی مستقبل مفرد غائب فاعلی نختنده دله راجع ضمیردر و مفعولی) (آب زلال
 اضافت بیانه ایله زلال طائلی صوبه دیرلر پس بونده زلال وصفنده اطناب ایلم مطلب ایلمش
 (نیم خورد و نیم خورده بر معنایله در که سابقا ذکر اولدی ایدی ترکیب مزجی قیلند ندر) (دهانه
 اضافتی لامیه در) (و کندیده بیانه در) (مصراع ثانی آب زلالین حال واقع اولمش) (محصول بیت)
 نشنه نیک کوکلی آب زلالی استخر و اکا مائل اولماز قوش اغزک ارتغی و سوزی اولدینی حاله
 اول آب زلال یعنی هر قدر که کیمه نشنه اسیده اغزی قوش کیمه نیک ارتغن و فضله سن
 ایچم حضرت شیخ بوینی مبالغه طریقله سوق ایلمش والا قوش اغزی برصودن ایچمکه
 اول صو متغیر اولماز و حلال ایکن حرامده اولماز (و جائزدر که نشنه انک اغز نیک قوقوستده
 بیله و بیلیجک اکراه لازم کیمه واقعا اکراه نه دن لازم کلور و خلقک جوغنک اغزی قوقار
 وینه بلورکن بری برینک سوزنی بیر و ایچم بعض شراح نیم خورده هاه رسمیه و همزه ایله
 بازوب اکثر نسخه لره بوشکلی اسناد ایدوب افزا ایلمش حال بو که بونسخه فی کندی شرحین
 غیر ی پرده کورمندک بوقدر تبعمز وار یکن * قطعه * دست سلطان در کجایند * چون بسرکین
 در اوفتاد ترجیح * دست سلطان لامیه (کجا قنده دیمکدر استفهام انکاریدر) (بند فعل مضارع
 مفرد غائبدر بنیدندن قنده کورر یعنی کورمز) (چون اادات تعلیل اادات شرط دین اصابت
 ایلامش) (با حرف صله) (سیرکین سبنک قننی و کسریله و رانک سکونی و کاف عجمک کسریله
 حیوانات ترسی و کره سی تعریب ایدوب سرفین دیرلر) (در حرف تأکید) (اوفتاد و او اصلیه ایله دوشدی
 دیمکدر) (ترجیح معروف اوفتادک فاعلدر و ملاحظه ده مصراع ثانی مصراع اولدن مقدمدر
 زیرا علت معلولدن مقدمدر) (پس تقدیر کلام چون بسرکین در اوفتاد ترجیح دست سلطان
 ذکر کجا بندن در) (بویه اولنجه بندن و اوفتاد ترجیح ده تناسل ایدر دیمکه احتیاج اولماز بندنک
 فاعلی ترجیح راجع ضمیردر قنبر) (بعض نسخه ده بندن برینه باید واقع اولمش معناسنی سهلدر
 (محصول بیت) فازورات و مهملات ایچنه دوشن ترجیح ردخی پادشاه اتی پادشاه اتی الیه المدیغی کبی
 (یعنی ترسه و کره به دوشن ترجیح هرگز پادشاه الیه کور مدیکی و پادشاه اتی الیه المدیغی کبی
 (حاصلی پادشاهه لایق اولدینی کبی سناهک ارتغی اولان کنیزک دخی پادشاهک نظر شریفنه
 و فراش لطیفه هرگز لایق و مناسب دکل قصه دن حصه در قائل * نشنه رادل کجا نخواهد آب *
 کوزه بکشدنه بردهان سلج * آبدن مراد مذکور آب و زلالدر ضرورت وزن ایچون حذف
 اولندی) (کوزه کاف عربیله و هاه رسمیه فارسیدر و هاسر کوزعر بیدر بدغه دیرلر) (بکشدنه
 ماضیدن قنبر کیمش دیمکدر) (بر حرف استعلا) (دهان سلج بیانه سلج سبنک و لامک ضمه یله
 و تونک سکونیله دود قنده بالامه دید کوری هر ضددر غایتیله اغزان اولور) (مصراع اولده

رد کافی

رد کافی

رد کافی

رد ابن سید علی و سروری

استقامت انکاری وار (محصول بیت) بر کوزه که آغزی بلاجه کیمسک آغزندن کچه یعنی سلیج
 آغزی کچه که اول کوزه دن صوابجه تشنه ک کوکلی اول کوزه دن صوبه قنده طالب اولور یعنی
 هر قدر صوبه اولور سده ده کوکلی آندن صوابجه کماثل اولماز براطبی آندن اگر ایدر (بو بیت
 حضرت شیخ اولدغنده نظر وارز بر اثر کینده ترکیک واد آسند ضعیف حاصل وعلی الخصوص
 که بعضی متونده موجود دکل بو بیتک شرحند مکر وهی ارتکاب ایلر دین اداآده خلاف صحیح
 ارتکاب ایلش فتامل * حکایت * اسکندر روی را گفتند که دیار مشرق و مغرب بجه کرفتی که
 ملوک پیشین را خزان و ملک و عمر و لشکر پیش ازین بود و چنین فتنی میسر نشد گفت بعون الله تعالی
 هر مملکتی که کرتم رعیش نیازم و نام پادشاهان جز بنیکو بی نبردم * اسکندر مشهور بر پادشاهک
 اسکندر که علما بنو تنده اختلاف ایلدیلر (اصح قول بودر که بی دکل ایش (لیکن بر صالح و عابد
 و متدین حکیم کامل ایدی که علی ارستطالسن دن ایدی (ابن فلقوس روی دیمکله مشهور در
 (بعضی سلسله اجداد بی حضرت نوحک اوغلی یافته ایصال ایلدیلر) و بعضی حضرت
 ابراهیم پیغمبر علیه السلام (و ذوالقرنین لقبیه ملقب اولسند بجه وجه بازمشار (لیکن بو مقام
 استغسانی دکل امدی اسکندر دیدیلر) که حرف بیان (دیار دن بونده مملکت مراد در) کرفتی
 فعل ماضی مفرد مخاطبدر (که حرف تعلیل (ملوک پیشین بیانه (جز غیر معنایند در) با حرف
 مصاحبت (نیکو بی یا حرف مصدر (محصول ترکیب) اسکندر روی به دیدیلر که مشرق
 و مغرب دیار بی نوجهله ضبط ایدوب تحت تصرف ک کنورب مسخر قلدک که ایلر وکی پادشاهلرک
 خزینه لری و سلطنتی و عمر و لشکری سندن زیاده ایدی حال بو که بوفتح و تسخیر میسر اولمادی
 که سکا میسر اولدی اسکندر دیدی خدای تعالی ک عونیه هر مملکتی که فتح و تسخیر ایلدم رعیشی
 انجندم و نام سلاطین ماضیه بی ایلکدن غیر یله ایدم یعنی جیحی خیر ایلد ذکر ایلدم که الله تعالی بکا
 جیحیه اعطا ایلدیکنی اعطا ایلدی * بیت * بز کش نخواستند اهل خرد * نام بز کان بز کشی
 برد * بز کش شین اصنام قبل الذکر طریقه (مصراع ثانیک اولنده مقدران کسه راجع در
 تقدیری انکمن را که در (نخواستند اوقومازلر) یعنی دیمزلر (اهل خرد لایمه (و فاعلی نخواستند در) که
 حرف رابط صفت (نام بز کان لایمه در یاه بطیله (بز کانین بونده اکابر مراد در) با حرف
 مصاحبت (زشتی یا حرف مصدر در چر کنلک دیمکدر) بر فعل مضارع مفرد غایبدر (بریدن
 بردن دکل (محصول بیت) اهل عقل و فراست اول کشی بی بزک و کیر اوقومازلر) یعنی
 اکا اولو کیمسه دیمزلر که اکابرک نامی زشتغله اکار (حاصلی اکا بز ناسی چر کنلکله ذکر ایده بی
 عقلا از اذل ناسدن عدا ایلر * قطعه * این همه هیچست چون می بگذرد * بخت و تخت
 و امر و نهی کبر و دار * این همه میتدا و مصراع ثانیک مضمونه اشارتدر (هیچست خبر میتدا
 (چون حرف تعلیل (بی حرف تاکید ز برای حاله و با استقباله دلالت ایدر بوابسته استقبال
 مقامیدر) بگذرد فعل مضارع مفرد غائب و فاعلی این همه به راجع تحتند ضمیر (و بعضی
 مصراع ثانیه معدود اولانلر فاعلدر دیدی (لیکن فیه نظر (کیر و دار (و کیر و او عطله
 ایکسی بیله صواش معنایند میسملدر (کیر کیریدن (و دار ایدندن مشتقدر) (کرفتن دن
 و داشتدن دن دین احوال اشتقاقدن کلیا غافل ایش فتندر (محصول بیت) جیع امور
 دنیا یعنی بخت و تخت و دولت و سلطنت و امر و نهی و حکم و حکومت و عسکر چکوب آورمه
 و طوغمه و فتح ممالک هیچ نسنه دکلدر چونکه آخری فانی و گذاران در حکم عدمه در پس
 غافل اولان بونلره کو کل بنیادوب عقد قلب ایلر بعضی شرآح کیر و دار طمطراق و طنطنه
 و ضاؤل یورت معنایند در بونلر استعمالی بو در غفلت اولیه دیمش معلوم اولاکه کندی

رد کافی
خدای
نسخه

نخواستند فعلی اهل
خرد استادماسحه
طریقه در فتندر
مفرد

رد کافی

بو استعمالدن کلیا غافل ایش فتندر * نام نیک رفتکان ضایع مکن * ناماند نام نیکت پایدار * نام
 نیک بیانه و رفتکانه اضافت لایمه نام نیک مکنک مفعول اولی و ضایع تانیسی (تا حرف تعلیل) (ناماند فعل
 مضارع مفرد غائب قاله دیمکدر نام نیک بیانه (و بماندک فاعل) (پایدار وصف ترکیبی در) (داریدن
 ثابت و برقرار معنایند در اعر آیدن بماندک خبری واقع اولمشدر) (محصول بیت) (بکسارک یعنی
 موتاک ایی آیدنی ضایع ایلد یعنی ادل فی خیر ایلد ذکر ایلد اذ کرواموتا کم بالخیر خواستجه تا کیم
 عالمه سکنده ایی آدک ثابت و پایدار و برقرار قاله یعنی تا کیم سنده صحیفه روز کارده خیر ایلد مذکور
 اولاسین * باب دوم در اخلاق درویشان * حکایت * یکی از بزرگان پارسای را گفت که چه
 کوی در حق فلان عابد که دیگر آن در حق او بطعنه سخنها گفته اند گفت در ظاهرش عیب
 نمی بینم و در باطنش غیب نمی داتم * دوم دالک و واولک ضمه ل یله ایکنی دیمکدر (اخلاق خلقت
 جعیدر) (خامضموم ولام مضوم و ساکن اولی جائزدر) (دریشانه اضافت لایمه در
 درویشانندن مراد اهل سلوک صوفیارد در) (پارسیا به عجبیه عابد و زاهده دیرلر) (و با
 حرف وحدت (و را ادات مفعول) (که حرف بیان (فلان الفاظ کایه دنددر) (که حرف تعلیل
 (با حرف مصاحبت) (طعنه ها تصرفات اجماعند در زیارتک اصلی طعندر طانک فتنی
 و عینک سکونیه مصدر در نصر باندن مصدری طعانده کلور طانک فحیله (گفت مسؤل عنه
 اولان پارسا دیدی) (در حرف ظرف در ایکی برده به (باطن ظاهر مقابلدر) (محصول ترکیب)
 اکا بردن بریسی بر زاهدانه صور دیکه فلان عابدک حقنده نه دیرسین زیرا سندن غیر یلر انک
 حقنده طعنه سوزلر سولشار که زهد و صلاحه منافی ایشلری وارد دیو پس سن نه دیرسین
 انک حقنده (پارسا جواب و بر دیکه ظاهر نده عیب کوریم و باطننده غیب یلم یعنی ظاهر نده
 و باطننده بر قصور و نقصانده مطلع دکم زیرا مؤمنه لایق اولان بودر که ظاهر حالده ناظر
 اولوب احوال درونی صلاحه جل ایدوب سو ظن اوزره اولید * قطعه * هر کرا جامه
 پارسا بینی * پارسادان و نیک مر دانکار * هر کرا هر کیمه بی دیمکدر حرف رابطه بی ضرورت
 وزن ایچون کتور ممش (جامه پارسا پارسا جامه وصف ترکیبی اقسامنددر زاهد و عابد
 لباسی دیمکدر) (بنی نیک هر کرا مفعول اولی و جامه پارسا تانیسی) (پارساد انک مقدم مفعولی
 (نیک مرد ترکیب مزجیدر اصلنده مردنیک ایدی اضافتله ضرورت وزن ایچون مزج ایلدیلر
 انکارک مقدم مفعولیدر) (انکار فعل امر مفرد مخاطبدر افعال قلوبدن ظنی ایلد دیمکدر
 (محصول بیت) هر کیمه بی که عابد و زاهد لباسی کوره سین اتی زاهد و عابد ییل وای آدم
 ظن ایلد یعنی اتی صالح ییل وای کیمه در دیو اعتقاد ایلد (حاصلی صلحا لباسنده اولانه مادامکه
 شریعت مطهره به مخالف بر حال معلوم اولیه حسن ظن لازمدر) (مصراع اولک معنایسی
 هر کیمه پارسا جامه سیله کوره سین دین اداآده قصور ایلش قسائل (هر کرا راسنی لام جاریه
 معنایند طوتان غلط ایلش (جامه اصلنده جامه ایدی همزه اضافتله صکره همزه ضرورت
 وزن ایچون ساقط اولدی دین بیتک مضمونک بیانه اوغرامش (وانکار انکاشتن وانکاریدن
 امر در دیوب و بالکزانکاریدن مشتقدر دینه اعتراض ایدن کندی معترض واقع اولمش
 (جامه پارسا خواجه سرا کیمدر وسیله اضافت اولان همزه محذوفدر دین مقصود بیت
 واصل اولمش منه سنده جامه پارسایه جامه پارسا تقدیرنده در دین بومیدانک فارسارندن
 دکلدر * ورنه ای که در نهادش چیست * محاسب را درون خانه چه کار * ورنه اصلنده
 واکردن (ندانی فعل نفی مستقبل) (که حرف بیان (در حرف ظرف) (نهاد نونک کسر یله طبع
 و خلقت معنایند در) (محاسب دیار عجمده امر معروف نهی منکر ایلین محاسبدر اول دخی

رد کافی

رد شععی و کافی
رد سروری
رد سروری
رد کافی
رد شععی

از هد و اوردن علادن اولاغندر (را حرف تخصیص در لام جاره معنایست) (درون ابرج معنایست در
 خانه به اضافتی فی معنایست در (محصول بیت) و اگر باز سا جامه لینک قلند و دروننده نه وار
 اید بکن (یعنی خیردن و شریدن نه حال اوزره در بلز سک نسته لازم کلز) (یعنی سکا احوال
 درونه اطلاع لازم دکل زیر محاسبک اوانچنده نه ایشی وار (یعنی محاسبک امر معروف ونهی
 منکرده وظیفه سی فساد و منکری ظاهر اولاتی اخذ ایلکدر احوالی مستور اولانه تعرض
 ایلکه مرخص دکلدر زیر فقها بیور مشارد (الفسق الخفی لایسقط العداله) یعنی برکجه که
 فسقنی اخفا ایلوب اشاعت ایلنه زاکا ظالم دیمرز * حکایت * درویشی رادیدم که سر بر
 آستان کعبه نهاده می نالدوی گفت یا غفور و یا رحیم تودانی که از ظلوم و جهول چه آید که
 ترا شاید * درویشی (یا حرف وحدت) (را ادات مفعول) (که حرف بیان) (آستان کعبه
 لامیه کعبه نک ایشکی دیمکدر) (کعبه مکه شهرنده اولان تگری اویدر) (نهاده هاء رسمی
 حرف ترتیب قیوب دیمکدر) (می نالید حکایت حال ماضی ایلکردی دیمکدر) (می گفت ده
 بویه در سوبیلردی دیمکدر) (یا حرف ندا) (غفور مبالغه ایل اسم فاعلدر غایتله یارلغایی معنایست
 (رحیم بوده مبالغه ایل اسم فاعلدر زیاده اسر کیچی دیمکدر) (ظلول مبالغه ایل ظالم
 (جهول مبالغه ایل جاهل دیمکدر) (چه آید نه کلور) (یعنی نه حاصل اولور دیمکدر) (که
 حرف بیان) (ترا سکا دیمکدر) (شاید فعل مضارع مفرد غائب بونده یازیه) (یعنی لایق
 اوله معنایست در (محصول ترکیب) (بردر ویشی کوردم که باشی کعبه اشکینه قیوب ایلکردی
 و سوبیلردی یا غفور و یا رحیم سن بلور سن که ظلول و جهولدن نه کلور و نه حاصل اولور که
 سکا لایق اوله یعنی بن سکا لایق طاعت و عبادت کنور مکه قادر دکل معلوم اوله که عموما شراح
 نهاده لفظندن صکره (بود وروی در زمین می مالید) (ترکیبی زیاده ایلد یارلک کن کابلک عرضی بوز مشار
 زیر کعبه نک ایشکی بدن یوقار و آدم بو نیجه وار یعنی یو کسک و اقعدر) (پس باشی ایشکه
 خود قدن صکره بوزین یوه سورمک هرگز تصور دکلدر زیر مانعه الجمعدر ایلکسی بر آند
 و بر ساعتده اولتی میسر دکلدر) (استادن مراد جدار کعبه در دین بر استعلا ایچون اولدیفنی ملاحظه
 ایلز میس زیر جسداری اوزره باش قومق سطحه عروجه میسر در اول ایه ممکن دکلدر
 قنبر * قطعه * عذر تقصیر خدمت اوردم * که ندارم بطاعت استظهار * عذرک تقصیره
 (و تقصیرک خدمت اضافتری لامیلدر) (و عذر آوردن مفعولیلدر) (که حرف تعلیل) (بطاعت
 ندارمک مفعول غیر صریحی) (استظهار استفعال یابندن مصدر در ارقه لحنی معنایست مفعول
 صریحی) (محصول بیت) (یارب سنک ذات با گکه لایق خدمت عبادت و طاعت کنوره میوب
 بلکه خدمتکنده واقع اولان قصور و نقصانک عذر بنی کنوردم زیر عبادت و طاعت اعتماد
 یوق و عمل موجب جنت اولادیفن بلورم پس اعتماد محض لطف و کر مکه در * عاصیان
 از گاه توبه کنند * عارفان از عبادت استغفار * عاصیان الف و نون ادات جمع در بحرمان
 معنایست در یعنی کاهکارل (عارفان الف و نون ادات جمعدر اهل عرفان اولان الله
 دوستری از عبادت تقدیری از تقصیر و یا از نقصان عبادتدر بر مضاف تقدیریه) (محصول بیت)
 عاصیان و بحر ملر کاهلرندن توبه ایلزل اما اهل عرفان تقصیر و نقصان عبادتدرندن استغفار
 ایلزل یعنی عبادتدرنده اولان قصورلر بن بلوب عبادتدرن عین معصیت عبادتدوب استغفار ایلزل
 * عابدان جزای طاعت خواهند و بازار کانا بهای بضاعت و من بنده امیداورده ام نه طاعت
 و بد روزی آمده ام نه بختارت اصنع بی مانت اهل و لا تغفل بی مانا اهل * فار سیمه مذکور
 درت فقره (و عریجه ایکی فقره نته قول درویش در (عابدان الف و نون ادات جمعدر

رد شرح جعبا

عجا ایلکسی بر آند اولق
لازمیلدر للطابع

رد سروری

و مبتدادر

و مبتدادر (جزای طاعت لامیه) (و خواهندک مفعولی وجهه فعلیه خبر مبتدادر) (بازر کانا
 بوتک اصل مفردی بازاره در بازاره مخصوص معنایست زبراهاء رسمی بوتک کبی بر زده تخصیص
 افاده ایلدر) (پس الف و نوله جمع اولق سببیه) (هاء رسمی بی کاف مجمبه به ابدال ایلدیلر
 بازار کان اولدی) (زانت قحیله بعده کثرت استعمال ایل الف حذف اولوب ساسا کن قلندی بازار کان
 اولدی) (پس بو عبارتیه تعیر بو مقدار بول بولیلحق کثرت استعمال ایل حکم مفرد واروب تکرار
 بردخی جمع ایلدوب بازار کانا دیدیلر) (معلوم اوله که حضرت مولانا جامی سیمه الابراهم کابنده
 عقد هفتم ده الی و رانک قحیه سنی اثبات ایلدوب بیه نسبتله الف و نونی جمع الملس (بیت) لیک
 بازاره کبان دیده و رند) (صداز بن جنس سک جو نخرند) (و حضرت شیخ بو ستانده بازار کان عبارتیه
 مقام مفردده ذکر بیورمش (بیت) شهنشه که بازار کان رانجست) (در خیر و شهر و لشکر یست)
 (ایمندی بونده بازار کان زانک قحیله اوقتیق کرک فتامل) (بضاعت لغتده تجارتیه بر مقدار مال
 ارسال ایلکه دیرلر) (مثلا برتا جره بر مقدار مال و بررسین که کندی مالی یا نیجه سنسک مالکی
 مستحقون قولانه) (اما بونده مطلقا اسباب و مناع مراددر) (یا حرف صله) (در یوزه دالک قتی
 و رانک سکونیه جرایلکه و نیلکه دیرلر نخریف ایلدوب عوام دروازه دیرلر) (اصنع فعل امر مفرد
 سذر مخاطب افعیل معنایست یعنی اشله) (بی با حرف صله و یا ضمیر متکلم بکا دیمکدر) (ما اسم موصولدر
 الذی معنایست) (اصنعک مفعول صریحی و بی غیر صریحی) (انت ضمیر مرفوع منفصل مجلا
 مرفوع مبتدای سن دیمکدر) (اهل بونده لایق و سزا وار معنایست در لفظا مرفوع خبر مبتدادر
 و ضمیر بحرور مایه راجعدر و جله اسمیه نک اعرابدن محلی یوق مالک صله سیدر) (لا تغفل
 قول نهی مفرد مذکر مخاطب اشله دیمکدر) (بی سابق کیدر) (انا اهل انت اهل کیدر بعض
 نسخهده بی برینه بنا دوشمش بزه دیمکدر) (محصول ترکیب) (عابدلر ایلد کبری عبادتک ثواب
 و جزاسین استزل و اول امید ایل طاعت ایلدرل و بازار کانا اسباب و مناعلر سنک بهاسین استزل
 کیسه به مفت نسته و بر مرزل اما بن عبد عامی درگاهکه امید خالصه و لطف و کر مکه
 اعتماد ایل کلدیم عبادت و طاعت یوق کیم مقابلنده عوض جنت و جزای کور رجا ایدم و بدخی
 تهی دست مجرد جره و در یوزه به کلشم بضاعت و سرمای یوق و تجارتیه کلدیمه قیمت و بهنا
 انیم پس بکا سن سکا لایق اولاتی اشله که مغفرت و مروتدر که عامی بتدک سندن اتی رجا
 ایلر و بکا بن لایق و مستحق اولدیفنی اشله که عذاب و عقابدر زیر سندن لطف و احسان
 رجا سببیه قیو که کلشم * بیت * کر کشی و جرم بخشی روی و سر بر آستام * بنده را
 فرمان نباشد هر چه فرمانی برام * کشی ضم کاف عربیه فعل مضارع مفرد مخاطب
 قتل ایلدر سک دیمکدر) (کشیدن کشتندن دکل) (جرم جیم عربیک صمی و سکون را ایل
 گاه معنایست در) (بخشی فعل مضارع مفرد مخاطبدر بخشیدن لفظ مشترکدر بغسلطفه
 عفو ایلک بونده بونده ایلکسنده محمل وار) (روی و سر تقدیری روی و سرمددر) (آستام صمی
 معنی جهشده بونله مصر و فندر) (بنده را را حرف تخصیصدر لام جاره معنایست بنده نک
 دیمکدر) (فرمان اسمدر یوق معنایست) (فرمانی فعل مضارع مفرد مخاطب بیورسین دیمکدر
 (بر حرف استعلا) (آن اسم اشارتدر چه به) (میم ضمیر متکلم) (محصول بیت) (اگر بنی قتل ایلدر سک
 کاهلرم ایچون واکر کاهلرم بفشلیوب عفو و مغفرت ایلدر سک هر نه که ایلدر سک بوزم و باشم
 آستان کرم و احسانکنده در) (حاصلی هر نه کیم بکا اشارتدر تسلیم و رضا اوزره بوزم و کردان
 و سرکش دکل بن بنده عاصیک و مجرم قاصیک فرمانی و بیرونی اولساز یعنی هیچ نسته
 سوبلکه مالک و قادر دکل هر نه کیم سن بیورسک اول بیروغک و امرک اوزر شیه ب) (حاصلی

رد سروری

رد سروری

هره کیم ایدرسک امریکه تابع و منقاد * قطع * بر در کعبه سائلی دیدم * که همی گفت وی
 کرسی خوش * بر حرف طرف (در کعبه لامیه) سائلی یا حرف وحدت (که حرف یسار
 اها حرف تا کید (وی حرف خکابه در ابکی فعله به) اصلی کریشند درادن صکره یا به
 یا ضرورت وزن ایچون ساقط اولدی (خوش و اورسمیه و خاده روم ضمه ایله بونده مبالغه
 معناسنی افاده ایدر محکم اغلردی دیمکدر (محصول بیت) کعبه قیوسنده خدادن سائل
 بر درویش کوردم که سوبلردی و محکم اغلردی یعنی جان و کونکدن دردانه کره ایدردی
 * من نکوم که طاعتم بنذر * قلم عفو بر کاهم کش * با حرف تا کید پذیر باء مجمله فعل امر فرد
 مخاطب قبول ایله دیمکدر (قلم عفو بیانه) کش کاف فحیه فعل امر فرد مخاطب چک دیمکدر
 (محصول بیت) بوییت بیت اولده همی گفتک مقولیدر یعنی یارب بن دیمز مکده عبادت و طاعتم
 قبول ایله حاصلی جزا و ثوابه مستحق عملی بوفدر یلورم بلکه لطف و فضلکده و عنایت و کریمکده
 امیند وارم انجیق پس عفو و صغح قلمی کاهم چک یعنی صحایف سیاهمدن جرایم صفایر
 و کاریمی اخراج ایله تا کیم مجرمین ایله حشر اولیایم حاصلی سکا لایق اولین عملارمدن
 کلیای * حکایت * عبد القادر کیلانی در حرم کعبه روی بر حضانهاده همی گفت ای خداوند
 بخسای و اگر مستوجب عفو بنم در قیامت مرانیثا برانکیر تا در روی نیکان شرمسارم نسوم *
 کیلانی یا حرف نسبت (کیلان کاف محکم کسر یله مملکت اسمیدر اصلکده کیلان دورندر
 معبر اولان رشت و لا محاله عبد القادر کیلانی رشتنددر مشایخ عظام و اولیاء کرامدن
 مناقب شتی و کرامات علیا صاحبی بر عز یزد در اولیاء اراستنده زیاده شهرتی وار (حرم کعبه
 لامیه) حصاحه مملکته فحیه جمع حصاندر که کعبه حرمده دو کیلن خرده جاقل طاشلردی که
 فارسیجه سنکرزه در برل بوشول خرده طاشلردی که بیزام کونلرنده مناده اتار اول طاشلری
 خدام کعبه جمع ایدوب حرمه دو کرل (نهاده ها حرف زیدر قوبوب دیمکدر بوهای شرحنده
 بازمان معنای ترتیبی طراش و بازوب قومش معناسنی ورنده کذلک (بخشای فعل امر مفرد
 مخاطب اسر که دیمکدر (مستوجب عفو بیت اسم فاعلک مقولده اضافیدر لایق عفو بیت
 دیمکدر (نایثا تا حرف نفی یعنی حرف توصیف نفی) بیانه صفت مسبه در (نایثا اعی دیمکدر
 (بر حرف تا کید) انکیر فعل امر مفرد مخاطبدر انکیر ندن انکیر ندن دکل (تا حرف تعلیل
 (روی نیکاندر مراد نظر و مواجهه نیکاندر (شرمسار محکم سکونیه صفت مشبهه در نخل
 معناسنه (نسوم فعل نفی استقبال اولیایم دیمکدر (محصول ترکیب) عبد القادر کیلانی حرم
 کعبه ده بوزنی طاش دو کسندینی اوزرینده قوبوب سوبلردی یعنی مناجات ایدردیکه یارب
 رحمت و عفو ایله و اگر عذابه لایق و مستحق اسم یعنی عفو بیت مقرر اینه باری قیامتده بی
 اهی حشر ایله تا کیم مقبول قوللرک نظر نده و مواجهه سنده نخل و شرمسار اولیایم * قطع *
 روی برخاک تجز می کوم * هر سحر که کبابی آید * روی مقدر نهادن ک مقدم مقولیدر
 تقدیری روی برخاک تجز نهادن می کوم در (هر سحر که طرف می کوم در (محصول بیت)
 بوزنی خالک تجز و مناده قوبوب سوبلرم هر سحر و فتنده که باد سحرگاه هبوب ایلله یعنی اسه
 * ای که هرگز فراموش نکنم * هیبت ازینده یاد می آید * ای حرف ندا منادی محذوف
 تقدیری ای جاناندر (که حرف رابط صفت) فراموش اصلی فراموشدر و او ضرورت
 وزن ایچون حذف اولندی بوداده منبارک ماقبل مقنوخ اولقی قاعده اولدی ایچون تا خطایک
 ماقبل مقنوخ قلندی حرکت فتح اخف اولدی ایچون دینلر عتدی سوبلش (هیبت تا ضمیر
 خطاب تقدیری هیچ ترا در (یاد انقدر (محصول بیت) بوییت سیکو عک مقولیدر یعنی

رد سروری و شعی

رد ابن سید علی و سروری

رد سروری

ای

ای جانانکه بن سنی هرگز فراموش ایدوب اوتشام یعنی هیچ یادمدن کتر سین عجباً بونده دن
 سکا هرگز یاد یعنی اتقی کلوزمی یعنی عجباً سنده بنده کی هیچ یاد ایدوب اکار مبین حاصلی
 بن سنک هیچ خاطر یکده کلوزیم (یاد ممدن مراد یاد صیادرن بر عاشق دلفکارک خبر و یامنی
 و سلام و کلاسی ایصال و اظهار شوق و غرامنی جانان فتنده ایلین اولدر انکیچون اکار بد عاشقان
 و بسک مشتاقان در برل پریده یاد صیاده در برل * حکایت * دزدی در خانه پارسایی در آمد
 چندان که طلب کرد چیزی نیافت دلشک شد پارسا را خبر شد کلیمی که بر آن خفت بود در
 ره کند دزد انداخت تا بجز و م نکردد * دزدی یا حرف وحدت (در حرف صله) خانه پارسا
 لامیه رویا حرف وحدت (در آمد کردی دیمکدر) دلشک و تنک دل وصف ترکیبدر بحضور
 معناسنه (پارسا را اذات مفعول) کلیمی یا حرف وحدت (که حرف رابط صفت) خفته
 یا تمش و او عیش دیمکدر (ره کند را تک فنی و هلاک سکونی و کاف محکم ضمیمه کید برینه
 در برل ترکیب مزجندر (آنداخت ایدی دیمکدر) تا حرف تعلیل (نکردد اولیه و یاد و نمیده
 (محصول ترکیب) بر او غری بر عابدک خانه سینه کیزدی برنسنه او غریق ایچون اول قدر که
 اوزک ایچنده براله حق نسنه ارادی بولدی بحضور اولدی عابده خبر اولدی یعنی اوینده
 او غری کیردیکه معلومی اولدی بر کلم که اوزرنده یا تمشیدی و دزدک بکدینه ایدی تا کیم بجز و م
 اولید و یاد و نمیده * قطع * شنیدم که مردان راه خدا * دل دشمنان را نکرده تنک *
 (مردان راه خدا لامیه ل در (دل دشمنانده بویه در (ونکرده ل مفعول اولی (وتنک ثانیه
 (محصول بیت) اشتد مکده خدا بولینک مرداری و رجال الله یعنی مردان طریق حق دشمنان ایل
 دلشک و پریشان خاطر ایلدیلر بلکه عدول بشکده خاطر لرب رعایت ایلدیلر * تراکی مبسر
 شود این مقام * که باد و ستانت خلافت و جنگ * ترا سکا دیمکدر (کی فنی دیمکدر و قندن
 سوالدر (که حرف بیان (محصول بیت) سکا فنی مبسر اولور بومقام یعنی دشمنلرک خاطر لرب
 رعایت ایلک معنای که دوستلرک جنگ و جدال و نزاع و خصوصیت ایدرسین یعنی سن که
 دوستلرکده بد معاش و بد زندگانیسن پس دشمنلرکده فنی حسن زندگانی و صفای معاشرت
 اوزره اولور سین * مودت اهل صفا چه در روی و چه در قفانه چنان که از پست عیب کیرد
 و پست بمرند * مودت محبت معناسنه در (اهله اضافتی و اهلاک صفایه لامیه در (نه چنان
 اویله دکلدر دیمکدر (که حرف بیان (پس آرد معناسنه در (واژ بونده اذات ظرفدر (پست
 تقدیرنده (کیرند ک طرف مکافی (وعیب مفعولی (کیرند فعل مضارع جمع غائب کیریدندن
 طوتال دیمکدر (پیش اولک وقت معناسنه در (وتال خطاب ایچوندر (میرند فعل مضارع جمع
 غائبدر میریدندن اوله ل (محصول ترکیب) اهل صفا و ذوقک محبت و مودتی حضورده و غیبتده
 یعنی او ککده وارد کده برابر در متفاوت دکلدر انلرک حالی اویله دکلدر که ارد کده و غیبت کده
 عیب و نقصانک طوتال و یانکده و حضور کده محبت و رأفت اظهار ایدوب یولکده اولک
 دعواسنی ایدر حاصلی حضور کده و غیبت کده صافی درونلردر * بیت * در برابر چو کوسفند
 سلیم * در قفا همچو کرک مردم خوار * کوسفند قیون (کرک مردم خوار اضافتی بیانه در
 (مردم خوار وصف ترکیبدر آدم بیعی معناسنه (محصول بیت) یعنی اهل صفانک تقبضاری
 برابر کده و حضور کده قیون کپی سلیم و حلیم کوسفنر لر کشندیلرینی اما ارد کده و غیبت کده آدم
 بیعی قوردد کیدر یعنی اهل نفاقک حالری بویه در اما اهل صفا و اصحاب وفاده بوعال بوقدر
 بلکه ظاهر لری و باطنلری معمور و درون و بیرونلری طیب و طاهر حضور کده و غیبت کده
 غیبت کده همان اویله در ارد کده بر درلو و او ککجه بر درلو دکلدر بلکه ارد کده و او ککده برابر در

* بیت * هر که عیب دیگران پیش تو آورد شمرد * بیکسان عیب تو پیش دیگران خواهد برد *
عیب دیگران لامیه (و آورد و شمرد مکمل مفعول) و پیش تو لامیه (و اینکینک ظرف مکانی)
(عیب تو لامیه و مفعول خواهد برد) پیش دیگران لامیه و ظرف مکانی برد مصدر معنای نه در
(محصول بیت) هر کس که غیر یارک عیوب و مشالین سبک حضور که کنوز و ب تعداد
ایده یعنی بر سر سبیل بی شک و ریب سبک دخی عیوب و نقایصکی غیر یارک نقل اید و ب
سوی سبک کرک حاصلی بر آن کس که هر کسی ذم و قدح ایلده در روز سبک احسان ایلدیک
فائده اینجور بر اید نهاد در ایلک یلر بلکه ایلک قنده بر امر بقدر * حکایت * حق خدا از رویندگان
متفق سیاحت بودند و شریک ریخ و راحت خواستیم که مرافقت کنیم موافقت نکردند * حق
یا حرف و خدیت (و رویندگان رونده تک جمید در سیاحت دیمکدر) متفق سیاحت اسم فاعلک
مفعولنه اضافتیندر (سیاحت سبک کسر یله مصدر در ضرب بایندن بر یورنده یور ییوب
کیمکه دیور (شریک ریخ اضافت فی معنای نه در تقدیری شریک در ریجده و المده
شریک دیمکدر (راحت ریجده معطوف بینه بودند مقدر در (مرافقت مفاعله بایندن مصدر در
یواد اشلق (موافقت مفاعله بایندن مصدر در او یعنی معنای نه (محصول ترکیب) سیاحت در
بر ریجده کیمکه سیاحت متفق ایدیار یعنی سیاحت ایلکه اتفاق ایلدیار ایدی و ریخ و راحت
شریک اولش ایدی یعنی روز کارک کرم و سیردن و راحت و دردن یله حکم دیوقول و قرار
ایلش ایدی شیخ یور دیلمکه بونلر یولداشلق ایدیم یعنی دنیای یله کره مک مراد ایدیم
لکن یو خصوصیه بکا موافقت ایلدیار یعنی یولداشلق قبول ایلدیار * کفتم از کرم و اخلاق
زرکان بدیعت روی از مصاحبت مسکینان تافتن و فائده در ریخ داشتن که من در نفس خویش
این قدر قوت و قدرت می شناسم که در خدمت مردان یار شاطر باشم نه بار خاطر * اخلاق زرکان
لامیه در (بعضی نسخه ده کرم) اخلاقه مضارع و اقعد بدیع عجیب و غریب معنای نه در
بونده بعد و جور معنای نه در (مصاحبت مسکینان مصدرک مفعولنه اضافتیندر (تافتن ایتده
دوندلک و بوکک معنای نه در اما بوکک کی پرده اعراض معنای نه در (فائده داشتک مفعول
اولی (و در ریخ نایسی (که حرف تعلیل (نفس خویش لامیه خویش واور میله کشدی
معنای نه در (می شناسم فعل مضارع متکلم و حده اکرم دیمکدر (که حرف بیان (خدمت مردان
لامیه (بار شاطر بیانیه (بار یولداش (شاطر ایاغه چو یک خدمتکار (بار خاطر لامیه (محصول ترکیب)
حضرت شیخ یور رونده ریخ مرافقت قبول ایلدیمکه دید مک اولولک کرماندن و اخلاق
حیده زدن زیاده بعددر مسکینان و فقیرلک مصاحبتیندر اعراض ایلک و المردن فائده بی
در ریخ طومق زرا بن کشدی تقصیده و حقیقه یومقدار قوت و قدرت ایدرک و احساس ایدرکه
یارانک خدمتده یار شاطر اولام بار خاطر اولیام حاصلی هر وجهه بندن حفظ ایلر سکر اکرم
یوقدر اعراض یورمک * بیت * ان لم اکن را کب المواشی * اسعی لکم حامل القواشی *
ان ولم ایکسیده حرف جازمه دندر حتی بعضی علما مابعد نده کارن فعل مضارع عاقل
اولم رنده اختلاف ایلدیار کیمی عامل اولان ان در و کیمی لم در دیدی (اکن اصلنده اکون
ایدی جزمله و او دوشدی فعل مضارع متکلم و حده صیغه سیدر اسعی تحتل متکلم ضمیری
انا مستر و خبری را کبدر مواشی به اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتیندر (مواشی ماشیه تک
جمیدر بونده بیت طواری مراد در آت کی و قتر کی (اسعی فعل مضارع متکلم و حده در
محزوم اولد یفتندن معلومدر که (اکن ده عامل اولان لم در ان دکل (لکم اسعی به متعلقدر (حامل
اعطال منصوب حالدر اسعی تک فاعلیندر (مواشی به اضافتی سابق کسیده (مواشی ماشیه تک

جمیدر اگر قلفنه دیور (محصول بیت) اگر طواره سوار اولمازم یعنی سزکله مصاحب
ویاران ورا کب و همعتان اولغه قابلیت و لیاقت اولمازمه غاشیه دار یکن اولوب خد متکر ایدرک
کیدرم (یعنی مصاحبکن اولمزم سم خد متکار یکن اولغه لیاقت و استحقاق اکلر کندیمزده
(سعی یوریمکه دیور بونده سعی کوشش معنای نه اخذ ایلین ایتده بی سعی ایلماش * یکی ازان میان
کفت ازان که شنیدی دلتک مدار که درین روزها دزدی بصورت درویشان درآمد
و خود را در سلاک صحبت مامنتظم کرد * ازان میان ارازدن دیمکدر (دل مدارک مفعول اولی
(و تک نایسی (که حرف تعلیل (روزها روزک جمیدر کونلر دیمکدر (یا حرف ظرف
(صورت درویشان لامیه (خود را را ادات مفعول (و خود کردک مفعول اولی (و منتظم
مفعول نایسی (در سلاک در حرف صله سلاک دیزی و دیزی ایلکی صحبت اضافتی بیانیه و مایه
لامیه در سلاک کردک مفعول صریحی (محصول ترکیب) بن مذکور سوزلری سویلیچیک
بر یسی ارازدن دیدی یوسوزدیکه ایشندک و کلکی تنک طومعه یعنی تنکدل اوله و خاطرک
بعضور طومعه زراستی یولداشلق قبول ایلدیار سبکله مرافقت ایلدیکیمزک اصلی بودر که
یو کونلر ده براوغری صورت درویشانده بزه داخل اولدی یعنی بزه یواداش اولدی و کندی
بزم صحبت دیزیسه دیزی یعنی بزمه هم صحبت و هم عشرت اولدی * بیت * چه داند مردم که
در جامه کست * نویسنده داند که در نامه چیست * مردم اسم جمیدر که فعل جمعه فاعل اولده
قابلدرا که حرف بیان (در حرف ظرف (جامه لباس (کست هاه رسمی یاه تبدیل اولمشدر
(نویسنده اسم فاعل (که حرف بیان (نامه مکتوبه دیور که عرب صحیفه در بعضی نسخه ده
خامه دوشش قم معنای نه (محصول بیت) خلق عالم نه یلور که لباس ایچنده کیمدر یعنی صالح
و طالع ظاهر الباسدن معلوم اولماز زرا نیجه صالح و زاهد و عابد تستر حال ایچون عوام
شکلنده کز و نیجه طالع و فاسق و فاجر زری زهاد و عباد و صلحا ایله متلبسدر فسق و فجور بی
اختا ایچون حاصلی کیمه تک حالی لباسدن معلوم اولماز تنکه مخنی یازیلن مکتوبک ایچنده
نه وار ایدیکین کاتب یلور انحق یعنی یازان کاتب یلور ایچنده نه وارونه یوق انحق بهر حال مخنی
کاری خدا یلور فقط * از انجا که سلامت حال درویشانست کان فضولش نیردند و بیاری
قبولش کردند * از انجا اول مقام و مرتبه دن و اول جهتدن (که حرف بیان (سلامت حال
درویشان لامیه در (سلامت حالدن مراد صافی درون و بی غرض و بی علت اولمالزندن
کایندر (کان فضول لامیه در ظن فاسد و وهم باطل معنای نه یعنی لباس فقراده اولدیفیچون
انی باطل و فاسد اعتقاد ایلدیار وانی یار و یاور اعتقاد ایدوب مرافقت قبول ایلدیار (محصول ترکیب)
اول مقام و مرتبه دنکه درویش صافی درون و پاک ضمیر در و هم که حسن حاله معتقد
اواد فلزی جهتدن اول کیمه نه یارامزدر دیو اعتقاد ایلدیار و حتنده سوء ظن ایلدیار حاصلی
زی صلحاده اولدیفیچون کشدی بی صالح و عارف اکلا دیلر و مصاحبتیندر انی اختیار ایلدیار
* منوی * ظاهر حال عارفان دلغست * این قدر بس که روی در خلقت * ظاهر حال
لامیه و مبتدا (عارفانه اضافت لامیه عارف بالله دیمکدر (یعنی من عرف نفسه فقد عرف ربه
دیدکدر در (دلک دالک قبی و لامک سکونیه فقر خرقه سی خبر مبتدا در (این ظاهر حال
عارفان دلک اولغه اشارتدر (قدر مقدار معنای نه در (بس یزدیمکدر کافی معنای نه (که
حرف بیان (روی بونده ظاهر معنای نه در یعنی غیبه مقابل حضور دیمکدر تنکه مرور
ایلدیکه (چه در روی وجه در قفا) در حرف صله (و یا حرف مصاحبت (و خلق معروف
(محصول بیت) بویت ماسبقه حکم تعلیلده و اقعدر (یعنی یاران مذکور دزدک زی صلحا

ولباس عارفینده اولماسیله اکتفا ایدوب بولداسیله قبول ایلدیلر و بونک احوال دروننده
اطلاع و باطنی استکشافله مقید اولدیلر زرا عارفینک ظاهر حالی خرقه صوفیه در و بومقدار
کفایت ایدر ظاهر لیسک خلقله اختلاطنه یعنی ظاهر لری خلقه و باطناری حقّه اولمسه
بومقدار کفایت ایدر زرا باطناری نه اطلاع مبرر دکل اتی خلاق عالمیلور انجیق (پس
یارانده انک لباس صوفیانه سنه اعتبار ایدوب اتی عارفیندن ظن ایلدیلر و یاران و مصاحب
ایندیلر بویینی اکیوب انواع تصرفات ایلدیلر یانده تکثیر کلام و اظناب مقال ایلدیلر که
هضمه قابل دکل عنی الله عنهم * در عمل کوش و هر چه خواهی پوش * تاج بر سر نه و علم
بر دوش * در حرف صله کوشه متعلق (هر چه خواهینک مقدم مغولیدر و مجموعی پوشک
(نه فعل امر مفرد مخاطبدر قور دیمکدر) علم معطوفدر تاجه (و علمدن مراد دیار عربک و عجمک
دیلدیلر) اوموزنه قویوب انکله جرایلد کلری علمدر (محصول یت) علمه سعی و کوشش ایلله
وهر نه لباس کبرسکی یعنی عمل صالحه تقید ایلله وهر نه استرسک کی تک همان حرام اولماسون
حریر و التونی اسباب کی کر که باشک پادشاهلر تاجنی قو (یعنی پادشاهانه تاج و لباس کی
کر که کدبانانه زرا اوموزه علم قومقدن مراد کدالک ایلکدر تنکه عرب و عجم کدالریشک
دآیدر) بویینک معنایسته ده بعضی شراح اولقدنر یا ولسویشلر که بالضروره صداع ایراث ایدر
* زاهدی در پلاس پوشی نیست * زاهد پاک باش واطلس پوش * زاهدی یا حرف مصدر
(پلاس لغتده دوهنک سمری التمه 'وردقاری چولدر که عریجه جلس دیرلر اما بونک کی برده
اسکی بسکی لباسدر که فقرا کیر (پلاس پوش و صف ترکیبدر خرقه پوش کی پوشیدن
پونده کچک دیمکدر پلاس کیچی دیمکدر) یا حرف مصدردر (زاهد پاک بیانه) باش فعل امر مفرد
مخاطب (اطلس پونده معهود قوماشدر) پوش فعل امر مفرد مخاطب کی دیمکدر عریجه
الاس دیرلر (محصول یت) زاهدک اسکی بسکی کچیکدک دکلدر یعنی فقرا خرقه لری
کچیکله دکلدر زاهدک زاهد پاک اول یعنی کر چکدن زاهد و عابد اول دخی اطلس و کتخا
ودیبا و سراسر کی یعنی زهد و تقوی نه لباس فاخرله اولور نه غیر فاخرله (حاصلی صوفیلق
بمجرد کهنه پلاس و صوفیانه لباس کچیکله دکلدر بلکه افندله معامله در حضرت شیخک
مرادی حرام لباس کچیکه اغرا دکلدر بلکه مرادی لباس فاخر زهد و تقوی مانع دکل
مادامکه اکا کوکلده تعلق اولیه (حاصلی افندکله معاملک درست اولدقدن صکره لباس
فاخر و غیر فاخر برابر اولور تنکه تفخعات انسه حضرت مولانا جامی شاه شجاع کرمانیدن
نقل بیورر که صاحب ولایات و کرامات ایکن قوماش کبردی و اولاد سلاطیندن ایدی
* ترک دنیا و شهوتست و هوس * پارسایی نه ترک جامه و بس * ترک دنیا مصدرک مفعولنه اضافتدر
(شهوت و هوس دنیا به معطوفدر (ترک خبر مقدمدر (پارسایی مؤخر مبتدا (و یا حرف مصدر
(نه حرف نفی (ترک جامه اضافتی سابق کییدر) و بس و او ایله انجیق دیمکدر فقط معنایسته
(محصول یت) زاهد و عابدک و صوفیلق دنیایی و لذات نفسانی بی و هوا و هوسی ترک ایلکدر
بمجرد لباس فاخر و تبدیل شکل ظاهر ایلک دکلدر یعنی صوفیلق انجیق لباس فاخر کچیکله
دکلدر (و بس لغتده کی و او ضرورت وزن ایچون کاشدر دین بونکله نک استعمالندن آگاه
دکل ایمش * در کر اغند مرد باید بود * بزخت سلاح جنگ چه سود * کر اغند و کر اگند
و قر اگند کاف عربک و فافک فتحه لیه و زاء عجمله و نونک ماقبلنده کاف عجمله یعنی ایکی
لغته بیه کاف ثانی عجمیدر اما اولکبسی عربیدر : قر اگندی بعضیلر زاء عربله اوفودیلر
حاصلی اوچی بیه زرهه وجهه وجوشته دیرلر (بود مصدر معنایسته در) بخت پونده قورفاق

رد شعی
وکافی

رد سروری و شعی و کافی

رد سروری و کافی
لفظ و نشر طریقله

معنایسته در تنکه رومیلر تحریف ایدوب محنت دیر ایکی نقطه ایلله (سلاح جنگ لایمه در
(محصول یت) درع وجهه وجوشن ایچنده مرد بهادر و دلیری پروا کرک والا بخت
و نامردولکهک انک اوزرنده آلت حرب و سلاح جنگ نه فائده ویر حقدن کلمتیجه (قصه دن
حصه بودر کیم درویشلری لایسنی کچیک اول لباسک مقتضاسنی و یرمک کرک والا ترک ایلک کرک
* فی الجمله روزی تاشب رفته بودیم و شبانکه بیای حصار ی خفته دزدی توفیق ابریقی رفیق
برداشت که بظهارت می روم اوخود بغارت می رفت * فی الجمله محصل کلام (روزی یا
حرف وحدت (تا انتها غایت ایچوندر (شبانکه اخشام وقتی دیمکدر (صبحکه صباح وقتی
اولدیلر کی) یا حرف ظرف (پای حصار لایمه حصار دیی دیمکدر) و یا حرف وحدت (خفته
یا تمش و اویمش پینده مشترکدر بینه بودیم مقدردر (دزدی توفیق بیانه بی دوات و بد بخت
دیمکدر (ابریقی رفیق لایمه بولد اشک ابریقی (برداشت قالدردی دیمکدر (که حرف بیان
(و یا حرف تعلیل (بطهارت یا حرف صله طهارنه دیمکدر (اوضهبری مذکور دزدی توفیق
راجمدر (خود ادات ناکید (بغارت یا بینه حرف صله (غارت یغما) می رفت کیدر مش
دیمکدر (محصول ترکیب) محصل کلام برکون اخشامدک کشمش ایدک و اخشام وقتی بر حصارک
دیننده یا تمش ایدک دزد بد بخت و بی دولت یارانک برینک ابریقی قالدردیکه طهارنه کیدرم دیو
اول نامرد مکر غارت و یغما کیدر ایمش (روزی تاشب برینه روزی و شب یازان معنی جانبده
ناظر دکلش * یت * پارسا بین که خرقه در بر کرد * جامه کعبه راجل خر کرد * پارسا بینک
مقدم مغولیدر (که حرف بیان و یا حرف رابط صفت (خرقه کردک مفعول صریحی
(و در بر غیر صریحی (در حرف صله (و بر اوست معنایسته اسمدر اوستله ایلدی دیمکدر
کچیکدن کانتدر (جامه کعبه لایمه یا، بطنیه (و را ادات مفعول (جل خرامیه در که یاه بطنیه
جامه کردک مفعول اولی و جل خر مفعول ثانسی (جل اصلنده جیمک ضمی و لامک تشدیدله در
ضرورت وزن ایچون تخفیف قلمشدر معنایسته معلوم (محصول یت) عابد و زاهدی کور که
خرقه صوفیاتی و لباس عارفانی اکنه الدی و کیدی مکه اورتوسنی خره جل ایلدی (یعنی
بویه بد بخت و بد کردار خرقه صوفیاتی کچیک همان کعبه اورتوسنی خره جل ایلکدر
(مصراع اولک معنایسته پارسایی کور که اوزرنده خرقه ایلدی دین معنایه ایی لباس کیدر ایمش
* چندان که از نظر درویشان غائب گشت بیرجی بر رفت و درجی بدزدید ناروز روشن شد آن
ناریک دل مبلغی راه رفته بود و رفیقان بی گاه خفته با داندان همه را بقلعه بردند و زندان
کر دند ازان تاریخ ترک محبت کینیم و طریق عزرات کرفیم که السلامه فی الوحده * بیرجی یا
حرف صله برچدن مراد حصار بورچیدر (و یا حرف وحدت بر برجه دیمکدر (بر رفت
چقیدی دیمکدر عروج معنایسته (بیرجی از حصار لفظنی متن یازانلر زانده ایلدیلر (درج جوهر
حقه سی (و یا حرف وحدت (انجی حقه سنه تخصیص ایلین بلا تخصیص ایلش (بدزدید
اوغورلدی دیمکدر تاه انتها غایت ایچون الی معنایسته (روز روشن شد صباح اولمجه دیمکدر
پونده شدی مصدر صورتنده شدن یازانلر عجب نه معنی ملا حظه ایلدیلر (ناریک دل کوکلی
قرا دیمکدر (ناریک دل برینه آن در ناریک یازانلر متنی تحریف ایلدیلر (مبلغی برخیلی دیمکدر
(رفیقان بی گاه بیانه (خفته یا تمش و اویمش دیمکدر (و زندان یا حرف صله (کردند ایلدیلر
یعنی حبس ایلدیلر (تاریخ تفهیل باشند مصدر در وقت تعین ایلکله دیرلر تور بخته دیرلر
همه نک برینه و او ایله ارخت و ورخت بر معنایه در برزنه نک وقتی تعریف و تعین ایلکله
دیرلر اما پونده وقت مراد در (ترک محبت مصدرک مفعولنه اضافتدر (کفیم فعل ماضی

رد ابن سید علی و سروری

رد شعی

رد ابن سید علی و سروری و کافی
رد ابن سید علی

رد ابن سید علی و سروری و کافی
رد ابن سید علی
و سروری و کافی

متكلم مع الغير (يعني يار الله اتفاق ايلدك وسويلشدك ديمكدر) طريق عزات لاميه ويايانيه (که حرف تعليل) السلامة (زير اسلامه وحضور) في الوحده تهاقده وبالكراقلده در ديمكدر (محصول تركيب) اولقدر که در ویشلرک نظر نندن غائب اولدی یعنی همان که حضور نندن و نظر نندن ناپسدا اولدی بر برجه چيقدی و بر جواهر حقه سنی اوغر لدی معلوم اوله که درج کرچه جواهر حقه سنه دیرل و خاتونلرک زینت ثوابنه کاه ظرف اولان نسته به ده دیرل که رومده اکافر حق دیواطلاق ایدرل لیکن بونده اهمال اوزره مذکور در یعنی ایچنده نه وار ایدوکی معلوم دکل بوده غریب قصه در کیم حصاره نیجه کیردی و حقه طور دینی بری نیجه یلدی بو کلاک بومقای ترددن خالی دکل روز روشن اولنجه یعنی صباح اغرنجه اولقره کولکلی خیلی برکتندی یعنی خیلی مسافه قطع ایلندی و بی کاه یولداش لکندی حاللرنده غافل یاغشرایدی اینه سی جیعی قلعه به ایلند یلر وزنده حبس ایلد یلر اول زماندن بری برکپسه ابله هم صحبت اولوب اختلاط سمین کسک و هیچ کیمسه ابله الفت و مرافقت ایللم دیو قول و قرار ایلدک و خلقدن انقطاع و عزالت طریقی طوندق زیر سلامت وحدتده در یعنی خلقله مناسبی و الفی قطع ایلک حضور وصفیه سیدر حاصلی خلقله اشتقاق باش اغریسیدر * قطعه * جواز قوی یکی بی دانشی کرد * نه که رامزلت مانده نه مه را * قومی یا حرف وحدت (بی حرف سلب) دانش اسم مصدر در علم معانسه یلش دیمکدر (ویا حرف مصدر) بی دانشی نادانلق دیمکدر (که کاف عربک کسری وهاء اصلیه ابله کیمی دیمکدر) و مه میم کسری وهاء اصلیه ابله اولو معانسه در (ورال ادات مفعول منزلت بونده قدر و مرتبه دیمکدر) که و مه ماندک مفعول اوللری (و منزلت ثانیسی) (محصول بیت) چونکه بر قومدن بریسی نادانلق و جاهلک ایلله (حاصلی ناشایسته ایش اشلیبه اول قومک نه کیرینه حرمت و رعایت قالور ونه صغیرینه) یعنی برینک کاهی جیمه مرایت ایدر تنکه تعیین ایدر احکایه سنده سابق اولدی * نمی بینی که کاوی در علف زار * بیالاید همه کاوان دهر * نمی بینی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب استغفاهی متضمن کورمزی سین دیمکدر) که حرف بیان (کاو کاف بجمله صغر دیمکدر عریجه بقر دیرل) و یا حرف وحدت (علف طوار اولنایحق نسته) زار اداتر مدخولک و فرتی افاده ایدر کلزاد و لاله زار کی کل لک و لاله لک دیمکدر بونده علف زار کنلکه و چارلکه عامدر (بیالاید فعل مضارع مفرد غائب بواشدر دیمکدر معنای مطابقیسی بودر معنای لازمیسی ایچتدر دیمکدر) همه ادات تا کید (کاوان الف ونون ادات جعدر) دهه اضافت لامیه در اصلیه دیه ایدی لیکن با مر استعمالی زیاده در اصلنده کوی و کند معانسه در (ورا ادات تخصیص) (محصول بیت) استفهام طریقیله بیورر کور مزبسنکه بر کاو کنلکه و یا چارلقده کویک جیبع کاوینی که آلوده ایدر یا حقیقتده آلوده ایدر تازه اوقی چوق بیک سبیلله یا مجازا آلوده ایدر یعنی اول بر کاو زیان ایلکله جیعی یا کوتک برلر و یا قریقلری کسیلور تنکه نیجه کره مشاهده اولشدر حاصلی زیانکارلغی بریسی ایلر و اول سبیلله غیر یاره جفا و بلا ابریشور قصه دن حصه بودر که ارامزدن بریسی قباحه ایلکله جیمیز زندانه کبروب نیجه عذاب و عقاب چکدک (که کهتر معانسه در بلکه اندن محققدر دین قتی کهتر لک ایلش) (ماند ماندن مستقدر دینلر احوال اشتقاقده قتی کرده قالمشدر) (مه مهتر معانسه در بلکه اندن مقصوردر دین سابقه ایکی وجهله کهتر لک ایلش قنامل) (علف زاری تار لایه تخصیص ایلینر تخصیص بلا تخصیص ایلار اسم مکانی سار اسم مکانی قیاس ایدوب معلف دین باندن سويلش زیرا بونک اسم مکانی معلف کلور بیک کسری و عینک سکونی و لامک قحیلله آری ده

اگر چه بعضی کیمه قریبی بودان معانسه استعمال ایدر یعنی قوقو جنسی طور اجق بر کر که قوطی اولسون کر که حقه اولسون

یعنی کوچک لطایع

رد ابن سید علی رد ابن سید علی و سروری رد ابن سید علی و سروری و کافی رد سروری و کافی رد سروری

کلور

کلور اصلی آری در قدر (آخونده ایلر او کنده نکنه شکنده برلسته یا بارل اولنغی و صغای وار به بی انک ایچندن ییر) (علف زار معانسه دکلدر ظن ایلدیکی کبی بونک ایچون سید علی زاده طلف زاری مرعایله تعیر ایلش) (بیالاید معنای مطابقیسی ترکیجه بولشدر دیوب معنای لازمیسی اذا و جفا ایدر دینه تعیرش ایدن کندی مترصدن زیرا مقام لزوم و مطابقتدن انجدر * کفتم میت خدا ترا عز وجل که از فوائد درویشان محروم نمائیم اگر چه از ایچین ایشان و حید شدم و بدین حکایت مستفید گستم و امثال مر ادر همه عمر این نصیحت بکار آید * که حرف رابط صفت (ویا حرف بیان) (فوائد فائده نک جعدر) دن ویشانه اضافت لامیه در (حکایت ایشان لامیه در) و حید بالکر دیمکدر تنها معانسه بعضی فسخده و حید بریسته فریاد دوشدر (مستفید اتم فاعلدر استفعال باندن فائده لایحی دیمکدر) (امثال مثاک جعیدر بکدش دیمکدر) (مرایه اضافت لامیه در) (ورال ادات تخصیص بنم کبی سینا حاکم) (همه ادات تا کید عمر می تا کید ایدر) (با حرف صله) (امثال مر ایلک مفعول صریحی) (و بکار غیر صریحی) (و در همه عمر ظرف زمانی) (محصول ترکیب) اول درویشدن بوسوزی ایشیدنجه دیدم شکر الله که درویشلرک ملاقاتی برکشدن محروم قالمدم بلکه فوائد عظیمی نندن فائده مند اولدم اگر چه شرف مضاحک نندن و سعادت مرافقت نندن تنها دوشدم یعنی کرچه سرکله مصاحب و مر افق اولدم اما سر دن متفع اولدم حاصلی بو اشند بکم حکایتله بکار جوق فائده حاصل اولدی و بو نصیحت بنم کبی لک تمام عمر نده ایشینه کلور یعنی بو نصیحتی ایشیدن کال مرتبه متخص او اور و بدین حکایت اوانده و او برنده اما باز ان جیبع نصیحت ره مخالف باز شلر * مشوی * بیک ناراشیده در مجلسی * بر خور دل هوشندان بسی * بیک با حرف مضاحبت سببی متضمن (نا حرف نفی) تراشیده لفته بولمش و ناراشیده بو لماندق دیمکدر (حاصلی ناساز و ناهمواردن کایتدر) مجلسی یا حرف وحدت در (برنجید با حرف تا کید (برنجید فعل مضارع مفرد غائب بونده فعل لازم در اما متعبدیه کلور (دل فاعلی) (هوشندانه اضافت لامیه در عاقلان دیمکدر) بسی یا اصلیه ابله جوق دیمکدر (محصول بیت) (برنجشده بر ناساز و ناهموار کیمسه سبیلله عقلا و فضلائک کو کلاری جوق رنجیده او او ط خاطر زری زیاده بریشان اولور بسی لفظی هوشندانه قید ظن ایلین بی هوش ایلش * اگر بر کر که برکشدن ان کلاب * سکی دروی افتد کند بجلاب * برکه بانک ضعی و دانک سکونیه کوله دیور و عریجه خوض و غدر برلر (سکی یا حرف وحدت وی ضمیری بر که به راجعدر کلاب ابله بر اولق اعتباریه) افتد معنای شرطی متضمن فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تخندم شکه راجع ضمیردر) کند فعل مضارع مفرد غائب (کند ندن مشتق فاعلی تخندم شکه راجع ضمیردر) کرد بدندن دین خطا ایلش (بجلاب میمک و جیمک ضمیه لایله و سکون بونده مر دار و ناپاک صویه دیرل) (محصول بیت) اگر بر خوضی کلاب بدن بر ایلشدر برایت ایچنه دوشر سه مر دار ایدر قصه دن حصه بودر که بر یازار نیجه ایلش آدینی یازار ایدر (برکه به متصل اولان همزه وحدت ایچوندر دین اسکی خطاسی از و ره مصر اولمش * حکایت * زاهدی مهمان پادشاهی بود چون بر سفره بنشستند کتر از آن خورد که ارادت او بود و چون بنماز برخاستند بیشتر از آن کرد که عادت او بود تا ظن صلاحیت در حق او ریادت کفند * زاهدی یا حرف وحدت (مهمان میمک کسری و هانک سکونیه قونق معانسه در) (پادشاهه اضافت لامیه در) (ویا حرف وحدت) (بود ادات زمانیه و یا فعل ماضی) (جون حرف تعلیل) (بر حرف استعمال سفر ما و شونده بیک ید کلزی نسته) (بنشستند با حرف تا کید) (نشستند فعل ماضی)

رد سروری

رد ابن سید علی و سروری و کافی

رد سروری و شعی

در شعی

رد شعی

جمع غائب اوتور دیلر دیمکدر (کتر کم اکسک) (وتر اذات تفضیل اکسک) (خورد
 فعل ماضی مفرد غائب یددی دیمکدر) که حرف بیان (ارادت افعال باندن مصدر در دیکدر)
 معنای (اوتور دیمکدر) (بود اذات زمانیه) (بخار با حرف صله) (برخاستند) (اوتور دیمکدر)
 برخاستند مشتق اورد و طور مق معنای (بیش با حرف کسر) (بیش با حرف کسر) (وتر اذات
 تفضیل زیاد) (که حرف بیان) (عادت اولامیه) (تا حرف تعلیل) (ظن صلاحیت
 مصدر) (مفعول اضافه) (صلاحیت باسی مخفدر مشدد یازان خفت ایلش) (حق اولامیه
 زیادت بونک) (کی تار عریده کردیاز یلور اما عجم اوزون بازار) (محصول ترکیب) (زاهد بر باد شاهک
 قونخی ایدی و یاقونخی اولدی چونکه سفره به اوتور دیلر اشتها سی اوارینی دکلوییدی یعنی
 استبد یکی دکلوییدی بلکه استبد یکدن اکسک یددی حاصلی قرن طوره یوب اچ
 قالدی و چونکه نمازه قالدیلر نمازی عادتدن زیاد قلدی یعنی معناد اولان وظیفه سندن
 زیاد رک قلدی بونجه ربانی خلق انک حقد زهد و صلاح و پرهیز اعتقادی زیاد
 ایلد لردی ایدردی * بیت * رسم زسی بکجه ای اعرابی * کین ره که تومیری بزرگستانست *
 (رسم فعل مضارع متکلم وحده در رسیدن قور قورم دیمکدر) (زسی فعل مضارع منفی یعنی
 نی مستقبل) (با حرف صله) (کجه خانه خدا) (اعراب صحرالوده و پرو بیابانده قور و کوچر بر طاقه در
 حاصلی اسم جنس در عریک جعی دکلر باسی حرف نسبت) (کین که حرف تعلیل) (و این اسم اشارت در
 رهد) (که حرف بیان) (می روی فعل مضارع مفرد مخاطب کیدرسین دیمکدر) (با حرف صله ترکستان
 چگون ارم سندن اکار یسن ترکستان دیر) (محصول بیت) (ای اعرابی قور قرین که کجه
 مقصوده و اصل اولیه سین حاصل کلام مراد کجه سنه وصول بویه سین زیر بویول که
 سین کیدرسین سنی ترکستانه ایلدر یعنی مراد که سنی ایصال ایلز حاصلی زاهد رزق و ریاله
 حقه واصل اولیاز بلکه کتد کجه بعدی ارتار و کتدینه جائه ایلدی جفا قالدور انجق یعنی
 حطب دوزخ اولور ایلدیکی ریاسیله * چون بمقام خویش باز آمد سفره خواست باناول
 کند پیری داشت صاحب فرست گفت ای پدر در دعوت سلطان چیری نه خوردی گفت در
 نظرایشان چیری نخوردیم که بکار اید گفت نماز راهم قضا کن که چیری نکردی که بکار اید *
 تا حرف تعلیل (تناول اکل طعام معنای در) (پیری یا حرف وحدت) (صاحب فرست اسم فاعل
 مفعول اضافه) (فرست بونده زکاوت و طبیعت معنای در) (دعوت سلطان مصدر
 فاعله اضافه) (چیری یا حرف وحدت) (نخوردی فعل مضارع مفرد مخاطب معنای
 اشتغالی متضمن بیدگی دیمکدر) (نظر ایشان لامیه) (که حرف بیان) (گفت پسر دیدی
 (محصول ترکیب) (چونکه زاهد برای دعوت سلطانیدن یسنه کندی معنای کلدی سفره
 دلدیکه طعام با کل ایلد بر صاحب فرست وزکاوت فرزندی و آرایدی دیدی ای پدر پادشاه
 دعوت و ضیافتد بر نسنه بیدگی زاهد دیکه انزل نظرند بر نسنه بیدم که کفایت ایلد
 حاصلی اکبر و اعیان نظرند طویجه نسنه بیدم بلکه اچ قالدیم پسر دیدی که نمازیده قضا ایلد
 زیر بر نسنه ایلد که کفره یار ایلد (یعنی ظاهر بود که اکل طعامده ایلد بیک ربانی ادای
 صلوتده ایلش سین ایدی ائی ده قضا ایلد که انده ایلد بیک ریاله قلدیغک نماز حقه یار امار
 * قطعه * ای هنرها نهاده بر کف دست * عیبها بر گرفته زیر بغل * ای حرف ندا (مناداسی
 مفرد) (هنر صنعت و صنعتده مهارت دیر حاصلی شخصی مقبول ایلن نسنه) (عریده منقبت
 دیر) (وها اذات جمع) (نهاده هاء رسمی بونک کی برده حرف ترتب اولور) (معنای قویوب
 دیمکدر) (کف دست لامیه در الک ایسی دیمکدر) (هنرها نهاده تک مفعول صریحی رو بر کف

ردشعی

کردیاز یلن تابه نای و بوطه
دیر لرو اوزون یاز یلنه مطوله
دیر ۴

غیر صریحی

غیر صریحی (عیبها بر صکر فته تک مفعول اولی) (زیر بغل لامیه و مفعول ثانیه) (زیر الب
 معنای در جهات سته دندر عریسده تحت دیر) (بغل قولتی در عریسده ابط دیر
 همزه تک و بانک کسره لیه سکون با ایلد ده لغتد) (محصول بیت) (ای هنر یکی الک ایسنه
 قویوب عیبار یکی قولتوغک الته الوب کراین کیمسه) (کیمسه معنای متادادر یعنی ای هنر یکی
 اظهار ایدوب عیبار یکی سزایدن کیمسه * تاجه خواهی خریدن ای مغرور * روز در ماند کی
 بسیم دغل * تا حرف تعجب در عجب معنای (خواهی فعل مضارع مفرد مخاطب دیر سین
 دیمکدر) (خریدن خاتک و رانک کسره لیه مصدر در صاتون الملق معنای (ای حرف ندا امتادی
 محذوف تقدیری ای مرد مغرور در) (مغرور بونده غافل معنای در) (روز در ماند کی لامیه در
 کاف عجم هار سمیدن بدلد) (و با حرف مصدر روز عجز دیمکدر) (با حرف صله) (سیم دغل
 پیانیه) (دغل قلب و فاسد و یکمن اچقه نامره معنای (محصول بیت) (مغرور خطاب ایدوب
 پیور عجبانه الک کرک ای مغرور یعنی نه صاتون الک کرک عجز کوننده قلب کومش ایلد
 حاصلی ریاله اولان عمل فاسد و کاسد در و مردود و مطرود در پس خداخته خبر اعتبارده
 دکلدر که مقابلنده ثواب و جزا میسر اوله یعنی ریاله اولان عمل خدای تعالی الدائم ابدی
 بویه علمه اعتماد ایدوب جنت امید ایلد * حکایت * یاد ارم که در عهد طفولیت متعبد بودم
 و شب خیز و مولع زهد و پرهیز * یاد ارم خاطر مدده در دیمکدر) (که حرف بیان) (عهد بونده زمان
 معنای در اضافتی لامیه در) (طفولیت صباوت یعنی او غلبه خلق زمانی دیمکدر) (متعبد
 اسم فاعل در فعل باندن عبادتله مقید اولیجی دیمکدر) (شب خیز کیمه قالدیمی یعنی متعبد
 (و مولع افعال باندن اسم مفعول در حریص معنای بومعاده بولفت اسم مفعول وزنی اوزده
 مستعملدر) (زهد و پرهیز عطف تفسیری شکیدر) (محصول ترکیب) (هنوز یاد مدده در
 فراموش ایلماشم که صباوت زماننده متعبد و مترهد ایدم یعنی عبادت و طاعت مشغول ایدم
 و کیمه نهجده قالدیمی وزهد و پرهیز حریص حاصلی ایشیم صوفیجه سنه ایدی * شی در خدمت
 پدر نشسته بودم و همه شب دیده بهم نیسته و مصحف عزیز در کار گرفته و طائفه کرد ما خفته
 پدر را کتم از بیان یکی سر بر نمی دارد که دوکانه بگذارد چنان خفته اند که کوی مرده اند
 گفت جان پدر تو نیز اگر بخفتی به که در پوستین خلق افتی * شی در خدمت پدر یاه وحدتله
 بر کیمه پدر خد مشده دیمکدر) (دیده بونده کوزدر) (بهم بری برینه) (نسته بغلام معنای
 لازمی کوز بومادم دیمکدر حاصلی ترک نومدن کایتدر) (در کار قوجاقده دیمکدر) (گرفته
 طومشیدم بوسجملرک جیغنده بودم لفظی مقدر در) (وطائفه یا حرف وحدت و همه حرف
 توسل) (کرد بونده اطراف معنای در) (مایه اضافتی لامیه در) (خفته بونده او بومش دیمکدر
 (پدر را حرف صله) (از بیان بونلردن یعنی اطرافزده بونلردن) (سر بر نمی دارد باشن قالدردن
 (دوکانه ایکی رکعت دیمکدر) (بگذارد ادا ایلد) (چنان انجیلن) (که حرف بیان) (کوی
 فعل مضارع مفرد مخاطب) (گفت پدر دیدی) (جان پدر منادی حرف ندا محذوف در) (نیز دخی
 دیمکدر) (بخفتی یا حرف تأکید) (و خفتی فعل ماضی مفرد مخاطب فعل شرط واقعدر) (به که
 حرف بیان) (پوستین لفته کورک در اما اصطلاحده مساوی و غیبت معنای در) (افتی
 فعل مضارع مفرد مخاطب جزاء شرط واقعدر) (محصول ترکیب) (بر کیمه پدر عزیز ملک
 حضور شریفنده اونوردم ایدی یعنی احیاء لیل ایلدم دیمکدر) (معلوم اوله که حضرت شیخ
 مناقبده یاز مشردر) (که پیر نظر حضرت شیخ سعدی سلطان العاشقین شیخ روز بها نسن
 کوبند پدر حضرت شیخ سعدی یعنی شیخ عبد الله خادم حضرت شیخ بوده است و چون

دو کانه ایکی رکعت نمازدن
کایتدر شکه بعض نسخه لده
دور رکعت واقعدر
۴

حضرت شیخ سعدی متولد شده بخند مت شیخ آورده و حضرت نظر فرموده اند و فرموده اند که عشق را بخش کردیم بدو هم نصیبی دادیم (اما مرشد او شیخ شهاب الدین سهروردیست قدس الله ارواحهم) و تمام کیمه صباحه دك كوزم یومادم و او یقویوزین کورمدم و محقق شریفی اندن قومایوت تلاوت ایدردم حاصلی صباحه دك یاغده ایدی و بربلوك طائفه یعنی اوجاعنی اطرافزده خواب غفلتده یاتوب او یوزردی پدرمه دیدم یونلردن بریسی باشین قالدردم که ایکی رکعت نماز ادا ایلیمه شویله او ییشار کویا که اولشاردر (یعنی خواب غفلته شویله مستغرقدر کویا که مواتدر) پدر یوسوزی بنیدن ایشیدیمک دیدی ای جان پدر سنده اگر او یویایلدك چوق يك ایدیکه خلقك غیبت و میا و یسین ایلیمه سین یعنی خلقك معایب و مثالب سو یلکدن او یومفك یکیدی زیر انا اگر چه خواب غفلته مستغرقدر و عبادتده مقصردر لیکن اول حیده کسب معصیتدن خالی و ساللمدر اما سن اگر چه عبادت و طاعتده سین لیکن غیبت و مساوی سبیلله ضایع بره زجت چکر سین که یونك سبیلله عمك مبرور دكل * قطعه * بنید مدعی جز خویشن را * که دارد پرده پنداردن پیش * بنید فعل نی مستقبل مفرد غائب (مدعی افعال یابندن اسم فاعلدر یلان پیره برنسته دعوی ایدن یونده مراد خود بین و خود پسنددر (جز غیری (خویشتن خاده روم کسره ایل و واور سیمی ایله کندی دیمکدر) ورا ادات مفعول (که حرف تعلیل (پرده پندار بیانیه (پندار ظنی معنایه در (محصول بیت) خود بین مدعی دنیاده کندیدن غیری بی کورمز یعنی همان کندی طاعت و عبادتی کورم انجق زیر او کنده زعم و پندار و عجب و استکبار پرده سی غیر یلری کور مکه مانعدر و حالرنه اطلاعی دافع * کرش چشم خدا بینی بخشدند * بنید هیچ کس عاجز تر از خویش * کرش کر حرف شرط و ضمیر مدعی به راجعدر (چشم خدا بین بیانیه (خدایین وصف ترکیدن خدادن غیری بی فانی مطلق کورن کوزدیمکدر) و یا حرف مصدر (بخشدند فعل مستقبل جمع غائب بغضله ردیمکدر) بنید فعل نی مستقبل مفرد غائب کورمز دیمکدر (هیچ کس مفعول اول صریحی (عاجز تر مفعول ثانی صریحی (از خویش مفعول غیر صریحی (محصول بیت) اگر مدعی به جناب کبریادن عنایت و هفتایت اولوب چشم خدا بین عطا ایلندر حقایق اشیا بی کاهی کورمکه و بلکه موفق اولوب خلق عالمده کندیدن عاجز در و حقیر در هیچ بر کیمه کورمزدی و کندی حالین بلوب اصلا انانیت و وجوددن لاف اورمزدی حاصلی زبان بریده قالدردی و هیچ کیمه به دخل و تعرض ایلردی بوینده نسخدر مختلفدر لیکن اصح نسخه یازدیمردز * حکایت * بزکی رادر محفل همی ستودند و ذرا و صاف جلیش مبالغه می نمودند سر بر آورد و گفت من آنم که من دایم * بزکی با حرف وحدت (و را ادات مفعول (محفل اسم مکاندر جمع معنایه زبرا حقل کثرت معنایه در ضرب یابندن) و یا حرف وحدت (ها حرف تأکید (وی حکایت حال ماضی افاده ایدر) ستودند فعل ماضی جمع غائب او کرلردی دیمکدر یعنی مدح ایدرلردی (اوصاف جلیل بیانیه (سر بر آورد باشین قالدردی یعنی محفلده حاضر ایدی مذکور اوصاف و مدحانی ایشیدیمک باشین قالدردی و دیدی (من آنم بن اول کیمه بم (که حرف بیان (من دایم بن بلورم (محصول ترکیب) بر اولو کیمه بی مواجعه بر جمعه او کوب مدح ایدرلردی و اوصاف جلینده و اخلاق جلینده مبالغه کوسترلردی مذکور عزیز مبالغه لری ایشیدیمه باشین قالدردی و دیدی بن اول کیمه که بن بلورم یعنی سز بنم حقهده هر تقدیر که مبالغه ایدر سکن فائده سی یوقدر زبرا و از حالی بن سزیدن ای بلورم سز یوردیمکز مبالغه در بنم حقهده بنده انلردن نسه یوقدر * بیت * کفیت اذی یامن تعد محاسنی *

مدعی افتده بالکر شارحك
ذکر ایتدیکی اشبو معنایه
منحصر دکلدر و تدبر
للمطالع

علائقی

علائقی هذا اولم تدرباطنی * کفیت فعل ماضی مقترن مذکر مخاطب ضرب بایک ناقص یابندن مبنی الفاعول بنده و کافسین دیمکدر (اذی مصدر در اذی یا ذی دن حسب یابندن مهور القاء معتل اللام جفا معنایه در یونده تیز لکله منصوبدر کفیت فاعلندن (یا حرف ندا (من اسم موصول منادی (تعد فعل مضارع مذکر مخاطب فاعلی نموده انت مستر (محاسن حسنك چهیدر خلاف قیاس اوزره مساجد وزنی اوزرنه مفعول تعددر و جمله فعلیه نك اعرا بدن محلی یوق موصولك صله سیدر و یا ضمیر متکلم محلا مجرور مضاف الیه محاسندر (تعدی بایله یا زوب تایلله یا زانلر خلاف ظاهره حل ایلانردین خلاف ظاهره ذاهب اولشار (نکه یامن بدا جالک دن ظاهردر) علائیه اشکاره دیمکدر (و یا ضمیر متکلم محلا مجرور مضاف الیهدر) و علائیه محلا مرفوع مقدم خبر و یا مبتدا (هذا و آخر مبتدا و یا خبر مبتدا (ولم تدرباطنی محلا مطلق لم تره کی دری بدری دن ضرب بایک ناقص یابندن بیلدك دیمکدر مصدری درایت کلور (باطن فاعل وزنی اوزره کرلی دیمکدر لم تدرباطنی مفعولدر (و یا ضمیر متکلم محلا مجرور مضاف الیه (محصول بیت) ای بنم محاسن و هنر لری یوزیمه قرشو بریز کرو تعداد ایدن و قرشده مدح و ثنا و اوصاف جلیله مه مشغول اولان بوجهندن بکا جفا و اذا ایلکده کافسین زیر یونك ورا سنده قباحت وار که نقشه عجب و غرور و پر که حق دن دور و طریق استقامتدن مهور اولامه باعث اولور علی کل حال بکا بوجهندن ضرر کلی مزیددر و یوسنك سوبلد یکک بنم ظاهر حالدر و مطلع اولدیفك بنم اشکاره و ضمیر اما باطنی بیلدك و یلن سین زیر خلقك احوال باطنه خلاق مطلع و عالمدر انجق * قطعه * شخصم چشم عالیشان خوب منظر ست * وزخبت باطنم سر بخت فتاده یدش * شخصمندن مراد نظره کن وجو دیدر (یا حرف صله (چشم عالیشان لایمه) یا حرف نسبت (والف و نون ادات جمع عالمه منسوب خلقك کوزینه دیمکدر) منظر اسم مکاندر نظر گاه معنایه (خبت باطن لایمه) خبت خاتک ضمی و یانك سکونیه مصدر در مردارلق معنایه (میم متکلم معناده بخت مقیددر) سر بخت بیانیه (و یا یم پشه مقیددر) پشم تقدیرنده (و یا بوم قرینه سیله پشه بریم تقدیر اولنه (محصول بیت) بنم وجودم و شخصم خلق عالمك کوزینه خوب سیران کاهدر یعنی ظاهر منظر لینه خوب کورینور اما باطنم خیالتندن و در غم قساحتندن شرمند لك باشی قالدروب کیمه یوزینه بقام بلکه بخت اتمدن باشم او کومه دوشش (سر بخت اضافی مجازیدر زیر بختك باشی و یاغی اولماز مقصود بختندن باشم او کومه دوشش دیمکدر نکم اوان کیمه بختندن باشی او کونه صارفیدر * طاوس رابنقش و نکاری که هبت خلق * تحسین کنده و انجق از پای زشت خویش * طاوس معروف حیوآ ندر (و یا حرف صله (یا حرف مصاحبت سبیلی متضمن (نقش و نگار عطف تفسیری (و یا حرف وحدت نوعیه (که حرف رابط صفت (خلق مصرع ثانی به مرهوندر) کنندك طاوس مفعول اول صریحی (و تحسین تانبسی (و بنقش غیر صریحی او ضمیری طاوسه راجعدر) خیل صفت مشبهدر اوانفن معنایه (پای زشت بیانیه) (وخویش اضافی لامیهدر) (محصول بیت) طاوسه پردر لونقش و نگار سبیلله کدانه و اردر خلق تحسین ایدر اما اول کندی زشت یاغندن شرمسار در قصه دن حصه بودر کیم مدوح عزیزیور که بنم علم و معرفت و کالاه اراسته و پیر آسته اولدیم ظاهر سکا خوش کلور و بی زیاده مدح و اطرا ایدر سین اما بنم باطنم ظاهر مه او نماز پس اول جهندن زیاده شرمندیم حاصلی عیب در نمندن زیاده محجوبیم که ظاهریمه او نماز * حکایت * یکی از صلحای جبل لبنان که مقامات اودردیار عربمذکور

دبسموری

اطراف حد مبالغه درل
۴

بود و کرامات او مشهور * صلحای جبل لبنان (صلحانك جله اضافتی لامیه در) اولیانه بیانیه
 (لبنان طر ابلهه شام پند * بر طاعنك اسمی در عثمان وزنی اوزره) (که حرف رابط صفت
) مقاماتند بونده مراتب مراد در که طریق مشایخده مستعملدر (محصول ترکیب) جبل لبنان
 صلحاستند برین که دیار عربده مقامات و مرای مذکور و کراماتی مشهور ابدی * بجامع دمشق درآمد
 و بر کار برکه کلاسه طهارت می کرد بایش بلغزید و بخوش در افتاد و بمشقت بسیار از اینجا
 خلاص یافت چون از نماز پیرداختند یکی از اصحاب گفت مرا مشکلی هست شیخ گفت آن
 چیست گفت یاد دارم که بر روی دریای مغرب می رفتی و قدمت زخمی شد و امر وز درین يك
 قامت آب از هلاکت چیری نمائند بود درین چه حکمتست * با حرف صله (جامع دمشق
 لامیه در مراد جامع بنی امیه در کیم اصلنده کلبسا ایش صکره معاویه زماننده نصف شرقی
 صحابه نصارادن الوب مسجد ایدر الا آن محرابی طور و اول محرابه محراب صحابه دیر
 صکره ولید بن عبد الملك نصاریه بعض کنیه و یروب و اول نصی دخی الوب مجموعی بر اولو
 جامع ایلدی پس مذکور جامع شریفی ترمیم و تعطین ایلد که کرج جامعک فرشته دیوار
 جامع متصل برده بیغلور مش یعنی جع اولور مش آنکی چون اول بره کلاسه دید بار میالغه
 صیفه سی اوزره ارض کلاسه تقدیرنده زیر کلس کرجه و آلی به دیر صکره نور الدین
 محمود بن زکی مذکور کلاسه ده سنه خمس و خجین و جسمانه ده بر مدرسه بنیاد ایلدی و اول
 مدرسه نك اسمی الا آن کلاسه در ارض کلاسه ده مینی اولدیغی چون اثمه شافعیه مشروطدر
 (اما بوزمانده انده باقی بناسندن نام و نشان یوقدر زیر سنه سبعین و جسمانه ده آتشد باندی
 اكا متصل جامع شریفک برمناره سبله که اكا مأذنه العروس دیر پس نیجه زمان بویه قالدی
 صکره سلطان صلاح الدین شامه بادشاه اولدقده بناسنه امر پیوردی لیکن حجره زنی شویله
 کوچک ایلدی لکه برآمدن خبری صفماز (ایمدی مذکور برکه مذکور کلاسه نك آورده سنده در
 جامع شریفه چقار بر صکوچك قیسنك فر شو سنده و در کلسی بر یو حق آدم بیونجه وار پس
 جامع بنی امیه دید کلسی نصارادن اول الوب جامع ایدن انلر اولدیغیچوندر (برکار برکه کلاسه
 برکه کلاسه نك کارنده دیمکدر کلسی قنده دیمکدر (طهارت می کرد طهارت ایدردی
) بایش شین ضمیر صالحه راجعدر (بلغزید باء تا کید ایله ملیر ندی دیمکدر فعل ماضی مفرد غائبدر
 بلغزید ندن) با حرف صله (حوضدن مراد مذکور برکه در) با حرف مصاحبت (مشقت بسیار
 مصدرک فاعله اضافتیدر) چون حرف تعلیل (از نماز نمازدن دیمکدر) پیرداختند باء
 تا کید ایله فارغ و خالی اولدیلر (یکی از اصحاب مرید لردن بری) گفت دیدی یعنی صورتی
 (مرا بنم دیمکدر) مشکلی یا حرف وحدت (شیخ گفت دیدی) آن اشارتدر مشکله (گفت
 مرید دیدی) یاد دارم خاطر مده در که (يك قامت آب بر آدم بوی صود دیمکدر بعض نسخه ده
 قامت برینه قله واقعدر فافك ضمی و لامك تشدیدیه بر یوک دستیه دیر که بیکوز الی بطمان صو
 اله بونده صو یک قلندن کنا بندر (هلاکت تا ضمیر خطا بدر) از هلاکت چیری نمائنده بودک
 معناسنی خبر از هلاکت تقدیر ایدن معنای هلاک ایش و کلی هلاکک بولندی و اندن بر جزء
 و بر باره اصلا قالدی دین عجب معنی تصویر ایش (محصول ترکیب) مذکور صالح جامع دمشق
 یعنی جامع بنی امیه به داخل اولدی و کلاسه حوضنك کارنده ایدست الوردی اللهک حکمتیه
 ناغی طبرندی و حوضه دوشدی و جوق مشقت و محنتله بو غلقدن کوجه خلاص بولدی
 چونکه نمازدن فارغ اولدیلر عز برك مرید لردن بری عزیزه خطاب ایدوب پیوردی بنم
 بر مشکلم وار شیخ پیوردیکه اول مشکل ندر مرید دیدیکه یاد مده در که سن دریای مغرب

بوزنده

مطل

کلس کاف عربک کسری
 و سکون لامه کرجه و الحی به
 دیر

ردشعی

ترکیده طبرندی سورجی
 دیمکدر للطابع

رد این سید علی
 و سروری

بوزنده کیدردک وایاغک باش اولمازدی یعنی اصلا نوردی و بوکون بر آدم بوی مسوده هلاککدن
 نسته قالد مشیدی حاصلی غرق اوله یازدک * سر یحیی تفکر فرورد و پس از تأمل بسیار
 سر بر آورد و گفت نشینده * نشینده همزه سنی خطاب ایچون طوتان بوی کیمه دن نه کور مش
 ونه ایشش * که سید عالم محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم گفت (لی مع الله وقت لایسعی
 فیه ملک مقرب و لای می رسل) ونه گفت علی الدوام * با حرف صله (جیب جیب فحیله یقه به
 دیر تفکره اضافتی بیانیه در) فرو برد بحسب لغت اشاعده ایلدی دیمکدر اما استعمالده
 ایتدردی دیمکدر مراد فکره طالیدی دیمکدر (تأمل بسیار بیانیه) سر بر آورد اولکی سر (فرو
 بردک مفعول صریحیدر) و یحیی غیر صریحیدر (وایکچی سر) بر آوردک مفعولی (لام
 حرف جر) و یا ضمیر متکلم محلا مجرور لامه متعلقدر مقدر حاصل کلمه سنه (که مقدم خبریدر
 مؤخر مبتدایک که وقت در) مع ميمک وعینک فقهه لریله زمان مصاحبت و مقارنتک و مکا نلرینک
 اسمیدر محله کوره اضافت و نظرفینه ملازم مذکور حاصله متعلق جلاله اضافتله مجرور در
 تقدیر کلام خدا ایله بنم بر و قتم وارد دیمکدر (لایسعی فعل نفی استقبال مفرد مذکر غائب حسب
 بایندن اصلی بوسع در و او بین یا و کسره واقع اولدیغیچون حذف اولدی صکره حرف
 حلق ایچون سین مفتوح قلندی وزنی اصله نسبت یعل در کسر عینله) اما قرعه نسبت
 یعل در فتح عینله (ونون حرف و قایه و یا ضمیر متکلم محلا منصوب مفعولیدر و جملله فعلیه محلا
 مرفوع صفی در وقتک) یعنی بکالایق و مناسب دکل و یا بکا بجامع و مقارن دکل (ملک فرشته لفظا
 مرفوع فاعل لایسعی در) مقرب تفعیل بایندن اسم مفعولدر لفظا مرفوع صفت ملک در (واو
 حرف عطف) و لا حرف نفی (و بی ملکه معطوف تقدیری لایسعی بی در) مرسل لفظا مرفوع
 صفت بی در (مرسل شول پیغمبره دیر که خلق بر تازه دینه دعوت ایلکه جانب خدادن بر کابی اوله
) حضرت محمد (وعیسی) و موسی (وداود کبی صلوات الله علی نبیا وعلیهم) و او حرف عطف (نه
 گفت حدیث شریف اولنده گفته معطوفدر) علی الدوام مفعول نه گفت در (محصول ترکیب)
 عز برك مریدی ایکی حالک یپننده اولان مخالفت و مغایرت حکمشدن سؤال اید نیجه عزیز باشی
 فکر یقه سنه ایلندی یعنی فکره طالیدی دیمکدر فکره یقه اثباتی مجاز ایله در و جوق تأملدن صکره
 باشی قالد بر ویدیدی ایشتماش مبین که حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم دیدی
 یعنی پیور مشکه بنم خدا ایله بر و قتم وار در که اول وقتده بکاملک مقرب لایق و مناسب و یا بجامع
 و مقارن دکل پیغمبر مرسلده یعنی خدایه انلردن بقیرق اولورم حضرت پیغمبر علیه السلام خدا ایله
 بروتم وار دیدی عروقت و هر ساعت دیدی حاصلی داغما عالم خدا ایله بویه در دیدی زیر اول
 مقام مقام محمود دیر نوع انسانه مبرسر دکل دیوسو یلر لایسعی فیه ملک مقرب و لای می رسل نك
 معناسنی اوله وقت که بکا وسعت و برمز اولوقنده مقرب ملک و مرسل بی دین معنایه ای وسعت
 و برمش * وقتی چنین که فرمود پیبرائیل و میکائیل نیرداختی و دیگر وقت با حفصه وزینب
 در ساختی * وقتی یا حرف وحدت (چنین بونجیلین دیمکدر) که حرف بیان (پیبرائیل و میکائیل
) با حرف صله و یا حرف مصاحبت (نیرداختی فعل نفی حکایت ماضی مقید و مشغول اولمازدی دیمکدر
) یعنی بونلره ملتفت اولمازدی و مناسبت ایلزدی (نیر داختینک معناسنی مقارنت ایلزدی
 دین عندی سوبلش) با حرف مصاحبت (حفصه حضرتک خانوی) و امام عمر حضرتک
 قری هجرتدن ایکی سنه اول آتی توج ایلدی و امام عثمان خلافتده مدینه ده وفات ایلدی
 (زینب آدی ایکی خانوی اولشدر اما بونده حزیه قری مراد در که حضرتک حال حیاتنده وفات
 ایلشدر) در ساختی قانع و راضی اولور دی فعل ماضی حکایت حال (یعنی بویه علو مرتبه

ردشعی

ردشعی

ردشعی

صاحبی ایکن انلرك مصاحبتله قانع و راضی ایش (محصول ترکیب) بروقت بونجیلین ایدیکه حضرت پیوردی (یعنی جبرائیل و میکائیل ایله مقید و مشغول اولمادی یعنی مرتبه سی انلردن اعلی ایدی انلرك مرتبه سنه تنزل ایلزدی و بروقت دخی حفصه و زینب ایله قانع و راضی اولوب مصاحبت ایدر دی (یعنی انبیا و اولیایک ایکی حالی وار بری روحانیت و بری بشریت روحانیت حاللری خدا ایله اولان خاللدی و بری بشریت حاللری بشرله اولان حاللر بدر

* صکه مشاهدت الابرار بین الجمی والاسناری نمایدوی رباید * که حرف تعلیل (مشاهده) مفاعله باندن مصدر در بونده مشایخک سیر و تماشا شدن عبارتدر (ابرار برک و بارک جمعیدر صفت مشبهه ز در ایلمر دیمکدر مراد مفر بین خدادر (تجلی فعل باندن مصدر در بانی رعایت ایچون لام مکسور اولش معناسی ظهور در (استار افتعال باندن مصدر در کزلنک دیمکدر (می نماید فعل حال مفرد غائب مبنی للمفعول معناسنه کور پیوردیمکدر فاعلی خدادر (واو حرف عطف (می) باید فعل حال مفرد غائب مبنی للمفعول معناسنه قیاردیمکدر استاردن کنایتدر (یعنی کورنماک تنکه می نماید تجلیدن کنایتدر یعنی کورنماک (محصول ترکیب) حضرت حبیب اللهک کاه حقله و کاه خلقله مناسبتی انگیندیر که اولورک وایلرک سیر و تماشا سی (یعنی انبیا و اولیایک حتی مشاهده لری تجلی و استار بیننده در (یعنی بونله کاهی جالان عرض ایدوب سیر باندن روکاهی اخفا ایدوب کزل حاصلی کاه کور پیوروکاه کورنم حدیث شریفده مضمونی بودر قدر (می نماید وی رباید فعللرندن صکره قلوب اولیای ذکر ایدن معلومدر که مقصوده واصل اولماش و مذکور فعللر مفرد اولمق کرک جمع صیغه سیله ایراد ایلملر معنایله جمع اوله مشار معنای بی بردم کوسترلر و بردم قیاردلر دین و ورلرینه آورلر دین ملاحظه سز و بر مشلر و المشر * بیت *

دیدار می نمای و پر هیز میکنی * بازار خویش و آتش منبر میکنی * دیدار دن بونده بوز مراد در (می نمای فعل مضارع مفرد مخاطبدر (دیدار مقدم مفعول (و پر هیز میکننک بومصراع می نماینک و می نماینک معنای متضددر (بازار خویش لامیه و میکننک مفعول اولی (و آتش ما معطوفدر اکا (و تبر مفعول ثانیه (محصول بیت) نه دیدار کی کوسترسین یعنی عرض جال ایلمسین و پر هیز ایلمسین یعنی جالکی کزل سین حاصلی کاه تجلی ایدوب بزی دیدار یکد مشتاق ایلمسین و کاه منسز اولوب بزی واله و حیران ایلمسین بوندن مرادک کندو بازارو رونق کسکین و رایج ایدوب بزم آتش عشق بزی زیاده ایلمکدر حاصلی کاه تجلی و کاه منسز اولمقله کندی آتش خبت و عشق قیرغن و بزم عشق و شوق بزی کسکین و زیاده ایلمسین خواجه حافظ وور (بیت) شیدا ازان شدم که نکارم چوماه نو (ابرو نمود و جلوه کری کرد و رویست) * اشاهد من اهوی بغیر وسیله * فیلحقی شأن اضل طریقاً * اشاهد فعل مضارع متکلم وحده در مفاعله باندن کورورم دیمکدر (من اسم ووصول محلا منصوب مفعول اشاهد در (اهوی فعل مضارع متکلم وحده در علم باندن تقدیری اهواه در اسم موصوله راجع ضمیر منصوب ضرورت وزن ایچون حذف اولمدر ضرورت سزده حذف جائزدر سورم دیمکدر (بغیر با حرف جر اشاهدیه متعلق (وسیه برنسنه به اولاشنغه سیه دیرلر (فیلحقی فاسیتی و ترتیبی متضمن حرف تعقیدر (یلحق فعل مضارع مفرد غائبدر علم باندن (نون حرف وقایه (ویا ضمیر متکلم محلا منصوب مفعول یلحق در پس بکا او شور (شان لفتنسا مرفوع فاعل یلحق در همزه بی الفه قلب ایلمکده جائز حال معناسنه در (اضل فعل مضارع متکلم وحده در ضرب بانک مضاعفندن پیورورم یعنی کم ایدرم دیمکدر جمله فعلیه صفت شاندر ووصوفه راجع ضمیر محذوفدر تقدیری اضل به در (طریقاً لفظاً منصوب مفعول اضل در (محصول بیت)

بربانک فحیه صفت مشبهه در
ایودیمکدر
نقد

رد سروری
رد سروری و شعی و کافی
رد شعی و کافی

سودیکی یعنی جانانی وسیله سز و واسطه سز کورورم و سیر و تماشا ایدرم حاصلی آشکاره تماشا نورم پس بکا بر حال و شان اولاشور یعنی بر حال اولور که بن اول مشاهده سببیه یواوی کم ایدرم کال حیرت و دهشتندن حاصلی عرض جال ایدوب بکا تجلی ایدنجه مدعوش اولوب کندیمی پیورورم * یوجج ناراً غم یطی برش * لذلک ترائی محرراً و غریقاً * یوجج فعل مضارع مفرد غائب فاعلی بیت اولک مصراع اولنده منه راجع ضمیر در تعقیب باندن (تأجج انش بالکلندر می ایقاده دیرلر (ناراً لفظاً منصوب مفعول (غم حرف عطف ترتیب و راجی افاده ایدر (یطی فعل مضارع مفرد مذکر غائب افعال باندن اصلنده مهموز اللامدر ضرورت وزن ایچون همزه بیه قلب اولندی سو بندر دیمکدر فاعلی تخشده یوجج فاعلی کی منه راجع ضمیر در (با حرف جر اطفایه متعلق (رشه رائک فقی و شبنک نشید بیه جسی به دیرلر مثلاً یغور چسبی کی (لذلک لام حرف جر در تعلیل ایچون (ذلک اسم اشارتدر تأجج ناره و اطفایه ترائی (ترا و فعل مضارع مفرد مخاطب اصلی ترائی ایدی همزه سماعاً حذف اولاشدر (نون حرف وقایه (ویا ضمیر متکلم محلا منصوب مفعول سن بی کوررمین دیمکدر رؤیت عین مراد ایسه بر مفعول ایله اکثفا اولنور و رؤیت قلب مراد اولورسه ایکی مفعول آلورسز افعال قلوب کی بونده ایکسنه ده مساع وار (محرراً افعال باندن اسم مفعولدر (تری تبصر معناسنه اولورسه محرراً طالبه منصوب اولور ترائی باندن اما فعل قلی اولورسه محرراً مفعول ثانی اولور یاغش کورر سین و یاغش اولدیغ حالده کورر سین (وغریقاً اعزایده محرراً کیسدر فعل مفعول معناسنه در مفرق دیمکدر غرق اولش معناسنه (محصول بیت) جانان آتش عشق و محبتی تجلی سببیه ایقاده ایدوب بالکلندر یعنی جالکی کوسترمکله عشق آتش پیدا ایدر صکره استار و اخفا و شاشله سو بندر حاصلی تأجج نار تجلیدن کایتسدر و شاشله اطفای تسر و اخفادن یعنی کندنی جانان ازل عاشق و محبه کوستر صکره کزلر (می نماید وی رباید دیمکدر سابقا پیوردی کی قدر (مصراع اولک معناسنی فراقده بی عشق آتشنه یقار صکره وصالی صوینک سر پندیسله اول آتشی سو بندر دین معنای بی سو بندر مش (و مصراع اولک معناسنی عشق نار بی ایقاده ایدر فراقدن برنوعله اندن صکره ماء وصالدن برش ایله اتی سو بندر دین وصالک ازاجق صوینله سو بندر دین مذکور کی تأجج و اطفاده زیاده ایهام پیورمش * حکایت منظومه * یکی پرسید ازان کم کرده فرزند * که ای روشن کهر پیر خرد مند * یکی یا حرف وحدت (پرسید فعل ماضی مفرد غائب صورتی دیمکدر (کم کرده کم ایلمش یعنی پیورمش (فرزند اوغل) که حرف بیان (روشن افنده آیدن دیمکدر اما بونک کی پرده واضح و صحیح و پاک معناسندر (کهر کافک ضمی و هانک فحیه کهر معناسنه در بونده مراد اصل و نسب و نهاد و زاد در (روشن کهر وصف ترکیبدر پاکیزه اصل و صحیح النسب و عالی زاد تقدیری مرد روشن کهردر (پیر خرد مند بیانیه و روشن کهردن بدل روشن کهرک معناسنی لفظی کی روشندر دیوب مساقی و پاک کهرله تفسیر ایده نه اعراض ایلین کندی معترض واقع اولمش (محصول بیت) بریسی اوغلنی پیترندن سؤال ایلدی یعنی حضرت یعقوب پیغمبردن علیه السلام که یوسفی پیترمش ایدی بویه دیو که ای بی پاک و پاکیزه اصل و نسب ای پیر خرد مند * زمهرش بوی پیراهن شنیدی * چرا درجه کشتاش ندیدی * زمهرش شین ضمیر معناده پیراهنه مقیددر (وزاء مفرده ازدن مخففدر پس بویه دینه اعراض ایدن کندی معترضدر (بوی پیراهن لامیه (شنیدی فعل ماضی مفرد مخاطب ایشندک یعنی طوبیله

رد شعی
رد بان سید علی
رد سروری

رد سروری

رد سروری

حاصلی شنیدن بونک کی
بر رده طوعی معنای در
ملا

دیکدر (شنیدن یعنی ایشتمک حاسبه سمعه مخصوص اینک مجازا حاسبه شده استعمالی چوقدر
نکه خواجه حافظ بیور (بیت) بوی نفیسه بشنو و زلف نکار کیر) بکر بونک لاله و عزم
شراب کن) حاصلی قوقوی طومعه استعمالی چوقدر ترکیده بو رنم قوقی طوماز دیورل
(در حرف ظرف) چاه کنعان لامیه (چاه قوی و کنعان حضرت یعقوب ملک مملکتی و سرایندن
قوینک ابراقطنی ایکی فرسخ بر مقداری انجق وار والا آن مذکور چاه مستعملدر یاننده
بر مسجد وار بولک اوسلنده بر کوچک کویک یاننده حاصلی شامدن قدس مبارک واران بولک
اوسلنده در) ایکی شین بیله یوسفه راجعدر که فرزندادن عبارتدر (محصول بیت) حضرت
یعقوبه سائل دیر که مصر دن حضرت یوسف کو کلکی قوقوسین طوبیک شککه مشهور
حکایه در یانچون چاه کنعانده ایکن اتی کورمیدک یعنی کنعاندن مصر اون بش کونک یول
ابراغ ایکن قوت شامه ایله پیراهنی بوئی احساس ابلدک یاقوت باصره ایله یوقدر قرب مسافده
اتی نیچون کوره ملک * بکعت احوال مابرق جهانست * دی می پیدا و دیگر دم نهانست * احوال ما
لامیه و مبتدادر (برق جهان ترکیب توصیفی و خبر مبتدادر) برق شمشکدر (و جهان جیم عربک
فتیله صفت مشبهه در جهید ندن جیم عجمه اوقیان عندی اوقورمش جیم کسریله جهان
اوقیانلر دنیا معنای ملا حظہ سز اوقورلار بمش ادات تشبیه مقدر در) هم جو برق جهانست
تقدیرنده صحرا غن شمشک کی دیکدر جستن و جهیدن قاتمغه شرح ایدنلر غلط ابلشار
(دی یا حرف وحدت بر دم و بر ساعت دیکدر) دی مبتدا و پیدا خبری تقدیری پیدا ستدر
نهانست قرینه سببه (دیگر دم یته مبتدا) و نهانست خبری مصراع ثانی جا زدر که برق جهانی
بیان ایلیسه و جا زدر که مذکور احوالی (محصول بیت) حضرت یعقوب سائله جواب و ربوب
دیدنی انبیا و اولیایک معجزات و کرامات و خرق عادنلری برق جهان کیدر یعنی استمرار و دوام
اوزره دکل حاصلی انبیا دن ظهور معجزات و اولیادن ظهور کشف و کرامات دائمی دکلدر بلکه
مقبض از لنددر افاضه ایدر سه مستفیض اولورل والا فلا * کهی بر طیارم اعلا نشینم *
کهی بر پشت پای خود نییم * کهی الف تخفیف حذف اولندی (یا حرف وحدت بروقت
دیکدر) بر حرف استعلا (طیارم راده حرکات ثلث ایله ترکیده درم دید کلری ترکان و کوچر
اولیلر کچله اورتد کلری اودر که فلکی اکا تشبیه ایدوب طیارم دیورل بونده ده مراد طارمدن
فلکدر) اعلا یه اضافتی بیانیه در (بر حرف استعلا اولی بودر که حرف صله اوله) پشت
ارقه (پاه و پایک خوده اضافت لایه لدر) انیم فعل ثنی مستقبل بیند ندن (محصول بیت)
حضرت یعقوبک جانبندن بیور کاه اولور که فلک اعلا ده و فوق سماده اوتورم یعنی زمان
تجلیده کندیمی اعلا ی علین ده بولورم و کاه اولور که ایانک ارقه سنی کورم یعنی اسفل سافلینه
دو شرم حاصلی مصراع اول مقام سکردن خبر و بر مصراع ثانی مرتبه شخصودن که بشریت
عالمی در (بعضی شراح مصراع ثانیکن معنای کاه اولور که ایانک ارقه سی اوزرنده اولان
نسبه بی کورم دیمش فی الواقع نسبه کورمش بکر مز (طاری قرا او دیکله نفس ایللر
طاری بلزیمش (زیر اقره و عرب صحرا نشینک واکرادک و بعضی کوچر اولی ترکانک اویدر که
طولانی اولور چر که اسلوبنده قره چالردن جتارل) پس فلکله بونک هیچ وجهه مناسبتی
و مشابهتی یوقدر زیر با ووزوندرا کا رکلازی کی (بعضی شراح اعجامک بعضی مقلدند مصراع
ثانیکن مکتوب نسخه سنه مخالف کلمات نقل ایلدیکه اعتبار اولماسون که نامغولدر * اگر
درویش بر حالیمانی * سر دست از دو عالم بر فغاندی * حالی یا حرف وحدت ظاهر بر حالدن
مراد عالم کشف و تجلیدر) یعنی عالم سکر در (بجاندی فعل حکایت حال ماضی سربونک کی

ردشعی
ردشعی و کافی
ردشعی و کافی

رد ابن سیدی علی
رد سروری و شعی و کافی
بغداد اطرافند قونوب کوچن
ترکانک اولری قره اودر عرب
صحرا نشینک کی
ملا

رد کافی

بر رده

بر رده اوج معنای در (دسته اضافتی لامیه در بونده سیر دستدن مراد بر مقلددر لیکن
ذکر جز و اراده کل طریقه نفیسه نفس دست مراد در) بر حرف تأکید (فغاندی حکایت حال ماضی
مفرد غائب لغتده سکر دی دیکدر اما بونده ال چکوب فارغ الیال اولقندن کایتندن
(محصول بیت) اکر درویش سالک بر حال اوزره قالدیدی (یعنی احوال کشف و تجلی مبتدو مستر
ودام و باقی قالدیدی) یعنی کاه کلوب کاه کتسه ایکی عالمدن الی چکوب حضور ایدوب فارغ الیال
اولور دی حاصلی احوال سکر و ام اوزره قرار ایدیدی ما سوادن منقذ بلع اولوب دایما افندیسی
ایله معامله ده اولور دی * حکایت * در جامع بعلنک کله چند بر طریق و عظمی کتم با جاعتی
افسرده دل مرده زاه از غام صورت یعنی نبرده دیدم که نفسم در نمی کید و آتش کرم من در هیزم تر
ایشان از غمی کنند دروغ آمدن تربیت ستوران و آینه داری در محله کوزان ولیکن در معنی باز بود
وسله سخن دراز * جامع بعلنک بیور دیقی قصیدنک اوزره سنده بر بولک جامعدر که جیع قصه بی
آلور یعنی هفتی اکا صغار) خالدین ولید بناسیدر دیورل (و بعلنک شامک بزی یاننده بر بوجی کونک
یولده بر شیرین قصه در که اول ولایتده اندن اوجوزلق بر یوق هر نشسته سی و فرت اوزره در
خصوصا صوبی) کله یا حرف وحدت (و همزه حرف توسل همزه حرف وحدت دین حرف
وحدتی بلزیمش) چند نیجه (یا حرف صله) جاعتی یا حرف وحدت (افسرده طوکش دیکدر عربجه
میخمدن برلر جاعته صغندر) دل مرده وصف ترکیبی در کوکلکی اولش معنای صفت بعد
الصغندر جاعتک (راه بول) عالم صورت بیانیه (یعنی یا حرف صله) نبرده فعل نفی ماضی دن
بر صغندر (راه مفعول صریحی) و از عالم و معنی غیر صریحی (راهک اولنده و او حرف عطف
یا زانلر صحیح) مخدعه مخالف یا زانلر جاعته صفت ثالث اولد یعنی تلا مشلر) که حرف بیان
(نفس بونک وفانک فتحه لیه بونده سوزمر اددر) یعنی نصیحت و بند (در حرف تأکید) نمی کید
فعل نفی استقبال مفرد غائب استعماللرند تأثیر الی دیکدر (شککه خواجه حافظ بیورل) (بیت)
دل جز مهر مهر و یان طریق بر نمی کید (زهر در می دهم بندش ولیکن در نمی کید) آتش کرم
بیانیه (ومنه اضافت لامیه در) در حرف صله (هیزم تر بیانیه) هیزم اودون در (و تر باش معنای
(ایشانه اضافت لامیه در) دروغ حیف معنای (آمدن بکا کلدی دیکدر) تربیت ستوران
مصدرك مفعول اضافتدر) الف و تون ادات جعدر (ستور طوار دیکدر) یعنی یکن
خبوان و فتر و غیر بیستی کی (آینه دار وصف ترکیبی در) دار یکن آینه طو نیچی (معلوم اوله که
آینه دار و آینه کردان شول کیسه به دیور که بر آینه بی الله الو بکر در و ملاقی اولد یعنی کیسه به
صونان اولده بر یاره آینه به بافتور اندن صکره جقاروب الله بر انچه و بار قاج منغور و ربوب آینه بی الله
ایدر) بو وضع اکر هیزم و عجم فقر اسکندر و آینه دن مراد دمی آینه در که دموردن صابی اولور
وانلر آینه دیسه ل اول مراد در خواجه حافظ آینه داری مذکور معنایه قصد ایلش بو آینه
(بیت) دل سرا پرده محبت اوست (دیده آینه دار طلعت اوست) پس آینه داری آینه فروش
معنایه اخذ ایدنلر و تفنیرنی کلیا افعال ایدنلر معلومدر که مذکور تقریردن فی نصیب ایشلر
(ولیکن ادات استدراک (در معنی لامیه) باز بونده مقنوح دیکدر) سلسله سخن بیانیه (سلسله
زنجیره دیورل) سوزه اضافتی مجاز ایله در درازدالک کسریله و فقیله اوزون دیکدر (محصول ترکیب)
(بعلنک جامعده و عظم طریقه بر نیجه کله سولورم یعنی خلفه و عظم ایدرم حاصلی کدی لری
طوکش و قلیاری اولش بر جاعته نصیحت و بند ایدرم عالم صورتدن جانب معنایه یول ایلتمش حاصلی
عالم معنایه و مقصد اقصایه وصول بولامش بر بولک فاصیلر ایدی کوردمکه نفسم و کلمات نفسم یعنی
و عظم دل پسندم و تذکر دلیم بر اول طاش یورکله نایر ایلن و بنم ایسیحق آشم یعنی آتش کی

رد شعی

رد سروری و شعی و کافی

ملا

رد شراح جیعا

سوز ناك كلام انك ياش اودون كي بارد طبيعتلر يته اثر ايلر حاصل اولمچي دللي بعلبك قومه
 نفس سوز ناك و پند آتشنا كيم تاثير ايلر پس بكا جلف كلدي حيواناته تربه ايلك و كورل
 محله سنده آينه دارلق قلق يعني وعظ ونصيحته فراغت ايلك كلدي ايدى ليكن معني قوسى
 آچق ايدى وسوز سلسله سي دراز يعني وعظ ونصيحته ترك ايلك بى دكل ايدى زيرا بكا معني
 اك و پرمشيدى واوزون اوزاق سوزه باشلدم ايدى حاصل زباده سوز كخورد پرايدى * در بيان
 اين آيت كه (ونحن اقرب اليه من جبل الوريد * بوايت كريمه نك يسانده ايديكه (نحن ضمير
 مرفوع منفصل محلا مرفوع مبتدا (اقرب اسم تفضيل يقين ترك ديمكدر لفظا حرف فروع خبر
 مبتدا در (الى حرف جر) وهاضمير مجرور متصل جار و مجرور اقربك صله سيدر (من حرف
 جر اقرب به متعلق (جبل مجرور در من حرفيه لفته ايب مناسبه در بونده وریده اضافتي
 بيان در (وريد واولك فخره يون طهرينه ديرل يونلر ايكي طهر در بى سونك برجايندن و بى
 برجايندن جبل الوريدى قرب امكندده ضرب مثل ايدر عرب (محصول تركيب) وعظ ونصيحتم
 بوايت كريمه نك يسانده ايديكه بر انسانك هر حاله اعلمن جبل وريدن اكا اقرب اولان كي
 يعني هر حاله بر واقف و بزدن ابي انك حالي بيلون بوقدر * سخن بخاني رسانيده بودم كه
 كتم * يعني سوزى بريره ايرشدر مشيدم كه دردم * قطعه * دوست نزديكتر از من نمىست *
 و بى عجز كه من ازوى دورم * دوست مبتدا (نزديكتر نزديكتر ديمكدر نزديكده بويله در
 (ترادات تفضيل) و بىست سين و ناسي معاده نزديكتره مفيد در حاصل خبر مبتدا در
 (ازمن بمن بندين بكا ديمكدر) و بى اصلنده و اين ايدى همزه ضرورت وزن ايجون حذف اولوب
 كسره مى واوه نقل اولدى و باهمزه كسره سيله حذف اولوب واولك فخره كسره به بدل اوله
 مابعدنده ياه ساكنه ايجون و سكل وجهه (محصول بيت) حضرت شيخ بو قطعه بى آيت
 كريمه مناسب ذكر ايلش دوست يعني جانان بندين بكا يقين قدر اما بوزياده عجب و غريبدر كه
 بن اندن دورم يعني بن انك نورينه مستغرق و انك نوري بنده ساريدر اما عوايق دنويه
 و علايق دينيه بى اول نوردن غافل قلوب دور و مهجور ايلشدر * چه كنم باكه توان گفت كه او *
 دركار من و من مهجورم * با حرف صله (و كه اسمير كم مناسبه (كفت مصدر مناسبه در
 (كه حرف بيان) او ضميرى مذكور دوسته راجعدر و مصراع ثاني به مرفوندر (در حرف ظرف
 (كار بان مناسبه در (منه اضافتي لاميه (واو حرف حال) و من مبتدا (و مهجور خبرى
 (محصول بيت) نيمه ايدوب نيليه بن كيمه ديك اولور و كيمه اكلدوب اذعان ايشدرمك ممكندر كه
 جانان بنم يانده در و بن اندن دور و مهجورم * من از شراب اين سخن مست و فضله فصح
 در دست * من مبتدا و مابعدى خبرى (منك اولنده و او عطف ايزاد ايدنلر معني جانبينه
 وصولي بو غيمش (فضله ارتقه و زياده به ديرل (قدحه اضافتي لاميه (محصول تركيب)
 بن آيت كريمه نك خواستدن و مذكور قطعه نك مضموق شرابندن مست و بواسرارك كيقينندن و آله
 و حيران ايدم و اول جامك فضله سي و اول ياده نك بقيه سي هنوز المده ايدى يعني كلامه طول
 و دور و دراز اولوب سوزى تمام ايدوب دو كندم ايدى * كه رونده از كار مجلس گذر كرد
 و دور آخر دروازه كرد نمره چنان زد كه ديكران موافقت اودر خروش آمدند و خامان مجلس
 در جوش كتم سبحان الله دوران باخبر در حضور و زرد يكان بى بصردور * كه حرف بيان
 (رونده اسم فاعل كيدى ديمكدر يعني بولجي (واو حرف وحدت) و همزه حرف توسل
 (همزه بى حرف وحدت طوتان خطا ايلش (كار مجلس لاميه (گذر كرد گذر ايدى يعني
 كيدى (دور آخر بيانيه مضاف اليه محذوف تقديرى دور آخر مجلس ديمكدر مجلسك

صوك

رد سرورى وكافى

رد شمعى وكافى

صوك دورى (درواثر كرد اكا اثر ايلدى ديمكدر زيرا در بونده حرف صله در (نمره لفته ككردن
 يعني خبشومدن چيفان صوته ديرل اما بولك كي بر رده قتي جيفرغه ديرل (چنان ايجون
 ديمكدر (كه حرف بيان) ديكران غيرل (با حرف مصاحبت) موافقت اومصدرك مفعولنه
 اضافتي در (در حرف صله) خروش خاه ميمه نك و رانك ضمه ليله اسمدر خروشيدندن
 چو غرقامق معناسنه (مثلا طنيره و يا چو ملك قينار كن قباغن اوسته قوسك اندن چيفان
 صوته چوقرامه ديرل (و فارسيجه خروش (خامان خامك جعيدر ناخسته ليله ديمكدر (مجلسه
 اضافتي لاميه در مجازا (در حرف صله) جوش اسمدر (جوشيدندن قينامق معناسنه (سبحان
 مقام تزيه و نعيمه مستعمل لفظدر (بونده نجب مراد در (جلاله به اضافتي مصدر ك مفعولنه
 اضافتي در (دوران دورك جعيدر اير اقلر ديمكدر (با خبره اضافتي بيانيه و مبتدا (با حرف
 مصاحبت) باخبر خبردار ديمكدر (در حرف ظرف) حضور بونده غيبت مقابلي در (زديكان
 دورانه معطوف (بى بصره اضافتي بيانيه (و دور خبر نزديكاندر (تقدير كلام در حضورند
 و دور ندر اذات خبر قريبه قائم اولد بيمچون حذف اولدى (محصول تركيب) سوزى
 هنوز تمام ايدى بر كچككي مجلس و غظك يانندن گذر ايلدى و مجلس و غظك صوك دورى
 يعني آخر مجلسه نقل اولتان كلات اكا تاثير ايلدى ايجون بر نمره اوردى كه غير يار انك
 موافقتيله هاى وهوى و خروشه كلد يار و مجلس و غظه اولان خام و ناخنده ليله جوشه و شوقه
 كتوردى يعني جله سته بر حال غلبه ايلدى كه انك يله فر ياد و فغان و هاى وهويه باشلديار
 بواجالندن بن نجب ايدوب سبحان الله ديدم ۳ نه عجب حالدر كه مسافه بعيدده اولوب عارف
 بالله و خبردار و اگاه اولنر مجلسه حاضر كي اوله بلكه حقيقته حاضر اوله و قريب مجلس
 و داخل صحبت اولان بى فهم و بى ادراك ظاهرده حاضر ايكن معني عالنده غائب و دور
 و جدا و مهجور اولر اصلا تاثير اولوب (لهم قلوب لا يفقهون بها) خواسته ماصديق اوله ل
 * قطعه * فهم سخن چون نكند مستمع * قوت طبع از متكلم مجوى * فهم سخن مصدر ك
 مفعولنه اضافتي در (چون اذات تعليل) مستمع اسم فاعل (قوت طبع مصدر ك فاعله
 اضافتي در (مجوى فعل نهى مفرد مخاطب) جويدندن (جستن دن ديتر خطا ايلديار
 (محصول بيت) مخاطب و سامع متكلم سوزى فهم واذعان ايلمجه متكلمدن قوت طبع
 و شوق و تاثير توقع ايله يعني مستمع كه سوزى اكله سوزه طاقتي اولماز و سوز سويليه چكى
 كلز حاصل حسن تقريره و فصاحت بيان مالك اولماز * صحبت ميدان ارادت يار * تا بزند
 مرد سخن كوى كوى * فصاحت وسعت كي مصدر در (مبدله اضافتي مصدر ك مفعولنه
 اضافتي در (واراده اضافتي بيانيه در (يار فعل امر مفرد مخاطب در آريدندن كه محققدر
 آوريدندن (آوريدندن فعل امر در دين خطا ايلش (فصحت ييارك مقدم مفعولدر (تلحرف تعليل
 (بزند فعل مضارع مفرد غائب اوره ديمكدر يعني چاله (مرد سخن كوى بيانيه (سخن كوى وصف
 تركيبي در كويدندن (كفتن دن ديتر خطا ايلش (كوى كاف عجمك ضمه طوب ديمكدر
 بزند مقدم مفعولدر و مرد سخن كوى فاعلي (محصول بيت) ارادت ميدانينه وسعت كخور
 يعني ميدان ارادت نكي واسم ايله ارادت نكي چوق و يونه ايله تا كيم سوز سويلي مرد كوى
 سخن مراد اوزه اوده يعني استديكي كى بسط كلامه قادر اوله حاصل سى اراد نكي واسع ايله
 تا كيم متكلم فصاحت و بلا غشله نكلى واسع ايله * جكايت * شى در بيان مكه از غايت
 بى خوايى باي رفتم غايت سربهايم و شربان را كتم دست ازمن بدار * شى يا حرف وحدت
 (در حرف ظرف) بيان مكه يعني بيه مكه لاميه (غايت بخوايى لاميه زياده او فو سز اقدن

۳ نه قريب
نيمه

رد ابن سيد على و سرورى

رد سرورى

رد ابن سيد على و سرورى

دیمکدر (بای رفتن بیانیه کتک) یعنی یور و مک ایاغی دیمکدر (نماد فعل ننی ماضی مفرد غائب
 قالمدی دیمکدر عجزدن کنایتند) (سربنه نامک مقدم مفعولی باشم قودم) یعنی بر مقدار
 احتیاجت ایچون باشمی بره قودم (شتر بان شتر همزه تک حذفیله دوه درو بان اذات
 فاعل دوه بی دیمکدر) (راذات مفعول) (کتک مقدم مفعولی در) دست بدارک مقدم مفعول صریحی
 (وازمین غیر صریحی درالک بدن طوط) (یعنی قوی بر مقدار بونده او یو یایم) (محصول ترکیب)
 بر کیجه مکه بونده و بیابانده حاصلی بریه سنده زیاده او بقوسزلقدن حر کتنه و یور مکه
 بحالم قالمادی کتک ایاغی قالمدی کال عجزدن کنایتند و الا کتک الی و ایاغی اولم حاصلی
 کلام مجازیدر بویه اولجه باشمی بره قودم و دوه بی به دیدم الی بدن چک بر پاره استراحت
 ایدم * قطعه * پای مسکین پیاده چندود * کز تحمل ستوه شد بختی * پای مسکین پیاده
 (اصلنده پای پیاده مسکین ایدی) پس ضرورت وزن ایچون صفی موصوف اوزره تقدیم
 ایدوب (پای مسکین پیاده دیدی) (مسکین پیاده تک ایاغی دیمکدر مسکینی پایه صفت ایدوب
 معنائی ایچاره و قدر تسمی ابق پیاده نیجه بر کیده دین ترا کتیب عجمده عجب متصرف
 ایش (کر که حرف تعلیل) (و زاحرف ابتدا) تحمل فعل باندن مصدر در بونده بولک کورتورمک
 و تعب و مشتقه صبر ایلمک معنائند (ستوه سینک ضمیمه عاجز و فرمانده معنائند در) (بختی بایک صبی
 و خای همزه تک سکوتیله بسترک دوه دیمکدر) (محصول یت) مسکین و نامر اندوبی چاره پیاده تک
 ایاغی نیجه بر کیدر یعنی نه د کلی بول بور مکه و قطع مسافه ایلمکه قادردر یعنی مالک دکل
 زیراطی منازل و قطع مرا حل ایلمکه بورا بر مشتقه بسترک و توانادولری طاقت و بی بحال
 اولدی یعنی یوزلدی قالمدی پس بشرک نه طافتی وار که تحمل ایلمه مصراع ثانی بی جله حالیه
 اعتبار ایدنلرک بولدله و خالری بو غیش * ناشود جسم فر بهی لاغر * لاغری مرده باشد
 از بختی * تا حرف غایت درال معنائند (شود فعل مضارع مفرد غائب افعال ناقصه در بصر
 معنائند) (جسم اسمی) (فر بهی اضافی لامیه) (یا حرف و خدت) (فر بهی فایک قتی و رانک سکونی
 و بانک کسریله و های اصلیه ایلمه سیمز دیمکدر عریجه سین دیرلر) (یا حرف و خدت لاغر شودک
 خبریدر ارق دیمکدر عریجه عت دیرلر غنک قتی و نای مثلثه) (لاغری یا حرف و خدت
 و یا تنکیر بلاغری) (و یا مطلق لاغر) (مرده باشد اولش اولور) (یعنی اولور) (لاغری مبتدا و مرده باشد
 خبری) (وازمین صریحی) (محصول یت) سفرلرک شداید و الامی بدیهیاتدن اولدینی
 هر کسک معلومی و معهودیدر تعریفه احتیاج بوق و علی الخصوص که مکه مکرمه سفری
 نه مرتبه صعب و شدید اولدینی کورن و چکن یلور ایچمی ایدی بو مبارک سفرده بر سیمز حیوانک
 تعب و مشتقندن جسمی لاغر یعنی الام و شداید تحمل ایدوب ضعیف و زبون اولن مرتبه سنه
 وار نیجه لاغر اولان حیوان محنت و فلا کتدن صاع قالمالز اولور و توانالری بحال اولدقاری
 محله ناتوانلر طاقت کتور میوب هلاک اولور * کتای برادر حرم در پیش و خرامی در پس
 اگر رفتی بر دی و اگر خفتی مردی * کت شتر بان دیدی) (حرم یعنی حرم مکه) (خرامی یعنی
 دشمن) (خرامی ذکر می خرمه صنعت اشتقاقه داخل اولسون ایچوند) (بوصفته جناس
 مطلق دین مطلقا افترا ایلمش) (پیش) (و پس ذکر می صنعت تضاد در اکثر نسخته) (در
 پس برینه) (از پس واقع در) رفتی فعل ماضی مفرد مخاطب را کت کتدک یعنی
 کتد کتد (حاصلی کتد بک نقد بر چه دیمکدر) (بردی فعل ماضی مفرد مخاطب طلب بونده
 خلاص بولدک دیمکدر بویه برده بوعبارت اصطلاحا خرنده مفعول تقاضی ایلمز) (ظفر بولدک و مراد که
 غالب اولدک معنائند استعمال ایدرلر) (پس بونده) جان و روح عبار تدر بی نقد بر ایدنلر

ردشعی

شارح مرحومک توجیه شعی به
 اعتراضی مسیدر لکن کشیدک
 توجیه اولی دخی سوز
 کوره جکی لدی التأمل معلوم
 اولور للطابع

ردشعی
و کافی

رد کافی

یو

بو استعمالدن غافلر بمش (خفتی فعل ماضی مفرد مخاطب بونده او بودک دیمکدر) (مردی یا ضمیر
 خطابدر اولدک دیمکدر) (معلوم اوله که عرییده اذات شرط فعل ماضی به داخل اولسه ائی
 استقباله نقل ایدر) اما فارسیده نقل ایلمکده جائز پس بونده ایکی وجهه یله مساع واز
 (محصول ترکیب) شتر بانه الی بدن چک بر پاره استراحت ایدم بی دیمک شتر بان دیدی ای برادر
 حرم مکه او کده در یعنی ایلورده دیمکدر ز پرا بونده قربته و بعدینه اشارت یوقدر اگر چه
 ترکیده اولک عبارتی نوعا قریبه دلالت ایدر و خرامی وعد و کرده و آردده در اگر کیدر سک
 و یا کتد کتد خلاص بولور سین و یا بولدک یعنی مراد که غالب اولدک و اگر او یور سک
 و یا او یوب قالد کتد اولور سین و یا اولدک حاصلی کیدر سک مراد که ظفر بولور سین او یور سک
 هلاک اولی مقرر ییل * یت * خوشست زیر مغلان براه بادیه خفت * شب رحیل ولی
 ترک جان بیاید کتد * زیر مغلان لامیه مغلان کتد بونده یعنی بریه دهر بدیکلی اغاجک اسمیدر که
 دیکتدری اوزون و سیاه اولور و یوکلی شفتالواغابی دکل اولور بریه تک اودوق اولدر
 (ز بر مبتدا) (و خوشست مقدم خبری) (و براه بادیه خفته متعلقدر) (و خفت مصدر معنائند در
 (بادیه صحرای بونده بریه مرآددر) (شیر حیل لامیه) (رحیل رخلک اسمیدر کوچ معنائند
 (یعنی سفر اوزره کو جمه تک اسمیدر) (ولی اذات استندالک) (ترک جان مصدرک مفعولنه
 اضافتیدر) (بیاید با حرف تأکید) (باید فعل مضارع مفرد غائب کرک دیمکدر) (کتد مصدر معنائند در
 که مضارع معنائند) (محصول یت) رخلت کیجه سی راه بیده مغلان التند باتوب او بوق
 لطیفدر و حضور و صفادر لیکن جان تر کن سو ملک کرک یعنی یکدم جائدن و باشند و اولور سم
 اولم دیمک مرتبه سنه و آرمق کرک حاصلی هلاک اولوب اولمکی اختیار ایلمک کرک و جازدر که
 بونده کتد مجازا کرد معنائند اوله (معلوم اوله که مغلان التند با تمقندن مراد کو لکه لیمکدر
 بو معنی ایسه شده ملحوظ دکل ز پرا کیجه ده هر بر کولکه در اما کوندر اگر چه بعض برلده
 قیافو تقریرده کولکه در لیکن هر برده بولماز و مغلان اکثر برده بولور کل حال بونده
 مغلان ذکر کرددن خالی دکل * حکایت * یار سایی رادیدم بر کار دریا که زحم یلنک
 داشت و هیچ داروبه نمی شد و مد نهادر آن رنجور بود و دم شکر خدای تعالی همی
 کت الحمد لله که بمصیبتی کفر قنار نه بمصیبتی * یار سایی) (یا حرف و خدت) (ورا اذات
 مفعول) (برادات طرف) (کاردر یا لامیه) (که حرف بیان) (زحم یلنک لامیه زحم یاره) (و یلنک
 قبلان) (دار و رانک ضمیمه دو او علاج دیمکدر بونده ابو معنائند در یعنی یار سایی او کز دی
 (رنجور مریشه دیرلر ز رانج المبر پس رنجورالم دارد دیمکدر) (کنج خرنه و کنجور خرنه داره
 دیدکری کی) (دم بدم ساعت بساعت یعنی هر دم و هر ساعت) (شکر خندا مصدرک مفعولنه
 اضافتیدر مصیبت آدمه کلن بلا و الم) (و مصیبت کاه و عصیان) (و یازی و خدت و تنکیره قایلدر
 (محصول ترکیب) حضرت شیخ بیورر سیاحتم زماننده در یا کارنده بر عابد کورد مکه یلنک یاره سین
 طورتدی یعنی آئی یلنک یاره لمشیدی و هیچ بردوا ایله او کز دی و داغما خدایه شکر سولردیکه
 الحمد لله که مصیبت کرفنارم یعنی مبتلایم مصیبت کرفنار دکل یعنی نقدر که عذاب و الم چکرسم بکا
 کاه یازلاز دیو داغما خدایه شکر ایدردی * قطعه * کرمرازار نکشتن دهدان یار عزیز * تانکوی
 که دران دم غم جائم باشد * زار اسمدر ذایل و حقیر معنائند آنکچون زار و ذلیل و حقیر و زار دیرلر
 عطف تفسیری طریقله ایدی زار ایلمکی معنائند در دینلر زارلر زاری بی فرق ایلملر شکر نه
 دقایق الحقایق مرغ زار ایلمه مرغ زار بیابنده ایلمک معنائند در مامش ایلمک متبع اولان کلار ایچمی
 مقلد اکلامر تأمل ندر) (یا حرف صله) (کتدن مصدر در قتل معنائند) (دهد فعل شرط مفرد مضارع

ردشراح
مطل

مغلان اصلی ام غیلاندر لکن
 ناس ار اسنده شریف ایله
 مشهور در
 ردشخ

جواب از طرف شخ
 مغلان التند باتمی مجرد
 کولکه لیمک ایچون دکلدر
 کیجه ایچره اچقده خفته
 اولدن پروت ماه و هوا یا خود
 زاله و باراندن مهمالکن و قلیه
 ایچون زیر مغلانده باتمی
 اولدر بوسورنده حضرت
 شخ مغلان ذکر می برنده در
 للطابع الفقیر
 اسعد

ردابن سید علی و سروری و کافی
رد دقایق الحقایق

اولی مرغزار سکون غنچه ایلمکی مرغزار کسر غنچه در للطابع

ردسروی و کافی
ردسروی و کافی

قوله (وزار مفعول ثانی) اشو عباره نسخه متعدده ده کوراش ایسه ده تامله محتاجدر للطابع

ردشعی
ردکافی
ردسروی

ردکافی

ردشعی و کافی

غائب آن فاعلی (ویار عزیر اضافت بیانیه ایله آنک هشار الیهی) و مراد هذک مفعول اول صریحی
وزار مفعول ثانی (و بکشتن غیر صریحی زار لفظی حال طوتاری حال ایملار (دهدایکی
مفعول الدیفنی انکار ایملار معنایه واصل دکلار عیش (ناحرف تنبیه) نکوی فعل نفی مستقبل مفرد
مخاطب (که حرف بیان) در حرف ظرف (آن اسم اشارت) دم نفس وساعت معنایه در (غم جام
لامیه (باشد فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتده غم جانیه راجع ضمیر در (محصول بیت) اگر اول
یار عزیر یعنی جانانم بی زار و ذلیل قتل ایلمکه و پرده یعنی قتل فرمان و پرده حاصلی بی ذلت و حقارت
قتل ایلمکه زندهار دیمه سین که اولده و اول وقتده جام غمی اوله یعنی جان غمی و اولم که قبوسی
اوله حاصلی اولدن پرواچکم (مصراع اولم معناسنی اگر بن ضعیفی قتل ایلمکه و پرده دین ضعیف
سویلس (مصراع ثانیک تحقیقده بویه خیال ایلمکه اول حالده اولان ناله وائیم یاش ویرمک
الندن اوله دین زار لفظی ناله وائیم معناسنه ظن ایلمکه زیاده فاسددر (وائیم جام کند وکندن
دکدر دین بیتک معناسنی ایلمکش * کویم از بنده مسکین چه کنه صادر شد * که دل آزده شد
ازمن غم آنم باشم * بنده مسکین بیانیه (کنه کنه کنه محفدر) که حرف بیان (دل آزده وصف
پرکی اقساقتندر کوکلی انجمنش دیمکدر (غم آن لامیه (محصول بیت) قتل زماننده جان و یاش
غیم چکم بلکه دیم بنده مسکین نه کنه صادر اولدیکه بنده آزده دل و پریشان خاطر
اولدی اول جانان بنده آنک غمی اولور یعنی جانانک بی قتل ایلمکه بنده مغیرالک و پریشان خاطر
اولدیغیچون در پس الم و غیم بوجهتندر بوخسه مقول اولدیغندن دکدر حاصلی جانان بنده
پریشان خاطر اولدیغندن بخصورم والا آنک کشته سی اولق حیات جاودانیدر بنده آزده دل
و پریشان خاطر اولدی دیوانه ایلمکه دین پریشان سویلس * حکایت * در ویشی را ضروری
پیش آمد کلیمی از خانه یاری بدزدید حاکم فرمود که دیش بسند صاحب کلیم شفاعت کرد که
من اورا بجل کردم حاکم گفت بشفاعت تو خد شرع فرو نکذارم گفت راست فرمودی اما هر که
از مال وقف چیزی بدزدد قطعش لازم نیاید که الفقیر لایمک شیوا و لایمک هر چه درویشا راست وقف
محتاجانست * در ویشی را یا حرف وحدت (وراداد مفعول ضروری یا حرف وحدت) پیش
آمد او کته کلدی یعنی واقع اولدی (کلیم کاف عربک ولامک کسره زبیه انواع بساطدن
بر نوع بساطک اسمی که هر کسک معلومدر کاف عجمک کسره زبیه دینار عندی سویلس (و یا
حرف وحدت) خانه یار لامیه (و یا حرف وحدت) بدزدید او غلدی دیمکدر (که حرف بیان) ببرد
بای تا کیدایله فعل امر جمع غائب (دشش مقدم مفعول) صاحب کلیم لامیه اضافت سزده استعمال ایلمکه
بونک کیلاری شفاعت کرد شفاعت ایلمدی (که حرف بیان) بجل بانک فحشی و جاهه مملکه ناک کسری
وسکون لامیه حلال معناسنه مستعمل لفظدر (باسینی متضمن حرف مصاحبت شفاعت تولا میه) حد
شرعه بویه در (فرواداد تا کیددر بونک کی برده) نکذارم فعل نفی مستقبل متکلم وحده ترک واهمال
ایلم دیمکدر راست فرمودی راست بوند کرچک معناسنه در کرچک پیورک دیمکدر اما ادات استدراک
(که اصلنده هر کس که در حذف وایصال طریقله کس ترک اولندی) مال وقف چیزی یا حرف وحدت
(بدزد فعل مضارع مفرد غائب او غلبه دیمکدر) قطعش تقدیری قطع بدش در (که حرف تعلیل
الفقیر لفظا مرفوع مبتدا) لایمک فعل نفی مستقبل مفرد مذکر غائب مبنی للفاعل فاعلی تحتده
مستتر فقیر راجع ضمیر (ویشا لفظا منصوب مفعول هیچ بریش مالک اولماز دیمکدر) و لایمک
مذکور کی در مبنی للمفعول فاعلی مقام فاعلی مذکور کیدر کیسه بملوک اولماز دیمکدر (در ویشان
فقر امر ادر (وراداد تخصیص) وسین (وتاداد خبر در ویشا کدر دیمکدر) وقف محتاجانست
مصدرك مفعولته اضافتدر (والف ونون ادات جعدر) وسین (وتاداد خبر) (محصول ترکیب)

پردریشک

پردریشک او کته ضرورت کلدی (یعنی احتیاجی واقع اولدی بر بارینک) یعنی کندی کی
پردریشک بولدایشک اوندن بر کلیم او غلدی حاکم یعنی قاضی پیوردی که الین کسه لال سارق
والسارقه) حکیمه و بویه اولجه صاحب کلیم شفاعت ایلمدی که بن اکا حلال ایلمد و دعوی
وزاع الیزم دیو (قاضی دیدیکه سنک شفاعتک سبیل اقامت حد شرعی ترک ایلم بونک کیلارده
زغایت خاطر مشروع دکدر (البته شرعه لازم اولان حکمی اجرا ایلمد صاحب کلیم دیدی
کرچک پیور سین اما هر کیسه که وقف مال دن بر نسته او غلبه اکا قطع لازم کلمز بر افقر
دنیا ده بر نسته مالک اولور نه کیسه بملوک اولور هر که در ویشا کدر اول فقرایه و محتاجیه
وقفدر یعنی در ویشا کدر اخذ اولسان نسته فقرایه موجب عقوبت اولماز برامعاده کندی
حفلرین المش اولور (پس انلره نه قطع مرتب اولور و نه ضمانت * حاکم دست از ویداشت و گفت
جهان پر تونک آمده بود که دزدی نکردی الا از خانه چنین یاری گفت ای خداوند نشنیده که
گفته اند خانه دوستان پروب و درد شمنان مکوب * دست از ویداشت اذن الی چکدی دیمکدر
(یعنی الین کس کیدن فراغت ایلمدی) بر تونک آمده بود و استکه طاری کلدی دیمکدر استفهام طریقله
(که حرف بیان الادات استننا) خانه دوستان لامیه و مقدم مفعول پرویدر که بای تا کیدایله
فعل امر مفرد مخاطبدر رویندن (رفتن دن دینار خطا ایلمدی برون بورد دیمکدر) در دشتان لامیه
(مکوب فعل نهی مفرد مخاطبدر کویندن کوفتن دن دینار خطا ایلمدی بیلر (در دشتان مکوب
مقدم مفعولیدر بای عجمله در (بای عربله دین الیزم عیش (محصول ترکیب) صاحب کلیم مذکور
قریری اینجه حاکم سارقدن الچکدی و دیدی جهان باشک طاری کلدی ایلمدی که او غرولق
ایلمک الا بوجلهین پردر ویشدن (یعنی بویه بر فقیرک خانه سندن سارق دیدی ای خداوند
ایستقامش مبین که ضرب مثل طریقله دیمکدر (یعنی اکا بر کلتیدر) (دوستانک خانه سنی سو پور
(یعنی خانه سنده هر نه که المعه قابل ایسه ال تکلف چکیم و دوستانک قوسی فاقه) یعنی عرض
احتیاج ایلمک ایچون دق الباب ایله حاصلی دشمنه عرض احتیاج ایلمه * بیت * چون فرومانی بسختی تن
بجز اندریده * دشمنان را پوست برکن دوستان را پوستین * فرومانی ماندن ومانیدن مصدر لری
و دشمنانی فرویه مستعمل اولسه عجز معناسنی افاده ایلمد بونده کی کی (یا ضمیر خطا بدر عاجز
قاله سینه دیمکدر) بسختی یا حرف مصاحبت (سختی بای مصدر له شدت و محنت معناسنه در (تن
بدن معناسنه در مراد بونده وجودی و کندی سیدر (بجز یا حرف صله و یا حرف ظرف) اندر بالک
مخاسنی تا کیدایلمد (عده فعل نهی مفرد مخاطب ویرم دیمکدر) بعض نسخه ده (منه دوشمش
قومه دیمکدر اما مکن هیچ نسخه ده موجود دکل دشمنان اراداد تخصیص دشمنک دیمکدر پوست
دری دیمکدر (بر حرف تا کید (کن کاف عربک فحشیه قویار دیمکدر بونده صوی معناسنه در
(یعنی در یستی یوز دیمکدر) بر کن فعلی کندندن اشتقاق ایلمدن بملز عیش (دوستا از را حرف
تخصیص دوستانک دیمکدر) پوستین کورک دیمکدر بر کنک مفعول اولی (و پوستین مفعول ثانسی
(محصول بیت) چونکه شدت و مختلفه عاجز قاله سین تشکی و وجودی (یعنی کندی عجز
ویرم (یعنی کریت و مشتقله بی کارو بی نوا و تورمه) بلکه فرصت بولورسک دشمنک در یستی یوز
(و دوستانک صرندن کور کئی صوی حاصلی ضرورت و عجزایله او تورمه و کندی محنت و المه و شورمه
بلکه فرصت بولورسک دشمنک مالی و جانی قهرایله و جبرایله ال امان ویرم) اما ابتدال ایلمه عرض
حال و اظهار حاجت کوسرتمه لیکن دوستانله هر نه معامله ایلمسک و دفع ضرورت ایچون عرض حال
واظهار عجز ایلمسک رخصت و اجازت وار * حکایت * یکی از پادشاهان باریانی را گفت هیجت از ما
یاد می آید گفت بلی هر که که خدا را فراموش میکنم * هیجت تا ضمیر خطا بدر (هیج سکا دیمکدر

ردشراح ججها
ردشراح ججها
ردابن سیدعلی

ردشعی و کافی

(ازما بزدن دیمکدر) (یاد می آید آنک کور می یعنی هیچ بزی اکار مسین) (محصول ترکیب)
 بر پادشاه بر صالحی کوریدی ویدی هیچ بزدن یادک کور می یعنی هیچ بزی اکار مسین اولده
 بلی هر که که خدای فراموش ایندم سنی یادمه کتوردم بونک کیلر تعلیق الحال قیلنددر یعنی
 هرگز خاطر مه کلر سنین زیر این بر نفس ذکر خدادن حال دگم که سنی مادمه کله سین * بیت *

هر سو دودان کش زدر خویش براند * وان را که بخواند بدر کس ندواند * سو سبتک ضمیمه
 جانب دیمکدر (دود دالک و واولک فتحه لریه فعل مضارع مفرد غائب در دو بندن بونک
 و و ویرمق معنای آن فاعلیدر) کش که حرف بیان (وشین ضمیر جائز در که خدایه راجع
 اوله قرینه قائم اولد یعنی بونک فاعلی قرینه سیاه و جائز در که آنک مقدر مشارالیه
 راجع اوله زیر تقدیر کلام آن کس کش در اول کیمه که انی دیمکدر (زدر خویش
 کنیدی قبولستدن) برآند با حرف تأکید (آند سوره دیمکدر فعل مضارع مفرد غائب فاعلی
 خدادن) و او معنای استدر ای متضمر حرف عطفدر (آن را که اصلنددر آن کس را که در
 حذف و ایصال طریقه (کس ترک اولندی) که حرف بیان (بخواند دعوت ایلده یعنی مقبول
 طو توب معزز و مکرم در کاهی ایلده) (با حرف صله) (در کس لامیه) (ندواند فعل نفی مستقبل
 مفرد غائب فاعلی خدادن) (الف و نون ادات تعدیه در یلدرمز دیمکدر) (محصول بیت)

هر جانب یار یو یور یعنی بی قرار وی ارام اولوب هر جانب تک و یو ایدر اول کیمه که خدا
 انی کنیدی در کاه لطف و کرمدن طرد و طرح ایلده یعنی خدانک مقبول و معززی اولیان
 زانده یو دودن قبوله تک و یو ایدوب اسباب معاشی در بدر اولستدن اکر و حصول مرام
 و مقاصدی اکر قبولرینه ملازمستدن بلور العیاذ بالله تعالی اما اول کیمه بی که خدا کنیدی به
 دعوت ایلده کیمه تک قبولسته انی یلدرمز یعنی بلمکه محتاج ایلر زرا آنک مقبول اولان غیری
 کیمه به محتاج اولماز و اغیارک قبولرینه وارمز حاصلی پادشاه صورت و معنی اولور و هر کس
 که محتاج اولور و اول هیچ کیمه محتاج اولماز معلوم اوله که صحیح نسخه زده مصراع اول
 هر سو دود آن کش واقعدر شین ضمیر ایلده پس سین مهمله ایلده یازانلر ضمیر دن اگاه دکل ایملار

* حکایت * یکی از صالحان پادشاهی را بخواب دید در بهشت و پارسایی را در دوزخ رسید که
 موجب در جات آن چیست و سبب درکات این چه که ما بخلاف این بند آشتیم گفتند ان پادشاه
 بحسب درویشان در بهشت و این پارسا بقرب پادشاهان در دوزخ * با حرف ظرف (و خواب
 بونده دوشدر) (رسید مذکور صالح دوشنده سوال ایلدی و یا او یاند قدن صکره بعض کیمه زده
 صورتی) (که حرف بیان) (موجب در جات آن اسم فاعلک مفعولته و لامیه اضافتدر
 سبب درکات این اضافت لایه لدر) (در جات درجه تک جمعدر بو کسک بره جعفره
 بضامقاره دیرلر جنت مقامانده ده مستعملدر) (و درکات در که تک جمعدر یعنی لحق بره ایچکه
 سبب اولان بضامقاره دیرلر مراتب دوزخده ده مستعملدر) (که حرف تعلیل) (ما بز دیمکدر
 بخلاف با حرف تأکید) (اینه اضافت لامیه در) (بند آشتیم مقدم مفعولدر) (کشتن صالحه
 جواب و بر دیرلر) (با حرف مصاحف سببی متضمن) (محبت درویشان مقصودک مفعولته
 اضافتدر) (تقرب تفعل باندن مقصوددر) (پادشاهانه اضافتی سابق کیدر) (محصول ترکیب)
 بر صالح دوشنده بر پادشاهی جتنده و بر مابندی جتنده کوردی سوال ایلدیکه اول پادشاهک
 مقامات جتنه موجبی ندر و بوزاهدک درکات جتنه سنی ندر زیرا بر بونک خلافتی ظن ایلدرک
 دیدلر که اول پادشاه فقر و درویشانه محبتی سببیه جتنده در و اول پارسا سلاطین و امرا به
 تقریبی سببیه دوزخده در * قطعه * دلفتمه بچه کار آید و مسیحی و مرقع * خود را ز عملهای

و سروری و کافی

نکوهده

نکوهده بری دار * دلوق فقر خرقه سی (وتا ضمیر خطاب) (مسح میک کسری وسین مهمله تک
 سکو نیله پلاس معنای در یعنی اسکی بسکی) (و یا حرف نسبت پلاسه منسوب لباس دیمکدر
 فقر الباسی مراد در (مرقع تفعل باندن اسم مفعولدر نیجه باره ایلده مالو خرقه هند فقراسی
 کیدیکی خرقه لر کبی) (خود و اور سمیه بونده کنیدی معنای در) (و را ادات مفعول
 عملهای نکوهیده یسایه) (نکوهده نونک کسری و کاف عجمک ضمیمه حقیر و ذلیل معنای در
 بری یانک سکو نیله اصلنده بری در همزه ایلده فاعیل وزنی اوزره لیکن عجم اکثر همزه تک
 حذفه استعمال ایدر) (دار فعل امر مفرد مخاطب) (خود را بری دارک مفعول صریحی) (وز عملها
 غیر صریحی) (محصول بیت) (دلوق سنک نه ایشو که کور یعنی نه ایشو که برار حاصلی سکا ندن نه فائده
 مسجیده یعنی مسیحی کیمکه سکا فائده ایلر مرقع خرقه دخی یعنی در و یشلک و صوفیک فقر الباسنه
 کر مکله اولماز همان کنیدی بر امر عملدر دن بری و سالم و عاری طوط یعنی فقر الباسیه تها صوفیلق
 اولماز بلکه کشی بی دوزخدن خلاص ایلین اعمال صالحه و افعال مبرور و در صوفیلق کسوه سی
 دکل * حاجت بکلاه بری داشت نیست * درویش صفت باش و کلاه نیزی دار * با حرف
 صله) (کلاه بری بیایه) (بره یانک و رانک فتحه لریه و های رسمیه قوزی به دیرلر که هر یجه جل دیرلر
 حاک و میمک فتحه لریه) (امدی معلوم اوله که سروان و قره باغ و آرز بانجان و بالجله اکثر انعام
 قوزی در بستدن کلاه کیرلر و اکا کلاه بری دیرلر یاه نسبتله خواجکی و بندکی دید کلری کبی
 (گاه اولور که تنها بری ده دیرلر) (اکثر مذکور کور کلاهی فقر اجنسی کید یکچون بونده انی
 تخصیص بالذکر ایلدی) (داشتن مصدر) (وتا ضمیر خطاب) (درویش صفت و صفت ترکیبی در
 درویش صفتی) (یعنی درویش خویشی و صوفی قلنسولی دیمکدر) (باش فعل امر مفرد مخاطب
 اول دیمکدر) (کلاه نیزی بیایه) (لقلزده کلاه امیرانه ایلده تفسیر ایشلر اکا بر علای انعامانده
 مسموعر یو یله در) (خصوصا نادره زمان و ایچق به دور ان صاحب تصانیف و آثفه و مالک
 قصائد مصنوعات فائده افندی و ولی نعمت و استادیمز) (مولانا حلیمی شیر و آتی قدس الله تعالی روحه
 و جعل فی غرف الجنان فتوحه که شام شریفده توطن ایدوب ادق و طیفه ایلده قانع اولوب
 طلبه تک افاده سببیه تقید ایشلر) (بونده دعا کو یلریشه گلستان تعلیم ایلده کده یو یله افاده
 یورد یلر) (وسا و طلبیه حین تعلیمده یو یله افاده یورد لری که کلاه بری مقابلنده واقع اولغین
 اندن کلاه قهرانه) (و بوندن کلاه امیرانه مراد در که آتی تاتار خانلری و میرالری و سلطانلری
 کیرلر) (اکثری سمور و ووشقدن اولورمش) (برکی کاف عربیه متاعدن برنوعدر که صوفیلر
 آتی عمامه برینه کیرلر دین ایلکی و جهله خطا ایشلر کافی عربی دیمه سنده و متاعدن
 برنوعدر که صوفیلر آتی عمامه ایدرلر دیمه سنده) (و کاف عربیه جنس قلنسوه دن برنوعدر دیننده ایلکی
 و جهله خطا ایشلر کافی عربی دیمکه و قلنسوه بی دیمکده) (و کلاه بری بر کونه کلاه در که
 درویشلر کیرلر دین تحقیق مقام ایدر) (کلاه نیزی دن مراد قلنسوه در که انی جندی و تاتار
 طایفه سی کیردین خطا ایشلر) (خراسانده کلاه بری دیرلر قوزی در بستدن بر جنس طایفه
 اولور اکثر درویشان و مشایخ کیرلر) (گاه اولور که اول کلاه اوزره لف عمامه ایدرلر دیننده ایلکی
 و جهله قصور ایشلر) (خراسانه تخصیصده و اکثر درویشان و مشایخه زیرا اغنیای انعام
 دخی گاه اولور که آتی کیرلر) (برکی اصلنده تشدید ایلده لیکن کثرت استعماله خصوصاً بوجمله
 ضرورت شعر ایچون تخفف اولمشدر دین خفت ایشلر زیر اسباقمکرر بیان اولدی که اصل
 لقلزنده تشدید یوقدر) (بعض شراح برکی ایلکی فتحه ایلده در دیمش) (و بعضی اعتراض
 ایدوب ایلکی فتحه حالت افراذه مخصوصدر) (اما حالت اضافنده کافه متصل اولان حرف مکسور

رد سروری

رد این سید علی

رد سروری

رد شعی

رد کافی

رد کافی

رد کافی

استعمال اول نور دیش سهو فاحش ایش زبانی یکی حالته بله یکی فتحه ایله در (تزیوتده
 کافر معنائه در تنکه محل اکافرینه در و بمعنیه مبالغه وارد درین افش خطبایا ایش
 (زیرا یو کلامک خواستی در ویش صفت اول و کافر شقه سنی کی دیمکدر) بواپسه هر کز جاز
 دکلدر ز برابر کیمه ارکان اسلامی رعایت ایلده و باشنه کافر شقه سنی کیمه و بابلندن زبانه
 صار قنسه اهل شرع انک کفرینه حکم ایدر که بونلر علامت نکذیب شعار اسلامدر دبو (بونده
 خود مبالغه طریقله کیندی دیدیکی کبی شعار کفری اظهاره رخصت و جواز کوستر مک
 فهم اول نور العباد بالله تعالی * حکایت * پیاده سروپارهنه با کاروان حجاز از کوفه بدر
 آمد و همراه ما شد خرامان همی رفت وی گفت * پیاده یا حرف وحدت (وهمزه حرف
 توسل همزه به حرف وحدت دینلر معهود خطاری اوزره مصر اولملار زراخرینده های رسمی
 اولان کله زده همزه حرف توسلدر فقط (وحدت معناسی افاده ایلین یاه مقدره غیر مکتوبه
 در) نهایی متقدمین یابی هاء سمیدن صکره کتابت ایدوب اظهار ایدر لردی (ایکن متأخرین
 هاء رسمی اوزرینه برعین بتراشکنی وضع ایدر که هم بایه وهم همزه به دلالت ایدر (واول شکله همزه
 دید کفری مجاز ایلدر (زیرا همزه نك حروف علتدن غیر شکلی یوقدر قائل (اسر و پارهنه
 باشی و یاغی چلیق (برهنه بانک قحی وضعی ایله لغندر چلیق دیمکدر) یا حرف مصاحبت
 (کاروان حجاز لامیه در) کوفه مشهور شهر در (ایکن بوزمانده چامعک درو دیواری (وبعضی
 تبه لک جذرائی (وبعضنک یارم قبه سی و بعضنک ارتق و کینک انکسک خراب اولمشدر
 (وباقبسی شویله مندرس اولمشدر که آثار بنادن ذره مقداری پیدا کلدرد (زیرا انجفک ادمبسی
 اساس و بنانک طاشنی و کرمینی چقاروب یاولرینه سورملار (پس شمدیکه عاده بنادن اثر وار
 ونه اساسدن (وبالجمله عالمک فنامندن عبرت المی استین بغداد جابنه کذر ایلوبوب
 کورسون که اول مشهور کوزل مملکت نیجه خراب و سیاب اولوب یاتور (پس حضرت
 شیخک یوردینی کوفه معور ایکن در که اندن حضرت مکه به اول زمان مستقل محمل
 چقارمش (بوزمانده مصر دن و شام دن و بندن چقدینی کی) بدر آمد چقدی دیمکدر (همراه ما
 لامیه بزم یولد اسمزدیمکدر (خرامان صفت مشبهه در صالتارق دیمکدر (همی یا حرف
 تا کید (محصول ترکیب) باشی و یاغی چلیق بر پیاده کوفه شهرندن قائله خجایله طاشیره
چیقدی و بزمه همراه اولدی صالینی صالینی کینردی و بویتلری اوقوردی * نظم * نه بر اشتر
بسوارم نه جواسر ز برابرم * نه خداوند رعیت نه غلام شهر یارم * بر حرف استعلا (بسوارم
یا حرف تا کید (سوار اتلی در یاق مقابلی (چو حرف تشبیه (استرهمزه نك قحی و سبنک سکونیه
قاز دیمکدر عریجه بغل دیرل بانک قحی و غینک سکونیه بعض نسخه ده استرینه اشتر دوشمش
ظاهر تصحیف طریقله در (زیرا بار لامیه در بولک النده دیمکدر (غلام شهر یار لامیه در
(شهر یار راه اولک سکونیه پادشاه دیمکدر (محصول بیت) نه دوه اوزرینه سوارم (یعنی راکب
دکلم نه استر کی بولک النده م (یعنی راکب دکلمه ده بولکده بوق (یعنی کیمه نك بولک النده دکلم
رعینک افندی سیده دکلم یعنی صاحب رعیت و خدمه دکلم پادشاه قولیده ده دکلم
حاصلی نه حاکم و نه محکوم بلکه دنیانک جیع امورندن سالم و اذاده م * غم موجود و پریشانی
معدوم ندارم * نفسی مزغم آسوده و عمری بسرارم * غم موجود بیایه و یا لامیه بالفعل موجود
غم و یا بالفعل موجود غمی (پریشانی معدوم ده بیایه و یا لامیه در (ندارم ایکی ترکیب
اضافی به مصر وفدر (نفسی یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر (می زغم اورم (آسوده راحت
و حضور (عمری یا حرف وحدت و یا تنکیر (بسر یا حرف صله (سر بونده نهایت و پایان

ردگانی
 ردشعی

ردسروری و شعی

لجف حضرت امام علی
 مدفون اولدینی قصه نك
 اسمدر که کوفه بر یق میل
 بر مقداری نجفه قریبدر
 ✽

معنائه در (آرم فعل مضارع متکلم وحده (عمر مفعول صریحی (و بسر غیر صریحی (محصول بیت)
 غم موجودم و پریشانی معدوم یوقدر (یعنی هر کز هیچ و وجهله غم یوقدر آسوده حال
 و مزفه البال نفس اورم (یعنی آسوده لکله و احتکله کجوزم (حاصلی اوقات و ازمانم حضور ایله
 کچر و بوجهله پایانه عمر ایلدرم (یعنی عمری صفا و حضور به کچرم (حاصلی عمری نهایت
 و پایانه بی غم و غصه ایلدرم (مذکور ایکی بیت بحرمل غبون اقامتنددر اما بحوریه اشنا اولمیان
 بیت اولی ایکی بیت ظن ایدوب دیش (خفی دکلدر که مضارع نالنده سکت و وارد اشعار قد ماده
 چوقدر بی سکت اوقونسه نه خداون رعیت اوقونسه حق یوقدر کیم ظن فاسد ایش
 بوندن یوقاری اولماز معلوم اوله کیم یو بیلارک نقطه بی بویه اولور (نه بر اشتر فعلاتن (بسوارم
 فعلاتن (نه جواسر فعلاتن (زیرا بزم فعلاتن (نه خداون فعلاتن (در رعیت فعلاتن (نه غلام
 فعلاتن (شهر یارم فعلاتن (غم موجود فعلاتن (دو پریشا فعلاتن (فی معدوم فعلاتن م ندارم
 فعلاتن (نفسی می فعلاتن (زغم آسو فعلاتن (ده و عمری فعلاتن (بسر آرم فعلاتن بیت اولک
 قافیه رنده واقع اولان الفاظ سالم نقطه اولور باقبسی جیعا مجنوندر (نفسی می زغم آسوده
 و عمری بسر آرم) بو مضارعیده تمام بیت ظن ایدوب شرحی استیفاء نصکره دیش
 خفی اولیه که اگر چه بویتنک قافیه سی نظم سابقه موافق در اما بحراری متحد دکلدر (معلوم اوله که
 یو کیمه نه وزن بیلورمش نه بحر (بومضارعک معناسی بر نفس و بزم آسوده و بی قید اولدینی
 بر عمر ایدر م دیمکدر دین معنای پاک عدایده مش (پریشانی ده همزه اضافت ایچون کلدرد دین
 قحی پریشان سولیش (حاصلی بواپکی ییتک ترکیبی جیع شرح ناموزون یازد قلدرد نصکره
 معالری هب غلط و بر مشرامل ندر (وبعضی بو نظمی رباعی و زبندن فرق ایده میوب
 نظم یازجق برده رباعی بازار * اشتر سوازی کفش ای در ویش کچامیر وی باز کرد که بسختی
 بیری نشید و قدم در بیابان نهاد و برفت چون بنخله محمود رسیدیم توانکر را اجل فرارسید و مرد
 در ویش بیالیش پیامد و گفت ما بسختی نردیم و تو بر بختی نردی * اشتر سوار وصف ترکیبی در
 دوه به بیخی معنائه (یعنی دوه را کی) و یا حرف وحدت باز کرو (و کرد فعل امر مفرد مخاطبدر
 کردیدن دون دیمکدر (که حرف تعلیل (بسختی یا حرف مصاحبت و یا حرف طرف (و یا حرف
 مصدر شدتله و یا شدتده دیمکدر (نهاد فعل ماضی مفرد غائب قودی دیمکدر (قدم مقدم مفعول
 صریحی (و در بیابان غیر صریحی (چون ادات تعلیل (یا حرف صله (نخله محمود کوفه شهرندن
 اوچخی قونقده عین زر قانک منعی (یعنی باشی اولان بیرک اسمدر که زبیده خاتون انده بر مسجد
 و بر عال خان یا بشدر و اعلی بر کدر و حوضلرنا ایشدر حجاج انده اوچ کون اوزراق ایدوب
 حضور و صفا ایدر (رسیدیم فعل ماضی متکلم مع الغیر ایشدرک دیمکدر (توانکر غنی دیمکدر
 مراد مذکور اشتر سوار در (را ادات مفعول (فرا ادات تا کید (یا حرف صله (بالین یصدق
 و شین نمبر توانکره راجعدر (بختی بانک ضمی و خانک سکونیه بسرکدومه دیر (محصول ترکیب)
 مذکور در ویشه بر اشتر سوار دیدی ای در ویش قده کیدرسک استطاعتک یوغینک نه سیدن
 بوزجتی اختیار ایدر سین سکا خود فرض دکل و دون که بلا و شدتله اولور سین
حاصلی بومبارک بول بر آغر بولدر تحصیل ایده میوب هلاک اولور سین در ویش سوزین
دکلیوب بیابانه قدم قیوب آلدی یور یوریدی چونکه نخله محموده ایشدرک اشتر سواره اجل
ایشدی و اولدی در ویش یصدوغنه یعنی باشی اوچنه کلدی و دیدی بز فقیرلق و یا قلیق
زحمت و مشقتله اولدک و سن بسرک دوه اوزره حضور و راحتده ایکن اولدک * بیت *
شخصی همه شب بر سر پیمار کریت * چون روز شد او بزد و بیمار زینست * شخصی

ردگانی

سالم یعنی فاعلاتن
 لفظ افع

ردگانی

ردسروری و کافی

ردشعی

ردشعراچ بیخه نای

با حرف وحدت (سر پمار لامیه در پمار خسته به درل اصلنده وصف ترکیب در نیم کتوری
معناسته صکره خسته به اسم اولدی اکثر خسته اوله کن اولدیغیون خسته به پمار دید یار
یعنی اولک قورقوسی کتور دیکچون پمار دید یار (کر بست کاف عجمک ورائک کسر لیه فعل
ماضی مفرد غائب اعلدی دیکدر (پمار مبتدا) بر بست باء تا کید ایله خبری زانک کسر لیه فل
ماضی مفرد غائب صفالدى ودرلدى دیکدر (محصول بیت) بر شخص یعنی بر کیمه بتون کیمه
بر پمارک باشی اوزنده اعلدی حاصلی اولور ظن ایدوب خوفدن صباحه دیک کره و بکا ایلدی
چونکه صباح اولدی کیمه صباحه دیک قورق جهشتیدن کر یان اولان اولدی و پمار اولان
صفالدى ودرلدى یعنی بوقصه دیناده جوق واقع اولور اولسندن قورقولان خسته صا غلوب
وطول امله نیجه ییل دخی صاغ اولورین دین ناکهان اولک * قطعه * ای بسا اسب نیز رو که
بماند * که خرنک جان بمنزل برد * ای حرف ندا منادی محذوف ای یار دیکدر (بسا جوق
و نیجه نیجه (اسب نیز رو بیانیسه نیز رو وصف ترکیب در رویندن نیز یور یی دیکدر (که
حرف بیان) بماند فعل ماضی مفرد غائب یور یلوب قالدی دیکدر (که بونده جرف استدرالکدر
(خرنک بیانیسه اغسق اشک دیکدر (برد فعل ماضی مفرد غائب (جان مفعول صریحی
و بمنزل غیر صریحی و جمله فعلیه خبر مبتدا در که خرنک در بعضی نسخه ده خرنک لک واقعدر
کاف نصف ایه (محصول بیت) ای یار نیجه نیجه یعنی جوق واقع اولسندر که بوسکرک
و یورغه آب یوکه یور یلوب دوردی و قالدی و خرنک افغان و خبر ان ضعف حاله اغساروق
قطع منزل ایدوب مقصده جان اندی یعنی بوقصه جوق واقع اولدی نیز روده رو کلسنی
رفتدن آلانر غلط ایلش * بس که در خالک تندر ستار * دفن کردند و زخم خورده نمرود *
بس جوق (که حرف بیان) در خاک در حرف ضله (تندرست وصف ترکیب در صبح البدن
معناسته (الف و تون ادات جمع) ورا ادات مفعول مضارع ثانی به مر هو ندر (کر دندک
تندرستان مفعول اولی و دفن ثانیسی (واو حرف حال) زخم خورده وصف ترکیب در مبتدا
(نمرود فعل نفی ماضی مفرد غائب خبر مبتدا اولدی دیکدر (محصول بیت) جوق کره واقع
اولش که صاغ و سالم تسدیرست اولان کیمه لری اجل کلوب خا که دفن ایلدیلر یعنی ناکهان
صاغ و سالم ایکنی اجل کلوب و اولوب خا که تسلیم ایلدیلر و باره اثوب زخم شدید بین کیمسه
اولوب قورتلدی یعنی مجروح اولوب حیاتدن نا امید اولان کیمه اجل کلوب موتدن امان
بولوب یعنی اولوب قورتلدی باذن الله تعالی * حکایت * عابدی را پادشاهی طلب کرد
عابد اندیشید که داروی بخورم تا ضعیف شوم مگر اعتقاد در حق من زیاده کند آورده اند که
داروی قاتل بود بخورد و بمرد * که حرف بیان (داروی یا حرف وحدت) تا حرف تعلیل
(مکر ادات غنی) داروی قاتل بیانیسه (بود ادات زمانیه) (محصول ترکیب) بر عابدی بر پادشاه
طلب ایلدی یعنی کلسون کند و ایه مشرف اولام عابد فکر ایلد بیکه بردار و یعنی بر میخون اکل
ایده یم و یا بر شربت نوش ایده یم تا ضعیف اولام اوله که بنم حمده اعتقادنی زیاده ایلد
یعنی بویه ایلکله شاید که پادشاه بکا اعتقادنی زیاده ایلد حاصلی بی ککر چکن زاهد
و مر تاض خیال ایدوب کال صلاحه حسن ظن اوزره اوله (روایت ایدر لکه اول دارودبو
تناول ایلدی بیکه مکر زهر قاتل و سم هلاهل ایش همان بدیکی کی هلاک اولدی * قطعه *
آن که چون بسته دید مش همه مغز * پوست بر پوست بود همچو یاز * آنکه تقدیری آنکس که در
حذف و ایصال طریقیله (آن که قالدی) چون ادات تشبیه (بسته باء عجمه و فتح
و کسر ایه لغتدر فستق دیکدر لیکن مراد حلب فستقدر (دید مش شین ضمیر آن کسه

راجعدر

ردابن سیدعلی و سروری

راجعدر (بعضی نسخه ده) (دیدیش دوشمن یای خطابه) (دیدندن بونده مراد فعل قلبه رطن
معناسته) همه هب دیکدر (مغزینی و ایلک و بادام و فندق و فستق کیلرک ایچنه درلر (پوست
باء عجمک ضمیمه حیوانات در بسته و هر بسته ک قوغنه درلر (بونده قبی مراددر (بود بونده
ادات زمانیه در ایش معناسته (همچو ادات تشبیه (پزار صوغن معناسته در (محصول بیت)
اول کیمه بی که فستق کی هب ایچ نطن ایلدم زرافستک ایچی صاغ اولدینی تقدیر جده فندغ
ایچی کیمه صاغ اولدینی تقدیر جده یعنی ظاهرینه بقوب باطنی دخی مهور ظن ایدوب صلاح حاله اکا
مستقداولدم اول اوله دکل ایش بلکه اول کورد و کیمه بی اوستنده قشیر و قبی ایچنه هیچ
نسته سی یونیش یاز کی یعنی بی معنی بر قوری صورت ایش * پارسایان روی در مخلوق * پشت
بر قبله می کنند نماز * پارسایان جمع پارسا در ایدر دیکدر (رویه اضافت بیانیسه (در مخلوق
در حرف ضله (رویه مقید در) پشت ارقه (بر قبله (بر حرف ضله (محصول بیت) پارسایان
مبتدا و مصراع ثانی خبر واقع اولش یعنی بوزی و تو جهی مخلوق جائیده اولان عابدلر و زاهدلر
ارقارینی قبله دن بکا و یروب نماز قلدلر حاصلی انلر یو حکیمه در بر اقلب که حقندن معرض
اوله قالب دخی قبله دن رو کر دان اولش حکیمه در حاصلی عباد ایدو قالب قلبه تابعدر
* بیت * چون بنده خدای خویش خواند * باید که بجز خداند آنر * چون ادات تعلیل
(خواند فعل مضارع مفرد غائب دعوت ایلد دیکدر (خدای خویش لامیه مقدم مفعول
(باید فعل مضارع مفرد غائب کرک دیکدر (که حرف بیان یی با حرف زائد (جز غیر
معناسته در (نند فعل نفی مستقبل مفرد غائب بونده بلیه دیکدر (خدا مفعول صریحی (و بجز
غیر صریحی (محصول بیت) چونکه بر قول خدای تعالی حضرتی کندیک مکعبودی به
و بر مدیده کرک اولان ولایق و سزاوار اولان اولدر که خدا حضرتندن غیری بی بلیه و ماسوله
کو کل بند ایمه خواندک فاعلی خدایه راجع ضمیر در و مفعولی بنده در دین ظاهر ترکیب مخالف
سویطش * حکایت * کاروانی را در زمین یونان بردند و نعمتی قیاس بردند یار کاروان کره
وزاری کردند و خدا و رسول شفیع آوردند فاندنداد * زمین یونان فرمان ولایتنه درلر (زاری
یای اصایه ایه فریاد و فغان معناسته در (محصول ترکیب) یونان مملکتنده بر کاروانی خرامیلر
اوردیلرو بی حد و بی پایان نعمت و مال ایلدیلر یار کاروان طاقه سی کره و فریاد و فغان ایلدیلر
و خدا و رسولی خرامیلر شفیع کتور دیلر یعنی جوق یلواروب نیاز ایلدیلر لیکن فاندو بر مدی
* بیت * چو پیر وز شد در دیر و روان * چه غم داران کره کاروان * پیر و زبانه عجمک
کسر لیه مظفر و غالب معناسته (دزد تیره روان بیانیسه (تیره روان وصف ترکیب قره جانلی
دیکدر (زیرا روان روح انسانی به درلر قره جانلی اوغری معناسته در (کره کاروان لامیه
(محصول بیت) چون که جانی قره دوزد یعنی بی رحم و سنکین دل اوغری مظفر و غالب
اولدی کاروانک کره و زار یسندن نه غم طوتر یعنی نه غمی وارونه پروا چکر حاصلی فرصت مال
و یروب مال مردمه ظفر بولد قدن صکره بیک کره فریاد و فغان و تضرع و زاری قلبه در
متاثر اولوب مرحت ایلزل (تیره روان جمع تیره رودر یعنی وصف ترکیب در شبر و معناسته
دین تیره روان ایش و بوندن صکره غیرتک قولنی نقل ایدوب دیش که تیره ظفر در و آن
صفت مشبهه در رفتن دن روان کی روینندن یعنی دزدی که رونده استدر تیره یعنی فی ظلمه
اللیل اصلی و نقلی فاسد اولدیفنده اشیاء یوقدر مصراع اولک معناسنی چون مظفر اولدی
جانی یولانی و جانی قرا کو اوغری دین یولانی سویطش * لغمان حکیم در یان میان بودیکی از
کاروانیان گفت کلمه چند از حکمت و موعظت با ایشان بکوی باشد که طرفی از مال مادست بدآرند که

ردابن سیدعلی

ردابن سیدعلی

ردابن سیدعلی

ردسروی

در یغ باشد که چندین نعمت ضایع گردد لکن گفت در یغ باشد کله حکمت با ایشان گفت *

(کاروانیان کاروان اصلی کار یا ندر کارایش) و بان ادات فاعلدری معنایه اینجی دیمکدر

(بایله واولک پیشنده تواخی ونبادل اولدیغی جهندن واولله ده) (بایله ده مستعملدر) مثلاً کار بان

سرای (و کاروان سرآی دیر) و یا حرف نسبت (والف و نون ادات جمع) و موصفت مصدر

میدر و عطف دیمکدر (طرفی یا حرف وحدت بر مقدار دیمکدر) دست بداندال چکه ل دیمکدر

(محصول ترکیب) لکن حکیم اول کاروان اراستنده ایش کاروانلرک بریسی لکنانه دیدی بونله

حکمت و موعظه دن بر نیجه کله سوله اوله که بر مقدار مالزدن ال چکر یعنی بر مقدار این

بنه بزه ویره ل (طرف شرف و زنی اوزره بعضی دیمکدر ال طوبه ل یعنی ترک ایدل دیمکدر زرا

حیفدر که بوقدر نعمت و مال را بیکان بره ضایع اوله و المزدده سرمایه اوله حق بر مقدار میاغ قابله

لکنانه دیدی حیفدر بویه ظالمیه کله حکمت و موصفت سوبلک زرا بونله سوز تا شیر ایلز که

منازل اولوب سیره مرجع ایدل * قطعه * آهی را که مور یانه بخورد * توان برداز و بصیقل زنگ *

آهن دمور (و یا حرف وحدت) و ا ادات مفعول (که حرف رابط صفت) مور یانه دمور

قوردینه و پاشنه دیر (توان برد برد مصدر معنایه در) از و (یا حرف مصاحبت) صیقل فعل

وزنی اوزره پاس اچیی استاده دیر نصربا بندن مصدری صیقل کلور صادق قحی و قافک

سکونیه صغاله کلور صادق کسریله مصفله اسم آلت یعنی پاس اچیی آلت (زنگ زاه عزیزک

قحیله پاس معنایه در و بعضی صیقل اید و ب زاه عجمیله او قودیلر (محصول بیت)

بردمور بیکه مور یانه پیش اوله آلت پاسنی صیقل سبیلله کیدرمک اولماز زرا پاس آلت ماده سین

افساد و جوهرین افنا ایلشدر (بونده مور یانه نک اینکی معنایه اولغه قابلدلر اولکی به

تخصیص ایلین بلا تخصیص ایلش بوقدر بر بعضی لغتارک بازیشنه کوزه در اما بعضی

دیدیکه مور یانه شول پاسه دیر که دموری دلک دلک ایلله که اتی صیقل اچوب جلا ویرمه

قادر اولیه زرا ماده سی فاسد و جوهری فانی اولش اولور حضرت شیخ کلامه ده ملام

بودر اما زنگ مطیلق پاسدر * باسبه دل چه سود گفتن و عطف * زود میخ آهنین در سنک *

یا حرف صله (سبه دل وصف ترکیبی قره کوکلی دیمکدر سابقا نیر روان دیوب قره جانلی

مراد ایلدیکی کی) گفتن و عطف مصدرک مفعولنه اضافیدر (میخ آهنین بیانیه آهنین یا حرف

نسبت و نون حرف تا کید (در حرف صله) سنک طاش (محصول بیت) قره کوکلی کیمه به

و عطف و نصیحت سوزنی سوبلک نه فائده ویرر یعنی فائده ویرمز (مصراع ثانی بی تعلیل

طریقیه ذکر ایدوب بیورد زرا دمور میخ طاشه کیمز یعنی بویه ظالمه نصیح و بند

ایلك طاشه دمور میخ فاققدر حاصلی بند پذیر اولوب متأثر اولق احتمالی بوقدر * قطعه *

روز کار سلامت شکستان دریاب * که جبر خاطر مسکین بلا بکرد آند * یا حرف ظرف

(روز کار سلامت لامیه) شکستان الف و نون ادات جمعدر دلخسته و مکسور خاطر اولان

فقرا مراددر (در بابک مقدم مفعولدر) دریاب فعل امر مفرد مخاطب اکله و تدارک ایلله دیمکدر

تقدیری حال شکستان دریابدر (که حرف تعلیل) جبر جیمک قحی و بانک سکونیه

برصغنی سیککدر و اول سیک نمه لینه جیره دیر (خاطره اضافت مصدرک مفعولنه در

(و مسکینه لامیه) بلا بکرد آند مقدم مفعولدر (یا حرف تا کید) (کرد آند فعل مستقبل

مفرد غائب کرد آیدندن دونددر دیمکدر) الف و نون ادات تعدیه در (محصول بیت) صحت

وعافیت و سلامت و رفاهیت زماننده فقرای شکسته دل و درویشان مکسور خاطر لری بوقلوب

و بولوب تفقد و تدارک ایلله یعنی احسان و صدقه و زکاته خاطر لری تسلی ایلله زرا مسکین

رداین سید علی

و فقیرک

و فقیرک خاطر لری تسلی ایدوب جبر ایلک بلایی رد ایلر یعنی صدقه و زکات مالی و جانی حفظ

ایدوب بلیاتی دفع ایدر * چو سائل از تو براری طلب کند چیزی * بده و کره ستمگر برزور

بستاند * چو حرف تعلیل (سائل دینجی) و یا حرف مصاحبت (زاری فریاد و فغان) چیزی

یا حرف وحدت (بده فعل امر مفرد مخاطب) و کره والا دیمکدر (ستمگر ظالم) یا حرف مصاحبت

(زور بونده قوت و قدرت و قهر دیمکدر یعنی کوجه) (بستاند فعل مضارع مفرد غائب

آلور دیمکدر) (محصول بیت) چونکه سائل سندن نضرع و زار بلغله برسنه استیه البته ویر

(واما السائل فلا تنهر) (چونکه والا ویرمیوب خست ایدرسک ظالم سندن زور ایلله یعنی کوجه

الور مذکور کاروان خلقتدن الدینجی کی) حکایت * چندان که مرا شیخ اجل شمس الدین

ابو الفرج بن جوزی بترک سماع فرمودی و بخلوت و عزلت اشارت کردی عنفوان شبام

غالب آمدی و هوا و هوس طالب ناچار بخلاف رای مربی برفتنی و از سماع و مخالطت حظی

برگرفتنی چون نصیحت شیخ یاد آمدی گفتی * چندان که اولقدر که دیمکدر (مرابکا دیمکدر

(اجل نشدید لامله اصلی اجلل ایدی اذقام اولدی) شمس الدین لقب (ابو الفرج کنیت

(بن جوزی صفت) بترک یا حرف صله (ترک سماع مصدرک مفعولنه اضافیدر) (سماع

بوت کی پرده ساز اوازینه و خواننده و کوبنده اوازینه دیر لکنه حضرت شیخ بستانده بیورد

(بیت) نه مطرب که آوازسم ستود (سماعت اگر عشق داری و شور) (بالداهه معلومدر که بونده

آواز جسته سماع بیور مشرق فاعل (بس از سماع و مخالطت حظی برگرفتنی) معنایه سماع

ایدرم دینلر معلوم اولد بیکه سماعی بونده صوفی لک زقصی معنایه اخذ اید زرا ایش

ایمدی معلومدر که سجع الابرارک اونوزد و دینجی عقدینک مرادینه واصل اولماز زرا ایش

(عنفوان اول معنایه) شبام یکتاک یکتاک اولی دیمکدر (مرابکا غالب آمدی غالب کلوردی

(یا حرف حکایه) ناچار بالضروره (بخلاف یا حرف صله) (خلاف رای مربی لامیه در

(مربی اسم فاعلدر تفعل بایندن تریه ایدینجی دیمکدر) (مراد این جوزی حضرت تار بدر

(برفتنی کیدرم یا حرف حکایه) (خالطندن مراد خفله اختلاطسدر) حظی بر حرف تا کید

(گرفتنی طوردم یا حرف حکایه) (محصول ترکیب) اولقدر که بکا شیخ اعظم ابن جوزی

حضرت تار بیکه اول زمانده حضرت شیخ مر یسی ایش (سماع ترکیبی بیوردی دخی خلوت

و عزتله اشارت ایدردی) (جوانلغیک اول یعنی تازه لکی غالب کلوردی) (هوا و هوس مقتضای

نفس اولان احوالی و اذوی خاطری طالب اولوردی) (بالضروره مر یشک رای خلافتیه

خلوت و عزتدن کیدرم دخی سماع و اختلاطدن حظ الوردی) (چونکه شیخ نصیح و بندی

یادمه کلسوردی) (یعنی چونکه نصیحتی اکاردم دیردم) (مذکور افلاک اواخر نده اولان یاز

حکایه ایچوندن شکه هر برینه اشارت اولدی * بیت * قاضی ارا یا ما فشیبتد بر فشانده دست را *

محاسب گر میخورد معذور دارد مست را * بو بیت گفتی بیسوردیغک مقبولیدر (ارا کردن

مخففندر) بر فشانده فعل مضارع مفرد غائب فاعلی نموده قاضی به راجع ضمیر در ال قار صاردی

دیمکدر شکه خواننده و کوبنده و ساز یا نتیجه ال اصولی طور تار ال سدنک دینلر خلط لیللر

(محصول بیت) قاضی بزمه اوتورسه یعنی مجلسمه داخل اولسه ذوق و شوقدن مجلسده

ال قار صاردی (حاصلی بزمه هم حال وهم رنگ اولوردی) (محاسب اگر باده ایچر سه مستلری

معذور طور) (یعنی کندی باده نوش اولغه احکام شرعی اجرا ایدنه) (بومضراع مضراع اوله

نسبت مقام تعلیلده و تمثیلده و افعلد) (یعنی حضرت ابن جوزی اگر بزم مجلس و محفلنک

رونق و صفاسی کوردی و بیلیدی داخل مجلس اولوب بزمه هم رنگ و هم جنس اولوردی

ردکافی و شعی

ردسروری و کافی و شعی

هر قدر که متورع و زاهد ایستاده تنگه محسوب اورع ناسدن اولدینی تقدیر چه باد مجلسه
داخل اولوب باده نوش اولسه می نوشلری معذور طورتدی * مصراع اولک معناسنده قاضی
ال سلکردی (یعنی سماع ایدردی دینار دست افشاندن مرادی بیلزلر یش * سماعدن
دخی قدر (محسوب بو محله صوبائی معناسنده دینار محسبی بیلزلر یش * ناشی بجمع
قوی برسیم و دران میان مطرفی دیدم * نااتهاء غایت ایچوندرالی معناسنه (شی یا حرف
وحدت) بجمع باحرف صله (بجمع مجلس) قوی یا حرف وحدت (محصول ترکیب) سماع
و محاطه دن حظ الورم بر کچه به دل که بر قومک مجلسه ایرشدم (یعنی اول کچه به دل بویه
ایردم) و اول قومک اورته سنده بر مطرب کوردم مذکور یتده پیوردینی کبی * بیت * کوی رنک
جانمی کسلد زجه سازش * ناخوشتر از آوازه مرک بد را وارش * کوی فعل مضارع مفرد
مخاطب دیر ایدک و یا دیدک دیمکدر (یعنی حاضر اولوب ایستدسک دیر ایدک) رنک رانک قحقی
و کاف عجبیه طمر معناسنه در که عریده عرق دیرل (عینک کسری و رانک سکونیه) جانه
اصافی لامیه و یا بیانیه در میکسلدی بونده حرف تأکید واقعدر (کسلد کاف عجمک
ضمی و کسریله) وسینک قحقی و کسریله کسلدن مصدر ندن فصل مضارع مفرد غائب
اوز و قرر دیمکدر (مثلا ایپ و یا ایپک فرمق کبی) قطعله تعیر ایدنر خطا ایلدیلر (زجه ساز
چالقلری انج و یا کک و یا بونوز پاره سی که سازنده ل اکا نازیانه دیرل) سازه اضافتی لامیه در
(شین ضمیر مطربه راجعدر ناداد تو صیف نفی) خوش واور سمبله ایی دیمکدر (وترادات
تفضیل در ناخوشترک دیمکدر) آوازه مرک پد لامیه در (یعنی بر کچه به باباک اولدی دیو موحش
خبر و زمک صداسندن اول مطربک صداسی جان کاه وید ترایدی) بو قضیه اکثره بناه در
والا نیجه ناخلف وارد که با باسنک اولوسی خبرینه مرثد کانه ل ویر (محصول بیت) مذکور
مطربک خصوصنده پیور اگر مذکور مطربک زجه سازینی ایستدسک دیر ایدک که جان طهرنی
قرر و اوز سازینک زجه می شول مرتبه مزعج و مولم ایدی (واوازی پد اولوسی اوازندن
دخی ناخوش و موحش ایدی) حاصلی سازندلکی و کوبنده لکی کال مرتبه منفور و قبول طبعندن
زیاده دور ایدی زجه برینه نغمه یازانلر نغمه ایللی در * کاهمی انکشت حریران ازو در کوش
و کاهمی برب که خاموش * (محصول ترکیب) مذکور مطربک زجه سازینی و ناساز اوازی
ایستیه لم دیو کاهمی اهل لم مجلسک بر مقاری قولفنده ایدی (و کاهمی خاموش اول دیولنده ایدی
(حاصلی سکوت ایلده بو اشارت ایلر دی * بیت * بهاج الی صوت لاغای لطیه * وانت معنی
ان سکت تطیب * بهاج فعل مضارع معنی للمفعول اجوف یا بی ضرب بایندن مصدری * بیجان کلور
هانک و یا نک قحقلر به میل و رغبت معناسنه) الی حرف جر مجروله قائم مقام فاعلی بهاج درو جاز
در که کندی مصدر یتده سند اوایل صوت صادق قحقی و سکون و اوایل آوازه معناسنه در اغای به اضافتی
لامیه در اغای منتهای جوعدن اغنیه نک جمیدر همزه نک ضمی و غینک سکونیه و تشدید یایله (امانی
امنیه نک جعی اولدینی کبی امنیه ارزویه و مراده دیرل) و اغنیه غنای معناسنه در کسری غین و الف
مدود ایلده ابر معناسنه که فارسیجه سرود دیرل (لطیه لام حرف تعلیل بهاج فعله متعلق و ضمیر
مذکور صوته راجعدر) لطیه یازانلر خطا یازدیلر وانت و آخر حرف سال انت ضمیر مرفوع منفصل محلا
مرفوع مبتدا (معنی اسم فاعل مفرد مذکر مخاطب تقدیرا مرفوع خبر مبتدایه الفعلی اعلال لد ساقط
اولمشدر) ان حرف شرط (سکت فعل شرط) تطیب فعل مضارع مفرد مخاطب جزاء شرط جمله
شرطیه اعرابدن محلا مرفوع صفت معنی در (بعض نسخه ده تطیب ووشمش فون متکلمه و بعضنده
(تطیب ووشمش بای غینله فاعل مقدر اولان سکوت اولور) (محصول بیت) معنیار صوته میل و رغبت

رد کاف و شعی

رد شراح جیعا

رد شراح جیعا

رد سروری و کافی

اولور

اولور لطیف اولدینی چون یعنی لطیف و خوب اولدینی تقدیر چه روح اصواته مائل و راغب اولور
حال بو که سنده مقبسن اگر ساکت اولسک زیاده طیسین حاصلی سکوت اینسک سکوتک موصفی
برینه تکر یا خود سکوت اینسک بر تطیب اولوب خوشحال اولورز یا خود سکوتک تطیب اولور فندبر
* بیت * نیند کسی در سماعت خوشی * مکر وقت رفتن که دم در کشی * نیند فعل نفی مستقبل مفرد
غائب کورمن دیمکدر (کسی یا حرف وحدت) سماعت ناصیر خطاب سماع یتده نغمه و صوت
معناسنه در (خوشی خاده روم ضمه ایلده و واور سمبله و یای مصدر ایلده ایلک دیمکدر) مکر ادات
استثنا (وقت رفتن لامیه کتک وقتی دیمکدر) دم نفس (در حرف تأکید) کشی فعل مضارع مفرد
مخاطب (محصول بیت) کچه سنک سما عکده ایلک سکورمن یعنی سنک ساز و آواز کده بر ذوق
یوقدر که انده کچه صفا کسب ایلده مکر کتک وقتنده که نفسک چکه سین یعنی سکوت ایلده سین
حاصلی مجلسدن کیدوب سکوت ایلده سین هر کس سرور اولورز ریاسنک ناهمو آواز کدن
و ناساز واز کدن خلاص اولور بونده سماع صوت و آواز معناسنه اولدینی زیاده بد پیلدر (پس سماعی
صوفی لررقعی معناسنه و استماع ایتک معناسنه اخذ ایدنر بو معنایی طنز یش) خوشی خانک قحقیله
اوقور کشی به قافیه اولغیچون دینار روم ضمه دن آگاه دکالر یش (وقت رفتن معناسنی موت
معناسنه اخذ ایلین یتک معناسنی فوت ایلش بو یتده دلالت وارد که اول ناساز یتد آواز ناساز
و ناهمو آواز اولدیندن غیری صوته مفرور اولوب دکه بلا ایلده دکدیکنه زیر ناساز لک حالی
بو یله در که جعفر مقصدن اوصافنر * مثنوی * چون در آواز آمدن بر بط سرای * کده خدا را کفتم
از بهر خدای * چون حرف تعلیل (در حرف صله در یا معناسنه) (ربط مرای وصف ترکیبیدر
قبوزله ابرایی یعنی قبوز چاله و یا نیجه ابرایه) (ربط ایکی بانک قحقلر لیه قبوزه دیرل اما مشهور
باه تاننک ضمیدر) (سرای سینک قحقی و کسریله لغتدر ضمیرله روستایار دیلدر) کده خدا کاف
عربک قحقیله اواسی صاحب خانه معناسنه (بهر ادات تخصیص) (محصول بیت) چونه اول قبوز جی
آوازه کلدی یعنی قبوز یا نیجه ابرلغه باشلدی یعنی خواننده لک ایلکه باشلدی اواسنه دیدم الله
ایچون * زیغم در کوش کن تاشنوم * یادرم بکشای تاییرون روم * زینق زانک کسری و بانک
قحقیله زیوه به دیرل مبعاده کوشه مقیددر (تا حرف تعلیل یا حرف عطف) (دم در قبو ویم
ضمیر متکلم یعنی یم ضمیر منصوب متصل معناسنه در) (تا حرف تعلیل یا حرف عطف) (دم در قبو ویم
(محصول بیت) کخندایه دیدم الله ایچون قولغیه زیوه ایلده یعنی قوی تا کیم صاعر اولوب
بوناسازک اوازی ایشدیم زیر قوافه زیوه کیر نیجه صاعر ایدر یا بکا قبوی آج تا کیم طاشره کیندم
یعنی بوا یکی ایشک بر نی ایلده دیو اوایسته یمین ویردم تا کیم مذکور بر بط سرای ناسازی نه کوزه یم
ونه ایشدیم * فی الجمله پاس خاطر یاران را موافقت کردم وشی بچندین مجاهده بروز آوردیم *
پاس حفظ معناسنه در خاطره اضافتی مصدرک مفعولنده در (و یا رانه لامیه) (شی یا حرف وحدت و
یا حرف تنکیر) (بروز یا حرف صله) (محصول ترکیب) حاصلی کلام یارانک خاطر یچون اول کچه بارانه
موافقت ایلدم و کچه بی نیجه زجت و مشقله کونه کتوردیم یعنی صباحه جعفر دم * قطعله * مؤذن
بانک بی هنگام برداشت * می داند که چند از شب گذشت * بانکدن مراد بونده تمجید و یا صباح
اذانیدر (برداشت قالدردی یعنی اوقودی) مؤذن بانکی و قنسر قالدردی یعنی
اذان و قنسر اوقودی یلز که کچه دن تقدیر زمان و ساعت یکشدر * درازی شب ازمرگان
من برس * که یکدم خواب در چشم نکشت * درازی یا حرف مصدر (شبه اضافتی لامیه) (مرگان
من لامیه مرگان جمع مرده در دین فارسی بی غریب تتبع ایلش یش برس بای عجمک ضمی و رانک سکونیه
فعل امر مفرد مخاطب صورت دیمکدر سوال ایلده معناسنه) (در حرف تعلیل) (دم نفس و ساعت معناسنه در

رد سروری

رد شعی و کافی

رد شعی و کافی

رد شعی

شارح مر حومک لغتجه
ویردیکی معنی بولنده در لکن
شعی مر حومک معناسنی دخی
رنکیندر ظن ایدرم زیرا اول
ناساز فوت اولدیه خلق
آواز کریمندن قورته مز
هر قدر بر مجلسدن کتده سیله
انده اولور قور تلسه ل دخی
بوندن بشقه دقت رفتشک
فوت معناسنه اولد یغنه
دم در کشی قرینه در للطایع

شارح مر حومک اشو یتده
اولان درازی مضافک اخرینه
ضرورت وزن ایچون بر یا
کلور دیو یوقاروده هامشده
اشارت ایتمیکن کنندو
نسخه سندن یازیلان نسخه ده
یازلیوب همزه یازلش
نسخه سنده دخی بویه ایسه
اصابت ایتمشدر (فتیصر)

للطایع

(خواب او بقدریکند نکشتست فعل فی ماضی مفرد غائب اولماش ویا جکر تمامش دیمکدر اشتراک اوزه
 (محصول بیت) کجه نك اوز و نلفنی بنم کر یکدن سوال ايله (یعنی کجه اوز و نلفنی مؤذن نه بلور که
 صاحب دك پسترا زده یا تور بلکه بنم مر کا نم این پیلور) زیرا بر نفس کوزومه او بقو کر عشد
 (یعنی کوز مده او بقو طولانمشد) حاصلی کوزم او بقو کور عشد * بامدا دان بحکم تبرك دستار
 از سر و دینار از کر بکشادم و پیش مغنی نهادم و در کنارش گرفت و بسی شکر گفتم یاران
 ارا دت من در حق او برخلاف عادت دیدند و برخفت عقل من حل صکر دند و نهفته
 می خندیدند یکی از ایشان زبان تعرض دراز کرد و ملامت کردن آغاز که این حرکت
 مناسب حال خردندان نکردی خرقة مشایخ بچنین مطربی دادی که در همه عمرش
 در می در کف نبوده است و قراضه در دق * با مدادان و با مداد ابرته دیمکدر) با حرف
 مصاحب (حکم تبرك لامیه) تبرك فعل با بندن مصدر در تحفه و هدیه معنای تبرك رسمیه
 و اسلوب دیمکدر (دستار دلیند) دینار التون کر قوشق دیمکدر (معلوم اوله که
 عربك و عجمك فقرای نقدنی هر نه ایسه قوشاخنه بغلر) زیرا انلك قوشاقلری بزدن اولور (پس
 دینار از کر یوردیغی بومعنايه کوزه در) پس بو معنای بلوب کبسه و چیدن دیناری چیردم
 دین خلاف سخته سلوك ایلش (دستار و دیناری باه وحدت ايله ایراد ایلین جیع نسخه مخالف
 ایراد ایلد یکندن غیرى معنای به دخل و بر مشد رفت بر) معنیدن مراد مذکور مطربدر
 (ارادت من مصدرك فاعله اضافتیدر) (بحرف صله) (خلاف عادت لامیه عادتك خلافتجه
 دیمکدر) خفت عقل مصدرك فاعله اضافتیدر (ومنه اضافت لامیه در) بعض نسخه درده و نهفته
 بخندیدند و شمشدر (یعنی خفیه طریقه بی مزه لثوب کولشدیلر) زبان تعرض بیانیه آغازدن
 صکره بر کردم و در در (که حرف بیان) مناسب حال اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر (خرد مندايه
 اضافت لامیه در بعض نسخه ده حال برینه رأی دوشمش (خرقة مشایخ این حرکتدن
 بدلد و داد بنگ مقدم مفعول صریحیدر) (و بچنین غیر صریحی) (مطربی یا حرف وحدت
 (دادی فعل ماضی مفرد مخاطب و یردك دیمکدر) که حرف را بط صفت ما بعدی مطربه
 صفتدر) (درم دالك کسری و رانك فحیه اچه معنای در) (کف آبه یعنی اوج) (قراضه
 التون خرده سی فارسیجه ریزه زرد پرل) (دق دالك فحی و فالك تشدیدیه لفظ مشترکدر
 عربله عجمیشده) (ترکیجه دمری دیرل دالك ضمی و ممسک سکونیه و رانك کسریله
 (محصول ترکیب) اول کجه نك ابرته سی تبرك حکمیه یعنی تحفه و هدیه رسمیه باشمندن
 دستاری و قوشمندن دیناری چیروب مغنی اوکنه قودم وانی در کنار ایلدم یعنی قوچدم و جوق
 شکر ایلدم (یاران بنم ارادتمی مغنی حقیقه عادتك خلافتجه کوردیلر) یعنی یو یله ایده کن
 دکل ایدم (خصوصا بونجیلین ناساز مغنی به) (بو و اوضاعی خفت عقله حل ایلدیلر
 و کر لیجه) (یعنی خفیه طریقه بوحالده کولشدیلر) (پس بریسی یا راندن بکا تعرض و طعن
 زیباتی دراز ایلدی) (حاصلی بکا اعتراض ایلدی دخی بی لوم و ملامت ایلکه باشلدی که
 بو حرکتی عقلا رأی و حاله مناسب ایلدك) (مشایخ خرقة سنی بونجیلین بر مطربه و یردك که
 جیع عمرنده الله و اوچنده راجحه اولماشدر) (یعنی راجحه به مالک اولماشدر و رفاضه یعنی
 بر التون او وانی دفته کور عشد حاصلی کجه اندن حظ ایدوب الله و آوچنه برجه
 و یرمش دکلدر دستاره خرقة مشایخ یوردیغی مجاز یدر) (حضرت شیخك مبارک
 باشنده اواد یغی اعتبار یله در بحکم تبرك اولنده بر که یازان یا شندن یازر مش (در حق او
 رینه در حق آن یازان او ايله آنك معنای بی یلزمیش) (حرکتدن صکره را یازانلر جیع

رد کافی
رد شعی

رد شعی
رد شعی

نسخه در

نسخه ره مخالف یازمشلر) خرقة مشایخ اولنده که یازانلر ده یو یله ایشلر * مشوی * مطربی
 دورا زین نجسته سرای * کس دو یارش نه دیده در يك جای * مطربی مطرب اسم فاعلدر
 افعال باندن سوند ریجی دیمکدر نفس این سازنده و کوشنده دن مسر ورا اولد یغیچون مطرب
 دیدیلر) یا حرف وحدت (دور تقدیری دور بادر) (نجسته قونلی دیمکدر مبارک معنای سته
 (کس تقدیری که کس در) که حرف را بط صفت ضرورت وزن ایچون ترک اولندی
 و کس قالدی) (دوبار ایکی کره دیمکدر) (ندیده ماضی دن قسم کور عشد دیمکدر) (در حرف
 ظرف) (در يك جای بریده) (دورا زین نجسته سرای جله معترضه در که بدیده حشو ملج دیرلر
 صفتله موصوف یشنه اعتراض ایلش (محصول بیت) بر مطرب ابراع اولسون بو مبارک
 میرا یدن بومعترضه سرایه نسبت دعاء له در) (مطربه نسبت دعاء علیه در) (کس دوبارش
 دوبار ایکی کره دیمکدر) (و شین مطربه را جعدر آنجیلین مطرب که کجه آتی بر محفله
 و بر مجلسده ایکی کره کور عشد) (یعنی شویله ناساز و نا هموار در که بر کره آتی دیکلین پردخی
 مجلسه اوغرائن) (پس ایکی صکره بریده کور عشد بونقر بر مطرب مبتدای محذوفه
 خبر و مصراع صفت اولدیغی تقدیرجه در و جائزدر که مصراع ثانی حشو ملجیه مقام تعلیلده
 اوله فندیر) (معلوم اوله که حضرت شیخ بو ایاتی مذکور معترض جانندن نقل یوردیغی بوصفله
 متصف بر ناساز سن بوقدر تعظیم و تحمیل ایلک ندن لازم کلور دیمکدر استر * راست چون بانکش
 از دهن برخاست * خلق راموی بریدن برخاست * راست کرچك یعنی بی شک و شبهه (چون
 ادات تعلیل) (بانك كاف بحمله اواز معنای در) (برخاست قالدی یعنی صادر اولدی دیمکدر
 (خلق را را حرف تخصیص خلقك دیمکدر) (محصول بیت) بی شک چونکه اوازی اغزندن
 صادر اولدی خلقك یعنی اهل مجلسك بد ننده موی قالدی یعنی اور پردی صوقی زیاده
 مزعج اولد بفتندن جائزدر که بونك کی برلده بریاء حکایه تقدیر اولونه یعنی قالدی (راستك
 معنائی مستقیم دینلر مستقیم سوا یلامش و براوغزندن دین قتی اگری کشش) (و تقدیری موی
 بریدن راست برخاست در دین یشك ترکیب غریب تعقید صالمش * مرغ ایوان زهول
 او پیرد * مرغ ما برد و خلق خود بد رید * مرغ مطلقا قوشدر) (و ایوان بونك کی برلده
 کوشکدر یعنی چارطاق) (معلوم اوله که قزلباش بد معاشندن اول شیراز شهر بونك د آب
 وعادت بو ایسکه کوشکرتك علی برینه اغندن بر قوش تراش ایدوب وضع ایدرلر ایش
 کیمی ال طوطی و کیمی بشل و کیمی بیاض و کیمی کبوتر و قورمى و طاوس و شاهین و غیر یلری
 و بو مرغانك ایچنی بجویف ایدرلر ایش یعنی ایچلری قوغش ایدرلر ایش و اغزلرینه بر
 سپسی وضع ایدرلر ایش پس هر بار که بر باد حرکت ایلنه بو حیوانلر دونوب بونلردن اصناف
 اصوات صادر اولور ایش (پس حضرت شیخ) (مرغ ایوان زهول او پیرد) (یوردیغی مبالغه
 طریقیله در یعنی اول ناساز مطربك مزعج و هولناك صداستدن مرغ ایوان جامد ایکن
 اور کوب قاجدی ابعدی قیاس ايله نه مرتبه مولم و موحش اواز اولق کرک آوازی) (هول قورقو
 (پیرد بالیه مؤکد فعل ماضی مفرد غائب اوجدی دیمکدر) (مرغ سابقا مفصل بیان اولندی
 نه یرده استعمال اولدیغی) (خلق حانك فحی و لامك سکونیه بوغازدر) (خوده اضافتی لامیه در
 (یا حرف تا کسد) (دیدد دالك فحی و کسریله فعل ماضی مفرد غائب) (یردك و یردك فاعلی
 هر برینك نشنده مطربه را جع ضمیردر) (محصول بیت) مرغ ایوان اول مطرب ناسازك آوازی
 هولندن اور کوب اوجدی یعنی تحمل ایده مدیکندن برندن بران اولدی کشته یزم یشلر می الدی
 ایلندی و کسندی بوغازی برندی حاصلی هم رزه جفا ایلدی و هم کسندی به (سراخك هیچ

رد این سید علی
وسروری

رد سروری و شعی
رد کافی

رد شعی
رد کافی

رد شرح جیعا

برای مرغ ایوانه تعرض ایلمد بکندن معلومید که جبعنک مجهول امیش * کتم مصلحت
 آنست که زبان تعرض کوتاه کنی که مرا کرامت اوظاهر شد گفت مرا بر کیفیت آن مطلع
 کردان تا همکنان تقرب نمایم و بر طایفه که رفت استغفار کنیم کتم بچکم آن که مرا شیخ
 بارها بترک سماع فرموده بود و موعظهای بلیغ گفته و در سمع قبول من نیامد امشب مرا طالع
 میمون و بخت همایون بدین بقعه رهبری کرد تا بدست این مطرب توبه کردم که ذکر بار کرد
 سماع و مخالطت نکردم * زبان تعرض بیانیه (که حرف تعلیل) کرامت اولامیه (گفت
 متعرض دیدی) کیفیت یاه مشدد (و تا ادات مصدر در نجه لك معنائه) اینه اضافی مصدر
 مفعولنه اضافی قبیلند ندر (کردان فعل امر مفرد مخاطب مطلع ایله دیمکدر) الف و نون
 ادات تا کیددر مصدری گردانیدن کلور (تا حرف تعلیل) همکنان جیمیز دیمکدر (تقرب
 تفعل باینیدن مصدر در) نمایك مقدم مفعولیدر (مطایبه مفاعله باینیدن مصدر در لطیفه
 و جشراق معنائه) و یا حرف وحدت (و همزه حرف توسل) که حرف رابط صفت (کتم
 حضرت شیخ متعرضه دیدم در) یا حرف سبب (حکم بونك کی بر زده علت معنائه در
 آن لفظنه اضافی مصدر ك فاعلنه در) که حرف بیان (بارها ها ادات جعفر کراتله دیمکدر
) یا حرف تا کید (ترك سماع مصدر ك مفعولنه اضافتیدر) فرموده بود پیور میشیدی (و و عنده
 میك قتی و عینك کسر یله مصدر مییدر و عظم معنائه) و ها ادات جبعندو بلیغه اضافی
 بیانیه (گفته یعنی گفته بود) و او حرف حال (در حرف صله) سمع قبول بیانیه (و منه اضافی
 لامیه) طالع میمون بیانیه مبارك طالع دیمکدر (و او حرف عطف) بخت همایون عطف
 تفسیری (یا حرف صله) بقعه بانك ضمی و فافك سکونیه پاره ارض معنائه در یعنی بردن
 بر باره بونده مراد مذکور مطرب یله جمع اولد قاری خانه در (رهبر وصف ترکیبدر
 قولاغون معنائه) و یا حرف مصدر قولاغوزلق دیمکدر (تا حرف تعلیل) یا حرف ظرف
 (دست این لامیه) مطرب مشار الیه (که حرف تعلیل) ذکر بار بر کره دخی دیمکدر (کرد سماع
 لامیه) کرد کاف عجمك کسر یله سکون را ایله دکر می و اطراف معنائه در (مخالطت
 مفاعله باینیدن مصدر در اختلاط معنائه) نکردم کاف عجمیله فعل نفی استقبال متکلم وحده در
 کردیدن دونك و جکر نك معنائه (محصول ترکیب) متعرضه دیدم مصلحت اولدر که تعرض
 دینلی کوتاه ایلمد سین یعنی دخل و طعن دینلی بدن چکه سین زیرا بکا بونك کرامتی ظاهر اولدی
 (پس اول جهندن بو کا بو قدر تعظیم ایلمد معترض دیدی بی بونك کیفیت) مطلع ایله یعنی پیور دینك
 احوالی بکا اکت تا کیم جیمیز بو کا تقرب کو ستره لم و بزدن صادر اولان مطایبه و اطیغه به
 استغفار ایلمد دیدم اول حکمه که بکا شیخ کرات ایله سماعی ترك ایلمکه پیور میشیدی و بالغه ایله نصیحتدر
 سو یلش ایلی حال بو که بنم قبول قولاغینه کلدی یعنی سوزین قولاغینه قومادم و قبول ایلمد
 بو کیمجه بکا مبارك طالع و قوتلی بختم بو خانه به قولغوزلق ایلمدی تا کیم بو مطربك النده توبه ایلمد
 تا کیم زدخی سماع اطرافنده و اختلاط چوره سنده چکن نیم یعنی نه سماع دکلم نه کیمسه ایله اختلاط
 ایلمم * قطعه * آواز خوش از کام و دهان و لب شیرین * کر نغمه کند ورنکند دل فریبد *
 آواز خوش بیانیه کوزل آواز دیمکدر (کام کاف عربیله دماغ و اغزك ایلی) لب شیرین بیانیه
 شیرین اوچنه به قید اولقده قابلدر (نغمه کنك مقدم مفعولیدر) ورا و آکردن مخفقد (دل مقدم
 مفعولیدر بفرینك کولکی الدار دیمکدر) محصول یت) کوزل آواز طلی چکه دن و طلی اغزدن
 و طلی دودقدن کر کسه تفتی ایلسون کر که ایلسون کولکی کندی به میل ایندیر یعنی آواز کوزل
 اولدقدن مسکوه نغماتسزده کولکی جذب ایدر * و پرده عشاق و صفاهان و حجازست * از خنجره

مطرب

مطرب مکروه ترید * معلوم اوله که عشاق و زنکله راستک فرعایدر بعض اهل فن فرعه
 پرده اطلاق امیش (اما صفاهان نه فرعدر نه پرده بلکه اصول از بعدنک اصل رابعیدر) حجاز دخی
 نه فرعدر نه اصل بلکه ماباه و بوسلکک آوازیدر (پس حضرت شیخ اوچنه یله پرده پیور دینی
 یا تغلب طریقیله در و یا پرده بی مقام و نغمه معنائه اعتبار امیش اوله) خنجره و خنجره حاک
 فحیله حلقومدر یعنی بوغز (خنجره مطرب لامیه) و مکروهه اضافت بیانیه (ترید فعل نفی
 مستقبل مفرد غائب پراشتر دیمکدر) محصول یت) کام و دهان و لب شیرین دن صادر اولان آواز
 بویه در اما کر نغمه عشاق و صفاهان و حجاز ایسه ده مکروه و ناساز مطربك حلقومندن زیبا
 دکدر یعنی مقبول دکدر بلکه دل خراشدر * حکایت * لقمان را گفتند ادب از که آموختی گفت
 از بی ادبان هر چه از ایشان در نظرم ناپسند آمد از فعل آن بر غیر کردم * لقماندن مراد لقمان
 عادیدر که دیباچه ده ذکر اولدی (که بونده اسمدر کیم معنائه) آموختی فعل ماضی مفرد مخاطب
 او کر نك دیمکدر (بی ادبان الف و نون ادات جعفر اداسر دیمکدر مابعدی بی ادبانی بیان ایدر
) هر چه از ایشان هر نه که اناردن (در نظرم در حرف ظرف نظر مده دیمکدر) تا حرف توصیف
 نفی پسند اسمدر مقبول معنائه (فعل فانك فحیله مصدر در اشك معنائه اما فانك کسر یله
 اسمدر امیش معنائه) پر هیز بای عجمك قتی و بانك سکونی و هانك کسر یله صغیق دیمکدر
 (محصول ترکیب) لقمانه دیدیلر ادبی کیدر او کر نك دیدی ادبسر زدن ز پراهنسته که اناردن
 نظرمده نامقبول کلدی اتی اشککدن پر هیز ایلمد * قطعه * نکو بنداز سر بار یچه حرفی *
 کران بندی نکرد صاحب هوش * نکو بند فعل نفی مستقبل جمع غائب بونك کی فعللر کاه اولور که
 فاعلی خلق و یاناس و یا قوم تقدیر اولور نکه عرییده ایدر (مصرع) بقولون لیلی بالراق مر یضه
 بقولون فاعلی و او ضمیر در که مقدم مذکور لك برینه راجعدر فتامل (سر بونك کی بر زده جهت
 معنائه در) باز یچه تصغیر بازیدر او یون معنائه (پس بار یچه او بونجی دیمکدر اضافی
 لامیه در بای بطنیله) حرف یا حرف وحدت (نکو بندك مفعول صریحیدر) و از سر غیری صریحی
 (کران که حرف بیان وان اسم اشارتدر حرفه) بندی یا حرف وحدت و یاتکیر (نکرد فعل نفی
 مستقبل مفرد غائب) صاحب هوش بای بطنیله لامیه در و نکرد فاعلی بکنندر که صاحب هوش
 نکو بند و نکرد فعللرینه تنازع طریقیله فاعل اوله دین معنی جهته نظر اولما دیدندن غیری
 ایکی فعلک افراد و جمع جهته ده التفات ایلمیش (محصول یت) لطیفه و مزاح جهندن پرسوز
 و بر حرف سوزلر که صاحب عقل اندن یعنی اول حرفدن بریند و نصیحت المیه حاصلی
 لعب و بازی طریقیله ده برسوزی خلق سو یلر سه اهل ادراک اولان اندن متصح اولور دیمکدر
 متصح اسم فاعلدر افتعال بایندن نصیحت قبول ایلمک معنائه اما تفعل بایندن متصح ناصحدر
 نشیه معنائه در پس بونده متصح دینلر اصابت ایلمدیلر * و کر صد باب حکمت پیش نادان *
 بخوانند آیدش باز یچه در گوش * و او حرف حال (کر حرف شرط) باب حکمت لامیه (عدم اضافی
 بخویر ایدلر باب حکمتدن خبردار دکل امیش) باب حکمت بخوانندك مقدم مفعولی و پیش نادان
 ظرف و اضافی لامیه (بخوانند فعل مستقبل جمع غائب فعل شرط اوقسه ل دیمکدر) آید جواب
 شرط و شین ضمیر نادانه راجعدر (اما معنی جهندن کوشه مقیددر تقدیری در کوشش آید
) در حرف صله (محصول یت) اما حال و شان بویه در که اگر یوز ابواب و فصول حکمت نادان
 او کیده او قوسلر قولغنه باز یچه کلور (یعنی اندن عبرت الوب متصح اولماز) زیرا عقلی افسرده
 و طبعی بر مرده اولمش و قولغنی غفلت بنیه سبله طونلش در * حکایت * (مابعدی را حکایت کنند که
 شی ده من طعام خوردی و تاسهر ختی در نماز کردی صاحب دل بشنید و گفت اگر نیم نانی بخوردی

مطل

رد این سید علی

مطا

رد سروری و شعی

رد این سید علی و سروری

لایحه

و بخفتی بسیار فاضل از آن بودی * عابدی یا حرف وحدت و را ادات مفعول (که حرف بیان شی با حرف وحدت (تقدیری هر شی در (و تائنها غایت ایچو ندر (ختمی یا حرف وحدت بر ختم دیمکدر (کردی یا حرف حکایه (نیم نان لامیه (و یا حرف وحدت بر اتمک نصی دیمکدر (بحوری یا حرف حکایه یسیدی دیمکدر (و بخفتی او یوسیدی (از آن یعنی اون بطمان طعام ییوب نماز ده بر ختم قرآن ایلمکدن (فاضلتر نوایلیرک دیمکدر (محصول ترکیب (بر عابدی حکایت ایدر که بر یکجه ده اون بطمان طعام پردی و صباحه دک بر ختمه نماز قلوردی بر صاحب دل بو حاتی ایشندی و دیدی اگر راتمکک نصفی ییدی و او یو یایدی چوق مرتبه اندن خبر لیرق و نوایلیرق او لوردی زیر اهرنگه و ارایسد آخلفده در * قطعه * اندرون از طعام خالی دار * نادر و نور معرفت یینی * اندر وندن هر ادشکم در (خالی بوش دیمکدر (نا حرف تعلیل در واصلنده دراو در همزه ضرورت وزن ایچون ساقط او اندر (ضمیر اندرونه راجع در (نور معرفت بیانیه و ییننک مقدم مفعولی (و یینی فعل مضارع مفرد مخاطب ییننندن کوره سین دیمکدر (محصول بیت) ایچر وکی طعامندن بوش طوبت یعنی کنیدیکی آج طوبت تا کیم در و ننگه معرفت نور یی کوره سین حاصلی تا کیم سکا معرفت الله مبسراوله * تنی از حکمتی بعلت آن * که پری از طعام تائینی * تنی خالی دیمکدر حکمتی یایی ضمیر خطاب در (با حرف مصاحبت (علت آن لامیه (که حرف تعلیل (پری یا ضمیر خطاب طلوسین دیمکدر (تائنها غایت ایچو ندر (یینی یای اصله ایله بورن دیمکدر که عرب انف در (محصول بیت) اول علت و اول سببه حکمت و معرفت و کالدن خالی و عاریسین که بورننگه دک طعامندن عملوسین یعنی درونک طعامندن طوب بطلی اولی سببه نور معرفت و حکمته انده بیر بوق زیر بر ظرف که بر نسته دن عملو اوله انده غیری نسته صفیاز * حکایت * بخشایش الهی کم شده رادر مناهی چراغ توفیق فراراه داشت نا بخلقه اهل تحقیق در آمدین صحبت در ویشان و صدق نفس ایشان ذمایم اخلاقش بحماید مبدل کشت و دست از هوا و هوس کوتاه کرد و زبان طاعتان در حق او دراز که همچنان بر قاعده اولست و زهد و صلاحش نامعول * (بخشایش اسم مصدر در بخشایدندن (بخشودندن دینلر خطایانلر (دانش دانستن مشتق اولدی یعنی کی دید کلیده فاسد در (زیر دانش دانیدن مشتق دانستن دکل (الهی به اضافتی بیانیه در و یا حرف نسبت در (الهی صفت بخشایش در دین ظاهر بود که اضافه قائل دکلدر (کم کاف بحکم ضمیمه ییتکدر یعنی ضایع (شده یا حرف وحدت و همزه حرف توسل همزه حرف وحدت در دین زائد سولش (را ادات تخصیص کم شده نک دیمکدر (در مناهی ظرف کم شده در (مناهی منهینک جمیدر که اسم مفعول در مرمری کی (چراغ توفیق بیانیه (فرا فانک فحیه ادات صله در (راعه مقید (داشتنک چراغ توفیق مفعول اولی (و فراراه مفعول تائینی (فرا بونده فوق معناسنه در تحت مقابل دینلر فوق و تحتی وزر و بالای فرق ایدر دکلرایمش (و فرابونده قریب معناسنه در دین تزییق سولده مذکور که قریب ایش (نا حرف تعلیل (با حرف صله (خلقه حانک فحی و لامک سکونیه انسان دانه سنده مستملدر و لامک فحیه ضمیر بسته بونده مراد محاسن در مراد زمره در دین خلقه نک معناسنی یلرایمش (اهله اضافتی و اهلاک تحقیقه لامیدر در (با حرف مصاحبت سببی متضمن (یعنی یانک ضمی و میل سکونیه برکت معناسنه در مبارکک دیمکدر (صحنه اضافتی (و صحنک در ویشانه لامیه لدر (صدق نفس ایشانه لامیه لدر (نفس ایکی فحیه ایله بونده سوز معناسنه در یعنی انلرک کلمات طیه لری (ذمایم ذمیمه نک جمیدر مذمومه معناسنه یعنی اخلاق مذمومه (با حرف صله (جایده جیده نک جمیدر مجموده معناسنه یعنی اخلاق مجموده (مبدل اسم مفعول در تفعل بابندن ذمایمک

اخلاقه

رد این سید علی و سروری
رد این سید علی و سروری
رد شعی

رد شعی

رد این سید علی و سروری

رد شعی

رد شعی

اخلاقه اضافتی صفتک موصوفه اضافتیدر جایده ده بویه تقدیر اولنور (دست کردک مفعول اول صریحی (و کوتاه تائینی و از هوا غیر صریحی (زبان طاعتان لامیه در در حرف ظرف (حق اولامیه در (دراز تقدیری دراز شد و ایدر از کشت در (که حرف بیان (همچنان انجلین دیمکدر (بر حرف استعمال (قاعده اول لامیه (نا حرف توصیف نفی (مفعول اسم مفعول در تفعل بابندن اعتماد سز دیمکدر بی مفعول دین خطا ایش زبانی اسماء جوامده و اسماء مصادر و مخصوص صدر مشتقاه داخل اولماز تقدیر (محصول ترکیب (خدا به منسوب ترجمه لطف و احسان طرق مناهیده کم اولش یعنی ضال اولش بر کیمه نک بونده توفیق و هدایت چراغنی طوبندی یعنی طریق مستقیم دلالت ایدوب انصاف و بر دیکه جمیع مناهی و معاصیدن توبه و استغفار ایلدی تا کیم اهل تحقیق محلسنه داخل اولدی در ویشلرک صحبتی بر کتیه و انلرک مبارک نفسلرک صدقیله اخلاق ذمیمه سی اخلاق حبیده به مبدل اولدی وانی هوا و هوسدن کوتاه ایلدی یعنی جمیع نفسانی ارزور دن کجی اما اهل طعن حسودلرک زبانیلرک انک حقه ده دراز اولشیدیکه انجلین قاعده اول اوزره در یعنی اولکی کی هوا و هوس و ارزوی نفسانینی سوروب کچورمه ده در و زهد و صلاحی و تقوی و فلاحی بی اعتبار و بی اعتماد در دیدلر * بیت * بعد توبه توان رستن از عذاب خدای * ولیکن می توان از زبان مردم رست * یا حرف مصاحبت (عذر توبه لامیه (عذاب خدای ده لامیه در (می توان تقدیری نمی توان در ضرورت وزن ایچون تقدیم و تأخیر قلندی (زبان مردم لامیه (رست بونده رستن معناسنه در زیر نتوانده بوی مضارعت وار (محصول بیت) توبه عذر یله و سببیه خدایک عذابندن خلاص بولوق ممکنند اما زبان خلقدن خلاص بولوق ممکن دکلدر یعنی خلق البته هر کسی اغتیب ایدر کر کسه هواده او چسه و در یاده بور یسه حاصلی بد کویلدلندن خلاص بولوق ممکن دکل * طاق جور زبانهها نیلورد و شکایت پیش پیر طریقت برد شیخ بکر یست و کفت شکر این نعمت چه گونه کزاری که بهتر از آنی که بندارند * طاق جور زبانهها لامیه لدر (پیش پیر طریقت بویه در (با حرف تأکید (کر یست کاف بحکم و رانک کسر یله اغلیدی دیمکدر (شکر این نعمت مصدرک مفعولنه اضافتیدر (کزاری کاف بحکم ضمیمه فعل مضارع مفرد مخاطب ادا ایدر سین دیمکدر زارینه ذال یازانلر بولفظک املاستندن آگاه دکلرایمش (که حرف تعلیل (بهتر بکرک (از حرف ابتدا (و آن اسم اشارت (و یا ضمیر خطاب اندن بکر کسین دیمکدر (که حرف بیان (بندارند فعل مضارع جمع غائب (و یا ضمیر خطاب سنی ظن ایدرلر دیمکدر (محصول ترکیب) مذکور مهندی خلقک دیلاری جور و جفا سنه طاق کتوره مدی و طریقت پیرینک یانه شکایت ایلندی یعنی پیرینه شکوی ایلدی شیخ اغلیدی و دیدی بونعمتک شکر یی نیجه ادا ایدر سین که سنی ظن ایلد کلرندن بکر کسین حاصلی خلقک سنی ظن ایلد کلرندن یک اولدیفک بر نعمتدر بونعمتک شکر یی پس نیجه ادا ایدر سین * قطعه * چند کوی که بداندیش وجود * عیب جویان من مسکینند * کوی فعل مضارع مفرد مخاطب نیجه سولرسین (که حرف بیان (بداندیش وصف ترکیبدر بر امر صانعی بد کان معناسنه (حسود معروف (عیب جو وصف ترکیبدر بحسب لغت عیب استیجی دیمکدر اما مراد عیب ایچی معناسنه در الف و تون ادات جمعدر (منه اضافت اسم فاعلاک مفعولنه اضافتیدر (و مسکینه بیانیه در یاه بطنیه (محصول بیت) نیجه بر سولرسین که دشمنله حسود بن مسکینه عیب ایدر ییلدر یعنی دایما بنم معایب و مثالیم سول ییلدر حاصلی بی غیبت و مساوی ایدر * کر بخون رختنت بر خیرتد * و ریدخواستنت بنشیند * بخون با حرف صله (رختنت مصدر در دوکک معناسنه

رد شعی

رد این سید علی و سروری
رد شعی

(و تا ضمیر خطاب) بر حرف تا کید (خیزد فعل مضارع جمع غائب خیزند ندن قالقار دیمکدر مراد اتفاق ایلیدر معنایند در) و واکر دیمکدر (بید با حرف صله) خواستن دینک یعنی نسته می مراد ایدنک (و تا ینه ضمیر خطاب) بنشینند فعل مضارع جمع غائب اوتورور دیمکدر یعنی قصد ایدر (محصول یت) شیخ درویش شای به پیور اگر سنک فانک دوککه قالقار یعنی اتفاق ایدر یعنی سکا ظم ایلک مراد ایدنک واکر سنک برامزلفکی استیکه اوتوره ل یعنی سنک برامزلفکی مراد ایدر چون جمع اولار حاصلی هر خصوصه طرف خلافکده اولور ل سه دیمکدر (و رابکی مصرعده بیه ادا ت شرط برینه) که یازانلر وایکی مصدرک اخرنده تاه خطاب برینه میم متکلم یازانلر صحیح نسخه له مخالف بازدارندن غیر عیقل سلمی و طبع مستغنی اولان بیلور که معنی جهنی زیاده رکیک اولور بوندن غیر صحیح من یازانه اعتراض غرایب ندز * نیک باشی ویدت کوید خلق * به که بد باشی ویکت یتند * باشی فعل مضارع مفرد مخاطب ای اوله سین دیمکدر (و بدت تا ضمیر خطاب سکا برامز دیمکدر) کویدک مقدم مفعولیدر (و خلقی فاعلی) نیکت تا ضمیر خطاب سنی ای دیمکدر (یتندک مقدم مفعولیدر (محصول یت) سن ای اوله سین ویا ای اولسک وخلق سکا برامز دیه ل ویا برامز دیلر سه یکدر که برامز اوله سین و برامز اولسک و سنی ای کوره ل ویا ای کورسه ل حاصلی سن ای اولوب خلق سنی برامز ظن ایلد کله سنی ای ظن ایلد کلرندن یکدر (کوید فعلی جمع صورتند یازان احتیاج جنس وزنه خلل ورمش * ولیکن مرابین که حسن ظن همکنان در حق من بکمالست ومن در عین نقصان * (محصول ترکیب) شیخ مرید شای به در سنک حالک لطیفدر اما بنی کور که جیجک حسن ظنی بنم حقمده کماله در ویا کماله در اما حال بوکه بن عین نقصانده یم (ومن در عین نقصان عبارتی مصنف کلامیدر دین عجب ناقص طبع امش عنی الله عه * یت * کرافها که می گفتی کردی * نکو سیرت وبارسا مردی * آنها اقوالدن عبارتند (که حرف بیان) می گفتی معلوم اوله که گفت فعلک اولنده می و آخرنده یا ادا ت حکایه در علی کل حال تکرر تا کید افاده ایدر (کردی با حرف حکایت) نکو سیرت وصف ترکیبدر ای خوبی دیمکدر (بارسا مرد تقدیری مرد پارسا در ضرورت وزن و قافیه ایچون تقدیم و تاخیر ارتکاب قلندی (مردی باسی حرف حکایه در (محصول یت) اگر اول نسته ل بیکه سولردم یعنی خلقه بند یوزندن سولید کله می ایلیدم یعنی عمله کتوریدم ای خوبی کیسه و مرد عابد و زاهد اولور دم حاصلی افعال اقواله مطابق اولسه عباد و زهاد دن اولور دم (بویت مذکور شیخ جانبدن مردی برینه بودی یازانلر صحیح نسخه له مخالف یازدارندن غیر قافیه خطا ایلد (بارسا مردی پارسا مرد ایدم دیمکدر پس معنای بارسا مرد بودی در دین بی وجه سولش * یت عربی * اتی لستز من عین جبرانی * والله یعلم اسرارای و اعلانی * اتی یا ضمیر منصوب متصل بحلا منصوب اسم ان (لستز لام حرف تا کید) مستتر اسم فاعل متکلم و حده در افعال بایندن لفظا مرفوع خبر ان (من حرف جر مستتره متعلق عین مجرور در من ایل و مضافدر) جبرانه که جازک جعیدر قو کشور دیمکدر اصلی جور ان ایدی میزان کبی و اوایه اعلال اولدی (اسرار همزه نیک فتحیه سرك جعیدر و کسرله مصدر در افعال بایندن کز ملک معنایند) اعلانده بویه علی دن که آشکاره دیمکدر (محصول یت) بن تحقیق قو کشور کوزندن کز ام یعنی احواله واقف و مطلع دکالردر اما خدای ذوالجلال بنم کز لیلرم و آشکارلم ویا کز لیدیکم و آشکاره ایلدیکم یعنی احوال ظاهر و باطنه مطلعدر حاصلی علام الغیوبدر اکا نسبت کزلی بوق بلکه بزه کوره در * قطعه *

رد سروری و شمع

رد این سید علی و سروری و شمع

رد سروری
مطل

رد این سید علی و سروری

رد شمع

در بسته بروی خود ز مردم * ناعیب نکستند مارا * بوقطعه عربی یتک ترجمه سی شکیدر در بسته نک مقدم مفعول صریحیدر (بروی خود و ز مردم غیر صریحی) بروی خود با حرف صله و اضافت لامیه در تقدیری در بسته یم در ماقربنه سبیل (تا حرف تعلیل) عیب نکستندک مقدم مفعول (نکستند فعل نفی استغال جمع غائب دوشه میده ل یعنی مطلع اولوب افشا ایلیدر دیمکدر) مارا را ادا ت تخصیص یم دیمکدر (محصول یت) اوستومزه و یوزومزه خلق عالیدن قیوی بغلشن یعنی مردمن عیجزی کز لشن تا کیم عیجزی دوشه میده ل یعنی واقف اولوب فاش ایلیدر * در بسته چه سود عالم الغیب * دانای نهان و آشکارا * در بسته تقدیری در بسته شدندر (عالم الغیب اسم فاعلک مفعولند اضافتدر و مصراع ثانی به مرهون مبتدا (دانای نهان اسم فاعلک مفعولند اضافتدر و خبر مبتدا در پسین و تا تقدیریه تنکه خبره قاعده در تقدیری دانای نهان شدندر (آشکارا نهانله مغطوف آشکارا و آشکاره و آشکار بر مضایه در کزلی مقابل یعنی واضح (محصول یت) قیویغلو اولوق نه فائده که غائب بیلیمی الله تعالی کزلی و آشکاره ایشلری بیلیمیدر یعنی اگاهیم بر نسته کزلی بوق هب آشکاره در بلکه کزلی دد بکمز : کوره در (عالم الغیب کندی مصرعده مصر و قدر دین معنایندی بیلور انجیق * حقایق * کله کردم پیش یکی از مشایخ که فلان در حق من گواهی داده است بفساد گفت بصلاحش بجهل کن * کله کاف عجمک کسرله شکایت دیمکدر (که حرف بیان (کراه کاف عجمک ضمیمه شاهد دیمکدر طابق معنایند) و یا حرف مصدر (بفساد با حرف صله (بصلاحش با حرف مصاحبت صلاح نقیض فساددر (بجهل صفت مشبهه در اوتانغن معنایند (محصول ترکیب) مشایخدن بر نیک فتنده شکایت ایلدیکه فلان کیسه بنم حقمده فساد شهادت و بر مشدردیدیکه صلاحه اتی شرمنده ایله یعنی صلاح اوزره اول تا کیم حقمده فاسد سوزسو بلکه قادر اولیه * نظم * تونیکوروش باش تا بدسکال * بنقص تو گفتن نباید بحال * نیکوروش وصف ترکیبدر ای یوریشلی معنایند (روش اسم مصدر در یوریش معنایند) باش فعل امر مفرد مخاطب اول دیمکدر باشدندن (تا حرف تعلیل) بدسکال وصف ترکیبدر سکا لیدندن سنک فنی و کسرله صحن معنایند (بدسکال برامز صانعی دشمن معنایند با حرف صله (نقص مصدر در نقصان معنایند تویه اضافتی مصدرک مفعولند در (و گفتک مقدم مفعول (نباید فعل نفی مستقبل فاعلی تحتند بدسکاله راجع ضمیر (و بحال مفعول (محصول یت) سن ای یوریشلی اول تا کیم برامز صانعی دشمن سنک نقصانک سولیکه بحال بولیه (یعنی سن صلاح و تقوی اوزره اول تا کیم بداندیش سنک ذمک ایلکه ظفر بولیه * جواهرک بریط بود مستقیم * کی از دست مطرب خورد کوشمال * جو ادا ت تعلیل (آهنک بر لنج و ساز آوازی) بریط قبوزی چن دیمکدر (خورد فعل مضارع مفرد غائب بر دیمکدر اکل ایدر معنایند) کوشمال وصف ترکیبدر قو لوق اووچی معنایند اما اسیر الله قو لوق یورمق معنایند در (حاصلی تأدین کایت ایدرل بونده یور غوی یورمق معنایند در (محصول یت) بویت سابقه مقام تعلیلده در چونکه قبوزک آوازی و دوزنی مستقیم اوله یعنی پرده می راست اوله مطرب الندن چن کوشمال بر یعنی آوازی ساز و لجه مطرب یور غوسین یورماز بوا یکی یتنه باعی دینلر احوال اوزانندن خبر امش * حکایت * یکی را از مشایخ شام پرسیدند که خفقت تصوف چیست گفت پیش ازین طائفه بودند در جهان برا کنند بصورت و بمعنی جمع و امر و قوی اند بظاهر جمع و باطن پریشان * طائفه با حرف وحدت و همزه حرف توسل همزه به حرف وحدت دین غلط سولش (پراکنده کاف عجمک فتحیه طاغی دیمکدر) بصورت با حرف ظرف یعنی بایده بویه در (امر و زبو کون دیمکدر (قوی با حرف وحدت) و اند استک

رد شمع

رد این سید علی و سروری و شمع

رد شمع

جمیدر (بظاهر) و بیاطن بالیده ظرف ایچوندر (پیشان پراکنده کبی طائفی معنایسته در
 (محصول ترکیب) شام مشایختدن برینه سوال ایلدیلرکه حقیقت نصوف ندر دیدی بوندن اول
 جهانده بر طائفه واریش صورتده پراکنده و معناده جمع یعنی ظاهر لری زی عوامده و باطناری
 زهد و تقوی ایله اراسته ایدی حاصلی ظاهر لرن دوزوب قوشمغله مفید دکلرایمش امار و ناری
 نور معرفتله ملو اولوب جمعیت خاطرده مالکرایمش (معلوم اوله که الک اول صوفلرایچون خانقاه
 بنیاد ایلین شام ولایتده رمله شهرنده امرای نصارادن بر امیردر تنکه حضرت مولانا جامی
 نفحات انسه تحقیق میور مشدر (پس بونده طائفه بوندن در جهان پراکنده) پراکنده بی
 در جهان لفظنه قید اکلایوب علتی بیان ایدوب دیمش ز بر زمان سابقده صومعه صوفیه
 یوق ایدی بلکه الک اول رملهده امرادن بر امیر بنیاد ایلدی دین عجب کچ رفتاریش نمود
 بالله * قطعه * جوهر ساعت از تو بجای ر و ددل * بنهایی اندر صفای نبی * بجای با
 حرف صله (و یا حرف وحدت) (یا حرف ظرف) (تنها یا لکنز) (و یا حرف مصدر) (اندر
 معنای ظرفی تا کسید ایدر یعنی با متضمن اولدیغی ظرفی تنکه مکرر مرور ایلدر (صفای یا
 حرف تنکیر) (نبی فعل نی مستقبل مفرد مخاطب کور مرزین دیمکدر) (محصول بیت) چونکه
 هر دم و هر ساعت کوکک سندن بریره کیده یعنی کوککی عوایق و علایق ذبویه ایله
 مشوش و پریشان ایلده سین تهالقه یعنی خلوت و عزتده جمعیت خاطر سز لاله صفا کور مرزین
 حاصلی سنک صفاک جمعیت خاطرله در کر که خلوتده اول کر که کزنده * کورت مال
 و جاهست و زرع و نجارت * چودل با خداست خلوت نشینی * جاه منصب (زرع اکین
 خلوت نشین وصف ترکیبی) (و یا ضمیر خطاب بویات بیت سابق تنویر ایدر) (محصول بیت)
 اگر سنک مال و منصبک و زراعت و نجارتک واریش یعنی ظاهرا بونلرله مقید ایلک چونکه
 کوکک خدا ایله در خلوت نشین سین یعنی هر نه که ایشلسک و هر نه که مشغول اولسک
 کوکک خدا ایله اولنجه حاصلی ماسوایه تعلقک اولنجه سکا ضرر ایلر بلکه کزنده وحدت
 ایلر سین * حکایت * یاد دارمکه شی در کاروانی همه شب رفته بودیم و سحر در کار بدسته
 خفته شوریده که دران سفر همراه ما بود نعره زد و راه پیمایان گرفت و بکنفس ارام نیافت
 چون روز شد گفتش این چه حالتست گفت بلبلان ز ایدم که بنالاش در آمده بودند از درخت
 و کپکان از کوه و غوکان از آب و بهایم از یشه اندیشه کردم که مروت نباشد همه در تسبیح
 رفته و من بفلت خفته * یاد دارم یاد منده در یعنی خاطر منده در دیمکدر (که حرف بیان
 شی یا حرف وحدت) (در کاروانی بر کاروان ایچنده یعنی ارا رنده) (یشه غریبه شده
 معنایسته در پیچم میشه دیر) (و یا حرف وحدت) (و همزه حرف توسل) (همزه بی حرف
 وحدت در دین غلط سولمش) (خفته باتمش و او بومش دیمکدر) (شوریده غشقدن براری
 اولان کیمسه به دیر) (و یا حرف وحدت) (و همزه حرف توسل) (شوریده شخص دیمکدر) (که حرف
 رابط صفت) (نعره یا حرف وحدت) (و همزه حرف توسل) (شوریده نک و نعره نک همزه بی
 وحدت ایچون طوق بی خبر ایمش) (ناش اسم مصدر در ایکلش معنایسته یعنی فریاد و فغان
 کپکان کبکک جمیدر ککلاک دیمکدر) (غوکان غوکک جمیدر قور بغه لری دیمکدر) (بهایم
 بهایم نک جمیدر چار با حیوانات معنایسته عریدر) (در تسبیح رفته تقدیری در تسبیح رفته باشند در
 یعنی تسبیح طالمش و کتمش اوله ل) (محصول ترکیب) یاد منده در که بر کیمه بتون کیمه
 بر کار و انده کتمش ایدک و سحر و قشده بر مشه کارنده باتمش و اویمش ایدک بر شوریده کسنه که
 اول سفرده بزمه بولدش ایدی بر نعره آوردی و پیایان یولن طوندی یعنی پیایانه کندی و بر نفس

قطعه

ز دستوری

ز دشمنی

ز دشمنی

و رساعت ارام و قرار ایلدی چونکه صباح اولدی اول شوریده به دیم بونه حالتدر که سندن
 ظاهر اولدی شوریده ایتدی بلبلاری کورد م ایلدیکه آغا چلردن فریاد و فغانه کلش ایلدی یعنی
 اسان حالله خدائک تسبیحه مشغول اولمشلرایدی و ککلک طاعدن و قرفعه لر صودن
 و حیوانات مشه دن ذکر ایلدیکه مروت دکلدر دو کلی اشیاء خدائک تسبیحه مشغول اوله لری
 خواب غفلتده اولام با خصوص که بن اکرم و اشرف مخلوقات اولام و خدایه تعبد و محبت
 ایچون خلق اولام * قطعه * دوش مرغی بصری می نالید * عقل و صبرم ببرد و طاقت و هوش *
 دوش دون کیمه (مرغی یا حرف وحدت) (بصری یا جازر زدن که ظرف اوله و جازر زدن که حرف انتها
 اوله یعنی صباحه نک) (محصول بیت) دون کیمه بر مرغ صباح و فغانه و یا صبا حده نک ایلکدری یعنی ناله
 و فغان ایدردی (عقل و صبر و طاقت و هوشی ایتدی یعنی ناله سی بی مدهوش ایلدی * یکی
 از دوستان مخلص را * مکر او ز من رسید بکوش * دوستان مخلص یابنه و را حرف تخصیص) (مکر
 کانه معنایسته در) (آواز من لایمه) (بکوش یا حرف صله) (محصول بیت) مخلص دوستلرک برینک
 قولفته مکر بنم آواز من ایشدی یعنی احبادن برینک گوشه بنم فریاد و ناله م واصل اولدی مراد
 حضرت شیخدر * کف باور نداشتم که ترا * بانک مرغی چنین کند مدهوش * معلوم اوله که
 لفظ باور کردن و داشتن و بونلرک مشتاقانه استعماله محتاجدر که معنی افاده ایلدیه (باور نداشتم
 اینانام دیمکدر) (که حرف بیان) (تراسی) (بانک مرغ لایمه) (و یا حرف وحدت) (مدهوش مخیر
 معنایسته در) (محصول بیت) محب مخلص دیدی اینانامدیکه سنی بر مرغک آوازی بونجیلین مدهوش
 و مخیر ایلدیه یعنی بر قوش آوازی سنی بویه بی اختیار ایلدیه که راه پیایانه دوشوب کیده سین تصدیق
 ایدیم * کتم این شرط آدمیت نیست * مرغ تسبیح خوان و من خاموش * شرط آدمیت لایمه
 آدمیتده یا تو اادات مصدر در (مرغ مبتدا) (تسبیح خوان وصف ترکیبی خبر مبتدا) (و او حرف حال
 (و من مبتدا) (و خاموش خبری تقدیر کلام مرغ تسبیح خوان باشد و من خاموش باشم در
 (شرط فارسیده لایق معنایسته مستعملدر دین افزا ایش) (محصول بیت) محب مخلص جوانیده
 بیور دیمد بو آدمی شرطی دکلدر که مرغ تسبیح خوان اوله و بن خاموش اولام یعنی بن عبادت
 و طاعت ایچون مخلوق اولوب تسبیح و نهیلیدن خالی اولام و مرغ بی عقل و ادراک اولوب تسبیح
 اوله بوانسانیت شرطی دکلدر بوقطعه شیخک حسب حالیدر مذکور شوریده نک حسب حال
 دکلدر دین پس حضرت شیخ آنک حالی بیان ایلدیکدن غافل ایمش دیمک اولور بو خود
 فاسد در تقدیر * حکایت * وقتی در سفر حج از طائفه جوانان صاحب دل همدم من بودند
 و همقدم وقتها زمزمه کردند و بی محققانه بگفتندی و عابدی در سبیل منکر حال درویشان
 بود بخیر از درد ایشان نازیدیم بخیل بی هلال کودی سیاه از حی عرب بدر آمد و آوازی بر آورد که
 مرغ از هوادر آوردی اشرع ایدنا دیدم که رقص در آمد و عابدرا پنداخت و راه پیایان گرفت کتم
 ای شیخ در حیوانی اثر کرد و ترا اثر نمی کند * وقتی یا حرف وحدت (سفر حج ز لایمه مراد مکده در
 (طائفه جوانان پیایانه جوانلر بولوی دیمکدر صاحب اضافه اضافه ده اضافتده
 جازر هدم اضافتده) (همدم هم نفس یعنی صاحب) (همقدم ایداش یعنی بواش) (وقتها
 جمع وقت گاه گاه دیمکدر) (زمزمه کوک کورلک آوازی بونده مراد مطلق آواز در) (و یا حرف تنکیر
 (و همزه حرف توسل) (کردندی یا حرف حکایه ایلر ایدی دیمکدر) (بی یا حرف وحدت
 (چند نیمه دیمکدر) (محققانه محقق اسم مفعول در تفعیل باشند الف و نون و هاء رسمی نسبت و لیاقت
 معنایسته افاده ایدر حاصلی تو خدایه دیمکدر) (بگفتندی یا حرف حکایه) (عابدی یا حرف وحدت
 (سبیل بول) (منکر حال اسم فاعلک مفعولته اضافتدر) (درویشان اضافه لایمه در) (درد ایشان دخی

مطالعه

رد شعی

رد شعی

بوله در (ناحرف اتها) یا حرف صله (نخبل لغتده خرما اوزد کنته دیرل اما بونده بر ریک اسمیدر که
 کوفه دن اون اوچنی میز لدر اندن مدینه منوره به درت قوناق قالوراصلنده نخبل یحیی بن بنی هلالدر
 حذف و ایصال طریقیله نخبل بنی هلال واقع اولمش نخبل برینه حی یازان ججع نسخه ره مخالف
 یازمش (کودک کاف عرب یشک ضعی و سکون و اوایله و دالک فتحی و کاف عرب ایله اوغلان
 دیمکدر صبی معانسه) و یا حرف وحدت (حی عرب لامیه عرب قبیله سی دیمکدر) بدر آمد چقندی
 دیمکدر (آوازی یا حرف وحدت) بر آورد چقاردی دیمکدر یعنی بر صدا ایلدیکه (در آورد
 ایندردی دیمکدر یعنی اوچار قوشی بره ایندردی (محصول ترکیب) بروقت سفر حجازده صاحب
 دل جوانر بلوکی یعنی بر قاج صاحب دل جوان ناله همدم و همقدم ایدیلر یعنی صاحب یولدا اشارم
 ایدیلر که که بوجوانلر زمزمه ایدلردی یعنی نفی و ترغبات ایدلردی و برینجه محققانه و توحیدانه
 یشلر اوفورل دی درویشلرک حاللرینه منکر بولده بر عابد وار ایدی انلرک دردندن بی خبر
 یعنی اهل حال دکل ایدی بوجان اوزره بوله کیدرک نخبل بنی هلاله ابریشجه برقره اوغلان
 عرب قبیله سندن طشره چقندی و بر آواز قالدر دیکه قوشی هوان ایندردی یعنی بر موثر
 آواز که طهوری بره دوشوردی حاصلی اوچاقدن آلفوردی عابدک دوه سنی کوردیکه رقصه
 کلدی و عابدی اوستندن بره دوشوردی و یسایان و لیلی طوندی یعنی صحرا به صکتدی
 بوله اوایله دیدم ای شیخ بر حیوانه خوب آواز تأثیر ایلدی و سکا تأثیر ایلدی یعنی بولده
 بونده کلنجه بوقدر اصوات طیه دکلده و سکا هیچ تأثیر ایلدی نه عجب شدید قلب ایمش سنین
 * نظم * دانی چه گفت مرا آن بلبل محری * تو خود چه آدمی کز عشق بی خبری * دانی
 فعل مضارع مفرد مخاطب استغهای متضمن (بلبل محری پیایه سحره منسوب بلبل دیمکدر
 (تو) و او حرف رسمیدر اما بونده ضرورت وزن ایچون اصلی کی اوفونور مدایله (خود ادا
 تا کید) آدمی یاه اول حرف نسبت و ثانی ضمیر خطاب (کز که حرف یشان) بی خبری یا
 ضمیر خطاب (محصول یت) ییلورمیین اول سحر بللی بکا نه دیدی یعنی بکا سولیدکن
 ییلورمیین دیدی بکا سن نه آدمیین که عشقندن بی خبر سین یعنی بکا بوله خطاب ایلدی
 حاصلی عشقندن بی بره اولان انسان دکل دیمکدر بعضی نسخه ده مران دوشمش رادن صکره
 الفسر دین کیسه مسکین زیاده ناموزون ایمش * اشتر بعر عرب در حالست و طرب *
 کر ذوق نیست ترا کج طبع جانوری * اشتر عرب یا حرف مصاحبت و اضافت لامیه (حالتدن
 مراد شوق و ذوق و طرب شلک) (کج کاف عرب فتحی و جیم عرب یله اگری دیمکدر کرده
 دیرل) کاف عرب فتحی و زاه عجمه پس کج سهوله و اقدر زرا کج کر چه دیردینلرایی و جمله
 مهو ایشلر بریسی کج کره مراد اولدیفنی بطا کلری بریسیده کج کر جدر دید کلری
 زرا کر ج کج در کاف عجمه عرب یله دکل حاصلی بونلر بوهقدار بضاعته کلستان کی کابک
 شرحه اقدام ایلک زیاده جنوندنر عنی الله عنسا (کج طبع وصف ترکیبدر اگری طبعلو
 دیمکدر) (جانور جانی دیمکدر) و یا ضمیر خطاب (محصول یت) اشتر عرب شعر یله حالت
 و طربده در یعنی ذوق و شوق و صفاده در اگر سنک اشعار و اصوات طیه دن ذوق و شوق
 و غلبه اگری طبعی جانور سین یعنی دوه دن دون و دنی بر حیوانیین (معلوم اوله که دیار هر یده
 دوه جیلر سفر کرده دوهلر یا نجه بر نوع صوت ایدرل که اکا خدی دیرل دوهلر حدانی ایشکلده
 یاده سرعت و جلالته بورلر پس شیخک در حالست و طرب یوردی بوجاللرینه اشاردر
 معلوم اوله که مذکور نطبلک بحرینه بحر بسط دیرل که عرب به مخصوصدر و عجم بوجرده
 بحر سولر لیکن حضرت شیخ الزام ایشلدر که کلستانده جیم بحوری اجرا ایلده و به بحر

روز شنبه

رد ابن سید علی

یو این سید علی وسروری

اصلي مستفعلن فاعلن مستفعلن فاعلنر ليكن بونده فاعلن مخبون مستعملدر يعني ايكي
ساكني كه الفدر محدوددر پس تقطعي بويه در (داني چه رفت مستفعلن) (عمرافعلن) (آن بيلي
مستفعلن مخري فعلن وقس الباقي عليه بويته و باغي ديتر باغي وجهه اولديني يازلر عش
* ييت * شتررا جوشور و طرب در سرست * اگر آدني را نباشد خرسست * شتررا واديات
تخصيص شتررا (مخصول ييت) چونكه شتررا شور و طرب وار باشند يعني باشند سودا
وهو وار اسكر آدميك اولمازسه خردر يعني عشق و شوق اهلي اوليان خردر زيرا خرد
اخس حيواناندر * ييت * وعند هوب الناشرات على الجي * تميل غصون البان لاجل الصلده *
هوب مصدر در دخول ورتي اوزره مضاعفدر بل اسمك معناينه (ناشراته اضافتي لاميه در
(ناشرات رباح معناينه در يار ديمكدر) (على هوبه متعلقدر) (حي حالك كسري و ميك
فتحه چا كه طوار دن قورور ل تقدير ايجر و در علي ايله) (تميل فعل مضارع مفرد
مؤنث غاييه) (احرف بائي ضرب باندن ميل ايدر يعني صالينور) (غصون غصنك جعيدر
دالر ويدا قار ديمكدر با نه اضافتي لاميه در) (بان صوز قونا غايي) (لا حرف فني) (صلده صادك
فني و لامك سكويه صفت مشبه در قتي معناينه صفت جردر) (مخصول ييت) (يار قوري
و چا ر اوزره اسديكي حينه بان اغاجنك تاز لدر لري و قدانلري صالينور قتي طاش صالينر
(حاصلي اصوات طيه دن و الحان نقيشه دن عقل سليم و طبع مستقيم صا حني لذ تلنور
بابس طبعقدر ذكل * مثنوي * بد كرش هر چه بني در خروشت * دلي فاند درين معني كه
كوشست * با حرف مصاحبت (ذكر ذلك كسريه دل ايله كچه دبر) (وصيله كوكله مصدر
مفعولنه اضافتي در) (شين صغير دلدل مذ كور اولان اخترايه راجعدر) (خروش حالك وراك
ضمه ريله لغته جو قرا مقدر اما بونده صيت و ضدادن كنياندر) (دلي با حرف وحدت) (در حرف
طرف و اين اسم اشارتدر خروشه و ياذ كره) (معني داللك مفعولدر) (كه حرف رايط صفت
(مخصول ييت) هر نسنه بي كه عالمه كورن سين اللهك ذكر يه خروشه و جوشده در
يعني جمع اشيا ذكرينه مشغولدر بو خروشه و ذكر ده مضاي بر كوكل ييلور كه سرتاسر
قولقدر (حاصلي هرشي خداك ذكرينه مشغول اولديني كوزي و قولخي آحق اولنلر ييلور
انجق غافلر بو معنادن اگاه دكلر * نه بلبل بركلش نسيم خوانيست * كه هر خاري نسيمش
زبانست * كلش شين خدايه و باليله راجعدر) (نسيم خوان وصف تركبي در) (نسيم خوان
و عشر خوان كي نسيم اوفيجي ديمكدر) (يا حرف تكبر كه بونده معنای اضراب افاده ايدر
(خاري يا حرف وحدت) (با حرف مصاحبت و يا حرف طرف) (زباني يا حرف وحدت
(مخصول ييت) يا لكر بلبل كل اوزره خداك نسيم خواني دكلدر بلكه هر يديكن اللهك
نسيميله بر دلدر حضرت شيخ حاري زبان بلبله تشبيه ايلش) (زيرا طيور جنسك ديللري
سوريدر بلبل و كل و خار جمعي مراعات نظير قيلنددر بونلرك اجتماعي صناع شريره
افساندندرد بوباسم صنعتي تعيين ايلين فاعلدر كه نه صنعت اولديني بطرشمس * حكمت *
يكي راز ملوك مدت عمر سيري شد و قائم مقامی نداشت و صفت كرد كه با فدا دان نخستين
كسي كه از در شهر در آيد تاج پادشاهي بر سر وي نهيد و تفويض مملكت بدو كند *
سري سنك و باه عجمك خيال يه و سنك كسري و باه عجمك فتحيله اقتدر دو كيمك معناينه
سري شددو كندي ديمكدر اما تمام اولدي معنايني و برلر) قائم مقام لاميه در) (يا حرف
وحدت) (نخستين يا حرف نسبت و تون حرف تا كيد) (كسي يا حرف وحدت) (كه حرف رايط صفت
(در ايدا مجري كره ديمكدر) (بر حرف استعلا) (سري لاميه نهيد فعل امر جمع مخاطب قوك

رد ابن سید علی و سروری
و شعی

ردسرو ری

دیکند وضع ایلک معنا سنه بعضی نسخده (نهند و شمش یا برینه نوله) یعنی فعل
 امر جمع غائب صیغه سبله اولکل وجه قوسونلر دیکندر تقویض مملکت مصدرک مفعولنه
 اضافتیدر (بد و با و دیکندر) همزه داله ابدال اولمشدر کیند (و یا کنند نهید کی ایکی
 وجهه مملکدر) (محصول ترکیب) ملوکدن برینک مدت عمری دوکندی (یعنی عمری آخر
 اولدی و قائم مقامی یوغندی) وصیت ایلدیکه اولدو کلک ارنی اول برکجه که شهر
 قوسندن ایچر و کیره پادشاهه منسوب تاجی آنک باشنه قوگ و یا قوسونلر و مملکتی اکانقوبصر
 ایلک و یا ایلسونلر * اتفاقا اول کسی که ازدر شهر درآمد کدایی بود که در همه عمر لقمه
 اندوختی و خرقة بر خرقة دوختی ارکان دولت و اعیان حضرت وصیت ملک را بجای آوردند
 و ملک و خزان بد و ارزاقی داشتند درویش مدتی مملکت راند * کدایی یا حرف وحدت (که
 حرف را بطصفت (اندوختی یا حرف حکایت قرار نوردی) یعنی دینوردی (خرقة بر خرقة
 به معنای اوزرینه) (دوختی یا حرف حکایت دیگر دی) (یعنی دینجی جنسندن بر کجند ایدی
 (ارزاقی لایق) (داشتند طوئیلر یعنی لایق کوردیلر) (محصول ترکیب) اتفاقا اول برکجه که شهرک
 قوسندن ایچر و کوردی بر دینجی ایلدیکه لقمه لقمه قرار نوردی یعنی دینوردی و به اوزر
 دیگر دی یعنی عار دی از کان دولت و اعیان حضرت پادشاهک و صبتی برینه کتور دیلر
 و ملک و خزینه لری اکان تسلیم و تقویض ایلدیلر درویش بر زمان ملک سوردی * تابعی از احراء
 دولت کردن از طاعت او بچانیدند و ملوک دیار از هر طرف منازعت بر خاستند و بمقاومت
 لشکر آراستند فی الجمله سپاه و رعیت بهم برآمدند و بر خانی از بلاد از قبضه تصرف او بدر
 رفت * تا حرف انتها و یا حرف تعلیل (بعضی یا حرف وحدت) (برخ بعضی یعنی بر قاج
 کیمسه) (امر امیرک جمیدر یعنی بکلر دولته اضافی لامیه در) کردن بیون (طاعت اطاعت معنانه در
 (بچانیدند فعل ماضی جمع غائب (الف و نون ادات تعدیه در دوندیلر) (منازعت
 یا حرف صله منازعت چکشک (باینه حرف صله) (مقاومت مقابله و مقابله معنانه) (بهم
 برآمدند فرشدیلر و بمضطر و مضطر اولدیلر) (صاحبی اضطرابه دوشدیلر یا خود عاصی اولان
 بکلرک سپاه و رعیتی جمع اولوب متفق اولدیلر) (و برخی بعضی دیکندر) (بلاد بلدک جمیدر
 شهرلر دیکندر) (قبضه تصرف بیانیه) (قبضه بونده ال و آوج معنانه در) (اویه اضافت لامیه
 (بدر رفت چقدی دیکندر) (محصول ترکیب) درویش سلطنت سوردی تا امر آد دولتک
 بعضی اکان اطاعتدن بیون دوندیلر و یا حتی امر آد دولتک بعضی اکان اطاعتدن
 بیون دوندیلر دیلر یعنی یوز جور دیلر بعضی نسخده از متابعت او شمش یعنی پادشاهه قبول
 الخیوب عاصی اولدیلر و غیره ممالکک پادشاهلری هر جانبیدن منازعه به قالدیلر و مقابله
 و مقابله به عسکر ترتیب ایلدیلر حاصلی درویشله جنسکه منبیا اولدیلر حاصل کلام اطراف
 پادشاهلرک سپاه و عسکری جمع و متفق اولدیلر و یا کنینک سپاه و رعیتی یا عسکره بمحمل
 ایده میوب مضطرب و مضطر اولدیلر و بعضی مملکت قبضه تصرفندن چقدی * درویش ازین
 واقعه خسته خاطر همی بود تا یکی از دوستان قدیمش که در حالت درویشی قرین او بود از سفر
 باز آمد و او را در چنان مرتبه دید و کفایت منت خدای را عز و جل که بخت بلندت یاوری
 کرد و اقبال رهبری تا کلت از خار و خارث از پای برآمد و بدین پایه رسیدی * همی ها حرف
 تا کید (تا حرف انتها) (دوستان قدیم بیانیه) (که حرف رابط صفت) (بخت بلند بیانیه
 (و نامبر خطاب) (باور یار دجی دیکندر معاون معنانه) (و یا حرف مصدر) (تا حرف تعلیل
 (کلت از خار کلک دیکندن چقدی) (یعنی دینجیلاک اضطراب اشدن سلطنت ذوقنه و اصل

اولدک دیکنده یاغکدن چقدی (یعنی هر وجهه فراغت خاطر ال و پردی) (محصول ترکیب)
 درویش مذکور واقعه دن خسته خاطر ایدی تا کیم قدیم دوستانلرندن بریسی که درویشک
 حالته اکان قرین و یولداش ایدی سفر دن کلدی وانی یونجیلر مرتبه ده کوردی و دیدی
 منت خد آنک عز و جل که بخت بلندک و طالع میونک معین و ظهیرک اولدی و اقبال
 و دولت دلیلک تا کلک دیکندن و دیکن یاغکدن چقدی یعنی فقیرلق و دینجیلاک اضطرابندن
 خلاص بولدک و بوعالی مرتبه به واصل اولدک (ان مع العسر یسرا) عسر زحمت و مشقته
 دیر (و یسرا ساهله و حضوره یعنی تحقیق عسرله یسر مقرر در) (یعنی جفا به صبر ایدن
 ابر و وفایه) (یعنی بوقدر که فقر چکدک اول واسطه ایلد خداسنی غایت غنا به ایصال ایلدی * بیت
 شکوفه کاه شکفتست و کاه خوشیده * درخت وقت برهنست و کاه پوشیده * شکوفه مطلقا
 چچکندر (شکفتست اصلنده) (شکفته است در ضرورت وزن ایچون حذف و ایصال واقع اولددر
 اچیش دیکندر) (خوشیده ماضیدن فمدر قرینش و بوشمش وصولش دیکندر) (برهنست
 بونده اصلنده برهنه است در حذف و ایصال طریقله برهنست اولدی) (پوشیده اور تلمش) (یعنی
 بیراغله مستور اولمش ۱ درویش مذکور نمیشیلر و در (محصول بیت) چچک کاه تازه اچیش
 اولور و کاه پر مرده وصولش اولور یعنی کاه تازه و کاه پر مرده اولور انجیده کاه پیراقدن چچلق
 اولور و کاه پیراقله مستور اولور سننده نیچه زمان فقر و فاقه چکدک ایه منت خدایه که آنک
 سبیلله سلطنته قدم بصدک (خوشیده اسم مفعولدر دین مفعولیت و فاعلیت معنایی ادرالک
 ایلر شمش) (شکفته استک معنایی اچیش دیکله تعبیر ایلین اینجه اچامش * کفت ای برادر
 تعزیم کن که جای تهنیت نیست آنکه که تو دیدی غم نانی داشتم و امروز تشویش جهانی *
 تعزیه مصیبت و قشده بر کیمسه به صبر و مکدر (تلاشی عراکلور صبر معنای سینه
 (تهنیت مبارک یاد معنانه در) (غم نانی لامیه) (یا حرف وحدت) (تشویش جهان مصدرک
 مفعولنه اضافتیدر) (و یا حرف تنکیر) (محصول ترکیب) درویش شاه رفیقته دیدی ای یار بی
 تعزیه ایلر براتهنیت یری دکل اول وقت که سن بی کوردک ایدی براتکم غنی چکر دم انجق
 یعنی بو غم قیدی و اریدی فقط ما بو کون دنیا غنی یعنی رعیت و عسکر و غیرینک قیودین چکر
 بعضی نسخده ده جهان برینه جان دوشمش (جهانیده اولان یا وحدت و نسبت ایچون او ابق
 جائز در دین نسبت معاسنی بطر شمش * مثنوی * اکر دنیا نیاشد در دمنیم * و کر باشد
 بهر ش پای بندیم * دیادن مراد اموال و اقال دیادر (ذکر محمل و اراده حال طریقله) (بهرش
 یا حرف صله) (و مهر بونده محبت معنانه در) (وشین دنیاه راجعدر) (پای بند ایاق باغنه دیلر
 (محصول بیت) (اگر دنیا اولر سه فقر و فاقه جهتندن در دمنیم و بیچاره یز اما اکر اولور سه
 محبتنه پای بند ز یعنی ایاغز بغلیدر حاصلی اولد یعنی تقدیرجه مهر و مجنده گرفتار * بلایی
 زین جهان اشوبتر نیست * که ریح خاطرست ارهست ورنیست * بلایی یا حرف وحدت (زین
 از بندن محققدر) (جهاندن مراد دنیادر مذکور معنایه اشوبتر مشوشک و پریشارک دیکندر زین
 اشفقن و اشوبیدن فرشدر متق و برنسته بی قور جلق معنانه در حاصلی تشویشدن عبارتدر
 (که حرف تعلیل) (ریح خاطر لامیه در الم خاطر معنانه در) (محصول بیت) (بودنیادن مشوشک
 بر بلا بوقدر یعنی دنیا تشویش و غصه دن عبارتدر زیر خاطرک المیدر اکر و اکر یوق یعنی
 و اراغیدر نوج و الم و یوقلو غصه حاصلی و اراغی دنیاده خوف و بیم و آخرتده حساب و عذاب و یوق یعنی
 ذات و هوای (ار) (اگر دن محققدر) (ور) (وا کردن زاه مفرده ازدن محقق اولد یعنی کی بو تخفیفه
 انکار ایلین بوداد بهر سی یوق ایش * قطعه * مطلب کر یوانگری خواهی * جز قناعت که

ردسروی
رداین سید علی

ردشعی

دوایست هنی * مطلب فعل نفي مفرد مخاطب طلب ایله یعنی استمه طلبیدن مشتق در عربی
الفاظه عجم تصرف ایله اكا معمول دیور (نوان قوته دیور) وركاف عجم فعیله ادات
فاعله (و یا حرف مصدر) خواهی فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط واقع اولش (و مطلب
جزاسی) جز غیر معنایه در و مطلبك مفعول (كه حرف تعلیل) دولتی یا حرف وحدت (هنی
فعل فاعل معنایه در منضم دیمكدر (محصول بیت) اگر توانكرك دیلر سك یعنی اكا برك
استرك فاعله غیر نسته طلب ایله از پرامنضم بر و لندر حاصلی فاعله در کوار دولت وسعادت
اولماز * كز غنی زربد امن افشاند * نانظر در ثواب اونكنی * غنی فاعله فاعل معنایه
(غنی مبتدا) وافشاند فعل مضارع مفرد غائب خبری (وزر مفعول صریحی) و بدامن غیر صریحی
وجهه سمیه شرطیه (نا حرف تنبیه) در حرف صله در بامعنایه (ثواب اولامیه) و او ضمیری غنی به
(وزره راجع اولی جائز) نكننك نظر مفعول صریحی (و در ثواب غیر صریحی) (محصول بیت)
اكر غنی كیمه احسان و یا صدق طریقله التوقی انكیله بدل ایدوب نثار ایدرسه صافن آنك
ثوابه نظر والتفات ایله سین یعنی غننك ثواب قصدنه و با ایدن الدیغك زر ایله ثواب اشك
قصد ایلكه حاصلی زرین قبول ایله هر نه وجهه ایسه * كز بزرگان شنیده ام بسیار *
صبر در ویش به كه بدل غنی * كز كه حرف تعلیل بیت سابقه علتدر (وزره مفرد از دن مخفقد
(بزرگان الف ونون ادات جعدر اولول دیمكدر (صبر در ویش مصدرك فاعله اضافتدر) به
يك دیمكدر (كه من تفضیلیه معنایه افاده ایدر بدل غنیده مصدرك فاعله اضافتدر
(محصول بیت) غننك انكیله مال نثار ایلدیکنه التغات ایله زرا اكا بردن چوق اشتیم كه درویشك
صبری غننك بدل و نثار ندن بكد ز برادر و یشه مال ایچون حساب و عذاب بوقدر * بیت * اكر بران
كند بهرام کوری * نه چون پای ملخ باشد موری * معلوم اوله كه بهرام نوار بجه ایلکدر بریسی
بهرام چو پندرد كه بهادر كیمه امش بریسی بهرام کوردرد كه بر جبار پادشاه امش کور كاف عجمك
ضمیله قولانه دیور یعنی بیان اشکینه مذکور پادشاه شکاری اكا تخصیص ایلدیکچون ادنی
ملاسه ایله بهرام کوردیدیلر حاصلی ایدن غیر نسته اوله مازدی حتی بر کون شکارده بر کورك اردینه
دوشوب کندی کور بر مفار به کندی بوده اردنجه اندن صكره معلوم اولدی نیجه اولدیغی حتی
آه سی سجدار ایله چوقصداری اشکینه ده هلاك ایلدیکه او غلمی نیجه ایلدیکر دیو بهرامك
مذکور قصه سته خیام اشارت ایدوب بیورد (رباعی) این قصره بهرام در و جام گرفت
(آهو نیجه کردور و به آرام گرفت) (بهرامكه کوری گرفتی همه عمر) (یتكر كه چه كونه کور بهرام
گرفت) (کوری یا حرف وحدت) و کور كندك مفعول اولی (و بران تاییسی) (و بهرام فاعلی) (نه حرف
نفي) (چون حرف تنبیه) (پای ملخ لایمیه) (ملخ میك و لامك فتحه) (له چكر كه به دیلر صرب جراد
دیور) (موری یا حرف وحدت بر قر نیجه دیمكدر (محصول بیت) اگر بهرام کور بر کوری
بریان ایدوب فقرایه بدل ایدرسه خدا فتنده بر مودن چكر كه اباغی قدراری دكل زرا موره
نسبت چكر كه اباغی چوقدر اما نهرامه نسبت يك کور چوق دكلدر حاصلی خدا فتنده اعتبار
فقر و صبره در غنا و تكبره دكل * حکایت * یکی رادوستی بود كه عمل دیوان کردی مدتی اتفاق
دیدنش نیفتاد كه گفت كه فلا زاد بر شد كه ندیدی گفت بن اوزانی خواهم كه بنم قضا را از كسان
اویکی حاضر بود گفت چه خطا کرده است كه از دیدن او ملولی گفت خطایی نیست ولی دوست
دیوانی را وقتی توان دید كه معزول باشد * كه حرف رابط صفت (عمل دیوان مصدرك مفعول
اضافتدر) مدتی یا حرف وحدت (اتفاق افتعال با ایدن مصدر در و اضافتی مصدرك مصدره در
(و شین ضمیر دوست بیوانی به راجعدر) (نیفتاد واقع اولدی دیمكدر) (دیور فتنده كچ معنایه در

اما بونك

اما بونك كی بر زده جوق زمان دیمكدر (كه حرف بیان) (ندیدی کورمك دیمكدر) (كفت فاعل)
يكدر دیدی یعنی سوزلیدی (قضا را تا كهائی واقفاتی دیمكدر معنایه قضای الهی به نظر
ایله دین بی نظر و بی بهر امش) (كندان اولامیه) (دو وقت دیوانك كیمه زدن دیمكدر
(محصول بیت) بر برك بر دوستی و از ایدیکه دیوانه خدمت ایدر دی یعنی اهل دیوان ایدنی
بر مدت و زمان کورمك اتفاق واقع اولدی بر کیمه ندیدی جوق زمان اولدیکه فلان اهل دیوانی
کورمك دیدیکه بنانی کورمك استم یعنی کوره حكیم كلر تا كهائی اهل دیوانك كیمه زدن بری
مجلسه حاضر ایدی دیدیکه نه خطا ایلدین كه انی کورمك ملول و بیخوشور سین دیدیکه
خطا بوقدر یعنی خطا ایلدنی اما دیوانه متعلق دوستی بر وقت کورمك دیمكدر كه معزول
اوله زرا مادام كه جمله در مصالح دیوانه و خدمت انا له مشغول و اولور و دوستلر مصاحبه
فرصت بولمز حاصلی انی کورمك استم دیمكدر بوجم دیمكدر خبری معنی ایچون دكله * قطع *
در زر کی و دار و کیر عمل * ز اشیا بن قرانی دارد * زر کی یا حرف مصدر (دار و کیر و کور در طومنه
فایده معنایه در) (عمل اضافت لایمیه در) (غراغنی) یا حرف تنكدر حرف مصدر طوق ملز امش
(محصول بیت) اكا بركد و عجل هكاته و غوغا شنیده یعنی شغل خالنده آشنایان فر اخلاری
اولور یعنی آشنایان یاد ایلر ز بلكه ذیاذوقه مشغول اولور * زور در ماندنی و معزولی * در دكل
یش دوستان آرد * در ظرف زمان مابعد بیته اضافتی لایمیه (در مانده و فر و مانده عاجز
معنایه در و كاف عجم های بر سمیدن بدل (و یا حرف مصدر) (معزولیدم بویه در) (در دكله لایمیه
(یش دوستان بویه در) (آرد فعل مضارع جمع غائب) (محصول بیت) جمله اولدقلزیده بویه در
اما عاجز لقی و معزول لقی کوننده کورکاری در دنی دو در زمان ایلدیر یعنی اظهار عجز و شکایت ایلدیر
حاصلی در دسر زنی دوستلر عرض ایلر * حکایت * ابوهرزه بحلیه دان بر عجز برك کندی در استی
عبدالرحمن در ابوهرزه دیمك كدیمك باباسی دیمكدر مكر مرعوم كندی چینه مائل امش بر کون
حضرت محمد صلی الله علیه و سلم بونی کور كه اتوبنده بر نشنه كنور سوال ایلر كه با عبدلرحمن نه
وارثا ابكده بیور كه كندین یا رسول الله حضرت بیور كه (امت ابوهرزه) یعنی سن ابوهرزه سین
كدی باباسی دیمكدر بس بواسمه مشهور اولدی و سوردی بواسمه چاخنر لد یعنی تبركاز را اكا بواسمی
حضرت قودی ابوهرزه حضرتی حضرت پیغمبردن بش بیک اوچوز قر ق حدیث شریف
روایت ایلدیر * هر روز بخندم مصطفی صلی الله علیه و سلم آمدی كفت (یا ابوهرزه قی غبار زد خیا)
یعنی هر روز میان محبت زیاده كرد * زر زانك ضمی و رانك مكنوله فعل امر مفرد مخاطبدر و تون حرف
وقایه و یا ضمیر مكلام بی زیارت ایله دیمكدر (عنا غننك كیمه یله كون آشیری دیمكدر غیر لغله
منصوبدر آرد فعل مضارع مفرد مخاطبدر افتعال با ایدن جواب امر اولفله مجزومدر زیاده
اوله سین دیمكدر (عنا خاك ضمیله محبت معنایه در غیر لکله منصوبدر) (محصول حدیث شریف)
یا ابوهرزه بی كاه كاه زیارت ایله محبت جهشدن زیاده اوله سین یعنی محبت زیاده اوله حضرت
شیخ مناسین بیور یعنی هر کون كاه تا محبت زیاده اوله * لطیفه * صاحب دل را كفتند بدی
خوبی كه آفتابست نشیده ایم كه کسی اورا گرفته باشد كفت از برای آنكه هر روزش می توان دید
مكر در زمستان كه محبوبست و محبوب (محصول ترکیب) بر صاحب دله دیدیلر بو کوزلكه كه كنش
در هیچ ایستدمكه كیمه اتی سوهش اوله یعنی اكا عاشق اولش اوله صاحب دل دیدی انكیچونكه
هر کون کورمك اولور مكر قیشك كه محبوب و محبوبدر زرا كثره المشاهده قله الحرمه مشهوردر
یعنی زمستانده كاه قار یا غوب و كاه بلوده كروب ایلد اولدیکچون مفعول و محبوبدر (شمك صبا دن
غیری اسباب حشدن نسته سی بوقدر دین حسن صاحب لری کونسته نشیده ایلد کلرندن

مرویات
ابوهرزه

در سروری

در شبی

شارح مرحوم مرحوم پربنه
اول ذات شریف یا خود
مشارالیه یازسه صواب ایدی
لاطایع
من المقامات
لا ترم من تحب فی کل شهر
غیر یوم ولا ترده علیه
فاجتلاء الهلال فی الشهر یوم
ثم لا تنظر العیون الیه

آگاه دکل ایش مسکین * قطعه * دیدار مردم شدن عیب نیست * ولیکن به چندان که
 گویند پس * با حرف صله (دیدار اصلند وصف ترکیبدر) (ازنده دید معنایست در ترکیب
 اضافیه صکره که بوزده وگاه زیارتده استعمال ایلدیلر بوندن زیارت معنایست در (مردم اضافت
 مصدرک مفعولده در) شدن بونده رفتن معنایست در (محصول بیت) مردمک زیارتده واربعی
 عیب دکلدر زیارت زیارت مستحدر اما اول قدر جوق وارمه که بزرگدک دبه ل و احسانا
 واردیفک تقدیرجه جوق اوتورمه که اوتور دیغدن ملول اولال * اگر خوشن راملات کنی *
 * ملامت نباید شنیدن ز کس * خوشن کنیدی معنایست در (ورادات مفعول) کنی تک مفعول
 اول و ثانیه ملامتدر (ناید شنیدن جواب شرط) (ملامت مفعول صریحی) (وز کس
 غیر صریحی) (محصول بیت) اگر کند یکی لوم ایدرسک یعنی کند که بند ایدرسک
 کیمه دن لوم ویند ایشمه که محتاج اولماز سین جواب شرطی محذوف اعتبار ایدنلرند
 شرطی بطور ایش و نه جزای * حکایت * یکی را از بزرگان باد مخالف در شکم پیدن
 گرفت و طایقت ضبط ان داشتی اختیار از و صادر شد گفت ای دوستان مرا در آنچه
 کردم اختیار نبود و بزه بر من نشویند و راحتی بمن رسید شما نیز بکرم معذور دارید * باد مخالف
 بیانیست (پیدن بونده دولایق و یورلق دیکدر) (پیدن گرفت بطولندی و یورلندی
 دیکدر) (وطایقت ضبط مصدرک مفعولده اضافتدر) (و آنه اضافت به مصدرک مفعولده در
 (وطایقت نداشتن مقدم مفعولدر) (محصول ترکیب) اگر بدن بر یک قریبده مخالف بل
 طولافه و یورلغه باشلدی حاصل قری و یورکی یوردی و ضبطه طایقت طولندی یعنی
 ضبط ایدمدی بی اختیار اندن صادر اولدی دیدی ای دوستانم ایلدیکده اختیارم
 یوغیندی یعنی پندن بی اختیار صادر اولدی و یو خصوصیه تم اوزریمه برکاده یازمزلر
 و بکارا حنده ایشدی یعنی اول ناساز کتکه بکارا حضور قلب حاصل اولدی سزده کر مکرله
 معذور طونک (یعنی نسخه ده بزه آن دو شمش اضافت * منوی * شکم زندان بادست ای
 خرد متد * ندارد هیچ عاقل یاد دیند * شکم میتدا (زندان یاد لامیه و خبر میتدا) (نداردک
 فاعلی هیچ عاقل در) (و باد مفعول صریحی و در بشید غیر صریحی) (پنددن می ادا حسن
 وزنداندن) (محصول بیت) شکم بادک زنداندر ای عاقل (پس بر عاقل بادی بند وزنداندن
 طونماز زیر انقلب و ضرر و درد * جوابد اندر شکم پید فروهل * که یاد اندر شکم بازینت
 ردل * پیدک باد مفعول صریحی) (و اندر شکم غیر صریحی) (فرو ادا تانکدر) (هل
 هانک کسیرله فعل امر مفرد مخاطبدر هلدن صلیو بر مک معنایست) (که حرف تعلیل
 (باد میتدا بار است خبری) (ردل خبره متعلق) (و اندر شکم حالدر باد دن و یا ضرورت
 وزن ایچون اضافتدن مفعول صفتی) (محصول بیت) چونکه باد شکمده دولانه و یوروله
 یعنی سکا اضطراب و ره صلیو بر زیر باد شکمده بوزک اوزره یو کدر یعنی نفلت و بر حاصل
 اگر بادی و اگر افشانی همان الم و پردکده کیدرمک کرک مکریم حجاب ایده جک کیمه حاضر
 اوله اکاده بر چاره به ورندار که مقید اولق کرک زیرا حکما ناخبرنه اذن و بر مزلر اگر چه که
 حضرت شیخک بو حکایه سی صورت هزلده در ایکن محض نصیحتدر * بیت * حریف
 ترش روی ناساز کار * چو خواهد شدن دست پیش مدار * حریف اصطلاحلرند باده
 مصاحبه درل اما بونده مطلقا مقارن دیکدر (ترش رویه اضافتی بیانیست در) (ترش رو
 وصف ترکیبدر اکشی صورتی معنایست) (نا ادا تانق) (ساز کار موافق معنایست در و ناساز کار
 ناموافق دیکدر) (جو حرف تعلیل) (خواهد شدن کتک اسلیه دیکدر) (دست مدارک

مفعول

مفعول اولی (ویش ثانیه) (و مدار فعل نهی مفرد مخاطب طوعه دیکدر) (محصول بیت)
 ناموافق اکشی صورتی حریف چونکه کتک اسلیه الکی اوکونه طوعه یعنی مانع اوله
 قوکنسون الله امتزلق حاصلی ناسازک صحتی عذاب روحدر (مصراع) روح راصحت
 ناجنس عذابست الم * حکایت * از صحت یاران دمشقم ملانی بدید آمده بود سر در بیابان
 قدس نهادم و با حیوانات انس گرفتم ناوقی که اسیر قید فرنگ شدم در خندق طرابلس
 با جهوداتم بکار کل بداشتند تا یکی از رؤسای حلب که سابقه معرفتی میان ما بود گذر کرد و مرا
 بساخت گفت این چه حالتست و چه گونه گذاری کفتم * صحت یاران دمشق لامیدردر
 (ملامتی با حرف وحدت نوعیه) (بدید عجم باه بجمله اوقور و رومیلر باه عربله) (در بیابان در
 حرف صله با معنایست) (قدسه اضافت لامیه قدس مبارک مراد در) (تا حرف انشها) (بو حرف
 آتی کوستر که بیابانده بر مدت اولمش اوله (وقتی با حرف وحدت) (که حرف بیان) (اسیر قید فرنگ
 لامیدردر) (خندق خاک فحی و نونک سکونه معروف) (طرابلس اضافتی لامیه) (طرابلس
 اق دکر کارنده شام تواحدینده بر شهرک اسیدر حصار یدنه وار شهری و حصاری
 در یادن بر میل بر اراقدن لیکن لب دریاده جابجما بر جاور که در با جانبی حفظ ایدر
 (تا یکی بوناده انشها ایچوندر و بوندنده امتداد فهم اولتور) (رؤسا رانک ضعی و همزه و سبتک
 قحدر به ریشک جمعدر) (حلبه اضافت لامیه در) (که حرف رابط صفت) (سابقه با حرف
 وحدت) (همزه حرف توسل تقدیری معرفت سابقه در بعض نسخه ده سابقه معرفتی
 واقعدر) (میان ما لامیه) (گذاری بونده کچنور سین دیکدر) (محصول ترکیب) (دمشقه اولان
 یارانک صحتیندن بکار بر ملال ظاهر اولدی باشمی قدس بیابانه قودم و حیواناته انس طودم
 شول وقته دک که فرنگ قیدنه اسیر اولدم و طرابلس خند قنده بی جهودلر له بالحق ایشنه
 طوتیلر شول وقته دک که حلب اکاردن بریمی که انکله ارامزده معرفت سابقه و ارایدی
 ایش ایشلدن بکمز ره اوغزادی و بی یلیدی و دیدی بونه جالنددر و نیمه کچنور سین دیدم
 * قطعه * همی کر بختم از مردمان بکوه و بدشت * که از خدای نبودم بدیگری پرداخت *
 همی ها حرف تا ککید (می کر بختم حکایت حال ماضی متکلم و خنده بخاردم دیکدر
 (مرد ماندن مراد انساندر) (بکوه با حرف صله) (که حرف تعلیل) (نمودم میم معنی جهنده
 پرداخت کله سنه مقیدر پرداخت نبود تقدیرنده) (محصول بیت) انساندر و مرد ماندن کوهه
 و صحرا به بخاردم زیرا خدادن غیر به مصاحبت و مقارنتم یوغیندی یعنی متقرب الی الله
 اولدیچ ایچون مردمدن نفرت ایدوب کوه و دشته بخاردمکه صحت و مقارنتم اکا مخصوص
 اوله فقط حاصلی اغیار مانع تقرب و صحت او ناسون دیواغیزن بخاردم بعضی شراح
 دیمش طاعنه و صحرا به بخاردم خدادن غیره مقارن اولیایم دیو لیکن معنای منطوقی بویه
 دکلدر فتامل (مصراع ثانیه معنایست زیرا حق تعالی حاضر نشدن غیری بر کیمه ایلد بکا
 مصاحبت و مقارننت اولدی دین حق ادا به مالک اولماش * قیاس کنی که چه حالت بود
 درین ساعت * که در طویله نامردم بیاید ساخت * که حرف بیان (درین ساعت بوساعنده
 و یوحالده دیکدر) (که حرف تعلیل) (طویله نامردم لامیه) (میم متکلم معنایست) (بیاید مقیددر
 بکار کرک دیکدر) (ساخت بونده مصدر معنایست در راضی وقایع اولق دیکدر) (محصول بیت)
 قیاس ایلکه نه عالم وار بودمده و یو ساعنده که ناجنس و نامرد صراستده و دیزینستده
 کچنک و اختلاط ایلک کرک یعنی بر بلوک جهودله طپراق و بالحق خد مشیده فرنگه اسیر
 اولان مسلمانک حالی نه اولدیغی معلومدر قیاس ایلد صورغه احتیاج سز حاصلی بونک کی

ردای سیدعلی و سروری

رد شعی

مخت و عذاب بد هباندند ترعربه محتاج دکل * بیت * پای در زنجیر پیش دوستان *
 به که بایکا نکان در بوستان * بیکانکان کاف تاق هاء رسمیدن بدل کشدر (والف و تون ادات
 جعفر (محصول بیت) دوستار قنده ایاق زنجیره اولوب محبوس اولق بیکانه له بوستانده
 اولوب ازاد اولقدن بکدر حاصلی دوستار قنده محبوسه اولق بیکانه له و ناجنبارله راحتده
 اولقدن بکدر اگر چه که بیکانه له راحت مشکدر * برحالت من رحم آورد ویده دینار
 از قید فرنگم خلاص کرد و باخود بجلب برد دختری داشت در عقد نکاح من آورد بکاین
 صد دینار چون مدتی برآمد دختر بد خوی بود و ستره روی و نافرمان زبان درازی کردن
 گرفت و عیش و عشرت داشت چنان که گفته اند * دختری با حرف و سبک (عقد نکاح
 بیایه) کاین کاف عریله عقد نکاح و مهر مؤجلدر بونده مراد اخیردر (بدخوی وصف
 ترکیبدر) ستره روی بوده اولیه در معاند دیکدر (بعض نسخه ده نافرمان دوشمش غیره طبع
 معانسه) متعش اسم مفعولدر تفعل باندن مکدر دیکدر (محصول ترکیب) مذکور ریش بنم
 مذکور با بر حاله رحم کتوردی و اون دیناره بی قید فرنگدن خلاص ایلدی و کند یله جلبد
 ایلندی بر قری واریادی ائی بنم عقد نکاحه کتوردی یعنی بیکانکاح ایلدی بوزالتون مهره چونکه
 بر مدت مرو و ایلدی دختر بدخوی و ستره روی ایش و غیر متفاد و مطیع ایش زبان دراز ایلکه
 بشلدی و بنم عیش و مصفا می مکدر قلعه شویله دیکدر * مشوی * زن بد در سرای مردنکو *
 هم دین عالمست دوزخ او * زن بد بیایه (سرای مردنکو لایحه و بیایه در) دوزخ اولامه
 و مؤخر مبتدا (درین عالم مقدم خبر) محصول بیت (ای کشنک اوند برامز عورت بوجهانده
 انک جهنمدر یعنی برامز عورت انک جهنمدر و یا اول او انک جهنمدر * زینهار ار قری
 بد زنهار * وقتار بنا عذاب النار * زینهار زانک کسری و یا ایلله نونک سکو یسه یا سزده
 لغتدر و مشر کدر ردع و تحذیر و امان یکنده بونده تحذیر و امان معنای ملائمت (قرین بد بیایه
 (واو حرف ابتداء) فنا فافک کسریله فعل امر متکلم مع غیره در وقی یق دن یعنی لغیف مفر و قدر
 ضرب باندن بزی صافله دیکدر (ربنا تقدیری بار بنادر منادای مضافدر اول جهندن منصوبدر
 عذاب ترع خافضله منصوبدر تقدیری عن عذاب النار در) (محصول بیت) زینهار برامز
 بولدشدن زنهار (یعنی صافن برامز بولدشدن و یا امان برامز بولدشدن باری بزی صافله برامز
 بولدشدن که عذاب ناراندن کایدن) ته که حضرت امام علی کرم الله وجهه بیوردر (دیناره جهنم
 برامز عورتدر) حضرت شیخک ده بونده مرادی کشنک بدخوی و ستره روی و نافرمان خانویندر
 * باری زبان تعنت در از کرده همی گفت توان نیستی که بدر من تر از قید فرنگ بد دینار باز
 خرید کفتم بلی بد دینار باز خرید و بصد دینار بدست تو گرفتار کرد * باری با حرف وحدت
 (زبان تعنت بیایه کشنک ذلت و حقارتی دیلکه تعنت دیرل) کرده نونک کی برزده هاء رسمیه به
 هاء ترتب دیرل (دراز کرده اوزادوب دیکدر) (دراز ایش اولدینی حالده دین مذکور ترتبیدن
 آگاه دکل ایش) همی گفت حکایت حال ماضیدر سو بوردی دیکدر (تو و او رسمیه) انت
 معانسه در (آن اسم اشارتدر برمقدر کسه و یا شخصه و غیره) تقدیری توان کسی نیستی دیکدر
 سن اول شخص دکلین استفهام انکاری طریقه (که حرف رابط صفت) پدر من لایحه (باز
 ادات تا کیددر) خرید فعل ماضی مفرد غائب صانئون الدی دیکدر (بلی عریله لامک فتحیه
 او قنور) و فارسیده کسره ایلله اود دیکدر (فارسیده آری دیرل) بد دینار با حرف مقابله
 اون التونه دیکدر (بصد دینارده بویه در) بدست تو با حرف جمله و اضافت لایحه در (محصول ترکیب)
 حضرت شیخ بیور مذکور خانوین بر کره هوان و ذلت زبانی درازایدوب سو بوردی (سن اول کیمه

لف و نشر طریقه
مثلا

ردشعی

مطل

دکلسن

دسروری

دکلسن که ایام سنی اون دیناره قید و حبس فرنگدن صانئون الدی (بلی دیدم اگر چک اون دیناره
 صانئون الدی و سکا یوزدیناره گرفتار ایلدی * مشوی * شنبم کوسفندی را بزرگی * زهاند
 اردهان و دست کرکی * کوسفند کاف عجمک ضمی و و او و سبک سکونی وفانک قتی وفادن بدل
 بایه قیون دیکدر (و یا حرف وحدت) و زادات مفعول (بزرک بانک و زانک ضمه) بایه و زانک سکونیه
 اولوب دیکدر (زهاند فعل ماضی مفرد غائب الف و تون ادات تعذیه در قوزناردی) یعنی خلاص
 ایلدی (کرک کاف عجمک ضمی و و زانک سکونیه قورد دیکدر عریله مشهور آدی زیندر دخی
 نیجه آدی وار (محصول بیت) ایشتمک بر قوی بر او کیمه بر قورک اغرندن والتدن خلاص
 ایلدی * شیانکه کارد بر حلقش بمالید * روان کوسفند از وی بنالید * شیانکه کیمه سی دیکدر
 (کارد کاف عجمیه و اوج ساکنه بچاقدر عریله شیکین درل) (خلق حاء مهمله نونک قتی و سکون لایحه
 بوغاز عجم کلو در کاف عجمه) بمالید فعل ماضی مفرد غائب لغتدر و امقددر بونده سورنگ مراد در
 (حاصلی بوغزلدی دیکدر) (روان بونده جان معانسه در ز بر روان روح انسانده مستعملدر
 (وجان حیوانده) کوسفند اضافتی یا بطئیه در (محصول بیت) قیونی قورد نیجه سندن
 خلاص ایلین کیمه اول قیونک کلو سسته بچاق سورتدی (یعنی ذبح ایلدی تا پاک ایلسون دیو
 (زیرا قورالندن جیفمشدر به یله ایلنجه جان کوسفند انک ذبحیدن ناله ایلدی * که از چنکال
 کر کم درر بودی * چو بدیدم عاقبت کر کم نو بودی * چنکال قیتی معانسه در (یعنی آوی حیوانانک
 نیجه سی اضافتی لایحه در) (در حرف تا کید) (ر بودی راده فتح و ضمه فعل ماضی مفرد مخاطب
 فایله دیکدر) (تو بودی سن ایدک و یا سن ایش سن) (محصول بیت) روان کوسفند ناله ایلدی که
 چنکال کر کردن بی قیدک خلاص ایلدک چونکه نظر صالدم عاقبت قوردم سن اولدک یعنی بی
 خلاص ایدن و هلاک ایدن سن اولدک قصه دن حصه بود که حضرت شیخی ریش قید فرنگدن
 تخلص ایلدی اما بویه بدخوی دختر بنه گرفتار ایلدی * حکایت * یکی از پادشاهان عابدی را
 برسد که اوقات عزیزت چه گونه میگذرد گفت همه شب در مناجات و سحر در دعا و حاجات و همه
 روز در بند اخراجات ملک فرمود تا وجه کفاف او معین دارند تا بار عیال از دل او بر خیزد بند بونده
 قید معانسه در (اخراجاتن مراد اهل و عیاله نفقه و کسوه ایچون خرج ندارد ایلکدر قلیدن
 خواطر اخراجی مراد دکل) (نا حرف تعلیل) وجه بونده جهت معانسه در (کفاف کافک فتحیه
 رزق و آزی معانسه در) وجه کفاف بیایه و یا لایحه مجازا (اویه اضافتی لایحه) (کافی کسریله
 قید ایلین کافی دکل ایش) (بار عیال لایحه در مجازا بار یوکدر اما بونده ثقلت مراد در) (عیال عینک
 کسریله عینک جهنمدر) (عینک قتی و یا مکسورک تشدید یله جیاد جیدک جعی اولدینی کی
 (محصول ترکیب) بر پادشاه بر عابده صور دیکه عزیز و شریف و قتلک نیجه بکر و حالک
 ندر دیدی) (عابد دیدی بتون کیمه مناجاتده و سحر و قتی دعا و حاجاتده و بتون کون قیود اخراجات
 نفقات اهل و عیالده) (یعنی یونلرک لوازمی قیدندیم) (پادشاه بیوردر) تا کیم جهت معاش
 و کفافی معین طونال (یعنی تعیین ایلله ل تا کیم کو کلندن عیالی بوی و ثقلنی قالقه) (یعنی قیود
 عیاله مقید اولوب عبادته مشغول اوله * مشوی * ای گرفتار ای بد عیال * ذکر آزاد کی بند
 خیال * گرفتار اصلنده وصف ترکیب در ز کیم خفیه دن صکره مبتلا معانسه استعمال ایلدیلر
 (پای بندده اصلنده وصف ترکیب در ایاق باغی معانسه استعمال ایلدیلر پای و اوه
 قلب ایسوب) (پای بندده دیرل) (تکه آنرا یاغنه اورد قلیزه پیوند دیرل) (حاصلی ایاق باغی دیکدر
 معناسی باغی بغلور دین) (و گرفتار عطف تفسیر دیر دین ایکی ادا شده یله خط ایش) (اضافتی
 لایحه و بیایه در) (آزاده گرفتار مقابلی) (صنعت تضاد در) (و یا حرف مصدر) (بعض نسخه ده

رداین سید علی

ردشعی

لف و نشر طریقه
مثلا

آسودگی دوشمش (مبند فعل نهی مفرغ مخاطب) آزادگی مفعول اولی (و خیال ثانیه) (محصول بیت)
ای عبال آتی باغنه مبتلا اولان (یعنی اهل و عیال قیدیله مقید اولان کیمه دخی آزاد لک و آسوده لک
خیالی بغله (یعنی شمدنکر و سکا صفای عبادت و حضور قاب مپسر دکل * غم فرزند و نان
و جامه و قوت * باز آردز سیر در ملکوت * ملکوت لغته (ملک معنایه در) (ملکوت عراق دیرل
ملک عراق معنایه بونده مراد عالم ملکوت ندر (یعنی عالم قدس) (محصول بیت) اوغل غمی و نمک
ولباس و رزق غمی یعنی بونک کبی غم سنی عالم ملکوت سیرندن آلفور یعنی اول عالمک سیرینه
مانع اولور زیرا خدایه وصوله ادق نسته مانع اولور بونلر خود کلبا ندر مصرع ثانیه معنای
عالم ملکوت اولان سیر و مشاهده دن سنی کروکتور دین ادایی ای کتور ممش و مصرع اولی
غم فرزند و بار جامه و قوت یازانلر جمع نخچه لره مخالف یاز مثلث * همه روز اتفاق مپسازم *
که بشب با خدای پردازم * مپسازم بونده ایلمر دیمکدر (که حرف بیان) (بشب با حرف طرف) (با خدای
تقدیری با عبادت خدایدر) (با حرف مصاحبت) (پردازم فعل مضارع متکلم وحده مقید اولام
دیمکدر) (محصول بیت) بون کون اتفاق ایلمر یعنی نیتده و فکر مده طوتارم که کیمه عبادت خدایله
مقید اولام دیو یعنی جناب عزته توجه ایلمر و کولی ماسوادن خالی و سالم ایلمر با خدای پردازم
معنای خدایله اختلاط ایلمر دین اختلاطه لایق دکل ایش * شب جو عقد غازی بندم * چه خورد
بامداد فرزندم * شب در شب تقدیر ایلمر زانلر ایلمر (محصول بیت) بون کون مذکور اتفاق اوزره
اولورم (اما چونکه کیمه عقد غازی بندم) (یعنی تکبیر الافتتاح ایلمر چون نماز شروع ایلمر
خاطر مه بوکلور که ایرته اوغلنلرم نه بر دیو) (حاصلی غم فرزند و نان و جامه و قوت خاطر مده
صفای عبادت و خلوص طاعته مجال و بر مز علی کل حال سلوک حقه هیچ بر جهندن مانع راه
اولامق کرک (مذکور لک خود هر بریسی بر ما نعدر) (جائز که چه خورد اولته بر اتفاق تقدیر
اوله وجه دن خالی دکل * حکایت * یکی از متعبدان شام در پیشه سالها عبادت کردی و پرک
درختان خوردی پادشاه آن طرف بحکم زیارت بز دیک اورفت و گفت اگر مصلحت بینی در شهر
از برای تو مقامی سازیم که فراغت عبادت ازین به مپسر شود و دیگران بیرکات انفس شمس مقید شوند
و بر اعمال صالح شما اقتدا کند * متعبد تفعل بایندن انهم فاعلدر عبادت ایلمی (یعنی خدایه
قوللق ایلمی متعبد معنایه در) (الف و فون ادات جعدر) (شامه اضافی لامیه در) (پیشه مشه
معنایه در) (یا حرف وحدت) (و همزه حرف توسل بر مشه ده دیمکدر) (سالها یالر) (کردی
یا حرف حکایت) (برک درختان لامیه) (خوردی یا حرف حکایت) (بحکم یا حرف مصاحبت) (حکم
بونک کبی بر زده علت و جهانه معنایه در) (زیارت اضافی لامیه در) (مقامی یا حرف وحدت) (که
حرف تعلیل و یا حرف رابط صفت) (فراغت عبادت مصدر لک فاعلته اضافی و یا مفعولته
یا حرف مصاحبت) (برکات برکتک جعدر مبارکک معنایه) (انفس نفسک جعدر) (بونده مراد
کلتادر) (اعمال صالح بیانیه) (و شمایه اضافی لامیه) (اقتدا مصدر در) (افتعال بایندن بر نسته به اومق
مثلا امامه اومق کبی) (محصول ترکیب) (شام عابد زدن بریسی بر مشه ده یالر له عبادت ایلمر دی
و اغیار بیراقر بی طعام برینه بر دی اول جانبک پادشاهی زیارت سبیلله عابدک یانه واردی دخی دیدی
اگر مصلحت کور رسک یعنی لایق کور رسک شهر ده سنک ایچون بر مقام سیدنا ایلمه بن که
فراغ عبادت بوندن یک مپسر اولور و غیر یالر دخی سرک مبارکک نفسک زله مستفید اولورل
یعنی ارشاد و پندیکرله نیجه کیمه مستتر شد و متصح اولور حاصلی نیجه محب و مرید
پیدا ایلمر سینه دخی سرک اعمال صالحه کزه اقتدا ایلمر یعنی اوراد و اذکار و سایر عبادتله سرزه
تابع اولورل * زاهد ابن سخن قبول نکرد از کان دولت گفتند باس خاطر ملک را مصلحت آنست که

ردشعی
رد ابن سید علی و سروری

رد سروری و شعی
رد ابن سید علی و سروری

چند روزی بشهر درانی و کیفیت مقام معلوم کنی پس اگر صفای وقت عز زان از صحت اغیار
صکدورق ندر (اختیار یا قیست آورده اند که عابد بشهر در آمد بستان سرای خاص
ملک را از برای اور داخند مقامی دلکشای و روان آسای * باس یا عجله حفظ معنایه
اسمدر) (خاطر اضافی مصدر لک معنایه در) (ملک لامیه) (وراد ادات تعلیل) (صفای الف ممد و دایله
مصدر در) (بلا تعلق معانی) (وقته اضافی لامیه در) (بخاز) (وعن زانه لامیه مراد مذکور مقید در ادات
جمع تعظیفا کلمتدر) (صحت اغیار مصدر لک فاعلته و یا مفعولته اضافی در) (کدورق یا حرف وحدت
(نیز فعل مضارع معنی قول ایلمر یا ایلمر دیمکدر) (فاعلی) (نخچه صفا را جع
صبر در معنی جهنمیده فعل شرط واقعدر) (اختیار مبتدا) (و یا قیست خبری وجهه اسمیه
جواب شرط واقعدر) (بستان سرای اصلنده سرای بستان ایلمی کساننده اولان سرای
دیمکدر صکره اضافی قطع ایلمر و یا خبر الیه بر کب مزجی ایلمر بستان سرای
دیدیلر سرای بستان معنایه) (خاصه اضافی بیانیه) (ملک لامیه) (وراد ادات تخصص
(پرداخت فعل ماضی جمع غائب خالی و مهابا قلدلر دیمکدر) (مقامی بستان سرای بیان ایلمر
(یا حرف وحدت) (دلکشای وصف ترکیبدر کوکل آچی معنایه کساننده) (روان آسای ده
وصف ترکیبدر روح راحت اولاجی بر دیمکدر آساییدن (محصول ترکیب) زاهد
پادشاهک بوسوزق قبول ایلمی ارکان دولت دیدیلر ملک خاطر سنک رعای ایچون مصلحت
اولدر که بر نیجه کون شهره کله سین اگر عزیز لک صفای وقتی صحت اغیاردن کدورت قبول
ایلمر معنی مکرر الاوقات اولور سه حاصلی از دخام عوایدن خاطر شریف بی حضور
اولور سه اختیار بکر باقیدر (روایت ایلمر در) که عابد شهره کلدی پادشاهک خاص با نیجه
سرای انگیزون خالی قلدیلر یعنی ایچنده اولان ابواب و انقالی فالدر بون عابد تسلیم ایلمر
بر دلکشای و روان آسای مقام ایلمی مذکور بستان سرای کدا اوصافی بیلردن فهم اولور
* منوی * کل سرخش جو عارض خوبان * سنلش هجور لاف محبوبان * کل سرخ
بیانیه (شین بستان سرایه را جعدر ادق مناسبتله اگر چه حقیقتده کل بستانده ده اولور
(جو ادات تشبیه) (عارض اسم فاعل وزنی اوزره اصلنده صفا اسم ایلمی صکره صقل بن بره
اطلاق ایلمر اما بحکم عارضک و حاکمک و کافرک عین الفطری سعت کلامده مقروح اوقورلر
(خوابه اضافی لامیه در) (کل سرخ مبتدا و یا مبتدی خبری) (سنلش مبتدا و یا مبتدی
خبری) (محصول بیت) مذکور بستان سرای کل سرخی مخو بلر عارضی کبی ایلمی رنگده
و طراونده سنبل خولر زانی صکی ایلمی بونده ولونده * همچنان از نهب بر دیچور *
شر ناخورد طفل دایه هنوز * هم ادات تا کید (چنان ایچون عریسده کذلک دیرل) (نهب
خوف و بیم معنایه در قورق دیمکدر) (بر دیچور اضافی لامیه در) (بر دیچور قشک آخرنده
بهاره قرشوبدی کونک اسمدر که حضرت لوط قومنه بل قیامی اول بدی کونده واقع
اولس و اول کونار دن عریجه هر بر یک بر اسمی وار (قطعه) هست ایلمر عیور ای سرور دانا
سه روز) (آخره ماه شباط و اول ادر چهار) (من و صبرست) و و بر و عاریست و مؤخره
(مطقی) (الجز است) و مکنی الفذ من ۷ مضمون بر شمار) شر بونده سوت معنایه در) (ادبیت توصیف فی
(خورده بونده ایچون دیمکدر ناخورد) (بشمس) (طفل نازه طوغش اوغلنلر و بوری یعنی حیوانات
جنسک اوشای) (دایه به اضافی لامیه در) (بخاز دایه اوغلنلر بیلدن خاتون جنسده دیرل عریسده
ظنر دیرل دایه به اضافی تریه جهنم ندر) (هنوز الا آن دیمکدر) (محصول بیت) کل و سنبل
مذکور اوصافله اولدی یعنی کبی بر دیچورک بچندن الا ن سوت ایچون طفل دایه در یعنی رک

مضی

شارح مرحومک ذکر ایلمدی
خام مجله ایله ایسه بوزک معنایه
اولوب تاسنک کسرله لغت
اولدی یعنی مثلاً قصبه دخی
لغت فصیح و مشهوره در
یوق طلی قصبه سندن اولان
سخنی مشهورک اسمی ایسه
فی الحقیقه حاکم و زنده عین
الفعلی مکسور اولوب دیدی
کبی عجم قصبه اوقورلر لکن
اول اسم حاء مسمله ایلمر
بوضورنده مجله ایله ضبط
اولمسی قلم ناسخندن سهوه
محمولدر قنبر للطابع

زیرک بود که بنام و سن دوازده سالگی بی ایکی اباغدن صید ابلدک * فی الجمله دولت وقت مجموعش
 بزول آمد چنانکه گفته اند * دولت وقت لامیه و مجموعه اضافتی بیانه (بزوال باحرف صله
 حاصل کلام عابدک وقت مجموعتک دولتی زواله کلدی یعنی جمعیت وقتی وصفای خاطری زائل
 اولوب کندی حاصلی دنیا ذوقی اولکی ذوقندن اتی دور ایلدی شویلهک علما و عقلا دیمش
 * قطعه * هر که هست از فقیه و پیر و مرید * وز زبان آوران پاک نفس * که بونده اسمدر کیم
 معنای (از حرف تبیین) فقیه بونده عالم معنای (و پیر مرشد) زبان آوران و وصف ترکیبدر فصیح
 و بلیغ معنای بونده مراد واعظ و ناصحدر (آورانیدن مشتقد و اردندن مشتقد و دین خطا ایلش
 الف و نون ادات جعددر) پاک نفس اضافتی بیانددر (پاک نفس وصف ترکیبدر بونده مؤثر سوزلی
 خطا ایلش شیخار و ناصحدر) (محصول بیت) هر کیمسه که وارد فقیه دن و پیردن و مریددن
 و پاک و مؤثر نفسی فصیح و بلیغ و افاضلردن (زبان آوران سخن دانانله شرح ابدن بلزیمش * چون
 بدینای دون فرود آمد * بعسل در بماند پای مکس * چون ادات تعلیل (بدینا باحرف صله) (دونه
 اضافتی بیانه در الحق دنیا به دیمکدر) فرود بونده دالله در آمد ترکیبیه میل و تنزلدن عیاندر
 بعض مقامده اشاعه اتی معنای (ده مستملدر) (بونده اشاعه کلدی دینار اشاعه دن سوزلش
 (بعسل باحرف ظرف) و در حرف تأکید تنگه مکرر و مرور ایلدی (بماند فعل ماضی مفرد غائب
 (پای مکس لامیه مصراع ثانی تمهیل و تنبیه طریقه وارد اولمشدر) (محصول بیت) مذکور در دن
 هر بریسی چونکه الحق و دنیایه میل ایدوب تنزل ایلدی یعنی اکتعلق ایدوب نشبت ایلدی
 انک لذت الدنوب قالدی صله مکس ایاضی قالدی یعنی حاصلی دنیای عسله و اهل دنیای
 مکسه نشیه ایلش پس نیجه که مکس عسله میل ایدوب گرفتار اولور اهل دنیایه خطا منه میل
 ایدوبه انجلیسن گرفتار اولور (پای مکس برینه همچو مکس باز نلر نسخه له مخالف باز دقلردن
 غیری برمعین مألده چیمناز (مذکور قطعه دن صکره کلانه خارجدن برقطعه الحق ایدوب
 شرح ایلین معنویه بونک کی تصرفی داخل معرفت ظن ایدر فهم اولور بویه ایسه بنس الظن
 و بنس الفهم * باری ملک بدیدن اورغبت کرد عابدرا دید اذهیات نخستین بکر دیده و سرخ
 و سفید کنده و فربه شده و بر بالش دنیا تکیه زده و غلام بزی پیکر بامروحه و پطناوسی بالای
 سرش ایستاده بر سلامت خانش شادمانی کرد و از هر دری سخن گفتند * انک انجام سخن کنت
 من این دو طائفه را در جهان دوست میدارم علما و زهاد را و زری فیلسوف جهان دیده حاضر
 بود گفت ای ملک شرط دوستی است که با هر دو طائفه نکوی کی علما را زرده نادیکر بخوانند
 و زهاد را جبری مده تا زاهد بمانند * بدیدن او باحرف صله و اضافت مصدرک معنای (در هیات
 بونده شکل و سیما معنای (در) (نخستینه اضافتی بیانه در) (بکر دیده دوعش یعنی اولکی شکلدن رشکله
 دخی کرش) (بالش دنیا بیانه) (دیشب بدید کلمی قوماشدر) (تکیه زده طبعش دیمکدر لفظ تکیه
 ترکیبیه مستملدر) (غلام بزی پیکر بیانه پیکر بای بجمک فقی و سکون باوقیح کافله صورت معنای (در
 (باحرف مصاحبت) (مروحه میم کسری وراث سکونیه و او و حاکم فقه له اسم آلتدر
 بلیره به دیر بجم بادیرن دیر) (رفت و بلکدر دیمکدر) (طاوسیه اضافتی بیانه) (باحرف نسبت طاوسه
 منسوب دیمکدر) (بالای سرش لامیه باشی اوزره دیمکدر) (ایستاده طورش یعنی ایاض اوزره
 (و از هر دری باحرف وحدت هر بر ایدن و هر بر فصلدن دیمکدر) (تاملک نابونده حتی معنای (در
 باحرف ظرف) (انجام آخر دیمکدر نسخه اضافتی لامیه دروزری باحرف وحدت) (فیلسوف بونده عاقل
 و دانامعنه در) (جهان دیده اضافتی بیانه در) (جهان دیده وصف ترکیبدر جهان کوروش دیمکدر
 مراد بجز بروز کاردن) (نکوی باحرف مصدر) (نادیکر باحرف تعلیل دیگر دخی یعنی زیاده دیمکدر

و دسروری

و دابن سید علی

و دسراج چیمنا

و دسراج چیمنا

مطالع او ایسه مال
 چیمنا جفتدن ماعدا
 همچو مکس نسخه سته
 مکوره قطعه تک اعرابنده
 تکلف قاتقار لیکن شارحک
 التزام ایلدیکی نسخه خیال
 بولیدر للطابع

(بخوانند و قویه له یعنی عله ترقی ابلدک) (دیگر برینه دیگران یازوب معنای تا کیم غیر بلزاول
 رطایب کورب دخی اوقویه له دین چیم نسخه له مخالف یازوب مقصوده واصل اولمش
 (محصول ترکیب) بر کره ملک عابدی کورمکه رغبت ایلدی عابدی کوردی اولکی شکل و سیما دن
 دوعش و قزلی قزل آغ آغی اولمش و سمرش و دیبا بصدیفه طبعش و پری سیمالی جوان
 طاوس تو یلردن معمول بلیره ابله باشی اوزره طور و بیل صاورر پادشاه عابدک سلامت
 حالته و صفای ظاهرینه شادمانلق ایلدی یعنی ای حالده بولدیفه سمرور اولدی و هر بایدن
 و هر جهتدن سوز سوز ایلدی حتی پادشاه آخر کلاننده بیوردیکه بن یو ایکی طایفه بی جهانده
 سوزین (یعنی علما و زاهدی بر عاقل و دانان و بر اول مجلسده حاضر ایدی دیدی ای پادشاه
 محبتک و دوستلک شرطی اولدر که ایکی طایفه به احسان و اطلق ایلدین علما به التون و اخیه
 و برنا عله ترقی ایلدین یعنی احسان سیمله عله زیاده کوشش ایلدین و زاهدله نشیه و برمه تا کیم
 زاهد قالدین یعنی زهد و صلاحه مانع اولدین تنگه یا نیکدکی عابد مانع اولدی حاصلی زهد
 و تقوال بی دنیا لائق افساد ایلدین * بیت * نه زهد را درم باید نه دینار * چو بست زاهد
 دیگر بدست آر * بستند فعل ماضی مفرد غائب (استنددن فعل مضارع دین زیاده غلط سوزلش
 (چونکه ایدی دیمکدر) (زاهدی باحرف وحدت) (بست باحرف صله) (آر فعل امر مفرد مجز طبر
 آر بدندن کتور دیمکدر) (محصول بیت) زاهد اولان کیمسه به نه اخیه کرک نه التون و بر اوتلر زاهد لیکی
 یوزار چونکه زاهد درم و دینار ایدی بر غیری زاهد اله کتور ز بر ایدرم و دینار قبض ایلدکله زاهد لیکن
 خارج اولدی * قطعه * آنرا که سیرت خوش و سیرت باخدای * بی نان وقف و لقمه در یوزه
 زاهدست آنرا که تقدیری انکس را که در حلق و اتصال طریقه ترک اولدی (سیرت خوش بیانه در
 پای بطنبه (سیرت باحرف وحدت و یا تکیه) (لقمه در یوزه لامیه در) (در یوزه جره دیرلر تحریف
 ایدوب زوده در وازه دیرلر) (محصول بیت) اول کیمسه تک که کوزل خلق و حسن سیرتی و اقله الله
 بر سیری وار وقف انکست و لقمه جرسر زاهد در یعنی زاهد حقیقی اولنه فقرا لقمه سن بیک
 لازم دکل هر نه برسه اکا سیرر ایلز * انکست خوب روی و بنا کوش دلفریب * بی کوشوار
 و خاتم فیروزه شاهد شت * انکست خوروی لامیه در (انکست برمی) (خوروی وصف
 ترکیبدر کوزل بوزلی دیمکدر) (بنا کوش فوق تیزی) (دلفریب اضافتی بیانه در) (دلفریب
 وصف ترکیبدر فرییدن کویل الدایجی دیمکدر) (کوشوار کویه) (خاتم فیروزه بیانه فیروزه
 بر جوه رک اسمندر که عجم (فیروزه دیر ظاهر امر ایدر فیروزه دن) (شاهد بونده محبوب معنای (در
 (محصول بیت) (لف و نشر غیر مرتب طریقه بیورد) (خوروی و کویل الدایجی بنا کوشی
 کویه سربنا کوشی و خاتم فیروزه سیر انکستی محبوب و مقبولدر یعنی بر کوزل خلق مقبول
 اولدقین صکره اسباب زیسته هیچ احتیاجی اولما حاصلی حسن ذاقی به اسباب زیست لازم دکل
 * قطعه * درویش نیک سیرت فرخنده رای را * ناند باط و لقمه در یوزه کومباش * درویش نیک
 سیرت بیانه نیک سیرت وصف ترکیبدر ای خوبلی دیمکدر (فرخنده رایه اضافتی بیانه در بعض
 نسخه ده فرخنده بی و او عطفه ابراد ایلش لیکن اسلوب عجمه محالفدر (فرخنده رای وصف
 ترکیبدر مبارک فکری دیمکدر) (ورادات مقبولدر بیه صله معنای (نانر باط لامیه بونده ریاطدن
 مراد خاتمه و تکیه کی بر در بومقامده رباطک مشرک معنای ذکر ایدوب تطویل کلام
 ایلین اطنا بی فائده ایلش (لقمه در یوزه لامیه) (کوفعل امر مفرد مخاطب سوله دیمکدر
 (باش فعل نهی مفرد مخاطب اولمه دیمکدر) (کومباش معنای مطابقی اولما دی و دی اولمه
 دیمکدر و معنای التزامی دی اولسون دیمکدر) (کوفعلی بعض برده امر و نهی صیغه زیه

و دشیمی

و دسروری

بو تحریف مشهور دکلدر
 للطابع

و دسروری

بخوانند

استعمال نماید برینه کوره مغاور بلور خطاب عام مراد در (محصول بیت) مبارک فکرلی ابو
 خولی درویش را باطاعتی و در یوزه لقمه سی دی اولسون یعنی بر کینه که در ویشکی ناک
 و صافی اوله اکا وقف ایکی بیک لازم دکل مراد بود که در ویشکی خانقاه اهل دره با توبه فقر
 لایقین کیکله دکادر کومباشدن مراد سلب بر همان اولسون دیکندر پس کونا کیدافاده ایله درین
 بی ملاحظه بنویس یاش بولک کبی بر رده کومباشدن درین اثر کجه کش * خاتون خوب صورت و پاکیزه
 روی را * نقش و نگار و خام فروزه کومباش * خاتون خوب صورت بیایه خوب صورت و صاف
 ترکیبدر (پاکیزه پاک معنایست در پاکیزه روی و صفت ترکیبدر بوانکی و صفت ترکیب عطف نفسری
 نظر بقیه و اراد اولش (ارادات معقول در حرف جمله معنایست و با حرف تخصص (نقش و نگار
 عطف نفسری (انجام تانک قحطیه بوزک دیکندر (محصول بیت) خوب صورت و پاکیزه روی
 خاتونه و یا خاتونک نقش و نگاری دخی خام فروزه سی دی اوله و یا اولسون یعنی خاتونکه روی
 خوب و چهره سی پاکیزه اوله لک اسباب زینت اولسون یعنی لازم دکل مراد اسباب زینت
 خلقتده ناقص اوله کوره در کمالک اسباب حسن احتیاجی بوقدر * بیت * ناهن اهنت
 و دیگر باید * که بخوانند اهدم بناید * هست راضی در است معنایست (یعنی تا که مرا چیزی
 دیگر بخور خدای باندست دین بخت تصرف مالک امین) (با حرف توفیق در مادام معنایست
 (مراشم دیکندر) هست و از در دیکندر (یعنی مادام که بنم برنیم و از در هر نه اولوسه اولسون
 (دیگر چیزی) باید فعل مضارع و فرد غائب کولک دیکندر (بخوانند فعل بی مستقبل جمع
 غائب او قومیال یعنی دینار (زاهدیم هم معنایست بخوانند و معنایست) (محصول بیت) متصل
 معنایست (شاید فعل مضارع و فرد غائب لایق دیکندر (محصول بیت) مادام که بنم برنیم و از در
 هر نه ایسه و بر غیر یعنی که کریم اوله یعنی بر و از این بر دخی نسخه به طالب اولم اگر بیک زاهد
 دیکندر از اهدم بر بنسبت یک کریم طالب اولم زاهد یکی منافقین حاصلی زاهد اولم که هیچ
 برنیم تک تکرار نه طالب اولوسه بر یله اکتفا ایله مضارع اولک معنایست حق کیم برسد مق
 مقدر ارم اوله و غیره به طالب اولم دین معنای مضارع سی دی اولم که بنم قوت لایموت
 مقدری بنسبت به قدرتم و از در و از در غیری بکا کرک اوله درین اثر کجه کش * حکایت * مطابق
 این سخن پادشاهی را همی پیش آمد گفت اگر انجام این حالت بر ما رفتی باشد چندین درم
 زاهدان را بدهم چون حاجتش بر آمد و فای ندر سر بموجب شرط لازم آمدی که را از بند کان
 خاص گفته درم داد که زاهدان فرقه کنند کوبند غلام عاقل و هوشیار به راه روز بگردید
 و شبانکه باز آمد و در منهار اوسه داد و پیش ملک نهاد و گفت زاهدانها بنده فتم گفت این چه
 حکایتست آنچه من دادم درین شهر چهارصد زاهدند گفت ای خدایوند جهان انکه زاهدست
 نمی شناسند و انکه می شناسند زاهد نیست ملک بخندید و ندیمان را گفت چندان که مراد حق
 این طایفه خدایرستان ارادت نیست و اقر این شوخ دیده زاهد او نیست و انکار و حق بجانب
 اوست * مطابق این سخن اسم فاعلک معنایست اضنا فیدر (این سخن اشارت بر اینست
 سابقه (یعنی بو حکایه انزلک مضمونش مطابق و موافقت) (منه با حرف و اخذ) (انجام
 این حالت لایق) چندین بونده الفاظ ککه با به دندر عدم تبیین دن عبارت در (درم
 دالک فنی و کسرتله و زانک قحطیه انچه به در را) وفای ندر مصدرک معنایست اضنا فیدر
 (با حرف مصاحبت) موجب اسم فاعل و زنی اوزره اولیق سبب معنایست در (و اسم معقول
 و زنی اوزره اولیق معنایست در (شرطه اضافی بو که کوزه در) (تفرقه مصدر در
 شغل بایشدن باء مصدر حذف اولون بدله تا و ریشدر بو حذف و بدل سالمده سماعیدر

رد سر روی
و داین سید علی

رد این سید علی

رد سر روی
رد شعی

مطابق

(اماناقص ده قیاسی) بگردید چکرندی و طولاندی (و شبانکه کجه سی) ندیمان معنایست
 معنایست (طایفه خدایرستان بیایه در) خدایرست و صفت ترکیبدر زاهد و عابد غنا و الف و نون
 ادات جمعدر (شوخی دیده اضطلا خارنده کشاخ معنایست در) (وزاد ات تخصص) و حق
 و او حرف ظال (و حق مبتدا یا حرف ظرف (جانب اولامید در) (محصول ترکیب) بو حکایه
 مذکور بیلر مضمونش مطابق در بر پادشاهک او کینه بر مهم این کلدی یعنی بر مهم
 مصلحت واقع اولدی دیدی که اگر بو حالتک و بو مهمک خاقیت و بیایه بنم مرادم اوزره
 الوزر نه زاهد بو قدر ایقه و به هم جو که حاجتی حاصل اولدی ایله یکی شرط معنایست
 ندر و موا لازم کلدی خاص بنده زدن بر بنسبت بر کینه ایقه و بریدی تا کجه زاهد از تقسیم
 ایله دیر که بنده عاقل و دانا بدی بون کون صکرتدی و چکرندی و کجه سی کر و کلدی
 و اخیری او بدی و پادشاه او کینه قوددی و دیدی هیچ زاهد بو مادام بادشاه بدی بو حکایتدر
 اوله که بنم بلورم یوشهرده دور بنون زاهد و از بنده بدی ای خفا و نه اجهان اولکله زاهد در
 المان و اولکله آلور زاهد دکلر پادشاه کولدی و نصا خار بنده بدی اوله و نه که بنم بو خدای
 بر استر طایفه سی حقیقه ان آدت و اقر ارم و از بو کستار خک عدالت و انکاری و از خلک بو که
 حق آیک جانبیده در بر سوزی حقد * بیت * زاهد که در کجاست و دینار * زاهد
 از و کبی بدست آ * که حرف رابط صفت (درم و دینار کر فکله معنایست) (زاهد تر
 زاهدیک دیکندر) کسی با حرف نسبت (بدست) (با حرف صله آرالف بعد و دایله فعل امر مفرد
 مخاطبیدر) (از بدیدن) (از بدیدن دین یا نه آورد جالمش) (محصول بیت) زاهد که ایچه
 و التون فیض ایله بدی یعنی قبول ایله بدی اندن بر زاهدیک کینه له کتور یعنی دینایه مایل
 اولان زاهدی ترک ایله و مایل اولیانی اله کتور یعنی تحصیل اله * حکایت * یکی از علای
 راسخ را بر رسیدند که چه کوی در نان و وقف گفت اگر از بهر جمعیت خاطر و فراغ عبادت
 ستاند خلا است و اگر جمعی از بهر نان نشینند حرام * علای را به جمع معنایست (راسخ محکم
 دیکندر) (وزاد ات معقول) (که حرف بیان) (دندان وقف تقدیری) (در حق نان وقف در) (ستاند
 فعل مضارع جمع غائب فعل شرط و افعدر) (جلالیت جزای شرط) (محصول ترکیب) علای
 راسخک بر یشتن صورت دیلر که نان و فک حقیقه در سن دیو بدی اگر جمعیت خاطر و فراغ
 عبادت ایچون الوزر سه جلال و کج جمع اولوب وقف انکچون اوزر سه جلاله
 * بیت * نان از برای کج عبادت گرفته اند * صاحب دلان نه کج عبادت برای نان *
 کج عبادت لامیه در محازا (نان گرفته اندک معقول صبر بخند) (وزر برای غیر ضروری و صاحب
 دلان فاعلی) (محصول بیت) صاحب دلر امکی کج عبادت ایچون المیلدر یعنی گوشه
 عبادت عینت ابد و او تورد قلمی ایچون نان و فکی الوب بر صاحب دلر کج عبادتی و گوشه
 عینت امک ایچون و وفک حق ایچون طوماد بر حاصلی و فک امکی کج عبادت اختیار
 ایله کلمی ایچون الوزر کج عبادتی امک المسق ایچون اختیار ایله کج حکایت * درویشی
 بقای رسید که صاحب بقمه کریم النفس بود طایفه اهل فضل و بلاغت در صحبت
 او هر یکی بذله و لطیفه چنان که رسم ظریفان باشد همی گفتند درویش راه یابان قطع
 کرد و بود و مانده شده و جری نه خورده یکی را از ان میان بطریق انبساط گفت ترا هم چیزی
 بیایم گفت درویش گفت که من ایچون دیگران فضل و بلاغت نیست و چیزی نخواسته ام
 ملک بیت از من قناعت کنیدا همکنان بر غت گفتند بکوی گفت * (محصول ترکیب) اردویش
 بر مقامه ایشدی که صاحب مقام کریم النفس کینه ایدی اهل فضل و بلاغت طایفه سی

رد این سید علی

رد این سید علی

آنک مجلسنده هر بریسی نه که طرفانک رسم و آییند بر بنده و لطیفه سو یاریدی درویش راه بیابان قطع ایش ایدی و قالمشیدی و نسنه یعم شدی از ازلدن بریسی حشر اقی طریقه دیدی سنده بر نسنه سو بیک کر کسین درویش دیدی بنم سازل کی فضل و بلاغم یوقدر رو بر نسنه او قومامش بدن بر بنده قناعت ایلک جیم اهل مجلس ارادت و رنسنه سو یاریدی درویش دیدی * بیت * من کر سنده در بر ارم سفره نان * هم چون عزم بر در حجام زان * من کر سنده مصراع اولک تقدیری من کر سنده در بر بر سفره نان در ضرورت وزن ایچسون میم تأخیر اولندی و جازدر که دیه و زمیم ضرورت وزن ایچسون کلشدر و معنی جهنده اکاهیم احتیاج یوقدر (ومن کر سنده مبتدا اوله و مصراع ثانی خبری تأمل تدر) کر سنده بونده کاف عجمک ضعی و رانک سکونی و سینک کسریله در آج دیمکدر (جوعان معنایه سفره نان لامیه عزب عینک و زانک قبحه زایله از کن معنایه در) در حجام زان لامیه زدر (محصول بیت) اتمک سفره سی قر شوشنده بن کر سنده عورتلر حجامی قیوسنده اراکن کی ام (یعنی اراکن اولان کچنده عورتلر حجامی قیوسنده نهجه که تخمیر چکر سینه بن کر سنده اتمک سفره سی قر شوشنده انجیلین تخمیر چکر سینه) و جازدر که من کر سنده مبتدا اوله و سفره نان مبتدا ثانی اوله (و در برابر خبر ثانی اوله و جمله اسمیه حال اوله و مصراع ثانی خبر مبتدای اول اوله فتدیر * همه یسندند یاریدی و سفره پیش آوردند صاحب دعوت گفت ای یار زمانی توقف کن که بر ستار اغم کوفته بر یان مینا زید درویش سر بر آورد و گفت بر ستار قوللجی دیمکدر اصلنده وصف ترکیبی در آرنده پرست معنایه طایبق کتور یچی (یعنی طایبوی صکره خدمتکار جنسنه اسم قلندی (الف و نون اذات جعد را کتور جوی جنسنه اطلاق ایدرلر) کوفته بر رومده بحق قیبه شدن ایدرلر اما انلر اولانی خورده خورده طوعرازل صکره هاونه قویوب دو کرلر حقیقتده کوفته بو جنس اولان ایدرلر (بر یان صومس بشتان جنسنه دیرلر) مینا زید ایدرلر بحق قیبه سینه کوفته دینلر عجم کوفته نه دید کلر بن بیلر عجم (محصول ترکیب) جیم اهل مجلس درویشک ییتی بکنند یاروا و کنده سفره کتور دیر صاحب دعوت دیدی ای یار بر زمان توقف ایل که قوللجیم کوفته بر یان ایدرلر درویش باشین فالدریدی و دیدی * بیت * کوفته در سفره من کوه باش * کوفته رانان نهجه کوفته است * بیت اولنده اولان کوفته مذکور کوفته در و مصراع ثانی اولنده اسم مفعولدر دو کلش معنایه (یعنی سفر شدا بدو الامنی چکیش کر سنده کیمه) رانان صله (نان نهجه بیانیه نهجه بوش دیمکدر مراد قاتقسیر اتمکدر قافیه ده کی کوفته مذکور کوفته در (محصول بیت) کوفته بنم سفرده اولسون دی یعنی بکا کوفته لازم دکل زیر ایل کوفته سنده قاتقسیر اتمک کوفته در (حاصلی آج اولان کیمه قوری اتمک شکر بن حصار تک بولسون * حکایت * مریدی گفت بیر را چه گتم که از خلاقی زجت اندرم از بسیاری که بزایارم همی آیند و اوقات عزیزم از زردن ایشان نشویش حاصل می شود گفت هر چه درویشا نند ایشان را وای بد و هر چه توانکرانند از ایشان چیزی بخواه که دیگر کرد تو نکردند * با حرف طرف زجت صغلیق و صغشقی معنایه در (اندر با افاده ایلد یکی معنای ظرفیتی تأکید ایدر) بسیاری با حرف مصدر (که حرف بیان بزایارم با حرف صله (تردد تفعل با بندن مصدر در کله و کته معنایه) ایشانه اضافت مصدرک فاعله اضافتدیر (هر چه بو کاکلر بو مقامی بویله واقعدر جج نسخه ده اسکر چه غیر ذوی العقولده استمالی اغلدر) لیکن ذوی العقولده ده استمال اولنور عریده ما کی (و آبی با حرف وحدت و یا تکبر) که حرف تعلیل کرد تو لامیه (نکر دند فعل ثانی مستقبل جمع غائب (محصول ترکیب) بر مرید بر بیر دیدی نیجه ایده بن که خلافتدن زجتده یم

مدان سید علی و سروری

مطل

ز بارعه

ز بارعه جوق کلد کلرندن یعنی ز بارعه جوق کلد کلرندن زجت چکر و اوقات عزیزه انلرک کلوب کلرندن نشویش حاصل اولور یعنی کثرت ناسدن اوقات مضبوطه کل بیر دیدی اول که درویشلور انلر دین و بریعی مدیون ایلو اولکه اغنیادر بر نسنه انلردن است که بر دخی سنک اطرافکده چکر نمیه ل و یانکه اوغرامیه لر ز برامدیونلر ادای دین ایلکد لازم کلسون دیو یانکه کلرلر و اغنیاستدیکلر نسنه و برمل لازم کلسون دیو قورقورلندن یانکه اوغراملر حاصلی ایکی فرقه دن بیه بو وجهله خلاص بولور سین * بیت * کر کد ایشرو اشکر اسلام بود * کافرا زیم توقع برودنادر چین * کندان بونده مراد بلجیدر (ایشرو و وصف ترکیبیدر) اویکه کیدیچی دیمکدر (اشکره و اسلامه اضافت لامیه در) (کافرا فای عجم مفتوح و قور) یم توقع لامیه (توقیدن مراد سوال در) یعنی دیلمک (برود فعل مضارع مفرد غائب کیدر دیمکدر) (امام مراد تخمیر فرار معنایه) (در چین لامیه در) (مراد سرحد چیندر) (در حرف طرف بامعناسته دین چین سو بلامش یعنی خطا ایش (محصول بیت) اگر کد الشکر اسلامک مقدمی اولور سه یعنی دلیلی و قوللر غوزی اولور سه کافر دیلمک قور قوشندن مرحد چینه دک فقر یعنی بوکلن عسکر هب دیلمکدر و بزی دیلمورلر دیو خوفدن طور من حصار پیشروده رولفظنی و برود فعلی رفتن مصدر نندن اخذ ایلو خط ایشلر * حکایت * فقهی بدرا گفت هیچ ارین سخنان دلا و بر متکلان درمن اثر نمی کنند بعلت آن که نمی بینم ایشارا کرداری موافق کشتار * فقهی (یا حرف وحدت) (بدر را یعنی پدرش را) (از حرف تأکید) (و این اسم اشارتدر سخنانه) (و دلا و بزه اضافت بیانیه در) (دلا و بزه وصف ترکیبیدر) (او بزدندن کوکل تعلق ایدیچی دیمکدر) (متکلمانه اضافت لامیه در) (متکلمانه مراد واعظلر و نا صحرادر) (در من در حرف صله در) بامعناسته (یا حرف لمصاحبت) علت سبب دیمکدر (انه اضافت لامیه در) (که حرف بیان) (ایشان یا را حرف تخصیص انلرک دیمکدر) (کر دار اصلنده وصف ترکیبیدر) (کرد که فعل معنایه اسعدر آرایله که آرنده دن مرخدر) (تقدیری ارنده کرد در کاف عربک فقیله ایش کتور یچی معنایه) (صکره مجموع مر کی فصل معنایه اسم ایلد یار) (ایندی کرد آرا کاف عربک فقیله عمل دیمکدر) (یس کافک کسریله او قوشلر بواقظک حقیقتنه واصلی اولما مثلاً (کفتارده کردار کی وصف ترکیبیدر تقدیری ارنده گفت در) (گفت اسعدر قول معنایه پس مجموع مر کی کلام معنایه اسم ایلد یار (محصول ترکیب) بر فقه بابا سینه دیدی هیچ بو واعظلرک و نا صحرلرک کوزل اداری و کوکل تعلق ایدیچی سوزلری بکا تأثیر ایلر اول سببه که انلرک اقباله موافق اعمالی کوزلر حاصلی ایشلری سوزلر نه او یماز یعنی خلقه کوزلر بند ایدرلر اما کندیلر نصیحتلرله متصح اولازلر * منوی * ترک دنیا بمردم اموزند * خویشین سیم و غله اندوزند * ترک دنیا مصدرک مفعولنه اضافتدیر (بمردم با حرف ضله) (اموزند ترک مفعول صریحی) (و یمردم غیر صریحی) (خویشین و اور سیمه بونده کند یار دیمکدر مبتدا واقعدر) غله جویه جنسنده مستعملدر (مثلاً بغدادی و آریه و غیر یسنده) (اندوزند سیم) (و غله مقدم مفعول ایدر) (وجهه فعلیه خبر مبتدا دن فرانورلر) (یعنی کسب ایدرلر دیمکدر) (محصول بیت) مذکور واعظ و نا صحر دنیاتر کنی خلقه تعلیم ایدرلر اما کندیلری کندیله غله کسب ایدرلر حاصلی خلقه سوبلد کلری کند یار ایشلر بلکه عکسکی ایشلر * عالمی را که گفت باشد و بس * خویش بگوید نکر د اندر کس * عالمی یا حرف وحدت (و حرف تخصیص) (گفت بونده اسعدر قول معنایه) (و اوله مستعمل اولان) (یس فقط معنایه در انجیق دیمکدر) (نکر دنا تأثیر ایلر دیمکدر فعل ثانی

ز سر و زوی و شعی
چینک بر معنای کر چکر
مد
رد این سید علی و سروری

رد شرح جبع

رد سروری
رد این سید علی
رد شیعی

مستقبل مفرد غائب در (اندر ادات صله) در با معنای صله (در حرف صله در فی معنای صله)
سهو ایش (کجاست نك) قلیسده تأثیر ایلز دین ظاهر و متباد را اولدر که اندر حرفی اندرون
معنا سینه اخذ ایش (کجاست ده تأثیر ایلز دین اندر حرف صله اولدر یغندن آگاه دکل ایش
(محصول یت) بر عالمک که همان قولی اوله انجیق یعنی قوائده کوره فعلی اولیه یعنی قولیه
عامل اولیه چونکه خلقه نصیحت اندوب سویار نصیحتی کجاست به تأثیر ایلز * عالم انکس بود که
بدنکند * نه بگوید بخلق و خود نکند * (محصول یت) عالم اول کجاست در که برامز ایش
اشلیه عالم اول دکلدر که خلقه سویلیه و کندی سویلد بکنی طومبه یعنی کندی نصیحتیه
منتصح اولیه حاصلی عالم علیه عامل اولاندر اولیان دکلدر کا قال الله تعالی (انا مرون
الناس بالبر و تسون انفسکم) * یت * عالم که کا مرانی و تن پروری کند * اوخویشتن کست
کراره ری کند * که حرف بیان (کا مر آن وصف تر کیدر رابندندن راندندن
دکل مراد سورچی دیکدر و یا حرف مصدر در (تن پرورده وصف تر کیدر پروریدندن
بدنی بسلیجی دیکدر) و یا حرف مصدر (او عالمه راجعدر) (خویشتن مبتدا) کست خبری
(کرا که اسعدر کیم معنای صله) و را ادات مفعول (رهبر وصف ترکیبی در بریدندن قولغوز
معنای صله) (عریجه دایل و هادی دیر) (محصول یت) عالم که کا مرانلق و تن پرورک ایلیه
(یعنی حضور و صفای نفسانی ده و بدنی تریه ایشلیه مقید اوله اول کندی صالدر یعنی تمش
وضایع اولشدر) پس کجاست هدایت ایدر (حاصلی کندی باشنه چاره سی یوق یا غیر یسینه چاره سی
اوله * پدر کفت ای پسر بمجربان خیال باطل شاید روی از تربیت ناخمان بر تافتن و راه بطلالت
گرفتن و عمارا بضایات منسوب کردن و در طلب عالم معصوم از فوائد علم محروم ماندن * مثل *
همچوان نایبانی که شنی در وحل افتاد و کفت ای مسلمانان چراغی فراره من در ید زنی فاجره
بشید و کفت تو که چراغ نبینی چراغ چه بینی همچنین مجلس و عظم کلبه بر از انست آنجا تافتدی
ندهی بضاعتی نشتانی و اینجائار اداتی نیازی سعادت نیازی * خیال باطل بیانیه (تربیت ناخمان
مصدرک فاعله اضافتدر) بر تافتن دو نفر مک (بعضی نسخده) (کردا بندن دو شمش مال بر در
(طلب عالم مصدرک مفعول اضافتدر) و معصومه اضافت بیانیه در (فوائد علم لایمه در
(هر بر فقره به بر نشاید تقدیر اولنور) نایبنا کورد دیکدر) و یا حرف وحدت و یا تکیه که حرف را بط صفت
(وحل و اولک و حاکم فکمل به صوق یا خفه دیر) (چراغی یا حرف وحدت (فراونک کپی بر رده
با و صله معنای صله در (فرایقین دیکدر دین زیاده بعد کتشدن) (راه من لایمه) (دارد فعل امر
جمع مخاطب طونکر دیکدر) (زنی یا حرف وحدت (فاجره فاشقه دیکدر) همچنین مجلس و عظم
بعضی نسخده همین مجلس و عظم و مجلس و عظمه دیکدر (کلبه کاف بجمک صمی و لامک سکونیه
یونده دکان معنای صله در (بر از ان لفظنه اضافتی لایمه در (بر از مبالغه ایه اسم فاعلدر) (الف و نون
ادات جعدر بر صایح ایدر دیکدر آنجا یعنی کلبه بر از انده) و یا حرف توقیت (نقدی یا حرف وحدت
و یا تکیه (بضاعتی یا سیده بویه در (ندهی) (و نشتانی فعل نفی مستقبلدر) (اینجا یعنی مجلس علمده
یا حرف توقیت (ارادت افعال یا بندن مصدر در استک و طلب معنای صله در) و یا حرف تکیه (سعادت
یا سیده حرف تکیه در (نیازی و تیری کشف فعل نفی مستقبلدر) (محصول ترکیب) (فقهک پندری
او غلندن بومقوله سوزی ایشید نجه دیدی (ای او غل مجرد بو خیال باطل ایه) (یعنی ادایه عقابیه
و نقلیه سز همان بونظن فاسد ایه لایق دکلدر ناخمان تریه سندن بوز دوندن و ب انکرت مجلسندن
اعراض ایلک و کلیا بطلالت بولین طومقی (یعنی بطل او تور مق و علما و ناخمانی ضلالت نه نیت ایلک
و عالم معصوم طلبنده (یعنی عالم پاک و خالص طلبنده و علم فائده لردن محروم قالمی) (یعنی علما علیه

رد این سید علی و سروری

رد شیعی

عامل

عامل دکلدر دیو علم مجلسندن کلیا تقاعد ایلک لایق دکل (شول نایبانی که بر کجاست یا خفه و و شندی
یعنی سنک حالت) بکزن و دیدی ای مسلمانان بولومبر چراغ طونکر یا خفه زن اعمالک بومبون فی
ایشندی و دیدی سن که چراغ کور من سین چراغله نه کور سین قصه دن حصه بودر که سنک که
علیه حسن ظن و اعتقاد خاصک بوقدر پس علمدن نه نور و ضیا کسب ایدر سنک حاصلی علیه
حسن ظنک کر کدر کیم علومیه مهندی اولاسین ایدر بومجلس و عظمه بر از ان دکانی کپی در
مادامکه انده نقد ایلتمه سین بر بضاعت آله من سین و یونده مادامکه ارادت صادق و محبت کامل
کنور حد سین علم سعادتیه معبود اولان سین * قطعه * کفت عالم بکوش جان بشو * و رغبت
بکفتنش کردار * کفت یونده قول معنای صله اسعدر عالمه اضافتی مصدرک فاعله اضافتدر
(یا حرف مصاحبت) کوش جان بیانیه (و) (و) (کردن مخففدر) (نماید فعل نفی مستقبل یا تیدندن
یکر مر سه دیکدر مانستن دن دینار خطا سویلدیلر) (یا حرف صله کفتن مصدر شین ضمیر عالمه
راجعدر) (کردار کاف عزک فسخیه علم معنای صله در) (محصول یت) عالمک قولی جان قولیه
ایشت اگر علی قولنده بکمر مر سه ده یعنی عالمک فعلی قولنده او یاز سه ده قولی جانیه امتحان ایه
* باطلست آنکه مدعی گوید * خفته را خفته کی کندی دار * مدعی یونده شول جاهلدر که عالم کنور
یعنی دعوائی علم ایدر لکن علی یوق (محصول یت) عالمک قولی هر نیمه ایه دکل اما
مد عینک و جاهلک سوزی و سویلدیکی باطلدر زرا او یوشی او یوشی و یوشی او یاردر یعنی
جاهلک کندی به چاره سی بوقدر یا غیره نه چاره سی اولور و یا بر در که مدعیدن حکیم سنایی مراد
اوله و کویک مقول مصراع ثانی اوله زرا حکیم سنایی عبرت نلمه نام قصیده یسینه بر بیت ابراد
ایش که حضرت شیخ ذکر ایلدیکر مصراع ثانییدر (یت) (عالمیت خفته است و نو خفته)
(خفته را خفته کی کندی بیدار) (یعلی الله شیخک مرادی بواوله * مر داید که کیدر اندر کوش
* و زو شاست پندرد یوار * باید فعل مضارع مفرد غائب) (که حرف بیان کرد فعل مضارع مفرد
غائب طوبه دیکدر) (اندر ادات ظرف قولنده طوبه یعنی خاطر بند آله) (نوشنیت اصلنده نوشته
استدر ضرورت وزن اینجا حنف و ایصال اولدی) (محصول یت) (مورد عاقل و دانا کر کدر کیم
قولنده طوبه یعنی قولنده آله و منتصح اوله و اگر نصیحت دیوارده یا زلمش ایه دکل که عالم غیر
عاملدن حاصلی انسان اولدر که هر نه بر دن او او رسه بند پذیر اوله (پندی دیوارده منقوشده
کور رسه عالم غیر عاملدن خود بطریق اولی * حکایت منظومه * صاحب قلی بیدرسه آمد ز خافاه
* بشکست عهد محبت اهل طریق را * ذلی یا حرف وحدت (یا حرف صله مدرسه مبالغه ایه اسم
مکان (خافاه معرب خانگاه در صوفیایر تکیه سی عهدک محبت و محبتک اهل و اهلک طریقه اضافتی
لایمه در) (و را ادات تخصیص (محصول یت) (بر صاحب دل خانقاهدن مدرسه کلدی یعنی خدا
دوستاندنر بی صوفیایر طریقی ترک ایدوب علما طریقه داخل اولدی بویه اید نجه اهل طریق عهده
صحبتی کسر ایلدی یعنی انرا ایه هم صحبت و هم جنس و هم یشه اولفی عهد ایلشکن اول عهدی
شکست ایلدی * کفتم میان عالم و عابد چه فرق بود * تا اختیار کردی از ان این فریق را * یا حرف تعلیل
آن اهل طریقه مصر و فیدر و این اهل مدرسه به فریق اسم جعدر بلوک معنای صله (محصول یت)
حضرت شیخ بیورر مذکور صاحب دله دینم عالمه عابد یسندم فرق نه ایدری تا کیم اول طایفه دن
مدرسه قومی اختیار ایلدیک یعنی علما از منی اختیار ایلدیکه من جمیع نه ایدری * کفت آن کلیم خویش
بدر میرد ز موج و ن سنی میکند که بگرد غریق را * کلیدن وجودیدر مراد (خویشه اضافتی
لایمه در) (بدر طایفه دیکدر بعضی نسخده بدر برینه برون دو شمش (و میرد برینه می کند
دو شمش و سنی برینه جهده واقعدر (غریق فعل مفعول معنای صله در بوغیان کجاست) (و را ادات

رد شرح جیبا

مفعول محذوف است (صاحب دل دینی اول اهل خانه) کندی کلینی موجودن جعفر را بنحی یغی
 خونه من بعد از این کندی و در تار را بنحی اما اهل مدرسه جهاد ایلر که موجودن غریقی به تخلص ایلر
 یعنی کندی خیلان ایلر کندی غیری عذاب دوزخه مستحق اولانی به تخلص ایلر که معنی ایلر
 حاصلی عالم شد به خلق منباجیدن منع ایلر زیر طریقی ضلالتی و هدایتی تعیین ایلر پس
 بر وجه خلقه جفت بولی کوسر * حکایت * یکی بر سر راهی مسیت خسته بود و تمام اختیار
 از دست رفته عابدی بر سر او گذر کرد و در حالت مستغیخ او نظر کرد جوان سر بر آورد و گفت
 و اذا مروا باللغو مروا کراما * سر راه بول او بنحی و سوغاتی باشی (و با حرف وحدت) خسته بودند
 یا غش معنایند در (تمام زانک کسریله اویان در کئی) (اختیاره اضافی پیانیه در) از دست رفته
 تقدیری از دستش ایدی او بر بود مقدور (عابدی یا بحرف وحدت) (بر سر او لامیه ناک باشی
 اوز رندن) گذر کرد بکندی (حالت مستغیخ پیانیه) (اویه اضافی لامیه و او بحرف عطف) (اذا اذات
 شرط غیر لازم) (مروا فعل ماضی جمع مذکر غائب) (بالغو تقدیری باهل اللغو در) (مروا جواب شرط
 کراما حالیه منصوب بر جوابک فاعلین مکررین معنایند) (محصول ترکیب) بریسی بر بول
 او خسته هست یا غشیدی و تمام اختیاری البدن کشیدی بر عابد ناک باشی اوز رندن گذر ایلدی
 و مستک حالت مستغیخه نظر ایلدی چون جوان مسیت باشین فالیدری و دیدی بکنه الله قوللری
 و اهل لغوک و صاحب کاهک یا نندن بکسر نفسار به تکریم ایلدگری حالده بکسر یعنی انارک
 اجوالندن اعراض ایلدگری حالده و یا نلرنده طور مدقلمی حالده بکسر حاصلی اهل لغوک جز کین
 حالده بقید اولد قلمی حالده بکسر و یا نلرنده اکلنر * نظم * اذ ارايت انما کن سارا و حلما *
 اذا اذات شرط (رايت فعل ماضی مفرد مذکر مخاطب کورسک دیمکدر فعل شرط) (انما مفعول
 رايت در فعلی معنی فاعل رايت یا غدن یعنی علم یا نندن مهموز الفاء کاهکار دیمکدر) (کن فعل امر
 مفرد مذکر مخاطب اول دیمکدر کان بکون دن یعنی نصر یا نندن اجوف و او بندن انمی نموده
 مستزانت) (سارا لفظا منصوب خبری) (و حلما معطوف قدر ساره) (محصول بیت) بکنم
 بر کاهکاری کورسک کاهنی سله و کندیته حلیم اول یعنی انک حالی تعیب و تقبیح ایلر * یا من تقبیح
 لغوی لم لا یزکر * یا حرف ندا من اسم موصول مثالی (تقبیح فعل مضارع مفرد مذکر
 مخاطب فاعل یا نندن چرکن کورسک دیمکدر) (لغوی تقدیرا منصوب مفعولدر) (تقبیحک جمله
 فعلیما عرابیدن محلی یوق صله سیدر اسم موصولک) (لم لامک کسری و میم سکونیه) (اوقور ضرورت
 وزن ایچون اصلنده لم در میم فحیله لا ترفعل فی استیبال مفرد مذکر مخاطب ایچون بکمر سین (کریم
 منصوبدر حالیه) (محصول بیت) ای اول کیمه که بنم یا راز و چرکین ایستوی تقبیح و تعیب ایلر سین
 ایچون یا غدن کر امته و ایلر که بکمر سین یعنی ایچون یا غدن معز و میکریم بکمر سین حال بو که خدا
 و اذا مروا باللغو مروا کراما بر سر مشدر * قطعه * مناب ای بار ماروی از کاهکار * بختیابندی
 دروی نظر کن * مناب فعل نهی مفرد مخاطب جورمه دیمکدر یا بندن تافتن دن دینلر
 خطا ایللر (منابک روی مفعول صریحی) (واز کنکار غیر صریحی) (با حرف مضامین
 بختیابنده اسم فاعلدر) (بختیابندن بخشودندن دین سهو ایلش اسمرکک یعنی ترجم
 ایلک کاف عجمی هله ریمیدن بدلدر) (و یا حرف مصدر) (در حرف صله در یا معنایند) (وی
 و اول فحیله ضمیر غائبدر کنکاره راجع) (محصول بیت) ای عابد روی کنکاردن جورمه
 ترجم و اطفله اکا نظر ایلر یعنی بر محرم کورسک ایلن یوز بکی دوندرمه بلکه اکا لطف و رفقله
 نظر ایلر * اگر من ناجوانمدم بکردار * تو بر من چون جوامردن گذر کن * ناجوانمرد
 جوامرد معنی کشی به و کریم کیمه به دیلر و ناجوانمرد نقیضه (با حرف ظرف) (کردار کاف

رد شرح جیعا
رد سروری

فحیله مطابق عله دیلر پس بر امر عمل دین وانی عمل دین زانک سوللر (محصول بیت)
 اگر بن نموده ناجوانمرد ایسم یعنی اگر افعال و اعمالم به ایسم من بنم یا غدن جوامردن را کئی
 گذر ایلر یعنی یا غدن کر علم و حللر کئی کج و بوقطعه ناک اولنده بیت باز انلا یعنی قطعه بدن
 فرق ایللر ایسم * حکایت * طائفه زندان بانکار درویشی بدر آمدند و سخنان ناسرا
 گفتند و برنجابند شکایت پیش بر طریقت برد و گفت خین حالی رفت گفت ای فرزنده خرقه
 درویشان جامه رضاست هر که درین کسوه محمل نامرادی نکند مدعبست و خرقه بروی
 حرام * طائفه زندان پیانیه طائفه همزه سه حرف وحدت دین ایکی وجهله خطا ایلش
 بریسی معنای اضافی فهم ایلدی بر پیانیه همزه سه حرف وحدت دیدیکدر (با حرف صله
 انکار درویش مصدرک مفعول اضافیستدر) (و یا حرف وحدت) (بدر آمدند خارج اولدیلر
 یعنی انکاره کلدیلر حاصلی حاله منکر اولدیلر) (سخنان ناسرا پیانیه) (حالی یا بحرف وحدت
 و یا تکرر) (رفت واقع و صادر اولدی دیمکدر) (خرقه درویشان لامیه) (جامه رضاده لامیه در
 مجازا) (محمل نامرادی مصدرک مفعول اضافیستدر) (نامرادی برینه فی مرادی باز انلا ایلر فی ناک
 استعمال لرندن آگاه دکلریش) (و خرقه بروی حرام برینه نه درویش یا زانک صحیح نسخه نه
 مخالف یا زشار) (بعض نسخه ده بانکار برینه بخلاف دوشم خلافت دیمکدر) (محصول ترکیب)
 رندلر طائفه سی بر درویشک انکار بجه کلدیلر یعنی درویشکته انکار ایلدیلر حاصلی
 درویشکته در خارج ایش اشدیلر و ناسرا سوز سوزیلر و یا غدنیلر درویش عدم
 نمکندن بر طریقت اوکته شکایت ایلدی و دیدی بو بخلین بر حالت واقع اولدی بر دیدی
 ای اوغل درویشلر خرقه سی جامه رضاد یعنی بو خرقه فی کین هر بلایه صابر کر کدر
 هر کیمه که بو کسوه ده نامرادلغه محمل ایلر مدعیدر یعنی اکا درویشک (دعواسی کذ بدر
 و انک اوز ریشه خرقه خرامدر حاصلی فقرا خرقه منه استحقاقی بوقدر بانکار درویشی
 بدر آمدند معنای بر درویشه انکار ایلر طشره کلدیلر دین فی اراق کفش * بیت *
 دریای فراوان نشود تیره بسنک * عارف که برنجید تنک آبست هنوز * دریای فراوان
 پیانیه جوق دریا دیمکدر عظمتدن کاهندر (تیره بولاق دیمکدر) (تنک ناک قعی ونونک ضمی
 و کاف عربیه بوقفه دیمکدر) (هنوز الان دیمکدر) (محصول بیت) (اولو دریا به طاش اطفله
 تیره اولماز یعنی بولماز پس عارفکه انهنور دخی اول بوقفه ضرور دریا اولغه قریب دکل
 حاصلی دخی نهر صغیردر دکر دکل * قطعه * کرکز نذت رسد محمل کن * که بعفو از کاه
 باک شوی * کرکز کاف بجمک ضمی و زانک فحیله ضرر معنایند در (که حرف تعلیل
 بعفو با حرف مضامین) (محصول بیت) اگر سکا ضرر ابریشور سه بر کیمه دن تحمل ایلر
 مضطرب اولوب شکایت ایلر زرا عفوسینله کاهندن باک اولورسونکه اگر انتقام قصد ایلر
 جائزدر که خدندن تجاوز ایلوب مجرم اولاسین علی کل حال تحمل مجوددر * ای برادر جوعاقبت
 خاکست * خاک شویش از ان که خاک شوی * (محصول بیت) (ای برادر چونکه عاقبت
 خاک کدر یعنی فنا مقرردر خاک اول اندن اوکدن که خاک اولورسین یعنی اولوب خاک اولورندن
 اول خاک اول) (حاصلی موتوا قبل ان تموتوا معنایند و اصل اول * حکایت منظومه *
 این حکایت شوه که در بغداد * رایت و پرده را خلاق افتاد * شنو شبنک کسری و نونک فحیله
 فعل امر مفرد مخاطبدر خطاب عام طریقه شویندن شنبندن دینلر خطا سوللر که حرف
 بیان (بغداد مشهور شهرک امیدر عرب دال اخیر نقطه ایلر اوقور (راستین مراد سخاقدرد که
 علبه دیلر) (برده دن مراد او پرده سیدر قبو پرده سی دکلدر به ضمیر ظن ایلدی کئی (رااذاذات

رد ابن سید علی
و سروری

رد شرح جیعا

رد شعی

رد شرح جیعا
رد ابن سید علی
و سروری

رد شعی

رد ابن سید علی
و سروری
رد شعی

تخصیص (محصول بیت) بو حکایتی ابشت که بغداد شهرزنده رایت و پرده نك خلاقی و اقسام
اولدی یعنی بحث وجد الوری واقع اولدی * رایت از کرد راه و ریخ رکاب * گفت یارده
از طریق عتاب * کرد راه لامبه بول توی (ریخ رکابده بویه در اوزنکی زحمتی یکدیگر (زیرا
رایتک افاجی اوزنکیه علیانسه ضبطی مشکل اولور (حاصلی افاجینک او یکج سنی رکابه
طیارلر کده ضبطی قابل اوله (اما بوزمانده فایزیدن بر نسته (یعنی قبور پیدا آیدر که اگر نك
اولک قشندن صار قدرلر و سبجاق افاجینک اباعنی اکا کجور رلر که ضبطی قابل اوله (عتاب
ازار لمقدر (محصول بیت) رایت بول توی زحمتدن و اوزنکی رنجندن پرده عتاب و خطاب
جهتندن دیدی * من و تو هر دو خواجه باشانیم * بنده بارگاه سلطانیم * ترکیده نحر یف
ایندوب خواجه دش دیدکدر (یعنی ایکیز بر افندی قوللری بر نسلکه (والف) و تون اذات
جم (و یا ویم اذات تکلم (مصراع ثانی مصراع اولی بیان ایدر (محصول بیت) رایت پرده
خطاب ایدوب در بر نسلکه خواجه دش ز یعنی رافندی بلی بر خواجه افندی معنایه در
سلطان بارگاهینک بنده لریوز یعنی ایکیز بر بادشاه قوللریوز * من ز خدمت دی نیسا
سودم * گاه و بیگاه در سفر بودم * دم نفس و ساعت (و یا حرف وحدت نفس و بر ساعت
دیگدر (نیاسودم فعل ثانی ماضی متکلم وحده) گاه و بیگاه و قتل و قلسر دیگدر (محصول بیت)
رایت در بر ن خدمتدن بر نفس و بر ساعت اسایش ایلیم یعنی د کلمدم و قتل و قلسر سفرده اولدم
* تونه ریخ از موده نه حصار * نه یابان و یاد کرد و غیار * ریخ زحمت (از موده ماضییدن
قسم مفرد مخاطب (یا ضمیر خطاب) و همزه حرف توسل صانعش سن دیگدر (حصار قلعه
معنا سنه در (حصار صانعش مراد اولدر که حصاره یورش ایلد کمری وقت سنجینی
ایلری چکرلر حصاره د کک قصدیه (پس حصار ایچنده اولان خلق توفینک و اوق
وطاش و غیره سنی سنجفه اثارلر و شر میچون (شویه اولور که بچاره سنجی دلاک دشک
اولور) ایدی حصار صانعش سن دیگدر غرض بو معنادر (یعنی بن بوختلری هب چکشم
(باد کرد بو کتاک بو مقامی بویه واقعدر) اما کرد با دیدیه ده وزنه خلایل و بر من دی
غالباً تعلیم ایچوندر که (معلوم اوله که بونک کی تراکب من خجیه نك اصلی اضافدر (یعنی
کر دباک و کردباک اصلی باد کرد و اب کرد امش د کمری بل و د کمری منو دیگدر (صکره
کرد باد قصر غه به و کرد آب صوچو لکنه دیدلر (بونلری کافک فحینه اوقیان بیلریش
(محصول بیت) پرده به در سن نه زحمت صنادک یعنی صنامدک و نه حصار صواشی و نه یابان
کور دک و نه سکا قصر غه صارلدی و نه سنی بنم کی توی باصدی حاصلی سن هیچ بر مشقت
کور مدک * قدم من یعنی بیشتر ست * پس چرا عزت تو بیشتر ست * قدم ایاق (یعنی
(با حرف مصاحبت) بیشتر ایلری رک دیگدر (بیشترک معنایه اشد تقدیم دین خلطاد ایلش
قندر (عزت تو لامبه در یاه بطلیله بیشتر یاه عزتیه زیاده رک دیگدر (محصول بیت)
بنم اباعنی سنی و کوشله ایلری رکدر زراستجینی صواشده و حصار یورشنده ایلری چکرلر
پس نیچون سنک عزت و حرمتک بدن زیاده رکدر * تو بر بندگان مهر و بی * با کتیر آن
یاسمن بوی * بر بندگان لامبه (و مه رویه اضافت یانیه در) و مهر وی وصف ترکیبدرای
بوزلی دیگدر (یا ضمیر خطاب) (با حرف مصاحبت) (کیر جاریه در کاف عربک قتی و نونک
کسر یله (والف و تون اذات جمعدر) (یاسمن بویه اضافت یانیه در) (یاسمن بوی وصف ترکیبدر
(یاسمن) (و یا سمن بر مقامیه در) (یا ضمیر خطابدر) (محصول بیت) بوییت بیت سابقه مذکور
اولان عزتی بیان ایدر پرده در که سن ای بوزلی قوللر و محسوسلر قشده سنی یاسمن ققولی

و دشمنی

و دشمنی

جاریه لاله سین حاصلی ارکک و دیشی کوز لاله مصاحب و مقارن سین * من فتاده بدست
شاگردان * بسفر پای بند و سرگردان * فتاده تقدیری فتاده ام در (با حرف صله) دست شاگردان
لامبه شاگردان دن مراد خد متکار طاشه سیندر (بیسفر) (با حرف ظرف) (پای بند و وصف ترکیبدر
ایاغی بغلی دیگدر (سرگردان استعماللرنده متعیر معنایه در) (اما بونده مراد بیلر آتی نحر یک
ایندوب انواع زحمتلر چکد کیدر (محصول بیت) رایت در که بن قدری و قیمتی بلر
خد متکار لاله دوششم یعنی انواع حقارت و هو آن حکرم اللرنده سفیده اباعنی بغلی سرگردان
و سر اسیمه کیدرم حاصلی هر وجهه ریخ و المدهیم * گفت من سر بر استان دارم * نه چو تو
سر بر آستان دارم * (محصول بیت) پرده رایتدن بو قدر کتاتی اشیتدیچک جو آب و یروب
دیدی بن باشمی آستانه طوئارم سنک کی باشم صکو کده طوئارم یعنی بنم بو حرمت و عزت
سبب یوزم پرده اولوب تکبر ایلد یکمندر و خاک کی نواضع ایلد یکمندر سنک کی کبر و غرور بویه
باشم کور کرده دکل زرا من نواضع رفیع الله و من تکبر وضعه الله در * هر که پیوده کردن
افرازد * خویشتن را بکردن اندازد * پیوده زانده و باطل معنایه در (کردن افرازد
مقدم معقولدر (افرازد رفیع ایلد یعنی بوجله حاصلی تکبر و تعظمیدن کایتدر) (خویشتن
اندازد مفعول صریحی و بکردن غیر صریحی افرازد) (اندازد فعل مضارع مفرد غائبدر
(اندازد اناز دیگدر (محصول بیت) حضرت شیخ بیور هر کیمه کنباطل و زانده تکبر و تعظم
ایلر کندی بونی اوزره بر افور یعنی ایلدیک کی تکبر و غرور کندی و بی هلاک ایدر زرا تکبر خدایه
لایق صقدر انجیق * حکایت * یکی از صاحب دلان زور از مای رادید که بهم برآمده و در حشم
شده و کف بر دهان آورده گفت این راجه حالست کسی گفت فلان دشنام داده است گفت این
فرومایه هزار من سنک بری دار و طاققت سخی نمی آرد * زور از مای وصف ترکیبدر
(از ماییدن زور صناعی دیگدر آنلر زور بازه زور از مایزر (را اذات مفعول در) (بهم برآمده
قاقش و غضبه کلش (و در حشم شده خشم و ارمش دیگدر) (ما قبله عطف تفسیری واقعدر
(کف کو بو صکدر) (فلان تقدیری فلاندر) (دشنام داده است دشنام و بر مشدر) (یعنی
سو کشدر) (فرومایه الحق اصلی) (یعنی بد اصل دیگدر) (من نونک تشدیدیه یعنی دیگدر) (بری
دارد فالدر دیگدر) (طاققت سخن مصدرک مفعوله اضافتدر) (با حرف وحدت) (نمی آرد
فعل ثانی استقبال مفرد غائب استغهای متضمن کتور مرزی دیگدر (محصول ترکب) صاحب
دلردن بر یعنی بر زور بازی کوردی که قاقش و غضبه و ارمش و اغرنه کوک کتور مش یعنی
کو بر مش صاحب دل دیدی بو کده حالت اولدی بر کیمه دیدیکه فلان کیمه آتی سو کشدر
صاحب دل دیدی بو بد اصل یک یعنی طاش فالدر و بر سوز طاققت کتور مرزی یعنی بر سوز
کتور مرزی * قطعه * لاف سر پنچکی و دعوی مردی بکذار * عاجز نفس فرومایه چه مردی
چه زنی * لاف سر پنجه لامبه در اصطلاحلرنده سر پنجه قوی به و غلبه دیرلر (یاه مصدری
لاحق اولق سبیلله هاه رسمی کاف بجمی به ابدال اولشدر قویلق لافنی دعوی مری مصدرک
مفعوله اضافتدر) (و یا حرف مصدر مر دك دعواسنی) (بکذار بانک ضعی و کاف بجمک
مکونیه ترک ایلد دیگدر) (عاجز نفس فرومایه لامبه و یانیه در) (بو عبارته انجام اختلاف
ایلدیلر) (بعضیلر دیدیلر عاجز منقاددر تقدیری ای عاجزاه دیگدر) (و بعضیلر دیدیلر که
فرومایه ده بر یاه خطاب مصدردر) (تقدیری من و مایه در) (ولکل وجه) (چه مردی چه زنی
یالر ضمیر خطا ایدر) (بو عبارتلرک معنایه ارکک و ز نلکک یانیه فرق بوقدر دیگدر) (یعنی
بویکی صفتک یانیه فرق بوقدر (محصول بیت) (سر پنچک لافنی و مر دك دعواسنی ترک ایلد

رد ابن سید علی

ای الحق نفسک عاجزی سنک اولککه زتلکک پیشده فرق یوقدر بلکه زتلکک غالبدر و مایه بی
 عاجز صفت اعتبار ایلین فرومایه لک ایلش * کرت از دست براید دهنی شیرین کن * مردی ان
 نیست که مشتی زنی بردهنی * کرت تاسی معنی جهنده دسته مقیددر (از دست دیمکدر) دهنی
 (با حرف وحدت) مردی با حرف مصدر (مشتی با حرف تنکیر) زنی فعل مضارع مفرد مخاطبدر
 (دهنی با حرف وحدت) (محصول بیت) اگر الکلن کلور سه بر آغز طنبلی ایله یعنی بر کوکل
 اله کتور که سندن شیرین دهن اولسون که سکا خیر دعا ایلسون بد دعا ایلسون مردلک اول
 دکلدر که براغزه مشت اوره سین یعنی بر کیمسه ناک خاطرین پریشان و در وی به حضور ایلیمه
 سین حاصلی مردلک بر خاطر تسلی ایلکدر پریشان ایلک دکلدر * قطعه * اگر خود بر در دیشانی
 پیل * نه مردست آن که دزوی مردمی نیست * خود ادات تأکید (برده بویه در) دزد دالک
 قبی و کسر یله ورائک فحبله فعل مضارع مفرد غائب (پیشانی پیل لامیه در) پیشانی یاه بحکم
 کسر یله یاه اصلیه ایله ان دیمکدر (عرب جبهه در) آن که اصلنده ان کس که ایلدی تنکه
 مکرر بیان اولندی (وی مذکور کسه را جعدر) (مردمی با حرف مصدر) (محصول بیت) اگر فیکلک
 انده چاک ایلککه قادر ایسه یعنی قبل ایله جنکه مالک ایسه ده مرد دکلدر اول کیمسه انده
 مرد ملک و انسانیت یوقدر یعنی شجاع شدن سخاوت و کرم معبردر * بنی ادم سرشت از خاک
 دارد * اگر خاکی نباشد آدمی نیست * سرشت سنک ورائک کسری و شینک سکونته اسم مصدر
 خلقت معنایه (فعل ماضی مجهول دین مجهول سولش) خاکی با حرف نسبت (محصول بیت)
 بنی آدمک یعنی آدم اوغلارینک سرشتی و خلقتی خاکدند زرا حضرت آدم بر این خلق اولدی
 پس بنی ادم خاکی اولر سه آدمی دکلدر بلکه جنی و شیطاندر علی کل حال بحمل و تواضع محموددر
 * حکایت * بزکی را پرسیدند که از سیرت اخوان صفارا گفت کینه ان که مراد خاطر یاران بر مصالح
 خود مقدم دارد و حکما گفته اند برادر که در بند خویشسته برادرست نه خویشست * بزکی با
 حرف وحدت (را ادات مفعول) سیرت خوی و خلق معنایه در (اخوان انکک جعیددر
 فرداشر دیمکدر) سیرت اخوان صفا لامیه در (کینه کم اکسک) (و یا حرف نسبت) (و نون
 وها ادات تأکید اکسکلی دیمکدر یعنی اشاعه مرتبه سی اخوان صفایک بومرتبه در
 دیمکدر) آنکه یعنی آنکس که (مراد خاطر یاران لامیه در) (مصالح خودده بویه در
 (محصول ترکیب) بر اولویه صور دیار اخوان صفا اخلاق و اطوارندن یعنی صفا فرداشری
 کیلدر دید یار دید بیکه ال اکسکلی اولدر که یار انک کوکلی مراد بنی کندی مصالحی
 اوزره مقدم طونه و حکما و عقلا دیمکدر برادر که کندی مرادی وفایده سی قیدنده در
 یعنی کندی نفسی هواسنه مقیددر اول حقیقته نه برادر و نه خصمدر زرا سار ناسله سکا نیست
 انک تفاوتی هیچ یوقدر * بیت * همراه اگر شتاب کند همره تونیت * دل در کسی میند که
 دلسته تونیت * همراه بولداس (شتاب اسم مصدر در ابوی معنایه یعنی عجله) (همره تو
 لامیه) در کسی در حرف صله (و یا حرف وحدت) میند فعل نهی مفرد مخاطب بقله دیمکدر
 (که حرف رابط صفت) دلسته و صف ترکیبی افسانند در (توبه اضافتی لامیه در
 (محصول بیت) بولداسک اگر ابور سه سنک بولداسک دکل زرا سکا معنایه و موافق
 دکلدر ایلدی کوکلی بر کیمه به بقله که سنک دلسته لک دکل یعنی کوکلی سکا بقله نه سن
 اکا کوکلی بقله حاصلی سکا مقید اولمائه سن مقید اوله * بیت * چون نبود خویش را
 دیانت و تقوی * قطع رحم بهتر از مودت قری * خویش بونده خصم معنایه در و را
 ادات تخصیص (قطع رحم مصدرک مفعولنه اضافتدر) (رحم رانک فعی وجاه مهمله ناک

کسر یله

کسر یله قرابتدر خصمک معنایه (مودت مصدر میسر محبت معنایه) (قری به اضافت
 مصدرک مفعولنه در) (قری خصمک) (محصول بیت) چونکه خصمک دیانت و تقوای
 اولیه یعنی دیندار و تقی اولیه انکه خصمک مجتهدین خصمک علاقه سنی قطع ایلک اولیدر
 زرا چارزد که قرابت محبتی سبیلله آنا نایع اولوب خلاف شریع مصلحت ارتکاب ایلیمه سین
 * یاد دلام که مدعی دیری بیت بر قول من اعتراض کرد و گفت حق جل و عیلا در کاب
 مجیدار قطع رحم نهی کرده است و بموجب ذوی القری فرموده و آنچه تو کنی منقض آنست
 اقم غلط کردی موافق قرآنست قال الله تعالی وان جاهدک علی ان تشرک فی مالک لک به
 علم فلا تطعه * مدعی یا حرف وحدت (ان حرف شرط) (جاهدک فعل ماضی تنه مدعی
 غایبدر معنایه) بایندن تنیه الی والدینه را جعدر (وکاف ضمیر منصوب متصل (علی جاهدایه
 متعلق مفعول به غیر صریحدر) (ان تشرک تأویل مصدر ده بحسبلا بحر و علی ایله جار
 مع المجرور ان تشرک متعلقدر مفعول غیر صریحدر) (ما محلا منصوب مفعول صریحی
 (السن فعلیدر افعال ناقصه در) (علی لفظی مرفوع اسمی) (والک محلا منصوب خبری) (به
 علم متعلق) (فلا تطعه ما جله فعلیه جواب شرط) (محصول ترکیب) خاطر میده در که
 بر مدعی یوقدره بنم قوله اعتراض ایلدی و دیدی خدای تعالی کاب مجید نه قطع رجندن
 نهی ایلشدر و مودت ذوی القری بایه یور مشدر و اول که انی سن دیدک خدایک دید بکنه
 و ناقضدر دیدمکه غلط ایلدک موافق قرآندر اگر سکا والدینک زجت و برادر سه بکا شریک
 قوشمعه اول نسته بیکه سنک اکاعلک یوقدر یعنی شول نسته بیکه بکا شریک اولمعه استحقاقی
 اولد یعنی بلیه سین و انلر سکا تکلیف ایلیمه انی بکا شریک ایلککه صاقن انلر اطاعت ایلیمه
 * بیت * هزار خویش که بیکانه از خدا باشد * فدای یک تن بیکانه کاشنا باشد * هزار خویش
 میندا (که حرف رابط صفت) (فدای یک تن بیکانه خبر میندا) (که ینه حرف رابط صفت
 (محصول بیت) یک خصمکه خدادن بیکانه اوله یعنی خدایله اشنا اولوب تقرب الی الله ایلیمه
 ایلدی بونجیلن یک خصم بر بیکانه نسته یعنی بیکانه وجوده فدا اولسونک خدایله اشنا اوله
 یعنی تقرب الی الله ایلیمه * حکایت منظومه * پیر مریدی لطیف در بغداد * دخترش
 را بیکفش دوزی داد * پیر مریدی با حرف وحدت (یا حرف صله (بو کفش دوز و وصف
 ترکیبیدر دوزیدن بشقی دیکیمی یعنی بشمعی (محصول بیت) بر لطیف پیر مرد
 بغداد ده قزنی بر بشمعی به و بردی یعنی اکا نکاح ایلدی دوزی دیمکدر مصدرندن اخذ
 ایلین خطا ایلش * مردک سکندل چنان بکرید * لب دختر که خون از او بچکید * مردک نصیبر
 مرددر (سکنده اضافتی بیانیه در سکندل وصف ترکیبدر طاش بورکلی دیمکدر) (بکرید با حرف
 تأکید) کزید فعل ماضی مفرد غائب ایصردی دیمکدر فاعلی محضده مرد که راجع ضمیر و مفعول
 (لب دختر اضافتی لامیه ایله) (که حرف بیان) (بچکید با حرف تأکید) حکید فعل ماضی مفرد غائب
 طامدی دیمکدر (محصول بیت) طاش بورکلی ارجمکز قزلک دوداغنی انجیلین ایصردیکه اندن
 فان طامدی * بامداد ان بدر چنان دیدش * پیش داماد رفت و پرسیدش * پیش بونده قست معنایه در
 داماد کو بکو (محصول بیت) ارته سی قزلک باباسی قزی اوله کوردی کو بکوک قنه و اردی واکا
 صوردی * کای فرومایه این چه دند انست * چند خانی لیش نه انانست * کای که حرف بیاندر
 سؤالی وای حرف ندا استادسی محذوف تقدیری ای مردک فرومایه در بد اصل دیمکدر خانی فعل مضارع
 مفرد مخاطب چیزین دیمکدر (السن مفعول) (انبان همره ناک فعی و سکون توبه لغت و طه از جغه
 دیرلر اما بونده دباغت اولش دری مراد در مطلقا (محصول بیت) داماده صوردیکه ای الحق

رد ابن سید علی

اصالی بود پیش از این در دواغی انبان دکلدر یعنی ترک دوداغی تختی طن ایلدک که
 بویه بخینه دیک * بر نایب تکتم این گفتار * هرل بکدان وجدان و بردار * با حرف مصاحبت (مواج
 میك صیغه اسم در لطیفه معنایست و میك کسر یله معنایست بایستن مصدر ثانی (هرل لطیفه
 (وحد جمیک کسر یله کریم کدر) (محصول بیت) حضرت شیخ بیور که بشمعیله دختر قصه سنی
 بن سکا لطیفه ایله بدیم خطاب عام طریقه سن لطیفه ترک ایله واندن کر چکی اخذ ایله
 قالدردن مراد اخذ ایله کدر یعنی سکا لایق اولان اولدر که بوسکلامدن هرل ترک ایدوب
 جدی اخذ ایله سینه اول خدیووردی بو بیتک مضمونیدر * خوی بد در طبعی که نشست *
 نرود جز بروز مرل از دست * خوی بد بیایه (طبعی با حرف وحدت) که حرف بیان (محصول بیت)
 بر طبعی که برامز خوی او توردی اجل کوندن غیری کونده الدن کتر اول برامز خوی و با طبعی
 یعنی اولیکله ایچق خلاص بولور اول برامز خوی اول طبعی * حکایت * فقهی دختری
 دانت بیایب زشت روی و بجای زنان رسیده با وجود جهاز و نعمت کسی بمناسکت اورغیت
 نمی نمود * فقهی با حرف وحدت (دختری باسیده بویه در زشت روی وصف ترکیبی چرکن
 بوزلی دیکندر) چهار جمیک فقی و کسر یله قیر وکلن و سفر اثوابه دیرل (با حرف صله) مناسکت
 معنایست بایستن مصدر در و نکاح مصدر ثانی عورتی اره و بر مکه دیرل اویه اضافی مصدرک
 معنونه در (محصول ترکیب) بر قهیک بر قری واریدنی غایتله چرکن بوزلی و عورتل مرتبه سنه
 از شمشیدی یعنی نایفه اولوب حیض کور مشیدی وافر جهاز و نعمت وجودیله هیچ بر کیمه
 مناسکت رغبه کور ستر مردی * بیت * زشت باشد دینی و دیبا * که بود در حروس نازیبا * دینی
 دالک فقی و بانک کسر یله مصدر نواچسته بر قصه ک اسمدر (و با حرف نسبت پس دینی اول
 قصه ده اشلن قوماشه دیرل بغداد شهرنده اشلن قوماشه بغدادی دیدکری کی (و دیبا
 ترکیبه شب دیدکری قوماشه در که حرف رابط صفت (عروس کر دک اولمزدن اول آورده
 و عورتده دیرل شلار جل عروس و امراء عروس دیرل (با حرف توصیف نی (زیبا راشق) و نازیبا
 راشقندر (محصول بیت) دینی و دیبا قوماشاری چر کین اولور راشقندر عورت اوزده اولدر
 یعنی چر کین عورت اوزده کوزل قوماشار راشقندر * فی الجمله بحکم ضرورت با ضرری عقد نکاحش
 بسند آورده اند که در آن تاریخ حکمی از سر ندیب رسید که دیده نایبانه روشن کردی فقیه
 را گفتند چرا دامت را علاج نکنی ترسم که پنا شود و دخترم را طلاق دهد * با حرف صله
 (حضر بر اعماه دیرل بونده حکمیدن مراد کالدرد) سر ندیب هند دیارنده بر یک اسمدر (محصول ترکیب)
 حاصل کلام امر ضرورتله دختر زشت روی بر اعماه عقد نکاح ایلدیلر روایت ایللردر که
 اول تار بونده سر ندیب طرفندن بر حکیم کمال کلدی ابرشیدیکه نایبالک کوزل بی روشن ایدر
 یعنی کوزلک کوزل بی اجاردی فقیه دیدیلر نیچون کوزلک که عیلاج ایلر سینه دیدی
 قور قارمکه پنا اوله و فرقه طلاق ویره * ع * شوی زن زشت روی نایبانه * شوی عورت اری
 از قه اضافی لامیه در (وزشت رویه پنایه (شوی مبتدا (نایبانه خبری (محصول مصرع)
 چر کین بوزلی عورتل اری نایبانه اولسوق بکدر که کوروب اندن اگر * حکایت * پادشاهی
 بحکم حقارت در طاعت در ویشان نظر کردی یکی از بیاں بفرست دریافت و گفت ای ملک
 عا درین دنیا بیجش از تو کسیریم و بعیش از تو خوشتر و بمرک برابر و بیایب بهتر (در طاعت
 در حرف صله در با معنایست (در ویشان اضافی نایبه (نظر کردی با حرف حکایه (در یافت
 اکلدی دیکندر (با حرف مصاحبت و با حرف ظرف (و بعیش عسکدر) (و بعیش باسیده بویه
 و بمرک (و بیایبانه بویه در (محصول ترکیب) بر پادشاه طاعت در ویشان حقارت کوزیله

نظر

نظر ایدردی درویشلرک بر بی حقارت ایله نظری اکلدی و دیدی ای ملک بز بوجهانده عسکر یله
 و با عسکر خصوصیه سندن اکسکر کز و عیش و صفاده سندن خوشتر و موند برابر
 و قیامده بیکرک * مشوی * اگر کشور کشای کامرانست و کردویش حاجتد ناست * کشور کشا
 وصف ترکیبی در مملکت آجی دیکدر و با حرف وحدت (کشور کاف عربک کسری و سکون
 شین و فتح و اوله اقلیم معنایست در) کامران ده وصف ترکیبی در (رایبندن مراد سورجی دیکدر
 (حاجتد مندمیک قحیه ادا ت فاعلدر بی معنایست (یعنی حاجتی دیکدر (نایبه اضافت
 اسم فاعلک مفعولت اضافتی قیلنددر (محصول بیت) (بویبت بیت آتی به مرهوندر) (اگر
 بر کشور کشا یعنی بر فاعل مملکت پادشاه کامران ایسه (یعنی مراد بجه بکنور سه واکرد و ویش بچاره
 نایبه حاجتی ایسه (یعنی محتاج نایبانه * در آن ساعت که خواهدان و آن مرد * نخواهند از جهان
 پیش از کفن رز * مرد بونده مصدر معنایست در (زیرا مضارع مقارندر (برده مصدر معنایست در
 (محصول بیت) اول ساعتده که در ویش و پادشاه اولسر در جهانده کفندن زیاده نسته
 ایلنسر در (یعنی قبره ایلد کگری بر کفندر فقط * جورخت از مملکت بر بست خواهی *
 کدایی بهرست از پادشاهی * مملکتدن مراد جهاندر (بر حرف تأکید) (بست بستن معنایست در
 قیاس خواهی بر بست ایدی ضرورت وزن و قافیه ایچون بواسطه از تکاب ایلدی (محصول بیت)
 چونکه دنیا ملکشدن اتواب آخرتی بغلبسر سینه یعنی آخرته نقل ایلک استه به سینه کدالی
 بکر کدر پادشاه لقند زیر پادشاهلرک نیجه در لو سوال و جوابی و نیجه در لو حسابی اولور اما
 کدالک بویچلین اولاز * ظاهر در ویش جامه زنده است و موی سترده و حقیقت آن دل زنده
 است و نفس مرده * زنده زای عجمله اسکی لباسده بستهلندر (موی سترده (مولانا خلیلی شیر وانی
 و مولانا) مصلح الدین لاری (و مولانا صوحی بدخشی اضافت نایبه ایله زنده به عطف ایلدیلر
 تقدیری) جامه موی سترده در یو کدن طوقان جامه دیکدر عبا و کبه کی مثلا (اما شراح
 وصف ترکیبی طوقاب جامه به عطف ایلدیلر و نیچر ددن کاب ایلدیلر (محصول ترکیب) درویشک
 ظاهری اسکی عالی ققانددر و یو کدن طوقمش جامه در (اما حقیقی بی زنده و نفسی مرده اولمقدن
 * قطعه * نه آنکه بر دعویش نشیند از خلق * و کر خلاف کندش بیچک بر خیزد * نه آنکه
 نر سابقدن مستلاد (یعنی ظاهر در ویش مذکور اولانددر (بویبتده ذکر ایلدیکری دکلدر
 بر بونک کی بر رده ظرفیت معنایست افاده ایدر (در دعوی نایبه دعوی قیوستده دیکدر اسلوب
 عجم دعوی ده و اولک کسر یله او ققدر (از خلق نشینده متعلقدر) (و با حرف تنکیر) (و کر واکردن
 مخفقد بونک برینه که کر یازانلر صحیح نسخنه مخالف یازدن غیری معناجهتی بر بونک اولور
 (کندش فعل مضارع جمع غائب و شین ضمیر اسم اشارتک مشارالیه راجعدر (بیچک با حرف صله
 بر خیزد فعل مضارع مفرد غائب فاعله یعنی قیام کوستره (محصول بیت) ظاهر در ویش
 اول دکلدر که خلقدن دعوی قیوستده او توره یعنی خلقدن تعاهد ایدوب دعوی در ویشک ایلله
 و اگر مزاجنه مخالف وضع ایلر سه جنک و جداله قیام کوستره حاصلی در ویش اول دکلدر که
 دعوی مرد ایدوب خلقک جفا سینه تحمل ایلله از خلقی عبارتی مصرع ثانی به قید ایدوب
 معنایست خلقدن بر نیجه کیمه اگر اکا مخالفت ایدر ل تحمل ایتوب جنک و خصوصیت ایتکه فاعله
 دین بیتک مراده ذره دکلی و اصل اولامش * اگر ز کوه فرو غلطد آسیاسکی * نه عارفست
 که از راه سنک بر خیزد * بونده که کر یازانلر و کر یازانلر صحیح نسخنه مخالف یازانلر
 (فرو برده آشاعه لقی معنایست افاده ایدر ادا ت اولی جائز ادا ت تا کید اولمقدن جائز غلطد
 فصل مضارع مفرد غائب بونده یو آله دیکدر اصل لغت نایبه در طاعتان بدل

رد شرح جیفا

رد شرح جیفا

رد شمع
رد شرح جیفا

اولشدر (تکه عربیده بعض پریده بدل اولور) (زیرا القارنده طایق قدر تکه سابقا
برقطعه ابله بیان اولشیدی) (اسیا سنک ترکیب مزجی در اصلنده سنک آسیا ابدی اضافله
(و با حرف وحدت) (راه سنک لامیه) (محصول بیت) (اگر طاعدن بر دگر من طاشی بوالنوریه
عارف دکلدر که اول کیمه که طاشک بولندن قالقه یعنی در ویشده تسلیم ورضا اولقدرد
کر کدر که هر تکه او کته کلورسه خدادن محض عطیه تنک کر کدر حاصلی قضایه رضا و پروب
توکل ابدوب طور مق کرک * طریق در ویشان ذکرست و شکر و خدمت و طاعت و ایثار
و قناعت و توحید و توکل و تسلیم و تحمل * ذکر کردن مراد دیکلکدن و کوکلکدن الله آدینی
دوشر مکرر (و شکر دن مراد ویردیکی نعمته شا کر اولوب شاکی اولما مقدر) (و خد متدن
مراد هر مؤمنک مهمامکن قوللورغن ایلکدر) (تکه حضرت بهاء الدین نقشبند قدس سره پیور مشدر
(طریق ماخذ مست) طاعت خدمت عطف تفسیری مقامنده در) (ایثار ما ملکی بکلدر
(قناعت قلیل ابله اکتفا ابدوب قسمته رضا ویرمکدر) (توحید خدای برکدر) (اولده اوج
قسمدر) (توحید افعال و صفات و ذاتدر) (مشایخک هر برنده اقوالی وار لکن بومقام استغیاسی دکل
توکل الله اعتماد ابدوب خلق الله کنه بقما مقدر) (بونده نیجه قول وار) (و تسلیم و اظهار
عبودیت) (تحمل دنیا آجین بود فو نوب یوزین و کوزین اکتفا مکرر * هر که بدین صفتها
موصوفست بحقیقت در ویشست اگر چه در قیاست اما هرزه کوی بی نماز و هوا پرست
هوس باز که روزها شب اید در بشد شهوت و شها پرور کند در خواب غفلت بخورد
هر چه در میان ایدو بگوید هر چه بر زبان ایدزند ستا اگر چه در عیاست * هر که تقدیری هر کس
که ایدی (بدین دال همزه دن مبدلدر) (صفتها صفتک جعیدر) (قبای اوکی احق قفتان
(هرزه کوی و صفت ترکیبدر) (هرزه زائد و باطل معنایه در) (بعض نسخنده) (هرزه کرد
دوشمش (بی نمازه اضافتی بیانیه) (و هوا پرست و صفت ترکیبدر هوا به طایبی) (یعنی اهل هوا
و هوس) (بازه اضافتی بیانیه در هوس اویشا دیجی) (یعنی اهل هوس) (که حرف رابط صفت
(روز هاروزک جعیدر اسلوب عجم ازده) (شهاده بویه در) (خواب غفلت بیانیه) (رند بونده
میایی و فاسق معنایه در) (محصول ترکیب) (هر کیمه که بوضو قدر حقیقتده
درویش در و لباس فاخرده ایسه ده اما هرزه کوی بی نماز و هوا پرست هوس باز که کونلری
کیجه به کتور لذت دنیا قیدنده یعنی ایام و اوقاتی شهوات دنیویه ده بکوره و کیمه رنجی
صبحا خواب غفلتده چقاره هر تکه اورتیه و او کته کله یه و هر تکه دله کله سو یایه رند
و فاسق عباد ایسه ده حاصلی درویشک عمه کوره در لباسه کوره دکل * قلمده *
ای در و نیت برهنه از تقوی * و ز برون جامه ریاداری * ای حرف ندا (منادی مصرعک
آخرنده تقدیر اولور) (دروندن مراد دلدر) (و تاضیر خطاب) (برهنه بانک ضعی و فحشیه و قبح
رایله و سکون هایله چلیق دیمکدر عربیان معنایه) (و زاصلنده و از در) (و او حرف حال) (بعض
نسخنده کز واقعدر) (پس که حرف رابط صفت اولور) (جامه زیلا لامیه در مجازا) (داری
طونار سین دیمکدر) (و آرقدن کاتدر) (محصول بیت) (ای درونی تقوادن چلیق اولان کیمه
یعنی قلبی زهد و تقوادن خالی اولان کیمه حال بو که طشه بدن جامه ریایک وارد یعنی ظاهری
ریا لباسیه بزهش سین * پرده هفت رک در مگذار * تو که در خانه بود یاد آری * پرده هفت
زنک بیانیه بدی رنگلی) (پرده دره اضافتی لامیه در) (مگذار فعل مضارع نهی مغرور مخاطب
قومه دیمکدر) (یعنی صافتمه) (بویا بانک ضعی و رانک کسریله بر در لوحصردر که قرغو
خامشدر اولور) (دیار عربنده و شرق مملکتده چوق اولور او جونا ولد بجمیون فقر استعمال

ایدر) (اول بر حصیر کی دیو شمرلر) (یعنی رومک و مصرک حصیری صکی) (بلکه
همان نخه کی دوشنور) (محصول بیت) (قبولک بدی رنگلی پرده سنی یعنی قیو که بدی رنگلی
پرده آسمه سن که او کده بویا بطور سین یعنی سنک خانت که اثواب و تقال و فراشدن خالی
اولوب فقر کدن بویا بد و شمه که محتاج سین قیو که بدی رنگلی چوخه دن و یاقاشدن دیکلمش
پرده صبار قدوب آسمه باطنی تقوادن خالی اولوب ظاهری ریا اتوایسه مزین اولان کیمه
ایجریسی اتوایدن و فراشدن خالی اولوب قیو سنه بدی رنگلی پرده اصلش خانه به تشبیه
ایلس بوینده در لفظی زائد طوق زائد سولش * حکایت منظومه * دیدم کل تازه چند
دسته * بر کتیدی از کیه بسته * کل تازه بیانیه (کنند کاف عجمک ضعی و نونک
سکونیه و بانک فحشیه قبه معنایه در عرب تعریب ایدوب اجنبده دیور جیک و بانک صمدل یله
(و با حرف وحدت) (از کیه بسته به متعلقدر) (از بونده یا معنایه در) (محصول بیت) (رقبه نک
اوزنده تازه اوله بغلی بر نیجه دسته تازه کل کوردم زو اعا دندر کستانده ایلک بولمنه
بر نوع اوزون اولوق اولور که کلاری انکله بند ایدرل پس از کیه عبارتتی کیده قید
ایدوب معنایه بر قاج دسته تازه کل کوردم اوتدن بر یغن اوزره بغلش یعنی بر مقدار کلی
بر مقدار کیه اوزره بغلش کوردم دین معنوه بغللی سوز سولش * کفتم چه بود کیه ناچیز
* نادر صف کل نشیند اونیر * چه بود عبارتنده استفهام تحقیری وار (یعنی نه شیدر کیه
ناچیز) (تا حرف تعلیل) (صف کل لامیه) (نیردخی دیمکدر اادات عطفدر) (محصول بیت)
حضرت شیخ بیور رنگلی اوله بغلی کور نیجه دیدم (بولک کی قضیه و قیو اولما ز بلکه
فرض و تخمین طریقله در) (یعنی دیدم کیه ناچیز) (یعنی لاشی کیه نه سنه در) (که اوده کل
صفنده اوتد) (یعنی کل ابله همیشین و مصاحب اوله) (حاصلی یا بان اونی کله مقارن اولسق
مناسب دکلدر مجموع بیتک معنایه نه فاشه به برارونه اعتباری وارد که لاشی و حقیر اوت که
اول کیه دخی کل صفنده اوتوره دین عجب استقامت طبعه مالک ایش که بویه خد ب
معنائصور ایلکه قادر در * بکریست کیه و کفت خاموش * صحبت نکند کرم فراموش *
با حرف تأکید (کریست فعل ماضی مفرد غائب) (کیه فاعلی کفت کریسته معطوف قدر
خاموش) (کفت و فعل امر مفرد شاطر ایشم اول دیمکدر) (صحبت مبتدا نکند کرم
مفعول اول) (و فراموش مفعول ثانیه) (محصول بیت) (حضرت شیخ بیور که کیه بدین
مذکور کلیاتی ایش نیجه اغلدی و زبان حال ابله دیدی ایشم اول مصاحبت کرم و احسانی
فراموش ایلر) (یعنی مصاحبت و مقارنت کرم و لطفی اوتنماز) (حاصلی کرم و احسان اقتضایدر
ایندی بنده کل ابله بر باغده اولدیغیز دند که بوقدر کرم و احسانه مظهر دوششم ایدی
صحبتی نکند مکلف مفعولتی و کرمی فاعلی اعتبار ایدر معنای مقصوده و اصل اولما مشر
مصراع ثانیک اهل کرم سابقه اولان مصاحبتی و دو مستلفی فراموش ایلر دین تصویر
معناده عجب متصرفدر * کریست جمال و رنگ و بوی * آخره کیه باغ اویم * آخر فارسیدر
تقریر و تاکید مقامنده استعمال ایدر (مصراع ثانی استفهام تقریری افاده ایدر) (کیه باغ
اضافکاری لامیه در) (محصول بیت) (کیه دیر که اگر بنم کل کی جمال و رنگ و بوی بوغیسه
کلک باغینک کیهی د کلیم مقدر و ایلیم ایدی صحبت کرمی و فراموش ایلر کس کلک بیانیه
صار لسم غریب دکلدر * من بنده حضرت کریم * پرورده نعمت قدیم * بنده حضرت
لامیه در) (و کریمه اضافتی بیانیه در) (پرورده نعمت قدیم لامیه در) (محصول بیت)
حضرت شیخ کل و کیه ذکرندن مقصودی تمثیلدر یعنی کنیدی کیه و حضرت کریمی

رد سروری

رد شعی

رد شعی

ردان سید علی و سروری
رد شعی

کل مقامته تزیلدر دیر که بن کریمک بنده سیم نعمت قدیمک پرورده سی یم یعنی خدا نک
 قولی ونعمتک پرورده سیم * کبری هنرم و کره نمند * لطفست امیدم از خدا آوند *
 (محصول بیت) اگر کیه کپی هنر ایسم و اگر کپی صاحب هنر ایسم خداوندن امیدم
 لطف واجساندر یعنی هر جالده مایوس دکلم * با آنکه بضاعتی ندارم * سرمایه طاعتی ندارم *
 بضاعت سرمایه (و یا حرف وحدت) و یا حرف تنکیر (سرمایه طاعت بیایه) و یا مذکور
 کپی (محصول بیت) آنک برله که بضاعتی بود قدر یعنی یا خصوص که بضاعتی مالک دکلم
 سرمایه طاعتی قادر دکلم که آنکه بر ثواب استرا ایدم مصراع ثانی مصراع اولی بیان ایدر
 * او چاره کار بنده داند * چون هیچ وسیلهش نماند * اومبتا (وداند خبری) چاره کار بنده
 لایمه در (وداندک مقدم مفعولی) (محصول بیت) اول خداوند بنده سنک ایستیک چاره سنی
 بلور یعنی ایشان در مان نه اولد یعنی اول خداوند بلور چونکه بنده نک هیچ بوجهله وسیله سی
 قابله یعنی هیچ شفیع اولد یعنی تقدیر جدد در مانی انک الله در * رسمست که مالکان تخریر
 * ازاد کنند بنده پیر * رسم عادت دیمکدر (که حرف بیان) مالکان تخریر اسم فاعلک مفعولنه
 اضافتدر (تخریر بونده ازادایک معنایه مصدر در فعل بیانندن حرایک معنایه) بنده پیر
 بیایه (و کندی مفعول اولی) و ازاد مفعول ثانیه (محصول بیت) عادتدر که قول ارادایک مالک
 اولانر قوجه قولی ازاد ایدر * ای بار خدای کیتی آرای * بر بنده پیر خود بخشای * ای حرف ندا
 بار خدا افندی دیمکدر تنکه انوری پیورد (بیت) عالم مجد که بر بار خدا بان ملکست) (مجددین
 آن بسرا بر ملککان) بار خدای افندی دیمکدر بوده انور یکدر (بیت) خواجه کل جهان
 آنکه خدایش کردست) (جاودان بر همه احرار جهان بار خدای) پس اصلنده باری ایدی
 یا ایله و یاسی ضرورت وزن ایچون حذف اولندی دین ظاهر در که بونی لفظ عربی ظن
 آیش خالق معنایه لیکن ظن فاسد ایش که بولفظ محمد (کیتی آرایه اضافتی بیایه در
 (کیتی آرای وصف ترکیبدر آرایندن جهان بزیمی دیمکدر) بر حرف استعلا (بنده پیر خود
 بیایه و لایمه در) (بخشای فعل امر مفرد مخاطب بخشایندن اسر که یعنی ترجم ایله دیمکدر
 (محصول بیت) ای کیتی بزیمی افندی یعنی ای عالمی مخلوقات و مصنوع عالمه مزین ایدی
 افندی کندی پیر قولکه ترجم ایله حاصلی پیر قولری ازادایک عادتدر بنده سنک پیر قولکم
 بنی جهنم عذابندن ازاد ایله * سعدی ره کعبه رضا کبر * ای مرد خدا ره خدا کبر * سعدی
 منادی حرف نداسی محذوف (ره کعبه رضا لایمه و بیایه در) کبر فعل امر مفرد مخاطب
 طوت دیمکدر (مرد خدا لایمه) (ره خداده بویه در ایکی معرعه یله ره لفظی کبر فعلک
 مفعولدر (محصول بیت) ای سعدی رضا کعبه سنک بولین طوت یعنی طریق رضایه
 سالک اول حاصلی رضا او زره اول ای مرد خدا خدا بولین طوت یعنی خدایه لایق بوله
 کیت که طریق انبیا و اولیادر * بد بخت کسی که سر بتابد * زین در که درد کر بتابد * بد بخت
 وصف ترکیبدر (کسی یا حرف وحدت) (سر بتابد مقدم مفعولدر) (زین در بتابد
 متعلقدر) (که حرف تعلیل) (در دیکر بیایه و لایمه ایکی اعتبار ایله و بتابد مقدم مفعولی
 (محصول بیت) بد بخت بر کیه در که باشی بوقودن جویره یعنی باب خدادن اعراض ایلیه
 زیرا غیر قیوی و یا غیر تنک قیوسی بولان حاصلی باب خدادن اعراض ایلیه بد بخت اولوب
 بر بایه دخی مالک اولانز تابد تابدندن مشتقدر باید بایندن اولد یعنی کپی تافتن و یافتندن
 مشتقدر دینلر خطا ایشلر * جنکایت * حکمی را رسیدند که از شجاعت و سخاوت کدام
 بهترست گفت آرا که سخاوت هست شجاعت حاجت نیست * (محصول ترکیب) بر حکیه

رد این سید علی

رد این سید علی و سروری

صوردیلر که

صوردیلر که شجاعت و سخاوتدن قنقیسی بکر کدر یعنی قنقیسی افضلدر جواب و ردیکه
 اول کیه نک که سخاوتی وار شجاعت حاجتی بوقدر * بیت * نوشتن بر کور بهرام کور *
 که دست کرم به زبازوی زور * نوشتن اصلنده نوشته است در ضرورت وزن ایچون
 حذف و ایصال اولدی پس هاء رسمیه همزه کایت ایدوب صحنه حکم ایدنر سهو ایشلر
 (کور کاف عجمک صحنه قبر دیمکدر) بهرام کور سابقا مقصیل بیان اولندی (که حرف
 بیان) دست کرم بیایه (بازوی زور لایمه در) (محصول بیت) بهرام کورق قبرنده یازلشدر که
 کرم ال بازوی زورندن یکدر یعنی کرم واحسان صادر اولان ال زور صادر اولان بازودن
 یکدر * قطعه * نماند حاتم طایی ولیک تا باید * نماند نام بلندش بیکوی مشهور * نماند
 قائمندی یعنی اولدی دیمکدر (حاتم حاء مهمله ایله اسم فاعل وزنی اوزره بر مشهور سنی عربک
 اسیمدر لیکن عجم تانک فحیله استعمال ایدر) (طایی طی قیله سنه منسوبدر خلاف قیاس اوزره
 (ولیک اذات اضراب) تا حرف انتهی) (یا حرف صله) (تا باید غایت ونهایت معنایه) (نام بلند
 بیایه) (شین ضمیر حاتم را جعدر) (یا حرف مصاحبت) (نیکو و اوکایت اولنور اما تلفظ اولنور
 ضرورت وزن ایچون یاء تائیه حرف مصدر در) (محصول بیت) حاتم طایی قائمادی اولدی اما
 ایدمک یعنی انقراض عالمه نک نام بلند ایلیکه مشهور قائمادی حاصلی آدی عالمه ایلیکه داستان
 قائمادی * زکوة مال بدر کن که فضله زرا * چو باغبان ببرد پیشتر دهد انکور * زکوة
 معروف قرآنه الف واو شکلنده یازیلور اما ساثر کابلرده کندی شکلنده کایت اوآنسه
 جائزدر (ماله اضافت لایمه در) (یا حرف صله در) (ونده طائره معنایه در مجازا) (که حرف
 تعلیل) (فضله زیاده به دیور) (و زرا تانک فتحی وزاء معجمه باغ جوغی) (و اذات مفعول) (چو
 حرف تعلیل) (باغبان باغ یکجیسی مراد باغه تیار ایدن کیمه در) (بیزد کسه مراد بودامقدر
 (انکور اوزم) (محصول بیت) مالک زکاتی طائره ایله یعنی مالکدن اخراج ایله زرا اصمه نک
 فضله سنی چونکه باغبان کسه یعنی بودایه اوزوی زیاده رک و پرر کسید یکدن تنکه مجرب
 قضیه در پس زکوة ظاهرا و صور تا نقصاندر اما حقیقتا زیاده در باغ جوغی کبی
 * باب سیوم در فضیلت قناعت * (قناعت مصدر در عی یا بندن مالک اولدینده راضی اولمقدیر
 (اما فتح یا بندن دیلمکدیر) تنکه دیور (العبد حران قناعت و الحر عبدان قناعت * حکایت * خواهند
 مغربی در صف بزازان حلبی گفت ای خداوندان نعمت اگر شمارا انصاف بودی و مارا قناعت
 رسم سوال از جهان برخاستی * خواهند مغربی بیایه (و یا حرف نسبت) (همزه بی وحدت ایچون
 طوتوب معنایه بر مغرب دیلمجیسی دین غریب مغربیک ایش (صف فایک تشدید یله صره
 معنایه در مراد دوکان صره سیدر) (بزازانه اضافت لایمه در) (حلبده بویه در) (حلب حایک
 و لامک فحیه لایله دیار عربده بر معمور و مشهور شهردر) (بزازان میالغده ایله اسم فاعلدر بر صاحبیلر
 دیمکدر) (مراد بر استاندر) (والف ونون اذات جعدر) (خداوندان نعمت یعنی اغنیا اصحاب نعمت
 دیمکدر اسم فاعلک مفعولنه اضافتدر) (شمارا را اذات تخصیص) (انصاف عدالت دیمکدر
 افعال یا بندن مصدر در) (رسم سوال لایمه در عادت سوال دیمکدر) (بودی و برخاستی یاری
 حرف حکایتدر) (محصول ترکیب) مغرب دیلمجیسی حلب بر جاری بازارنده سوبلردی ای نعمت
 اصحابی اغنیا اگر سزک انصافلر کوزا اولیدی یعنی زکوة و صدق فاکزی بغیر سوال ادا ایلشکر
 و رزمده و ردیکر که قناعت اولیدی دیلمجیک عادت و قانونی جهاندن قناعتی یعنی مرفوع اولیدی
 * قطعه * ای قناعت توانکرم کردان که و رای تو هیچ نعمت نیست * توانکر کردان فاعلدر
 بی معنایه توانکر غنی معنایه در میم معنی جهنده کردان فعلنه مقیددر ضمیر منصوب متصل

رد این سید علی و سروری

رد شعی

معناست گردان کاف بجمک فحمله فعل امر مفرد مخاطب در بونده نصیر معناسی افاده ایدر ضمیر مفعول اول و توانگر نانی بی غنی ایدر دیکدر (که حرف تعلیل ورااکاری دیکدر تویه اضافت لامیه در (محصول بیت) قناعت مجازا خطاب ایدوب بور ای قناعت بی غنی ایدر ز راستدن اونه واکاری هیچ نعمت بوقدر یعنی جیع نعمتک متعاسی سن سین * کج صبر اختیار لقمانست * هر کر اصبر نیست حکمت نیست * کج کاف عرب بک ضمه بوقدر که عرب زاویه در وکاف بجمک فحمله خزینه معناسه در بونده ایکبسته ده مساع وارسره اضافت بیایه در ویتدا (اختیار لقمان لامیه و خبر (محصول بیت) کج صبر یعنی صبر بوجاهتی ویا صبر خزینه سی لقمانک مختار بیدر یعنی حکیم مشرب کر کدر کج صبر اختیار ایدر (زراهر کبسته نک که صبری بوقدر حکمتی بوقدر (یعنی کج صبر مختار لقماندر (پس هر کس که انک مختار بی اختیار ایدر حکیم مشرب بیدر * حکایت * دوامیر زاده در مصر بود یکی علم اموخت و دیگری مال اندوخت آن علامه عصر شد و این عزیز مصر کنت پس این توانگر بچشم حقارت در فقیه نظر کردی و کفنی من سلطنت رسیدم و تو همچنان در مسکنت ماندی گفت ای برادر شکر نعمت باری تعالی بر منست که میراث پیغمبران یافتم یعنی علم و میراث فرعون و هامان یعنی ملک مصر * آموخت و انداخت بوا یکی فعلده قیاس یا حکایه ایدر اولی ایدی (بعض نسخه ده اندوختن صکره عاقبه الامر واقعدر (آن ام اشارتدر کاسب علم و این کاسب مال (علامه عصر لامیه در علامه مبالغه صیغه سیدر مذکره و دونه صفت اولور عصر زمانه دیر (عزیز مصر لامیه در (با حرف مصاحبت (خشم حقارت بیایه (در حرف صله) فقیه یعنی کاسب علم (فقیه برینه فقیر بازان متن صحیح مخالف یازمش (کردی و کفنی یازی حرف حکایه در (با حرف صله) سلطنت پادشاهله در (همچنان اولی کی دیکدر یعنی کس خلدن اول نیجه که مسکن ایدر به آنجلین مسکن سین دیکدر (مسکنت مصدر در (شکر نعمت مصدرک مفعولنه اضافتیدر و باری به اضافت لامیه در (باری عربیده خانی معناسه در (یعنی علم بوقدره صنفکدر میراث فرعون لامیه (هامان وزیر فرعوندر دیر که فرعونک ر بویته اول اقرار و اعتراف ایلین و دعوی الوهیتی تصدیق ایلین هاماندر (یعنی ملک مصر بوده شیخکدر (محصول ترکیب) مصرده ایکی بکرزاده وار ایدی بر بی کسب علم ایدردی و بر بی کسب مال عاقبت اول علامه عصر اولدی و بوعزیز مصر یعنی حاکم مصر پس بوغنی قدراش عالم قدراشه حقارت کوزله بقاردی و در ایدی بن سلطنته ایرشدن و سن اولی کی مسکنتده قالدک عالم دیدی ای قدراش خدانک شکر یعنی بنم او زریه در که انبیا میراتی بولدم که (العیاء و رثه لا ینبدر) و سن میراث فرعون و هامان که انلر بر زمان بوسلطنت سببیه دعوی الوهیت ایدر لدی * مشوی * من آن مورم که در پام بمالند * نه زبورم که از نیشم بنالند * (که حرف رابط صفت (در حرف ظرف (پایم میع معناده بمالند فعلنه مفید در ضمیر منصوب متصل معناسه (مالند فعل مضارع جمع غائب اوزلر دیکدر یعنی چکزل (زبور اری جنسته دیر (که حرف رابط صفت (نیش اول ایکته در که آری و غیر بیسی آنوکه صوفار نیش برینه دست بازان اولی و انسی بلزیمش با حرف تا کید (نالند فعل مضارع جمع غائب ایکلر دیکدر (محصول بیت) بن اول قرینجه بیکه بی ایافده چکزل یعنی اول حقیر مکه حقارعتدن بی بمال ایدر اول آری دکلم که نیشمدن ایکلر (یعنی اول مودی دکلم که منظوملر شدن فر باد و فغان ایدر * بجا خود شکر این نعمت کر آرم * که زور مردم ازاری ندارم * خود ادا ت تا کید (شکر این نعمت مصدرک مفعولنه اضافتیدر (کر آرم فعل مضارع متکلم و حده ادا ایدرم دیکدر بومعنا به اولان کر آرم زایله یازیلور پس ذال ایدر بازانلر بوا دای بلزلر ایمش * که حرف بیان نمعی

ملک برادر فقیه برادره اثر
یوسف علیه السلامه اقتفا
ایتدیم دیو جواب و پرش
اولسه ایدی رنگین دوشردی
لکن جهلته بناء اشو پاسخ
لطائف را سخنی تدارک
ایده مامسی ینه علمک شرفی
تنور ایدر لکن علم ایدر مال جمع
لولی زهی معادندر
للاطایع

رد این سید علی

پیان

بیان ایدر (زور مردم ازار مصدرک مفعولنه اضافتیدر مردم ازار وصف ترکیب مردم انجیدیدی دیکدر و یا حرف مصدر (ندارم طوعام (یعنی بنم بوقدر (محصول بیت) بونعمتک شکر بی فنده ادا ایدر یعنی ادا ایدر مردم انجیدیدی بیکل زورم بوقدر یعنی کبسه به جفا و ادا ایدر قادر اولدیم بر عظیم نعمتدر پس بونعمتک شکر بی فنده ادا ایدر بیلورم یعنی ایدر مزم * حکایت * در ویشی را شنیدم که در آتش فاقه مسوخت و خرقه بر خرقه می دوخت و تسلی خاطر خود بدین بیت می کرد * آتش فاقه بیایه فقر آتشی دیکدر (خرقه بونده پاره معناسه در اولکی خرقه برینه رقبه بازان باندن یازمش (مسوخت و میدوخت و میکرد حکایت حال ماضیلر در (تسلی فعل باندن مصدر در (خاطره اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتیدر (و خوده لامیه (محصول ترکیب) بر در ویشی ایشتم که فقر آتشی بباردی و پاره اوزره دیکردی یعنی بباردی و کندی خاطری بویته تسلی ایدردی * بیت * بنان خشک قناعت کیم و جامه دلق * که بار محنت خود به بار منت خلق * نان خشک بیایه جامه دلقده بویله (که حرف تعلیل (بار محنت خود بیایه و لامیه در (بار منت خلقده بویله در (محصول بیت) قوری انکله قناعت ایدر و یا ایدر لوم فعل مضارع و یا فعل امر اوله دخی فقر اخرقه سببه یعنی لباس فاخر استمز زرا کندی مختمز بوی بیکدر خلق متی بوکندن یعنی خلقک تقایس و لباسی همچون منت داری اولقدن محنت دار فقر و فقا اولی بیکدر * کسی گفتش چه نشینیکه فلان درین شهر طبع کریم دارد و کرم عیم میان بخدمت ازادگان بسته و بر در دلها نشسته اگر بر صورت حال تو مطلع کردد پاس خاطر عزیزان منت دارد گفت خاموشکه در نیستی مردن به که حاجت پیش کسی بردن که گفته اند * کسی یا حرف وحدت (گفتش شین ضمیر در ویشه راجعدر (که حرف تعلیل (فلان بونده شخص ذوی العقولدن کایددر (کرم عیم بیایه در کرم عام معناسه در (با حرف صله) خدمت ازادگان مصدرک مفعولنه اضافتیدر (در دلها لامیه در مجازا (صورت حال تو لامیه در (باس باء مجمله حفظ معناسه در (و خاطره اضافتی مصدرک مفعولنه در (وعزیزانه لامیه) خاموش فعل امر مفرد مخاطب ایسم اول دیکدر که حرف تعلیل (نیشی یا حرف مصدر در بوقلی دیکدر (که حرف تفضیلدر من معناسه حاصلی من تفضیلیه معناسه در (حاجت بردن مقدم مفعولدر (ویش طرف مکانی و کسی به اضافتی لامیه در (و یا حرف وحدت (محصول ترکیب) بر کبسه در ویشه دیدی نه او نورسنکه فلان کبسه یوشرده طبع کریم و کرم عیم صاحبدر ازاده ل یعنی ایولر خدمته بل بغلش اگر سنک صورت حالک مطلع اولورسه عزیزلر خاطر بی رعایت ایدر یعنی سن عزیزلر خاطر بی رعایت ایلکی جائنه منت یلور در ویش دیدی ایسم اول زرا بوقلقده اولک بیکدر کبسه اوکینه احتیاج ایلدوب عرض ایلکدن زرا بیکدر در * قطعه * هم رقبه بونده بیه معناسه در (دوختن مصدر در دیکم معناسه رقبه بر خواجکان نوشت * رقبه بونده بیه معناسه در (دوختن مصدر در دیکم معناسه (رقبه مقدم مفعولدر (الزام کج صبر مصدرک مفعولنه و بیایه اضافتیدر (الزام مصدر در افعال یلندن برسته بی برسته به یلندرمق بونده مراد کج صبری نفسته لازم ایلکدر و یا کج صبر ملازم اولقدن صبر کج اضافتی استعاره طریقیله در زرا صبرک بوجنی اولماز نهایی معناسه در دین مقامه مناسب سو یلماش زرا اعتیاق قوجقدر که عجم در اغوشله تغییر ایدر اول ایسه التزامک معناسه در التزامک دکل (کرم من تفضیلیه معناسه در بعض نسخه ده کز برسته از واقعدرا صح بویله اولقدن اگر چه که اکثر نسخه ده کز واقعدر (بهرجامه لامیه (رقبه بونده کاغذ پاره سیدر که انده حسب حال و یا عرض حال یازوب اکا بره صوزلر (بر خواجکان

ردشعی

ردشعی

رد سروری

رد سروری و شعی

لامیه در اکابر فائده دیکدر (نوشت بونده نوشتن معناسنه در (محصول بیت) بجه بجه اوزره
 دیک و نفسه صبر یوجفی لازم ایلك بکدر جامه ایچون اکابر فائده رقعہ و عرض حال یازمقدن
 یعنی عالی لباس کیوب بر یوجفده صبر ایدوب اوتورمق خواجه ره لباس ایچون عرض حال
 یازمقدن افضل واجرا در * حقا که باعقوبت دوزخ برابرست * رفتن بیای مردی همسایه
 در بهشت * حقا بولفظی عرب قسمده استعمال ایدر حرف نفی ایله مثلاً حقا لایک دیر
 اما بجم صدق مقانده استعمال ایدر حقیقت حال و حقیقت امر دیکچک برده قسم معناسیده
 مراد اولسه تحمیلی وار (که حرف بیان) یا حرف مصاحبت (عقوبت شکجه معناسنه در
 دوزخه اضافت لامیه) یا حرف مصاحبت (پای مرد اصطلاحانده شفع و نفع معناسنه در
 تنکه بوستانده یور مشدر (بیت) یکی گفتش ای مجلس آزای مرد) (که بود اندرین مجلس
 پای مرد) یا مصدری لاحق اولفله شفاعت معناسی افاده ایدر تنکه اسانی دیوانده واقعدر
 (بیت) خود ککرده ایم کار لسانی درست و راست) (از غیر پای مردی همت ندیده ایم)
 پس بونده پای مرد و پای مر دم یازانار مذکور اصطلاحه واصل اولماشیر (همسایه به
 اضافت لامیه در) (در حرف صله در با معناسنه) (محصول بیت) حقیقت حال که جهنم عذایسه
 برابر در قوشی شفاعتیه و معاونتیه جته کتمک یعنی غیر بارک عون و عنایتیه حضوره و ذوقه
 واصل اولق جهنم عذایسه مقارن اولمقدر * حکایت * یکی از ملوک عجم طیبی حاذق بخدمت
 مصطفی علیه الصلوٰۃ والسلام فرستاد سالی چند در دیار عرب بود کسی بجزئی پیش او آمد و معالجتی
 نوزی در خواست روزی پیش سید الانبیاء علیه الصلوٰۃ والسلام آمد و کله کرد که مرابری معالجت
 اصحاب فرستاده اند و درین مدت هیچکس بمن التفات نکرد تا خدمتی که برین بنده معینست
 بجای آرم رسول علیه الصلوٰۃ والسلام فرمود که این طایفه را طریقیست که تا اشتها غالب نشود چیزی
 نخورند و هنوز که اشتها باقی باشد دست از طعام بازدارند حکیم گفت اینست موجب تندرستی
 پس زمین خدمت بپوسید و رفت * حاذق ماهر دیکدر (کسی یا حرف وحدت) یا حرف
 مصاحبت (تجربتی یا حرف وحدت و تائیکر) معالجتی یاسیده بوله در (در خواست در حرف
 تائیکد) روزی یا حرف وحدت (کله کاف بجمک کسر یله شکایت معناسنه در) مرابی دیکدر
 (برآی معالجت اصحاب) (برآی یاه اصلیه ایله ادات تعلیل معالجه به اضافتی لامیه در) و احتیاجه
 مصدرک مقولنه اضافتیه در (درین مدت یعنی بوقدر زمانده که بونده اوتور دم) (هیچکس
 هیچ کیمه دیکدر) تا حرف تعلیل (خدمتی یا حرف وحدت) (بجای آرم برینه کنورم یعنی
 ادالیم دیکدر) (طریقیست یعنی قاعده) یا حرف وحدت (که تا حرف توقیت مادام معناسنه
 (و هنوز که بو که حرفی هنوز دن صکره یاز میوب باشد دن صکره بازان محاسبه یازممش
 بازدارند لغتده کروچکرل دیکدر اما مراد ترک اکل ایدرل دیکدر متون قدیمده برآزنده
 دوشمش بازدارند بدلی پس برارند دینه اعتراض ایلین کنندی معترض واقعدر زیر ایکی
 ادادن مقصود برز (موجب جیمک کسر یله سبب دیکدر) تندرستی به اضافت لامیه در (و یا
 حرف مصدر) بازدارندک معناسنی کرو طوئارل دین معناسی کرو طوئمش (محصول ترکیب)
 بجم بادشاهلرندن بریمی بر حاذق طیب حضرت پیغمبر علیه الصلوٰۃ والسلام خدمتده
 ارسال ایلدی بر نیچه ییل دیار عربده اولدی کیمه تجربه طریقیله اوکته کلدی یعنی اصحابدن
 لیمه بونی تجربه ایلدیکه بونک بوفتده بر حذاقی وارمیدر دیو و بوندن بر معالجه طلب
 ایلدی بر کون حضرت سرور کائنات علیه الصلوٰۃ والسلام فائده کلدی و شکایت ایلدیکه
 فی معالجه اصحاب ایچون ارسال ایلدیلر و بوقدر مدت که دیار عربده اولدم هیچ کیمه بکا

رد ابن سید علی
 و سروری

رد شعی
 و سروری

التفات ایلدی تا بر خدمت که بو بنده ک اوزرینه تعیین اولمشدر ادا ایلیم حضرت علیه الصلوٰۃ والسلام
 یور دیکه بوطائفه اصحابک بر قانونلری وار در مادامکه اشتها لری غالب اولیه بر نسته یزیر
 والا ن اشتها لری باقی ایکن اللربن طعامدن چکرل حکیم دیدی صحت و تندرستیکه سبب
 بو معنادرندن صکره زمین خدمتی اوبدی و کندی * مشوی * سخن آنکه کند حکیم آغاز *
 باسرانکشت سوی لیمه دراز * سخن کنندک مفعول اولی (آغاز ابتدا دیکدر و مفعول ثانیه
 یا حرف عطفدر او و ام معناسنه) انکشت بر مقدر امام ادا در مجاز مرسل طریقیله (سرانکشت
 بر مق اوچی دیکدر بونک کیلر اضافتیه ده اوقو نور وزن تحمل ایلدی بیکر بده سرانکشت کنندک
 مفعول اولی) و سوی لیمه و مفعول ثانیه در (و دراز نالی) (دراز دالک فنی و کسر یله
 اوزون دیکدر) (محصول بیت) بوییت لف و نشر طریقیله مابعدنه مرهوندر یور که
 حکیم سوزه اولوقت ابتدا ایدر یعنی سوز سوزیکه اولوقت باشلر یالقمه جائنه بر مین اولوقت
 اوزادر یعنی طعام اکل ایلمکه اول جینه ابتدا ایدر * که زنا گفتش خلل زائد * یازنا خوردنش
 بجان اید * که حرف بیان (تا گفتن سر بلامک) و شین ضمیر حکیمه را جعدر (خلل بونده ضرر
 معناسنه در) زائد فعل مضارع مفرد غائب (بونده طوغه دیکدر) (زاید ندن یعنی صادر اوله
 یا حرف عطف (ناخوردن بعامک) (شین نه حکیمه را جعدر) یا حرف صله جائه کلکدن مراد
 مخمضه قریب اوله دیکدر) (محصول بیت) حکیم سوزه شول دمه ابتدا ایلر که سوزیلا مکدن
 ضرر مترتب اوله و بیکه الین اولوقت اوزادر که بیجا مکدن مضطرب اوله یعنی مخمضه به
 قریب اوله * لاجرم حکمش بود گفتار * خوردنش تندرستی اربار * لاجرم لاشک و لاشبهه
 دیکدر (حکمش شین معناده) گفتار معقد در (گفتارش حکمت بود دیک اولور مبتدا و خبر
 طریقیله) خوردنش مبتدا (ارد فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتیه) خوردنه راجع
 ضمیر در (و تندرستی مفعول اولی و بار ثانیه) (وجه فعلیه خبر مبتدا در) بار حاصل و نتیجه
 معناسنه در (محصول بیت) حکیم مذکور کی اید تجره شک یوق که گفتاری حکمت اولور
 و بجه سی تندرستکی حاصل و نتیجه کنور یعنی کلای محض حکمت و طعام اکل ایلمه سی
 محض صحت اولور * حکایت * یکی توبه بسیار کردی و باز بشکستی تا یکی از مشایخ بدو گفت
 چنین می دارم که بسیار خوردن عادت داری و قید نفس را از موی باریکترست یعنی توبه و نفس
 راجحین که تومی پروری و تجیر بکسلاند و ایدر وزی که تر ایدر * یکی مبتدا (توبه کردیشک
 مفعول اولی) و بسیار ثانیه (وجه فعلیه خبر مبتدا در) (وجه اسمیه مستانقه در) (توبه
 بسیاره اضافت ایدنلری وجه ایلملر) و باز شکستی تقدیری (توبه را باز شکستیدر) (باز حرف
 حکایه در) تا جازدر که حرف انتها اوله (ال معناسنه) (و جازدر که حرف تعلیل اوله
 (قید نفس لامیه در نفسک یاغی دیکدر) باریک (بای عربی و رانک کسر یله ایجه دیکدر
 (و زاد آت تفضیل انجیرک دیکدر یعنی توبه حضرت شیخک مذکور شکک قید نفس قولی
 تفسیریدر) و نفس را چنین که تومی پروری و او حرف خال (نفس می پرورینک مقدم مفعولدر
 (و را ادات مفعول) پروری فعل مضارع مفرد مخاطب (پروریدندن) (زنجیر موی متاسبتیه
 مذکوردر) بکسلاند یا حرف تائیکد (کسلاند کاف بجمک ضعی و سینک فحیه فعل مضارع
 مفرد غائبدر) کسلیدندن قرار دیکدر (و آید فعل مضارع مفرد غائبدر ایدندن و فاعلی
 (روزدر یا کون کونر) یعنی بر کون اولور) (که حرف بیان) و یا حرف صفت تراستی دیکدر
 (یا حرف تائیکد) (در دالک فنی و کسر یله) (وزانک فحیه فعل مضارع مفرد غائبدر در بدندن
 (محصول ترکیب) بر کیمه چوق توبه ایدردی و بجه صبردی حتی مشایخک بری کاددی شویله

رد سروری و شعی

اکرم که چشوق يك عادت کبر حال بو که نفس قید که توبه در قیلدن انحر که ر و نفی
 شونجین که سن بسار سن زنجیر قرار و بر کون واقع اولور که سنی بر تار * بیت * یکی بجه کرک
 می پرورید * چو پرورده شد خواجه را پرورید * بجه بای عربی و جیم عجمیه انیکه دیرل
 یوری به ده تشدید ضرورت وزن همچون گشتدر (کر که اضافی لامیه در) می پرورید حکایت
 حال ماضیدر یسار دی دیکدر (چو حرف تعلیل (پرورده شد بسندی دیکدر زیرا اسم مفعول
 انلرده افعال عامه يك پرله مقید اولغندر گاه اولور که قید حذف اولور قرینه قائم اولدیغی پرده
 (پس بسندش اولدی دینار بو تحقیقن اکاد کل ایش (خواجه دن مراد صاحبدر (ورا
 (ادآت مفعول (و حرف تا کید (درید فعل ماضی مغر غائب یرتدی دیکدر (محصول بیت)
 بر کیمیه قور اینکی یسار دی یعنی تریسه ایدردی چونکه تمام بسندی یعنی بویو دی صاحبی
 یرتدی یعنی هلاک ایلدی * حکایت * در سیرت ارد شیر با بکان آمده است * معلوم اوله که
 شاهنا مده مسطور اولان ارد شیر ایکیدر (برسی ارد شیرین اسفند یار بن کستاب شاه که
 اسفند یار رو بین تن دیکله مشهور در (رسیده ارد شیرین ساسندر که بابکان قزی اوغلیدر
 (زیرا بابکان قزی ساسانه و یردی (وارد شیراندن متولد اولدی (امدی بابکان قید احتراز یرد
 ارد شیرین اسفند یار دن که ارد شیرین بابکا یک یدنجی جد اعلا سیدر (بوده معلوم
 اوله که حضرت سید الانبیا اول بر پاد شاهک فوتشدن صکره وارت سلطنتی فالسه
 سا سانیلردن بریسی الوب پادشاه ایدر دی امام عمر رضی الله عنه خلافتنه دك حال بویه ایلدی
 انذن صکره بو قانون مرفوع اولدی فاحفظ * که حکیم عرب رارسید که روزی چه مایه طعام
 باید خورد گفت صد درم سنک کفایت می کند گفت این قدر چه قوت دهد گفت هذا
 المقدار بحملک و ما زاد علی ذلک فانت حامله یعنی این قدر برابر ای همی دارد و هر چه
 برین زیادت کنی تو حامل آتی * بابکانده بابک ده ارد و ان نام پادشاهک بکار بندن
 برینک اسمیدر (پس بابکانی جمع ظن ایلین اصل قصه بلز ایش (حکیم لفظی یاه وحدتله
 ابراد ایلین جمع نسخله مخالف یازدیغندن غیری معناسی بوقدر (روزی یعنی هر روز (مایه بونده
 مقدار معناسنه در (درم درم معناسنه در (صد درم سنک یوز درم طاش وزنی دیکدر
 (قدر فافک و دالک ففحه ایله وسکون دالله بر معنایه در (یعنی مقدار معناسنه در (هذا اسم اشارت
 محلامر فوع مبتداء (المقدار لفظا مرفوع نعتی و یا عطف بیانی (بحملک فعل مضارع مغر
 مذکر غائب فاعلی هذایه راجع تحتند ضمیر (وکاف ضمیر منصوب متصل مفعولی (و جله فعلیه محلا
 مرفوع خبر مبتداء (و جله اسمیه نك اعرابدن محلی بوقی جله مستأ نفه (واو حرف عطف
 ما الذی معناسنه اسم موصول محلامر فوع مبتداء (زاد فعل ماضی مغر مذکر غائب فاعلی تحتند
 مایه راجع ضمیر (علی ذلک جار مع المجرور زادیه متعلقدر جله فعلیه اعرابدن محلی بوقی صله سیدر
 مانک (فانت فامبتدا اسم موصول اولدیغی چون خبره داخل اولشد (انت ضمیر مرفوع منفصل
 محلامر فوع مبتداء (حامل لفظا مرفوع خبر ضمیر محلا مجرور مضاف الیه جله اسمیه محلامر فوع
 خبر مبتداء اولدر که اسم موصولدر (و جله نك اعرابدن محلی بوقی معطوفدر جله اولی به
 حضرت شیخ بو عربی ترکیبی شرح ایدوب بیورر (یعنی این قدر بو مقدار دیکدر (همی
 ها حرف تا کید (زیادت معلوم اوله که مصادر او اخرنده واقع اولان تازی عرب کرد یازار
 واکا تاه مربوطه دیرل (اما عجم گاه هاء رسمی شکلنده یازار و او قور (وگاه اوزون یازوب تا و قور
 دولت و سعادت تازی کی و بوتایه تاه مطوله دیرل فاحفظ (حال ان اسم فاعلک مفعولنه اضافیدر
 و یا ضمیر خطاب (محصول ترکیب) ارد شیرین بابکانک اخلاق و اطوارنده وارد اولشد

درس روزی و شعی

ردشعی
ردشعی

مطل

یعنی

یعنی انک طریقتده مذکوردر که عرب حکیمیه صور دیکه کونده نمقدار طعام یک کرک حکیم دیدی
 یوزدر هم طاش آخری کفایت ایدر ارد شیر دیدی بوقدر نه قوت و یرر یعنی بدنه بو مقدار بیزی
 حکیم دیدی بو مقدار سنی کوزر و بو مقدار دن زیاده بی سن کتور سین یعنی بو مقدار طعام سنی
 ایاق اوزره طونار حاصلی قیام بدنه کافیدر و هر نه که بو مقدار اوزره زیاده ایدر سک سن انک
 حالی سین دیکدر * بیت * خوردن برای زیستن و ذکر کردنست * نومعتقد که زیستن از بهر
 خوردنست * خوردن مبتدا مابعدی خبری (برای ادات تعلیل (زیستنه اضافی لامیه در (و ذکر
 کردنک) مقدم مفعولدر (توبه مبتدا (معتقد خبری افعال بایندن اسم فاعلدر (که حرف بیان
 (زیستن مصدر در دیرلک معناسنه (بهر ادات تعلیل (خوردنه اضافی لامیه در (محصول بیت)
 (یک کرک حیانه اولوب ذکر حق مفعول اولوب ایچوندر سن ایسه معتقد سین که حیانه اولوب
 یک یک ایچوندر (یعنی صاغ اولوب طعام اکل انک ایچون اوله * حکایت * دودر ویش خراسانی
 ملازم صحبت یکد یکر سیاحت کردندی یکی ضعیف بود که بهر دوشب افطار کردی و آن دیگر
 قوی که روزی سه بار خوردی قضا را بر در شهری بنهت جاسوسی گرفتار آمدند بهر دورا
 بخانه کردند و درش بکل بر آوردند بعد از دو هفته معلوم شد که بی گاهند در بکشاند قوی را
 دیدند مرده و ضعیف جان سلامت برده درین عجب بماندند حکیمی گفت خلاف این عجب بودی که
 ان یکی بسیار خوار بود طاقت بی نوابی نداشت هلاک شد و ان دیگر خویشن دار بود بر عادت خود
 صبر کرد و سلامت بماند * خراسانی با حرف نسبت (ملازم صحبت اسم فاعلک مصدره اضافیدر
 ملازم) اولنده که حرفی زیاده ایلین زائد ایش (ویکد یکره مصدرک مفعولنه در (سیاحت
 سنک کسریله مصدر در ساح یسیح دن (یعنی ضرب باینک اجوف یایسندن کتک دیکدر
 ذهاب معناسنه (کردندی با حرف حکایه (بهر با حرف ظرف (و هر ادات محسن (افطار
 لفته صومی ایچندر (اما بونده مطلق اکل مراد در (فطاری یاه وحدتله ابراد ایلین زائد ایش
 کردی (با حرف حکایه در (قوی دن صکره بر بود مقدر در که حرف تعلیل (روز بونده خوردنک
 ظرفیدر و یا حرف وحدت سه بار اوج کره دیکدر خوردی با حرف حکایه قضا را نا کهای
 دیکدر بعض نسخله ده اتفاقا دوشمشدر (در شهری لامیه و یا حرف وحدت (با حرف مصاحبت
 سیبیتی متضمن (نمت جاسوسی لامیه (و یا حرف مصدر (بخانه بعض نسخله ده در خانه دوشمش
 (در حرف صله در با معناسنه و یا حرف وحدت (و همزه حرف توسل بر خانه یاه ایلدیله (یعنی
 حبس ایلدیله (درش ضمیر خانیه راجعدر (با حرف مصاحبت (بکل بر آوردند با الحقیله یایدیلر
 یعنی دیوار آوردیلر بو معنایه حرفیه مستعملدر (پس در حرفیه یازانلر بو استعمالدن آگاه دکل ایملر
 (عجب بودی (که حرف تعلیل (بسیار خوار وصف ترکیبی در چوق بیعی معناسنه (طاقت بی نوابی
 مصدرک مفعولنه اضافیدر (نوابونده التزاما آرق معناسنه در توانک لفتلرده مذکور اولان
 مفار بی بونده جمع ایدوب محمله مناسب و ملائمی تعیین ایلوب نوابی زاد الیه تفسیر اینه نه
 اعتراض ایدن کندی معترض اولشد یاسی حرف مصدر در (خویشن دار وصف ترکیبی در
 کندی حفظ ایدیچی یعنی بهر کار که طعام اکل ایلکله زیاده تقید ایلر دی بلکه احتما اوزره
 اولوزدی سلامت با حرف ظرف و یا حرف مصاحبت (محصول ترکیب) ایکی خراسان درویشی یری
 برینک صحبته ملازم اولوب سیاحت ایدر دی یعنی متحد اولوب عالم سیرین ایدر دی بریسی
 ضعیف ایدیکه ایکی کیمیه به رافطار ایدردی و اول بریسی قوی ایدیکه کونده اوج کر یک
 یردی نا کهای بر شهرک قبوسنده جاسوسلق تمهیله گرفتار اولدیله ایلر ایلر یاه بر خانه یه حبس
 ایدوب قبوسنی دیوار ایلدیله یعنی طاشله و یا کر بیج ایله اوردیلر ایکی هفته دن صکره معلوم

ردشعی

ردشعی

رد این سید علی و سروری

درس روزی

اولد بیکه بی کاهل در قوی بی اجد یار قوی بی کور دیار که اولش وضعیف جاتی سلامت
 ایلنش یعنی اولنکدن خلاص بولش خلق بو خصوصه عجبه قالدیلر یعنی نجیب ایلدی
 بر حکیم انده حاضر بولوب دیدی بونک خلاقی عجب ایدی یعنی ضعیف اولوب قوی سالم
 قاله زیرا اول بریسی اکول ایدی که کونده اوچ کره بردی پس اچله طاق کسور مدی
 هلاک اولدی واول بریسی کنسیدی اکل وشریدن حفظ ایدوب پهر ایدردی پس عادی
 اوزره آچله صبر ایلدی و سلامتله قالدی * قطعه * چو کم خوردن طبیعت شد کسی را *
 چو سختی پیش اید سهل کرد * طبیعت بونده عادت و خوی معناسنه در (سختی یا
 مصدر به اید شدت معناسنه در) سهل اسان معناسنه در (محصول بیت) چونکه بر کیمیه
 از بیک عادت و خوی اولدی یعنی چوق بیک عادت یا مکه معناد اولدی او کسه شدت کلمه
 اسان طونار یعنی بر نیجه کون طعام بولسه و یا مدت مدید حبس اولسه مذکور لکی چوق
 زجت چکمر * و کرتن پرورست اندر فراخی * چونکی بیند از سختی میرد * تن پرور و صفت کیدر
 تن بسلیجی (یعنی چوق بیجی) فراخ بیک معناسنه در یعنی واسع (و یا حرف مصدر و سعت
 دیمکدر) تنکی نقیض فراخیدر (محصول بیت) واکر بر کیمیه و سعت و بولقد تن پرور و اواب
 اکول و بیکه بی صبر و بی اختیار اولورسه چونکه طارلق و مضایقه کوره آجلق شدنن یعنی
 تخم صند اولور * حکایت * یکی از حکما پسرش را نهی کرد از بسیار خوردن که سیری
 مرد در آنچور دارد گفت ای پدر کرسکی بکش نشیند که ظرفان گفته اند بسیری مردن
 به که کرسکی بدن گفت اندازه نکه دار که قال الله تعالی کلاوا و اشربوا ولا تسرفوا * سیری
 (یا حرف مصدر) رنجور مریض دیمکدر (کرسنه کاف عجمک ضمی و رانک کسری و سینک
 سکونیه اچ دیمکدر که هر سیده جوغان دیور) و کاف هاء رسمیدن بدلدر (و یا حرف
 مصدر) یا حرف مصاحب (سیر سبک کسری و یا مجهول ایل طوق دیمکدر که عرب
 شعبان دیور) یا حرف مصدر) به یک که حرف تفضیل (اندازه مقدار) نکه دار حفظ ایل کلاوا کافک
 و لامک ضممه نریه فعل امر جمع مذکر مخاطب نصر باینک مهور الفاسدن اکل ایلک یعنی
 بیک (و اشربوا و او حرف عطفا) اشربو فعل امر جمع مذکر مخاطب علم بایندن ایچکن دیمکدر
 (و لاتسرفوا فعل نهی جمع مذکر مخاطب افعال بایندن امیر اف ایلک) یعنی بیهوده و ایچده
 حددن نجوا و زایلک دیمکدر (محصول ترکیب) حکم ایدن بریسی اوغلی چوق بیکدن نهی
 ایلدی که طوقلق شخصی مریض طور یعنی مریض ایدر اوغل دیدی ای یا با آجلق اولدر
 حاصلی طوقلقدن ادم مریض اولور اما اچلقدن اولور ایستما مشیمین که ظرفیاز دیمکدر
 طوقلقه اولمک یکدر آجلق چکمدن باباسی دیدی ای اوغل اندازه کی رعایت ایله یعنی نه فتی
 طوق اول که امتلا اولوب مریض اوله سین نه فتی اچ که مخمسه و اروب هلاک اوله سین زیرا
 خدا قوللرینه پیور مشدر بیک و ایچک اما اسراف ایلک یعنی خدا اعتدالی رعایت ایدوب حد دن
 تجاوز ایلک دیمکدر * بیت * نه چندان بخور کرد هانت بر آید * نه چندان که از ضعف جانت
 و آید * نه حرف نفی (معاده بخور امر به مقید نهی معناسنه چندان بخور تقدیرنده در) کز
 که حرف بیان (و یا حرف تعلیل) مصراع نایبده چند ایدن مکره و فعل تقدیر اولور
 (تقدیری چندان کرسنه باش دیمکدر) که حرف تعلیل (محصول بیت) اولقدن چوق بیه
 که اغیر کدن حیفه یعنی استغراغه محتاج اوله سین اولقدن دخی اچلق چکمه که ضعفدن جانک
 حیفه یعنی حالت مخمسه به و ارمق مقداری اچ اوله حاصلی آیت کریمه ایل عامل اولنکه شاعر دیور
 (بیت) کرچه خدا گفت کلاوا و اشربوا (در عقبش گفت و لاتسرفوا) براینک معناسنی یوقاری

کله دیمکله تعبیر ایلین استعمالدن خبر دارد کل ایش * قطعه * یا ان که در وجود طعامست
 حظ نفس * رنج آورد طعام که پیش ارفرد بود * طعام مبتدا (وسین و نامعاده نفس قید در
) و حظ نفس لامیه و خبر مبتدا (رنج آوردن مقدم مفعولیدر) و طعام فاعلی (که حرف رابط
 صفت) پیش باء عزینک کسریله زیاده معناسنه در (قدر قافک و دالک فتحه لریله مقدار
 معناسنه در) محصول بیت) آنک بریله که یعنی بویله ایکن حاصلی وجود حیوانده طعام
 اگر چه کسه حظ نفسدر یعنی حظ نفس ایکن طعام مرض ابرات ایدر چونکه مقدار دن
 زیاده اوله حاصلی طعام بدنه نافع ایکن خدا اعتدال دن زیاده اولنجه مریض کتور * کر کلشکر
 خوری بتکلف زبان کنسد * ورنان خشک دیر خوری کلشکر بود * کلشکر (و کل باشکر
) و کلشکر شکرله کل مریاسنه در (امتلا به نافعدر) زیرا مسهلدر (تکلفدن مراد طوقلقدر
) نان خشک بیانیه در قوری ایلک دیمکدر یعنی قفسر (در کچ دیمکدر بونده آچلقدن کلا بیدر
) محصول بیت) اگر طوقله کلشکر بر سک نافع محض ایکن زبان ایدر زیرا امتلا ایدر اگر چه
 بر مقدار شکمه مکله اسهال ایدر اما قفسر قوری نمکی اچله یسک فائده ده کلشکر حکمن
 و پرر حاصلی طوقله بیک بیک ضرر محضدر اما اچله اعتدال الله بیک نفع محضدر * حکایت *
 رنجور را گفت دلت چه میخواهد گفت آنچه دلم هیچ خبر آمد * بعض نسخه ده (ان که
 دلم چیزی نه خواهد مال بر در) محصول ترکیب) بر مریضه دیدیلر کو کلک نه استر دیدی
 کو کلک هیچ نشنه استمد و کن استر یعنی کو کلک هیچ نشنه به طاب و راغب اولدی یعنی استر
 حاصلی کو کلک نشنه استمه چکن استر * بیت * معده چور کنت شکم دود خواست
 * سودن آذر همه اسباب راست * معده بیک کسری و عینک سکونیه (و بیک فتی
 و عینک کسریله ایکیسیده بر معنایه لغندر) عریده (حیوان جنبستک شیر دان مقامنده در
 انساننده) شکم معطوفدر معده به (و او عاطفه سز اولسنی نجو زیادوب معنی سنی چونکه شکم
 طعامله طولدی معده به در ذالقندی (یعنی مریض حاصل اولدی دین نزدیک معنی و پر مده
 بی نظیردر) در مبتدا) و خاصت خبری درد قانقدی (یعنی ظاهر و هویدا اولدی) سود
 مبتدا فائده دیمکدر (ندارد فعل نفی مستقبل طوتماز) یعنی ایاز دیمکدر خبر مبتدا در (همه
 ادات تا کید جمع کنی) اسباب راست بیانیه (اسباب نداردک فاعلیدر) راستدن مراد صحتدر
 (یعنی صحیح اسباب) یعنی تجربه صحیح ایله مجرب اسباب مری اداسباب معالجه در اسباب
 معاش دین بیتک فحواسنه ذره چه واصل اولماش (غرابت بونده در که تجربه صحیح ایله
 مجرب اولان معالجه نفع ایلر دینستک کلامنه اعتراض ایلش کسه مقامه مناسب دکل دیو
) اما کندی مغرض اولدیغدن خبر دارد کل غنی الله عنه (مصراع ثانی بر مقدار کلام اقتضا
 ایدر و یا برس لغتبی (محصول بیت) معده ایله شکم که ممثلی اولدی در دورنج هویدا و ظاهر
 اولدی بویله اولنجه نفع ایلر جمع معالجات صحیح و جازدر که درد خاست بجه سنک اوانده
 بر حرف عطف تقدیر اولنه پس مصراع ثانی بر مقدار محتاج اولماز بر تقدیر چه معنی معده ایله
 شکم که ممثلی اولدی و در دورنج حاصل اولدی جمع معالجات صحیح ایله صحت بدیر اولماز
 حضرت شیخک پیور دینی ما لغه طریقه در و الا علاج که صحیح اوله الیه مریض
 دفع ایدر حاصلی نافع اولور * حکایت * قضای رادر شهر واسط بر صوفیان در می چند
 کر دامده بود هر روز مطالت کردی و سخنهای باخشونت گفت اصحاب از لغت او خسته
 خاطر بودند و جز از تحیل چاره نبود صاحب دلی ازان میان گفت نفس را وعده دادن طعام
 اسانترست که قضا بر ایدرم * بعض نسخه ده (قضای برینه بقال دوشمش) و شراح اقی

رد شعی

رد شعی

رد سروری

رد شرح جیعا

یعنی چوق نمونه سنی
کورمشار
رد شرح جیعا

اختیار ایشار لیکن خطا ایشار زرا بودن مکره مذکور قطعه تک قافیه سی فاسد اولور
زیرا بواب ایله بقال قافیه اولماز حال بو که قطعه ده مذکور اولان کوشت وقصاید ر بقسال
دکل (شهر واسط بغسد اده بصره بیننده بر شهر در که بغداد جانندن کلن قلم اول دیار ده
حاصل اولور انکیچون قلم واسطی دیر (لیکن شرح شهر واسطی ذکر ایلامشار ظاهر بود که
بو کتانی چوق کورمشار) کردامده جمع اولش دیمکدر (مطالبت ناسی اسلوب عجم اوزره
مطلوب کتابت اولور) سختای باخشونت بیایه در نامعقول کلمات دیمکدر (کردی و کفتی
باری حکایت ایچوندیر) اصحاب یعنی صوفیلر (تغنت تفعل پاشندن مصدر در ذات دیمکدر
یعنی بر کیمسک سور چوب یقلدوغن استمکدر) بونده مراد جفا و اذادر (صاحب دلدن
بونده مراد حضرت شیخ کندید رو بو کتایه هر برده که صاحب دل پیورر کند یارمر ادر
دیمشار والعلم عندالله (از آن میان یعنی اصحاب ارالزندن) نفس را وعده (دادن بطعام
نفسه طعامه وعده ویرمک معناسی اولور که دیه سین ای نفس ان شاء الله صدقات
وزکوة کلدکده سکا اعلا نفایس یدیرهیم دیو (محصول ترکیب) برقصایک شهر واسط ده
صوفیلر اوزره برنیچه ایچه سی دین طریقه جع اولشیدیدی وهرکون ایچه سین مطالبت
ایدردی و بونله خوشنلی یعنی ایری یاری سوزل سویلردی و اصحاب انک تغنت و جفا سندن
خسته خاطر اولورلردی لیکن تحملدن غیرییه چاره لری یوغیدی زیرا فقیرلایدی واداسنه
مالک دکلر ایدی اول جهندن هر نه بلا ایسه چکرلایدی ارالزندن بر صاحب دل دیدی
نفسه طعامه وعده ویرمک آسا زقدر قضا به ایچه ایله وعده ویرمکدن تنکه ادای دینه
مالک اولیان مدیونلر وعده ویرلر (باخشونت برنیچه ناخوش یازانلر نسخه ره مخالف ناخوش
یازمشار * قطعه * ترک احسان خواجه اولیر * کا احتمال جقای بوابان * ترک احسان
مصدرک مفعولنه اضافتیدر (خواجه به اضافت مصدرک فاعله در (ترک مبتدا) اولیر خبری
(که من تفضیلیه معناسه در (احتمال جقای بوابان ایکی اضافت به مصدرک فاعله اضافتیدر
(بوابان بواب نصار وزنی اوزره قویجی دیمکدر (وائف و نون ادات جعفر (محصول بیت)
خواجه تک یعنی وزیرک و سارا کبرک احسانی ترک ایلمک اولی رقدر قویجیلرک اذا و جفا سین
چکیمکدن * بنمای کوشت مردن به * که تقاضای زشت قصایان * با حرف مصاحبت
(نمای کوشت مصدرک مفعولنه اضافتیدر (نمای تفعل پاشندن مصدر در نونی مفتوح قلوب
یابی الفه قلب ایلمک تصرفات محمدندر (که حرف تفضیلی (تقاضا تفاعل پاشندن مصدر در
(وضادی مفتوح قلوب یابی الفه قلب ایلمک تمنایکیدر (زشته اضافت بیایه در (وقصایانه
لامیه (قصاب میالقه ایله اسم فاعلدر ات پاره لچی دیمکدر مصدری قصب کلور فافک فحقی
وصادک سکونیه (محصول بیت) ات ارزوسیه اولمک یکدر قصابلرک چرکین تقاضا لندن
یعنی انلرک چرکین تقاضا لری چکیمکدن انملرک چکیمکدر * حکایت * جوامردی را
در حسنک تاتار جراحی هول رسید کسی کفش فلان بازرکان نوش دازودارد اگر بخواهی
شاید که قدری بدهد و گویند آن بازرکان بخل معروف بود * جوامرد سخی معناسنده
مستعمل لغتدر (پس جوامرد همان جوان دیمکدر دین نامردک ایش (و یا حرف وحدت (را
حرف صله در بامعناسته (تاتاردن مراد هول کوتا تاریدر که کارل ایدی (جراحی یا حرف
وحدت (هول هانک فحقیله قورقنج که عرب محوف دیر جراحی صفتدر (لوش دارو بونده
فانده لو معناسه در یعنی ابومرهم (قدری فافک و دالک فحیدر ایله و یا وحدتله بر مقدار دیمکدر
(و گویند و او حرف حال (محصول ترکیب) برسخی اره هول کوتا تاری جنکشنده برقوقنج بازه

ايرشدي

رد ابن سید علی و سروری

ايرشدي یعنی جنکده ياره لندي برکيسه اکا دیدی فلان بازرکانک نوش داروسی وار یعنی نافع
مرهمی وار اگر دیلرسک جائزدر که بر مقدار ویره و دیرلر که اول بازرکان بخل ایله معروف ایدی
* بیت * کر بجای نانش اندر سفره بودی آفتاب * تاقیاست روز روشن کس ندیدی درجهان *
بعضیلرینه مطلع اولاد ایچون درجهان برینه جن بخواب یازمشار لیکن صحیح نسخه ره مخالف
یازمشار (محصول بیت) اگر مذکور بازرکانک سفره سنده اتمک برینه آفتاب اولیدی
قیامتک کيسه جهانده ایدینلی کون کورمزدی زرا کيسه به سفره سین ایچردی حاصلی
هیچ برکيسه اتمکینک یوزین کورمزی * جوامرد کفت اگر نوش دارو خواهم دهد باندهد
وا کردهد منفعت کند یا نکند بهر حال ازو چیزی خواستن زهر فائست * (محصول ترکیب)
جوامرد دیدی اگر نوش دارو اسنیم ویره و یا ویرمه واکر ویره فائده ویره و یا ویرمه بهر حال
اندن برنسنه اسمک زهر فائندر * بیت * هر چه از دونان بمنت خواستی * درقن افزودی
از جان کاستی * دونان دونک جعبدر الحافله دیمکدر (خواستی فعل ماضی مفرد مخاطب
دیلدک دیمکدر (افزودی لازمه متعدی یشنده مشترکدر بونده لازمدر آردک دیمکدر
(کاستی ده بویه در لیکن بونده لازمدر اکسک دیمکدر تنکه عر یشنده نقص لازمه متعدی
یشنده مشترکدر (محصول بیت) هر نسنه که الحافله منته استک اگر چه یشنده ارنک
اما جانندن اکسکدک یعنی تنکه اندن منفعت حاصل اولدی اما جانیکه نقصان محضدر
زرا اول نسنه بی دیلکله عر تنکه کسر ویردک * و حکیمان کفته اند اگر آب حیات
فی المثل باب روی فروشند دانا نخرد * فی المثل میلمک و تانک فحیدر یله فرضیات و تقدیر یاندن
مستعملدر فرضا دیمکدر (با حرف مقابله) آب روی یوز صویدر عرض معناسه (فروشد
فعل مضارع جمع غایدر صانه رو یا صا نسنه (دانا عالم دیمکدر لیکن مراد عاقلدر الزاما
پس دانایی عاقل ایله تفسیر ایدنه دخل ایلین کندی مدخولدر (نخرد خانک فحقی و کسریله
فعل فی مستقبل مفرد صانون الماز دیمکدر (محصول ترکیب) و حکیملر دیمشاردر اگر آب حیات
مثلا یوز صوینه صنار لسه عاقل و دانا صانون الماز * که مردن بعزت به از زندگانی بمذلت *
(که حرف تعلیل (بعزت مردنه متعلقدر (زندگانی کاف عجم هار رسمیدن بدلدن (والف و تون
نحسین کلام ایچون کلندر (و یا حرف مصدر (با حرف مصاحبت (مذلت مصدر میمیدر حقارت
معناسه (محصول ترکیب) دانا آب حیات یوز صوینه الماز زرا عزت ایله اولمک ذلت و حقارتله
زندگانیدن یکدر * بیت * اگر خنظل خوری از دست خوشخوی * به از شیرینی از دست ترش روی *
خنظل حای مسمله ایله وظای مجله ایله ابوجهل قر پوزینه دیرلر که بریه ده بترقر پوزشکلنده اما
ایری اولماز بلکه همان ییلاغج مقدارنده اولور زیاده آجیدر قرغه بوکن کی لیکن اطبا بعض
علاجله آجیسین آلوب انکله بعض امراضه علاج ایدرلر (خوشخوی و ترش روی رانک سکونیه
وصف ترکیبدر ای خویلی واکشی صورتلی دیمکدر (محصول بیت) اگر مشلا خنظل برسک
خوش خوی لندن ترش روی لندن لذیذ و طنلونسنه یکمکدن یکدر تنکه شاعر دیمش (بیت) اگر
زهر ییسه خوشدر یار لندن (کرکز سگری اغیار لندن) * حکایت * یکی از علما خوردنه بسیار
داشت و کفاف اندک بایکی از بزرگان که حسن ظن بلیغ در حق او داشت بکفت روی از توقع وی
درهم کشیده و تعرض سوال از اهل ادب در نظرش ناپسند آمد * خوردنه اسم فاعلدر یعنی
معناسه مراد اهل و عیالیدر (خوردنه بسیاره مضاف ایدنر معنی جانینه ناظر دکلر ایشار (کفاف
بونده رزق معناسه در (بایکی با حرف صله (از بزرگان یکی بی بیان ایدر (که حرف رابطه صفت
(حسن ظن مصدرک فاعله اضافتیدر (و بلیغه بیایه (حق اولامیه (روی درهم کشیدک مفعول

رد سروری و شعی

حنظله عریجه عمره العلقم در

صریحی (وارتوقع غیر صریحی (و به اضافت مصدرک فاعله در توقع امید معناسته در بونده مراد
برضحال و طلبدر (وی ضمیری عالمه راجعدر) و داشت و درهم کشید فاعلی یکی از بزرگاندر) تعرض
سؤال مصدرک مفعولنه اضافتیدر دیلمکه تعرض دیمکدر (نظرش شین ضمیری یکی به راجعدر
(محصول ترکیب) علمادن پرستک اهل و عیالی چوق ایدی و کفافی آزا کاردن برینه که انک
حقنه حسن ظن بلبغی وار ایدی حالتی سوبلیدی بوزونی انک توقعندن بورشردی یعنی
عبوس الوجه اولدی و اهل ادبدن دیلمک عرض ایلک نظرندنه نایستد کلدی حاصلی نامعقول
کلدی * قطعه * زبخت روی زش کرده پیش یار عزیز * مرو که عبش پرویز تلخ کردانی *
روی کردهک مفعول اول صریحی (و زش ثانیهی (و زبخت غیر صریحی (کرده هاه زسمی
حرف ترتیدر هاه ترتی بتیلر کرده مرودن حال طوتوب خطا ایلشدر (پیش یار عزیز لامیه
و پیانیه در (پیش مروک مقدم مفعولیدر (مرو فعل نهی مفرد مخاطب رویدندن کتیه دیمکدر
(که حرف تعلیل (عبش عینک فحیه بونده دیرک مراد در (برو بر حرف استعلا و او ضمیر
غائب یار عزیزه راجعه در انک اوزرینه دیمکدر عرب علیه دیر بونده معنی اکا دیمکدر (تلخ ناک
قبحی و لامک سکونیه آجی دیمکدر (نیز حرف عطف و او کی دیدم کل تازه چند دسته حکایه سنده
گلش ایدی و بعضی شارح انده ذکرنی اهمال ایدوب بونده ذکر ایدوب و او عطف معناسته در
دیمش و بعضی شارح انده اهمال ایدوب بونده ذکر ایدوب بکنی خطاسته جل ایدوب
زیاده تعرضلر ایلش لیکن حقیقت حاله نظر ایدوبچه محل تعرض دکل فتأمل (کردانی فعل
مضارع مفرد مخاطبدر کردانیدنن ایلر سین دیمکدر (عبش مفعول اول صریحی و تلخ ثانیهی
و برو غیر صریحی (محصول بیت) طالعکدن یوزک اکشدوب عزیز یارک اوکنه وارمه زیرا
اکاده دیرلکی وصف ایی تلخ ایدر سین یعنی سنک بی حضور لغکدن اولده بی حضور اولور
* بحاجتی که روی تازه روی و خندان رو * فروبندد کار کشاده پیشانی * بحاجتی با حرف صله
(که حرف بیان و با رابط صفت) (روی فعل مضارع مفرد مخاطبدر رویدندن کیدر سین
دیمکدر (تازه روی وصف ترکیبدر تازه یوزلی دیمکدر کوچ یوزلی معناسته (خندان تازه روبه
معطوفدر خندان روتفدیرنده یعنی کوچ یوزلی دیمکدر (رو ناک فحیه فعل امر مفرد
مخاطبدر رویدندن کیت دیمکدر تنازع طریقله ایکی وصف ترکیبی به مصروفدر مضارع ثانی
مقام تعلیله و اقعدر (فرو بونده ادات تأکیددر (بندد فعل نفی مستقبل بناء مجهول معناسته
باغلماز دیمکدر (کار کشاده پیشانی به مضافدر یاء بطنیه پس یاء بطنی به حرف وحدت
دیین ظاهر در که یائی کتابنده اثبات ایلش بویه ایدوبچه خطا ایلش کشاده پیشانی وصف
ترکیبدر اچق آلتی دیمکدر الی اچق معناسته (محصول بیت) برحاجته که کدر سین تازه رو و خندان رو
کیت زیر اچق آلتیلک ایشی باغلماز یعنی ایشی فتح اولور معنقد اولماز خندان حال طوتوب بحال
ایملر و رو رفتن دن مشتقدر دین ابو وارشم مصراع ناینک معناسی آلتی آچلمش اولان کیمهک
ایشی آشاغیه باغلمز دین قتی اشاغیدن سو بلش * آورده اند که اندکی در وظیفه اوزیادت کرد
و بسیاری از ارادت کم پس از چند روز چون محبت معهود برقرار نید گفت * آورده اند روایت
ایلشدر (که حرف بیان (اندکی یا حرف تنکیر (زیادت تا اسلوب عجمدر مطول یازلشدر (بسیاری
یاسیده حرف تنکیردر (ارادت افعال باندن مصدردر نامطول یازلشدر زیادت کی (محبت معهود
بیانیه (محصول ترکیب) (روایت ایلشدر در که صاحب دولت وظیفه سسته از اچق زیاده ایلدی
وارادت) و محبتدن چوق نقص ایلدی (یعنی ارادتتی ناقص ایلدی (و عالم نیجه کوندن منکره
چونکه معهود و محبتی قرار اوزره کور مدی دیدی * بیت * بش المظالم حین الذل نکس بها

و د شراح جیبا

زخمسروزی

رد ابن سید علی

زاد این سید علی و سروری

روشنی

ردیفی

القدر منتصب والقدر مخفوض (بئس فعلدر افعال ذمندن) (المطاعم معرف باللام فاعلی مفردی
 مطعم) تکلور (بیک فعی و طاک سکونی و عینک فتحیه یثقلن سنه نیک اسمیدر) (مخصوص بالذم
 بخد و قدر) (تقدیری بئس المطاعم مطاع) (چین منصوبیدر تکسینک ظرفیتله مضافدر ذله تکسبها
 فاعلی تحتدیه مخاطبیدن کایت ضمیر) (وها ضمیر منصوب متصل مفعولی راجعدر مطاعه) (القدر
 فاک کسر یله چو ملک لفظا مرفوع مبتدا) (منتصب افتعال یابندن اسم فاعلدر و خبر مبتدا
 انتصاب) (اقتده دیکلوب طور مقدر) (بونده مراد چو ملک قینا تمقدر و او حرف عطف) (قدر
 فاک فعی و دالک سکونیه مرتبه و رفعت دیمکدر لفظا مرفوع مبتدا) (مخفوض اسم مفعول نقیض
 مرفوعدر و خبر مبتدا) (مصراع ثانی مصراع اوله نسبت مقام تعلیده در) (محصول بیت)
 نه برامز بیحکدر در شول بیحکدر که انبری ذل و هو ان وقتده کسب ایدرسین زیرا اگر چه چو ملک
 آتش کارنده طعافله ملومدیکلوب قینار یعنی اگر چه ذل و هو انله مکسوبک از یاد نعمته سبیدر
 اما مرتبه و حرمتک انتفاصنه باعثدر حاصلی دینجیک بوزی قاره و طور یایی طلوب دیمکدر
 * بیت * نام افزو دواب رویم کاست بی نوابی به ان مذات خواست نام * مبتدا انکم دیمکدر افزود
 فعل ماضی مفرد غائب لازمه متعدی یشنده مشترکدر بونده لازمدر آرندی یعنی زیاده اولدی
 دیمکدر خبر مبتدا در آب رویم لامیه و مبتدا کاست کافی عنریله فعل ماضی مفرد غائب لازمه
 متعدی یشنده مشترکدر بونده لازمدر اکسلدی معناسنه خبر مبتدا در بی نوابی از قسر لاق
 و فقیر لاق معناسنه در) (مذات خواست لامیه در) (مذات مصدر مییدر حقاقت) (و خواست
 فعل ماضیدر) (خواستن معناسنه) (یعنی دینمک) (محصول بیت) (انکم زیاده اولدی اما بوزم
 صوری اکسلدی) (بس نواسر لاق بکدر دینمک مذلت و هو انتدن) (یعنی خلقه عرض حاجت ایدوب
 عرض و ناموسی تلف ایلکدن نواسر لغه و فقر یله لچمک اولی در * حکایت * در ویشی را
 ضرورتی پیش آمد کسی گفتش فلان نعمت بی قیاس دارد اگر بر حاجت تو واقف کردها نادر
 قضای آن توقف رواند ارد گفت من اوراند نام گفت منت رهبری کنم دیلس بگرفت تا بمنزل آن کس
 در آورد درویش یکی را دید لب فرو هشته و تنداشته سخن نکفت و باز گشت گفتش چه کردی
 گفت عطای او بلفای او بخشیدم * در ویشی و ضرورتی بالری حرف وحدت (نعمت بی قیاس
 بیانیه) (همانا کانه و ما مولدر دیمکدر) (قضای آن مصدرک مفعولنه استافیدر منت بن سکادر دیمکدر
 رهبر) (وصف ترکیبی در بریدن قول اغوز معناسنه در) (با حرف مصدر) (با حرف غایت با حرف صله
 منزل انکس لامیه در حرف تأکید آورد کتوردی) (فرو بونده حرفدر اشاعلی معناسنی
 افاده ایدر هشته ماضی دن قصدر لغته صالیور مش معناسنه در اما فرو لفظیه صار فتمق
 معناسنی افاده ایدر لب مقدم مفعولیدر دوداغین صافتمش دیمکدر تند تالک صنی و نونک سکونیه
 لغته ایچی دیمکدر یعنی کسکین اما بونده عبوس الوجه و لمقدن کایتدر بار کشت کرو دوندی
 عطای او مصدرک فاعلنه اضافیدر) (با حرف صله لقای اولامیه لقای یوزه و کورمه دیرلر
 بونده بوز مراد در) (مخصوص ترکیب) (بردر ویشک او کنه بر ضرورت کلدی یعنی بر ضرورتی
 واقع اولدی بر کیمه اگا دیدی فلان کیمه نک بی قیاس نعمتی واروا اگر سنک حاجتو که واقف
 اولورسه امیددر که اتی قضا و ادا ایلده توقی روا طوعر درویش دیدی بن اتی بلم اول کیمه
 دیدی بن سکا قول اغوز لاق ایدر بن درویشک الن طوتندی اول ایتدیکی کیمه نک ایدنه
 دخال ایدنجه اتی به دیدی درویش بر شخص کوردی دوداغین صار فتمش و غضبتک
 و عبوس الوجه اوز مش هیچ سوز سو یلوب کرو دوندی قول اغوز در ویشیه نینلک دیدی
 درویش دیدی انک عطایا و احسانتی لقاسنه یعنی صورتنه با غش لدم * قطعه *

* مبر حاجت بتردیک ترش روی * که از خوی بدش فرسوده کردی * مبر فعل نهی مفرد
مخاطب در بریدن ایلته دیکدر (حاجت مفعول صریحی) و بتردیک غیر صریحی (با
حرف صله در) ترش رویه اضافت لامیه در ترش روی وصف ترکیبدر اکشی صورتی معنای
(که حرف تعلیل) خوی بد بیانیته (و شین ضمیر ترش رویه راجعدر) فرسوده لغته آشنش
معنای در ماضیدن قسمدر اما استعمال الریده اضطراب و بی حضورلی معنای در یونک کبی
صیغه زه اسم مفعول اطلاق ایدنلرک تنبی یوغیش (فرسودن از مکر در بین خطا ایلش زیر
سودنک معنای در فرسودنک دکل) کردی کاف عجمک قحی و سکون را ایله فعل
مضارع مفرد مخاطب اولورسین دیکدر صبرورت معنای مصدري کر دیدن کلور اصلنده
دویمکدر مولوی کبی و دکرمن کبی و صر به تکرلکی کبی و دولا کبی و غیره صکره انقلاب
معنای در استعمال ایلدیلر برحالدن برحاله دویمک معنای بوند ندر که اولی معنای در
استعمال ایلدیلر فاحفظ (محصول بیت) اکشی صورتلینک یانسه حاجتک ایلته یعنی عبوس
الوجه اوله عرض حاجت ایله زیرا چرکین خویندن و بد مشربندن بی حضور و مضطرب
اولورسین یعنی حاجتک بتر پس بی حضورلی لازم کلور * اگر کو بی غم دل با کسی کوی *
که از رویش بنقد آسوده کردی * کو بی فعل مضارع مفرد مخاطب (غم دل لامیه
و کوینک مفعول) با حرف صله (کسی یا حرف وحدت) با کسی کوینک مقدم مفعولیدر
(که حرف رابط صفت) بنقد الآن و بالفعل دیکدر (آسوده ماضیدن قسمدر دیکلمش
دیکدر راحت معنای) محصول بیت) اگر کوکل غنی سویلر سگ بر کیمه به سویله که
کلور یوزندن حالا و بالفعل آسوده و راحت اوله سین یعنی کوکل غنی دیمک لازم اولجیمه
بر کیمه به سویله که روی خندانندن مستریم و راحت پذیر اوله سین (شارحک بریسی مضارع
تاینک معنای کلور یوزندن فرح و مستریم اوله سین دیمش و بریسی مستریم عبارتی ترک
ایدوب تعصب طریقله یا لکر فرح عبارتی اسناد ایدوب اعتراض ایلش لیک بوخصوصده
کنندی معتضدیر (و مضارع تاینک معنای که انک یوزندن اول حالده آسوده و مسترور
دونه سین دیمین معنای پینه دوندیمش * حکایت * خشک سالی در اسکندریه پدید آمد
چنان که عنان طاق خلق از دست رفته بود و درهای آسمان بر زمین بسته و فریاد اهل
زمین با آسمان پیوسته * خشک سال قور قلی یل یعنی قتل (و یا حرف وحدت) حرف مصدر
دیمین بابین سویلش (اسکندریه دن مراد مصرک اسکندریه سیدر) پدید عجم باء عجمه
اوقور و رومیلر باء عجمه آشکاره دیکدر (عنان طاق خلق پیانیته و لامیه در) درهای آسمان
لامیه در مجازا (محصول ترکیب) اسکندریه ده بر قور قلی یل ظاهر اولدی شویله که خلقک
عنان طاقی الدن کشش ایدی زیاده قتلقدن و اجلقدن و کوک قیوسی بر اوزره یغلمش ایدی
یعنی یغور یغور ایدی و بر یوزندن برکات فالقش ایدی و اهل زمینک فریاد و فغانی آسمانه
اولاشمش ایدی اجلقدن و قتلقدن (خلق پرینه درویشا - یازارلر نچیدلری تبع ایللر
* قطعه * نماد جانور از وحش و طیر و ماهی و مور * که بفلک نشد از بی نوازی افغانش *
جانور نوک سکونله و واولک فحشله جانلی دیکدر زیرا (و واولک فحشله ادات نسبتدر) از
بونده حرف تبیین در (وحش انسانله مانوس اولیان حیوان) که حرف بیان (نشد بونده
ترقت معنای در) بی نوازی بی زادی و بی نعمتی دیکدر (دودرویش خراسانی حکایه سنده
نواک معنای بیان ایلوب بونده صحاح فرسیدن نعمتله تفسیر ایدنه تعرض ایلین بی وجه
تعرض ایلش (افغانش شین ضمیر جانوره راجعدر) محصول بیت) وحش و طیر و ماهی

رد سروری

رد سروری

مطل

فرح فاک قحی وراک
مکونله صفت مشبهه در

للطابع

رد سروری

رد شعی

رد سروری

رد این سید علی و سروری

رد سروری

وموردن

وموردن جانلی قالمدیکه نواسر لقدن فلكه افغانی کندی یعنی کشدک فاعلی افغاندر
حاصلی جمع جانلیر محنت و عذابده ایدی قتلقدن * عجب که دود دل خلق جمع می نشود *
که از کرد و سیلاب دیده بارانش * دود دل خلق لامیه لر در مجازا (می نشود تقدیری
غی شود در ضرورت وزن ایچون بویله اولدی) که بونده حتی معنای در (کرد فعل
مضارع مفرد غایبدر کر دیدندن که اصلنده دویمک معنای در تنکه کردی فعلنده مفصل
بیان اولدی ایدی علی کل حال صبرورت معنای در استعمال نقل طریقله در (سیلاب مرکبدر
سیل ایله آب دن سیل عر پیدر صو سیل دیکدر (دیده به اضافتی استعاره طریقله در) بارانش
شین ضمیر ابره راجعدر (محصول بیت) عجبدر که چوق اغلیوب یاش دوکدندن و آه و ناله
ایتمکدن خلقک کوکلی توتی بولت اولوب کوزلی سیلابی باران اولیه یعنی عجبدر که
خلقک کوکلی توتی جمع اولیه که بولت اوله و کوزلی سیلابی اول بلوک یغوری اوله
حاصلی بو محمل عجبدر زیرا حد دن زیاده آه و ناله و کر به ایلدیلر قتلق محنت و عذابندن
* در چنین سالی محنتی دوزخ دوستان که سخن در وصف اوزک ادبست خاصه در حضرت
زرکان و طریق اهل زسران در گذشتن هم نشاید که طائفه بر عجز کونده جل کنند پس
برین دو بیت اختصار کنیم که اندکی دلیل بسیاری بود و مثنی نمونه خرواری * سالی یا
حرف وحدت (محی یا حرف وحدت) محنت تفعیل بایندن اسم مفعولدر بوکلش ظاهر
بود که پشت انساندن کایتدر (دوزخ دوستان دعاء له در دوستلردن ایراغ اوله دیکدر
بود عابک معنای در حرفی ایراد ایدن یعنی بر محنت که دوستلردن ایراغ اولسون دیمین
ادایه خلل و برمش (که حرف رابط صفت) سخن مبتدا (وصف او مصدرک مفعولنه
اضافیدر) ترک ادب دخی بویلددر و خبر مبتدا در (خاصه خصوصاً دیکدر تنکه نظامی
بحون الاسرارده یوزر (بیت) هست زیاری همه را نا کرین) (خاصه زیاری که بود دستگیر)
تشدید ضرورت وزن ایچون کشیددر (حضرت حضور معنای در) بزرگانه اضافت
لامیه در (یا حرف مصاحبت) طریق اهلال پیانیته (سرآن لامیه) سر جهت و سودا
معنای در (و آن اشارتدر وصف محنت) در گذشتن نچاوز ایلک دیکدر یعنی اهلال ایلک
(نشاید لایق دکل) که حرف تعلیل (طائفه یا حرف وحدت و همزه حرف توسل همزه بی
حرف وحدت دیمین سابق اوزره ذاهب اولش (عجز کونده لامیه در) بر عجز کونده
جل کوندنک مقدم مفعولیدر (برین بونده بدین معنای در تنکه بعض نسخهده بویله واقعدر
(یا حرف مصاحبت و یا حرف ظرف) کنیم فعل مضارع متکلم مع غیره و یا فعل امر متکلم
مع غیره در اختصار ایدر و یا ایدلم دیکدر (که حرف تعلیل) اندکی مبتدا (دلیل بسیاری
لامیه در و مبتدا ثانی (بود فعل مضارع مفرد غائب خبر مبتدا ثانی و جمله اسمیه خبر مبتدا اول
و ایکی یا حرف تنکیر حرف مصدر (و حرف وحدت طونالر معنی جهته ناظر اولماشدر) مثنی
یا حرف وحدت بونده بر آوچ دیکدر (نمونه اوزک دیکدر) و همزه اضافت ایچون کشیددر
(خروار اصلنده اشک بوکنه اسیدر صکره هر بو که اطلاق ایلدیلر تحریف ایدوب تور کیمه
خرار دید بلر شول معروف ظرفه (و بعضی ایلدیلر خرار غار دندر غنی خایه تبدیل ایلدیلر
(یا حرف وحدتدر) حرف اصلیه دینلر عندی سویلر نمونه خرواری لامیه در (محصول ترکیب)
شونچلین بر خط و غلاسنده بر محنت دوستلردن ایراغ اولسوننکه انک وصفنده سوز شویلمک
ترک ادبدر خصوصاً کار نظرندده و طریق اهلاله ایلک اوصافی ذکرندن نچاوز ایدوب
یکمکده لایق دکل در زیرا بعض طائفه کونده یک عجزینه جل ایدر که قادر اولدی شائنه

دوین
نسخه اصل

رد شعی

رد شرح جیعا

رد این سید علی و سروری

کوره وصف ایلکه دیرل پس بویکی پتله انحصار ایدلم که ازاجق نسنه جوغک دلیلی
 اولور ویراوج نسنه برانک یوکندن اورنک اولور * قطعه * کر نر بکشد آن محنت را *
 نر برادر نباید کشت * نر تاناردن مخفقد ضرورت وزن ایچون (بکشد بانک ضمی و سکون
 کاف عربیله ضرورت وزن ایچون) نری یا حرف تکبر ورا ادات مفعول (دکر لفظ مشترکدر
 دخی معنایله غیر معنای پینده دکر کس دیمکدر) نباید کشت کشتن معنایله در شرح
 دکر برینه بد آن بازارل لیکن صحیح نسخله مخالف یازمشار (محصول بیت) اگر اول محنتی
 تاتار اولدرسه قتلنه تاتاری تعین ایلدیکی انکیچوندر که اول زمان عرب و عجمک پادشاهی
 هولاکو ایدی واول جمع عسکر یله کافر تاتارل ایدی و تاتاری زیاده بی رحم و خونخوار اولور
 علی الخصوص که کافر اوله نری دخی انک ایچون قتل ایلامک کرک ویا غیر کیمسه نری
 اتی قتل ایلدیکی ایچون اولدرمک کرک حاصلی بویله محنتی قتل ایدن تاتاری قصاص
 ایلامک کرک * چند باشد چو جسر بغدادش * آب در زیر وادی بر پشت * جسر جیمک
 کسری و سبنک سکونیه کیمار اوزرینه قوریلن کوریکه بغدادک کورپسی بویله در
 (وشین ضمیر مذکور محنته راجعدر) آب باشدک اسمی (و در زیر خبری) آدمی آیه معطوفدر
 (بر پشت در زیر کیدر) (محصول بیت) نیجه یلک بغداد کورپسی کی اوستندن آدم التندن
 صو کجه یعنی اوزرنده آدم التنده صواوله آب در زیر فرجنگ صولمه سندن کایتندر
 * چنین شخصی که طرفی از نعت او شنبی در آن سال نعمت بی کر آن داشت تک دستارا
 سیم وزر دادی و مسافران را سفره نهادی کروهی در ویشان از جور فاقه بچان آمده
 بودند آهنگ دعوت او کردند و مشورت بمن آوردند سر از موافقت باز زدیم و کتم *
 شخصی یا حرف وحدت (که حرف رابط صفت) نعت بونده وصف و یا صفت معنایله در
 (زیر نعت مدحده مستعملدر) (اویه اضافت لامیه در) نعمت بی کمران بیانبه (رتک
 دست وصف ترکیبدر بحسب لغت الی طار یعنی الی یوفقه فقردن کایتندر و الف و نون ادات
 جمع ورا حرف صله (دادی یا حرف حکایه) نهادی بایسته بویلهدر (کروه بولوک دیمکدر و یا حرف
 وحدت) درویشان بدلدن کروهندن (جور فاقه لامیه در) بچان یا حرف صله جانه کلدیلر انلرده
 استعمالدر جائدن اوصاندر دیمکدر (آهنگ دعوت او مصدرک مفعولنه و لامیه اضافتدر
 بولکلادن مفعولدر که حضرت شیخک درویشلری دعوت ایلمش اوله (مشورت میلک و واولک
 و رانک فتحه لریله و سبنک سکونیه و مشورت میلک قحی و سبنک ضمی و واولک سکونیه و شوری
 سبنک ضمی و رانک فتحه بر معنایله در طائشلق دیمکدر (سر از موافقت باز زدیم یا شمی انلره
 موافقت ایلکندن کروه اوردم اعراض ایلکندن کایتندر (محصول ترکیب) بونجیلین بر شخص که نعتندن
 بر مقدار بی ایستدک اول سنه ده نعمت بی نهایی سی و ارایدی حاصلی اهل مکنت و قدرت ایدی
 الی یوفقه اوللره ایچ و التون ویریدی و مسافران و غربایه سفره قوردی یعنی صیافت ایدردی
 بر بولوک درویشلر فقر جورندن جائدن اوصانمشلر ایدی آنک دعوت و صیافته قصد ایلدیلر
 و بکا مشورت کتوردیلر یعنی پتله مشاوزه ایلدیلر انلره موافقتدن اعراض ایلدیم و دیدیم * قطعه *
 نخورد شیر نیم خورده سک * و بر بختی میرد اندر غار * نخورد قعل نفی استقبال شیر قاعلی
 (نیم خورده نیمه و ایچمده دن بر کیمه نک و یا بر نسنه نک آر تفته دیرل فضل معنایله که عربجه
 سوز دیرل (سکه اضافتی لامیه در ایتک آرتنی دیمکدر) و و او حرف حال و رای مفرده حرف شرط
 اگر دن مخفقد شرح و او سز اگر یازمشار لیکن صحیح نسخله مخالف یازمشار (بختی یا حرف
 مصاحبت و با طرف (و یا حرف مصدر غار مغاره معنایله در) (محصول بیت) ارسلان ایت آرتنی

رد شرح
جیمه

نر و تار تاتار کی مخفقا لغتدر
 تخفیف ضرورت ایچون
 اولوب سکلام مشور
 فصحا ده دخی واقع ایکن شارح
 هر حومک عباره سی بونی
 ایهام ایدر قند بر
 للطابع

رد شرح
جیمه

بیز حال بوکه مغاره ده شدت جوغله اولور سده * تن بیچارگی و کرسنکی * بنده دست پیش سغله
 مدار * تن مصراع ثانی اولنده (بنه فعلنک مقدم مفعولدر یا حرف صله (بیچارگی کاف های
 رسمیدن بدل (و یا حرف مصدر بیچاره لکه دیمکدر) کرسنکی کاف عجمک ضمی و رانک سکونی
 و سبنک کسریله و یای مصدر ایله اخلق دیمکدر بویکی لفظ بنه فعلنک مفعول غیر مصرع بیچاره
 بنه یا حرف تا کید و نه تونک کسری و های اصلیه ایله فعل امر مفرد مخاطب قود دیمکدر (و او حرف
 عطف (و مدار معنایله بنه فعلنه معطوفدر) (دست مفعول) (و پیش ظرف مکانی) (و سغله به
 اضافتی لامیه در) (محصول بیت) تنکی بیچاره لکه و آجلغه قو یعنی تسلیم ایله و الیک الحق اوکنه
 طوعه یعنی احتیاج عرض ایله دیمکدر کایتندر * کر فر بدون شود بنعمت و مال * بی هنر را هیچ
 کس شمار * هیچ کس یا حرف تا کید (شمار فعل نهی مفرد مخاطب صایمه یعنی حساب
 اله (محصول بیت) اگر نعمت و مالله فریدونده اولور سه هنر سزی هیچ کیمه صایمه یعنی
 بی هنر اولان هیچ صایمه حاصلی انسان برینه قومه دیمکدر * پریان و نسج بر نا اهل *
 لاجورد و طلاست بر دیوار * پریان متغش قوماش جتنه دیرل و نسج اغریها لوقوماش
 دیرل یعنی مغش قوماشه دیرل (بر حرف استعمال) نا اهلدن مراد ناداندر (لا جورد معروف
 (و طلا طنانک کسریله یالدر التونه دیرل (محصول بیت) نادانک اوزرنده پریانله نسج دیوارک
 اوزرنده لاجورد ایله طلا کیدر ادات تشبیه مضمردر یعنی نا اهلک اوزرنده اغری بهالی قوماشلر
 لاجورد و التون صویله متغش دیواردر ملایلی عجم اماله ایدوب طلی دیرل موشایی موسی و عجمایی
 عجمی ایلدکری کی * حکایت * حام طایی را گفتند از خود بزرگتر همت در جهان دیده و یا شنیده
 گفت روزی چهل شتر قربان کرده بودم و با امرای عرب بگوشه صحرا بیرون رفتیم خار کنی را دیدم که
 بشته خار فراهم آورده کتم بمهمانی حام چراغ و یکله خلق بر سباط او کرد امدانده گفت (بیت)
 هر که نان از عمل خویش خورد (منت حام طایی نبرد) من و راجست و جوامع دیرل بر تر از خود دیدیم *
 حام عرب تانک کسریله اوقور اسم فاعل وزنی اوزره اما عجم تانک فحیه استعمال ایدر شارحک
 بری عجم تابی مفتوح اوقود یغنه واقف اولدیغندن فتح تابه منکردر (طایی به اضافتی بیانبه در
 طایی اسم منسوبدر طی قبیله سندن سیدوزنی اوزره (پس طایی قبیله سته منسوبدر دین اصل
 لغت طی اولوب نسب شاده دن اولدیغنه آگاه دکل ایمش (بزرگتر اسم تفضیل) (و همت هانک
 قحی و کسریله فاعلی معنایله قصد و ارادندر) (دیده ده و شنیده ده اولان یا ضمیر خطاب و همزه
 حرف توسل) (همزه خطاب ایچوندر دین قابل خطاب دکل ایمش (روزی یا حرف وحدت
 (چهل فرق) (امرای عرب لامیه) (امرا امیرک جمعیدر زیر افعیل وزنی اوزره اولان اسم اکثر بو وزن
 اوزره جمع اولور فقیرک فقر اکی) (خار کن وصف ترکیبدر کنیدنن دکن قریچی) (و یا حرف وحدت
 (دکن بولیجی دهنده جائز) اما قو پارچی دیمرز بعض شارح دیدی کی (که حرف بیان
 (و یا حرف رابط صفت) (پشته دپیه و بفته دیرل بونده مراد بفتندر) (پس ارقه یوکی دین غلط
 سوبلش (خاره اضافتی بیانبه در) (پشته ده اولان همزه وحدت ایچوندر دین ایکی وجهه
 خطا ایلمش قندبر) (فراهم اوزره جمع ایلمش دیمکدر) (یا حرف صله) (مهمان میلک کسری
 (و هانک سکونیه قونغه دیرل که عربجه ضیف دیرل ضانک فتحه) (و یا حرف مصدر) (که
 حرف تعلیل (خلق) یا حرف وحدت (بر حرف استعمال) (سباط بونده سفره معنایله در
 (کر دآمده اند جمع اولمشلر) (هر که تقدیری هر کس که در حذف و ایصال طریقه ترک اولندی
 پس هر که مبتدا (نان خوردک مقدم مفعول صریحی) (واز عمل غیر صریحی) (عمل خویش
 لامیه در) (خورد واور همیله خانک و رانک فتحه لریله فعل مضارع مفرد غائب بر دیمکدر

رد شمی

رد شمی
 بولق ایله قوپار منک فرقی
 ندر بیان بیور یله
 للطابع
 رد شمی
 رد شمی

(منت حاتم طائی مصدرک) واعلنه اضافتیدر (نبرد فعل فنی مستقبل مفرد غائب التزمیدیکدر
 (بونده مکتوره مزمر اددر) من اوراین اتی دیمکدر (بهمت باحرف ظرف ویا حرف
 مصاحبت (جوانمردی یا حرف مصدر (برز ووجه رک) یعنی اعلی (محصول حکایه)
 حاتم طائی به دیدار کند کدن اولورق همتی کیمه جهسانده کورمش ویا بشتش مبین
 حاتم دیدی بر کون قرق دوه قربان ایشیدم و عرب بکله گوشه صحرایه طشره کش ایدک
 برخار کتی کوردم دکن یعنی جمع ایش دیدم نیچون حاتم ضیافته وار مزین که بر بلوک خلق
 انک ضیافته واروب سفره سی او زره جمع اولشلر خار کن بویشله جواب وپردی یعنی
 هر کیمه که کندی عملدن اتمک بر یعنی هر کس که کندی کسبیه معاش ایدر حاتم طایینک
 متنی کتور مز حاصلی انک متنی بو کتی چکنز حاتم دیدی بن اتی همتده و جواتر دلکده کندمدن
 بوجه رک کوردم یعنی اتی کندمدن زیاده بلند همت کوردم * حکایت * موسی پیغمبر
 علیه السلام در ویشی رادید که از برهنکی بریک ایدر نهان شده بود دکت باموسی دعای بکن
 ناخدای تعالی مرا کفاف دهد که از بی طاقتی بجان ادمم موسی علیه السلام دعا کرد تاحق تعالی
 اورادستگاهی داد پس از چند روزی که از مناجات باز آمد دیدش گرفتار و خلی انبوه برو کرد آمده
 گفت این را چه حالتست گفتند خور خورده و عریده و یکی را کشته اکنون قصاص
 میکنند * در ویشی را یا حرف وحدت (وراداد مفعول (برهنه باده قح و کسر جائز ورا
 مفتوح در چلقق دیمکدر عریچه عربیان دیرل عینک خیمه و کاف عجم هاء رسمیدن بدلدیر
 (ویا حرف مصدر چلقق دیمکدر (باحرف ظرف (ریک رانک کسری و کاف عجمه قوم
 دیمکدر عریچه رمل دیرل رانک قحی و میم سکونیه (اندر با متضمن اولدینی معنای
 ظرفیتی تا کید ایدر) نهان تونک کسریله کزلی دیمکدر (دعای با حرف وحدت (ویا تکیه
 (ناحرف تعلیل (کفای با حرف وحدت (ویا تکیه (که حرف تعلیل (دستگاه واک قحی
 وسین واک سکونیه قدرت و مکنت دیمکدر (ویا حرف وحدت (ویا حرف تکیه (حرف وحدت
 تخصیص ایلین امعان نظر ایلماش (دستگاه هیدن صکره داد برینه دهده اجابت امد بازار ایلر
 صحیح نسخه ره مخالف بازملر (دید فاعلی موسی (وشین ضمیر در ویش برهنده به راجعدر
 (خالق یا حرف تکیه (انبوه قح همزه و سکون نون و ضم با و هاء اصلیه ایله جوق معانسه
 یعنی کثیر (عریده سرخوش صواشده دیرل (محصول ترکیب) حضرت موسی پردر ویشی
 کوردی چلققیدن قوم ایچنه پنهان اولمش یعنی کندی قومه سزایش دیدی باموسی دعا ایله
 خدا ایکا کفاف ویره که طاقتسن لکدن جانیدن بیرایا اولدم موسی دعا ایلدی تاحق تعالی
 ایا قدرت و مکنت و پردی نیچه کوندن صکره که موسی مساجاندن کلدی حریفی مؤاخذ
 و گرفتار کوردی و اوزر پنه خلق کثیر جم اولمش دیدی بو کانه حالت اولدی دیدیلر که خیر ایچمش
 و سرخوش ایله غوغا و برینی قتل ایش شدی حریفی قصاصن ایدرلر * بیت * کربیه مسکین
 اگر پرداشتی * تخم کجشک از جهان برداشتی * کربیه مسکین بیایه (بریا کجشک فحیه بونده
 قنت معانسه در (داشتی حکایت حال ماضی مفرد غائب قنت طونایدی یعنی قنتی اولایدی
 (تخم معروف) کجشک کاف اولی بعض ایچام عربی و بعضی عجمی او قودیلر (و جیم
 عریقدر (کاف نایده (پرداشتی فعل ماضی حکایت حال مفرد غائب جزاء شرطدر فالدردی
 دیمکدر (محصول بیت) مسکین کدینک اگر قنتی اولیدی سرجه تک تخمینی جهانیدن فالدردی
 یعنی فرصت الله کرسه دنیاده بر سرجه قوماز دی المادق (بیت) بو بیت شجره احزاب اوزانندن
 اولدیفچون شراح بونی نزلن ایشلر که نریشکلده بازملر * عاجز باشد که دست قدرت یابد *

رد سروری

پنجشکده ده بر معنایه یعنی
 مریچه معانسه اقتدر
 رد شرح جیما

قناد
نسخه

برخیز

برخیزد و دست عاجزان برتابد * عاجز تقدیری شخص عاجزدر (باشد که اولور که) دست
 قدرت یسانیده در (ویا بیک مقدم مفعولی (یابد بونده بویه معانسه در یابیدنن (برخیزد فعل
 مضارع مفرد غائبدر برخیزیدنن قالفار (واو حرف عطف) دست عاجزان لامیه (و برتابد
 مقدم مفعولی (برخیز تا کید نابد فعل مضارع مفرد غائبدر یابیدنن تافتندن دینلر خطا ایلدیلر
 (محصول بیت) عاجز و زبون کیمه اولور که قدرت الی بولور یعنی قادر اولتجه قالفار و عاجز رک
 الی بولر حاصلی عاجز اولور که کا قدرت ال ورنجه ضعیف و زبون اولنره جور و جفا ایدر تکه
 عالمده تکرار مشاهددر (باشد بونده اولور و اوله معانسه متحملدر یعنی چوق واقع اولور که
 عاجز اولان کیمه قوت و قدرت صاحبی اولتجه یعنی ایا قدرت ال ورنجه عاجز اولان کیمه رک
 الن بولر یعنی جفا و اذا ایدر * موسی علیه السلام بحکمت جهان آفرین اقرار کرد و از تجاسر
 خویش استغفار وایت (ولو بسط الله الرزق لعباده لیغوا فی الارض) برخواند * با حرف صله
 (حکمت جهان آفرین لامیه) جهان آفرین وصف ترکیبی در تقدیری خدای جهان آفرین در تجاسر
 تفاعل یابندن مصدر در جرأت معانسه ثلاثی جاسرند پس تجاسره کستا خلق دین کستا خلق
 ایش (خویش اضافه ای لامیه در (استغفار دین صکره بر کرد لفظی مقددر (لو حرف شرط) بسط
 فعل ماضی مفرد مذکر غائب فعل شرط (الله لفظ امر فوع فاعلی (الرزق رانک کسریله مفعول
 صریحی (لعباده غیر صریحی (لیغوا فعل ماضی جمع مذکر غائب جواب شرط (فی الارض ظرف
 مکاندر لیغوا فعلنک (محصول ترکیب) حضرت موسی علیه السلام خدایک حکمتیه اقرار ایلدی
 و کتدینک اول حریف ایچون ایلدیک دعیه جرأتندن استغفار ایلدی و مذکور ایتک مضمتی
 او قودی واکر خدا قوللرینه رزق واسع ایلده بر یوزنده البته بری اوزره از غولنق ایدر لردی
 یعنی جبعنی غنی ایلده بری برینه ظلم ایدر لردی واکر قوسنی فقیر ایلده هلاک اولور لردی
 (دیدیلر که بویات کریمه اصحاب صفه تک بر طافندی حقنه نازل اولدیکه وسعت رزق و غنا طلب
 ایلدیلر * بیت * ماذا اخاضک یا مغرور فی الخطر * حتی هلاکت فلیت التلیم بطر * ماذا اسلوب
 عریبت اوزره ابکی وجهله اعراب اولور بریسی ما اسم استفهام محلا مرفوع مبتدا و اسم موصول
 الذی معانسه (واخاض فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر افعال یابندن ادخال معانسه اما اصلنده
 صوده مستعملدر یعنی صویه ادخال ایلک مثلا اخاض دایته فی الماء اذا ادخلها دیرل یعنی
 دوازی صویه کیوردی ثلاثی لازمدر افعاله نقل ایلکله متعدی اولور خاض یخوض خوضا
 وخیاضا نصر بانک اجوف و او یستندن کاف ضمیر منصوب محلا منصوب مفعولی (و جله فعلیه
 اعرابیدن محلی یوق صله سیدر ذانک وذا صله سیله اعرابیدن محلا مرفوع خبر مادر (و جله
 اسمیه تک اعرابیدن محلی یوق جله ابتدایه (پس معانسه نسته در شولکه سنی ادخال ایلدی
 دیمکدر (ایکجی وجه اولدر که ماذا مجموعی اسم واحد اعتبار اولته ای شی معانسه محلا مرفوع
 مبتدا نه نسته دیمکدر اخاضک جله فعلیه اعرابیدن محلا مرفوع خبر مبتدا معناسی ای شی
 جملک خائضا دیمکدر یعنی سنی نه شی داخل و مقیم قلدی دیمکدر (یا حرف ندا) مغرور متادای
 مفرد معرفه مبتدر ضم اوزره (فی الخطر جار مع المجرور اعرابیدن محلا منصوب مفعول فیه در
 اخاض فعلنک یعنی غیر صریح ظرفیدر (خطر خاء مجیه تک وطاء مهمله تک فحیه لیه اشراف
 علی الهلاک ایله ضمیر ایدرلر یعنی هلاک که قریب اولق (حتی بونده تاه تعلیلیه معانسه در) هلاکت
 فعل ماضی مفرد مذکر مخاطبدر ضرب یابندن هلاکا و هلوکا و مهلکا و مهلکا و مهلکا
 کلور مصدر لری (اسمی هلاک کلور هانک ضمیمه (مصدری تهلهکه کلور شد و ذلخا حفظ (فلیت
 فاشرط محذوفه جوابدر (لیت لامک فحیه حرف در حروف مشبهه بالفعلدن (نمل تونک فحیه

رد شرح جیما

رد شعی

مطله اعراب ماذا

مطله

اولکی مهلکا لامک قحی
 ایکجیسی کسری اوچجیسی
 ضمیمه و مهلکه نه لامک
 ضمیمه در للطابع

قرنجه دیمکدر لفظا منصوب اسم لیت در (لم یطر طانک کسر یله فعل جحد مفرد مذکر غائب
 جمله فعلیه اعرابدن محلا مرفوع خبر لیتدر ایکی را ضرورت وزن ایچون کسیرک اشباعیه
 اوقنور که تقدیرا بر بامتولد اولور بعض شارح لم یطرک طاسنی مفتوح اوفتی کرک خطرک
 طاسنه فاقیه موافق اوله دیش و بعضی قحک جوازنه حکم الیش لیکن ایکی یله سهوا الیش
 زیر طای و حرکتی حروف و حرکات فاقیه به داخل دکلدر قنبر (لم یطرده طافحیه ورا کسر یله
 اوقنور فاقیه ضرورتیچون دین خطا الیش زیر طانک حالی مذکور کیدر اما رانک کسری
 و تولد یاسی ضرورت وزن ایچوندر ضرورت فاقیه به تعلقی یوقدر فاعل (محصول بیت) ای مفروضی
 نه شروع ایتدر دی خطرناک محله تا کیم هلاک اولدک یعنی مخوف محله سنی نه نسته ادخال
 ایلدیکه هلاک که سبب اولدی نه اولدی قرنجه اوچسایدی جیع دلرده قرنجه قتاد لمانسی
 ضرب مثیلدر مذکورک عربک مثیلدر و عجمک کی بوندن صکره کلن قطعه ده کندی حضرت شیخ
 ایراد ایدر و ترکیده قرنجه نک قتادیدر زوالی دیر * نظم * سفله جوجه آمدوسیم و درش سلی
 خواهد بضرورت سر * بویکی بینی رباعی دیویانلر احوال نظمیدن بی عجب بی بهره ایشلر
 و بونظمه بیت اطلاق ایلین و شرحده بیت یازان هنوز بیت نیه دیر یلر یتمش سفله اصل اقلده
 سبنک قحی و فاک کسر یله اسم جعدر الحق قوم معناسنه صکره بعض عرب فاک کسری سبنه
 نقل ایلدیلر بعد سلب حرکت سین و سفله دیدیلرینه جع معناسنه لیکن عجم بومشکل مفردده
 استعمال ایلدی بونده کی الحق معناسنه بر رانقدیر یله امدک مقدم مفعولیدر (زرس ضمیر سفله به
 راجعدر) سلی سبنک و لامک کسر ل یله و یای اصلیه ایله ترکیده سله معناسنه در هیزده دیرلر
 سلینک یاسنه کسر حرکت و بریلور ضرورت وزن ایچون دینلرک هنوزنه سلی اورمق کرک
 احوال و زنه مطلع دکل انیکن بویله کابلره شرح یازد قاری ایچون بایه کسره حرکت
 و بریکسزین سوزندر شکله مولانا جای سفله و غرضنده تقطیع ایلدکه مفعول مفعول
 فاعلات بیورمندر بونکده اولی مفعول کلکله ناموزون اولماز نهایی سار مصار بعه تقطیعده
 موافق اولماز لیکن ضرورده و بریزنکه اوزانی نتیج ایده نه معلومدر نظامینک محزون الاسرار
 اولی و توانینک حیرت الابراری اولی بحله ایله واقع اولش و سنا ایتبارک تقطیعانه موافق دکل
 لیکن ووزندر حضرت مولانا جابینک تقطیع ایلدیک کی سلی بعض شارح اوغلا یجفک اسادت
 حیفده یوزینه اور یلان تیانجه ایله بیان الیش و بعضی آکسبه اور یلان سله به تخصیص
 الیش لیکن ایکسبه تخصیصده خطا الیش زیر استعمالده اعمدر شکله ترکیب اینی یلنه معلومدر
 سلی سله معناسنه در اکا متصل اولان همزه وحدت ایچوندر دین ایکی جهندن خطا الیش زیر
 بونده همزه نک وجودی بوغیکن همزه اثبات الیش و وحدت ایچون منصوص اولان بایانکن
 وحدته دلالتی همزه حکم الیش بحقیقت باحرف طرف باحرف مصاحبت بعض نسخده حقیقت
 برینه ضرورت دوش سرش ضمیر بینه سفله به راجعدر (محصول بیت) الحق کیمسه که منصوب
 والتون واجیه کله یعنی بومذکور ره که مالک اوله دنا نندن نامعقول و ناشایسته ایشلر و تکبر
 و غرور بغیر بس انک باشی بالضروره و بالحقیقه تیانجه استر حاصلی اکا تأدیب لازمدر
 * این مثل آخرنه حکیمی * زدنست مورهمان به که نباشد پرس * این اسم اشارتدر مصراع ثانییه
 (ومثلدن مراد ضرب مثیلدر که مصراع ثانییدن عبارتدر) آخر ادات تأکید و تقریر (نه
 بونده ادات استفهام انکاریدر) حکیمی باحرف وحدت (زدنست اصلنده زده استدر ضرورت
 وزن ایچون حذف و ایصال ایلدی (محصول بیت) بوضرب مثلی بر حکیم اورمدمی یعنی البته
 اوردی قرنجه نک اول بکدر که قتادی اولیه حکیم سوزی حاصلی بودر که قرنجه نک قتادیدر

رد این سید علی
 رد سروری
 رد شعی
 رد شعی
 رد این سید صنی و سروری
 رد شرح جیما
 رد این سید علی و سروری
 رد شعی

زوالی

زوالی قصه دن حصه بودر که حضرت موسی علیه السلام دعا ایلدیک کیمسه نک غناسیب قعاصی
 اولدی * حکمت * پدر را غسل بسیار است ولیکن پسر گرمی دارست * گرمی دار وصف
 ترکیبدر حرارت دار معناسنه زیر گرمی یای مصدر یله حرارته دیرلر کرکسبه ذاتی اولسون کرکسبه
 عارضی حال المزاج دین ذاتی به تخصیص بلا تخصیص الیش (محصول ترکیب) بو حکمت سابق
 حکایته تمیل طریقیله واقع اولش بیور که پدرک عسلی خوفدر اما اوغل حرارت دارد یعنی
 یایسی اوغلنه عسل ورمدیک بچلندن و خسانندن دکلدر بلکه ضرر نیدن خوف ایدر که
 حرارتی آرتوزه دیوقور فارامدی الله تعالی هر کسی غنی ایلدیک اول جهندندر که هر کس غنایه تحمل
 ایلر حضرت موسی علیه السلام حقیقه دعا ایلدیک فقر کی (بیت تمام مقصودی توضیح و تزیین
 ایدر * بیت * آن کس که توانکرت نمی کرد آند * او مصلحت نواز تو بهتر آند * توانکرت قوت
 و قدرت صاعی دیمکدر و ناصیر خطابدر (کر داند فعل مضارع مفرد غایبدر) کرکد ایدندن
 تصدیق معناسنه سابقا مذکور اولان کی (محصول بیت) اول کیمسه که سنی غنی ایلر یعنی الله تعالی که
 سنی اغنیادن و صاحب ثروتدن ایلر اول سنک مصلحتی و سکا لایق و موافق اولانی سندن
 یکرک یلور زیر هر کس غنایه تحمل ایلر فقر ریک نشین کی که سابقا مرور ایلدی * حکایت *
 اعرابی رادیدم در خلعت جوهریان بصره حکایت همنی کرد که وقتی در بیابان راه کم کرده
 بودم و از راه معنی باغی خبری نمانده بود دل بر هلاک نهاده بودم که ناگاه کبسه یاقیم برانبر و اید
 هرگز آن ذوق و شادی فراموش نکم که بند ایشم که کشم برانست و باز آن تلخی و ناامیدی
 که معلوم کردم که مرور ایدست * اعراب بر به ده ساکن اولان قومک اسمیدر اسم جنسدر
 جعی اعراب کلودر (پس شیخ اعرابی بیور دینی باه و خدله در (ورادات مفعول) حلقه دن
 جار شو ریدر مراد (جوهریان) باحرف نسبت (الف و وون ادات جمع جواهر صانعیلردن
 عبارتدر) حلقه نک اضافی بیانیدر (و بصره لامبه در (زاد معنی بیانیه در بیجکدن عبارتدر
 هرزه البسه (پس زاد سفر ایچون النان طعام (ومعنی ذخیره ایلدیلر طعام دین یانندن سو یلمش
 (دل بر هلاک نهاده بودم کو کلمی هلا که قومش ایدم) یعنی هلاک اولغی مقرر ایلدم ایدی (که
 حرف بیان (نا که کیمسه باحرف وحدت (و همزه حرف توسل (مرور ایدر) (میک ضعی) اورانک
 سکوتله انجو دیمکدر (شادی باحرف مضمردر) بند ایشم باه عجمک کسر یله فعل ماضی متکلم
 و حده ظن ایلدم دیمکدر کیدم بریان بیانیه کشم کاف عجمک قحیه بغدادی دیمکدر (بریان بونده
 قاورلمش معناسنه در (شارحک بر یسی قاورلمش بغدادی دید کدن صکره بعضیلر دید یلر که
 اومه بغدادی در دیش (و بعض شارح قاورلمش بغدادی دیدیکنی کشد و به استناد ایدوب
 اومه فی مذکور شارحه استاد ایدوب تعصب ایدوب دخل الیش (ایکن بو قولی مذ خولیدر
 (تلخی) و ناامیدی یازی مصدریه زدن (محصول ترکیب) بصره جوهر فریاری مجلیسده
 راعراب کوردم یعنی بر به نشین کوردم که حکایت ایلردی که بروقت بیاننده بول یزمش ایدم و زاد
 متیندن جمله هیچ برنسته فالماش ایدی کوکلی هلا که قودم یعنی موعی مقرر بلام ناگاه انجودن
 ظنور کیمسه بولدم هرگز اول ذوق و شادانغی فراموش ایلزم که بولدو غده ظن ایلدم که
 قاورلمش بغدادی و بینه اول امیدکی واجیلغی تحقیق بولدم که انجوامش قاورلمش بغدادی
 دکل ایش (معنی بونده مراد لازم اولان نسته معناسنه در دین بی معنی سو یلمش (دلک ما قنلنده
 زوا و اراد ایدنلر زان ایشلر (و باز ایدن صکره فراموش نکم عارتی ذکر ایدنلر یعنی کاتبه
 کتورنلری فائده ذکر ایشلر * قننده * در بیابان خشک و ریک روان * تشنه راد در دهان
 چه بوجه ضدف * ریک رانک کسر یله و کاف عجمه قوم دیمکدر (روان صفت مشبهه در

رد این سید علی

رد سروری

رد سروری

رد شعی
 رد این سید صنی و سروری
 رد شرح جیما

افغان معنایست (تشنه را ادا نمودن) (صرف معرف) (محصول بیت) قوری یا بانه
 واقفان فقه یعنی بریه فقه تشنه که دهانیدن آنچه به صدف نه یعنی آبکی برابر در زرا کسیر
 عطش ایدوب صومغی فانداز (شارح) بری مصرع اول معنایست یعنی در بریه دیش
 و بری شویله طن ایش که ریک روانی بیاورد و اعتراض ایش لیکن مقصود عدم وصولیدن
 کنیدی معترض ایش (بیت) حکم من غائب قولا صحیح (واقعه من الفهم المسقیم) مردی
 توشه کاوند از پای * در کربند اوچه زجه خرف * مردی توشه یا نیه (توشه از قدر
) کاوند اصلی که او قناد ایدی ضرورت وزن ایچون حذف و اتصال اولدی (که حرف رابط
 صفت) (واوند و آوله و آوسر لغتزدوشدی دیکدر سقوط معنایست) (س شارح
 کاواصلندن که او ایدی) (اوضیر غائب) (مردی توشه راجع) (و قناد فاک کسریله بعضیست
 قوی اوزره) (وضیله بعضیست و بری برینک قولنه دخل و تعرض ایلد کسریله بعضیست
) (فارسیده بومقدار بضاعتله بویه معلق کلاه شرح یازمق غرابنددر) (از پای او قناد فعلنه
 متعلقدر) (در حرف طرف) (مکر بند قوشه در) (در معروف) (خرف خاوره معنی ایلد سقیمی
 دیکدر) (خرفه سقیمی باره سی دینه اعتراض ایلین زائد ایش) (محصول بیت) (از قدر
 ار که ایاقدن دوشه یعنی بور و مکمل طاق و قدری قالمیه انک قوشنده اتون اولق نه
 سقیمی اولق نه یعنی اتسوله طیارق اکا کوره برآردر بر بونلر قارن طوزن قوشافنده اتسول
 اولمک معنایست بودر که عرب و عجم قراسی اتونی و قه فی قوشافنده بغار پس در بریند برآند
 بو معنادن اکاه دکلریش * حکایت * یکی از عرب از غایت تشنگی همی گفت
 * نظام * یالیت قیل منی * یوما افزون منی * با حرف اندامادی محذوف تقدیری
 یا الله (لیت حرفد حروف سته دین اسمی و خبری محذوف قدر) (تقدیری لیت الحال
 کاتنی) (قبل طرف افوز در) (منیه قبیل و زنی اوزره اسمدر موت معنایست) (و یا ضمیر
 متکلم محلا مجرور مضاف الیه) (یوما بدل در طرفدن بومدن بونده مراد مطلق طرفد ریعی
 مطلق) (وقت پس بومی تعریف مسهور ایلد تعریف ایلد کدن صکره اما بونده مناسب اولان بومدن
 مطلق وقت مراد اولمقدار دینه اعتراض ایلین فی تعریف تعصب ایشدر) (افوز فعل مضارع
 متکلم و حده ظفر بولام دیکدر نصر بایندن اجوف و اویدر) (با حرف جر) (منیه ضمی و نونک
 سکونیه آرز و مراد معنایست در) (و یا ضمیر متکلم محلا مجرور مضاف الیه) (و جار و مجرور افوز به
 متعلقدر) (محصول بیت) یا الله تولیدی موت و فوئدن اول رکون آرز و مراد ظفر بولیدم
 * نهر تلاطم رکبی * فانیل املاء فری * نهر مجرور در منیه دن بدل اولمقه مرفوع اولق جار
 مبتدا محذوفه خبر اولمقه (تقدیری تلک المنیه نهر) (تلاطم فعل ماضی مفرد مذکر غائب لغتده
 طبایحه اوزمقدار اما بونده مراد موج جار محذوف در زرا طلازری برینه طوف فتمده ده مستعجلدر
) (ر که رانک ضمی و کافک سکونیه دیز دیکدر یا ضمیر متکلم و حده محلا مجرور مضاف الیه و رکبه
 تقدیر منصوب مفعول به صریحدر تلاطم نک و جمله فعلیه صفت نهر در) (واظل ان مقدرله
 منصوب جواب تمیز تقدیری فان اظل در فعلدر افعال ناقصه دن اصیر معنایست فاعلی فتمده
 مستزانا عبارتدر مکملدن) (املاء فعل مضارع متکلم و حده در فتح انک مسهور الاشدن طولدرام
 دیکدر) (قر به فافک کسریله طلومه دی که عجم مشک در ممک فمی و شینک سکونیه) (یا ضمیر
 متکلم و حده محلا مجرور مضاف الیه) (و قر به تقدیر منصوب مفعول به صریحدر املاء نک و جمله
 فعلیه محلا منصوب خبریدر انل نک) (محصول بیت) منیه دیدیکم نهر در که موجی دیزی
 جار بار یعنی بوم مراد دیزه دک نهر در حاصلی دیزه دک ارمه کرم و قر بای طولدر اولم یعنی

رد سروری

رد شرح جیبا

رد سروری

خرف شارح هر حومک
 یازدینی اوزره لغتدره سقیمی
 و طیارقدن یا پلان چنق
 و حومک دیو مفسر اولوب
 سقیمی قریبی دیش بوغیکن
 سقیمی قریبی دینه اعتراض
 ایلد زائد ایش دیو اعتراض
 برنده اولماق ککر

لا طایع

رد سروری

رد ابن سید علی
 و سروری

نه اولادی بویه بر ارمه ظفر بولم اولمندن اول (تلاطم فعل ماضی صورتده کلدیکی نقال
 قصدله در فندبر * حکایت * همچنین در قاع بسط مسافری کم شده بود وقوت و قوتش غانده
 و دری چند در میان داشت بسیار بکر دیر راه بجای نبرد و بسختی هلاک شد طایفه رسیدند
 و در میانش رویش نهاده دیدند و برخاک نشست * قاع بونده صحرایست در) (و بسط
 بسط معنایست در یعنی اوزون و گشایش حاصلی بول صحرایست در) (مسافری یا حرف وحدت
) (کم کاف بحکم صله یتک دیکدر) (کم شده بود بمش اندی دیکدر وقوت و قدرتی دخی قوت
 و نوشه سی) (غانده قالمشیدی برید تقدیر به شکله اسماعده قاعده در) (بکر دید بکر ندی
 یعنی مذکور صحرایست در) (با حرف صله) (جایی یا حرف وحدت) (و امیردک مفعول صریحی
) (و بجای غیر صریحی) (با حرف مصاحبت) (سختی یا حرف مصدر شدله دیکدر) (طایفه یا حرف
 وحدت) (و همزه حرف توسل) (در میانها ادا جمع افعیله دیکدر) (در میانها ادا مک مفعول
 اولی) (و پیش مفعول ثانیه و مجموعی دیدند مک مفعول) (بر خاک نشست مک مفعول غیر صریحی) (و مضنون
 بیت صریحی) (محصول ترکیب) مذکور ایکی حرفی بیتی اوقیان عرب کی برینک صحرایست در
 ضایع اولمش ایدی (وقوت و نوشه سی قالمشیدی و بلند بر قاع) (اچمه سبه و ارایدی صحرایست
 جوق طولندی و چکر ندی و بریره بول ایلد عدی یعنی علامت یقاسیه بول چهاره مدی و شدله
 هلاک اولدی هلاک اولدینی بره برینک طایفه ایشیدی و کوردیلر اچمی یوزی اوکته قومش
 و طیارق اوزره بوقطعه فی یازمش * قطعه * کر همه ز جعفری دارد * مردی توشه برینکد کام *
 زری راده تشنید ضرورت وزن ایچوندر) (جعفری یا صفتی یا نه در جعفره مشوب اتون
 دیکدر که ایریلکله و خالصله مشهور در) (مردی توشه یا نیه) (برینکد قالددر) (کام کاف
 بحمله ادم معنایست در که عرب خطوه در خای مجید نک ضمی و طاء مهمله نک سکونیه و جار در که
 کام کاف عربیه مراد معنایست اولدر قرینه سله حاصلی مقام قرینه سله زر قرینه سی تعارض ایدر
) (محصول بیت) مردی توشه آدم قالددر مر یعنی ادم اتمام حاصلی خرکته مالک اوله مر و تار ایدی
 قالددر یعنی مرادنی الماعه مالک اوله مکر کسه مالی جیبا جعفری اتون ایستده یعنی مسافره
 توشه اولایجه زرخالص خرکته قوت و بریند زرا اتون اکل اولماز) (بعض شارح کاف عربیه کام
 اولاستده مجرور ایش و به ضمی مجرور بی زایلش لیکی زدی مردوددر) * در بیان فقر سوخته را
 شلغم پخته به که نقره خام * فقیر سوخته بیابیه (شلغم پخته ده بویه در) (نقره خامده بویه در
) (نقره خام سکه تمایض کش) (محصول بیت) یا بانه سوخته فقره یعنی هوا و کوفیل
 استیخته یا تمش فقره پشمش شلغم خام کشیدن نکد زرا شلغم غدا اولون اما سیم خام اولماز
 نقره خام سیکه کش معنایست در دین مسایحه ایش * حکایت * هر کز از دور زمان بانه
 بودم و روی از گردش آسمان درهم نکشیده مکر وقتی که بایم برهنه بود و اندک طاعت پای پویشی
 نداشتم بجماع کوفه در آمدم دلتک یکی را دیدم که پای نداشتم بیاس و شکر نعمت حق بجای
 آوردم و بری کفتی صبر کردم * هر کز لطفه فارسیدر شرایت بری اعتلا دیکله نفسیر
 ایش و بری اعتراض ایش لیکن اعتراضتک اصلا اصلی یوق) (دور زمان لایه در مجازا
) (زرا تغییرات زمانین عبارتدر زمان ایستده فقره اولماز بلکه احوال ناس متغیر اولور فندبر
) (نکته ایلد بودم ثون حرف نفی ایکنماشیدم دیکدر بی حضور اولماقدن کله بدین) (کردش
 اسم مصدر در دوش معنایست آسمانه اضافی لامیه در دور فاک دیکدر) (مکر ادا استناد
 الا معنایست) (وقتی یا حرف وحدت) (که حرف رابط صفت) (استطاعت قدرت معنایست در
) (بای پویش و صف و کیندن یا معنایست در) (و یا حرف وحدت) (با حرف صله) (جامع کوفه

رد سروری

رد سروری

رد سروری

حضرت امام علی امامت الایمانی جامعند که کوفه شهر بزرگ اندن غیری جاهی بودند
 حضرت شیخک بیور دینی زمانه معهور ایش اما بو زمانه جدران اربعه سی قائمشدر
 باقیسی شهر کوفه کبی خراب و بیابان شویلیکه اتر بنا دن نام و نشان قائمشدر (در آمدن
 داخل اولدم) (دلالت وصف ترکیب کولگی طار دیمکدر قسوت قلبدن کلبدر (شکر نعمت
 مصدرک مفعولیه اضافتیدر) وحقه اضافت لامیه (ربا) صله معناسنه در (بی ادات سلب
 (کفش کاف عربک قحله و سکون فایله بشمق دیمکدر (و یا حرف مصدر (محصول ترکیب)
 هرگز دور زماندن ایکنامشیدم و کردش اسماندن یوزم یوزارمیشدم یعنی بی حضور و مضطرب
 اولامشیدم الا بروقتیده که ایام جلیق قائمشیدی یعنی یالک ایاق قائم ایدی و بر یایم المنه
 قدرم یوق ایدی جامع کوفه به قاسی القلب یعنی کولک طارغبله و بی حضور لغبله کردم
 برینسی ایاقسیر کوردیم یار ایاقسیر یا ایکی ایاقسیر پس حقلک نعمته شکر ایلدم و بشمقسیر لغه
 صبر ایلدیمکه بشمق یوغسیر الحمد لله تعالی الیم و یا ایام صاغدر دیو اول کیمسه دن عبرت الیم
 * قطعیه * مرغ بریان بچشم مردم سیر * کتر از بک تره بر خوانست * مرغ ظاهر بود که
 بونده مراد مرغ خانکی در یعنی طاوق مطلق مرغ دکلدن شکه استعمالات خلقتن معلومدر
 پس مطلق قوش ایله بیان ایدن اصابت الجامشار (ربانه اضافت بیانیه در) یا حرف صله در
 (چشم مردم سیر لامیه و بیانیه در طوق آدمک کوزنه دیمکدر (برک تره تشدید ضرورت
 وزن ایچوندر و اضافت لامیه در (تره تور کیده ده بواسطه در) خوان بونده سفره معناسنه در
 (محصول بیت) بشمش طاوق طوق کشنک کوزنه تره یار اغندن سفره سنده اکسیر کدر
 یعنی الین بی قدر و قید حاصلی بی اعتبار در زباط و قلقتن کوزنه کورغز * و آن که رادشکاه
 قدرت نیست * شلم بختیه مرغ بریانت * و آن که را اصلنده و انکس را که در حذف
 و اتصال طریقه بقیله ترک اولندی (دستگاه و قدرت عطف تفصیل شکلیدر) شلم بختیه بیانیه
 (مرغ بریاند بویله در) (محصول بیت) اما اول کیمسه نک که قدرت و مکتبی بو قدر یعنی
 فقیر اولان کیمسه به بشمش شلم همان بشمش طاوقدر یعنی بشمش طاوق کبی خوره کچر
 حاصلی اشتباهه دایر * حکایت * یکی از ملوک باقی چند از خاصان در شکارگاهی زمستان
 از عمارت دور افتاد شب در آمد خانه دهقانی دیدند ملک گفت شب ایجا رویم نازحت سرما
 نباشد یکی از وزرا گفت لایق قدر پادشاهان نباشد ایجا بخانه دهقانی رنیک بریدن هم
 ایجا خیمه زنیم و انش افروزیه * از خاصان بی چندی بیاندن (یا حرف ظرف) (زمستان) و آنک
 و ملک کسره بل یله قیش دیمکدر (خانه دهقانی لامیه در) و یا حرف وحدت (رویم) و فعل امر
 متکلم مع الغیر کیده لم دیمکدر (یا حرف تعلیل) (زحمت سرما لامیه صوق زحمت) (ایجا افعال
 یانیدن مصدر در صفتی دیمکدر (رکبک ضعیف دیمکدر (زیم و افروزیه فعل امر متکلم
 مع الغیر در زید ندن و افروزیه ندن (محصول ترکیب) پادشاهلردن برسی خاصلردن
 برنیجه شخصله شکار کاهک برنده قیش کوفی عمارتدن ابراق دوشیدی یعنی اولدی یعنی شهر دن
 دور دوشیدی کیمسه کلدی بر کوبلی او بی کور دیلر پادشاه دیدی کیمسه کیده لم تا اکیم
 صوق زحمتی اولمشه یعنی صوق زحمتی چکیم لم وزاردن برسی دیدی پادشاهلرک قدرنه
 لایق دکل بر ضعیف صکو و یلنک خانه سینه پناه (ملک یعنی اوینه صفتی بونده جادر
 قورالم و آتش بالکنده لم * دهقان را خبر شد باحضری از طعام ترتیب کرد و پیش سلطان
 برد و زمین خدمت بنویسد و گفت قدر بلند سلطان بدش قدر نازل نشدی و لکن نخواستند که
 قدر دهقان بلند شود * دهقان را اداث مفعول (باحضری یا حرف وحدت برماحضری

رد شرح جیها

درم

درم

درم

دیمکدر (زیرا ما اسم موصول) حضرت فعل ماضی مفرد مذکر غائب صله سیدر الذی حضرت دیمکدر
 (از طعام باحضری یا ندر) (ما حضرت ترتیب کردک مقدم مفعولیدر) (زمین خدمت لامیه در) قدر
 فافک قتی و دالک سکونیه مقدار معناسنه در (بلنده اضافت بیانیه) (وسلطانه لامیه) (بدین
 دال هر مدن بدلدن اشارتیدر پادشاهک کشدینک خانه سینه مهمان اولمغه (قدر فافک و دالک قحله بله
 یتنه مقدار معناسنه در) (نازل نشدی الحق اولازدی) (یعنی مرتبه سندن دوشمزدی) (محصول ترکیب)
 دهقانه خبر اولدی پادشاه انک خانه سینه میل ایدوب وزیر مانع اولدی یعنی (طعامدن برماحضری
 ترتیب ایدوب پادشاه اوکنه ایلندی (وزمین خدمتی بوس ایلدی و دیدی (پادشاهک بلند مقداری
 بنم خانه نه مهمان اولمغه نازل اولمزدی یعنی قدرنه نقصان کزدی ولیکن استیبار که دهقانک
 قدری بلند اوله * ملک را سخن گفتن او مطبوع آمد شبانکه عززل او نقل کردند با آمد آدان خلعت
 و نعمش بخشید شید مکدر رکاب ملک قدیمی چندی رفت و فیکفت (محصول ترکیب) پادشاهه
 انک سوز سویی مطبوع و مقبول کلدی کیمسه سی یعنی همان اول کیمه انک عززانه نقل ایلدی
 اترسی پادشاه اکا خلعت و نعمت به شلدی ایستدیمکه پادشاهک اوزنکی سنده برنیجه قدم یعنی
 بر قاج ایق کیدردی و سوزی * قطعیه * ز قدر و شوکت سلطان نکشت خبری کم * زالتفات
 به مهمان سرای دهقانی * شوکت شنک و کافک قحله بله و سکون و اوایله شدت حرب یعنی قتی صواش
 و آلت حربه کامل کیرمک حاصلی آلت حربی تمام اوشتنه المنه در را ما بچشم هیبت و عظمت معناسنه
 استعمال ایدر (سلطانه اضافت لامیه در) (نکشت کاف بحکم قحله فعل نفی ماضی مفرد غائب
 اولدی دیمکدر) (زیرا کشتن و کیریدن مترادف در اصلنده) دوغک معناسنه در سابقان کرایلدی کیمزکی
 هر نوجمله اولورسه دوغک بوندیدر که انتقال معناسنه مستعملدر (مثلا شراب سرکبه دوغک کبی
 پس صبر و رت معناسنه استعمال بوندندر فاحفظ فانه من المهمات فی هذه اللغیه (چیزی
 یا حرف وحدت) کم کاف عربک قحله اکسیر ناقص معناسنه (نکشتن چیزی اسمی و کم خبری
 زالتفات نکشته متعلق (زاه مفرده از دن محققدر تحقیق سرزده نسخه لوده واقعدر حاصلی
 بو مجرده ایکسیده جائزدر بلا تفاوت) التفات افعال بایندن مصدر در لغتده کیدر کن باشی اردینه
 دو ندر و ب باقعه دیور (اما استعمالده مطلق بقیقه دیور) (یا حرف صله) (مهمان سرای ترکیب
 مزجی در) (اصلنده سرای مهماندر اضافتله قونی اوی معناسنه روم ایلنده نر بخانه دیور
 (دهقانه اضافت لامیه در) (یا حرف وحدت و یا تکیه) (محصول بیت) (پادشاهک عظیم قدرندن و
 عظمت و هیبتدن هیچ برنیسه اکسیر اولدی یعنی هیچ نقصان و برمدی بر کیک و ضعیف کوبلنک
 مهمان سرایند التفات ایلکدن (یعنی بر ضعیف کوبلنک اوینه نزول ایدوب قونی او لغندن
 شان سلطانه نقصان و برمدی * کلاه کوشه دهقان بافتاب رسید * که سایه بر سرش افکند
 چون نوسلطانی * کلاه کوشه هانک سکونیه ترکیب مزجیدر (اصلنده کوشه کلاه ایدی اضافت
 ایله کلاه او بی دیمکدر (دهقانه اضافت لامیه در یا حرف صله) (آفتاب فافک سکونیه کوش
 (رسید فعل ماضی مفرد غائب فاعلی نحتده کلاه کوشه به راجع ضمیر) (و بافتاب مفعول غیر صریحی
 (که حرف تعلیل) (سایه کولکه) (بر حرف استعلا) (سرش شین ضمیر دهقانه راجعدر) (افکند
 فعل ماضی مفرد غائب فاعلی سلطان و مفعول صریحی (سایه و بر سرش غیر صریحی) (سلطانی بایی
 حرف وحدت و یا حرف تکیه) (محصول بیت) کوبلی نک بری اوجی قدر و شرفلن آفتابه ایشدی
 یعنی دهقان مکرم و معزز اولدی (زیرا باشنه سایه صالیدی سنک کبی بر عظیم الشان پادشاه حاصلی
 سلاطین هما مبالدر هر کیمک که باشنه سایه رافتد و عنایت صایه ر قدر و شرف صاچی اولور
 * حکایت * کدای مول و احکایت کنند که نعمت وافر داشت یکی از ملوک گفت می نماید که مال

اشو ترکیده اولان اوج قدر
 سرایا فافک قتی و دالک
 سکونی یا خود فافک و دالک
 قحله بله مقدار معناسنه در
 دالک قحله سنی ایکنجی قدرده
 شارحک ضطی تخصیص
 دیمکدر لکن تخصیص
 اکله شیلور
 للطابع

مطل

بیکران داری و عمار مهمی هست اگر برخی از آن دستگیری کنی بحکم عاریت چون از تقاضا
ولایت رسد و ما کرده شود گفت لایق قدر بلند خداوند جهان باشد دست همت بمال چون
من گدایی آلودن که بخود فراهم آورده ام گفت غم نیست که بتاتار بدهم که الخیشات الخیشین
گدایی با حرف وحدت (هول بخوف یعنی فور قبح یعنی هر کس بویله دینگی اولمقدن خوف
ایزدی) شهر آمده مولانا مصلح الدین لاریدن سوال ایلد مکه کدای هول کیمدر دیدنکه
شول کدادرکه سوال ایلدیک کیمدن المایجه اولمه که عرب اکا ذوالوجه الوقاج دیردندی
(کدایه صفتدر بعض نسخه ده اضافله واقعدر بیانیه طریقیله (را اذات مفعول کنندک کدا
مفعول اول و حکایت ثانیسی (که حرف بیان (و یا حرف رابط صفت (نعت و افر بیانیه
و داشتک مقدم مفعول (می نماید فعل مضارع مفرد غائب مبنی للمفعول معنایست کور بنور
دیمکدر (که حرف بیان (مال بیکران بیانیه مال بی حد دیمکدر (داری فعل مضارع مفرد
مخاطب طوئارسین یعنی سنک وار دیمکدر (مهمی یا حرف وحدت (یا حرف مصاحبت (برخ
یا نك فحمله بعض معنایستدر (یا حرف وحدت بر مقدار یله دیمکدر (دستگیر وصف ترکیبدر
گیریدن ال طوئری دیمکدر یاه مصدر یله معاونت معنایستدر (کنی فعل مضارع مفرد
مخاطب (عاریت یا نك تشدید یله فرض مراددر (چون اذات تعلیل (ارتفاع ولایت مصدرک
فاعله اضافتیدر (کرده شود کرده انضمامیله (شود فعل مضارع مبنی للمفعول معنایست
افاده ایدر (گفت کدایزدی (لایق قدره اضافتی اسم فاعلاک مفعولدر (و قدرک بلند
بیانیه (و بلندک خداونده و خداوندک جهاته لامیه لردر (دست همت بیانیه (یا حرف
مصاحبت (مال چون من لامیه (کدایی یا حرف وحدت (آلوده کردن الوده بولاشق دیمکدر
(که حرف تعلیل (جوجو یعنی چه چه حاصلی از راز دیمکدر (فراهم آورده ام جمع ایلشم
دیمکدر (گفت پادشاه دیدی (بتاتار یا حرف صله تاتار بونده کفار معنایستدر (زیرا اول زمانده
بعض سلاطین هلاکویه جزیه طریقیله مال تعیین ایلش ایدی بعض نسخه ده (بکا فران
دوشمش (خیشات خیشک جمیدر مراددر دیمکدر (محصول ترکیب (رفور قبح دینگی بی
حکایت ایدر که وافر مال ونهتی وار ایدی پادشاه لردن بریسی اکا دیدی شویله کور بنور که
بی حد و بی قیاس مالک وار یزم ایسه بر مهم ایشان وار اگر بر مقدار یله بزه عاریت و دین
طریقیله معاونت و دستگیرک ایدر مکه محصول مملکت ابریشجه و فالونه یعنی فرض طریقیله
استرم غصب طریقیله دکل کدایزدی جهان پادشاهنک بلند قدر یسه لایق دکل همتی الی
بنم کنی بر کدایک مالیه الوده ایلک یعنی بولاشدر مکه از از جمع ایلشم پادشاه دیدی
غم دکل که سندن الا جمع مالی کافر تاتاره و بر حکیم زرا خیشلار خیشلار ایچوندر یعنی سندن الا جمع
مال مرادرا یسه غم دکل زرا انی کافره و بر حکیم که مراد مراددر لایقندر * بیت * قالو عجین
الکلس لبس بطاهر * قلنا نسد به شقوق المیز * عجین فعیل بمعنی مفعولدر یعنی خبر (کلس
کافک کسری وسکون لامه الحیکه جاملی بحیره لری اندن دوزلر (عجین الکلس جزیه قطیقه
کیدر (لبس اسمی مخندده عجینه راجع ضمیر (بطاهر یاه ژاندا یله محلا منصوب خبری (قلنا
جواب قالوا (نسد فعیل مضارع نفس شکلم مع الفعوردر نصر یا نك مضاعفندن سدا ایدر
مثلا بر کدیک و یار دایکی بغلفه و اصلاح ایلکده استعمال ایدر (به نسد به متعلقدر و ضمیر
عجین کلسه راجعدر (شقوق المیز لامیه (شقوق شقک جمیدر اصلنده مصدردر اما بونده
بارق و کدیک مراددر (میز را نك از اوزه نقد میله اسم مکاندر محل روز معنایست یعنی حجاجی بر
مراد خلاصه (محصول بیت) دیدیلر که کرج و الحی خبری بطاهر دکلدر یعنی نایا کدر بر بویله

هولاکو
نسخه

دینارک جوانیده دینک یاس یوقدر یعنی قایم زرا انکله آبخانه بارقلری و دکلکری سدا ایدر
* بیت * کرا آب حیات نصیرانی نه یا کست * جهود مرده میبشوم چه با کست * آید چه نصیرانی
لامیه لردر (نصیران شامده بر کویه دیر که بوطافه اندن ظهور ایلشدن (یا حرف نیستدر
(نه یا کست نایا کست معنایستدر (جهود مرده بیانیه در یاه بطنیه ای شوم فعل مضارع متکلم
وحده در شویندن (محصول بیت) اگر بت پرست کافرک قویسی صوری پاک دکل ایسه
یعنی نایا ایسه قایم زرا انکله اولش جهودی یورم (حاصلی مرادری مرادرا یله یورم
* شنید مکه سر از فرمان ملک یاززد و حجت آوردن گرفت و شوخ چشمنی کردن ملک فرمود
تا بصمون خطاب ازو بر جر و تو بیخ مستخلص کردند * فرمان ملک مصدرک فاعله اضافتیدر
(یاززد کری اوردی یعنی ملکک قوله اطاعت ایلدی و سرکشک ایلدی (شوخ چشم بونده
یوزمن و حشری معنایستدر (و یا حرف مصدر (یا حرف تعلیل (زجر و تو بیخ بونده عطف
نصیری شکلدن سر زدن معنایستدر (مستخلص لامک فحمله اسم مفعولدر استفعال باندن
(محصول ترکیب) ایشان مکه ملکک فرمانشدن باشی دوندندی یعنی سوزنی قبول ایلدی
و دلیل و حجت کنور مکه باشلیدی و ادبیرک و کتا خلق ایلکه پادشاه بیوردی تا کیم مضمون
خطابی (یعنی یوردی مقدار مالی اندن زجر و خو یله (یعنی سر زدن و غضبه استغلاص
ایلدیلر * مشوی * بلطافت چور نیاید کار * سر به بی حرفی کدایا چار * بر نیاید حاصل
اولساز دیمکدر سر تقدیری سرش در سر بونده اوچ معنایستدر (یعنی جدی و فانی دیمکدر
(شیر نگاره راجعدر (یا حرف صله (بی اذات سلبا حرفی یا حرف مصدر (کشته فعل مضارع
مفرد غائب مبنی للمفعول معنایستدر (یا حرف فعلی کاره راجع ضمیر در تأمل ندر (یعنی
منقلب اولور تنکه دیر لشراب سر که به چکلدی (ناچار بالضروره دیمکدر (محصول بیت)
لطافت و رفق و ملائمته چونکه ایشان حاصلی اولمه (یعنی ایلکله که بر مصلحت نیمه حد و
غایتی جرمشیر که مجر و محول و منقلب اولور حاصلی جرمشیر لکه مؤدی اولور بالضروره
* هر که بر خوشن بخشاید * کر بخشد بر و کسی شاید * هر که یعنی هر کس که بر حرف صله
(خویشین کنند معنایستدر (بخشاید فعل نفی مستقبل مفرد غائب بخشایشندن ترجم
الکر دیمکدر (کر حرف شرط (بخشد فعل نفی مستقبل مفرد غائب بخشیدنن که مشترکدر
اسمرکک ایله بخلق یشنده (بونده اسمرکک معنایستدر (بخشودن مستقندر بین اقوسو یاش
(شاید لایقندر (محصول بیت) هر کس که کشیدی به ترجم ایلر اگر کیمه اکا ترجم ایلر سه
لاحق و سزا واردر * حکایت * یازر کانی را دیدیم که صیدو بجایه شتر بارداشت و جهل یشنده
و خند شکار شی در اجزیره کیش مرا و بحیره خویش بر دو همه شب نیارامیداز سخنهای
بریشان که تن که فلان انازم بر کتانت و فلان بضاعت بهند و ستان و این کاغذ فله
فلان زمیشت و فلان چیز را فلان سخن گاه کفی که خاطر اسکندر به دارم که هوای خوشست
و گاه کفی نه که در بای مغرب مشوشت سعد یاسفری دیگر در بدشت اگر آن کرده شود
بقیت عمر خود نکوشه بشیم و ترک تجارت کنم گفت آن کدایم سفر ست گفت که کرد پاری
عجین خواهم برده شیدم که انجا عظیم قیمت دارد و از انجا کاسه چینی بزم و دیبای روی
بهند و پولادهندی بجل و ابیکنه جلای یمن و بردستانی یارس و از آن پس ترک تجارت کنم
و به کانی بشیم چندین ازین مال و پول فرو خواهند که بیش طاقت کفتش نماند گفت ای سعدی
تو نیز محض بکوی از آنها که دینه و شیده گفت * شتر بار دوه بوی (جزیره کس سر حدهنده
بر جزیره نك اسکندر (یا راغید فعل نفی مستقبل مفرد غائب ارام ایلدی (یعنی دیکلمدی از امیدندن

ظلم

نسخه

د

انبار فتح همزه ابله شريك ديمكدر اورتق معناسته (بتر كستان باحرف طوق) (بضاعت بوند)
 سر ما به معناسته در (قباله فتح فافله قاضي مكنوي افلا نه اضافي لاميه در) (صمن كفل معناسته در
 خاطر اسكدر به فكر اسكدر به ديمكدر (كه حرف تغليل هوای يا حرف تنكير هوایست) (محبوليت)
 و خوش خبری (نه يعني اسكدر به به كتم) (كه حرف تغليل در يای مغرب لاميه و مبتدا) (محبوليت)
 خبری (در يای مغرب بر يند ديار عرب ياز انار متي تبع ايلما مشلز) (سغری ديكر ديد) (محبوليت)
 و جندله معلومند كه متعدد اسفار كه مسافات بعيدة ده واقع اولور بر سفر عند ايدر (كردنه
 شود ايلمش اوله) (بكوشه يا حرف وحدت) (وههمزه حرف توسل) (ترك تجارت مصدر ك معنولته
 اضافيدر) (كدام قنفي ديمكدر) (كو كرد ايكي كاف بجميله تركيجه ايكي كاف غريله كو كرد
 دديده كريدن كه عرب كبريت در بارسي به اضافت بيانيه در) (كاسه چيني در) (ديباي
 روميه بويلدر) (بولاد هنديه بويلدر بولاد چالك دمر) (ايكینه جلبنده بويلدر) (بردعاني بويلدر
 رد رنوع الاجه در كه مبدن كلور) (اكتر ميكة خلقي اتي كبر) (چندان اولقدر ديمكدر) (ازين
 بونك كي ديمكدر) (يعني تشبيه افاده ايدر تنكه سابقا بيان اولندي) (مانقوليه فكر فاسلند ديمكدر
 (فروادات تا كيد) (خواند اوقدي) (يعني سويلدي) (كه حرف بيان) (پيش زياده) (طافيت
 كفتن مصدر ك معنولته اضافيدر) (محبوليت) (بر يازر كافي كوردن) (كه بوزالتي دوه يوكي
 تجارت اتوايه مالك ایدی و فرق عدد قول ايله خند متكاره بر كچه جزيره كيشده بي كيدي
 جرمسته ايلندي و چون كچه ارام ايلندي پيشان سوزل سو يلكردن كه فلان شهر يكم تركستانه ددر
 وفلان بضاعت هندوستانه و بو كاغد فلان ترك قبالة سبندر وفلان نسته به فلان كيشنه
 كفييلدر كه ديرايدی كه خاطر م اسكدر به به سفر ايلك در صكه هوا خوشيلدر و كا
 ديرايدی كه بوق در يای مغرب عشو شد يعني مخوفدر كفييلدر اولوندي ایدن (بعض نيكه ده
 در يای مغرب بر يته ديار عرب واقعدر قندر) (اي سعدي او كده بر سفر دخی و ارا كر اول سفر
 ايلمش اولور سه بقیه عمر مدمر كوشه ده اوتوروم و تجارتي ترك ايدرم شيخ ديدم كه اول سفر
 قنفي سفر در ديدی فارسي كو كردی چينه ايلديسرم ايندنيكه انده عظيم چيني وار و ایدن كاسه
 چيني روم كتورم و رومي ديناي هند و بولان هندی جلبه و حلب شنه سني مته و بردعاني بي
 فارسه و ایدن صكره تجارتي ترك ايدرم و برد كاند و توتوروم اولقدر بونك كي مال خولاي اوقوديكه
 آرتق سونلكه طاقتي قالدی ایدن صكره ديدی اي سعدي سنده بر سوز مو بليه انلردنكه كوز مشين
 و ايشه مشين يعني كوز دكلر كدن و ايشه دكلر كدن بنده ديدم * نظم * ان شندنيكه در صحرای
 غور * بار سالاری به قناد از ستور * آن اسم اشارت در يته نافي به (شندني سني و اذات خبر در و با صمير
 خطاب ايشه مشين در ديمكدر) (صحرای غور بيايه غور ايكيدر بر يتي نهام ايله يعني مايشنده اولاندر
 و بر يسي دخی هند ايله بلخ اراسته در تنكه انوری شعرندن فهم اولور) (بار سالار بار باد غري و سكون
 و ايله يوكدر) (وسالار اولويه دبر مراد تجار از اسنده كار وان باشي ديمكدری بازز كاندن) (بمن
 باری باه غريله بار باه عجميله اعتبار ايدوب ييلدر معناسته اخذ ايلدلو و معناسته ايكي ايل
 بر سالار دينار ترا كيت فارسيد غريب متصرفلدر) (بو تصرفن صكره تصرف خاص ايدوب باری
 باه غريله سالاره اضافت ايدوب سالار ك باری دين اغر يند تصرف ايلش غرايت بوه مقدار
 بضاعت و مطالعه ايله صحيح معنایه و اصل اوله نه اعراض ايلكده در) (ييت) (فكم من عايت قول
 صحيا) (واقته من ان فهم السقيم) (ستور طوار معناسته در آت و قتر و غير يسي كي حاصل ييت مراد در
 (محبوليت) (آتي ايشه مشين ميسكدر كه صحرای غورده بر كر وان باشي طواردن دوشدی يعني
 دوشديكين ايشه دكمي * كفت چشم تنك دنيادار را * يافتاعت بر كند يا خاك كور * كالت فاعلي

رد ابن سید علی و سروری

رد سروری و شعی
رد سروری
رد سروری

بار سالار در

بار سالار در (چشم تنك بيانيه در طار كوز ديمكدر يعني آج كوز) (دنياداره اضافي لاميه در) (ودنيادار
 وصف تركيبدر مالدار و خزينه دار كي اهل دنيا و محبت دنيا ديمكدر يا عريده اما كيدر) (گاه
 ابتداء كلامده و گاه مقام عطفده واقعدر) (خاك كوز لاميه در مقبره طراغي ديمكدر) (محبوليت)
 بار سالار طواردن دوشيك ديدی دنيادار ك آج كوزني يعني مال ايله طويمز كوزني يافتاعت
 برابر و يامقبره طراغي يعني يافتاعت كوزني طويمز و يا اولد كده مقبره ترابي بوايكي ييتي رباي
 ياز انلر اقسام شعری غریبانی ييلور ز ايش * حكايت * مالداري را شنيدم كه بچل چنان مشهور
 بود كه حاتم طائي بسخطا ظاهر حالش بنعمت اراسته و خست نفس جلي در نهادش همچنان
 ميكني كه نافي بچساني از دست ندادی و كربه ابوهريره رابعمه نواختي و سنك اصحاب كهف را
 استخواني نيند آختي في الجمله خانه اورا كسي نديدي در كشاده و سفره اوزاسر كشاده * بچل
 با حرف مصاحبت (حاتم طائي بيانيه) (بخطا با حرف مصاحبت) (ظاهر حالش لاميه) (اراسته
 بر نمش يعني معمر) (و خست نفس جلي مصدر ك فاعله و بيانيه اضافتدر جلي خلقي ديمكدر
 خاك كسر يله) (ويا حرف نسبت برادشلي ديمكدر) (نهاد طبع معناسته در) (ممکن تفعل يابندن
 اسم فاعلدر ثابت معناسته) (كه حرف بيان) (نافي يا حرف وحدت) (بچاني با حرف مقابله) (ويا حرف
 وحدت) (ندادی يا حرف حكايه) (و كربه كدي كاف بجمك ضمي و ايلك سكويه) (ابوهريره به اضافت
 تعظيمادر) (ويا حرف تخصيص با حرف مصاحبت) (لفظه يا حرف وحدت و همزه حرف توسل) (نواختي
 فعل نفي ماضي مفرد غائب) (ويا حرف حكايه نواختندن او خشامزدی يعني رعایت ايلردی) (كهف
 را اذات مفعول اصحاب كهف سكينه ديمكدر) (نيناختي فعل نفي ماضي مفرد غائب و يا حرف حكايت
 انداختندن آنمزدی ديمكدر) (في الجمله حاصل كلام) (خانه اولاميه) (ويا حرف تخصيص) (نديدي
 يا حرف حكايت كوزدی ديمكدر) (در كشاده قبوس آجق ديمكدر) (سفره اولاميه) (ورا اذات
 تخصيص) (سر كشاده سر بونده اوست معناسته در اوستي آجق ديمكدر) (محبوليت) (بر مالداري
 ايشتمكه بچل ايله شويه مشهور ايديكه حاتم طائي سخا و كرميله يعني حاتم سخا ايله نيكه كه مشهور در
 و نامدار در مذکور مالدار بچل ايله ايله مشهور ايدی ظاهر حال نعمتله مزين و پيراسه يعني نعمتي
 چوق ايدی و نفستك خستی و بچل جبيلسي طبعنده شويه ممكن ايديكه بر ايتكي بر جانه
 دكتم ايدی يعني بانده بر اتمك جانندن عزز ايدی و ابوهريره حضرت تنك كديسي بر لقمه ايله
 او خشامز ايدی يعني بر لقمه و رروب رعایت ايلز ايدی و اصحاب كهفك ايشه مك آنمزد ايدی
 ايكسبك به رعایت استحقاق و ارايكن حاصل كلام آنك او يند كيمسه قبوسني آجق كوزمزايدی
 سفره سنك اوستني و اغرني آجق كيمسه كوزمزايدی حاصل كيمسه او كنه سفره چكمز ايدی يعني هيچ
 بر كيمسه اتمك ييدرمزايدی * ييت * در و يش بجز بوی طعامش نشندي * مرغ از پس نان خوردن او
 ريزه نچیدی * در و يش يعني فقير (بجز با حرف زائد) (بوی طعام لاميه) (وشين مذكور بچيله راجعدر
 (نشندي فعل نفي حال ماضي مفرد غائب) (بونده دو يمازدی ديمكدر بجز ارا) (ايشتمك معناسته دكلدر
 شراح ظن ايلديكي كي) (تنكيم تركيده بورغم قوق طويمز دبر) (مرغ ظاهر مراد مرغ خانكيدر
 (يعني طاوق مطلق مرغ دكلدر) (پس پای بجمله اردو صولك معناسته در) (نان خوردنه اضافتي
 لاميه در) (نان خوردنك مقدم مفعولدر) (اويه اضافتده لاميه در) (ريزه دو كوندی معناسته در
 بونده اتمك خورده سي مراد در) (نچیدی فعل نفي ماضي مفرد غائب و يا حرف حكايت در مژدی
 يعني ديو شرمزدی ديمكدر) (يعني خشامزندن اتمك دو كوند و سين بيله ديو شروپ يير ايدی
 (محبوليت) (ييت) (فقير يعني فقر اجنسي طعامك قوقبستندن غير يسي دو عازدی يعني بولدن بچن
 در و يش طعامك قوقبستني القيني استخام ايدر دی بوزن كور ملكه و يا اكل ايلك هر كز ميسر

رد سروری و شعی

بو مقامده در ویشی قيد
وقوعیدر دینسه دخی بالغهلی
اولور للطابع
رد شراح جیما

دکل ایدی طاق دخی انک بک و انک بید کردن صکره انک اوواغین دیوشردی یعنی کنندی
 دیوشروب یوردی طاوغه قالمزدی زیاده خساندن * شنیدم که بدریای مغرب راه مصر
 برگرفته بود و خیال فرعون در سر (قوله تعالی) حتی اذا ادرك الفرق * راه مصر لایه (و برگرفته ناک
 مقدم مفعولی) خیال فرعون بیانیه (وراه مصره معطوف تقدیری خیال فرعون در سر گرفته
 بود در (اذا ادات شرط) ادرك فعل ماضی مفرد مذکر غائب در افعال باشند و ضمیر فرعون را جمع
 محلا منصوب مفعولی (غرق لغنا مرفوع فاعلی) مذکور کلام فرعون حقیقه نازل اولان آیت
 کریمه ناک بعضیدر (محصول ترکیب) (ایشندم که مغرب در یاسنده مصر یونی طومشیدی
 یعنی مصره کیمردی و فرعون منصوب خیالی (یعنی تکبر و غروری باشد طومشیدی (حتی اکا
 غرق اولوق ایشد کده * ناکه یاد مخالف کرد کنشی برآمد چنانکه گفته اند * (محصول ترکیب)
 حریف فرعون کی غرور ایله مصره کیدر کن ناکه مخالف بل کی اطرافته طولندی (کرد آمد
 طولندی دیمکدر شویله که دیمکدر * بیت * باطبع ملولت چه کند دل که نسازد * شرطه همه
 وقتی نبود لایق کنشی * باحرف مصاحبت و باحرف صله (طبع ملول بیانیه) و ناه ضمیره اضافت لایه
 (چه کند بونده نیه مالک و قادر در دیمکدر) کند دل فاعلی (که حرف بیان) نسازد فعل ننی استقبال
 مفرد غائب اویه دیمکدر (یعنی موافقت ایله فاعلی دل در (جمع شراح بیه مکسوره ایله
 یاز مشار لیکن خطا یلشدر که بونده بایله اولیجه معناسی اولماز قائل (شرطه شنک فحیه پوراز
 دید کلری یلک اسمیدر (موافق یلک اسمیدر دینار فکر سر سولشدر (زیرا موافق یل کنشی به
 لایق اولمانک معناسی یوقدر ادنی فکره مالک اولان یلور (وقتی باحرف تنکیر (لایق کنشی
 اسم فاعلک مفعولیه اضافتیدر (محصول بیت) (کوکل نیه مالکدر که سنک ملول طبعکه اویه
 (یعنی موافق اولیه (حاصلی موافق اولیسی ضرور بدر (زیرا صاحبی انی اقتضا ایدر) یعنی
 موافقت ایدر سه باطبع الیز (بلکه بالفصرا یلر) تنکه ریح شرطه باطبع هر کنشی به لایق اولماز
 (مثلا مصره کیدن کنشی به پوراز لایقدر) اما کلنه لایق دکل بلکه لدوز لایقدر (مصرع ثانی
 مصرع اوله نسبت مقام تعلیلده واقعدر * دست دعا برد و فریادی فائده کردن گرفت قال الله تعالی
 فاذا ركبوا في الفلك * (دست دعا لایه در مجازا) بر آورد دالدردی دیمکدر (بوقاری کنوردی دیمک
 دکلدر (فریادی فائده بیانیه) کردن گرفت ایلکه باشدی (یعنی شروع ایلدی) (اذا ادات شرط
 (رکبوا فعل ماضی جمع مذکر غائب در علم باشند چنکم کی به بنسدر دیمکدر (فی الفلك فی حرف جر
 (رکبوا فعلته متعلقدر) فلك فاعلک ضمی و لامک سکونیه کنشی معناسه در) بوکلام شریف
 بر محذوف کلامه متصلدر که بوندن اول شرح حال مشرکین اکادلات ایدر (و بمقامه مفصل
 بانی تطویل مؤیددر (محصول ترکیب) شینک بوکلامی ناکه یاد مخالف کلامه مر بوطدر دعا
 الینی قالدردی یعنی دعا یچون ال قالدردی دیمکدر وفائده سر فریاده باشندی شول طائفه کی که
 خدایه شریک اثبات ایدر اما کی به بنسدر کدرنده الله تضرع و دعا ایدر الله یچون دینی خالص
 ایلد کلری حالده مؤمنلر کی یعنی کنند یلر بی مؤمنلر صورتند مخلص اظهار ایلد کلری حالده دعایه
 مشغول اولور لیکن خدا اناری کی اضطرار بندن قورناروب نجات و برد کده بیه اولکی شرک
 اوزره اولور * بیت * دست تضرع چه سود بیده محتاج را * وقت دعا برد وقت کرم در بغل *
 (دست تضرع بیانیه) تضرع فعل بائندن مصدر در زاریلق ایدوب عرض نیاز ایلکه در بر
 (بنده محتاج بیانیه) ورا ادات صله (وقت دعا لایه) (بحرف صله با معناسه) (وقت کرم ده
 لایه در) (در حرف ظرف) (بغل بایک وغینک فحیه لایه قولتی معناسه در که عریجه) (ابط در بر
 همزه ناک و بایک کسره لایه) (محصول بیت) (محتاج بنسده به تضرع و نیاز الی یعنی تضرع

بومقامه قوله تعالی و اشاعیکی
 فقره ده قال الله تعالی عباره لری
 بعض نسخه ده یوقدر اولور
 دخی معناده مدخلری اولوب
 همان نقطه کی فصل ایچون
 کلسردر زیر آیت کریمه
 اقتباس طریقیله ذکر
 اولمشدر در که شارح
 و بر دیک معنادن دخی مستبندر
 للطابع

ردشراح جعبا

دوسروری و شمی

ردشعی

و نیاز ایله

و نیاز ایله دعایه ال قالدردی فائده (مصرع ثانی اوله نسبت مقام تعلیلده در تضرع و نیاز فائده
 و برمدی انکچوند که ضرورت وقتند دعا الی خدایه در (یعنی جین مضایقه ده خدایه دعا ایچون
 ال قالدردین (حاصلی خدادن دعایه مراد لک دیلر سین) اما کرم و احسان وقتند ال قولتند که در
 یعنی محتاج لایه بر نیسه اعطا ایچون الک اوزر اتمز سین (بلکه ایکی الکی قولتند که قصد در سین حاصلی
 فقرایه نشسته تصدق الیز سین (پس دعا لایه نیجه مقبول اولسون) (وقت دعا برد خدایک معناسی دعا و قتی
 ال خدا اوزره اوله دین خطاسو یلشدر * قطعه * از روستیم را حتی برسان * خویشتم هم غمشی
 برگیر * راحتی) باحرف وحدت و باحرف تنکیر (با حرف تا کید) (رسان فعل امر مفرد مخاطبدر
 رسانیدن ایشدر دیمکدر (الف و تون اذات تعدیه در اصلی رسانیدن ایشدر ایشدر معناسه) (خویشتم
 واور سمبله کنندی معناسه دیمکدر) (تمتع فعل بائندن مصدر در فائده لیمکدر) (و باحرف
 وحدت و باحرف تنکیر (بحرف تا کید) (و کیر فعل امر مفرد مخاطب اخذ ایلد دیمکدر (محصول بیت)
 زرو سمیدن محتاج لایه راحتی ایشدر یعنی فقرایه مال بدل الیملکه آسوده حال ایلد کنند دخی بدل
 و احسان سبیله فائده اخذ ایلد یعنی الصدقة تد البلاء و تزیید العمر ایلد عامل اولکه بوندن ایلد فائده
 اولماز * دان که این خانه از تو خواهم داند * خشتی از سیم و خشتی از زر گیر * دانکه برینده چونکه یازانلر
 و آنکه یازان صحیح نسخه لایه مخالف یاز مشار (این خانه یعنی کنندی خانه) (ماند بونده ماندن معناسه در
 زیر مضارع معنادر (خشتی یازی حرف وحدت) (گیر طوط یعنی فرض ایلد ترکیبده ده طوط
 فرض ایلد معناسه مستعملدر (محصول بیت) سن بلکه بونده کی اوک سندن کروقا لیسدر بر کر پی
 کومشدن و بر کر پی التوندن فرض ایلد یعنی خانکی هر نقد که تزیین ایدر سنک غیری ایچون ایدر سین
 پس مالکی خانه زینشته صرف ایلد بلکه صدقات و زکوة و آخرت بولنه صرف ایلد که متفع اولاسین
 ناکه ورته به قائمیه زرا انلر عدول کدر که سنک موت و فوئک غمی ایدر * آورده اند که در مصر اقارب
 در ویش داشت بقیث مال او توانکر شد ند و جامهای که من بمرک اویدر بدند و خز و دمیاطی
 بر بدند هم در آن هفته یکی را دیدم از ایشان بر باد یابی روان و غلامی بری بیکر در پی او دو ان با خود
 کتم * آورده اند روایت الیله در دیمکدر (اقارب اقر بایک جعبدر و اقر با قریب جعبدر) (اصدفا
 صدیق جعی اولد یعنی کی) (در ویش اضافه اضافت بیانیه در) (خریخا جمعه ناک فحیه و زاء معجمه مشدده
 ایلد دکر قبونی و ناک بو کنه در بر) (سمور و سحاب و شوق هم حیوانیه و هم کور کنه دید کلری کی
 (دمیاطی دالک کسره لایه دمیاط مصرده طوقون الاجه جنسیدر) (بیریند فعل ماضی جمع غائبدر
 کنند یلر یعنی بچندیلر) (باد پای انک صفتلرندن وصف ترکیبدر بل یقنی دیمکدر) (روان صفت
 بادیا در یورو کن معناسه صفت مشبهه در (غلامی با حرف وحدت) (پری بیکر وصف ترکیبدر
 پری بوزلی معناسه) (دوان صفت مشبهه در غلامه دویندن یعنی دیمکدر) (محصول ترکیب) (روایت
 الیله در که مصرده فقیر اقر باسی و از ایدی انک مائک بقیه سبیله (یعنی در یاده کنند یله غرق اولان
 مالدن غیریله غنی اولدیلر و اسکی لباسلرینی انک اولیسی سبیله بر ندیلر بونده ایهام وارفتدر
 (و خز) (دمیاطی بچندیلر هم اول غرق اولد یعنی هفته ده انلر دن بریسی کوزدم بر یورغه
 انک اوزرنده و آرد نیجه بر پری بیکر قول یلور کیدر کند و مه دیدم * قطعه * وه که مرده باز کردیدی
 عیان قبیله و یوند * وه واولد فحیه و هاء اصلیه ایلد ادات حسرت و توباندر واه ده در بر (مرده
 اولی) (باز کرو) (و کردیدی فعل حکایت مفرد غائب دویندی یعنی بیه دنیایه کلیدی) (با حرف صله
 (میان قبیله لایه قبیله اوزر نسته و اراسته دیمکدر) (پیوند خصم و قوم معناسه در) (محصول بیت)
 خیف که اگر میت کرو دویندی (یعنی حی اولوب دنیایه کلیدی قبیله سی و اقر باسی اراسته) (حاصلی
 تکرار حیات بولوب قبیله سی و پیوندی ایلد سابقده کی اختلاط ایلشده * رد میراث صفت بودی *

ردشعی

رداین سید علی و سروری
ردشعی

دستوری

اوموزنده وکوکله زنده اما بو زمانده مهجور و متروکدر الا آن عثمانک شرا بزرگده ایچ اوغلانی استعمال ایدر حاصلی اینکدن بهار شکنده یعنی کل و سنبل و قرنفل و غیر یلری کی ایدر (پس ثوبدن بر باره در که ایکی اوموزه دیگر دین طرازی بیلزیمش (محصول ترکیب) بر سحر ایلهی کوردم اوزرنده آخر بهالی خلعت والتنه عربی آت و باشنده قصب مصری بر کیمسه بکا دیدی ای سعدی نیجه کور رسین بودی بای معلم و مطرزی بو حیوان لایعلم و لایفهم اوزرنده دیدم بر چرکین خطدر که آتون صویله یازمشدر * بیت * قدشابه بالوری جار * بجلا جسداله خوار * قد حرف تحقیق (شابه فعل ماضی مفرد مذکر غائب مفاعله باندن) (یا حرف صله) وری واولک ورائک فتحه لایله بی آدم دیمکدر حرف جرفعه متعلقدر تقدیرا مجرور مفعول به غیر صریحدر (و جار لفظا مرفوع فاعلیدر) بجلا قیاس مرفوع اواق ایدی جار دن بدلاکله لیکن قرأدن اقتباسه دلالت ایلک ایچون نصب ایلدی (زیرا انه منصوبدر مفعولیت ایلله انخذ فعلندن اما بونده جائزدر که دینلن کی حکایتله اوله و جائزدر که اعنی تقدیر ایلله اوله (و جسد ایلدر بجلا دن) له خوارله مقدم خبر و خوار مؤخر متدا و جمله اسمیه صفت جسددر (خوار خاء مجیه تک ضمیمه بقر اوازیته دیرل (محصول بیت) مذکور ایلهی گاه جاره تشبیه ایلدی و گاه بقره تحقیق جار بی آدمه مشابه اولدی اعنی بوزاغی جسدیکه صغیر اوازی صاحبیدر حاصلی صغیر اوازی بوزاغی جسدی جار بی آدمه مشابه اولدی * قطعه * بادی توان گفت ماند این حیوان * مکدر راعه و دستار و نقش بیرونش * با حرف صله (ادی انسان (گفت مصدر معنایه در (ماند فعل مضارع مفرد غائبدر مانیدن بکرز دیمکدر مانسندن دین خطا ایلش مصراعده تقدیم و تأخیر وارد در تقدیری توان گفت که بادی ماند این حیوان (دراعه دالک کسر یله طبلسان دید کوری لیا سدر که بوزمانده مهجور و متروکدر (دستار بونده دلبندر (محصول بیت) دیمک اولماز که آدمی به بکرز بو حیوان مکر طبلسان و دلبند و نقش و شکل بیرونی یعنی حقیقته انسان دکلدرو انسانه بکر مکر صورت ظاهر بی بعض نسخه ده مکر برینه بجز دوشمش * بکر در همه اثواب و ملک هستی * او * که هیچ چیز نیایی حلال جز خونس * با حرف نا کید (کرد کاف عجمک فحیمه فعل امر مفرد مخاطبدر که دیدنن چکر بن و دولان دیمکدر (ملکی هستی بیایه (محصول بیت) جیع اثواب و وازانی ملکنده یعنی ماملکنده چکر بن و دولان یعنی نجس و نقض ایلله که هیچ بر تینه سنی حلال بولماز سین فاندن غیر یعنی فانی حلال و سایر اثواب و املاکی جیع حرامدر * قطعه * شریف اگر متضعف شود خیال میر * که پایگاه بلندش متضعف خواهد شد * متضعف تفعیل باندن اسم فاعلدر متضعف که هند و نقض قوتدر (که حرف بیان) پایگاه باه عجمیه بونده مرتبه مراد در (بلنده اضافی بیایه در) شد مصدر معنایه در (محصول بیت) شریف اگر متضعفه اولورسه خیال ایلعه یعنی ایلله حاصلی خیال طومعه که آنک بلند مرتبه سی و عال متضعف اولسدر یعنی شریفک وجودی و یا مرنو بی متضعف اولغله شریفک مرتبه سته متضعف و نقصان کز تیه شریف شریفدر * و آستانه سین بجز زرد و زرد * کان میر که یهودی شریف خواهد شد * آستانه سین بیایه (با حرف مصاحبت) میخ زرده بیایه در (دوزد فعل مضارع مفرد غائبدر) دوزیدنن مجمله دیمکدر زبرا دوختن و دوزیدن مشترکدر دیمکله میخلقی بیننده بعض نسخه ده بزند دوشرینه بومعنایه (شریف بونده عزیز و مقبول معنایه در (محصول بیت) و اگر کشن اشکی التون اکسریله میخلرسه یعنی بوقدر اموال و اثوابه مالک اولورسه ظن ایلله که یهودی شریف و عزیز اولسدر یعنی مال و ملک چوقلمسه یهودی معزز و مکرمل اولماز

ردشعی

حکایت

* حکایت * دزدی کدایی را گفت شرم نداری که از برای جوی سیم دست پیش هرلیم دراز میکنی گفت * (محصول ترکیب) براوغری بر دینچی به دیدی اوناغز مبین که براره مقدار نیجه کش ایچون الیک هرالجنگ اوکینه اوزا درسین دینچی دیدی * بیت * دست دراز از پی یک جبه سیم * به که بیرند بدانکی ونیم * دست دراز تقدیری دست دراز کردند در پس دست کردنگ مفعول اولی و دراز ثانیهی پس دست دراز وصف ترکیبدر بین معنای یتیه واصل دکل ایش بعض نسخه ده دست درازی دوشمش با ایلله بوقدرجه وصف ترکیبی اولور (پی باه عجمک فحیمه ادات تعلیلدر) جبه شی قلیلدن عبارتدر (بیرند فعل مضارع جمع غائب تشدید ضرورت وزن ایچوندر کسدر دیمکدر) دانت کاف عجمله درهنده الی حصه دن بر حصه به دیرل (محصول بیت) برجه کش ایچون ال اوزون ایلک یعنی ال اوزاتقی بکدر که کسدر بردانک کش ایچون و یا یارم دانتک حاصلی اوغریلق ایدوب ال کسکدن ایه دیلجیک ایدوب ال صاغ قالمی اولی در (بونده بی بعده معنایه در دین خطا سولش * حکایت * مشت زنی را حکایت کند که از دهر مخالف بجان آمده بود و از خلق فراخ و دست تنگی بفرغان شکایت پیش پدر برد و اجازت خواست که عزم سفر دارم تا مکر بقوت بازود آمن کاهی بگف آرم * مشت زن وصف ترکیبدر یومرق اوروجی دیمکدر بونک اصلی بودر که مشت زناک برقددر که صاغ الک باش بر مغین سیاه و وسطی یتیه الور وصول التنده برنسنه بی سیر ایدرو مطرق اونی کی اوینار حاصلی صاغ الی مطرق برینه استعمال ایدر و بوطا تغه بوقته اول قدر ادمان ایدر که صاغ الیک هر بر پرمغانی خارده دوشمش تحصیل زمانده شام شریفه بر فاج سمرقندی طالب علم کلدی و بعضنک بوقته بر مقدار مهارتی و ارادی مسافر در دیو بوناری منجیک حمانه ایلتنک ایچورده بر مقدار درلد کدن صکره حمانک دیوارینه اولقدر مشت اوردیلر که قابل تعبیر دکل مکر انواع ادمانلر دن بو پر نوع ادمان ایش و بر کره بوناری دیوه جانبته سیره جفاردق حین مساحتیده بر زمانتی بر ضعیفه سته قالمی بر مقدار اوینایه لیم دیدی قالدیلر و اوینایراق اول ضعیف توانانک قولنی توزینه بر مشت اوردی همان دیه سی اوزره کلدی و کوم کک اولدی بر فراج روی طالب علم خوف ایلک که اولدی دیو اما انلر هیچ آکنادی و قالدیلر اول مضرربی اودیلر عقلی باشه کلنجه (پس مشت زنی زور بازایله تفسیر ایدنلر تفسیر ایلشدر) با حرف وحدت (و ا ادات مفعول) دهر مخالف زمان غیر مساعددن عبارتدر اضافت بیایه در (خلق فراخده بویه در) خلق نقطه سز عریده بوغازه دیرل و فارسیده کلو دیرل کاف عجمک قتی و ضمیمه (فراخ فانک قتی و کسریله ککش دیمکدر) واسع معنایه کثرت اکل وعدم قناعتدن کایتدر (دست تنک وصف ترکیبدر) و یا حرف مصدر ال طارانی دیمکدر صفر الید معنایه حاصلی افلاسدن کایتدر (دست تنک دیو تانک کسریته تنبیه ایدوب اضافتله او قویانلر تنک طبع ایشدر) بفرغان با حرف صله تقدیری بفرغان آمده بود در (شکایت پیش پدر برد) بعض نسخه ده مشورت دوشمش شکایت برینه (که حرف بیان) عزم سفر مصدرک مفعولته اضافتدر (تا حرف تعلیل) مکر حرف تمی نا اوله که دیمکدر (با حرف مصاحبت) قوت بازو مصدرک فاعله اضافتدر (دامن کام لامیه در مجازا) و یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر مراد انکنی دیمکدر (با حرف صله) کف ال ایسی در مراد ال در مجاز مرسل طریقله (ارم فعل مضارع متکلم وحده در اله کنورم دیمکدر بعض نسخه ده دیمکدوشمش (محصول ترکیب) بر مشت زنی حکایت ایدر که دهر مخالفدن چانه کشیدی یعنی چاندن او صامش و سیرار اولمشیدی و یکک بوغزدن وال طارلفندن فغانه واضطرابه شکایتی باباسی قتنه ایلندی یعنی باباسه حالتدن

ردسروزی

رداین سید علی

رد شراح جیعا

رداین سید علی و سروزی

شکایت ایلادی و اجازت دیلدیکه سفره نیت ایدرم. اوله که قوت بازو یله مراد آنکی اله کتورم دیو
 * نیت * فضل و هنر ضایعست تا نماند * عود بر آتش نهند و مسک بسایند * تا حرف توقیت در
 مادام معناسنه (محصول نیت) فضل و هنر ضایعتر مادامکه کور غیبه زو یا کوستر لیه زو و
 و تعدی طریقله مصراع ثانی تمثیل طریقله واقعدر پس عودی آتیه قورل قوقوسی ظاهر
 اولماغیچون و مسکی اذرل زو از مکله قوقوسی زیاده اولور حتی زلفه و کاکله و کسویه مشکسا
 دیرلر بومعنی اعتبار یله قندبر * بدر کفایت ای پسر خیال محال از سر بندر کن و پای قناعت
 در دامن سلامت کش که برزگان گفته اند دولت نه بکوشید نیست چاره کم جوشید نیست *
 (خیال محال بیایه) پای قناعت لامیه در محازا (دامن سلامتده بویله در) کش فعل امر مفرد مخاطبدر
 کشیدن (که حرف تعلیل) کوشیدن در شملک دیمکدر (یعنی سعی ایلک) کم بونک کبی بر لده
 ترک کلیدن عبارتدر (جوشیدن لغتده قناعتدر) اما بونک کبی بر لده اضطراب و مشقتدن
 صبارتدر (محصول ترکب) باباسی دیدی ای اوغل خیال محالی باشکدن چیقار یعنی اخراج ایله
 و پای قناعتی دامن سلامتده جک یعنی ممکن اولدییی دکلو قناعت ایدوب اضطراب و مشقتدن
 سالم و آزاده اول زو اکار دیمشدر در دولت و سعادت سعی و کوششده دکل یعنی جائزده
 دولت ال و بریز مادامکه جانب حقین عنایت اولمه پس چاره اضطراب و مشقتی ترک ایلکدر
 یعنی صبر ایدوب بختور اولماقندر * نیت * کس نتواند گرفت دامن دولت بزور * کوشش
 بی فائده است و سعه بر روی کور * گرفت مصدر معناسنه در (دامن دولت لامیه در محازا
 کوشش بی فائده) بیایه در (و سعه و اوله فحشی و سینک سکونه بونده راستی مراددر که دیشی اهل
 فاشلرینه جکرلر) ابروی کور بیایه در (زیرا بونده کور عدم ابرودن عبارتدر) اعمی معناسنه دکل
 یعنی ابرونک قلی اولماغیچه ابرویه راستی حکمک فائده و بریز (شرح کورک بومعناسنه تعرض
 ایلاد کلرندن معلومدر که کوری اعمی معناسنه اخذ ایدرلر (محصول نیت) کیمسه دولت آنکی
 زو رابله طوعنه قادر دکلدر یعنی قوت بازو یله دولت ال و بریز زو ابروی کوره و سعه جکک کبی
 بی فائده در دولت و سعادت نه سعی جانب حقین عنایت اولماغیچه * نیت * اگر بهر سر مویت هنر
 دو صد باشد * هنر بکار نیاید چو بخت بد باشد * بهر با حرف ظرف) سر مولامیه قبل اوی دیمکدر
 (هنر دو صد ضرورت وزن ایچون تقدیم و تأخیر اولش اصلنده دو صد هنر در (محصول نیت)
 اگر هر بر قیلک و جنده ایکوز هنرک اولور سه هنر ایشه کلز (یعنی فائده ایلز) چونکه بخت و طالع
 بر املز اوله (یعنی طالعده مساعدده اولماغیچه هنر فائده ایلز) * نیت * چه کند زور مند و آرون بخت
 بازوی بخت به که بازوی سخت * (زور مند زورلی دیمکدر) (زور مند ادات نسبتدر) پس زور مند
 و صف ترکبیدر دین خطا ایلش (و آرون بخت و صف ترکبیدر نحس طالععلی دیمکدر
 زور مندک اضافتی بیایه در) بازوی بخت و بازوی سخت لامیه لدر محازا (محصول نیت) زورلی
 نحس طالععلی نه ایلسون (یعنی نیه قادر در) و نه مالکدر طالع ایشلا بیچیه (مصراع ثانی
 مقام تعلیلده در) (زیرا طالع بازو سی یکدر قوی بازو دن یعنی طالع قوی اولماغیچه بازو قوی
 فائده ایلز) بویکی یعنی بر جرده ظن ایدوب منشوی یازا نلر غریب بی تشخیص ایشلر
 * پسر گفت ای پدر فوائده منفر بسیارست از زهت خاطر و جذب فوائده و دیدن عجایب و شنیدن
 غرائب و تفرج بلدان و محاورت خلان و تحصیل جاه و ادب و مزید مال و مکتب
 و معرفت یاران و تجربت روز کاران چنان که سالکان طریقت گفته اند * فوائده سفر لامیه
 (از حرف تبیین) زهت خاطر معنای فاعله اضافتدر سرور خاطر دیمکدر (جذب فوائده
 مصدرک مفعولده اضافتدر فائده لچکک) (یعنی فوائده تحصیل ایلک) (دیدن عجایب و شنیدن

رد شرح جیجا
 ابروی کورک اضافتی لامیه
 اولوب کور اعمی دیمک اولسه
 هر قدر جزالت اولر ایشه ده
 معنی فائده اولر حتی شارح
 مرحوم دخی شرحه
 یک یوریمدیکندن جوازینه
 اشارت ایشلر
 للطابع

رد این سیدعلی و سروری

غرائب

رد این سیدعلی
 و سروری

غرائب ایلکیمی یله مصدرک مفعولده اضافتدر (تفرج بلدان مصدرک مفعولده در) بلدان
 بانک ضمیمه بلدک جعیدر شهر لدر دیمکدر (محاورت معافله بایندن مصدردر) خلان اضافتی
 مفعولده در سابقار صکی (خلان خلایک جعیدر تشدید لامیه) (مزید مصدر) (معنی ماله
 اضافتی فاعله در) و معرفت یاران مصدر مبینک مفعولده در (تجربت روز کاران تجربت تفعیل
 بایندن مصدردر سماعی زیر اعلالام او لمایچیه یاه مصدری حذف ایلک سماعیدر
 فاعل (روز کارانه اضافتی مفعولده در) روز کاران الف و نوله جمع اولسی خلاف قیاسیدر
 (محصول ترکب) پسر دیدی ای پدر سفر فائده لری جزو قدر خاطر سرور و دیدن و جذب
 فوائده دن و عجایب احوال کور مکدن و غرائب قصه لر ایشمکدن و شهرلر سیردن و دوستلره
 مکالمه دن و منصب و ادب تحصیلدن و مال و مکتب زیاده لکندن و یار آئی بلدن و روز کارلر
 تجربت سندن شو بیلکه طریقت سالکری دیمشدر * قطعه * تابد کان و خانه در کر وی *
 هر کر ای خام ادمی نشوی * تا حرف توقیت مادام معناسنه (بد کان با حرف ظرف
 (در حرف تأکید) کرو کاف عجمک کسری و رانک فتحیه رهن معناسنه در) (و یا صبر
 خطاب (نشوی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطبدر) (محصول نیت) مادام که دکان و خانه ده
 رهنده سین یعنی انلره مقید سین هر کر ای خام کیمه ادمی اولماز سین یعنی مادام که دکان
 و خانه دن جقوب غریبه کیمز سین هر کر خاملق کمز و انسان اولماز سین * پرواندر جهان
 تفرج کن * پیش ازان روز کر جهان بروی * برو فعل امر مفرد مخاطب کیت دیمکدر (اندر
 هنر نک فتحیه ادات ظرفدر) (کر اصلنده که از ایدی) (محصول نیت) وار جهانه تفرج
 ایله اول کوندن اول که جهاندن کیدر سین یعنی دکاندن و اودن جقوب و ار عالمی سیر
 ایله اول کوندن اول که عالم فایندن عالم باقیه کیدر سین یعنی اولمزدن اول * بدر گفت ای پسر
 منافع سفر برین غلط که کفتی بسیارست و لیکن پنج طائفه را مسلت اول بازو کانی که
 باوجود نعمت و مکتب غلامان و کنیزان دلاور و شایا کردن چاک دارد هر روز بشهری
 و هر شب بمقامی و هر دم بتفرج گاهی از نعم دنیا تمتع شود * منافع سفر لامیه (نمطونونک و مینک
 فتحیه لیه اسلوب دیمکدر) بعض نسخه ده بسیار برینه بی شمار دو شمس (پنج طائفه را
 (را ادات صله و یا ادات تخصیص قندبر) بعض نسخه ده مسلم برینه (سین و تا ادات خبردر
 واقع اولش (پنج طائفه راست دیمش) بعض شرح بویه یازمش بعینه (و بعضی
 افسترا ایلش که بیچک و لته بریاء صله ابراد ایلش دیو لیکن با نمرده اولان نسخه مذکور
 شارحک نسخه سندن یازمش غایبده صحیح نسخه در و انده افتر ایلدی یکی یادن نام و نشان
 یوق (پس معلوم اولدیکه با ننده واقع اولان نسخه باز یاده سقیم ایش و یا نه صبا افتر ایدر مش
 و بویه اغتراضی جوق واقع اولیور (اعوذ بالله من سرور انقضا و من سیات اعمالنا) بعض
 نسخه ده اول برینه نختین واقعدر (بازو کانی با حرف وحدت) که حرف رابط صفت
 (با حرف مصاحب سببی متضمن) وجود نعمت لامیه (مکتب قدرت دیمکدر) (غلامان
 دارک مقدم مفعولدر) (و کنیزان کامعطوف) الف و نوله جمع اولدقلری ذوی العقولدن
 اولدقلری ایچوندر) بعض شرح غیر دن نقل ایدوب (کنیزان کنیز کلک جعیدر دیمش
 (صکره بحر الغرائب دن نقل ایدوب دیمش) (کنیزان کنیز کلک جعی) (و کنیز کان کیر کلک
 جعیدر و موجود که کنیزان کنیز کلک جعی اوله دیمش) (و بعضی لر تعصب ایدوب یو که
 بوتقر بردن اسناد جهل ایدوب خبلی پریشان کلات ایلش (غلامان اولته بر که حرف نفی ابراد
 ایلین حق معنایه واصل دکل ایش (دلا و بر و صف ترکبیدر آویزیدن لغتده اصمقدر

محاورت جایله صاحب
 معناسنه در و جیم ایله
 فوکشیلی ایلکدر
 *

عجبا یازانک سهو ایتمی جائز
 دکلیدر للطابع
 رد سروری

رد سروری
 رد شعی

(اما استعمالده تعلق معناسنه در کوکل تعلق ایلدیکی نسنه رده استعمال ایدرلر بونده غلامان
 (و کثیرانه صفت واقع اولش اشتراك طریقه (شاگردان چاپک ییانه (و غلامان
 (و کثیرانه معطوف شاگردان خدمه مرآدر (یعنی خد متکار جنسی (دارد فعل مضارع
 مفرد غائب مذکور مقدم مفعوللری (و باز کانه راجع تحتده ضمیر فاعلی (بشهری
 (با حرف ظرف (و با حرف وحدت (بمقامیده بویه در (بعض نسخه ده (هر دم پرینه
 هر خطه دوشمش (بتفرج کاهیده بویه (نغم دنیا لامیه نعمت دنیا دیمکدر (متع فعل
 بابتندن اسم فاعلدر فائده لایحه معناسنه (محصول ترکیب (پدیدیدی ای سر بوا سلوب اوزره که
 سن بیان ایلدک سفر فائده لری چوقدر اما بش طائفه مسکدر اولکبسی بر باز کاندک که نعمت و قدرت
 وجودیه دلاور جوانلری و جاریه لری اوله و چاک خد متکار لری دخی اوله هر کون بر شهرده
 و هر کجه بر مقامده و هر خطه بر سر اگاهده دنیا نعمتلرندن فائده لته * قطعه * منم بگو
 و دشت و بیابان غریب نیست * هر جا که رفت خیمه زد و خوابگاه ساخت * منم اسم فاعلدر
 افعال بابتندن صاحب نعمته اطلاق ایدرلر حاصلی اهل دولت دیمکدر غنی معناسنه اسم مفعول
 طوتوب عینی قبحله قید ایلین تصرف خاص ایلش (بگو با حرف ظرف (دشت دالک قحی
 و شبتک سکونیه او و اصحرا معناسنه (منم مبتدا و غریب ثانیه (و شبت خبر ثانی و ثانی
 خبریه جمله اسمیه خبر اول و اول خبریه جمله ابتدایه (خیمه چادر و زک مقدم مفعولی
 (خوابگاه بتاجق بر یعنی یتاق و راحت بری دیمکدر (ساختک مقدم مفعولدر (محصول بیت)
 منم و غنی اولان کیمسه طائفه و او واده و بیابانده غریب دکلدر هر ره که واردی چادر فوردی
 و یتاق و حضور بری پیدا ایلدی حاصلی هر ره به که و ارسه حضور و صفا ایدر دیمکدر یعنی
 اهل دنیا هر قنده ایسه ذوق و صفاده در دیمکدر * آن را که بر مراد جهان نیست دست رس *
 در زاد و بوم خویش غریبست و ناشناخت * و او بونک کی بر مراد استدرک معناسنی متضمن
 (که حرف بیان (مراد جهان ییانه (دست رس وصف ترکیبدر رسیدن قدرت و وسعت
 معناسنه (زاد و بوم جمیع کستان نسخه رنده و او عطفله کلور اما سید علی زاده و نعمت الله
 و او سز ایراد ایلش و هیچ بریسی تعرض ایلاشدر که ترکیب اضافی میدر من جمیدر و سائر
 لغتدرده بوم زمین و قرار کاهدر دیشلر اما زاده مستقلا معنی و بر عشار لیکن اهالی اعجام
 دیدلر که زاد و بوم عطف تفهیردر اما زادک بوندن غیری برده بوم معنایه ذلاتی یوقدر
 و العلم عند الله (ناشناخت نامعلوم دیمکدر (محصول بیت) متعک حال مذکور کییدر
 اما اول کیمسه نک که جهان مرادینه الی ابرشمن یعنی قدرت و وسعتی یوقدر حاصلی فقیر و مفلسدر
 کند بونک طوغدینی و قوی دینی برده یعنی کندی شهرنده و ملککنده غریب و مجهول
 و متکور در حاصلی ایزه کیمسه بکار و نام و نشانی اکاز * دوم عالمی که بمنطق شیرین وقوت
 فصاحت و مایه بلاغت هر جا که رود بخد متش اقدام نمایند و اکرام کنند * دوم بش طائفه نک
 ایکیجیسی (عالمی یا حرف وحدت (که حرف بیان (با حرف مصاحبت سیبیتی متضمن
 (منطق شیرین ییانه مصدر مییدر نطق معناسنه یعنی تکلم (قوت فصاحت و اولک تشبیه
 لامیه (مایه بلاغتده بویه در (بخد متش با حرف صله (اقدام نمایند اقدام (نمایندک مقدم
 مفعولدر (محصول ترکیب (ایکیجیسی بر طالعده که شیرین تکلمه و فصاحت قوتیه و بلاغت
 سرمایه سیله هر ره که کیدر خدمته اقدام کوسرلر و اکا اکرام ایدرلر * قطعه * وجود مردم
 دانا مثال زر طلاست * که هر جا که رود قدر و فینش دانند * وجود مردم دانا لامیه
 و ییانه در (مثال زر طلاست لامیه رده راده تشدید ضرورت وزن ایچوندر (طلا طانک

ردشمنی

کسر یله

کسر یله بالذاتو نیدر (که حرف رابط صفت (ما بعدی جائزدر که دانا به صفت اوله
 و جائزدر که زر طلایه (محصول بیت) مردم دانا تک وجودی بالذاتو نیدی کیدر که هر ره به
 کیدر سه قدر و فیتی یینورلر یعنی خالص و صافی التون نیجه که هر پرده معزز و مکرم ایسه
 اهل علمه انجیلین معتبردر * بزرگ زاده نادان بشهروا ماند * که در دیار غریبش بهیچ نستانند *
 بزرگ زاده وصف ترکیبدر اکابر زاده معناسنه نادانه اضافت ییانه در (با حرف صله (شهروا
 بر لغتلدر اما اصلنده مر کیدر سه لفظیه و اللفظندن (معلوم اوله که ازمنه ماضیه ده بر پادشاه
 کلشدر که کونه سکه شاهی بی ضرب ایدوب التون التون پرینه و اچیه بی اچیه پرینه یوریدوب کندی
 حکم سلطنتنده خلق انکله معامله ایدوب بیع و شرا ایدرلر ایش حتی بوزمانده بر کیمسه نک ظلمندن
 تعبیر ایللی اولسه ل ملککنده کون یوریدر دیرلر (پس شه شاهدن مخفندر وروا جائز معناسنه در
 اول پادشاه مذکور قضیه بی جائز کورد و کیچون اول کوندن اچیه و التون شهروا دیدلر بس شرا حاک
 بونده انواع پریشان اقواله التفات اولسون که تفیدی تضییع اوقاتدر ماند فعل مضارع مفرد غائبدر
 مانبدن بکریمک دیمکدر (مانستن دن دینار خطا ایلدیلر (که حرف رابط صفت (در حرف ظرف
 (دیار غریب ییانه (شین ضمیر شهر و آیه راجعدر (نستانند فعل نئی مستقبل جمع غائب
 صائون المازلر دیمکدر (حاصلی اعتبار ایلرلر (محصول بیت) (جاهل اکابر زاده شهر و آیه بکرز که
 آتی اول پادشاهک قلم بوندن غیری دیارده هیچ المازلر * سیوم خوروی که درون صاحب دلان
 بمحاطت اومیل کند و صحنش را غنیمت شناسند و خد متش منت دانند که گفته اند اندکی جال به
 از بسیاری مال روی زیار هم دلهای خسته است و کلید درهای بسته * سیوم بش طائفه نک
 او چنجیسی (خور و وصف ترکیبدر کوزل بوزلی معناسنه (و با حرف وحدت (که حرف رابط
 صفت (درون صاحب دلان لامیه (صاحب دل سکون یایله اولنجه و وصف ترکیبدر (اما کسر یایله
 لامیه در (حاصلی بونک کیلر ایکی وجهله اوقنور (و الف و ونون ادات جمعدر (با حرف صله
 (محاطت مفاعله بابتندن مصدر در ونا سلوب عجم اوزره مطول یازیلور و تلفظ اولنور (اختلاط
 و مخاطله قر شقندر (اویه اضافت لامیه در (میل کنندک مفعول صریحی (و بمحاطت غیر صریحی
 وجهله فعلیه خبر مبتدا در که دروندر (محصول ترکیب) او چنجیسی بر خوب روی در که صاحب دللر
 درونی انک اختلاطنه و یا انکله اختلاطه میل ایدر و صحبئی یعنی مصاحبتی غنیمت اکملر و خد متنی
 منت ییلورلر که اولور دیشلر در (اندکی جال یاه مصدرله و اضافتله از اجاق جال (بسیاری مالد
 ینه بویه در بعینه (حاصلی جال آزلنی مالک چوقلو غنندن یکدر ز بر روی زیباخته کوکلر مرهیدر
 و بفلو قبول مفتاحی کلیدی کاف عربک کسر سه تنخصص ایدر خطا ایلشلر زیر قبحله افصحدر
 * قطعه * شاهد آنجا که رود عزت و حرمت ییند * و بر آند بفرش بدر و مادر خویش * (شاهد
 بونک کی بر رده محبوب معناسنه در (ورا واکردن مخفندر (بقهرش شین ضمیر معناده بر آنده مقیددر
 (محصول بیت) (محبوب اول بره که کیدر یعنی هر ره که کیدر عزت و حرمت کورر واکرائی
 کند بونک اتاسی و اتاسی یانلرندن قهر یایله ده سورلر سه (حاصلی کیم اولور سه اکا اتالی و اتالی ایدر
 * بر طاقوس در اوراق مصاحف دیدم * کتم این منزلت از قدر تومی ینم ینم * بر به عجمله و تخفیف
 یایله لفظ مشترکدر قتاد یایله یلک یننده اما بونده یلک مراد در قتاد دین خطا سوبلیدی زبرا
 مصاحفه یلک فتور قتاد قونلاز (و بونی هر کس ییلور پرک راستی تشدید یایله قید ایدر ضرورت
 وزن ایچون دیو وزن طبعه مالک دکلر عیش (در پرینه بر یاز انلر معنی جانینه ناظر اولمازلر ایش (اوراق
 مصاحف لامیه مصاحف مصحفک جمعدر (منزلت نامریت ناسی کی اسلوب عجم اوزره مطول
 یازیلور و مطول تال کی تلفظ اولنور (پس ضمیر خطاب اعتبار ایدن غفلت ایلش (ینم یاه عربیه

ردشراح جیما

ردشراح جیما

ردسروری و شمنی

ردشمنی

ردابن سید علی و سروری

ردسروری و شمنی

ردابن سید علی

زیاده معنای در (محصول بیت) (طاوس یکنی مصنفك اوراقی ارانسته كوردم) (تکه عادت
 اوغلا نجه طراوس یکنی مصنفك اوراقی ارانسته قویقلرددر) پس مصنفك ورفاری اوزره
 طاوس قنادینی کوردم دین ابی کوره ممش (کور یجک دیدم بومرتبه وحتلی و بومقامی سنک قدر کدن
 وجد کدن زیاده کورورم) یعنی بومکرم ومعز زمقام سنک لایقک دکلدن * گفت خاموش که هر کس که
 بجالی دارد * هر یکا پای نه دست ندارند ش پیش * خاموش فعل امر مفرد مخاطب با سیم اول
 دیمکدر (که حرف تعلیل) بجالی یا حرف تنکیر (ندارند ش شین ضمیر معناده پیشه مقیددر) پیشش
 تقدیرنده (ندارند برینه نوله بدارند یازا نر بایله صحیح نسخه له مخالف یازمشارا اگر چه تا و بایله
 معنی و یرمک قابلدن (محصول بیت) حضرت شیخ پیور بر طاوسه بن بویه بجه دیدی اسیم اول
 زیر هر یکک که جالی وار هر زه به که ایاق قور یعنی کیدر او کینه ال طوم نزل یعنی اقی کیمه رد
 ومنع ایلمز بلکه هر کس کل بری جانم دیرل زیرا صاحب حسنه هر کس طالبدر * نظم *
 چون در پسر موافقت و دلبری بود * اندیشه نیست کر پدر از وی بری بود * جیع شراح بوا یکی بیی
 رباعی دیو یازمشار حال بو کر باغینک بحری معین بحر در نهایی بوده بحر هر ج اقسامنددر یعنی بحر
 مضارع احز بدر و رباعی بحرینه قریبدر قندبر (دلبری یا حرف مصدر) بری بونده بزار معنای در
 (محصول بیت) چون پسرده موافقت و دلبرک اوله یعنی کوزل اوله و اختلاطه لایق و قابل اوله
 غم بوقدرا کر باباسی اندن بزار اولور سه ز راهر کس اکابا بالانور حاصلی هر کیمه انک کی فرزند جانم
 اوئل دیر * او کوهرست کو صدقش در میان مباح * در نیم راهم کس مشتری بود * او ضیری
 بیت سابقه پسر را جعیدر و مبتدا در (و کوهر خبری) کو فعل امر مفرد مخاطبدر کویندن
 گفتن دن دینار خطا سوزیلدی (صدفدن مراد بابا سیدر تشبیه طریقه) (مباح فعل نهی
 مفرد مخاطب اوله دیمکدر) در نیم شول انجویه دیرل که بر صدفده یا لکنز اوله اما انسانده نیم
 باباسی اولیانه دیرل و حیوانده اناسی اولیانه و جادانده نظیری اولیانه (محصول بیت) اول پسر
 کوهر در سوبله صدق اراده اولسون یعنی صدق مطلوب من دکلدن کرکز را در نیمه هر کس
 مشتری او اور و یا مشتریدر یعنی هیچ کیمه دلبری باباسله استمر یا لکنز استر تکه صیوخی پیور
 (دیر را تابکی همراه آن شیرین پسر نیم) (الهی باشند روزیکه او را پی پد نیم * چهارم
 خوش اوازی که آب از جریان و مرغ از طیران باز دارد پس بوسیت ابن فضیل دل مردمان
 صید کند و ارباب معنی بمادمت اور غبت نماید * چهارم دوردنجیسی بش طمانه نك (خوش
 اواز وصف ترکیبی) (و یا حرف وحدت) که حرف رابط صفت (جریان مصدر در جری بحر بدن
 یعنی ضرب بانك ناقص یا بستن افاق معنای در) (طیرانده مصدر در طار بطیردن ضرب بانك
 اجوف یا بستن اوچق دیمکدر) باز دارد آلیقور یعنی مانع او اور با حرف مصاحبت (وسیت
 شول نسته در که انکله غیره اولشله یعنی غیره یقین اوله نایق تسلویل اسلوب عجم اوزره در
 (فضیلت معرفتده ارتقلعه دیرل و تابه مذکور کیدر) (دل مردمان لامیه) (و کسک مفعول اولی
 (وصید تانیسی) (ارباب ربك جعیدر اصحاب معنای در) (معنای اضافی لامیه در) (یا حرف صله
 (مادمت مفاعله یا بستن مصدر در ندیمکد یعنی مصاحبت معنای در) (و به اضافت لامیه در
 (رغب تمانیک مفعول صریح) (و بمادمت غیر صریح) (محصول ترکیب) دوردنجیسی برخوش
 اواز در که صوی اققدن و قوشی او جققدن منع ایله حضرت داود پیغمبر علیه السلام اوازی کی
 پس بوفضیلتک وسیله بی وسیله خلقک کوکلی شکار ایدر و ارباب معنی انک مصاحبت رغب
 کوشترول * بیت * معنی الی حسن الاغانی * من ذا الذی حسن الثانی * سمع سنک فنی و میک
 سکنوله قولی معنای در بای متکلم ایله اضافت لامیه در و تقدیرا مرفوع مبتدا و جازدر که معنی

رد شععی

رد ابن سید علی

رد شراح جیفا

رد ابن سید علی و سروری

مطل

سید علی زاده طریبان یازمش
 و سروری بویه یاز دیغنه
 اعتراض ایلمش و دعا کویه
 بویازیشی زیاده ناپسند کلدی
 پس متعدد شروحه مقید
 اولدم کوردم فی الحقیقه جیع
 شروحنده رانک یا اوزره
 تقدیمه بولدم لیکن بنده
 بو خطای سهو قلمرینه جل
 ایدرم لامعی چلیپنک نعت
 رسولیم صلوا علیه فیل
 ماضیدر پیور یعنی جل
 ایلدیکم کی الی ابونلرک کی
 اقتدایردن بویه خطا قصد

مقارن اولماز قندر پس معترضك اعتراضی یا تعصیب طریقه بویه اولور و یا قصور فهمدن عنی عنه سلام

سماعی واصفاتی معنای اوله الیتمك و دیکلک دیمکدر (پس حرف جر مقدره متعلق اولر
 (حسن صفت مشبهه در) (اغانی به اضافت صفتك موصوفه اضافتیدر) (اغانی جمع اغنیه غنا
 معنای در) (پس اغنیه جمع غنادر دین کندی زعمیه سوبلش (من اسم استفهام محلا مرفوع
 مبتدا) (ذا اسم اشارت محلا مرفوع خبری) (الذی اسم موصول) (جس جمیله فعل ماضی مفرد
 مذکر غائب یا بشدی دیمکدر مس کی جمله فعلیه اعرابدن محلی بوق صله سیدر الذینک والذی
 صله سبیه محلا مرفوع صفت ذادر) (المتشاق جمع متشادر ایکی قللی سازه دیرل تکه مثال جمع
 مثلندر که اوج قللی سازه دیرل) (متشاق جس نك مفعولیدن و سکون یا ضرورت وزن ایچوندن
 (محصول بیت) بنم قوائیم کوزل غنارده در و یا خود بنم سماع واصفام کوزل اوزره مقیددر یعنی میل کوزل
 آوازه در کیدر شول کیمه که ایکی قللی سازه جار یعنی اکانه اعتبار مقصود بود که کوزل
 اوازی سازه ترجیح ایدر حاصلی بنم میل حسن صوته در سازه دکل علی الخصوص که قللی سازه
 دیکلک حرامدر مصراع ثانیک تحقیقنده مراد حسن صوتدر دین بیتدن مرادی بتمامش
 * قطعه * چه خوش باشد اواز نرم و حزن * بکوش حریفان مست صیوح * اواز نرم بیانه
 (حزن بن ایچمه و نازک معنای در) (یا حرف صله) (کوش قولی) (حریف باده مصاحبی) (الف
 و نون ادات جده در) (کوش حریفان لامیه) (مسته اضافت بیانه) (و صیوچه لامیه) (صیوح
 مصدر در صیاح وقتنده شراب ایچمه که دیرل تکه غبوق عکسته دیرل حاصلی فاعول وزنی اوزره
 مصدر در) (صیوح صیاح وقتنده ایچلن شرابك استمیدر دین مخالف سوبلش (محصول بیت)
 نه خوش او اور بومشق ایچمه اواز صیوح مستی اولان حرفلر قولفته یعنی قولفته لایق لطیف کلور
 * به از روی خوبست اواز خوش * که آن حظ نفسست و این قوت روح * ان روی خوبه
 اشارتدر (و این اواز خوبه (محصول بیت) (روی خوبدن خوب اواز یکدیرل ز بار روی خوب
 حظ نفسدر) (و اواز خوب قوت روحدر حاصلی حضرت شیخ اواز خوبی روی خوبه ترجیح
 ایدر لیکن فیه مافیه * بنیم یشه وری که بسی باز و صکفاتی حاصل کنند تا آب روی
 از بهر نان ریخته نشود چنانکه خرد دندان گفته اند * بنیم یعنی مذکور طمانه نك
 بشجیسی (یشه بیه عجمیک کمریله صنعت دیمکدر) (و واولک فحیله ادات نسبتدر فی معنای در
 اوتیه بقالی در و اوایله علی کل حال صنعتی دیمکدر یعنی اهل صنعت) (و یا حرف وحدت) (که
 حرف رابط صفت) (یا حرف مصاحبت) (سعی باز و مصدرک فاعله اضافتیدر) (کفاتی یا
 حرف وحدت) (یا حرف تعلیل) (آب روی لامیه) (بهر نایله بویه در) (ریخته نشود دو گلش
 اولیه یعنی دو گلک (محصول ترکیب) بشجیسی بر اهل صنعتدر که سعی باز و بویه بر کفاف حاصل
 ایلمه تا کیم انکیچون یوز صوی دو گلک حاصلی جره و کد به به محتاج اولیه شویله که عقلا
 دیمشازدر * قطعه * کر یغزی رود از شهر خویش * سخنی و محنت نبرد پشته دوز * یا حرف
 صله (غریبی یا حرف وحدت) (سخنی یا حرف مصدر) (پشته یمه به دیرل) (پشته دوز وصف
 ترکیبدر دوز بدندن رودك و نیزك تنباز طریقه فاعلیدر لغت حسبجه یمه دیکچی دیمکدر
 اما استعمالده اسکیچی به دیرل (محصول بیت) اگر غریبلکه کیدر سه یعنی دیار غریبه کندی
 شهر نندن شدت و محنت ایلمز یعنی چکمز پشته دوز یعنی اسکیچلاک بر جرقش صنعت ایکن انک اهلی
 هر زه به وارسه اول صنعتله بکنور * و بر بحرایی قند از مملکت * کرشنه خسبد ملک نیم روز *
 و واکردن محققدر تکه مکرر بیان اولندی) (یا حرف صله) (خرابی یا حرف مصدر خرابلق
 مقابل معمولی رد یعنی شتک (قند فاده کسر و ضم جازدر) اصلی افتددر هر زه نك قمع و ضمیمه
 مصدری افتادن و افتیدن کلور هر زه حذف اولیچق فاکسر و ضمیمه مستعملدر فاحفظ (از مملکت

رد شععی

رد شععی

رد شععی

مطل

اغنیه همزه نك ضمی و کسری
 و یا نك تشدید و تخفیف
 تغنی اولانن ترکیبه نغمه در کذا
 فی اللغات للطابع

فنده متقدر (کرسنه بولفظ ابکی وجهله مستمسلدر بریسی بونده کی کی یعنی کافک ضمی ورائک سکونی و سبتک کسر یله و بریسی کافک ضمی ورائک کسری و سبتک سکونیه فاحفظ)
 (خسبد خاتک ضمی و سبتک سکونی و بایک فحیه فعل مضارع مفرد غائب باتور و او بور دیکندر خسبدندن ملک خسبدک وقتدک فاعلیدر تشارع طریقه نیم روزه اضافی لامیه در)
 (نیم روز ترکستانده بر شهرک اسجیدر ملکی نیم روزه تخصیص پینه دوزه قافیه اولق ضرورتی ایچوندور والا مذکور معاده هر ملک پردر) (محصول بیت) پینه دوزک حالی معلوم اما اگر کندی مملکت و سلطنتدن بر خراب آباده دوشرسه نیم روز پادشا هبسه ده اتده برکالی و صنعتی اولدیغی تقدیرجه آج باتور یعنی اچ قالور بونده مراد خرابلقدن کندی مملکتدن غیریدر والا حقیقتده خراب آباده مکه بولری کی ذخیره سی اولدیغی تقدیرجه هر کس اچ باتور حاصلی مراد برعیشلدر والا حقیقتده بویه اولق لازم دکل * چنین صفتها که بیان کردم در سفر موجب جمعیت خاطرست و داعیه طیب عیش اما آن که ازین جمله بی بهره است بخمال باطل درجهان برود و دیگر کس نام و نشان نشود * چنین صفتها بونجیلین صفتلر (که حرف رابط صفت) و یا حرف بیان) موجب جمعیت خاطر لامیه در سبب جمعیت خاطر دیکندر (داعیه باعث دیکندر) طیه اضافی اسم فاعلک مفعولنه اضافیدر (و عیش اضافه اضافت صفتک موصوفه در) بی بهره بی نصیب دیکندر (یا حرف مصاحبت) خیال باطل بیایه (در حرف صله در با معناسنه) جهان دنیا (دیگر داخی دیکندر) معناسنی دخی کرو دین سوزی کزودن اکلریمش (محصول ترکیب) پدر بر بونجیلین صفتلر که بیان ایلدم سفرده جمعیت خاطر سید رو کو تک در لکه باعثدر اما اول کیمسه که بوجه دن یعنی مذکور بش طائفه دن اولمایوب چیچسندن بی نصیب اوله سیاحت جهانه باطل خیال و وهم فاسد له کیدر و دخی کیمسه نام و نشانی ایشتز یعنی نیجه اولدیغی کیمسه دویماز زرا مشهور و نامدار کیمسه دکلدر که اندن خبر المتی ممکن اوله * قطعه * هر آن که کردش کیتی بکین او بر خاست *
 بغیر مصطلحش رهبری کند ایام * کردش اسم مصدر در کر دیدندن دوش دیکندر (کیتی به اضافت لامیه در) کیتی کاف عجمک کسر یله و یاء اصلیه ایله جهان دیکندر (یا حرف صله) و کین کاف عربک کسر یله عداوت دیکندر (او به اضافت لامیه در) بر خاست قالفدی یعنی قصد ایلدی (یا حرف صله) و غیر بونده خلاف و عکس معناسنه در (مصطلحه اضافی لامیه در) رهبر قولاغوز وصف ترکیبدر بریدن بوله ایلتمک دیکندر لازمی قولاغوز لقدر (رهبر کندی مفعول صریحی) و غیر غیر صریحی (و ایام فاعلی) (محصول بیت) هر اول کیمسه که عالمک تبدل و تغیری یعنی انقلاب احوال عالم اتک عداوته قیام ایدوب قصد ایلدی ایام و روزگار اتک مصطلحک خلافت و عکسنه اکا قولاغوزلق ایدر یعنی اکا مرادینک خلافت دلاله ایدر *
 کبوتری که دگر آشیان نخواهد دید * قضاهمی بردش تابینوی دانه و دام * کبوتر کوکرچین (و یا حرف وحدت) که حرف رابط صفت و یا حرف بیان (دگر دخی دیکندر) (آشیان بوا) نخواهد دید دیدن معناسنه کور مبسر در یعنی کور ملک مبسر اولمبسر در (قضای مبتدا) (همی ها حرف تأکید می حرف استمرار) (شین کبوتره راجعدر) (تا بونده الی معناسنه در) (یا حرف صله) (سوی جانب دیکندر) (دانه به اضافت لامیه در) (دام بونده طوزاق معناسنه در) (محصول بیت) بر کبوتر که دخی آشیانی کور مبسر در یعنی کور ملک مبسر و مقدر اولمبسر در قضای آسمانی اتی دانه و دام جانبته ایلدر یعنی شکار اولور حاصلی اتی یا آوجی اولور و یا مرغ شکاری الور * بسر کفت ای پدر قول حکما را چه کونه مخالفت کنم که گفته اند رزق اگر چه

بعض اعجام دیدیکه نیم روز نصف دنیا دن کاپندر زیر شمس حد استویه وار دقه نصف دنیا مقداری قطع ایلش اولور پس نیم روز بوجهله اضافت لامیه اولور

ردشعی

مقسومت باسیاب حصول آن تعلیق شرطست و بلا اگر چه مقدرست از ابواب دخول آن احتراز واجب * یا حرف صله (اسباب حصول آن لامیه در) (اسباب سبتک جمعیدر تطفدن مراد مباشرتدر) (ابواب دخول آن لامیه در) (محصول ترکیب) (بسر یا باسک جواننده دیدی حکمتک قولنه بوجهله مخالفت ایتدین که دیمشدر رزق اگر چه مقسومدر یعنی از لده هر کسک رزق تعیین اولمشدر لیکن اتک حصولک سیلرینه مباشرت شرطدر یعنی عقل مباشرت اقتضا ایدر بلا لده اگر چه مقدردر اما اکا داخل اولق ابواب واسپاندن احتراز واجبدر قال الله تعالی و لاتلقوا بایدیکم الی التهلكة حاصلی بونک کیلر مقتضیات عقلدندر * قطعه *
 رزق اگر چند بی کان برسد * شرط عقلست جستن از درها * اگر چند اگر چه که معناسنه مستعمل لفظدر (پس اگر ی اذات شرط) (و چندی کم خبریه معناسنه اعتبار ایدر نلر چند آن کی بوقته چند آن وقوفلری یونجیش (محصول بیت) رزق اگر چه که بی کان و بی شک ایشور یعنی مقیدر اولان رزق البته هر حیوانه کلور واصل اولور لیکن عقلک شرطیدر قبولدن استک یعنی عقل رزق اهل دنیا دن رجا ایلک اقتضا ایدر * و رچه کس بی اجل نخواهد مرد * نومرود در دهان از درها * مرد بونده مردن معناسنه در (مر و میک ورائک فحیه لایه کتمه دیکندر فعل نهی مفرد مخاطبدر) (در حرف صله در با معناسنه) (دهان از درها لامیه عریجه از درها به تعبیر در) (محصول بیت) دخی اگر چه که کیمسه اجل سزا اولمبسر در یعنی کیمسه بی اجل اولور اما سن از درها افزینسه کتمه یعنی هلاک اولاجق بره و ارمه * درین صورت که منع بایل دمان بزم و یا شیر زیان نیجه در افکنم مصلحت آنست که سفر کنم که ازین پیش طاقت بی نوابی ندارم * یا حرف صله و یا حرف مصاحبت (پیل دمان بیایه قوتلی و هیبتلی قبل) (بزم اوردم و یا اور و شورم جنک ایلکه قادرم دیکندر) (یا حرف صله) (شیر زیان بیایه زیان برنجی حیوانک صفتلرندر کور کرمش و غضبه گلش دیکندر) (که حرف تعلیل) (ازین پیش بوندن زیاده دیکندر یعنی شمدنکرو) (طاقت بی نوابی لامیه در) (بی نوابی قدرت و بی زاد معناسنه در) (و یا حرف مصدر) (محصول ترکیب) بوسورنده که منم یعنی بوقوت و زور و بومشت زنگ که بشده وار قوتلی و هیبتلی قبله کندی اوردم یعنی اکا بی پروا مشت اوردم و یا انکه صواشه قادرم و شیر زیانه نیجه براغورم یعنی انکه نیجه طوشماغه قادرم اصک کچه اول نیجه اورمقده ماهر در پس مصلحت اولدر که سفر ایدمکه بوندن ارتق نواسر لقه طاقت کتوره منم * قطعه *
 چون مرد در قناد ز جای و مقام خویش * دیگر چه غم خورد همه آفاق جای اوست * در حرف تأکید (قناد فانک کسر یله و ضمیمه دوشدی دیکندر بونده ایلدی معناسنه در) (جای و مقام عطف تغیری) (خویشه اضافت لامیه) (دیگر یالله دخی دیکندر) (آفاق بونده اطراف معناسنه در) (جای او لامیه) (محصول بیت) چونکه ار یعنی کشتی کندی وطنشدن و مقامندن دوشدی یعنی مفارقت ایدوب ایلدی دخی نه غم بر زرا جمیع اطراف عالم اتک مقام و مکانیدر * شب هر توانگری بسر ای همی رود * درویش هر یکجا که شب آمد سرای اوست *
 بسر ای یا حرف صله (و یا حرف وحدت) (محصول بیت) کیمه هر یغنی بر سرایه و بر او کیدر یعنی هر کس کندی اوینه کیدر اما درویش بی کس هر رده که کیمه کلدی یعنی قرا کولق بصدی اتک سر ایدر حاصلی کیمه کندی بی زرده دوترسه اتده باتور قالور یعنی جمیع عالم اکا نسبت بر ایدر * این بکفت و همت خواست و پدر را وداع کرد و روان شد و در هنگام رفتن شنید ندش که می گفت * محصول ترکیب) بومذ کور قطعه بی سوبلیدی و همت دبلدی و با باسنده وداع ایلدی و کندی کتمک و قشند ایشند یار که سوبلیدی یعنی

رداین مبدع علی و سروری

بویستی او قورودی * بیت * هنرور که بخفتش نباشد بکام * بجای رود کش ندانند نام * هنرور
 اهل کال دیمکدر هنری معنایسته پیشه ور کبی که سابقا کیدی (که حرف رابط صفت) بیکام
 مراد بجه دیمکدر (بجای با حرف صله) و یا حرف وحدت (رود فعل مضارع مفتوح و یا فعل
 امر مفرد غائب) کش کافک فتحیه در ز را ضمیرک ماقبل بودلده مفتوح اولور ضرورت وزن
 اولای بجه والا ساکنده اولور پس کسر کافله اوقویان خلاف قاعده اوزره اوقورمش (که حرف
 رابط صفت و یا حرف تعلیل) و شین ضمیر هنرور را جعفر معناده نامه مقید در نامش تقدیرنده
 (محصول بیت) اهل هنر که طالعی مراد بجه اولیه یعنی اکا بخت و دولت مساعد اولیه
 برره کید و یا برره کنسونکه ادبی بطلر و یا بطله حاصلی نام و نشانی اکلا زوایشید لیر
 بره کیدر باخود برخلاف سمته کیدر که نام و نشانی چیمیه و یا کنسونکه نام و نشانی جیمیه * نارسید
 بکنار آیکه سنک از صلابت او بر سنک همی آمد و آوازش بر سنک همی رفت * تا حرف انتها
 الی معنایسته (رسید فعل ماضی مفرد غائب یعنی ذهب الی ان وصل یا خود حتی وصل) یا حرف صله
 (کاراب لامیه) و یا حرف وحدت (که حرف رابط صفت) صلابت شدت یعنی بکلک و تیلیق
 اویه اضافت لامیه در ضمیر آیه را جعفر (همی ها حرف تأکید) می آمد حکایت حال
 ماضیدر (و آوازش ضمیری به آیه را جعفر) یا حرف صله (فرسنگ عریجه فرسخ دید کلیدر که اون
 ایکی بیک ادم بر مقدار نه دیر (همی رفت حکایت حال ماضیدر کیدردی دیمکدر) (محصول ترکیب)
 مشت زن کندی تا بر صوبه ابرشدیکه یعنی بر صوبه کلر نه که صلابت و شدت شدن وحدت
 جریانیدن طاش طاش اوزره کلور دی یعنی او کینه کلن طاشلری یوا لاردی تنکه پک افار
 صولک شاینددر و آوازی بر میل بره کیدردی یعنی خروشی و جفلیسی بر میل مقداری بره کیدردی
 * بیت * سمیکین آیکه مرغ این درواین نبودی * کترین موج اسبابک از کارش درر بودی *
 سیم فارسیده خوف معنایسته در (معلوم اوله که آخری میم اولان کله به ادات نسبت داخل اولق
 مراد اوله اکثر یا بر کاف بجه توسط ایدر (نمکین و نمکین و شرمکین کی اما مطرد دکل زیر
 غینده دیر کافسز پس نمکین اصلینده نم آکیندر دین سهنو ایش زرا الف بمود و نک
 لغتلر نه حدی جازر دکلدر علی الخصوص که سمکینده اول ملا حظله غایتله فاسددر تأمل در
 (سمکین قور قیج دیمکدر) ابی یا حرف وحدت (که حرف بیان) مر غایی اور دکلدر (ایمین امین
 معنایسته در) کترین ترادات تفضیل (و یا ونون ادات نسبت) اسبابک در کرمان طاشی (در حرف
 تا کید (ر بودی راده فتحه و ضمه لغتدر) یا حرف حکایه (محصول بیت) بر قور قیج صوابدیکه
 اور دکل ایچنده امین دکل ایدی یعنی اور دکل که صوقوشیدر اول صوبک صلابتیدن و شدت
 جریانیدن ایچنده یوزمه خوف ایدردی میادا که صوطو پارینه دیواک کوچک موجی و کرمان
 طاشی کارندن قابوب کتوردی حاصلی قره صوکی و یا طونه کی طاشدقلر نه شدت و صلابتله
 افریدی * کروهی مر د مازادید که هر یک بقراضه در معبر نشسته و رخت سفر بسته
 جواز ادست عطا بسته بود زبان شار کشود چند آنکه زاری کرد یاری نکر دند و گفتند *
 کروهی کاف عجمک ضمیمه و یا وحدتله بر بلوک (مرد مازار ادات مفعول) (که حرف بیان
 یا حرف مصاحبت سببی مضمن) (قراضه فافک ضمیمه و تخفیف را الیه التون واغنه در که فارسیجه
 ریزه زر دیمکله نصیر ایدر ظاهر اجه مر ایدر و الا التون واغی معاملانده جاری دکلدر اخرنده
 یا حرف وحدت و همزه حرف توسل (همزه حرف وحدت درین غلط سو ایش) (معبر صابی لغتدر
 معبر کشتی کدر که دیمش یعنی یکید کسی که خلق صودن بگور اسکدار قابقری کی اسم الت
 وزنی اوزره در واول یکدکری بره مغبر بر اسم مکان وزنی اوزره (دست عطا اضافت یانه در

ردیفی

مطالعه

نمکین ایا مثال اولغه الوری
 زرا اصلی نمک در و نمک
 آخری میم دکلدر مکر
 مرادی غم اوله لکن بونده ده
 التبعاس هجنتی وارد
 للطابع

ردیفی

ردیفی
الحقایق

ویرمک الی یعنی هیچ بر نشسته به مالک دکل ایدیکه معبر اجزیه ویرمک (زبان ثنائیه یعنی کیمی به
 دخط و ثنائیه) (بر کشود ایدیدی یعنی ملاحی مدحه باطلدی) (زازی بای اصلیه ایله نضرع
 معنایسته در) (یا مدحدر دین بودی بطلر ایش) (بازی یا حرف مصدر) (محصول ترکیب) مشت زن
 صنویک کار بینه ابرشد کده بر بلوک مر دمی کوردیکه هر یویتی بر قراضه سببیه یعنی بقراضه
 اجزیه معبرده اوتور مشاییدی و سفر الوانی باطلشدر (عشت زک عطا الی بفلو ایدی یعنی
 اجرت کشتی به ویرمک نشسته به مالک دکل ایدی ملاحه مدح و ثنائیه ایلکه باطلدی اولقدرد که فریاد
 و فغان ایدیدی یارلق و بولداشلق ایلدیلر حاصلی مر جت و شفقت ایلدیلر و دیدیلر * بیت
 * بی زرتوانیکه کینی بر کس زور * و زرتداری زور محتاج نه * بی زرتون سیر
 (شوائی فعل تنی مستقبل مفرد مخاطب قادر د کلین دیمکدر) (نه یا ضمیر خطاب و همزه حرف توسل
 (محصول بیت) زرت سرت کینه به زور ایلکه قادر د کلین اما زرت و ارایسه زوره محتاج د کلین
 حاصلی قوت و زور ایله مراد حاصل اولماز لیکن زورت و ارایسه ظم و زوره محتاج د کلین زرا
 زرا ایله جیع مصالح حاصل اولور * ملاح بی مروت از و بجه بر گردید و گفت * (محصول ترکیب)
 ملاح بی مروت اندن خنده ایله یعنی کو لملکه دوندی و دیدی یعنی مر لملک طریقیله یو کا توجه
 ایدیدی و دیدی * بیت * زرتداری توان رفت بر و زرتداری * زورده مرده جده باشد زرتداری *
 زورده مرده لامیه (و هاء رسمی مقدار معنایسته افاده ایدر یکساله و یکماهه کی بر یلق و بر یلق
 دیمکدر) (بونده ده بر آدمک دیمکدر یعنی بر آدم اجرتی مقداری و اون آدم قوی مقداری
 (محصول بیت) ایشک بوقدر یعنی چونکه ایشک و بولک بوقدر در یادن زور ایله کتک اولماز
 اون کشتی زوری مقداری نه اولور و بونده نه فائده ویر بر آدمک اجه کتور یعنی بر آدمک اجرتی
 مقداری اجه (از برادر یادن قوتله کلن معبرله کلنور در یا یورد یعنی مبالغه طریقیله در زرا در یا
 جاری اولماز مکر کیم اسکدار بوغازی کی بر اوله قندر * جواز ازین طعنه دل بهم رآمد
 خواست که از انتقام کشد کشتی رفته بود آواز داد که اگر بدین جامه که پوشیده ام قانع شوی
 دروغ نیست ملاح طمع کرد و کشتی را باز گردانید * (جواز از ادات تخصیص) (طعنه لغتدر
 نره ایله اور مقدر) (اما بونده خاطره طوق مقدر) (بهم بر آمد بحضور و متبعض اولدی دیمکدر
 (کرد آید دوندردی دیمکدر) (زرا الف ونون ادات تعدیه در اصلی کردیدندر دوغک دیمکدر
 (محصول ترکیب) جوانک ملاحک بوطنه سندن کوکلی عکس و متبعض اولدی دیلدی که
 ملاحدن کینن آله کشتی کتمش ایدی آواز بردی که اگر بوقفتانله که کیمش قانع اولور سک
 در نه دکلدر ملاح طمع ایدیدی و کشتی بی کرود و ندردی * بیت * بدوزد شره دیدنه هوشمند * در آرد
 طمع مرغ و ماهی بیت * یا حرف تا کید (دوز د فعل مضارع مفرد غائبدر دوز بدندن دیکمک
 دیمکدر دوختن دن دینلر زانده سو یلشدر) (شره شبنک و رانک فتحه ایله غلبه خرصه دیرل
 صفتی شره کلور فرق وزنی اوزره علم باشند هاء اصلیه ایله اما فارسیده هاء رسمی شکنده
 اوقوه قنده جازر (بدوزدک فاعلیدر) (دیدنه هوشمند لامیه) (در حرف تا کید) (آرد فعل مضارع
 مفرد غائب) (طمع فاعلی) (مرغ مفعول صریح) (وماهی اکا معطوف) (ویند غیر صریحی
 (محصول بیت) عاقل کینهک حرص کوزنجی دیگر یعنی بقر حاصلی کوز ایدر طمع مرغ و ماهی فی
 بنده کتور یعنی دوزاخه حاصلی طمع سببیه باغه کر فنان اولور * خندان که دست جوان
 بریش و کریمان ملاح رسیده اوزرا بخود در کشید و بی محابا فرو کوفت یارش از کشتی بیژ آمد که
 پیشی کند همچنان در شتی دید پشت بگرد آید مصلحت آن دیدند که با او مصالحت کنند
 و با جرت کشتی مسامحت نمایند * خندان که اولقدرد که (یعنی همان که دیمکدر) (دست جوان

ردیفی

ردیفی
سید علی و سروری

لامیه خوانک الی دیکدر با حرف صله (دریش را نیک کسر یله بونده صقل دیکدر (در بیان معطوفه در
 ریشه (و ملاحظه اضافی لامیه در (دست میندا (رسید خبری (اورا ملاحی دیکدر (موجود
 با حرف صله کنیدی به کشید کدی دیکدر (بی ادات سلب (مجاها مفاعله باندین مصدر دراصلی
 مجاہدین تا اسلوب عجم اوزره حذف اولشدر زیر مفاعله نك ناقصندین تابی حذف ایلک
 قاعده لرندندر یعنی بی پاك وی پروا دیکدر (بی میل و توقف دین بولفته و قوفی بوغیش (فرو
 بونده ادات تا کیددر (کوفت کاف عربک ضمیمه دو کدی یعنی ضریب شدیده ضرب ایلدی (که
 حرف تعلیل (بشتی بشت باه عجمک ضمیمه ارقه دیکدر (و با حرف مصدر مظهرت و معاونت
 معنائنه در (همچنان ملاح کبی دیکدر (درشتی درشت ایری دیکدر (بر بجه خشن دیرل
 خاتک قحی و شینک کسریله (و با حرف مصدر مراد یا و زلق در حاصلی کنک (یا او جواله دیکدر
 با حرف مصاحبت (اجرت کشتی مصدرک فاعلنه اضافتیدر (مساحت مفاعله باندین مصدر در
 لفته مباحله در یعنی آسانلق اما بونده سخا و جو مرد لك معنائنه در (بس مختار صحاحین
 المساحة المساهله و تسامحو تساهلوا دین اجمال ایلش (محصول ترکیب) همان که جوانک الی
 ملاحک صقلانه و یقاسنه ایشدی اتی کنیدنه حکدی وی پروا وافر دو کدی بولدایشی کنیدن
 کوردی بونی دو کدی بکنی و کیدن طشره کدی که مظهرت و معاونت ایلله مذکور کیمی کبی که
 خشم و حجت کوردی پس ارفاسین چوردی یعنی فرار ایلدی ایمی مصطلح اتی کوردیلر که
 انکله مصالحت ایدلر و کبی نولونله جو مرد لك ایدلر و سخا کوسزله * مشوی * چو برخاش بونی تحمل
 یار * که سہلی بینددر کارزار * برخاش باه عجمک قحی و ضمیمه و رانک سکونله صواشدر
 حرب معنائنه (که حرف تعلیل (سہل سینک قحیله و سکون ها ایلله آسان دیکدر قولای
 معنائنه (و با حرف مصدر پس معنی سهولت دیکدر (در کارزار لامیه در کارزار کاف عربله
 حرب و جنگ معنائنه در (محصول بیت) چونکه صولش و جنگ کوره سین تحمل کنور یعنی
 تحمل و صبر کنور زیرا سهولت و رفق جنگ و حرب قیوسی بفر حاصلی ملائمت و یواشلق
 جنگ و جداله مانعدر * لطافت کن انجاکه بین ستر * نبرد فرزم رابع تیر * نبرد فصل
 ننی مستقبل مفرد غائب (راده تشدید ضرورت وزن انچوندر (قر فافک قحی و تشدید زا ایلله
 عرب ایشمه دیر مبالغه ایلله اسم فاعلی قران کور اما بونده ضرورت وزن انچون را مخففدر
 (ترمه اضافت بیانیته در (ورا ادات مفعولدر (نیم نونک قحی و رانک سکونله بومشوق دیکدر
 (تبع تیر بیانیته تیر تانک کسریله اتی دیکدر کسین معنائنه (محصول بیت) لطافت
 و ملائمه شول برده که ستر و عناد کوره سین زیر بومشوق ایشی کسین قلیج کسز حاصلی
 رفق و ملائمت بومشوق اینک کیددر و عناد و ستر کسین قلیج کیددر که اکا کار ایللر
 * بشیرین زبانی و لطف و خوشی * توانی که بلی عوی کشتی * شیرین زبان وصف ترکیبدر
 بلنلی دلی دیکدر (و با حرف مصدر در دل طائیلغله دیکدر (خوشی یا حرف مصدر
 (توانی فعل مضارع مفرد مخاطب (که حرف بیان بلی یا حرف وحدت (با حرف مصاحبت
 (موی یا حرف وحدت (کشتی یا ضمیر خطاب (یعنی کشتی فعل مضارع مفرد مخاطبدر
 (محصول بیت) شیرین زبانه و ملائمت و خوشغله یعنی ایلکله قادر سین که بر فلی برقل ایلله
 چکوب بده سین یعنی رفق و ملائمه سکا منقاد اولور بویله قوتلی و زورلی جوان اینک حاصلی
 ملاح میدار ایلله مشت زک نیمه سندن خلاص بولدی * بعدر ماضی در قدمش افتادند و بوسه
 چند یغاق بر سر و رویش دادند و یکشتی در آوردند و روان شدند تا رسیدند بستی که
 از عمارت یونان در آب ایستاده بود ملاح گفت کشتی خللی هست یکی از شما که دلاور تر ست

و مرده

و مرده نه تروزمند تر باید که برین ستون برود و در سیمان کشتی بکیرد تا عمارت کنیم * با حرف
 مصاحبت سیمی متعین (عذر ماضی بیانیته (در حرف صله (قدمش شین جوانه را جعددر
 (بوسه یا حرف وحدت و همزه حرف توسل (با حرف مصاحبت (تفاق نونک کسریله مفاعله
 باینک مصدر تانسیدر (بکشتی یا حرف صله (در آوردند ادخال ایلدیلر (روان شدند کتدیلر
 دیکدر (تا حرف انتهی (با حرف صله (ستون سینک و تانک ضمیر یله دیرک دیکدر (بر بجه
 عود دیرلر (و با حرف وحدت (که حرف رابط صفت (عمارت یونان لامیه (یونان فرمان
 ولایتنه دیرلر لیکن اول ولایتنه مذکور صوکی صوبو قدر مکر افلاطون بکاری دیدکاری
 صواوله لیکن اول بیانه اقرار بلکه بر یوک مغاره به دو کور حاصلی یوکاک بوری شیه دن
 خالی دکلدر (ایستاده طور مش دیکدر مراد دیکلوب طور مقدر (خلی یا حرف تنکیر (که
 حرف رابط صفت (دلاور وصف ترکیبدر آوردندین بهادره دیرلر (و زادات تفصیل (باید
 کرک دیکدر (که حرف بیان (برین ستون بوسون اوزره دیکدر (رسمیان کشتی لامیه کینک
 اچی دیکدر (تا حرف تعلیل (محصول ترکیب) بکن عذر سبیله یعنی بونی کشتی به المایوب
 طعن ایلد کیری سبیله اباغنه دوشدیلر و بر بجه بوسه نفاقله باشنه و کوزینه و پردیلر یعنی
 باشین و یوزین و کوزین اویدیلر و کبی به کنوردیلر یعنی کبی به قویدیلر و روان اولوب کتدیلر
 و دیر که ابریشجه که یونان بناسندن صوابچنده دیکلوب طور مش ایدی ملاح دیدی کشتی به خلل
 و ضرر وار یعنی کینک بوز غون بری وار که اصلاحه محتاجدر بر بکسر سز دنکه بهادر رکدر
 و مرده نه رک و زورلر رکدر مرادی ملاحک بوسوز یله جوانی مغرور ایلکدر اولاکه
 کنیدی به حسن ظنه سوزنی طونه پس کرکدر که بوسون اوزره واره و کینک اینی طونه
 تا کیم کبی عمارت و اصلاح ایده لم یعنی خلل و ضرر بی دفع ایده لم * جوان بغرور دلاوری که
 در سر داشت از خصم دل آزاده نیند بشید و قول حکما را کار نفر بود که گفته اند هر کار انچی بدل
 رسانیدی اکدر در عقب آن صد راحت برسانی از پاداش آن یک رنج ایمن مباش که پیکان
 از جراحت بدر آید و از درد دل بماند * با حرف مصاحبت سیمی متعین (غرور دلاور لامیه
 (و با حرف مصدر (که حرف رابط صفت (خصم دل آزاده بیایه کولکی انجمنش خصم
 و یا کولکی انجند یکی خصم (نیند یشید قایمندی (یعنی پاك و پروا چکیدی (کار نفر مودایش
 بیورمندی یعنی ایش ایدمندی و عله کنورمندی (که حرف بیان (هر کار را ادات تخصیص
 هر کیمک دیکدر (حرف رابط مقدر در (یعنی که حرفی (رنجی یا حرف وحدت برالم دیکدر
 (بدل یا حرف صله (رسانیدی فعل ماضی مفرد مخاطب (والف و نون ادات تعدیه
 ایشدرک دیکدر (در حرف ظرف (عقب ان لامیه (عقب بونده ارد و صوک معنائنه در
 (رسانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر (الف و نون بینه ادات تعدیه در فعل شرط و افعدر
 ایشدر رسک دیکدر (پاداش باه عجمله جزا و عوض معنائنه در (انه اضافی لامیه در
 (ایمن مباش جزاء شرط (که حرف تعلیل (پیکان پاو کاف عجمله دمرنه دیرلر (جراحت جیمک
 کسریله باره به دیرلر (بدراید طشره کلور (یعنی چقار) ازار الم دیکدر برشین مقدر در
 ازارش دیکدر ضمیر پیکانه را جعددر (محصول ترکیب) جوان بهادر لقی غرور یله که
 باشنده ایدی خصم دل آزاده دن ایدمی یعنی پاك چکوب قایمندی و قول حکمایی کار بیورمندی
 یعنی سوزنی عله کنورمندی که بیورمشدر هر کیمک که کولکته برالم ایشدرک ایداکر اول
 الملك اردنجه بوز راحت کولکته ایشدر رسک اون بر بختک جزا و عوضندن امین اوله
 زبراد عمرن یاره دن چیقار امارنج و الم کولکده قالور پس اندن حذر ایلک کرک

ظاهر بود که بوحکایه
 تصنیعیدر تحقیق دکلدر زرا
 ظاهر حاله مخالف برری
 جوقدر قدر ۴۰
 حضرت شیخ کعبه نظرا
 تصنیع مذکور دن ازاده
 اولوب العهده علی الراوی
 قاعده سنجه همان مسوعارینی
 نقلدن عبارت اولدیقتدن
 بشقه یونان فرمان ولایتنه
 مختصر اولدیغی مسلم دکلدر
 حاصلی حضرت شیخه
 اعتراض وارد اولماز
 للطابع

* بیت * خج خوش گفت بکتاش با خیلش * چودشمن خراشیدی ایمن جاش * بکتاش (باوکاف
 هرینه (باادات صله) بکتاش (وخیلتاش شاهنامه ده مذکور اولان ایکی بهلوان دلاورک
 اسمیدر) چو آت تعلیل (خراشیدی فعل ماضی مفرد مخاطب ملر ملادک دیمکدر ایچمکدن
 کایتندر) (محصول بیت) مصراع ثانی مقول بکتاش شد یعنی بکتاش خیلش شنه خوش
 دیدی یعنی ایو دیدی چونکه دشمنی طر ملادک انک مکریدن امین اوله * قطعه * متو این
 کتنک دل کردی * چون زدست دل بکتاید * متو فعل نهی مفرد مخاطب اوله دیمکدر
 (که حرف تعلیل) تنک دل وصف ترکیب ر قیاس تنکدل یازمق ایدی لیکن مبتدی به
 بواسطه دل کردی کاف عجمک فحیه فعل مضارع مفرد مخاطب اولور سین دیمکدر
 (کر دیدن صبر ورت معنا سنه) دل یا حرف وحدت (یا حرف صله) تنک طار دیمکدر
 اضطراریدن کایتندر (محصول بیت) خطاب عام طریقه بیور امین اوله که تنکدل اولور سین
 یعنی کواک طار اولور و بیحضور اولور سین چونکه الکیدن بر کوکل طار اله یعنی
 چونکه بر کیمه نک کوکل ایچمکدک البه سنده ایچنور سین (شراحک بعضی مصراع ثانی
 جمله شرطیه واولی جزایسه طوتمش و بعضی تعرض طریقه جزا مقدر در دیمش زیرا
 جزا شرط اوزره مقدم اولماز لیکن ایچمکدک بیه چو لفظی ادات شرط طوتمشده سوزنده
 نظر وار زیرا چو و چون بونک کی یرده ادات تعلیل در ادات شرط دکل و جزا شرط اوزره
 مقدم اولماز دین خبط عشوی ایلش زیرا عدم تقدم علماء نحو قنده در اما اهل منطق و اهل
 فرس قنده اول اعتبار یوقدر قنامل * سنک بر باره حصار مزین * که بود کز خصار سنک
 اید * سنک مزین فعلنک مقدم مفعول صریحی (و بر باره غیر صریحی) (باره هاء رسمیه
 حصار دیواری باروده دیرلر) و بعضی نسخه ده بار و دو شمش (حصار اضافه لامیه در
 مزین فعل نهی مفرد مخاطب اورمه دیمکدر) (که حرف تعلیل) بود فعل مضارع مفرد
 غائب اولور معنائنه (کز اصلی ککه از ایدی) (که حرف بیان) سنک بودک فاعلیدر
 (محصول بیت) حصار دیوار بنه طاش اورمه یعنی آنچه زیر اولور که حصار دنده طاش
 کلور حاصلی سن طاش اندیفک به جائز در که اندن سکا طاش اهل بوینک معناسی بودر (پس
 مصراع ثانی سنک معناسی جائز در که حصار دیوار دین طاش منقلع اوله یعنی قوه و سنک
 اوزر بکه دوشد دین ترکی به مخالف معنی و برمش * چندان که مقود کشتی بر ساعد بچید و بالای
 ستون رفت ملاح زمام از کفش در کسلانید و کشتی براند بچاره در ایچا جبران بماند و روزی
 دوبلا و محنت دید و سختی کشید سیوم روز خوابش کریان گرفت و باب انداخت * چندان
 که اولقدر که قلت مدندن و قصر مکشدن کایتند در همان که دیمکدر (مقود افتده بولار در
 (انابونده کی بند کلری اب مراد در سجان کشتی دیمکدر) ساعد بک معنائنه در عربیده
 بچید بونده طولادی دیمکدر (بالابونده اوست معنائنه در (زمام یعنی مقود (زمام فارسی
 (و مقود عربیدر بولار معنائنه بونده بک ای مراد در (کف عرب فانک تشدیدیه اوقور
 اما عجم تخفیفه ال اباسنه دیرلر (در حرف تأکید) کسلانید کاف عجمک ضعی
 و سنک فحیه قریدی معنائنه یعنی اوزدی دیمکدر (بعضی نسخه ده (ر بود دوشمندر
 کسلانید برینه (کشتی براند کی بی سوردی) یعنی فرار ایلدی کندی (بچاره مشت زن
 ستون اوزره مخیر قالدی (خوابش) شین معناه صکر بانه مقید در مجاز ایقاسین
 طوئدی (یعنی غلبه ایلدی) (باب یا حرف صله) انداخت آیدی دیمکدر (یعنی
 دوشردی (محصول ترکیب) همان که مشت زن کی ابینی قولنه طولادی و دیرک اوزر بنه

رد این سید علی و سرورزی

و سرورزی

و سرورزی

واردی

واردی ملاح کشتی ایی النیدن چکدی فردی و یا فایدی ایدن صکره اکلشیدی کی بی
 سوردی کندی (بچاره دیرک اوزره جبران و سر کر دان قالدی بر ایکی کون انده بلا و محنت
 کوردی و زحمت و شدت چکدی اوچخی کون او یوقا سین طوئدی و صوبه آیدی (یعنی
 او یوقا غلبه ایدوب صوبه دوشوردی * بعد از شبان روزی بکنار افتاد از حیاش رقی
 مانده بود برک در ختان خوردن گرفت و بیخ کیا هان بر آوردن تا اندکی قوت یافت سر در
 بیابان نهاد و بر رفت تا تشنه و کرسنه و بی طاقت بر سر چاهی رسید قوی را دید پرو کرد آمده
 بود ندو شربتی آب پیشری می اشنامیدند جوان را پیشتر نبود آب طلب کرد ایا کرد ند دست
 تعدی در از کر دیمسر نشد تی چند را فرو کوفت مردان غلبه کردند و بی مجابازند و مجروح
 کردند * شبان روزی بر کون بر کیچه معنائنه در (حضرت شیخک بو سوزیده غریبدر که بوز کج
 آدم بر کون و بر کیچه دن صکره صوبک کنار به دوشمکه در یا کرک دریاده ایسه جریان اولماز
 و حضرت شیخ ابتداء کلامه آبی شدت جریانه وصف ایلش ایدی (پس ایکی کلامک
 یعنی تطبیق ایلده ده صعوبت وار) (وا کر بر کیچه دیرسه که دریاده ده جریان بولنور اسکدار
 بوزاری کی جواب اولدر که شتا و ربونک کی برلری بر ساعده بکر بر کون و بر کیچه اکلنیز
 (وا کر دیرسه که ستونده و دریاده مکشی بر کون و بر کیچه اولسون) جواب اولدر که یورمش
 ایدی سیوم روز خوابش کسر بیان گرفت و بو علی کل حال محل اضطرابدن خالی دکل
 (رقی رانک و نیک فحیه) (به جائک باقیسنه و صوکنه دیرلر) (یا حرف وحدت) یا حرف تنکید
 (برک در ختان لامیه) (خوردن گرفت یککه باشلیدی دیمکدر) (بیخ کیا هان لامیه نیات کونکی
 (بر آوردن بر دن چیقارمغه) (حاصلی اغچار بیه اغنی و نیات کونکی چقاروب یککه باشلیدی
 (تا ادات تعلیل در خنی معنائنه) اندکی یا حرف وحدت بر باره دیمکدر (سر در بیابان نهاد
 باشی یا بانه قودی (یعنی باشی الدی یا بانه دوشدی بوقرمنک اولنه بواون یاده ایدوب و سر در
 بیابان نهاد دین بیانه سولش (تا ادات غایتدر الی معنائنه) (تشنه صو سوز) کرسنه آج
 (بی طاقت زبون دیمکدر) (بر حرف صله سرچاه لامیه قوی باشی دیمکدر) (مراد صوقو و سی در
 (قوی یا حرف وحدت) (و را ادات مفعول) (بر اوزر چاهه راجعدر) (کرد آمده کاف عجمک
 کسری و سکون رانک جمع اولش دیمکدر) (شرتی یا حرف وحدت بر ایچم دیمکدر) (یا حرف
 مقابله) (بیشر بولدر یعنی منقر) (یا حرف وحدت) (می اشنامیدند حکایت حال ماضی ایچراردی
 دیمکدر) (ابا امتناع معنائنه) (یعنی ایچمکه مانع اولد بیلر) (حاصلی بولنیز ایچر مدیر) (دست
 تعدی لامیه در مجازا) (دراز کرد اوزا ندی) (یعنی صوبی قهر ایل و زور ایل ایچمک استدی
 (مبسر نشد یعنی غصبله ایچه مدی) (تی یا حرف وحدت) (چندرا) (را ادات مفعول بر نیچه شخصی
 (فرو کوفت محکم دو کدی دیمکدر) (محصول ترکیب) ستوندن صوبه دوشد کدن صکره
 بر کون و بر کیچه یوزه یوزه صوبک کنار به دوشدی حیا تشدن بر رقی قالمش ایدی یعنی
 زیاده ضعیف و زبون اولش ایدی اغچار بیه اغنی و نیات کونکی چقاروب یککه باشلیدی تا کیم
 بر باره قوت بولدی با شین الوب یا بانه دوشوب کندی حتی آج و سوسوز و بی طاقت بر قوی
 باشه ایرشدی بر طاقه کوردی قوینک اوزر ندی جمع اولش و بر ایچم صوبی بر منقره ایچر رلردی
 جوانک منقری بو غیدیکه و ربوب صو ایچیدی صو دیلدیکه ایچمکه ایا ایلد بیلر یعنی رانکان
 صو ایچر مدیر تعدی الن اوزا دوب کوجه ایچمک استدی مبسر اولدی یعنی زور ایل ایچه مدی
 بر نیچه کیمسه بی محکم دو کدی ملاحی دو کدی کی ارلر چوغیدی یعنی قوی صا حیلری
 چوغیدی اوشدیلر و جوانه غلبه ایلدیلر و بی باک و بی پروا حریفی دو کدی و مجروح ایلدیلر

فقیر کوره بواغراضده
 غریبدر زیرامشت زنک
 بوز کج ایکن پتایلفه دریاه
 یاخود نهره دوشوب سرسام
 اوله رقی بمحفظه تعالی
 چوق زمان صکره بلا شعور
 قره به دوشمی جائز و کثیر
 الوقوعدر اشباحه کوره
 شارح مرحومک جمله
 اعتراضی قارقند بر اللطایع
 ردشعی

* قطعه * پشه چو پر شد بر بند پیل را * با همه تندی و صلابت که اوست * پشه با عجمک فعیله
 سوری سکک شیده تشدید ضرورت وزن ایچوندر زلفت تشدید ایله اولد یعنی طنز ایلین وهم ایلش
 پر بونده چوق معنایه در (رند یا حرف تا کید) (زند فعل مضارع مفرد غائب فاعلی مجتهد پشه به
 راجع ضمیر و مفعولی) پیل تندای دیمکدر یعنی باوز) و یا حرف مصدر بوقدر باوز لفظه دیمکدر (صلابت
 شدت معنایه در جسامت و قوت و زور و در عبارتند (که حرف بیان) اوصمیر غائب فیلد راجع در وسین
 و تادان خبر (تندی برینه مردی بازان نامردک ایلش) (محصول بیت) (سوری سکک که چوق
 اولدی فیل انجیدر یعنی صور و الم و پر فیل ایله پشه بی اشعارده جمع ایلد کیری آنکیچوندر که فیل
 کی خورطوی وار) و برینی فیلک خورطومه کنسه غایبه متالم اولویز بون اولور (حاصلی
 اکثر والی پشه دندر دیر بوقدر تندک و صلابتله که فیلدر) یعنی بوقدر جسامت و صلابت
 صاحبیکن پشه چوقلو غندن عاجز و زبوندر * مورچکا زاجو بود اتفاق * شیرز یا زابدر آند
 پوست * مورچکان مورچه نیک چه بدر (قیاس بونده چه اادات تصغیر اولمقددر لیکن استعمالده
 مطلق قرینجه معنایه در (را اادات تخصیصدر) (شیرز یا زابیه کو کرمش ارسلان دیمکدر
 (ور اادات تخصیص) (یا حرف تا کید) (در اند فعل مضارع جمع غائبدر رتار معنایه دالده فتح
 و کسر جازدر فاعلی مجتهد مورچکا راجع ضمیر و مفعولی پوستدر) (محصول بیت) چونکه
 قرینجدر اتفاق اوله یعنی که اتفاق ایلد قغان ارسلانک درینی رتاردر یعنی ارسلان قرینجدر
 پادشاهی ایکن قرینجه چوقلو غندن عاجز و زبوندر حاصلی ارسلان قرینجه دن زیاده عاجز در
 فیل پشه دن اولدی یعنی کی قصه دن حصه بود که مشت زن بویه زوری پهلوان ایکن کثرت ناسدن
 عاجز و زبوندر ایشندیک کی * بحکم ضرورب خسته و مجروح درینی کاروان افتاد و رفت
 شبانکه برسیدند بمقامی که از دزدان در خطر بود کاروانیان را دید لرزه بر اندام افتاده و دل
 بر هلاک نهاده گفت اندیشه مدارید که یکی منم درین میان که بجای مرد در جواب دهم و دیگر جوانان
 هم باری دهند مردمان را بلا ف اودل قوی شد و بحسب اوشاد مان کشند و زباده ایش دستگیری
 کردند جوان را آتش معده بالا گرفته بود لقمه چند از سر اشته تاول کرد و دی چند آب آشامید
 تاد بود روش بیار آمد و خواهش درر بود و بجفت * درینی کاروان لایه کاروان اردنجه دیمکدر
 (شانکه اول کیچه دیمکدر) (بقای یا حرف عمله) (یا حرف وحدت) که حرف بیان و یا حرف رابط
 صفت (لرزه اسم مصدر در در ترمه معنایه) که حرف تعلیل (یکی بونده بر دیمکدر) (آتش معده
 لایه بالا گرفته بود قالمش ایدی یعنی زیاده آچلغندن معده سی آتش اولش ایدی بعض نسخه ده
 و عنان صبر و طاقت از دست رفته بود دوشمش (از سر اشته اشته جهندن) (تناول کرد
 اکل ایلدی دیمکدر) (دی چند آب برینجه بودم صود دیمکدر) (آشامید ایچدی یا حرف تعلیل
 دیو درون بیایه (بیار آمد فعل ماضی مفرد غائب ساکن اولدی دیمکدر) (و خواهش درر بود
 و جوانی او یغو قایدی و او بودی) (محصول ترکیب) بالضروره جوان خسته و مجروح کاروان اردنجه
 کندی کیچه سی بر مقامه ایشدیلر که اول مقام حرامیلر دن خوف از ره ایدی یعنی قور قیج بر ایدی
 جوان کوردی کاروان خلقنک اندام لرزه دوشمش و کولار بن هلا که قوملر یعنی هلاک اولماری
 مقرر ایشلر جوان کاروانیله دیدی اندیشه طومک یعنی قایمق و پروا چکمک که بواراده
 یعنی آراکزه بر بنم کی الی اره جواب و پررم و غیری جوانلر دخی معاونت ایلسونلر دهند بونده
 فعل امر در کاروان خلقنک کو کلی انک لافله قوی اولدی وانک مصاحبه شادمان و حرم اولدیلر
 و آرق وضو ایلد دستگیرک یعنی معاونت ایلدیلر (جوانک آتش معده سی قالمش ایدی و عنان
 صبر و طاقتی اشدن کتمشیدی اشته جهندن برینجه لقمه تناول ایلدی و برینجه بودم صو ایچدی

رد سروری

رد سروری

ناکیم

(ناکیم ایچرینی شیطانی ساکن اولدی) (یعنی زیاده آچلغنی کندی و شیطان نفسی راحت اولدی
 و کندی او یغو قایدی و او بودی * بر مردی بخت و جهان دیده در کاروان بود کفت ای باران
 من ازین بدرقه شما اندیشناکم به چنانکه از دزدان نکه حکایت کشد که عربی را درمی چند
 کرد آمده بود شب از نشویش لوربان در خانه تنها جوابش نبردی یکی را از دوستان نزد خود برد
 ناو حشمت تنهایی بدیدار منصرف کرد آند شی چند در صحبت او بود چندان که برادر مهاس
 وقوف یافت بر د و سفر کرد با مداد ان عرب را دیدند عربان و کریان گفتند خال چیست مکر آن
 درمهای زار دزد بد گفت لا والله بدرقه برد * بر مردی یا حرف وحدت (بخت صفتی) (جهان دیده
 وصف ترکیب جهان صکوریش یعنی سنجاج عالم اولش) (بدرقه شما لایه) (بدرقه
 لغته اجرته قو لغوزاق ایلین و ساعقی و امین) (ظاهر بونک کی بر زده امین و حافظ معنایه در
 بدرقه فارسیدر) (دوندان معنایه در دین ایکی وجهله خطا ایش) (برینی فارسیدر دیدی
 ز را بون عربی لغت زده یاز مشلر) (بر خطا سیده دوندان دیدیکدر که لغت بونی هیچ یاز مشلر
 (ولفظ دوندان زده خطا ایلش که مدار در مجله دوندان دکلدر فوله عسکرک آر دنده
 عرب سیده ساقه دیرلر) (نهای رومک جهله سی تحریف ایدوب) (دوندان دیرلر اندیشناکم
 برینه اندیشناکترم یازان اادات تفصیل ایله خطا سین اکلامز ایش) (چنانکه برینجه بخت آنکه
 یاز مسیده مجیع نسخه ره مخالفدر) (عرب برینه لغز یازمه سیده نسخه ره مخالفدر) (نشویش
 لوربان لایه) (نشویش بونده خوف معنایه در) (لوری ولولی عجمک فرا جسته دیرلر) (الف
 و نوله جمع ایدوب لوربان و ولولیان دیرلر) (بعض نسخه ده لوربان برینه) (دزدان دوشمش
 (و بعض شراح بو نسخه بی افتاد ایلش و بعضی متونی عدم تبعیدن اکا اعتراض ایلش
 (لیکن اعتراضی زاید در زرا لوری جنسی البته دزد اولور رومک جنگانی کی جوابش شین
 عرب به راجعدر) (نبرد یا حرف حکایه) (زده خود لایه کندینک قته دیمکدر) (یا حرف تعلیل
 (وحشتمای لایه در بالکرتاق وحشی دیمکدر) (صحت اوصمیر عرب به راجعدر) (چندان که
 اولمقددر که) (یعنی همان که دیمکدر عدم تراخیدن عبارتدر) (بیرد به اولک کسری و نایینک ضعیفه
 ایلندی دیمکدر عجمک روستایلی ایکی یایی بیله ضم ایله اوقورلر) (وانلره تابع اولنلر عجم
 روستایی طبع ایشلر) (یامد ادا ان ابره) (یعنی علی الصباح) (عربان لفظی ذکر ایلدی کی یا الله
 تضمین مزدوج صنعتی رعایت ایلک ایچوندر و الا بر کیمه نیک اچقه سی کتمکله عربان اواق
 لازم دکل) (کریان صفت مشبهه در) (کر سیدندن اغلغان دیمکدر) (امامزاد اغلا بیدر باکی
 معنایه) (مکر بونک کی بر زده کانه معنایه) (والله بدرقه برد) (بدرقه بونده امین و قو لغوز
 اولمغه قابلدر) (یعنی وحشی از لاله ایلکه دلیل و هادی معنایه) (محصول ترکیب) بخت و جهان دیده
 بریر کیمه کاروانده بیله ایدی ایدی ای باران بن بوسنک بدرقه صکورین قور قرم
 حرامیلر دن قور قند یغم کی بدکل بلکه انلر دن زیاده انجیلین حکایت ایدرلر بر عربک
 بر قاج اچقه سی جمع اولش ایدی و کیچه لوربانن خانه سنده بالکرتاق عربی او یغو المازدی
 یعنی او غری قور قوسندن او یغو او یور مردی دوستلرندن برینی صکندیلر خانه سنده
 ایلندی ناکیم بالکرتاق وحشی انک دیداری سبیلله از لاله ایلله برینجه کیچه عربک صحنده
 اولدی همان که اچقه سنه و قوف بولدی یعنی اچقه سی نه رده اولدی یعنی یلیدی الدی کتوردی
 و سفر ایلدی ابره سی عربی عربان و کریان کوردیلر دیدیلر حال ندر بو خسه اچقه کی
 او غری ایلندی عرب دیدی لا والله بدرقه ایلندی * قطعه * هرگز این زمان نشستم *
 ناید انستم ایچه خصلت اوست * ناینداه غایت ایچوندر (زمانده مندر کی عرییده

رد شعی

رد سروری

رد شعی

رد سروری

رد سروری و شعی

رد سروری و شعی

(و معصیت خوی معنای در (محصول بیت) هرگز یلانند امین او تورمه دم یعنی اندن امین و غافل اولدم باولو فندن بری که بیدم انک خونی و عادتتی حاصلی انک خبانتی بیلان بری اندن اوتی و فراغت اوزره اولدم دیمکدر (نیشتم برینه نشتم کتورن فعل مضارع خطای فاجش ایلمش ز بر باد انستم فعل ماضییدر (و هرگز دخی قط معنای ادا ندر و قط خود ماضی به مخصوصیدر مضارعده استعمالی فندن و جیح نسخهل ماضی فعلیه مستعملدر علی کل حال بوله بازاندر معنایه و قوفلری یوغیش * زخم دندان دشمنی بترست * که نماید بچشم مردم دوست * زخم دندان دشمنی لامیددر (و یا حرف وحدت) بترید تر معنایه اغندر (که حرف رابط صفت) نماید فعل مضارع مبنی للمفعول معنایه کور بنور دیمکدر (یا حرف صله) چشم مردم لامیه (نماید بچشم مردم مفعول غیر صریحی در) و دوست صریحی و فاعلی دشمنه راجع نموده ضمیر (محصول بیت) بردشتم زخم دندان مارک زخم دندانند بتردر که مردم کور بنه دوست کور بنورن براماردن انسان البته خنذر ایدر امار دشمن کاشمیدن یعنی عداوتی اخفایلیندن دکه وجهله اجزاز ایلرز را قلبنده اخبار ایلد وی عداوته علی واصل دکل معلوم اوله که پنده مفضل مار و مفضل علیه عدوی کاشمیدر لیکن شراح مفضل عدوی صریحی و مفضل علیه دشمن غیر صریحی طوئیلر و حبط عشوی ایلد یلر بویکی بیت عربک بدرقه شبه مناسب ذکر اولندی پس بنه بر جهان دیده نک سوزینه کلدک اهل قافله به دیدی * چه دانیدای یاران من که این جوان هم از جمله دزدان باشد و بعیاری در میان مانعیه شده تا بوقت فرصت یاران را خبر کنند پس مصلحت ان میبینم که هر اورا خفته بگذاریم و برانیم جوانان را ندینر بر استوار آمد و مهاجی از مشت زن دردل کمر فندن خت برد اشند و جوار خفته بگذار اشند انگاه خبر یافت که آفتاب بر کنفش تافت سر بر آورد دو کار و انزار فته دید بسی بکر دیدوره بجای نبرد نشد و بی نوازی بر خاک و دل زهلاک نهاده میکفت * یا حرف مصاحبت (عبار لغته جوق کز بیچی ذکی و ز پرک کیمه) و ارسلانه عبار دیرل صید آرا نه ده جوق کز دیکچون اما بونک کی برلده جوق یلور معنایه درل و یا حرف مصدر در (عبار عرفده معر و قدر دیو ابهام ایلن عبار لق ایلمش) تعیه تفعلیل باندن مصدر در بر نشه بر نشه به سکک مثلا بر نشه نک بر نشه به قوقوسی سکک کی (بونده ده مراد سککدر) تا حرف تعلیل (بوقت فرصت) یا حرف ظرف و اضافت لامیه (مر اورا مر بونک کی برلده رانک معنای تا کید ایدر) خفته او بومش (بگذاریم فعل امر متکلم مع الغیر کذا باندن ترک ایدم و یا ایدم و یا برانیم سویم و یا سوره و ز دیمکدر) مهاجی مهاج خوف (و یا حرف وحدت نوعیه) یا حرف استعمال (کنف کاف عربک فمکی و تانک کسر به یا غریب دیمکدر یعنی او موزدن اشاعه کور که دیرل) تافت فعل ماضی مفرد غائب فردی دیمکدر لیکن آفتاب قزمز بلیکه قز در پس معنای لازمسی ارقاسنی قز دردی دیمکدر (سر بر آورد باشنی قالدردی) بسی بکر دید جوق چکرندی یعنی او بود یعنی برده کردی و دولاندی (ره بجایی یا حرف وحدت بولی برره ایلمدی یعنی بر یول بولدی) نهاده هاه رسمی بونده حرف ترتیدر قویوب دیمکدر (محصول ترکیب) نیر دیدی نه یلور سزای بنم یولداشلمکه بوجوان جمله دزدان اوله و عبار لغله بزم ارامه سککش اوله تا کیم فرصت وقتده یولداشلمکه خبر ایلیمه پس مصلحت اتی کورورمکه اتی او بومش ترک ایدوب کیده وز جوانره بیک تدبیری محکم کلدی و مشت زدن بر نوع خوف کو کلر بنه الد یلر یعنی اندن قورقیدلر اوانلرین قالدردیلر یعنی بوکلندیلر و بچاره بی او بومش قود یلر اولوقت خبردار اولد بکه کونش

رد سروری و شعی

رد سروری و شعی

رد شراح جیعا

عیار شده ایلده
للتایع
رد سروری

نسخه شار حدن باز بلوب
ماخذ طبع اولان نسخه ده
ناه ووا وایله اوله جق اثواب

سر یا عوامک تلفظ ایلد کیری وجهله اسباب یارلمش بو محله ده صحیح اندی کی جمله سی نسخج اولمشدر
بعضی قالمش ایسه مطالعه ایدنلر نسخج پیوره ل للتایع

ارقاسین قز دردی باشین قالدردی و کاروانی کتش کوردی او بود یعنی صحرا ده جوق چکرندی کردی و بر بره بول ایلده مدی یعنی هیچ بر بره کیده جک بول بولمادی صوسر و آرقسین یوزنی خاکه و کوکلنی هلا که قویوب سو یلردی یعنی یوزن بره قویوب هلا کی مفرد یلوب سو یلردی یعنی بو عربی بیی او قوردی * بیت * من ذابح دیتی وزن العیس * مالفرب سوی الغریب انیس * من اسم استفهام محلا مرفوع مبتدا (ذا اسم موصولدر الذی معنایه) یحده شی تفعلیل باندن فعل مضارع مفرد مذکر غائب فاعلی نموده ذایه راجع ضمیر (و تون حرف وقایه) و یا ضمیر منصوب متصل مفعول وجمله فعلیه نک اعرابدن محلی یوق جمله عیدر اسم موصولک واسم موصول صله سبله اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدادر وجمله اسمیه نک اعرابدن محلی یوق جمله متأنفه (و او حرف حال و حرف قد مضمر در) زم فعل ماضی مفرد مذکر غائب مبنی للمفعول ایکی معنای واری بر بی زما مندی یعنی باشنه یولار اولدی بوله کتک ایچون و بر بی یولده ایلری کندی قائم مقام فاعل عیدر عینک کسر به که جمع اعیدر صاری به مائل اق دوه زه دیرلر (مالبس معنایه حرف نفیدر) (لغریب جار مع انحرور مقدم خبری) و انیس مؤخر اسمی (وسوی بونده مبنک کسری و وواوک فعیله غیر معنایه در و تقدیرا ظرفیله منصوب و مابعدی مستثنا لفظا مجرور مضاف الیه (محصول بیت) کیم اول کیمه در یعنی کیمدر اول کیمه که غله مصاحبت و مکالمه ایدر یعنی بنندن بالکرتلق و حشنی ازاله ایدوب بی اکلین کیمدر حال بو که دوه ترک بوله کتک ایچون باشنه یولار طاقلدی یعنی ایلری بوله کندی و بن بچاره تن تنها قالدیم پس غریبک غرییدن غری انیس و مونس یوق یعنی غریبک اکلیجه سی بنه غریبدر * بیت * درشتی کتد باغریشان کیمی * که نابوده باشد بغریب بیی * درشت دالک و رانک ضمه لریله و شبنک سکوتله ایری دیمکدر یومش مقابلی عریجه حش درلر حالک فمکی و شبنک کسر به (یا حرف صله) کسی یا حرف وحدت (که حرف رابط صفت) نابوده باشد اولماش اوله دیمکدر (بغریب یا حرف ظرف ایسی باه اصلیه ایل جوق دیمکدر بسیار معنایه (محصول بیت) غریب یلر بر کیمه خشونت و ناسزاتی ایدر یعنی غلطت و یوغونلق ایدر که غریبده جوق اولماش اوله یعنی غریبک چکین غریبده جور و جفا ایدر بوخسه جهان دیده ایلز * اودرین مخن بود که پادشاه زاده دردی صیددی از لشکریان دور افتاده بود و بالای سرش ایستاده این سخن بشنید و در هیاتش نظر کرد صورت ظاهرش پاکره دید و حالش بریشان رسیدش که از بجایی و بدین جای که چه گونه افتادی برخی از آنچه بر سرش کدشته بود اعادت کرد ملک زاده را برورخم آمد خلعت و قیمت داد و معتدی همراه او کرد تا بشهر خویش باز آمد * اودرین سخن ضمیر مشت زنه راجعدر (که حرف یشان) پادشاه زاده یا حرف وحدت و همزه حرف توسل (بی صید لامیه صیدک اردنجه دیمکدر) لشکری یا حرف نسبت والف و تون ادات جمع (بالای سر لامیه باشی اوئلنده دیمکدر بالا بونک کی برلده اوست معنایه در) ایستاده طور مش یعنی قائم اولمش (هیأت بونده شکل معنایه در) پاکره پاک معنایه در (جایکه جایگاهدن محققدر محل و مکان معنایه) برخی بعضی دیمکدر (کدشته بود کچمش ایدی یعنی بایشندن آشنای) اعادت افعال باندن مصدر در (ونا اسلوب عجم اوزره مطول یلر یلوب) معتد اسم مفعولدر افعال باندن اعتقاد اولتان کیمه به دیرلر (تا حرف تعلیل) (و یا حرف انتها) (یا حرف صله) (شهر خویش لامیه (محصول ترکیب) مشت زن بوسوزده ایدی یعنی مذکور بیی او قومه ایدیکه پادشاه زاده برضدک اردنجه لشکر یلردن یعنی سپاهیلردن اوراق دوشمشیدی و باشی اوزره طور مشیدی

عیس اعینک جمیدر یعنی
ایضک جعی اولدیگی کی
تفصیله محتاج بر در لیکن
بو مقام محل اسنیفاسی دکلدر

رد سروری و شعی

نوا و قود یعنی سوزی یعنی بینی ایستدی و شکل و صورتی نظر ایلدی صورت ظاهر بی پاکیزه
 کوردی اما حالتی پریشان کوردی صور دیکه نه بدن سین و بومقامه نه وجهله دوشبندک
 مشت زن دخی بر مقدار اول نسنه دنکه باشندن کجمنش ایدی یعنی سرگذشتی اکا اعدادت ایلدی
 یعنی تقریر ایلدی ملک زاده ملک بوکا رچی کلدی یعنی بیچاره بی اسر کلدی خلعت و نعیم و پردی
 و بر معتمد کیمسه بی اکا یولداش ایلدی تا کیم کندی شهر بنه کرو و کلدی * پدرش بدیدن او شادمان
 شد و بر سلامت حالش شکر گفت شبانکه از آنچه بر سر آورفته بود از حالت کشتی و جور ملاح و روستا
 بیان و غدر کار و انیان باندیر میگفت * دیدن او مصدرک مفعولنه اضافتیدر (وسلامت حال و سلامت
 فاعلنه) (شبانکه کیمسه بی یعنی کلدی کی کولک کیمسه بی (محصول ترکیب) پدری انی کورمگاه شادمان
 اولدی حالنه شکر سوبلدی کیمسه بی اول نسنه دنکه باشندن کجمنش ایدی کی حالتندن و ملاح
 جفا سندن و روستا یلردن و کاروان غدرندن یعنی ترک و فاسندن باباسنه سوبلدی * پدر گفت
 ای پسر نکفت در وقت رفتن که نهی دست از دست دلبری بسته است و بجه شیری شکسته *
 نکفت استفهام انکار پدر دیمدی دیمکدر (وقت رفتن طرفک مصدره اضافتیدر) (که حرف
 رابط مفعول قولدر) نهی دست و وصف ترکیبدر الی بوش دیمکدر صفر الیه معنایه (والف
 و نون ادات جمعدر) (ورا اادات تخصیص) (دست دلبری بیاینه) (بجه شیریده بویه در
 (محصول ترکیب) باباسی جوانک تقریری ایستد بجه دیدی بن سکا دیمدی کمنک وقتنه ای
 اوغلاکه الی بوشلرک یعنی مقلدرک بهادر لقاقری الی بغلیدر و ارسلانلق بجه سی صنفدر حاصلی
 نهی دستلر هر وجهله و هر برده عاجز و زبوندر * بیت * چه خوش گفت آن نهی دست
 سلخون * جوی زر بهر از بجه من زور * نهی دست سلخون ایکی وصف ترکیبدر مرکب
 اضافت بیاینه در (سلخ سلاحدن محققدر ضرورت وزن ایچون) (شور بونده فرشدن معنایه در
 یعنی آلات حربک گاه برچی اله اکوب او بنادر و گاه برچی اجوی با حرف وحدت (تقدیری مقدار جویدر
 (زر بونده القونه و آنچه یاراز زرا آنچه ده زر دیرل) (بجه من اضافتیدر) (من اصلینه نشید
 نوله در ضرورت وزن ایچون تخفیف قلنددی بن دیمکدر (زور بونده قوت معنایه در
 (محصول بیت) نه کوزل سوبلدی اول الی بوش یعنی مقلد سلخون دیدی کی مصرع تاندر که
 زرا به ججه زر بیکر کدر الی بن قوتدن حاصلی الی بن ججه آغر نسنه قالدیر مقیدین و بیای
 حکمدن یکدر دیمکدر حاصلی زرله اولان مصیحت زور الیه اولان * پسر گفت ای پدر هرینه
 نارنج نیری کج برنداری و ناجان در خطر نهی بردن نظر نیای و نادانه پریشان کنی خرمن
 برنداری نیی که باندک مایه رنجی که بر دم چه مایه کج آوردم و نیش که خوردم چه مایه نوش حاصل
 کردم * باندک با حرف سبب (مایه سر مایه و مقدار معنایه در) (رنجی با حرف وحدت) (نیش آرینک
 و جانک و غیرینک صوفدینی ایکنه به دیرل) (نیش بونده آری صوفدینی معنایه در درین غیر مجموع
 بر تاز ادا بیورمشدر) (نوش بونده غسل معنایه در) (محصول ترکیب) پسر دیدی ای پدر مادامکه رنج
 و الم چکیمه سین کج قالدیر زمین یعنی حاصل ایده زمین و مادامکه جانکی خوف و خطر قومبا سین
 دشمن اوزره نظر بولم زمین و مادامکه دانه یعنی تخم پریشان ایدوب صاچنه سین خرمن قالدیر زمین
 یعنی حاصل ایده زمین کورم زمین از احق مایه رنج سببیه که ایلتم یعنی چکیم نه مایه کج
 کنوردم و نیش الله که بیدم بمقدار نوش حاصل ایلتم (مایه بی مایه نه اضافت ایدنر بیلر
 ایمن * بیت * کرچه بیرون زرق نتوان خورد * در طلب کاهلی نشاید کرد * نتوان خورد
 چک اولان (خورد بونده مصدر معنایه در و ضمیمه مائل فحله الیه اوقوز بونک کی بر زده عدم
 امکان معنایه و بونه دخل ایلین عدم و قوتندنر) (کاهل کاف غریبه و فتح هائله نسبت و او یا

۱۰۱

ردشعی

ردان سید علی
وسروری
درسوری

دیمکدر

دیمکدر (و یا حرف مصدر) (نشاید فعل نفی استقبال مفرد غائب لایق دکل دیمکدر) (کرد بونده
 کردن معنایه در) (محصول بیت) کرچه زرقدن طشره چک اولان یعنی زیاده یعنی برزق که مقدر
 اولانمش اوله انی چک ممکن دکل لیکن زیاده طلبده اجمال و تکاسل ایلنک لایق دکل البته
 تحصیلنده دست و پا و رزق کرک تک طور بنی کرک * بیت * غواص اگر اندیشه کند کام نهنگ *
 هرگز نکند در کراغیه بچنک * غواص مبالغه الیه اسم فاعلدر صوبه طالعج دیمکدر (اندیشه بونده
 فکر معنایه در) (کام کاف عریله بونده چکه معنایه در) (نهنگ کاف عجمله غیا حدر که
 نبل دکرند جوق اولور معلوم اوله که نون ساکندن صکره طرفیه واقع اولان کاف عجمیدر
 فاحفظ (دز کراغیه بیاینه در) (کراغیه کاف عجمک کسر یله آغر بهالی دیمکدر) (چک بونده
 آوچ معنایه در) (محصول بیت) غواص اگر نهنگ چکه سی فکر ایدرسنه یعنی انجو ایچون
 طالقدنه نهنگ بی قیاد بوداردیو فکر ایدرسنه هرگز آغر بهالی انجونی آوچنه کنورمز یعنی تسامح
 قورقوسندن در پایه طالماز که البته انجو کتوره ضرب مثلدر رومده (سرچهدن قورق طاری
 اکز دیرل * حکمت * آسیاسنک ز برین مکرک نیست لاجرم تحمل بار کران میکند *
 آسیاسنک دکرمن طاشی (ز برینه اضافت بیاینه) (یاوتون اذات نسبتدر) (لاجرم لاجاله و لاشبهه
 دیمکدر) (لاجرم بونده سبب معنایه در) (دین عجب یویه دیمک سینی کدر) (بار کران بیاینه آغر
 یوک دیمکدر) (تحملک یوک اضافتی مصدرک مفعولنه در) (محصول ترکیب) دکرمنک آلت طاشی
 مکرک دکلدر پس شبهه یوفکه آغر یوک تحمل ایدر که اوست طاشیدر * قطعه * چه خورد شیر
 شرزه درین غار * باز افتاده راجه قوت بود * چه خورد استفهام انکار پدر (شیر شرزه بیاینه
 غضبدن دیش صریدن حیوانک صفتیدر بر بخیار صفتاندرنددر) (بن غار لامیه در مغاره دی دیمکدر
 (باز افتاده) بیاینه و را اذات تخصیص) (چه قوت بود استفهام انکار پدر) (محصول بیت) مغره
 دینده شیر شرزه بهیر یعنی غاردن جیغوب صید ایلیمک غارده اچلقدن اولور علی کل حال
 معاش ایچون حرکت لازمدر دوشمش طغانکده از بیغنه اولور یعنی هر مندن و یا پسر اکلدن
 دوشگون طغانک زرقی وازیغنه اولور یعنی پرواز ایدوب شکار طبور ایلیمک طوره یعنی پرده
 اکا قوت بولماز بهر حال قرن طورهغه حرکت ضروریدر * کر تودر خانه صید خواهی
 کرد * دست و پابت چو عنکبوت بود * کرد بونده کردن معنایه در (عنکبوت عریدر
 اورمک معنایه در) (محصول بیت) خطاب عام طریقه بیورر اگر سن حرکت ایلیمک خانه ده
 صید و شکار ایلنک استرسک المک و یاغاک عنکبوت کی بر ره مقید اولوب بر مکتس مقداری
 نسنه الله قناعت ایلک کرکسین یعنی قوت لاموت اختیار ایدوب توکل و قناعت ایلک کرک
 * پدر گفت ای پسر درین نوبت فلک ترا یاوری کرد و اقبال رهبری تا کلت از خار و خارت از پای
 پدر آمد و صاحب دولتی بنورسید و بر تو بخشید و زحم کرد و کسر حال و ابتفقدی جبر کرد و چنین
 اتفاق نادر افتد و بر نادر حکم نتوان کرد * یاور و اوک فحمله بولداش و معاون (و یا حرف
 مصدر معاونت دیمکدر) (اقبال بونده دولندر) (رهبر وصف ترکیبدر) (ولاغوز دیمکدر) (و یا حرف
 مصدر قولاغزلق دیمکدر) (خارت از پای تقدیری خار از پایت در بوا دال اضطراب و مشتقدن
 خلاص اولیق معنایه و برر حاصلی فقر و فلاکت و ذلت غریبندن قورتلک) (کسر حال
 مصدرک مفعولنه اضافتیدر) (و یا حرف لامیه) (ورا اذات تخصیص) (یا حرف مصاحبت) (تفقد
 تفعل بایندن مصدر درینک ارامق معنایه بونده یوقلق معنایه در) (و یا حرف تنکیر جبر لغتده
 بر فائق نشینی سیکمکدر) (وسیکه جیره دیرل بونده فقردن غنا و بومک معنایه در) (افتد بونده
 واقع اولور معنایه در) (محصول ترکیب) جوان باباسنه مذکور احوال و اقوال بیان ایلد کد نصکره

مطلوب

ردشعی

بابانی دیدی ای اوغل بونو بنده فلک سکا معاونت ونصرت ایلدی و دولت و اقبال قولوغوزلق
 ناکیم کلک دیکسکدن و دیکسکدن ایاغکدن چیقدی و سکا بر صاحب دولت ایرشدی و سکا ترجم ایلدی
 و سکا حالک صنفی تفقده جبر ایلدی یعنی مکشور و پریشان حالکی یوقلوب اصلاح ایلدی
 و یونک کی اتفاق نادر واقع اولور و نادر حکم ایلک اولماز ز بر نادر کالعدوم در * بیت *

صیاده هر باره مالی ببرد * افتد که یکی روز بیلکش ببرد * صیاد مبالغه ایله اسم فاعلدر آوجی
 (نه حرف نفی مقاده) ببرد فعلنه مقیددر (بار بونده کزه معاشنه در) شغال شبنک فحشله فارسدر
 جقاله دیرل (پس شغال عرییده دلکرو فارسیده جقاله دیرل دین دلکولک ایلشسدر) باحرف
 وحدت و یانکیر (بیرد فعل مضارع مفرد غائب بام اولی ضمه ایله قید ایلن روستایلی ایلش
 (بیرد بونده آلور و آلور معاشنه در یعنی طونار پس صیاد هر وقت صیدیرندن خانه سنه بر جقال
 ایلتر دین قیاس ایله سولش (بیرد برینه کیرد بازان قافیه بی ارادن کتورمش (افتد بونده واقع اولور
 معاشنه در) یکی بونده یک معاشنه در (بیرد فعل مضارع مفرد غائبدر بر نادر معاشنه) (بیرد برینه
 (بخورد) یازانلر تکلفه دو شملر (محصول بیت) صیاد هر کزه جقال الماز یعنی اولماز حاصلی
 هر کزه که آوه وارر شکار الماز بلکه واقع اولور که برکون اتی قیلان بر نادر یعنی بر نیمی حیوانانک
 بر نیمی برکون اتی پاره ل * تمثیل * چنان که یکی از ملوک پارس نکین کر نایه در انکشتزی
 داشت باری بحکم تفرج باقی چند از خاصان مصلای شیراز بیرون رفت و فرمود تا انکشتزی
 را برکتند و ضد نصب کردند تا هر که تیر از حلقه انکشتزی بکذاراند خاتم اوزا باشد اتفاق
 چهار صد حکم انداز که در خدمت او بودند پیشد آخند جله خطا کردند مکر کودکی که
 بر بام و باط باز بجه از هر طرف تیر انداختی باد صیابنر اوزا از حلقه انکشتز بکذاراند انکشتزی
 را بوی ارزانی داشتند و نعمتی قیاس دادند پس بعد ازین بر و کان را بسوخت گفتند
 چرا چنین کردی گفت تارونی اولین بر جای بماند * حضرت شیخ بو حکا به بی تمثیل طریقیله
 اراد ایلش (نکین نونک و کاف عجمک صکسر یله بوزک فاشنه دیرل) انکشتزی همزه نک
 قحقی و کاف عجمک ضمیمه بوز کدر (باری برکزه (بحکم تفرج تفرج طریقیله (با حرف ضله
 (مصلای شیراز لایمه در) مصلای شیرازک مشهور سیرانکا هیدر شکه خواجه حافظ بیورد
 (بیت) بده ساقی می باقی که در جنت نخواهی یافت (کار آب رکا باد و کلکشت مصلار را)
 (تا حرف تعلیل) کنید عضد لایمه مراد عضد الدوله در که خلفاء عباسیه در برنگ و ز بری
 ایلش که شیرازده متوفی اولش پس کشیدند مراد تربه سیدر (نصب کردند دکبار دیکسدر
 (تا حرف تعلیل) حلقه حالک و لامک فحله ل یله انسانک غیر بده و انسانک سکون لایمه در
 (انکشتزی به اضافت لایمه در) (حکم انداز و صف ترکیبدر شول کیمسه به دیرل که دعوی
 ایلدیکی بره اوفی اوره البسه) که حرف رابط صفت اخذ مت اولایمه (و ضمیر ملک پارسه
 راجعدر) (مکر ادات استنادر الامعاشنه) (کودک اوغلا نیقی) (و یا حرف وحدت) (که
 حرف رابط صفت) (بام طام اوستی) (و رابط راک کسر یله کاروان سرای و اضافت لایمه در
 معلوم اوله که عربستان و عجمت نک اول بیک اوستلری مطمح اولور یعنی اوستلری دوزدر
 اکا پناه بر بام و باط بیور مشدر (باز بجه باحرف مصاحبت) (و بازی بام اصلیه ایله او بونه
 دیرل) وجه فتح جمله ادات تصغیردر او بونجمله یعنی خشرافله (باز بجه اولیه که حرفی
 یازوب و بام و باط اولنه یازمیلر معنای مستعیندر بی بهره ایملر (و ایکی بده بیه یازانده کذلک
 (انداختی باحرف حکایه بعضی نسخه ده می انداخت واقعدر مال بردر) (باد صیابانیله صبا
 قید اتفاقی واقع اولش) (بکذاراند فعل ماضی مفرد غائب) (الف و نون ادات تعدیه در

ردشعی
 رد سروری
 ردشعی
 رد ابن سید علی
 رد ابن سید علی و سروری

رد ابن سید علی

کجوردی دیکسدر فاعلی باددر (بوی باحرف ضله) (و وی ضمیر غائب کود که راجعدر
 (ارزانی بام اصلیه ایله لایق دیکسدر) (داشتند طونیلر لایق طونیلر یعنی لایق کوردیلر) (دادند
 فعل ماضی جمع غائب و شین ضمیر کود که راجعدر) (رونق بونده اعتبار معاشنه در) (محصول ترکیب)
 مشت نه بابانی تمثیل طریقیله در ای پسر بوسنک قصک نادر و اتفاق بر قصه در شولیکه
 پارس پادشاهلرندن برینک یوز یکسده آخر قیملی فاش واریادی برکزه تفرج طریقیله حاصلدرن
 بر فاج کیمسه ایله شیرازک مصلاسنه طشره کشیدی و بیوردیکه یوز یکی عضد الدولک تربه سی
 اوزد بیه دیکسدر تا هر کیمکه اوقونی یوز یکک خلقه سندن کجورده خاتم یعنی یوزک ایلک اوله
 اتصاف دور یوز حکم انداز بهلوانکه ایلک خد مشده ایدیلر آیدیلر جله خطا ایلدیلر هیچ بر نیمی
 اصابت ایلدی الا بر اوغلا نیقی که کار بان سرای طامی اوزره او بونجمله هر جائیدن اوق
 آتاردی تنکه اوغلا نیقارک عادتدر باد صیابنک اوقونی یوز یکک خلقه سندن کجوردی یوز یکی
 اکا ویرمه لایق کوردیلر دخی بی قیاس نعمت و بر دیرل کودک بوندن صکره اوقونی و یابی
 آتشمه یاقدی دیدیلر که نیچون بویه ایلدک دیدیکه تا اوانکی اعتبار و رونق برنده قالسون
 معلومدر که پسر عاقل ایشکه بوند بیری ایلشدر بابانی جوانه دیدیکه ای اوغل سناک
 حالکده بویه بر اتفاق قصه در شمدنکرو دخی بیانه کیمه که هر زمان و هر بده بر پادشاه زاده
 موجود اولماز که سکا رعایت ایدوب بویه او یکه ارسال ایلیمه * قطعه * که بود کز حکیم روشن
 رای * بر نیاید درست تدبیری * روشن رای بیانه در (روشن رای وصف ترکیبدر روشن
 فکری دیکسدر حاصلی پاک فکری دیکسدر (بر نیاید کز) (یعنی حاصل اولماز دیکسدر) (درست بونده
 صاغ و سالم دیکسدر یعنی نقصاندن و خطادن مصون (تدبیری باحرف وحدت) (محصول بیت) (گاه
 واقع اولور که حکیم پاک تدبیر پاک رایدن بر درست تدبیر چیمار یعنی تدبیرنده سهو و خطا واقع
 اولور * گاه نباشد که کودکی نادان * بطلط بر هدف زند تیری * کودکی (باحرف وحدت) (باحرف
 مصاحبت) (غلط بونده سهو معاشنه در) (هدف هاو دالاک فحله ل یله اوق نشانه دیرل) (تیری
 (باحرف وحدت و باحرف تکیر) (محصول بیت) (گاه واقع اولور که بر نادان اوغلا نیقی یعنی
 استاده مقارن اولقسنر و تعلم ایلکسر سهو و خطا ایله نشانه اوق اورر دیکم استر که بونک
 کیلر اتفاق و نادر در حیر اعتبارده دکلدر * حکایت * درویشی رادیدم در غاری نشسته
 و در بروی خود از جهان بسته و ملوک و سلاطین رادر چشم همت اوشوکت نموده * غار مقاره
 (و یا حرف وحدت) (و در بروی خود تقدیری و در اختلاط باخلق بروی خود بسته) (محصول ترکیب)
 بر در ویشی سکوردیم بر مقاره ده اوتورمش دخی خلقه اختلاط قبوسنی تمام جهانندن کشیدی
 یوز بیه باغلاش یعنی هیچ بر کیمسه ایله اهل دنیا دن الف المیزدی و پادشاهلرک و بیکرک ایلک
 همی کوزنده شوکت و عظمتی قائم مشدر حاصلی اهل دنیا دن نظرنده هیچ اعتباری بوق ایدی
 * قطعه * هر که بر خود در سوال کشود * تا عمر دنیا مند بود * در سوال بیانیسه (تا حرف
 اشها) (نیازمند محتاج دیکسدر) (محصول بیت) هر کیمسه که کشیدی اوزد بیه دیکسدر قبوسنی
 آجیدی یعنی که الکی عادت و خوی ایدیدی اولججه اول کیمسه محتاج و نیازمند اولور حاصلی
 احتیاجدن خلاص یولماز * از بکذار و پادشاهی کن * کردن بی طمع بلند بود * از الف
 مدوده ایله حرص معاشنه در (بکذار فعل امر مفرد مخاطبدر ترک ایله دیکسدر) (کردن بی طمع
 بیانیسه) (بلند باده فحله و ضمه جاردر) (محصول بیت) (خطاب عام طریقیله بیوردر حر صر ترک
 ایله و پادشاهلری ایله یعنی دنیا بلا سندن ازاده و سالم اول ویرا طمع سز بیون بلند اولور یعنی
 احتیاج ایچون کیمسه به تواضع ایدوب سرفروایلر زیرای نیازد انعام فر از در * یکی از ملوک

رد سروری و شعی

عداوت به اضافتی لامیه در مجازا مراد صاحب عداوت و ملازمی (لا یمز فعل نفی استقبال مفرد مذکر غایب نصر با ینک مضارع غننن یکمزدیمکدر) (بصالح لا یمز به متعلق تقدیری بر جل صالح در موصوف ضرورت وزن ایچون ترک اولندی) (اخ مبتدا و جمله فعلیه خبری و جمله اسمیه مستانفه) (الاحرف استثناء) (واو حرف حال) (یلز فاعلی فحتمه اخه راجع ضمیر و مفعولی صالحه راجع ضمیر منصوب متصل لمز لامک فحقی و میک سکونیه اصلنده کو زایل اشارت دیر صکره دله طعن و دخل معانسته استعمال ایلدیلر) (بکذاب یلزه متعلق) (اشر همزه نك فحقی و شینک کسر یله صفت شبهه در علم باندن اشر همزه نك و شینک فحمله لایله مصدر بدر) (محصول یت) عداوت قدراشی یعنی صاحبی بر صالح کیمسته دن هرور ایلا الا اکا طعن و تشیع ایدر کذاب اشر که یعنی کذاب و متکبر و مغرور در دیو صالحه کوردیکی برده طعن ایدر حاصلی بر کیمسته نك که بر صالح کیمسته به عداوت و بغضی اوله یا شدن یکجکه اکا سوز آثار که مراییدر و خود بین در و بوندن غیری * یت * نور کیتی فروز چشمه هور * زشت باشد بچشم موشک کور * نور کیتی بیانیه کیتی فروز و وصف ترکیبی در عالم بالکلندری یعنی روشن و منور ایدیچی دیمکدر چشمه هور و اضافتی لامیه در و چشمه هور بیانیه (هور هاء هوزایله آفتاب معانسته در) (باشد ادات زمانیه در است معانسته) (با حرف صله) (چشم موشک لامیه) (کوره اضافتی بیانیه در) (محصول یت) (کونش چشمه سنک عالم بالکلندری نوری یعنی آفتاب ضیایی چر کندر موشک کورک یعنی براسنک کوزینه یعنی راحه چینی کونشده کور من اول جهندن کوزینه چر کن کور بنور دیو یورمش به من نسخه ده زشت باشد برینه در نیاید واقعدر یعنی کوزینه کر من حاصلی عینته الماز دیمکدر بونسخه بو مقامه اولکیدن انسیدر زرا خفاش کونشده کور عمکه کوزینه چر کن کور نك لازم کلز) کیتی فروزی و وصف ترکیبی اعتبار ایلامک بشیره چشم اولفندن کلور) (فروزی افروختن دن اخذ ایلک بصیرتسر لیکدن کلور) (هور برینه حور باز منق قوافیدن عدم اطلاعتندر) * حکایت *

بازر کانی را هزار دینار خسارت افتاد پسرش را گفت نباید که این سخن را با کسی در میان نهی گفت ای پدر فرمان تراست نکویم ولیکن مرا بر فائده این مطلع کرد آن مصلحت در نهان داشتن چیست گفت تا مصیبت دوشود یکی نقصان مایه و دیگر شمانت همسایه * باز کانی با حرف وحدت (وزاد ادات تخصیص) (خسارت زبان) (افتاد واقع اولدی دیمکدر) (نباید فعل نفی مستقبل مفرد غائب کرکز دیمکدر) (که حرف بیان) (این سخن را) (را ادات مفعول) (با کسی با حرف مصاحبت و با حرف وحدت) (در حرف صله میان آورته واره) (نهی فعل مضارع مفرد مخاطب قویا سین یعنی او نه به کتوروب سوبله سین) (تراست را ادات تخصیص) (وسین و نادانیت خبریست کدر دیمکدر) (فائده این لامیه) (کردان فعل امر مفرد مخاطبدر کردانیدن ضرورت معانسته ایلد دیمکدر یعنی بی مطلع ایلد دیمکدر) (که حرف بیان) (تا حرف تعلیل) (مایه سر مایه معانسته در) (شمانت عدونک بلا سته سوبلکه دیر) (همسایه به اضافتی لامیه در) (محصول ترکیب) (بازر کانی نك آنتون خسارتی واقع اولدی او غلغله دیدنیکم اولیا که بوسوزی یعنی زبان مصلحتی بر کیمسته ایلد و نه به قویا سین یعنی او ایلد کتوروب سوبله سین پسر دیدی ای پدر فرمان سنکدر اما بی بو فائده به واقف و مطلع ایلد که بوسری کرلی طلوعنه در مصلحت ندر پسر دیدی تا کیم مصیبت ایکی اولیه بری سر فایده نقصانی و بریسی عدونک سوبونف کوله سی یعنی ایشیدوب دوشمنلر حظ ایلسون * یت * مکرانده مخوبیش باد شمنان * که لاحول کونش شادی کان * مکر فعل نهی مفرد مخاطب (کونشندن سوبله دیمکدر) (گفتن دن اخذ ایلین لمز ایمش) (انده فتح همزه ایلد) (اند و هندن مخفندر خصه معانسته) (خوبشده اضافتی لامیه) (باد شمنان با حرف صله) (که حرف تعلیل) (لاحول کونشندن

رداشمی
ردابن سیدی علی
ردابن سید علی و سروری

مقدم مفعولیدر) (شادی سوبنک) (کان صفت مشبهه در) (شادی کن و صفت کیدن شاد بلیق ایدیچی) (الف ونون ادات جعد رو بو و وصف ترکیبی حالدر) (کونشندن فاعلندن که دشننه راجع ضمیردر) (محصول یت) (دشننه کندی خصه کی سوبلکه زیلا حول و لا قودیدر) (سوبنور از و یا خود لاحول و لا قود دیرل سوبنر ک یعنی ظاهر اوبله دیرل اجمیق شکلیله اما کولاری خبرور اولور کانی بونک کی برده اسم تفضیل ظن ایلین و هم ایش * حکایت *

جوانی خردمند که از فنون فضایل حظی وافر داشت و طبعی نادر چندان که در محافل دانشمندان نشستی هیچ سخن نکفتی باری پدرش گفت ای پسر تو نیز از آنچه ذاتی چر انکوتی گفت ترسم که پرسندم از آنچه ندانم و شرمساری برم * جوانی با حرف وحدت (خردمند صفتی) (که حرف رابط صفت) (فنون فضایل لامیه انواع فضایل دیمکدر فضایل جمع فضیلکدر علوم ده آرتلقه دیرل) (حظ خصه و نصیب معانسته در) (و یا حرف تکرار طبعی یاسیده بویله در) (نادری مثل و مانند دیمکدر) (محافل مجالس معانسته در) (واضافتی لامیه در) (نشستی) (یا حرف حکایه) (نکفتی یاسیده بویله در) (پرسند فعل مضارع جمع غائب) (و میم ضمیر منصوب متصل کنایتدر متکلمدن) (شرمساری با حرف مصدر) (برم فعل مضارع متکلم و عده در) (محصول ترکیب) (برعاقبل جوان که انواع فضایلدن وافر نشندیه مالک ایدی و خوب و بی نظیر طبعی و ایدی اولقدر که دانشمندلر مجالسده او وریدی هیچ سوز سوزیلزدی بر کره باباسی دیدی ای او غل شده بیلد ککدن نیچون سوبلر سین جوان دیدی باباسیه قورم که نکا یار کدن بر نشسته حورالرو بلیم و شرمسارلق ایلد دم یعنی حجاب بچکم * قطعه * ارشدیدی که صوفی کوفت * ز برنعلین خویش مینی چند * که حرف بیان (صوفی با حرف وحدت) (می کوفت حکایت حال ماضی دو کردی) (یعنی میخاردی) (ز برنعلین خویش لامیه در) (نعلین لامک فحمله نعلک نشیه سیدر) (مراد ترکیده نعلن دیدکدر بدشمن دکلدر زرا صوفیلرک اگر کیدی بودر) (میخندن مراد کسریدر که نعلنک الله قافلز سر لمسون و استخسون دیو) (پس نعلدن مراد ایشمقدر و میخندن کیکبک دین معنای ایا غه بر اشددر) (مینی با حرف وحدت) (محصول یت) (انی ایشند کتی که بر صوفی نعلنی الله برقاج میخ قافردی یعنی محکم اولد غیچون الله برقاج اکسری قفاردی * آغیش گرفت سرهنکی * که پسا نعل بر ستورم بند * استین نك شین ضمیر صوفی به راجعدر) (سرهنک چری باشی و جاوش و بونر کیلره اطلاق ایدرلر) (و یا حرف وحدت) (که حرف تعلیل) (پسا فعل امر مفرد مخاطب) (نعل بونده آت نعلیدر) (بر حرف صله در یا معانسته حرف استعمال طو توب معانستی بنم سنورم او زره نعل بغسله دین معنای برامز بغش) (بند فعل امر مفرد مخاطبند بندیدن یغه دیمکدر) (بستن دن اخذ ایدنلر با غله لوایش ایشلار) (محصول یت) (بر صوفی نعلنی الله میخ قفار کن بکینی بر سرهنک طوندی که کل طوارمه نعل یغه یعنی بنمی نعلله دیو استینی طوندی عرض بو کیم صوفی نعلبنشه اکسری فاقاسه سرهنک اکا آت و یا قاتر نعللکی تکلیف ایلزدی بعضی اسخنده بوسنک برینتی بونده یاز مشلر * یت * نکفته ندارد کسی بانوکار * ولیکن چوکفتی دلش یار * نکفته نا کفته معانسته در) (یعنی سوبلک) (حاصلی سوبلماش ایکن دیمکدر) (محصول یت) (سوبلماش ایکن کیمه نك سنکله ایشی بوقی یعنی مادام که دعوی ای مر دایدوب بن فلام و یا فلان نسنه بی یلورم دیمه سین کیمه نك سنکله کاری و دعواسی اولماز اما چونکه دیک یعنی بن فلام و یا فلان ایشده ما هر م دیک سوبلک یککه دلیل کتورتا کیم دعوی بی معنی اولماسون * حکایت * یکی را از علماء معتبره شاطره افتاد

رداشمی

رداشمی

رداشمی
ردابن سید علی و سروری

ردابن سید علی

باینکه از ملاحظه و با او بجهت بر نیامد سپید اخت و بر کشت کسی کفش تو با چند بن علم
 و ادب و فضل و حکمت بانی دینی بر نیامدی گفت علم من قرآنست و حدیث و کتاتر مشایخ و او
 بدینها معتقد نیست و نمی شنود و مرا شنیدن که او بجهت کار آید * علماء معتبره بیانیه (مناظره بحث
 دیگر) ملا محمد جمع ملحد در که حشره و نشره قائل دکل (با و ملحدله بر نیامد جیشامدی یعنی مقابله
 و معارضه ایده مدی (سپر قلعان) پنداخت اندی قلعان انقی مجزیدن کایتدر زیر اعراب عدو شدن
 حقه جمع انواخی بر در بیان آزار جان قور تر مق ایچون و اول سپیدی آثار پس ارالنده بو عبارت مقام
 مجزده مستعملدر (بر کشت دوندی یعنی اعراض ایلدی بر نیامدی جیشامدک یعنی مقابله ایده مدک
 (پدر نهادال همزه دن مبدلدر بایشها دیمکدر) نمی شود دکلز و قبول ایلز دیمکدر ننه که ترکیده
 سوزم دکلدی یعنی اسلدی و قبول ایلدی دیمکدر (شنیدن کفر او مصدرک معقولنه اضافتی در
 ولایه (محصول ترکیب) معتبر علمادن برینک ملحد لدن بریله بحث وجدلی واقع اولدی و اول
 ملحد ایله بحث و برهان ایله جیشامدی یعنی مقابله ایده مدی عاقبت قلعان آندی یعنی طاجز
 قالدی و اعراض ایلدی بر کیمه عالمه دیدی سن بوقدر علم و فضلا و حکمت و ادله بدینسز ایله
 مقابله ایده مدک عالم دیدی بنم علم قرآن شریف و حدیث نبوی و کتاتر مشایخدر اول ایسه
 بونلره معتقد دیکلدر و قبول ایلز و بنم نه ایسومه کلور آنک کفرخی ایشتمک یعنی نه فائده ویر
 * بیت * آن کس که بقرآن و خبر زور می * آنست جوابش که جوابش نه می * آنست
 مقدم خبر جوابش مؤخر مبتدا (که حرف بیان) جوابش مبتدا (نه می فعل نفی مستقبل مفرد
 مخاطب و یرمیه سین دیمکدر خبر مبتدا در (محصول بیت) اول کیمه که قرآن و حدیث ایله اندن
 قورتلوب خلاص اولز سین یعنی بویله قوی جمل ایلله اکا طفر بوله مر سین آنک جوابی اولدر که
 اکا هیچ جواب و یرمیه سین حاصلی آنکه هیچ مکالمه ایلله سین * حکایت * جالینوس ابلهی را
 دید که دست در کریبان داشتندی زده و بی حرمتی کرده * بعضی نسخه ده زده بی حرمتی می
 کرد در بوتقدیر جده هاء اسمی حرف ترتیب اولور او روپ حرمتسزک ایلدی دیمکدر * کت
 اگر این دانا بودی کارا و با ن داندین جایکه ز سیدی * جالینوس بر مشهور حکیمک اسمیدر
 کریبان داشتندی لامیه (و با حرف وحدت کرده انگش دیمکدر بعضی نسخه ده می کرد
 دو شمس) جایکه جایکه هدن مخففدر مقام و مر نه دیمکدر (ز سیدی یا حرف حکایه بر شردی
 دیمکدر (محصول ترکیب) جالینوس بر ابلهی کوردیکه بردا نشتمک بقا سینه ال آورده ش
 و حرمتسزک ایلدی جالینوس احکمر بو داشتند دانا و عاقل اولادی آنک ایشی
 بر ناده بیه مر نه به ایشمزدی * منوی * دو عاقل را نیاشد کین و یکاز * نه دانا بی سترد
 با یکبار * دو غا قبل را را ادات تخصیص کین بغض دیمکدر (یکار صواش) دانا بی یا حرف
 وحدت (یکبار خفیف معنانه در (محصول بیت) ایکی عاقلک بغض و صواشی اولساز
 یعنی ایکی عاقل نه جکشور و نه صواشور نه بر عاقل و دانا بی و خفیف کیمه ایلله عناد اید
 یعنی بر دانا ایلله بر یکبار ناندان بر خصوصده جمع اولساز دانا اول خفیفله عناد وجدال ایلز
 یکار کاف فار سبله در دینن عجمکک ایشم مصرع اولک معناسنی ایکی عاقلک پینشده
 تباعض و حرب اولساز دینه اعتراض ایلین کندی معترضدر سیکارده سار کثرت افاده ایدر
 دین سار سر معنانه اولد یعنی بلز ایشم * اگر نادان بو حجت سخت کوید * خردمندش
 بیزی دل بچوید * با حرف مصاحبت (وحشت بونده نفرت معنانه در یعنی خشونت
 و در شتلق) با حرف مصاحبت (نرم نونک قحی و رانک سکونله بو مشق دیمکدر و با حرف صدر
 (بجوید فعل مضارع مفرد غائبدر دیمکدر کوکل اله المقتدن عبارتدر (محصول بیت) اگر

ردان سیدی علی
 رد سروری
 رد سروری

نادان وحشت و سرکشکله پک سو یلرسه یعنی ابری یاری سو یلرسه خرد مند آنک ملائمت
 و اطافله کوکلنی اله الور یعنی تسلی خاطر ایدر * دو صاحب دل نکهدارند موی * همیدون
 سرکشی و ازرم چونی * نکهدارند حفظ ایدر (موی یا حرف وحدت) همیدون ادات تشبیه
 همچنان دیمکدر بر عریده کذلک کی انجیلن معنانه (سرکشی یا حرف وحدت) و او حرف
 عطف ازرم الف بمدود ایلله و زاء مقنوح ایلله و سکون را ایلله حرمت معنانه در اما بونده
 و او مقنوح و الف ساکن اوقنور ضرورت وزن ایچون (ازرم جو و وصف ترکیبی در حرمت
 استیجی یعنی و تعظیم و تکریم صاحبی یعنی اهل عرض و وقار (و با حرف وحدت بویکی بانی
 حرف مصدر طو تار بویتک معنانه و اصل اولسا مشلر (محصول بیت) ایکی صاحب دل
 بر قبلی رها بیت ایدر یعنی بر قلیجه ارا لنده شقاق و خلاف اولماز بو سوز کمال اتفاق و عدم
 اختلافدن عبارتدر نینه بویچیلین بر سرکش و بر صاحب حرمت بر موی رعایت ایدر یعنی ارا لنده
 بر قلیجه خلاف و شقاق اولز زیرا نادانانه مخالفت ایلز که ارا لنده اختلاف اوله بویتنک تصویر
 معناسنده شراک غریب تصرفی واردد کیم عقلا کو لکه لایقدر * و کراز هر دو جانب
 جاهلانند * اگر زنجیر باشد بکسلانند * بکسلانند فعل مضارع جمع غائب کسلانیدن
 الف و نون که ادات تعدیه در ضرورت وزن ایچون کلمشدر و لا کسختن و کسلیدن لازمه متعدی
 پینشده مشترکدر پس کسختن لازمدر دینن اشتراک احوالندن آگاه دکل ایشم (محصول بیت)
 ایکی صاحب دلک و بر سرکشله بر عاقلک احوالی ذکر اولان کیدر اما ایکی جانبیدن بیه جاهل ایلله
 اگر زنجیر اولورسه قرارل دکل که بر مو حاصلی ایکی جانبیدن بیه جاهل و نادان ایسه شقاقدن
 خالی اولماز * منوی * یکی رازش خوبی داد دشنام * تحمل کردو گفت ای نیک فرجام *
 (محصول بیت) بر نینه بر جرکین خو بی دشنام و بر دی یعنی سوز کندی اولده تحمل ایلدی
 و دیدی ای صوی خیر یعنی عاقبتی خیر (نیک فرجام و صف ترکیبدر عاقبتی خیرل دیمکدر
 * بز زام که خواهی گفتن ای * که داتم عیب من چون من نداتی * بتریدر معناسنده در (زاتم
 اصلنده از اتمدر) که حرف بیان (خواهی فعل مضارع مفرد مخاطب دیر سین دیمکدر) آتی
 آن اسم اشارتدر و با ضمیر خطاب اولسون دیمکدر (که حرف تعلیل) عیب من لامیه
 (محصول بیت) اندن بترمکه سن بکا اولسون دبسک کرک یعنی بکا دیمکگدن بترم زیرا
 بیلورمکه بنم عیبی بیلز سین حاصلی بن کندی عیبی سندن ابو بیلورم * حکایت * سحیان
 وائل را در فصاحت بی نظیر نهاده اند سالی بر سر جمی سخن کفنی و لفظی را مکرر
 نکردی و اگر همان معنی اتفاق افتادی عبارت دیگر کفنی و از جمله آداب ند ماه ملوک یکی
 اینست * سحیان سبنک قحی و ماه مهمله نک سکونیه حضرت نبینک صلی الله علیه وسلم
 مدخلندن صحابه دن بر فصیح و بلیغ شاعر ایدی (وائل اسمنه اضافتی لامیه در) وائل
 بر قبیلله نک اسمیدر که ابن قاسط بن وهب بن اقصی بن دعبدر (را ادات مفعول) نهاده اند
 قومشدر یعنی تعیین ایلشدر (سالی یا حرف وحدت) بر حرف ظرف (سر جمع لامیه
 جعندن مراد مجلسدر یعنی صدر مجلسنده دیمکدر) و با حرف وحدت (کفنی یا حرف حکایه
 (لفظی یا حرف وحدت) و را ادات مفعول (نکردی یا حرف حکایه) و اگر همان معنی نسخه لک
 به ضبند معنی بر نینه لفظ واقع اولمش حاصلی متون بو خصوصده تعارض ایلدی پس
 لفظ عبارتتی اختیار ایده نه تعرض بی تقریندر (افتادی یا حرف حکایه) جمله آداب ندمای ملوک
 لامیه لرد (محصول ترکیب) سحیان وائل فصاحت و بلاغتده بی نظیر تعیین ایلشدر یعنی
 دبشدر بریل بر محفل و مجلسک صندرنده سوز سو بلسنه بر لفظی مکرر ایلزدی و اگر همان

رد شراح جیعا

رد شراح جیعا

رد سروری

رد سروری

اول لفظ و یا اول معنی بعینه اتفاق واقع اولیدی اتی بر غیری عبارتله سویلردی و ادا ایدزدی
 و سلاطینک مصاحبتک جله آدابیدن بریسی بودر که مجلسده بر سوزی تکرار سویلیه
 * مشوی * سخن کر چه دلبد و شیرین بود * سزاوار تصدیق و تحسین بود * دلبد
 وصف ترکیب کوکل بغلیچی یعنی کوکل کندی به متعلق فلیچی (سزاوار لایق) (محصول بیت)
 سوزا کر چه کوکل آلیچی و لذیذده اولورسه تصدیق و تحسین مریبه سنه لایقده اولورسه
 کر حک اولوب کوزل اولدیغیچون * چو بیکار کفی مکر باز پس * که حلوا چو بیکار
 خوردند پس * بازه پس اتباع قیلند ندر (محصول بیت) بوییت بیت اوله مقیددر یعنی
 سوز هر تقدیر مدوح اولورسه ده چونکه بر کره سویلدک بر کره دخی سویله یعنی تکرار ایله
 زیر حلوانی چونکه بر کره یدیلر بر یعنی حلوالذی و شیرین ایکن بر کره که بندی کفایت ایدر
 تکرار بیک لازم دکل * حکایت * یکی را از حکما شنید مکه می گفت هرگز کسی بجهل
 خود اقرار نکند مگر آن کس که چون دیگری در سخن باشد هنوز تمام نکرده اوسخن آغاز کند *
 (محصول ترکیب) حکما دن برنی ایستد مکه سویلردی هرگز بر کیمه کشندی جهلنه
 اقرار ایلر مکر اول کیمه که چون غیر کیمه سوزده اوله هنوز سوز بن تمام ایلامش ایکن اول سوزده
 باشلیه (مذکور متندن صکره بر جهل خود اقرار کرده باشد بازان جهلنه اقرار ایلش اولور
 * مشوی * سخن را سرست ای خردمند و بن * میاور سخن در میان سخن * بن دیب
 دیمکدر (محصول بیت) سوزک باشی وارودی یعنی ایانی حاصلی آخری وار و اولی ایلمدی
 سوزا ورنه سنه سوز کتورمه یعنی بر کیمه سوزده ایکن سن سوزده باشله اول سوز بنی تمام
 ایتمجه * خداوند فرهنگ و تدبیر و هوش * نکوید سخن نالیند خوش * خداوند فرهنگ
 لامیه (فرهنگ هنر) (محصول بیت) هنر و تدبیر و عقل و ادراک صاحبی سوز سویلر (مادام که
 خوش کورمیه) یعنی ایسم کورمیه (حاصلی حضور مجلسده اولانی ساکت کورمیه
 عاقل وزکی سوز سویلر * حکایت * تی چند از بندکان سلطان محمود حسن میبندی را گفتند که
 سلطان امر و ترا چه گفت در فلان مصلحت گفت بر شما هم پوشیده نمائند گفتند نودستور مملکت
 آنچه بانو گوید باشال ما گفتن رواندارد گفت با اعتماد آنکه داند که بکس نکوم پس چرای پرسید *
 سلطان محموددن مراد مشهور پادشاهدر که (حسن میبندی یکی میک فتحه لایله آنک وزیری ایدی
 ابازده وزیری و هم محبوبی ایدی) دستور دالک و تانک سنه لایله اصطلاحده وزیره دیرل
 (محصول ترکیب) (سلطان محمود عز نوی قوللرندن بر قاج شخص حسن میبندی به دیدیلر که
 سکا پادشاه فلان مصلحت خصوص سنه نه دیدی حسن میبندی دیدی سرزده کبرلی قالماز) یعنی
 سرده سویلر دیدیلر که سن مملکتک وزیری سین سکا دیدیلر بکنی برم کی به سویلر که روا کورمز
 حسن میبندی دیدی اول اعتماد ایله که بلور کیمه به دیمزم (یعنی کیمه به دیجه حکم بلور) پس بجهن
 صوردر سر * بیت * نه هر سخن که بداند بگوید اهل شناخت * بسر شاه سرخویش
 نشاید باخت * نه حرف بی معناده (گوید فعلنه مقیددر) که حرف را بطرفیت (هر سخن) بداندک
 و بگوید مقدم مفعوللر بدر اشتراک اوزره (شناخت بونده اسم مصدر در علم معنانه) پس
 اهل شناخت اهل دانش دیمکدر (با حرف مصاحبت) سر شاه لامیه در (سرخویش) ده بویه در
 یاه بطشیه (باخت بونده باختن معنانه در یعنی او بتاتق متعلق معنانه زیر لغت مشترکدر
 لازمه متعدی یننده) (محصول بیت) اوله دکلدر هر سوزی که بلور اتی سویلر اهل دانش یعنی
 هر یلر بکنی سویلر زیرا شاهک سر به یعنی سر بی افشاسبیلر کشی کندی باشین او بتاتق
 لایق دکل حاصلی پادشاهک امور سلطنته و تدبیر مملکتنه متعلق اسرار لایق اظهار و افشا ایلک

هلاکه

رد شعی

هلاکه سیدر * حکایت * در عقد بیع سرای فرد بودم جهودی گفت من از گد خدایان قدیم
 این محترم وصف این خانه چنان که هست از من پرس بخر که هیچ عیب ندارد گفتم بجز آن که
 تو همسایه اوی * عقد بیع سرای عقد بیعه و بیعک سرایه اضافتی مصدر لک مفعولند اضافتی
 قیلند ندر (عقد عینک فحیله مصدر در بملق معنانه) و بیع گاه اولور اشتراک معنانه مستملدر
 حا علی اضداد ندر (و یا حرف وحدت) (جهود بیودی به درل) (و یا حرف وحدت کد خدا اواسی
 و کوی اسی و سائر سنه لک صاحبانه درل) (قدیمه اضافت بیانیه در) (و محله به لامیه) (وصف این خانه
 مصدر لک مفعولند در) (بخر با حرف تأکید) (و خر خاه عجمه ک فحی و کسر یله فعل امر مقرر مخاطب
 صائون ال دیمکدر) (همسایه اوی لامیه) (و یا ضمیر خطاب) (محصول ترکیب) (براوله عقد
 شراسته فرد ایدم) (یعنی بر اولق استردم بر جهود دیدی بن بومحله ک قدیمی کد خدا لندم
 بواولک وصفی شویله که وارد در بندن صور صائون ال که هیچ عیبی یوقدر دیدم اندن غیری که
 سن انک قو کتوسینسن) (یعنی سنک همسایه لکک مدکور خانه به عیب عظیمدر) (زیر الجار قبل الداردر
 * قطعه * خانه را که چون تو همسایت * ده درم سیم کم عیار اوزد * خانه با حرف وحدت
 (و همزه حرف توسل) (و را حرف تخصیص) (همزه بی حرف وحدت دین و خدق بلرشم) (که
 حرف بیان) (چون ادات تشبیه) (همسایه ده هاء رسمی) (و همزه مجتنبه لفظده و کاتبده ترک اولنق
 کرک) (تنگه مجتنبه نفایسک لیلی و مجنوننده واقعدر) (بیت) (در بند کشادن خزینم)
 ترسم ز کلبه ابکیم (صلنده خزینده ام و ابکینه ام در ضرورت وزن ایچون حذف و ایصال اولدی
 لکن شراح جمعا یوحذف و ایصاله اشارت ایلامشار) (ده درم اون افجه) (سیم کم عیار بیانیه
 عیار عینک کسر یله مفاعله بابک مصدر نالینسیدر بر تنه ک ورتی بیکه دیرل یعنی ثقلت و خفتی
 تشخیص ایلکه که ترکیجه اکاداره دیرل) (ارزد فعل مضارع مقرر غائبدر کر یعنی بهایده کردیمکدر
 ارزیدن) (محصول بیت) حضرت شیخ جهوده خطاب ایدوب بیورر بر اولک که سنک کی
 همسایه سی اوله عباری اکسک اون درم کومشده کر یعنی قلب کومشک اون افجه سنه کر معلومدر که
 کومش قلب اولجه افجه سیده قلب اولور پس او اون دغل افجه بهد کرشم * لیکن امیدوار باید بود *
 که پس از ترک تو هزارار زد * امید میخده تشدید ضرورت وزن ایچوندر) (وار بونده ادات نسبتدر
 لی معنانه امیدلی دیمکدر) (بود بونده بودن معنانه در) (که حرف بیان) (مرک تو لامیه مرک کاف عجمه
 موت معنانه در تونک صمی اشباع اولوب ضرورت وزن ایچون بر و او متولد اولور یعنی واور سمی
 و او اصلی کی اوقولور (محصول بیت) جهوده خطا ایدوب بیورر اما امیدلی اولق کرک که سنک
 هر ککدن صکره بیک دکر ظاهر بیور دیغی بیک درم کامل عیار مراددر زیر اینده مقدار مسکوت
 عنه در یعنی همسایه لکدن سنک کی یلید و خیت اکسک اولجه بیک درم سیم تمام عیار دکر
 * حکایت * یکی از شعر آیش امیرزدان رفت و ثنا گفت فرمود تاجنامه اش بستند و ازده بدر کردند
 سکان در قفای او افتادند خواست تاسکی بردارد زمین یخ بسته بود عاجز شد گفت این چه حرام
 زاده مردمانند که سک را کناده اند و سنک را بسته امیر از غره بستند و بخندید و گفت ای حکیم
 از من چیزی بخواه گفت جامه خودی خواهم اگر انعام فرمائی * پیش امیرزدان لامیه لردن
 حرامیلر یکی قته دیمکدر (تا حرف تعلیل) (بستند با حرف تأکید) (ستند فعل ماضی
 جمع غائب الدیلر دیمکدر) (ده کسر دال ایله و هاء اصلیه ایله کو پدر قریه معنانه) (سکان الف
 و تون ایله جمع اولدی ذی حیات اولدیغیچون) (در حرف صله) (قفا فافک فحیله اکسک دیمکدر
 فارسیجه حیره دیرل خاه حطیله) (تا حرف تعلیل) (یخ یانک فحیله بوز دیمکدر) (بسته ماضیدن قیددر
 بغلش دیمکدر طوکش معنانه) (یخ مبتدا) (و بسته بود خبری) (وزمین مقدم مفعولدر خبرک

رد شعی

(غرفه غنك ضعی و رانك سكوتله چارطاق معناسنه در (محصول تركیب) شعرا در بری
 حرامیر بکینک یانه وار دی و دعا و شادی بیك پیوردی تا کیم لباسی آلدیلر و کویدن طشره
 ایلدیلر ایترار دیند دوشدیلر دیلدی بارطاش قالدیر ایتره آتقی ایچون طیاراق طوکش ایدی عاجز
 اولدی ایتره هجومندن دیدی بونه حرام زاده مرد ماردر که ایتری آچسار یعنی جوزمشلر و طاشلری
 بغلشلر امیردن دان چارطاقدن ایشتدی و کولدی و دیدی شاعره ای حکیم بندن برسنه دیله یعنی
 بندن بخشش ایسته شاعر دیدی کندی لباسم استرم اگر انعام پیورسک یعنی بکا کندی لباسم
 و پرر سک همان عین احساندر * بیت * امید وار بود ادبی بخیر کسان * هر ایچر تو امید نیست
 شمر مرسان * امید وار تخفیف میم ایله (با حرف صله) خیر کسان لامیه در (مرار حرف تخصیص
 (با حرف صله) خیر تو لامیه (امید تشدید میم ایله) شمر مرسان مقدم مفعولیدر (رسانیدن
 فعل نهی مفرد مخاطب ارشدر مددیمکدر (الف و تون ادات تعدیه در (محصول بیت) آدمی یعنی
 انسان کچه ل خبرینه یعنی احسانه امید واردر حاصلی انسان خلیق خیرات و میراثه رایجی در
 (اما نیم سنک خبریکه امیدم یوقدر همان بکا شمر ارشدر مدد حاصلی فائده و جائزه دن یکدم
 همان بکا خبرر و زبانی طوقمسون * مصراع * رضینا من نوالک بالرحیل * رضینا فعل
 ماضی متکلم مع الفیردر علی بابندن (من اکا متعلق (نوال نونک فحیله احسان و عطیه معناسنه در
 (کاف محلا بحر و مضاف الیهیدر نوالک (با حرف جز رضینا متعلق (رحیل فعل وزنی
 اوزره اسمدر کوچ یعنی شفره کتک معناسنه مصدری رحلت کلور نشدت وزنی اوزره حرف
 من بونده بدل معناسنه در (محصول مصراع) رضینا بالرحیل من نوالک یعنی سنک احسانکدن
 کتکه راضی اولدی حاصلی سلامتیه بوندن کتک سندن بزه عظیم عطیه در * سالار دزدان را
 برور حجت آمد جامه اش بفرمود و قیادوسنی برورید کرد و درمی چند بداد * سالار هر نسته نك
 اولوسنه در بر لایلا سه سالار عنکر باشی به وخوان سالار چاشنکر باشی به وفس (دزدانه اضافی
 لامیه (و ادات تخصیص حرامیر اولوسنک دیمکدر (بر و ضمیر شاعره راجعدر (قبایوستن
 ترکیب مزجی کورکلی اوکی آحق قفتان دیمکدر (و یا حرف وحدت (بورکی حرف عطیه ایراد
 ایدیلر استعماللرندن آگاه دکالرش (مزید مصدر مییدر زیاده معناسنه (محصول ترکیب)
 دزدان اولوسنک اول شاعره مزجی کادی پس لباسی ووردی و برکورکلی فراجده اوزرینه
 زیاده ایلدی و برنیجه اخچده ووردی * حکایت * منجمی بخانه خود در آمد مرد بیکانه رادید
 بازن او بهم نشسته د شام داد و سقط گفت فتنه و آشوب برخاست صاحب دلی برین واقف شد
 و گشت * منجم اسم فاعلدر تعیل باندن (زمانی نیجه حصه ایده در لرتکه اجددای عقود
 جواهرده نظم ایلیش (مصراع) منجم آنکه زمانی بچند پاره کند (و یا حرف وحدت (با حرف
 صله) خانه خود لامیه (درآمد کوردی دیمکدر (مرد بیکانه بیانه (با حرف مصاحبت (زن اولامیه
 (بهم بری بریله (نشسته اوتورمش (سقط نامعقول کلمه دیلر (فته دشنامه و سقطه مترتدر
 (آشوب فتنه عطف تفسیریدر (محصول ترکیب) برمنجم کندی اوته کوردی بیکانه ار کوردی
 عورتیه یله اوتورمش حریفه سوکدی و سقط سویلدی پس فتنه و آشوب قالدی حاصلی
 ضوغا پیدا اولدی برصاحب دلکه حضرت شیخ اولسقی احتمالی واردر بوقصه به واقف اولدی
 و دیدی * بیت * تو بر اوج فلک چه دانی چیست * چون ندانی که در سرای تو کست * اوج
 بونده اوست معناسنه در همزه نك فحیله فلکه اضافی لامیه در (سرای بونک کی برلده
 اوست معناسنه در یعنی خانه (محصول بیت) منجمه خطاب ایدوب در سن فلک اوزره نه بیلور سن
 نه وار چونکه بلز سین که سرایکده کیم وار یعنی اولک که سطح زمینده و شهرکده و محلهکده اوله

بدان سید علی
 و سروری

و ایچنده کیم اولدیغین بلز سین پس فوق سعاده واقع اولان کواکب احوال و اطوار بی و دور
 و سرخی نه بیلور سین و نه اکثر سین دیمکدر * حکایت * خطیبی کربه الصوت خود را خوش
 اواز سندانشتی و فریادی فائده برداشتی کفتی تعیب غراب البین در پرده الحسان اوست یا لیت (ان
 انکر الاصوات الصوت الحین در شان او * خطیبی (یا حرف وحدت (کربه الصوت یعنی فیج
 الصوت جز کین اوازل دیمکدر (خوش اواز وصف ترکیبدر کوزل اوازل معناسنه (بندانشتی
 (یا حرف حکایه طنز ایدردی (فریادی فائده بیاند (برداشتی یا حرف حکایه فالدردی یعنی
 فریاد ایدردی (کفتی دیدک یعنی صوتی ایشیدیدک دیدک (تعیب نونک فحی و عینک کسری
 و سکون یا نه فعل وزنی اوزره قرغه اوازی تعیب تعیب نونک فحی و نعیابا و شغایا فتح باندن متر
 دنده مستعملدر فله حاصلی قرغه اوازه دیلر (غراب البین الیه قرغه که عرب آنکهکده نظیر
 و تشوم ایدر زرا عربک عادیدر فیجکیم اوتدن شفره و یار هم مصلحه جفته اگر بوقرغه بولده
 بولونوب صاخ جانیه اوجر سه مبارکدر دیو جکلوب کیدر و اگر قبول جانیه اوجر سه نامبار کدر
 دیو دور اوته کیدر (بین بانک فحیله اضداد دندر وصال و قرافده مستعملدر بونده فراق
 معناسنه در عبارت ظاهر دن مفهوم اولان شامت اوازه اوله (اخوان بونک کی برلده اواز
 پرده سی معناسنه در (با حرف عطف (ان حرفدر خروفا مشبهه بالغفلدن (انکر اسم تفضیل
 جز کینرک دیمکدر (اصواته اضافی لامیه در (لام ادات تأکید صوت الحین ترکیب اضافی
 افطاف رفوع خبران در (شان بونده خال معناسنه در (محصول ترکیب) کربه الصوت بر خطیب
 کتندی خوش اواز طنز ایدردی و بی فائده فریاد و قفتان قالدردی دیدک که غراب البین اوازی
 انک الخانی پرده سندن در یعنی اوازی همان غراب البین اوازی و دیدک که مذکور آت نک
 شاندن نازلدر * بیت * اذنهقی الخطیب ابوالقوارس * له صوت بهک اصطیطر فارس * اذا
 اذات شرط (نهقی فعل ماضی مفرد مذکر غائب جار اگر دی دیمکدر (خطیب افطاف رفوع
 فاعلی (ابوالقوارس لفظا رفوع بدلدر خطیبدن) و یا عطف بیان اصلدره ابوالقوارس ارسلانه
 کتیدر اما بونده جار مراد در (نهقی قرینه سله (له صوت جمله اسمیه جواب اذادر (یهد فعل
 مضارع مفرد مذکر غائب یقار دیمکدر جمله فعلیه صفت صوتدر (اصطیطر فارس جمله کتیده
 بر محکم حضارک اسمیدر یهدنک مفعول به صریحیدر فارسه اضافی لامیه در سبیلر ساکن اوقونقی
 کرک کیم ناموزون اولیه (محصول بیت) منجم خطیب ابوالقوارس نهقی ایله یعنی جار کی
 آخر انک برصوق واردر کیم فارسک اصطیطر نام قلمه سنی هدم ایدر یعنی یقار زرا اصوات
 شنیده نک هدم بیانده تأثیر خاصی وارنکه شرح موافقه بحث اصواتده مذکوردر
 * مردمان ده بعلت جاهی که داشت بلیش می کشیدند و اذیتش مصلحت نمی دیدند تا یکی از خطیبای
 ان اقلیم که باوی عداوت نهانی داشت باری پرسیدن و آمده بود گفت ترا جوابی دیده ام خیر
 باد گفت چه دیده گفت چنان دیدم که ترا اواز خوش بود و مردمان از نفست در راحت بودند
 خطیب اندرین خطی یشد یشد و گفت چه مبارک خوابست که دیدی که مرا بر عین خویش مطلع
 کرد ایله معلوم شد که اواز ناخوش دارم و خلق از نفسم در ریختند ثوبه کردم ازین پس که
 فتوا مکر باهستی * مردمان ده لامیه (با حرف مصاحبت (جلت جاه لامیه (یعنی
 خطبای منصبی علیله (و یا حرف وحدت (بلیت بلامعناسنه در (واذیت اول وزنده اذ
 معناسنه (ناحرف اتها (خطبای خطیبک چیدر (آن اقلیمه اضافی لامیه در (که حرف رابط
 صفت (باوی یعنی خطیب مذکور ایله (عداوت نهانی بیانه (خواب بونده دوشدر
 (آواز خوش بیانه (نفست حرکاته مراد کلامدر (لحنی با حرف وحدت و یاره دیمکدر آواز ناخوش

بیانیه (در حرف نظرف و یا حرف تا کید) رنج اسعد الم معنایه و نون و دال ادات جمع رنجده درل
 دیمکدر (و یا رنجند فعل جمع مضارع غائب حرف تا کید ایلده در رنجند انجنورل دیمک اوله (لیکن
 یوقول و هین دن خالی دکلدر) مکرالامعناسته در (محصول ترکیب) (کویک خلقی بر منصب علیه که
 انک و ارایدی یعنی خطابت منصی سبیله بلاسنی چکرل دی و اذاسنی مصلحت کورمنل ایدی
 تا اول افلیک خنباسندن یری که انکله نهائی عداوتی و ارایدی بر کره انک زیارته کلوب
 اتی صورغه کلدی (حاصلی حالن پرش ایلکه کلش ایدی کلن خطیب دیدی سکاوردوش کورشم
 خیر اوله دیدی نه کورمش سین دیدی شویله کوردم که سنک خوب اوازک و ارایش و خلق
 تفکدن راحتده ایملر خطیب بونده بر باره فکر ایلدی اندن صکره دیدی بونه مبارک دوشدر که
 کوردل که بی کنیدی عیبه مطلع ایلدک (معلوم اولدی که آوازم ناخوشدر و خلق نفسیدن
 ز جنده درل توبه ایلدکه بوندن صکره خطبه بی اوقومیم الایچه باچه * قطعه * از صحبت دوستان
 برنجیم * کاخلاق بدم حسن نمایند * صحبت دوستان مصدرک مفعولنه و یا فاعلنه اضافیدر
 (برنجیم بوصیفه اسم و فعله مخمدر اسم اولجه باحرف ظرف اولور) معناسی الم وز جنده
 اولور (فعل اولجه باحرف استمرار اولور معناسی انجنورم دیمکدر و لکل وجهه) پس اسمی قبول ایدونه
 دخل ایلین کنیدی مدخولدر مصراع ثانی مقام تعلیلده در (که حرف تعلیل) (اخلاق بد بیانیه
 (ویم ضمیر معناده نماینده مفید در (حسن سنک فتحله کوزل دیمکدر) نمایند فعل مضارع
 جمع غائب کوسترل دیمکدر متعدیدر) نمایند دن (محصول یت) دوستلرک مصاحبتدن
 رنج والده یم و یا انجنورم (زیرا بر امر اخلاقی) یعنی خوب یریمی و عادات یریمی بکا کوزل کوسترل
 عیم هنر و کال ینشد * خرم کل و یا سمن نمایند * (محصول یت) عیبه هنر و کال کورلر و یا
 کوسترل دیکنی بکا کل و یا سمن کوسترل (یعنی بکا محبتلرندن جر کین یریمی کوزل کوسترل
 کوشمن شوخ چشم چالاک * ناعیب مرآین نمایند * کواکف عربک ضمه ادات استفهامدر
 (دشمن شوخ چشم بیانیه در) (و چالا که اضافه بویه در) (شوخ چشم وصف ترکییدر
 کستاخ معناسه) (و چالاک بونده بی پروادر) (دشمنده اسم جنس و یا اسم جمع معنای ملخوظ
 اولق کرک که ردیفده واقع اولان فعله مطایق و موافق اوله) (ناحرف تعلیل) (عیب مرا لامبه در
 و غایتک مفعول صریحی) (بمن باحرف صله) (و بمن مفعول غیر صریحیدر) (محصول یت)
 قنی بی پروا کستاخ دشمن تا کیم بکم عیبه بکا کوسترل یعنی حجاب الیلوب دلنه کفنی بی پروا
 سوبله ل * حکایت * یکی در مسجد سجده به بطوع بانک نماز کفنی باوازی که مستعان را
 از نفرت بودی و صاحب مسجد امیری بود عادل و نیکو سیرت نحو اسنش که دل آزده کردد گفت
 ای جوانمرد این مسجد را مؤذنان قدیمد که هر یکی را پنج دینارا درارست و زاده می دهم
 تا بجای دیگر روی وین اتفاق افتاد و برقت بعد از مدتی پیش امیر باز آمد و گفت ای خداوند من
 حیف کردی که بده دینارم ازین بقیعه روان کردی آنجا که رفته ام بیست دینارم میدهند که
 جای دیگر روم قبول نمی کنم امیر بخندید و گفت زینهار نستانی که به بجای دینار هم راضی شوند
 مسجد سجده به تقدیری قصه سجده در (و سجده سنک کسریله بغداد جا بنده موصله قریب
 بر کوزل قصه در لیکن بوزمانده خرابه مشرف اولمشدر) (تطوع تفعل یا بنندن مصدر در
 اجر تسم معناسه) (بانک نماز یعنی اذان) (کفنی یعنی اوقوردی) (باوازی باحرف مصاحبت
 (و یا حرف وحدت) (نحو اسنش فعل نفی ماضی فاعلی تحتند مستتر امیر راجع) (وشین ضمیر
 منصوب متصل مذکور مؤذنه راجع) (کفنی امیر دیدی) (اذار و وظیفه معناسه در
 (روی فعل مضارع مفرد مخاطبدر کیده سین دیمکدر) (بقعه باره ارض معناسه در

رد سروری
 حامی
 دوست عیم سزاید دشمنی آگاه ایلد
 خود بد یانده احابیدن اعدا را نیم

اما بونده مراد مسجد مذکور در (نستانی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب المیه سین
 دیمکدر (محصول ترکیب) بریسی مسجد سجده به ده رایکان بلا اجرت اذان
 اوقوردی بر او زایل که مستمع اولسارک اوازندن تفرقی اولوردی یعنی اوازندن نفرت
 ایدرل دی حال بو که مسجدک صاحبی بر عادل و نیکو خلق بر یک ایدی دلیز دیکه دل آزده اوله
 یک دیدی ای جوانمرد بو مسجدک قدیمی مؤذنلری وار که هر بر بانک بش التون ادراری
 و وظیفه سی وار و سکا اون التون و یریم تا کیم غیری پره کیده سین بو حال اوزده اتفاق واقع
 اولدی یعنی اون دیناری قبول ایلدی و کتیدی برمدندن صکره ینه بکک اوسکنه کلدی
 و دیدی ای خداوند بکا حیف ایلدک که بوقعه دن بی غیری پره کوندلک اول پره که بوندن
 کتدم بکری التون و برلر غیری پره کیدم اما قبول ایلیم یک کولدی و دیدی زینهار المیه سین که
 الی دیناره راضی اولورل * یت * به تیشه کس نخراشد ز روی خارا کل * چنان که بانک درست
 تو میخراشد دل * تیشه کسر و کلنک و چنه بونده چنه مراددر (نخراشد فعل نفی مستقبل
 مفرد غائب طرملامز و قازیمز بونده ایکسندده مساع و ار (خارا بونده قره طاش معناسه در
 (بانک درشت بیانیه (درشت دالک و رانک ضمه لایله ایری معناسه در ملایم مقابلی (توبه اضافتی
 لامیه در) (میخراشد فعل مضارع مفرد غائب طرملار دیمکدر) (محصول یت) قره طاش
 بوزندن چنه ایله کیمسه بالحنی قازیمز و قاشیمز و طرملامز انجلین که سنک ناساز ایری اوازک
 کورکلی طرملار حاصلی قره طاشک اوزره چنه حرکتدن واقع اولان جردی کورکلی انجلین
 طرملامز که سنک بوغون و ناهموار اوازک (میخراشدک فاعلی تحتند بانکه راجع ضمیر در
 و مفعولی دلدر * حکایت * ناخوش آوازی بیانک بلند قرآن همی خواند صاحب دلی برو بکشد
 و گفت ترا مشا هره چند ست گفت هیچ گفت پس این زجت بخود چرای دهی گفت از بهر
 خدای خوام گفت از بهر خدا بخوان * مشا هره ماه بماء متعین اولان و وظیفه به دیورل زیر
 عریجه ماه شهردر (محصول ترکیب) بر ناخوش و ناساز آوازی کیمسه بلند آوازیله قرآن اوقوردی
 بر صاحب دل اکثر احتمال حضرت شیخ کندیلری مراد در قاری ناسازک یا بنندن کجری
 و دیدی سنک آید و وظیفک نقددر دیدی هیچ دیدی پس بوز جتی کند یکه نیچون و پرر سین
 دیدی الله ایچون اوقورم دیدی الله ایچون اوقومه یعنی الله ایچون اولسون اوقومه یعنی اوقومک
 الله ایچون اولسون کلامده ایهام وار فندبر * کر تو قرآن بدین غلط خوانی * بیری رونق مسلمانی *
 غلط نوک و میمک فتحه لایله اسلوب دیمکدر (خوانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر بونک
 کبی فعللرک آخرنده یاره یا خطاب ایچوندر دیمک زاندر زیرا بونلرک افعالی خطاب ایچون
 اولدقاری یا ضمیر اعتباریله در پس یایی افراد بالذکر ایلک امر زاندر اولور (بیری فعل مضارع
 مفرد مخاطبدر یا استقبالی ظرفاء عجم مکسور اوقور اما روستایلری مضوم) (پس ضمه ایله
 اوقویانلر روستایلی ایدرل) (رونق حسن و لطافت معناسه در) (مسلمانی به اضافه لایله در
 (و یا حرف مصدر در) (محصول یت) اگر سن قرآنی بو اسلوب و طریق ایله اوقور سنک
 مسلمانلق لطافت و صفاسنی ازاله ایدر سین حاصلی مسلمانلقده عرض و نام و ناموس قوموب
 هب هایه و پرر سین * باب پنجم در عشق و جوانی * بشنی باب عشق و جوانلق بیانیده در
 * حکایت * حسن میبندی را گفتند سلطان محمود چندین بنده صاحب جمال دارد که
 هر یک بدیع جهانند چه کونه است که با هیچ یک از ایشان میلی و محبتی ندارد چنان که با آواز که
 او را زیاده حسنی نیست گفت هر چه در دل فرو داید در دیده نکونماید * میبشد برار ادات
 مفعولی بنده صاحب جمال بیانیه (که حرف رابط صفت) (بدیع غریب و عجیب معناسه در

رد سروری و شعی

رد شرح جیما

(جهانه اضافت لامیه در) با هیچ با حرف صله (میلی و محبتی یاری حرف تنکیر (حسینی با حرف تنکیر) در دل در حرف صله (خود آید کبره دیکدر یعنی هر نسنه که کوکله کبره و مقبول خاطر اوله دیکدر در دیده (در حرف صله دیده به دیکدر (نکو ابو) نماید فعل مضارع مفرد غائب مینی للمفعول معنای کور بنور دیکدر (محصول ترکیب) سلطان محمود و وزیر حین میندی به سوال ایلد یلر که سلطان محمود که بود قدر بنده صاحب جمال وار که هر بری جهانک بدیدلر یعنی هر بری یکلای عالمدر نیچوند که هیچ برینه اناردن ایازه اولان کی میل و محبتی بود قدر که انک ارتق حسنی بود قدر یعنی صاحب جمال دکل ایکن بو که بود قدر انجذاب و تودندنددر میندی دیدی هر نسنه که کوکله کبره و کوکل اتی قبول ایلده کوزه ابو کور بنور ایددی اولده پادشاهک کوکلنه کر مشدر که کوزینه شیرین کور بنور (میلی و محبتی و حسنی یاری و حدت ایچون اعتبار ایدنه اعتبار اولاز * مثنوی * هر که سلطان مرید او باشد * کر همه بد کند نکو باشد (محصول بیت) هر کیسه که سلطان آنک مریدی اوله یعنی طای ایلر اگر جیجی ایشلدیکی ایشی بر ابرایسه ده اکا ابو اولور یعنی کوزینه کوزل کور بنور بو نظرمک اولنده مثنوی برینه بیت بازانلر هیچ تشخیص صلی یوق ایش * وان که را پادشاه بیندازد * کنش از خیل و خانه نواز * خیل فارسیده بولک و قبیله معنای در بعضی نسخه ده خیل خانه اضافتله واقعدر یعنی او جاعتندن دیکدر (نواز فعل فی مضارع مفرد غائب در نوازیدن نواختن دن دینلراحوال اشتغالته اشنا دکلار ایش (محصول بیت) اما اول کیسه بی که پادشاه انار یعنی ردا بدی اولان تمام آدمیسنک رددیدر زرا کیسه او خشان یعنی رعایت ایلر (حاصلی پادشاهک مر دودی اولان تمام آدمیسنک رددیدر زرا الناس علی دین ملو کهم در پس ناسک قبولی با دشاهاک قبولنه موقوفدر * قطعه * کسی بدیده انکار اگر نکاه کند * نشان صورت یوسف دهد بناخوی * کسی با حرف وحدت (با حرف مصاحبت) دیده انکار بیانه در (نشان صورت یوسف لامیه در) (با حرف مصاحبت) (نا حرف توصیف فی) (با حرف مصدر) (محصول بیت) بر کیسه اگر انکار کوزله نظر ایلر سه یعنی محبتله با قسه و کوکل کوزله التفات ایلر یوسف صورتی نشانی بود قدر حسنه مشهور ایکن ناخویلقله یعنی حضرت یوسف حسن بر کانی چر کنلکله وصف ایدر دیکدر نشان دهدک مقدم مفعول صر میخدر (و بناخوی غیر صریحی * و کر بچشم ارادت نکه کند در دیو * فرشته ایش نماید بچشم کر وی * و او حرف عطف (و ادات شرط سابقه معطوف (با حرف مصاحبت) چشم ارادت یابند (در حرف صله) (دیو شیطان دیر) (فرشته های رسیده فارسیده ملکه دیر سر و شده دیر) (و همزه حرف محبتله) (با حرف وحدت) (و شین ضمیر نکه کند فاعلی که کسی در اکا را جعدر) (نماید فعل مضارع مفرد غائب مینی للمفعول معنای کور بنور دیکدر فاعلی دیو راجع ضمیر در) (بچشم با حرف صله) (شین سابق معنی جهنده چشمه معبد در بچشمش تقد برنده) (کروبی کاف فعی و راه مشدک ضمیمه ملائکه مقر بین در شرح موا قفده تخفیف رایله بازار پس بونده تشدید ضرورت وزن ایچوند و عوام دللرنده نخر یقاتنددر فرشته به صفتدر (محصول بیت) واکر مذکور کس چشم ارادت و محبتله دیو نظر ایلر سه آنک چشمه دیو فرشته کروبی کور بنور (حاصلی بر بد شکل شخصه عین مودت و محبتله نظر ایلر کوزو که یوسف تانی کور بنور) اما بر خوب جماله انکار نظریله نظر ایلر کوزو که افج ناس کور بنور چشمی کروبی به اضافت ایدلر اتمامی ایللر * حکایت * کویند خواجه را بنده نادر الحسن بود با او بر سیل مودت و دیانت نظری داشت با یکی از دوستان گفت درین اگر این بنده با چنین حسن و شمائلی که دارد

ردشمنی

ردابن سیدی علی و سروری

ردابن سیدی علی و سروری

زبان دراز وی ادب نبودی گفت ای را در چون اقرار دوسنی کردی توقع خدمت مدار عاشقی و معشوقی در میان آمد مالکی و مملوکی برخاست * خواجه لفظ مشترک کدر وز راده و باز کانلده و تعظیمی واجب اولنلرده مستعملدر (خواجه و بنده ده یال حرف وحدتدر) (و همزه حرف توسط) (همزلی حرف وحدت طسوتلر فارسیدن خبردار دکلار ایش (نادر الحسن بونده بی نظیر معنای سنه در) (نظری با حرف تنکیر) (حرف وحدت دین اصابت ایلدی) (با یکی با حرف صله) (شمائل شمالک جعیدر شینک کسریله خلق و خوی معنای سنه) (اما بونده مطلق جمال دن عبارتدر) (که حرف را بط صفت) (زبان دراز وصف ترکیبی دراوزون دلالی معنای سنه) (اقرار دوسنی معنای مفعولنه اضافتدر) (توقع خدمتده بویه در) (عاشقی و معشوقی و مالکی و مملوکی یاری حروف مصدر در) (محصول ترکیب) حکایت ایدر که بر خواجه نکه فایق الجمال بر بنده سی و ارایدی و اول بنده به محبت و دیانت طریقی اوزره نظری و ارایدی یعنی اکا نظری حقیقی ایدی نفسانی دکل ایدی خواجه بر وجه شکایت دوسلردن بر بنده دیدی حیف اگر بو اوغلان بو نجلین حسن و جمال که مالکدر زبان دراز وی ادب اولیدی اول دوست دیدی ای برادر چونکه دوستلق و محبت اقرار بی ایلدک اندن خدمت و حرمت امیدی دوتنه عاشقلق و معشوقلق ارایه کلدی افند بیک و قوللق مرتبه لی قالدی بلکه قضیه عکس اولدی شکله قطعدهک بیتلردن مفهومدر * قطعه * خواجه با بنده پری رخسار * چون در اید یازی و خنده * خواجه مبتدا ویت تانی خبری و بوییت اکا مرهوند (با حرف مصاحبت) (بنده پری رخسار بیانه) (پری رخسار وصف ترکیبی در پری یوزلی دیکدر) (ببازی با حرف صله) (و بازی باه اصلیه ایلر او یون معنای سنه در) (و خنده اسم مصدر کولش و کوله دیکدر) (محصول بیت) خواجه پری رخسار بنده سیله چونکه اوینا مغه و کولکه کله یعنی مصاحب جانی منزله منزل ایلر * چه عجب کر چو خواجه ناز کند * وین کشیدار ناز چون بنده * ناز کند فاعلی بنده به راجع ضمیر در) (وین اشارتدر خواجه به کشدک فاعلیسنه) (اکا راجع ضمیر در) (بار نازیانه) (محصول بیت) خواجه بنده سیله لانتکلف اولنجه استفهام انکاری طریقیله بیورنه عجب یعنی عجب دکلدر اگر بنده خواجه کی خزن و ناز ایدر سه و بوخوا جندناز یو کنی چکر سه بنده کی یعنی بویه اولنجه قول افند بیک ایدر سه عجب دکل بعضی نسخه ده بوییت واقع اولمش * بیت * غلام ایدکش باید و خشت زن * بود بنده نازنین مشتزن * ایدکش سقا دیکدر وصف ترکیبدر صوچکی معنای سنه (حشت زن ده وصف ترکیبدر کر بچمی و کر مدجی دیکدر حاصلی خدمتکار دیکدر) (خشتک خاستده کسر وضع جائزدر) (لیکن بونده ضمیمه در مشت زده وصف ترکیبدر سابقان اولان کی) (محصول بیت) قول جنسی سقا و کر بچ و کر مدجی کرک یعنی دلبر جنسی کرکر زرا نازی قول افند بونه یومری اور و جی اولور یعنی افند بونه حرمت ایدر کن اولاز بوییتی نر شکنده یازان اوزاندن خبردار دکل ایش * حکایت * پارسایی را دیدم بجهت شخصی گرفتار و رازش از پرده برملا افتاده چندان که ملامت دیدی و غرامت کشیدی ترک تصایب نکردی و گفتی * پارسایی را یاد آت وحدت (و یاد آت مفعول) (شخصی با حرف وحدت) (شیخ شخص تعیر بنده ایهام ایلش قد بر) (ملا میک فحیه ضد خلادر) (یعنی آشکاره اولش) (غرامت بونده عذاب و الم معنای سنه در) (ترک تصایب مصدرک مفعولنه اضافتدر) (نصایب اشتیاق و محبت معنای سنه در) (نکردی) (و گفتی) (یعنی عشق و محبتی ترک الخزدی و بر ایدی) (یا راجعنا حکایت افاده ایدر) (محصول ترکیب)

ردابن سیدی علی و شمنی
ردشمنی

ردشمنی

بر عابدی کسور دم بر کیمه نك محبت كز قنار و مبتلا اولمش وراز محبت و عشقی کتمانه مالک
اولمادیفندن ملایه دوشمش یعنی عالمه فاش اولمش اولقد ر که سودیکندن ورقادن ملامت
و جفا کورردی و عذاب و محنت جکر دی تصانی و عشق جانانی ترك ایلزدی و دیرایدی
* قطعه * کونه نکم ز دامن دست * و ز خود بزی بیغ تبرم * کونه کوتا هدن مقصور در
قصه دیمکدر ر قصیر معنا سته (محصول بیت) ای دوست سنك دامنگدن المی کوتاه ایلیم (یعنی
الم چکم و اگر خود بی ایی یعنی کسکین قلمله اوررسکده یعنی بی تیغ تیرایله پاره پاره ایدرسکده
الهی اتککنیدن و کولکوی محبتکدن المام * بعد از تو ملا ذو ملجام نیست * هم در نو کریم
ار کریم * بعد از تو سندن صکره و غیری دیمکدر (ملاذ و ملجام اسم مکان در صغیرتی بری
دیمکدر (در تودر حرف صله در بامعنا سته در (کریم فعل مضارع متکلم وحده جارم
دیمکدر (محصول بیت) ای جانان سندن صکره و سندن غیری بنا هکا هم یوقدرینه قهر
و خشمکدن چارسم سکا جارم حاصلی دنیاده بنم سندن غیری کیمه یوقدر دیمکدر * باری
ملامش کردم و کتم عقل نفیست راجحه شد که نفس خسب بر و طالب امد زمانی بفکرت
فر و رفت و کفت * باری یا حرف وحدت (عقل نفس بیانیسه (نفس خسبیده بویه در
(نفس ابو) و خسب الحق دیمکدر (بفکرت (یا حرف صله (فر و رفت ظالمدی دیمکدر
(محصول ترکیب) بر کره بن عابدی ملامت ولوم ایلدم و دیدم دیر شیخ سنك عقل نفسیکه
نه اولد بکه نفس خسبیک اکا غالب گلدی بر زمان فکره طالمدی و دیدی * قطعه * هر یکا
سلطان عشق آمدنماد * قوت بازوی تقوی راحل * سلطان عشق بیانیسه عشقه سلطان
دیر عقله غالب اولد بچگون (قوت بازوی تقوی لامیه و بیانیسه در (ورا ادات تخصیص (محل
مکان معنا سته در (محصول بیت) هر بره که عشق پادشاهی گلدی اندن تقوی بازو سنك
قوتنه محل و مکان قالمندی یعنی عشق و تقوی بر محله جمع اولان (پس عشق کلیمه
تقوی قالماد نماندك فاعلی محذوف قدر * باك دامن چون زید بچهاره * اوفتاده تا کریان در
و حال * باك دامن وصف ترکیب در ظاهر الذیل دیمکدر یعنی معصیتن بری (چون
واو اصلیه ایله ادات استغناء مدره کفیف معنا سته (زید زانک کسری و بانك
فحمله فعل مضارع مفرد غائب زیدندن (زیستن دن دینار خطا ایلشار (دیراک ایدر
یعنی معاش ایدر (بچهاره یا حرف وحدت و همزه حرف توسل حرف وحدت همزه در دین
زاند سویش (بچهاره زیدك فاعلیدر (اوفتاده واو ایله اصل اوزره صفت بچهاره در تقدیری
بچهاره که اوفتاده باشد حذف و ایصال طریقله ترك اولندی (نا حرف انتها (کر بیان کاف
بجک و رانك کسرله یقه دیمکدر (در حرف الصاق (و حل و اولك و جاء خطیك فحه زایله
صوق بالحق دیمکدر چامور و بتاق معنا سته (محصول بیت) عابد عاشق دیر که بر بچهاره نیجه باك
دامن دیر یله یلور که یقاسنه دك بتاغه و چاموره دوشمش اوله یعنی از روی طبع و هوای عشقه
دوشن نیجه بر هر ایدوب راه تقوایه و نره یلور * حکایت * یکی را دل از دست رفته بود و ترك
جان گفته و مطمح نظر او جای خطرناك و ورطه هلاک نه لقمه که متصور شدی که بکام آید
و بامرغی که در دام افتد * یکی را (را حرف تخصیص (دل از دست رفته بود کولک الدن
گمشیدی یعنی عاشق اولمشیدی (ترك جان مصدرک مفعولنه اضافتیدر و گفته نك مقدم
مفعولیدر جانك ترکیب سویشیدی دیمکدر (یا کولکدن و یادلدن (و یا خود گفته بجا از کرده
معنا سته اوله قدر (مطمح نظر لامیه در مطمح ایکی ميم فحه زایله اسم مکان در فتح بابندن
مر تفع بر دیمکدر (پس مطمح نظر کشنك کوزی مرتفع بره دوشمکدن کتابندر یعنی نظر

رد شرح جیعا
رد شعی

دوشمک بوکسک بر (جای خطرناك بیانیسه (مطمح مبتدا (و جای خبری خطرناك بونده
خوفناك معنا سته در قور قاجق بر دیمکدر (ورطه هلاک بیانیسه در زایره ورطه هلاک معنا سته در
و جا زدر که ورطه کربا بدن کایت اوله که ترکیجه جولاک و عریجه در دور دیر (لقمه یا حرف
وحدت و همزه حرف توسل همزه به حرف وحدت دین وحدتی بیلزایش (که حرف رابط
صفت (متصور شدی یا حرف حکایه (که حرف بیان (یا حرف صله (کام کاف عریجه
دماغ و جکه معنا سته در مقصود دهاندر کاف عجمیله ضبط ایدنر خطا ایلدیلر (مرغی یا
حرف وحدت (که حرف رابط صفت (دام دوزاق معنا سته در (محصول ترکیب) برینك
کولکی الدن کتمش ایدی یعنی کولکی الدیروب عاشق اولمشیدی و جان ترکیب سویشیدی
یعنی راه جانانده هلاک اولور سم اولام دیمشیدی زیرا سودیکی شاه زاده ایدی و مطمح نظری
خطرناك و ورطه هلاک یور دینی بو جهند ندر نه بر لقمه ایدیکه متصور اولور دیکه اغزه
کلور یعنی بونك اغزیننه دوشم لقمه دکل ایدی دخی بر مرغ دکل ایدیکه دوزاغه دوشمک
ممکن و متصور اولیدی حاصلی اتیلین عالی جناب شاهزاده سومك بونك وظیفه سی دکل ایدی
* بیت * چودر چشم شاهد نیاید زرت * زروخاك یکسان نماید برت * در چشم در حرف صله
(شاهد بونده محبوب معنا سته در (نیاید کلز یعنی کوزینه کورنر (نیاید فعل مضارع مفرد غائب
مینی للمفعول معنا سته کورینور دیمکدر (بر بونده قمت معنا سته در هر سیده عند صکی
(محصول بیت) خطاب عام طریقله یورر چونکه التوئک و ایقه ک شاهد کوزینه کریمز یعنی
دلبر که مالکه اعتبار و التفات ایلر زرایله خالك سنك قنکده برار کورینور زیرا وسیله حصول
مرام اولان * یازان بنصیحتش گفتند که ازین خیال محال نجیب کن که خلقی هم بدین هوس که
تواری اسیرند و پای در زنجیر بنالید و کفت * بنصیحتش یعنی بطریق نصیحت (خیال محال
بیانیسه (نجیب تفعیل بایندن مصدر در تبع و احتراز معنا سته (که حرف تعلیل (خلق یا حرف
وحدت (هم حرف عطف) بدین یا حرف صله (ودال همز دن میدلدر بعضی نسخه ده
هوس برینه کنه واقعدر کانه که عالی جناب سومك کاهدر (که حرف رابط صفت (محصول ترکیب)
عاشق بچهاره به یارای و دوستری نصیحت طریقله دیدیلر که بوخیال محالدن تبع و احتراز ایله
یعنی بوزاند افکار و اوها بدن صفین که سندن غیری نیجه خلق بو سودایه که سنك وار یعنی
سن گرفتار اولدینك درده گرفتار و اسیر لر در و یا قاری زنجیر عشقه ثابت و برقرار حاصلی
سندن غیری نیجه کیمه بو شاهزاده زر کوارك عشقه گرفتار اولوب باشلرینه بلار کلس
و مقصودلرینه وصول بولامشلر پس بو هوسك ترکی اولی و احرا در بو نصیحتی ایشیدنیجه ایدکدی
و دیدی * قطعه * دوستان کونصیحتم مکنید * که مرادیده بر ارادت اوست * دوستان
منادی حرف ندا محذوف (کوفعل امر مفرد مخاطبدر خطاب عام طریقله (مکنید فعل نهی جمع
مخاطب ایلک دیمکدر (که حرف تعلیل (بر ارادت بر حرف صله (محصول بیت) ای فلان دوستاره
دی ای دوستار بکا نصیحت ایلک زیرا بنم کولک و کوزم اول جانانك ارادته در بکا هرنه دیلر سه
ایلون کرک لطفیله دیر کورسین کرک قهریله اولدرسین ارادت و اختیار انکدر * جنك جویان
زور نیجه و کتف * دشمنان را کشتند و خوبان دوست * جنك جو وصف ترکیبیدر جوییدندن
لغته جنك دیلیجی معنا سته در (اما استعلا لده بهادر و صواش ارینه دیرل (والف
و نون ادات جمدر مبتدا (و مصراع ثانی خبری (یا حرف مصاحبت (زور نیجه لامیه
(کتف بونده کاف عریشك که مر و سکون تالیه یغری معنا سته در که فار نیجه شانه دیرل
(دشمنان کشتندك مقدم مفعولی (ورا ادات مفعولی (خوبان معطوفدر جنك جویانه

رد شعی

رد شرح جیعا

و مبتدا (و دوست خبری) (محصول یت) بهادر ارل پنجه قوتیه و شاه و بازو قوتیه
 دشمناری قتل ایدر (و خوبیلر دوستلری) (یعنی عاشقلری) * شرط مودت نباشد با ندیشه
 جان دل از مهر جانان بر کر فتن * شرط مودت لامیه (با حرف سبب) اندیشه جان لامیه
 خوف جان دیمکدر (دل بر کر فتن مقدم مفعول صریحیدر) و از مهر جانان لامیه غیر صریحی
 (بر کر فتن قالدیر مقیضاست) (یعنی محبتی ترک ایلتک) (معنائی کوکل یوقاری طوعیق
 دین قتی اشاعیدن طوعیق) (محصول ترکیب) محبت شرطی دکلدر جان خوفیه
 کوکلی جانان عشقندن قالدیر و ب محبتندن فراغت ایلتک * مثنوی * تو که در بند
 خویشتن باشی * عشق بازی دروغ زن باشی * بند خویشتن لامیه (عشق بازو صف
 ترکیب در محبوب دوست معنائی اکثر میمون عشقی معنائی استمال ایدر) (و یا ضمیر
 خطا بدر) دروغ زن وصف ترکیب در (زینندن بلان اوروجی دیمکدر یعنی بلا نچی معلوم
 اوله که بعضی الفاظ زدن ایله و بونک مشتقاتیه مستعملدر مثلاً خنده زدن و لاف زدن
 و دروغ زدن و بوناردن غیر) (باشی فعل مضارع مفرد مخاطبدر بونک اولنده تومبتدا و ما بعدی
 صفتی و ابکی وصف ترکیب تکرر خبر قبیلنددر) (محصول یت) سن که کنندی قید کده
 وهوا وهوسکده اوله سین یعنی مهر و محبت جا ناله نقید ایلیه سین عشقا ز سین بلا نچی سین
 یعنی محبوب دوست مدعی سین عاشق دکل سین (عشق بازی با سنی حرف مصدر اعتبار
 ایدوب در عشقا زنی تقدیر ایدن مقدر بد ایش (و حرف مصدر ظن ایدوب ترکیب
 معنائی عشقا زنی بلان اوروجی اوله سین دیوب عشق بازی دروغ زنه معطوفدر
 دین معناه چرکین اوینا مشدر) (و ابی حرف وحدت طو توب معنائی بلا نچی بر عاشق
 اولور سین) (یعنی بلا نچی بر عاشقین دین بی نظیر بر بلان سولیش * کر نشاید بد و ستره
 بردن * شرط یار بست در طلب مر دن * نشاید فعل نفی مستقبل مفرد غائب عدم
 امکاندن عبارتدر) (بد و ست با حرف صله) (ره بردن یول ایلتک یعنی واصل اولق
 ره بردن مقدم مفعولدر) (شرط یاری لامیه) (و با حرف مصدر) (و سین و نادان خبر
) (محصول یت) (اگر دوسته یول ایلتک یعنی واصل اولق ممکن و مبسر دکل ایسه یارلق
 و دوستلق شرطیدر طلبنده اولمک) (یعنی وصال مبسر دکل ایسه عشقه فراقده
 اولمک کرک) (حاصلی عاشقه لایق اولان اتش محبتیه یا نوب کول اولق و محبتی ترک
 ایلا مکدر * رباعی * خیرم چونماندیش ازین تد بیرم * خصم ار همه شمشیر زنده بایرم *
 خیرم فعل مضارع متکلم وحده (و یا فعل امر متکلم وحده قالدیرم) (و یا قانقارم) (جوادان
 تعلیل) (نماد فعل نفی ماضی مفرد غائب قالدی دیمکدر) (پیش باء عربیک کسریله زیاده
 معنائی در) (بونده غیر معنائی متضمندر) (ازین یت ثانی به اشارتدر) (تد بیر نمادک فاعلی
) (خصم جلیب خصم) (و یا اسم جمع مراددر) (و همه کافیدر) (شمشیر) (و تیر دکل بعضی
 ظن ایلدیکی) (با حرف عطف) (و تیر شمشیر معطوفدر) (بعضی شخصه ده) (با واقعدر
 بر نقطه ایله مع معنائی تیر ایله دیمک اولور) (میم معناه زنده فعله مقیددر زنده تقدیرنده
) (محصول یت) (قالدیرم و یا قانقارم چونکه بوندن غیر تد بیرم قالدی کر که جیع رقبه
 و خصما بکا فلج اورال و کر که اوق و یا بکا فلج اوق اورال) (یعنی بی قبل ایچون بکبارق
 اوشورل * کردمت رسد که استیش کریم * ورنه بروم بر استانش مریم * کردست رسد اگر
 ال ایشورسه) (یعنی ممکن اولورسه) (که حرف بیان) (استینک کیرمک مقیم مفعولی و شین
 ضمیر دله مذکر اولان جانانه راجعدر) (کیرم فعل مضارع متکلم وحده در بونده طو توب دیمکدر

دشمنان اهل قتلند و اهل دل نیند
 ورنه خوبان ازین اهل دل غافل نیند
 مطلق

و داین سید علی

و دسروری
ردشعی

ردشعی

(بوشرطیه ک جوانی بخود و قدر فیه او نعمت دیمک بر در) (ورنه و الا معنائی در) (بروم فعل مضارع
 متکلم وحده در وید ندن) (بر حرف استعلا) (استان معروف) (و شین یت جانانه را جعدر) (مریم
 فعل مضارع متکلم وحده در میریدن اولورم دیمکدر) (محصول یت) (قالدیرم پس الم ایشورسه که
 یکی طو توب یا شیم) (یعنی جانانه واصل اولام فیه او نعمت و الا واروم ایشکنده جان و یوب اولورم
 حاصلی یا وصاله حیات یولورم و یا فراقیه عات ایکسیده عاشقه نسبت سعادت ایدر
 * متعلقانش را که نظر در کار او بود و شفقت بر وز کارا و بندش دادند و بندش نهادند سودی
 نداشت * متعلقانش را) (را ادات تخصیص متعلقدر بونک دیمکدر) (که حرف رابط صفت) (در حرف
 صله) (کارا و لامیه انک ایشنه یعنی له سته ایدی) (شفقت شین و فوافک فتحل یله مرحت دیمکدر
) (با حرف صله) (روز کارا و لامیه در احوال و اطوار دیمکدر) (بند باء عجمه نصیحت) (و بند
 باء عربیه قید و حیس دیمکدر) (سودی با حرف تنکیر) (نداشت فعل نفی استقبال مفرد غائب
 طو توب) (یعنی ایدی) (محصول ترکیب) (متعلقدر بونک که نظری انک ایشنه ایدی یعنی ایلکینه و له سته
 ایدی یعنی هرو جهله او کدیغن استرل ایدی و احوال و اطوارنه شفقت و مرجعاری وار ایدی
 بو که بند و بر دیار و اوسلنه زنجیر و بوقای قودیلر یعنی اور دیلر قائده طو توبی یعنی ویرمندی
 نظر در کار او بودک معنائی انک ایشنه انلرک نظری وار ایدی یعنی اتی کور و ب کوزدر ایدی دینلر
 مقصود چه بیان ایدم مثل * یت * دردا که طیب صبری فرماید * وین نفس حریص را
 شکری باید * صبر ایهام طریقیله مذکور در) (بری آرام و قرار معنائی بر سیده بر آبی اوت که
 بعضی جامده شادروان اوزره سرنگون صار قدرلر که قور و میوب یشاروب طورر لیکن بونک
 اصلی با ک کسریله در) (نفس حریص بیایه) (و با حرف صله) (می باید فعل مضارع مفرد غائب
 کرک دیمکدر) (محصول یت) (دردا و حسرتا که طیب عشق صبریورر اما بونفس حریصه
 شکر کرک) (یعنی احب و دوستان محبت جانان ترکیب بکا القایدلر بوا یسه زهر قاتل و سم هلاهل در
 نفس بو که تحمل ایلم بلکه حالته مناسب ملایم نسسته استر) (یعنی وصال جانان * مثنوی *
 آن شنیدی که شاهدهی بهفت * بادل از دست رفته میگفت * (آن شنیدی استقامتدر مخاطبدر
) (که حرف بیان) (شاهدهی با حرف وحدت) (با حرف ظرف) (و نهفت نونک و هانک ضمیر یله
 کیرنی دیمکدر مخفی معنائی) (با حرف صله) (دل از دست رفته کوکلی التدن کشش) (یعنی عاشق
) (رفته ده با حرف وحدت و ها حرف توسل ایکی یایله میگفته متعلقدر) (محصول یت) (اتی
 ایشندکی که بر محبوب مخفی جه یعنی تنهاده کنند بونک کوکلی التدن کشنه) (یعنی عاشقه سولردی
 مقول قول کلن یتدر * تا راقدر خویشتن باشد * پیش چشم چه قدر من باشد * با حرف توقيت
) (ترا سنک دیمکدر تخصیص معنائی افاده ایدر) (پیش چشم لامیه) (محصول یت) (جانان
 بیچاره سته دیر مادام که سنک کنندی قدرلر اولور) (یعنی مادام که سین کنندی قدر کله و شانکله
 مقید اوله سین سنک چشمک قنده بنم نه قدرم و نه شام اولور) (حاصلی سن کنند کله مقید اولوب
 بلکه کوزک و کوکلک و ظاهر و باطنک بنم محبت و عشقه مقید اولق کر کسین که سنک قنده
 بنم مقدارم اوله * پادشه زاده را که مطمح نظر او بود خبر کردند که جوانی بر سر این میدان
 مداومت نماید خوش طبع و شیرین زبان سخنها لطیف و نکتها غریب از ویشنوم چنین معلوم
 میشود که شوری در سر و سوزی در دل دارد که شیدا صفت می نماید پسرد آست که دل او بخته
 اوست و این کرد بلا انگیزه او مرکب بجانبا و راند جوان چون دید که شاه زاده بنزدیک او عزیم
 آمدن دارد بگریست و بگفت * (پادشه زاده را) (را ادات مفعول) (که حرف رابط صفت
) (مطمح نظر اولامیه در) (عاشق جوانک بلند نظر کاهی معنائی در) (که حرف بیان) (جوانی

و دسروری
ردشعی

(یا حرف وحدت) مداومت ملازمت معانسه در (خوش طبع) و شیرین زبان وصف ترکیل در
 سخنها لطیف و نکتها غریب یا نیه لرد (شوری و سوزی یاری حرف وحدت) و یا تکیه (که
 حرف تعلیل) شیدا صفت وصف ترکیبی که حرف بیان (دل آویخته و صف ترکیبی در) و او ضمیمه
 اضافت لامیه در معنا شاه زاده نك دل آویخته سیدر یعنی کوکلی اکا متعلقدر (کرد بلا یا نیه
 کرد بلا دن مراد عشق جواندر) آنکیتنه او لامیه یعنی شاه زاده نك قو بارلشی در (مرکب راندك
 مقدم مفعول صر مجیدر) و بجانب غیر صریحی (واو به اضافت لامیه) (اودن مراد جوان عاشقدر
 راند فعل ماضی مفرد غائبدر سوردی معانسه) (عزم آمدن مصدرك مثله اضافتیدر كلك نیتی
 دیمکدر) (محصول ترکیب) پادشاه زاده به که جوانك بلند نظر کاهی ایدی یعنی منظور نظری
 ایدی خبر ایلدیلر و دیدیلر بر جوان بومیدان اوچنده مداومت و ملازمت کوستر خوش طبع
 و شیرین زبان لطیف سوزل و غریب نکتدر اندن ایشیدیرز شویله معلومدر که باشند بر شوری
 و سوداسی و کولکنده بر سوز و کدازی وار که شیدا صفت و عاشق کی کور بنور شهرزاده یلدیکه
 انك دل آویخته سیدر یعنی مبتلا و گرفتاریدر یعنی جوانك کوکلی اکا مقیددر و بوبلاتوزی
 انك قو بارلشیدر یعنی بوبلاتی اول پیدا ایلش در آتی شاه زاده جوانك جانبته سوردی جوان
 چون کوردیکه شاه زاده انك جانبته یعنی بانه كلك قصدین طوتار یعنی ایلراغلدی و دیدی
 * بیت * آن کس که مرا بکشت باز آمد پیش * مانا که دلش بسوخت بر کشته خویش *
 باز ادا تانکید در و یا کرو معانسه (پیش قت معانسه در) (مانا غریبه کانه معانسه در بکر
 دیمکدر) (بر حرف صله بامعانسه) (محصول بیت) اول کیمه که بنی قتل ایلدی یا نیه کلدی
 و یا کرو یا نیه کلدی بولکشدن بکرز که مقتولنه بادی و یا قلدی یعنی عاشق بچاره ننه
 ترجم ایلدی * چندان که ملاطفت کرد و پرسیدش که از بجای وجه نام داری وجه صنعت
 دانی جوان در قعر بحر مودت چنان غریق بود که بحال دم زدن نداشت * غریق بونده
 فعل مفعول معانسه در یعنی غرق اولش حاصلی بولش دیمکدر (محصول ترکیب) شاه زاده
 اولقدر که ملاطفت و ملائمت ایلدی و صور دیکه نه بدن سین و نامك ندر و نه صنعت یلور سین
 جوان محبت در یاسنك دیننه شویله غرق اولشیدیکه نفس اورمغه بحال بوعیددی حاصلی
 هیچ تکلم قدرتی بوعیددی * بیت * اگر خود هفت سح از بر بخوانی * جواشغنی الف بی تی
 ندانی * سبع سنك ضمیمه و بانك سکونله بدیدن بره دیرل (نمن ثامن ضمیمه و میك سکونله
 سکزدن بره دیرل) (هفت سح تمام محققدر کاتیدر زیر اقحاج ظالم زماننده قرآنی بدی
 اجزایه تقسیم ایلدیلر اندن صکره بردی اتوز اجزایه پس ناسك بدی مصحف دید کلدی اول
 بدی اجزایه مجموعندن عبارتدر شرعة الاسلامده یاز مشدر که بر کیمه قرآنی بویدی اجزا
 ترتیبی اوزره اوقوسه اندن صکره دعا ایلنه الله تعالی امریله دعاسی مقبول اولور جعسه کونی
 اولندن سوره انعامه دك و سبت کونی سوره انعامه دن سوره بوننده دك واحد کونی سوره بونندن
 سوره طه به دك و اثنین کونی طه دن سوره عنکبوت به دك و ثلث کونی عنکبوتدن سوره زمره دك
 و اربع کونی سوره زمره دن سوره واقعه به دك و خمس کونی واقعه دن آخره دك (آشغنی
 فعل ماضی مفرد مخاطب پریشان حال اولدك دیمکدر) (بی تی یا ایله اسلوب مجیدر و الف ایله
 یا نا اسلوب عریدر) (پس بی تی یا ایله غلط مشهوردر دیس غلط سوبلش) (محصول بیت) اگر
 خود هفت سبی یعنی تمام مصحف شریفی از بر اوقورسك یعنی حافظ قرآن اولورسك چونکه
 عشق آلفته سی و آشفته سی اولدك (الف و یایی و نایی یلور سین یعنی عشق دیوانه سی اولنه
 هب یلدیککی اونودر سین دیمکدر خطاب عموم اوزره در * شاه زاده گفت که بامن سخن چرا

مطالعه
 سبع قرآن

رد این سید علی

نکوی

نکوی که هم از حلقه در ویشناغ یلکه حلقه بکوش ایستام آنکه بقوت استیناس محبوب
 از میان تلاطم امواج محبت سر بر آورد و گفت * آنکه اندن صکره دیمکدر (یا حرف سبب
 قوت استیناس محبوب لامیه ل در) (استیناس استفعال بایندن مصدر در انس طلب ایلک
 دیمکدر بونده مراد یقینکدر) (میان تلاطم امواج محبت لامیه ل در) (تلاطم تفاعل بایندن
 مصدر در بر برشته طوقوشیق امواج بر برشته طوقوشیق کی) (سر بر آورد بایشین قالدردی
 محصول ترکیب) (شاه زاده جوانه دیدی بمله نیچون سوبلر سین که بنده در ویشلر
 حلقه سبندم یعنی انلردم بلنکه انلرک حلقه بکوش بنده سیم اندن صکره جوان محبوبك
 قوت استیناسی سبیله محبت امواجی تلاطمی اوزره سندن یعنی محبت در یاسی امواجی طوقوشیقی
 اراشدن کلام مختاریدر تأمل تدبر بایشین قالدردی و دیدی * بیت * عجبت با وجودت که
 وجود من بماند * تو بکفتن اندر آبی و مر اسخن بماند * بکفتن با حرف صله (و کفتن مصدر در
 تکلم معانسه) (اندر بانك معانسی تا کید ایدر) (آبی فعل مضارع مفرد مخاطبدر آیدندن
 بماند فعل مضارع مفرد غائب قاله دیمکدر مانیدن مانیدن دینلر خطا ایلدیلر
 محصول بیت) (عجیدر که سنك وجودکله که بنم وجودم قاله یعنی سنك فتنه بنمحو اولورمکه
 سندن اوز وجود قالماسن سنك کلمه کله سین و بکا سوز قاله بوعیدر) (حاصلی سنك کلمه
 کلد که صکره بنده سوز سوبلکه بحال قالمق مجیدر * این بکفت و نعره یزد و جان بحق
 تسلیم کرد * نعره یا حرف وحدت اوهمزه حرف توسل) (محصول ترکیب) جوان بوبیتی
 سوبلیدی و بر نعره اوردی و جانی خدایه تسلیم ایلدی رجه الله علیه * بیت * عجب ارکشته
 نباشد بدر خیمه دوست * عجب از زنده که چون جان بدر آورد سلیم * محصول بیت) دوستک
 خیمه سی قوسنده کشته اولندن عجب دکل یعنی انده قتل اولندن عجب ایلک اولماز زراقتی بریدر
 بلکه عجب زنده دندر که نیچه جاتی اندن سلیم چیقاردی حاصلی اول قتل پرندن جاتی سلامتله
 خلاص ایدوب قورزه انده در عجب انده قتل اولانده دکلدر * حکایت * یکی از متعلمان جال
 بهیجی داشت و معلم از انجا که حسن بشر نیست با حسن بشره او میلی داشت بمشای که غالب
 اوقات درین سخن بودیکه * متعلم اوکر نیچی به دیرل (و معلم اوکر دینی به) (بهجت بانك
 و جیک فکدر یله حسن و جمال معانسه در) (حسن بشریت لامیه در) (حسن بونده ادراک معانسه در
 بشرک حسی یعنی انسان ادراکی) (یا حرف صله) (حسن بشره لامیه) (بشره بانك و شینك فکدر ی ایله
 انسان در یسنك یوزینه دیرل حسن بشره به میلی حسن بشریته تخصیص ایلدی زرا سائر
 حیواناتده حسن بشره به میل اولماز دیمشدر) (یا حرف ظرف) (مثابه مرتبه دیمکدر) (یا حرف وحدت
 که حرف بیان) (محصول ترکیب) متعلمردن برینك زیاده حسن و جانی و ارایدی و معلم اولقامدنکه
 حسن بشریتدر یعنی مرتبه بشریتدن انك حسن بشره سینه میلی وار ایدی بر مرتبه که اکثر
 اوقات بوسوزده ایدیکه * قطعه * نه انجان بتومشغولم ای بهشتی روی * که یاد خویشتم در ضمیر
 می آید * بهشتی روی وصف ترکیبدر اهل جنت یوزلی معانسه (یا حرف نسبتدر) (که حرف
 بیان) (یاد خویشتن لامیه کندی بادم یعنی کندی اکتی) (میم معنی جهنده ضمیره مقیددر
 ضمیر بونده خاطر معانسه در) (محصول بیت) ای اهل جنت یوزلی سکا انجیلین مشغول
 دکلم که کندی اکتی خاطر مه کلد به سکا شویله مقید و مشغول که کندی فراموش ایلشم
 * زدیدنت نتوانم که دیده بردوزم * و کر مقابله بینم که تیری آید * بر حرف تا کید (دوزم فعل
 مضارع متکلم وحده دیکم دیمکدر کوزنی بومعقدن کاتیدر) (مقابله تقدیری از مقابله در ضرورت
 وزن ایچون حذف و اتصال ایلدی) (محصول بیت) سنی کورمدن کوزم دیکمکه و بومغه قادر

رد شرح جیما

دکم یعنی سکا با قافیه قادر دکم و اگر کور رسم که قار شدن اوق کور حاصلی شدن کوز می بردم
 ایرغه قادر دکم (دوزی دوز بدندن اشتقاق ایلک کرک (دوختدن اشتقاق ایدنر خطا
 ایشلر * یاری پسر گفت آنجنان که در آداب درسم اجتهاد می کنی در آداب تقسیم هم نظری
 فرمای که اگر در اخلاق ناپسندی می بینیکه مرا بر آن پسندیده نماید برام مطلع گردان
 تا بدیدل آن مشغول شوم گفت ای پسر این از دیگری پرس که آن نظر که مرا بانست جز هنر
 نمی بینم * یاری یا حرف وحدت بر کره دیمکدر (اجتهاد سعی و کوشش دیمکدر (نظری
 یا حرف وحدت (ناپسندی یا حرف وحدت (گردان فعل امر مفرد مخاطب (گردان بدندن تصویر
 معنای ایلدیمکدر الف و نون ادات تعدیه در (محصول ترکیب) بر کره اوغلان معلم دیدی آنچنین که
 آداب در سعه سعی و کوشش ایدر سین آداب تقسیم ده بر نظر یور که اگر اخلاق ده بر نامعقول
 کور رسک که بکا اول معقول کور یور اول ناپسندک اوزرینه یعنی اکا بی مطلع ایلدیمکیم انک تبدیله
 مشغول اولیم معلم دیدی ای اوغل بونی غیر بدن صور که اول نظر که تم سکا در سنده هنردن
 غیر نیست کورم * قطعه * چشم بداندیش که بر کنده باد * عیب نماید هنر در نظر *
 که بر کنده باد جمله معترضه دعا علیه در (کندن قاز می و قور می و یول می معنای سنده در بونده
 قور می قور می مراد چیقار معترضه چیقش اولسون دیمکدر (هنر شک شینی معنای نظر معقد در
 (محصول بیت) عدونک کوزی که چیقش اولسون انک نظر نده هنر عیب کور یور زرا چشم
 عد اوله ناظر در * ورهزی داری و هفتاد عیب * دوست نیست بجزان یک هنر * وروا بونک کبی
 بر لده استدر انک معنای افاده ایدر و اما اگر تقدیر نده در (هنر یا حرف وحدت (محصول بیت)
 بداندیشک حال مذکور کیدر اما اگر بر هنرک و اریسه و تنش عیب دوست کورم اول بر هنردن
 غیر یزرا چشم مودله ناظر در (بونده قطعه برینه بیت یا زرا قطعه ایلدیمکیم فرق ایلدیمکیم
 (بیت ثانی انک اولنده ورینه و اوایل کر یا زرا کافله صحیح نسخه له مخالف یا زرا بدندن خبری
 معنی جهشده هنر وونی وار * حکایت * شی یاد دارم که بار عزیم از در در آمدن جنان بی اختیار
 از جای بر آمدیم که چراغ باستین کشته شد * (محصول ترکیب) خاطر مده در که بر کجه یار
 عزیم قبولدن ایجری کردی جبر بدندن شویله بی اختیار برمدن فالقده مکمل کجه چراغ سویدی
 * بیت * سری طیف من یجلو بطلعه الدجی * شکفت امد از بخت که این دولت از بکا * سری
 فعل ماضی مفرد مذکر غائب کجه کلدی دیمکدر (طیف طائف فحله خیال معنای در لفظ امر فوع
 فاعل سرادر مضافدر (من موصوله (یجلو فعل مضارع مفرد مذکر غایبدر نصر باینک ناقص
 و او بدندن یکشف دیمکدر آچار معنای فاعلی تحتده منه راجع ضمیر در جمله فعلیه اعرابدن
 محلی یوق صله سیدر اسم موصولک اسم موصول صله سیله اعرابدن محلا مجرور مضاف الیه بدر
 طیفک (یا حرف جر یجلو به متعلق (طلعت یوز در وجه معنای ضمیر مجرور منه راجعدر (دجی دالک
 ضمی و جمل فحله قرا کولفه درل تقدیر منصوب مفعول یجلو در (شکفت شینک و کاف عر بینک
 کسری و ضمیله لغتدر عجب معنای (که حرف بیان (محصول بیت) طلعتله کجه قرا کلفنی کشف
 ایلینک کجه خیالی کلدی کانه که اول وقتده جانان کلدی کنی استبعاد ایدر و ایانی خیالنه استاد ایدر
 طالعمدن بکا عجب کلدیکه بود دولت قندن طلوع و ظهور ایلدی یعنی جانانک بود وقتده کلدی کنی
 استبعاد و استغراب ایدر کانه که سعادت غیر مترقبه در بوییت بحر طوبیای کنی ضرب بدندن و بونک
 کبی شعره ملع ذیلر و یو عری مصرع حضرت شیخک بر عری غزلندن برینک مصرع اولدر
 و مصرع ثانیه (و سارلیل المقلین صاحب) * بنشست و عتاب آغاز کرد که مراد حال که دیدی چراغ
 را بکشتی کتم کان بر دمکه افتاب بر آمد و نیز ظریفان گفته اند * (محصول ترکیب) جانان او توردی

و عتاب و خطاب ایلکه باشلدی فی الحال که بی کور دیک چراغی سو بدندر دیک دیدم ای جانان ظن
 ایلدیمکه افتاب طلوع ایلدی و دخی ظریفان دیمکدر در * قطعه * کر کرائی به پیش شمع ایلد *
 حیرش اندر میان جمع بکشن * کرائی (یا حرف وحدت برشی) تقبیل دیمکدر پس رجل تقدیر
 لیدن یعنی رجل تقبیل دین و هم ایلش (خیر فعل امر مفرد مخاطبدر خیر بدندن قانق دیمکدر
 (جاسشدن اخذ ایدنر سبو ایشلر) شین ضمیر کرانه راجعدر و معنای بکشن فعلنه معقد در ضمیر
 منصوب متصل معنای سینه بوا عرابه ذاهب اولانی رد ایلین مر دود ایش (بکشن فعل امر مفرد
 مخاطبدر لغتده اولدور یعنی قتل ایلدیمکدر اما بونده مراد دفع ایلدیمکدر (محصول بیت) اگر
 بر تقبیل شی شمعک اوکنه کلوب ضیاسنه مانع اولور سه قانق اول شی تقبیلی جاعت مجلس
 اوره سنده شمعک اوکندن دفع ایلدیمکدر * ورشکر خنده ایلست شیرین لب * آسینش
 بکیر و شمع بکشن * ور معطوفدر کره (شکر خنده وصف ترکیبدر طائلی کولشلی دیمکدر (همزه
 حرف مجتله و یا حرف وحدت (شیرین وصف ترکیبدر (شکر خنده به صفت (محصول بیت)
 واکر مذکور کران شکر خنده شیرین لب ایسه آسین طوط و شمع سو بدندر زرا بو
 آفتابدر بو وار ایکن شمع احتیاج اولسان * حکایت * یکی دوستی رامدن نده بود گفت
 بجایی که مشتاقیم گفت مشتاق به که ملولی * دوستی (یا حرف وحدت) ورا ادات مفعول (مدتها
 ادات جمدن نیجه مدت دیمکدر (گفت یکی دیدی دوسته (بجایی یا ضمیر خطاب (که حرف
 بیان مشتاقیم یا ویم ضمیر متکلم مع غیره در (گفت دوست دیدی (مشتاق (یا حرف مصدر
 (به یک) که من تفضیل معنای سنده در (ملولی یا حرف مصدر (محصول ترکیب) بریسی بر سودی کنی نیجه
 زمان کورمیش ایدی سودیکنه دیدی کور دیک حینه قنده سنکه مشتاق یعنی سنی جوقدن
 کورمیدک اولده دیدی مشتاقیق یکدر ملول و لادن یعنی صبق کوروب اوصاف ملول اولمقن سیرک
 کوروب مشتاق اولمی یکدر * مشوی * در آمدی ای نکار سر مست * زودت ندهیم دامن از دست *
 در که دیمکدر (نکار سر مست بیان سر مست لغتده باشی مست دیمکدر اما استعمالده بی پروا هوای
 معنای در (زود نیز دیمکدر مقابل دیردر (و یا ضمیر خطاب (ندهیم فعل ننی متکلم مستقبل مع غیره
 و بر مرز یعنی صالی و بر مرز (محصول بیت) ای بی پروا هوای نکار کج کلک پس بویله اولکجه
 الدن اتکلی تیر قور و بر مرز زری یعنی تیر کتمکه مانع اولور * معشوقه که در در پایش * آخر کم
 از آن که سیر پشند * معشوقه ها علامت فطرت عر ضنده و غیر بده اولدینی کبی یعنی عرییدن عجمی به
 نقلک علامتدر (پس معشوقه اختیار ایلدی معشوق اوزره ضرورت وزن ایچوندر دین
 بو معنایه واصل دکل ایش (که حرف رابط صفت) پشند فعل مضارع جمع غایبدر پشندندن
 کوردر دیمکدر (آخر ادات تأکید و تفرید و فار سیدر عربی دکل (کم از آن بو عبارت ادات
 استفهامده مستعملدر اندن اسکمی یعنی اندن قانوری دیمکدر در (که حرف بیان (سیر
 توق دیمکدر (محصول بیت) جانانی که کج کج کوردر یعنی سیرک سیر ایدر اندن اسکمیدر
 و اندن قانورمیکه توق کوردر یعنی سیرک کوروب مشتاق اولمی صبق کوروب اوصافندن اسکمی
 و اندن قانوری دیمکدر (پس بو عبارت معنای اندن کمیدر انی دین و اخرا ندن کم میدر که
 طوق کوردر دین زیاده ایهام ایلدیمکدر * شکایت * شاهد که بار فغان اید بجفا کردن آمدست
 بحکم آن که از غیرت و مضاده یاران حال نباشد * مضاده مفاعله باندن مصدر در (نیجه
 نسخه ده یاران لفظی موجود اولدیمکدر یا زلدی بعض نسخه ده مضاده نک نامی مطول
 بولندی علی کل حال یارانه مضافدر موجود اولدینی برده آن عبارت را ایراد ایلوب و بحکم
 معنی ساکن او قوروب معنای البته دیشلر بو کابه هیچ و قوفاری بو عیش (محصول ترکیب)

رد سروری

رد ابن سید علی و سروری
رد سروری

رد ابن سید علی و سروری

رد ابن سید علی و سروری
و هنر وونی ضعف معنای سنده در
هر یی *

رد سروری

رد ابن سید علی و سروری

رد ابن سید علی و سروری

دلبر که رفیق را به کله بجفا ایله که کله شد اول علتله که بارانک یعنی عشاقک غیرت و ضدیتندن
 خالی اولماز بولکلامی حضرت شیخک جانانی کیجه تنها کلدیکنه کوره در فند بر * بیت *
 اذاجتنی فی رفقة لزوری * وان جئت فی صلح فانت محارب * اذا سمع طرف مستغله شرطی
 متضمن (جئت فعل ماضی مفرد مذکر مخاطب) (نون حرف وقایه) (ویاضیر منصوب متصل
 کاندر متکلمدن) (فی حرف جر ماقبله متعلق) (رفقة رانک ضمی و کسریله رفیقک جمعیدر
 بولد اشلر دیکدر) (لزوری لام حرف جر جئت به متعلق) (تور فعل مضارع ان مقدر ایله
 منصوب) (نون حرف وقایه) (ویاضیر متکلم) (وان جئت بونک کی پرلده و او حرف عطفیدر
 خبری قشده ان لم یجی وان جتنی تقدیرنده اما جهور قشده حرف حالدر بونک کی پرلده
 ان حرفه معنای شرطیتدن منسلخ حرف وصل دیر (فی صلح ماقبله متعلقدر) (فانت فاجواب
 و جزایه داخل اولان حرفیدر) (انت ضمیر مرفوع منفصل محلا مرفوع مبتدا) (محارب
 اسم فاعلدر مفاعله باشندن لغتلا مرفوع خبر مبتدا در وجهه اسمیه اعرابدن محلی یوق
 جواب اذادر) (محصول بیت) (جاناننه خطاب بیورر خان بکا رفیقارک اراسته یعنی انزله بیه
 کلسک بی زیارت ایله کک ایچون صلحه ده کلورسک یعنی مصالحه طریقهده کلورسک
 سن ضواشچسین زیر انزله بیه کلک شقاق و خلاف عشاقه باعثدر * قطعه * بیک نفس که
 برآیخت یار با اغیار * بسی نمائند که غیرت وجود من بکشد * با حرف ظرف) (ویاضیر فاعل
 بیک نفس بر دم و بر ساعت دیکدر) (که حرف بیان) (بر حرف تأکید) (آیخت فعل ماضی
 مفرد غائب قرشدی دیکدر) (یار فاعلیدر) (با حرف مصاحبت) (اغیار غیرک جمعیدر رفیقار
 مراددر) (بسی یاه اصلیه ایله جوق دیکدر) (نمائند فعل ننی ماضی مفرد غائب قائمدر) (دیکدر
 لیکن مقصود زمان استیقبالدر) (که حرف بیان) (غیرت مبتدا) (وجود من لامیه و مبتدا نانی
 بکشد بانک کسریله فعل مضارع مفرد غائب خبر ثانی و ثانی خبر بیه خبر اول) (محصول بیت)
 بر دم و بر ساعتکه یار اغیار ایله مختلط اولدی جوق زمان قائمدر که غیرت بنم وجودی قتل ایدر
 یعنی هلاک ایدر * بچنده گفت که من شمع جم ای سعدی * مرازان چه که پروانه خویشتن
 بکشد * شمع جم لامیه یعنی بن جمیع عشاقک محبوسیم کیسه به مخصوص دکم) (محصول بیت) (جانان
 مذکور بیتک مضمتی بدن ایشیدیک خنده ایله دیدی بن مجلس عشاقک شمع ای سعدی
 یعنی سکا و غیره مخصوص دکم بکا اندن نه ضرر و نه زیان مرتب اولور که پروانه کنیدی
 شمع اور و ببال و بری یاقوب و جودینی هلاک ایلر یعنی بکا نسبت سن شمع نسبت پروانه
 کی سین) (بنم بوزیک طالع و اردر عالمده بریده سعدیدر) (بکشدک با منی ضمه قید ایدر روستایلیق
 ایشلر * حکایت * یاددارم که در ایام پیشین من و دوستی جود و مغز بادام در پوستی صحبت داشتم
 ناگاه اتفاق سفر افتاد پس از مدتی که باز آمد بختب آغاز کرد که درین مدت قاصدی نفرستادی
 کتم در یغ آمدم که دیده قاصد بجمال نور و شن کرد و من محروم باشم * (پیشین یا حرف نسبت
 و نون حرف تأکید) (دوستی) (و پوستی باری حرف وحدتدر) (اتفاق سفر لامیه در) (قاف سکونله
 او قنور دین سهو ایشلر) (قاصد بونده بیک معنا سنده در) (ویاضیر وحدت) (نفرستادی
 فعل ننی ماضی مفرد مخاطب کوندر مذکر دیکدر) (محصول ترکیب) (خاطر مده در که اولکی ایامده
 یعنی جو انلیم زماننده بن بردوستله یعنی محبوبه ایکی بادام ایچی کی بر پوستک ایچنده یعنی ایکی
 بادام ایچی بر قافله نیجه که متحد و صق اولور سهو آنکله بوله ایدک کال ایجاد و اتفاقدن کاندر صحبت
 طوتاردق دیکدر غرض مصاحبتک دیکدر ناگاه اتفاق سفر واقع اولدی) (بر نیجه مدندن صکره که
 کروسفردن کلدی بکا عتاب و خطاب ایله که باشلدی که بوقدر مده بکا بریک ارسال ایلدک

دیدم که

ردای سید علی و سروری

رد سروری

فیته تأمل
للطابع

دیدم که بکا حیف کلدی که قاصدک کوزی سنک جالکله روشن اوله و بن محروم اولم * قطعه *
 یار دیرینه مرا کو زبان توبه مده * که مرا توبه بشمشیر نخواهد بودن * یار دیرینه بیایته (دیر لغته
 جوقدن و کج معناینددر) (ویاضیر نسبت) (نون و ها حرف تأکید) (کوفعل امر مفرد مخاطب دی
 دیکدر یار دیرینه مقدم مقعور ایدر) (و بعضیلر دیرینه یار دیرینه متاددر و کو امر بیه مخاطب اولدر
 و مقعول محذوف جانا ندر) (تقدیری ای یار دیرینه سوبله جانانه) (و بعضیلر دیدیلر که کو بونده
 تا کیدافاده ایدر انجیق) (پس معنی آسان اولور تأمل ندر) (که حرف تعلیل حاصلی مضارع نانی
 مقام تعلیلده در) (محصول بیت) (بر مخاطب تجرید ایدوب بیوررای فلان یار دیرینه به سوبله بکا
 زبانله توبه و یرمه بوله دی) (یا خود ای یار دیرینه سوبله جانانه بکا زبانله توبه و یرمه ای جانان) (یعنی
 محبتی ترک ایله دیمه کانه که قاصد ارسال ایلد کیچون جانان بو کاطعن ایدر که بی سومر سین بوخسه
 بر قاصد ارسال ایلدک دیو) (یا خود معنی ای یار دیرینه بکا زبانله توبه و یرمه دیمک اوله) (یعنی قاصد
 ارسال ایلد کیچون بی سومر سین دیمه کانه که بوله دیدیکی جانانک ترک عشقه توبه و یرمیدر
 (زیرا بکا شمشیر ایله توبه اولمیسدر در) (یعنی اوسته شمشیر دونسک بن سنک عشقکدن توبه ایلم
 دیکدر ظاهر ایو بیتک سباق و سباقه جوقلق مناسبی کورنیز قند بر * رشکم اید که کسی سیر نظر در
 تو کند * باز گویم نه که کس سیر نخواهد بودن * رشک بونده غیرت معناینددر غبطه معناینددر اخذ
 ایلین مراد بیته و اصل دکل ایشلر) (سیر لغته توف دیکدر اما بونک کی پرلده طوی نیجه دیکدر
 (در تو در حرف صله) (توسن) (نه ادات اضرب در) (سیر نظر در تو کنددن) (و که حرف تعلیل
 نخواهد بودن ایکی رده بله اولمیسدر در معناینددر در) (محصول بیت) (بکا غیرت کلور که بر کیسه
 سکا طوی نیجه نظر ایلد یعنی سنی طوی نیجه کوره بینه درم که بوله دکل یعنی بکا حسد کلز) (زیرا
 کیسه سنی طوی نیجه کور من یعنی سکا تقدیر بقسه بر کیسه کورمه دن طوی عین) (پوایی بیت اولنده
 قطعه برینه بیت یازانار سهو ایشلر) (وده دهیدندن مشتقد دادندن دینار خطا ایشلر
 زیرا دادندن ماضی ایله اسم مفعولدن غیرتی نسته مشتق اولور) (سیر نظر و وصف ترکیبی در دین
 بیتک معناینددر طوی نیجه نظر صالماش) (نه که کس سیر برینه که نه کس سیر یازان جمیع متونه مخالف
 یازمش * حکایت * داشتمندی را دیدم بمحبت شخصی کرفتار و راضی از و بکفتار جور
 فراوان بردی و تحمل بی کران کردی باری بطریق نصیحتش کتم دادم که ترادر محبت این منظور
 علی نیست و بنای مودت بر زانی نه با وجود این معنی لایق قدر علما باشد خود را متمم کردن و جور
 بی ادبان بودن گفت ای یار دست عتاب از دامن روزگارم بدار که بارها درین مصیحت که تو کو بی
 اندیشه کردم صبر بر جفا ای و سهلتر نماید که صبر از و و حکیمان گفته اند که دل بر مجاهده نهادن آسان
 ترست که چشم از مشاهده بر گرفت * علی و زلی یاری حرف وحدت و یا حرف تنکیر) (دست عتاب
 و دامن روزگار اضافتاری بیاینددر مجازا) (بردار طوت یعنی جک) (که حرف تعلیل) (بارها کراتله
 دیکدر) (که صبر از و که من تفضیله معناینددر در که چشم که بینه من تفضیله معناینددر در
 (محصول ترکیب) (رداشتمندی کوردم بر شخصک محبت کرفتار یعنی مبتلا و اندن بر کفتار راضی یعنی
 همان مصاحبت راضی و قائل غیرتی نسته استمندی جوق جور و جفا کو تورردی) (یعنی چکردی
 و نهایتس تحمل ایدردی بر کره اکا نصیحت طریقهله دیدم بلور مکه سنک بو منظورک
 محبتده بر علنک و غرضک بوقدر و بناء مودتک بر زانت نفسانی اوزره دکلدر بومعنی و جودیه
 یعنی بونک بوله که علما قدر بینه لایق دکلدر کشتی کنیدی متهم ایلک و ادب سزر جور بی
 جکمک داشتمند بو بندی ایشیدیک دیدی ای یار عتاب الی روزگارم استکندن جک
 یعنی عتابی ترک ایله بی ازار ایله) (زیرا کراتله بو مصلحتده که سن دیر سین فکر ایلدیم لیکن

رد سروری

ردای سید علی
و سروری

ردای سید علی و سروری
ردای سید علی و سروری

انك جفاسته صبر آسا نوق كورينور كه اندن ايسه يعنى اتى ترك ايلك بلا سته صبر ايلكدن
 انك بلا سته صبر ايلك آسازقير (و حكما ديمشدر كوكلې مجاهده وز جت عشقه قومق
 قولار قدير چي مشاهده جمال جانانين قالدق مقرر * مثنوى * آن كه بي او بسر نشايد برد *
 صكر جفاي كند پايه برد * بسر با حرف صله (نسايد لايق دكل يعنى ممكن دكل) برد
 مصدر جفاسته در (پايه كر كدر ديمكدر برد يعنى بردن) محصول بيت) اول كيمسه كه
 آسز عمرى با يانه ايلك اولمز (يعنى آسز ديرلك و بكنمك اولمز حاصلې انسز اولمق
 ممكن دكل اگر جفا ايدرسه كوتور دك كرك (يعنى جورينه محمل ايلك كرك * هر كه دل پيش
 دليرى دارد * ريش در دست ديكرى دارد) محصول بيت) هر كيمسه كه كوكلې بر دلير
 او كنده و يا قنده طوز يعنى كوكلې بر دلير و بر مشدر صفان غير ينك الله طوتر حاصلې
 هر كيم كه كوكلې بر دلير و بر مشدر صفان غير ينك الله و بر مشدر كه محو يد بعض
 نسخه ده بويت واقعدر اگر چه كه قافيه سى عيليدر قدير * آهو بي بالهنك در كردن
 * نتواند بخويشتن رفتن * آهو بي با حرف وحدت (بالهنك اصلنده پا دهنك ايدى چلير
 و بولار معنا سته) محصول بيت) كردنده بالهنك اولان آهو كندى اختيار يله استديكى
 ره كيمكه قاندر دكلدر قصه دن حصه بودر كه كردنده بولار اولان آهو نيجه كه كندى كندى به
 كوكلې استديكى ره كيمكه مالك دكل ايسه صفال غيرى الله اولان كندى اختيار يله حركت
 ايدى مرز * روزى از دست گفتش ز نهار * چند ازان روز كردم استغفار * روزى با حرف
 وحدت (دست گفتن نيانه سويلك التدن ديمكدر) يعنى نيچون سويلدم ديو (شين ضمير
 دلده مر كوز اولان جانانه زاجمدر (ز نهار مقول قولدر) چندك تقديرى چند بار در
 (محصول بيت) بر كون جانانه ستنك الكدن ز نهار يعنى امان ديد كدن مكر بر كون جانانه
 امان الكدن ديمش ايمش اول كوندن برى نيجه كره بو سوزدن استغفار ايلدم يعنى نيچون
 جانانه امان الكدن ديدم ديو بوشيمان اولدم (بعض نسخه ده) از دست گفتش برينه
 (از دوست گفتش واقعدر) و بعض شارح اول نسخه بي اختيار ايلشدر ليكن طبعده ذره
 مقدارى استقامتى اولان كيمسه بيلور كه اول نسخه فاسددر (و بعض نسخه ده از دست گفتش
 واقعدر بوده اولكي كيدر بعينه اختيار ده * نكند دوست ز نهار از دوست * دل نهادم
 بر آنچه خاطر اوست) محصول بيت) مال استغفار ديو بيشدر دوست دوستدن امان ايلز
 (يعنى امان ديله مر حاصلې عاشق معشوقدن امان ديله مر پس ايمدى كوكلې قوم اول
 نسه به كه دوست خاطرى اكادر يعنى دوستك خاطرى هر نكه مراد ايدنور سه كوكلې
 اكابند ايلدم * كر بلطفم بزد خود خواند * و بر بهرم براند اوداند * جا زدر كه ايكي
 شربطيه ييله بيتك آخرنده اوداند جله سى جواب اوله و جا زدر كه مصراع اولك جوانى
 محذوف اوله فيها و نعمت تقديرده (محصول بيت) اگر جانان لطف واحسانه بي كندى
 قند دعوت ايدرسه اول بيلور و اگر بي يانندن قهر يله سور رسد يله اول بيلور اختيار انكدر
 * حكايه * در غفوان جوانى چنانكه افتد ودانى با خوش پسرى پسرى وسرى
 داشتم بچكم آن كه خاق داشت طب طب الادا و خلق كالبدن اذابدا * غفوان غين مهملك
 وفانك ضد ليله اول معناستدر (جوانى با حرف مصدر) چنانكه افتد ودانى انجلين كه
 واقع او اور و بيلور سين (يعنى جوانلق ايامنده انسانك نيجه در لواحوال اولور) بو كلام
 جله معترضه در (با حرف مصاحبت) خوش پسر كوزل اوغلان (سر سودا
 و محبت) سري ينه با حرف وحدت (داشتم لغتده طوتر دم ديمكدر اما استعمالده

رد سرورى و شمعى

رد ابن سيد على

بر نسته نك

بر نسته نك وار لغندن تعبير در مثلا داشتم بنم و ارايدى (و دارم بنم وار و قس) حلق حاء
 حطيتك قفى وسكون لامه لغتده بو غزدر كلو معناسته (اما پنده مراد اواز در) و يا حرف
 وحدت و يا حرف تنكير (طب الادا خوش ادالى) يعنى كوزل اوازي و اوازي و ارايدى ديمكدر
 (و خلق بر تقدر مراد مصدر مبنى للمفعول در مخلوقيت ديمكدر) يعنى وجه حسته مالك ايدى ديمكدر
 (و يانه حرف وحدت و ينه برداشت مقدر در اولكي قرينه سيله كالبدن اذابدا حطيتك ظاهر اولسه يعنى
 افق سعادن و ياميقدن پيدا اولسه حاصلې يوزى اون دورت كيمكه لك آي كى ايدى كوزللكده
 (محصول تركيب) جوانلق اولنده شويله كه واقع اولور و بيلور سين يعنى آدم تازه لكنده
 جوان سومك مقرر و معين در بر كوزل محبوبه محبت و سر عشقم و ارايدى يعنى بر كوزل دلير
 سوردم اول بهانه ايله كه كوزل نغمه لى اوازي و ارايدى حاصلې خوش اوازي و يوزى
 كوزل ايدى بدر كى كه افقدن و ياميقدن طلوع ايلسه كانه كه محبت بوايكى نسته سب اولمش ايمش
 * بيت * آنكه نبات عارضش آب حيات ميخورد * در شكرش نكه كند هر كه نبات ميخورد *
 آنكه تقديرى انكس كه ايدى ضرورت وزن ايچون و قرينه قائم اولديغچون خذف و ايصال
 اولدى (و كه حرف ايكن اسم مقامنه قائم اولدى) نبات عارض لاميه در نباتدن مراد خطيدر
 سبر اولمق اعتبار يله زيرا تازه صفاله خط سبز در ز تازه چنه تشبيه طريقيه پس مصراع
 اولده نباتدن مراد برده بتن نباتدن دين مذكور تشبيه و استعاره بي يلازمش (عارض رانك
 كسر يله عرب صفالده استعمال ايدر اما عجم رانك فحيله صفال بتن به اطلاق ايدر) وشين
 كه به راجعدر (خوش پسره ارجاع ايلين هر كز معنى جانيله اشالق ايلامش) معلوم اوله كه
 فاعل وزنى اوزره اولان بعض الفاظ عربده عجم تصرف ايدوب عين الفعلنى مفتوح اوقور
 مثلا عارض و حاتم و كافر لفظلرينك عينى مفتوح اوقور فاحفظ (آب حياتدن مراد عارضيدر
 زيرا عارضى آبه تشبيه ايلشدر اضافت لاميه در) ميخورد ايچر ديمكدر (در حرف صله) و شكردن
 مراد لب جاناندر تشبيه طريقيه (وشين ضميرينه سابق كى كه به راجعدر) نكه نكاهدن
 مخفقدن نظر معناسته (و كند لفظ مشتركدر فعل مضارع ايله فعل امر پيشنده نظر ايلر و نظر
 ايلسون معنارينه پس بومقاي بر زينه تخصيص ايلينر تخصيص بلا تخصص ايمش) نبات يعنى
 شكر (ميخورد اكل ايدر ديمكدر زيرا خوردن اكل و شرب پيشنده مشتركدر) محصول بيت)
 اول كيمسه كه انك نبات عارضى آب حيات ايچر انك شكر ليه نظر ايلر و يا نظر ايلسون هر كيمسه كه
 قدير يعنى شكر بين انك شكر لينسه نظر ايلر و يا نظر ايلسون زيرا لب ايله شكرك پيشنده
 مناسب كلى وار * اتفاقا بخلاف طبع ازو حركتى ديدم كه نپسنديدم دامن ازو دركشيدم و مهره
 مهرش در چيدم و كتم * مهره بويچى جفنه ديلر (مهره اضافتى نيانه در اولكي ميمك ضمى
 و تائيسى كسر يله در محبت بويچى ديمكدر) بر حرف تاكيد (چيدم فعل ماضى متكلم و خده در
 چيدندن ديو شردم محبت بويچى ديو شرمكدن مراد قطع تعلق و اخلاطدر) محصول تركيب)
 اتفاق طبعه مخالف اندن بر حركت كوردمكه بكنمدم انكيم اندن چكدم يعنى مصاحبت و مخالطه بي
 اندن كسدم و محبت بويچى ديدم و ديو شردم و ديدم * بيت * بر و هر چه ميبايدت پيش كير *
 سرماندارى سرخو يش كير * ميبايدت فعل حال مفرد عائب (و تا ضمير خطاب) سرما
 لاميه در ياء بطنيله بزم سودا و هوامز ديمكدر (نندارى اخباره و انشايه محمل و اوطعز سين
 ديچك اخبار اولور طوعز سك ديچك انشا اولور زيرا معناه شربطى متضمن اولور) سرخو يش
 لاميه در كندى سودا و هواكى ديمكدر (كيرك مقدم مفعولدر) سرما نندار ينك مقدم مفعولى
 اولديغى كى (محصول بيت) وار هر نكه سكا كر كسه او ككه طوط يعنى ديلد بلك نسته به

رد سرورى

رد سرورى

مطلب

رد ابن سيد على و سرورى

مشغول اول رزم سودا و هوامز طومر سین و طومر سیک یعنی چونکه بزمله موافقت و موافقت
 بود و رزم متابعت ایدوب او بر سین کنیدی هوا و سودا کی طوت یعنی کنیدی سودا که
 مشغول اول و هوا که متابعت ایله یعنی دبلد بیک ایله حاصلی شدن صکره بلید بیکدن قائله
 (سرمانداریتک معناسنی چون باماسرنداری دین دادده مسامحه ایشل (رزم باشیری طومر سیک
 کنیدی باشکی طوت دین معانی ابو طومر سیک (سرخویش کبرک معناسنی وارتها کیت دین
 بو معانی تنهاده مویش * شنیدمش که میرفت وی گفت * یعنی بن واریلد بیکدن قائله
 دید بیکدن صکره ایندمکه کیدردی و سوبلردی یعنی یویشی اوقوبوب کیدردی * بیت *
 شیر کرویصل آفتاب نخواهد * رونق بازار آفتاب نکاهد * شیر براسه که عریجه خفاش دیرل
 خاک ضحیه (وصل آفتاب مصدرک مفعولته اضافی در (رونق بازار آفتاب لامیلدر (رونق
 افتده فلیجک و غیرتک صوبینه دیرل اما بونک کی برلده لطافت و صفا مراد در (آفتاب بازار
 اضافی محارادر (نکاهد فعل نفی مستقبل کاهیدن کاستن دن دینارک فارسیده رونقاری و غیش
 معناسنی اکسیر دیکدر (محصول بیت) براسه اگر آفتاب واصل اولق استمرسه یعنی آفتابدن
 حظ المراسه زیر براسه کونشده کوزمن اول جهندن کونشی سو من پس انک سومدو کندن
 آفتاب بازار بیک رونق و صفاسی اکسیر یعنی لطافت نقصان کلز * این بگفت و سفر کرد *
 و پریشانی اودر من اثر کرد * یعنی مذکور جوان یویشی سوبلیدی (یعنی اوقودی و سفر ایلدی
 یعنی مسافر اولدی و انک پریشانی بنده اثر ایلدی (یعنی فراق بکا تأثیر ایلدی * بیت * فقد
 زمان الوصل والمرء جاهل * بقدر لذیذ الهی قبل المصائب * فقدت فعل ماضی متکلم
 وحده در یتدم دیکدر (زمان لفظاً منصوب مفعول به در (وصله اضافی لامیه در (واو حرف حال
 المرء لفظاً مرفوع مبتدا (جاهل لفظاً مرفوع خبریدر (بقدر جار مع المجرور جاهله متعلقدر
 (یا تقویت ایچون کلندر (لذیذ اضافی مصدرک مفعولته در (ولذیک عبثه اضافی صفتک
 موصوفددر (جرد قطیفه قبیلنددر (قبل ظرف جاهلدر (مصائبه اضافی لامیه در (مصائب
 مصیبک جعبدر (محصول بیت) (وصل زمان یی یتدم حال بو که کئی بلمچیدر) یعنی بلز
 لذیذ عبثک قدر بی مصیبتلردن اول (یعنی جانانه وصالده ایکن قدر و صلی بلزدم شدیمکه فراقه
 دوشدم وصالک لذیذ درکنک قدر بی بلدم بو بیت حضرت شیخک با قافیه سنده برغلندن
 بریندر تمام غزلی یازمق جاز ایلدی (لیکن شرح اولمچیه صفا و برمدیکی ایچون ترک اولندی
 * بیت * بازای مرا بکش که پشت مردن * خوشتر که پس زتورند کانی بردن * آی الف بمدود ایله
 فعل امر مفرد مخاطبدر (آیدندن آمدندن دینارک فارسیله آشناقلری قلیل ایشل (که حرف تعلیل
 (خوشتر ترادات تفصیل در (و که من تفصیل معناسنه در (زند کانی دیرلک دیکدر (حیات
 معناسنه (بردن ایلتمک (یعنی ایلک بردن برینه کردن برانلرفن قافیه دن بی بهره ایشل (محصول بیت)
 کیر و کل و بی نل ایله زیر اسنک او ککده اولمک خوشتر قدر سندن صکره یعنی سنک فراقکده
 دیرلک ایلتمکدن یعنی صناع اولمندن حاصلی سنک فکده مفعول اولق سنسز حیانه اولمندن
 خوشتر کدر * اما بشکر و منت باری پس ازمدتی باز آمدان خلق داودی متغیر شده و جال یوسنی
 بزبان آمده و بر سبب زنجده انش چوبه کردی نشسته و رونق بازار حسنش شکسته متوقع که در کنارش
 کبرم کاره کرشم و کتم * باری اسم فاعلدر بری میردن ضرب بانک ناقص یا بئندن خالق
 دیکدر مراد خدا در (خلق داودی بانیه و یا حرف نسبت (جبال یوسنی ده بویه در (سبب المودر
 عریده نفع دیرلک ناک ضعی و فاک تشد بویه (زخردانه اضافت بانیه در (زخردان اککه دیرل
 عریجه ذوق دیرلک و قافک فقه لاله (چو ادات تشددر (به کسر بایله و هاء اصلیه ایله

رد این سید علی و سروری

رد شیعی

رد سروری

رد این سید علی

رد این سید علی و سروری

رد این سید علی و سروری

ایوه دیکدر ای ده دیرل و عریده سفر جل دیرل شعر ادلیرلک اکتی ایوه به تشبیه ایدرل
 (کردنوز در غبار معناسنه (و یا حرف وحدت و یا حرف تکرار (نشسته او تور مش (یعنی قوش
 (رونق بازار حسن معلوم (و شین مسافر جانانه را جعدر (شکسته صحنش یعنی کسر کلش دیکدر
 (متوقع فعل باندن اسم فاعلدر (که حرف بیان (در حرف صله در یا معناسنه (کار دن
 بونده مراد قوجقدر (و کاره دن مراد جانب در (محصول تر کعب (اما اللهیک شکر و مثله
 برمدندن صکره کیر و کلدی اول داودی اواز متغیر اولش (و یوسنی جبال زیانه کلش (یعنی کوزللیکی
 کش دخی سبب زنجده انش (یعنی اکتی ایوه کی تور مش (یعنی یوزینه ایوه توی کی خط کلش
 و حسن بازار بیک رونق و صفاسی صحنش (امید و ارکه اولکی کی معافه ایدوب ای در اخوس ایدم
 تنکه سفر دن کلن کیمنه ایله تعانی ایدرل (اما بن بر جانی طوئدم (یعنی یان و یردم و یدیم * قطعه *
 آن روز که خط شاهدت بود * صاحب نظر از نظر برآندی * آن روز یعنی آن وقت و زمان
 (که حرف بیان (خط شاهدیه (یعنی خط محبوب و مفعول دیکدر (نوخط اولمندن کایتدر که
 عرب اکا محش در اسم مفعول صیغه سی اوزده و زمان زده بونک کی به من لف دیرل (ناصیر خط ایدر
 (صاحب نظر و صفت تر کیدر مرد صاحب نظر تقدیرنده (لیکن صفت کلامده اضافته جاز در
 (برآندی سوردک دیکدر فعل ماضی مفرد مخاطب (محصول بیت) اول وقت که محبوب و مفعول
 خطک و ارایدی یعنی نو خط ایدک عاشق صاحب نظری نظر کدن سوردک یعنی ای ترک ایدوب کندن
 دیکدر برآندی یاسنی حرف حکایه اعتبار ایدن زیاده خط ایشل زبر اوتو تقدیرجه فعل مفرد مخاطب
 اولق کرک بوا یسه تر زیق محضدر تقدیر * امروز بامدی بصلحش * کش فقه و فقه بر نشاندی *
 یا حرف صله (و صلحش اضافی لامیه (و شین صاحب نظر را جعدر (کش صبری خطه را جعدر
 کافی کسر ایله قید ایلن قاعده یچمدن بی بهره ایشل زبر اختیارک ماقبل انارده مفتوح اولور
 الا ضرورت وزن ایچون سا کنی ده اولور فاحفظ (فخمدن مراد بقدر و فقه دن سوری
 صقالدر لیکن حضرت شیخک و بر سبب زنجده انش چوبه کردی نشسته یورد یفته
 مناقضدر قنامل (بر حرف تأکید (نشاندی فعل ماضی مفرد مخاطب (نشاندن قوندردک
 دیکدر (قا ایله پر نشاندی یازانلر جمع نشسته (مخالف یازمنلر (محصول بیت) بو کون
 صاحب نظرک صلحه کلندک یعنی انکله صلح ایلکه کلندک که اول خط محبوبه فقه و فقه
 اوتوردک (یعنی قوندردک) حاصلی نو خط ایکن صاحب نظره احتیاج ایدر دلش شندی که
 ریش آور اولدک انکله صلحه بطالب سین (ضمیمه دن مراد یعنی و فقه دن غیر یسیدر دین
 تشبیه دن هیچ خبری یو غیش * منوی * نازه بهسار اورقت زو دشد * دیک منه کانش
 مامرد شت * نازه بهسار الف حرف یدای نازه بهار دیکدر (ورقت زو دشد (یعنی ورق
 کلزار حسن زو دشد تقدیرنده در (دیک دالک کسری و کاف بحسبیه چوملک دیکدر (منه
 فعل نهی مفرد مخاطب قومه (که حرف تعلیل (آتش ما لامیه (میردشد صوق اولدی
 (یعنی صودی (محصول بیت) ای نازه بهار حسن کلزار بیک ورتی صبردی (یعنی بهار
 حسن خزنه ایشدی (یعنی ایشک کلدی (پس محبت دیککی آتش عشق منم قومه یعنی
 یقشد رنه (زبر آتش عشق منم صودی (یعنی به معشوق و محبوب اولق ترک ایله (زبر
 برده سکا عشقندن و مجتدن اثر قالدی * خند خرا می و تکر کنی * دولت پارینه تصور کنی *
 دولت پارینه بسانه کین یلک دولتی دیکدر (پار بلند (و یا حرف نسبت (و لون (وهسا
 ادات تأکید (محصول بیت) نیجه بر صانور سینی و نیجه بر تیکر ایدر سینی (یعنی نیجه بر یزه
 محو بلق صثار سینی کین یلک دولتی نیجه بر تصویر ایدر سینی (یعنی نیجه بر کندیکی محبوب

رد شیعی

رد سروری

رد شیعی

مطل

رد سروری و شیعی

فقه ایله فقه بی شارح
 مرحومک بیان ایشدیکی
 معنارده مستعمل اولک
 مقصودی اولان وجدشهی
 بکده یلک لازم دکلدر لیکن
 دقت اولسنه واقعاً فقه
 نیجه وضعه صقالدن ماعدا
 هر نقدر مستحسن ایسه ده
 غیری محله بولان شراره
 اطلاق اولق شاعرانه در

قدیر للطابع

نیجه بر نیجه بر

لطايع

ظن ایدرسین (پارینه بلدر کی دیمکدر * پیش کسی رو که طلب کار تست * ناز بران کن که خریدار تست * طلبکار کار کاف عجمه ادات فاعلدر بی معناسنه (بحرف صله (خریدار وصف ترکیبی مراد مشتیدر (توبه اضافت لامیه در (محصول بیت) برکنه تکفته وار که سنگ طلبکار کدر (یعنی سنی استیجید نازی و شیوه بی شول کیمه به ایله که سنگ مشتیدر (حاصلی عاشق اولنه نازو شیوه ایله که بزده سکا عاشق یوق * قطعه * سبزه در باغ گفته اند خوشست * داندان کس که این سخن گوید * این سخن گوید مقدم مفعولیدر (وگوید فاعلی محتمله آن که راجع ضمیر در (محصول بیت) دیمکدر که با غده سبزه خوشدر (یعنی سبزه سبز باغ صفا سی یوقدر اول کیمه بلور که یوسوزی سوبلر (یعنی سبزه در باغ خوشست دین (یعنی باغدن مرادی روی جاناندر و سبزه دن خطیدر (پیتدن مقصودی بیت آتی بیان ایدر * یعنی از روی دلبران خط سبز * دل عشاق بیشتر جوید * یعنی بیت اولک خواستین نفسیر ایدر و اضافت لامیه در (وخط سبز بیانیه وبتدا (ومصراع ثانی خبری (دل عشاق جوید مقدم مفعولیدر (جوید فعل مضارع مفرد غائب بونده الور معناسنه در و فاعلی محتمله خط سبزه راجع ضمیر در خط سبز جوید مقدم مفعولی (وازدی دلبران داندک مفعولیدر دین زیاده پریشان سوبلش (و دل عشاق بیشتر جوید فاعلی وخط سبز مفعولیدر دینار ترنجه کتمار (محصول بیت) سبزه در باغ خوشست معناسن بیان ایدوب بیورر (یعنی دلبران رویندن خط سبز دل عشاق زیاده رک الودر (حضرت شیخ مذکور مضمونی ادعا ایدر (زیر اساده رویله خط اور جوان حذب قلوبده برابر دکل قنده فالدی که زیاده رک اوله * بوستان تو کند نازار است * بس که برمیکنی و میروید * بوستان نولامیه کند ناکاف عجمک فحمله پراسادید کلری صاار مساعده بکزر سبزه در عریجه کراث دیرر کافک ضمی ورا نک تشدیدله کند نازار سبده و ترکیده مشترک لفظ در دینار افرا ایلنار ترکیبی ذکر اولسان کی براسادر زار لفظی مبالغه و کثرت قصد ایلد کلری زده استعمال ایدرر مثلاله زار و بنفشه زار و کلزار دیرر (بس کند نازار کند نالک دیمکدر (و یا حرف وحدت (بس جوق دیمکدر) که حرف بیان (بحرف نا کید) میکنی فعل مضارع مفرد مخاطب (کنیدندن کنیدندن دینار بیلر بیلر ایش (قرمق و بولق و قورمق مغالنده مستعملدر (میر وید فعل مضارع مفرد حاضر (روینندن تک معناسنه (رسن دن دین خطا ایش (محصول بیت) بویتک ایات سابقه بطی یوقدر ابتدای کلام در یعنی بوستانک سنگ رکند نالکدر بقدر جوق که یولار و قور بار سین به بر یعنی یولده بزه هیچ یکمرا یکی بیت سابقه بویتک هیچ مناسبی یوقدر فاعلی * قطعه * نوپار برفه جواهو * امسال یامدی جو یوزی * معاوم اوله که یوقطعه از متارده یولینور لیکن شراح یازد یغیچون زده یازدق (پار باد عجمه بلدر دیمکدر تکه سابقا کیدی (برفته یا ضمیر خطاب (و همزه حرف توسل همزه خطاب ایچوندر دین قابل خطاب دکل ایش (جوادات تشبیه (آهو معروف (امسال یویل معلوم اوله که سال و زوشده ام کسر همزه ایله اسم اشارتدر این معناسنه (فاحفظ (یوز یارس دید کلری حیواندر (و یا حرف تکبیر حرف خطاب و حرف وحدت اعتبار ایدن معنی جاننه ناظر دکل ایش زار خطاب ایچون اولان یا حرف اولماز ضمیر اولور که اقسام اسمیدر تأمل ندر (محصول بیت) سن کچن ییل یعنی بلدر بوندن آهو کی مقبول و مطبوع کنش سین یعنی سنی کورن که بی اختیار عکامائل و راغب اولور دی اما یویل یارس کی قلاب کلدک که یوزو که هیچ کیمه بقمز حیوانات ارانده یوزی اختیار ایلدیکی انکیچوندر که چوالدزه قافیه اوله (معلوم اوله که رفته عبارتی اوزره بعضیاری فائده و بی نتیجه اولقدرا طاب کلام

رد این سید عنی
رد سروری و شعی

رد شرجی
ملط

رد این سید علی و سروری
رد شعی

رد سروری و شعی
ملط

رد شعی

واکثار مقال ایلنار که تقیدی صداع اراث ایدر * سعدی خط سبز دوست دارد * فی عراف
چوالدوزی * سعدی مبتدا (وخط سبز بیانیه (و دارد مک مفعول اولی (و دوست ثانیه (و دارد فعل مضارع مفرد غائب خبر متدا در (فی ادات دلبران کی (الف چوالدوز اضافتی بیانیه در همان چوالدوز دیمکدر (محصول بیت) سعدی خط سبز سور یعنی تازه خط سور هر قلی چوالدوز کی اولان صغالی بی سومر (چوالدوزی باسی حرف تکبیر در حرف وحدت دین بیلر ایش * قطعه * کر صبر کنی و بر کنی موی بشا گوش * این دولت ایام نکوی بسر آید * وروا کردن مخفدر (نکوی فعل مضارع مفرد مخاطبدر (کنیدندن کنیدندن دینار خطا ایلنار (موی بشا گوش لامیه بشا گوش قواق توزینه دیرر بونده موی بشا گوشدن غرض صغادر (این مابعدنه اشارتدر (دولت ایام نکوی لامیه لدر (نکوی سده یا حرف مصدر در مراد نکوی بدن کوز لکدر (بسر آید غایت و نهایت کاور یعنی نهایت بولوب تمام اولور (محصول بیت) اگر خطک کلدیکنه صبر ایدوب دینار سنگ و اگر کلدیکنه صبر ایلوب موی بشا گوش بولر سنگ فاعلی کر کسه یول و کر کسه یول دیرر کوز لک ایامک دولتی نهایت بولور یعنی تمام اولوب دوکتور اکثر نخنده بویت یوله واقعدر و بعضی بنده مصراع اول بوله واقعدر (کر صبر کنی و بر کنی موی بشا گوش) راسر و او عاطفده ایله (محصول مصراع) اگر صبر ایلر سنگ و موی بشا گوشکی بولر سنگ یعنی موی بشا گوشکی بولوب آجسته صبر ایدر سنگ دیمکدر و بعضی بنده بکنی رینه بایله نکوی واقعدر نوله بولر سنگ دیمکدر پس نونک قرینه سبزه تقدیر مصراع بوله اولور (اگر موی بشا گوش کنی و صبر کنی و اگر نکوی (یعنی اگر موی بشا گوشکی بولوب صبر ایدر سنگ و اگر بولر سنگ آه (پس بولایکی مصراع بیرونوال اوزره شرح ایده نه اعتراض ایلوب و کندی بیتک معناسنه شرجیه هیچ برو جهله مقصودی اولیان ظاهر بودر که بیتک معناسنه واصل اولامش * کردست بجان داشتی همچونو پریش * نکذاشتی نابقامت که بر آید * بجان با حرف صله (داشتی یا حرف حکایت طوناید م دیمکدر (ریش صغادر (نکذاشتی فعل نفی مستقبل متکلم وحده (و یا حرف حکایت (نا حرف ایشها (محصول بیت) اگر بجم جانم الم ابریشیدی سنگ ریشکه یعنی سن ریشکه قادر اولمایدن کی بن جانم قادر و مالک اولیدم قیامتدک قومزدم که حقیقه مصراع ثانیه معناسنی قومزدم که قیامتدک که جانم یوفاری که اماسن قادر سین (پس نه سیدن زار ایش سین مقصود پینه واصل اولامش * قطعه * سوال کردم و کتم جال روی را * چه شد که مورچه بر کرد ماه جوشیدست * جال روی ترا لایمدر (و یا حرف تخصیص مورچه دن بونده مراد قرینجه در تصغیری تکلدیر (کر ماه لامید آی چوره سنده دیمکدر (جوشیده ماضیدن قسمدر هاء رسمی ضرورت وزن ایچون حذف اولمشیر (محصول بیت) جانانه سوال ایلدم و دیدم سنگ رو یک کوز لککنه نه اولدیکه ماهک چوره سنده قرینجه قینامش یعنی اطرفنه قرینجه اوشمش مراد یوزینه قرینجه آیتی خط کلدیکدر * بنخنده کنت ندانم چه بود رویم را * مکر بعام حسم سیاه پوشیدست * بود بونده فضل ماضیدر شد معناسنه (رویم را) را حرف صله (مکر کا نه معناسنه در (بعام) یا حرف سبب حسنه اضافتی لامیه در (محصول بیت) بن جانانه مذکور سوالی ایدنجه خنده ایله دیدی بلم نه اولدی رویم کا نه حسم مانعی سبیله سیاه کیشدر تنکه مانم زده رک عایددر که سیاه لره کررل مصیبت کونارنده حضرت شیخ مذکور جواوه زیاده به حضور لخی واقع اولمشدر که آنک خصوصتده یوقدر تهر یضات بیوردی * حکایت * یکی را از مستغریان بغد آدر سیدند که مانقول فی المرد گفت لایخیر فیهم مادام اخدم لطیفای بختاش فاذا خشن بطلاطف یعنی ناخوب و لطیفند در شعی کنند و چون درشت

رد شعی

رد این سید علی و سروری

رد سروری

رد شعی

شوند تلطف کنند و دوستی نمایند * مستعرب را نك كسر به استفعال باندن اسم فاعل در
 (و متعرب دخی را نك كسر به و تشدید به فعل باندن اسم فاعل در خالص عرب او لیانه
 دیر (ترکیه) کاملز دیر (بغداده اضافتی لایه در) که حرف بیان (ما اسم استفهام) (نقول
 فعل مضارع مفرد مذکر مخاطب در دیر سین دیکدر) (فی حرف جر تقول به متعلق (مرد
 مېك ضمی و را نك سكويه امر ك جعدر) (حرا حرك جسی اولدیغی کی بوزنده قلی
 او لیانه دیر لکه جرد اجر ك جسی در بدنده قبل او لیانه دیر) (اما بونده مراد ساده
 رویانك بوزلدر) (لاحرف ننی حکم جسددر) (خیر فتح اوزره مبی اسم مفردی) (قیم جار
 و مجرور محلا مرفوع خبری) (ما حرف دوام مصدریه و ظرفیه ده دیر) (دام فعلدر افعال
 ناقصه دن) (احد لفظا مرفوع اسمی) (هم ضمیری مرده راجعدر) (لطیف لفظا منصوب
 خبر ما دام) (تخاشن تفاعل باندن فعل مضارع مفرد مذکر غائب خشونت ایدر) (یعنی
 غلظت ایدر) (زیرا خشن خاتك قتی و شینك كسر به ابری معنایه در یوشق مقابلی فاذا
 ادآت شرط) (خشن حسن باندن فعل ماضی مفرد مذکر غائب) (یتلا طف تفاعل باندن فعل
 مضارع مفرد مذکر غائب جمله فعلیه جواب شرط) (مادام ما بعدیه مقام تعلیلده واقعدر
) (محصول ترکیب) (بغداد مستعربلرندن برینه صور دیلر که امر دل حقه نه دیر سین دیو
 دیدی انلرده خبر یوق ز را مادام که بریسی انلردن خوب و لطیفدر خشونت و غلظت ایدر
 فاما ابر یلنوب صقلند قده ملاعت ایدوب دوستلق کوسترلر و چون درشت شوند قولندن
 صکره) (چنانکه بکاری نیابند قولنی زیاده ایدوب معناسنی آنجلین که برایشه برامیدر یعنی بوس
 و نگاره برامیدر دین زیاده برمزایش ایشلمش * نظم * امر دانکه که خوب روی بود * تلخ گفتار
 و تند خوی بود * خوب روی وصف ترکیبدر) (تلخ گفتارده بویله در آبی سوزلی دیکدر
) (تند خویده بویله در باوز خویلی دیکدر) (محصول بیت) (امر داول وقت که خوب رویدر یعنی
 لطیف و خوبدر حاصلی مادام که دلبر در آبی سوزلی و باوز خویلی او اور یعنی سردوسر کش
 اولور) (بعض نسجه ده خوب و شیرینست و اقدرد و شارحك بریسی آتی باز مش و دیمش که
 بعض نسجه ده خوب روی بود دوشمش بوتقدیرجه قطعده اولور رباعی اولور دیمش مسکین
 عمرنی فارسی تحصیلنده افنا ایشلش دخی رباعی بحر فی او کر نامش) (بو نظمك اولنده رباعی
 یازانلر اوزان شغردن عجب بیگانه ایشلر * چون بریش آمد و بلغت شد * مردم امیر و مهر
 جوی بود * بریش یا حرف صله صقله کله یعنی صقلته) (و بلغت باعیده حرف صله در
) (شدرفت معناسنه در لغته کتک مقبول و مطبوع اولمقدن بعید اولمقدن ز را لعن بعد
 معناسنه در ابراغ اولمق دیکدر) (مردم امیر و وصف ترکیبدر) (امیر باندن مردمه قریشی
 اولور) (یعنی ناسله مختلف اولور) (مهر جویده وصف ترکیبدر) (مهر مېك كسر به محبت معناسنه در
) (و جوی جویدنددر مهر طلب ایدیی اولور دیکدر) (یعنی هر کسه مهر بان و مشفق او اور
) (محصول بیت) (امر د ساده روی ایکن مذکور کیدر اما چونکه صقله کله و دلبر لکدن
 بعید اوله یعنی کوزلکی کیده مردم امیر یعنی خلفه مختلف اولور و مشفق و مهر بان اولور
 یعنی هر کسه اظهار محبت ایدر * حکایت * یکی را از علما پرسیدند که کسی با ما روی در
 خلوت نشسته و درها بسته و رقیبان خفته و نفس طالب و شهوت غالب چنان که عرب
 گوید التمر یانع و الناطور غیر مانع هیچ دانی که بعلت برهیز کاری از ویسلا مت بماند گفت
 اگر از ماه روی بماند از بد کویان نمائد * تمر خرما و مبتدا) (یانع خبری) (یعنی بزم
 کویانکه) (یعنی بشکه دیر) (ناطور) (وناظر یاغبان معناسنه در مبتدا) (غیر مانع خبری

ردشعی

ردشعی

ردابن سیدعلی و سروری

محصول

(محصول ترکیب) علامان برینه صور دیلر بر کیمه بر آئی بوزلی کوزله برخلموند
 اوتور مش اوله و قبول بغلو اوله رقیبدرده او یومش اوله و نفس طالب و شهوت غالب
 اوله تنکه عرب دیر خرما بشمش یعنی کامل اولمش یاغبان ایسه مانع دکل هیچ
 بلور سین که برهیز کارلق علت و قوتیه اول ماه رویدن سلامت ایله فالوری جواب و پردی
 و دیدی اگر ماه رویدن سلامت ایله فالور سه بد کویلردن قالماز * بیت * وان سل الانسان
 من سوء نفسه * فن سوء ظن المدعی لیس یسلم * ان حرف شرط) (سلف فعل ماضی مفرد مذکر غائب
 علم باندن) (الانسان لفظا مرفوع فاعلی) (من سلم به متعلقدر) (سوء مجرور در من ایله برامن
 دیکدر) (نفسه اضافتی لایه در) (و ضمیر انسانه راجعدر) (فن سوء لیس یسلم به متعلقدر) (و فاضل ورت
 وزن ایچون لیس یسلم دن نقل اولمقدن) (سوء ظن المدعی لامیدر در) (لیس یسلم جواب شرطدر
) (محصول بیت) (اگر انسان برامن نفسندن سالم اولوب قوریلور ایسه لیکن مدعینك سوء
 ظنندن سالم دکلدر یعنی انك دیلندن قورنلار * بیت * شاید پس کار خویشن بنشستن *
 لیکن توان زبان مردم بستن * شاید بونده ممکندر دیک اولور) (پس کار خویشن لایه در
) (زبان مردم لایه در) (محصول بیت) (ممکندر کیمه جیع مناهی و نامشروع ایشلردن
 فارغ اولوب کندی ایشی اردنده اوتورمق یعنی سلامتله کندی حالتله مشغول اولمق لیکن
 خلقك دللری بغلق ممکن دکل زیراخلق هر کسك ضیئتی ایلر ایله حتی انبیا و اولیایه و دخی
 خدا یه ده نیجه افتزال ایدر * حکایت * طوطی را بازاغی در قفس ککر نداز قبح مشاهده
 او بجا عده می پردوی گفت این چه طلعت مکروهست و هیئت محقوت و منظر ملعون و شمائل
 ناموزون و باغراب الین بالیت بینی وینك بعد المشرقین * طوطی یاه نانی حرف وحدتدر) (و را ادات
 منقول) (همزه بی حرف وحدتدر دین غلط سو یلمش ز را بونده همزه یوقدر و اولدیغی نقدیرجه
 همزه هرگز وحدت افاده ایلر) (یا حرف مصاحبت) (زاغی یا حرف وحدت) (در حرف صله
) (قفس قوش حبس ایده جك نشسته) (عرب صادله و عجم سبته استعمال ایدر) (قبح مشاهده
 مصدر ك مصدره اضافتدر حاصلی لایه) (قبح قافك ضمیمه نقیض حسندر جر كنكك
 معناسنه) (مشاهده مفاعله باندن مصدر در کورمك دیکدر) (بجا عده ده مصدر مفاعله در
 زجت معناسنه) (طلعت مکروه بیانیه) (هیئت محقوت بیانیه) (هیئت صورتدر) (و محقوت مضروب
) (و منظر ملعونه بیانیه در) (منظر بونده روی معناسنه در) (و ملعون قبولدن بعید یعنی نامقبول
) (شمائل ناموزونده بیانیه در) (شمائل جمع شمائل اخلاق دیکدر) (باغراب الین یا حرف ندا
) (غراب الین خطیب حکایه سنده تفصیلی یکدی) (بالیت یا حرف ندا منادی محذوفدر یعنی
 بر غراب الین تقدیر اولور) (لیت حرفدر حروف سته دن) (بینی مقدم خبری) (بعد مؤخر
 اسمی) (یا ضمیر متکلم محلا مجرور مضاف الیه) (بینك ظرفیتله منصوبدر) (و کاف ضمیر مخاطب
 محلا مجرور مضاف الیه) (بعد بانك ضمی و عینك سکویه مصدر در اراقلق معناسنه لفظا
 مجرور مضاف الیه بعددر) (مراد بعد المشرق من المغرب تغلیب طریقیه مشرقین دیمش
 یا خود مراد مشرق صیف و مشرق شنا اوله) (پس تغلیب اولمز بالیت بینی وینك بعد المشرقین
 قرآنده مقتبسددر) (محصول ترکیب) (بر طوطی بی بر قرغه ایله قفسه حبس ایلدیلر طوطی قرغه نك
 قبح مشاهده سندن یعنی چرکن کور بنشندن زجت ایلدردی یعنی زجت و مشغفت چکر دی
 و پردی بونه مکروه بوزدر و صورت مضوبدر یعنی شکن کورن غضبه کلور دخی نه ملعون
 نذر کاه و سیرانگاه درونه ناموزون اخلاق و اطوار صاحیددر یا فراق قرغه می نه اولیدی هم ایله
 سنك ارا مرده مشرقله مغرب مابینی مقداری اراقلق اولیدی یعنی نه اولیدی سنکله هرگز

ردشعی

بولتمیادق * قطعه * علی الصباح بروی توهر که برخیزد * صباح روز سلامت بروم باشد *

بروی تو لامیه در (صباح روز سلامت لامیه در) مسامک فحیه اخشام معانسه در (محصول بیت)

صباح وقت شده هر کس که سنک یوز که قافه یعنی دوشکندن قافه قدقه سنک یوز یک ناظر

اولوب بقه سلامت کونک صباحی اول کیمه به اخشام اولور حاصلی کونی مائ کونی کبی سیاه

اولور * بد اختری چوتو در صحبت تو بایستی * ولی چنانکه تویی در جهان بجا باشد * بد اختری

بد بخت دیمکدر (و یا حرف وحدت) صحبت تو لامیه (بایستی بایست یانک کسر یله فعل ماضی

مفرد غائبدر) (و یا حرف حکایه) ولی ولیکن دن مقصود در (که حرف بیان (تویی یاه ثانی

ضمیر خطابدر) (محصول بیت) سنک صحبت کده بر سنک کبی بد بخت قافه صورتی کرک ایدی اما

شویلمکه سنن یعنی سنجلین جهانده قنده اولور یعنی سکا بکر بد شکل جهانده بولناز

(بویتمارک اولیده قطعه برینه بیت یازانلر نادانلق کوسترمشار * عجز آن که غراب

از بحاورت طوطی بچان آمده بود و لاحول کان از گردش کینی همی نالید و دستهای تغابن

بریکد کر همی مالد و میگفت این چه بخت نکونست و طالع دون و ایام بوقلون لایق قدر من

آنستی که بازای بردیوار باغی خرامان همی رفتی * عجز تر ادات تفصیلدر (بحاورت مفاعله

بایندن مصدر در قومیلقی معانسه بعض نسخه ده نقطه سز واقعدر (بحاورت مضاجبت

معانسه ینه مفاعله مصدر یدر (لاحول کان لاحول ایدرک یعنی لاحول و اقوة الا بالله العلی

العظیم دهرک (گردش کینی لامیه) (گردش اسم مصدر در دوش دیمکدر) (کینی جهان جهانک

دو نشدن یعنی روز کارک تغیر و تبدلندن) (دستهای تغابن بیانیه تغابن تفاعل بایندن مصدر در

زیان کورمک (بخت نکون بیانیه یعنی باشی آشنی طالع و الحق بخت) (روز کار بوقلون یعنی

در لو دور لورنگره کیر ایام) (زیرا بوقلون بر قوماشدر که انواع الوادن کورینور حاصلی

متغیر و متبدل ایام دیمکدر یعنی عالم هر کون بر صورت کوستر (لایق قدر من لامیه در) (آنستی

یا حرف حکایه) (که حرف بیان) (یا حرف مضاجبت) (زانی یا حرف وحدت) (دیوار باغ لامیه

و یا حرف وحدت) (خرامان صفت مشبهه صالنه رفی دیمکدر) (همی رفتی بسخنل جیعا

بویه در لیکن قیاس همی رفیم ایدی زیرا همی و یا ایکسیده حکایت حال ماضی افاده ایدر

مکر که یا محض تا کید ایچون کلش اوله (یا حرف نمی در دین عندی سولمش قنامل) (محصول ترکیب)

عجزک اولدر که غراب طوطینک بحاورتین جانندن برار اولشیدی و لاحول دهر رک گردش

کیشدن ایکلردی و زبان الاری بر بر یله اوار ایدی و سولر دیکه بونه بد بخت نکوندر یعنی باشی

اشاعه بخند و نه طالع دوندر یعنی الحق طالع و نه ایام بوقلوندر یعنی نه متغیر و متبدل احوال

روز کار در بنم قدرمک لایق اول ایدیکه بر زاغله بر باغک دیوار اوزره صالترق کیدبدم یعنی

سکه سکه کزیدم * بیت * بار بار ايس این قدر زندان * که بود در طوبله زندان * بار بار ايس

ادات صله (بس یزدیمکدر) (طوبله زندان لامیه طوبله دن هر اد دیزی و صرامعنا سیدر بعض

نسخه ده در طوبله برینه هم طوبله واقعدر (محصول بیت) عابده بومقدار زندان کافیدر که

زندله هم صحبت و هم مجلس اوله و یا بچینلرنده مجلسارنده اوله (زندگی اکثر طائفه مباحیلرده

استعمال ایدر اما اشعارده باده نوشلر دن کایت ایدر * ناچه کاه کرده ام که روز کارم

بعقوبت آن در سلاک صحبت چنین ایلهی خود رای و ناچس یافه در ای بچین بند بلا مبتلا

کرده است * نابونک کبی برلرده بحکام معانسه در (بعقوبت آن یا حرف سبب و اضافت لامیه در

(سلاک دیزی و دیزی ایلکی) (صحیفه اضافت لامیه در) (چینه ده بویه در) (وطوطی به اشارندر

(ایلهی یا حرف وحدت) (خود رای وصف ترکیبدر کندی فکرلی یعنی کندی فکر یله

ردابن سید علی و سروری

ردشعی

عامل

عامل اولوب کیمه فکر یله عامل اولیا نه دیمکدر (یا حرف نفی) (جنس معروف) (یافه کلام لغو

یعنی زاید سوز دیمکدر در ای ده بومعنا به کلور ایکیمی ترکیب اولسه (رینه کلام لغو

معانسه کلورلر تنکه کمال اسمعیل پیور (بیت) (زبس که می بکزد آرد تم زغصه و رنج)

(بیجان رسیدم ازین شاعران یافه در ای) (بوعبارت خورشید عبارتی کیسندر که خور و شید

هر بریسی مستغلا کونشده اطلاق اولنورکن ایکیمی ترکیب ایدوب ینه کونشده اطلاق ایدر

فتدیر (بس ناچس یافه در ای بیانیه) (بچین یا حرف صله) (بند بلا بیانیه) (محصول ترکیب)

عجانه کاه ایشلشم که روز کار بی انک عقوبتی سببیه بونجلین بر خود رای و ناچس یافه در ای

ابلهک صحبتی سلکنده یعنی مجلسی دیزینده و صحبتی صراسته بونجلین بلا بندینه کرتار

ایشلدر (در ای بونده جرس معانسه در) (یعنی دو وقا تر چا کی دین زانده سولشدر) * قطعه *

کس نیاید بیای دیواری * که بر آن صورت نکار کنند * یا حرف صله (پای دیوار لامیه

دیوار دبی دیمکدر) (و یا حرف وحدت) (که حرف تعلیل) (آن اسم اشارتدر دیواره) (صورت

ناله نایسه ضمیر خطابدر) (نکار بونده نقش معانسه در) (کنند فعل مضارع جمع غائبدر

(محصول بیت) (بر کیمه دیوار دینه کلز کاه اول دیواره سنک شکل و صورتکی نقش

ایده ل (یعنی زیاده بد شکل اولد بچون سنی بر برده کیمه نقش ایلز * کر تر آرد بهشت

باشد جای * دیگر آن دوزخ اختیار کنند * (محصول بیت) (اگر سنک برک جشده اولور سه

یعنی مقامک فردوس برین اولور سه غیر یلر دوزخ اختیار ایدرلر سندن زیاده نفرت ایلد کلرندن

* این مثل بدان اوردیم تابدانی که چندان که آوارا نادانی نفرتست صد چند آن نادان را از انا

و جشمت * مثل (عجک و ناک فتحه لایله مثال معانسه در) (بدان یا حرف سبب انگچون

دیمکدر) (یا حرف تنبیه) (بدانی فعل مضارع مفرد مخاطب یله سین دیمکدر) (که

خرف بیان (محصول ترکیب) حضرت شیخ پیور که طوطیه زاغ مثالی انگچون کتور دم

نا که یله سین که اولقدر که داتانک نادانن نفرت و بیرار لای و اردر یوز اولقدر نادانک دادان

وحشی و نجی و اردر * قطعه * زاهدی در سماع زندان بود * زان میان گفت شاهد بلخی *

زاهدی یا حرف وحدت (سماع ساز او آری و انسان نغماتی) (زندانه اضافت لامیه در) (شاهد

بلخی بیانیه) (محصول بیت) زندلر مجلسنده بر زاهد و ار ایدی یعنی صحبتلرنه داخل ایدی اول

زندلر ار اسندن بلخ شهرندن بر محبوب زاهده دیدی * کرملولی زما ترش منشین * که توهم در میان

ما لخی * ملولی یا ضمیر خطاب (منشین فعل نهی مفرد مخاطب) (که حرف تعلیل) (میان مالا میه

(بلخی یا ضمیر خطاب) (محصول بیت) شاهد بلخی زاهده دیدی اگر یزدن و سما عمر دن ملول ايسک

ترش روو منقبض او تورمه ز راسته بزم ارامنده آجی سین یعنی سن یزدن نقدر ملول ايسک بر سندن

یوزا و نقدر ملول * رباعی * جی جو کل و لاله هم پیوسته * توهرم خشک در میانزار رسته *

جی یا حرف وحدت بر جاعت (یعنی بر قوم) (هم پیوسته برینه اولاشمش و قرشمش) (توزاهده

خطابدر) (هیرم خشک بیانیه هیرم اودون و خشک فوری اودون دیمکدر) (میان نشان میانک

نوی ضرورت وزن ایچون ساکن قلندی (قیاس مفتوح اولقدر ز بر اعتبارک ماقبل مفتوح او اور

(رسته بتمش دیمکدر) (خشک لفظندن ورسته دن یاه خطابلر حذف اولشدر) (اصلنده خشکی

ورسته در) (محصول بیت) بر جاعت کل و لاله کبی برینه قرشمش و اولاشمش یعنی کال اتحاد

ایله متحد اولاشلر سن فوری اودون سین انلرک ار اسنده بتمش و بتمش سین جی لفظنه هذه جاعة

و یو بر جاعتدر دیو نقدر ایدنلر زانده ایشلر * چون باد مخالف و چوسر مانا خوش * چون برف

نشسته و چون یخ بسته * مخالف (و ناخوش) (ونشته) (وبسته عبارت لرنه بر یاه خطاب نقدر

رد سروری

رد شرار جیعا

اولنوز که جل جلاله (برف قار) پنج بوزد بکند (و بسته بونده طوکش معنایه در محصول بیت)
 بوبیت نیمه مقول شاهد بلیدزای زاهد سن بزم ارامزده باد کبی مخالفین و صوف کبی ناخوشین
 وقار کبی اوتور مشین و قر آرایش سین که قالمقی بارسین و بوز کبی طوکش سنکه جزاک بلزن سن
 حاصلی ارامزده هیچ بوجهه حظک بوقدر (بوابی بیتک اولنده رباعی برینه مشوی بازالراوزان
 شعری عجب شمع المیز * حکایت * رفیق داشتیم که سالها باهم سفر کرده بودیم و نان و نمک خورده
 و بی کران حقوق صحبت ثابت شده آخر بسبب نفعی اندک از آن خاطر من رواداشت و دوستی
 سپری شد و باین همه از هر دو طرف دل بستگی حاصل بود بحکم آن که شنیدم که روزی دو بیت
 از سخنان من در مجمعی همنی گفتند * رفیق (ونقی) (باری حرف وحدت در) و دوستی (بانی
 حرف مصدر در) سپری سینه صدمه و کسره جائز و بیه محمیده فحده و ضمه ایله دو کلمه معنایه
 (سپری شد و کندی دیمکدر) (دل بستگی با حرف مصدر) (و کاف عجم هادر سپید بدل کلتدر
 (دل بسته کوکلی بغلی وصف ترکیبی اقسامنددر) (سخنان) (الف و نوله جمعی شاذدر) (جمعی
 با حرف وحدت) همنی گفتند سو بلرزدی (یعنی اوقورزدی) (محصول ترکیب) بر یولدشم و ارایدی
 بو بایده رفیق ارااد ایلدیکندن ظاهر در که محبوب ایش (که حرف رابط صفت) (سلازلایله
 اسفرا ایش ایدک و توز ایشک ایش ایدک و نهائیمز حقوق صحبت ثابت اولمش ایدی آخر الامر
 برازا جق قائده سبیل بهم خاطر می انجتمکه جائز طوندی یعنی رو کوردی و ارامزده اولان دوستلق
 تمام اولدی و بونک بریله یعنی دوستلق تمام اولغله به ایکی جانبندن ارتباط قلب حاصل ایدی یعنی
 بندند اندند صلافة قلب و ارایدی اول سبیل که ایشتم که بر کون نیم سور لمدن بر مجلده
 بوابی یعنی اوقورزدی * قطعه * نکار من چودر آید بخنده نمکین * نمک ز یاد کندی جراحت
 ریشان * نکار من لایه محبوب من دیمکدر (بخنده با حرف مصاحبت و با حرف صله) (نمکینه اضافی
 بیانه) (با حرف نسبت) (و نون حرف تاکید و کاف هر ییدر جمعی دینلر زاده عجمک ایلنلر) (بر حرف
 صله) (جراحت جیمک کسریله یاره معنایه در) (ریشده یاره معنایه در) پس شی تفسنه مضاف
 اولنر ایدی بر مضاف محذوفدر جراحت دلهای ریشان در یا خود جراحت عاشقان دل ریشاندر
 علی کل حال جل کلامه بر مضاف پیدا ایلنک کرک (ریشک الف و نون ایله جمع اولغی شاذ در
 (محصول بیت) بزم نکارم چونکه خنده نمکینه یعنی مقبول و شیرین خنده ایله و یا خنده به
 کله یاره لی بورکرک یاره سنه توی ز یاده ایدر یعنی توی سبب یاره لی تازه از حاصلی دل ریش
 عاشقک یاره لی بیکلر یعنی محبتی و شور و شغباری ز یاده ایدر دیمکدر توی سبب کردن مراد
 ز یاده اضطراب و بر مکدر معلوم اوله که نمکله ریش ذکر ای اشعار عجمده حقوق واقع اولور
 بعضی شرح جراحت دل ریشان بقدر ایش صحبت معنی ایچون و بعضی تقدیره احتیاج بوق
 ز پریش باش بارتدر دیمش پس به محذور باقی وردک هیچ قائده سی اولدی * چه بودی ارسیر
 زلفش بد ستم افتادی * چو آستین کریمان بدست در ویشان * بودی با حرف حکایه (ارا کردن
 مخففدر) (سیر زلف لایمیه و ضمیر نکاره واجهدر) (افتادی یا سیده خوف حکایه در) (آستین
 کریمان لایمیه در) (با حرف صله) (دست در ویشان لایمیه) (محصول بیت) نه اولیدی
 نکارک زلفی اویچی بزم ایله دوشیدی کریمارک یکی در ویشلر ایله دوشیدی کبی حاصلی نه اولیدی
 وجه ایله دست رس بولندیم دیمکدر * طباقة دوستان نه بر لطف این معنی بلکه بر حسن سیرت
 خویش کواهی داده اند و هم در آن میان مبالغه کرده و رفوت صحبت قدیم تأسف خورده و بخطای
 خویش اعتراف نموده معلوم کردیم که از طرف او هم رغبت همت این بیتها فرستادم و صلح
 کردم * طباقة دوستان بیانه (طباقة همزه سنی وحدت ایچون طوتان ایکی وجهه

رد این سیدی و سروری

رد این سیدی علی و سروری
مطل

رد سروری

خطا ایش بریسی اولدر که همزه انده اضافت ایچوندر بر رسیده اولدر که وحدت ایچون
 منصوب اولان بادر همزه دکلدر (نه بر لطف این سخن بیوردیغی تو اضع و هضم لنفسه
 طریقه در والا کلامنده لطافت و صفا مقرر در) (حسن سیرت بیانه) (و خویش اضافه
 لایمیه در کوا کاف عجمک ضمیمه شاهد معنایه در) (و با حرف مصدر) (قوت فانک فقی و واولک
 سیکونیه مصدر در نصر بایک اجوف و اویسندن برنسنه بی حکمک معنایه) (صحبت اضافه لایمیه
 (وقدیمه بیانه) (تأسف تفعل بایندن مصدر در غصه معنایه) (از طرف او هم رغبت هست
 (از طرف او هم عبارتنه مفهوم اولان اولدر که حضرت شیخنده رغبت و ارایش) (فرستادم
 فعل ماضی متکلم و حده کوندردیمکدر) (محصول ترکیب) دوستلر طائفه سی بوموزک لطافت
 و صفا سنده کل بلکه کندیلرک حسن خلقنه شهادت و بر مشلر اول رفیق انلرک ارازنده دخی مدخده
 مبالغه ایش و صحبت قدیمک فوته تأسف و غصه بیش و کندیلرک خطایه اعتراف کوسترمش
 معلوم ایلدیمکه انک جانبندن بکار رغبت وارد بر کلیجک بیلاری کوندردیم و صلح ایلدیم * قطعه *
 نه مارادربیان عهد وفا بود * جفا کردی و بد مهری نمودی * عهد وفا مصدرک مفعولیه
 اضافتدر وفا دار لغه عهد یعنی قول و قرار و فانی عهده عطف ایدنر معنایه و اصل دکلر ایش
 (بد مهر و صنف ترکیبدر الحق محبتی دیمکدر و با حرف مصدر) (نمودی فعل ماضی مفرد مخاطب
 کوسترک دیمکدر) (محصول بیت) استقام انکاری طریقه بیورد بزم سنکه ارامزده وفادار لغه
 عهد من یوقیدی یعنی و ارایدی حاصلی بری بر همزه وفادار اوله و زیدو عهد ایش ایدک جفا ایلدک
 و محبت سیرک کوسترک یعنی ترک محبت ایلدک بعضی نسخه ده مارا برینه بار اواقعدر نیا طریقه
 * بیکار از جهان دل در تو بستم * ندانسم که برگردی زودی * بیکار کلیا و براوغوردن دیمکدر
 (در تودر حرف صله) (بر گردی بر حرف تاکید) (کردی کاف عجمک فضیله فعل مضارع مفرد مخاطبدر
 (کردیدندن دو نمک معنایه یعنی رجوع ایلک) (زودی) (با حرف مصاحبت) (و با حرف مصدر تبرکله
 دیمکدر) (محصول بیت) براوغوردن کوکلی تمام جهاندن سکا بیلدیم بیلدیم که تبرکله بزم مهر و محبتدن
 دو نوب رجوع ایلجیمک حاصلی سنک بویله علی الفور بندن اعراض ایلجیمک بلسم براوغوردن
 سکا کوکلی بسند ایلدیم * هنوزت کر مرصحت بازای * کران محبو بتر باشی که بودی *
 هنوزت تاضیر خطاب (سر سودا و هوامعنا سنده در سلحه اضافه لایمیه در) (باز بونده کرو معنایه در
 (و آی فعل امر مفرد مخاطبدر کل معنایه بازای کرو کل معنایه در) (ایکینجی کره کرو کل دیمکدر
 بعضیلر ظن ایلدیک کبی (کران که حرف تعلیل (ازان اشارتدر اولکی حاله) (محبوبتر ادات
 تفضیل محبورک دیمکدر) (باشی فعل مضارع مفرد مخاطب اولاسین دیمکدر) (که حرف بیان
 (بود جائزدر که فعل ماضی مفرد مخاطب اوله) (و جائزدر که ادات زمانیه اوله) (محصول بیت)
 ای جانان الانا کرسنک صلح سودا و هوسی و ارایسه یعنی صلحه میلک و ارایسه کرو کل یعنی
 بزدن نفرت ایدوب قاجمه تا کیم محبورک اولاسین که اولده اولدک ایدی و یا که اولده ایدک
 سر صلحک معناسنی اگر سنک صلح باشی و ارایسه دین باشند خطا ایش که اندن ز یاده اولماز
 * حکایت * یکی رازی صاحب جمال بود در کدشت و مادر زن بیر فرتوت بعلت
 صداق در خانه ممکن بمماند مرد از محاورت او بیجان رنجیدی و بحکم صداق از بجا ورت او
 چاره ندیدی یکی ازین طائفه گفت چه کونه در فراق یار عزیز گفت نادیدن زن بر من چنان
 دشواری آید که دیدن مادر زن * بعضی نسخه ده زن صاحب جمال واقعدر اضافه قیاسده
 بویله اولمقدردر کدشت کجیدی (یعنی قوت اولدی دیمکدر) (مادر زن قینانا) (بیر فرتوت
 بیانه و صفت مادر زن در) (فرتوت بونامش دیمکدر) (با حرف مصاحبت) (علت صداق لایمیه

رد شرح جمیع

رد سروری

رد سروری

صداق صادق و کسر به کابین دیکدر بعضی نسخه ده بعلت کابین واقع در محاورت مصاحبت معناسنه در محاورت جیم ایله قو کشیق دیکدر (چاره درمان دیکدر چاره لغتارده شایع در دین مقام پیانده ابهام ایلمش (یکی ازین طائفه یعنی اولیادین بزی (دوستار دن بزی دین بیلر ایلمش (چه گونه باضمیر خطاب (و همزه حرف توسل همزه خطاب ایچوندر دین قابل خطاب دکل ایلمش (دشوار مشکل (محصول ترکیب) برینک بر صاحب جلال خاتونی واریادی فوت اولدی و بر یونامش قین انا کا بین طلبه یعنی سبیله کشیک خانه بنده ممکن و ثابت قالدی کیشی اناک مصاحبتدن جائله رنجیده ایدی یعنی زیاده اینجور دی و کابین سبیله بیله اوله دن چاره کورمزدی (یعنی مهری ادا ایده مدیکدن بالضروره بیله اولمغه اختیار ایدردی اولیادین بریسی بر کون دیدی یار عزیزک فراقنده نجه سین اول کیشی دیدی خاتونگی کورمک بکا اولقدر کوچ کلر که اناسنی کورمک (یعنی اناسنی کورمک آتی کورمکدن مشکل کلور) یعنی فراق جانان بکا اولقدر دشوار کلر که وصال اغیار * مثنوی * کل تباراج رفت و خار بماند * کنج برداشند و مار بماند * باحرف صله (و تاراج بماند) (محصول بیت) کل بغمایه کتدی یعنی کلی دیور شد) بار و دیکر بینه قالدی کنجی یعنی دینه بی قالدی بیلر و مار بینه قالدی مشهور در که دینه بی قرق بیلدن صکره بیلان تصرف ایدر بو کلام اکا کوره در * دیده بر تارک نشان دیدن * خوشتر از روی دشمنان دیدن * دیده دیدن مقدم مفعول صریحیدر و بر تارک بصری (تاریک هر نسخه نیک دیه سنه درلر ستانه اضافت لامیه در) (محصول بیت) کوزی دمرن اوچنده (یعنی دیه سنده کورمک دشمنلر یوزنی کور مکدن خوشتر یعنی بکر کدر * واجبست از هزار دوست برید * نایکی دشمن نباید دید * برید مصدر معناسنه در تا حرف تعلیل (دشمن تا ضمیر خطاب) دید مصدر در دیدن معناسنه (محصول بیت) بیک دوستدن کسملک واجبدر بر دشمنی کورمک ایچون حاصلی بیک دوستدن بیکم کرک ناکیم بر دشمنی کوزمیه سین دیکدر * حکایت * یاد دارم که در ایام جوانی گذر داشتم بکوی و نظار باماه روی در تموزی صکه حرورش آب دهانرا اینجوشانیدی و سیموش مغز استخوان اینجوشانیدی از ضعف بشریت تاب آفتاب هجیر یا وردم التجا بسایه دیواری کردم مترقب که کسی زحمت خرموز ازمن بردای فر و نشاند ناگاه از تاریکی دهلیز خانه روشنایی دیدم یعنی جالی که زبان فصاحت از بیان صباحت اوجاز بماند چنانکه در شب تاریک صبح براید یا آب حیات از ظلمات بر آید قدسی برف آب در دست و شکر دران ریخته و بغرق بر آمیخته ندانم که بکلاش مطیب کرده یا قطره چند از کل روش دران چکیده فی الجمله شراب از دست نکارینش بر کر قتم و بخوردم و عمر گذشته از سر کر قتم * یاد دارم خاطرمده در که حرف بیان (ایام جوانی یا حرف مصدر (گذرداشتم گذر طوطی دم یعنی بگردم (بکوی با از معناسنه در و یا حرف وحدت (و کوی کاف عربک ضمیمه محله دیکدر (باحرف صله) ماه روی وصف ترکیبی مقصود بود که جوان ایکن دلبری محله سنه ملازمت ایدوب دوشد بگه خانائی سیر ایدر مش (تموز و زنی اورزه یازک آورته آیدر که اول آیتک آدی حز براندر و آورته آیتک آدی تموز در و اوچنچیک آب در که آغستوس در پس تموزی آغستوس ایله بیان ایلین بیلک اون ایکی آیتی بیلر ایلمش بعض نسخه ده ایام تموز واقعدر اضافه (که حرف رابط صفت (حرور کیجه ایله اسن اسیمیق یل شین ضمیر تموزه راجعدر (آب دهاندر مراد نوکرک واغن یاریدر (بخوشانیدی باحرف حکایه قروردی دیکدر و الف و نون ادات تعدیه در زیرا خوش شدن لازمدر که قرومق دیکدر اینجوشانیدی یازوب نون و جمیله و نون نافیه نیک فتحیله قید ایلین و محلاک معناسنی صحیح و بره نیک

رد سروری
رد شعی
رد شعی

شارح مرحومک اشبو همزه
ماده سنده اولان اخطاری
ارتق فتور وردی شمعی
قولی ایله قابل تا و بیلدر
للطابع

رد شعی

رد شعی

رد ابن سید علی و سروری

قصصی

قصصی خدایلمور انجیق (مهم کوندز اسن اسیمیق بیلدر و شین ینه تموزه راجعدر (معن استخوان لامیه در مغز ایلک وینی (واستخوان همزه نیک و ناک ضمه لریله و اوور سیمیه ککدر (بخوشانیدی باینه حرف تا کید و یا حرف حکایه قایدی دی دیکدر الف و نون ینه ادات تعدیه در) ضعف بشریت لامیه (تاب آفتاب هجیر لامیه در) تاب بونده طاقت دیکدر (و هجیر غایتله اسیمیق زمانک کون آورته سنه یعنی نصف نهاریند درلر (نیاوردم کتوردم یعنی زیاده اسیمغه تحمل کتوره مهم) التجا فاعطال باندن مصدر در صغیق معناسنه (باحرف صله) سایه دیوار لامیه و یا حرف وحدت بر دیوار کولکه سنه دیکدر (مترقب فعل باندن اسم فاعلدر منظر معناسنه (که حرف بیان) کسی باحرف وحدت (زحمت خرموز لامیه در) (تموز اسیمیق نیک زحمتی (بر دیوانی باحرف مصاحبت (بر آب صوف صو) و یا حرف وحدت (فروا انا تا کید) (نشاند فعل مضارع مفرد غائب سویشدر دیکدر (زیرا نشاندن مشترکدر انجیق دیکمکه سویشدر مک ینده (ناگاه فجأة دیکدر (تاریکی دهلیز خانه لامیه در) (تاریکی قراکلی (باحرف مصدر (و همزه اضافت ایچون کلشدر دین افزا ایلندر که بونده همزه بوقدر (دهلیز صوفق قیوسیه او قیوسنک ارالغه درلر) خانه باحرف وحدت (و همزه حرف توسلدر) (روشنایی بر آیدنلق یعنی جالی (باحرف وحدت) بعض نسخه ده یعنی صبارتی بوقدر (پس جال بدادر روشنایدن (که حرف رابط صفت (زبان فصاحت پیانده در) (بان صباحتده بویه در) (صباحت جال وحسن معناسنه در) (بر آید طلوع ایلله دیکدر (بر آید چقه دیکدر (قدسی باحرف وحدت (بر آب فاک سکونیه قازلی صود دیکدر ترکیب مزجی قیلنددر) (وصف ترکیبی دینلر خطا ایلندر (مطیب اسم مفعولدر تفعیل باندن کوزل قوقولی نسنه (باحرف عطف) (قطره چند پیانده و یا خود اضافه حکم اولمغه) و یا حرف وحدت (و همزه حرف توسل اوله یو اولی در اضافندن) (چکیده بریده طاهر ریش معناسنه در) (دست نکارین پیانده نکارین لفته منقش دیکدر پس حقیقته محمول اوور سه شربی کتورن نسوه جنسی اولمق کرک و اگر کوزل و مقبول الدن عبارت ایلله محبوب جنسی اولمق دیکدر (بر کر قتم قرودم یعنی الدم) بعض نسخه ده بستدم واقعدر فعل ماضی متکلم وحده الدم دیکدر (بخوردم بونده ایچدم دیکدر (از سر کر قتم باشند طوئدم دیکدر یعنی استیناف ایلدم (محصول ترکیب) یادمده در یکم جوانلق زمانده بر محله به ملازمت ایدردم یعنی بر محله ده جوان سوردم دخی محله سنه و ازوب اتی سیر ایدردم یعنی جالی بر کالته نظر ایدردم بر تموز آیده که اناک حروری آب دهانی کال حرارتندن قورور دی و سیموی ککولک ایلکنی زیاده اسیمقندن قینادردی ضعف بشریتدن هجیر آفتابنه طاقت کتوره مدم پس بر دیوارک سایه سنه صغیق یعنی پناه ایلدم مترقب و منتظر اولدیم حالده که بر کیجه تموز حرارتی و شدت زحمتی بندن بر صوف صوبیله سویشدر یعنی ازاله ایلله ناگاه بر اولد دهلیزی قراکلفندن بر آیدنلق کوردم یعنی بر جالی که زبان فصاحت نیک کوزلکی وحسن بیانندن عاجز قالدو شویله که قراکلی کیجه ده صبح طلوع ایلله و یا آب حیات ظماندن جیفوب ظاهر اوله بر قدح قاری صوانده واکاشکرد و کیش حاصلی قاری شکر شربندن عبارتدر و عرقله قرشدر مش یعنی کل صوفی فائش ملزم که شربی نفس امرده کلابله مطیب ایلمش بوخسه زمان اسیمقندن بر نیجه قطره یوزی کلندمعی اکا طاهر ریش ایدی حاصل کلام شربی اناک دست نکاریندن آیدم و ایچدم و یکمش غیری ینه باشند طوئدم (یعنی تازه عمر کتب ایلدم * بیت * ظما بقلی لایکاد بسیغه * رشف الزلال و لو شربت بحورا * ظما الف مقصوده ایلله عطش و زنی و معناسی اوزره (باحرف ظرف مقدر حاصل کله سنه متعلق (قایی باضمیر متکلم متعلق و متعلق اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدا در که (ظما در) (ظما بکر

رد شعی

رد ابن سید علی و سروری

موصوفه در (تقدیری ظمناً شدید در) (لایکاد افعال مقاربه دندر قریب اولماز دیکدر) (بسیغ فعل مضارع مفرد مذکر غایب افعال یابندن) و ضمیر مذکر ظمناً نه راجع در بزیله دیکدر یعنی تسکین ایدوب کیدر مز دیکدر (رشف ال لال لامیه یعنی مصدرک مفعولنه اضافتدر) (رشف رائک فقی و شبک سکونیه برسته بی صور مقدر) مثلاً انجیر وارمود صورقی کبی (رشف لفظاً مرفوع بسیغ فاعلدر رشتی سر بندی ایله تفسیر ایدین رش ایله رشتی فرق ایلز امش) (ولوات وصل لایکاد به متصل) (شریت فعل ماضی نفس متکلم وحده در علم یابندن) (بحور جج بحر در دکرلر دیکدر) (محصول بیت) (قلیده بر عظیم و شدید عطش) (یعنی تشنه لک حاسلدر انی سوتندرب ازاله ایلکه) (یعنی کسر ایلکه قریب اولماز) (حاصلی اول عطشی بندن کیدر مک ممکن دکل صافی صوری صورده صورده ایچمک صافی صودن دکرلرده ایچسم) (عطشی کسر ایلکه رشتی تعیین ایلدی زیر صوری صورده صورده ایچمک صوسزلخی فاندراغندر تنکه ضرب مثله واردر

الشف انفع دیو یعنی صورده صورده ایچمک عطشی ارنق کسر ایدر دیکدر * قطعه * خرم آن فرخنده طالع را که چشم * بر چنین روی او فتد هر بامداد * خرم خاه معجک ضمیمه وراه مهمله ک فحبله و تشدید ایله شاد یعنی شن دیکدر گاه فرح فاک فقی و رائک کسری ایله صفت مشبهه معناسنده مستعملدر و گاه ترینه اول متوال اوزره یعنی اراسته و پاک معناسنده (فرخنده فاک و خازک فحه ر یله مبارک دیکدر) (طالع و وصف ترکیبدر) (خرم شاد معناسنده اولدیغی تقدیر چه راحرف زائد اولور) (اما معنای مصدریت مضمن اولسه راحرف تخصیص اولور) (که حرف رابط صفت) (چشم مصرع ثانی به مرهوندر تقدیری چشمش در ضرورت وزن ایچون حذف و ایصال اولدی چشمک میی ضرورت وزن ایچون تلفظ اولماز دینار زائد سوزلشلا اوفتد و اوایل دوشه دیکدر (بامداد بوته صباح معناسنده در) (محصول بیت) (سعادت و سرور اول مبارک و قوتلی طالع علی کیمسه ک در که انک بچشمی بونجیلین رویه دوشهر هر صباح) (یعنی دولت و سرور هر صباح پوزنی کورنکدر و پوزنه بقانکدر * مست می بیدار کردد نیم شب * مست ساقی روز محشر بامداد * مست می لامیه در) (بیدار باده هر یک کسر یله او بانیق دیکدر) (نیم شب اضافت فی معناسنده در نصف اللیده دیکدر) (مست ساقیده لامیه در) (روز محشرده بویله در) (بامداد ارته دیکدر) (محصول بیت) (شرابک مستی یعنی خردن سرخوش اولان نصف اللیده بیدار اولور یعنی هشیار اولور سرخوشلقدن آیلور اما ساقینک مستی محشر کونشده طلکه یعنی محشر کونینک صیاحی آیلور * حکایت * سالی سلطان محمود خوارزم شاه باخطای برای مصلحتی صلح اختیار کرد بیجام کاشغردر آمدن پسر می دیدم در خوبی بغایت اعتدال و نهایت جلال چنانکه در مثال او گفتند * سالی باحرف وحدت) (محمود خوارزم شاه بیانیه بواول سلطان محموددر که هولاکو ایله محاربه ایدوب انده شهید اولدی) (باحرف مع) (خطادن مضارع محذوفدر ملک خطاد دیکدر اول زمانده خطا و ختن کافرستان ایدی) (خطا فتح خالیله در کسر خالیله خطاددر) (برای مصلحتی لامیه در بر مصلحت ایچون دیکدر بو کلام جواب سوال مقدردر) (کانه سوال کلدی که اسلام پادشاهی نه ضرورت کافرا صلح اختیار ایلک) (جوابی برای مصلحتدر تقدیر) (صلح کردک مفعول اولی) (واختیار ثانی اول زمانده حضرت شیخ سلطان محمود استادی و صاحبی امش) (و بو شیخک سیاحتی زمان فی امش) (پس حضرت شیخ خطا پادشاهنه اولچیلک طریقیله ارسال ایدر) (کاشغرتراکستان شهرلندن برینک اسمیدر که طایفه نقشبندیه دن حضرت سعد الدینک شهریدر که حضرت مولانا جامی نک پیر ارشادیدر) (وقزلرینک برینی حضرت ملایه و رمش) (و برینی دشکات صاحبی صقی به قدس الله ارواحهم) (پسری باحرف وحدت

ردشعی

رداین سید صلی و سروری

خوارزم ترکستانده بر شهر اسمیدر

باحرف

باحرف نلرف (غایت اعتدال و نهایت جلال لامیه لردر) (محصول ترکیب) برین سلطان محمود خوارزم شاه خطا مملکتک پادشاهیله بر مصلحت ایچون صلح اختیار ایلدی (یعنی بی خطابه ارسال ایلدی که اولانی اصلاح ایلیم) (کاشغرتراکستان بر اولو جامعی واردر که مشهور عالمدر اول شهره واروب قوندقده اول جامعک سیرینه واروب کردم بر پسر کوردم اول جامعه کوزلکده غایت اعتدالده و نهایت جلالده شویله که آنک مثالنده دیمشدر * نظم *

ملمت همه شوخی و دلبری آموخت * جفا و نار و عتاب و ستمگری آموخت * معل مبتدا و تا ضمیر معناده آموخته مقیددر ضمیر منصوب متصل معناسنده (شوخی بونک کبی برلده ایچین قتل دیکدر مطبوع معناسنده) (و باحرف مصدردر) (دلبری یاسیده بویله درینک) (آموخت فعل ماضی مفرد غائب متعدی اوکرتدی دیکدر خبر مبتدا در) (عتاب مفاعله باینک مصدر ثانیسی فائق و از ایلای معناسنده در) (ستم بونک کسر یله ظلم معناسنده در) (و کراتات فاعلدر بی معناسنده کاردن محفف) (و باحرف مصدر) (آموخت عین اول) (محصول بیت) (معلیک سکا جیجا شوخلق و دلبرک اوکرتدی) (یعنی سکا همان بونلری اوقوندی جفا دخی ناز دخی ظالمین اوکرتدی) (حاصلی درسک همان بونلری ایلدی) (و جائزدر که بویکی فعل معناه استقهای مضمن اوله) (یعنی همان بونلری اوکرتدی هیچ بچاره عاشقه مر جت اوکرتدی دیکر اوله * من آدمی بچین شکل و خوی و قد و روش * ندیده ام مکر این شبهه از پری آموخت * بونده آموخت فعل لازمدر و ایکی سابقدر متعدی ایدی) (یعنی مشترکدر لازمه متعدی بندده) (روش اسم مصدر در یورش معناسنده) (مکر کانه معناسنده در) (محصول بیت) (شیخ حضرت نلری خطابدن غیبه التفات ایدوب یوردر بی نوع آدمی بونجیلین شکل و خوی و قد و روش و اسلوب ایله کورشم) (پس کانه بوناز و شیوه بی بدن اوکرتشدر) (یعنی آدینده اولمایچه بیدن اوکرتشدر) (بیتلر اولنده نظم برینه رباعی یازانلر نظم عجمده عجب متصر فلردر * مقدمه مخور محشری در دست همی خواند ضرب زید عمر او کان متعدی عمرو کقم ای یسین خوارزم و خطا صلح کردند و زید و عمرو را هم چنان خصومت باقیست بخندید و مولدم پرسید بیکقم خاک شیراز گفت از سخنان سعدی چه داری کقم * مقدمه نحو لامیه در) (وز محشری به اضافت بویله در) (تقدیری محمود ز محشریدر) (مقدمه دن مراد الموز جدر) (ز محشر خوارزم و اوجپندن بر کوک اسمیدر که کشف صیاحی اول کوبنددر اسمی محموددر) (وز محشر رائک و بیک فحبله یله صفت نسبی در) (همی خواند اوقوردی دیکدر) (ضرب زید عمر و زید عمر وی ضرب ایلدی) (و کان متعدی عمرو و متعدی یعنی اورلش عمرو اولدی) (عمرو را) (را ادات تخصیص) (همچنان آتجیلین دیکدر) (یعنی اولکی کبی) (خصومت باقیست بو کلام استقهای متضندر خصوصیتی باقیمدر دیکدر مولد اسم مکاندر مجلس کبی) (چهدازی نک وار دیکدر) (محصول ترکیب) (مذکور پسرک ز محشری به منسوب نحو مقدمه سی الله ایدی اوقوردی زید عمر وی ضرب ایلدی) (حال بو که متعدی و مضروب عمرو و اولدی اندن بو ترکیبیشیدنجه دیدم ای پسر خوارزم و خطا صلح ایلدیاروزید و عمروک خصوصیتی عین اول باقیمدر) (پسر بوسوزدن کولدی و مولدم صورتی دیدم خاک شیراز دیدی سعدی سوزلندن نک وار دیدم * قطعه * بلیت بخوی بصول مغاضبا * علی کرید فی مقابله العمر * بلیت فعل ماضی متکلم وحده مبنی للمفعول نصر باینک ناقص و او بندن مبتلی اولدم دیکدر) (باحرف صله) (بلیت به منطلق) (نخوی بونک فقی و جانک سکونیه یاه نسبت ایله اسم منسوبدر) (تقدیری محبوب نخوی دیکدر) (بصول فعل مضارع مفرد مذکر

ردشراح جیجا

انموز همزه نک فقی و ضمی ایله لغندر سلا

غائب نصر بانك اجوف واویستن جمله و هجوم ایدر دیکدر فاعلی نحوی به راجع نهند
 ضمیر در جمله فعلیه اگر ایدن محلا مجرور صفت نحویدر (مفاضبا مفاعله باندن اسم فاعلدر
 یصول فاعلندن حال اولفله منصوب اولش (علی جار و مجرور یصول به) و یا مفاضبا
 کله سنه متعلقدر (کزید کاف اسیدر مثل معانسه محلا منصوب مصدر محذوفه صفتدر
 (تقدیری یصول صولته مثل صولته زید فی مقابله العبره) (محصول بیت) برنحوای قیچی محبوه
 مبتلا اولدم که بکا جمله و هجوم ایدر غضبناک اولدیفی حالده یاخود بکا غضبی اولدیفی
 حالده جمله و هجوم ایدر زیدک عمر و مقابله سنه جمله و هجومی کبی * علی جر ذیل پس رفع
 رأسه * وهل یستقیم الرفع من عامل الجبر * علی حرف جر مجرور در علی ایله (وذیل اضافله
 علی مجرور به محلا منصوب حالدر) (پس رفع فاعلندن که نحویدر ضرورت وزن ایچون مقدم
 اولشددر) رأس لفظا منصوب مفعول برفعدر (و ضمیر بنه نحوی به راجعدر) و او حرف ابتدا (هل
 حرف استفهام یستقیم فعل مضارع مفرد مذکر غایبدر استفعال باندن) (الرفع لفظا رفوع فاعلدر
 مراد اقسام اعرابدن اولان رفوعدر ایهام طریقله (من حرف جر یستقیم به متعلق عامل
 جراسم فاعلاک مفعولته اضافتدر بومصرع استفهام انکاری طریقله واقعدر و ایهام لطیفی
 مشقن تقدیر (محصول بیت) یعنی مذکور نحوی یورود که باشی فاعلدر من انکن چکبی اولدیفی حالده
 یعنی کیسه به اعتبار والتفات ایله بلکه ایا که برانه تکبر و ناز و شیوه ایله انکن چکرک یعنی سورورک
 و سورورک کیدر تنکه منکبر اولان محبوبلرک عادتدر (معلوم اوله که ایا برناسک انکاری یعنی
 لباسی اوزون اولور زیرا اوزون لباس ایدمکه قدر تری وارددر اما فقراتک اوزون اولساز
 قصه اولور زیرا اوزون بچمکه و سغاری اولماز پس جر ذیل وسعتدن و ایا برلکدن کلندر تنکه
 حضرت شیخ بوستانده یورور (بیت) بساتل عیشان لحنی چشان (که درخلد باشند دامن کشان)
 و عامل جردن هرگز رفع مستقیم اولوری یعنی رفع عملی ایلین عوامل غیر بدر و جر عملی ایلین
 غیری پس عامل جاردن رفع عملی راست دکل بوکلام مصنف جانندن نحوی جوان ایچون
 اعتذاردر یعنی انکن چکرک تکبرانه ناز و شیوه ایله یورید که باشین فاعلدر بروب کیسه به اعتبار والتفات
 ایلدیکه حاصلی عامل جاردن اولماز * لحنی باندیشه قر و رفت و گفت غالب اشعار اودرین
 زمین بزبان فارسیت اگر بکوی بفهم نزدیکتر باشد (کلم الناس علی قدر عقولهم) کتم * لحن
 بونده پاره معانسهدر (و یا حرف وحدت بر پاره دیمکدر (با حرف صله) اندیشه بونده فکر
 معانسهدر (فرورفت باندی و طالیدی معانسهدر (زیرا رفت و وایله مستعمل اولدقده بومعانی
 متضمن اولور (غالب اشعار اولامیلدر) (غالب بونده اکثر معانسهدر (درین زمین یوریده یعنی
 دیار کاشغرده) (اگر بکوی یعنی بخواتی (بفهم) یا حرف صله (کلم فعل امر مفرد مذکر
 مخاطب تفعیل باندن سوله دیمکدر (الناس لفظا منصوب مفعولدر (علی حرف جر کله متعلق
 (قدر عقول مصدرک فاعلته اضافتدر و ضمیر اضافت لامبدر (محصول ترکیب) بزبانی هر بی
 بیتی اوقوی بنجه بر پاره فکر طالیدی و دیدی سعدبنک اکثر و اغلب اشعاری بودیاده زبان
 فارسیله در اگر فارسی شعر بی اوقوسک فهمه یقینرق اولوردی تنکه حضرت محمد صلی الله علیه
 و سلم یورمش ناسه یعنی خلقه عقلری مقدار بنجه سوله یعنی اکلدار قاری سوزی سوله دیمکدر
 دیم بنده * مثنوی * طبع ترا هوس نحو شد * صورت عقل از دل مامحوشد * طبع نولامبه (ورا
 اذات تخصیص (تا حرف ابتدا در زمانه مندی کی عرییده (هوس نحو مصدرک مفعولته اضافتدر
 (صورت عقل بیانیه) (دل ملامیه) (محوشد را بوعلم مفعولاندن دکلدر و سماعی مائلی قیاسی سندن
 زیادهدر و کزندن ضبط و احاطه سی جرات متاعدهدر و یوریده اقوال علما نامعدود و اختلافات

(مشایخ نامعدود یوریدی کلام مجازی اولدقه جائز یعنی حقیقی اولوب ادعای اوله تقدیر) پس
 در سی اخباردن اوقود یچون صورت عقل نحو اولدی دینلر مقامه مناسب علت سوق المصنوع
 (محصول بیت) ای جانان اول زماندن بری که سنک طبعکک نحو هوسی اولدی یعنی طبعکک علم نحو
 هوس ایدوب میل ایده لی بزیم کوکلر دن عقل صورت نحو اولدی یعنی کوکلر دن عقل زائل اولدی
 ز برامسائلی جوق و سن ایسه نازک مزاج حفظنده و ضبطنده زجت چکر سین (پس سی
 زیاده آجید یخیزدن لایعقل اولش * ای دل عشاق بدام توفید * مابنوشقول و تو با عمرو
 وزید * ای حرف ندا متادی محذوف ای جانان دیمکدر (دل عشاق لایمه و مقصود بالندیا) (پس
 منادی محذوفه صفت طوتاندر بواستعمالدن ذره دکلر آگاه دکلر ایش (با حرف صله) (دام تو
 لایمه) (مید بونده قصید معانسهدر یعنی مصددر مفعول معانسه شکار دیمکدر (تو یا حرف صله
 و یا حرف فصاحت) (با عمرو با سیده بویه در (محصول بیت) ای جانان عاشقک کوکلکی سنک
 دوزاغکه شکاردر یعنی عشاقک کوکلر بی هب ضبطکک آتش سین بز سکا مشغول و سن عمرو
 وزیده یعنی بر سنکله مقید و سن اغیار ایله (مصرع) نایده ایهام لطیف وارد در تأمل ندر * باحدادان
 که عزم سفر مصمم شد مکر کسی از کار و ایان گفته بودش که فلان سعدیت دیده م که دوان آمد
 و تطف کرد و بروداع ناسف خورد که چندین روز چرا نکفتی که منم تا شکر قدوم بزکان را
 بخدمت میان بستی * باحدادان یعنی مصاحبت واقع اولان کوک ارنسی و یا مطلق
 ابرته (که حرف رابط صفت (عزم سفر مصدرک مفعولته اضافتدر (مصمم تفعیل باندن
 اسم مفعولدر مقرر دیمکدر (مکر کانه دیمکدر (از حرف تبیین) گفته بودش پسرده دیش ایش
 دیمکدر (که حرف بیان (فلان یعنی سنکله دون مصاحبت ایلین سعدیت دیو (دیده م کوردم
 (که حرف بیان (دوان صفت مشبهه در دویدندن به رک دیمکدر (تلطف ملایمت دیمکدر
 (وداع و اوک فحیله بونده فراق مراد در (چندین روز بو قدر کون دیمکدر (چرا ایچون
 دیمکدر (نکفتی فعل ثنی مستقبل مفرد مخاطب (که منم یعنی سعدی یم دیو) (تا حرف تعلیل
 (شکر قدوم بزکان لامیلدر (ورا اذات تعلیل) بخدمت با حرف صله (بستی یا حرف حکایه
 (محصول ترکیب) ارنسی که عزم سفر مقرر اولدی مکر کار و اندن یعنی بولداشار یزدن بر کیمه
 مذکور پسرده دیش ایش بنم ایچون که ایشته بوسعدیتدر (کوردم یله رک یا بجه کلدی و تطف
 ایدوب ملایمت کوسر دی ووداعه و فراقه ناسف بیوب قصه چکدیکه بو قدر کونده که
 بوشهرده اقامت ایدوب اکلندک نیچون دیمک که بن سعدی یم تا کیم اولورک کلکی
 شکرانه سیچون خدمت بل بغلیدم (بستی یا سنه حرف تمیز دین نمی معناسنی بیلز ایش
 (حضرت شیخک بامدادان یوریدیغیله چندین روز یوریدیغی بیننده ظاهرا مناسقات اکلنور
 تأمل ندر * مصرع * باوجودت زمن اواز نیامد که منم * محصول مصرع سنک وجودکله
 بدن آواز کلدیکه بن سعدی یم دیم حاصلی سنک قنکده عقلی حیرت الدی شویله که کندیمی
 یزدکدن بنم دیمکه مالک اولدم (بومصرعک تعلیلنده زیرا یلدر نحو اولور کونشک طلوعی
 فتنده دین مناسبسن سولش * کتاچه شود که درین بقعه چند روز برآسانی تا از خدمت
 مستفید شوم کتم توانم بحکم این حکایت * بقعه دن مراد شهر کاشغردر (با حرف تأکید
 (آسانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر احت اوله سین یعنی دیکنه سین (تا حرف تعلیل) (از خدمت
 بعضی نسخه ده بخدمت واقعدر مال بردر (محصول ترکیب) پسر دیدی نه اولور که بودیاده
 نیجه کون اسایش ایلست تا کیم خدمت شریفدن مستفید اولدق بن دیم قادر دکلر بوحکایه
 سبیلله * مثنوی * بزکی دیم اندر کوهساری * قناعت کرده از دنیا بغاری * بزکی یا حرف

رد شرح جیما

رد شیخی

رد سروری

وحدث (و دیدم که مقدم مفعولیدر) (کوهساری طاعن) (دیگر در زیر سارمباله افاده ایدر) (بغاری
 (یا حرف ظرف (غار مغاره) (و یا حرف وحدت (محصول بیت) بر طاعنه بر اولو کجسه کوردم
 دینار و ما فیها سندن اعراض و فراغت ایدوب بر مغاره ده قناعت ایدوب اوتورمش * چرا کفتم
 بشهر اندر نیایی * که بار بند ازدل بر کشایی * چرا کفتم تقدیری کفتم چرا در ضرورت
 وزن ایچون قلب مکان ایلدی (بشهر یا حرف صله) (اندر آتی تا کید ایدر) (نیایی فعل نفی
 مستقبل مفرد مخاطب کلز سین دیمکدر) (که حرف تعلیل) (بار بند بیانه در اکثر نسخ
 بویه واقعدر و اقل قلبنده باری یالیه واقعدر و بونکله فریفته اولوب معناسنی بر کره
 کولکدن بندی حوزه سین یعنی غمی دفع ایده سین دین ایکی وجهله خطا ایش (باری بی کره
 معناسنه اخذ ایلنده و بندی غم معناسنه بونده خود باردن مراد یوکدر و بنددن اکل و شرب
 و سایر لوازم انسانیه در) (و بند قید معناسنه اولدیفته بر کشایی دلیل واضحیدر) (بر حرف تأکید
 (کشایی فعل مضارع مفرد مخاطب اچه سین دیمکدر) (محصول بیت) (دیدم شهر نیچون کلز سین
 تا کیم قید اخراجات یو کئی کولکدن اچه سین یعنی از اله و دفع ایلنه سین * بگفت انجاری
 رویان نغزند * چو کل بسیار شد یلان بلغزند * پری روی وصف ترکیبدر) (والف و نون
 ادات جمعدر) (نغزند کولک یعنی ابو معناسنه بونده کوزلر مراد در) (کل کاف عجمک کسر یله
 بالحق دیمکدر) (بلغزند فعل مضارع جمع غایبدر قیاسر دیمکدر) (محصول بیت) (مغاره
 قشینه نیچون شهر کلز سین دیکجه دیدی انده کوزل پری رزل وارد کر پری یولچردن چقا رزل
 (مضارع ثانی مقام تعلیلده در یعنی چونکه بالحق چوق اوله فیلر البته قیاسراشتر کی زیر
 نعلی اولمز یعنی هر قدر که زاهد و عابد ایدم مده کوزلر چوق اولمجه بی اختیار کولکل میل ایدر
 * این بگفتم و بوسه بر سر روی هم دیگر دادم و وداع کردیم * هم دیگر پری بر میزد دیمکدر
 بعضی نسخه ده هم دیگر برینه بگدینکر واقعدر مال بردر) (محصول ترکیب) (یو بیتلری سو یلدم یعنی
 او قوم و پری بر میزد باشی و یوز بی او یک و وداع ایلدک یعنی ابریشدک * منوی * بوسه دادن
 بروی دوست چه سود * هم دران لحظه کرد نش پذیرد * لحظه بونده ساعت معناسنه در
 (کرد نش شین دوسته راجعدر پدر و دباء عجمه استعمال ایدر عجم و رومیلر باء عن یله اسنک
 معناسنه عربجه نحت دیرلر (مثلا سفره کیدن کئی به سنی خدایه اصم لبق دیمکه و پرده قالنه
 بویه دیوب شاد واسن قال دیمکه پدرود دیرلر) (محصول بیت) (دوستک و جانانک روینه بوسه و رمک
 یعنی کید جک زمانده یوزین او یک نه فائده و هم اول وقتده اتی پدر و دایک (یعنی اسنک نه فائده
 زیر اثر الم و محنت فراق بنه باقیدر نحت و در و دایله متدفع اولماز * سبب کوی وداع یاران کرد *
 روی ازین نیمه سرخ وزان سوزد * (سبب سبک کسر یله المهدر) (کوی کانه معناسنه در) (وداع
 تودیع معناسنه اسندر سلام تسلیم معناسنه و کلام تکلم معناسنه اولدینی کی) (یارانه اضافتی
 مصدرک مفعولده اضافتدر) (روی تقدیری رویش در) (ازین نیمه ازین سود دیمکدر) (سرخ تقدیری
 سرخستدر) (زان سو اول جانیدن (زرد یعنی زردست در) (محصول بیت) (المه کویا که یارانه
 تودیع ایلدی) (یعنی دوستلردن مهجور و مفروق اولدی که یوزینک بوجا نی قرل و اول جایی
 صاریدر) (یعنی فراق المندن نصی زرد اولمش حاصل آتش عشقه نصی قرزمش و الم و محنت
 فراقله نصی صررمش معلوم اوله که ازین و ازان یشنده تقابل اولدینی بعضی ایلد کلرندن
 ازین عبارتتی ادات تعلیل اعتبار ایشراجل معناسنه بونده سو لفظنه نصف معناسنی و رمک
 مجازادر) (منوی برینه بوقطعه تک ایاتی اولنده بیت یازان سهوا ایش * بیت * ان لم امت
 يوم الوداع تا سفا * لا تحسبون فی الموده منصفاً * ان حرف شرط) (لم امت فعل جحد مطلق

ردشعی

رد این سید علی و سروری

رد سروری

متکلم

متکلم وحده در مات موت دن یعنی نصر بایک اجوف و او یسندن اولمز سم دیمکدر) (یوم ظرف
 زماندر و دایه اضافتی فی معناسنه در) (وداع و اول فحبله سابقا مذکور اولان کیدر اما اول
 کسر یله مفاعله بایک مصدر تانسیدر) (تأسف فعل تفعیل بایندن مصدر در انتصابی تمیز لکله
 و یا حانیله در متأسفا تقدیرده) (لا تحسبون و فعل نهی جمع مذکر مخاطب در علم بایندن نون حرف
 وقایه و یا ضمیر منصوب متصل مفعول فی الموده جار و مجرور منصفه متعلقدر) (منصف اسم فاعلدر
 افعال بایندن تحسبونک مفعول تانسیدر) (محصول بیت) (وداع جانان کونده غم و غصه جهندن
 اگر اولمز سم یعنی فراق جانانک اولوب اولمز سم محبت و مودته بی منصف یعنی اهل انصاف
 حساب المثل حاصل بی عاشق ظن ایلک و عشق جانانک بکا صادق دیمک بویست حضرت
 شیخک بر غزینک مطلقدر و ما بعدی) (اوقفت راحلتی بارض مودع) (و بیکیت حتی
 ان مات الموقفا) (من مات لا یجوز علیه ترجا) (و ابیکوا لخی فارق المألفا * حکایت * خرقه پوشی
 در کاروان حجاز همراه ما بود یکی از امرای عرب مرا و را صد دینار بخشیده بود تا نفقه عیال
 کند تا که دزدان خفاجه بر کاروان زدند و پاک ببردند باز کاروان کریمه وزاری کردن
 گرفتند و فریاد بی فائده خواندن * خرقه پوشی وصف ترکیبدر) (و یا حرف وحدت و خرقه کیمی
 یعنی بر فقیر) (کاروان حجاز لامیه) (حجاز دن مراد مکه در بوندن غیری بو کابده برایکی برده
 بویه بیور شد) (همراه مالامیه) (امرا امیرک جمیدر یک معناسنه) (عربه اضافتی لامیه در مر بونک
 کی بر رده ادات مفعول اولان رای تا کید ایدر) (تا حرف تعلیل) (نفقه عیال لامیه در) (عیال عینک
 کسر یله جمع عیالدر عینک قحقی و یاه مشدده تک کسر یله فقیر دیمکدر) (دزدان خفاجه لامیه
 خفاجه حرامیلری دیمکدر خالک قحقی و جیم مجمه ایله بی عامردن بر قبیله تک اسیدر) (پاک ببردند
 جمع ماملکی الدیلر هیچ نسخه قومدیلر دیمکدر) (محصول ترکیب) (بر خرقه پوش فقیر کاروان
 حجازده بز بوانش اولدی عرب بکلرندن بریسی یو فقیره یوزالتون بغشاش ایدی تا کیم اهل و عیالنه
 نفقه ایلله ناکاه خفاجه حرامیلری کاروانی اور دیلر یعنی قافله بی بصدیدر و جمع ماملکی الدیلر
 هیچ نسخه قومدیلر باز کاروان کریمه وزاری یعنی ناله و فغان ایلکه باشلدیلر و بی فائده فریاد و قومغه
 باشلدیلر یعنی ایلدیلر * بیت * کر تضرع کنی و کر فریاد * دزدند باز پس نخواهد داد * تضرع
 فعل بایندن مصدر در زاریلی ایلک) (دزد مبتد) (و نخواهد داد خبری) (وزر خبرک مفعول) (و باز پس
 اصلنده بازو پس ایدی عطیف تفسیری طریقه صکره ترکیب ایدوب باز پس دیدیلر کرو معناسنه
 پس معناسنه کرو صکره دین استعمالدن آگاه دکل ایش) (محصول بیت) (خطاب عام طریقه
 پیور اگر تضرع ایدرسک و اگر فریاد ایمی التوتی کرو و بر میسر در * مکران درویش که برقرار
 خود مانده بود و فقیر در و مانده کفتم مکران معلوم ترا نبردند گفت بی بردند ولیکن مرا با آن
 چند آن الغنی نبود که بمقارقت آن خسته دل باشم * (محصول ترکیب) (جمع اهل قافله فریاد
 و فغان ایلدیلر الا اول درویش که کندی قراری و ثباتی اوزده فالشیدی و اکا هیچ وجهله فقیر
 کلامش ایدی دیدم مکر اول سنک معلومکی المدیلر اوله دیدی بی الدیلر) (اما بنم اکا اولقدیر
 الفت و محبت یو غبیدی که آنک مقارقتی سببیه خسته دل اولام * بیت * نباید بستن اندر چیر و کس دل *
 که دل برداشتن کار بست مشکل * نباید فعل نفی مستقبل کرکز دیمکدر) (اندر ادات صله) (چیر
 ایشادن عبارتدر) (و کس انساندن) (که حرف تعلیل) (کاری یا حرف وحدت) (مشکل صفتدر
 (محصول بیت) (نسخه به و کیمه به کولکل بغلق کرکز یعنی برشته تعلق قلب چار دکلدر
 زیرا ایدن کولکل فالدرمق مشکل ایشدو) (چیزی کسه اضافت ایلنه سهوا ایش * کفتم
 موافق خال منت آنچه تو گفتی که مرا در عهد جوانی با جوانی اتفاق مخالفت بود و صدق عودیت

رد سروری و شعی

رد این سید علی

بمانی که قبله چشم جمال او بود و سود و سرمایه عزم وصال او * (محصول ترکیب) در ویش
 حالتی بیان میدهند در ویش دیدم اول نسنه بی که سن سوبلدنم خالده موافقت که بنم جوانلق
 زماننده بر جوانله اتفاق اختلاطم و ارایدی و صدق مودم بر مرسته ده که کورنک قبله سی انک
 جالی ایدی دخی عمرمک سود و سرمایه سی انک وصالی * قطعه * مکر ملائکه بر آسمان و کره بشر *
 بحسن صورت او در زمی نخواهد بود * مکر بونک کی پرده تریجی معناسنی متضمن اولور (و کره
 والا معناسنه در (بشر مصراع ثانی به مرهوندر (بحسن باحرف مصاحبت حسن صورت او
 اضافتری لامیه لدر زمی دن نون تا کید ضرورت قافیه ایچون حذف اولمشدر زیر ازم صوق
 معناسنه در و باحرف نسبت و نون حرف تا کید نسبت وارض بارد بالطمع اولد بیچون اکا زمین
 اسم ایلدیلر (محصول بیت) مکر آسمانده ملائکه انک حسن صورت بیه اوله والا بر بوزنده بشر انک
 حسن صورت بیه اولسر دکلدر یعنی اکا مشابه و نظیر مکر فلکده ملک اوله یوخسه بر بوزنده اکا
 مشابه بشر اولر * بدوستی که حرامست بعد از وصیت * که هیچ نطفه چوا وادی نخواهد بود *
 بدوستی باحرف قسم (و با حرف وحدت و با حرف مصدر) که حرف رابط صفت و باحرف بیان
 حرامست مقدم خبر (وصیت مؤخر مبتدا) که حرف بیان (نطفه بونده ارک صوبینه درلر اما
 منی اعدر (محصول بیت) بر دوست حقیقون آنجلین دوست که اندن صکره بر غیری دوستله صحبت
 حرامدر یا خود دوستلق حقیقون که مذکور دوستدن صکره غیری دوستله صحبت حرامدر که
 هیچ بر آدم نطفه سی انک کی ادمی اوله ایسر در دوستی باسی حرف مصدر اولجه مصراع ثانی که
 حرف تعلیل اولور غفلت اولنیه * ناکاه پای وجودش بکل اجل فرورفت و در فراق ازدود مانش
 برآمد روزها بر سر خاکش مجاورت کردم و جله یتها که در فراق او کتم این بود * (پای وجود
 بیانی به باحرف صله (کل اجل ده بیانی به (فرورفت باندی دیمکدر (دود فراق بیانی به (دود مان
 قوم و قبیله دیمکدر (بر حرف استعلا) سر خاک مقبره او بی دیمکدر (مجاورت مفاعله باندن مصدر در
 فو کسبلی معناسنه (اما بونده ملازمت و مداومت مراد در (جمله یتها لامیه در (که حرف رابط صفت
 (محصول ترکیب) (ناکاه مذکور جوانک پای وجودی کل اجله باندی و فراق توتونی قوم
 و قبیله سندن قالقدی یعنی مائین چکدیلر بنده نیجه زمان مقبره سی باشی اوچنده مجاور
 و ملازم اولدم و انک فراقنده سوبلدیکم ایبا ندن بونلر بعضیدر * قطعه * کاش کان روز که
 در پای نوشد خارا جل * دست کیتی بزدی تیغ هلاک برسر * (کاش کاشکی معناسنه در (که
 حرف بیان (آن روز اول کون دیمکدر (که حرف رابط صفت (در حرف صله (پی تولا میه
 (شد رفت معناسنه در (خارا جل بیانی به (دست کیتی لامیه در مجازا (بزدی حکایت حال
 ماضی اوره ایدی دیمکدر (تیغ هلاک بیانی به در مجازا میم متکلم معناده سره مقید در
 (محصول بیت) کاشکی اول کون که سنک ایا عکه کندی (یعنی باندی اجل دیکنی دست
 کیتی باشمه هلاک تیغینی اوره ایدی یعنی نه اولایدی سن اولدکده بنده هلاک اولوب کید بدم
 * تاد رین روز جهان بی توند بدی چشم * این منم بر سر خاک تو که خاکم برسر * باحرف
 تعلیل (جهان تدبیرک مفعول صریحی در (وی تو غیر صریحی (چشم فاعلی (این بونده
 اشته معناسنه اسم اشارتدر (بر سر خاک تو لامیه در (که حرف تمی (خاکم بر سر میم متکلم
 معناده سره مقید در دماء علیه در طبراق باشمه دیمکدر (محصول بیت) تولیدی بن هلاک
 اولیدم تا کیم یوکونده جهاتی منسز کوزم کوز مییدی اشته بنم سنک مقبرک اوچنده که
 طبراق باشمه یعنی طبراق باشمه اولسون دیمکدر جهانده جانانسر قالد بفته کندی بنده بد دعا
 ایدر * قطعه * آنکه قرارش نکر فنی و خواب * ناکل ونسرین نفساندی تخت * آنکه

اصلنده آنکس که در (کس حذف و اصال طریقه حذف اولوب که برینه قائم اولوب حرفیتدن
 اسمیه دوندی (قرارش مصدرک فاعله اضافتیدر (وضمیر که به راجعدر (حبیه ارجاع
 ایلینر مذکور حذف و اصال احوالی بیلر ایمش (نکر فنی باحرف حکایه طومزدی دیمکدر
 فاعلی تختنده که به راجعدر ضمیر و مفعولی قرار و خواهد اما فاعلی تختنده قراره راجع ضمیر
 و مفعولی مذکور شین ضمیری طوملر عجب پریشان سوبلش (ظاهر بود که علوم عریسده ده
 مطالعه لری بویه اولسه کرک غرابت بونده در که استقامت اوزره معنی ویره نک مرادنی
 بعضیلر فهم ایده میوب تعرض ایلمی وار (خواب قراره معطوفدر او یقو دیمکدر (تا حرف
 توقیت (نفساندی فعل فنی حکایت حال ماضی صاچیددی (تخت اول (محصول بیت)
 اول جانانکه قرار و خواب طومزدی یعنی قرار ایلمزدی و او یقو او یومزدی مادامکه اول
 دوشکنه کل ونسرین صاچیددی حاصلی دوشکنه کل ونسرین صاچینجه باتوب او یومزدی
 * گردش کیتی کل رویش بر تخت * خار بنان بر سر خاکش برست * گردش اسم مصدر
 (کیتی به اضافتی لامیه در (گردشدن مراد تغیر و تبدلدر (کل روی بیانی به (خار بن دیکن
 او جانی تنکه کل بن درلر کل او جاغنه حاصلی شلکدن و کورلکدن کاشدر (والف و نون
 ادات جعدر شد و ا بوندن دیب مراد اولدقده بی مضاف ایدر ل و بن خار درلر پس بونده
 دیکن دیلری دینلر اصطلاحدن آگاه دکلر ایمش (با حرف تا کید (رست رانک خمیه
 بندی دیمکدر (محصول بیت) فراشته کل ونسرین صاچینجه او یومیا نک شمیدی گردش
 کیتی و تغیر و تبدل احوال جهان کل کی روی دوکدی مقبره می طبراقی اوزره قوجق قوجق
 دیکنلر بندی یعنی مقبره سنی دیکنلر قابلدی * بعد از مفارقت او عزم کردم و یت جزم که
 بقیه زندگانی فرش هوس در نوردم و کرد بحالست نکر دم * مفارقت او مصدرک مفعولنه
 و یا فاعله اضافتیدر (عزم قصد معناسنه (یتده قصد معناسنه در (جزم بونده اسم
 مفعول معناسنه در یعنی یت مجزوم و مقرر دیمکدر (که حرف بیان (بقیه زندگانی لامیه (و یا
 حرف مصدر (فرش هوس بیانی به (در حرف تا کید (نوردم فعل مضارع متکلم وحده دریم
 و دیو شرم یعنی هوا و هوسی ترک ایدم دیمکدر (کرد بحالست لامیه در مجازا بحالست چوره سنده
 دیمکدر (نکرم فعل فنی مستقبل چکز نیم دیمکدر (محصول ترکیب) مذکور جانانک مفارقت
 و وفاتیدن صکره عزم ایلدم و یت جزم که عمرمک و حیانتک بقیه سنده یعنی مادامکه زنده یم
 فرش هوا و هوسی دورم یعنی ترک هوا و هوس ایدم و بحالست و مصاحبت اطرافنده و چوره سنده
 چکز نیم یعنی شمدنکر و دلبر سویم دیمکدر حاصلی عزالت و خلوت اختیار ایدم * قطعه *
 سود در بایک بودی کر نبودی بیم موج * صحبت کل خوش بدی کر نیستی تشویش خار *
 سود در بایامیه (بودی یا حرف حکایه (بیم موج لامیه (صحبت کل مصدرک مفعولنه اضافتیدر
 (بدی اصلنده بودی ایدی یاه حکایه ایه و او ضرورت وزن ایچون حذف اولندی (نیستی
 یا حرف حکایه یوق ایمش سه و دکل ایمش سه دیمکدر (تشویش خار مصدرک فاعله اضافتیدر
 (محصول بیت) در بایک فائده سی ابو اولور دی اگر موج قور قوسی اولمیدی کلک صحبینه
 خوش ایدی و یا خوش اولوردی اصکر دیکن زحنی و بلاسی اولسه یعنی کوزلر ایلهم مصاحبت
 و مخالطت لطیف ایدی اگر هجران المی و فراق بلاسی اولسه * دوش چون طاموسی نازیدم
 اندر باغ وصل * دیگر امروز از فراق یاری پیچم چومار * می نازیدم می ماضی اولنده حکایت
 حال ماضی افاده ایدر ناز نورم دیمکدر (باغ وصل بیانی به (محصول بیت) دون کیجه طاموس کی
 وصل باغنده کوه نورم و قوارم یعنی وصل جانان ایه تفاحر و ناز ایدر دم لیکن بو کون یارک

رد شرح جیعا
 که بهر حال بو مقامده جییدر
 فندبر للطاع
 رد سروری و شعی

رد شرح جیعا

فراقیدن مارکی بود ولور و بود کلورم یعنی اضطراب و بی حضور لغیدن پیلان کی قیور بلور
 و دور بلورم * حکایت * یکی را از ملوک عرب حدیث لیلی و بجنون بگفتند و شورش حال او با کمال
 فضل و بلاغت سردر بیان نهاده است و زمام اختیار از دست داده بفرمودش تا حاضر آوردند
 ملائش کردن گرفت که در شرف انسانی چه خلل دیدیکه خوی حیوانی گرفت و ترک عیش آدمی گفتی
 بجنون بنالید و گفت * برسته عرب بگردن لیلی و بجنون قصه سنی سولیدیلر (شورش اسم مصدر در
 قرش مورث معنای اختلاط (حاله اضافتی مصدرک فاعله اضافتیدر (اوضیری بجنونه
 راجعدر (که حرف بیان (با حرف مصاحبت (کمال فضل مصدرک فاعله اضافتیدر
 (بلاغت فضله معطوف (سر نهاده تک مفعول صریحی (و در بیان غیر صریحی (در حرف صله در
 (زمام اختیار بیانیه (بفرمود فاعلی ملک عرب (و شین ضمیر بجنونه راجعدر و معناده آورده
 قیددر (ملائش ضمیری بجنونه راجعدر (که حرف تعلیل (شرف انسانی بیانیه (که حرف
 تعلیل (خوی حیوانی بیانیه (ترک عیش مصدرک مفعول اضافتیدر (آدمی به اضافتی لامیه
 (گفتی ترک لفظیه مستعمل اولیحق کردی معنایه در (بجنون بوسوز لری ایشدیکه ایکلدی
 ویدی (محصول ترکیب) عرب پادشاه لریدن برینه لیلی و بجنون قصه سنی سولیدیلر و بجنون
 حالنک قارشقلنی که کمال فضل و بلاغت با شنی بیانیه قومش و زمام اختیاری الدن و یرمش
 پادشاه پیوردی تا کیم بجنونی احضار ایلدیلر بجنونی ملامت ایلکه باشلیدیکه شرف انسانی ده
 نه خلل و نقصان کوردک که حیوانلق خوی طوتدک و انسان دیرلکنی ترک ایلدک یعنی نوع انساندن
 قاجوب طاهره دوشدک بجنون ایکلدی ویدی * بیت * و رب صدیق لانی فی وادها *
 الم یرها یوما فتوضع لی عذری * بو بیت حضرت شجک برغر لندندر (پس مؤنث ضمیر لری
 کنندی حبیه سته راجعدر (لیلی به ارجاع مجاز یدر شویله معلوم اوله (رب بونده تکثیر افاده
 ایدر حرفدر (صدیق دوست دیمکدر نیجه دوستلر دیمکدر (لام فعل ماضی مفرد مذ کرها بیدر لوم
 ایلدی یعنی فاقدی و آزارلدی (نون حرف وقایه (و یا ضمیر منصوب متصل مفعول (فی حرف جر
 لام به متعلق (و دادواوک فحبله دوستلق دیمکدر (و ضمیر مؤنث معهود بحبیه به راجعدر (الم یرها
 همزه حرف استفهام (لم بر فعل مجدد مطلق مفرد مذ کرها بیدر فاعله مخفیه راجع ضمیردر
 و ضمیر منصوب متصل معهود حبیه به راجعدر (بوما طرف زمان ایامدن برکون دیمکدر فتوضع
 جواب استفهام ان مقدرله منصوب (فان توضیح تقدیرنده فاعلی تحتیه حبیه به راجع ضمیر در
 افعال باندن که اوضح بوضع در (لی جار و مجرور توضیح به متعلق بجمیع یعنی بجمیع مفعول غیر
 صریح بوضع تک (و عذری عینک ضمیمه تقدیر منصوب مفعول صریحی (محصول بیت) نیجه
 دوست بی لوم و آزار ایدر اول جانانه تک مجتهدانی برکون کورمدیمی تا کیم بجمیع عذری می ابضاح و اظهار
 ایله یعنی جانانی برکون کورمش ایمن سه بی آزار ایلوب عذری قبول ایدردی (بو غزالک مطلبی
 (بیت) (امطلع شمس باب دارک ام یدر) (افدک ام غصن من البان لادری * قطعه * کاش کانان که
 عیب من جشند * رویت ای دلستان بدیدندی * کانان (که حرف بیان (ایکجی که حرف رابط
 صفت (عیب من لامیه (و جشندک مقدم مفعول (رویت بدیدندی مقدم مفعولدر (محصول بیت)
 کاشکی انلر که سنک مجتهد بجمیع استدلایل یعنی عشقده سنک بی تعیب ایلدیلر ای دلستان یعنی
 ای کوکل آلیجی جانان سنک یوزوکی کوره لردی * تا بجای ترجیح در نظرت * پیچیدستها بریدندی *
 تا حرف تعلیل (با حرف صله (جای ترجیح لامیه بدل ترجیح دیمکدر (در نظرت یعنی در حضور
 مصراع ثانی مقام حالده واقعدر بدیدندی (و بریدندی باری حرف حکایه در (محصول بیت) ای
 دلستان کاشکی بکا طعن ایدنلر یوزوکی کوره لردی تا کیم سنک نظر کرده و حضور کرده سکا حیران

اولد قلزندن کند لریدن بی خبر ایکن ترجیح برینه اللرین کسر لردی حضرت یوسفی کورن مصرک
 خاتونلری کی تنکه آیت کریمه بیاندند کلچکدر ان شاه الله تعالی * تاحقیقت معنی بر صورت
 دعوی کواهی دادی * تا حرف تعلیل (حقیقت معنی لامیه مراد حسن لیلادر (بر حرف استعلا
 (صورت دعوی لامیه مراد دعوی عشق و محبت صادقدر (کواه کافی بحکم ضمیمه و یاه
 اصلیه ایله شاهد دیمکدر طنائق معنایه (محصول ترکیب) کاشکی ای دلستان یوزوکی
 کوره لردی تا کیم سنک حسن و جلالک بنم دعوی صادق و عشق و محبت شهادت و یریدی حضرت
 یوسفک کال جمال زلیخاک افراط مجتهد شهادت و یریدی کی * قال الله تعالی فذلک الذی لمتنی
 فیه * معلوم اوله وقتا که زلیخا حضرت یوسفی افراط محبت و مودتله سودی ایسه و انواع حبله ل
 ایله و صالنه طالب اولدی ایسه مصرک خاتونلری بو حالی ایشدیلر و تعیب ایلدیلر که غریزک
 خاتونی عبدکنعانی سند عاشق اولمش دیو (پس وقتا کیم زلیخا بونلرک غیبت و مکرلری استماع
 ایلدیه بونلری یانته دعوت ایلدی (و حضرت یوسفی بر جرمیه پنهان ایلدی (و بونلر ایچون
 برعالی مجلس پیدا ایلدی (و کلک کلزنده هر برینه برکسن بیجاق ایله بر ترجیح و یردی که صوتک
 سرکله ترجیح هر یاسی تدارک ایده لم دیو (پس بونلر ترجیحی صورکن حضرت یوسفه حقیق بونلره
 بر جلوه ایله دیدی (حضرت یوسف بونلره کورند کده کمال دهشت و حیرت لریدن ترجیح برینه
 اللرین ذو غرا دیلر (و حضرت یوسفک حسنی اکبار و استعظام ایلدیلر (و دیدیلر حاش الله
 بو بشرد کلدر (بودکلدر الاملاک کریمدر (یعنی مکرم و معزز فرشته در دیدیلر (اندن صکره زلیخا
 دیدی (فذلک الذی لمتنی فیه (ذلک ایله حضرت یوسفه اشارتدر (و کن ایله خاتونلر مخاطبدر
 الذی اسم موصولدر (لمن فعل ماضی جمع مؤنث مخاطبه در قلتن کی (ونون مکسور حرف
 وقایه در (و یا ضمیر منصوب متصل متکلمدن کنایتدر فعلک مفعول صریحی در (فیه ضمیر
 (حضرت یوسفه راجعدر (ومضاف محذوفدر فی افتانه دیمکدر (محصول ترکیب) اشته بودر
 ای خاتونلر اول عبدکنعانی که بی لوم ایلدیکر انک مجتهد واکا مقنون اولدیغم ایچون واکر
 بوندن اول بونک جمال با کالنی کوریدیکر بی معذور طوتوب لوم ایلز دیکر * ملک رادر دل
 آمد که جمال لیلی را مطالعه کند تا بداند که چه صورست که موجب چندین فتنه است بفرمود
 طلب کردن در احبای عرب بگردیدند و بدست آوردند و پیش ملک در سخن سرانجه بداشتند
 ملک در هیئت او نظر کرد شخصی دیدسه قام ضعیف اندام در نظرش حقیر آمد بحکم ان که
 کترین خدام حرم او بحمال ازو پیش بود و بزینت پیش بجنون بفرست دریافت و گفت
 ای ملک از در پیچه چشم بجنون بحمال لیلی نظر بایست کرد تا سر مشاهده او بر تو بجلی کند *
 ملک را را ادات تخصیص (در دل در حرف صله (تا حرف تعلیل (احیا حیک جمیعدر قبیله
 معنایه (بگردیدند فعل ماضی جمع غائب چکرندیلر (یعنی ارادیلر (سراجه تصغیر
 سرادر (قام کونه دیمکدر یعنی رنگ (کترین خدام حرم اولامیه لردر (بحمال با حرق ظرف
 (و یا حرف مصاحبت (پیش باه بحمله ایلری دیمکدر (بعض نسخه ده در پیش واقعدر مال برذر
 (بزینت بایه سابق کیدر پیش زیاده دیمکدر (در پیچه تصغیر در در قبوج معنایه در (چشم
 بجنونه اضافت بیانیه (و بولامیه (با حرف صله (جمال لیلی لامیه (بایست کرک دیمکدر (کرد مصدر
 معنایه در (تا حرف تعلیل (سر مشاهده اولامیه لردر (بجلی تفعل باندن مصدر در ظهور
 معنایه (محصول ترکیب) ملکک کوکلنه کلدی که جمال لیلی را مطالعه ایلله تابه که نه صورتدر
 که بوقدر فتنه به باعثدر طلب ایلکه بیوردی عرب قبایلنده دولاندیلر یعنی از ایوب اله کور دیلر
 و پادشاهک او کنده و فرسوده سر ایچنک میداندند طور غرور دیلر (پادشاه آتک هیسته

(یعنی شکله نظر ایلدی قره یغز وضعیف اندام بر شخص کوردی) یعنی لیلی بویه ایدی
 نظرنه حقیر کلدی (یعنی حقیر کوردی اول سیله که حرمک خدامک ال کسکر کی کوز لکده
 اندن ایلری ایدی) وزینت وز بورده اندن ارتق (بختون ملک ایلای حقیر کوردی کی فرستله
 اکلا دی ویدی ای ملک بختونک کوزی پنجه سندن جمال ایلای به بقیق کرک تا کیم انک
 مشاهده سنک حقیقی تجلی ایدوب ظاهر اولیدی * منوی * ترار درد من رجعت نیاید *
 رفیق من یکی هم درد باید * (محصول بیت) سکابم دردمه رجعت کلز (یعنی سن بی اسر کر سین
 بنم رفیق و یارم بر همدرد کر کدر یعنی کندی حاله موافق و مناسب بر اهل درد کر کدر
 * کبا و قصدی کوم شب و روز * دوهیزم رابهم خوشتر بود سوز * که حرف نعلیل (با حرف
 صله) هیزم اودون (هم بری بریله) (محصول بیت) بکابم کی اهل درد کرک تا کیم اکافصه
 درد عشق و مودتی کیسه و کوندز سولیم (زیرا یکی اودونک یانشی بری بریله خوشتر قدر تنها
 برینک یانشندن) (یعنی کشتی در دینی اهل درده سولیم بکر کدری درده سولیم کدن * نظم *
 ما من ذکر الحی بمسمی * لوسعت ورق الحی صاحت معی * ما اسم موصول در الذی معانسه
 (مر فعل ماضی مفرد مذکر غائب نصر باینک مضاعف شدن مرو ر ایلدی) (یعنی یکدی
 دیمکدر جمله فعلیه اعرابدن محلی بوق صله سیدر مانک و ماصله سیله اعرابدن محلا مرفوع
 مبتدا) (من حرف جر اسم موصولده اولان ابهامی بیان ایدر) (مریه متعلقدر) ذکر لفظا مجرور
 من ایلده مضاف اولشدر جایه (وحی تقدیر مجرور مضاف الیه در) (وحی حانک کسری و میم
 فعیله جار قور یسنه دیرل) (و کاه اولور که جانانه نک مزانه حی دیرل آهو اولان جایه
 تشبیه طریقیله) (بسمعی با حرف جر مریه متعلق و مسمع میم اولک کسری و سکون سببته
 و میم ثانیة فعیله اسم آلت سمع که در مراد قولق در و یاه متکلم ضمیر مجرور متصل محلا مجرور
 مضاف الیه (لو حرف شرط) سمعت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه علم بایندن اعرابدن محلی بوق
 فعل شرط (ورق و اوک ضمی و رانک سکونیه جمع و رفاه در جر همراه نک جمعی اولدی یعنی کبی
 طاع کو کر جی که جمعی کوک رنگنده اولور ترکیبه تخه کو کر جی و هایل دیرل لفظا مرفوع
 فاعلی سمعت در مضاف اولشدر جایه (صاحت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه در ضرب بایندن
 فاعلی تخنده ورقه راجع ضمیر در جایه فعلیه اعرابدن محلی بوق جواب لودر و جمله شرط
 و جواب اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدا در (صیحه صوتی قالدیر مقدر) (یعنی آواز ایلده چاغی مقدر
 مع ظرفی لازم اسمدر مضافدر ضمیر متکلمه جار مجرور یله اعرابدن محلا منصوب حالدر صاحت
 فاعلندن (محصول بیت) شول نسنه که بنم قولان کدی منزل جانان ذکرندن یعنی منزل جانانندن
 بنم سمعندن مر و ایلین خبر لرا کر اول نسنه بی یعنی اول مذ کوری ورق جا ایشید سیدی بمله
 یله صیحه و فریاد ایدردی ذوق و صفادن لفظ حقی که منزل جانانندن عبارتند اتی تکرار ظاهرا
 ذکر ایلدی کی استلذا طریقیله در والا اضمار مقامی ایدی زیرا معرفه معرفه لکله اعاده اولسه
 اکثر بودر که ثانی عین اول اوله (بیت) تالله یا ظیبات القاع قلن لنا (لیلای منکن ام لیلی من البشر)
 * یا معشر الخلان قولوا للمعانی * لست تدری ما یقلب الموضع * یا حرف ندا (معشر میمک و شبنک
 فتحل یله و عینک سکونیه اسم جمعدر قوم و رهط کی لفظندن مفردی بوقدر بلوک دیمکدر
 (خلان اضافه بیانیه در) (خلان خاک ضمیمه خلایک جمعدر دو ستر دیمکدر) (قولوا فعل امر
 جمع مذکر مخاطب سولیمک دیمکدر) (للمعانی لام اول حرف جر قولوا به متعلق و ثانی حرف تعریف
 (معانی مقاعله بایندن اسم مفعول مفرد مذکر غائبدر ناقص بایندن) (تقدیری رجل معانی در
 (یعنی عشق و درد بلا سندن عاقبت و سلامت نولش کیسه مراددر) (معلوم اوله که مصراع اول

معافینک الی اوزده تمام اولور (وقی مصراع ثانیة اولی و ابتدایی اولور و بواسطه اشعار عربده
 چوق واقعدر و بواسطه مرسوم دیرل) (و یونک کی اشعار مصراع یازم بلکه متصل
 یازیلور فاحفظ و لاتقل) (لست افعال ناقصه دن مفرد مذکر مخاطب دکلین دیمکدر) (تدری
 فعل مضارع مفرد مذکر مخاطب ضرب باینک ناقصندن) (لست تدری اکثر و بلور دکلین
 دیمکدر) (ما اسم موصول در الذی معانسه) (با حرف ظرف و یا حرف الصاق) (قلب معروف) (موجع
 اسم مفعولدر افعال بایندن) (یعنی مفرد مذکر غائب مثال واویدن) (وجع و اوک و جیمک فتحل یله
 آغری به دیرل موجعک جیمی تشبیه قید ایلین وجود شریف عجب وزن طبعه مالک ایش
 جزاء الله) (محصول بیت) اید و ستر زمره سی عشق دردندن سلامت و عافیتده اولان کیسه به
 سولیمک سن ییلور دکلین (یعنی یلن سین شول نسنه بی که در دل کو کلدی در) (یعنی عشق
 دردندن خبردار دکلین دیمکدر تقدیری ما حاصل فی قلب الموضع و یا ما التصق بقلب الموضع
 دیمکدر) (موجعه عیندن صکره یا اثبات ایلین اشعار عرب املا سندن آگاه دکل ایش * نظم *
 تی در ستار باشد در دریش * جز هم دردی نکوم درد خویش * (تی درست صاغ معانسه در
 زیراتی تون دیمکدر) (الف و نون ادات جعدر) (با حرف تخصیص در دریش لامیه یاره آغری یعنی
 دیمکدر) (هم با حرف صله) (همدرد درد ددش دیمکدر) (درد خویش لامیه) (محصول بیت)
 صاغ اولان کیسه ملک یاره آغریسی اولماز (یعنی بی درد اولور پس کندی در دی همدرد اولان
 کیسه دن غیری به دیمزم * گفتن از زیور بی حاصل بود * یا یکی در عمر خود ناخورده نبش *
 زیور آزی دیمکدر عریقدر) (فارسیده منج دیرل میم ضمیمه) (با حرف صله) (نبش بونده آری
 اینکده سندر) (محصول بیت) آریدن و اینکده سندن سوز سولیمک بی فائده در بر کیسه به که تمام عمرده
 آری اینکده سنی بیمش اوله (یعنی اهل درد اولین اهل دردی حالتی یل * تا تار حال نباشد همچوما *
 حال ما باشد ترا فاسانه پیش * تا حرف توقیت در مادام معانسه) (ترا حرف تخصیص) (حالی با حرف
 تنکیر حرف وحدت دین خطا ایش) (حال مالامیه) (محصول بیت) نازام که سنک حالک بزم خالز
 کی اولیه بزم خالز سنک فتکده افسانه اولور یعنی بی فائده حکایه و آورد صاورد اولور * سوز من
 باد بکری نیت مکن * او نمک بردست و من بر حضوریش * (محصول بیت) بنم سوز و کدازی غیره
 نسبت ایلده یعنی بوسوز که سنده وار غیریده ده وارد دیمه زیرا تو زانک یاره سز آوچنده در و بنم
 یاره لی عضو مده در حضرت شیخ مذکور ایاتی بخون جانندن بیور خطاب عام طریقیله مقصود
 قصه دن حصه در قنبر * حکایت * قاضی همدان را حکایت کنند که با نعلیند یسری
 سرخوش بود و نعل دلش در آتش روز کاری در طلبش متلف بود و پویان و مزصد و جویان
 و بر حسب واقعه کویان * (قاضی همدان را لامیه) (و را ادات مفعول) (امام با فعی نار بخنده یازمش
 (همدان هانک و میمک و ذال مجهول فقه ل یله دیار عجمده بر شهر در اما هانک فعی و میمک سکونی
 و ذال مهمله ایلده برقیله نک اسمیدر بویه بیور مش) (لیکن مذکور همدان دال مهمله ایلده
 مشهوردر) (قاضینک اضافه شده همراه اثبات ایلین املا دن آگاه دکل ایش) (با حرف صله اعتبار
 اولتور سه سرخوش مست معانسه اولور اما حرف مصاحبت اعتبار اولتور سه باشی خوش
 ابدی دیمک اولور) (نعلیند پسرده ایکی وجهه محتملدر نعلیند اوغلانی و نعلیند اوغلی دیمک اولور
 (نعل دلش یساره و لامیه در) (در آتش بونده بر بود تقدیر اولتور یونک اصلی بودر که بر کیسه بی
 بر کیسه به مطیع و متفاد ایلک مراد اولسه طالبک و مطلوبک اسمی و سمر یا نتیجه بر قاج اسمی استعماله
 کلامش بر آت نعلنه بازوب آتش براغورل علی القور تأثیر ایدر بونده استعاره طریقیله قاضینک
 کو کلدی نعل اطلاق ایش آتش عشقه دوشوب یاند یغچون) (روز کاری با حرف وحدت یعنی

رد سروری

رد شعی

رد شعی

رد شعی

بر زمان (متلف فعل با بندن اسم فاعل در معنای مستأنسه یعنی حسرتی ابدی) پویان
 متلفه معطوف صفت مشبیه در (پویدندن بلکن دیمکدر پویانی حال طوتنر بی حال
 ایشلر) مرصد مزقب معنای مستأنسه (مرصد فعل با بندن اسم فاعل در معنای کوز دیمی ابدی که
 نه حالده و نه کارده در دیو تنکه عشاق عادتید معشوقه مقید اولی (جویانده صفت مشبیه در
 جوییدندن جستن دن دینار خطا ایشلر) حسب حاک و سبک فکله لایله مقدار معنای مستأنسه در
 واقعه به اضافت لایله در (کویانده صفت مشبیه در (کوییدندن (کفتن دن دینار بلزلک
 ایشلر) محصول ترکیب (قاضی همدانی حکایت ایدر لر حضرت شیخ بوسوزنده ایهام ظاهر در
 یعنی محملدر که همدان قاضی لرندن بر قاضی اوله و یا شیخ زمانده اولان قاضی اوله که بر غلبند
 پسر عاشق و محبت ایدی (یعنی وصاله طالب ایدی و آن محبتندن فعل دل آتشده ایدی بر زمان آنک
 طلبنده حبسرتی و پوینده ایدی و مزقب و جوینده ایدی و مقدار واقعه سنه و حسب حاله نسبت
 کوینده یعنی جویانده سر کز تنه کوره بور باغی بی او قوردی * رباعی * در چشم من آمدن سهی
 سرو بلند * بر بود دلم زدست و در پای افکند * (در حرف صله) چشم من لایله (آمد بونده
 کردی کوزینه کلکدن مراد اتی کورمکدر (سهی سرو و قد صفت اوله کلشدر) پس گاه مقدم
 اولور موصوفدن و گاه مؤخر طغری سرو دیمکدر (بلند بانک فحقی و ضمیمه بوجه دیمکدر
) بر بود با حرف تا کید (بر بود بانک فحقی و ضمیمه فعل ماضی مفرد غائب قایدی دیمکدر بونده را
 ضرورت وزن ایچون ساکن او قنور (دلم زدست تقدیری دل زدستم در (در پای در حرف صله
) افکند فعل ماضی مفرد غائب بر اقدی دیمکدر (محصول بیت) بنم کوز و مه دوش اولدی اول
 طغری بلند سرو (یعنی اول سرو و کی سهی قد و بلند قامت جانان حاصلی منظوم اولدی
 بویه اولجه کوکلی الدن قایدی و یا باغی بر اقدی یعنی دلم قدر بی لایوب اهانت و حقارت ابدی
 * این دیده شوخی کشیدل بکند * خواهی که بکس دل ندهی دیده بیند * دیده شوخ بیانیسه
 کسناخ دیده دیمکدر کشیدی دیده سنه اشارت ایدر پس دیده شوخی مطبوع عبارتیه تفسیر ایدنلر
 بونی محبوبه صفت ظن ایدوب خطا ایشلر (دل میکشد معقول صریحی) و بکند غیر صریحی
 خواهی فعل مضارع مفرد مخاطب معناه شرطی متضمنی استرسک دیمکدر (که حرف بیان
) بکس ندهی نک معقول غیر صریحی و دل صریحی بیند مقدم معقول و جمله فعلیه
 جواب شرط (محصول بیت) بو بنم کسناخ کوزم کوکلی کند عشق و محبت جکر (یعنی کوز
 کور و کوکلی بی اختیار سور) پس دیار سک که کیمسه به کوکل و بر میه سین کوز و کی بفسله یعنی
 کوز لره با قدرمه که کوکل سووب بلایه دوشیمه دیمکدر بیندک باه استقبالی مضموم او قبالر
 روستایلق ایدر * بیت * از یاد تو غافل نتوانم کرد * سر کوفته مارم نتوانم که بیچیم *
 یاد تو مصدرک مفعولیه اضافتیدر زیر یاد ذکر مناسنه در (غافل نتوان کرد تقدیری نتوان
 غافل کرددر) کرد مصدر معنای مستأنسه در زیر نتوان مضارعت معنای متضمندر (بیچیم با حرف
 مصاحبت هیمله دیمکدر) سر کوفته مار اصلنده مار سر کوفته ام در اضافت بیانیسه تقدیر لایله
 زیر سر کوفته وصف ترکیب ضرورت وزن ایچون تاخیر قلندی (نتوانم قادر دیمکدر) که
 حرف بیان (بیچیم فعل استقبال متکلم وحده بور و لام و بولکم دیمکدر یعنی کمال در دمدن
 و زیو تنکدن حرکت مالک دکم دیمکدر بعضی نسخه ده بیچیم نون نافیله ایله واقعدر) پس
 سر کوفته دن از لاش مراد اولر بلکه اورولش مراد اولور یعنی باشنه اور لاش مار کی مالک دکم (بیچ
 و تاب ایلیمکه حاصلی اضطراب ایلیمکه و بی حضور اولانده قادر دیمکدر (محصول بیت)
 ای جانان سنی اکفدن هیچ بر سنه ایله بی غافل ایلک ممکن دکل یعنی هیچ بر سنه سنی نذر

مداین سید علی و سروری

رد شرح جیعا
رد سروری و شعی

رد این سید علی
و سروری

رد این سید علی
و سروری

ایلمکه مانع اوله دن (مار سر کوفته ام یعنی باشی از لاش مارم قادر دکم که بیچ و تاب اورام تنکه
 صاغ اولان ییلان بوریلور و بولکلور حاصلی درد عشقندن مقتول مار کی حرکت مالک دکم
) مصرع اولک معنای سنی اکفدن غافل ایللی بیلک اولان بی هیچ دین مقصوده واصل
 اولامشدر (هیچ بهیچ با سنک زیاده سنه قائل اولان اثر نیجه کش * شنیدم که در گذری پیش
 قاضی باز آمد برخی ازین معامله بکوشش رسید رنجیده دشنام بی نحاشی داد و سقط گفت و سنک
 برداشت و هیچ از بی حرمی فرو نکذاشت قاضی بایکی از علماء معتبر که همدان او بود گفت *
 کذر لغتده چکد معنای مستأنسه در اما بونک کی پرده بول مراد در (باز آمد باز بونده ادات تا کیددر
 تنکه سابقا بر قاج برده تنیه اولشدر) برخی بعضی دیمکدر بعضی نسخه ده طرفی واقعدر مال بردر
) معامله دن مراد سود بیکی قضیه سی اوله و یا او قودینی ایات و اشعار اوله (رنجیده هاه رسمی
 بونک کی پرده حرف ترتب اولور انجنوب دیمکدر (دشنام بی نحاشی بیانیسه در بی باک و بی پروا
 دیمکدر) سقط برامن و نامعقول سوز (برداشت قالدردی دیمکدر) حرمی یا حرف مصدر
) فرو نکذاشت الحق قومدی یعنی قادر اولدینی اهاتی اشاعه قومدی (بایکی با حرف صله
) علماء معتبر بیانیسه (همدان دیز کین دیز کینه ییله سکیدنه دیرل بونده مراد مصاحدر
) محصول ترکیب (ایشد مکه پسر بر بولده قاضینک او کینه کلدی و بر مقدار بو عشق
 معامله سندن و یا او قودینی ایات و اشعاردن او غلات قولاغینه ایشدی انجنوب قاضی به
 بی پروا سوکدی و نامعقول کلمات ایلدی و طاش قالدردیکه قاضی بی اوره یعنی طاشه چاپندی
 و هیچ حرمی سز لکدن اشاعه قومدی یعنی بولدینی اهاتی ایلدی قاضی معتبر علادن بر سنه که
 کند یله دیز کین دش ایدی دیدی * بیت * آن شاهی و خشم کرفتن پیش * و آن عقده
 بر اروی ترش شیرینش * شاهی یا حرف مصدر حرف وحدت دین خطا سوز لاش
) خشم کرفتن شاهی به معطوفدر و ایکسی ییله بینک مقدم مفعول لر ایدر (بین باه عربینک
 کس یله فعل امر مفرد مخطویدر بیندندن و شین ضمیر پسره راجعدر) عقده لغتده دو کومه
 دیرل اما بونده فاشده اولان بورشق مراددر (ابروی ترش بیانیسه در (شیرین عقده به صفتدر
) و شین ضمیر بنه پسره راجعدر (محصول بیت) اول پسرک محبوب لغنی و خشم طوعقلنی
 کر بر سر ایله بونده مخاطب همدان قاضیدر و اول ترش شکل ابروی اوز رنده عقده شیرینی
 کور یعنی اول شیرین و مقبول فاشین چاشمین کور سر ایله (ابروی ترشه مضامف قلیوب ترشی
 عقده به و شیرینی ابرویه صفت طویوب نامطبوع و نامعقول تعقیده از نکاب ایدنلر غریب
 ناساز و نامهار طبع صاحب لر عیش العیاذ بالله تعالی * در بلاد عرب گویند ضرب الحیب زینب *
 ضرب الحیب مصدرک فاعله اضافتیدر و مفعول متروکدر (و حیب فعل مفعول معنای مستأنسه در
) زینب زانک فحقی و بانک کسمر یله قوری اوزومه دیرل (محصول ترکیب) قاضی مذکور یعنی
 او قودندن صکره دیدی بلاد عربده سو بلرل محبوبک ضرری یعنی کونکی عاشقه قوری
 اوزومدر یعنی شیریندر دیمکدر * بیت * از دست تو منت برده ان خوردن * خوشتر که بدست
 خویش نان خوردن * برده ان بر حرف صله (بدست خویش با حرف مصاحبت و اضافت
 لایمه در (محصول بیت) سنک الکردن ای پسر آغزه بومرق بیک کشی کشیدی ایلله اتمک بیکدن
 خوشتر قدر * همانا که از وقاحت او بوی سماحت می آید پادشاهان سخن بصلابت گویند
 و باشند که در نهان صلح جویند * اندن صکره قاضی دیدی (همانا گانه دیمکدر) که حرف بیان
) وقاحت قلت حیا معنای مستأنسه (سماحت عطا و احسان معنای مستأنسه در) با حرف مصاحبت
) صلاحت شدت معنای مستأنسه در (پادشاهان مبتدا و ما بعدی خبری (محصول ترکیب) بکرده

رد سروری
رد شعی

رد سروری

رد سروری و شعی

بسرک قلت حیا سندن احسان فوقوسی کله یعنی بویه جلاقی ملائمت دلالت ایدر ز برادر شاهلر
 ظاهرا خصمه يك بك سويلر اما او اور که کر این صلح استرل پس جائز در که بسر دخی
 ظاهرا خلق باتنده سرکشلک کوسره اما تنهاسی ملائمت اوزره اوله * بیت * انکور
 نو آورده ترش طعم بود * روزی دوسه صبر کن که شیرین گردد * انکور نو آورده بیابنه
 (نو آورده ترش طعم بود) در معنی قورق که عجم غوره دیر (ترش طعم وصف ترکیبیدر
 اکشی لذتلی معنایه در (زیرا طعم طانک قحجیه لذت دیمکدر) (روزی باحرف وحدت
 (محصول بیت) ترانده کتورلش اوزوم اکشی لذتلی اولور برایکی اوج کون صبر ایله که لذت اوله
 یعنی دادیه * این بگفت و بمسند قضا باز آمدتی چند از عدول که ملازم او بودند زمین
 خدمت پیوسیدند که باجارت مخفی داریم در خدمت بگویم اگر چه ترک ادبست و بز کان
 گفته اند * باحرف صله مسند قضا لامیه در محل حکم دیمکدر (باز ادات تا کید) (تی باحرف
 وحدت) (چند نیجه دیمکدر) یعنی بر نیجه شخص (عدول عینک و دالک ضعیله جمع عدلدر
 عادل معنایه) (بعض نخند ده عدول مزکی واقع در تعقیل باندن اسم مفعول) (یعنی
 بالك عادلر اسم فاعل طوتلر بطرایمش) (که حرف رابط صفت) (ملازم او اسم فاعلک
 مفعولند اضافتیدر) (زمین خدمت بیابنه) (که حرف بیان) (باجازت باحرف مصاحبت) (مخفی
 باحرف وحدت) (محصول ترکیب) قاضی کچن نظم و نثر سوزلری سولید کدن صکره
 مسند حکم و قضایه کلدی بر نیجه کیمه عادلردن که آنک ملازم لاری ایدی تعظیم و تجلیل
 طریقله زمین خدمتی اویدلر یعنی قاضی به تعظیم ایلدیلر که بر سوزمز واردر اجازتله
 خدمتکزه سوبیلر لوم اگر چه ترک ادبدر اولور دیمشارد * بیت * نه در هر سخن
 بحث کردن رواست * خطا بر بزرگان گرفتن خطاست * نه حرف نفی روا به مقیددر
 (محصول بیت) هر سوزده بحث ایلک روا د کلددر اولور اوزره خطا طومق خطا در یعنی
 هر سوزده گلات ایلک جائز د کلدروا کار اوزره قصور طومق قصور دند * اما بحکم آن که
 سوابق انعام خداوندی ملازم روزگار بند کانت مصلحتی که بیند و اعلام نکند نوعی
 از خیانت باشد طریق صواب انست که پیرامن این طمع نکردی و فرس ولم در نوردی که منصب
 قضا پایگاهی منیعت تابکنهای شیع ملوث نکردانی حریف انست که دیدی وحدت این که
 شنیدی * سوابق جمع سابقه در مبتدا (انعام اضافت صفتک موصوفه اضافتیدر تقدیری
 انعامات سابقه در) (خداوندی به بیابنه) (ملازم خبر مبتدا) (روزگار اضافت اسم فاعلک مفعولند
 اضافتیدر) (وبندگاه لامیه) (مصلحتی باحرف وحدت) (که حرف رابط صفت) (بیند فعل
 مضارع جمع غائب کوردر) (نوعی باحرف وحدت) (طریق صواب بیابنه) (پیرامن اطراف
 (این طعمه اضافتی لامیه در) (نکردی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب کردیدندن کاف عجمک
 قحجیه دوغک معنایه) (نکردی دولایمه سین دیمکدر) (فرش ولع بیابنه) (ولع واولک ولامک
 فتحیدر به حرص معنایه در) (در حرف تا کید) (نوردی نونک قحی و ضعیله فعل مضارع مفرد
 مخاطب دوره سین و دیوشیره سین دیمکدر) (که حرف تعلیل) (منصب قضا بیابنه) (پایگاه بونده
 مرتبه دیمکدر) (وباحرف وحدت) (منبع محکم دیمکدر) (تاحرف تنبیه) (بکنهای باحرف مصاحبت
 و باحرف وحدت) (شیع جرکین) (ملوث اسم مفعولدر بولاشق معنایه) (نکردانی فعل نفی
 استقبال مفرد مخاطب ایله سین دیمکدر) (نکردانی فعلی نون برینه میم یازوب فعل نهی ظن
 ایدوب ای لایحه له ملوثا بالذنب الشیع دین فارسی بی غریب ملوث بیلورمش) (محصول ترکیب)
 قاضی به عدول دیر که اما اول سبیل که افتدینک انعامات سابقه سی بنده ترک زمانه ملازمدر

ردشعی

رد سروری

یعنی

یعنی بر سنک نعمتکله حاصل اولمش تمام عمر برده نعمتک بزه ملازم اولوب بزدن منفک اولماشد
 (ایندی بوشنده) (بر مصلحتی که کورملر و اعلام ایلدیلر خیانتندن بر نوع اولور پس طریق
 صواب اولدر که بوطلمک اطرافنده جکر نیمه سین و شدت حرص فرشی دوروب دیوشیره سین
 زیر منتصب قضا بلند مرتبه در احتراز ایله برگاه شیع ایله اول منصبی ملوث ایله سین حریف
 بودر که کوزدک یعنی تعلیلند اوغلانی کوزدک نه ماهیتدر و سوزی بودر که ابشتدک که سکا بوقدر
 نامترا کلمات ایلدی * منوی * یکی کرده بی آب روی بسی * چه غم دارد از آب روی کسی *
 یکی بریسی ادات ربط ضرورت وزن ایچون حذف اولمش نفسدیری یکی که کرده در بریسی که
 ایلمش (بی ادات سلب جوامد) (آب روی لامیه در بوز صوفی یعنی عرض دیمکدر) (وباحرف مصدر
 (بسی یا اصلیه ایله جوق دیمکدر) (آب روی کسی لامیه در) (محصول بیت) (بریسی که جوق
 بوز سنرک ایلمش اوله نه غم طوتلر کیمه ک آب روی دندن یعنی نه غمی ونه پرواسی وار کیمه ک عرض
 اکملکشدن * بسا نام نیکوی پنجاه سال * که یک نام زشتش کند پایمال * بسا بسی کبی
 جوق معنایه در) (نیکوی پنجاه سال لامیه در) (که حرف بیان) (نام زشت بیابنه) (وشین
 ضمیر نام نیکوی را جعفر در) (کند فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تفسنده نام زشته راجع ضمیر
 و مفعول اولی نام نیکو و ثانیسی پایمالدر) (پایمال لغتده چیکنددر اما بونک کبی بر لده مضایع
 معنایه در) (محصول بیت) (جوق واقع اولور الی بیلده کسب اولان نام نیکو که بر جرکین
 آدانی پایمال مضایع ایدر برانده و بر ساعتده * قاضی رانصیحت یازان یکدل پسند آمد و بر حسن
 رأی و حفظ وفای ایشان آفرین کرد و گفت نظر غریزان در مصلحت حال من عین صوابست
 و مسئله بی جواب ولیکن (محصول ترکیب) قاضی به صادق یاراک نصیحتی مقبول کلدی و انزلک
 حسن رأی و تدبیر نه و حفظ و فاسته آفرین دیدی و ابتدی عززلک نظری بنم حاله عین
 صوابدر و مسئله بی جواب ولیکن * بیت * ولوان حیا بالامام یزول * سمعت افکایفتریه
 عدول * و او حرف ابتدا (لو حرف شرط) (ان حرف ناصب و رافع) (حیا جانک ضعیله لفظا
 منصوب اسم ان) (بالامام با حرف جر) (ملازم بوم معنایه مجروردر یا ایله جار مجرور به یزول به
 متعلق) (یزول فعل مضارع مفرد مذکر غائب کیدر دیمکدر) (جمله فعلیه اعرابدن محلا مرفوع
 خبران در وان اسمیه و خبریه اعرابدن محلی بوق جمله شرطیه مقامده واقعدر) (سمعت فعل
 و فاعل اعرابدن محلی بوق جواب لو واقعدر) (افکای لفظا منصوب مفعولی) (بغتری فعل
 مضارع مفرد مذکر فاعلدر افعال بانک ناقص یا بشتندن و ضمیر مذکر محلا منصوب مفعولی
 افکای راجع) (عدول عینک قحی و ذال جمیع ک ضعیله ضالغه عادلدر ملامت ایدیی معنایه
 لفظا مرفوع فاعل یفریدر و جمله فعلیه اعرابدن محلا منصوب صفت افکادر) (بعض نخند ده
 عدول واقعدر عینک و ذال جمیع ک ضعیله دخول و زنی اوزره عادل معنایه عدلک جمعدر
 سابقاتی چند از عدوله ده مناسبتدر) (محصول بیت) (اگر محبت ملامت و ازار ایله زائل اولوب
 کیدیدی البتہ بر کون ایشیدردم بریلانکه ای عدول و یا عدول افتر ایدر یعنی فلا نک عجبی
 ملامت و ازار ایله زائل اولوب کیدیدی دیو ایشیدردم * بیت * ملامت کی مرا چندان که
 خواهی * که توان شستن از زکی سیاهی * که حرف تعلیل (توان شستن بومق اولور یعنی
 ممکن در کل) (زکی یا منسبیلر قوم غریبدره مستعملدر زک دیار بیته مقسوب دیمکدر) (سیاهی
 باحرف مصدردر) (محصول بیت) (عدوله خطیاب ایدوب دیری ملامت ایله هر تقدیر که استرک
 فائده سی بوقیکه بکا نایب ایلور بران نیکیدن سیاهی بی بومقله کیدر ملک اولور یعنی بکا محبت
 جانانی ترک ایله دیمک سیاه عربدن قره لغی کیدر ملک کیدر * این بگفت و کسرا ترا شخص حال

او برانگیخت و نعمتی بی کران بر بخت که گفته اند هرگز از در رتاز و ست ز و در بازوست * کسان را
 اذات مفعول متعلقانند کینه لری دیکدر با حرف صله (تخصص فعل باندن مصدر در تجسس
 دیکدر حاله اضافی مصدرک مفعولته در) و او به لامیه یعنی حالتی بوقلمه (برانگیخت بر حرف تأکید
 انگیخت فعل ماضی مفرد غائب حواله و مسلط ایلدی دیکدر (محصول ترکیب) قاضی مذکور
 یتلری دیدی و متعلقانند بعضی کینه لری او غلامک احوالی تجسسه حواله ایلدی که انی بختلیوب
 قلبی ملازم ایدوب قاضی به مائل اید ل و او غلامک بولنه بی نهایت و بی پایان نعمت دو کدی زیر
 دیکدر که هر کینه نک که التون تراز و سنده در زور باز و سنده در بوضرب مثلدر یعنی هر کینه نک که
 مالی جوق اوله شویله که صایغله اولوب تراز و ایله طارغفه محتاج اوله (زور باز و سنده در یعنی
 هزینه کیم استرسه ال و بر دیکدر حاصلی مالک و فرزندن کایتدر * و آنکه بر دیادسترس ندارد در همه
 عالم کس ندارد * دسترس و صفت ترکیبدر رسیدن وسعت و قدرندن عبارتدر (محصول ترکیب)
 مالدار اوله نک حالی مذکور کیدر اما اولکه آنک دنیا به الی ایشمن یعنی ماله مالک دکل تمام دنیا به
 کینه سی بوقدر یعنی مراد آنه ظاهر بولغه کینه اکا مین و دسکرا و ملاز * بیت * هر که زردید
 سر فرو آورد * و ترازوی آهنین دوشست * هر که یعنی هر کس که حذف و ایصال طریقه که
 اسم اولدی (فرو و فرو دالسن بر معنایه در آشاعه دیکدر) آورد فعل ماضی مفرد مذکر غائب
 کتوردی دیکدر یعنی باشین ا کدی حاصلی میل ایلدی دیکدر (ترازوی آهنین اهن دیمور
 و یا حرف نسبت) و نون حرف تأکید (دوش قول معنایه در یعنی تراز و قول اوموز معنایه دین
 حق ادا ده خطا ایلش (محصول بیت) هر کینه که التون کوردی اکا باشین ا کدی یعنی بی اختیار
 میل ایلدی کر که دمور قولی تراز و ایسه ده یعنی التونی تراز و یله وزن ایدنجه کامل اولنجه وزنندن
 بر مقدار اغرجه کلور پس میرانک اول حالتی سر فرو آوردیور مشدر حاصلی التونده بر هر تبه ده
 قوت جاذبه وارد که انساندن غیری جاذبه اکا میل ایدر) اتوشروان مجلسنده بر کون حکما
 ایشیلر صابون نم دنیا به ندر کیمی دیدیکه منصبدو کیمی دیدیکه کوزل بوزینه بقصد برز جه
 دیدی باده در جهیسی بو کا قائل اولدیلر (نوشروان دیدی حقیقده صابون نم التوند که جیجا
 بونلر آنکه حاصلدر جیج حکما بوسوزه سر فرو ایلدیلر * فی الجملة شی خلقی مینر شدو هم در ان
 شب شخند را خبر شد که قاضی همه شب شراب در سر و شاهددر برانتم تحفی و بیزم کفی * فی الجملة
 حاصل کلام (شی و خلوقی یاری حرف و جنددر و جازدر خلوقی یاسی حرف تنکیر و له قائل) و هینه
 شینک قتی و حانک سکونله لغته نائب دیکدر (اما بونده صوابی مراددر) و اذات صله (که حرف
 بیان) قاضی مبتدا (و شراب در سر و شاهددر بر حال ایدر) بر بونده ایهام طریقه ذکر اولمشدر
 قدر از تنم تحفی به متعلق (و یا حرف حکایه) و جله خبر مبتدا در (و همه شب تحفی نک
 و کفتنک ظرفیدر (و بیزم کفی به متعلقدر) و از تنم تحفی به متعلق (محصول ترکیب) حاصل
 کلام بر کینه جوان ایل خلوت مینر اولدی و هم اول کینه صوابی به خبر اولدی که قاضی
 بتون کینه شراب با شنده (یعنی امر خوش و دلبر شینه سنده و با یاننده نعم و ذوق و صفتا دن
 او بو مزدی و با او بومدی و بزم و نعمات ایله عیوب یلردی و یاسو یلیدی یعنی ازلدی * نظم * امشب
 مکر بوقت نمی خواند این خروش * عشاق پس نکرده هنوز از کلا و بوس * امشب بو کینه (مکر
 کانه) بوقت با حرف ظرف (نمی خواند فعل نفی امشب فعل ماضی مفرد غائب اوقومر) یعنی اوتیز
 دیکدر (حکایت حال ماضی معنایه اخذ ایدنلر نه لفظی و خبر قار ایش و نه معنادن) خروش
 لفظی مفرد ابردا ایلک منزه و وزن ایدوب و الاخر و بیان مقصای ابدی (و یا خود جنس
 خروش مراددر) عشاق مبتدا (پس نکرده خبری) (یعنی مایه عریله یزد دیکدر اکتفادن) ازلدر

ردشعی

مطل

رد شراح جیجا

(پس)

(پس پس نکرده نک معنایه جوق ایلماش دین جوق خطا ایلش) (نکرده ماضیدن قسمدر
 ایلماش دیکدر) پس اسم مفعولدر دین فاعلیت و مفعولیت معال فی تشخیص و تمیز ایلز
 ایش (هنوز الان دیکدر) کاردن بونده آغوش مرادر (حاصلی بهلود دیکدر) و بوس
 ادم مصدر در او به معنایه (محصول بیت) بو کینه کانه وقتده اوتیز بو خروس زیر عاشق
 هنوز اکتفا ایلماش کار و بوس دن یعنی دلبری او ممدن و قوجه دن طویماش بعضی نسخه ده
 بو وزنده و بوقافیه ده بریت واقع اولش بونده * رخسار یاردر خم کبوسوی تایدار * چون
 کوی عاج در خم چو کان آنوس * رخسار یار لامیه در (در حرف ظرف) خم کبوسوی تایدار
 لامیه و بیانه دن (تایدار وصف ترکیبی در) تاب بونده اسمدر بکلم معنایه (ودار داریدن
 طویلی دیکدر) تاب بونده تافتن دن مشتقدر دین بوقفده تاب و تواتی بو غیش (چون اذات
 تشبیه) کوی عاج بیانه (کوی طوب) (عاج قبل کوی) خم چو کان آنوس لامیه و بیانه در
 (چو کان جیم و کاف عجمه ایه اویجی اگر بجه عصادر که اکثر هائلر) یعنی کشلر استعمال
 ایدر (و ات اوزنده آنکه طوب جلول عجم سپاهلری جرید او بونی رینه آتی او نیارلر تعریب
 ایدوب صولجان دیرل صادق و لامک قفحه لریله) آنوس بانک سکونله آب ایله نوسدن
 مر کیدر (آب صو) و نوس سین مملله ایله نوشدن مصغدر (شین مملله ایله و تصحیف ایلین
 قوم هنددر) ز را شینی نقطه ایله انلرسین اوقورلر (و بو عاج هندک بلوطیدر که هنددر یاسنده
 بر زمان یاغله قرار و نای آنوس اوور فاحفظ (محصول بیت) یارک رخساری یعنی بوزی
 کبوسوی تایدار بو کلنده فیل کو کندن طوب کیدر آنوسدن چو کان بو کلنده تشبیه خاسدر
 مذکور بیتک قاضی قصه سنه مناسبتی بوقدر لیکن شرح ایلد کلامی ایچون شرح
 ایلدک * یکدم که چشم فتنه بختست زینهار * یسار یاش تازود عمر در فسوس * چشم
 فتنه لامیه در مجازا (بختست اصلی بختی است در ضرورت وزن ایچون حذف و ایصال
 اولدی بونده او بوش دیکدر (زینهار یالیه اذات تشبیه در) یسار اسمدر او یانق معنایه
 (یاش فعل امر مفرد مخاطب یسار اول دیکدر) (تا حرف تعلیل) (زود فعل نفی مستقبل مفرد
 غائب عمر فاعلی) (در حرف صله) (فسوس افسوسدن تحفدر) (بونده حیف معنایه در) (محصول بیت)
 بر دم که فتنه کوزی او بوشدر یعنی بر دم که عالم اغیار دن خالیدر زینهار صفتی یسار اول و
 او یقوی ترک ایله تا کیم عمر نازنین حیفه کتمه یعنی ضایعره صرف اولیه * تانسنوی ز مسجد آذینه
 بانک صبح * بالازدر سرای اتابک غریو کوس * تا حرف توقیت در مادام معنایه (و نشوی
 فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب مادام که البشیه سین دیکدر) (مسجد آذینه جمعه مسجدی
 دیکدر) (ز را اذینه دالله و ذالله جمعه کوشه دیرل) (ذالله مشهوردر) اما دالله میر حسین
 معنایه آذینه معنایه معلومدر (بانک صبح صباح اذاتی اضافی لامیه در) (با حرف عطف
 در سرای اتابک لامیه در) (غریو کوس لامیه در) (غریو آذینه اعلیقدر) (بونده قریاد و فغان
 مراددر) کوس سابقا مفصل بیان اولمشدر (محصول بیت) مادام که مسجد جمعه دن صباح اذاتی
 البشیه سین و اتابک سر اینک قابو سندن کوسک ناله و افغانی * لب ازلب چو چشم خروس ایللی
 بود * برداشتن بکفتن بیوده خروس * لب بردا شتک مفعول صریحی (وازلب غیر صریحی
 (چو چشمه اضافی بیانه در) (خروسه لامیه) (ایله اقل وزنی اوزره صفت مشبیه در) (حق
 معنایه) (و یا حرف مصدر و مبتدا) (بود بانک ضمی و واولک فحیه فعل مضارع مفرد غائب
 خبر مبتدا در ایلهاق اولور) (و جازدر که اذات زمانیه اوله) (برداشتن بوده فاعلدر) (بکفتن
 با حرف مصاحبت و داشته متعلق) (بعض نسخه ده) (بکفتن برینه بکفته واقعدر

ردشعی
رد سروری

رد سروری

مطل

سوز معاشقه بهودیه اضافت بیاید (وخر و سه لامیه) از لب برینه بزلب یازانله معنایه واصل
 دکر ایتمش (محصول بیت) بو بیت بیت اوله مرتبطدر (لی یعنی عاشق لبی چشم خروس کی
 قول و صافی اولان معشوق لبیدن فالدمق خر و سبک و قفسر اوتمه سبله ابلهلق اولور
 و یا ابلهلقدر حاصلی زاندره خروس اوتمه سبله صیاح اولدی دیو جانان صفاسندن فراغت
 ایلک ابلهلقدر * قاضی درین حالت بود که یکی از متعلقان در آمد و گفت که خبر و تپای داری
 کر ز که حسود آن بر تودفی گرفته اند بلکه حق گفته اند نامکر این آتش فتنه که هنوز زاندر کست
 باب ندیری فرو نمانیم مبادا که فردا چون بالا کبر عالمی را فرا گیرد قاضی بتسم درونکه کرد و گفت *
 که حرف رابط مقول قول (خبر فعل امر مفرد مخاطب قالی دیمکدر) (خبر یزدن) (خاستن دن
 دینلر خطا ایللر) (ناحرف توفیت) (بای داری ایاغسک وار) (یعنی قوت و قدرتک اولدجه
 کر بر فعل امر مفرد مخاطب قاج دیمکدر) (کر یزدن کر یختن دن دینلر نکلس قاجنلر
 (که حرف تعلیل) (دق غر و غمه دیمکدر) (و یا حرف وحدت و یانکیر) (بل حرف اضرب
 (حق یا حرف وحدت) (ناحرف تعلیل) (مکر حرف تمی) (آتش فتنه بیاید در) (که حرف بیان
 (هنوز الان دیمکدر) (یا حرف مصاحبت) (آب ندیر بیاید) (و یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر
 (فرو حرف تاکید) (نشانیم فعل مضارع متکلم مع الغیر در سویندره لم دیمکدر) (نشانیدن که
 لفظ مشترکدر آتش سویندر مکه بر نسی نصب ایلک (یعنی بر مصلحت اوزره کچسه بی دیکمک
 یینده) (مباد فعل نهی مفرد غائب اولیه دیمکدر دعا مراد در) (که حرف بیان) (فردا یارین) (چون
 حرف تعلیل) (بالا ارتفاع کیر طرطه ارتفاع طونه) (یعنی قانعه دیمکدر فاعلی آتش فتنه در
 (عالمی یا حرف تنکیر) (ورادآت مقول) (قاضی مبتدا) (بتسم یا حرف مصاحبت) (تکه کرد
 متعلقدر) (بتسم فعل یا شدن مصدر در کولسک دیمکدر) (در حرف صله) (واو ضمیری قبول دن
 ایجری کلنه راجعدر) (تکه کرد نظر ایلدی دیمکدر) (محصول ترکیب) (قاضی بو حالتد ایدی یعنی
 بسرله بوس و کارده ایدی که متعلقان دن بریسی ایجری کیردی و دیدی که قالی و یاغک اولدجه
 قاج یعنی ایاغک تحمل ایدوب قادر اولدجه زیرا حسودلر سنک اوزر بکه دق طومشلر (یعنی
 غز ایللر بلکه حق سو یلنلر تا اوله که بو آتش فتنه که از آجقدر بر تدر صوی ایله
 سویندره و زاولیه یارین چونکه مرتفع اولوب قانعه تمام عالمی احاطه ایلنه قاضی بتسمه اکانظر
 ایلدی و دیدی * قطعه * بجه در صید برده ضیغ را * چه تفاوت کند که سک لاید * صید بونده
 مقول معنایه در (یعنی صید بجه برده نکه مقول صریحی) (و در صید غیر صریحی) (در حرف
 صله در) (ورده ماضیدن فمدر ایلتمش معنایه) (ضیغ ضادک) (و غنک فمدر به ارسالن دیمکدر
 (و یا حرف صله و یا حرف تخصیص) (لاید فعل مضارع مفرد غائب افر دیمکدر) (لاییدن دن
 ایت افقرمق معنایه) (محصول بیت) (بجه سین صیده یعنی آوه ایلتمش یعنی بازمش ارسالن
 نه تفاوت ایدر که ایت افقر یعنی یانسه کلوب شکارین الیاز دیمکدر یعنی اعدانک و حسادک
 بکا ضروری بو قدر همان جانان بنم اولسون دیمکدر (قونه در زلسه دیسون طونه کور یازانکن)
 * روی در روی دوست کن بگذار * ناعد و پشت دست میخاید * روی کتک مقول صریحی
 (و در وی غیر صریحی) (و دوسته اضافتی لامیه در) (بگذار فعل امر مفرد مخاطب قو) (یعنی اهل
 ایله) (ناحرف تعلیل) (عدومبتدا) (پشت دست لامیه و مقول) (میخاید فعل مضارع مفرد غائب در
 و خبر مبتدا) (محصول بیت) (خطاب عام طریقله و یا کلن متعلقه یوزر که یوزوی دوست
 یوزینه ایله یعنی لب لب و سینه سینه به اول جانانله و قوطعه تا کیم عدوالی ارقاسنی چکینه عداوت
 و حسودن حاصلی سن جانانله صفاده اول و قود و وحدت آتشته باتوب کول اولسون * ملک راهم

ردسبروری
وشعی

ردابن سیدعلی و سروری

ردابن سیدعلی و سروری

در آن شب اکاهی دادند که در ملک تو چنین منکری حادث شده است چه فرمای گفت: او را
 از جمله فضیله عصر و یکنانه دهر مید آتم باشد که معاندان در حق او بغرض حوض کرده
 باشند این سخن در سمع قبول من نیاید مگر آنکه که معاینه کردد که حکما گفته اند * ملک پادشاه
 (و رادآت مقول) اکاهی یا حرف مصدر خبردارلق دیمکدر) (که حرف بیان ملک تو لامیه) (منکری
 اسم مقول در افعال یا بدن) (و یا حرف وحدت) (حادث شده است مبتدا اولشدر) (جمله فضلاء عصر
 لامیلر در) (یکانه بی فضلیه) (و جمله به عطف ایلک جائز یکنانه فرید دیمکدر) (ادهره اضافتی لامیه در
 (باشد که اوله که یعنی احتمالد که) (در حرف ظرف) (حق اولامیه) (بغرض یا حرف صله غرضه دیمکدر
 (خوش شمع معنایه در) (سمع قبول من بیاید و لامیه در) (نیاید کلز یعنی کیرمز دیمکدر) (مکر الا
 معنایه در) (که حرف تعلیل) (محصول ترکیب) (پادشاهه دخی اول کیچه خبردارلق و بر دیکر که سنک
 مملکتکده شونجیلین بر جر کین ایش ظاهر و هویدا اولشدر نه یوزر سین پادشاه دیدی بن اقی جمله
 فضیله عصر دن یعنی زمانه فاضلارینک بریسن بلورم و فرید دهرک بریسی بحتمل که معاندلر
 و حسود و عدولر آن حقتده غرضه شروع ایلش اوله (و بسوز غم سمع قبوله کیرمز الا اول وقتکه
 معاینه و اشکاره اوله زرا حکما دیمشدر * بیت * بتندی سبک دست بردن بتیغ * بتندان پردیشت
 دست در یغ * یا حرف مصاحبت) (تثلفظ مشترکدر ترکیده ایتی کی بریسی کتکین معنایه در
 (بر سیده حدتلی یعنی باور معنایه در) (و یا حرف مصدر پس بونده حدتله و تبر لکله دیمکدر) (سبک
 لقتده یعنی دیمکدر خفیف معنایه اما بونده فوری دیمکدر یعنی تأنسنز و فکر و فرا سنسز دیمکدر
 (بردن مصدرینه مرتبطدر) (دست ده بویه در) (یا حرف صله رده متعلقدر) (تیغ قلمدر سیف معنایه
 یزدن بر دیک مقول غیر صریحی) (و پشت صریحی) (پشت دست در یغ بیاید در) (محصول بیت)
 حدتله فوری ال قلمه ایلتمک یعنی ال صومقی حیف و یشمائلق ال ارقاسنی دیشته ایلدر حاصلی
 اول حالتی ایلک حیفلوب و یشجان اولوب ال ارقاسنی دیشته ایلدر اسناد مجاز یزدن قدر
 بعضی نسخهده بر دیرینه کرد و واقعدر ایصرر دیمکدر یعنی بو وحدت سبیلله حیف دیو ال ارقاسن
 ایصرر (مصراع) اولک معنایه در زمان دشواری و ضجرت دست بتیغ بردن بشتات و استیصال
 دیرین معنای دشوار ایلش و صریقله ال یینی ایلتمک فلیجه دیرین معنای صرب بیره چکمش (و بر د
 فعل مضارعدر بردن دینلر صوق سو یلشدر * شنیدیم که مکر گاهی ملک باتی چند از خاصان
 بر بالین قاضی رسید شمع را دید ایستاده و شاهد نشسته وی ریخته و قدح شکسته و قاضی در
 خواب مستی بی خبر از ملک هستی بلطغش یدار کرد و گفت برخیز که آفتاب بر آمد در یافت که
 حال چیست گفت از کدام جانب بر آمد گفت از جانب مشرق الحمد لله که هنوز در توبه بازست
 بحکم این حدیث که (لا یفلق باب التوبه علی العباد حتی تطلع الشمس من مغربها) گفت استغفر الله
 و اتوب الیه * مکر گاهی ابرته سحر و قی (ملک پادشاه یا حرف مصاحبت) (تی یا حرف وحدت
 بر نیجه تنله دیمکدر) (بر حرف صله) (بالین قاضی لامیه و صید یعنی اوچنه یعنی باشی اوچنه) (ایستاده
 و استاده مخفیف یا ایله طورمش دیمکدر ماضیدن فمدر اسم مقول دیرین فاعلی مقولدن فرق
 ایلر ایتمش) (وقاضی مبتدا در) (خواب مستی مستلق او بقوسنده خبر مبتدا در) (بمخبر از ملک هستی
 خبر بعد الخبر در) (یافت اکلدی حضرت شیخک بمخبر از ملک هستی دیدنکندن مکره) (در یافت
 یوزر یعنی ترددن خالی دکل فتمال) (در توبه لامیه در مجازا) (باز بونده آجقدر مفتوح معنایه
 (بحکم این حدیث) (یا حرف مصاحبت و اضافت لامیه در) (حکم بونده سندن و بخت معنایه در
 (که حرف بیان) (لا یفلق فعل نفی استقبال مفرد مذکر غائب منی المفعول لا یجوزل معلقدر
 (باب التوبه فاعل لا یفلقدر و لامیه در مجازا) (علی العباد لا یفلق به متعلق) (حتی تطلع ان مقدره

ردابن سیدعلی و سروری
ردابن سیدعلی و سروری

ردسبروری

ایله منصوب در ان تطلع دیمکدر (الشمس لفظا مرفوع فاعلی) من مغربها تطلع به متعلقدر
 (استغفر فعل مضارع متکلم وحده) (الله لفظا منصوب مفعولی) (واتوب استغفر به معطوف فعل
 مضارع متکلم وحده در نصر بابتک اجوف و او بستند) (ایله اتوب به متعلقدر) (محصول ترکیب)
 ایستدم که اول صباح وقتند پادشاه خواصندن بر نیجه شخصه قاضینک باشی اوچنه ایرشدی
 یعنی کسیدی شعی کوردی برنده طوروب بنار ودلیر مجلس کنارنده اوتورمش و باده دوکیش و قدح
 صمیش یعنی یونلری بویه کوردی و قاضی مستک او بقوسنده و اراق عالندن بختبر ملک آتی اطفاله
 بیدار ایلدی یعنی او یاردی و دیدی قالی که آفتاب طلوع ایلدی قاضی اکلدی که حال ندر دیدی
 آفتاب نه جانندن طلوع ایلدی پادشاه مشرق جانندن دیدی قاضی دیدی الحمد لله که توبه قیوسی
 هنوز اچقدر بو حدیث شریف استدلاله که توبه قیوسی باغلاماز عباد اوزره شمس مغربدن
 طلوع ایدنیجه اندن صکره قاضی دیدی ایلدی یکم خطادان اللهم من مغفرت و عفو طلب ایدرم و دخی
 نامشروع و نامعقول ایش ایشلم خدایه توبه و رجوع ایدرم یعنی ججع نامشروع ایداردن شمدی
 کروفر اغت ایدرم * قطعه * این دو چیز برگاه انکیختند * بخت نافر جام و عقل نامم * چیزم * می
 معناده کلاهه مقیددر (انکیختند فعل ماضی جمع غائب اغرا ایلدی یعنی قدر دیلر دیمکدر) (بخت
 نافر جام بیانیه) (ناحرف توصیف نفی) (فرجام فانک فحیله ایشک صوکی عاقبت کار معنانه
 (محصول بیت) قاضی توبه واستغفار ایلد کدن صکره بویکی بیتله اعتذار ایدر که بویکی نسته بی
 کلاهه قدر دیلر بریسی عاقبتسز یعنی ابتر و ناقص طالع و بر بیده نامم و ناقص عقل (مصراع
 ثانی مصراع اولی بیان ایدر حاصلی طالعک و عقلک قصور یدر بی معصیه اغرا و اغوا ایدن
 * کر کر قشارم کنی مستوجیم * و بر بخشی عفو بهتر ز انتقام * مستوجب استغفار با بندن
 اسم فاعلدر مستحق معنانه (با حرف تأکید) (بخشی فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط
 واقعدر بغشار سک دیمکدر) (عفو مبتدا بهتر خبر) (ز انتقام بهتر متعلق جمله اسمیه جواب
 شرطدر) (محصول بیت) اگر بی جرم ایچون مواخذه ایدوب کر قشار عفو بیت و عذاب ایدر سک
 لایق و مستحقم و اگر حقیق صفتیه منصف اولوب کاهی و جرمی بغشار سک بهر حال
 عفو و غفران انتقام ایدوب عفو بیت ایلکدن بکر کدر * ملک گفت توبه درین حالت که
 بر هلاک خود اطلاع یافتی سودی ندارد. قال الله تعالى فلیک یتفهم ایمانهم لمارا و باسنا *
 یافتی فعل ماضی مفرد مخاطب (سودی یا حرف تنکیر یا وحدت دینار فکر سز سوزیلش) (فا
 جواب شرطه داخل اولان قادر) (لم یک اصلی بکون ایدی لم جازه داخل اولغسله انتقاء
 ساکنین واقع اولدی و اودن و نودن و اوحذف اولندی لم بکن قالدی صکره نون کثرت استعمال
 ایچون تخفیف ا حذف اولندی جواز طریقله لزوماد کل) (نفع فعل مضارع مفرد مذ کر غائب) (هم
 ضمیر منصوب متصل مفعولی) (ایمان لفظا مرفوع فاعلی هم ضمیر مجرور متصل) (مضاف الیه
 لما وقتا دیمکدر) (را و فعل ماضی جمع مذ کر غائب مهموز العین معتل اللام و او ضمیر سابقده
 مذ کور کفار و راجعدر) (باس لفظا منصوب مفعول نا محلا مجروره مضاف الیه در) (محصول ترکیب)
 پادشاه دیدی بو حالنده توبه که کندی هلاک که مطلع اولدک فائده و بر من تنکه خدا پیورر
 مشرکله ایمان کنورمک نفع و بر من وقتا که شدت عذابتری کوردیلر سه یعنی ایمان باس و خوف
 مقبول دکلدر سنده ای قاضی هلاک اولاجنک بلدک که توبه واستغفار ایلر سک * قطعه *
 چه سود از دزدی آسکه توبه کردن * که نتوانی کند انداخت بر کاخ * دزدی یا حرف مصدر
 (که حرف بیان) (نتوانی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب) (کند لفظ مشهور در فارسیده و ترکیده
 و ترکیجه او قرغ دیدیلر) (کاخ کاف عریضه قصر در گوشک معنانه) (محصول بیت)

رد سروری و شعی

مطل

اوغر یلقدن

اوغر یلقدن نه فائده اول وقت توبه ایلک که گوشک اوزره کند اتمنه قادر اولیه سین یعنی
 قصره چچماغه عدم قدر سکدن خر سر یلقدن توبه ایلک نه فائده ایلدی سنده ای قاضی عقمه تمدن
 خلاص اولیه جفک بلور سین که توبه ایدر سین * بلند از میوه گو کوتاه کن دست * که کوه
 خود ندارد دست بر شاخ * بلند کونک مقدم مفعولدر (از میوه کوتاه کنه متعلقدر) مخاطب
 نجرید ایدوب اکا خطاب ایدوب کوردی یعنی بلنده سوبله (کو بونده اذات تا کسیددر دین
 زائد سر یلش) (دست کنک مفعول اول صر یچی) (کو تاه نالینی) (وازمیوه غیر صر یچی) (که
 حرف تعلیل) (کو تاه مبتدا) (خود اذات تا کید) (ندارد فعل انی مستقبل مفرد غائب فاعلی
 تختنده کوتاهه راجع ضمیردر) (دست مفعول صر یچی) (و بر شاخ غیر صر یچی و جمله فعلیه
 خبر مبتی ایدر) (محصول بیت) بلند اولان کیمسه به سوبله ای مخاطب ایچرد که ایکی میوه دن
 کوتاهه ایلد یعنی قصه ایلد حاصلی الک چک اوزانه میوه به یعنی بوتیمه بلند قائمه لازمدر (کو تاه
 قد اولانه لازم دکلر زبر کوتاه قامت خود داله و بداغنه ال طوماز یعنی ال ایشدزه من که اکا تنیه
 لازم اوله * ترا با وجود چنین متکری که ظاهر شد خلاص صورت بلند این بکفت و موکلان
 عقوبت دروی او تختند صکفت حرادر خدمت سلطان یک سخن باقیست ملک پرسید
 آن چیست گفت * متکری با حرف وحدت (که حرف رابط صفت) (خلاص ترا قرینه سبله
 خلاص توفیقدر در و مبتدا در) (صورت بلند خبری ملحوظ و متصور دکل دیمکدر) (موکلان
 عقوبت لامیه) (موکلان جلا درون لخم طوفن زائد سوبلش) (در حرف صله) (وی ضمیر قاضی به
 راجعدر) (او تختند یا بدیلر دیمکدر) (او تختند برینه آویخت یا زان و فاعلی پادشاهی طوفن
 غریب مطالع سی و از پیش) (گفت قاضی) (من اینم دیمکدر) (محصول ترکیب) سنک
 بونجیلین بر نامشروع ایشک وجودیه که سندن ظاهر اولدی خلاصک صورت بغل یعنی
 خلاص ایلکه معقول دکلدر پادشاه بوسوزی سوبلدی و ایشکجه موکلاری یعنی جلا در
 قاضی به یا بدیلر قاضی دیدی یم پادشاه خد متده برسوزم یلقیدن یعنی برسوزم دخی وار دیمکدر
 پادشاه صور دیکه اول نذر قاضی دیدی * قطعه * باسین ملالی که بر من افشانی * طمع
 مدار که از دامت بدارم دست * یا حرف مضاجبت سببی متضمن (طمع مداره متعلق
 (آستین ملالی بیانیه) (و یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر حرف مصدر در بین بکیش سوبلش
 (که حرف رابط صفت) (افشانی فعل مضارع مفرد مخاطب سکر سین اغراضدن کیشدر
 (طمع مدارک مفعول صر یچی و باستین غیر صر یچی) (مدار فعل نهی مفرد مخاطب دار بندن
 طومعه دیمکدر) (که حرف بیان) (از دامت بدارمک مفعول غیر صر یچی و دست صر یچی
 (محصول بیت) بر ملال آستین سبیله و یا ملال آستینی سبیله که بر من اوزر به سکر سین یعنی که
 بدن اغراض ایدر سین طومعه یعنی امید ایلد که دامکدن الم طونام یعنی انککدن الم حکم
 * اگر خلاص محالست ازین کنه که مرا * بدان کرم که خوداری امید واری هست * بدان
 با حرف صله (که حرف رابط صفت) (امید واری یا حرف مصدر) (محصول بیت) اگر
 خلاص محال ایسه یعنی قور یلق ممکن دکل ایسه بو کاهدن که بخدر یعنی بنده اولان
 کاهدن خلاص جائز دکل ایسه اول کرمه که سنک و ارامید لاک وارد یعنی کرم و اطفکد امید
 وارم اندن رجایی قطع ایلم * ملک گفت این لطیفه بدیع آوردی و این نکته غریب گفتی
 ولیکن بحال عقاست و خلاف شرع که ترا امر و فضل و بلاغت از جنک عقوبت من
 برهاند مصلحت می بینم که ترا از لغه بشیب اندازم تا دیگران عبرت گیرند گفت ای خداوند جهان
 پرورده نعمت این خاندانم و نه تنها من این کنه کرده ام دیگران انداز نامن عبرت رگرم ملک ازین

رد سروری

رد سروری

رد سروری

رد سروری

مخفی خنده آمد و بفرز خطای او در گذشت و متعنان را که اشارت بکشتن او کرده بودند *
 گفت ملک دیدی (لطیفه آورد بدینک مفعول اولی و بدیع ثانیسی بدیع عجب دیکدر) و نکته
 گفتنک مفعول اولی (و غریب ثانیسی غریب معنایسته در) لطیفه بی بدیع و نکته بی غریبه
 مضاف ایدن نه ملاحظه ایلدی مسکین (چنک عقوبت بیانیه) و منه اضافت لامیدر (با حرف
 صله) و شب نشیندن مخفف لغظدر (شبن نشیندن مخفف اولدی یعنی کپی آشفا و آت
 و افش مظارنده مستعمل لغظدر گاه اولور که اتباع و مزاجه طریقله نیب لغظنی بو که عطف
 ایدوب شب و تب دیرلر عریسه حسن بسن و ترکیده قرن قرن دیکلری کپی پرورده نعمت
 این خاندانم لامیه لدر (پرورده اسم مفعولدر) (سر سودا وجهت معنایسته در) خطایه اضافت
 لامیه در (متعنت تفعیل باینیدن اسم فاعلدر بر کیمه تک ذاتی استکه دیرلر) (الف و نون ادات
 جعفردر) (محصول ترکیب) یاد شاه دیدی بو لطیفه بی عجب کشور دک و بو نکته بی غریب
 سوبلدک ولیکن بحال عقلدر و خلاف نقل که سنی بو سکون فضل و بلاغت بنم عقوبتم
 بجه سندن قورتره یعنی خلاص ایلیم مصلحت ائی کورورمه سنی قلعه دن اشاعه خنده اتام
 طوئه لر یعنی تا کیم غیر عبرت الهی فاضی بوسوزی ایشید نیمه دیدی ای جهانک پادشاهی بو خاندانک
 نعمتی پرورده سم بو کاهنی یا لکر بن اشلانتم بندن غیر یسنی آت تا کیم بن عبرت لام پادشاهه
 بوسوزدن خنده کلدی یعنی گولدی و عفو ایلانک خطای سواد سندن بکدی و انک متعترینه که
 بو تک هلاکنه اشارت ایشیلر ایدی دیدی * بیت * همه حال عیب خوشنید * طعنه
 بر عیب دیگران مرنید * خالک عیبه اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر (و خوبینده
 لامیه در) طعنه هاه رسمی علامت نقلدر عریضه و معشوقه کپی (عجب دیگران مصدرک مفعولنه
 اضافتیدر) (مزید فعل بهی جمع مخاطبدر اورماک دیکدر) (محصول بیت) جیجکز کندی
 عینکزک جالبسم یعنی هر بریکزده نیمه دراو عیوب وارد ایدی غیر یلرک عیوبه طعنه
 ایلک * حکایت منظومه * جوانی پاک باز و پاک رو بود * که با پاکیزه روی در کور بود *
 جوانی با حرف وحدت (پاک باز وصف ترکیبدر پاک نظری دیکدر مصلح معنایسته) (پاک روده
 وصف ترکیبدر پاک بویشلو معنایسته مستقیم دیکدر) (که حرف رابط صفت) (با حرف صله
 (پاکیزه پاک معنایسته در) (پاکیزه روی وصف ترکیبدر کوزل پوزلی) (و با حرف وحدت) (در
 حرف ظرف) (کروکاف عجب کسرله و رانک قحله رهن معنایسته در) (محصول بیت) (پاک باز
 و پاک روجوان و ارادی یعنی صالح پاک دامن که بر پاک رویه می هون ایدی یعنی گرفتار و مبتلا
 ایدی) (بعضیلر کرو برینه کرو باز دیرلر کاف عریضه و رانک قحله ریه کشتی معنایسته و دریا
 عبارت بو که قرینه طوئدی لیکن عریضه بویه برده و او اعلال اولماق خلاف قیاسدر
 انگیزون مشهور لغتدرنده موجود دکل و فارسی لغتدرده کرو قوضوق دیشه دیرلر یعنی ایچی بوش
 دیش که قورت یمش اوله علی کل حال عربی و فارسی لغتدرده موجود اولما ایچی فرنگجه
 و یا اورجه اولقی کرک * چنین خواندم که در دریای اعظم * بگردان در افتادند باهم * که حرف
 بیان (با حرف صله) (گرداب کاف عجمک کسرله صو جولی یعنی صو جولی بلوب با بدینی برکه
 هلاک اولقی خوفی اوله عریضه) (در دور دیرلر) (و با حرف وحدت) (در حرف تا کید) (افتادند و دوشیدلر
 (باهم یله) (محصول بیت) حکایه لیده شویله او قدم که دریای اعظمه بر کردابه دوشیدلر
 اینکسی یله) (حضرت شیخ نویسنده انجال الماش یعنی نیمه دوشد کلدی بیان اولمیدی * جو ملاح
 آمدن ناهست کبرد * مبادا کاندران حالت میرد * (ملاح کمچی) (آمدن شبن معنایسته
 مقیددر) (دستش تقدیرنده) (با حرف تعلیل) (مبادا فعل نهی غائب) (کاندران) (که حرف بیان) (میرد

رد سروری

ایکچی قرن قافک ضمیمه در
للطایع

رد شعی

هیچا تفصیل و اجمیدر
للطایع

فعل مضارع مفرد غائب فاعلی فحشده خوانه راجع ضمیردر (محصول بیت) چونکه ملاح کلدی
 تا عاشق جوانک این طوئه اولیمه کیم اول حالنده اوله دیو * همی گفت از میان موج و تشویر *
 مرابکدار و دست یار من کیر * همی ادات حکایه (میان موج لامیه در یا بطنیه) (تشویر
 تانک قحی و شبنک سکونیه جالت معنایسته در) تشویرش معنایسته ده کلور (بعضیلر موجه عطف
 تفسیری طوئدیلر) بکدار قوی یعنی ترک ایله (دست یار من لامیه لدر) (کیر فعل امر مفرد مخاطب
 طوت دیکدر) (محصول بیت) (جوان ملاحه موج و تشویر یعنی بکدار یا اورته سندن سوبلردی
 بی قو و یار ملک این طوت) (یعنی ائی خلاص ایلیم بو غلور سم بو غلام * درین گفتن جهان
 بروی بر آشت * شنیدندش که جان میداد و میکفت * جهان مبتدا) (و بر آشت خبری) (شنیدندش
 شبن جوان معهوده راجعدر) (که حرف بیان) (محصول بیت) (بوسوزی سوبلدکجه جهان اوزر رینه
 پریشان یعنی قرش مورش او ادی اکا یقین اولان کیمه لرائی ایشیدیلر که جان و بروردی
 و سوبلردی سوبلدکی کلن یتک مضروبیدر * حدیث عشق از ان بطل میوش * که در سختی
 کدباری فراموش * حدیث عشق لامیه (بطل سیکار دیکدر یعنی در دشتدن خالی) (میوش
 فعل نهی مفرد مخاطبدر) (نوشیدندن ایشتمک و دیکلمک معنایسته) (که حرف رابط صفت) (سختی
 یا حرف مصدر) (باری یاسیده بویه در دوستلق معنایسته) (فراموش اسم مصدر در اوتمه دیکدر
 (محصول بیت) (عشق قصه سنی اول بطلدن دگله که شدت حالده بارلغی و دوستلقی فراموش ایلیمه
 اونوده * چنین کردند یاران زندگانی * ز کار افتاده بشتو تادانی * یارانندن مراد عشاقدر) (زندگانی
 یا حرف مصدر در دیرلر دیکدر) (کار افتاده مجرب احوال دیکدر) (یعنی باشه ایش دوشمش
 دیکدر بویتمک مضارع اولی ایات سابقه به ناظر در) (و مضارع ثانیسی ایات آتیمه به قدر
 (محصول بیت) (مذکور جوان کپی ایلدیلر یاران دیرلکی پس باشه ایش دوشندن یعنی احوال
 روزگاری تجربه ایلیدن ایش مراد مجرب احوال دن حضرت شیخ کندیدر انک ایچون بیورر که
 ناله سین * که سعدی راه و رسم عشق بازی * چنان داند که در بغداد تازی * که حرف بیان در
 مضارع ثانی (سعدی مبتدا) (رسم بونده عادت و قانون معنایسته در) (عشق بازی بونده عاشق
 معنایسته در) (و یا حرف مصدر عاشقلی دیکدر) (مضارع ثانی خبر مبتدا در) (که حرف بیان
 تازی عربی دیکدر عربی دل مراددر) (بغداده تخصیص ایلک وجهی بودر که کندی زمانده
 بغدادی عرب و عجم دینی فصیح سوبلر لری اما بوزمانده ایکسندنده بی بهره بر بلوک جهله در
 (محصول بیت) (سعدی عاشقلی راه و رسم آنجلین بیلور که بغدادده عربی دینی یعنی اهل بغداد
 لسان عربی ابو بیلد کلدی کپی) (سعدی عشق بازی طریق آنجلین ابو بیلور مضارع ثانیست
 معنایسته آنجلین بیلور که بغدادده عربی بیلور یعنی شیهه سز بغدادده عرب و اراید و کپی بیلدیک کپی
 عشق بازی لغت رسم و راهنی دخی آنجلین بیلور دین کیمه هیچ نشه بلز ایش * دلارامی که داری
 دل درو بند * دگر چشم از همه عالم فرو بند * بویست حقیقی به و مجازی به متعطلدر) (دلارام
 وصف ترکیبدر آرامیدندن دیکتمک یعنی راحت اولقی) (و یا حرف وحدت) (که حرف رابط
 صفت) (دلارام دارینک مقدم مفعولدر طوئار سین دیکدر و آر لغتد تعبیردر) (دل بندک
 مفعول صریحی و در (غیر صریحی) (او ضمیری دلارامه راجعدر) (بند فعل امر مفرد مخاطب در
 (بندیدندن بقله دیکدر) (دگر دخی دیکدر) (چشم فرو بندک مفعول صریحی) (و از همه عالم غیر
 صریحی فرو بند یوم دیکدر) (محصول بیت) (بر دلارامک که وار کو کلکی اکا بقله یعنی اکا تعلیق ایلیمه
 دخی کوزوکی جیع عالم دن یوم یعنی اندن غیری به التفات ایلیمه اگر ظاهرا دلا رایی در
 و اگر باطن (مضارع ثانیست معنایسته کرو دو کلکی عالم دن چشمکی اشاعه بقله دین معنای

رد شعی

رد شعی

فتی بد باغش * اگر لیلی و مجنون زنده گشتی * حدیث عشق ازین دفتر نوشتی * دفتر دزد
 مراد کتاب کلسه تاندر (کشتی) و نوشتی یاری حرف حکایه در (محصول بیت) اگر
 ایللی ابله مجنون زنده اولادی (یعنی صاع اوله لردی عشق قصه سنی بو کایدن بازار لردی
 یعنی هر بریمی) حضرت شیخک بوسوزی بشجی با به نیستدر که عشق بایدر * باب ششم
 در ضعف و پیری * حکایت * باطا نفه دانشندان در جامع دمشق بجی همی کردم
 ناگاه جوانی از در درآمد و گفت در میان شما کسی هست که زبان فارسی داند اشارت
 بمن کردند گفتیم خبرست گفت پیری صد و پنجاه ساله در حالت زعجت و زبان فارسی چیزی
 میگوید و مفهوم مانعی کردد اگر بکرم قدم رنجه شوی مردیابی باشد که وصیتی کند چون
 بیالینش فرار سیدم این میگفت * با حرف مصاحبت (طائفه دانشندان بیانیه) طائفه
 همزه سنی حرف وحدت در بین خطا سولش (بجی یا حرف تنکیر) پیری یا حرف وحدت
 (صد و پنجاه ساله یوزاللی یا شلی دیمکدر) حالت زع لامیه (با حرف مصاحبت) زبان فارسی
 بیانیه (چیزی یا حرف وحدت) و او حرف حال (مفهوم ما لامیه) نمی کردد اولاز دیمکدر
 نمی شود معناسنه (بکرم یا حرف مصاحبت) قدم رنجه شوی الم و زجت معناسنه در
 قدم زجته کورسک دیمکدر بیاق پوریمکدن کایتدر (مزدیمک ضمیمه و زانک سکونیه
 اجرت و کرا دیمکدر اما بونک کی پرده ثواب معناسنه در) یاقی فعل مضارع مفرد مخاطبدر
 باینددن بولقی معناسنه بافتدن دینار خطا ایلدیلر (باشد که اولاه یعنی هر جودر که دیمکدر
 (وصیتی یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر) بیالینش یا حرف صله یصدغه دیمکدر (فرا
 حرف تا کید) رسیدم فعل ماضی متکلم وحده ایشدم دیمکدر (این میگفت بوا یکی یعنی
 وقوردی (محصول ترکیب) دانشمند طائفه سبله بحث ایلر ایدم جامع دمشقده یعنی بی
 امیده ناگاه بر جوان قیودن ایچری کیردی و دیدی سرنکه ارا کرده بر کیمسه واریمسدر عجم دینلی
 بیلور شیخ دیر که بکا اشارت ایلدیلر یعنی ایشته بوییلور دیدیلر بن دیدم خیر در جوان دیدی
 یوزاللی یا شنده بر پیر حالت زعده در وفارسی داله بر نشنه سولر حالبو که زاکلا مرزا اگر کرمله
 قدم رنجه اولورسک یعنی زجته کورسک ثواب بولور سینی هر جودر که بروصیت ایلله مبادا
 فوت اوله چونکه یصدغه یعنی باشی اوجنه ایشدم بوا یکی یعنی وقوردی * قطعه * دی چند
 کتقم برارم بکام * در یفا که بکرفت راه نفس * دم نفس یا حرف وحدت (چندینجه دیمکدر
 ضرورت وزن ایچون تقدیم و تأخیر فلتمسدر تقدیری کتقم دی چند (برآرم چیقارم دیمکدر
 (بکام یا حرف صله و یا حرف مصاحبت کامه و یا کامله دیمکدر) کام کاف عربله بونده ایهام
 طریقله مذکور در مراد ابله دماغ ییشده فتامل (در یفا داله کسره وضعه لغتدر) الف حرف
 ندا یعنی حرف ندبه (بکرفت فعل ماضی مفرد غائب مبنی للمفعول معناسنه طوتلیدی دیمکدر) راه
 نفس لامیه (محصول بیت) دیدمکه برقاج نفس مراد بجه کتورم یعنی چیقارم یا خود اغزمه حاصلی
 برقاج زمان یشایوب عمر سورم در یغ و خیف که نفس بولی طوتلیدی جمعه محال قالمدی حاصلی
 اجل کلدی ایشدی (مصراع اولک معناسنی ایتد مکه برقاج نفس مرادله بوقاری کتورم دین
 ادایی ابو کتورمش * در یفا که بر خوان الوان عمر * دی چند خوردیم و گفتند بس * بعضی نسخه ده
 دی خورده بودیم واقعدر (خوان الوان عمر یا ساندلدر) (محصول بیت) حیفا که عمرک درلی درلی
 نعمتی سفره سنده یعنی انواع نعم عمرده بر نیجه نفس یدک و یجدن و یزیدک دید بایر حاصلی
 نفقه من قطع ایلدیلر (خوان بونده سفره معناسنه در دین کیجه یدیکن بیلر عیش * معنای
 این سخن با شامیان بمری کتقم تعجب کردند از عمر دراز و تأسف خوردن او بر حیات دنیا گفتش

ردشعی

ردشعی

ردشعی

چه گونه درین حالت گفت چه کورم * (محصول ترکیب) بوسوزک یعنی بوا یکی یتسک معناسنی
 شام قومه عن بجه سولدم تعجب ایلدیلر انک اوزون عمرندن و حیات دنیا به تأسف و غصه
 یدیکنه دیدیم نیجه سین بوحالنده دیدی نه دیم * قطعه * نه دیده که چه سختی همی
 رسد بکسی * که از دهانش بدر می کنند دندان * ندیده استفهام انکاری کورمش مبین
 دیمکدر (که حرف بیان) (بکسی یا حرف صله) (و یا حرف وحدت) (که حرف رابط صفت
 (دهانش نون ضرورت وزن ایچون ساکن اوقوتی کرک) (بدر طاشره دیمکدر) می کنند
 کاف مضموم اوقتیق کینوت معناسنه اولور ایدرلر دیمکدر یعنی طشره ایدرلر چیقاره قدن
 عبارت اولور اما کاف مفتوح اوقتیق قو بارلر دیمکدر علی کل حال چیقار مقدن کایتدر
 (دندان یا حرف وحدت) (محصول بیت) کورمش مبین که نه شدت الم ایشور شول
 کیمسه به که دهاندن بردیشنی چیقاره لر یعنی بردیشنی چیقار نیجه نه قدر الم چکر ندیده همزه سی
 خطاب ایچوندن دین یا خطا بیدن و همزه توسلدن آگاه دکل ایش * قیناس کن که چه حالش
 بود دران ساعت * که از وجود عزیش بدر رود جانی * حالش ضمیری کسی به راجعدر وجود عزیز
 بیانیه و شین بنه سابق کی (جانی یا حرف تنکیر) (محصول بیت) قیاس ایلله که حال نه اولور اول
 ساعتده که وجود عزیزندن جانی چقه کیده یعنی روحی بدندن چقه کیده مصراع ثانیک معناسنی
 که انک عزیز وجودندن بر جان طشره کیده دین قشده انسانده برقاج جان واریمش کی * کتقم
 تصور مرک از خیال بدر کن و وهر رابیطیت مستولی مکر دان که فیلسوفان گفته اند که مزاج
 اگر چه مستقیم بود اعتماد بقارانشاید و مرض اگر چه هائل بود دلالت کلی بر هلاک نکند اگر
 فرمای طبیی را بخوانم تا معالجه کند که به شوی گفت هیات * تصور مرک مصدرک مفعولنه
 اضافتدر (مستولی غالب دیمکدر استعمال بایندن اسم فاعلدر) (مکر دان فعل نهی مفرد
 مخاطب ایلله دیمکدر) الف و نون ادات تعدیه در (که حرف تعلیل) (فیلسوف فالتک و لامک
 فقهه لر یله حکیم معناسنه در) (که رابط مقول و قول) (اعتماد بقا مصدرک مفعولنه اضافتدر
 (وراد ادات صله) (هائل قور قج) (طبیی یا حرف وحدت) (وراد ادات مفعول) (نا حرف تعلیل) (هیات
 یعنی محالدر) (محصول ترکیب) پیره دیدم که اولوم تصویری خیالکدن اخراج ابله و وهم و خوف
 طبیعتکه غالب ایلله زیر حکماد بشر در مزاج اگر چه مستقیم و قوی اولور بقایه اعتماد ایلکه
 لایق دکل و مرض اگر چه هائل و مخوف اولور اما هلاک کلیه ادلالت ایلر اگر سیورسک سکا
 بر طبیب دعوت ایدم تا کیم سکا معالجه ایلله که ابو اوله سین یعنی صاعله سین هیات دیدی یعنی
 بو محالدر * منوی * خواجه در بند نقشی ابوانست * خانه از پای بست و رانست * خواجه
 وز راده و تعظیمی واجب اولان از باب دولته مستعملدر بونده مطلقا دولتی مراد در (بند بونده
 قید وهوس و ارز و معناسنه) (نقش ابوان مصدرک مفعولنه اضافتدر) ابوان کسر همزه ایلله
 چاردا قدر عریبدر اما عجم فتح همزه ایلله اوقور (پای بست پای عربک فقیله عمل معناسنه در که
 عربجه اساس دیرلر باد عجمله اولمسنیده تجو زایلیم افتر ایلش) (وران خراب دیمکدر) (محصول بیت)
 خواجه قصرک نقشی قیدنده در لیکن خانه تمدن خرابدر یعنی سن غم ایچون طبیب تدارک ایلله ده سین
 لیکن بناء وجود قشایه مشرفهر * دست برهم زند طبیب طریف * چون خرف بنید اوفتاده
 خریف * دست زندک مفعول صریحی (و برهم غیر صریحی) (وطریفه فاعلی) (وطریفه اضافتی
 بیانیه در) (خرف خاه مجعنه کفتی و راه مسمله نک کسر یله صفت مشبهه در) (بونا مش معناسنه) (خرف
 یتدک مفعول ثانیه و افتاده و اوایلله کا قیددر) (و خریف یعنی شخص مفعول اولی) (محصول بیت)
 ظریف اولان طبیب الینی بر پینه اورر تأسف و تغاین طریقله اما علاجه مباشر اولان چونکه

ردشعی

ردشعی

ردشعی

خبر بقیه مریضی بونامش و دوشمش کوره یعنی حالت نزاعه قریب و مشرف علی الموت کوره زبرا
 بلور که علاج پذیر اولوب سی ضایع اولور * پیر مردی زننغ مینالید * پیر زن سنداش همنی مالید
 * پیر مردی پیر تقدیرنده در بر قوجه ارکشی (زترع بر مضاف مقدر در تلخی نزع دیمکدر) مینالید حکایت
 حال ماضی معنایه ای کاردی دیمکدر زبرا جتن ایجسی سائر آجیلره بکزه من (پیر زن تقدیری پیره
 زبید ضرورت وزن ایچون وقرینه قائم اولدیغیچون یله وحدت ترک اولندی بونده بر قوجه قری
 دیمکدر زوجه سی وقرزنداشی و متعلقه اتندن بر قری اولقی جائزدر (صندل هند دیارندن کلور
 بر خوش قوقولی اغاچدر آکی در کمنده و یادور یله اون ایدر لوانی کلاجه خلط ایدوب دفع همداع
 ایچون باشه سورتر و دفع حرارت ایچون الله وایاقلره (شین ضمیر پیره راجعدر) همنی مالید حکایت
 حال ماضی لفته اومق دیمکدر اما بونده سورتمک معنایه در (محصول بیت) بر پیر مرد نزع
 آجیندن ای کاردی و بر پیره ذن اکا صندل سورتردی * چون محبط شد اعتدال مزاج * نه عزیمت
 اثر کندنه علاج * چون حرف تعلیل (مخبط تغیل بایندن اسم مفعولدر لفته دوشمش دیمکدر اما
 بونده مختل معنایه در) اعتدال مزاج مصدرک فاعلنه اضافتدر (نه حرف نفیدر معناده کنده
 مفید) عزیمت پردر ده بر نسنه اوقویوب اوفورمکه دیرلر (رقبه ده دیرلر رانک ضعی و فافک سکونیه
 وفار سیجه افسون دیرلر) علاج مفاعله بایک ایکی مصدر بدر (عزیمت معطوف) عزیمت مبتداه
 اول وارثانی و ثانی خبر یله خبر اول تقدیری عزیمت اثر نکنددر (محصول بیت) چونکه اعتدال مزاج
 مختل اولدی یعنی مزاج اعتدال دن دوشدی اکانه افسون تأثیر ایدر ونه علاج * حکایت * پیری
 حکایت کند که دختری خواسته بود و حجره بکل ارسته و بخلوت با او نشسته و دیده و دل در بسته
 شبهای دراز بختی و زلفها و لطیفها گفتی ناباشد که وحشت نکند و دوه و انست پذیرد از آن جله شی می
 گفت که بخت بلندت یار بود و چشم دولت بیدار که بخت پیری افتادی بخت و جهان دیده کرم و سر در
 روز کار چشیده و نیک و بد از موده حق بخت بداند و شرط حدوث بجای آرد مشفق و مهر بان
 خوش طبع و شیرین زبان * دختر ذالک ضعی و خاء مجمله نیک سکونیه و تانک فحیه قیره دیرلر
 (و یا حرف وحدت) شبهای دراز بیایه (بختی تخفتم فعل نفی ماضی متکلم و جده و یا حرف
 حکایت بذله لطیفه دیمکدر) و هاداد جعدر (لطیفها عطف تفسیری) گفتی اعراده
 (بختی کیدر) تا حرف تعلیل (بخت بلند بیایه) و تا معناده یاره مقیددر (بود جائزدر که
 فعل اوله) و جائزدر که ادات زمانیه اوله یارک اولدی و یارک ایدی دیمک اوله (چشم دولت بیدار
 مذکور فقره به معطوف) که حرف بیان (و یا حرف تعلیل) یا حرف صله (بخت پیر مصدرک
 مفعولنه و یا فاعلنه اضافتدر) و یا حرف وحدت (جهان دیده و صف ترکیبدر جهان
 کورمش دیمکدر) مشفق افعال بایندن اسم فاعلدر (و مهر بان عطف تفسیردر) یعنی
 اسر کی معنایه و محبتی (محصول ترکیب) بر پیر حکایت ایدر که بر قزدیلدم یعنی بر قزنکاح
 ایلدم و کردک خانه می کل ایله ارسته و پیراسته ایلدم و غلوتنه آنکله اوتودم و کوز می
 کوکلی اکا بیلدم یعنی اکا کوکل ویردم بونده کلنجه بر بود تقدیر اولنور اوزون کیجه ز
 او یومن دم و یله لر و لطیفه لر سو یلردم که وحشت طومعه یعنی تو خوش ایلله و غله انس
 و موافقت قبول ایلله (حاصلی بانه ایلشه ذکر ایلدی که احوالک جیعتندن برینی بودر که بر کیجه
 سو یلردم که بخت بلند یارک ایدی و یارک اولدی و چشم دولتک بیدار ایدی و یا بیدار اولدی که
 بر پیرک صحبت دوشدک شمش و جهان کورمش و روز کارک ایستنی و صوغنی طامش
 و او ویرامز ایشار صماش حق صحتی بلور و شرط صحت و مودتی برینه کتور و ویر و حتمی
 و محبتی خوش طبع و شیرین زبان * مثنوی * تا تو اتم دلت بدست آرم * وریا زاریم نیازم

پیره زن اولدقد نصکره
 اشوا احتمالات تکلفی بولنه
 صایطامق شاعرانه در
 لطایع

تا حرف توقیت (تا اتم قادر م دیمکدر) بدست (یا حرف صله) آرم فعل مضارع متکلم
 و جده کتوردم (ور) واکردن محفقد (یا زاریم فعل مضارع مفرد مخاطب) ویم ضمیر
 منصوب متصل مفعول یا ضمیر (یعنی ضمیر خطاب مفتوح اوفتی کرک وزنه خلل کلبه
 واکردنی انجدر سک دیمکدر بونده متعیددر) نیازم فعل نفی مستقبل متکلم و جده لازمه
 متعدی بینه مشرکدر یعنی انجیم (و یا سنی انجیم دیمکدر) نیازم دینار نوک کسر یله
 نیازم کتوردم یعنی حاجت کتوردم معنایه بیتی مردف ایدوب مفعله الما مشر (محصول بیت)
 مادام که قادیم کوکلی که کتوردم (یعنی اله الورد حاصلی المدن کلدی دکل ککلی کوکلی
 رعایت ایدرم) و یا ایدرم واکر ضایعی انجیدر سکده انجیم و یا سنی انجیم * ورجو طوطی
 شکر بود خورش * جان شیرین فدای و رشت * بوشربیه مذکور شرطیه به معطوفدر
 (پس بونده ویرینه کرد کر ایدنلرتونه مخالف ذکر ایلدر) خورش لفته اسم مصدر در
 یش معنایه اما بونده طعام مراد در (جان شیرین بیایه) فدای و رشت مصدرک مفعولنه
 اضافتدر (پرورش اسم مصدر در بیلش معنایه مراد طعامدر) (محصول بیت) واکر
 فرضا طوطی کی شکر اولور سه طعامک جان شیرین سنک سکری غذا لریکه فدا اولسون
 (و یا جانی سنک سکری طعام لریکه فدا ایدم) حاصلی سنی سکرله بیلیم * نه گرفتار ایدی
 بدست جوانی محبت و خیره رای سرتیز و سبک پای که هر دم هوای بزد و هر خطه رای زند
 و هر شب جانی خسید و هر روز یاری کرد * بیزک دختره تنه قولنددر (جوانی یا حرف وحدت
 (محبت افعال بایندن اسم فاعلدر متکبر دیمکدر) خیره رای وصف ترکیب در ضعف و زیون
 فکری یعنی سفیه (سرتیز و صف ترکیب در بیینی معنایه آخر با شلی مقیالی) (سبک پایده
 و صف ترکیب در بیینی آغلی یعنی یار او کز معنایه) هوای یا حرف وحدت (بزد فعل مضارع مفرد
 غائب یا محکم فحیه بر یندن بختن دن دینار خطا ایلدر بختدر دیمکدر) رای یا حرف وحدت
 (زند فعل مضارع مفرد غائب زبندن اوردر دیمکدر جایی یا حرف وحدت) (خسید خاک
 ضحیه فعل مضارع مفرد غائب بانور و او یور دیمکدر خسیدندن) یاری یا حرف وحدت
 (محصول ترکیب) قیره دیر که بر متکبر جوان لته گرفتار کلدک (یعنی مبتلا اولدک سفیه و خفیف
 و یار او کز که هر نفس بر هوا و هوس بشوره و هر ساعت بر فکر قولنه و هر کیجه بر برده بانه و هر
 کون بر نگار طونه * بیت * وفاداری مدار از بلبلان چشم * که هر دم بر کل دیگر سرایند *
 وفادار و صف ترکیب در (و یا حرف مصدر) مدار فعل نهی مفرد مخاطب طومعه دیمکدر
 (از بلبلان مداره متعلقدر) چشم مدارک مفعول صریح اولدر (و وفاداری ثانیه) (از بلبلان
 غیر صریحی لیکن تقدیری چشم وفاداری مدار در) یعنی وفادار لقی امیدنی طومعه دیمکدر (که
 حرف تعلیل) کلی یا حرف وحدت (دیگر غیری معنایه در) (سرایند سبک فحی و کسر یله فعل
 مضارع جمع غائب ابرلر دیمکدر) (محصول بیت) (بلبلار دن وفادار لقی امیدنی طومعه یعنی
 انلردن وفادار لری هر نفس و هر ساعت بر غیری کل اوزره ابرلر یعنی بر برده قرار لری بوقدر
 جوان لری که احوالی بونله در سابقا ذکر ایلدی کی * اما طامعه پیران بعقل و ادب زندگانی کشنده
 بر مقتضای جهل جوانی * طامعه پیران بیایه (زندگانی یا حرف مصدر در لک دیمکدر) مقتضای جهل
 مصدر میمنک فاعلنه اضافتدر (جوانی یا حرف مصدر و اضافت بیایه در) (محصول ترکیب)
 جوان لری احوالی پان ایلدک اما طامعه پیران عقل و ادب لده دیرلر ایدرلر جهل و جوان لری
 مقتضای اوزره دکل بعضی نخته ده جوانی جهله عطف الیش * بیت * ز خود بهتری جوی
 و فرصت شمار * که با چون خودی کم کنی روز کار * بهتری یا حرف وحدت جوی و شمار

رد این سید علی و سروری

رد شرح جیما

رد سروری و شعی

فعل امر مفرد مخاطب در (که حرف تعلیل) با حرف مصاحبت (چون اذات تشبیه) خودی
 با ضمیر خطاب (کم کاف) محکم ضمیه ضایع معانیه در (کم کفی تک) مفعول اول صریحی و روزگار
 نایبی (و با چون خودی غیر صریحی) (محصول بیت) خطاب عام طریقیه نصیحت اندوز
 کند کندن ایرک بر کینه اریوب بول وای اریوب بول یعنی فرصت صای یعنی بر اولویت یل
 زیرا کشد کینه روزگار کی یعنی احوال و اوقات و ایامی ضایع اندر سین (حاصلی کشد کندن این
 بر کینه ایله صحبت ایله و انکه مصاحبتی غایت یل (زیرا کشد کینه مصاحبت تضییع احوال
 و اوقات و ایام و اتلاف عمر بلا فایده در * گفت چندان برین غلط بگفتم و کان بدم که دلش در قید
 آمد و صید من شد ناکاه نفسی سرد از دل بر در آورد و گفت چندان سخن که گفتی در ترازوی عقل
 من و زان آن یک سخن ندارد که از فایده خویش شنیده ام که زن جوارا اگر تیری در پهلوتشند به
 که تیری * گفت پیردیدی (نمط و نسق اسلوب و گونه معانیه در) در قید در حرف صله (قید در
 مراد بند در منته اضافت لامیه در) (صید من مصدرک فاعله اضافه فاعله در) (نفسی با حرف وحدت
 و زان مفاعله بانک مصدر تائید در) (فایده رونده آورده دید کتری خاتوند که طوغان او غلبه قارک
 گوینکن کسر) (بنکه در دین بکلیش سوباش) (فایده بینه قبیله یازان صحیح متاخر مخالف باز من
 تیری) (و تیری یازی حرف وحدت در) (پهلویان معانیه در که عریجه جیب در) (محصول ترکیب)
 پیردیدی بوا اسلوب اوزره اولف در شوز سوبلند و ظن ایلدم که کوکلی غنم قید نه گلدی (یعنی
 بکا مقید اولدی و بنم صیدم اولدی) (یعنی بکا شکار اولوب رام اولدی ناکاه دل پر دردندن
 بر صوغ نفس کتور دی یعنی برآه جگدی و دیدی بوقدر شوز که سوبلند غنم عقلم ترازو شنده
 اول بر سوزک ورنی طومار یعنی اکا موازن دکل که کشدی ابدن ایشتم که تازه ناک اگر پهلوسنده
 اوق و توره یعنی پانته اوق تا قوب طور سه بکدر پانته بر پیرا و توب طور مقید حاصلی پیرا
 همنشین و هم پیرا و مقید اوق باره سنی چکنک بکدر * نظم * لانا آن بینیدی بعلها * شیشا
 کاری شفه الصائم * لسا بولایه وجودیه دیرلر مشایخ عربک بعضی اسمیه ذاهب اولدی
 و بعضی حرف قیده اسمیه ذاهب اولالر جمله به اضافتی لازم در دیدنلر (حاصلی وقت معناسی
 متضمندر وقت که دیمکدر) (رأت فعل ماضی مفرد مؤنث غایبه مهموز العین مفعول اللام اصلنده
 رایت یدی اعلال ایله رأت اولدی وقت ورنی اوزره وقتا کیم کوردیسه) (فاعل یرک زوجه سبدر
 (بین ظروف مکانیه دندر مصاف اولشدر) (یدی لفظنه اصلنده بدین در حالت رفی بداندن
 نصب و جری بدین در تون اعراب بعله اضافه ساقط اولشدی بنکه نحو کاندرده مستور در
 بونده معناسی او کیده دیمکدر) (یعنی لفظا مجز و مضاف الیه در زوجه بعمل درلر
 بانک قتی و عینک سکونیه و زوجه به بعله دیرلر ضمیر تائید رأتک فاعلی اولان زوجه به
 راجع در) (شیشا لفظا منصوب مفعول رأت در شیشا دن مراد آت پیر در) (کاری کاف
 مثل معانیه در) (واریخی اسم تفضیل در رخوه دن رأتک قحی و کسری ایله یو مشق
 و کو شکک معانیه در بونده سستک دیمکدر) (شفه لفظا مجز و مضاف الیه
 اریخی در) (شفه دوداغه دیرلر صائمه اضافتی لامیه در) (صائم اوزج طویلی کیمه در و آنک
 دوداغه غایله کو شک اولاغندر اول جهندن یرک ذکرینی صائک کو شکک دوداغه تشبیه
 ایلشدر (محصول بیت) وقتا کیم یرک زوجه سی یرک او کیده یعنی زوجه او کیده برشی
 کوردیسه یعنی ذکرینی کوردیسه صائک کو شکک دوداغه کی یعنی غایله سست و زبون
 کوردیسه * تقول هذا معیه مبهت * و انما الرقیه للناثم * تقول جواب لما در قیاس قالت دیمک ایدی
 لیکن مراد حکایت حال ماضی در سوبلیدی دیمکدر) (و بعضی کیمه دیدنیکه لسا مضارع

رد شیعی
 رد ابن سبده علی و سروری

مطل

مطل

ماضی

رد ابن سبده علی

ماضی به رد ایدران مصدر به ماضی بی معنای استقباله رد ایلدی کی (پس تقول قالت معانیه
 اولور بویه دین زباده خطا ایلش (و هیچ بوجهله کشدی به دوش سوز دکلدر زرا دیدیکی
 لاء جازمه در بو خود لاء وجودیه در که اسم اولدینی تقدیر جله به مضاف اولمقدرش رطی فنامل
 (تقول فاعلی رأتک فاعلیدر) (یعنی یرک زوجه سی) (هذا اسم اشارتدر مذکور شیه محلا مرفوع مبتدا
 (و مبهت خبری و معه مینه متعلق) (ضمیر مذکر بعله راجعدر) (و آو حرف ابتدا) (ان حرف در
 حرف و فافک سکونیه مر بوض اوزره او قیوب او فورمکدر ناکیم افافت بوله لفظا مرفوع مبتدا
 افسون دیمکدر سابقا بومعانی غیر متله تغییر ایلش ایدی (لیکن بونده مراد شیوه و نازدر) (لناثم
 لام حرف جر بر مقدره متعلق) (ناثم اسم فاعلدر نوم دن او یون کیمه به دیرلر) (بونده مراد
 جوانک ذکریدر جار و مجرور اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدا و جله اسمیه اعرابدن محلی
 بوق جله مستأنفه (محصول بیت) وقتا که بعله پیر ذکرینی کوردیسه دیدی بوالتی یر کشیده
 به مبتدا یعنی به کشیده حیات و آرویه آلتنده رقیه و افسون خود نایم نافعدر یعنی غنچ و دلال
 جوانک چکونی تحریک ایدر یرک مرده ذکرینی تحریک ایلز حاصلی جوانک چکونی شخص نایم
 تشبیه ایلش و یرک شخص مرده به * ز باعی * زن کز یرم دی رضا رخبرد * پس فته و جنک
 از آن سرار خبرد * زن مبتدا (و رخبرد خبری) (و مایلری خبره متعلق) (کر اصلی که از ایدی
 ضرورت وزن ایچون حذف و ایصال ایلدی (بر مرد لامیه) (بر بونده قت معانیه در) (بی رضا
 رضاسن دیمکدر) (یعنی محامضنر) (رخبرد قافله) (حاصلی دوشکدن موطویه قافیه) (سرادن
 با ضرورت وزن ایچون و قافیه ایچون ترک اولدی) (محصول بیت) زن که ار یرک باندن یعنی دوشکندن
 رضاسن قافله حاصلی موطو قافیه جوق فته و جنک اول اودن قافله یعنی اخلغه و چلقغه
 صبر ایدر اما کیچه دوشک خدمتی اولما ییجه صبر ایلز مصراع اولک معناسی عورت که زو جنک
 قشندن رضاسن و اجازت سر قافله دین اجازت عبارتندن معلومدر که معنای خلافت صرف
 ایلش اوله * یرم که ز جای خویش تواند خاست * الاعصا کیش عصا رخبرد * یرم با حرف
 وحدت (که حرف رابط صفت) جای خویش لامیه (خاست ماضی مصدر معانیه در زرا
 مضارع معناسی در) (الادات استنادر شود خاست تر کیندن) (بعصا با حرف استعانت
 کی حق دیمکدر) (شین ضمیر یرم راجعدر) (عصا رخبرد تقدیری عصا یش کی رخبرد) (یعنی
 ضمیر معاده عصایه مقیددر) (محصول بیت) یرم که کشدی برندن قافله قادر اولیه الاعصا ایله
 الک عصایه یعنی ذکرینی قن قنار حاصلی برندن دکنک سر قافله قادر اولیا ک دکنکی
 قلماز * فی الجملة امکان موافقت نبود و بمقارفت انجامید چون ملت عدت برآمد عقد نکاحش
 با جوانی بستند ترش روی نهی دست بدخوی جور و جفای دید ورنج و عنای کشید
 و شکر نعمت حق همچنان می گفت که الحمد لله که از آن عذاب الیم برهیدم و بدین نعمت مقیم
 برسیدم * فی الجملة حاصل کلام (امکان موافقت مصدرک فاعله اضافه فاعله) (نبود اولدی) (واو
 حرف عطف) (با حرف مصاحبت) (مقارفت مصدر در مفاعله باندن آیر یلشمنی دیمکدر
 (انجامید آخر اولدی یعنی ابر یلشند دیمکدر) (مدت عدت لامیه) (برآمد جقیدی) (عقد نکاحش
 مصدرک معنونه اضافه فاعله) (وشنه اضافتی لامیه در) (با حرف صله) (جوانی با حرف وحدت
 تند باوز) (ترش رویه اضافتی بانه اکثری صورتی دیمکدر) (نهی دست وصف تر کیدر صغیر ایدر
 معانیه) (یعنی مقلس و فقیر) (بدخویه اضافتی بانه در) (واو و صاف صفت بعد الصفت واقعدر
 (میدید حکایت حال ماضی کوردی دیمکدر) (میکشیده بولیدر) (شکر نعمت حق مصدرک

رد شیعی

مفعولته اضافتی و لامیه در (همچنان بخنلین یعنی میگفت عبارتند نصوره جد کبی دیکدر) (بجز با حرف زائد) درخت مبتدا (با حرف وحدت) (وادی دره) (زیار نگاهت خبر مبتدا) (یعنی مستجاب الدعوه مقام) (که حرف رابط صفت) (مردمان مبتدا و روند خبری) (و بجاخت خواستن خبره متعلق) (شها کچه ز مبتدا) (و نالید نام خبری) (و در پای آن درخت) (و بحق) (باء صله ایله خبره متعلق) (تا حرف تعلیل) (آهسته یالچه یالچه) (میگفت حکایت حال ماضی) (چه بودی اذات تمنی نه اولیدی دیکدر) (بدان منی حکایت حال ماضی) (پیلیدم دیکدر) (کردی ده بوبله در ایلیدیم دیکدر) (محصول ترکیب) (حضرت شیخ پیور که سیاحتم زمانده دیار بکرده بر پیره قوتی اولدم که وافر مایه واریندی و کوزل اوغلی بر کچه حکایت ایلیدی که بنم عام نموده بوبرا و غلدن غیری اولماشدر) (بوده ده بر زیار نگاه اغاج واردر که خلق حاجت دیککه که انده واردر نیچه کچه اول اغاجک دهنده حقه اغلیوب ابکشم که خدای تعالی بکا بوا و غولی باغشلا مشدر حضرت شیخ دیر که باباسی بوسوزی سو بلیجک ایستدم که اوغلن بولده اشترینه آهسته سوبلیدی که نه اولیدی اول اغاجی بی یلیدم قنده در و د عایدیم تا بایام اولیدی * حکمت * خواجه شادی کان که فرزندم عاقلست و پسر طعنه زنان که پدرم فریوت * خواجه مبتدا * شادی کن وصف ترکیبی) (با حرف مضمر) (والف و نون مبالغه افاده ایدر) (یعنی شاد بلیق ایده کنند) (حاصلی سوبیکدر خبر مبتدا واقعدر) (که حرف تعلیل) (فرزند مبتدا) (عاقل خبری) (و پسر مبتدا) (و طعنه زنان خبری شادی کان کی) (که حرف تعلیل) (پدرم مبتدا) (و فریوت خبری) (محصول ترکیب) (خواجه شاد بلیق ایستدم که فرزندم عاقلدر) (و پسر طعنه اورا غندر که بایام فریوتدر) (یعنی بونامشدر) (حاصلی پدرک حال بویه) (و پسرک حال بویه) * قطعه * سالها بر تو بگذرد که گذر * نکنی سوی ترم پدیرت * سالها مبتدا (بر تو بگذردت اوستکدن مرور ایدر) (یعنی اوزر کدن بکدر خبر مبتدا) (که حرف بیان) (کندر ذال مجمله ایله و کاف مجملک مجمله اسم مصدر در کچه و اوغرامه معانسته) (مضارع ثانی به مرهوندر) (نکنی فعل ننی مستقبل مفرد مخاطب) (سوی ترم اضافت لامیه) (و پدیر کذلک) (محصول بیت) (خطاب عام طریقه بیورر بیلا بکدر سنک اوزر کدن که باباک مقبره سی جانته کدر و مر و رایلز سین) (یعنی جانته برد عا بک ایچون و بارانسته اولشدر مک ایچون قبرینه اوغرامز سین * تو بجای پدر چه کردی خبر * تاهمان چشم داری از بهر ت * با حرف ضله) (جای پدر لامیه حق پدر دیکدر) (تا حتی معانسته در) (چشم امید ورجا معانسته در) (دارینک مفعول صریحی) (واژ پسر ت غیر صریحی) (محصول بیت) (بنه خطاب عام طریقه بیورر سن باباک حقه نه خبر ایلدک یعنی نه اطف و احسان ایلدک تا کیم همان اول احسانی اوغل کدن رجا ایله سین) (یعنی سن باباکله نیچه عمل ایلدک کسه اوغلک سنک ایله همان اول غمی ایله کر کدر این خیر اقحیر وان شرافتر * حکایت * روزی بغر و ر جوانی سخت رانده بودم و شبانکه بیای کر بوه دست ماده پیر مردی ضعیف از پس کار وان همی آمد و گفت چه خبری نه جای خفتنست کتم چون روم که نه پای رفتنست گفت نشنیده که گفته اند رفتن و نشستن به که دویدن کستن * سخت رانده بودم محکم سو ردم اییدی یعنی بولده قتی یک کستم اییدی) (شبانکه کچه سی) (با حرف ظرف) (پای کر بوه لامیه) (پای بونده دیب معانسته در) (کر بوه کاف مجملک) (ورانک کسر یله طالع بلکینه دیرلر) (و با حرف وحدت) (و همزه حرف توسل) (سست بونده عاجز و بی بحال معانسته در) (مانده قالمش بنه بر بودم مقدر در) (خسبی فعل مضارع مخاطب بونده باتور سین دیکدر) (دویدن مصدر در بک معانسته) (کستن کاف مجملک ضمی و کسر یله وسینک قتی و کسر یله بونده اوزلک معانسته مصدر در) (محصول ترکیب) (بر کون جوانلق غر و زبیه

مفعولته اضافتی و لامیه در (همچنان بخنلین یعنی میگفت عبارتند نصوره جد کبی دیکدر) (عذاب الیم بیانیه در مومل معانسته) (بر هیدم فعل ماضی متکلم وحده قورتلدم دیکدر) (و بدین با حرف صله) (نعمت مقیم یعنی نعمت ثابت) (بر سیدم ابرشدم حاصلی و اصل اولدم) (محصول ترکیب) (حاصل کلام موافقت ایلکه امکان اولدی زیرا الت مساعده ایلیدی و کار بمن مفارقتله تمام اولدی یعنی آخر ابریشمک انجامیدک معانستی ابرشدر بار دین لغته مخالف سوبلش) (چونکه مدت عدت جقدی یعنی تمام اولدی عقد نکاحی بر جوانه بغل دیار باوزا کشتی صورتی فقر بدخوی اندن جو و رجفا کوردی و ریج و عنا یعنی درد و الم چکر دی و خداتک نعمته بونجیلین شکر ایدر دی که الحمد لله که اول عذاب الیم خلاص بولسم و بونعمت مقیم ابرشدم دیو * بیت * با این همه جوروند خونی * نازت بکشم که خوب روی * تند خور و صفت ترکیبدر باوزخو یلی معانسته) (و با حرف مصدر) (نازت تا ضمیر خطاب در) (بغض نه خنده بارت دوشمش یعنی بوکک) (خور و وصف ترکیبدر و با ضمیر خطاب) (محصول بیت) (بوجیم جور ایله و باوزخو یلوغله نازک چکرم زیرا کوزلسین یعنی کوزلکک ایچون هر نه بلاک و رایسه چکرم * قطعه * باتورمر اسوخن اندر عذاب * به که شدن بادیکری در بهشت * شدن صیروت ایچوندر اولق معانسته) (دیکری با حرف وحدت) (محصول بیت) (قبر جوانه دیر که بکاسنکه جهنمه باغی بکر کدر که غریبه یعنی پیر ایله جنده اولق یعنی پیر ایله جنده اولمق سنکله دوزخده اولق یکدر * بوی نیاز از دهن خوب روی * نفرزاید که کل از دست زشت * نغز کو کچک یعنی ابو) (و ترادآت تفضیل) (محصول بیت) (صوغان قوقوسی کوزلک اغرندن ابورک کلور که کل چرکین التدن یعنی چرکین التدن کل قوقوسندن کوزلک اغرندن صوغان قوقوسی بکر کدر بونده بهض شراح ابکی بیت ابراد ایلش که متونده موجود دکل لبکن انلره تقلید ابراد ایلدک بزه * قطعه * روی زیبا و جامه دیا * عرق و عودرنک و بوی و هوس * روی زیبا (و جامه دیا بیانیه در) (دیا شب بد ککری فاشدر) (عرق کلاب) (عود معروف خوش قوقول ایچدر که هنددن کلور) (رنکدن مر ادخانو لراستمال ایلدک ککری اقلق و قزلق در) (بوی کوزل قوقو) (هوس بونلری ارزو ایلک) (محصول بیت) (کوزل بقشقلو یوز و دیا و سراسر قاش قفتان کلاب و عودرنک و بوی و بونلرک ارزوسی) (بو بیت بیت ثانی به مرهوندر * این همه زینت زنان باشد * مر در کبر و خایه زینت بس * زینت زنان لامیه) (باشد اذات زمانیه اولق جائز) (و فعل مضارع مفرد غائب اولسق جائز) (کیر چوک) (یعنی ذکر و خایه همسایه سی) (بن یتر دیکدر) (محصول بیت) (بیت سابقه مذکور اولانار ججعا عورتلر زینتدر اما از کبر و خایه زینت بتر معلومدر که بویایی بیت بو کایدن دکلر لیکن بعض جهله دخل ایلسون دیو یازدق * حکایت * مهمان پیری بودم در دیار بکر که مال فراوان و فرزند خو بروی داشت شی حکایت کرد که مرادر عمر خویش بجز این فرزند نبودست در خنی درین وادی زیار نگاهت که مردمان بجاخت خواستن ایچاروند شهادر پای آن درخت بحق نالیده ام تا را این فرزند بخشنده است شنیدم که پسر یار فغان آهسته میگفت چه بودی که من آن درخت را بدانستی که بکاست نادعا کردی که پدرم میرد * مهمان پیر لامیه) (و با حرف وحدت) (بودم حکایت حال ماضی) (دیار بکر) (و دیار ریعه بری برینه متصل مملکتلر در دیار بکرک نخنی آمددر که شیخ محمد آمدی حضرت نلری مذکور آمد شهرنددر) (و ریعه نک نخنی موصلدر که بن خباز موصلی که قرآن شریفه عرب و اسباب نزول یازمشدر اندندر) (که حرف رابط صفت) (مال فراوان بیانیه) (فرزند خو بونده بویه در) (شی با حرف وحدت) (حکایت کرد در کچه حکایت ایلیدی) (بوسوز اول معنای کوسوز که حضرت شیخ بر زمان بو بیکر مهمانی اولش اوله) (که حرف رابط

محکم کشیدیم و کجاستی بر بلك ديبيته عاجز و بي محال فالشيدم بر ضعف پير كشي كاروان
 اردندن كلوردي و بكاديدی نه ياتورسين قاق يناجی رد كل ديدم كه نيجه كیده يم كه كیده جك
 آبق يوق يعني باقندن چيقتدم ديدی ايشمديكي كه عقلا ديمشردر كنگ و اوتورمق يعني ديكيني
 ديكيني كنگ يكدر بلوب اوزلكدن (نشيده ده اولان همزه خطاب ايجوندردين قابل خطاب
 دكل ايمش * قطعه * اي كه مشتاق منزلي مشتاق * بندمن كار بند و صبر آموز * اي حرف ندا
 منادی محذوف تقديری اي آن كس كه در حذف و اتصال طر يقيله كه حرف فاعل اسميه نقل
 اولندی تنكه مكرر بيان اولندی (مشتاق اسم فاعل در افتعال باندن (منزله اضافتي مفعولنه
 اضافتدر (و يا ضمير خطاب (مشتاق فعل نهی مفرد مخاطب (شما ياندن ابومه ديمكدر
 (مشتاقند دن اخذ ايلدين خطاب ايلش (بند من لايحه (و بندك مفعول اولی (و كار ثابتي (و صبر
 آموزك مقدم مفعول اندر (محصول يفت (اي شول كيمه كه منزلك مشتاقسين ابومه (يعني
 منزله كه تير اوشك ديلاز سك عجله ايله بنم بدی ايش بيله يعني كار ايدك و صبر او كرن (حاصلي
 آهسته كيت بولده قالیه سين (بند سين دن امر حاضر در دين اخذ اشتقاقه خطا ايلش (زير بند
 بنديدندن اخذ اولور * اسب نازی دوتك رود بشتاب * اشتر آهسته ميرود شرب و روز * (اسب نازی
 پيانيه (دوتك ايكي سكر دم ديمكدر زير انك اشتم دهنددر (تكيدندن بيله معناسته (پس اصطلاحا حارنده
 ايكي سكر دم ديمكدر زير اسكر نكك ديلاز (تركيدنه جمله ديد كاري كبي (انك فحشي و كاف طر يقيله
 آنك صجر اديني ادين ابو صجر تمامش و عربي آن ايكي بلك ككيدر سر عتله يعني برايكي
 قوشمغه بور بلور ديدن خيلي يورلش (منه سده نازی عرب و نازی عربي آن ديد كدن صكره تك
 بونده تكيدن معناسته در بتركي بلك ديدن ايكي برده بخط عشوي ايلش قشيدر (با حرف
 مصاحبت (شتاب اسم مصدر ابوي معناسته (اسب نازی مبتدا (و دوتك مبتدا ثاني و رود خبر
 ثاني وثاني خبر بيله خبر اول (بعض نسخيه ده رود رينه دود واقفدر بالله يار ديمكدر دويدندن
 تكيدن ايله مرادف اولور (اشتر مبتدا (آهسته مبتدا ثاني (و ميرود خبر ثاني و ثاني خبر بيله خبر
 اول (محصول يفت (عربي آن ايكي سكر دم كيدر ابوي ايله اما اشتر كيجه و كودز آهسته كيدر
 قالز (حاصلي اسب نازی برايكي منزلي سكر نكك بور بلور قالور اما دوه شرب و روز آهسته
 كيدوب قالز قصه دن خصه بودر كيم بولده عجله ايله كتمانك كرك * حكايت * جواني چيست
 ولطيف و خندان و شيرين زبان در حلقه عشرت مابود كه درد لش از هيچ نوعي غم نيامدي
 ولب از خنده فراهم ياوردي روز كاري زياد كه اتفاق ملاقات ديفاد بعد از ازي ديدمش ز خواسته
 و فرزندان خاسته و بيج نشاطش برنده و كل هو من بر مرده رسيدمش كه اين چه حالت
 كفت تا كود كان پساورددم ديكر كودكي نكردم * جواني با حرف وحدت (چيست چايك
 و طر يق معناسته در (حلقه عشرت ما ياييه و لايحه در (يعني مجلسه داخل اولوب مصاحبه
 ايدی (كه حرف رابط صفت (نوعی با حرف وحدت (بعض نسخيه ده از هيچ نوع واقفدر
 ياسز (نيامدي با حرف حكايت (فراهم بري برنده ديمكدر جملدن عبارتدر (نياموردي
 يا حرف حكايتدر بريره كنوز مردي ديمكدر (كه حرف بيان (اتفاق ملاقات بمصدركه صدمه اضافتدر
 (بعد از ان مذ كور روز كاره اشارتدر (زن خواسته اولمش (فرزندان خاسته پيدا و حاصل
 اولمش (بيخ نشاط بيانيه شلك كوكي (كل هوسه بيانيه (بر مرده باد عجمك قحيله
 و زاء عجمك سكوي و عجمك عتيله صولش ديمكدر (تا حرف ابتدادر اندكي زمانده (كودك
 اوغلان (الف و تون اذات جعدر (كودكي با حرف مصدر (محصول تركيب (چيست و لطيف
 و خندان و شيرين زبان يعني طابلي دبالی بر جوان بزم مجلس عشرت مرده ايدی يعني بزمه هم صحبت ايدی

ردشعی

ود سروری و شعی

ردشعی

ود سروری

ردشعی

ردشعی

شوبلكه

شوبلكه كوكلنده هيچ بر نوعدن غم بوغيدی يعني كوكلنه غم كلمز ايدی و دوداغی
 كوله دن جمع الميزايدی (يعني بومردی بر روز كار كيدي كه اتفاق انكه ملاقات واقع اولدی
 اتدن صكره اتی كوردم اولمش و اوغل قز پيدا و ظاهرا اولمش و شلكي كوكي كمش و كل
 هوسي صولش (حاصلي اولده اولان ذوق و شوق و صفاسي كمش صبوردم كه بونه حالتدر
 ديدم ديدی اوغلانچيقتدر كثور ايدن بري يعني اولاد صاحبي اولالی ارنق اوغلانچيقتي ايلدم
 * بيت * ما ذا الصبا والشيب غمير لمتي * و كتي بتغير الزمان نذرا * ما ذا اي شي معناسته
 محلا مرفوع مبتدا (الصبا صانك كسر بيله جهله و هوا و هوسه عتله ديلاز الف مقصوره ايله
 اما صداد مفعول اولنجه الف عمدوده در (و او حرف حال (الشيب پير لكه ديلاز لفظا مرفوع
 مبتدا (غير فعل ماضي مفرد مذ كرن غايدر تعميل باندن (له لامك كسری و عجمك تشديد بيله
 او موز زه اين صانجه ديلاز و يا ضمير متكلم محلا مجرور مضاف اليه و جار مجرور بيله محلا منصوبه
 مفعول غيردر و جله فعليه محلا مرفوع خبر مبتدا در و جله اسميه ك محلي نصب در خاليت ايله
 (كتي فعل ماضي مفرد مذ كرن غائب صرب با بلك ناقص باندندن (بتغير با حرف زائد في الفاعل در
 و جار مجرور بيله محلا مرفوع ماعل كفادر و تغيرك زمانه اضافتي مصدر بلك فاعله اضافتدر (ونذرا
 تغير الزمان ماقى ضمير ليدن انذار معناسته (انذار اعلام در نحو بيله (و كتي متعلقا جمله بر وقت تقدير بيله محلا
 منصوبه خالدر (محصول يفت (نذر بوجمله و هوا و هوسه عتله ديلاز زوي نفساني به ركون واحباله
 طرب و شوقه نهالك حال بو كه پير لك كه نذير موت و سفير فوت در هناجمك لوتني تبديل و تغير
 ايلدی و بي عزمك آخري قريب اولمغه انذار و نحو بيله ايلدی (يعني موتك قريبه دلالت ايله ككه
 جال بو كه صاچمك لوتني زمانك تغيری بكاندیر و نحو بيله (طاعنلي شعري زمانك تغير ايلديكي
 كافي امكن و موعك قريبه نذرا بكن نرك شعري اخر تمق نه بلاد * بيت * چون پير شدی ز كودكي
 دست بدار * بازی و ظرافت بچوانان بكدار * كودكي احرف مصدر (دست بدارك مفعول صرحي
 و ز كودكي غير صرحي بداددار بدندن فعل امر مفرد مخاطب در بونده ظوت چك معناسته در (بداری
 داشتندن اخذ ايدندن خطاب ايلش (بكذار فعل امر مفرد مخاطب قو ديمكدر ترك و تسليم ايله معناسته
 (محصول يفت (پيرله خطاب عام طر يقيله پورز چونكه پير اولدك اوغلانق هوسندن ال چك يعني
 اول هواي ترك ايله او يوتی و ظرافتي جوانله قو يعني انله بيشله * منوی * طرب نوجوانز پير
 بجوی * كه در كرايد ابرفته بجوی * طرب نوجوان مصدرك فاعله اضافتدر (كه حرف تعميل
 (تايد اصلي نياید ايدی ضرورت وزن ايجون همزه دن منقلب اولان با حذف اولندی (بجوی
 با حرف صله (بجوی فعل نهیدر جو سيدن جستن دن دين يا كلش سو بيلش (محصول يفت (تازه
 جوانك شلكني و شادلغني پيردن استه يعني پير تازه جوان كي اهل شوق و ذوق اولماز زيرا ايرمقدن
 آقوب كيدن صورديني ايرمه كلز ايمدی جوانلق كند كدن صكره پردخي كلز * زرع راچو
 رسيد وقت درو * تخرامد چنانكه سبره نو * زرع اكن (و يا حرف تخصيص (و يا حرف
 مفعول (وقت در و لايحه در بچم وقتي ديمكدر (در و دالك كسری و رانك فحيله اسم مصدر در
 بچم معناسته (درويدندن (تخرامد فعل ني استقبال مفرد غائب (سبره نو بيانيه نو بونده تازه
 معناسته در (محصول يفت (زرعك و يا زرع چونكه بچم وقتي ايرشدی يعني بچك زماني اولدی
 تازه سبره كي صالمر پس پيردخي تازه جوان كي شادان و خندان اولماز قصه دن مراد
 حصه در * قطعه * دور جواني بشد از دست من * آه و در يع آن زمن دل فروز * دور جواني
 زمان جواني (بشد برفت معناسته در (زمن زانك و عجمك قصه بيله زمان معناسته در (دلفروزه
 اضافتي بيانيه در (دلفروزه وصف تركيبه در فروز بدندن كوكل بالكلندر يچي يعني قلبي روشن

ردان سيدعلي و سروری

ردان سيدعلي و سروری

ایندی دیکدر (محصول بیت) المذن جوانلق زمانی کندی یعنی پیر اولدم آه ودر یغ اولدلفروز
 وقرانی زمان حضرت شیخ یکمش جوانلق زمانه ناسف چکوب در یغ و حضرت پیر * قوت
 سیر پنجه شیری رفت * راضیم اکنون پشیری جو یوز * قوت سیر پنجه شیری لامیه و بیانیه در
 (پشیری با حرف صله) پیر معروف (یوز پارس دید کبری حیوان مغر سدر که پشیر زیاده مائلدر
 (محصول بیت) پیر لکدن شکوی ایدوب پوردر اسلانه منسوب سیر پنجه قوتی کندی یعنی جوانلق
 زوری کندی قالدی شمیدی پیر اولوب دیشلرم قالمیق پارس کی پشیر راضیم اولده قوری
 اولماق شرطیه بو بر قاج بیت که پیرک احوالنده واقع اولمشدر سودی نامر ایک تمام وصف
 حالدر عنی عنه * پیر زن موی سیه کرده بود * کفیش ای مامک دیرینه روز * مامک
 مام مادر معنانه در (و کاف ادا ت تصغیر) دیرینه روزه اضافتی بیانیه در (دیرینه روز
 وصف ترکیبدر اسکی و جوقه انکه کونلی دیکدر زرا دیرینه اسکی و جوقه انکی دیکدر
 (محصول بیت) پیر قاری صاحبی سیاه ایشیدی یعنی بو یامشیدی بن اکا دیدم ای جوق
 کونلی یاغلی اناجیم * موی تلپیس سیه کرد کبر * راست نخواهد شدن این پشت کوز *
 بو بیت مقول قولک تمه سیدر (پشت کوز بیانیه در کوز کاف عجمک ضمی و زاه عربله بوکری
 دیکدر زاه عجمله دینار بوا ایلک قافیه زینه ناظر اولماشدر (محصول بیت) پیر نه دیدم موی
 تلپیس و حبله ایلک سیاه ایش یعنی بو یامش فرض و قباس ایلک انا بوکیش ارقه و منحنی قامت
 راست اولمشدر دیکدر حاصلی صناع قرار عجمله بوکیش ارقه طوغر لاساز * حکایت * روزی
 پچهل جوانی بایک بر مادر زدم دل آزرده بکنی نشست کرمان همی گفت مکر خردی فراموش
 کردی که در شنی مکنی * بایک بر مادر زدم یعنی آنام اوزره بک چاغردم حاصلی اومنه غصیه
 سوز آدم (دل آزرده بکنی نشست کولکی اینجوتوب بر بوجقده اوتوردی (ارزده ده هاه رسمی
 حرف تندر (کرمان صفت مشبهه در اغیارق دیکدر) همی گفت سو بلردی (محصول ترکیب)
 بر کون جوانلق جهلیله اناک اوستنه بک چاغردم کولکی اینجوتوب بر بوجقده اوتوردی اغیارق
 سوبلدیکی خالده کاه او شغلنی اوتندک که خشونت و غلظت ایدرسین بکا * قطعه * چه خوش
 گفت زالی بفرزند خویش * خوددیش بیک افکن و پیل تن * زال فارر عجز معنانه (با حرف
 صله) فرزند خویش لامیه کندیک اوغله دیکدر (بیک افکن وصف ترکیبدر) افکنیدن بیک
 براغچی یعنی قیچی حاصلی بهادر لادن بهارند و پیل تن ده قبل کوده یعنی زورلی دیکدر (محصول بیت)
 بر قاری کندی اوغله نه کوزل دیدی چونکه ارسلانله قیلانله غالت و قبل زورلی کوردی
 * کر از عهد خورد بیت یادامدی * که بیچاره بودی در اغوش من * عهد خردی لامیه (و یا
 ساکنه حرف مصدر) و ناغیر خطاب (که حرف رابط صفت) در حرف ظرف (اغوش قوجق
 دیکدر (محصول بیت) قاری فرزندیه دیرا کر او شغلنی زمانی و وقتدن یادیکه کلیدی یعنی
 گوچکلک حاصلی خرده لکک اکاید که بک قوجا عجمه بیچاره و بی تاب و توان ایشک * نکردی
 درین روز برین جفا * که تو شیرمردی و من پیر زن * نکردی جواب شرط واقعدر و شرط
 و خوانی مقول قول زال در (که حرف تعلیل) شیرمرد بهادر معنا سنه ترکیبدر تحریف ایدوب
 شمره مد درلر (محصول بیت) اگر سن قوجا عجمه ایکن عجز یکی و بیچاره لککی بلیک بوکونده
 بنم اوزر به جفا ایلزده یعنی بکا اذا وجفا ایلزده زرا سن بهادر ارسین و بی قوجه قاری
 حاصلی اول حال اکید بکا رجم ایدرک * حکایت * توانگری بخیل را بصری رنجود بودنیک
 خواهانش گفتند مصلحت آنست که از بهر او ختم قرآن کنی و یا بیکل قرآن باشد که خدای تعالی
 شفا دهد لحنی باندیشه فرورفت و گفت ختم مصحف بحضور اولیز که کله دورست صاحب دلی

و در خلعتی و نعمه الله

بشنید و گفت ختمش بعلت آن اختیار افتاد که قرآن بر سر زبانست و زرد میان جان * رنجور
 مر یض (بیک خواه وصف ترکیبدر خواهدندن ایلک دیلیجی (والف و نون ادات جمع دوستلر
 دیکدر (ختم مصحف بحضور اولیز که کله دورست) ختم مصحف مصدک مفعولنه اضافتیدر
 (با حرف ظرف) حضورده یعنی حاضر (کله کاف عجمک فحبله سوری یعنی قویون سوریسی
 و غیر یسی (بعض برده لام ضرورت وزن ایچون مشدد قلنور (محصول ترکیب) بر بخیل غنیک
 اوفلی مر یض ایدی و یامر یض اولدی دوستلر اکا دیدیلر مصلحت اولدر که انکیچون ختم قرآن
 ایلیم سین و یا بیکل قرآن اوله که خدای تعالی شفا و بره بر زمان اندیشه به باندی یعنی فکره
 طالیدی و دیدی حضورده واقع اولان مصحفی ختم ایلک اول در زرا سوری ابراقدر قویون
 کچ کلور بر صاحب دل بو مصاحبتی ایشندی و دیدی ختم قرآن اکا اول علتله اختیار واقع
 اولدیکه قرآن دل اوچنده در واقع و التون جان اوزنه سنده در (کله تشدید لامله قبله ایلدر
 زائد المشر * منوی * دریغا کردن طاعت نهادن * کرش همراه بودی دست دادن *
 دریغا الف حرف نذبه مصراع ثانی به مصروفدر (کردن طاعت بیانیه در مجازا) کردن
 کاف عجمک فحبله بو یون دیکدر که عرب جید دیر (کرش ضمیر کردن طلعتد راجعدر) همراه
 بولداشدر قرین معنانه (بودی اولیدی (با حرف حکایه) دست دادن بیانیه (محصول بیت)
 حیف و دریغا * کر کردن طاعتد کرم و سخا الی همراه اولیدی یعنی کردن طاعتی قومغه
 نه اولیدی اعطا و احسان الی قرین اولیدی حاصلی شویله عبادت و طاعتد سرفرو ایدوب
 باش ایندوره ل حیف اگر صدقات و زکات و سخا و کرم بوکه منضم اولیدی نه کوزل اولوردی
 یعنی عبادت و طاعتی زیاده مبرور و مقبول اولوردی حاصلی عبادت و طاعتد سخا و کرم قرین
 اولدیشنه دریغ و حیف چکر (مصراع اولک معنایی ای دریغ انک طاعتی بوینی قومغه سنه
 یعنی طاعتد دین معنایه حیف ایش (و مصراع ثانیک نتیجه سنه حیف انک طاعتد که
 سخاسر بر عله برامز دیدیکی اولکیدن دخی برامز * بدیناری چوخردر کل بماند * و رالمجدی
 بخواهی صد بخواند * با حرف مصاحبت سینی متضمن (دینار التون) و یا حرف وحدت
 (المجدی یا حرف وحدت (محصول بیت) بر دینار سبیلله یعنی صدقه به و یا زکاته و یا بر عطیه به
 و التون و بر مک تکلیف اولنسه خر بالحقده قالدینی کی قالور یعنی و برمه ده عجز چکر خر
 بالحقده قالدینی عجم جوق استعمال ایدر زرا مسکین بالحقه بانجه جهمده زیاده عاجز اولور
 اگر برالمجد یعنی بر سورة فاتحه طلب ایلک بو زاقور بلکه دخی زیاده زرا جیدن چغماز
 دل اوچندن چغماز * حکایت * پیرمردی را گفتند چرا زن نکتی گفت بایره زناتم الفتی نباشد
 گفتند زن جوان بخواه چون مکنت داری گفت مرا که پیرم بایره زناتم الفتی نباشد او را که
 جوان باشد بامن که پیرم چون دوستی صورت بندد * زن کردن اولنک معنانه در تنکه
 دیساجده بکدیکه (مردیت بیازمای وانکه زن کن) پیرمیشیدی (الفتی یا حرف تنکیر حرف
 وحدت دین بیلز بمن (بعض نسخه ده عیشی واقعدر دیرک معنانه) و یا حرف تنکیردر
 (مکنت قدرت معنانه در) مرارا حرف تخصیص بنم دیکدر ادات مفعول اولمقده جائز
 (اورا بوراده مذکور را کیدر) چون و او اصلیه ایلک نیجه کیف معنانه (دوستی یا حرف
 مصدر (محصول ترکیب) بر پیره دیدیلر نیچون اولنر سین پیر دیدی قریلره القم یوقدر و انلره
 هیش وزند کانه ایدم دیدیلر نازه زن ده چونکه جباعه مکنت و قدرک وارد دیدی
 بنم که پیرم قریلره القم اولمیه یا خود بکا که پیرم قریلره عیش و الفت اولمیه انک که
 جوان اوله بنگله که پیرم نیجه دوستلنی صورت بفلر یا خود اکا که جواتدر نیجه دوستلق

رد این سید علی و شمروری

رد شعی
رد شعی

رد شعی

صورت بغلر (حاصلی پیراهل انصاف ایمنش صکه بویه جواهر و بر مشدر * بیت *
 زور بایده زره که بانورا * کزری دوسر که ده من گوشت * بانو خاتون دیمکدر (کز کاف عجمک
 فنی وزاه عربله هاوچ معنانه در (و یا حرف وحدت (من بطمان دیمکدر (نون ضرورت
 وزن ایچون تخفیف قلندی (گوشت کاف عجمک ضمیمه ات دیمکدر لم معنانه (محصول بیت)
 زور کز کز زره کز زره قادنجه بر کز سیو کلی رکدر اون بطمان اتدن حاصلی آج اولور جیاق
 اولور اما کز رسز اولماز یانلریده مقبول و مکرم کبر مختدر اتدن غیری بر نسنه دکل * حکایت
 منظومه * شنیده ام که درین روزها کهن پیری * خیال بست به پیرانه سر که کبر جفت *
 کهن کاف عربک ضمیمه و هانک فنی و ضمیمه اسکی دیمکدر هانی ضمه به تخصیص ایدناری وجه
 ایشلر (پیرانه سر پیرلک و فتنه دیمکدر استعماللریده (جفت جیم عربک ضمیمه و فاک سکونیه
 بونده زوجه مراد در زیر طرفیه جفت دیرل (محصول بیت) ایشتم که بوزمانده براسکی پیر
 یعنی بر یکین قوجه خیال بغلدی پیرلک و فتنه که زوجه اله یعنی تاهل ایلدی حاصلی اولمک
 خیالی بغلدی بوقصه حضرت شیخ زمانده کندیک معلومی اولان قصه در دندر تنکه
 بونظلمک آخرنده نصیر یایلر * بخواست دخترکی خوروی کوه نام * چودر ج کوهش از چشم
 مردمان بنهفت * دخترکی کاف حرف تصغیر (و یا حرف وحدت (خوروی وصف ترکیبی
 صفت دختر (کوه نام اضافی بیانه در اولدم وصف ترکیبی اقسامندیدن (جوادات تشبیه (درج
 دالک ضمیمه و آنک سکونیه جواهر حقه سنه دیرل (کوهه اضافی لامیه تعریب ایلدکلریده
 جوهر دیرل (شین ضمیر دختره راجعدر (چشم مردمان لامیه (نهفت با حرف ظرف (و یا حرف
 تا کید (و نهفت نونک و هانک ضمیمه لیه کزلی دیمکدر بونده مراد مستوره لکدر (محصول بیت)
 کوه آدی خوروی بر قیر بجز دیرلدی حاصلی بر کوزل قز دیرلدی جوهر حقه سی کی اول قیر
 مردم کوزندن غنی و مستوره ایدی باخود کندیک کوهری حقه سی کی خلق کوزندن مستوره
 ایدی مصراع ثانیکن (معناسنی فرجی کی مر دمک کوزندن غنی ایدی دین قی ایلری کشش
 * چنان که رسم عربی بود غماشا بود * ولی بجمله اول عصای شیخ نهفت * عربی بیله
 نسبتله دکونه دیرل (بود فعل مضارع مفرد غائب اولور دیمکدر (ونود فعل ماضی مفرد غائب
 اولدی دیمکدر (ولی ادات استدراک (با حرف ظرف (جمله اول بیانه (عصای شیخ لامیه
 (نهفت با حرف تا کید (جفت خانک ضمیمه فعل ماضی مفرد غائب بونده باندی دیمکدر
 (محصول بیت) انجیلین که دو کونک عادت و قانونی اولور غماشا اولدی اما جمله اولده یعنی اول
 سکر دمه شیخک عصای باندی حاصلی آتی ازاله بکارت ایده مدی یعنی درج عقبی دلمده
 دولت مساعد اولدی (غماشا برینه مهیا یازنلر جمع متونه مخالف یازمشلر * کان کسید زرد
 بر هدف که توان دوخت * مکر بسوزن بولاد جامه نهفت * هدف هانک و دالک قحیه لیه
 اوق نشانه دیرل (دوخت مصدر معنانه در (مکر الامعناسته در (با حرف صله (بسوزن
 سنک ضمیمه اکنیه دیرل بولاده اضافت بیانه در (بولاد باه عجمک ضمیمه جلیک دهموره دیرل
 (جامه نهفت بیانه (نهفت هانک فنی و کاف عجمک ضمیمه صیق طوفش نسنه (محصول بیت)
 پیر کانی چکدی اما نشانه اورامدی یعنی ازاله بکارت مالک اولدی زیرا دیمک اولماز مکر
 بولاد اکنیه اله صیق طوفش اسایی حاصلی آلت مساعد ایده میجه ازاله بکارت میسر
 اولماز * بدوستان کله آغاز کرد و جت ساخت * که خاتمان من این شوخ دیده پاک برفت *
 کله کاف عجمک کسریله شکایت معنانه در (خاتمان اوو برق معنانه در اما بعمه اله مال
 و ملک و طوار دیمش (پس مال و زرق دینه دخل ایدن زانل ایش حاصلی ترکیب اولوب

رد ابن سید علی و سروری

رد ابن سید علی

رد سروری و شعی

رد سروری

املا اولق کرک (شوخی دیده کسناخ معنانه در (پاک برقت پاک سیدی یعنی هرغم و ارایده
 اتلاف ایلدی زیر پاک برد دیرل هر نسی و ارایده الوب کتور مکه یعنی برنده نسنه قومه
 (محصول بیت) پیر حساب ایلامک ایچون دوستلر نسنه شکایت ایلنکه باشلوب جت و دلیل
 پیدا ایلدی بیکه بنم مال و ماملکی بوی کسناخ پاک سیدی نسنه قومادی کینی مهر معنانه
 و کینی دوکونه صرف ایدوب فقیر اولدم بوی خود قیز دکل ایمنش بن مقبول اولدم دیوانهار
 شکوی ایلدی (پاک برقت معناسنی نم و ارایده اتاسی و اتاسی اوینه ایلندی دین معنای
 مرادی فنی بیانه ایش * میان شوهر وزن جنک و فتنه خاست چنان * که سر بشن *
 وقاضی کشید و سعدی گفت * شوهر شینک فنی و ضمیمه عورت اری (بشخته با حرف صله
 (خاستک فاعلی (جنک و فتنه به راجع تحتند ضمیر در هلی سیل ایدل (سر بونده غایت و نهایت
 معنانه در تقدیر سر شددر (شین جنک و فتنه به راجعدر طریق مذکور ایل (کشید فعل ماضی
 مفرد غائب مبی للفعول معنانه به فاعلی مذکور کیدر چکیدی یعنی منتهی اولدی دیمکدر
 (و سعدی گفت مایعنه در هر هوندر (محصول بیت) ان و عورت اراستنده جنک و فتنه شویه
 فاعلی بیکه اوجی یعنی اونه سی شخته به وقاضی به منتهی اولدی یعنی دعوانک اوجی قاضی به وصو
 باشی به چکیدی حاصلی دعوی ایله قاضی به وصو باشی به و ایدیلر * پس از خلافت و شغت کاه
 دختر نیست * ترا که دست بلرزد کهر چه دانی صفت * خلافت تا بونده اسلوب عجم اوزره
 داخلدر زیر پاک اصلی خلافتدر که مضاعفه پاک مصدر تائیددر (شغت و شاعت جرکک
 معنانه در (ترا حرف تخصیص سنک دیمکدر بلرزد باه استمرار ایله فعل مضارع مفرد غائب
 فاعلی تحتند بده راجع ضمیر در (کهر سفتک مقدم مفعولدر (و سفت سفتن معنانه در (دانیکن
 مفعولدر دانی فعل مضارع مفرد مخاطبه بلور سین یعنی نیمه قادر سین دیمک اولور (محصول بیت)
 سعدی دیدی بوقدر مخالفت و شاعتدن مکره دخترک کاهی بوقدر سنکد ز زیر سنک که
 پیرلکدن الک دتر کهر دلمکه نه بلور سین یعنی قادر دکل سین دخترک نامی کهر اولدی یعنی جهندن
 پنده ایهام و لطیفه و ارقدر * * باب هفتم در تأثیر بیت * * یکی از وزیرای سری
 کودن داشت پیش یکی از دانشمندان فرستاد که یکی مر این را تریتی کن مکر عاقل شود مدتی
 تعلیم کرد مؤثر نبود پیش پدرش کسی فرستاد که این عاقل نمی شود و مر ادیوانه کرد * کودن
 کاف عربک و دالک قحه لیه عربی در افتده سمر آتیه دیرل مکره غبی و احق معنانه شایع
 اولدی تربیتی با حرف شکر (مکر ادات غنی (مدتی با حرف وحدت (محصول ترکیب) و ز برلر دن
 برینک راجق اوغلی و ارایدی دانشمندان برینک قته کوندر دیکه بونی تربیه ایله اوله که عاقل
 و دانا اوله برمدت بو که تعلیم ایلدی مؤثر اولدی باباسی قته بر کیمه کوندر دیکه بو عاقل اولماز
 و بی دیوانه ایلدی حاصلی بو عاقل اولمیدن غیری بنیده دیوانه ایلدی * قطعه * چون بود اصل
 جوهری قابل * تربیت رادر و اثر باشد * اصل جوهر لامیه در (و یا حرف وحدت (تربیت تعیل
 پاندن مصدر در باب مصدر دن بدندر (و یا حرف تخصیص (در حرف ظرف (اوصافی اصل
 جوهره راجعدر (محصول بیت) چونکه بر جوهرک اصلی یعنی ذاتی قابل اوله تربیتک ایده اثری
 اولور یعنی تربیت ایده مؤثر اولور * هیچ صیقل نکوندا کرد * اهلی را که بد کهر باشد * صیقل
 صادق و فاک قحه لیه و پاک سکونیه دموردن باس ایچی کیمه یعنی صانعن استیدر عجم
 صانعندن صنه نقل ایدوب استعمال ایدر دین افترایش بلکه اسم الی که مصفله در آنک معنانه
 استعمال ایدر (ندان بونک کی بر زده تواند معنانه در (و کرد کردن معنانه در (اهلی دمور (و یا حرف
 و خلعت (وز ادات مفعول (که حرف رابط صفت (کهر بونده اصل معنانه در (محصول بیت)

رد شعی

رد سروری

همچو استاد صبغی ابوالکله قادر د کلندر بره یکه اصل و ذاتی بر امر اوله * سک بدر بای
 هفتکانه مشوی * که چو ترشد بیلند تر باشد * سک مشویک مفعول صریحی و بدر یا غیر صریحی
 هفتکانه اضافتی بیانیه در اصلند هفتکانه بدیشتر دیکدر اما بونده در بای هفتکانه دن
 بدی در بامر اد در پس بدی دوری در بایله تفسیر ایندله تفسیر انشاوار (مشوی فعل نهی مغز
 مخاطبدر) مشو بدیدن شستن دن دینار غلط سو بدیلر (که حرف تعلیل) (زیاش معاسنه در
 بیلد باه عجمک فحشی و لامک کسریله مر دار دیکدر) (ترادات تفصیل) (محصول بیت) (کلی بایک
 اولسون دیویدی دکر له بومه زیبا چونکه باش اولدی اولکیدن دخی مردار اولور * خر عیسی
 کرش بیکه برند * چون بیاید هنوز خر باشد * کرش ضمیر خره را جعندر (محصول بیت) حضرت
 عیسی علیه السلام خری اکر فرضا بیکه بده ایلدوب کتور زر سه چونکه مکدرن کله الان خرد
 مکده واروب کلک خرد لکدن آتی اخراج ایلر * حکایت * حکیمی پسران را ندی داد که جانان
 بدر هنر آموزید که ملک و دولت دنیا اعتماد را شاید و جاه از در وازه بدر زود سیم و زر در محل
 خطرست یادزد یکبار نبرد و باخواجه بتفاریق بخورد اما هنر چشمه زاننده است و دولت
 باشد و اکر هنر مند از دولت بقتد غم نباشد که هنر در نفس خود د ولست هنر مند هر جا که
 رود قدر بشد و در صدر نشیند و بی هنر هر جا که رود لقمه چینه و سختی بید * حکیمی
 یا حرف وحدت (پسران را قدری پسرانش را در (زا ادات مفعول) (که حرف بیان) (جانان
 الف و تون ادات جمعدر) (آموز بد فعل امر جمع مخاطب) (که حرف تعلیل) (ملک عجمک کسریله
 اموال و ائفال معاشه در یعنی هر کس مالک اولدینی نشسته اما عجمک عجمه مملکت و بادشاهلغه
 دیرل مصدر معاشه (دولت دنیا لایله) (اعتماد را را ادات مفعول) (نشانده فعل نهی استفعال
 مغر غائب لایق دکل دیکدر) (جاه منصب) (دروازه شهر قیوسی که سوراقی باشانده اولور که
 کوندر اچق طور و یکجه الله قیونور زرا در قیو) (ووا باز معاشه اچق دیکدر) (و هاه رسی
 ادات تخصیص در لایق دورد یعنی چون بیخس قویه کوجه بنده دیرل سوراقی باشی بغلده یعنی
 زرا کوجه تصغیر کوندر که کویدن مقصود در که محله در سوراقی بغلی دیکدر) (ایندی در وازه
 سوراقی و قلعه قیوسی دین حقیقت بطوب غیر بلر تقلید ایلر سو بلیش (وسیم و زر در سفر
 محل خطرست یعنی خوف مجلنده) (یادزد یکبار نبرد) (و باخواجه بتفاریق بخورد) (یکبار
 بر او غور دن دیکدر) (خواجه یعنی صاحب سیم و زر) (بتفاریق آرد آرد) (چشمه زاننده بیانیه
 زانیدن طوغوجی چشمه یعنی دائما کلر) (دولت یاننده بیانیه باید ثابت دیکدر زرا پاییدن
 کوندر) (لقمه چینه لقمه دیو شری یعنی دیلجیلک ایدر فعل مضارع مفرد غائب چینه دین
 چینه دین دکل بعضی ایلدیک کبی (محصول ترکیب) بر حکیم اوغلاری نه نصیحت و پروردی که
 ای بابا بایک جانلری هنر تحصیل ایلک زرا دنیا بایک ملک و دولتی اعتماد لایق دکل و جاه و منصب
 شهر قیوسیدن طشره سنکله کتیر یعنی غریبه کنسک منصب سنکله بیلر کتیر بلکه بدیکر برده
 قالور و التون و اچه مغر و خوف مقامنده در با او غریلر بر او غر و دت ایلدر و با صاحبی آرد آرد
 باب باب بیا اما هنر دائما آفینی بکار در که هیچ کس لایق و ثابت دولتدر که اولجه شنیدن آرد
 هنر قنده ابسک سنکله بیلدر و اکر اهل هنر دولتین دوشر سه غم دکل زرا هنر نفسنده دولتدر
 اهل هنر هنر قنده که کندر قدر و عزت و حرمت کورر و صدر مجلسده او تورر حاصلی رعایت بولور
 اما هنر هنر هر بره که کیدر دیلجیلک ایدر و روز کاردن شدت کورر * بیت * سختست پس از جاه
 تحکم بردن * خو کرده بنان جور مردم بردن * سختست مقدم خبر (و بردن مؤخر مبتدا
 لایق از جاه خبرک طرف زمانی) (تحکم تفعیل) (بایدن مصدر در بر کیمه نک حکمی التبتده اولتی

رد شرح جیما
 ز داین سید علی و سروری

رد سروری و شعی

رد شعی

یعنی

یعنی حکومتن چکمک برده نک مفعول (خو کرده مانوس اولش دیکدر) (بنان یا حرف صله
 (و یا حرف مصاحبت نازه و ناز ایلر) (جور مردم لایله) (ورده نک مفعول) (برن مبتدا و مقدر سختست
 خبری) (محصول بیت) (منصبدن صکره یعنی منصبدن آیرلقدن صکره انک حکمی و امری
 کونورمک قیدر یعنی مشکدر ناز و نعمته و یا ناز و نعمته مانوس اولان خلق جور و جفا سنی
 کونورمک شدید در حاصلی کوچدر * قطعه * وقتی افتاد و فتنه در شام * هر کس از گوشه
 فرارفتند * وقتی یا حرف وحدت (فتنه یا حرف وحدت) (و همزه حرف توسل) (در حرف صله
 حرف ظرف اعتبار ایدن بطر ایملش) (گوشه یا سیده حرف وحدت) (و همزه حرف توسل) (فتنه
 و گوشه همزه لری حرف وحدت دین غریب افرا ایملش) (محصول بیت) (پروقت شامه بر فتنه
 بدوشدی پس هر کس که بر گوشه دن کندیلر یعنی وطنندن آیریلوب دیار غریبه طاعلیدلر * روستا
 زاد کان دانشمند * بوزیری پادشا رفتند * روستا کویدر قریه معاشه (روستا زاد کان
 کویده تولد ایلین اولاد) (دانشمند اضافتی بیانیه) (بوزیری یا حرف صله) (و یا اولی حرف
 مصدر) (و ثانی اضافت ایچون کلاشدر که لایله در) (پادشاهدن ها ضرورت قافیه ایچون حذف
 اولندی ضرورت وزن ایچون دین خطا ایلدی) (محصول بیت) (کویک دانشمند اوغلا نجه لری
 یعنی او قومش کویلر پادشاهک وز برکنه کندیلر یعنی سلاطینه وزرا اولدیلر * پسران وزیر
 ناقص عقل * بکدایی پروستارفتند * پسران وزیر لایله (ناقص عقل وصف ترکیبدر
 پسرانه مقتدر وزیر دکل) (بکدایی یا حرف صله و یا حرف مصاحبت) (و یا حرف مصدر
 (پروستا یا حرف صله) (محصول بیت) (وزیرک ناقص عقل اولان اوغلاری کدالغه کویه کندیلر
 یعنی شمرده دیلجیلک ایلک عجبندن روستا لره جرالک ایدر دی زرا اعتبار علم و کماله در
 نسب و ماله دکل * بیت * میراث پدر خواهی علم پدر آموز * کین مال پدر خرج توان کردیده
 روز * میراث پدر لایله (خواهی فعل مضارع مفرد مخاطب معنای شرطی متضمن) (علم
 پدر لایله و اموزک مقدم مفعولیدر) (آموز فعل امر مفرد مخاطب او کین دیکدر) (کین اصلنده
 که این در) (که حرف تعلیل) (و این اشارت قریبدر مال پدر که لایله در) (و توان کردد
 مفعول اولی) (و خرج ثانیسی) (کرد مصدر معاشه در) (یده روز یا حرف ظرف) (ده روز
 اون کون) (محصول بیت) (اگر باباک میراثی دیلر سک باباک علقی او کین یعنی باباک منصبی
 دیلر سک باباک هنری تحصیل ایلر زرا بومال پدری اون کونده خرج ایلک نمکند اما هنر
 پردو کمز مال در * حکایت * یکی از فضلای علم ملک زاده کردی و ضرب بی مجایز دی و زجر
 بی قیاس کردی پسران بی طاقی شکایت بدش پدر برد و جامه از تن درو مند برداشت پدر را
 دل بهم برآمد استاد را بخواند و گفت بر پسران احاد رعیت چندین جفا تو بیخ روایی داری که
 پسر مرا سبب جیست گفت سخن باندیشه باید گفتن و حرکت پسندیده باید کردن همه خلق را
 خاعه بادشاهان را که هر چه بردست و زبان ملوک زفته شود هر آینه با فواه گفته شود و قول و فعل
 عوام را چندان اعتبار نباشد * تعلیم ملک زاده مصدرک مفعولنه اضافتدر (زاده یا حرف وحدت
 و همزه حرف توسل) (همزه حرف وحدت دین زان سو بلیش) (کردی یا حرف حکایت
 (ضرب بی محابا بیانیه بی توقف و بی پروا دیکدر) (زدی یا حرف حکایت) (زجر بی قیاس) (زجر
 لغتده سور مکدر اما بولک کبی بر زده جور و جفا مراد در) (کردی یا حرف حکایت) (بی طاقی
 یا حرف مصدر) (تن در دند یا نید) (بهم برآمد متعقب اولدی) (احاد رعیت افراد رعیت
 دیکدر) (پسر مرا لایله بهم پسریمه دیکدر) (بعضی نسخه ده) (فرزند مرا واقعدر) (بونده بر پسر مرا
 یازان بوندن معلومدر فارسیده رسوخ) (سخن باید گفته نک مفعول صریحی) (و باندیشه غیر صریحی

رد شعی
 رد شعی

رد این سید علی

رد شعی
 رد شعی

بعضی نسخه‌ده اندیشیده واقعدر و بعضی نسخه‌ده باید گفت و باید کرد واقعدر (خاصه خصوصاً)
 دیکدر (پادشاهان را اادات مفعول) که حرف تعلیل هر آینه البته (با فواء با حرفی ظرف) افواه
 فک جمعدر اغزل دیکدر (محصول ترکیب) فضلالدن بریسی بر پادشاه زاده بی تعلیم ایدردی
 و بی توقف و بی پروا بوکا کوک اورردی و اورا نسر حوز و جفا ایدردی شاه زاده طاقتسز لکدن
 باباسی قینه شکایت ایلندی (یعنی پدرینه اول بی رحم استادندن شکایت ایلندی) و بحروح
 کوده سندن ققتان خیقاروب چومق نشانلرن کوستردی باباسی بونک بوحالی کورنجه منقبض
 و مکدر اولدی (حاصلی غصبه کلدی استادی دعوت ایلدی و دیدی افراد رعیت اوغللرنک
 اوزرینه بوقدر حوز و تو بخی روا یعنی جائز طوعن سبن که بنم او غلومه ر و اطو ترسین سبب ندر
 استادیدی سوزنی فکر ایله سوزنک کرک (و حرکتی مقبول ایلک کرک) جیع خلفه خصوصاً پادشاهلره
 زرا هر نسته که ملوکک التدن و دیلندن صادر اولور البته دیلارده سوزنور یعنی خلق ارا سنده
 شیوع بولور اما عوامک قول و فعلنه اعتبار بوقدر یعنی ملوکک اقوال و افعالی کی معتبر د کلدرد
 * قطعه * اگر صد ناپسند آید ز درویش * رفیقانش یکی از صدند اند * (محصول بیت) اگر
 یوز قول و فعل نامقبول کورسه (یعنی صادر اولور سه مرد درویشدن بولد اشاری یوزدن بریسی
 بلزلر زرا حیز اعتبارده اولاندن د کلدرد * و کرک ناپسند آید ز سلطان * ز اقلیمی باقلیمی
 رسانند * (محصول بیت) اما اگر سلطانندن بر قول و فعل ناپسند صادر اولور سه اتی اقلیدن اقلیه
 ایشدن زرا (یعنی مملکت مملکت بایلور کیدر * پس در تہذیب اخلاق خداوند زادگان انتہم الله
 نیانا حسن اجتهاد بیش ازان باید کرد که در حق عوام * تہذیب تفعلیل بایندن مصدر در تطہیر
 معنای (اخلاقه اضافتی مصدرک مفعولہ اضافتیدر) اخلاق خلقک جمعدر خلتک ضعی
 و لامک ضعی و سکونہ خوی و عادت معنای (خداوند زادگانہ اضافتی لامبہ در) اثبت فعل ماضی
 مفرد مذکر غائب افعال بایندن (اثبات ثور مکدر) ہم ضمیر منصوب متصل مفعول صریحیدر
 اثبت تک (وجلاله فاعلی) نیانا مفعول مطلق (حسن صفتی) اجتهاد افعال بایندن مصدر در
 سعی و کوشش معنای (بیش با عرینک کسریله زیادہ معنای در) (محصول ترکیب) و قناکیم
 سلاطینک اقوال و افعالی عوامک اقوالی و افعالی کی اولمعیسه پس پادشاه زاده لک اخلاقی پاک
 المجددہ الله تعالی انلری کوزل ثبات ثورسین یعنی کوزل و مقبول ثبات کی مقبول عالم ایلسون جله
 معتز شہ دعاء له در پس بونلک تہذیب اخلاقندہ سعی و کوشش اندن زیادہ ایلک کرک که
 عوام زادہ لک حقندہ زرا مقام اعتبارده بونلرد عوام زادہ لک کل * قطعه * هر که در خردیش
 ادب نکند * در بزرگی فلاح ازو برخاست * هر که یعنی هر کس که شکہ مکرر بیان اولندی (خردی
 با حرف مصدر و شین که به را جمعدر) بزرگی با حرف مصدر اولوق و بونلک (فلاح اسعدر فوز و نجات
 معنای (یعنی صلاح حال معنای ثلایدن فعلی مستعمل د کلدرد افعال بایندن مستعملدر
 مقلج در لایو ایشلی کشی به (محصول بیت) هر کیسه که خرده لکنده (یعنی اوشاقلنندہ اتی نادیب
 ایلزل ابریلکنندہ و بونلکنندہ اندن فلاح قائلار) بونده ماضی مستقبل معنای در حاصلی
 کو چک آیکن مؤید اولیان بونک اولمعیه بی ادب اولور * چوب ترزا چنان که خواهی بیج *
 نشود خشک جز با تش راست * چوب تر بایته چوب اعجم (و تر بایش) بیج فعل امر مفرد مخاطبدر
 بیچیدن بونده اکک و بونک معنای در (نشود فعل بی مستقبل مفرد فائز اولر دیکدر
 خشک تقدیری چوب خشک در) باتش با حرف مصاحب (راست بونده طوغری معنای در
 (چوبی عصایله بیان ایدن اغاجی بلز اعجم) (محصول بیت) باتش اغاجی آجیلین که دیلرسین اک و بونک
 اما قوری اغاج آتشدن غیر به راست اولماز یعنی طوغر لماز * بیت * ان الفصون اذا قومتها

رد سروری

اعتدلت

اعتدلت * و لبس یثقلک التقوم بالخشب * غصون غصنک جمعدر دال و بوداق معنای (اذا
 معنای شرطی متضمن اسم ظرف) قومت فعل ماضی مفرد مذکر مخاطب در تفعلیل بایندن
 مصدری تقوم کلور طوغر غرق معنای (ها ضمیر منصوب متصل مفعول صریحی) غصونه
 را جمعدر (اعتدلت فعل ماضی مفرد مؤنث فائز در افعال بایندن فاعلی تحتندہ غصونه را جم
 ضمیر) معتدل بونده مستوی و مستقیم معنای در همزه سی و صلاله ساقط اولور (اس اسمی
 مقدر ضمیر شاندر لبس الحال والشان دیکدر) (ینفع فعل مضارع مفرد مذکر غائبدر فتح بایندن
 (وکاف ضمیر منصوب متصل مفعول صریحی) (التقوم لفظاً مرفوع فاعلیدر و جلد فعلیه
 اعرایندن محلاً منصوب خبر لبس در) بالخشب جار مجرور به تفریمه متعلقدر (خشب خلتک
 و شینک ضمیله خشبہ نک جمعدر خلتک و شینک فتح لایله بونده قوری اغاجلر مراد در
 (محصول بیت) تحقیق تازه بود اقلر و فدائلر خن سن انلری طوغر غرق مراد ایلک طوغر بلور
 (اما حال و شان بودر که سکا فائده و رمز قوری اغاجی طوغر غرقه سعی و کوشش ایلک
 شکہ بیوردی آتشدن غیر به راست اولر * ملک را حسن تدبیر ادیب و تقریر سخن او پسندیده
 آمد خلعت و نعمت بخشید و پایکاهش از آنچه بود بزرگتر آید * (محصول ترکیب) پادشاه
 استادک حسن تدبیری و آنک سوز تقریر ایله سی مقبول کلدی خلعت و نعمت با غنلندی
 و مرتبه و منصبی اولدوغندن بوجه رک ایلندی یعنی منصبی زیادہ ایلدی اولکیدن (معلوم
 اولاکه مذکور ادینک فضلی وار ایش اما تعلیمی بو غیش والا اسلوب تعلیم مالک اولان
 شا کردی دوککه محتاج اولماز بلکه از ارفه به محتاج اولماز دکل کدو ککه (زرا حسن تعلیم
 داد خدا در علمه و فضله نسبت د کلدرد * حکایت * معلم کانی * اسم فاعلک ظرف مکلفه
 اضافتیدر) معلم تفعلیل بایندن او کرد یچی کیسه (و معلم تفعلیل بایندن او کرد یچی کیسه
 بعضی جهله معلم شا کردند در تفعلیل بایندن اسم مفعول صیغه سی اوزره بوجود حیوانات
 جنسندہ مستعملدر انما ندہ استعمالی جائز د کلدرد (نه که تعلیم متعلم بو که قرینه در و فروع
 کتابرندہ کتاب صیدده کلب معلم یچی خود مشیدر فندبر) کتاب کافک ضعی و تانک ذنبیدیه
 لفظ مشیدر کدر مفرد ایله جمع ییشده (مفرد اولمعیه مکتب معنای در) اما جمع اولمعیه کتابلر
 دیکدر (بعضی سراج مختار صحاحک کلامی غلط جیقرو ب خطا فاحش ایش دیش که
 بضم الکاف و تندیذ التاء یعنی الکتابه و الکتاب و المکتب) (والمنی علی الاول بالترکی بر یاز یجیلر
 معلمین) و علی الثانی بر کتاب معلمین و علی الثالث بر مکتب معلمین و مختار صحاحک صحابی
 بودر الکتاب بالضم و التندیذ الکتابه و الکتاب ایضا و المکتب و احداثی تامل ندر (منه سنده
 کتاب جمع کتابدر اما بونده مکتب مراد در دین جمع حصر ایلد کنده اظهار جهل ایلش
 پس معلوم اولدیکه کتاب مکتبه بر معنای در (و یا حرف وحدت) (و را اادات مفعول * دیدم
 دزد بار غرب ترش روی و تلخ گفتار و بد خوی و مردم آزار و کدا طبع و ناپر هیر کار که حبش
 مسلمانان بدیدن اوبه کس و خواندن قرآنش دل مردم سیه کردی جچی پسران با کبره
 و دختران دو شیرہ بدست جفای او گرفتار نه زهره خنده و نه یارای گفتار که غرض عین
 یکی را تیایچه زدی و کاه ساق بللورین دیکری را شکلیه کردی القصه شنیدم که طرفی از
 خیانت او معلوم کردند نزدنش و برانند و مکتب او را بمصلحی دادند پارسایی سلیم نیک
 مردی حلیم که مخفی جز بحکم ضرورت نکفتی و موجب آزار کس رز بانش زرفی کو دکا زرا
 عیبت استاد نخستین از مرید رفت و معلم دومین را اخلاق ملکی دیدند دیو یکدیگر شدند
 و با اعتماد حلما و ترک علم کردند و در اغلب اوقات باز یچہ فراهم نشستندی و لوح درست نا کرده در سر

رد سروری

رد شعی

یکدگر شکستندی * ترش روی وصف ترکیبی در اکشی صورتی دیکدر (نخ گفتار آبی سوزلی دیکدر) بدخوی (و مرد دم) ازاده بویه در برامز خویلی آدم انجیدیچی (کدا طبع دیلچی طبیعتی یعنی طبعکار) ناپرهیز کار (کار اذات فاعلدر پرهیز سز) یعنی فاسق وفاجر (ته) تانک ویا غریبتک قحطه لری وهاه اصلیه ایله (تباهدن مخفف فاسد دیکدر) کشتی یا حرف حکایه اولور دی دیکدر (کردی یاسیده بویه در) جچی (یا حرف وحدت بر بلوک دیکدر) بسرائان یا کیره بیاییه (یا کیره پاک معنایه در) دختران دوشیزه ده بیاییه در (دوشیزه قزاوغلان معنایه در) یا حرف صله (دست جفای او بیاییه ولامیه در) گرفتار مبتلا دیکدر (زهره خنده لامیه) زهره لغتدجگر یاننده اولان اوده دیول اما اصطلاحده بحال و قدرت معنایه مستعملدر (نکه شاعر دیش بیت) زهره ندارم که بیوسم لب (تبروکان دارد ابروی تو) خنده اسیدر کوله معنایه (یارای گفتار مصدرک مفعولنه اضافتیدر) ز برایار قدرت معنایه اسیدر مصدری (یارستن) ویا ریدن کلور (گفتار کجی معنایه در اما اصلنده وصف ترکیبدر نهایی ترکیب خفی قبیلنددر سوز کنور یچی معنایه (صکره نفس کلامه اطلاق ایلدیلر) که کاهدن مخففدر (عارض سین بیاییه) عجم رای مفتوح او قورسایفانکه بیان اولندی (بونده عارضدن مراد بوزدر) رخله تعبیر ایدنه دخل ایدوب یوزک ایکی یانیدر دین نه سویلد یکن یلر ایش (طباچه باه وجم عجمه لرایله ترکیجه هیز و شله دیولر) ساق بلورین بیاییه (بلور تانک کسری ولام مفتوحک تشبیه در اصلنده) اما عوام تحریف ایدوب لام مخففک ضعیله استعمال ایدر (و یا حرف نسبت) و تون حرف تأکید (دیگره اضافتی لامیه) و یا حرف وحدت (و یا حرف تخصیص) طرفی یا حرف وحدت بر مقدار دیکدر (مصلی یا حرف صله) و یا حرف وحدت افعال بایندن اسم فاعلدر اهل صلاح دیکدر (پارسایی بدلدر مصلدن) و یا حرف وحدت (سلیم صفتی نیک مرد صفت بعد الصفت) و یا حرف وحدت (حلیم نیک مرده صفت) که حرف رابط صفت (یا حرف صاحب) حکم امر معنایه در (یعنی شان و کار) موجب سبب معنایه در (موجک ازاره وازارک کسه اضافتی لامیه در) کود کان الف و تون ادات جمع و یا حرف تخصیص (هیئت خوف معنایه در) نخست نونک و تانک ضمه لریه و سینگ سکونیه اول دیکدر (و یا حرف نسبت) و تون حرف تأکید (دومین با و تون سابق کی) و یا حرف تخصیص (اخلاق ملکی بیاییه) و یا حرف نسبت (یا حرف صله) اعتما دحل و مصدرک مفعولنه اضافتیدر ولامیه (تک علمده مصدرک مفعولنه اضافتیدر) اغلب اوقات لامیه اکثر اوقات دیکدر (یا حرف صله باز یچه او ییحق) چه حرف تصغیردر (فراهم مجموع معنایه در) لوح لامک قحی و وارک سکونیه نخته دیکدر (عریک و تجمک اولادی قرآن شریفی نخته دن او کر نورل) درست نا کرده (یعنی انده یازیلاقی تمام از بر لکسز) در سر یکدیگر (در حرف صله) نشستندی (و شکستندی) (یاری حرف حکایه در) (محصول ترکیب) بر مکتب خانه معلنی کوردم دیار فریده اکشی صورتی و آبی سوزلی و برامز خویلی و آدم انجیدیچی و دیلچی طبیعتی اهل طبع و فاسق وفاجر که مسلمانلرک دیرلکی آتی کور مکه فاسد اولور دی و قرآن او قوامی خلقک و کولنی قزار در دی بر بلوک پاک و یا کیره او غلبه و برقر قزائک جفاسی الیه مبتلاک خوف و خشیتندن کولمکه بحال لری و نه بری بریه سویلشکه قدر تری و ارایدی کاه برینک عارض سینینه طباچه اورردی و کاه برضربنک ساق بلورینی شکجه یعنی فلقیه چکر دی قصه نکه اوتیه می بودر که بر مقدار خیانتندن معلوم ایلدیلرانی دو کدیلر و مکتبدن سو ردیلر و مکتبی بر صالح کیمسه به و بر دیلر بر زاهد و عابد و سلیم و یوایو حلیم کیمسه به که سوزی امر ضرور سوز سو یلزدی و دیلندن

و دسروری

کیمه بی

کیمه بی انجیک صادر اولور دی بویه اولجه او غلبه و غلبه اولکی استادک خوقی باشند کندی وایکچی مصلک اخلاق ملکبسی کوردیلر برینه شیطان اولدیلر و انک حلیمه اعتماد الله علم او قومنی ترک ایلدیلر و اکثر اوقاتده بری بریه او یون اوینا معه او نورل دی و او حی تمام او کر نوب یلزدن اول بری برینک باشنه فاعلدر دی * بیت * استاد معل چو بودم کم زار * خرسک بازند کورده کان در بازار * کم بونک کی بر زده ترک کلیدن عسارتدر (پس کم ازار انجیدیچی دیکدر) خرسک خانک کسری وزانک سکونیه و سینگ قحطیه او زنجیه اشک اویننه دیولر و بعضیلر دیلر خرس آبودر و کاف حرف تصغیر اسکی بسکی کبه لیدن و کلردن آتوشکلنده بر صورت پیدا ایدرلر و بریسی اول صورتده کروب انی اوینادر و مده رمضان کونلر نده بجال اوینا نکلری کی و لکل وجه (محصول بیت) استاد معل چونکه کم ازار اوله یعنی حلیم و سلیم اوله او غلبه و بازارده خرسک او یونو اوینارلر بعض نسخه ده (استاد و معل دوشمش و او عطفله * بعد از دو هفته بر در آن مسجد گذر کردم معل اولین را دیدم که دل خوش کرده بودند و بمقام خویش باز آورده انصاف برنجیدم و لاحول کان کفتم که ابلیس را دیگر بار معل ملائکه چرا کردند پیرمردی جهان دیده بشنید و بخندید و گفت شنیده که گفته اند * بعض نسخه ده (دل برو خوش کرده بودند و اقدردر) انصاف بونک کی بر زده زیاده معنایه در (لا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم دیکدر) (محصول ترکیب) ایکی هفته دن صکره اول مسجدک قبوسنه گذر ایلدم کوردم اولکی یاوز معلمک کولکی خوش ابلیس رویته کندی معنایه کنوره شلر اخلق بومنی ایچون زیاده انجندم و لاحول دیه رک دیدم شیطانی ینه ملکه نیچون معل ایلدیلر بر پیرمرد جهان دیده ایشندی و کولدی ویدی ایشتما شمسین که دیشلدر (نشیده ده) همزه خطاب ایچوندر دین قابل خطاب دیکش * منوی * پادشاهی بستر بمکتب داد * لوح سمینش بر کار نهاد * لوح سین بیاییه (لوح لغتده مطلق نخته در اما عرب و عجم اولادی اوشتندن تعل ایلد کلری نخته نکه جنسه علم اولشدر) پس کو مشنده اولسه کالوح دیولر آنکچون لوح سمین دیشدر (معلوم اوله که ابناء سلاطینک لوحی کومشدن اولور اما غایبه ایچه اولور مش) بونده سینک تون تأکید و شین ضمیری ضرورت وزن ایچون ساکن او قونق کرک و ضمیر بستره راجعدر کار یاندر (اما بونده مراد قولتقدردر) (محصول بیت) بر پادشاه او غنی مکتبه ویدی کومشدن بلوح قولتوغنه قودی (یعنی اکابر کومش لوح ویدی * بر سر لوح او نوشته یوز * جور استاد به که مهر پدر * سر لوح لامیه در او به اضافته بویه در) نوشته و اوایله و یا به لغتدر جور استاد مصدرک فاعلنه اضافتیدر (مهر پدر لامیه در مهر بونده محبت معنایه در) (محصول بیت) اول شاه زاده نک لوحی اوخته آتونه یعنی آتون صوبیه یازلشندی یازیلان بومصر اعدر که (استادک جور و جفاسی بابانک محبتندن یکدر ز بر جور استاد علم و فضله ایشدر و مهر پدر جهله * حکایت * پارسا زاده را نعمتی قیاس از ترک عیان بدست افتاد فسق و جور آغاز کرد و منبری پیشه گرفت فی الجمله چیزی نماند از سائر معاصی و منکری که نکرد و مسکری که نخورد یاری بنصیحتش کفتم ای فرزند دخل آب روانست و عیش آسبای کردان یعنی خرج فراوان مسلم کسی را باشد که دخل معین ندارد * پارسا زاده را یا حرف وحدت و همزه حرف توسل و یا حرف تخصیص (همزه وحدت ایچوندر دین خطا ایلش) ترک تانک قبی و رانک کسریله متروک معنایه در (طلبه لامک کسریله مظلومه معنایه اولدیی کی آخرنده همزه اضافت ایچون کلشدر) عیان عک جعیدر اسلوب عجم اوزره عربده اعمام کلون جمع قلت و زنی اوزره (مقدر تفعیل بایشدن اسم فاعلدر مسرف دیکدر) و یا حرف مصدر (سائر معاصی بیاییه) سائر جمع دیکدر (و معاصی معصیتک جعیدر کاه معنایه) منکر اسم

ردشعی

ردشعی

مفعولدر افعال بايستن نامشروع معناسته و يا حرف وحدت (مسكر) افعال بايستن اسم فاعلدر
 سكر و برن نسته و يا حرف وحدت (باري) يا حرف وحدت بركره ديمكدر (نصيحتهش تقديرى
 بطريق نصيحتهش (دخل دالك قفى و خا مبهك سكوتيله خارجدن كلوب انكه كرن نسته به
 ديول (آب روان آغان صويعنى سريع الزوالدر) عيش يعنى ذوق و صفا (آسياب كردان يابنه
 (آسيا و آسياب يابه دكرمن ديمكدر كردان كاف عجمه صفت مشبهه در كرديدندن دونه كن
 ديمكدر (خرج فراوان يابنه) (كسى يا حرف وحدت (ورا حرف صله (دخل معين يابنه
 (محصول تركيب) برعابد زادهك عيلرنك متروكانشدن نعمت بى قياس و بيمد الله دوشدى
 يعنى اورا نستر ماله مالك اولدى فسق و فجوره باشلدى واسرافى كندى به صنعت طوتندى
 حاصل كلام هيج برنسته قالمدى ججع معاضيدن و برمنكر و نامشروع قالمدى كه المدى يعنى
 ججع مكراتى ايشلدى و برمسكر يعنى سكر و يروب سرخوش ايدن نسته قالمدى كه انجمدى
 واستعمال اللى حضرت شيخ پورر بركره بن اكانصح طر بيله دبلم اى اوغل دخل يعنى
 بواليكه كبرن نعمت بى كران آب رواندر يعنى اقرصو كى اكلنن بگر كيدر و ذوق و صفا دونه كن
 دكرمدر يعنى بولدغن او كيدر كيدر يعنى بيمكه و انجمكه مال طيانر حاصل جوق خرج بركبسه
 مسكدر كه دخل معنى اوله حاصل معين كلورى اوله * قطعه * چود خلت نيت خرج آهسته
 تركن * كه ميكوند سلاجات سرودى * كه حرف تعليل (سرودار معناسته در يعنى اولادقارى
 نسته (ويا حرف وحدت (محصول نيت) ارسا زاده به خطاب ايدن پورر چونكه معين كلورك
 يوقر خرى باب اراك ايله يعنى خرى جوق ايله ز را كه بيلار رارسر يارل يعنى اولر اير پورر يعنى
 نيت تايدر * اگر باران بگوه تان نيارد * بسال دجله كردد خشك رودى * يا حرف صله
 (كوه تان طاعلق) بسالى يا حرف طرف (ويا حرف وحدت) (دجله دالك كسرى و جيم عربك
 سكوتيله بغداد ايرمى (كردد فعل مضارع مفرد غائب فاعلى مخنده مشتر دجله به راجع ضمير
 (خشك قورى ديمكدر يابن معناسته) (دود دره به ديول (ويا حرف وحدت (محصول نيت)
 اكر طاعلدره باران يا غمر سه برييله دجله ايرمى برقورى دره اولور يعنى بر يابس حاي اولور
 حاصل بيموردن معاوت اولانجه دجله صورى افوت دوكونور پسر عميل طر بيله پورر
 منكه چونكه معين كلورك بوقدر جوق خرج ايله السكه كى تير دوكونور * عقل و ادب پيش
 كبر واهو و لعب بكنار كه چون نعمت سبرى شو دستخى برى و بشمايى خورى پسر ازلدن ناي
 و نوش اين سخن در كوش نياورد و برقول من اعتراض كرد و كتب راحب عاجل بشوئيش محبت
 اجل منفص كردن خلاف ناي خرد مند است * لهو همنى لايق اوليان نسته به صرف ايله كه ديول
 (لعب لامل قفى و عيبك كسرى به وسكوتيله و لامل كسرى و عيبك سكوتيله لغتدر) (لعب فرح طلب
 ايلكدر حسن اوليان نسته ايله (كه حرف تعليل (سبرى سبتك و با عجمك حمله زيله دوگونك
 معناسته در) (پسر يعنى پارسا زاده (ناى لفظ مشتر كدر بوغزله دودك پيشده بونده ايكبسه ده مساع
 وار برينه قصر ايلين تقصير ايلش (نوش اسم مصدر در نو شيدندن انجمه و انجمي معناسته
 (عاجل شمدى حاضر معناسته در) (و اجل الف محدود ايله حاضر اولوب كچكه ديول (منفص
 مكدر ديمكدر (محصول تركيب) پسر دبلم عقل و ادبى او كوكه طون يعنى عاقل و مؤدب اول و لعب
 و لهوى ترك ايله زرا چونكه نعمت دو كنه شدت ايلدر سين يعنى چكر سين و بشمايى بر سين او علان
 بوغز و انجمي لذتندن و با ساز و سوز و انجمي لذتندن حاصل بيمه و انجمه لذتندن بوسوزى قولاغنه
 كترمدى يعنى قولاغنه قومدى و بنم سوز به اعتراض ايلدى و دبلى شمدى حاضر راحت و
 حضورى كچك محبتك نشوئيله مكدر ايلك خلاف فكر و تدبير عقلا در * شوى * خداوندان كام

ونيك

ورشمى

ونيك بخنى * چرا بخنى برن از بيم سختي * خداوند صاحب و مالك معناسته در (الف و تون ادا
 بخنددر) (كامه اضافى اسم فاعلك مفعولنه اضافيددر) (واو حرف عطف) (نيك بخن وصف تركيددر
 (ويا حرف مصدر) (چرا انجمه فتح و كسره جا زدر) (سخت شديد معناسته در) (ويا حرف مصدر
 شدت ديمكدر) (برند فعل مضارع بجمع غائب ايلدر) (بيم قورقى سختى به اضافى لايحه (محصول نيت)
 اصحاب كام يعنى مراد و اصحاب نيكيختى يعنى دولت همچون شدت ايلدر زار يعنى چكرل شدت
 قور قورشدن يعنى بن روز زمان زحمت و شدت چكرم ديوقور قورشدن لاق همچون شدت چكرل
 حاصل كچك زمانه فقر و احتياج چكرم خوفندن بالفعل همچون متالم اولور لى * برو شادى كن
 اى يار دلفروز * غم فردا نشايه خوردن امروز * برو فعل امر مفرد مخاطبدر رويدندن ايت
 ديمكدر رفتندن دييتلر خطا ايلدر (ياى صمد به تخصيص ايلتازر و مستايلق ايلتازر) (شادى يا
 حرف مصدر) (كن فعل امر مفرد مخاطبدر كشدندن ايله ديمكدر) (يار دلفروز يابنه) (دلفروز دالك
 كسرى و لامل قفى و فاك سكوتيله وصف تركيددر فروز بندن كه مخفطدر اقرور بندن كوكل
 بالكلندر بى يعنى روشن ايدى حاصل مىسرور ايدى ديمكدر (غم فردا لامبه ابار نيك غنى
 ديمكدر (محصول نيت) (وار شلاك ايله اى دلفروز يار يعنى بوكوى خوش كور ايره نيك غنى بوكون
 يك لايق دكلدر نكه شاعر پورر (نيت) (غم ناآمده خوردن بتقدم رنجيدى دارد) (همان بهتر كه
 با فردا گذارم كار فردا را * فكيف امرا كه در صدر مروت نشسته ام و عقبت قوت بسته و ذكر
 انعام در افواه عوام افتاده * فكيف خصوصاً ديمكدر ايتاك مخموشدن مستنادر (مرا بكا
 ديمكدر) (كه حرف رابط صفت) (صدر مروت لايحه در مجازا) (عقد قوتوده بويلدرو) (كر انعام مضدرك
 مصدره اضافيددر لايحه) (انعام افعال بايستن مصدر در احسان معناسته) (افواه عوام لايحه
 (محصول تركيب) (هر كس مدكور مدعى ايله عامل اولق لازم خصوصاً بكا كه صدر عرونده او نور مخم
 يعنى كرم و احسان باشده و قوت و جومر دلك عقيدى بقلع يعنى سخا و لطف و دوگونك دوگونك دنى
 انعام و احسان افواه عوامه دوشمشدر حاصل جومر دلكه مشهور عالم اولشم * شوى * هر كه
 علم شد بسخا و كرم * بنده شايه كه نهد بر درم * علم بونده مشهور معناسته در (دوم دالك كسرى
 وراك قحيله اجه معناسته در عر بجه درهم درلر دالك كسرى وراك سكوتى و هانك قحيله
 (محصول نيت) هر كس كه مشهور اولدى سخا و كرمه لايق دكلدر كه اخه سه دوگونك دوگونك يعنى
 بدل ايلوب ضافيه و كرم و احسانى ترك ايله * نام نكوى چو برون شد بى كوى * در شوى كه
 پندى بروى * نام نكوى يابنه (ويا حرف مصدر تقديرى نام نيكويت سنك آدك ايلكى معناسته) (برون
 طشره ديمكدر ظرفاء عجم ناك كسرى به او قور امار و ستايارى حمله بهن برون افطنى بضمين عبارتيله
 قيد ايلين روستايلق ايلش (شد بونده رفت معناسته در) (يكوى يا حرف صله در) (در قوت تقديرى
 در احسان و كرمدر) (شواق فعل نفي مستقبل مفرد مخاطب قادر دكلسين ديمكدر
 (كه حرف بيان) (پندى فعل مضارع مفرد مخاطب بونده بيله سسين ديمكدر) (بروى
 يا حرف صله تقديرى برويدندر (محصول نيت) (چونكه سنك آدك ايلكى يعنى سخا و كرمك
 آدى محمله به طشره جيقدى يعنى فاش اولدى لطف و احسان قوسنى بوز كه بقلعه قادر دكلسين
 حاصل سخا و كرمى ترك ايله مزسين زيرا شهرت پند ايلكه فاعلدر (بونده در دن مزاد در خانه در
 دين بوبايه خطا ايلش) (بريك تقديرى بروى هيج كس دين معله خطايدن غفلت ايلش
 والمعنى بالتركى قبوى بقلوبلر سين بوزه دين معنائى ابو بقلماش * دبلم كه نصيحت غنى
 پذيردم كرم من در آهن سرد او انجمي كند ترك مناصحت كردم و روى از مناصحت او بگردانيدم
 و انجم سلامت بنشستم و قول حكما را كار بستم كه گفتند بلغ ما عليك فان لم يبق بقلوا فما

رداين سید علی

رداين سیدی علی و سروری

رداين سید علی و سروری

رداين سید علی
رد و سروری

عليك * غمی پذیرد فعل نفي مستقبل مفرد غائب قبول الیوم دیگر (دم کرم من بیانه و لامید) (در
 حرف صله) (آهن سرد او سابق کی بیانه و لامیه) (ترك مناصحت مصدر ك مصدره اضافی
 لامیه در) (مناصحت مفاعله بابتك مصدر اولیدر نصیحت معانسته) (بلغ فعل امر مفرد مذکر
 مخاطب در تعیل پابندن ارشدر دیگر (ما اعم موصول الذی معانسته) (عليك جار مجر به مقدر
 ثبت به متعلقدر وجله فعلیه اعرابدن محلی یوق صله موصولدر موصول صله سیله اعرابدن
 محلا منصوب مفعول بلغ در ان حرف شرط) (ولم حرف جزم) (يقبلوا فعل جحد مطلق علامت
 جزم نونك سقوطیدر) (فا عليك ما اسم استفهام حرف نفي اولیده جارز) (عليك اولکی
 کیدر) (موصول ترکیب) کوردم که بسم نصیحت قبول الیوم و بسم اسمی نفسم انك صوق دمو ربه
 اثر الیوم یعنی دمو ربه کی شدید کوکنه کار الیوم کا نصیحتی ترك اینلدم و مصاحبتدن یوزم دوندریم
 و کج سلا متده او توردیم و حکما قولی ایش بغلدم یعنی کار اینلدم که دیسدر در سنك اوزر بکه
 لازم اولان قولی ایصال الیه اگر قبول الیوم ربه سکا نسته یوق یا خود سکا نه وار اندن یعنی
 قبول الیوم نکریدن سکا ضرر یوق زیر اعلی الرسول الاللاغ در * قطعه * کرچه دانی که
 نشنود بگو * هر چه میدانی از نصیحت و پند * نشنود فعل نفي مستقبل جمع غائب بونده قبول
 الیوم معانسته در (موصول بیت) کرچه بلور سین که سوزوی دیگر از سن سوله هر سنه کی که بلور سین
 نصیحت و پنددن یعنی سکا لازم نصیحتدر کر که قبول الیوم نکر کر که قبول الیوم نکر
 * زود باشد که خیره منری بی * بدو پای او فتاده اندر بند * خیره سر عاجز و زبون و سر اسخه
 (یعنی ك مفعول اولی و مصراع ثانیك مفعول ثانیه) (بدو پای یا حرف مصاحبت
 او فتاده و اوله اصل اوزره) (اندر ادات صله) (موصول بیت) تیر اولور که نصیحت دکلین
 منری می ایکی یا غیله دوزاغه دو شمش کورر سین یعنی بر منسبت کرفزار کورر سین * دست
 بردست میرته که در یغ * نشنیدم حدیث دانستم * (موصول بیت) خیر میرالی الله اور که حیف
 دانستمك سوزی ایشتمیم دیو یعنی آدم و شیطان اولوب نصیحت دکلیدوکنه حیف بر
 * پس از مدتی آنچه اندیشه کرده بودم از نکت حالش بصورت دیدم که یاره یاره بره میرد و خفت و لغمه
 لغمه می اند و خفت دلم از ضعف حالش بهم برآمد مروت ندیدم در چنین حالتدیش درونش را
 علامت خراشیدن و نمک پاشیدن بادل خود کتم * (موصول ترکیب) برمدن صکره شول نسته بی که
 اول فکر ایشیدم م انك نکت حالتدن ظاهر اکوردم که یه یه اوزره دیگر دی و لغمه لغمه
 قزانوردی یعنی جر ایدردی کوکلم ضعف حالتدن وزیاده فقر و فاقستدن مکدر و منقبض
 اولدی بویه حالتده مروت کوردم ریش درونی یعنی خاطری یاره منی حاصلی ریش دلی
 ملائله طریلوب اوسته تو ز صاحب حق یعنی انی از زیلوب کوکلنی مجروح الکی مروت کوردم
 * گندی کوکله دیدم * منوی * حریف سقله در پایان منی * نیندیشد ز روز
 شکستی * جر یق سقله بیانه سبنك کمتری و ضعیله لغتدر (در حرف ظرف) (پایان منی
 لامیه) (و یا حرف مصدر) (نیندیشد فعل نفي مستقبل مفرد غائب) (روز شکستی لامیه) (و یا
 حرف مصدر) (موصول بیت) دنی یعنی الحق یاده نونك مستک نه پابنده حاصلی غایت سکرده
 ال طارفتدن و فقردن قارمز یعنی موکلنی فکر ایدوب قارمز حاصلی ال طارفتنی کوکلنی پابنده کلز
 * درخت اندر بهاران بر فشانده * زمستان لاجرم بی ترك ماند * درخت مبتدا (اندر ادات
 ظرف) (بهاران جمع بهار در خلاف قیاس اوزره) (بر فشانده موه معانسته) (فشانده فعل مضارع
 مفرد غائب سکر و صا جار معانسته خیر مبتدا در) (بر فشانده مقدم مفعولیدر) (زمستان زاده
 قح و کینر جائز قبش دیگر) (لاجرم لاشبهه و لا محاله دیگر) (ترك یوق و ازق بونده

پیراق

پیراق مراددر (ماند فعل مضارع مفرد غائب قالور) (موصول بیت) ایام بهارده درخت بمشین
 سلکر و دو کر قبشین شبهه سبز پیراق سبز به قالور قصه دن حصه بودن که یار سازاده اول زیاده
 حرکت ایدوب آخرتهی دست خالدهی شوریه که جر محتاج اولدی * حکایت * پادشاهی پسر
 پادیه داد و گفت این فرزند تست تربیتش چنان که یکی از فرزندان خود سالی بروسی کرد
 بجایی رسید و فرزندان ادیب در فضل و بلاغت منتهی شدند ملک دانشمند را مؤاخذه کرد
 و گفت وعده را خلاف کردی و شرط وفا بجا نیاوردی گفت ای ذلک تربیت نکسانست
 ولیکن استعداد مختلف * پادشاهی و پسر یاری حرف وحدت (یا حرف صله) (ادیب مؤدب
 معانسته در) (و یا حرف وحدت) (موصول ترکیب) بر پادشاه اوغلنی بر استاد ادیه و پردی یعنی
 بر معلم و پردی و دیدی بوسنك اوغلکدر بوکه کندی اوغلارک کی تربید و بر معلم بریل مقداری
 بوکه سعی و کوشش ایلدی یعنی تعلیمده تقصیر ایلدی لیکن بر منتهیه واصل اولدی حاصلی
 هیچ بر نسته تحصیل ایده منی و معلم اوغلاری فضل و بلاغتده منتهی اولدی بر پادشاه ادیه
 مؤاخذه ایلدی کانه که گاه الخش اوله پادشاهك اعتقاد بجه ز بر مؤاخذه کا عکاره اولور لیکن
 بونده مراد عنایدر و پادشاه دیدی اوغلک تعلیمده خلف وعد ایلدک و شرط وفا بی بر نسته
 کتورمدک کانه که معلم دیش ایش کندی فرزندلردن اکا ز پاده سعی ایده بن و کندی
 فرزند لری کامل اولوب و شاهزاده کالندن بی بهره اولدیغنی ملک تعلیمده تقصیر خل ایدوب
 ادیه مؤاخذه ایدوب عناب و خطاب ایدر ادیب دیدی ای پادشاه تربیت برادر لیکن استعداد
 و قابلیت مختلفدر * قطعه * کرچه سیم وزر منک ایدهمی * در همه سنی نباشد زروسم
 ز سنك دیدیکی مجازا در زیر سیم وزر طراقدن جیفر لیکن طاشك اصلی طراقدن دیش اصحاب
 علم طبیعی علی الخصوص سیم وزر جیقن بر اواق اواق طاش سز اولان شکه مشاهددر (ایدهمی
 اصلنده همی آیددر ضرورت وزن ایچون تقدیم و تأخیر اولدی (زروسم راده تشدید ضرورت
 وزن ایچوندر) (موصول بیت) شاهزاده ایچون تمیل بیورب دیر که کرچه سیم وزر طاشدن جیفر
 اما هر طاشده زروسم اولان واقعه بو یلدر * بر همه عالم همی تابد سبیل * جایی اتیان می کند
 جایی ادم * همی تابد یلدرار یعنی بر توصال (سبیل سبنك منی و هانك فنی تصغیر شکلی اوزره
 بر کوکب در که دیار بمن اوزره طلوع ایدر خاصه سی بعض اشباه قرمز بلق لوتی و بر مکدر
 کره ارضك هر برنده مرتی دکل یعنی هر یه کورنمز پس مضنك بر همه عالم همی تابد بیوردیغنی
 ادعای در (جایی یا حرف وحدت) (اتیان طارفتنی) (و ادم مضنیان) (موصول بیت) یه تمیل طریقه
 بیورد که سبیل بلدزی جمیع عالم بر توصال لیکن بر رده طارفتنی حاصل ایدر یعنی مشین
 و بر رده مضنیان و بلغری یعنی هر نسته به استعداد نه نسبت ترك و بر یعنی فیاضده بخل یوق
 لیکن استعداد مختلفدر) (میکنند بونده میشود معانسته در دین یتدن مقصوده واصل اولماش در
 * حکایت * یکی را شنیدم از پیران مری که مریدی را می گفت چندان که تعلق خاطر آدمی زاد
 روز نیست اگر بروزی ده بودی بمقام از ملائکه در گذشتی * تعلق خاطر مصدر ك فاعلنه
 اضافتدر) (و آدمی زاده اضافتی لامیه در) (یا حرف صله روزی یاه اصلیه ایله رزق معانسته در
 اگر حرف شرط) (یا حرف صله) (روزی ده وصف تر سکیدر دهیدن رزق و بریغی
 دیگر) (بمقام یا حرف ظرف) (و یا حرف صله) (موصول ترکیب) پیران مریدن بریغی ایشتمکه
 بر من یده سو یلردی اولقدر که آدم اوغلنك خاطر ينك رزقه تعلق وار اگر رزق و بریغی
 خدایه اولیدی من تبه و مقامده ملائکه دن بگردی یعنی انلردن خدایه اقرب اولوردی
 * قطعه * فراموش نکرده ایز در آن حال * که بودی نطفه مدفون و مدھوش * ایز دهمر منك

رد شعی

کسری و بانك سكوتی وزاء عربیك كسریله نكری دیمكدر خدا معاشه (که حرف رابط
 صفت (بودی یا حرف حکایه (نطقه مدفون یانیه (و مدفون معطوف قدر مدفونه (نطقه
 انابلندن انافرنه دوشن صوکه اوغلن اندن منعقد اولور (مدفون لایعقل دیمكدر (محصول بیت)
 یعنی سنی خدا فراموش ایلدی اول حالده که نطقه مدفون و مدفون ایلدی یعنی انك قرنده مدفون
 لایعقل نطقه ایلدی * روانت داد و عقل و طبع و ادراك * جمال و نطق و رای و فکر و هوش *
 روان بونده روحدر (محصول بیت) خدا سکا روح و یردی دخی عقل و طبع و ادراك و جمال
 یعنی حسن و نطق یعنی تکلم و رای یعنی تدبیر و فکر (و هوش قافیه ضرورتی ایچون کلدن والا
 عقله اکتفا اولور (فکر تك ناسی علامت نقلدر نکه سابقا برایی برده مرور ایلدی پس نفس
 کله دندر دین بونقلدن خبردار دکل ایش * ده انکشت مرتب کرد بدست * دوبازویت مرکب
 ساخت بردوش * (محصول بیت) سنك النکده اون پرمق مرتب ایلدی یعنی ایکی الکه اون پرمق
 و یردی و ایکی اوموزك اوزده ایکی یازو ترکیب ایلدی یعنی سکا ایکی قول و یردی * کنون پنداری ای
 ناچیز همت * که خواهد کردنند روزی فراموش * پنداری فعل مضارع مفرد مخاطب پنداریدن
 صائم قدر ظن معاشیه معنای استفهائی متضمن (ناچیز همت همتسز دیمكدر (خواهد کردن
 ایدیسرد دیمكدر (و ناخیز خطاب (روزی یا حرف وحدت اعتبار اولور سه برکون دیمكدر
 اما یا نفس کله دن اعتبار اولور سه رزق دیمك اولور پس تقدیر کلام (که خواهد و زیت کردن
 فراموش اولور و لکل وجه (محصول بیت) شمعی اویله می ظن ایدرسین ای بی همت که
 سنی برکون اونییدیسرد و یا که سنك رزقکی اونییدیسرد حاصلی سکا بوقدر اشیاء علیین
 هیچ برکون وظیفه روزیکی فراموش ایلر * حکایت * اعرابی رادیم که پسر خود را مکفت
 یا بنی انك مسئول بوم الفیقه فاذا اکتسبت و لا یتقال بمن انتسبت یعنی ترا خواهند پرسید که عمت
 چیست و نکویند که پدرت کیست * اعرابی را یا حرف وحدت (و را ادات مفعول (یا حرف ندا
 (بنی بانك صنی و نون و یا و مشدك فمکدر یله ای نك نصیغ یرد او غلجیم دیمكدر (ما اسم استفهام
 (و ذا اسم موصول ترکیله بر اسم حکمنده قلمشدر ای شی معاشه (اکتسبت نك مقدم مفعولدر
 اکتسبت فعل ماضی مفرد مذکر مخاطب کسب ایلدی یعنی قزاندک (بمن یا حرف صله (من اسم
 استفهام (انتسبت فعل ماضی مفرد مذکر مخاطب کیم منسوب اولدی دیمكدر (عمت ناسی ضمیر
 خطاب (پدرت ناسیده بویه در (محصول ترکیب) اعرابی کوردیمکه کندی او غلنه سولردی
 ای بنم او غلجیم تحقیق سن قیامت کوننده مسئولین یعنی صور بلور سین دنیاده نه کسب ایلدی و سکا
 دیمکدر کیم منسوب بسین یعنی سندن صور بلور که دنیاده خبری اشلدک شری و دیمکدر که باباک کیمدر
 شری دیمکدر حسبس میدر حاصلی حسبکدن مسئولین نسکدن دکل * قطعه * جامه کعبه را که
 میوشند * اونه از کرم پيله نامی شد * جامه یا حرف وحدت (و هنر حرف توسل (کعبه را را
 ادات مفعول (که حرف رابط صفت (میوشند فعل مضارع جمع غائب کیدر لر و او تر لر دیمکدر
 بعض نسخه ده می بوشند واقعدر یاه عربیله وسین مهمله ایله بوس ایدر لر یعنی او پر لر دیمکدر
 بوقدر برجه جامه کعبه به مضای اولق لازمدر (او ضمیری جامه به را جملدر (نه حرف نفی معاده شده
 مقیددر (کرم پيله لامیه (کرم کاف عربک کسریله و رانک سکوبیله قوریت دیمکدر (پيله یا حرف حکم
 کسریله ایلک دیمکدر (نامی یا حرف نسبتدر ادلی دیمکدر یعنی مشهور (نامی اسم فاعلدر نمودن
 دین بونی عربی ظن ایلش (محصول بیت) برجامه می که کعبه به کیدر لر یعنی انکله کعبه می او تر لر
 یا خود کعبه نك جامه سنی که او پر لر یعنی کا تعلیم و تعجیل ایدر لر اول جامه ایلک قوردندن نامدار
 و مشهور اولدی و الا ایلک قوردینده تعلیم ایدوب او پر لدی پس ایلدی اصلی بودر که * باعزری

ردشعی

ردشعی

نشست

نشست روزی چند * لاجرم همچو او کرائی شد * یا حرف مصاحبت (عزیزی یا حرف وحدت
 (روزی یا حرف وحدت (کرائی کاف عجمک کسری و ضمیمه و یا اصلیه ایله عزیزی معاشه در کرائی
 کرامه منسوبدر دین خلاف سو بلشدر (محصول بیت) بلکه جامه کعبه بر عزیزی او توردی
 بر نیجه کون یعنی کعبه مکرمه مقارنت ایلدی پس شبهه یوق انک کبی عزیزی اولدی یعنی
 شرفی ایلن کسب ایلیدی * حکایت * در تصانیف حکما آورده اند که کرم را ولادت
 معهود نیست چنانکه سائر حیوانات را بلکه احشای مادر را بخورند و شکمش را بپذیرند و راه
 صحرا گیرند و آن پوسنها که در خانه کرم پیدا اترانست باری این نکته را پیش بزرگی همی گفتیم
 گفت دل من بصدق این حدیث کواهی میدهد و جز چنین نشاید بود که در حالت خردی بامادر
 و پدر چنین معامله کرده اند لاجرم در بزرگی چنین مقبولند و محبوب * تصانیف تصنیفک جعیدر
 مصنف معاشه (حکمایه اضافت لامیه در (آورده اند روایت ایلش (کرم کاف عربک فقی
 وزاء عجمک سکوبیله عفریه دیرل (و یا حرف تخصیص (ولادت معهود یانیه ولادت مصدر در
 طوغنی معاشه مراد بودر که سائر حیوانات کی اناسی قرندن ولادت اولماز (احتیاج جمع حشادر
 ایچرینی معاشه بخورند جمع صیغه سنی ابراد ایلدی زیر اقرندن بر قاجی جبقار (محصول ترکیب)
 حکما مصنفاتدر روایت ایلشدر که عفرک سائر حیوانک کی ولادت معین دکلدر یعنی سائر حیوانات
 کی اناسی قرندن تولد ایلر بلکه انالریک ایچرینی برل و قرنی برنار لر و صحرایوانی طوئار لر
 و اولدر یار که عفرک خانه سنده کور بلور بوایلد کوری اوضاعک اثر یرد بر که بونکته بی بر اولونک
 قنده سولدم دیر شیخ دیدی که غم کوکلم بوسوزک کر چکلکنه شهادت و یرر و بوندن خبری
 نسته اولق لایق دکل زبرا خرده لک حالتنده اتایه و اتایه بویه معامله ایلدی یعنی انلرله بویه
 معامله ایلدکدر بچون یلاشبهه بویکلکده بوشلین محبوبار و مقبولدر * قطعه * پسری را پدر
 وصیت کرد * کای جوانمرد یاد کبر این پند * پسری را یا حرف وحدت (و را ادات مفعول (پدر
 تقدیری پدرشدر ضرورت وزن ایچون ضمیر ترك اولندی (که حرف بیان (وای حرف ندا جوانمرد
 اریکت و منی آدم (یاد کبر خاطر کرده طوط یعنی از برله دیمکدر (این پندیت آتینک مضونه
 اشارتدر (محصول بیت) براو غلنه باباسی وصیت ایلدی که ای جوانمرد بویندی از برله * هر که
 با اصل خود وفا نکند * نشود دوست روی و دولتمند * یا حرف صله (اصل خود لامیه (دوست
 روی وصف ترکیبدر مقبول معاشه مستعملدر (دولتمند ادات نسبتدر دولتلو دیمکدر (پس
 (دولتمند وصف ترکیبدر دینار فارس میدان فرس دکلار ایش (محصول بیت) هر کسکه کندی
 اصلنه وفا ایلر یعنی اطف و احسان اوزره اولماز اول کیمه مقبول و دولتلو اولر یعنی دولت
 و سعادت بوزین کورمز * لطیفه * کرم را گفتند چرا زمستان بیرون نمی آتی گفت بتابستانم چه
 حرمست که زمستان نیر نیام * (محصول ترکیب) عفریه دیدیلر قشین نیچون طشره کلرسین یعنی
 چمن سین دیدی باری نه حرمم وار که قشین دخی طشره کام * حکایت * فقیره درویشی
 جامه بود مدت جلش پسر آمد درویش را در همه عمر فرزند نیامده بود گفت اگر خدای عزوجل
 من ايسری دهد جز این خرقه که پوشیده ام هر چه ملک منست بذل درویشان کنم اتفاقا
 ز نش پسری آورد شادمانی کرد و سفره باران بموجب شرط بنهاد پس از چند سال که از سفر
 شام باز آمد محمله ان درویش برگزشت و از کیفیت حالش پرسیدم گفتند زندان شخته درست
 گفتیم سبب چیست گفت پسرش خمر خورده است و عریده کرده و خون بکری ریخته و از شهر
 کر ریخته پدر را بعلت ان سلسله در نای و بند کر ان برای نهاده اند گفتیم این بلار اید عا
 خواسته است * فقیره درویشی لامیه (همزه وحدت ایچوندر دین ایکی جهتدن خطا ایلش

رد ابن سید علی

رد ابن سید علی و سروری

اولی اولدی که وحدت ایچون منصوص اولان یامر همزه دکلر ایکنجی اولدی که وحدتی قبول
ایلدیکم تقدیرجه اضافتی مانع اولور ومعنی فاسد اولور (حامله و حامل یوکللی عورته دیرلر
(حامل دین دیدیکه بوصف زنانه مخصوصدیر بس التباس لازم کلمه اما حامله دین بونی جاری
علی الفعل قلدی جاری علی الفعل معنای اولدی که صبغه به کثوره مثل جلت تحمل فهی
حامله دیرلر بواسطه مینی علی الفعله دیرلر (موضع و موضعده بوقیلندندرتدیر (جمع شراح
بومقامدن افعال ایلدیکمشدیر (و بعضی حامل یازمش لیکن جیبی متونه مخالف یازمش
(مدت جل لامیه (بسر آمد نهایت کلدی یعنی وضع حمل وقتی کلدی بعضی نهمه ده
آمد برینه آورد واقعدر (بس مدت مفعول صریحی اولور (و بسر غیر صریحی (در ویش را
(را حرف تخصیص (بسر یاحرف وحدت (ملک میملک کسر یله مالک اولدی بی اشیا
(اشاره درویشان مصدرک مفعولده اضافتیدر بذل معنایست (سفره یاران لامیه (یا حرف
مصاحبت (موجب جیک فحیله مقتضا معنایست در (شرطه اضافتی لامیه در (یا حرف
طرف (زندان شمنه لامیدر (در بامضی اولدی بی معنای ظرفیتی تا کید ایدر (تکه مکرر مرور
ایلدی (عربده سرخوش سواشته دیرلر (پدرش راشین بسره راجعدر (و یا حرف تخصیص
(سلسله زنجیر (در حرف صله (نای پونده بوغز معنایست در بعضی نهمه ده نای برینه کردن
واقعدر (محصول ترکیب) بر در ویش خانونی یوکلدی جل مدتی نهایت واری
(یعنی وضع حملی قریب اولدی و در ویشک جمع عربده هیچ فرزندی گامش ایدی دیدی
اگر خدای تعالی بکا براوغل و بر سره یوکلدی یکم خر قه قه غیری هر نه ملکم اینده در ویشاره
بذل ایدر اتفاق عورتی اوغل طوغردی (شادمانلی اولدی (و موجب شرطه در ویشاره
سفره قودی (یعنی ضیافت ایلدی تیجه یلدن صکره که شام سفرندن کرو کلدیم اول در ویشک
محله سته اوزرادم و کیفیت حالندن سؤل ایلدیم دیدیلر که صوباشی زندانده در دیدم که
سبب ندر دیدیلر که اوغلی خراجچشدیر و عربده ایلش و برینک قانی دوکش یعنی بر کیمه قتل
ایلش و شهر دن قاچش یعنی قصاص قورقوسندن بایاسنک اول سیله زنجیر بو غزینه
یعنی پیونده و آخر یو قانی ایاغنه قومشار دیدم که بولایی خدادن دعا یله دیکلدیر * قطعه
زنان بارداری مرد هشیار * اگر وقت ولادت ماز زایند * زنان بارداری بیانه (باردار وصف
ترکیب در یوکل طوبی دیکدر (یعنی یوکللی خانوار) مرد هشیار بیانه اصلی هوشیار ایدی
ضرورت وزن ایچون واو حذف اولدی (معلوم اوله که عرب دیندن غیری دیلده صفتله
موصوف بینده مطابقت لازم دکل ایچون زنانه بارداری مفرد ایکن صفت قبلدی (بس
ضرورت شعر ایچون مفرد ایراد ایلدی دین مخالف سوبلدی واداسته مسامحه وادد
زیرا ضرورت شعر ایچون دیک اداد دکلر ضرورت وزن ایچون دیرلر (و هشیار وصف
ترکیب در (هوشله یاردن عقل کندی به یارد دیکدر (آیقه و عاقلده مستعمل لفظدر (بس
برینه قصر ایللر تصیر ایللر (وقت ولادت طرف زمانک مصدره اضافتیدر (و زایند که
مفعول فیهیدر (و مار مفعول بهی (زایند فعل مضارع جمع غائب طوغرد دیکدر (محصول بیت)
حلی عورتلرای مرد هشیارا کر ولادت وقتده ولد برینه ییلان طوغر رسه ل * ازان بهتر بنزدیک
خرد مند * که فرزندان ناهموار زایند * ازان مصراع تائیک مضمونه اشارتدر (که حرف
بیان (فرزندان ناهموار بیانه (ناهموار ناموافق و نامساعد دیکدر (زیرا هموار دوز دیکدر
(بس دوز اولماق معنایست عدم وفاق و مساعد لازمدر (فرزندان مفعول زایند در
(محصول بیت) ولادت وقتی مار طوغر سهرا قتل قنده اندن بکر کدر که ناموافق اولاد طوغرال

ردشراح جیعا
ردسروی

مطل

ردابن سیدعلی

ردابن سیدعلی و سروی

یعنی

یعنی بدبخت و بدخوی اولاد طوغر مقدر (زیرا بلائی تریه ایدوب احوالده زحمت حکمدر
بلکه تولد ایلدی کی قتل ایدر اما فرزندک آخری نیجه اولد جفی کیمه تلز و تریه سنده
نیجه زحمت و مشقت چکرل صکره افار بندن غیری ایا عیدنه ده نیجه دوزلی نکینی ایشور
* حکایت * طفل بودم که بزرگی را پرسیدم از بلوغ گفت در مسطور آمده است که سه نشان
دارد یکی بازده سیالکی و دوم اجتناب و سوم آمدن موی زهار اما در حقیقت یک نشان
دارد که در بند رضای حق جمل و علا پیش ازان باشد که در بند حظ نفس هر که در ویش
صفت موجود نیست محققان بالغ شمارندش * که حرف بیان (بزرگی را یا حرف وحدت (و یا
اذان مفعول (مستطوره کتب اسم مفعول قائم مقام فاعله مضافدر (اصلی کتب مسطوره در
(بعضی نهمه ده در کتب مسطور است واقعدر (بازده به عجمیله ونون و زانک سکونیه
اون بش دیکدر (سالکی یا حرف مصدر (و کاف عجم هاء رسیدن بذل حرف توسط (بس
کی معنای مصدریت افاده ایدر دینار زانک سوللشار (آمدن موی مصدرک فاعله اضافتیدر
(زهاره اضافتی لامیه در زانک فحیله فاسق دیکدر (در حرف ظرف (بندر رضای حق
لامیه زدر (پیش به عربده زیاده معنایست در (ازان بند حظ نفس اشارتدر تقدیری نفس
خوددر (محققان جمع محققدر اهل تحقیق دیکدر (الف ونون اذات جغیر اسلوب عجم
اوزره (محصول ترکیب) طفل ایدمکه براولویه صوردم احوال بلوغدن (یعنی انساننه وقت بالغ
اولور و نشانی ندر دیدی که کابلرده مسطور در که اوج نشانی وادریشی اون بش یاخند
و ایکنجی احتلامدر و اوچجیبی فاسق قلی کلکدر اما حقیقته بر نشانی وار اولدی که خدای
تعالی ک رضای قیدنده اندن ارتق اوله که کندی حظ نفسی قیدنده در یعنی کندی حظ
نفسی قیدنده اولد یقندن خدایک رضای قیدنده ارتق اوله حاصلی هر وجهه خدای تعالی نک
رضای کوزه ده * قطعه * بصورت آدمی شد قطره آب * که جل روش قرار اندر رحم ماند *
یا حرف ظرف (قطره آب بیانه در (همزه حرف وحدتدر دین بخولنا سوللش که وحدت
ایچون منصوص اولان یامر همزه دکلر (مصراع ده تقدیم و تاخیر وار در تقدیری قطره آب
بصورت آدمی شد در (که حرف تعلیل (چل چهلدن محققدر قرق دیکدر (روزش شین
قطره آب راجعدر (اما معناده قراره مقید در (قرار پونده مستقر معنایست در قرار ایدیبی
دیکدر (رحم رانک فحی و حاه مسمیله نک کسر یله آناقرینده اوغلان بیانه دیرلر (ماند پونده
قالدی دیکدر (محصول بیت) قطره آب یعنی نقطه صورت و یا صورتده آدمی اولدی
زیرا قرق کون مقداری اناقرینده مستقر اولدی یعنی انده قرار ایلدی * و کر جل ساله را عقل
و ادب نیست * بتحقیقش نشاید آدمی خواند * (ساله راه رسمی مقدار افاده ایدر (و یا حرف
تخصیص (تحقیقش شین خواند فعله مقیددر (و خواند (خواندن معنایست در (محصول بیت)
اگر قرق باشلیک عقل و ادبی اولر سه حقیقته و یا حقیقته اکا آدمی دیک اولماز یعنی اهل تحقیق
اکا انسان دیمز * قطعه * جوامردی و لطفست آدمیت * همین نقش هیولانی میسدار *
جوامردی مقدم خبر و یا حرف مصدر سکا و کرم دیکدر (لطف معطوفدرا اکا (آدمیت
یاونا اذات مصدر در اسلوب عرب اوزره انسانیت کی مبتدا خبر مقدمه (همین تحقیق دیکدر
(نقش هیولانی بیانه (هیولانی حقیقه بلکه حکمت کابلرینی کورمه موقوفدر (اکا کره تونده نونه
واقعدر (ماقباس هیولانی در یا یله (هیولا هر نه نک ماده سته دیرلر (نقش هیولانی هیزدن و کالندن
خالی نقش دیکدر (مبتدا فعل نهی مفرد مخاطبدر (بندار یندن ظنی ایلد دیکدر (بنداشتن دن
دین خلط سوبلدی (محصول بیت) آدمیلاک جوامردی و لطفدر همان نقش بی معنی صورت

ردابن سیدعلی و سروی

رد شمی

ردابن سیدعلی و سروی

بی هنوی کال د کلدرا نجق * هنر باید که صورت میتوان ساخت * باوانها در از شکر و زنگار *
 هنر میندا (باید خبری) که حرف تعلیل (صورت میتوان ساختن مقدم مفعول) ساخت مصدر
 معاشنه در (با حرف ظرف) (باوانها جمع باواندر مراد چار طاقتدر تنگه سابقایان اولندی (در
 بانگ متضمن اولدی بی معنی ظرفی تا کیدایدر (دری بونده باب معاشنه اخذایلین بونده خطا
 ایلش (شکر ف شبنک کسری ونونک سکونی و کاف عجمک قحی و واک سکونیه زنجیر دیدکری
 که قزل مرکب اندن اولور (ورنگار زاه عجمک قحی ونونک سکونیه قلم رنگار دیدکری رنگدر
 (محصول بیت) هنر کرک که چار طاقتدره شکر و زنگار در صورت دوز ملک اولور یعنی صورت
 بی معنی به اعتبار بوقدر (حاصلی انسان صورتده اولوب بی هنر اولوق نقش دیواره مشابه اولمقد
 * جوانسازانیا شد فضل و احسان * چه فرق از آدمی تا نقش دیوار * اکثر متون تا نقش واقعدر تایل
 اشهاد غایت ایچون (وازهباری بوکه قرینه در (محصول بیت) چونکه انسانک فضل و احسانی اولیه
 آدمیدن نقش دیواره دک فرق ندر یعنی فرق بوقدر حاصلی بی معرفت اولان انسان ایله نقش دیوار
 برابر در * بدست آوردن دنیا هنر نیست * یکی را کتوانی دل بدست آر * بدست با حرف (صله آوردن
 دنیا مصدرک مفعولنه اضافتدر (یکی را را حرف تخصیص دل آرک مفعول صریحی (و بدست غیر
 صریحی آر فعل امر مفرد مخاطبدر آر بدندن که مخففدر آور بدندن کنوردیمکدر (محصول بیت) دنیا
 اله کنور ملک هنر کلدرا اگر قادر ایلک برینک کو کللی اله کنور (یعنی کو کللی اله المقدر هنر بوقبه
 مال و اسباب دنیا دکلدر (دل بدست آور که حج اکبرست) یتلری بی باغی دیو یازنار غریب بی دانش
 ایش * حکایت * سالی نزاع در میان پیاد کان حجاج افتاد و داعی هم در آن سفر پیاده بود
 انصاف در سروروی یکدیگر افتادیم و داد فسق و جدال بدادیم بجاکوه نشین را شنیدم که باعدیل
 خود همی گفت یا للجب پیاده عاج چون عرصه شطرنج بسر میرد فرزند میشود یعنی به از آن
 میشود که بود و پیاد کان حجاج عرصه بادیه بسر بردند و بتر شدند * سالی با حرف وحدت (نزاع
 یعنی جدال) در حرف مسئله (بیان پیاد کان حجاج لامیه زدر) داعی هم یعنی شیخ (انصاف
 الحق دیمکدر مبالغه مراد در (در حرف صله) (سروروی یکدیگر افتادیم بری بریمزه
 دوشدک دیمکدر زیاده نزاع وجدالدن عبارتدر حاصلی محکم خصوصت ایلدک (و داد فسق
 وجدال بدادیم فسق وجداله عدالت و یردک یعنی فسق وجداله قصور قومه دق آیت کریمه به
 تلجج بیورد که (فلارفت و لافسوق و لاجدال فی الحج) یعنی فسوق وجدال منهی اینک بزرعایت
 ایده میوب جددن آشوردق (بجاکوه نشین وصف ترکیبدر (بجاکوه کاف وجیم عربی ایلله اوستی آجق
 مخففدر که مصدرن و شامدن حاجیلرا کابیزر اما هودج اوستی اورتولی یعنی مقب مخففدر که دوه به
 بریستی قور (انجق کعبه به وارن یلور (با حرف صله) (عدیل خود لامیه) (عدیل فعل فاعلی
 معاشنه در ترکیبده کدش دیمکدر یعنی قرشوی مخفف به بن کیمه (بالجب فتح لام نجیمه ایلله در الملاء
 کچی کاه اولور که لام مکسور و قونور منادی مخدوف اولوق اعتبار ایلله تقدیری باقوم ایلو اللجب دیمک
 اولور و بونده یا صاح ایت للجب دیمکدر لامک کسرینه قائل اولین ظاهر بود که کتب نحوه به
 تبع ایلماشدر (پیاده عاج شطرنج بیاتیه و لامیه در) عاج قیل کو کند دیر (شطرنج شبنک کسریله در
 صحیحی زیرا بر اسمی یعنی اسم العجمی بی تعریب ایلدکرنده عربیده و زند شلریننه الحاق ایلدر
 یعنی و زند شلرینه رد ایلدر عربیده لغت عربیده خود فعلل فانک قحیله بوقدر اما کسریله وار
 جرد حل لفظی بوضون دوه به دیر پس شطرنجی جرد حله الحاق ایلدیلر اما کتب فارسیده
 بواعتبار لازم دکل پس انجیون فتح شنبه مشهور در اکثر متونده عاج لفظندن صکره شطرنج
 بوقدر همان عرصه دن صکره وار انجق (بسر با حرف صله) (بسر دن نهایت و غایت مراد در

رد سروری

رد شعی

رد سروری

رد شرح جیبا

(رد فعل مضارع مفرد غائبدر بریدندن ایلدر دیمکدر بریدندن بانک ضمیمه کسری دیمک دکلدر
 (عرصه بادیه را لامیه) (ورا ادات مفعول (محصول ترکیب) بریل حجاج پیاده لری اراسنه نزاع
 وجدال دوشدی بن دعا جیده اوله سفرده پیاده ایلدر الحق محکم بری بریمزه دوشدک و فسق
 و فجوره عدالت و یردک یعنی فسق وجدالی کاله ایلدک و اجر اسنده قصور قومه دق حاصلی
 فلارفت و لافسوق آیت کریمه سنه تمام مخافت ایلدک بریکوه نشین ایشدک مکده کندی عدیلنه
 سوبیلردی بالجب قیل کو کنددن دوزولن پیاده چونکه شطرنج میداتی باشد ایلده فرزند اولور
 (شیخ بونی تفسیر ایلدوب بیورد یعنی اول اولدیقتدن یک اولورن برابو ایلده خصوصاً فریکده
 فرزند رکن اعظمدر اما حجاج پیاده لری صحراء مکده میداتی غایت ایلدیلر و اولدیلدن بزا اولدیلر
 * قطعه * ازمن بکوی حاجی * مردم کزای را * کو بوستین خلق بازار می در * بکوی باه تا کیدایله
 فعل امر مفرد مخاطبدر کو بدندن شوبله دیمکدر گفتدن دینار خطا ایلدیلر (حاجی * مردم کزای
 پیاتیه (مردم کزای وصف ترکیبدر کزای بدندن مردم الاچی یعنی اصریحی دیمکدر کزای بدندن
 اخذیدن احوال اشتقاقدن آگاه دکل ایش (حاجی اصلنده حاجدر یعنی نصر بانک مضاعفدن
 اسم فاعلدر اجتماع مثیلن نقیل اولدیغیچون مثیلن تائینی یاه قلب ایلدیلر نقضی البازی کچی
 حاجی اولدی (کو اصلنده که او ایلدی) که حرف رابط صفت (اوضیر غائب حاجی به راجعدر
 حذف و اصل طریقه کو اولدی (بوستین لغتده کور کدر که عرصه فروه دیرل اما عجم بویه برزده
 غیبت و مساو بدندن بوستین دیمکله کایت ایلدر مراد اذا و جقادر (خلفه اضافتی لامیه در) (بوستین
 برینه آستین یازانلر مذکور کلاه بی خطه کلریدن جیح نخه مخالف یازمشلر (با حرف مصاحبت
 (آزار الف محدود ایلله اسم مصدر در آزار بدندن تخمجه دیمکدر (می درد فعل مضارع مفرد
 غائب فاعلی مخففده حاجی به راجع ضمیردر در بدندن برحق معاشنه دالده فتح و کسر جائزدر
 (محصول بیت) بدن حاجی * مردم کزایه یعنی مردم آزاره سوبله انجیلین حاجی که غیبت و مساوی
 سبیلله خلقک عرضنی خرق و کسر ایلدر یعنی خلقی آزار ایلدر * حاجی تونستی شترست از برای
 آنک * بیچاره خار میخورد و بار می برد * برای ادات تعلیلدر اجل معاشنه (از برای آنک
 مصراع ثانی به مر هوندر (بیچاره یعنی شتر بار بونده یوک معاشنه در) (خار میخوردک
 و بار می بردک مقدم مفعولدر (محصول بیت) ای مردم کزای سن دکلین حاجی بلکه
 شتر در زیر بیچاره شتر خار بر یوک ایلدر یعنی یوک چکر سن ایسه اوزرینه یوک کتوب
 حضور ایلدر سن لفظ بار ده اینهم یور مش تأمل ندر * حکایت * هندوی نقط اندازی
 همی آموخت حکیمی گفتش ترا که خانه نینست بازی نه اینست * هندوی یا حرف وحدت
 (نقط انداز وصف ترکیبدر انداز بدندن (نقط نونک قحی و کسریله و فانک سکونیه
 نقط یانی که شمر اندن کلور (و یا حرف مصدر مراد قومره انجیلدر که حصار دن و کلریدن
 اتارل (همی آموخت فعل لازمدر حکایت حال ماضی افاده ایلدر او کر نوردی دیمکدر (حکیمی
 با حرف وحدت (خانه اضافتدر) فی قامشدر (و یا حرف نسبت ونون حرف تأکید نسبت
 (یا ونون ایکسی یله نسبت ایچوندر دینلر یلزلر ایش (نین لفظی ادات خبریه ترکیب
 الطیوب همزه مجتلبه ایلله توسط ایدنلر املا دن فی خبرلر ایشلر (بازی او یون معاشنه در انده اولان
 یا خطاب ایچوندر دین قابل خطاب دکل ایش (نه ادات نفی (این اسم اشارتدر نقط انداز لغه
 (محصول ترکیب) برهندو نقط انداز لقی صنعتنی او کر نوردی یعنی قومره انجیلقی قحی بر حکیم
 اکا دیدی سنک که خالک یعنی اوک فاشنددر او یوک بودکدر (شارحک بریسی خانه نشین اولدر که
 فشدن یایله و بریسی بوادی بکنیوب سنک اوک فشدند در دیمش حق الانصاف مال بردر

مطل

رد شرح جیبا

رد ابن سید علی و سروری

رد سروری

رد ابن سید علی و سروری

رد سروری و شعی

رد ابن سید علی و سروری

رد شعی

بکنند یکی بی تفریبیدر * بیت * ناندانی که سخن عین صوابست مگوی * و آنچه دانی که نه
 نیکوش جوابست مگوی * تا ادات توقیت (ندانی فعل نفی استقبال مفرد مخاطب) که حرف بیان
 (مگوی فعل نهی مفرد مخاطب سو یله دیکدر) مصراع ثانیک تقدیری و آنچه دانی که نه
 نیکوست جوابش مگوی (محصول بیت) مادامکه بپله سین که سوز عین صوابدر اول سوزی صوابه
 و اول سوزی که بپله سین که ابو دکلدر ا کا جواب سو یله یعنی مقبول اولیان سوزك جوابیله مقید
 اوله یعنی حکمک هند و به سو یلدیکی سوز عین صوابدر و مسئله بی جواب حاصلی نیستدن
 نصیحت عام چبقادر پس بو بیتك ماسبقه مناسبی قلیدر دین مناسبتن بپله بمش (و مصراع
 ثانیک معناسنی زرا حقه اصابت الیزمین و علك ضایع ایدرسین دین ده معنایه اصابت ایلامش
 و اول نسته بی که یلور سین که ابو و معقول جواب دکلدر سو یله دین معقول جواب ایلامش
 * حکایت * مردکی رادرد چشم خاست پیش ببطاری رفت که مرادوا کن ببطار از آنچه
 در چشم چهار پایان کردی در دیده کشید کور شد حکومت پیش داور پردند گفت برو هیچ
 ناوان نیست اگر این خبر بودی پیش ببطار زنی مقصود ازین سخن آنست که هر که ناآرموده
 را کار بزرگ فرماید با آن که نداشت برد بزدیک خرد متدان بخت زای منسوب گردد * مردك
 کاف عربی حرف تصغیر مراد تصغیر تحقیر در (و زنا حرف تخصیص (در دچشم کوز اغریسی
 (خاست لفته قاعدی دیکدر انامراد پیدا و حادث اولدی دیکدر) ببطار به عربك فحشی
 و بانك سکوتیله تعلیلند دیکدر ببطارده لفتدر (که حرف بیان) دوا علاج دیکدر (از آنچه
 اول نسته دن یعنی اول اوندن دیکدر) (در حرف صله) (چشم چهار پایان لامیه دورت ایاقلی
 حیوانات مراد در) (کردی یا حرف حکایه) (در حرف صله) (دیده او لامیه) (حکومت حاکم
 و کافك صله ز یله خصوصت دیکدر) (دآور حاکمدر بونده قاضی مراد در) (رو یعنی بر ببطار
 (شارحك بر بیتی قاضی ببطار خطا با بوله دیدی دیمش لیکن سهودر) (تاوان اوند که دیرل که
 عریده ارض دیرل) (ناآرموده صناماش یعنی تخر به اولتامش) (ورادات مفعول) (کار بزرگ بیانیه
 (فرماید پیوره) (محصول ترکیب) (بر اوجکرك یعنی بر ابهلک کوز اغریسی حادث اولدی ببطار قته
 واردیکه بکا علاج ایل دیو ببطار دخی اول نسته دن یعنی اول اوندنکه طوارلك کوزل بنه ایدردی
 یعنی قویاردی انك کوز بنه چکدی کور اولدی حکومتی یعنی خصوصتی قاضی اوکنه ایلند بلر
 طلب ارض ایچون قاضی دیدی تعلیلند بوندن ارض لازم دکل زرا اگر بومردك خر اولمیددی
 ببطار قته گنزدی حضرت شیخ بیورر مقصود بوسوزدن اولدر که هر کیمه که مجرب و متبحر
 اولیان کیمه به اولو یعنی عظیم ایش پیوره انك بوله که پشجانیلق ایلدر یعنی چکر عتلا قشده
 خفت رایه منسوب و مخافت فکر له مذموم اولور * قطعه * نهد هوشمند روشن رای *
 بفر و مایه کارهای خطیر * نهد فعل نفی مستقبل مفرد غائب (هوشمند روشن رای بیانیه
 (روشن رای اوصاف ترکیبدر آچق فکرلی و کورتد بیرل دیکدر) (با حرف صله) (فر و مایه الحق اصالی
 دنی الاصل معناسنه) (کارهای خطیر بیانیه عظیم و مخوف ایشارد دیکدر) (محصول بیت) (آچق فکرلی
 و کورتد بیرلی عاقل دنی الاصل اولنه عظیم و مخوف ایشار و بر یعنی عظیم ایشار بیورر نهدك
 کارهای خطیر مفعول صریحی) (و بفر و مایه غیر صریحی) * بوز یا باف * اگر چه بافتندست *
 نبرندش بکارگاه حریر * بوز یا باف و صف ترکیبدر (با فیدندن بوز باطوق بیجی دیکدر
 بوز یا سابقا بیان اولندی) (بونده مراد حصیر بافتد باقی بافتن دن اخذ ایدنلر سهو ایشارلر
 (با فیدندست هاء رسمی و همزه مجتله ضرورت وزن ایچون لفظا و کاتبه ترك اولندی حذف و ایصال
 طریقه کاتبه اثبات ایدنلر خطا ایلدیلر) (نکه سابقا ده سیله بیان اولندی) (نبرند فعل نفی مستقبل

رد ابن سید علی
رد سروری

رد شعی

رد سروری

رد ابن سید علی و سروری

رد ابن سید علی و سروری
و شعی

جمع غائب و جازدر که فعل نهی غائب اوله شین ضمیر بوز یا بافه راجع در (با حرف صله) (کارگاه
 و کارخانه بر معنایه در حریره اضافی لامیه در) (محصول بیت) (حصیر طوقو بیجی اگر چه طوقو بیجدر
 یعنی اکاده طوقو بیجی دیرل لیکن انی حریر کارخانه سنه ایک ایشی ایشککه ایلتمزل و یا ایلتمزولر زرا
 اول کاره استعدادی بوقدر حاصلی هر کسه قابلیته کوره کار تکلیف اولتی کر کدر که آخرنده ندامت
 و خسران چکیمه * حکایت * یکی از بزرگان بسری شایسته داشت وفات یافت پرسیدندش که
 بر صندوق تربیش چه نویسم گفت آیات کاب مجیدرا عزت و شرف پیش از انست که بر چنین جایها
 نویسند که بوز کار سوده کرد و خلاقی پرو بکدرند و سکان پرو شاستند اگر بضرورت چیزی می
 نویسد این دو بیت کفایت می کنند * شایسته بانك فحشی و کسر یله لایق معناسنه در معقول و مقبول
 دیکدر (پرسیدند فعل مضارع جمع غائب صورت بیلر دیکدر شین ضمیر یکی به راجعدر) (که حرف بیان
 (مستدوق صادق مثله مشهور ز کیمه صادق دیکدر در جمع متادیق در تر به اضافه اضافی لامیه در
 و شین ضمیر بسره راجعدر) (آیات کاب مجیدر لامیه و بیانیه در) (و را حرف تخصیص) (که حرف تعلیل
 (بوز کار با حرف مصاحبت زمانه دیکدر) (سوده کردد سوزدن سورتمک و از مک) (کردد کاف
 عجمک فحشیه) (پس سوده کردد از یلور و ایشور) (یعنی محو اولور دیکدر شر احک بر بیتی کرددی شود
 معناسنه الویج محوشود دیمش) (و بر بیتی بو کافرا ایدوب محوشود دیدی دیمش) (لیکن نسخه زنی
 شمع ایلدك هیچ بریننده شد بولندی چیعاسخنده شود بولندی) (پس معلوم اولدی که محض
 افزا ایش) (شاشند ایک شنبه نیول ایدرلر فعل مضارع جمع غائبدر شین دن صکره سین ایلدر
 دین خطا ایش) (اگر بضرورت) (با حرف مصاحبت) (می نویسد فعل مضارع جمع مخاطب
 فعل شرطی اقدرد اگر بالضروری بازار سکر دیکدر) (بوسوز انی کوسر که نسته یا ز مقی لازم دکل
 و اگر ضروری ایسه) (این دو بیت کفایت می کند بویکی بیت کفایت ایلر) (محصول ترکیب)
 اکاردن برینك معقول و مقبول اوغلی وار ایدی وفات ایلدی (بعضی کیمه ل صورت بیلر که مقبره بی
 هندوقه نه بازارم دیو) (دیدی کاب مجیدك ایشلرینك عزت و شرف ایدن زیاده ندر که بونجیلن پرزه
 انلری بازار (زیرا هر وایامله محو اولور و خلق او زنی چکر کچر) (و کلاب اوزر بنه نیول ایدر
 یعنی سکر) (پس اگر بر نسته بازار مقی لازم ایسه بویکی بیتي بازك یعنی بالضروری بر نسته بازار سکر
 بویکی بیت کفایت ایدر * قطعه * وه که هر که که سبره در بستان * بد میدی چه خوش شدی دل من *
 وه واولك فحشی وهاء اصلیه ایله واه دن مخففدر که استغراب و تحسر و تحزن و ندامت معانیده مستعمل
 لفظدر بونی عربی ظن ایدوب اسماء افعال دن اولان واهان مخفف کلیوب که مقام تعجبه مستعمل
 لفظدر و تحقیقی مختار صحاحه احاله ایلن کیمه نك حقه واه واه دیکدر) (که حرف بیان) (هر که
 کاف مجمله کاهدن مخففدر هر وقت دیکدر) (که بنه حرف بیان) (سبره در بستان و او ایل
 استعمال ایدر عجم و و اوسر عرب) (با حرف ناکید) (دمیدی یا حرف حکایه مصدری دمیدن کلور نك
 و بلورمک و او فورمک و بل اسمک و بر نسته طلوع ایلک بونده بزدی دیکدر) (شدی یا سبره
 حرف حکایه در) (دل من لامیه) (محصول بیت) (واه که هر وقت که بوستانده سبره بزدی بنم جاتنده
 یعنی دیر یکن نه خوش اولوردی بنم کوکلم) (یعنی زیاده مسرور اولوب کشت باغ و راغ ایدردم
 حاصلی بویکی بیت وفات ایدن بسرک جانتنددر بد میدی عبارتندن صکره) (یعنی اگر در بستان
 هر زمان سبر من بد میدی) (یعنی آن بسر من ظاهر شدی دینك جیج غایتندن بو اداسی اغریدر
 بکنرای دوست تابوقت بهار * سبره بیی دمیده از کل من * بکنر فعل امر مفرد مخاطب کچ
 نا حرف تعلیل) (بوقت با حرف ظرف بهاره اضافه اضافی لامیه) (بیی فعل مضارع مفرد مخاطب کوره سین
 دیکدر) (دمیده ماضیدن قسم در بخش دیکدر) (محصول بیت) (ای دوست قهرمه کدر ایل

رد سروری

رد ابن سید علی

رد ابن سید علی

رد ابن سید علی

ردشراح جیعا

ردابن سید علی و سروری
ردابن سید علی و سروری

یعنی او غره تا کیم بهار وقتند فیرم بالخذدن سبز نمش کوره سین (یعنی بن حبس آمده ایکن
 عالم سبز زارنی سیر ایلدیکم کی سن بنم تر ایدن بن سبز زاری سیر ایلد) از برینه بر یازنلر جیع
 نسیخه مخالف یازمشلر * حکایت * یارسانی بر یکی از خداوندان نعمت کدر کرد دید که
 بنده رادست و پای استوار بسته عقوبت همی کرد گفت ای پسر همچو تو مخلوق را خدای
 عزوجل اسیر حکم تو کرد انیده است و ترا بر وی فضیلت نهاده شکر نعم حق تعالی بجای
 آرو چندی جفا بر وی روا مدار نباید که فردا در قیامت این بنده از تو به باشد و شتر مناری بری *
 یارسانی با حرف وحدت (بنده را یا حرف وحدت) و همزه حرف توسل (و ارادات مفعول
 استوار محکم دیکدر) عقوبت اشکجه دیکدر (مخلوق را یا حرف وحدت) (و ارادات مفعول
 اسیر حکم تو لامه در) گردانیده کاف بحکم فحمله ماضیدن قسم در تصویر معناسنی افاده ایدر
 مخلوق مفعول اول (و اسیر مفعول ثانیه) (و فاعلی خدادار) (ترا حرف تخصیص سنک دیکدر
 بروی اول قولک اوزرینه) (بجای با حرف صله) (افعل امر مفرد مخاطبدر) (ار یکندن که مخففدر
 اور یکندن کنور دیکدر) (امر در آوردن دینار سهو ایشلر) (روی قولک اوزرینه دیکدر) (ناید
 فعل ننی مستقبل مفرد غائبدر) (بایدندن) (بایستن دن دینار خط ایلدیلر اولیا که دیکدر) (که
 حرف بیان) (شر منساری) (یا حرف مصدر او تانقلق) (زی ایلده سین) (محصول ترکیب)
 بر عاید اصحاب نعمندن برینک نانه او فرادی کوردی که بر قولینک الین وایاغی محکم بغلیوب
 شکجه ایدر زاهد دیدی ای اوغل سنک کی بر مخلوق خدای تعالی سنک حکمکه و امر که
 اسیر ایشلدر و آنک اوزرینه سنک فضیلتک قومشدر یعنی سنی آنک اوزرینه سید و حاکم
 قومشدر خدایک نعمته شکری برینه کنور و آنک اوزرینه بوقدر جفای روا و جائز کورمه
 اولیه صکه یازین قیامت کوننده بو بنده سندن یک اوله و او تانقلق ایلده سین یعنی بحساب
 چکه سین دیکدر * منوی * بر بنده مکبر خشم بسیار جورش مکن و دانش میازار * مکبر
 فعل نهی مفرد مخاطب طوعه دیکدر (خشم بسیار بیانه) (و مکبر مفعول صریحی) (و بر بنده
 غیر صریحی) (جورش مضمرک مفعولیه اضافتدر) (مکن فعل نهی مفرد مخاطب) (جورش
 مقدم مفعولی) (دانش معطوفدر جور شه میازار فعل نهی مفرد مخاطبدر) (ازار یکندن
 انجه دیکدر دلش مقدم مفعولی) (و ضمیر بر بنده راجعدر) (محصول بیت) (خطاب عام طریقه
 بیورن قولک اوزرینه چوق خشم طوعه یعنی زیاده غضب ایلد اکا جور و جفا ایلد و کوکلی
 انجه) (حاصلی قولک ایلده اکا ظلم ایلد * او را تو بنده درم خریدی * آخر بنده بقدرت
 آفریدی * او را ارادات مفعول) (بنده درم) (با حرف مقابله کلام مجاز پدر) (خریدی خاتک و راتک
 کمره لریله فعل ماضی مفرد مخاطب صلتون الدک دیکدر) (آخر ادات تأکید) (نه حرف
 ننی معناده آفریده به مقید) (آفریدی فعل ماضی مفرد مخاطب یارنک دیکدر) (محصول بیت)
 اول بنده بی سن اون انچه به الدک بر مقدار مالدن کنایتدر انی قدر تکله خاتی ایلدک حاصلی
 قولکدر مخلوقک دیکدر بس بوقدر جفای اکا لایق کورمه * این حکم و ضرور و خشم ناچند
 * هست از تو بر کتر خداوند * خشم خاتک فحمله اصمدر) (تا حرف انتقاد الی معنایسته
 (محصول بیت) (بوجکم و ضرور و غضب فحله یعنی نیکه بر سندن اولورق خنداوند واردر
 (یعنی سندن یولک افندی نکریدر * ای خواججه ارسلان و اغوش * فرمان ده خود مکن
 فراموش * خواججه بنده افندی معنایسته در ارسلان و اغوشه اضافتی لامیه در بونلر
 بر قولدن کنایتدر رومده سیاوش و فریدون کی (فرمان ده و صف ترکیبدر بویرق و بریحی
 دیکدر) (دهیدن معناسنی قوت دهنده خود دین فنی بر یق سوبلش * خوده اضافت اسم فاعلک

مفعوله

مفعوله اضافتدر) (و فرمان ده مکنک مفعول اول) (و فراموش ثانیه) (محصول بیت) ای
 ارسلان و اغوشک افندیسی کند که بویرق و بریحی خدای فراموش ایلد (یعنی سنی قوله
 و خدمتکاره مالک ایلین خدای اوتنه) (بس قولک در فحله طوت شد تله طوعه * در خبرست
 از پیغمبر علیه الصلوٰه والسلام که بر کتر حسرتی در روز قیامت آن باشد که بنده صالح رایسته
 برید و خداوند فاسق بدوزخ * حسرتی) (یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر) (بنده صالح
 (و خداوند فاسق بنایسته در) (محصول ترکیب) (حضرت پیغمبر علیه الصلوٰه والسلام حدیث
 شریفه و آردا و ایشدر که قیامت کوننده اولورق حسرت اولدر که بنده صالحی حنه) (و خداوند
 طالحی دوزخ ایلدر) (یعنی قول حنه کیده و افندیسی دوزخه * قطعه * بر غلامی که طوع خدمت
 نیست * خشم بی حد مران و طبره مکبر * غلامی با حرف وحدت) (که حرف رابط صفت
 (طوع طانک فحله مصدر در انقیاد معناسنی) (خدمت اضافتی مصدرک فاعله اضافتدر) (تسته
 لامیه) (خشم بی حد بیانه) (و مرانک مفعول صریحی) (و بر غلامی غیر صریحی) (مران فعل نهی مفرد
 مخاطبدر رانیدن سنورمه دیکدر) (طبره فاعلدر غضب معناسنی) (خشم معطوف) (مکبر فعل
 نهی مفرد مخاطب طوعه دیکدر) (محصول بیت) (بر غلامک اوزرینه آنجلین غلام که سنک
 خدمتکه مطیع و منقاددر اول غلامه خشم بی حد سورمه و اکا غضب طوعه حاصلی بر غلام که
 خدمتکی طوع و رغبتله ایدر اکا جیدن بیرون خشم سور و با وسنه غضب طوب جور و جفا اوزره
 اوله * که فصیح بود بر اوز شمار * بنده ازاد و خواججه در زنجیر * که حرف تعلیل (فصیح
 فان قحی و ضادک کمریله رسواییق دیکدر) (با حرف ظرف) (وز شمار ظرف زمانک مصدره
 اضافتدر) (محصول بیت) (خدمتکه مطیع اولان قولک اوزرینه بیکدی غضب سورمدن بر اسوالق
 اولور و بر اسوالقدر یوم حسابده یعنی حشر کوننده بنده ازاده اوله یعنی حنه لایق اوله و افندی
 زنجیرده اوله یعنی دوزخه مستحق اوله * حکایت * سالی از بلخ باشامیان سفر بود راه از حرامیان
 بر خطر جوانی بدرقه همراه ما ۲ شد سیر باز و جرخ انداز و سلحشور و پیش زور که ده مرد
 توانا کان اورازه کردند و زور آوران روی زمین پشت اورا بر زمین نیاوردندی امامتم بود و سایه
 پرورده نه جهان دیده و نه سفر کرده رعد کوس دلاوران بگوش اوزر سیده و برقی شمشیر سواران
 ندیده * سالی با حرف وحدت (بلخ خراسان تو ایدندن بر عظیم شهرک اسمیدر که حضرت
 مولانا یک پدری اول دیار دندر) (با حرف صله درالی معناسنی) (شامیان سر جندهنده بر ملکک اسمیدر
 عربستانه شام کی و روم ایلده بوسنه کی شامیان برینه همدان یازان احوال کانندن هیچ خبردار
 دکل ایش ز بر ایلندن همدانه دک صافی عجمدر غیر یسی دکادر) (سفر بود سفر اولدی باسفرم
 و ارایدی) (بود فعل ماضی اوله) (و یا ادات زمانیه) (خطر بونده خوف معناسنی در و بر بود مقدردر
 (جوانی با حرف وحدت بدرقه با حرف مصاحبت تقدیری بطریق بدرقه در بدرقه اجرته یعنی کرا
 ایلد فلا و لقی ایلکه دیرل) (دخرج بابندن مصدردر) (بدرقه به حارس دیوب یعنی دوتار دیکله تفسیر
 ایلین زیاده تفسیر ایش) (و مقام بیانه بدرقه ایلد دین معناسنی بطرائعش) (سیر باز وصف ترکیبدر
 بازیدن قلغان اوینادیجی دیکدر که بر اویندر سلحشور ار اسنده یعنی بر قدر شراح مستغلا
 برقی اولدی یعنی بلد کلندن اهل الله بکمشلر) (جرج انداز وصف ترکیبدر) (انداز یکندن جرج لفظ
 مشترکدر بویاره مناسب یک ایدر که کریشی آندقدن صکره ایکی باشی بریه کله زبورک بیانه ده
 جرج دیرل که رومده اکا زبورک دیرل و بونک اوقته ناولک دیرل کاف عربیله) (بس جرج اندازدن
 مراد ناولک اندازدر مجاز مرسل طریقه یعنی ذکر مجل واراده حال دیکدر) (بس زبورک آیتی و جرج
 آیتی دینار مسامحه ایشلر) (سلحشور عجم اصطلاحدر نه آلات حرب اوینادیجی یعنی قولنجی

۲ من
نسخه

ردشعی

رد سروری

ردشعی

ردشراح جیعا

رد سروری و شعی

قولانی (پیش زور زیاد زوری دیگر (ده اون (مرد توانایی دهه صفت در (کاف اولامیه (زه زاه عربك كسر يله بونده باي كرى مژددر (كردندى با حكايت حال ماضى افاده ايدر بعض نسخه ده نكرندى واقعدر ايدمزلردى ديكر (زور آور وصف تركيبند زور كوتور يى يعنى زورك والف وتون ادات جعددر (رويه ورويك زمينه اضافتلى لاميه زور (بشت اولاميه (وزا ادات مفعول (زمين با حرف صله (باوردندى فعل نى ماضى جمع غائب (ويا حرف حكايه بوقفردده در مضارع عبازي ايراد ايليلر جمع نسخه زه مخالف ايراد ايليلر (منتم تفعل باندن اسم فاعلدر نعمت ايچنده يومش و نعمته معناد اولش ديكر (سايه پروده كولكه ده بسلتمش يعنى شدت و زحمت و زور كار كورممش حاصل اولد اودن طشمره چيغماش (رعد كوس دلاوران لاميه زور (رعد رانك قحى و عينك سكونيله كول كورلكر بونده مراد مطلقا اواز در كوسى مابقا بيان ايليلر بونده دلاورلك كوكسى متداسى مراد در رعد دن دين بيانه صده لمش (دلاوراندر مراد بهادر اولردر (بكورش او با حرف صله و اضافت لاميه در (برق شمشير سواران لاميه زور (محصول تركيب (بريل بلندن شاميه سفرم واقع اولدى و يول حرايلردن خطرده ايدى بر جوان قولاغزاق طر يقيله بزه همراه اولدى بو جوان سپر باز و ناولك اندازو سلحشور و پيش زور ايديكه اون قوتلى ارانك بيانه صكر يش كورمزدى يعنى اون زورلى ادم باي قوررلدى يا خود قورمزدى و بزيوشك زور ليلرى ارقاسنى بيه كتوره مژددرى حضرت شيخ جوانك خصوص صنده اعراق يوردى اما بو جوان منتم ايدى وسايه پرورده يعنى انانى قويندن طشمره چيغماش حضور و صفنده يومش نه جهان كورممش و نه سفر ايلش بهادر رانك كوسى اوازي قولاغنه ايرممش و ايليلر قليمى ييلدر اسنى كورممش * ييت * نيقتاده در دست دشمن اسير * بكر دش نياريده باران تير * نيقتاده مانعدين قسم همزه ياه قلب اولمش دوشمماش ديكر (در حرف صله (دست دشمن لاميه (اسير نيقتاده نك مفعول صرى (و در دست غير صرى (با حرف صله و يا حرف ظرف (كرد كاف عجمك كسرى و رانك سكونيله بونده اطراف ديكر (شين ضمير مذكور جوانه راجعدر (نياريده ماضيدن قسم فعل نى مفرد غائب (باران فاعلى تيره اضافتى پسانيه (محصول ييت) مذكور جوان دشمن الله اسير واقع اولمماش حضرت شيخ طرابلس فرنگنه اولديغى كى اطرافنه اوق بيمورى يا غماش حاصل نه اسير اولش و نه صواش كورممش * اتفاق من و اين جوان دري هم دوان هران ديوار قديم كه پيش آمدى بقوت بارو ييكندى و هر درخت عظيم كه ديدى بزور سر بجه بر كندى و تهاخر كان كفتى * دري هم برى بر مژددر (دوان صفت مشبه در دويدن بلك ديكر (ديوار قديم پسانيه (آمدى با حرف حكايه (ييكندى با حرف حكايه ييقردى ديكر (درخت عظيمه پسانيه در (كه حرف رابط صفت (ديدى با حرف حكايه (بر كندى كاف عربك فتحيله و ياه حكايه ايله قورردى ديكر (محصول تركيب) اتفاق بن بو جوان ايله برى بر مژددر بجه يله كن ايدك يعنى بلو ب كيدر كن هراول اسكى ديوار كه او كومه كوردى قوت بازو ايله ييقراردى و هر اولو اناجيكه كورردى زور سر بجه ايله كر كندن قور ياردى و تهاخر ايله رك در يادى * ييت * پل كونا كشف و بازوى كردان يلد * شير كونا كف و سر بجه مردان يلد * پل معروف (كو كاف عربك فتحيله قى ديكر عريده اين ديرل (تا حرف تعليل عريده كى معناسنه (كشف كاف عربك فتحى و رانك كسريله يا غرين معناسنه در فارسجه شانه ديرل (بازو قولدر آر شده ديرل همزه نك فتحى و رانك كسريله (كردان كاف عجمك فتحيله صفت مشبه در كريدن دونه كن ديكر مراد جستان و چوكل در زير افلاك الى صومدر يعنى سار حيوانك كى دبرده اكلر پس كردانلق صفتى بولمى

رد شرح جيجا

رد شمعى

بوى

بوى مضارع تاقى به فاقبه دوشورن فله نسبت كشف و بازوى كردان مناسبنى بيان ممش (كردان كاف فارسيه صفتدر كريدندين دين بومد عاده خطا ايلش زير كردان لازمدر دونه كن ديكر و كرداندين متعددر دوندرك ديكر (بازوى كردان اضافتى پسانيه در دونه كن بازو ديكر به مضارع كاف عجمك فتحيله او قوديلر كردك ججى يعنى بهادر ليله اولاميه هيج تاويله احتياج اولمى زير با حرف زوى مخرك اولاميه حرف قيدك فاعلنده اولان حركت مختلف اولمى جائزدر بونده ايسه محرف روى الدن و مخرك كدر و حرف قيد رادر پس فاعللك حركتى مختلف اولمى جالدر در شك فاقبه به عالم اولان واقعدر شك حضرت مولانا جامى فاقبه رساله سنده ايراد يورد شدر (رناغى اكر سوز توام يك نفس آهسته شود) (از دود دلم راه نفس ريشه شود) (در ديدن ازان آب همى كردام) (ناهر چه نه نفس نشت ازوشته شود) (بهر باعنده سبلك ماقبلى ايكي برده مفتوح و بر زده مضوم واقعدر پس كاف عجمك فتحيله كردان او قوباقى رد ايلين مردوددر هم لفظ جهتدين هم معنى جهتدين (كف آيه در كه غريجه راحه ديرل (واو حرف عطف (سر بجه بر مى اوبى پس كى سر بجه به اضافت ايلين معناه عالم دكل ايلش (مردانه اضافتى لاميه در (مردان بريند كردان يازان سر بجه بى كردانه اضافت ايلد كن صكره معنائى بويه تصوير ايدوب دير (والمعنى بالترى ارسال قى نايجه اوبى دونددر بى آياه بى كوره بو تصويرده اوج خطاسى واردر بلكه زياده الفاظ فاقبه تصور بونده و كى سر بجه به اضافتده و كردان متعدى طوعه سنده و سر بجه بى اكامضاف قلوب دوتوب مفعول به ايله سنده حاصلى بومصورك معنادن هيج و قوف بو غيمش پس بويه كباره شرح يازمى نه زجت ايدى بو شارحه تابع اولوب الفاظ فاقبه بى تبديل ايلينده مناسبت بيلانممش (محصول ييت) قيل قى تا كيم بهادر لك يغرى و قولونى كوره يعنى بهادر ارانك قوت و زور بى نه مريشه اولديغى كوره زير اين انلردم يازسلان قى تاشير مر دللك كفف و سر بجه سنى كوره يعنى شيرك هنرى نيجه ده در اما شير مرد ره نسبت مقلوبدر هنرى واريسه كلون بمله بجه طوشون كورسون كه كف و سر بجه نيجه اولور * مادر بن حالت بوديم كه ده هند و از پس ششكى سر بر آوردند و قصد قتال ما كردند در دست بكي چوبى و در بئل ديكرى كلوخ كويى جوان واكتم چه باي * كه حرف بيان (پس سبلك لاميه (ويا حرف وحدت) قصد قتال ما قصدرك حصدرك اضافتدر و لاميه (چوبى با حرف وحدت (در حرف ظرف (اقبل بانك و غينك فتحيله ليله قولتق ديكر عرب ايلدر (همزه نك و بانك كسره ليله (ديكره اضافتى لاميه در (كلوخ كوب وصف تركيبدر (كوييندن كلوخ كاف عربك و لامك فتحيله ليله كسك كه تارلاده اولور (كويى كوقتدن اخذ ايلين سهوا ايلش (كلوخ كوبك ايكي كافيه و باسى فارسيلردن دين قى خطا ايلش (يا حرف وحدت (باي فعل مضارع مفرد مخاطب نه طور سين ديكر (محصول تركيب) بو جوان ايله بو حالنده ايكن ايكي هندو بر طاشك اردندن باش قالدرديلر و بزم قتلزده يعنى زملة مقاله به قصد ايلديلر برينك الله براغج و برينك قولوغنده بر كسك ازبك اوبى توفلى براغج جوانه ديدم نه اكلنور سين اشته ارانك دميدر * ييت * بيار نيجه دارى زمردى وزور * كه دشمن بياي خود امد بكور * بيار اهر در (اريدندن اور دندن ديتر غلط سويلشدر) دارى فعل مضارع مفرد مخاطب (مردى با حرف مصدر) (كه حرف تعليل (دشمن مبتدا (با حرف مصاحبت (آمده منطلق (باي خود لاميه (بكور با حرف صله (آمده متعلق جمله فطيمه خبر مبتدا در (بكورك تقديرى بكورش در (محصول ييت) جوانه ديدم كتور اولو نسته به كه مالك سين از لكدن وز وردن يعنى اراق و بهادر لاق وقتيدر زير دشمن كندى اياغيله

رد سرورى
رد سرورى

كرد كاف فتحيله در
الطابع

رد سرورى

رد سرورى

رد سرورى

رد شمعى

رد سرورى

رد ابن سيدعلى

رد ابن سيدعلى و سرورى

رد سروری

قبرین کلدی یعنی اولیک برادر بکورش تقدیر ایدنه دخل ایدن ذره مقداری معنایه دخولی
 بوقدر * نیروکان را دیدم از دست جوان افتاد و زره را ستخوان * استخوان و نیکه را افتاد تقدیر
 اولنور (بوقدره قابل اولین سبع احوال تلخیص) (محصول ترکیب) * کوردم که جو آنک
 اوق و بای التین دوشدی و بگو کنه درجه دوشدی یعنی خوفندن اندامه زره دوشدی * بیت
 نه هر که موی شکافد بترجوشن خای * زور جله جنگ اوران بداد پای * نه حرف نی معناد
 مصراع ثانی به مصر و قدر (حاصلی) (بداد فعلیه مقیددر) (هر که اصلند هر کس که در نیکه
 مکرر بیان اولندی) (شکاف فعل مضارع مفرد غائب یازر دیکدر) (موی مفعول صریحی) (و بتر
 غیر صریحی) (جوشن خای بیانه) (جوشن خای وصف ترکیبدر خاییدن جوشن جنبی
 یعنی جوشن برنجی و دلیجی تر دیکدر) (با حرف مصاحبت) (زور جله جنگ آوزان لامیه در
 جنگ آوز و وصف ترکیبدر جنگ کتورجی) (یعنی صواتجی معنایه بهادر دن کایتدر) (الف
 ونون ادات جمعدر) (بداد فعل مضارع مفرد غائب پای مفعول صریحی) (و زور غیر صریحی
 (محصول بیت) اویله دکلدر هر کیمه که جوشن جنبی تیرا به قبل بره یعنی استاد تیراند از اوله
 جنگ آوز و زور جله سی نور بنه ایاق طوته یعنی تحمل ایلله یعنی هر استاد تیراند از و سلطشور
 صواتر میدانده ثابت قدم اولوب باید از اولماز * چاره جران ندیم که رخت و سلاح و جامه
 رها کردیم و جان سلامت بردیم (محصول ترکیب) (اندن غیری چاره کورمیک که اسباب و راغی
 و لباسی ترک ایلدک و جانی سلامت ایلدک یعنی ماملکمیزی و بر مملکه اولمکدن خلاص بولدن
 * قطعه * بکارهای کران مرد کار دیده فرست * که شیر شریزه در اردر بر رخ کند * با حرف
 صله (کارهای کران بیانه) (کران کاف بجمک کسر یله اگر دیکدر ثقیل معنایه) (امابونده
 عظیم معنایه در) (مرد کار دیده بیانه ایش کورمش اردر دیکدر) (فرست فانک و رانک کسر یله
 و سینگ سکونیه فعل امر مفرد مخاطبدر) (فرستیدن) (فرستادن دینار غلط سولشور
 (که حرف تعلیل) (شیر شریزه بیانه شریزه باوز لغندن دیش صریدن جانور) (در حرف تا کید
 (ارد فعل مضارع مفرد غائب کتورجی) (با حرف صله) (ز برجم کند لامیه در) (از رالت
 معنایه در هر بجه) (بخت دراز) (خیم خاگ قحبه بولکدر) (میده نندید ضرورت ورن ایچو ندر
 بونده حلقه کند مر ادد) (محصول بیت) عظیم ایشلره ایش کورمش مجرب روز کار کیمه
 کوندر تا کیم شیر شریزه منی کو کورمش ارسلان کبی بها در بهلولانری کندی حلقه سی آتیه
 کتورب شکار ایلله اول زمانده الات حربک بر پسته کند ایش حاصلی اولو مصیلتله تجارب
 کثیره ایلله مجرب کیملر کوندر کار کورمش نا از موده کوندرمه خطاب مامدر * جوان اگر چه قوی
 بال و پیلین باشد * بچشک دشمنش از هول بکسلد پیوند * قوی بال وصف ترکیبدر قوی حال
 معنایه در ز بال بونده حال و بوی و بوس معنایه اولغه مخملمدر) (قول اولغه مخملمدر بازو
 معنایه) (امامها بیت معنایه نه عربی و نه فارسی لغتدره وار) (پیل تن وصف ترکیبدر قبل جلدی
 دیکدر عظم جمدن عبارتدر) (با حرف ظرف) (جنگ دشمن لامیه در و شین جوانه را جعدر) (هول
 هانک قحبه خوف معنایه در) (با حرف تا کید) (کسلد کاف بجمک ضمیه و کسر یله و سینگ
 و لامک قحبه یله فعل مضارع مفرد غائبدر) (کسلیدن لازم و متعدی کلور) (بونده متعدیدر
 (کسیختن دن اخذ ایدوب لازمدر بین ایکی قولنده به خطا ایش) (شکیم تحقیق معنادن معلوم
 ایلیردر) (پیوند بونده آه اورقلری پیونددر کوستک معنایه) (رومده اوزدی کوستکی دیدکاری
 کبی تحقیق مقامنده) (انلرده بکسخت پیوند) (و بکسلد پیوند درل) (پس بونده پیوندی بند
 معنایه اخذ ایدوب اگله شرح ایلین زیاده فاسد شرح ایشل زرا انلواکی پندایله تعبیر ایدرل

مثلا

رد ابن سید علی و سروری

رد سروری و شعی

رد سروری

رد سروری

رد شعی

فیروزه معرب پیروزه در
للطایع

رد شعی

رد ابن سید علی و سروری

رد شرح جیعا

رد ابن سید علی و سروری

(مثلا پند انکشتان دیرل بر مقارده اولان بو غلره) (پیوند انکشتان دیرل) (سا تراعضاده ده تعبیر
 بویله در) (محصول بیت) جوان اگر چه قوی حالی و بویلی بوسنی و محکم قولی و قتالی اولور
 و قبل کوده لی و جسامتی یعنی مجسم و عظیم جشمی اولور دشمن جنگنده اول جوان قور قودن
 اوزر کوشکی یعنی فرار ایدر چار) (مصرع) (باینک ترکیب معنایه دشمن جنگنده انک قور قودن
 اوزر بلور آکی دین معنایه بلن اوزمش الله رحمت ایلله) (مجموع بیتک معنایه جوان اگر چه مهابتلو
 و قوتلو دخی ایری کوده لو اوله اول کیمه دشمن جنگندن خوفندن پیوندی قرارا کر ایاغنده
 پیوند اوله دین عجا او بوز کتی سوبلیدی بومعنا بی عنی الله عنه * نبرد پیش مصاف از موده
 معاومت * چنان که مسئله شرع پیش داشتند * نبرد نولک و باینک قحبه یله و رانک سکونیه
 جنگ دیکدر مصاف معنایه مبتدأ در) (پیش مصاف از موده تقدیری پیش مرد مصاف
 از موده در) (مصاف میم ضمیه نبرد له مراد فدر) (مصاف از موده جنگ صنامش یعنی جنگه
 کرمش و جشمش دیکدر مجرب حروب معنایه) (معلومست خبر مبتدأ در) (مسئله شرع و پیش
 داشتند لامیه در) (محصول بیت) جنگ صنامش قنده جنگ یعنی صواش کورمش و صواشه
 کرمش و جشمش کیمه قنده حرب و قنده معلومد رشو بلکه مسئله شرع داشتند قنده
 معلومدر یعنی اهلنه هر نسته اساندر * حکایت * توانکر زاده را دیدم بر سر کور پلدرن نسته
 و باد رویش بجه منظره در پیوسته که صندوق تربت پلدرم سنجینست و کلاه رنگین
 و فرش رخام انداخته و خشت فیروزه در و ساخته بکور بدرت چه ماند خشتی و فراهم آورده
 و مشی دو خاک بر آن پاشیده در ویش بر سر این بستند و گفت خاموش که ناپدرت ز بر این سنگ
 کران بر خود بچینیده باشد پلدرم بهشت رسیده باشد در خبرست (موت الفقر آراخه * توانکر زاده
 (همزه سی وحدت ایچوندر دین یاوه سولش) (بلکه با حرف وحدت) (و همزه حرف توسل در
 (زاد ات مفعول) (کور کاف بجمک ضمیه فیدر) (سر کور لامیه قیراویجی دیکدر ایدره اضافت بنه
 لامیه در) (شین توانکر زاده را جعدر) (با حرف مصاحبت) (دره پیش بجه در ویش یاور یسی) (یعنی
 لو غلبجی) (بجه با حرف وحدت و همزه حرف توسل) (بجه رینه زاده بازانلر بجمک نسمه مخلف
 بازمشدر) (در حرف تا کید) (پیوسته اولشدر مش یعنی ایصال ایش) (که حرف بیان) (صندوق
 صادق ضمیه فصیحدر مراد قیر اوزره باید قلری مستقدر) (ترینه و تر شک پدیه) (و پدیزک میم
 متکلمه اضافت لری لامیه در) (سکینست عبارتتی همزه بجه ایلله یاز المراملادن اکا دکلاز ایش
 (با حرف نسبت) (ونون حرف تا کیددر سنگه منسوب یعنی طاشدندر) (کلاه رنگین بیانه) (مراد
 قیر طاشلر بنه یاز یلن نسته در) (فرش رخام بیانه) (رخام رانک ضمیه هر مره دیرل) (خشت کریم
 (پیروزه اضافه اضافتی بیانه) (در حرف ظرف) (اوضعی) (رخامه را جعدر مراد بودر که قبرینک
 مرمری فیروزه ایلله مرصعدر) (و ساخته بو که قرینه در) (لیکن خشت عبارتته مسامحه ایشدر
 ز بر فیروزه خزده اولور) (خشت اولق مرتبه سنده ایری اولماز) (بعض نسمه ده در و ساخته
 برینه) (در و برده واقعدر بنه مراد ترصیعدر) (با حرف صله) (کور بدرت لامیه) (ماند فعل
 مضارع مفرد غائب فاعلی نموده کور پدیه راجع ضمیر در بکنز دیکدر) (مانیدن مشق
 (مانستن دن دینلر سهوا ایشلر) (چه ماند استفهام انکار ایدر) (یعنی بکنز دیکدر) (خشتی با حرف
 وحدت) (فراهم آورده برره کتورمش) (مشی) (با حرف وحدت) (برو یعنی خشتک اوزر بنه
 (پاشیده انیم مفعولدر صاچلش معنایه) (در ویش زاده یعنی در ویش بجه) (خاموش فعل
 امر مفرد مخاطب ایشم دیکدر) (که حرف تعلیل) (ز بر این سنگ کران لامیه و بیانه در) (کران آخر
 معنایه در) (با حرف تا کید) (چینیده انیم مفعولدر در غیش معنایه) (موت لفظا هر فوع مبتدا

(فقرایه اضافتی مصدرک فاعله اضافتیدر (راحة لفظا مرفوع خبر مبتدادر (محصول ترکیب)
 بر توانکر زاده یعنی برا کابر زاده کوردم که باباسنک قبری اوجنده اوتورمش و بر دوش زاده ایله
 مناظره اولاشدومش یعنی بحث ایدر که بنم باباسنک قبری صندوق طاشدند و اوز رنده رنگین
 وملون خط یازمشدر یعنی تاریخ وفاتی وغیری نسنه سی التون صویله یازمشدر تنکه حادث
 بویله در واطرافنده مرمر فرش دوشمش یعنی هجا طاشلری والواح قبر پیروزه ایله مرصعدر
 سنک باباک قبرینه نه بکزر یعنی بکزمز برایکی کریم برره کتورمش یعنی برایکی کریم چالیش
 و برایکی آوج طپراق اوسننه صاچلش یعنی برایکی آوج طپراق اوسننه دوکلش در ویش
 بجه بوسوزنی ایشندی ویدی ایسم اول که ناسنک باباک بو آ غرطاشک التند کنندی
 کندینه قلدامش اوله بنم بابام حخته واصل اولمش اولور زیرا حدیث شهر یفنده یورور که
 فقراتک اولوی راحت و حضوردر زیرا برنسنه ری یوقدر که انک حسیرتله صکیده ل
 * یت * خر که کتر نهند بروی بار * بره آسوده ترکند رفتار * که حرف رابط صفت (وی
 ضمیری خره راجعدر (بار یوک (باحرف طرف (ره وانک فتحیله راهدن محققدر (اسوده
 دیکنش دیمکدر راخته معناسنه (ترادات تفصیلدر اسوده رک دیمکدر یعنی حضور لیرک وراحتلیرک
 (رفتار یوریش دیمکدر (خر مبتدا (ومصراع ثانی خبری (محصول یت) خر که اوزرینه
 یوکی ازرق قویار یعنی یوکی که ازرق وینی رک اوله بولده اسوده رک رفتار ایدر یعنی یینی رک
 یور حاصلی یوکی خفیف اولغله کنندی جو بکرک یور * قطعه * مرددر ویش که بارسم فاقه
 کشید * بدر مرک همانا که سیکار اید * مرددر ویش بیانیه (که حرف رابط صفت (بارسم فاقه
 لامیه و بیانیه در فقر ظلمی یوکی دیمکدر (باحرف صله در (مرک لامیه در مجازا (همانا کانه
 معناسنه بکزر دیمکدر (که حرف بیان (سیکار وصف ترکیبی اقسامنددر یینی یوکی دیمکدر
 زیرا سبک یینی دیمکدر (ویار یوکر (محصول یت) مرددر ویش که فقر جوری و جفاشی یوکنی
 دنیاده چکدی یعنی دنیاده فقر آتشته باندی و یاقلدی بکرر که موت قیوسنه یینی یوکی کله حاصلی
 دنیاده متوغل دکلدر که حساب و عذاب یوکلری چکوب کتوره تنکه شاعر یور مشدر (مصراع)
 یاغمه اودون هرکشی یوندن ایلدرل * وانکه در نعمت و در راحت و اسایش زیست * مردنش
 زین همه شک نیست که دشوار اید (محصول یت) اما اول کیمسه که نعمت و راحت و آسایشده
 درلدی و بکنندی اول کیمسه نک اولسی یونلرک جبعندن یعنی نعمت و راحت و آسایشدن شک
 یوقدر که مشکل کلورز راوتنه سنک حال معلوم دکلدر حاصلی موت الفقراء راحة * همه حال اسیری
 که زبندی برهد * بهترش دان زامیری که گرفتار اید * اسیری باحرف وحدت (که حرف رابط
 صفت (بندی یاسیده حرف وحدت نسبت دین خطاسو لیش (بره دفعل مضارع مفرد غائبدر
 (رهیدندن قورنله دیمکدر مضارعدر رهانیدن دین خطا لیش (بهترش شین اسیره راجعدر
 (امیری باسی حرف وحدت (گرفتار مبتلا دیمکدر (محصول یت) جیع احوالده براسیر که بر بنددن
 خلاص بولوب قورنله اتی سن بکرک ییل بر بکدن که بر بنده گرفتار و مبتلا اوله حاصلی محبوبس
 بکدن حبسدن خلاص بولمش بنده بکر کدر * حکایت * بزرگی راپرسیدم از معنای این حدیث که
 (اعدی عدولک نفسک الی بین جنبیک) گفت بحکم آن که هر ان دوستی که باوی احسان کنی دوست
 گردد مگر نفس که چندان که مدارایش کنی مخالفت زیادت کند * اعدی اسم تفصیلدر عدا بعدودن
 تجاوز معناسنه اظلم دیمکدر (عدو فعلدر فاعل معناسنه صدیقه مقابل انده مذکر و مؤنث برابر در
 اسم جنسدر جیع مقامده زیرا اسم تفصیل تعدد اقتضا ایدن شیشه مضاف اولور معرفه اولدقده
 (اهدی تقدیر مرفوع مبتدا) و عدولک مضاف الیه نفسک لفظا مرفوع خبر مبتدادر مراد نفس اماره در

التي

رد سر و پی
ردشعی

(التي اسم موصول مفرد مؤنث محلا مرفوع صفت نفسدر (بین مقدر ثبوت و یا کانت فعلته متعلق
 مضاف اولمشدر جنبیک به که جنبیک تنیه سیدر حالت جرده (ووجه ظرفیه نک اعرابدن
 محلی یوق صله سیدر اسم موصولک (که ت بزرک دیدی (بحکم آن که اول سیله که (محصول ترکیب)
 حضرت شیخ یورور بر اولویه بوحدیثک معناسندن سوال ایلدم که سنک دشمنایک دشمزکی
 وظالمکی نفسک در که ایکی بهلولک یسنده در (یعنی داتاسنکله اولوب وشدن بنفس متعلق اولیان
 نفس اما زکندر دیدی اول سیله اعدای عدو کدر که هر آن اول دشمنه که احسان ایلرسین سکا
 دوست اولور (الانفس بویله دکل بلکه هر تقدیر که مدارا ورفی که زاده ایدرسین اول سکا مخالفی
 زیاده ایدر * قطعه * فرشته خوی شود آدمی بکم خوردن * و کر خوری جو بهام یوقی
 جو جاد * فرشته خوی وصف ترکیبدر ملک خویلی و غاذلی دیمکدر (باحرف مصاحبت
 (کم بونده از معناسنه در (خوردن مصدر در اکل معناسنه قلت اکلله دیمکدر (بهام بهیمه نک
 جعیدر جارا حیوانات معناسنه در (باحرف تا کید (یوقی اصلی اوفتیدر با مقار تنیه همزه یایه
 قلب اولمشدر تنکه سابقایان اولمشدر فعل مضارع مفرد مخاطب در (اوفتیدندن دوشرسین
 دیمکدر (اوفتاندندن دین خطا لیش (جاد جیک فتحیله از دیاد اوزره اولیان اشیاده مستعملدر
 یعنی یومیان و آرمیان اشیاده (محصول یت) آدمی قلت اکلله فرشته خویلی اولور (یعنی خلوق
 و ملائم اولور و عبادت و طاعت چاک اولور غایتدن مخاطبه التفات ایدوب یور و اوکر حیوانات کی
 جوق برسک جاد کی یقلوب دوشرسین نه عبادته مالک اولور سین و نه طاعتنه (حاصلی قلت اکل
 و شرب افسان ملکیت صفتلر شیه ایصال ایدر و کثرت حیوانیت * مراد هر که براری مطیع
 امر توشد * خلاف نفس که کردن کشد جو یافت مراد * (مراد هر که بیانیه (مراد مفعول براری در
 (هر که اصلنده هر کس که در که حذف و ایصال طریقله که حرف ایکن اسم اولدی (بحرف تا کید
 (آری فعل مضارع مفرد مخاطبدر (آزیدندن که مخففدر آوزیدندن (مطیع امر اسم فاعلک
 مفعولنه اضافتیدر (وتوبه اضافت لامیه در (خلاف نفس مصدرک فاعلنه و یا مفعولنه اضافتیدر
 (که حرف بیان (کردن کشد بیون چکر (یعنی مرکز کتک و عباد ایدر (محصول یت) هر کیمسه نک
 که مرادنی حاصل ایلیمه سین سنک امر یکم مطیع اولور اما نفس ظالم بولک خلافتده در که کردن کش
 و معاند اولور چونکه مرادین بولدی (یعنی هر تقدیر که رعایت ایلنسک مطیع فرما نک اولیان
 (بلکه طغیان زیاده اولور (منه سنده خلاف نفسه مضاف دکلدر دین عجب کچ طبع امیش
 * جدال سعیدی بامدی در بیان توانگری و درویشی * یکی در صورت درویشان نه بر سیرت ایشان
 در محفل * محفل نک ماقبله و ما بعدنه (دیدیم عبارتی زیاده ایدلر زنده ایلشدر * نسنه و شغنی
 در پوسته و دفتر شکایت باز کرده و ذم توانکران آغاز سخن بدینجاستانیده که در ویشترادست
 قدرت بسته است و توانکران را پای ارادت شکسته * محفل مجلس (و باحرف وحدت (شغنت
 رسوایی (و باحرف تکبر حرف وحدت دین اصاب ایلش (در حرف تا کید (پوسته ماضیدن
 قسم مفرد غائب اولاشدومش یعنی مجلسه اضافت ایلش حاصلی شنیع و فوضیح کلمات ایلکه
 باشلش پس دخی برشته اولاشمش دین خبی شغنت ایلش (اغاز دن صکره بر کرده مقدر در
 (محصول ترکیب) بریسی درویشلر صورتده اما انلرک اخلاق و سیرتده دکل بر مجلسده اوتورمش
 و اوردیعی مجلسه شتاعت و فضاخت ایصال ایلش یعنی قیج سوز (سو بلکه باشلش و شکایت
 دفتر بی آچش یعنی شکایت باشلش و اغتیای ذم ایلکه اغاز ایلش سوزی بو مرتبه به
 ایشدرشکه فقراتک و درویشاتک دست قدرتی بغلیدر یعنی برنسنه به مالک و قادر دکلدر در
 و اغتیایک ازاده فی ایغی شکسته در یعنی در ویشلر ارادت و محبتلری یوقدر حاصلی فقرایه

رد سر و پی

ردشعی

رد سر و پی
ردشعی

ردشعی

ردشعی

اوزره دکلردر شکسته دن صکره براست مقدردر * یت * کریمان را بدست اندر درم نیست * درم داران عالم را کرم نیست * کریمان را اداست تخصیص (بدست اندر یعنی اندر دست اندر بانک معنای ظرفیتی تا کیدایدر) درم دار وصف ترکیبدر مالدار معنایه والف ونون اداست جعدر (عالم اضافی لامیه در) ورا حرف تخصیص (محصول یت) کریمانک اوده درم بوق یعنی کریم طبع اولنلرک سرمایه کرمی بوق یعنی اجه به مالک دکلر و عالم درم دار لریک کرمی بوق یعنی ماله مالک اولنلرک طبع کرمی بوق حاصلی کریمانک مالی بوق مالدارلرک کرمی بوق * مرا که پرورده نعمت بزرگام این سخن ناپسند آمد کتم ای یار توانکران دخل مسکینانده و ذخیره کوشه نشینان و مقصد از این و کشف مسافران و مخمل بار کران از بهر راحت دیگران دست تناول بطعام آنکه برید که متعلقان وزیرستان بخورند و فضلا مکارم ایشان بارامل و بیزان و اقارب و جبران رسیده * مرا بکادیمکدر (را اداست مفعول) که حرف رابطه صفت (پرورده نعمت بزرگان لامیه در اولنلرک نعمتی پرورده سی یعنی بسلامتی) میم خیر متکلم (ناپسند نامفعول بعضی نسخه ده سخت آمد دیمش) توان کران مبتدا (دخل مسکینان لامیه و خبر مبتدا) (دخل کشتنک خارجدن ملکنه داخل نشسته در اجه و غیره) (ذخیره کوشه نشینان لامیه در دخله مفعول) (ذخیره از قدر) (مقصد زائران لامیه در) مقصد اسم مکندر ضرب بایندن (زائران زائرک جعیدر زیارت ایدی معنایه) (کشف مسافران لامیه کشف مفارقه در بونده عیالیه مراد در صفناجی پریمکدر) (مخمل بار کران لامیه و سیانیه در) (بار کران آخر بوق دیمکدر) (بهر راحت دیگران لامیه در) (ذخیره بوق را احتیجون دیمکدر) (دست تناول لامیه در) مجازا طعام یک ایچون ال اوزاتقی (بطعام باحرف صله) (آنکه کاف عجزله آنکاهدن مخففدر اول وقت دیمکدر) (برند بانک و رانک فخره لیه فعل مضارع جمع غایدر ایلدیر یعنی صونارلر) (که حرف بیان) (زیر دست رانک سکونیه وصف ترکیبی اقسامنددر ال التشنه اولنلر قول کی و خد متکار کیلر) (الف ونون اداست جعیدر) (فضله مکارم ایشان لامیه زرد) (فضله زیاده ارنق معنایه) (مکارم مساجد کی متناه جوع وزی اوزره در مفردی مکرمت کلورایکی مچک قبی و رانک ضمیمه ایلک دیمکدر کرم و احسان معنایه) (انلرک نعمتک فضله سی دیمکدر) (با حرف صله) (ارامل ارملک وارمله نک جعیدر روجه سی اولن یعنی وفات ایدن اره ارمل دیرل وزوجی وفات ایدن زنه ارمله) (اقارب متناه جوعدن اکبر کیندر یقین اولان خصمیلر) (اقارب جمع اقربا و اقربا جمع قریب دین احوال جوعی قیاسی ظن ایلش) (جبران جمع جاردر فوکشیلر دیمکدر) (بعضی شارح کلسانک نیجه لغتلی کاه فارسی عبارتله شرح ایلر و کاه ترکی) (غرابت بونده در که غیر یت ترکیله و فارسیله شرح ایلدیکنه دخل ایدر) (محصول ترکیب) (بکا که اولنلرک نعمتی پرورده سیم بو کیمسه نک سوزی نامقبول کادی یعنی سوزین بکنیم دیدم ای یار اغنیامسا کیک معنی یعنی کلوریدر و کوشه نشین اولان فقرانک ذخیره لیدر و زیارتیبلرک مقصدیدر یعنی زائرلر انلرک انعام و احسانه قصد ایدوب وارلر و مسافرلرک صفناجی و قونجی پرلری حاصلی مسافر خانه لیدر و غیر بارک را احتیجون آخر بو که مخمللردر یعنی فقرا و مساکین حضور و صفا سورمک ایچون زحمت اختیار ایدرلر لرین طعامه اولوقت صونارلر که متعلقاری واللری التنده اولان قوللری و خد متکارلری یک یه ل و انلرک نعمتک فضله سی یعنی زیاده سی طول عورتلره و پیرلره و خصمیلره و قوکلوره ابرشمش اوله حاصلی بونلرک جیعنه طعاملری واصل اولما ایجه کندیلری طعامه ال صونارلر * نظم * توانکرانرا و قفست و ندر و مهمانی * زکات و فطره و اعتاق و هدی و قربانی * توانکرانرا را حرف تخصیص (اندر اداست معنایه در یعنی بر کیمسه برنسته بی فقرایه و یا امیرلره و یا علمایه اداست) (مهمانی باحرف مصدر قونقلی دیمکدر

ردشعی
ردسروری

(فطره رمضان پیرامنده فقرایه و ردکاری بقدا و سناژنسته) (اعتاق افعال بایندن مصدر در قول ازاد ایلک) (هدی هانک فحیه و دالک سکونیه جرم شیر یفه اهدی اولنلر طواردر قبول و صغر و دوه کی نسته) (قربانی باحرف نسبت قربانه لایق طوار هر نه ایسه) (محصول یت) (اغنیانک وقتی و ندری و قونقلی و زکاتی و فطره سی و قول و جاریه ازاد ایله سی و هدی و قربانی وار یعنی مذکورلرک جیعنه مالکلردر) (معلوم اوله که مصراع اول سکتله اوقونور بونظمه رباعی دینلر زیاده خطا ایلدیلر * توکی بدولت ایشان رسی که نتوانی * جزاین دور کمت و آن هم بصد پریشانی * کی وقتدن سؤالدر استغهام انکاری طریقه بقیه بقیه دیمکدر) (با حرف صله) (دوات ایشان لامیه انلرک دولته دیمکدر) (رسی فعل مضارع مفرد مخاطب ایریشیرسین دیمکدر) (که حرف تعلیل) (توانی فعل نقی مستقبل مفرد مخاطب قادر دکلسین دیمکدر) (دور کمت اقل صلاتدن کایتدر ز را نماز ایکی رکعتدن اکسک اولماز) (پریشانی باحرف مصدر) (محصول یت) (سن اغنیانک بوقدر خیر ایلله دولته بقیه واصل اولورسین که قادر دکلسین بو برایی رکعت نمازیدن غیره به آئیده بوز پریشانیلقه زرا فقر و احتیاجله صفای خاطر بولماز صفای خاطر بولما ایچ صفا صلات بولماز * اگر قدرت جودست و اگر قوت سجود توانکران را به میسر می شود که مال مرکی دارند و جامه پاک و عرض مصون و دل فارغ و قوت طاعت در لقمه لطیفست و صحت عبادت در کسوه نعلیف پیدااست که از معده خالی چه قوت آید و از دست تهی چه مزوت و از پای بسته چه سیر آید و از شکم کرسنه چه خیر * قدرت جود مصدرک مفعولته اضافتیدر) (سخایه قدرت دیمکدر) (قوت مجبوره بویه) (که حرف تعلیل) (در حال مرکی بیانیه مرکی اسم مفعولدر تعلیل بایندن زکاتی جیعش مال مظهر معنایه) (عرض مصون بیانیه مصون اسم مفعولدر صان یصون دن یعنی نصیر باینک اجوف و او یسندن) (قوت طاعت مصدرک مفعولته اضافتیدر) (مبتدا) (در حرف ظرف) (لقمه لطیف بیانیه و خبر مبتدا در) (صحت عبادت مصدرک فاعلته اضافتیدر و مبتدا) (در حرف ظرف) (کسوه نعلیف بیانیه و خبر مبتدا در) (پیدااست مبتدا محذوفه خبر در تقدیری این معنی و یا این حال پیدااست) (که حرف بیان) (معده خالی بیانیه معده میمک فحی و عینک کسر لیه و عینک کسری و عینک سکونیه انشاده شردن پریشنه در حیوانده شکم) (کرسنه بیانیه در بعضی نسخه ده شکم بریده دست و اقدردر بوقدر برجه اضافت لامیه اولور اجک التندن دیمکدر) (محصول ترکیب) (اگر سخایه قدرت و اگر مجبوره یعنی عبادت قوت اغنیایه فقرادن یک میسر اولور زرا مال مزکاری و از یعنی زکاتن و بریکله ماللری پاک و ظاهر در ویاساری پاک و عرض ملزی جردن و فسق و فحور دن مصون و محفوظدر و کولکلری نشویش نان و جامه دن فارغ و قوت طاعت لقمه لطیفه در و صحت عبادت کسوه نعلیف و ظاهر ده در معلوم و ظاهر در که معده خالیدن نه قوت یعنی معده خالی اولیچ عبادت و طاعته بحال قالماز و بوش الدن نه مروت کلور و نعلو ایدن نه سیر کلور یعنی وجه معاشله مقید اولان کیمسه سیره کیده مزرا آنکه مقیددر و اچ قرنندن و یا اچ کیمسه نک التندن نه خیر کلور) (جیعا بونلر معده خالی به معطوفدر استغهام انکاری طریقه بقیه حاصلی هب بونلر ظاهر و هویدادر صحت عبادتی مبتدا و پیدااست لفظی خبر طوبو معنای عبادتک صحتی پاک لباسه ظاهر در دین عجب ناپاک سولش * قطعه * شب پراکنده خسدان که بدید * نبود وجه با * ادانش * شب طرف زمان (خسد فعل مضارع مفرد غائب خسدیدند که مشترکدر یاتقی و او یومق یسند) (پراکنده باوکاف عجمک فخره لیه طاعت دیمکدر و ایشان معنایه بره کنده ده دیرل) (آن که آن کس که تقدیرنده در تنکه مکرر ذکر اولندی) (بدید باه عجمک فحیه اوقونور عجم امار و میلر باه عجمک

ردشراح جیعا

ردشعی

مصرع ثانی به مرفوعه در آشکاره (نیود فعل نفي مستقبل اولیه دیکدر) وجه بامداد لامیه وجه
 بونده خرج معنایه در (بامدادان و بامداد ابره دیکدر) (شین مصرع اوله که به راجع در
 (محصول بیت) کجه پریشان و بی حضور باتور و او بور اول کجه که انک آشکاره اولیه اوزره
 خرج یعنی ابره خرجنه جفی اولیان کجه کجه نشو بشدن نه به یلور و نه او یویه * مور کرد
 آورد بتایستان * تا فراغت بود زمستان * مور مبتدا (کرد آورد کاف بحکم کسر بده بونده
 جمع معنایه در (آورد فعل مضارع مفرد غائب اکتینک ترکیبندن جمع ایلمر معنایه جعفر خبر
 مبتدا در (با حرف ظرف (تایستان یا زمستانه مستعملدر اصلنده تاب جزارت و اسبجی
 معنایه در (وستان مدخولک کثرن افاده ایدر کلستان و بهارستان و نگارستان کبی پس اصل معنایه
 اسبک دیکدر اسماء متغوله دندر (نا حرف تعلیل (فراغت مصدر در دلالت و زنی اوزره (زمستان
 قبش فصله دیر (تایستان یا فصله دیدکری کبی (اصلنده زم زانک فحله صوغه دیر (وستان
 نه سابق کیدر پس اصل معنایه متوقلق دیکدر (زمستان فراغت ظرف زمانیدر در زمستان
 تقدیر زنده (شین معناده فراغت مقیددر (محصول بیت) (قرنیه بازین لوازمی جمع ایدر تا کیم
 قبشک فراغتی اوله یعنی آسوده حال اولوب حضور ایلیم * فراغت با فاقه نیوند و جعبت در نک
 دستی صورت نندد یکی غمره عشا بستم و دیگری منتظر عشا نشسته هر کز این بدان کی ماند *
 فراغت مصدر در دلالت و زنی اوزره بونده مبتدا در (با حرف مصاحبت نیوند ده متعلق (فاقه
 فقر (نیوند فعل نفي مستقبل مفرد غائب خبر مبتدا در حاصل اولان یعنی جمع اولان (جعبت مبتدا
 یعنی جعبت خاطر (در حرف ظرف (نک دست و وصف ترکیبدر (و با حرف مصدر (نندد
 خبر مبتدا در (صورت مقدم مفعولی (نحرمه تفعلیل باندن مصدر در به مصدر حذف اولوب
 بدله تا ویرلندر بایک وجودیه تا بی جمع ایدر غالباً بوقاعده دن آکا دکلا رعش (عشایه کسر عینه
 اضافی لایحه در (نحرمه تکبیرة الافتاح و عشا بونده اختتام نماز ایدر (منتظر عشا اسم فاعلک
 مفعولنه اضافتدر (عشا عینک فحله اختتام طعامی (این یعنی منتظر عشا (با حرف صله
 (آن یعنی صاحب نحرمه (ماند فعل مضارع مفرد غائب بکر در دیکدر (محصول ترکیب فراغت
 فقره متصل اولان یعنی فقرایله حاصل و جامع اولان و جعبت خاطر ال طار لفته صورت بغیر
 یعنی ایکبسی بریده جمع اولان برسی تکبیرة الافتاحه ال بغش یعنی شروع الیش و بری عشا به
 منتظر او تورمش یعنی اختتام طعامی نه بردن پدا اولور دیو هر جانب متوجه او تورمش حاصلی
 غنی فراغت قلب ایل عبادت و طه عنه شروع الیش اوله و فقر نماز شروع الیوب اختتام بکی نه
 بردن کلور دیو منتظر اولش اوله هیچ بوقدر اول غنی به بکرری استفهام انکار بذر یعنی بکرمن
 * بیت * خداوند روزی بحق مشغول * پراکنده روزی پراکنده دن * خداوند روزی لامیه
 صاحب رزق دیکدر مبتدا (بحق مشغول متعلقدر (که خبر مبتدا در و اسم فاعلدر افعال باندن
 (پراکنده مبتدا لافاعل دیکدر (روزی فاعلی (پراکنده دل خبر مبتدا (و دل فاعلی (محصول بیت)
 رزق ضاخی اولان غنی حقه و عبادت و طاعت صفای قلب ایله و فراغت خاطر ایله مشغولدر اما
 رزق پریشان و پراکنده اولان فقر نه عبادتی عبادت و نه طاعتی طاعت اولور ز پراکنده دل
 و پریشان خاطر اولغه صحت عبادت بولور * پس عبادت اینان بمحل قبول زد بکترست که چند
 و حاضر نه پریشان و پراکنده خاطر که اسباب معیشت ساخته و باوراد و عبادت پرداخته عرب
 کوید (اعوذ بالله من الفقر المکب و مجاوره من لا احب و در خبرست (الفقر سواد الوجه فی الدارین)
 گفتا نشیده که پیغمبر علیه الصلو و السلام گفت (الفقر فخری) کتم خاموش که اشارت خواجه
 عالم بفقر ناطقه ایست که مردان میدان رضاند و تسلیم بقرضانه اینان که خرقة ابرار پوشند و لقمه

ادبار فروشند * پس بونده شرط محذوفک جوانه داخل اولان فامعناسته در (عبادت اینان مصدرک
 فاعلنه اضافتدر اغنیایه اشارتدر (بمحل قبول با حرف صله (زیدیکتر متعلقدر و اضافت بیانیه
 (عبادت مبتدا (و زیدیکتر خبری (که حرف تعلیل (چه ندی یعنی اغنیایه انلره اسناد مجازادر
 قلبی مجموع اولوب پریشان اولد بیچون (که حرف تعلیل (اسباب معیشت لامیه و مبتدا (ساخته
 خبری ماضیدن قسمدر و فاعلی اغنیادر پس اسم مفعول دین معلومدر که اسم مفعول معنایه
 ملاحظه الیامش (با ورا د عبادت با حرف صله پرداخته به متعلق و اضافت بیانیه (پرداخته
 ماضیدن قسم مفرد غائب فاعلی نه اغنیادر (بو کاده اسم مفعول دیوب محله غیر مناسب بجه دوری
 معال و برن عجب غافل وجود شریف ایش طیب الله ثراه (پرداخته بونده مشغول معنایه در (فقر
 معروف (مکب اسم فاعلدر افعال بایک مضاعفندن لغت عربده نادر کلن افعالندر که ثلاثی
 متعدی و فاعلی لازم کلور (کینه فاکب دیرر فلاتی یوزی اوزره دوشدم اولده دوشدی دیکدر
 بوقدر اوزره مکب اولان فقر در لیکن بونده فقره اسناد اولدی مجازا بومصورنده میانه وار که اکاب
 فقیر فقره بر مرتبه واری که اکاب کنندین غیر صفتنه که فقر در کایله عارض اولدی (یعنی
 کنندین غیر فقری بیه یوزی اوزره دوشدی و جا ندر که اکاب ملازمت معنایه اوله (یعنی فقر
 ملازم و مداد و مدد الله صغورم دیک اوله و کل وجه (محاورت مفاعله باندن مصدر در جوار کی
 که مصدر تائبدر (پس محاورت جواردن مشقندر دیک همان مصدر مصدر در مشقندر دیکدر
 بویسه کلام لغو در قندبر (منه اضافتی مصدرک مفعولنه اضافتدر من اسم موصولدر الذی معنایه
 (لا احب اصلی لایحه در (سجی رعایت ایلک ایچون ضمیر مفعول حذف اولندی (لا احب
 فعل نفي استقبال نفس متکلم وحده در جمله فعلیه اعرابدن محلی بوق صله سیدر اسم موصولک
 (الفقر لفظ مرفوع مبتدا (سواد الوجه لفظا مرفوع خبری (سواد مصدر در قرانی معنایه
 بونک ثلاثیه فعلی مستعمل دکدر (بلکه افعاله و افعیاله مستعملدر سائر الوانکه حالی بویه در
 (پس (سواد الوجه بوز قرانی دیکدر (فی الدارین جار مجرور بیه سواده متعلقدر (نشیده
 همزه سنی خطاب ایچون طوتان قابل خطاب د کل ایش (الفقر فخری جمله اسمیه (بونده گفتن
 مفعول قول واقع اولش (الفقر مبتدا (فخری جار مجرور بیه تقدیرا مرفوع خبری یا ضمیر مکیدر
 (خاموش فعل امر مفرد مخاطب (خاموشیدن) که حرف تعلیل (اشارت خواجه مصدرک فاعلنه
 اضافتدر (و عالمه اضافت لامیه در (با حرف صله (فقر طائفه لامیه (و با حرف وحدت (و همزه
 حرف توسل همزی حرف وحدت طوتان اسکی ضلالتی اوزره بورعش (که حرف رابط صفت
 (مردان میدان رضالامیه و بیانیه در (انداستک جعیدر (تسلیم مردانه معطوف قدر میدانه عطف
 ایان خطا الیش و رضایه عطف ایلین خبط عشوی الیش شویله که هیچ ملاحظه به مالک دکل ایش
 (تسلیم تیره اضافتی مصدرک مفعولنه در (وتیرک قضایه بیانیه بعض نسخه ده سیرتیر قضا و اقدر یعنی
 تسلیم بریده سیر واقع اولش قضادن صکره برانده مقدر در (نه حرف نفي (فقر اینان لامیه و فقر طائفه دن
 منفیدر (که حرف رابط صفت) خرقة ابرار لامیه (و پوشندک مقدم مفعولدر (ابرار برک و ابارک
 جعیدر اولور دیکدر (پوشند فعل مضارع جمع غائبدر (لقمه ادرار لامیه ادرار وظیفه دیکدوا فروشدندک
 مقدم مفعولدر (فروشدند فعل مضارع جمع غائبدر (فروشدیدن فروختن دن دینلر خطاسو بیللر
 (محصول ترکیب) و قتا کیم اغنیایک احوالی مذکور کی اولد یسه بونلرک عبادتی محل قبوله بقیه قدر
 فقر اعبادتندن براجعه و حاضر در یعنی نشویش و غصه لری بوقدر پریشان و پراکنده خاطر
 دکلا در یعنی جعبت خاطر و صفای قلبه مالکارد در زرا اسباب معیشتلرین دوزمشلر و اوراد و عبادت
 مشغولدر یعنی اغیاردن فارغ اولوب عبادت مشغولدر در عرب دیر که الله الجا ایلدن یوزی اوزره

رد سروری

رد سروری

رد سروری

رد ابن سید علی و سروری

رد شعی

رد شعی

رد ابن سید علی

رد ابن سید علی و سروری

رد ابن سید علی و سروری

دوشن فقردن یعنی شول فقردن که صاحبی انک شدت و زحمتدن یوزی اوزره دوشر یعنی خور و حقر اولور دخی الله التجا ایدرین سو مدیکیم کیسه نك قو کوشولغندن و حدیث شریفده وارد اولمدر که فقر ایکی عالمده یوزقر العیدر درویش بندن یوسوزلی ایشدنجه دیدی ایشتماش مسکه پیغمبر علیه الصلوٰه والسلام دیدی فقر بنم فقرمدر که فقری کندی ذات شریفه اضافت ایلدی بن دیدم ایسم که خواجه عالمک الفخر فقری یوردیخی بر طاقه نك فقرینه اشارتدر که رضا میدانک ارل یدر یعنی قضایه رضا کتورن مر دره و قضا و قدر تیرینه تسلیم و سپراولان درویشاره اشارتدر بو طاقه نك فقرینه اشارت دکدر که ایورک و اولورک خر قه سنی کبرل و وظیفه نعمه ل بن دنیاه طمع ایدن صناع حاصل دنیاه کمال حر صاردن پیوب متارل * رباعی * ای طبل بلند بانک در باطن هیچ * بی توشه چه تدبیر کنی وقت پیچ * ای حرف ندا (طبل مجازا منادی) بلند بانکه اضافتی بیانیته بونده طبلدن مراد کندی مدح ایلده تصلف ایلدن کیسه در امالقده طاوایه درلر (بلند بانک وصف ترکیبدر بو کسک آوازی دیمکدر) (بو نوک در باطنه اضافتی بیانیته در) باطنی ماقبله عطف ایدنار صحیح نمخله مخالف المنار (بانکدن صکره که حرفی ابراد ایدوب و باطنی هیچه مضاف قیلوب معناسی ای بلند آوازی طبل که باطنکده هیچ معرفت و فضلدن نسته یوقدر دین هم وزنده و هم معناه خطا المنش قائل (بی توشه از قفسر) (وقت پیچ لامیه) (پیچ با وجیم بحمله سفر راغنه درلر بعضی باره عربیله اوقورلر) اما جیمک عربی اولمسی تجوز ایلین قافیه فنش اکاه دکل ایش (محصول بیت) ای بلند آوازی باطنده هیچ نسته اولین طبل یا خودای باطنده هیچ نسته اولین بلند آوازی طبل توشه سزیه تدبیر ایدر سین آخرت یراغن کورمک وقتده یعنی هر کس آخرت اسباب تدارک ایلدکده سن یوزرق وریاوی کله نه تدبیر ایدر سین * روی طمع از خلق پیچ امر دی * تسبیح هزار دانه بردست پیچ * روی طمع لامیه در مجازا (پیچ فعل امر مفرد محاطدر پیچیدن بونده دوندردیمکدر) (اراکردن محفقد) (مردی با حرف خطاب (تسبیح هزار دانه بیانیته) (طاهر هزار دانه یوزدیخی ضرورت وزن ایچوندر والا عاده تصد دانه اولمقدر) (بردست ال اوزرنده دیمکدر جمع متون) (بردست واقعدر معناه اتی اقتضا ایدر) (س در دست یازان مخالف یازمش) (پیچ فعل نهی مفرد محاطب دوندردیمکدر یعنی چورمه (محصول بیت) (خلقدن طمع یوزی دوندردیمکدر اگر ارایسک یعنی هیچ کیسه دن بر نسته رجایله اگر کرچکدن درویش ایسک یک دانه لی تسبیح الکه الوب چورمه حاصلی صوفیق و درویشک تسبیح چورمکه اولمز هنر خلقدن طمع یوز بن جو یروب هیچ کیسه دن نسته امید ایلماکدر * درویش بی معرفت نیار آمد تافقرش بکفر انجماد که (کاد الفقر ان یكون کفرا) نشاید جز یو چود نعمت برهنه راپوشیدن یادراستخلاص کر قساری کوشیدن انای جنس مارا بر تیه ایشان که رساند ویدعلیا سید سفلی چه مانده بینی که حق جل و علا در محکم تنزیل از نعمت اهل بهشت خبری دهد که (اولک لهم رزق معلوم فوا که وهم مکرمون فی جنات النعم) تابدانی که مشغول کفاف از دولت عفاف محرومست و ملک فراغتد یرنکین رزق معلوم * درویش بی معرفت بیانیته (نیار آمد فعل اتی مستقبل مفرد غائب ارام الیز یعنی ساکن اولوب تک طور من) (تاخنی معناسه در) (فقرش خبری درویش را جقدر بکفر با حرف مصاحبت) (انجماد آخر اولور) یعنی فقری کفرله آخر اولور) (یا فقراتی کفرله آخر ایدر) (یعنی ختم ایدر) (حاصلی فقراتی کفره ایشدر) (س معناسی فقری کفره ایشدر دین معنای مطابقتی سولامش) (که حرف تعلیل) (کاد کاد فعلدر افعال مقاربه دن) (الفقره لفظ امر فروع اسمی) (ان یكون کفرا تاویل مفرد خبری) (با حرف مصاحبت) (وجود نعمت لامیه) (برهنه بانک فخی وضمیله ورائک قحیله جلیق دیمکدر عربان معناسه) (و با حرف وحدت) (وهمزه حرف توسل

رد این سید علی و سروری

رد شعی

رد سروری

رد شعی

رد سروری

(ورا آت مقول) (پوشیدن لفظ مشترکدر کیمک واورنگ پینده) (بونده کیمک مقاسی یا فشر اورتک معناسیده بویه) (مکر پوشانیدن معناسی) (نضین ایدو وز) (یعنی کیمکده ک و یا اورنگکله کیدر مکدن تعبیر ایدو وز) (استخلاص کر قساری مصدرک مفعولنه اضافتدر) (تخلص کر قسار معناسه) (و با حرف وحدت) (انای جنس ما لامیه در) (ورا آت مقول) (با حرف صله) (مرتبه ایشان لامیه در انلرک مرتبه سنه دیمکدر) (که اسمدر من استفهام معناسه) (کیم دیمکدر) (رساند رانک قحیله ایشدر معناسه در) (انای جنس مفعول صریحی) (و مرتبه غیر صریحی) (بعض نسخه ده که بر تیه کی واقعدر یوقدر برجه) (رساند لا فاعلی فقر اولور معنی دخی مستقیم و حساب اولور قائل تدر) (یدعلیا بیانیته یدال در دست معناسه) (علیا عینک ضمی) (لامت سکونیه مؤنث اعلی در یوجه دیمکدر بلند معناسه) (مراد دست اعطادر) (یعنی وریحی ال) (با حرف صله) (ید سفلی سبنک ضمی) (فانک سکونیه اسفلک مؤنثدر ینه بیانیته التالی دست زیر معناسه) (مراد فقیرک الیدر که الیجی دو) (چه آت استفهام) (ماند نوک قحیله فعل مضارع مفرد غائبدر) (ماندن بکریمک معناسه) (نیبی که فعل اتی استفعال مفرد مخاطب استفهامی متضمن کور من بسین دیمکدر) (که حرف بیان) (حق جل و علا) (در حرف ظرف) (محکم تنزیل لامیه) (محکم دن مراد ایدکن خالی دکل یا کتب اصولده ذکر اولان اوله) (یعنی تا ویه محتاج اولیان آیت و یا معنای لغویسی مراد اوله و لکل وجه) (نعمت اهل بهشت لامیه لرد) (خبریه هندک مفعول صریحی) (وازنعمت غیر صریحی) (اولک محلا مرفوع مبتدا) (لهم جار و مجرور یله مقدر) (حاصل به متعلق) (ورزق لفظا مرفوع فاعل ظرفدر و جمله ظرفیه خبر مبتدا در) (ومعلوم صفت رزقدر فوا که رزق تغیر ایدر) (بعضی عطف بیان رزقدر دبیدلر) (و بعضی بدلدر اندن دبیدلر) (فوا که فاکه نك جعیدر یعنی بمشار) (وهم مکرمون مبتدا و خبر جمله اسمیه اعرابدن محلا منصوب جمله خالیه) (فی جنات النعم مکرمونه متعلقدر) (نعمت نعمت معناسه در) (تا حرف تنبیه) (بدانی فعل مضارع مفرد مخاطب) (که حرف بیان) (مشغول مشغول معناسه در) (کفاف کاف عربک قحیله رزق دیمکدر) (اضافه لامیه در دولت عفا فده بویه در) (عینک قحیله) (ملک فراغت بیانیته) (زیرنکین رزق لامیه لرد) (ومعلومه اضافت بیانیته) (نکین نوک و کاف محکم کدر یله یوزک فاشنه درلر و عریجه فص درلر فانک فخی وصادک تشدیدیه) (محصول ترکیب) (مرفقسن درویش ارام و قرار ایلز یعنی تک دور من تافقری کفرله آخر اولور و یا کفره ایشدر و یا قی کفره ایشدر حاصلی مرفقسن درویشک اونه بی کفره جیقار زیر احادیث شریفده یوزر فقر کفر اولمخه قریبدر یعنی کفره قریبدر حاصلی فقرنا اهل کیمه بی عصمتدن اخراج ایدوب کفره برابر ایشه ادخال ایدر نعمت دنیا وجوددن غیر یله بر چیلنی کیدر مک قابل و ممکن دکل و یا براسیری دشمن النسن و محبوسی زنداندن تخلص اللمکه اندن غیر یله ممکن اولمز واکاسی و کوشش آنسز لایق و سزاوارد کل بزم انای جنسری یعنی فقراء صوفیه بی انلرک مرتبه سنه فقر یقن ایصال ایدر ویدعلیا یعنی اعطا و احسان ایدیمی الید سفلایه یعنی زکات و صدقات و احسانات و عطیات قبول ایدیمی الهه بکرز یعنی بکرز استفهام انکار بدر کورمز مبنسکه الله تعالی محکم تنزیلده یعنی کلام مجیدنده اهل جنت نعمتدن خبر و یروب یوزدر که انلرک معلوم و معین رزقاری واردر که اول رزق میوه لرد و اول اهل بهشت جنات نعمده یعنی جنات نعمتدرنده مکرم و معزز لرد تا بیه سین که رزقه و کفافه مشغول و مقید اولان دولت عفا فدن یعنی حرامدن بر هیز ایلدن مجر و مدر و ملک فراغت رزق معلوم نکینی التنده در یعنی هر کسک که رزق معلومی و نعمت معنی واردر صفای قلبه و فراغت خاطره مالکدر * بیت * تشنکار انجماد

رد این سید علی و سروری

رد شعی

رد سروری

رد شعی

رد سروری

اندر خواب * همه عالم بچشم چشمه آب * تشنگان تشنه يك جعبه (و راحرف تخصیص
 (نماید فعل مضارع مفرد غائب مبنی للمفعول معنای کورینور دیمکدر (اندر آت طرف (خواب
 بونده دوش معنای در (همه عالم جعبه عالم دیمکدر (نمایدك نائب عن الفاعلیدر) بچشم باه صله
 ایه مفعول غیر صریحی (و چشمه آب اضافت بیانه ایه صریحی (محصول بیت) تشنه لك دوشده
 کوزینه جعبه عالم صو چشمه سی کورینور یعنی هر کس او یا نقلده نکه ذکر و ملاحظه ایدر سه
 او بود قدح دوشده آن کور حاصل قصه دن حصه بود که فقر آبی معر فکده فراغت بال
 وصفای درون اولماز زیرا کولاری فقر جهندن هزار وسوسه ایه موسوسدر * هر یکا که سختی
 کشیده و تلخی چشیده را بیتی خود را بشره در کارهای مخوف انداز دواز توابع آن پرهیزد و از
 عقوبت آخرت نهراسد و حلال از حرام نشناسد * سختی یا حرف مصدر (کشیده یا حرف وحدت
 (و همزه حرف توسل (تلخی یا حرف مصدر (چشیده یا حرف وحدت (و همزه حرف توسل (و را
 ادات مفعول (بشره شره فتح شین و راهاه اصلیه ایه حرص معنای در (نهر اسد فعل نفي
 مستقبل مفرد غائب (محصول ترکیب) هر یرده که شدت چکمش و آجلیق طاطمش کور رسین کنیدی
 حرصه قوز فتح ایشاره آثار و آنک توابعندن صافتر و عقوبت آخرتدن قور قز و حلالی جرائیدن
 بتر * قطعه * سکی را کر کلونجی بر سر آید * زشادی بر جهد کین استخوانست * سکی یا حرف
 وحدت (و راحرف تخصیص (کلوخ کاف عربك ضمی و قحیله و لامك ضمیله ککه دیر که
 نار لاده و غیر یرده اولور (و یا حرف وحدت (بر حرف استعلا (شادی یا حرف مصدر (بر حرف
 تأکید (جهد جیم عربك و هانك فتحه له فعل مضارع مفرد غائب مجراردیمکدر (جهدی
 جهیدنن یعنی جیم عجمك ضمیله اشتقاق ایدنلر تصرف جدید ایشلار کین (که حرف تعلیل
 (این اسم اشارتدن (کلوخه و مبتدا (واستخوان خبری (محصول بیت) بر کلبك بر کسك باشی اوزدینه
 کلسه یعنی بر کلبه بر کسك انسه و اوستدن آشسه شاد بیلقدن صحرار که بواسطه خواندن
 دیو استخوانه زیاده نهال لکندن قصه دن حصه بود که زیاده فقر و احتیاجندن بانه بر کلبه
 جنبه ال اور سه ظن ایدر که کنیدی به بر نسته احسان ایدر * و کر نفسی دو کس بدوش گیرند *
 لیم الطبع پندارد که خوانست * نفس نونك فتحی و عینك معکونه قهره بیت کتوره جك صال
 (یعنی نابوت اگر ایچنده مبت اولور سه عرب اکاجازه دیر جیمك کسریله (وا کر میت اولما یوب
 خالی اوور سه اکاسر یردیر (یا حرف وحدت (بر حرف استعلا (دوش اوموز) گیرند فعل
 مضارع جمع غائب (معلوم اوله که عرب دیلندن غیر یرده تنیه و جمع صبهده مشترکدر (لیم
 الحق دیمکدر دنی الاصل و شجیم النفس معنای (طبعه اضافتی فعلیک فاعلنه اضافتیدر) پندارد
 فعل مضارع مفرد غائب (پندار بدندن ظن ایدر دیمکدر) که حرف بیان (خوان بونده سفره
 معنای در (طعام دینار پندار به سولنلر (محصول بیت) و اگر ایکی کلبه بر نفسی اوموزینه
 الوب کوتور سار دنی الاصل و شجیم النفس ظن ایدر که سفره در که ایچنده طعام و اربیم الطبعی
 کلبه تشیه ایلدی طعامه زیاده حرصنده مراد فقر بی معرفتدر * اما صاحب دنیا بعین
 عنایت حق محفوظست و بحلال از حرام محفوظ من همانا که تقریر این سخن نکردم و برهان
 بیان نیاردم انصاف از تووقع دارم هرگز دیدی که دست دغایی بر کتف بسته یابی نوایی
 در زندان نشسته یا زده معصومی دریده یا کفی از معصم یرده الابطلت درویشی شیر مردان را
 بحکم ضرورت در نقیها گرفته اند و کمپاسفته و محتاسبت که درویش را نفس اماره مطالت
 کند چون قوت اخصانش نیاشد بعصیان مبتلا کردد که بطن و فرج تو ایمانند یعنی
 دو فرزندك شکمنده ادام که این بر جاست ان بر یاست شنیدم که درویشی را با حیدت خبی

ردشعی

مطله

رد شراح جیما

یا حدان
نسخه

بکر

بکر فتدبان که شرمساری بر دیم سنکساری بود گفت ای مسلمانان رزندارم که زن کتم وقوت
 ندارم که صبر کنم چه کنم لار هبانیة فی الاسلام * صاحب دنیا اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر
 (یا حرف مصاحبت (عین عنایت بیایه (و حقه اضافت لامیه (ملفوظ منظور معنای در اصلده
 لحظ کوز اوجله بقدر (همانا بونده کانه معنای در لازمی فرض وقیا سدر (تقریر این سخن
 مصدرک مفعولنه اضافتیدر (برهان دلیل معنای در بیانه اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر
 (انصاف دارمك مفعول اولی (و توقع ثانسی توقع بونده امید معنای در (هرگز بعض شراح
 هبانه بیان ایش (و بعضی دیمش هرگز لفظی بدیهیاتنددر بیانه احتیاجی بوقدر لیکن هرگز
 عبارتی فارسیدر ترکیب نسبت بیانه احتیاجی وارد کرد لا بختی دیدی فعل ماضی مفرد محاطب
 استقهای متضمن (دست دغا لامیه (دغابر کینهیه دیر که ظاهری باطنه اویمیه (حاصلی
 حیلله باز و قلب و دغل معنای در مستلزم (و یا حرف وحدت (بی نوا بی یا حرف
 وحدت (زده معصوم لامیه (تقدیری زده عرض معصومدر (یعنی برلك و پرهیز کارك
 عرضی زده سی دیمکدر (در یرده بونده اسم مفعولدر بر نیش دیمکدر (کفی (یا حرف وحدت
 (معصم مینك کسری و عینك سکونی و صدادك فتحیه الده بلرك یرینه دیر (یرده
 بونده اسم مفعولدر کلمش معنای (الا دات استنفا در مذکور لردن (یا حرف
 مصاحبت (علت درویشی لامیه در یاه مصدریه ایه (شیر مردان ارسلان ارل بها در دن
 کتایتدر (تعب نونك فتحی و فافك سکونیه تحریف ایدوب لغم دید کلریدر (بونده مراد
 اوغریلق ایچون د یوار دیمکدر (کعب طوبقدر (سفته سینك ضمی و فالك سکونیه ماضیدن
 قسندر (اند تقدیریه دیشلردیمکدر مراد بوقاغودن طوبقاری مجروح اولمقدر (سفته اسم
 مفعولدر دین مفعولی فاعلندن فرق ایلز عش (درویش را نفس اماره (راحرف تخصیص
 و اضافت بیانه در تقدیری اماره بالسودر بر امر لغه امر ایدن نفس دیمکدر (قوت احصان مصدرک
 مصدره اضافتیدر (و شنه لامیه (بعصیان یا حرف صله (که حرف تعلیل (بطن بانك فتحی
 و طانك سکونیه قرن معنای در که فارسیجه سکیم دیرل (فرجیدن مراد ارک و عورتك قبلیدر
 یعنی اوکلری (تو امان تانك و همزه مك فتحه له ایچک معنای در یعنی فرندن بر یردن طوغان ایکی
 اوغلانه دیرل فارسیجه همزاد دیرل (شیخ شرح ایدوب یعنی بطن و فرج بر شکم ایکی فرزندیدر
 (این اسم اشارتدر بطنه و آن اشارتدر فرجه (درویشی را (یا حرف وحدت (و راحرف تخصیص
 (یا حرف ظرف (حدث خب بیانه مراد حاله دیمکدر (مراد زنادر) بان که انك یرله دیمکدر
 عرب مع ذلك دیر (شر مسار صفت مشبهه در رجل معنای و یا حرف مصدر (بیم سنکسار لامیه
 (و یا حرف مصدر (زن کتم اولم دیمکدر ز رازن کردن اولمك معنای در (ع امر دیت یاز مای
 و انکه زن کن) رهبانیت رانك فتحی و هانك سکونیه مصدر در رهب برهب دن یعنی علم
 بایندن مصدری رهب ده کلور رانك فتحی و هانك سکونیه (لارهبانیة فی الاسلام تلخیصدر
 بره طول حدیث شریفه که انده (لارهبانیة ولا تبتل فی الاسلام) واقعدر (یعنی دین اسلامده
 افعال رهبان اولماز (یعنی صوم دایمی و کشتلر بلا سین کیمك وات (یعنی لم یمك و بوندن
 غیر نیجه احوال (بتل فعل بایندن مصدر در نکاحی ترک ایدوب نسادن کلیا منقطع اولمقدر
 (محصول ترکیب) بی معرفت درویشك احوالی مذکور کی در اما اصحاب دنیا یعنی اغشیا
 (خدا نك عین عنایتله منظوردر (و حلال سبیلله حرامدن محفوظلر کانه کین بوسوزی تقریر ایلدیم
 و بیانه برهان و دلیل کتور مدیم سندن انصاف امیدین طونارم هرگز کور کیر بر عیار و حیلله
 بازک الی اردینه بغلی اوله و یاربی نوازنده انده او نورمش اوله یعنی زندانه کرمش اوله و یارب معصومك

رد سروری

عرضی پرده سی برنیش اوله (و یا برآیه بلرک برندن کسکش اوله) (الا درو بشک و فقیرک علته شیر مردی و بهادر لری ضرورت فقر سیدله اوه کرک ایچون دیوار د لکده طو توب ایاغه بو قانی اوروب طو یقارین مجروح ایشلر (حاصلی کر جکدن بهادر ار ل فقر ضرور نیله تا معقول ایشلره ارتکاب ایدوب باشلرته بلال کاش) (واحدلدر که درو بشک نفس اماره سی مطالبه ایلله) (پس چونکه قوت احصائی یعنی صیانت نفسی اولیه عصیانیه مبتلا اولور) (زیرا بطسن وفرج ایکنلدر) (یعنی برقرندن طوغش ایکی اوغولدر مادمه که قرن برنده در فرج ایاغ اوزره در یعنی قرن طوق اولدجه فرج حرکت ایدر) (ایشتم که پردویشی برنا مشروع ایشده طوندیلر) (حاصلی زناده طوندیلر آنک برله که حجاب چکدی طاشلر قورقوسی اولدی) (درویش دیدی ای مسلمانلر اجه م بوقدر که اولم) (واول قدر قوم بوقدر که صبر ایدم نیجه ایدم ایم دین اسلامده رهبانیت اولماز یعنی کشتلر عادت وقانونی اولماز) (واز جمله مواجب سکون وجعیت درون که خد اوندان نعمت راست یکی آنست که هر شب صنی در بر کیرند و هر روز جوانی از سر که صبح تا بازادست از صیاحت او بردلست و سر و خرامان را پای جمالت در کل) (جمله مواجب سکون لامیه لدر) (مواجب جمع موجب در که مصدر مییدر و جواب معنائیه بونده مراد سیدر اسم مکان ظنی ایدلر ظن فاسد ایشلر) (که حرف رابط صفت خداوندان نعمت اصحاب نعمت دیمکدر) (یعنی اسم فاعل معنونه اضافتی در) (را حرف تخصیص در لام جاره معنائیه) (یکی مبتدا) (آنست خبری) (که حرف بیان) (صنی یا حرف وحدت) (برونده سینه و پهلو معنائیه در) (جوانی یا حرف مصدر) (از سر یا شدن دیمکدر استئناف معنائیه) (بند کیرند مقدر در) (که حرف رابط صفت) (صبح تا بان پیانیه) (و را حرف تخصیص) (صباحت جمال معنائیه در) (اویه اضافتی لامیه در) (دل بونده یورک معنائیه در) (سر و خرامان پیانیه) (خرامان صفت مشبیه در صالتهان معنائیه) (پای جمالت لامیه در مجازا) (پای در کل اولوق عجزدن و مغلو بلقدن کایتدر) (محصول ترکیب) (جمله اسباب سکون وجعیت در وندنکه نعمت صاحب برینکدر یعنی انلره مخصوص در بریسی اولدر که هر کیچه بر صنی پهلو یه چکرل و هر کون باشند یکتک کسب ایدر یعنی کوزلرله یا توب فالقغه تازه جوان اولور انجیلین صنم که صبح تا بانک الی آنک حسن و جالندن یورکی اوزره در یعنی بوقدر حسن و جمال صاحبی ایکن آنک صباحتی رشک و حسد ندن یورکی صبحر پس الی یورکی اوزره طوتان نکه یورکی صاحبی کیسه بویه ایدر) (بونده دلدن سینه بی مراد ایدلر معنای مقصوده واصل اولما مشلر دخی اول صتک صباحتدن و خرامان قامتدن سر و خرامانک جمالت ایاغی بالحقده در رشک و حسد دن یعنی آنک قامتی کی خرامان اولد یفندن حجاب چکوب حیرنده قالمش یه جمع رعایتی ایچون ادا ت خیر یعنی سین و نامقدردر) (یت) (بخون عزیزان فرو برده چنک) (سر انکشتها کرده عتاب رنک) (یا حرف صله) (خون عزیزان لامیه) (فرو برده ماضیدن قسمدر مفرد فاعلی مذکور صحنه راجع تحتند خیردر) (فرو برده اسم مفعول دین فاعلی مفعولدن فرق الیزیمش) (چنک مفعول صریحی) (و بخون غیر صریحی چکدن مراد پنجه در بر مقلدر دین خطا ایشلر) (سر انکشتها رانک کسریله بر مقلر اوجی کرده) (نک مفعول اولی) (عتاب رنک و صف ترکبی و مفعول ثانیه) (عتاب عینک ضمی و نونک تشدیدله ایکده دید کلری بمشدر فارسیجه سنجید دیلر) (محصول یت) (عزیزک یعنی عاشقک فائده پنجه سی باتر مش یعنی نیجه عاشق قتل ایشلر و بر مقلر اوجی قتلر دوب اول قاتدن عتاب رنک ایشلر حاصلی بر مقلریشک اوجنک قتل لایق خاندن دکلدر بلکه قتل ایلد کلری عشاقک قاتندن رنک آمیز اولمش) (محالست که باوجود

رد شرح جیما

زبان سید علی و سرور

رد سروری
رد سروری

لکن ضرورت وزن ایچون
پوراده سرک راسی ساکن
اوقنور للطابع

عتاب مشهور مویه در

و ترکیده دخی عتاب دیرل شارح مرحومک ایکده ایلله تفسیری برنده دکلدرز را ایکده بشقه مویه دن که عریسی حسن
فینک ضمی و فتح با سکون نون والک مدیده غیره در ذی الحقیقه یونک فارسیسی سنجید و عتابک تبرخوندن للطابع

حسن طلعت او کرد مناهی کردند و یا قصد تناهی کنند * که حرف بیان (یا حرف مضاحبت (وجود حسن طلعت او لامیه لدر بونده طلعت یوز معنائیه در) (کرد مناهی لامیه) (کرد کاف عجمک کسری و رانک سکونیه اطراف معنائیه در) (مناهی منهنک جمعیدر یعنی شرع شریف نهی ایلد یکی مغالر حاصلی نامشروع ایشلر دیمکدر) (کردند کاف عجمک فحی و رانک سکونیه فعل مضارع جمع غائیدر چکرینه ل دیمکدر) (قصد تناهی مصدرک مفعولنه اضافتیدر) (تناه ناک قحیله فاسد دیمکدر) (و یا حرف مصدر فساد معنائیه) (محصول ترکیب) (محالدر که اول صتک حسن طلعتی وجودیله اغنیاء نامشروع ایشلر اطرافنده چکرینه ل و یا فساد قصد ایدلر) (یت) (دل که حور بهشتی ر بود و یغما کرد) (کی التفات کند بر بتان یغمایی) (دل یا حرف وحدت) (که حرف رابط صفت) (حور بهشتی پیانیه) (حور عریده احورک و حوراء نک جمعیدر) (جرا حرک و جراه نک جعی اولدینی کی لیکن عجم حور لفظنی مقام مفردده استعمال ایدر ل (بهشتی یا حرف نسبت) (ر بود رانک فحی و ضحیله فعل ماضی مفرد غائیدر) (دل ر بودک مفعول) (و یغما کردک) (بر حرف صله) (بتان یغمایی پیانیه) (یا حرف نسبت یغما به منسوب بتلر دیمکدر) (محصول یت) (بر کوکلی جنت حوری قیدی و یغما ایلدی یعنی بر کوکل که جنت حورینه تعلق ایدوب اکا عاشق اولدی جن التفات ایدر دنیانک یغماچی محبوبلرینه یعنی جنت حوری کی کوزلرله مالک اولان کیسه انلر دن اذتالر جن التفات ایدر بتان یغما سیدن مراد روسی زلر و مستعمل اوغلنلر در دین قتی یاوه سولش) (یت) (من کان بین یدیه ما شتهی رطب) (یغنیه ذلک عن رجم العناقد) (من اسم موصول) (و کان تامه) (بین یدیه لامیه اوکنده دیمکدر قدام معنائیه بوعبارتی بومعنایه استعمال ایدر ل) (وما بونده مصدریه حنیه در یعنی دوام افاده ایدر) (اشتهی افتعال یا شدن فعل ماضی مفرد مذکر غائیدر ناقص یا شدن فاعلی تحتند موصوله راجع ضمیردر) (رطب رانک ضمی و طانک قحیله لفظا مرفوع فاعلی کان در جمله فعلیه اعرابدن محلی یوق صله موصولدر موصول صله سبله اعرابدن محلا مرفوع مبتدا) (یعنی فعل مضارع مفرد مذکر غائیدر ناقص یا شدن ضمیر بارز موصوله راجعیدر) (ذلک لفظا مرفوع فاعل یغنیدر و رطبه اشارت وجهله فعلیه اعرابدن محلا مرفوع خبر مبتدا در که موصول صله سبله در) (عن حرف جر یغنی فعلنه متعلق) (رجم عتاقید مصدرک مفعولنه اضافتیدر رجم طاش اتفه در ل) (عتاقید عنقودک جمعیدر لفته اوزم صلغیدر اما بونده مراد خرما صلغیدر) (محصول یت) (بر کیسه که اوکنده اغتیا ایلد بکه تازه خرما اوله یعنی کوکلی استر بکه رطبه مالک اوله بوکا مالک اولوق یعنی رطبه اکا استغنا و بر خرما صلغینه طاش اتفندن حاصلی حاضر وارا یکن حاضر اولینه سعی ایلکه نه احتیاج مصراع اولک معنائی شول کیسه نک تازه خرما بشتها تسه اولوقت اول نسه آنک اوکنده اولسه دین و مصراع ثانیه یو کا کوره بیان ایلین معلومدر که یتک معنائیه واصل اولما مشلر) (اغلب تهمی دستان دامن عصمت بمعصیت الایند و کرستان نان ریاند) (اغلب اکثر دیمکدر) (تهمی دستانه اضافتی لامیه در) (تهمی دست تانک قحی و کسریله لغتدر وصف ترکیبی اقسامندنر الی بوش دیمکدر صفر الید معنائیه) (والف و نون ادا ت جمعیدر) (اغلب مبتدا) (والایند خبری دامن مفعول صریحی) (و بمعصیت غیر صریحی) (دامن عصمت پیانیه) (عصمت پاکک معنائیه در) (یا حرف مضاحبت) (معصیت گاه دیمکدر) (الایند فعل مضارع جمع غائیدر) (الایندن) (و کرستان کاف عجمک ضمی و رانک کسری و سینک سکونیه آج کیسه ل) (گاه اولور که ضرورت وزن ایچون راسا کن و سین مکسور اوقنور بونده مبتدا و اوقنور) (اصلنده مبتدا مقدر اغلب لفظیدر

رد شعی
لکن اقتضای جزالت معنی
شعی مرحومک دید بیکدر
قدر للطابع

رد شعی

ضرورت اسم ایکی سی دخی لغتدر
للطابع

(فقره سابقه کبی (ور باشد در انک فحی و ضعیله فعل مضارع جمع غائبه (ربایدندن
 ز بودندن دینار خطا باشد (ان مقدم مفعولی (جمله فعلیه خبر مبتدا در معنای قیاسی دیکدر
 (محصول ترکیب) نهی دستارک یعنی فقر آنک اکثری عصمت آنک معصیت بولاشد در یعنی
 گناه سبیل کندی رسوای ایدر و آج اولترک اکثری آنک قیاسی حاصلی بی عرض و وفار اولور
 * یت * چون سگ درنده گوشت یافت نرسد * کین شتر صالحست یا خرد جال * سگ درنده
 بیایه دالده قح و کسر جازدر (ور آفتوح و تشدید ضرورت وزن همچوندر بریتی کلب دیکدر
 (سگ مبتدا) (ویافت خبری) (و گوشت کاف بحکم ضعیله اب دیکدر علم معنای سگ) (یا فلتک
 مقدم مفعولیدر بولدی دیکدر (نرسد فعل ننی مستقبل مفرد غائب صور مز دیکدر (مصراع
 ثانی به مر هوندر (کین اصلنده که این ایدی) (که حرف بیان) (و این اشارتد کوشته (شتر صالح لایه
 (یا حرف عطف) (خرد جال لایه) (دجال مسیح کذاب دید کاری لعینک اسمیدر (محصول یت)
 چون که بریتی کلب یعنی کلب عقوبات بولدی صور مز که بوات شتر صالحک ایتیدر یو خسه خن
 دجالک ایتیدر یعنی حلال و حرام فرق ایلزاج اولن فقیده بویه در که بیجک بولجده حلال و حرام
 دیمز البته بولدیغن بیرون نفسی طغیان ایدنجه جاع حرامدن احتراز ایلز * بسیار مستوران بغلت
 درویشی در عین فساد افتاده اند و عرض و دین کرای بیاد زشت نامی داده اند * مستوازدن مراد
 پرهیز کار در (دین کرای بیایه با حرف صله) (باز زشت نامی بیایه) (زشت نام وصف ترکیبدر
 چر کین ادلی دیکدر (و یا حرف مصدر) (عرض داده اند مقدم مفعول صریحیدر) (و یاد غیر
 صریحی (محصول ترکیب) (چوق مستور فقری علیله محض فساد و دشمنارد و عرض و دین
 شرفی زشت ناملق یلنه ویر مشارد یعنی حرامه ارتکاب ایلک سبیله عرض و وفار بی هبایه
 ویر مشار * یت * با کرسکی قوت پرهیز نماد * افلاس عنان از کف تقوی بستاند * با حرف
 مصاحبت (کرسته ضرورت وزن همچون سابقا مذکور اولان کیدر) (و کاف عجز هار سمیدن
 بدلدرد) (و یا حرف مصدر) (قوت پرهیز مصدرک فاعله و یا مفعولنه اضافتیدر) (نماد فعل ننی
 مستقبل مفرد غائب قالمز دیکدر) (افلاس مصدر در افعال یابندن مقلس و فقیر اولوق دیکدر
 مبتدا واقعدر) (و بستاند خبری) (وعنان خبرک مفعول صریحی) (و از کف غیر صریحی) (کف
 تقوی لایه در مجازا) (بستاند فعل مستقبل مفرد غائب با تا کیدایله الورد دیکدر) (محصول یت)
 آچلغله قوت پرهیز قالمز یعنی آچلق پرهیز مانعدر مفسلک و فقیرک تقوی اللدن عنان
 اختیاری اولور حاصلی فقر تقویه مانعدر زیر تقوی خناسر اولمز * حال که من این
 سخن بکتم عنان طاقت درویش از دست تحمل برفت و تیغ زبان بر کشید و اسب فضاحت
 در مید ان وقاحت جهانبند و بر من د و انید و گفت چند آن مبالغه در وصف ایشان کردی
 و سختیای پریشان گفتی که وهم تصور کنند که زهر فاقه را تر یا قند و یا کلبه خربزه ارزاق *
 حالی دیمک فی الحال دیکدر (که حرف بیان) (عنان طاقت درویش بیایه و لایه در) (دست
 تحمل بیایه) (تیغ زبانه بویه در) (اسب فضاحت) (و مید آن وقاحت ده بویه در) (فضاحت
 رسوایی) (وقاحت ادبسرک) (جهانبند جیم عربک فحیله فعل ماضی مفرد غائبدر) (جهانبنددن
 صیغراتدی دیکدر) (دوانید دال مهنله تک فحیله فعل ماضی مفرد غائبدر) (دوانیددن بولدردی
 دیکدر) (زهر فاقه بیایه) (کلبه خربزه ارزاق لایه در) (کلبه کاف عربک فحیله مفتاح
 معنایه در) (محصول ترکیب) (فی الحال که بن یکن سوزری سو بیدم درویشک طاقتی
 دیر کنی تحملی اللدن کندی) (یعنی سوزمه طاقت و تحمل کنوره مدی و اوزریمه دل قلمی
 چکدی یعنی دیکدر) (و رسوایی آتی ادبسرک میدا ننده صیغراتدی) (یعنی رسوایه

و ادبسر لکه باشلدی (و بنم اوزر مه بیدر دی) (و دیدی اغنیایک حقنده و و صغنده اواقیدر
 مبالغه ایلک) (و اولد کلی انلز ایچون پریشان سوزلر سویلدک که قوت و آهیه تصور ایلر که
 فقر و فاقه زهرینه تر یا قنددر) (و یا فقر آنک رزقاری خربزه سنک معنای حیدر * مشتی متکبر
 و مغرور و معجب و نفور و مشتغل مال و نعمت و مفتن جاه و ثروت سخن نکونند الاسفاغت
 و نظر نکند الا بکرا هت عیارا بکد ای منسوب کنند و فقر اوبه بی سرو پای معیوب گرداند
 بغرور مال که دارند و عزت جاهی که بندارند بر تراز همه نشینند و خود بهتر از همه بینند
 ان در سر دارند که بکسی سر بردار ندیخبر از قول حکما که گفته اند هر که بطاعت از
 دیگران کسب و نعمت یش بصورت توانکرس و یعنی درویش * مشتی مشتی میک صحنی
 و شبنک سکونیه بونده آوج معنایه در قلندن نکا بدرد و مراد تحقیردر) (و یا حرف وحدت
 (معجب اسم فاعلدر افعال یابندن متکبر و خود بین معنایه) (نفور فاعلدر فاعل معنایه مبالغه
 ایچون زیاده نفرت ایدی معنایه) (مشتغل مال اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر ماله مشغول
 دیکدر) (مفتن اسم مفعولدر افعال یابندن جاهه اصافتی قائم مقام فاعلک اضافتیدر مقنون جاه
 دیکدر) (ثروت ثلک و واولد قهقهه ی زانک سکونیه غنا معنایه در) (سفاغت خفت معنایه در
 مقابلی حیدر) (به بی سرو پای با حرف مصاحبت) (حرف صله دین غلط سوبلش) (بی سرو پای
 شول کیمسه به دیر که بی پروا کزوب هیچ پرکار و کسبه تقید ایلله) (کرداند بونده کنند معنایه در
 با حرف مصاحبت) (غرور مال لایه) (و یا حرف وحدت) (که حرف رابط صفت) (عزت جاه
 غرور مال کیدر) (و یا حرف وحدت) (که یت حرف صفت) (نه آن در سر دارند یعنی باشلنده آتی
 طوغزل) (حاصلی باشلنده اول هوا و سودا بوقدر دیکدر) (که حرف بیان) (بکسی با حرف صله
 (و یا حرف وحدت) (سر بردارند مقدم مفعولیدر) (یعنی بر کیمسه التفات ایدوب باشین قالدرد مرز
 حاصلی تکبر کوسر زلر) (محصول ترکیب) (اغنیایک دید کل بر آوج متکبر و مغرور در و خود بین
 و نفور مال و نعمته مشتغل و منصب و دولتک مقنونی سوزلر الاسفاغت و فقرایه
 نظر ایلز الا کراعتله علمای دینچیککه منسوب ایدر) (یعنی علم کدالدر دیر) (و فقرای بی سر
 و بالله معیوب ایدر) (یعنی بر بلوک باشی و یاغی بلور سزی پروای کار و کسب ایشسر
 و کوجسز حر بقارد دیر) (بر مال غرور یله که دوزلر) (یعنی کندیلده اولان مالک غروری سبیله
 و بر منصب عزت یله که ظن ایدر) (یعنی منصب عزت و سر بیدر دیو ظنی سبیله مجلسه جمع
 ناسدن یوقاری او تورلر و کندیلری جیعندن بیکر بلورلر) (و باشلنده اولان غرور و تکبر بوقدر که
 کیمسه به باشلین قالدرب التفات ایدر قول حکماند بخبر در که دیکدر که هر کیمسه که طاعتله
 و یا طاعتله غیر یارندن اککدر) (و نعمتله و یا نعمتله زیاده در صورنده غنیدر) (اما معناده فقیردر
 * یت * کر بی هنر مال کند کبر پر حکیم * کون خرش شمار اگر کا و عنبرست * (بمال با حرف سبب
 (کبر کافک کسر یله تکبرلک معنایه در) (کون خرش لایه در) (کون کاف عربک ضعیله و و او
 اصلیه ایلله کون دیکدر در معنایه گاه اولور که و او ی حذف ایدوب کن دیرلر) (شین صمبر
 بی هنر راجعدر) (شمار فعل امر مفرد مخاطب) (کا و عنبر لایه در بعضیلر دیدیلر که عنبر
 دکن صغردن حاصل اولور یعنی آنک ترسندن پس سوزا کا کوره در) (محصول یت) (اگر
 هنر سز مال سبیله حکیم اوزره کبر و غرور ایدر سه اتی کون خرصای یعنی کون خرعدایله اگر
 کا و عنبر ایدر یعنی اتی احقر ناسدن عدایله اشرافدن عدایله * کتم مذمت ایشان روا مدار که
 خداوندان کر مند گفت خطا گفتی که بنده در مندرجه فائده که ابرازارند و بر کس نمی بارند و چشمه
 آفتابند و بر کس نمی تابند و بر مرکب استطاعت سوارند و نمی رانند قدمی بهر خدا نهند و دردی

فی من وادی نه هند و مالی بمشقت فراهم آورند و بمشقت نکهند ازند و بمحسنت بگذارند و حکما گفته اند سیم بخیل وقتی از خاک بر آید که وی بخاک رود * ابرازار لامیه (آثار و آثار الفقه و الفسوف و ذال برینه زایله بونده مارت آبی مراد در) پس صول کوز آبی دین تاریخ جلالی به نسبت سو بلمش که بونده اول مراد دکلدر (و تعمیم ایدوب بهارک صول آبی و کوزک صول آبی و قش آبی دین اصابت ایلامش) بارند بونده یغدر مزل دیکدر متعدی معانسه یعنی یغور یاغدر مزل دیکدر مراد کیمسه به احسان ایلزل دیکدر (تابنده متعدی یعنی کیمسه اوزره بر تو صالمازل) (مرکب استطاعت بیانیه (محصول ترکیب) دیدم که اغنیایک مدنی روطومه زرا کرم صاحب ریور دیدی خطاسو بیلک که اخه قولر یدنه فائده که آزار بلوطیدرل و کیمسه اوزرینه یغمازل و کوش چشمه سیدرل و کیمسه اوزرینه ضیا و بر تو صالمازل و قدرت مر کینه سوارل در و آشوب کتمزل یعنی کیمسه به احسان ایلزل خدا ایچون بر قدم قومزل یعنی الله ایچون بر آدم آدلا مزل و بر اخه کیمسه به متسین و اذاسر و بر مزل و بیک مشقته مالی جمع ایدرل و خسته صافلزل و خسته کیدوب مالی بونده قورل و حکما دیشلر مال بخیل اولوقت بردن جفا که کندی بیره کیرر یعنی اولور * بیت * برنج وسی کسی نعمتی بچک آرد * دیگر کسی ابدی برنج وسی بردارد * برنج باحرف مصاحبت (کسی باحرف وحدت) نعمتی باسیده بویله در (بچک باحرف صله در) اورد فعل مضارع مفرد غائبدر (آید فعل مضارع مفرد غائب کلور دیکدر) (بردارد فالذیر دیکدر) (محصول بیت) برنج وسیله یعنی زجت و مشقته بر کیمسه بر نعمتی اله کشور واکا نصیب اولوب خبری کیمسه کلور و برنج وسیله یعنی زجت و مشقته فالذیر یعنی وره بی برنج و زجت الور * کتم بر بخل خداوندان نعمت و قوف یافتن الا بعلت کدایی وره هر که طمع بکسوف نه کرم و بخیلش یکسان نماید بخل داند که زرجبست و کداداند که محسک کبست گفت بخر به آن میگویم که متعلقان بر در بدازند و غلبه شان شداد ابرو کارند تا بار عزان ندهند و دست بر سینه صاحب غیران نهند و گویند که کس در سرای نیست و بحقیقت راحت گفته باشند * بر حرف استعلا (بخل خداوندان نعمت لامیه زرد) وره واکردن مخفدر پوخته دیکدر (طمع نهانک مفعول اول) و یکسو تانیسی (بگشان برابر دیکدر) نماید فعل مضارع مفرد غائب مبنی لامفعول معانسه کورینور دیکدر (بخل میک قنچی و کسر به اولوق جائزدر اسم الت و یا اسم مکان اعتباریه) (محسک اسم فاعلدر افعال بائندن خسب معانسه) (بخر به آن باحرف مصاحبت و اضافت لامیه در) غلبه شان شداد بیانیه (شداد شدیدک جعیدر محکم معانسه) (بر کارند کافی بچک ضمیمه نصب ایدرل) (ناحرف تعلیل) (باز عزان لامیه) (بار بونده اجازت معانسه در) (صاحب غیران اضافتله و قطعه له اوقومق جائز) (سرای بونک کی بر زده خانه معانسه در) (محصول ترکیب) دیدم که اصحاب نعمتک بخله و قوف بولامش سن الا کدالتی ضمیمه والا هر کیمسه که طبعی بر جانیه قویه یعنی ترک طمع ایلنه کریم و بخیل اگا برابر کورینور بخلور که کومش التون ندر) و کدا بلور که محسک کیدر یعنی خسبسی کدا بلور که انله نسته و برمن درویش دینی اول تجربه ایله درمکه متعلقانی قوده قورل و محکم غلبه شانری قبولنده نصب ایدرل یعنی قبولی ایدرل تا علما و صلحایه اجازت و بر جبهه که ایچور و کروب بولوشه ز (و صاحب تمیزک کوکسته ال قویه ز و دیر که اوده کیمسه بوقدر دیولیکن کرچک دیش اولورل * بیت * انرا که عقل و همت و تدبیر و رای نیست * خورش گفت پرده دار که کس در سرای نیست * انرا باحرف تخصیص (پرده دار قبولیدر که عرب صاحب دیر) (محصول بیت) اول کیمسه نک که عقل و همت و تدبیر و فکری بوقدر کوزل دینی پرده دار که اوده کیمسه بوقدر یعنی بونک کی

رد این سید علی
رد سروری

شداد کتاب
وزنده در
الطابع

کیمسه

کیمسه ز بوق مثابه سنده در * کتم بعدر آن که از دست متوقعان بجان آمده اند و از رفته کدایان بغان و محال عقلست که اگر یک بیابان در شود چشم کدایان پر شود * باحرف مصاحبت (عذر آن لامیه در) (که حرف بیان) (دست متوقعان لامیه در) (متوقع تفعل بائندن اسم فاعلدر امیدل دیکدر و الف و تون اذات جعیدر) (رفته کدایان لامیه) (بیجان بغان بازی حرف صله در) (محال عقل لامیه) (که حرف بیان) (یک بیابان لامیه) (یک زانک کسری و کافی جمله قه دیکدر عرب رمل دیرانک قنچی و بیک شکونیلر مال بوندندر) (در دالک ضمی و زامسده دایله انجود دیکدر لیکن رابونده ساکن اوقونور بر لفظنه موافق اولمچون) (چشم کدایان لامیه) (بر شود پراوله یعنی کوزلی طویه قناعتن کایدنر) (محصول ترکیب) بر درویش دیدم متعلقان و غلاظ شدادی قویه قودقاری انکیچوندر یعنی اول عذر زایله در که احسانلری امید ایدنلرک اندن جانه کشلر یعنی جاندن برار اولمشلر و حرار رفته سندن ناله و فغانه حاصلی دینچیلر اندن برار اولمشلر انکیچون قبولرینه ادم قورل و محال عقلدر که بیابانک فی انجو اولسه کدالک کوزی طویه یعنی اغیا هر کون بر خزینه اولشدرسه بونلره قناعت کلز * بیت * دیده اهل طمع نعمت دنیا * بر نشود هفتخانه که چاه بشنم * دیده اهل طمع لامیه در (واهاک اضافتی بطنیدر یعنی لامک کسره سنی اشباعه اوقومق کرک موزون اوله) (باحرف مصاحبت) (نعمت دنیا لامیه در) (نعمت تاسک کسری اشباعه اوقومق کرک ناموزون اولیه دینلر ز یاده ناموزون سولمشلر ز برای اشباعه اوقومق یعنی ناموزون ایدر همچنانکه کافی ساکن اوقومق کرک وزن ایچون دینلر اصلا اوزاندن خبراری بوغیش (چاه قوی باحرف مصاحبت) (بشنم چه معانسه در کیم کیمه ایله یغار عر بجه ندادرل) (محصول بیت) اهل طمعک دیده سنی دنیا نعمتله بر اولر یعنی طویع چاه شیمه بر اولدینی کی یعنی بو محال اولدینی کی اول محالدر * حاتم طای که بیابان نشین بود اگر در شهر بودی از جوش کدایان بی چاره کنی و جامه برتن او باره * (محصول ترکیب) حاتم طای صحرا نشین ایدی اگر شهر ده اولیدی دینچیلر کز تندن بی چاره و مضطر اولوردی و اوزرنده لباس فقیر لعدن باره باره اولوردی * کفتمان بر حال ایشان رخت میرم کتم نه بر مال ایشان حسرت میخورم * (محصول ترکیب) درویش دیدی بن انلرک حاله رخت ایدرم یعنی حالرینه ترجم ایدرمکه نعمت دنیا به مالکلور در و ثواب کسب الجزل بن دیدمکه اوله دکل بلکه انلرک مائه حسرت بر سین یعنی حسرت جکر سنین * مادر بن کفتم و هر دو بهم گرفتار هر یمنی که براندی بدفع آن بکوشیدی و هر شاهی که بخواندی بر زین بپوشیدی تا نقد کسه همت همه در باخت و تبر جعبه همت همه بینداخت * بیدق شطرنج آلاتند پیاده دن مر بذر (و باحرف وحدت) (که حرف ربط صفت) (براندی باحرف حکایه سورزدی دیکدر) (باحرف صله) (دفع آن مصدرک مفعولنه اصافیدر) (باحرف تا کید) (کوشیدی باحرف حکایه دور یشردم یعنی سنی ایدردم) (شاهی باحرف وحدت مراد شاه دیکدرن کشت دیکدر شاهدن مراد بونده کشت کافک ضمیمه عوام نخریف ایدوب کشت دیرلر کافک کسر به دین نخریف عوام اللشدر زرا عجم کافک کسر به اوقور تکه تنبع ایدنه معلومدر) (که حرف رابط صفت) (باحرف مصاحبت) (فر زین آلات شطرنجیدن بر معروف التدر) (بپوشیدی باحرف حکایه بونده اوزردم دیکدر) (ناحی معانسه در) (نقد کسه همت لامیه و بیانیه در) (در حرف تا کید) (باخت او بناندی دیکدر یعنی کسه همتندن نه وارایسه نسته قوما یوب دو کندی) (و تبر جعبه همت لامیه و بیانیه در) (جعبه ترکش معانسته در) (محصول ترکیب) بزد و بشله بوکلاته ایدک وایکیز بری بر بزمه گرفتار یعنی قاور شمش ایدک هر بریند قیه سورزدی انک دفعنه سنی ایدردم یعنی هر نه سوز که سوزدنی انی موجه جوابلر دایدوب غار شیردم و هر بار که کشت شاه دیردی انی

رد سروری و شعی

رد سروری و شعی

فرز ناله سیر ایدردم یعنی کسانته هر بخت و برهان که سوق ایدردی انی قوی دلایل از نه منع و دفع
 ایدردم تا کیم جیع نقد کبسه همتی دو کندی یعنی سوبلیجک سوزی قالدی بلکه جیع ماملکنی
 یعنی یلدیکنی بالتمام اویناندی و افنا ایلدی و حجت ترکینک اوقوفی جیعا اندی یعنی حجت و دلیلی
 قالدی حاصلی ناله جیجکمه بحال قالدی * قطعه * هان تاسیر یغنی از جمله فصیح * کورا
 جزان مبالغه مستعار نیست * هان ادات تنبیه در آگاه اول غافل اوله معناسنه پس حاضر باش
 دین مسامحه الخش (ادات نا کیددر بونک کی بر رده سیر قلغان دیمکدر نیفکنی فعل نفی مستقبل مفرد
 مخاطب برقیه سیرن دیمکدر سیر مفعول صریحی (واژه غیر صریحی) جمله فصیح لامیه و یا بیانیه
 فصیحک جمله سندن و یا فصیح جمله دن (کورا اصلنده که اور ایلدی حذف و ایصال ایلدی بلر مبالغه
 مستعار بیانیه در (محصول بیت) آگاه اول غافل اوله قلغانک بر اقیاسین یعنی عجز کوستر بیه سین
 سیر راقی عجز کوستر مکدن عبارتدر فصیح کیمسه نک هیموم و جمله سندن یعنی فصاحت جمله تکلم
 ایلیدن اوشمه زیر اناک اولیا لغه مستعاردن غیر نیستیمی بوقدر یعنی فصاحت جمله تکلمی طبیعی
 دکلدر نشانله طریقه در حضرت شیخک خطاب عام طریقه پندیدرتدر * دین ورز و معرفت
 که سخندان سجع کوی * بر در سلاح دارد و کس در حصار نیست * ورز و اوله قتی و رانک
 سکونله فعل امر مفرد مخاطبدر (ورزیدن سبی ایلک معناسنه) دین مقدم مفعولی (و معرفت
 آکا معطوفدر) که حرف تعلیل (سخن دان سجع کوی بیانیه ایکی وصف ترکییدن مرکبدر
 (سخن دان سوز بلجی) (وسجع کوی سجع سوبلیجی یعنی مسجع سوز سوبلیجی دیمکدر) بر در حرف
 صله قیوده دیمکدر (قیوا و زده دین الحق سوبلیش (سلاح سبک کسریله آلت حریدر) (محصول بیت)
 دینه و معرفته سنی و کوشش ایلله زیر اسجع کوی سخندان قیوده براق طور اما حصارده کیمسه بوق
 یعنی سخندان سجع کوی شول حصاره بکزر که قیوسنده آلت حرب اوله (اما حصارده صنواش
 اری اولیه یعنی معرفتی کسبی دکلدر مستعار در حاصلی همان نشانله در آوته سبی بوقدراندن اوشمه زرا
 شونیدن بوندن در مه چنه در (بر در سلاح دارد ک معناسنی قلعه قیوسنده سلاحی واردین انی
 سلاح دارلق ایلده ممش زرا بو کلامدن مراد تشبیه در (یعنی اغراضی نشانله اولانی اجر بیسی خال
 قیوسی راقلی حصاره بکزر نمش * طاقبت الامر دلش نماد خلیاش کردم دست تعدی ذرا ز کرد
 و یهوده گفتن آغاز و سنت جاهلانست که چون بدلیل از خصم فر و مانند سلسله خصوصیت
 بچیناند چون آزر بت تراش که بحجت پاپسر بر نیامد یجک برخاست که قال الله تعالی (لئن لم تنته
 لارجنک) دشنام داد سقطش کتم کر یا غم دریدر نخدانش کر قتم * دلش ضمیر در و یشه
 راجعدر) دلش ضمیریده (یعنی ادله قویه ایلله آکا غالب اولغله انی حقیر و خوار ایلدم) دست تعدی
 لامیه در مجازا (تعدی فعل باندن مصدر در دالک کسری بابی صیانت ایچو ندرنکه کتب صمرفده
 نمین در (درا ز کرد اوزا ندی دیمکدر یعنی بکا ال اوزا ندی (معناسنی خصوصیت شروع ایلدی
 دین بدسو یلش (منه سنده تعدی تجاوز معناسنه در اما خصوصیت معناسنه استعمال اولور دین
 اقترالیش زرا دراز کرد بو استعماله مانعدر (یهوده گفتن آغاز یعنی آغاز ز کرد دیمکدر
 یهوده زاید و باطل معناسنه در (بعضی شراح بالین تربت یچی حکایه سنده دماغ یهوده
 بخت و خیال باطل بست یوزد یغنده (یهوده هرزه و باطل معناسنه در دیمش) (و بونده یهوده
 هرزه معناسنه در دیمش (زرا هرزه باطل معناسنه در) (و بعضی شارح هرزه نک معناسنه و اصل
 اولدی یغندن حددن بیرون هرزه سوز سوبلیش شکده دماغا داتی بویه در (سنت بونده سیرت و عادت
 معناسنه در) (جاهلانته اضافی لامیه در بعضی نسخه ده و او برینه (که سنت واقعدر و او حرف حال
 (و که حرف تعلیل اولور) (که حرف بیان) (و چون حرف تعلیل) (بدلیل با حرف مصاحبت و یا حرف

رد ابن سید علی

رد شعی

رد سروری

رد شعی

رد شعی

رد سروری

طرف

طرف دلیل ایلله و یاد لیلده دیمکدر (فر و مانند عاجز قالدی معناسنه در زبراماندن قالمقد و فرو ماندن
 عاجز قالمقد (سلسله خصوصیت بیانیه در) (بچیناند دیره درل یعنی خصوصیت ایدرل) (چون
 ادات تشبیه) آزر زاه مجسمه و راه مملله ایلله ابراهیم یغمبرک علیه السلام تاسینک آیدر (بت تراشه
 اضافی بیانیه در) (بت تراش وصف ترکییدر تراشیدن بدو یونجی دیمکدر یعنی فنی و صنعتی
 بت تراشلق ایش شکبه بعضی توار یخده مثبدر که انک زماننده انک کی بت یونار یوغیدی اگر انسان
 شکلنده و اگر بعض حیوان شکلنده) (که حرف بیان) (بحجت با حرف ظرف و یا حرف مصاحبت
 (پاپسر با حرف مصاحبت تقدیری پاپسرش در حذف ایصال ایلدی) (بر نیامد چیقشامدی
 یعنی جیقشامدی (حاصلی احتیاجده غلبه ایده مدی جنکه قالدی) (یعنی او غلبه جنکه
 مباشر اولدی تنکه کلام شریفده بیورر که) (اراقب انت عن آلهنی یا ابراهیم لئن لم تنته لارجنک
 و اهجرتی ملیا) * دشنام داد سقطش کتم کر یا غم دریدر نخدانش کر قتم * همزه حرف استفهام
 راقب اسم فاعلدر علم باندن عن حرفیه استعمال اولسه اعراض معناسنه در) انت ضمیر مرفوع
 منفصل محلا مرفوع فاعل راقب در (عن حرف جر راقب متعلقدر) (الله الهک جمعیدر
 بونده اصنام مراددر یا ضمیر متکلم محلا مجرور مضاف الیه در بنم معبود لمدن دیمکدر) (یا حرف ندا
 (ابراهیم منادی) (لئن لام حرف موطنه قسیم) (ان حرف شرط) (لم تنته فعل جحد مطلق
 حرف شرط معناسنی استقباله نقل ایلندر) (لئن لم تنته جمله شرطیه) (لارجنک لام حرف جواب
 قسم) (ارجم فعل مضارع متکلم و حده در رجم دن بونده مراد شتم و دم در شیطان رجم بونددر
 یعنی لغله مر می معناسنه و بعضیلر دیدیلر که مراد رچدن طاش اتقدرد زرا رچک معناسنی
 رمی بالجام در دیمشاررا نک کسریله که رجه نک جمعیدر همزه و لزه وزنی اوزرینه (یعنی سنی
 طاشلرله اور ورم یا اوله سین و یاندن یقاسین) (نون مثقله حرف تأکید) (و کاف ضمیر منصوب
 متصل مفعولی والله البته سنی رجم ایدرم دیمکدر) (واهجرتی و او حرف استیفاف اهجرتی فعل امر
 مفرد مذکر مخاطبدر نصر باندن و نون حرف وقایه و یا ضمیر منصوب متصل مفعولی) (بندن
 ابرل دیمکدر و اهجرتی منی تقدیرنده) (ملیا ز ما نا طویلا دیمکدر ظرف زمانه نلفیه منصوبدر
 (محصول ترکیب) طاقبت الامر در و یشک اثبات مدعا ایچون دلیلی قالدی آنی غلبه سببیه
 ذلیل و حقیر ایلدم تعدی انی بکا اوزا ندی یعنی بی اوردی دخی باطل سو بلکه باشلدی و جاهلرک
 رسم و عادتیدر که چون دلیل ایلله خصمدن عاجز قالدی زبون اوله خصوصیت زنجیر بی دیره درل
 یعنی خصوصیت ایلکه باشلر آزر بت تراش کی که احتیاجده او غلبه جیقشامدی جنکه قالدی
 یعنی او غلبه صواشه باشلدی یعنی حضرت ابراهیم بته طمقندن نهی ایدوب خدائک عبادتنه
 دعوت ایلدیمه دیدی یا ابراهیم من بنم معبود مدن اعراضی ایدرسین والله اگر بوا عراضدن
 منهی اولز سک یعنی بوندن یغلتوب منهی اولز سک البته سنی رجم ایدرم یادل ایلله باطاشله
 تا کیم یا اوله سین و یاندن یقاسین ابرل بندن و بی ترک ایلله نیچه زمان سنی کورمیه یم درویش
 بکا سو کدی بنده آکا نامعقول سوبلدم اولده یقاسی برندی بنده صفالته پاپشدم حاصلی
 دو کشیمکه باخلدی * بیت * اودرم من و من در وقتاده * خلق از بی مادو آن و خندان *
 ایکی یزده در حرفی ادات صله در (فتاده کتر نسخ هاء رسمیه واقعدر) (و بعضنده) (فتادیم واقعدر
 (لیکن اندنده مراد بودر دوشدک دیمکدر) (اوبندا) (فتاده خبردر) (و خلق مبتدا) (بی ملامیه
 (دو آن صفت مشبهه در) (دوبندن بیک معناسنه و خندانده خندیدن صفت مشبهه در
 خبر مبتدا مقدر) (شدند و یابودند اولور) (محصول بیت) اول درویش بکا و بی اکادوشدک یعنی
 بری بر بزمه چکشه و صواشه دوشدک خلق بزم اردمز جهیلکن و کولکن اولدیبلر یعنی یلرک

در شمع

و کولک از دیمه دوشیدار * انگشت نجیب جهانی از گفت و شنید مابد ندان * انگشت نجیب
 بیانی و بالامیه در مجازا (جهانی با حرف نسبت) جهان خلق دیمکدر (گفت و شنید داسم مصدر در
 دیمه وایشه معنایه) (گفتن) (و شنیدن معنایه مصدر در دین خطا ایش) (مايه اضافت
 لامیه در) (با حرف ظرف) (ندان دیش دیمکدر) (محصولیت) (جهان خلقك نجیب بر معنی
 بر معنی مزدن وایشه مزدن دیشته ایدی یعنی نجیب ایدوب بر مقلین اصرر زدی تنکه مقام
 نجیبه عادت بر معنی دیشه المی بر می اصرمق معنایه در * القصه مرافعه ابن سخن پیش قاضی
 بر دیم و بحکومت عدل راضی شدیم تا حاکم مسلمانان مصلحتی بجوید و در میان تو انکران
 و درویشان فرقی بگوید قاضی چون هیئت مابدید و منطق مابشید سر بحیب تفکر فرو برد
 و بعد از تأمل بسیار سر بر آورد و گفت ای آنکه توان انکران را تا کفی و بر درویشان جفا روا داشتی
 بدان که هر جا که کسست خارست و باخر خارست و بر سر کیم مار و انجا که در شهوارست نهنگ
 مردم خوارست لذت عیش دینار الدغه اجل در پست و نغم بهشت رادینار مکاره در پیش *
 القصه محصل کلام (مرافعه ابن سخن مصدرك مفعولنه اضافتیدر) (و بر دیمك مقدم مفعول اولی
) (و پیش قاضی نانیسی) (مرافعه ایکی خصم دعوی ایله حاکم قتنه وارغه دیر مفاعله باندن
 مصدر در) (با حرف صله) (محکومت مصدر در حکم معنایه) (عدله اضافتی لامیه در) (و عدل بونده
 عادل معنایه در) (بعضی نموده قاضی عدل واقعدر) (راضی شدیمك مفعول صریحی) (و بحکومت
 غیر صریحی) (نا حرف تعلیل) (حاکم مسلمانان لامیه) (مصلحتی بجویدك مقدم مفعولیدر) (و با حرف
 وحدت) (در حرف ظرف) (میان توانکران لامیه) (درویشان اکامعطوف) (فرقی با حرف وحدت
 و با حرف تنکیر) (فرقی بگویدك مفعول صریحی و در میان غیر صریحی) (قاضی مبتدا) (چون ادات
 تعلیل) (هیئت مالا میه) (و بدینك مقدم مفعول) (و منطق ماده لامیه در) (و بشیدك مقدم مفعولیدر
) (منطق مصدر مییدر نطق معنایه) (بونده مراد حاصل بالمصدر در) (کلامدر) (با حرف صله
) (نجیب تفکر لامیه در مجازا) (سر فرو بردك مفعول صریحی) (و بحیب غیر صریحی) (وجهه فعلیه
 جواب تعلیل در) (و تعلیل جوابیه خبر مبتدا در) (فرو بردك کی بر زده تا کید افاده اندازا اگر چه
 فی الجمله اشاعه لق معنایه دلالت ایدر تأمل) (بسیار مصدرك فاعله اضافتیدر) (سر بر آوردك
 مفعول بهی) (و بعد مفعول فیهی) (بر آورد قالدردی دیمکدر) (ای حرف ندا) (آن که تقدیری
) (آن کس که در) (توانکران را کفی نك مفعول اولی) (و ثنائیسی) (و جفا داشتی نك مفعول
 اول صریحی) (و روانیسی) (و بر درویشان غیر صریحی) (داشتی فعل مضارع مفرد مخاطبدر
) (در شهوار بیانیه غایتله ابو واری یعنی صافی و ابری انجوب یعنی بونك شاهانه دیمکدر) (حاصلی
 بادشاهه لایق انجو) (نهنگ مردم خوار بیانیه) (نهنگ تمساح دیمکدر) (که نیل دکر زنده
 خوق اولور لیکن انجو اولان دکر زده تمساح اولفنده نظر وار مکر کیم کلام ادعائی اوله
) (مردم خوار وصف ترکیبدر) (لذت عیش دنیا لامیه در) (و را حرف تخصیص) (لدغه اجل
 لامیه در مجازا) (لدغه لامك قحی و دالك سکونیه) (اصلنده عقرب متوفوندیسه دیرلش
 مصدر معنایه) (و برلر اصابت الماشاره بر مصدری لدغ و تلداغ کلور) (نغم بهشت لامیه
) (و را حرف تخصیص) (دیوار مکاره بیانیه) (مکاره مکر و هک جعبه در بونکلام حدیث شریفه
 تلخیصدر قال علیه الصلوة والسلام) (حفت الجنة بالمکاره و النار بالشهوات) (حفت فعل ماضی
 مفرد مؤنث غائبه معنی للمفعول قابلدی دیمکدر احاطه دن عبار تدر ترین اولندی دین خطا
 سوبلش یعنی جنت زجت و مشقلا قابلدی حاصل جنته داخل اولق استین تکالیف شرعیه
 اختیار ایلک کرک (محصول ترکیب) (حاصل کلام بوسوزك یعنی اغتیا ایله فقرایینی تشخیص

در این سید علی و سروری

در شمع

و غیر

و غیر ایلک سوزنی قاضی قتنه ایلک یعنی بومد عانی قاضی به عرض ایلک و قاضی عادلک حکومنه
 راضی اولدق تا کیم مسلمانلرک حاکمی بر مصلحت ارا یوب بوله و اغتیا ایله فقرایینی بفرق تمیز
 سوبلده قاضی چون کیم درویشله بزم هیئت و شکلیزی کوردی و کلا عمری ایشندی باشی تفکر
 یقاسنه ایلندی و جوق فکر دن صکره باشی قالدردی و دیدی ای شول کیمسه که اغتیا به ثنا
 سوبلک یعنی دعا و ثنایینه مشغولسین و درویشله جفا بی جائز کوردك یعنی درویشلری ذم
 و قدح ایدرسین سن بیلکه هر نه برده کل و ارا البته دکن وار و هر زده که جن وار بخار وار یعنی البته
 خیر خار و بر و هر نه برده که دفتنه وار البته اتی بکر مار وارن بر دفتنه بی فرق یلیدن صکره
 از در تصرف ایدر دیرل و شول برده که در شهوار وار نهنگ مردم خوار وار یعنی هر شی متبذرن
 خالی دکل دنیا دیرلکی لذتک اجل صوفوندیسی اردنده در یعنی حیاتدن صکره مات ضروریدر
 و جنت نعمت لریک دینار مکاره او کنده ده یعنی جنته داخل اولغه اول نیجه زجت و حفت
 چکیم کرک دیوار مکاره دن مراد موانع شدیده دیمکدر * بیت * جور دشمن چه کند کبر نکشد
 طالب دوست * کیم و مار و کل و خار و غم و شادی بهند * مصراع اول قلبه محمولدر تقدیری طالب
 دوست کر نکشد جور دشمنی چه کند (نکشدك فاعلی طالب دوستدر) (و جور دشمن مفعول) (جور
 دشمنی لامیه) (طالب دوست اسم فاعلک مفعولنه اضافتیدر) (بهند تون و دال استک ادات جعیدر
) (محصول بیت) (دوستك طالبی یعنی دوسته طالب اگر دشمنك جور بی چکیم سه نه ایلر یعنی
 نه قادر در و الندن نه کلور البته چکیم لازمدر) (مصراع ثانی مقام تعلیلده در ز برادفینه ایله
 مار یله در و کل ایله خار یله در و غم ایله شاد یلق یسه در * نظر نکلی در بستان که پید مشکست
 و جوب خشک همچنان در زمزمه توانکران شا کردند و کفور و در حلقه درویشان صابرند و ضجور *
 نکلی فصل ثانی استقبال مفرد مخاطب استغنائی متضمن نظر ایلر مبین دیمکدر) (در حرف صله
) (بستان عرب و اوسن استعمال ایدر و عجم و او ایله) (که حرف بیان) (پید مشک لامیه در) (پید
 سکوت در غریبه خلاف دیرل اما پید مشک قواق جنسند بر نوع در که کوزل قوقوسی
 وار) (جوب خشک بیانیه در) (زمزمه توانکرانده بویه در) (کفور فعل فاعل معنایه در کفران
 نعمت معنایه) (در حرف ظرفدر ایکی برده یله) (حلقه درویشان بیانیه تفنن پیور و پاده
 زمزمه دیدی و بونده حلقه) (ضجورده فعل فاعل معنایه در مقابل صبوردر ضجرتدن مشتق
 کوکل طارخی معنایه) (محصول ترکیب) (بستانه نظر ایلر مبین که انده پید مشک ده جوب
 خشکده وارینه بونک کی اغتیا بلو کنده شا کرده وار کفران نعمته و حلقه درویشانده
 صبورده وار ضجورده یعنی فقره تحمل ایلوب اظهار عجز و ضجرت کوسیزلر * بیت * اگر زاله
 هر قطره در شدی * چو خر مهره بازار از و پر شدی * زاله بونده چه معنایه در که کیمه یغار
) (قطره با حرف وحدت) (و مهره حرف توسل همزه حرف وحدتدر دین غلط سوبلش
) (در تخفیف را ایله در ضرورت وزن و قافیه ایچون) (جوادات تشبیه) (خر مهره اشک
 بونجینه دیرل) (از و اصلنده از و ایدی حذف و ایصال ایله از و اولدی) (اوضعی بره را جعیدر
) (محصول بیت) (اگر چه نك هر قطره سی لؤلؤ اولیدی خر مهره دن کی بازار اندن طو یطلو
 اولوردی کثرتدن) (قصه دن حصه بودر کیم نه هر بر غنی سخنی و صکره مدرویه هر
 بر درویش اهل توکل و قناعتیدر * مفران حضرت حق جل و علا توانکرانند در ویش
 سیرت و درویشانند توانکر همت مهین توانکران آنست که غم درویشان بخورد و بهین
 درویشان ان که کم توانکران نکیرد قال الله تعالی (ومن يتوكل على الله فهو حسبه) * مفران
 حضرت حق لامیه و بیانیه در و مبتدا) (توانکران خبری) (درویش سیرت وصف

در شمع

ترکیبی در صفت توانگران (درویشانند توانگرا نه معطوف) (توانگر همت وصف ترکیبی
صفت درویشانند) (مهرین توانگران لامیه در) (مه پیک کسری وهاء اصلیه ایله اولودیمکدر
بزك معنائه) (یا حرف نسبت) (نون حرف تأکید اولویه منسوب دیمکدر معنای لازمی
اولور قدر بونده مبتدا واقعدر) (آنت خبری) (که حرف بیان) (غم درویشان لامیه و مبتدا
(بخورد فعل مضارع مفرد غائب خبر مبتدا درویشانک غنیمت دیمکدر) (و بهین درویشان
لامیه) (بهین مهینه معطوف) (به بایک کسری وهاء اصلیه ایله یک دیمکدر) (و یانون سابق کی) (انکه
تقدیری آنت که در) (کم توانگران لامیه در کم کاف عربک ضعیف و مهم مشد ایله عریدر یک
دیمکدر آنتین معنائه) (غم درویشان بخورد کم مقدم مفعول اولد یغی کی) (کم توانگران
تکدر کم مقدم مفعولیدر) (بعض نسخه ده کم توانگران کرد واقعدر) (کم افتده اکسک معنائه در
اما بونک کی برده ترکدن کنایندر) (معنای اغنیای ترک طوطه یعنی اکبری ترک ایله حاصل
حطام دنیا ایچون انلره عرض حاجت و اظهار عجز ایله بلکه توکل و قناعتی پیشه ایدینه
تکه کلام شریف پیور (من اسم شرط) (بتوکل تفعل یا بتدن فعل مضارع مفرد مذکر غائب
فعل شرط) (علی الله جار و مجرور فعل شرطه متعلقدر) (فهو فاجواب شرطه داخلدر) (هو ضمیر
مرفوع منفصل محلا مرفوع مبتدا) (حسبه لفظا مرفوع خبر مبتدا و جمله اسمیه جواب
شرط) (حسب حالک فتحی و سبک سکونیه اسماء افعالند در کافی معنائه) (محصول ترکیب)
قاضی پیور که حضرت خدا نک مغربلری درویش سیرتلی اغنیادر و اغنیاهم تلودر و یشاردر
(حاصلی خدا نک مقبوللری ایکی طائفه در بریسی صورتاغنی و سیزادرویش اولاند) (و بریسی
صورتا درویش و سیرت و همت غنی اولندر) (اغنیایک اولور غنی اولندر که غم درویشانی بید
(یعنی انلرک رعایتله مقید اوله) (و درویشانک ای کی اولندر که اغنیایک آستینی ارام و اطمینان ایله
طوطیه یعنی انلردن برنسته دیله) (و یا اغنیای کلیا ترک ایلیسوب انلره عرض حاجت و اظهار
فقر ایلیسه) (تکه خدا پیور هر کیمسه که خدایه توکل ایله الله تعالی اکا کا فیدر غیره
احتیاج ایندرمز * پس روی عتاب ازمن بدرویش کردو گفت ای که گفتی توانگران مشغول
مناهی اند و مست ملاهی نعم طائفه چنین که گفتی هستند قاصر همت و کافر نعمت بیرند و بنهند
و بخوردند و ندهند اگر مثل باران نبارد و یا جهنم طوفان برارد با اعتماد مکتت خویش از محنت
درویش نترسند و از خدای تعالی نترسند و گویند * پس اندن صکره دیمکدر (روی عتاب لامیه در
مجازا) (بدرویش یا حرف صله ای که تقدیری ای انکه در حذف و ایصال واقع اولدی) (مشغول
مناهی اسم فاعلک مفعولنه اضافتدر مست ملاهی لامیه مناهی شریعت نهی ایلدی کی امور در
(بعض نسخه ده مناهی برینه نهی) (واقعدر باطل و فاسد ایشلر معنائه) (وملاهی لهو ک
جمعدر بازی دیمکدر یعنی او یون) (نعم نونک و عینک فتحه لیه حرف تصدیقدر) (طائفه
یا حرف وحدت و همزه حرف توسل) (وحدت ایچوندر دین غلط سویلدی) (قاصر همت) (و کافر
نعمت وصف ترکیبدر در اضافتدر نچو زایدنلر قاصر همتلر ایش (بیرند فعل مضارع جمع
غائب ایلدن ل یعنی مالی) (بنهندینه مذکور کی قورل) (یعنی صغرلر دیمکدر) (بخوردند فعل
نهی استقبال جمع غائب یزرلر دیمکدر بعض نسخه ده باایله دوشمش بخوردند کنایلری برل
معنائه) (ندهند سابق کی و یزرلر) (یعنی خیراته صرف الخزلر دیمکدر) (مثل مثلاً معنائه در
(نبارد فعل نهی مستقبل مفرد غائب یغیه دیمکدر) (جهنم برادک مقدم مفعولدر) (طوفان
مبتدا برارد خبری) (طوفان چوق پیور و چوق صو که فلسفی بر قومیه) (برارد فعل مضارع
مفرد غائب احاطه ایله) (یعنی قبله) (یا حرف مصاحبت) (اعتماد مصدر مر افتعال یا بتدن

ردشعی
رد ابن سید علی
وشعی

طایف و سوبیکک (مکت قدرت معنائه مصدر در) (لیکن ثلاثی فاعل مستعمل در کلام
(خویش و اور سیمله کنیدی دیمکدر) (اعتماد مکتت مصدرک مفعولنه اضافتدر) (و خویش
اضافت لامیه) (محنت درویش لامیه در) (نرسد فعل نهی استقبال جمع غائب صورتلر
(نرسدده بوله در قور قمرلر) (محصول ترکیب) (پس عتاب یوزنی بندن درویش
ایلدی یوسوز اول معنائه اشارت ایدر که قاضی شیخی اغنیای مطفا درویشان اوزرینه
ترجمه ایلدی کنه یعنی ایلدی کیچون تحطیه ایش اوله قندری یعنی قاضی کلام عتاب آمیزنی بندن
درویش صرف ایلدی ویدی ای شول کیمسه که دیدک اغنیای مشغول یا هیلدر و مست ملاهی
یعنی لهو و املک مستلریدر کرچک و نلردن بر طائفه دیدیکک کنیدر ل قاصر همت و کافر نعمت یعنی
همینز و کفران نعمت در ل مالی ایلدن ل و خزینه ل رینه قورل و یزرلر و خیراته صرف ایدویه
کیمسه و یزرلر و یا کنایلری یزرلر اما کیمسه و یزرلر اگر مثلاً باران یغیوب عالم نول اولورسه
و سیرت جهنم طوفان قیاسه * دیلرک قدرتله اعتمادله درویشک محنت و عذابندن
صورتلر و خدادن قور قمرلر و دیلر * بیت * کرازیستی دیگری شد هلاک * مر اهیست
بطراز طوفان جهنم * نیستی یا حرف مصدر) (دیگری یا حرف وحدت) (مر ایم دیمکدر) (یا حرف
تخصیصدر) (بطایک فحیه قاری معنائه در اصلنده مشددر لیکن عجم تخفیف ایدر) (یا حرف
تخصیص) (و یا ادات مفعول قازک و قاز دیمکدر) (یا بای عریله ایمنک و قایمق دیمکدر که
عریجه مالات دیلر) (محصول بیت) (بد کور اغنیادر که اگر یوقلفدن بر غیر کیمسه هلاک اولدیه
بنم وارد قازک طوفاندن نه باکی وارد زرا غرق اولر یعنی کنایلرک مالی و مانده اعتماد ایدوب
بوله دیلر اما فقر اجانبه نظر و اغنیای یوق * بیت * ورا کات با قافی هوا جهنم * لم یلتفتن
الی من خاص فی الکتاب * و او حرف رب در تقدیری رب نساء را کات در) (را کات را کت جمعدر
اسم فاعل جمع مؤنثدر موصوفه اعتماد ایلدی کیچون عمل ایشدر) (باقی ناهیه کیمدر دیشی دوه لره
دیلر لفظا منصوب مفعولیدر) (را کات فی هوا جهنم جار و مجرور جمله ظرفیه حالدر) (نیاق دن که
مفعول را کات در) (هوادج هودجک جمعدر بر نوع محقه در که دوه نک اوزرینه برنی اوردرل
انجیق اوستی اورتلی اولور عورتله مخصوصدر ارل ایچنده اوتورمن مکه خلق عرفانه حقیقه در قزلری
و کتلری هودجله جیفار حج ایلدنلر بلور ضمیر مؤنث را کات نه را جمدر ایکی فصیح لفظ بریسی
اوزره یعنی هوا دجه و هوا جهنم لغت النساء فعلت و فعلن کی بهای بونده ها اولور انجیق
ضمیر ورت وزن ایچون) (لم یلتفتن فعل جحد مطلق جمع مؤنث غایبه التفتات ایلدیلر دیمکدر
جواب رب در) (الی من خاص فی الکتاب) (فی الکتاب فی خاصیه متعلقدر) (کتاب کافک وناه مثلاً ضمیر لیه
فعل ماضی مفرد مذکر غائب اجوف وای طالادی دیمکدر غوصدن مستقدا کر صوبه طالمقده
استعمال ایدر لغواص بوندن) (فی الکتاب فی خاصیه متعلقدر) (کتاب کافک وناه مثلاً ضمیر لیه
کشک جمدر میرر سررک جچی اولدی کی قومک جوقافنه درلر) (محصول بیت) (ناهیه را کت
چوق نسا اول ناهیه ل انلرک هودجلی التده اولد قزلری حاله اول نساء التفتات ایلدیلر قوملره
طالوب بتان کیمسه یعنی دوه لره بنن خانولر حاصلی دوه اوزره هودجله را کت اولان خانولر
قومه بتان کیدن پاده لره التفتات ایلدیلر دیمکدر بیت ماقبلنی توضیح و توبرطر بقبله کلیدر
* بیت * دونان چوکیم خویش بیرون زدند * کوبندجه غم کر همه عالم مر دند * دونان جمع دوند
الف و نون ادات جمعدر) (یا حرف تعلیل) (کلم خویش لامیه) (و بزدنک مفعول اولی) (و بیرون
ثانیسی) (کوبند جواب تعلیلدر) (محصول بیت) (الطفار چونکه کنیدی کلینی ضوون قورلر دیلر
یعنی محنت و بلائی دنیادن خلاص بولیدیلر در لره غم اگر جمع عالم اولدینه حاصلی همان

و سوبیکک

و سوبیکک

یعنی او بشدت تنگ حالت مصالحه داده عادت در سوزن ختی و غمی بوا یکی بنده اولدی * قطعه *

مکن ز کردش کنی شکایت ای درویش * که تیر بختی اگر هم برین نسق مردی * کردش کنی
 لامیه در * کردش اسم مصدر درد و نش معنایه * کردیدن کاف بحکم فحیه * و کنی کاف
 بحکم کسر لجه جهان دیکدر * که حرف تعلیل * تیره بخت و صفت ز کید و سید بخت معنایه
 (و یا صخر خطاب) نسق تو تک و سینک فقهه لایله اسلوب و طریق معنایه (هم بونده محسین
 لفظ و تکمیل وزن ایچون کلشدر) مع معنایه در دین معلومدر که نه همک معنایه بلورمش نه
 مع نک (مردی فعل ماضی مفرد مخاطب در مردن (محصول بیت) جهان کردشدن یعنی دوشندن
 شکایت ایله ای درویش ز راسه بختسین اگر بوا اسلوب و طریق اوزره اولورسک یعنی در ویشک
 توکل و قناعتدر و تسلیم و رضا در ویش شکایت لایق دکل ز را شکایت بدبختلقد * توانکرا
 چوندل و دست کامرانت هست * بخور بخش که دنیا و آخرت بردی * توانکرا الف حرف نادر
 جو حرف تعلیل (دل کوکل) دست کامران بیایه (بخور فعل امر مفرد مخاطب) بخش ده بوا بدر
 بخشیدن (که حرف تعلیل) بردی فعل ماضی مفرد مخاطب بر دندن ایلندک دیکدر
 (محصول بیت) ای توانکرا چونکه مراد سور یچی الک و کوکلک وار در یعنی چونکه خدا سکا
 مرادک و بردی بی و بقتله ز راهم دنیا و هم آخرت کتودک یعنی دنیا و آخرت سنک اولدی
 حاصلی بیگله دنیا و بقتله آخرت سنک اولدی یعنی یوب و یرمکه دنیا و آخرت مالک اولدی
 * باب هشتم در اذاب صحبت * باب هشتم بیایه (اداب ادب) جمیدر خبری خوب لک اجتماعه
 دیر اذاب شول کشی به دیر که خبری خوب بارانده جمع اوله (صحته اضافتی لامیه در) حکمت *

مال از بهر اسایش عمر ست نه عمر از بهر کرد کردن مال عاقلی را پرسیدند نیکبخت
 کبخت و بد بخت که گفت نیکبخت آنکه خورد و کشت و بد بخت آنکه مرد و هشت * مال
 سکون لامه مبتدا و ما بعدی خبری (بهر اسایش عمر لامیه زدر) اسایش دیکنش معنایه اسم
 مصدر در اسایشندن (بهر کرد کردن مال لامیه زدر) کرد کردن کاف بحکم کسر لجه و عربک
 فحیه جمع الیک دیکدر (عاقلی یا حرف وحدت) و یا حرف مفعول (نیکبخت و صفت ز کیددر
 ابو بختلو معنایه بد بخت برامز بختلو معنایه در) که تقدیری کبخت در) کشت کاف عربک
 کسر لجه و سکون مبتدا فعل ماضی مفرد غائب در اکدی معنایه (و هشت هانک کسری
 و شبتک سکونیه فعل ماضی مفرد غائب قودی یعنی ترک ایلدی دیکدر) کشت کنن و هشت
 هشت دن مبتددر (محصول ترکیب) مال عمرک اسایش و حضوری ایچوندر عمر مال جمع الیک ایچون
 دکلدر (بر عاقله صور دیلر که ابو بختلی کیدر و برامز بختلی کیم دیدی ابو بختلی اولدر کیم اکدی
 ویدی) اکدی دیکدر مراد آخرت ایچون بذل ایلدی (الدنیا مزرعه الاخره) اعتباریه
 (و بد بخت اولدر کیم اولدی و قودی) یعنی وره و حصاده ترک ایلدی و کتدی (و بد بخت که برینه
 حبست بازان احوال سجدن غافل ایچس * بیت * مکن نماز بران هیچکس که هیچ نکرد
 * که عمر در غیر تحصیل مال کزد و نخورد * مکن نماز نماز قله دیکدر (هیچکس سغه و دنی
 معنایه) که حرف رابط صفت (هیچ نکرد یعنی بر خبری و فائده ای ایش ایشلیدی) حاصلی
 حقه لایق عمل ایلدی (که حرف تعلیل) عمر کردک مفعول اول و مقدر صرف تالیسی (در حرف
 ظرف) متر تحصیل لامیه ماله اضافت مصدرک مفعول در (محصول بیت) اولد بکندن صکره
 نختاز قله اول سغه و ناکنک اوز زنده که خدایه لایق عمل ایشلیدی (حاصلی آخرت بولنه
 بر خیر ایلدی) ز را عمری تحصیل مال سودا سنده صرف و تلف ایلدی ویدی (یعنی نه کدی
 یندی و نه خدا ایچون یندردی * بند * حضرت موسی علیه السلام فارون را نصیحت

رد سروری

رد سروری و شعی

کرد

کرد که (احسن انک الله البک) نشند و عاقبت شنیدی * فارون را (و اادات مفعول که حرف
 بیان احسن فعل امر مفرد مذکر مخاطب در افعال بایندن احسان ایله دیکدر) کاف
 حرف تشبیه (و ما حرف مصدر) احسن فعل ماضی مفرد مذکر غائب (الله فاعلی) الیک
 جار و مجرور فعل ماضی به متعلقدر (نشند فعل نفی ماضی مفرد غائب فاعلی فاروندر ایشلیدی
 یعنی شنیدی) دکلدی و قبول ایلدی دیکدر (عاقبتش منیر فارونه را جمیدر) شنیدی فعل
 ماضی مفرد مخاطب عاقبت نیجه اولد یعنی ایشلندک دیکدر (محصول ترکیب) موسی منیر
 علیه السلام فارونه نصیحت ایلدی که خدا نک قوللینه احسان ایله یعنی مالکدن زکات
 و صدقه اعطا ایله تنگ الله تعالی سکا احسان و اعطا ایلدی (فارون موسی کتدی دیکدر
 یعنی قبول ایلدی عاقبت نیجه اولد یعنی مفصل ایشلندک باب اولده * قطعه * ان کس که بدینار
 و درم خیر یند و خت * سر عاقبت اندر سر دینار و درم کرد * معلوم اوله که بعض مقامده
 ان که تک تقدیری (ان کس که ایدر تک بوندن معلوم اولسون اول تقدیر) بدینار و درم (با حرف
 مصاحبت) یند و خت فعل نفی ماضی مفرد غائب قزاعدی (یعنی کبخت ایلدی) یا همزه دن
 متقلدر (تنگ مفصل بیان یکمشدن) خیر مفعول صریحی (و بدینار غیر صریحی) سر کردک
 مفعول اول صریحی (و تلف) و یا صرف مقدر تالیسی (و اندر سر مفعول فیهی) اولکی سر باش
 معنایه در و یا کجیمی سودا معنایه در (محصول بیت) اول کیمه که دینار و درم سیده
 خیر کسب ایلدی (یعنی مالی خیراته صرف ایلدی باشی عاقبت دینار و درم سودا سنده تلف
 ایلدی) یعنی اول سودا ایله فوت اولدی فارون کبی * خواهی متع شوی از نعمت دنیا * با خلق
 کرم کن که خدا باتو کرم کرد * خواهی فعل مضارع مفرد مخاطب در معنای شرطی متضمن
 دیرسک دیکدر (متع اسم فاعلدر فعل بایندن فائده مند و بهره مند دیکدر) بعضی سخته ده
 (خواهی که متع شوی و اقلدر تعلیل بایندن اسم مفعول) لیکن معنی پردد (شوی فعل مضارع
 مفرد مخاطب اوله سین دیکدر) یا حرف صله (که حرف تعلیل) خدا مبتدا (و کرد خبری) و کرم
 مفعول صریحی (و باتو غیر صریحی) و یا حرف صله (محصول بیت) دینارسک که دنیا نعمتندن
 فائده مند و بهره مند اوله سین خدایک خلقنه کرم ایله (چونکه خدا سکا کرم ایلدی * عرب
 گوید) جد و لا تمن فان الفائده الیک عاده * جد جیک صمله فعل امر مفرد مذکر مخاطب در
 جار و مجرور ددن یعنی نصر بایک اجوف و او پسندن قل کی قال یقول دن جو مر داک ایله دیکدر
 (ولا تمن فعل نهی مفرد مذکر مخاطب منت ایله) یعنی ایلک ایلدیکک کیمه به منت ایلم
 (فان الفائده) یا حرف تعلیل نهی در (ز را تحقیق انک فائده سی دیکدر) الیک جار و مجرور عاده به
 متعلقدر (محصول ترکیب) عرب در جو مر داک ایله و منت قومه جو مر داک ایلدیکک کیمه اوزرینه
 ز را ایلدیکک جو مر داک فائده سی یند سکا عاده در (یعنی فائده سی سکا دوزر) تنگ شیخ
 شرح ایدوب بیور * یعنی بخش و عطاده و منت منه که فائده آن تو بازی کرد * (محصول ترکیب)
 یعنی بخشش ایله و عطا و بر یعنی احسان ایله و منت قومه (ز را فائده سی یند سکا دوزر) حاصلی
 فائده سی سکا در اول و بد بیکده کلدن * قطعه * درخت کرم هر کجا بیخ کرد * گذشت از فلک
 شاخ و بالای او * (درخت کرم بیایه) بیخ کرد بیخ کو کلدن به عینک کسر لجه کولک ایلدی (یعنی
 کولک صالیدی دیکدر) درخت مبتدا (و کرد خبری) و بیخ مفعول صریحی (و هر کجا مفعول فیهی
 گذشت فعل ماضی مفرد غائب کدی دیکدر) یعنی تجاوز ایلدی (از فلک مفعول غیر صریحی
 شاخ دال و بذاق معنایه در) بالا بوی دیکدر (اویه اضافتی لامیه در) (محصول بیت)
 کرم درختی هر رده که کولک صالیدی (یعنی مستحکم اولدی) یعنی نه برده که ثابت و قائم اولوب

مطل

براشدی آنک بوی ودال و بدای فلک کنن بجدی حاصلی ثوابی عرش استعلا و اصل اولدی
 * کرامت و آری کز و بر خوری * بنت منه اره بر پای او * امیدوار امیدل دیکنر ز را و آرتست
 معناسنی افله ایدر میده تشدید ضرورت وزن ایچو ندر (و یا صغیر خطاب) کز و تقدیری که
 از و در (که حرف بیان) و او ضمیری درخت کرمه راجعدر (بر بونده حاصل و میوه معناسنه در
 خوری فعل مضارع مفرد مخاطبدر به سین دیکندر (بنت یا حرف مصاحبت) منه فعل نهی
 مفرد مخاطب نهیدندن (تو تک فعی و کسر یله نهادندن اخذ ایدنر یلمنر لایمش (اره دستره در
 تشدید ضرورت وزن ایچو ندر (بر حرف استعلا) پای اولامیه ضمیر درخت راجعدر (اره منهک
 مفعول صریحی و برای و بنت غیر صریحی (محصول بیت) اگر امیدل اینسک که مذکور
 در ختن میوه و حاصل یینه سین مثله دینه دستره قومه یعنی ایلدیک کرمی منت ایلکله
 ضایع ایلد حاصلی ایلدیک احتیاجی من و اذالیه ابطال ایلد (کافال الله تعالی و لا یطلو صدقاتکم
 بالمال والاذی) اره دن مراد خت در که احسان و کرمک ثوابی ابطال ایدر بعض نسخهده امیدو آری
 بر شنه و اوله امیدو آری دوشمش دالله لیکن معنای متغایر بدر * قطعه * شکر خدای کن که
 موفق شدی بخیر * زانعام و فضل اونه معطل گذاشت * شکر خدای مصدرك مفعول اضافتی در
 (که حرف تعلیل) موفق اسم مفعولدر تفعلیل بایندن توفیق و هدایت و بر لاش معناسنه (شدی
 فعل ماضی مفرد مخاطب اولدک دیکندر (بخیر یا حرف مصاحبت و یا حرف صله خیر ایلد
 و یا خیره دیکندر (انعام و فضل اولامیه در (نه حرف نفی معناده گذاشته مقید در نکذاشت
 تقدیرنه (محصول بیت) خدایه شکر ایلد که خیر ایلد موفق اولدک و یا خیره توفیق و هدایت بولدک
 خدای تعالی کندی انعام و فضلندن سنی معطل قومدی (یعنی اطف و احسانندن سنی معطل
 ترک ایلدی * منت منه که خدمت سلطان همی کنی * منت شناس از و که بخدمت بداشت *
 (که حرف بیان) خدمت سلطان مصدرك مفعول اضافتی در (شناس فعل امر مفرد مخاطب
 از و ضمیری سلطانه راجعدر (که حرف بیان) بخدمت یا حرف ظرف (تقدیری بخدمت در
 (محصول بیت) منت قومه که پادشاه خدمت ایدرم دیو (یعنی پادشاه بن سکا خدمت
 ایدر بن دیو منت ایلد بلکه پادشاهدن منت بلکه سنی خدمتده طوندی یعنی سنی خدمتکار
 ایلدیکنی ائتن منت بیل سنی خدمتکار ایدر غمسه نیمه ایدر دک * حکمت * دو کس ریج
 یهوده بردند سعی بی فائده کردند یکی آن که اندوخت و نخورد دیگران که آموخت و نکرد *
 ریج یهوده پانیه (سعی بی فائده ده بویه در (اندوخت تقدیری (مال اندوخت در
 (آموخت تقدیری علم آموخت در (نکرد تقدیری عمل نکرد در (محصول ترکیب) ایکی کیمه
 باطل وزانده ریج و زجت ایلدیلر (یعنی بوق بره امل چکدیلر و فائده سزیه سعی و کوشش
 ایلدیلر (بررسی اولدر که مالی قزندی و میدی (و بریسی اولدر که علم او کردی و مقتضای
 علمه عمل ایلدی * مشوی * علم چندان که پیشتر خوانی * چون عمل در توبست یادانی * علم
 خوانیک مقدم مفعول (محصول بیت) علمی تقدیر که زیاده رک او قویسک چونکه سنده
 عمل بوقدر نادان سین یعنی جاهل سین * نه محقق بودنه دانشمند * چار پای پروکائی چند *
 محقق تفعلیل بایندن اسم فاعلدر مسائلی دلائل ایلد اثبات اید نه دیزل (حرف نفی معناده فعله
 مقید در نبودنقدیرنه (چار پا دورت اقبل حیوان نبودک فاعلدر و یا حرف وحدت (بر و کائی
 یا حرف وحدت جمله ظرفیه صفت چار پادر (چند نیمه دیکندر (محصول بیت) محقق اولماز
 دانشمند اولماز بر حیوان که اوز رنده بر نیمه کاب اوله یعنی او سنده بر نیمه کاب اولان چار پا
 نه محقق اولور نه دانشمند یعنی جمله عامل اولان کیمه بر نیمه کابی بولکشم حیوانه در صکه

زد ابن سید علی و سروری

کلام

کلام خداده واقعدر (کشتل الحار یحمل اسفارا) اسفار سفرک جمعدر کاب معناسنه * آن نهی
 مغر و راجه علم و خبر * که پروا هیز نیست و یاد فتر * نهی مغر و وصف ترکیبدر عقلمنر دیکندر
 تاده فتح و کسر جاردر (را ادات تخصیص) (که حرف بیان) هیزم هانک کشری و زانک خیمه اودون
 معناسنه در (دقتدرن مراد کابدر بونی فاقیه ضرورتی ایچون اختیار ایلدی (محصول بیت) اول
 یعنی سترک یعنی عقلمنر نه عمل و خبری وار یعنی علمی و خبری بوقدر که اوز رنده اودونمیدر
 بوقسه دقتری حاصلی بر بوقدر چکر اما ایلمز که یوکی ندر * حکمت * علم از بهر دن
 پروردنست نه از بهر دنیا خوردن * (محصول ترکیب) علم دینی تربیت و تقویت ایچوندر دنیا یلک
 ایچون دکلدر (یعنی تحصیل دنیا ایچون و وسیله جاه ایچون دکلدر علم * بیت * هر که برهیز
 و علم و زهد فروخت * خرمنی کرد کرد و پاک بسوخت * (خرمنی یا حرف وحدت کرد کرد جمع
 ایلدی دیکندر پاک بسوخت تمام یاقدی هیچ نسته قومدی دیکندر ازل رنده بو مستعملدر (محصول بیت)
 هر کیمه که خلق عالمه برهیز و علم و زهد صاندی (یعنی بونلری وسیله تحصیل مال و جاه ایلدی
 بر خرمن جمع ایلدی و پاک یاقدی هیچ نسته قومدی یعنی آخرت باعث مغفرت اولماز و فائده سی
 همان دنیا به در ایچو * حکمت * عالم ناز هیز کار کور یست مشعله دار بهدی و لایهیدی *
 عالم ناز هیز کار یانه در (کار کاف عجمه ادات فاعلدر سنی معناسنه (عالم مبتدا (کور یست
 خبری (یا حرف وحدت) مشعله دار وصف ترکیبدر (ذاریندن مشعله طویجی دیکندر (بهیدی
 فعل مضارع مفرد مذکر غائبدر مشرب بایک ناقص بایستندن ناسه بول کوستر (یعنی مطلوبه
 و اصل اوله جق طریق کوستر (لایهیدی فعل نفی مستقبل مفرد مذکر غائبدر افعال بایک ناقص
 بایستندن مهتدی اولماز (یعنی هدایت بولماز (محصول ترکیب) برهیز ایلایحی عالم یعنی برهیز سز
 اهل علم مشعله دار بکورد در (یعنی آکا بکزر (زیرا اول مشعله ایلد خلقه بول کوستر اما کندی
 انکله بول کور مر (حاصلی عالم غیر عاملندن بر کیمه علم کسب ایدوب علم ایلسته مهتدی اولور
 واعظ غیر معطل سنده بویه ناصح غیر منتصح دنده * بیت * بی فائده هر که عمر در باخت *
 چیزی خرید ز ریند اخت * (عمر در باخت مقدم مفعولدر (چیزی یا حرف وحدت
 ز ریند اخت مقدم مفعولدر (محصول بیت) هر کیمه که فائده سز بره عمر بی او یساندی
 یعنی عیش بره صرف ایدوب ضایع ایلدی شول کیمه به بکزر که هیچ بر شنه المدی و آنچه والتوقی
 بیانه آندی یعنی نسته صا تون المدی و آنچه سنی طاغندی و تلف ایلدی * حکمت * ملک از خرد
 متدان جال کورد و دین از رهیز کاران کال باید پادشاهان بنصیحت خرد متدان محتاج نیند که
 خرد متدان بتقرب پادشاهان * ملکدن مراد ملکتنر (دین دن مراد دین اسلامدر (کال باید
 فعل مضارع مفرد غائبدر بایندن بافتن دن دین خطا ایلش یا نمزده واقع اولان متونده کال
 باید دوشمش اگر چه که قیاس مقدر کورد اولی ایدی پس بایدی بازانه اعتراض بی تقدیر محتاجترند
 ترادات تفضیل (و که من تفضیله معناسنه در (محصول ترکیب) ملکیت عقلا دن جال طونار یعنی
 شول ملکیت که انده عقلا اوله کوزل اولور ز بر عقلا زینت عالمدر دین اسلام دینی برهیز کارلردن
 کال بولور یعنی دین اسلام اهل زهد و تقوا دن کال بولور زیرا هر اشاری شرعی اولور
 پادشاهلر عقلا تک نصیحت محتاج قلدرد عقلا پادشاهلرک تقرینه ایسه یعنی عقلا اولقیدر
 سلاطینک تقرینه محتاج دکاللردر که سلاطین انلرک نصیحت محتاجلردر * قطعه * بندهم اگر
 بشنوی ای پادشاه * در همه دقتیه ازین بند نیست * بندهم بعض نسخهده بندی واقعدر
 پاد و وحدتله اما بندهم میسر و یاسر یا نمزده موجود اولان متونده بوقدر پس میلی نسخهده
 اختیار ایدنه اعتراض قلت تقدیرن کلور (دقتدرن مراد مکتبدر (محصول بیت) ای

زد ابن سید علی و سروری

زد سروری

پادشاه اگر بنماید ایستد سبک بجای کابلده یونندن ابوبند یوقدر اول بند بیت ثابت بند
 * بحر مخد مد مفر ما عمل * کرجه عمل کار خرد منید نیست * بخرد مند (با حرف صله
 (مفر ما فعل نهی مفر مخاطبدر) فرما یبندن فرمودندن دین خطا ایش (محصول بیت)
 ای پادشاه مافلدن غیری به عمل یورمه اگر چه عمل مافلدن ایشی دکل یعنی من عملی مافلدن
 غیری به یورمه اگر چه که عاقبت اولان عمل قبول ایلر * حکمت * سه جبر باید ارماید مال
 بی بحایت و عمل بی بحث و ملک بی سیاست رحم اولدن بریدان سمحت برینکان و عفو کردن از ظالمان
 جودست بر درویشان * (محصول ترکیب) اوج نسته نابت و باید ارفالماز (برای بی تجارت سمر مال) یعنی
 مال که انکله تجارت اولغیه یاب یاب خر جتو کیدر و مذا کره سز عاده فراموش اولور کیدر
 و سنا سز ملک و سلطنت دخی باید ارفالماز (زیرا بوسیله ظلمه طغیان ایدوب عسکت الدن کیدر
 (تکه سینی کندی بیان ایدوب پیور بر املز ره رخ کتور مک (یعنی ترجم ایلک اولور ظلمدر
 (وظالمردن ظلمی عفو ایلک درویشره (یعنی فقرایه جور و جفادر پس ظلمه سلطنت قائم
 اولماز (زیرا بر املز اولور (وظالمز فقرایه جفا ایدر پس بددعایه سبب اولور که سلطنت انکله نابت
 و باید ارفالماز * بیت * خبث را جو تعهد کنی و بنوازی * بدولت تو کنده می کند با نوازی *
 خبث مر دار دیکدر (و را ادات مفعول تعهد فعل یابندن مصدر در محظوظ رعایت معنایه در
 (بنوازی به تا کید ابله فعل مضارع مفر مخاطب او خشیه سین دیکدر (بدولت با حرف ظرف
 و با حرف مصاحبت تویه اضافت لایمه در) کنه می کند مفعول صریحی (و بنوازی غیر صریحی
 با حرف مصاحبت (انبار اور تغه در لرشیر یک معنایه (و با حرف مصدر (محصول بیت) خبثی
 چونکه رعایت و حایت ایلوب او خشیه سین سنک دولنگه و یاد ولنگه اور تغه کاه
 ایلر (یعنی سن اکار رعایت ایلدک سببه ظلمه رضا و بر مکدر (پس ظلمه انکله شر یک
 اولور سین * حکمت * بر دوستی پادشاهان اعتماد نتوان کرد و بر اواز خوش کود کان غره نباید
 بود که آن خیالی متبدل شود و این بخوابی متغیر گردد * بر حرف استعلا (دوستی با حرف
 مصدر اضافت ایچون مکسور او قنور و اضافت لایمه در) نتوان کردک (بر دوستی مفعول
 غیر صریحی (و اعتماد صریحی (اواز خوش کود کان بیایه و لایمه در) کودک ایکی کاف غریبدر
 و اولکبسی مضوم و دال مفتوح او غلیجی دیکدر (الف و نون ادات جمعدر) غره غینک
 کسر یله در لغت (اما عجم فتح غیله او قنور (غره نباید مفعول صریحی (و بر اواز غیر صریحی
 (کرد و بود مصدر معنایه در) که حرف تعلیل (آن اسم اشارتدر دوستی به (با حرف مصاحبت
 (خیال بونده ظن و وهم معنایه در) این اسم اشارتدر اوازه (با حرف سبب) خواب بونده
 دوش دیکدر مراد اختلاصدر (محصول ترکیب) پادشاه لک دوستلغه اعتماد ایلک اولماز
 و او غلیجی کوزل اوازی نه مغرور اولماق کرک (زیرا پادشاهلرک دوستلغی بر خیال ایله متبدل
 اولور یعنی بر سوء ظنه دوستلغی بوزار و اطفاک اوازی اختلاص سببه متغیر اولور * بیت *
 معشوق هزار دوست زادل ندهی * وری دهنی آن دل بجدایی نهی * معشوق هزار دوست
 بیسانیه (هزار دوست وصف ترکیبی در یک دوستی) یعنی یک عاشقی (و را ادات مفعول) ندهی
 نونک قحی و دالک قحی و کسر یله و هاتک کسر یله فعل نفی مستقبل مفر مخاطب
 و بریمه سین دیکدر (معشوق مفعول اولی و دل ثانیه) و (و اگر در مخفقدن) (تکه کرا تله ذکر
 اولدی (میدهی فعل مضارع مفر مخاطب فعل شرطدر (بجدایی با حرف صله (و با حرف
 مصدر (نهی با حرف استقبال (نهی نونک قحی و کسر یله و هاتک کسر یله فعل مضارع
 مفر مخاطب قویاتین دیکدر جواب شرطدر) آن دل مفعول صریحی و بجدایی غیر صریحی

رد سروری

محصول

(محصول بیت) یک دوستی معشوقه کوکل و بریمه سین (یعنی) کا عاشق اولماسین و اکرا کا کوکل
 و روب عاشق اولور سک اول کوکلی فراقه قور سین (یعنی) وصال مبسر اولوب فراق چکر (جدایی ده
 یای اول اشاعیدر دین فاسد سولش که یاه اصلیه در) (نهی ک توفنی کسر به تخصیص
 ایلین بی وجه ایش ایکی مصرعک آخزیده یال کسر نک اشاعیدن حاصلدر دین خطا
 ایش * حکمت * هر آن سری که دادی با دوست در میان منه چه دانی که وقتی دشمنی کردد
 و هرگز ندی که توانی بدشمن مرسان باشد که وقتی دوست کردد رازی که خواهی نهان ماند با کسی
 در میان منه اگر چه معتمد بود که هیچکس بر سر نواز تو مشفق تر نباشد * سری یا حرف
 وحدت (که حرف رابط صفت (با حرف مصاحبت دوستله دیکدر) در میان (در حرف صله
 (منه قومه دوستله اوره به قومه (یعنی) دوستله افشا ایله (وقتی یا حرف وحدت) (کرند کاف
 عجمک صنی و زانک قحی و نونک سکونیه ضرر معنایه در) (و با حرف وحدت) (که حرف رابط
 صفت توانی فعل مضارع مفر مخاطبدر) توانیدن قادر سین دیکدر (بدشمن (با حرف صله
 (مرسان فعل نهی مفر مخاطب ایشدر مه دیکدر (الف و نون ادات تعبدیه در) (باشد که اوله
 که یعنی جائز که دیکدر (وقتی یا حرف وحدت) (رازی یا حرف وحدت) (که حرف رابط صفت
 (خواهی فعل مضارع مفر مخاطب دیلر سک دیکدر (نهان کرلی (ماند فعل مضارع مفر
 غائب قاله دیکدر) معتمد اسم مفعولدر افتعال یابندن ایشاند یفک کیمسه (که حرف تعلیل
 (مشفق افعال یابندن اسم فاعله محبتی و شفقنی معنایه (و را ادات تفضیلدر) (محصول ترکیب)
 هر بر اول سرک که وارد یعنی هر بر سرک که واران دوستله اوره به قومه یعنی انکله اول سری
 سولشوب ا کافشا ایلنه بیلور سین که بروقت دشمنک اوله یعنی ارا کره عداوت دوشه و خلفه
 رازکی افشا ایلنه و هر بر سرره که قادر سین دوشمکه ایشدر مه جائز که بر زمان دوستک اوله
 صکره و نا عرق لازم کلور بر راز که کرلی قالدیفن دیلر سک کیمسه ایله آرایه قومه اتی یعنی ایکیگز
 اراسته کتوروب اتی سولشوب حاصلی اتی کیمسه دیمه اگر چه ایشاند یفک کیمسه اید ده ز را
 هیچ کیمسه سنک سریمه سندن محبتلرک و مشفق اولماز یعنی سن حفظ ایده میجه کندی
 رازکی غیر یلر هیچ حفظ ایلن ز را کیمسه کیمسه نک سیرینه خزینه دار اولماز * قطعه *
 خامشی به که ضمیر دل خویش * با کسی گفتن و گفتن که مکوی * خاموشی (و خوشی) خامشی
 (و خوشی یا مصدر به ایله اسم اولی (ضمیر بونده سر در) (له و خوشی یا اضافه افتر لایمه در) (با حرف
 صله) (کبی) (با حرف وحدت) (گفتن مصدر در سو بیک معنایه ایکی برده بله) (که حرف
 بیان (مکوی فعل نهی مفر مخاطب سولیه دیکدر) (محصول بیت) (اسم اولی یکدر کندی
 کوکلک سری بر کیمسه دیکدر و دیمک که کیمسه به سولیه یعنی بر کیمسه رازکی دیکدر
 و تنبیه ایلکدن که بورازی کیمسه افشا ایله دیوایسم اولوب رازکی کیمسه به دیمک یکدر * ای
 سلیم آب ز سر چشمه بیند * که جو پرشد نتوان بستن جوی * سلیم بونده ساده دل معنایه در
 (یعنی بون) (آب بیندک مفعول صریحی (و ز سر چشمه غیر صریحی (سر چشمه رانک سکونیه
 بکار یاشی دیکدر) (بیشند فعل امر مفر مخاطبدر بغه دیکدر) (که حرف تعلیل) (پرشد
 جوی اولدی دیکدر) (یعنی چونکه ارمق اولدی) (توان بستن یغلق اولماز) (جوی ارمق
 (بیشک مفعول اضافتله اوقده جائز) (پس مصدر مفعول مضاف اولور) (بوتقدیر چه شدک
 فاعلی آه راجع ضمیر اولور (پس جویده شد ایله بستن تنازع ایلر دین معنای یشه واصل اولماش
 (محصول بیت) (ای ساده دل آبی بکار یاشندن سدا ایله ز را چونکه جوی اولوب ارمق اولدی ارمق
 یغلق اولماز قصه دن حصه بود که سن سرک آبی سر چشمه دلکده بند ایدوب ایکی دودا عکدن

رد سروری
رد ابن سید علی
رد ابن سید علی

رد ابن سید علی

طشهره آتی جعفره والامام عالمه متشهر اولور * بیت * سخن در نهان نیاید گفت * که بهر
 انجمن نشاید گفت * سخن یا حرف و حدیث (در حرف طرف) نهان گزلی (گفت گفتن
 مناسبه در) ایکنی برده بیل (که حرف رابط صفت) انجمن درك دیکندر مجمع معناسنه
 (محصول بیت) برسوزی کز لیده دیک کز که اول سوزی هر مجلسه سوزیك لایق دکل یعنی
 برکلام که هر مجلسه آتی اشکاره سوزیك لایق و جاو اولیه اول کلامی خفته یعنی سخن سوزیك
 کز کز * حکمت * دشمنی ضعیف که در طاعت آید و دوستی نماید مقصود وی جزان نیست که
 دشمنی قوی کرد دو گفته اند بر دوستی دوستان اعتماد نیست تا بتلق دشمنان چه رسد هر که دشمن
 کوچک را حقیر شمار دید آن ماند که آتش اندک را منجمل گذارد * دشمنی با حرف وحدت
 (ضعیف صفت دشمن در) بعضی نسخه ده دشمن ضعیف و اقدر اضافله (که حرف بیان) و یا
 رابط صفت (در طاعت) در حرف صله (آید کله دیکندر) دوستی (یا حرف وحدت) نماید
 کوسره دیکندر (نمایدند) بوقره بی ماقبله عطف تفسیری حکمته اعتبار آیدن ملاحظه سی
 بوغیش (مقصود وی لامیه وی دشمنه راجع در) دشمنی یا حرف مصدر (کردد کاف عجمک
 فتحیه فعل مضارع مفرد غائب کر دیدند بونده اوله دیکندر و عقلا دیکندر در) بر حرف
 صله (دوستی) دوستان یا حرف مصدر و اضافت لامیه در (تا اذات نجب عجا معناسنه
 و بعضی در بیل) که حرف تنبیه در آگاه اول غافل اوله معناسنه (با حرف صله) (تعلق فعل
 بایندن مصدر در) بالتعلق معناسنه (چه رسد تقدیری چه اعتماد رسد در یعنی دشمنك تعلقه نه
 اعتماد ابریشور استغنام انکار بیدر یعنی اعتماد ابریشور حاصلی اعتماد بوقدر دیکندر (معناسنی
 دشمنك تعلقه نه ابریشور یعنی اعتبار بوقدر دین حق ادایی آیدن عیش) هر که یعنی
 هر کس که (دشمن کوچک بیایه) و را اذات مفعول (شماردك مفعول اولی و حقیر ثانیه
 (شمارد فعل مضارع مفرد غائب در شمار دیدند بونده صایه دیکندر) بدان با حرف صله) و آن
 اشارت در بر مقدره حاله و قضیه و غیر یاری (مانند فعل مضارع مفرد غائب در مانده دندن
 زیرافانیدن مایندن وار و ماندن مایندن وارا و لیکیری بکرمک معناسنه در و ثانیه قالمی
 و قومق معناسنه در فاحفظ پس بونده مانسندن مشق در دینار غلط سوزیك لایق (که
 حرف بیان) آتش اندک بیایه (و را اذات مفعول) گذاردك مفعول اولی (و مهمل ثانیه
 (گذارد کاف عجمک ضمیمه ترك ایله یعنی اهماال آیدن) (محصول ترکیب) بر ضعیف دشمن که
 طاعت کله یعنی سکا مطیع اوله و دوستی کوسره انک مقصودی اندن غیر نیست دکلدر الا
 دشمنك قوی و مستحکم اوله حاصلی دشمنك زباده ایلک ایچوندن سکا مطیع اولوب محبت
 کوسره بکی تا کیم فرصت وقتیده ایشان ایله و عقلا دیکندر در کیم دوستك دوستلقد
 اعتماد بوقدر یاد دشمنك بالتعلق سنه نه اعتماد ابریشور یعنی اعتماد بوقدر هر کیم که کوچک دشمنی
 حقیر و ضعیف عد ایله اکا بکزر که از اجاق آتشی مهمل ترك آیدن یعنی ضرر ندن قور قوب
 سوزندرمیه زیرا بر قلمی بر شهری بقار * قطعه * امر و نیکش که میتوان کشت * کاتش
 چو بلند شد جهان سوخت * بکش فعل امر مفرد مخاطب در آتشده سوزندرمیه معناسنه مستعملدر
 و ذی روح اولنده قتل معناسنه پس بکشك مفعول آتش اعتبار اولور سه سوزندرمیه دشمن
 اعتبار اولور سه قتل ایله دیکندر (که حرف بیان) میتوان کشت کشتن تقدیرنده یعنی سوزندرمیه
 و یا قتل ایلک نمکندر دیکندر (مصراع ثانی ایکنی وجهه بیه علت اولقه فابلدر زیر آتش دیکندر
 (بلند باد فتح و ضم جا زدر پس فتحه بی انکار آید نارتیه لری بوغیش) جهان سوختك مقدم مفعولدر
 (محصول بیت) بو کون سوزندرمیه و یا اولدر که سوزندرمیه و اولدر که نمکندر زیرا چونکه

رد سروری

رد دشمنی

مطلبه
رد شرح جیجا

رد سروری و دشمنی

آتش

آتش حقیق و با آتش دشمنی بلند اولدی یعنی چو غلدی و بیودی جهاتی یاقدی و فایه و پردی
 حاصلی فرصت ال و بر مشیکن مضرك وضارك ضرر یعنی دفع ایلک کرک زیرا یو بوب از قدن صکره
 عالمی فتنایه و پرر (بعضی شرح مصرع ثانیه شد برینه شود اوله بیت موزون و مستقیم
 اولور دی دیمش پس بوندن معلومدر که موزونی و ناموزونی تشخیص ایلر ایش یا کلسانه شرح
 یازمق نه زجت ایدی (سوخت فعل ماضی مفرد غائب لازمه متعدی پیشده مشترک مستعملدر
 بونده متعدی در) پس چو لفظنی اذات شرط اکلیوب ماضی به مستقبل معناسنی و برنلر معنای
 شرطی اکلر ایش * مقدار که زه کند کار * دشمن چو بتیر میتوان دوخت * کان کنسك
 مفعول اولی (وزنه ثانیه) و دشمن فاعلی و وجهه مفعول مکذارد که فعل نهی مفرد مخاطبدر
 (زه بای کریشی زه کند کار بایه کریش بکوره یعنی باین قوره) بتیر تقدیری بتیر شد در غیرد شمنه
 راجعدر (دوختك دشمن مقدم مفعولدر حاصلی متازع فیه در) و بتیر مفعول غیر مصرعیدر
 و بواغرایه منکر اولوب دشمنك مابعدی صفتدر دین معنی جائیده اشتانلی بوغیش (دوخت
 فعل ماضی مفرد غائبدر دوختدن که مشترکدر در زیلر دیکسیه برنسنه بی مخرامق پیشده
 بونده مراد میخامدر که زکیده ده بو معنایه متملدر مثلا اوقبله میخامدی دیرلر (محصول بیت)
 قومه که دشمن بیایه کریش بکوره یعنی باین قور بوب چنکه منی اوله چونکه اتی اوقبله میخامدی
 یعنی اوقه دیکوب هلاک ایلک نمکندر حاصلی دشمنه فرصت و امان و برنمک کرک * بنسند *
 سخن در میان دو دشمن چنان کوی که اگر دوست شونک شرم زده نیاشی * شرم زده وصف
 ترکیبی اقسامنددر (شرم زده نیاشی شرم زده اولیه سین یعنی اوتامبه سین) (محصول ترکیب)
 ایکنی دشمنك اراستنده سوزی شویله سویله که اگر بری بریله دوست اولور ارسه اوتامش اوله سین
 یعنی چل و شرمنده اولیه سین * منوی * میان دو کس جنک چون آتشت * سخن چین
 بد بخت هرزم کشت * میان دو کس لامیه و طرف مکان (و جنک مبتدا و مابعدی خبری
 (آتش و کس عبارتله برنه سین و تانی املا ایلیوب همزه بختله اثبات آید نلر املا احوالندن
 آگاه د کلر ایش) (چون اذات تنبیه) سخن چین وصف ترکیبدر (جنیدندن بحسب لغت
 سوز دیو شریجی دیکندر اما غماز معناسنه مستعملدر) بد بخته اضافتی بیایه در (هرزم کس
 وصف ترکیبدر کشیدندن اودون چکیبی یعنی طاشچی) سخن چین مبتدا (و هرزم کس
 خبری) (محصول بیت) ایکنی کشنك اراستنده جنک آتش کییدر اما بد بخت غماز اول آتشك
 اودون طاشچییدر حاصلی جنک آتشی اوفلیجیدر * کشد این و آن خوش دکر باره دل *
 وی اندر میان کور بخت و چل * این و آن کشنك فاعلی (ودل مفعول اولی) و خوش ثانیه
 (ود کر باره ظرف زمان) وی مبتدا (سخن چینه راجعدر) اندر میان ظرف مکان (کور بخت
 وصف ترکیبدر) بد بخت و مکدر الحال دیکندر (شور بختده دیرلر خبر مبتدا در) چل شرمنده
 معناسنه در (محصول بیت) اول ایکنی دشمن بر بریله کور کالرین خوش ایدرلر یعنی مصالحه ایدوب
 باریشلر اما سخن چین ورتاده خیمت طالع و مکدر حال شرمنده در همان غماز لنی کشندی به
 قالور انجیق * میان دوتن آتش افروختن * نه عقلست خود در میان سوختن * میان دوتن لامیه
 (و افروختنك ظرف مکانی) و آتش مفعول افروختن یا کلندر مقی معناسنه در (خود سوختك مقدم
 مفعولدر متعدی اولیجه اما لازم اولقه فابلدر تأمل در) (و در میان ظرف مکانی) (محصول بیت)
 ایکنی تنک یعنی کیسه نك اراستنده آتش عداوت یا کلندر مقی مقتضای عقلدن دکلدر کشندی اراده
 یا قی بویت گانه که ماقبله نسبت مقام تعلیلدر یعنی ایکنی کیسه نك اراستنده بخارلق ایلک کشندی
 شروفساد آتشنه یا قوب بانددر مقدر مذکور ایکنی اوله قطعه برپنه بیت یازان غلط یازمش

رد ابن سید علی

رد ابن سید علی و سروری

رد سروری

رد شرح جیجا

رد سروری

* قطع * در سخن بادستان آهسته باش * ناندارد دشمن خوشخواره کوش * در حرف طرف
 (با حرف مصاحبت دوستار له دیکدر) آهسته باب یعنی قتی قتی سوله کیمه ایشمون (ناحرف
 تعلیل) ندارد فعل بی مستقبل مفرد غائب (دشمن خون خواره بیابنه و فاعل ندارد) خوشخواره
 وصف ترکیب در قان ایچی معنای آهسته (و هاء رسمی حرف تخصیص) کوش کاف عجمک ضمیمه
 قولاق دیکدر قولاق طوطی دیکدر که مراد در ترکیب ده دیکله دیکدر برده قولق طوط درل
 (محصول بیت) سوزده یعنی سوز سوزیده کده دوستار له آهسته اول یعنی یک یک سوله تا کیم قان
 ایچی دشمن قولق طوطوب دیکسون زیر اسیریکه مطلع اولوب خلقه فاش ایدر * پیش دیوار ایچه
 کوی هوش دار * تاباشد در پس دیوار کوش * پیش دیوار لامیه (هوش عقل و اوصی معنای در
 دارک مقدم مفعولیدر) و دار فعل امر مفرد مخاطبدر (داریدن اوصک طوط یعنی عقلاک او یار
 حاصلی اکاه اول غافل اوله دیکدر) (ناحرف تنبیه تا کیم دیکدر) پس دیوار لامیه در (کوش
 فاعل نباشد در) (محصول بیت) دیوار او کنده اول نستهی که سوز سوزین عقلاک او یار یعنی عاقلانه
 دیرن تا کیم دیوار ارنده قولق اوله یعنی سوزک دیکر اوله زیر رازک فاش ایدر بعضی نسخه ده
 هوش دار پرینه کوش دار واقعدر * حکمت * هر که بادشمنان دوستان خود صلح کند سر آزار
 دوستان داند * با حرف مصاحبت (دشمنان) دوستان خود لامیه در (صلح کنندک مفعول صریحی
 و بادشمنان غیر صریحی) که بونده اسمد در من شرطیه معنای (کنند فعل شرط) و مصراع
 ثانی جوابی (سر آزار دوستان لامیه در) و دارک مقدم مفعولیدر (سر بونده سودا معنای در
 و آزار اسم مصدر در ایچه معنای (دوستانه اضافی مصدرک مفعولیه اضافتیدر) (محصول ترکیب)
 هر کیمه که کند دوستارک دشمنارک صلح ایلله یعنی انترله دوستلق ایلله دوستارینی انجمنک
 سوداسین طوطار یعنی دوستارینی بحضور ایلک مراد ایدر * بیت * بشوی ای خردمند از آن
 دوست دست * که بادشمنان بود همنشت * با حرف تا * کید (شوی شبنک ضمیمه فعل امر
 مفرد مخاطبدر) شویدنن شستنن دین سهو ایش (دست بشویک مفعول صریحی
 و از آن دوست غیر صریحی) (که حرف رابط صفت) (با حرف مصاحبت) دشمنانیت (ناضیر
 خطا بدر) هم نشست بحالی و مخالط دیکدر (محصول بیت) ای خردمند اول دوستکدن
 الک بو یعنی اول دوستی ترک ایلله که دشمنارکله مصاحب و محالسن اوله * حکمت * چون
 در امضای کاری متردد باشی آن طرف اختیار کن که بی آزار تر آید * امضا افعال بایندن
 مصدر در یکور مک معنای (کاره اضافی مفعولیه در) و با حرف وحدت (متردد فعل
 بایندن اسم فاعل در) باشی فعل مضارع مفرد مخاطبدر (باشیدنن متردد اوله سین
 یعنی ایده یعنی ایچی دیو) آن طرف کنک مفعول اولی (و اختیار ثانیه) (که حرف بیان
 بی حرف سلب) (از اسم مصدر) (و ترادفات تفضیل) (راید حاصل اوله دیکدر) (محصول ترکیب)
 چونکه برایش یکور مکده (یعنی ایشلکده متردد اولاسین حاصلی ایشلک و ایشلکدیننده
 دغدغه اوله اول جای اختیار ایلله که انجمنکسوزک و انجمنکسوزک حاصل اوله یعنی نه سن انجمنکسوزک
 و نه کیمه انجمنه حاصلی زجت اولیان جای اختیار ایلک کرک * بیت * بامردم سهل کوی دشوار
 مکوی * بانه که در صلح زند جنگ مجوی * با حرف صله (و با حرف مصاحبت) (مردم سهل کوی بیابنه
 (مردم پرینه مردیازنلر صحیح نسخه له مخالف باز مشلر) (و مردک دالی سکونه در دید کاری الحش
 خطا بانددر) (و کوی امر در گفتن مصدرندن دیدکدر بنده ایکی خطا و اول بو که کوی بونده فعل
 دیکدر اسمد که سهله ترکیب اولوب وصف ترکیبی اولس و کوی فعل واقع اولد یعنی برده گفتن دن
 مشق اولمز) (کویسندن مشتقدر علی کل حال بوشار حار بویتک معنای واصل اولما مشلر

رد این سید علی و سروری

رد این سید علی و سروری

(پس سهل کوی وصف ترکیبدر ملازم و رفقه سوله یعنی دیکدر) (دشوار جنگ دیکدر مشکل
 معنای) (سهله مقابلدر که قولای معنای سنده در) (یعنی اسان) (مکوی فعل نهی مفرد مخاطب
 (با حرف مصاحبت) (ان اسم اشارت و که اسمد کیمه معنای) (در صلح لامیه) (وزندک مقدم
 مفعول) (جنگ مجوی مقدم مفعول) (مجوی فعل نهی مفرد مخاطبدر) (جوسندن) (محصول بیت)
 سهل کوی مردمه یعنی رفق و ملائمه سوله یعنی کیمه به جنگ یعنی کوچ و یاوز سوله
 اول کیمه ایلله که صلح قیروسی اوور یعنی قافر جنگ ایلک دیکله یعنی صلحه مائل و راغب اولان
 کیمه ایلله اسواشته مائل و راغب اولسه بلکه صلح اوور اوله انکله * حکمت * تا کار بزر بر می
 آید جان در خطر افکندن نشاید * نابونده حرف توفیقدر (کاوشندا) (بر می آید خبری حاصل
 اولور دیکدر) (برز خیزه متعلقدر) (در حرف صله) (خطر خائک و طانک قحچه لایله خور معنای سندن در
 (افکندنک مفعول غیر صریحی) (و جان صریحی) (محصول ترکیب) (مادام که ایش ایچه و التوله
 حاصل اولور کشتی جانی خوف و خطر برقی لایق دکل یعنی ضرری دفع ایلک ایچیون مالی
 صرف ایلک لازمدر ز برامشهور سوزدر که مال بلایه قلغاندر * بیت * چودست از همه خیلنی
 در کست * خلاست بدن بشمیر دست * دست مبتدا (خیلی) (با حرف وحدت) (در حرف
 تا کید اکست کاف عجمک ضمی و کسری وسین اولک فحی و کسریله لغتدر) (بونده سین ده
 قح لازمدر قافیه ضرر و ریچون) (اما کافده ایکی حرکت یله جا زدن فعل ماضی مفرد غائب
 مبنی للمفعول معنای در خبر مبتدا در کسندی و او زلدی دیکدر) (خلاست مقدم خبر) (و بدن
 مؤخر مبتدا) (ودست مفعول صریحی) (و بشمیر باد صله ایلله خبر صریحی) (محصول بیت)
 چونکه ال جیع حبله زدن او زلدی و کسندی یعنی هیچ وجهله حبله به بحال فالما ایچی قلیه ال
 صومق حلالدر زرا اخر الحبل السیف در * بیت * بر عجز دشمن ز جت مکن که اگر قادر شود بر تو رجعت
 نکند * (محصول ترکیب) (دشمنک عجزه و زبونلغه مر جت ایلله یعنی زبوند دیوار که زرا
 قادر اولور سه اول سنی امر کن بونتری نظم ظن ایدوب اولنده بیت باز آن نتردن نظم فرق ایدر دکل
 انش * بیت * دشمن چون بی ناتوان لاف از بروت خود مزن * مغربست در هر استخوان
 مردیستدر هر برهن * دشمن بیکی مک مفعول اولی (و ناتوان ثانیه) (بروت بایک ورتاک مفعول یله
 بقدر که عریجه شارب و سلبت درل) (مغربینی و ایلک معنای سنده در) (و با حرف وحدت
 (مردیست بیت) (چونکه دشمنکی ناتوان و ضعیف کوره سین کسندی) (بغفدن لاف اوورنه یعنی
 قوون قدرنکه مغرور اولوب بیکی بوزوب لاف اوورنه زرا هر کوه کده ایلک و او هر کوه کلکده
 اوار یعنی عالم خالی دکلدر هیچ سزمند کلکدن کام اولور که اراکلر و بها در لکلر کلون که آدم
 خیر ان قالور نکه ترکیب سزمند کلک طاش باش برارد درل مزن نهیدر زدنن دین اصابت
 ایلامش * لطیفه * هر کیمه بدیر ایشلک خلق را از بلای او برهاند و او را از عذاب خدای *
 بدی با حرف وحدت (و را اادات مفعول) (بیشلک مقدم مفعولیدر) (خلق و اادات مفعول
 (برهاندک مقدم مفعول صریحی) (و از بلای اولامیه ایلله غیر صریحی) (برهاند بلایستقباله فعل مضارع
 مفرد غائب قورزدر دیکدر) (الف و نون اادات تعدیه در اصلی رهندنر صکره در هیلندن اورا
 مفعول قدر خلق رایه) (محصول ترکیب) هر کیمه که بر اتری قتل ایدر سه خلقی انک بلاستندن
 خلاص ایدر وانی عذاب خدادن زرا باشد قه کاه کسب ایدر که عذابه باعث اوار * قطع *
 بستند دست بخشایش ولیکن * منه بریش خلق آزار مرهم * بستند دست بلیعجمک فضیله اصلی
 بستند دست استند هاء رسمیه و همزه بختله ایلله پس ضرر و زتن لیچون اینکسی به کلبندن

ردشمنی

رد سروری

ردشمنی

رد ابن سید علی و سروری

رده سروری
رد ابن سید علی

و تلفظ در آن اولدی ابدی اینکس پله کابنده اثبات ایدوب وصل همزه ایله دینار غلط ایللر
 (بخشایش اسم مصدر در اسر کیش معنایست یعنی مرحت) لیکن ادات استدر اک (منه فعل نهی
 مفرد مخاطب در انهدندن قومه دیمکدر نهادندن دین سهو ایلش (ریش بونده باره در (خلق
 آزاره اضافی بیانه در (خلق آزار وصف ترکیب در آزاریدن خلق انجیدی دیمکدر آزارندن
 اخذ ایلن خطا ایلش (مرهم باره به خود فوری نسته در معر بذر منهک مفعول صریحی (و بر ریش
 غیر صریحی (محصول یت) مرحت مفعولدر ولیکن خلق انجیدیچینک باره سنه مرهم اوومه یعنی
 نالای اسر کوبیدرینه در مان ایله حاصلی ظالمه رحم ایله * ندانست نکه رخت کرد بر مار * که آن
 ظلمت بر فرزند آدم * ندانست فعل فی مفرد غائب بطلدی دیمکدر و جا زرد که استغهای
 متضمن اوله یعنی بطلدی دیمک اوله (آن اسم اشارتدر که به) که بونده اسم واقعدر کس معنایست (وان
 ندانستک فاعلیدر (رخت کردک مفعول صریحی و بر مار غیر صریحی (که حرف بیان) آن اسم اشارتدر
 رخته و مبتدادر (وظلمت خبری (بر حرف استعلا ظلمه متعلق (فرزند آدم لامیه (محصول یت)
 بطلدی و یا بطلدی اول کیمه که بیانه رخت ایدوب اتی قتل ایلدی که اول رخت آدم او غلظینه
 ظلمدر زیر افرست بولدقده آدمی صور فرجه ایلز ابدی اگر حرم ظلم صریحدر * تحذیر * نصیحت
 از دشمن پذیرفتن خطاست ولیکن شنیدن رواست تا بخلاف ان کار کنی وان عین صوابست *
 پذیرفتن باه عجمک قبی و ذال مجمه تک کسری و رانک ضمیمه قبول ایلک معنایست در بونده مبتدادر
 (و نصیحت مفعول صریحی (وازد دشمن غیر صریحی (و خطاست خبری (لیکن ادات استدر اک
 شنیدن مبتدادر (روایت خبری یا زردیمکدر (نا حرف تعلیل (بخلاف آن کینک مفعول خبری
 صریحی (و کار صریحی (و آن اسم اشارتدر خلافه و مبتدادر (عین صوابست بیانه و خبر مبتدادر
 (محصول ترکیب) دشمن نصیحت قبول ایلک خطادر اما ایشتمک جائز در تا کم اول نصیحت
 خلافتجه ایش ایشله سین و اول خلاف خود عین صوابدر * منوی * حذر کن زانجه دشمن
 کوبدان کن * که بر زانوئی دست تقابن * که حرف تعلیل (بر حرف استعلا (زانوونک ضمیمه در
 معنایست در که عریجه زکبه دیور (زنی فعل مضارع مفرد مخاطب اور رسین دیمکدر (زینندن
 دست تقابن لایحه در محار (زینک مفعول صریحی (و بر زانو غیر صریحی (تقابن تفاعل بایندن مصدر در
 اللداعقی معنایست بونده مشارکت مراد دکلدر (محصول یت) حذر ایله اول نسته دن که دشمنک
 سکا اتی ایله دینه یعنی دشمنک شکا و ردیفی نسته دن حذر ایله صقین اتی ایشله زبرا تقابن و ندامت
 الی دیزیکه اور رسین یعنی آنک سوزیله برایش اینلر سکا الدانوب بشیمان اولور سین نیچون دشمن
 سوزیله عامل اولدم دیو * کرت راهی نماید راست چون نیر * ازو بر کرد و راه دست جب کیر * کرت
 ناعتمیر خطاب (راهی یا حرف و حجت (نماید فعل مضارع مفرد غائب ضمیر تام مفعول اول (و راه
 نایمی (و راست صفت راهدر (چون ادات تشبیه (از و اصلی از او در ضمیر او راه را حذر
 بعضی نسخهده او پرشته آن واقعهدر اسم اشارتدر راه (بر حرف تأکید) کرد کاف عجمک
 فحمله فعل امر مفرد مخاطبدر کردیدن دن دیمکدر ارجع معنایست (راه دست جب لامیه
 و یا نجه در بونده جب ذکر (راست معنایست در زرا جب صوله و راست صناعه دیور
 (راه کیرک مقدم مفعول (محصول یت) اگر سکا دشمنک اوق کی بر طوغری بول کوسر زسه البته اول
 بولدن دن وصول ال بولتی طوت بولدن مراد بودر که دیدیکینک خلافتی ایشله * حکمت *
 دشمن پیش از خود و حجت آرد و اطف بی وقت عیدت بیرده چندان درشتی کن که از تو سیر کردند و نه
 چندان ری نه بر تو دلبر شوند * خیم پیش بیانه و مبتدادر اضافی نیچوز ایللر لذت کلایندن
 بی ذوق ایشلر (از حد پیشه متعلقدر (و حجت بونده نفرت معنایست در (واردک مقدم مفعولدر

وارد

رد ابن سید علی و سروری

(و آرد خبر مبتدادر (لطف بی وقت ده بیانه در و مبتدادر (و هیئت بیردک مقدم مفعولدر
 (و بیرد خبر مبتدادر (درشتی درشت اوری دیمکدر غلیظ و حین معنایست (یا حرف
 مصدر غلظت و خشونت معنایست در (سر بونک کی بر رده اوصافقی و نفرت ایشتمک
 معنایست در (کردند کاف عجمک فحمله فعل مضارع جمع فاعلدر اوله ل معنایست کینونت
 افاده ایدر سندن اوصافه ل دیمکدر (زنی نرم و مشق (و یا حرف مصدر (دلبر بهادر
 معنایست در غلبه دن کایندر (محصول ترکیب) حذر زباده غضب نفرت و وحشت
 کنوردر یعنی غضوب اولان کیمسه دن خلق نفرت ایدر لکلب عقوردر کی و وقتسز لطف
 آدمک هیئت و صلابتی ایلدر یعنی عزت و عظمتی ضایع ایدر ابدی نه اولقدر خشونت
 و غلظت ایله که سندن طوبال یعنی اوصافوب نفرت ایدر ل و نه اولقدر ملائمت و رفق ایله که
 اوزریکه بهادر اولوب غالب اولال حاصلی نه یاوز اول اصلا سین نه یواش اول باصلا سین
 * منوی * درشتی وزی بهم در بهست * جوافصد که جراح و مرهم نهست * درشت اوری
 دیمکدر بوشقی مقابلی (و یا حرف مصدر (زیمده یا حرف مصدر در (بهم یا حرف صله (و هم
 ادات اجتماعدر همنانه و همجهره و همراه کی بونده بری بریله دیمکدر (در بانک افاده ایلدیکی
 معنای تا کید ایدر (به یک دیمکدر (فاصد اسم فاعلدر فان الی معنایست مصدری قصد کلور
 فانک فعی و صادق سکونه (که حرف بیان) جراح باره اوران کیمه بونده مراد طبری باره لیمکدر
 (مرهم نه وصف ترکیبدر نهادندن مرهم قویبی دیمکدر (محصول یت) خشونت
 و ملائمت بری بریله یعنی سیله اولق یکدر نژده بیور دیقی کی فان الی کی که هم طبری باره ل
 و هم او کلتنی ایچون بنه مرهم قور باره به (بهم در بهک تقدیر بی در بهم بهست دین ترکیب
 فارسیک استعلا لانه و اصل دکل ایشتمک * درشتی نگیرد خرد مند پیش * نه سستی که ناقص کند
 قدر خویش * درشتی نگیرد مقدم مفعول (و خرد مند فاعلی (و پیش مفعول نایمی) نه سستی
 ینه سستی نگیرد مقدم مفعولدر یعنی مقدر نگیرد تقدیری سستی هم نگیرد (که حرف تعلیل (و یا
 حرف بیان (قدر خویش لامیه و کینک مفعول اولی و ناقص نایمی (محصول یت) خرد مند
 یعنی عاقل کیمسه خشونت و غلظتی او که طوغمیاز یعنی خشونت و غلظتله عامل اولماز
 حاصلی درشت خوب یعنی عادت و پیشه ایدر ملائمت و تواضعی دخی کار ایدر که کندی
 قدر بی ناقص ایله یعنی زیاده رفق و ملائمت آدمی خلق باینده بی قدر ایدر * نه مرخویشتن را
 فروزی نه * نه بیکاره تن در مذلت دهد * نه حرف فی معنایست نهاده مقیددر نهاده تقدیرنده
 (مر رانک معنایست تا کید ایدر (خویشتن و اور سیمله کندی دیمکدر (فروزی یا حرف مصدر در
 (نه ینه حرف فی نهاده مقیددر (بیکاره بر کره دن و بر او غوردر دیمکدر (تن بونده وجود
 معنایست در (در حرف صله (مذلت لامک تشدیدله مصدر مییدر ذات معنایست (دهد فعل
 مضارع مفرد غائبدر و بر دیمکدر ایکی فعلک سیله فاعلی خرد منددر (محصول یت) عاقل اولان
 کندی به ارتقایی قومز یعنی تعظیم و بیکر ایدوب کندی بیوک طوغمیاز حاصلی بیوکلمز بر کره دن و بر
 او غوردر کندی و خود بی ده مذلت و بر میز یعنی کندیته تحقیر ایدوب و خود بی ذلت و هوایه
 دوشمرز حاصلی نه مقدارندن زیاده بیوکلمز و نه کندی ذلیل و حقیر طوغمیاز کو چکانور حاصلی
 کندی ذلت دوشمرز باعمال ایدر مرز * منوی * شبانی بایدر گفت ای خرد مند * مرا تعلیم ده
 پیرانه یک بند * شبان شبک ضمیمه جیان دیمکدر (و یا حرف و حجت) بایدر یعنی بایدرش (ده دالک
 کسر له و هاء اصلیه ایله فعل امر مفرد مخاطبدر دهیدن و بر دیمکدر دادندن دینلر سهو
 ایللر (پیرانه هاء رسمی بونک کی بر رده تخصیص و لیاقت معنایست افاده ایدر (محصول یت)

درشتی

رد ابن سید علی و سروری

بر جوان با باستانه دیدی ای خردمند بکار لایق و مناسب بر بند و بر بیتی بکار نصیحت و بر
 * بگفتنیک مردی کن نه چندان * که کرد چیره کرک تیر دندان * نیک مرد وصف ترکیبند
 (و یا حرف مصدر) که حرف تعلیل (کرد فعل مضارع مفرد غائب اوله دیکدر (چیره
 جیم محکم کسر به غالب و یکین معنایند در (کرک تیر دندان پسانه تیر دندان وصف ترکیبند
 کسکین دیشلی دیکدر (کردن کرک اسمی و چیره خبری بر ذرا معنای صیروزی متعینند
 (محصول بیت) باباسی جوانه دیدی نیک مردک ایله یعنی رفی و لین اوزره اول اما اولقدر دکل که کسکین
 دیشلی قورسکا غالب اوله و قبولی کی هلاک ایله حاصلی اول دکلو ملام اوله که سکا ضرر مرتب
 اوله جوانه لایق و مناسب بند بوقدر اولور انجق * حکمت * دو کس دشمنی ملک و دینند پادشاه
 بی حلم و زاهد بی علم * لف و نشر مرتب طریقیله (محصول ترکیب) ایکی کینه مملکت و دینک
 دشمنی بر بیسی پادشاه بی حلم در که غرضی سببیه خلق اندن نفرت ایدوب بخار و مملکتی خالی
 قالور بر سیده زاهد بی علم که جهلی سببیه دیندار اولان امیری طریق مستقیمند اضلال ایدوب
 ضلالت دوشمن * بیت * بر سر ملک مبادان ملک فرمان ده * که خدارا نبود بند فرمان بردار *
 (بر حرف استعلا) سر ملک لامیه (مباد نهیه دعاء) آن تقدیری (آن کس در) ملک فرمان ده
 بیایه (فرمان ده وصف ترکیبند بوریق و بر بی معنایند) که حرف رابطه صفت (بده فرمان بردار
 بیایه (فرمان بردار وصف ترکیبند بر دار بدندن بوریق قادر بی معنای لازم بوریق
 طویحیدر (محصول بیت) مملکت اوزر بنده اول کینه بوریق و بر بی پادشاه اولسون که خدایک
 بوریق طویحی قول اولیه یعنی امر و نهیه مطیع اولوب اکا انشال ایله و بیایه در آن اسم
 اشارتی ملک فرمان ده اوله پس (محصول مصراع) مملکت اوزره اول فرمان و بر بی پادشاه
 ثابت و قائم اولسون یعنی هالک و فانی اولسون آه حاصلی پادشاه ظالمه بد دعاء * حکمت * پادشاه
 باید که باجمعی بر دشمنان خدمت زند که و ستار اعتماد اند آتش خشم اول در خداوند افتد آنکه زبانه
 بخشم رسد یا ترسد * باید فعل مضارع مفرد غائب کرک دیکدر (که حرف بیان) تا حرف انشائی
 (بجودی با حرف صله) و یا حرف وحدت (بر دشمنان) بر حرف استعلا و یا حرف صله (خشم خالک فقی
 و که سر به لغتدر (زاند فعل نی مستقبل مفرد غائب فاعلی نموده پادشاهه راجع خبر در و مقعول
 صریحی خشم (و غیر صریحی بر دشمنان و جله فعلیه خبر مبتدایه که پادشاهه زانید ندن
 مستفید زانیدن دینار سهو ایلان) که حرف بیان (دو ستار) را حرف تخصیص (آتش خشم
 بیایه بوقلام مافیلنه نسبت حکم تعلیل و اقعدر (در حرف صله خداوند خشم لامیه صاحب
 خشم دیکدر (اقد هرزه نیک فقی و صله فعل مضارع مفرد فاعلی نموده آتش خشم
 راجع خبر در دوشمن دیکدر (آنکه اندن نیکه دیکدر (زبان زانک فقی و صله آتش بالکی
 بخشم با حرف صله (رسد فعل مضارع مفرد غائب فاعلی نموده زبانه راجع خبر در
 با حرف عطف (رسد فعل نی مستقبل مفرد غائب فاعلی سابق کیدر (محصول ترکیب) پادشاه
 کر کردیم دشمنان بر حلد و بر مرتبه ده غضب سوریه که دوشمن کرک اکا اعتمادی قائمه زبانه
 جازدیم دوشمن غضبیدن خوف ایدوب کشیده ضرر ایشته از هیچ نسته ایلان ده
 نفر نلری مقرر در (زرا خشم آتشی اول صاحبی باقر اندن نیکه بالکی خصمه اوست و یا ایشته
 حاصلی کشیده ضرری مقرر در پس خصمه ضرر ایله و یا ایله * متوی * نشاید بی آدم
 حاکم * که در سر کند کبر و تندی و ناک * نشاید فعل نی مستقبل مفرد غائب غریبه لایق
 معنایند (بی آدم لامیه اصلنده بین ایدی اضافله نون ساقط اولشد) (خاکزاده اضافتی بیایه در
 خاکزاد وصف ترکیبی در بحسب لغت طراقدن طویحی دیکدر لکن مراد خاکدکن مخلوق

رد ابن سید علی و سروری

اولاند

در شمع

اولاند (که حرف بیان) در حرف (صله حرف ظرف طوق ابو طوتماش) در سر کند مکمل
 غیر صریحی (و کبر معطوفه صریحی) (تند ای دیکدر یعنی کسکین) (و یا حرف مصدر یاوزاق
 وحدت دیک اولور) باد بونده هوا معنایند در که خفتدن عبارتند (محصول بیت) لایق دکلدر
 خاکدکن مخلوق اولان بی آدم که باشند کبر وحدت و هوا ایله یعنی بونلری باشند قویه (حاصلی
 بونلره وصف اولق لایق دکلدر * ترا باجین کرمی و سر کشتی * نیندارم از خاک یار آتشی *
 تراستی دیکدر (با حرف مضامین) (چنین تشبیه معنای متضمن اسم اشارتدر (حاصلی ادات
 تشبیه ایله اسم اشارتدر مرکبدر بونلین دیکدر (کرم اسحق دیکدر بونده تیر معنایند در
 (و یا حرف مصدر مراد وحدت و تیر لکدر) (سر کس وصف ترکیبند) بحسب لغت باش
 چکیچی دیکدر کشیدن مشتق اما معاند معنایند مستعملدر (و یا حرف مصدر معاند لایق دیکدر
 (نیندارم فعل نی مستقبل متکلم و حده) (مفعول صریحی زادر و غیر صریحی) (با چنین ایله
 از خاک در) (یا حرف عطف در غریبه ام و او کی تشبیه کی یا ضمیر خطابدر) (محصول بیت)
 سنی بو وحدت و سر کسلکه ظن ایلر مکه خاکدکن سین بو خسه آتشدن سین یعنی بقیم و ظم
 بوقدر که بی آدم کی خاصکدنی خلق اولدک بو خسه شیطان لعین کی آتشدنی (حاصلی
 بو ایکی معنی یشته میزددم) (بعض متونده مصراع ثانی نیندارم از خاک کی از آتشی واقعدر
 ایکی یاه خطابله) (محصول مصراع) سنی خاکدکن مخلوق اولدیک ظن ایلر بلکه عزازل
 ملعون کی ناردن مخلوق سین) دعا کویک قنده اشد و اوجه متون بود تا مصل ندر * قطعه *
 در خاک یلقان رسیدیم بعبادی * کفتم مرا بتریت از جهل پاک کن * در حرف ظرف (خاک
 یلقان لامیه یلقان پاک فقی و پاک سکونیه و لامک فقیله بد خشان و لا بنده بر ناحیه نیک
 اسمیدر (بعبادی با حرف صله) و یا حرف وحدت (کفتم تقدیری کفتم در مرا پاک کن فعلک
 مفعول صریحی زادر و تیریت از جهل غیر صریحی) (محصول بیت) یلقان و لا بنده رعایه
 ارشدیم در حضرت شیخ یعنی سیاحلهم زمانده اکا و اصل اولدیم در حضرت شیخ دنیا بی
 کز مکدن مرادی اهل الله و صولدر پس هر رده که بر عز برایشته آنک جانیه عزم ایدوش
 نیکه بعض حکایه زدن معلومدر اول عاید دیدیم بی نیکه جهلین پاک ایله حاصلی بی ارشاد ایله
 * کفتار و جو خاک تحمل کن ای فقیه * یا هر چه خوانده دوزیر خاک کن * کفتا عاید دیدی
 برویه مکسور ادات تا کیددن (یا عقیله اوقیان و ستایلق ایدوش) (جو ادات تشبیه
 فقیه دن بونده مراد عالمدر) یا هر چه با حرف عطف (خوانده ماضیدن قسم در) (و یا ضمیر
 خطاب) (و همزه حرف توسل هر نیکه اوقومشک دیکدر) (در حرف تا کید) (زیر خاک لامیه
 (زیر زانک کسر به آلت معنایند عریجه نحت دیرو) (محصول بیت) عاید دیدی ای فقیه
 وار خاک کنی هر جفا و جور و نجل ایله (زیر علق مقتضای تواضع و محملد کبر و غرور دکل
 پس اگر سکا کبر و غرور علم تواضع و محله مانع اولور سه جمیع اوقود یغی یعنی تحصیل
 ایلد بیککی خاک الله ایله یعنی نسبتا منسب ترک ایله زبانه و یشک و صوفیلق علم و معرفت
 وجودیه تحصیل اولان بلکه بوقلق و قضا ایله کسب اولور انکچون مشایخ علما از شادنده
 زجت چکر زرا عالم و همدن خالی دکل پس عاید مرادی بودر کیم علم و کاله تحمل و تواضع
 ال و بر سه فیه و نعمت والا بونلر اسباب بند ایدر که درویشک مانعدر پس بونلری
 فراموش اولش منزلته تنزیل ایدوب آسوده حال اول که علم لدنی مبسر اوله حاصلی با علمیه
 تحمل و تواضع ایله و باعلی ترک ایله مانع راه اولسون * مطایبه * بد خوی در دست دشمنی
 گرفتار رست که هر کجا رود از چنگ عقوبت او خلاص نیاید * بد خوی وصف ترکیبی در

رد ابن سید علی و سروری

یار از خویلی دیکدر (در حرف صله در با معنای سه) دست دشمن لایه (و یا حرف و حدث
 (که حرف رابط صفت هر یک که هر قنده که دیکدر) که حرف بیان در) رود فعل مضارع
 مفرد غائب کیدر دیکدر (چنگ عقوبت بیانیه (و او به اضافت لایه در) نباید فعل نفی مستقبل
 مفرد غائب (محصول ترکیب) بدخوی بردشمن الله گرفتار در که هر زبیه کیدر سه آنک عقوبتی
 بجه سندن خلاص بولماز یعنی بدخویلق که بر بلاد که قنده کیدر سه المدن خالی اولماز * بیت *
 اگر دست بلا برفلک رود بدخوی * زدست خوی بدخوییش در بلا باشد * دست بلا لایه در
 مجازا (برفلک فلک اوزره دیکدر) دست خوی بدخوییش لایه و بیانیه و لایه در (لف و نشر
 طریقه (محصول بیت) اگر بلا التدن بدخوی فلک اوزره کیدر سه (یعنی فلکه جیقر سه
 کیدینک برامز خوی التدن بلاده اواسور یعنی کیدینک برامز خوی هر قنده کیدر سه کندی به
 قرین بددر * بند * چوبینی که در سپاه دشمن نقره افتاد توجع باش و اگر جمع شوند از پریشانی
 اندیشه کن * که حرف بیان (در حرف صله) سپاه دشمن لایه (نقره فعل بایندن مصدر در
 یاه مصدر سماعا حذف اولتوب بدنه ناویرلشدر طاعلق دیکدر) باش فعل امر مفرد مخاطبدر
 (باشنددن جمع اول یعنی پریشان وی حضور اوله (محصول ترکیب) چونکه کوره سین که
 دشمنک لشکرینه پریشانلق و پراکنده لك دوشدی سن جمع اول قورقه و اگر کوره سین که
 جمع اولوب در تک ایدرلر (پریشانلقدن اندیشه ایله یعنی صفین در نگرانی سنگچون اولسون
 * قطعه * پرو بادوستان آسوده بنشین * چوبینی در میان دشمنان جنگ * پرو بانک کسری
 و بانک قحطیه فعل امر مفرد مخاطب کیت دیکدر (بانک قحطیه دینار و سنا بیله ماثل ایملر
 (و پرو رفتن مصدرندن مشتق در دینار علم اشتقا قله اصلا مناسبتری بو غیش (یا حرف
 مصاحبت (آسوده بونده مستخرج معنای سه در) یعنی فارغ و راحت دیکدر (محصول بیت)
 و اردوستر کله آسوده حال و فارغ البال اوتور یعنی حضور ایله چونکه دشمنلرک اراسته جنگ
 و جدال کوره سین * و کرینی که با هم یک زبانند * کان رازه کن و بر باره بر سنک * با هم بری بریله
 دیکدر (یک زبان نالک قحطی و ضعیفه وصف ترکیبی در پردی بلای معنای سه) یعنی متحد و متفق
 (کان رازا ادا مفعول (زه کن زه کرش دیکدر زانک کسری و هله اصلیه ایله (کن کاف عربک
 ضعیفه ایله دیکدر فعل امر مفرد مخاطب در کیدیندن (کان مفعول اولی و زه ثانیه) (بر حرف
 استعلا (باره هاه رسمیه و بارو و اوله حصار معنای سه در) و ایکنجی بر فعل امر مفرد مخاطبدر
 بریدنن ایلت دیکدر (سنک مفعول صریحی (و بر باره غیر صریحی (محصول بیت) و اگر دشمنلرکی
 بری بریله یک دل و یک زبان کوره سین (یعنی متفق فی الکلام و متحد فی المرام کوره سین جنگ
 ایچسون یانکی قورو حصاره طاش ایلت (یعنی سنکله جنگلری مقرر یلوب صوا سه حاصر
 اول حصار اوزره طاش ایلت دیکدر مرادی بود که دشمن حصاره یوریش ایلد کده کا انفعیچون
 طاش حاضرله (زیرا اول زمانده طوب و توفیق یو غیش اما اوق و سائر اقلر و راجیش (درلر که
 طوب و توفیق در تیوزیل انجیق و زانکر وسدن یعنی لهدن جقال و العهد علی الاری * نثیه *
 دشمن مجاز همه جلیتی در ماند سلسله دوستی بچیناند پس آنکه بدوستی کارها کند که دشمن
 نتوان کرد * جلیتی یا حرف تکبر (در مانده فعل مضارع مفرد غائب فاعلی نحتنه ضمیر دشمنه
 راجعدر فعل تعلیل و افعدر (تقدیری چودر مانده همه جلیتی در) سلسله دوستی بیانیه (و یا حرف
 مصدر) بچیناند یاه استقاله فعل مضارع مفرد غائب فاعلی نحتنه دشمنه راجع ضمیردر
 (چیناندندن در در دیکدر) یعنی دوستلق و محبت اظهار ایدر جواب تعالیدر (و جمله تعلیلیه
 خبر مبتدای که لفظ دشمندر (پس بونک کی برارده مطلق عطف معنای افاده ایدر) آنکه

رد این سید علی و سروری
 رد این سید علی و سروری

اندن مکره دیکدر (بدوستی) یا حرف مصاحبت (و یا حرف مصدر) کارها کندک مفعول
 صریحی (و بدوستی غیر صریحی) که حرف رابط صفت (دشمن مبتدا) نتوان کرد کردن معنای سه
 خبری (محصول ترکیب) دشمن چونکه جمله دن عاجز قله (دوستلق سلسله سنی دیره در
) یعنی محبت و دوستلق اظهار ایدر (و لادن مکره دوستلق صورتیله ایشلر ایلر که دشمن ایلمکه
 قادر دیکدر * بند * سرمار بدشمن دشمن بکوب که اقا احمدی الحسینی خالی نباشدا کر این غالب
 آمد مال کشی و اگر ان از دشمنی رستی * سرمار لایه (یا حرف مصاحبت) دست دشمنی لایه
 (بیکوب سرمار مفعول صریحی (و بدشمن غیر صریحی (یا حرف تا کیدر) کوب کاف
 عن نك ضعیفه فعل امر مفرد مخاطبدر (کوبیدن) (کوفتندن در دینار خطا ایملر) کاف
 ضعیفه در دین غلط سوزش (که حرف تعلیل) (احدی همزه نك کسری و حاک سکونی
 و دالک قحطیه احدک همزه نك و حاک قحطیه یله مؤنثدر) (حسنین حاک صحنی و سبنک سکونی
 و نونک قحطی و یای اولنکده و نایینک سکونیه حسنی نك نثیه سیدر که احسک مؤنثدر (افضلک
 فضلی (و اعلی لك علیا مؤنثی اولد یعنی کی موصوفی مجذوفدر (تقدیری احدی القادنین
 الحسینی یایی سکونیه فاعله نك بریدنن (خالی نباشدا خالی اولماز دیکدر) (این اسم
 اشارتدر دشمنه) کشی فعل ماضی مفرد مخاطب دیکدر (یعنی قتل ایلدک دیکدر) (و آن اسم
 اشارتدر مانه (رستی رانک قحطیه فعل ماضی مفرد مخاطبدر) (رستن دن قور تلدک دیکدر
 (محصول ترکیب) مارک کله سنی یعنی باشی دشمن ایله دوله یعنی از یعنی ششکه لقی اولدرد
 (زیرا ایکی کونک فاعله نك بریدن خالی اولماز) (اگر دشمنی مانه غائب اولور سه ماری قتل ایملر
 اولور سین) و اگر مار دشمنکه غالب اولور سه دشمن قور تلدک یعنی قورلش اولور سین * بیت *
 پرومیر که این مشو که خصم ضعیف * که مفرشر برارد چودل زبان برداشت * یا حرف ظرف
 روز معر که لایه اسم مکاندر صواش برینه دیولر اما بونده جنگ مراددر (ایمن همزه نك و بیچک
 کسره لایه امین معنای سه در) (مشومک و شبنک قحطیه لایه فعل نهی مفرد مخاطبدر شوبندن
 اوله دیکدر (خصم ضعیف بیانیه) (که حرف تعلیل) (مفرشر لایه مفرشر بیانیه و ایلک بونده باشک
 پنبی می اددر) و شرارسلان (برارد چقاردر) (جو حرف تعلیل) (دل برداشتک مفعول صریحی (و زبان
 غیر صریحی) (برداشت فعل ماضی مفرد غائب قالدردی دیکدر (محصول بیت) صواش کوننده
 خصم ضعیفدن امین اوله زیرا ارسالک بیی سین چقاردر چونکه دیلی جانندن قالدردی یعنی
 خصم هر تقدیر ضعیف اولور سه جانندن نا امید و لجه ارساله غلبه ایدوب آتی هلاک ایدر پس خصم
 ضعیفه یعنی اولماز که کاه اولور که اقویا ایشین ایشلر تنکه ملک زاده کوناه و حقیر حکایه سنده
 یکدی * بند * خبری که دانی که دلی یازارد تو خاموش باش نادیکری یارد * خبری یا حرف
 وحدت (که حرف رابط صفت (دانی فعل مضارع مفرد مخاطب) (که حرف بیان (دلی
 یا حرف وحدت (یازاردک مقدم مفعولیدر) (یا حرف تعلیل) (دیکری یا حرف وحدت (یازاردک
 فاعلی نحتنه دیکره راجع ضمیردر و مفعول بر مقدر خبر (محصول ترکیب) (بر خبری که بلور سین که
 بر کوکل انجیدر) (یعنی اول خبری سوبلدیکک تقدیرجه بیله سین که بر خاطر انجسوب
 پریشان اولور اول خبری سن سوبله دینه تا کیم بر خبری کیمه کنوروب سوبلسون
 * بیت * بلبلار مرده بهار یار * خبر بدیوم یاز کذار * بلبلالاف حرف ندا (مرده بهار لایه
 (خبر بد بیانیه) (و کذارک مفعول صریحدر) (و یوم غیر صریحی (باز ادا تا کیدر) (کذار فعل امر
 مفرد مخاطب نك ایله دیکدر (محصول بیت) (ای بلبل سن بهار مرده سین کنور و یازاسکا
 دوشن اولدر) (و یازاس خبری بوم شومه نك ایله که بد خبر اکا لایندر * کسدر * پادشاه و

رد این سید علی و سروری
 رد این سید علی

برخیان کسی واقف مکر دان مکرانکه که بر قبول کلی و اتق باشی و گرنه در هلاک خود همی کوشی *

بادشاه را رادات مفعول (بر حرف استعلا) خیانت کسی لامیه (و یا حرف و عدت) مکر دان فعل نهی مفرد مخاطبدر (گردانیدن اینله دیمکندر اصلی گردیدند اولی معناسنه یعنی ضرورت معناسنه و اتق و تون ادات تعدیه در اینک معناسنی افاده ایتر (مکرادات استننا) انکه اول وقت دیمکندر (که حرف بیان) قبول کلی بیانیه (و اتق اسم فاعلدر معتمد معناسنه مصدری و تون و تفته کلور عده و زنی اوزده ترکیبه طباچی معناسنه دیمکندر) باشی فعل مضارع مفرد مخاطب اوله سین دیمکندر (و گرنه استنادن معناسنه در یعنی و گرنه و اتق کلی اولر سک) همی کوشی همی بونده اذات استرا در (محصول ترکیب) بادشاهی بر کیمه نك خیانتنه واقف اینله یعنی اكا کیمه خیانتنی اعلام اینله مکر که قبول کلیه معتمد اولاسین یعنی سوزك انك قشده مقبول و مسلم اولدیفن یله سین حاصلی مقبول مغر بلردن اوله سین والا کندی هلاک که سنی و کوشش ایتر سین * بیت *

بسیج سخن گفتن انکاه کن * که دانی که در کار کبر و سخن * بسیج سخن گفتن لامیه در بسیج لغتده یول برای و غیر بسیجدر اما بونده تدارك معناسنه در (سخن گفتن سوز سوزك) که حرف بیان دانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر دانیدن یله سین دیمکندر (که حرف بیان) در ادات تا کید (کار کید تا بیا یلر دیمکندر فاعلی مختصدر) محصول بیت) سوز سوزك فکری و تدارک کنی اول وقت ایله که یله سین که سوزك تا بیا یلر یعنی سوزو ک نفوذی اولدیفنی بیلکدن صبره سوز سوزك که منهی اول * مطایبه * هر که نصیحت خود رای می کند او خود نصیحت کری محتاجست * که بونده اسمدر که معناسنه (نصیحت خود رای مصدر که مفعولنه اضافتدر) خود رای وصف ترکیبدر کندی رایله حامل اولوب غیر نك سوزنی دیکیمینه خود رای دیرلر (و ایکیمه یا حرف وحدت و خبر غائب بیت اولنده که به راجعدر) خود ادات تا کید (یا حرف صله) نصیحت کر کاف عجمک فعیله نصیحتی زیرا کرات فاعلدر جی معناسنه (و یا حرف وحدت) محصول بیت) هر کس که بر خود رای و خود پسندیده نصیحت ایتر اول کس بر نامه محتاجدر که اكا دیه همچون خود رایه پند و نصیحت ایوب سوز جوهر بی ضایع ایتر سین اول بلور سوزك طومار (پس اكا نصیحت بخوندن ناشیدر * ملاطفه * فریب دشمن بخور و غرر مداح غر که ان دام زرق نهاداست و این کام طبع کشاد حق راستایش خوش ایچون لاشه که در کعبش دی فریه نماید *

فریب فانک و رانک کسر یله اسم مصدر در (فریبیدن الدامه معناسنه) فریفن دن دینلر خطا سوللشدر (دشمنه اضافتی لامیه) غور فعل نهی مفرد مخاطبدر (خوریدنن بیجه دیمکندر نخوردندن دینر غلط سولش) غر و ر مداح مصدر که فاعلنه اضافتدر (غر میک و خانک فعیله فعل نهی مفرد مخاطبدر) غریدن صانوتن المه دیمکندر (فریب مبتدا و غور خبری و غر و ر مبتدا و غر خبری) که حرف تعلیل (آن اسم اشارتدر دشمنه و مبتدا) دام زرق بیانیه و بالامیه در مجازا و نهادنک مقدم مفعولی و نهاده خبر مبتدا در (این اسم اشارتدر مداحه و مبتدا کام طبع ده بیانیه و بالامیه در مجازا کاف غریله در بونده اخر مراد در کاف فارسیله دینلر فاسد سوللشدر کشاده نك مقدم مفعولدر و کشاده خبر مبتدا در این اسم اشارتی دشمنه و آن اسم اشارتی مداحه صرف ایترلر قریبی بعیددن تشخیص و تمیز ایترلر ایش (احق را خوش ایله مقدم مفعولی و ستایش مبتدا و اسم مصدر در ستایشیدن سبنک کسر یله اوکش دیمکندر ستودندن دینلر سهوا ایترلر خوش ایتر خبر مبتدا در چون ادات تشبیه لاشه مبت دیمکندر ترکیده غریف ایوب لش دیرلر معناسنی لاغر دینر زیاده اخر سولش) که حرف بیان در حرف صله) کتب کاف قتی و عینک سکونیه طوبق دیمکندر و شین لاشه به راجعدر (دمی دالت

رد این سید علی و سروری
رد این سید علی

رد شراح جیما
رد شراح جیما
رد این سید علی و سروری
رد این سید علی

فتی و میک کسر یله فعل مضارع مفرد مخاطبدر (دیمکندن او فورمک دیمکندر قصابلر با جغه او فورمک کری کبی) در کعبش دینک مقدم مفعولدر (فریه فانک قتی و بانک کسری و رانک سکونی و هاه اصلیه ایله سین دیمکندر هر بیجه سین دیرلر مبتدا واقعدر) و غایه خبری (محصول ترکیب) فریب دشمنی بیجه یعنی آنک الدامه سبله الدامه و مداحک غر و ر و غفلتی صانوتن المه یعنی آنک مدحله مغرور اوله زبرا اول دشمن زرق و مسکر و حبله دوزاغنی قور و ب سنی تقایله غافل قلیق استر (و بو مداح طبع دهاتی آچشدن طرافتله سندن برنسنه المی استر حاصلی سنی مدح ایلمی الله ایچون دکلدن بلکه سنی مدحله مغرور ایوب سندن بر جاتره المی استر نکه اکثر خلق بویه در اما سن احق دوشمه زبرا احق اولاته ستایش خوش کلور لاشه کبی که با جفته او فورم سین سین کورینور یعنی احق اتی سین طن ایتر ایجی سنده بر زرافک مدحله مغرور اولوب شیشمه و قبرمه * قطعه * الاناسنوی مدح سخن کوی * که اندک مایه نفی از تودارد * الاحرف تنبیه) تا حرف تعلیل (نشوی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطبدر بونده مراد معنای نهی در ایشمه دیمکندر شتویدن مستق) مدح سخن کوی مصدر که فاعلنه اضافتدر و نشوتنک مفعولی (سخن کوی وصف ترکیبدر سوز سوز یلیچیک مدحی معناسنه در) که حرف تعلیل (اندک از یعنی قلیل دیمکندر) مایه یونک کبی بر زده سرمایه و مقدار معناسنه در (نفی یا حرف وحدت و یا حرف تکسیر) محصول بیت) آگاه اول غافل اوله تا کیم مداحک مدحی دکله سین یعنی مدحله مغرور اولماسین زرا سندن از احق مقدار فائده طبع طومار یعنی سنی مدح ایله دن طبعی سندن جزئی فائده در الله ایچون سنی مدح ایتر * اگر روزی مرادش بر نیاری * دو صد جندان عیوبت بر شمارد * روزی یا حرف وحدت (مرادش ضمیر سخن کوی به راجعدر) بر نیاری فعل مضارع مفرد مخاطبدر آریدنن که مخففدر آریدنن همزه یایه مبدل اولشدر نکه سابقا بیان اولشدر فعل شرط واقعدر (دو صد ایکیز دیمکندر) جندان اولقدر دیمکندر یعنی ایکیز مدحی قدر دیمکندر) عیوب عیك جصددر (و تا ضمیر خطاب) بر حرف تا کید (شمارد فعل مضارع مفرد قائب عد ایتر دیمکندر جواب شرطدر و عیوب مقدم مفعولی) محصول بیت) اگر بر کون مداحک مرادنی حاصل ایله سین ایکیز مدحی قدر عیوبی سیار یعنی سنی جوق جوق ذم ایتر * تربیت * متکلم را نا کسی عیب نکرده سخنش صلاح نپذیرد * متکلم را رادات مفعول (و یا حرف تخصیص) تا حرف توقیت (کسی یا حرف وحدت) سخنش شین متکلمه راجعدر (نپذیرد فعل نفی مستقبل مفرد غائب قبول ایتر دیمکندر) محصول ترکیب) متکلم مادام که بر کیمه عینی طومیه سوزی صلاح قبول ایتر یعنی سوزی مقبول اولماز * بیت * مشو غره بر حسن گفتار خویش * بخسین نادان و پندار خویش * مشو فعل نهی مفرد مخاطب (غره مغرور معناسنه در) بر حرف صله (حسن گفتار خویش لامیه ل در) بخسین یا مشو غره به متعلقدر نادانه اضافتی مصدر که فاعلنه اضافتدر (پندار خویش ده بویه در لیکن پندار اسم مصدر در مصدر دکلدر) محصول بیت) مغرور اوله کندی حسن گفتار بیکه یعنی کوزل سوز بیکه نادانک تحسینی سببیه و کندی پندار که یعنی کندی که حسن ظنکه کندی که غرور و برمه * ملاطفه * همه کس عقل خود بکمال نماید و فرزند خویش بجمال * (محصول ترکیب) جیع کیمه به کندی عقلی کمال ایله کورینور و کندی اوغلی جماله یعنی هر کس عقلی کامل یلور و فرزندنی صاحب جمال اکثر * قطعه * یکی جهود و سلطان نزاعی کردند * چنان که خنده گرفت از حدیث ایشان * یک برویکی بریسی دیمکندر لیکن کاه اولور که یکی بی یک معناسنه استعمال ایترلر (خنده اسم مصدر در کوله معناسنه) حدیث بونده سوز وقصه معناسنه در

(محصول بیت) برجهودایله برسلطان نزاع ایدرزدی شویله که نی خنده طوئدی انارک فقه سندن
 *بطیره گفت مسلمان کر این قباله من * درست نیست خدا با جهود میراث * با حرف مصاحبت
 (بطیره طائف کسر یله غضب معنایه در) (قباله فافک فقبیله فاضی مکتوبینه در) (قباله من
 لامیه و مصراع ثانی به مرهون) (خدا یا الف حرف ندا) (میراث فعل امر مفرد مخاطب در) (میراثیدن
 اصلی مردن و میریدن اولمک معنایه) (الف و نون تعدیه ایله میراثیدن اولدی اولدرمک
 معنایه پس میراث بی اولدر دیمکدر) (محصول بیت) (غضبه مسلمان دیدی اگر بنم بوقیالم
 کر چک دکل اینسه یا الله بی جهود اولدر یعنی بی جهود ختم ایله حاصلی جهود قویام
 دیمکدر * جهود گفت بتوریت مخورم سوکند * اگر خلاف کنم همجو تو مسلام * بتوریت
 با حرف صله یا تصرفات انجامدندر موسی و عیسی کی علیهما السلام) (سوکند عین معنایه در
 (محصول بیت) جهود دیدی توراته عین ایچرم یعنی اند ایچرم اگر بمینده خلاف ایدرسم
 سنک کی مسلام یعنی سنک کی مسلمان اولام * کر از بسط زمین عقل منعلم کردد * بخود
 کمان نبرد هیچ کس که نادام * بسط زمین لامیه در روی زمین معنایه) (بخود با حرف صله
 (محصول بیت) اگر بریوزدن عقل منعلم اولوب کیدرسه یعنی دنیا ده نام و نشانی
 فالمرسه هیچ کچه کندی به ظن ایلمز یعنی ایلمز که بن نادام دیو یعنی هر کس کندی
 مائل و دانا اعتقاد ایدر * مطایبه * ده آدمی بر سفره بخورند و دوسک بر جیفه بسر نبرد
 حریص با جهانی کر سته است و قانع بنانی سیر * ده آدمی اوتن آدم دیمکدر) (بر سفره
 با حرف وحدت) (وهمزه حرف توسل همزه حرف وحدت دین خطه ایلمش بعضی نسخه ده
 سفره برینه) (خوانجه) (واقعدرینه سفره معنایه) (جیفه مر دار دیمکدر) (و یا حرف وحدت
 و) (همزه حرف توسط همزه حرف وحدت در دین اظهار جهل ایلمش) (بسر با حرف صله سیر
 یونک کی برلده جد و غایت معنایه در) (نبرد فعل نی مستقبل جمع غائب باشد ایلمز یعنی جیفه
 اوزره اکل تکمیل ایدوب خدو پایله ایلمز حاصلی اتحاد و امتزاج ایلمز دیمکدر بعضی نسخه ده
 (جیفه برینه مر داری واقعدر لیکن معنایه در) (حریص مبتدا) (با حرف مصاحبت) (با جهانی
 تفصیری باملك جهانیدر) (با حرف تکید در) (حرف وحدت دین استقامت معنادن خبردار
 دکلدر) (کر سته خبر مبتدا در) (قانع مبتدا بنانی با حرف مصاحبت) (و یا حرف وحدت) (سیر خبر
 مبتدا در توفی دیمکدر) (محصول ترکیب) (اون انسان بر سفره اوزره اوتوروب یونک برل اما ایکی سک
 بر جیفه اوزره تنیم و تکمیل اکل ایلمز بلکه غوغا ایدر از یعنی خورده ایشر حریص اولان کیمسه
 جهان ملکله آچدر یعنی تمام دنیا ایله کندی به قناعت کلاما قانع اولان کیمسه برامکله توفد یعنی
 بر اتمک الله کرددن صکره کیمسه به عرض احتیاج و بیان حال ایلمز) (با جهانی معنایه بنون جهانه
 دین) (و بنانی بزانه دین معلومدر که بانک معنایه احاطه ایلمشدر * بیت * روده تنک یونک نان
 نهی کر کردد * نعمت روی زمین بر نکندیده تنک * روده تنک بیانیه روده رانک فقبیله بر سقندر که
 عریجه معا درلر یونک کسر یله) (تنک نانک فقی و نونک سکونیه و کاف بحمله طار دیمکدر که
 عریجه ضیق درلر متاد عجمه یونک فقی و یاء مشدد کسر یله) (یونک با حرف مصاحبت) (نان تهی
 بیانیه نهی نانک فقی و کسر یله و هانک کسر یله لغتده بوش دیمکدر خالی معنایه اما بونده نان تهیدن
 مراد تقصیر اتمکدر یعنی خبر بلا دام) (بر کردد و اولور دیمکدر یعنی طویار) (نعمت روی زمین لامیه در
 (بر نکندد بر ایلمز یعنی طویورمز) (دیدد تنک بیانیه) (روده مبتدا) (بر کردد خبری یونک نان نهی خبره
 مطلق) (نعمت مبتدا) (بر نکندد خبری) (دیدد تنک مفعول) (محصول بیت) (بوش بر سق فقیصر
 برامکله بر اولور یعنی طویار مراد طویور ایدر بونک نعمتی طار کوزی یعنی اچ کوزی بر ایلمز یعنی

ردشعی

ردشعی

ردشعی

ردشعی

طویورمز

طویورمز حاصلی زیاده حریصدن کایددر * مثنوی * بدر چون دور عرش منقضي گشت * مر این
 یونک نصیحت کرد و بگذشت * بدر مبتدا (چون اذات تعلیل) (دور عرش لامیه زمان عرش دیمکدر
 (بومصراع تفصیل و تأخیر مفعولدر تقدیری بدرم چون گشت منقضي دور عرش در) (بوش کشت
 فعل تعلیل مفرد غائب) (و منقضي اسم فاعلدر افعال بائندن دو کندی دیمکدر و کشت اسمی
 (دور عرشه تازع ایلدیلر) (منقضي فاعلیله) (و کشت خبر اکله مر اینکاید دیمکدر) (کر د فعل ماضی مفرد
 غائب فاعلی تحتیده بدره راجع ضمیر در) (و این یونک نصیحت مقدم مفعول) (بگذشت فعل ماضی
 مفرد غائب بنه فاعلی ضمیر بدر در) (و جمله فعلیه مفعولدر جمله فعلیه به که جواب تعلیلدر و جمله
 تعلیلیه خبر مبتدا در) (محصول بیت) بدرم چونکه زمان عری منقضي اولدی یعنی دو کندی بکا
 بو بر نصیحتی ایلدی و کندی یعنی وفات ایلدی اول نصیحت بوندن صکره کلن ایکی بندر معلوم
 اوله که بویات ثلثه تک مافیلته تعلی یوقدر * که شهوت آنست از وی برهر * بخود بر آتش
 دوزخ مکن تیر * که حرف بیان نصیحتدر) (شهوت بونده جاعدن حاصل اولان لذتدر مبتدا در
 (و آتش خبری با حرف تأکید) (برهر فعل امر مفرد مخاطبدر برهر بدندن عریجه احتما
 درلر افعال بائندن مصدر در) (بخود با حرف صله و یا حرف مصاحبت کندیکه و یا کندیکه
 دیمکدر بر یا مضمین اولدیغی و افاده ایلدیکی معنای تا کید ایدر تنکه سابقا) (روی زمین بر نشان
 نمایند دیو بود مش ایدی) (آتش دوزخ لامیه و مکنک مفعول اول) (و تیر مفعول ثانیه
 (تیر کسکین و یا وز دیمکدر) (محصول بیت) بدزک بکا نصیحتی بودر که شهوت آنشدر اندن
 برهر ایله کندیکه جهنم آتشی باوزر ایله باخود کندیکه جهنم آتشی تیر ایله یعنی کندیکی
 دوزخه اتمغه آتشی باوزر لدرمه ز را آتسه برنسته بر قسک الله پارلار و علی الخصوص که با تمغه قابل
 نسته اوله) (تیری بونده بر سیدل استعمال معنایه اخذ ایلمن غریب بحله ایلمش) (و تیری آتسه
 صفت ایدوب کندیکی آتش تیره آتسه دیدیکی خود عجب عجبیه دندر و نور کیمه معنایه کندی
 اوزر که جهنم اودن تیر ایله دینلر ظاهر بودر که با حرف زائد طویار باخود معنی بویه
 اوله که کندیکی دوزخ آتشی اوزره تیر ایله دین تصیرف خاص ایلمش * در آن آتش نداری
 طاقت سوز * بصیرای برین آتش زن امروز * در آن آتش یعنی در آتش دوزخ) (طاقت سوز
 مصدرک مفعولنه اضافتدر) (یعنی سوز قدرت و طاقت طویور سین دیمکدر) (بصیر با حرف
 مصاحبت) (آبی با حرف وحدت) (بر حرف استعلا) (و این آتشدن مراد آتش شهوتدر) (زن فعل امر
 مفرد مخاطبدر) (زیندندن اورد دیمکدر زیندن دینلر سهوا ایلمش) (زینک آب مفعول صریحی و بصیر
 غیر صریحی) (برین آتشدن بویه در) (و امروز ظرف زمانی) (محصول بیت) اول آتش دوزخک
 سوز و حر آتشدن طاقت کنورمز سین باری بو کون بو آتش شهوت صبرایله صواور یعنی صبر صوری
 اوزر بنه سب حاصلی صبر ایدوب ترک شهوت ایله صبرایله صواور مقصود شهوت آتشی
 سونیدر مکنر * حکمت * هر که در حال توانایی نیکویی نکنددر وقت ناتوانی سختی بیند * حال
 توانایی لامیه) (توانا صفت مشبهه در کو چلی و قدر تلی دیمکدر) (ویاء اولی اصلی) (ویاء ثانیه
 حرف مصدر در) (نیکویی بالریده بویه در) (نیکویی نکندک مقدم مفعولدر) (و در حال ظرف
 زمان) (وقت ناتوانی لامیه) (ناتوانی با حرف مصدر کو جزیرک و قدر تسزلک وقتنده دیمکدر
 (سختی با حرف مصدر) (بیند فعل مضارع مفرد غائب در) (پنیدندن کورر دیمکدر) (سختی مقدم
 مفعول) (و در وقت ظرف زمانی) (محصول ترکیب) هر کیمه قدری حالنده احسان و کرم ایلیه
 قدر تسزلک حالنده شدت کورر یعنی زحمت چکر * بیت * بد اختر تراز مردم ازاد نیست *
 که روز مصیبت کشش بار نیست * بد اختر وصف ترکیبدر بدبخت کی) (و ازاد آت تفصیل

رد این سید علی
 رد این سید علی
 رد سروری و شعی
 ردشعی

رد این سید علی و سروری

(مردم از آن وصف ترکیب در) از آری بنیدن مردم انجیدی دیکدر (که حرف تعلیل (روز مصیبت
 لامیه (کیش صبر مردم از آن را جعفر (محصول بیت) مردم از آری بنیدن بد بخترک و بد طالع
 کیمسه اول از آن بر مصیبت و بلا کونده ا کا کیمسه یار د کلدن یعنی باشند بر حال کلدن کده کیمسه
 اکابر اول * حکمت * جان در جایت یکد مست و دنیا وجودی میان دو عدم دین بد نیافر و شان
 خرنند یوسف بفر و شند تاجه خرنند * جانند مراد روح و حیاتی (در حرف ظرف (جاییت
 یکدم لامیه (جایت مصدور در حفظ معاشه (و دم نفس معاشه (پس مادام که نفس داخل
 و خاز جدر دو حیات ثابت و قائم (نفس که منقطع اولدی حیات یکدوب حیات لازم
 (پس حیات بر نفس حفظنده دیکد معاشی بود (وجودی یا حرف وحدت (میان دو عدم
 لامیه در بر بی عدم سابقدر که اکادم قدیم در بر بی عدم لاحقدر که اکادم حادث
 دیر (با حرف مقابله (دنیافروش وصف ترکیب در (فروشدن صانع معاشه (خرم و وفور
 جار معاشه (نون و دال ادات خبر (استک جعفر و الف و نون ادات جعفر (فروشان ظاهرا
 دنیایه ترکیب اولشدر (اما حقیقتده دینه قیددر (دین فروشان تقد بریده (فروشدن فعل
 مستقبل جمع غائب (یوسف مقدم مفعول (تاجبا دیکدر (خرند خاک فقی و کسر یله و رانک
 فقیله فعل مضارع جمع غائب خرنند (محصول ترکیب (حیات حیوانات بر نفس
 حفظنده در دنیا یکی عدم پیشده بر وجود در یعنی موجود اولان اشیا عدم و جوده کلدن
 وینه جیعا عدم رجوع ایدر دینی دنیایه صانع جاز در یعنی جار و بر کی بر بلوک لایعقل
 احقر در یوسفی صائر عبادتک با سبیل اندن یکه آلود یعنی دینی دنیایه صائر یوسفی و قاج
 کیمه اچه به صائر کیمسدر * الم اهد الیک یانی ادم ان لاتعبدا و الشیطان * همزه حرف
 استفهام (الم اهد فعل جود مطلق عهد بونده و صبت معاشه در (الیک فعل جوده متعلق
 (با حرف ندا) یانی اصلده بنین اندی اضافه نون دوشدی ان لاتعبدا و انا و یل مفرد فعل جود
 محلا منصوب مفعولند نون سقوطی علامت نصبدر (الشیطان لاتعبدا و نون مفعول (محصول بیت)
 ای آدم او غلری سر و صبت ایاد می شیطان عبادت الیک دیو یعنی عبادت امر اید می یعنی
 خدا ایه عبادت و غیر بدن نهی اید می عقلی و سمعی دلیل و حجت نصب اید می استفهام انکار در
 یعنی ایدم دیکدر عبادتی شیطان تخصیص اید می زیرا کندی به عبادت امر اید می اول
 ملعوندر * بیت * بقول دشمن بپان دوست بشکستی * بین که از که بریدی و با که پیوستی *
 با حرف مصاحبت (قول دشمن لامیه (پان دوستده بویه درو بشکستی مقدم مفعول
 (بشکستی فعل ماضی مفرد مخاطب (بین فعل امر در بنیدن (که حرف بیان و ایکی که ایدر کیم
 معاشه (بریدی (بانت صمیمه فعل مضارع مفرد مخاطب مینی المفعول معاشه کلدن دیکدر
 (با حرف صله (که بنده ایدر کیم معاشه (پیوستی (با بحکم و و اول فحی و بان سکونیه فعل
 ماضی مفرد مخاطب اولاشدک (یعنی واصل اولدک دیکدر (محصول بیت) دشمن قولیه دوستک
 عهد و بیاتی صدک یعنی بوزدک کور که کیدن کلدن و کیم اولشک یعنی کور که نیمه کیمه دن
 ایدلک و نیمه کیمه به واصل اولدک حاصلی شیطان اغوا سبیل خدا ناک عهد و بیاتی صدک
 کور که اید می کیدن منقطع اولدک و کیم متصل * حکمت * شیطان با مخلصان بر نمی آید و سلطان
 با مخلصان * شیطان مبتدا (با حرف مصاحبت (مخلصان خدا دوستی (الف و نون ادات جمع
 (بر نمی آید جیشامز (یعنی مخلصان اضلال اید مرز و راتو جهاری داثارب عنده در هوا و هوسه
 د کلدن که شیطان انرا و سوسه و برمه قادر اوله (بر نمی آید خبر مبتدا در (و یا محلا صان
 ا کا متعلق (سلطان با مخلصان ده بویه در یعنی پادشاه مفسلایه جیشا مر حاصلی انلردن

حق تعلیم اید مرز بر بر سبیه مالک د کلدن که انی الوب حقله فقره اولک معاشی
 شیطان مخلصان موافق و مصاحب اولان دین معانی مقصوده موافق سولیش و فقره
 ثانیه ک معاشی سلطانده مفسلایه موافق و مصاحب اولان دین کیده اولکدن اخش و او حش
 سولیش * مثنوی * و امش مده ان که بی غارست * و ر خود دهنش ز فاقه بازست * و ام بوج
 دیکدر که مرجه (قرض دیر) و شین صبر احتیاج قبل الی کرطریقه که به راجعدر (مده می
 فقی و دالک کسری و هاه اصلیه ایه فعل نهی مفرد مخاطب خطاب عام طریقه و برمه
 دیکدر (دهیدنن) آن که اول کیمسه که دیکدر (که بونده استدر کیمسه معاشه (و ر خود
 (و اگر خوددن محققدر (دهنش صبرست که به راجعدر (فاقه فقر دیکدر (و بار آجق
 معاشه (محصول بیت) اود و برمه اول کیمسه که بی تمان در یعنی نازک صلوتدر و اگر
 فرضا آخری فقردن اچق ایدده یعنی اگر چه زیاده فقر اولوب معاشیه صبر ایدده بر مرتبه که
 برسته بولجاسه اغرینه قویا جق و اغری آچقندن اچق قائمه * کو فرض خدا نمی گذارد *
 از قرض تونیز غم ندارد * کو اصلنده که او ایدی (که حرف تعلیل (و او صبری بی غار اولان
 صبریه راجعدر (قرض خدا لامیه (نمی گزارد ایه ادا ایلر ذال ایه یا زانرا ملا دن اگاه
 د کلدنیش (قرض تو لامیه (قرض (و قرض پیشده صفت نجس خط واردن (نیز حرف
 عطفا در دخی دیکدر (محصول بیت) ذریای غار خدا ناک فرضی ادا ایلر یعنی اوزدنه مفروض
 اولان ادا ایلر شک فرزندند غم طومار یعنی بوجنی ادا ایلده در پرواد که هیچ اداسی
 خاطر شد کار * حکمت * هر چه زود براید در نباید * زودتر دیکدر (در کیم (محصول ترکیب)
 هر چه که زود حاصل اولور اول نسته جوق زمان اکثدر * قطعه * خاک مشرق شنیده ام که
 کندن * بجهل سال کاسه چینی * خاک مشرق لامیه (و کندن مقدم مفعول (با حرف ظرف
 (چهل سال ظرف زمان (کاسه چینی بیابنه (و کندن مفعول ثانی (محصول بیت) ایشتم که
 خاک مشرق قرق یلده کاسه چینی ایدر یعنی قرق یلده فقوری ایدر بعضی ایدر که بونده
 خاکدن مراد عمل کندن خاک یلقان یوردی کی و در بغداد بو که قرینه در بویه اولجه خاک
 کندن طرف مکانی اولور و محصول بویه اولور که دیار مشرق قدیم موعده که قرق یلده کاسه
 چینی با بازار و لکل وجهه * صد روزی کندن بغداد * لاجرم قیمنش همی بینی * صد یعنی
 صد کاسه (روز با حرف ظرف (ور و ظرف زمان (و با حرف وحدت (کندن صد کاسه
 مفعول صریحی (و روزی ظرف زمانی (و در بغداد طرف مکانی (لاجرم لاشک و لاجحه
 دیکدر (محصول بیت) بوز کاسه بازار بر کونده بغدادده لاجرم قیمنش کور پیور سین یعنی
 جوقدر و او جوق قیمنش صبر صد کاسه بغدادیه راجعدر کاسه چینی به ارجاع ایلین دورودراز
 افکاره دوشمش * قطعه * مرغک از بیضه برون آید و روزی طلبد * وادی بچه نه ارد خبر
 از عقل و غیر * مرغک کاف حرف تصغیر قوشجدر دیکدر (بیضه (بانک قحبه بونده بمورده
 دیکدر (برون آید جقار دیکدر (روزی رزق معاشه در (طلبد مقدم مفعولدر (آدی
 بچه آدم یورسی (یعنی او غلا نجی (ندارد خبر طومار (یعنی بختدر در غمیرک اصلی
 تمیز در (اما بچم بانک حذفه استعمال ایدر (محصول بیت) قوشجدر بمورده دن جقار همان
 رزق طلب ایدر یعنی بمورده دن جقد یعنی کی کزوب دانه دیو شرمکه بشر اما آدمی زاده اناسدن
 طوغد قدیم عقل و تمیزدن بختدر در اغزنه مده و بر رزسه الور امر و اگر و بر رزسه اج قالور
 * انکه ناکاه کسی کشت بختی رسید * وین بختین و فضیلت بگذشت از همه چیز * ان اسم
 اشارتدر (مرغکه (که حرف بیان (ناگاه بونده دفعه بلا تدرج دیکدر (کسی با حرف وحدت

رد سروری
رد سروری

رد شرح جیبا

رد شعی

بوده معنی چهری اقتضای دردی لیکن وزن ضرورتش کنی یورمش (گشت فعل ماضی مفرد
 قاتب اولدی دیکدر صار معنایه) وین اشارتند آدمی بچه به (با حرف مصاحبت) و یا حرف
 ظرف (تمکین قدرت معنایه در) بگذشت فعل ماضی مفرد غائب کندی یعنی تجاوز اولدی
 (همه چیز جمع اشیا در) عبارتند (محصول بیت) اول مرغ که بر کرده و بر او غورون نوختن
 فرد واحد کامل اولدی هیچ بر مرته به واصل اولدی یعنی انسان کی معزز و مکرم اولدی حاصلی
 مقام عزت و کرامت واصل اولدی اما آدمی زاده تمکین و فضیله و یا تمکین و فضیله جمع
 مخلوقان کندی یعنی عزت و کرامتند جمع اشیا در ایلری کندی حاصلی تشریف و افتد کرنا
 بخادم) ایل مشرف اولدی یعنی هر نسته که کج حاصل اولور تیر حاصل اولادن اعز و اکرم در
 * ابیکنه همه جاهست ازان قدرش نیست * لعل دشوار بدست ایدان است عزیز * ابیکنه الف
 محدودله و سکون بابه و کاف عجم که سر بیه صرجه دیکدر که عرب جز باج و قاروره در همه جا هر رده
 دیکدر (ازان ادات تعلیل در انکی چون معنایه) دشوار مشکل دیکدر (بدست با حرف صله
 (ازان بنه ادات تعلیل در) محصول بیت) یو بیت ابکی سابق بینی نور ایدر بیور که صرجه هر رده
 وارد یعنی هر رده بولور هر رده بولور یور یعنی کلام ادعا بیدر حقیق دکل انکی چون قدر و قیمتی
 بوقدر یعنی کثیر الوجود اولدی یعنی ذی قیمت دکل اما لعل مشکل اله کلور یعنی تحصیلی کوچدر
 انکی چون عزیز و معتبر در * حکمت * کارها بصبر آید و مستعمل بمر در آید * محصول ترکیب
 مصالح صبرانه حاصل اولور یعنی هر ایش صبر و تأیله ابو حاصل اولور و مستعمل یعنی ابوی
 کینه ابو مکه سورجر و اولور یعنی یقلور و ایشی ایلر و کلور حاصل اولور * مثنوی *
 بچشم خویش دیدم در بیابان * که مرده آهسته بگذشت از شبان * با حرف مصاحبت (و چشم
 خویش لایحه) که حرف بیان (مرده آهسته قلبه محمولدر تقدیری آهسته رفتار مرد در و بعضی
 دیدار اصلنده مرده آهسته رفتار ایدی اضافله ضرورت وزن ایچون اضافتین قطع اولوب
 همزه و صله ساقط اولوب فخره سی داله نقل اولوب و صله اوقور (شبان صفت مشبهه در
 (خشناییدن ابو کن معنایه) محصول بیت) کندی کوزله کوردم که بیابانده آهسته رفتار مرد
 مرد شتابان کندی یعنی یور و مرده آهسته کیدن عجله ایله کیدن سبق ایلدی یعنی منزله اندن
 ایلری واصل اولدی * ستمد پادای ازک فروماند * شتران همچنان آهسته میراند * ستمد ستمک
 و مپک فخره یله صاری و قوله و باغز آند مستعمل لغتدر اشتراک طریقه (باد پایه اضافتی
 بیابنه در) بادیا یو کرک لعل اصلنده و صخره کیدر یل اقل معنایه (تک تانک قحی و کاف عربیله اسم
 مصدر در) تکیستن تک معنایه بونده یله دیکدر (فروماند عاجز قالدی دیکدر) شتران
 دوه بی دیکدر (بان ادات فاعلدر بی معنایه) همچنان اولکی کی یعنی آهسته آهسته میراند
 سور دی یعنی قالدی (محصول بیت) دیدیم بیابانده ستمد باد پیلوب یورمقدن عاجز قالدی اما
 دوه بی آهسته آهسته دوه سنی سوزوب کیدر دی هیچ قالدی یعنی بیابانده کندی کوز و یله
 کوردم * مطایبه * نادان را به از خاموشی نیست و اگر این مصیحت بدانی نادان نبودی *
 نادان را (با حرف صله) خاموشی با حرف مصدر (بدانی و نبودی یازی حکایت ایچوندر
 (محصول ترکیب) نادان یعنی جاهله ایسم اولقندن یک اولور و اگر بو مصیحتی یلیدی نادان
 اولمزدی یعنی سکوت ایدوب خاموش اولتی کندی مقدار بی یلکدن ناشیدر بو ایسه نفس علم
 و معر قدرت * قطعه * چون نداری کمال و فضل ان به * کر زبان در دهن نگه دازی * (محصول بیت)
 خطاب عام طریقه یور چونکه کمال و فضلک بوقدر اول بکدر که دیلکی اغز که حفظ ایله سین
 یعنی تکلم ایله سین * ادبی را زبان فضیله کند * جوزی مغز را بکساری * فضیحه رسوا

دیکدر ضرورت وزن ایچون ناهاه رسمی شکلنده اوقونور (جوزی مغز بیابنه) جوز چمک فحیه
 قوز معنایه در و مغز در مراد ایچدر (و با حرف صله در) (محصول بیت) انسانی دلی سوا ایدر
 ایچون قوزی یعنی ایچون خالی اولان جوزی سبکسارلق یعنی خفتر سوا ایدر حاصلی انسانی
 دلی و جوزی خفتر سوا ای و بی اعتبار ایدر زیر جوزی الله الان خفتندن بلور ایچی
 اولد یعنی پس اعتبار ایلوب بیابنه آتار (جوزه ادات تشبیه تقدیر ایدر زانده ایلشدر
 * قطعه * خر را ابلهی تعلیم داد * برو بر صرف کرده عمر دایم * خر را با ادات مفعول
 (ابلهی یا حرف وحدت می دادک مفعول اولی خر) و نایسی تعلیم در (بر واصلنده بر او ایدی
 ضرورت وزن ایچون حذف و ایصال اولدی (ایکچی برادان تأکیدور) کرده تک
 عمر مفعول اول صریحی (و صرف نایسی) و برو مفعول غیر صریحی (دایم کرده به قید در
 (محصول بیت) بر ابله برخه تکلم تعلیم ایدر دی یعنی انی نقطه کثور که قصد ایدر دی دایم
 و هر زمان تک اوزره یعنی تعلیمی اوزره عمر بی صرف ایلشیدی (حاصلی دایم ایشی تک تعلیمه
 مصروف ایدی * حکمی گفتش ای نادان چه کوشی * درین سودا بترس از لوم لایم * لوم لایم
 فحیه مصدر بر لام یلومدن یعنی نصر بایک اجوف و او یسندن از ازل معنایه (ولایم اسم
 فاعلدر از ایلچی دیکدر) (محصول بیت) بر حکیم اول ابله دیدی ای نادان نه چالشور سین یعنی
 نه زحمت چکر سین بو سودا ده لایمک لومندن قورق (حاصلی اعتراض ایدن معترضدن صافق
 یعنی ملامت ایدر بیکرک ملامتدن احتراز ایل * ناموز د به نام از تو کنتا * تو خاموشی بیاموز
 از به نام * (محصول بیت) یو بیت تمه قول حکیمدر (ابلهه در که حیوان سندن گفتار او کرغز یعنی
 سندن تکلم او کرغز) ایدمی سن حیواندن ایسم اولتی او کرن (حاصلی اول سندن سوز او کرغز
 احمالی یوق باری سن اندن سکوت ایلکی او کرن * مثنوی * هر که تأمل نکند در جواب *
 بضرب آید سخنش ناصواب * (محصول بیت) هر کیسه که جوابده فکر و تأمل ایلله و یا ایلز یعنی
 فکر ستر بر نسته به جواب ویره اکثر سوزی ناصواب کلور یعنی خطبا واقع اولور * یا سخن
 ازای چو مردم بهوش * یا بشین همچو بهام خوش * یا حرف تردید (سخن ارایک مقدم مفعول
 صریحی در) و بهوش غیر صریحی (آرای فعل امر مفرد مخاطبدر ارایسندن بزه مک یعنی زینت
 ایلک معنایه در) (محصول بیت) یا سو یلیک سوزی عقل و فکر ایلله برخوشجه بزه یعنی عاقلانه سوله
 و یا حیوانات کی ایسم اوتور یعنی سکوت ایلله دینه * مطایبه * هر که بادا تا تر از خود بحث کند
 تابداند که داناست بداند که نادانست * با حرف مصاحبت (دانارد انا عالم) و بر ادات تفصیل در
 (تا حرف تعلیل) بداند بله دیکدر (که حرف بیان) بداند لغتدر مشر کدر مضار عله امر غائب
 یشنده بیللر و یا بلسونلر دیکدر (محصول ترکیب) بر کیسه که کندیدن عالمک بر کیسه ایلله بحث
 ایلر ایلر که دانادر یعنی دیسونلر که عالمدر دیو ییلور که و یا بلسونلر که جاهلدر و الا کندیدن
 عالمکله بحث ایلر دی * بیت * چون در آید به از تو بی سخن * کرچه به دانی اعتراض مکن *
 تویی بای ثانی ضمیر خطابدر (بسخن بادر آید متعلقدر و حرف مصاحبت حرف ظرف دیوب
 معنایه) چونکه سوزده بر کیسته سندن یک کله دین سوز سو یله ده ابو دکل ایش (محصول بیت)
 چونکه سندن ابو بر کیسه تکلم و نقطه کله یعنی سوز سو یله که باشلیه اگر چه اول سوزی اندن ایدر
 بلور سک اعتراض ایلله (زیرا جازدر که اول سوزی بوجهله توجه ایلله که سنک یللد بکنکدن
 اشیه و اوجه اوله * لطیفه * هر که بابدان نشاندنیکی نبیند * (محصول ترکیب) هر کیسه که
 بر املرله اوتور ایلک کورمز * مثنوی * کر نشند فرشته بادبو * و خشت آموزد و خیانت وریو *
 فرشته) یا حرف وحدت (و هرزه حرف توسط) (همزه حرف وحدت در دین بیلر ایش) آموزد

رد سروری و شعی

رد شعی

رد شعی

فعل مضارع مفرد غائب او کز نور دیکدر (ر ب و ر ا ن ک ک س ر ی ل ه ح ی ل ه و م ک ر معنایه در (محصول بیت)
 کر نشیند اگر او نور رسد دیکدر (یعنی بر فرشته دیوایله او نور رسد اول دیودن و حشمت و خجانت
 و ر ب و او کز نور (حاصلی اندن او کز ندیکی محض شرد هیچ خبر او کز غز * بیت * از بدان نیکوئی
 نیاموزی * نکند کرک پوستین دوزی * پوستین دوز و صف ترکیب (دوزیدن کورک
 دیکچی (و یا حرف مصدر (حاصلی کوریکیلک دیکدر (مصراع ثانی مقام تعلیلده در (محصول
 بیت) خطاب عام طریقله پیور بر امر زدن ایلک او کز غز سین ز بر اقورد دن کوریکیلک کز
 (یعنی قورد کوریکیلک ایلز (ز بر طبیعتی برنجیلک اوزده مجرولدر دیکچیلک اوزده دکل (حاصلی
 قورددن پوستین دوزلک کلدیکی کبی بر امر زدن ایلک کز * بند * مردمان را عیب نهائی
 آشکارا مکن که مرایسان را رسوا کنی و خود را بی اعتماد * مردمان را ارادات تخصیص (عیب
 نهائی بیایه) آشکارا و آشکاره (و آشکار بر معنایه در) که حرف تعلیل (مرحرف تا کید) یعنی رانک
 معنای تا کید ایدر (محصول ترکیب) مردم کز بی عیبی آشکاره ایلز (ز بر انتری رسوای ایدر سین
 و کندیکی اعتماد سز یعنی سکا هیچ بر نسنه اینا غیوب سندن هر کس نفرت ایدر * تشبیه *
 هر که علم خواند و عمل نکرد بدان ماند که کاور آند و تخم نیفشاند * بدلدن با حرف صله و دال
 همزه دن بدلدن بان تقدیرنده (ماند فعل مضارع مفرد غائبدر بکر دیکدر مانیدن مانستدن
 دین خطا ایلدی (که حرف بیان) کاو کاف عجمه صفر دیکدر بقر معنایه (راند فعل
 ماضی مفرد غائب سرور دی دیکدر کاو مقدم مفعول او کز سور دی دیکدر مراد جفت
 سور مکرر (نیفشاند فعل نفی ماضی مفرد غائب صاچدی دیکدر تخم مقدم مفعولیدر
 (محصول ترکیب) هر کیمه که علم او قودی یعنی تحصیل علم ایلدی و علمه عمل ایلدی اول
 کیمه به بکر که جفت سور دی و دانه صاچدی یعنی اکین اگدی * عبرت * از تن بی دل
 طاعت نباید و پوست بی مغز بضاعت را نشاید * ندن مراد شخصدر (وی دلدن مراد
 صاحب قلب اولیاندن زرا اهل الله اصحاب قلوب دیر مراد شول قلبدر که انده محبت خدا
 و میل آخرت اوله ایلدی بویه اولیان شخصدن طاعت کز (پوست بی مغز بیایه پوستدن
 بونده مراد قبیلدر که عربجه قشیر دیر (ومغز دن مراد ایچدر فندق و فستق و بادام ایچی کبی
 بضاعت سرمایه (محصول ترکیب) شخص بی قلبدن یعنی بی محبت حقدن و میل آخرتدن
 طاعت خدا کز یعنی صدقه طاعت و عبادت ایلز بلکه ایلدی کبی ریا ایلدر ایچسز قیق دخی
 بضاعت و سرمایه به لایق دکلدر یعنی بیع و شریه لایق اولماز حاصلی تن بی قلب قشیری لیه
 بکر که هیچ بر نسنه بر امر * تشبیه * نه هر که در مجادله چست در معامله درست * نه حرف نفی
 مجموع ترکیب مصر و قدر (محصول ترکیب) بویه دکلدر که هر کیمه که بحث وجدلده چست
 و چاکدر معامله ده یعنی تقوا و صلاحده و خدا ایله معامله ده درستدر زرا نیجه بحث و ادر که
 صلاح و تقوا سی هیچ یوقدر (معلوم اوله که بوسجده ادات خبر یعنی سین ونا مقدر در چست
 و یادر سنت تقدیرنده در * بیت * بس قامت خوش که ز بر چادر باشد * چون باز کنی مادر
 مادر باشد * بس جوق دیکدر (قامت خوش بیایه) که حرف ربط صفت (ز بر چادر لایله بونده
 چادر دن دالک فخیله سورتلر بورندیکی چارمر ادر که دیار هر بنده اکثر عورتلر آئی استعمال ایدر
 (باز کنی آچه سین دیکدر) مادر مادر لایله در معلوم اوله که چون دن و خبر غائب مجذوفدر ضرورت
 وزن ایچون چونش تقدیرنده (محصول بیت) جوق کوزل قامت که چادرالنده اولور یعنی چارالنده
 جوق قامت لطیف و موزون کورینور اما چونکه اول چاری او سندن آچه سین و کوره سین انک اناسی
 اولور و یا اول چار صاحبک اناسنک اناسی اولور یعنی صورنا کوزل کورینور اما حقیقتده بر یا شلی قاری

روشنی

اولور

اولور حاصلی ظاهره اعتبار یوق حکم باطنکدر * حکمت * اگر شها هم قدر بودی پس
 شب قدری قدر بودی * ایکی بودی ده یا حرف حکایه در (محصول ترکیب) اگر کیمه در جیبا
 قدر کیمه سی اولیدی قدر کیمه سی بی قدر و بی اعتبار اولور دی بعضی لیخته ده بی قدر برینه
 چه قدر واقعدر * بیت * کر جنک همه لعل بد خشان بودی * پس فیت لعل و سنک یکسان
 بودی * لعل بد خشان لایله (بودی ده یا حرف حکایه در ایکی برده یسله (محصول بیت)
 اگر هر بر طاش لعل بد خشان اولیدی پس لعل و طاشک فیتی یکسان اولور دی یعنی ایکی سنک
 بر اولور دی فیتی ابدی قلیل الوجود و لایک اعتباری ز یاده ایش کثیر الوجود اولاندن * حکمت *
 نه هر که بصورت نیکوست سیرت زیبا دروست کار اندرون دارد نه پوست * بصورت با حرف
 ظرف (سیرت زیبا یا نه سیرت خلق معنایه در) (زیبا صفت مشبهه در یا راشت و یا فشق دیکدر
 (دروست اصلنده در او ست او خمیری که به راجعدر) اندرون بونده قلب معنایه در (پوستدن
 مراد ظاهر خالدر (محصول ترکیب) بویه دکلدر که هر کیمه که سیرت زیبا ایلدر
 یعنی هر کس که صورتده و سیماده ابو و کوزلدر اولیه دکلدر که انده سیرت زیبا و اخلاق حسنه
 اوله بلنکه بعضیسی بویه و بعضیسی خلا فحیه در ز را ایش قلیکدر پوستن دکلدر یعنی مصطفی
 باطنکدر ظاهرک دکلدر حاصلی هر کسک باطنده ندر ایلک کرک ظاهرینه دکل * قطعه *
 توان شناخت یک روز در شمال مرد * که تا کجش رسید ست پایگاه علوم * شناخت بونده
 شناختن معنایه در (شمال مرد لایله در اخلاق مرد دیکدر در هر هوندن) که حرف
 بیان (تا حرف انتها) کجش ضمیر مرده راجعدر (پایگاه بایک سنگونیه مرتبه دیکدر (علومه
 اضافت لایله در (محصول بیت) آدمک اخلاق و اطوار دن برگزیده بیلک نمکندن که نریه دکل
 ابر شمشیر مرتبه علوی یعنی اخلاق و اطوار دن کینک مرتبه و مقام علوی نه حدده
 و اصلدر بیلک اولور * ولی ز باطنش ایمن مایش و غره مشو * که خبث نفس نکردد بیا لها
 معلوم * ولی ادات استدرک (باطنش ضمیری (مرد در راجعدر) که حرف تعلیل (خبث نفس لایله
 (محصول بیت) اما باطنندن امین و مغرور اولم ز را خجانت نفس بیلزله معلوم اولور * تحویف *
 هر که بازرگان سبز دخن خودر یرد * (محصول ترکیب) هر کیمه که کاپرله بلع و عناد ایلر
 کندنی قاتی دو کر یعنی کندنی هلاک ایدر زرا کاپرله چیشماز * قطعه * خویشین
 رازیک می بینی * راست گفتدیک دویند لوج * می بینی فعل مضارع مفرد مخاطب کور سین
 دیکدر (خویشین مفعول اولی (و بزرگ تانیسی (راست بونده کر جنک معنایه (ایندر فعل
 مضارع مفرد غائب کرور دیکدر) بینیدن (یک مفعول اولی (و دو تانیسی (لوج لایک ضعیفی
 و جیم قرینه شاشی دیکدر احوال معنایه (محصول بیت) خطاب عام طریقله پیور که کندیکی
 اولو کور سین کر جنک دیندیلر و یا دیشلر که شاشی بی ایکی کورر یعنی سن غر و و نکیر کدن
 کندیکی اولو کورر کاک شاشنک بی ایکی کورر دیک کی فاسدن زرا و نه می یوقدر * زود بینی شکسته
 پیشانی * نو که بازی بمر کبی با قوج * زود زنک ضعیله تیر دیکدر طرف زماندر (بیننک
 شکسته مفعول اولی (و پیشانی تانیسی بازی او یون دیکدر) کینک مفعول صریحی (و بیره
 (با قوج غر صر بملری (قوج لفظ مشترک کز کسره فارسی بینده (محصول بیت) تیر زمان
 النکی شکسته کورر سین سن که باشکله قوچله او یون اوینار سین یعنی کله کله قوچله طوقشور سین
 ترکیده قوج جیم عجمه در قافیه رعا بینچون بونده غری او قور قندیر * بند * پنجه باشیر و شب
 باشیر کار خرد مشد آن نیست * معلوم اوله که بونک کیلر بر مقدرله ملحوظدر (باشیر یا حرف
 مصاحبت و یا حرف صله (باشیر یا حرف صله (محصول ترکیب) ارسلانله پنجه طوشفق

اسیر اولان کیمسه بی ایکی کیمجه او بوقوطوعز یعنی ایکی کیمجه او بوقوطوعز بر کیمجه زیاده جوق عک
 بک غفلتندن و بر کیمجه طعام یعنی بچک بولدیقی اجلدن کوکلی طار لغتندن * وعظ * مشورت
 بازنان تبا هست و سخاوت بامفسدان کاه * محصول ترکیب * زلزله مشورت فاسد در مفید لره
 سخاوت و کرم کاه زیرا فسادینک از دیادینه باعثدر * بیت * ترجم بر بلك تیر دندان * ستمکاری
 بود بر کوسفندان * بلك تیر دندان بیایینه در (ستمکار ظالم دیمکدر) و یا حرف مصدر (محصول بیت)
 کسکین دیشلی قیلنه ترجم ایدوب اتی اسیرک ستمکاری یعنی ظالم لفسد قبوللره حاصلی ظالم لره
 مهر و محبت مظلوملره جفا و ظلمد دیمکدر * بند * هر کرا که دشمن در پیشست اگر نکشد
 دشمن خویشست * (محصول ترکیب) هر کیمک که دشمن او کشیده در اگر اتی اولدر مزسه
 کندیده دشمند زیرا دشمن فرصت بولجسه اتی اولدر * بیت * سنک دردست و مار بر سر
 سنک * خبره رایی بود قیاس و درنک * خبره رایی وصفه ترکیبدر الحق فکرلی دیمکدر (و یا
 حرف مصدر در الحق وضعیف فکر لبلک دیمکدر) (درنک دالک فحقی و کسر یله و رانک
 قعیله اکلمک دیمکدر) (محصول بیت) طاش الکده اوله و ییلان بر طاشک اوزنده اوله الحق
 فکر لبلکدر قیاس و درنک یعنی اورایمعی و اورمایمعی دیو قیاس و زرد ابلک فکرک فسادنددر
 * و گروهی از خرد مندان بخلاف این مصلحت دیده اند و گفته اند که در کشتن بند یان تأمل
 اولیزست بحکم آن که اختیار باقیستبر توان کشت و توان هشت تا اگر بی تأمل کشته شود
 محتملست که مصلحتی فوت شود که تدارک مثل آن منته باشد * گروهی یا حرف وحدت (گروه
 کاف عجمک و رانک منته لره بلوک معنایستدر) کشتن بند یان مصدرک مفعولنه اضافتدر
 (بندی بند باغ معنایستدر که عریجه قید دیو) (و یا حرف نسبت بنده منسوب دیمکدر یعنی
 محبوس) (و الف و ونون ادات جمعدر محبوسد دیمکدر بعض نسخه ده بند کان واقعدر) کشت
 کشتن و هشت هشت معنایستدر صالیو رمک یعنی ترک ابلک (یا حرف تعطیل) کشته شود
 اسم مفعولدر مفعول اوله دیمکدر (محتمل اسم فاعلدر افعال باشند) (که حرف بیان) (مصلحتی یا
 حرف وحدت) (که حرف رابط صفت و یا حرف بیان) (تدارک مثل آن مصدرک مفعولنه
 اضافتدر و لامیه در) (منته اسم فاعلدر افعال باشند) (محصول ترکیب) اما و بلوک عقلادن
 بونک خلافتی مصلحت کور مشارد و دیمشله که محبوساری قتل ابلکده تأمل اولر کید یعنی قتلده
 عجله ایلامک کرک اول سبیله که اختیار باقیدر قتل ممکن و ترک ایدوب از ادا ابلک ممکن زیرا اگر
 تأملست قتل اولور ایسه احتمالدر که بر مصلحت فوت اوله که اول مصلحت کبی تک تدارکی
 منته اوله یعنی قتل سبیله فوت اولججه تدارکی منته اولور هر حال * منوی * نیک سبیلست
 زنده بی جان کرد * کشته راباز زنده نتوان کرد * نیک بونک کبی زنده محکم معنایستدر در فقی
 آساندر دیمک اولور (زنده کردک مقدم مفعول صریحی) (وی جان غیر صریحی) (و کرد کردن
 معنایستدر) (و کشته نتوان کردک مفعول اولی) (وزنده مفعول ثانیه) (و باز زمان معنایستدر
 (محصول بیت) فقی قولایدر زنده بی جانست ابلک یعنی زنده نیک جان المی اقامتولی بنده جانلی
 ابلک ممکن دکل * شرط عقلست صبر تیر انداز * که چورفت از کان نباید باز * شرط عقل
 لامیه و مقدم خبر (و صبر تیر انداز مؤخر مبتدا و لامیه) (و تیر انداز وصفه ترکیبدر اندازیدن
 انداختن دن دینلر سهوا ایشلر) (که حرف تعطیل) (از کان رفته متعلقدر) (نیلید فعل نفی مستقبل
 مفرد غائب) (بازینه دیمکدر) (محصول بیت) شرط عقلدر تیر انداز صبری یعنی لوقی آمازدن اول
 دوشه جک بری ملاحظه ابلک کرک زیرا چونکه اوق یابیدن کتسیدی یعنی چیقیدی بنده عودت
 ایلز * نصیحت * حکمی که باجهال در افتد باید که عزت توقع ندارد * بعض نسخه ده توقع

رد این سید علی و سروری

عزت واقعدر اضافتله * و جاهلی که بزبان آوری بر حکمی غالب آید عجب نیست که سنکست
 جوهری رایی شکند * بر حکمیکه جهله ایله جمع اولوب مختلط اوله کرکدر که انلردن عزت
 امید ایلمیه و بر جاهل که تکلمه بر حکمیکه غالب اوله عجب دکلدر که طاشدر جوهری کسر ایدر
 * بیت * نه عجب کر فر و زود نفس * عندلیبی غراب هم قفش * نه حرف نفی (فر و زود
 لغتده اشاعه کیده دیمکدر اما استعمالده باعنی معنایستدر در تنگه تر کیده سسی باندی دیو) (نفس
 شین ضمیر اصماری قبل الذ کر طریقله عند لامیه راجعدر) (عندلیب بلبله دیو) (و یا حرف وحدت
 (غراب مبتدا) (و هم قفش خبری و جمله صفت عند لب در) (قفش عرب صادله استعمال ایدر
 و عجم سینه) (محصول بیت) نه عجب یعنی عجب دکل اگر نفسی بنارسه عندلیب که غراب هم قفشی اوله
 یعنی قفسد شی اوله (حاصلی غراب از آوازی عندلیبک آوازی بصیر سه عجب دکل * بیت *
 کر هزمن زانو باش جفای بند * نادل خویش نیازد و درهم نشود * او باش جمع صیغه سبیله
 مستعملدر لوندان معنایستدر و بعضلر دینلر که مفردی بوش در قلب بعض طریقله جمع اولدی
 (جفای یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر) (نا حرف تنبیه) (دل خویش لامیه) (و نیازدک مقدم مفعول
 نیازد لفظ مشترکدر فعل نفی مستقبل ایلانهی غائب یبشنده انجیمه و یا انجیمین دیمکدر) (درهم
 لغتده قر شورش دیمکدر) اما بونده بحضور معنایستدر در (نشود بنده مشترکدر بحضور اوله و یا
 اولسون دیمکدر) (محصول بیت) اگر هزمن اراذل و اسافلدن جفا کور رسنه ایله کندی
 کوکلی انجیمه و یا انجیمین و بحضور اوله و یا اولسون * سنک بد کوهر اگر کاسه زین شکند *
 قیمت سنک نیفزاید و زرم نشود * سنک بد کوهر بیاینه (کاسه زین ده بوله در) (زر التون
 (و یا حرف نسبت) (و نون حرف تأکید) (شکند فعل مضارع مفرد غائب فعل شرط واقعدر صبر سه
 دیمکدر) (قیمت سنک لامیه) (نیفزاید فعل نفی مستقبل آرمز) (یعنی زیاده اولماز) (قیمت زرم مبتدا) (و نشود
 خبر مبتدا) (و کم خبر نشود در واسمی تحتیده قیمت زرم راجع ضمیر در) (محصول بیت) سنک بد کوهر
 یعنی بد اصل اگر التوندن کاسه بی صبر سه یعنی شکست ایدر سه اول سنک قیمتی زیاده اولماز (و کاسه
 مکسورک زری قیمتی اکسیر) (حاصلی کسر یله جوهر بنده نقصان کلز که قیمتن قاله) (و قیمتن نقصان
 کله) (بوییت ضرب مثل حکمنده واقعدر زیاده شهرتندن * لطیفه * خردمند برا که در زمره
 اجلاف سخن صورت بنده شکفت مدار که آواز بر بطاغلبه دهل بریاید و بوی عبیر از کند سیر
 فروماند * خردمند برا را حرف تخصیص) (که حرف بیان) (زمره زانک ضمی و ضمیک سکونیه بلوک
 معنایستدر در اجلا فاضافه بیاینه در) (اجلاف جلفک جمع در غلیظ طبعی یایس اولان کیمسه به دیو
 (سخن بنده دکل مفعول اولی) (صورت ثانیهی شکفت شبنک و کافک ضمیر یله و کسر یله عجب معنایستدر
 اسعدر کسره به تخصیص ایدلر بیلز لایمش) (مدار فعل نفی مفرد مخاطب ملومعه دیمکدر) (که حرف
 تعطیل) (آواز بر بط لامیه) (بر بط ایکی بانک فتحه ز یله و سکون رابله قو زدر) (یا حرف مصاحبت) (غلبه
 دهل لامیه) (بر نیاید چیماز یعنی طاول یا نتیجه آوازی ظاهر اولماز) (دهل دالک و هانک ضمیر یله طاول
 معنایستدر در) (بوی عبیر لامیه عبیر عینک فحقی و بانک کسر یله کوزل قوقولی او کبی بر بنده در) (کند
 سیرده لامیه در) (کند کاف عجمک فحقی و سکون نوله چرکین فوقویه دیو) (سیر سبنک کسر یله
 صر مساق معنایستدر در) (فروماند فعل مضارع مفرد غائب) (بونده مفعول اولور دیمکدر
 (محصول ترکیب) (رعافک که اجلاف و ناسازلر بلوککنده سوزی صورت بغلام یعنی انلر اراستنده که
 سوزی رونق و التفات بولوب مسخوع اولماز عجب مدار (یعنی عجب طوعمه زراقبوز آوازی طاول ایله
 چیماز) (یعنی طاول باندیه آوازی ایشیدلر و عبیر فوقوسی صر مساق قوقوستندن مفعول اولور) (یعنی
 صر مساق قوقوسی غیر قوقوسین بصر) (زیرا لطیف فوقونک خیت قوقویانده ظهوری اولماز

رد شرح چیما

* مثنوی * بلند اواز نادان کردن افراخت * که دانای بی شرمی پنداخت * بلند اواز نادان پناهی
 و مبتدا کردن افراخت مقدم مفعولیدر (وا فراخت فعل ماضی مفرد غائب بوجه لندی و قالدردی
 دیمکدر زیاده یک جاغر مقدر عبار تدر (جمله فعلیه خبر مبتدا در) بلند اواز وصف ترکیبدر
 یوکسک اوازی دیمکدر (بلند اوازی اضافتین قطع ایدنار سلوب عجمه واصل دکلر ایش (کردن
 افراختن معناسنی اقدام و هجوم ایدنار معنای مقصوده مخالف سولسار (که حرف رابط
 صفت) دانارا را ادات مفعول (یا حرف مصاحبت) بی شرمی یا حرف مصدر حیا سرفله دیمکدر
 (پنداخت لغته اندی دیمکدر) اما بونده ناساز گمانه بو که غلبه ایلدی دیمکدر (پنداختن دانا
 مفعول صریحی (وی شرمی غیر صریحی) (محصول بیت) یوکسک اوازی بر نادان بونین بوجلدی
 یعنی یک جاغر دی شویله که بر دانای حیا سرفله مقلوب و مقهور ایلدی (زیرا جمله ادم اوزرینه
 یک جاغر معنی بر معرفت اکثر * نمی داند که اهنک حجازی * فرو ماند ز بانک طبل غازی * نمی داند
 فعل نفی مستقبل تکرر دیمکدر (که حرف بیان) اهنک بونده اواز معناسنه در حجازی به اضافتی پیانیه
 (معلوم اوله که علم انعام اصولی در ددر اولکسی راستدر که جیبی نفعاتک اصلیدر ایکجیبی عراقدر
 او جیبی زیر افکنددر در دنجیبی اصفهاندر بودردن هر برینک ایکی فرعی واریکن بر بونده
 لازم اولای بیان ایدر ز انحق پس عراقک ایکی فرعی واری مایه وری بوسلک در وهرایکی
 فرعدن مخرج اولان نغمه به آوازه دیرلر پس مایه و بوسلک اوازه سی حجاز در فاحظه (پس شراحک
 حجاز اون ایکی مقامدن بر مقامک اسمیدر دیدگری باطل ادادر که محض جهلدن ناشیدر
 و بعضی علم انعام برینه علم موسیقی دیش خطه ایش زرا موسیقی صافی ترغاندن غیر نسه
 دکلر (اهنک حجازی مرهوندن) (فرو ماند سابقا مذکور اولان کیدر) بانک طبل غازی لامیه
 و پیانیه در (طبل طاوول معناسنه در) غازی لفظ مشترکدر اهل غزایه و جانبازه دیرلر لیکن طبل
 غازی طاووله دیرلر طبل بازدن احتراز ایچون (پس بونده جانباز طاوول دین خلی پهلوانلق اظهار
 ایش (محصول بیت) بلند اواز نادان بلز که اهنک حجازی یعنی آوازه حجازی طاوول اوازندن بر قالور
 یعنی آنک باندن ایشیدلر زرا طاوولک باندن بوری و صورنای وزیل و بونلر کیلر ایشیدیلور ایچق
 (نازک نغمه که انسان خنجره شدن پیدا اولور قنده ایشیدیلور * حکمت * جوهر اگر در
 خلایق افتد همچنان نفیسست و غبار اگر بر فلک رسد هنوز خبیث استعدادی تربیت در یغست
 و تربیت نامستعدضایع خاکسترا که چه نسب عالی دارد که آتش جوهر علویست ولیکن چون بنفس
 خود هیزی ندارد با خاک برابرست قیمت شکر نه از نیست که ان حاصبت و یست * خلایق خاک فقی
 و کسیر به چرکاب معناسنه در (همچنان کذلک معناسنه در یعنی دوشمزدن اولکی کی) هنوز الان
 دیمکدر بعضی شخنه ده همان واقعدر هنوز برینه (استعدادی تربیت پیانیه و مبتدا) و در یغست
 خبری (و تربیت نامستعد مصدرک مفعولنه اضافتیدر و مبتدا وضایع خبری) خاکستر کول (نسب عالی
 پیانیه) (که حرف تعلیل) آتش مبتدا (جوهر علوی خبری) (یا حرف ظرف) نفس خود پیانیه (هیزی
 یا حرف وحدت و یاتکیر (محصول ترکیب) جوهر اگر خلا به ده دوشمزدن به نفیسدر یعنی ذاتنه
 تغیر و نقصان کلز و غبارا که فلکده ایشور سه به همان خبیثدر یعنی مقام شریفه وصول ایل
 خباستدن چقبوب شریف اولر تریشیز قابلیت ظلم و حیفدر یعنی استعدادی اولان کیمسه بی تربیه
 الطوب ایهال ایلک ظلم و حیفدر و ناقابل تربیه ایلک ضایعدر کول اگر چه عالی نسب طونار یعنی
 نسبی عایددر بر آتش جوهر علویدر زرا عناصرک جیعتدن اعلایر اما کولک چون کندی نفسنده
 جوهری یوقدر خاکله برابرندن چوق تفاوتی یوقدر شکرک فیتی فشدن دکلر بلکه اول
 قیمت و اعتبار کندی خاصیت و خاصه سیدر * مثنوی * چونکدان را طبیعت بی هنر بود *

رد شراح جیعا
رد شراح جیعا

رد شراح جیعا
رد ابن سید علی

رد شعی

پیرزادکی قدرش نیز بود * کندان حضرت روح علیه السلام کندینه عامی اولان اوغلیدر که سائر
 مشرکله طوفانه غرق اولدی (را ادات تخصیص پیغامبر و پیغمبر و پیامبر و پیامبر در خبر
 ایلنجی دیمکدر) (پس بدین) کاف عجم هاء رسیدن بدلدن (و یا حرف مصدر) نیز بود فعل نفی ماضی
 مفرد غائب افزودندن که لازمه متعدی پیسنده مشترکدر بونده متعدیدر که قدر مفعولیدر (محصول بیت)
 چونکه کنعانک خلقت و طبیعتی هنرین ایدی پیغامبر اوغلی اولقی قدر بی ار ترمیدی بلکه سائر
 مشرکینه بیه غرق اولدی (فکان من المرقین) الک حقه در * هنر غای ا کرداری نه کوهر *
 کل زخارست و ابراهیم از ازر * هنر غایک مقدم مفعولیدر کوهردن مراد بونک کی بر رده اصلیدر که
 نسبدر اوز حضرت ابراهیم علیه السلام بابا سیدر که تار بوناردی (محصول بیت) هنر کوستر اکر
 واریسه کوهر و نسب کوستریه کورمز مسین که کل دیکندن طوغزو پیدا اولور و ابراهیم از ردن
 پس اصله و نسب اعتبار یوق بلکه ذاته و حسیه در * لطیفه * مشک انست که پیونده ان که
 عطار بگوید دانا چون طبله عطارست خاموش و هنر غای و نادان چون طبل غازیست بلند
 اواز و میان نهی * پیوند فعل مضارع مفرد غائب بوسیدنن لازمه متعدی پیسنده مشترکدر
 بونده لازمدر قوی و بره معناسنه (طبله عطار لامیه در طبله عطار اولدر که عطار دیار حرب
 و عجمه بر طبله به انواع میخزای ترتیب ایدوب صتار اما رومده بواسلوب اولر (هنر غای وصف
 ترکیبدر نمایندندن هنر کوستر یچی دیمکدر) بلند اواز وصف ترکیبدر (میان نهی ده وصف
 ترکیبدر ایچی بوش دیمکدر (محصول ترکیب) مشک اولدر که صکندی قوفه یعنی قوقوسی
 چیه اول دکلر که یعنی عطار سولیه عطارک تعریفله اولان مسکه اعتبار یوقدر عالم
 طبله عطار کی اسمیدر و هنر کوستر یچی یعنی تصلف الطوب اظهار هنر ایلر اما نادان
 طاوول کی بلند اواز و ایچی بوشدر یعنی همان او گفته سی وارانچق اما هنر دنی بهره در طبل
 غازی بی جانباز طاوولنه تخصیص ایلین طاوول کی میان نهی در * قطعه * عالم اندر میان
 جاهل را * مثلی گفته اندن صدیقان * میان جاهل لامیه (جاهلدن مراد جنسیدر) (و را
 معاده عالمه قیددر عالم را میان جاهلان تقدیرنده در مرهوندن (مثلی یا حرف وحدت) (مراد مثلدن
 نمیلدر) صدیقان صدیق جمیدر صادق و دال مشددک کسر ل یله صفت مشبهه در (محصول بیت)
 جهله ار اسنده عالم بر تمثیل سولسار صدیقار اول تمثیل بیت ناندن * شاهدهی در میان
 کوراست * مصحفی در میان زندیقان * شاهدهی یا حرف وحدت (مصحفی ده بویه در
 (زندیقان) (زالک و دالک کسر ل یله) (زندیق جمیدر لمحدان معناسنه) (یعنی حشر اجداده
 قائل اولیان ظالمار) (محصول بیت) جاهلار ارا سنده عالمک مثلی بر مجوبدر کور ارا سنده
 و بر مصحفی زندیقار اسنده یعنی بونلر بکرر عالم جهله ایچنده * بند * دوستی را که بهمری فراچنک
 آزند شاید که یکدم بیازارند * دوستی (یا حرف وحدت و را ادات مفعول) (که حرف رابط صفت
 (یا حرف ظرف) (و عمر بونک کی بر رده مدندن عبار تدر (و یا حرف وحدت بر مدنده و بر زمانده
 دیمکدر) (فر بونک کی بر رده ادات صله در) (چکدن مرادال در) (آزند فعل مضارع جمع غائبدر
 (یکدم) (یا حرف ظرف) (و دم نفس وساعت معناسنه در) (بر مدنده و بر ساعتد دیمکدر) (پس از ازند
 فعل مضارع جمع غائب انجیده ل دیمکدر (محصول ترکیب) (بر دوستی بر مدنده اله کنوره ل یعنی
 تحصیل ایده ل لایق د کلر کیم آتی بر نفسده انجیدوب بحضور ایده ل * بیت * سنی پیچند
 سال شود لعل پاره * زنهاریک نفس نشکنی بسنک * سنی یا حرف وحدت (پیچند سال یا حرف
 طرف نیچه ییلده دیمکدر) (شود فعل مضارع مفرد غائب فاعلی) (یعنی اسمی نختنده سنکه راجع
 ضمیردر) (و خبری) (لعل پاره در) (تقدیری پاره لعل در) (زنهار ادات تنبیه) (یا حرف تاکید) (یا حرف

رد شعی

زندیق مطولده میان اولدینی
 اوزره صانع عالمی نافی و قاموس
 یسائجه نور و طلیک قدیم
 اوللریشه قائل اولان و علی
 قول آخرته در بویته ایمانی
 اولیان دینسر زره و عشق
 البعض کفری کبر لبوب صورتا
 ایمان و اسلام اظهار ایدن
 منافقه دینور لطایع

۹ (طبعة) نسخة مستعملة در
للطابع

الورا كل ابدن * مشوي * آن که در راحت و تنم زیست * اوجه داند که حال گرفته چست *
(تنم فعل بلندت مصدر در نعمت ایچنده اولمق) زیست فعل ماننی مفرد غائب در بلدی
دیگدر (که حرف بیان) حال گرفته لامیه (محصول بیت) اول کیمسه که نعمت و راحتده تعیش ایلدی
یعنی آمده بودی و یکیدی اول کیمسه نه یلور که آجک حالی ندر (حاصلی اجک حالی اول کیمسه
یلور که اچلق چکمش اوله * حال در ماند کان کسی داند * که باحوال خود فرماید * حال
در ماند کان لامیه در (مانده عاجر کاف عجم حرف نوسط و الف و نون ادات جمع) که حرف ربط صفت
(با حرف ظرف) احوال خود لامیه (فر و ادات نا کیندر اما ما ندله مستعمل اولسه عاجز معناسنی
اغاده ابدن (ماند بونده فعل مضارع مفرد غائبدر ما نید ندن قالمق معناسنه ما ندندن دینلر
غلط سوللر (محصول بیت) عاجز زک حالی بر کیمسه یلور که کندی احوال و اطوارنده عاجز قاله
یعنی دورلی عجز چکن یلور عاجز زک حالی * قطعه * ای که بر مرکب نازنده سوازی هس دار *
که خر خار کش مسکین در اب و کلت * ای حرف ندا منادی محذوف تقدیری ای کسی که
(مرکب نازنده بیانیه یلیمی و یو بر یچی بنت دیگدر) یعنی چویک و چایک مرکب (سوازی یا ضمیر
خطاب اتلی سین دیگدر (هس داز هوشله فعل امر مفرد مخاطبدر اوصک طوت یعنی اوصلی اول
حاصلی عتلاک لویار (که حرف تعلیل) خر خار کش لامیه و بیانیه (خار کش وصف ترکیبی در
دیکن چکیچی دیگدر (مسکینه اضافت بیانیه در یاه بطینیه) خزه خار کش صفت اول اولجه
مسکین صفت ثانی اولور پس ایکی اضافت به بیانیه اولور تأمل (محصول بیت) ای شول کیمسه که
یلیمی مرکب (یعنی بنت اوزره سوار سین عتلاک باشیکه دیوشر) یعنی جمع ایله و بیهوش
و غافل بوریمه (زرا مسکین خار کش خری و یامسکین خار کش خراب و کل ار استده در) یعنی
آب و کله باغش قالمش چقازم برمد ایله بالحقندن چقسون (مسکین برینه سوخته بازان وزنه
خفت و زمش (لیکن نسخله مخالف یازمش) و بالجله ضرورت وزن ایچون مسکینک باسی تلفظه
کلز * آتش از خانه همسایه در ویش مخواه * کانه بر روزن اوی کندرد دود دلت * خانه
همسایه در ویش لامیه و بیانیه در (همسایه قوکی) و در ویشدن مراد فقیردر (آتش مخواهک
مفعول صریحی و از خانه غیر صریحی) مخواه فعل نهی مفرد مخاطبدر (خواهید ندن دیله و ایسته
دیگدر) کان چه که حرف تعلیل آن اسم اشارتدر چه نک مضموته (بر روزن او بعضی نسخه ده
از روزن او و اقدرد معنی بر در (روزن رانک و زانک فقهله یله و واولک سکونیه باجه و بجهر بونده مراد
او جاقدر که عجم بخاری در اوصمیری در ویشدر اجمدر) می کندرد فعل مضارع مفرد غائب بکر دیگدر
یعنی مرورایلر (محصول بیت) فقیر قو کشتنک خانه سندن آتش ایسته زرا اول نسته که انک باجه سندن
واو جاقندن چقاز کوکلی دو تویدر یعنی دود ایدر حاصلی فقر قو کشتلرک احوالنه نظر ایلکه
ترغیدر (مخواه فعل نهی در) خواستن دن دینلر سهوا یللسلر * وعظ * در ویش ضعیف حال
در تنکی خشک حال مبرس که چونی مکر بشرط آن که مرهمی بر یشش نهی و معلومی در پیشش *
در ویش ضعیف حال بیانیه ضعیف حال وصف ترکیبی در (ورا ادات مفعول) در حرف ظرف
تنکی خشک سال لامیه (تنکی با حرف مصدر خشک سال ترکیب مزجیدر قور اقلق بیل معناسنه
صلانده سال خشک ایدی اضافه صکره ترکیب مزجی ایلدیله (مبرس فعل نهی مفرد
مخاطبدر رسیدندن صورده دیگدر (در ویش مفعول صریحی و در تنکی غیر صریحی) که حرف
بیان (چونی و او اصلیه و با خطابه نیجه سین دیگدر) مرهمی با حرف وحدت (بر حرف صله
(ریش بونده یاره معناسنه در ویش ضمیر در ویشدر اجمدر نهی فعل مضارع مفرد مخاطب
قویاسین دیگدر (و معلومی پیشش بونک کی بر رده معلومدن مراد تقدرد (محصول ترکیب)

رد ابن سید علی و سروری

رد سروری

رد ابن سید علی و سروری

بندی
نسخه

راوندی سال ۱۰۰۰ ...

احوال و اطواری ضعیف اولان در و بشه قور اقلق و قطلق ییل طار اقلند صورمه که نیجه سین
 و حالک ندر الا اول شرطه که فقر و فاقه یاره سینا احسان و کرم مرهمی قور یاسین و او کشته بر مقدار
 نقد براغه سین حاصلی یونک کی بیله الله بر نسته و روب عطیه ایلا نیجه ندر حالک درویش دیو
 صورمه سین * قطعه * خری که پنی و یاری بکل در افتاده * بدل برو شغقت کن ولی مرو
 بسرش * خری (یا حرف وحدت) که حرف بیان و یا حرف رابط صفت (یعنی فصل مضارع
 مفرد مخاطب کور رسین دیمکدر) یا رخه معطوف (یا حرف وحدت) بکل یا حرف صله
 در حرف تأکید (افتاده دوشمش دیمکدر ماضی بدن قسم) (بدل یا حرف مضاجبت دله
 یعنی کوکل ایله) (بر و اصلنده بر اوایدی) (بر حرف صله و یا استعلا) (شغقت شین و فاقه و فافک
 فصحله یله می حجت دیمکدر امر کک معانسه) (کن کاف عربک منیمه فعل امر مفرد مخاطب دیمکدر
 ایله معانسه) (ولی ادات استدراک) (مرو فعل نهی مفرد مخاطب درویندن کتبه دیمکدر) (بسرش
 یا حرف صله و شین ضمیر رخه را جعدر) (محصول بیت) (بر خری و بروکی یعنی یوکیله یا نیجه که
 دوشمش کوره سین کوکل ایله اکا شغقت و مرجت ایله اما باشنه و یانسه و ارمه اگر یا جعدر
 چقرمه قادر دکل ایسک) (مرو برینه وزن یازان نسخه ره مخالف یازمش * کنون که رفتی
 و بر سیدیش که چون افتاد * میان ییند چومر دان بکیر دم خرش * کنون کاف عربک و ونونک
 ضعه لیه اکتوندن مخفف قدر شمدی معانسه) (که حرف بیان) (بر سیدی یا ضمیر خطاب) (شینه
 اتصال ضرورت وزن ایچون مفتوح قلنددر شین قرینه ایله صاحب رخه را جعدر ز را آخر
 و یاری صاحبست اولماز البته) (پس بوشین حرف زاندر دینلر زانده سولشار) (که حرف بیان
 (چون جیم و و او اصلیه ایله نیجه دیمکدر کیف معانسه) (میان بل معانسه در که عرب اکا
 وسط دیر) (یبتک مقدم مقولیدر ییل بغلندن مراد بر اقلنوب حاضر بقدر) (جو ادات تشبیه
 (مردان الف و ونون ادات جمع ارلر دیمکدر) (بکیر فعل امر مفرد مخاطب در کیریدن طوت دیمکدر
 کرفتندن دینلر سهوا یلشار) (دم خر لایمه و مفعول بکیر در دم دالک ضعیفی و تشدید میله اقو برق
 دیمکدر تشدید ضرورت وزن ایچون ندر شین ینته صاحب رخه را جعدر سابق کی شمر ایچون
 زاندر دینلر زانده سولشار) (محصول بیت) (خطاب عام طریقه یله بیور شمدیکه واردک صاحبی
 حضوردک که یا نیجه نیجه و نوجهله دوشدی دیو یلکی بغله یعنی آنکی یلکه حال و خرنیک
 قور یفته یایش بعض نسخه ده کوش خرش واقعدر * وعظ * دو چیر محال عقلست خوردن
 یش از رزق مقسوم و مردن یش از وقت معلوم * (محصول ترکیب) (یکی نسته محال عقلدر
 بریمی رزق مقدر و مقسومدن زیاده یمک و بریمی وقت معلومدن یعنی معیندن اول اولمک
 حاصلی از لده مقدر اولندن زیاده یمز و اجل کوندن اول کیسه اولمز * قطعه * فضا دگر
 نشود که هزار ناله و آه * بشکر یا بشکایت برآید از دهی * فضا دن مراد حکم از لیدر ذکر بونده
 غیر معانسه در یعنی تغیر و تبدیل اولمز (هزار ناله و آه مر هوند) (بشکر یا حرف مضاجبت یا
 حرف عطف غرام و او معانسه) (برآید چیقا دیمکدر) (فضا مبتدا نشود خبری هزار معدود یله
 مبتدا) (برآید خبری ایکی یا از حرفی خبره متعلقدر) (دهی یا حرف وحدت) (محصول بیت)
 فضا و قدر خدا متغیر اولماز اگر یلک ناله و آه شکره و یا شکایتله بردهندن چیقه یعنی بر کیسه کندی
 حالندن کر که شا کر اولسون و کر که شا کر اولسون آنکیچون حکم ازلی یوزلماز * فرشته که
 و کیست بر خرنه باد * چه غم خورد که بمرد چراغ یوه زنی * فرشته یا حرف وحدت) (همزه
 حرف توسط همزه وحدت ایچوندر دین غلط سولش) (که حرف رابط صفت) (و کیل موکل
 معانسه در که مراد حضرت میکائیلدر) (خرینه باد لایمه) (که حرف بیان) (میرد فعل مضارع

رد سروری

قد شراح جیما

رد ابن سید علی و سروری
قد شراح جیما

رد شعی

مفرد

رد سروری

مفرد غائب سونه دیمکدر ز را مردن لفظ مشترک در اولمکه سو نمک پیشده (چراغ یوه زن
 لایمه) (یا حرف وحدت یوه زن برینه پیره زن یازان صحیح نسخه ره مخالف یازمش) (محصول بیت)
 برقرشته که باد خرنه سی اوزره و کیلدر نه غم پیرا کر بطول عورتک چراغی سو شور سه یعنی
 آنک چراغی سو نمکه کندی خد متنی ترک ایلمز * نصیحت * ای طالب روزی بنشین که بخوری
 وای مطلوب اجل مرو که جان نبری * (محصول ترکیب) (ای رزقه طالب اولان کیسه او تور که به سین
 یعنی رزق فنده ایسه یا ایگه کلور اتی سن ارامق لازم دکلدر وای اجلاک مطلوبی اولان شخص
 فاقچه جان قورز مر سین ز را اجل فنده ایسه سنی یو اور کر که او کوز یو یو زینه کیرسک
 * قطعه * جهنم رزق ار کی ورنکی * برساند خدای عز وجل * جهنم رزق مصیدرک مفعولنه
 اضافتدر رزقه سعی واجتهاد دیمکدر) (محصول بیت) (رزق ایچون سعی وجهنم یا بر سیده
 ایلمز سیده البته خدای عز وجل بنشیند هر فنده ایسه * و روی در دهان شیر و یلک *
 بخورندت مکر روز اجل * و اصلنده واکر) (در روی فعل مضارع مفرد مخاطب) (در
 حرف صله) (دهان شیر لایمه) (بخورندت فعل نی مستقبل) (و تا ضمیر منصوب متصل
 سنی یمز لر دیمکدر) (مکر ادات استنسا) (یا حرف ظرف) (روز اجل لایمه) (محصول بیت)
 واکر شیر و یلک اغزینه و ار رسک یعنی اغز لایمه کر رسک سنی یمز لر الا اجل کوندنه
 یعنی اجل بقدر اولان کوندنه * حکمت * بنانهاده دست نرسد و چیزی که نهاده است هر جا که
 هست برسد * یا حرف صله (یا حرف نی قولنامه دیمکدر نرسدک مفعول غیر صریح دیمکدر) (چیزی
 یا حرف وحدت) (محصول ترکیب) (از لده تعیین اولوب قولنامه ال ابر سیمز ورنسته که از لده
 قولنوب تعیین اولمشدر هر نه برده که وارد ابریشور حاصلی مقدر اولان هر فنده ایسه صاحبه
 واصل اولور اما از لده تعیین اولیان یلک سعی و کوششله اله بکر * بیت * شنیده که سکندر
 رفت تا ظلمات * بچند محنت و خورد آتکه خورد آب حیات * شنیده یا ضمیر خطاب) (همزه
 حرف توسل) (که حرف بیان) (و تا حرف انتها) (ظلمات جمع ظلمندر قر ا کولقلر دیمکدر اما انجام اکثر
 مفرد مقامنده استعمال ایدر لر) (بچند محنت برفته متعلقدر) (خورد بونده ایچدی دیمکدر
 (محصول بیت) (ایشیمش سنکه سکندر ظلماته دک نیجه محنتله کندی و آب حیات ایچن ایچدی یعنی
 آب حیات حضرت حاضر علیه السلام مبر اولدی اکا اولدی * حکمت * صیادی روزی
 در دجله ماهی نکیرد و ماهی بی اجل در خشکی نمرد * صیادی روزی بیانید) (دجله بغداد ابر حق
 (ماهی بی اجل بیانیه) (خشکی یا حرف مصدر قور یلق دیمکدر) (نمرد فعل نی استقبال مفرد غائب اولمز
 دیمکدر) (محصول ترکیب) (صیاد صیاد دجله ابر ماغنده بالی طوعمز و اجلسیز بالی قور یلقده اولمز
 * بیت * مسکین حر یص در همه عالم همی دود * او در قفای رزق و اجل در قفای اوست * همی دود
 فعل مضارع مفرد غائب یلر یو بر او ضمیری حر یص را جعدر قفای رزق لایمه در قفای اوست ده
 یو یله در) (محصول بیت) (مسکین حر یص جمع عالمه یلر یو بر یعنی اشاغه و یوقاری سکر در اول
 رزق ارد نیجه یلر یو بر و اجل آنک ارد نیجه یلر یو بر اما اول بو حالدن غافل * تشبیه * توانکر فاسق
 کلوخ زانده دست و درویش صالح شاهد خاگ الود این دلق موسیست مرقع و آن ریش فرعونست
 مر صع شدت نیکان روی در فرج دارد و دولت بدان سیر در نشیب * توانکر فاسق بیانیه و مبتدا
 (کلوخ زانده و بیانیه و خبر مبتدا) (زانده و وصف ترکیبدر التوله صوامش یعنی بالذلتش) (کلوخ
 کاف عربک و لامک ضعه لیه کسک دیمکدر) (درویش صالح بیانیه و مبتدا) (شاهد خاگ الود بیانیه
 و خبر مبتدا) (و خاگ الود وصف ترکیبدر طیراغه بولاشق دیمکدر) (این اسم اشارتدر درویش
 و مبتدا) (و خرقة موسی لایمه و خبر مبتدا) (مرقع بمانش دیمکدر صفت خرقة در) (و ان اسم اشارتدر

خرقه
نسخه

(توانگر فاخته و مبتدا) و در پیش فرعون لامیه و خبر مبتدا (مرصع اسم مفعول در تقابل یافتن جواهره طوئانش دیکدر ز بر فرعونك صفتی جواهره بر تمش ایدی تنگه مشهور در (مرصع جواهره او تو بدلتش کنه والتونه دیر ز بوده ریشه صفت در شدت یگان لامیه و مبتدا) روی دارك مفعول صریحی (و در فرج غیر صریحی و جمله فعلیه خبر مبتدا در (در فرج در حرف صله (فرج فرح کیدر لفظاً و معنی (دولت بدان لامیه و مبتدا) (مرصع دارك مفعول صریحی و در نشیب غیر صریحی و جمله فعلیه خبر مبتدا در (نشیب انش معنایه در (محصول ترکیب) فاسق غنی التون بالذری کنکدر یعنی طاشی قالی وای وای (وصالح در ویش طراغه بولاشق محبوب در یعنی توی دلبرد بود ویش صالح حضرت موسی ك بمالی خر قه سی کیدر که بر یغیرك کسوه سی در که عزت و شرفه مکه اورنسی کیدر واول فاسق غنی فرعونك مرصع صفتی کیدر که کندی کی خیشدر ایشه پاریان همان جواهر پد ایلزك شدت بوزنی فرجه طونار یعنی چکد ککری شدتك توجهی فرجه در حاصلی شدنن بر خلاص بولور اما رامنرك دولتی باشی اشاعه طونار دیکدر مراد زوالی تیر در حاصلی سر یع الزوالدر * قطعه * هر که اجاه و دولست و بدان * خاطر خسته در نخواهد یافت * هر که تقدیری هر که که در ضرورت و زن ایچون رابطه حذف اولندی (و بدان و او حرف حال (و با حرف سبب و دال همزه دن مبدلدر اصلی بان در مر هونددر (خاطر خسته بیانیسه ویا لامیه در بحر و ح خاطر ویا بحر و ح خاطر بی (در ادات تا کید در (دال برینه و او یازوب و راقین زیاده و رو کتنددر (باخت بونده باختن معنایه در ز بر مضارع معنایندر (خاطر خسته نخواهد یافتك مفعول صریحی (و بدان غیر صریحی (محصول بیت) هر که یک که منصب و ذواتی از یعنی هر که که صاحب جاه و دولندر حال بو که اول منصب و دولت سببیه بر بحر و ح خاطر ویا بحر و ح خاطر بی یعنی بر شکسته دل تدارك و تفقد ایچسر در حاصلی بر کوکل اله کتورمز و جا زدر که بدانک باشی حرف طرف اوله یعنی اول جاه و دولنده اولدوغی حیثه شکسته دلاری رعایت ایله دیک اوله مجموع بیتك معنای هر که یک که منصب و دولتی و در لیکن انکله خستهك خاطرین اگر بولق استخه دین تصور معناده عجب بی نظیر ایش عنی الله عنه * خبرش ده که هیچ دولت وجاه * بصرای دیگر نخواهد یافت * خبرش شین هر که که که به راجعدر که معنای شرطی متضمندر پس بوییت جواب شرط او اور (ده فعل امر مفرد مخاطبدر خطاب عام طریقیله (دهیدنن دالك فحی و کسر یله خبر مقدم مفعولی (که حرف بیان) هیچ دولت وجاه نخواهد یافتك مقدم مفعول صریحی (و بصرای ذکر غیر صریحی (با حرف طرف و اضافتی بیانیسه در (محصول بیت) شکسته خاطری جبر ایچین صاحب جاه و دولته خبر ویر که دار آخرته هیچ دولت وجاه بولیسدر یعنی دنیاده منصب و دولت سببیه نا مرادله رعایت ایدوب خیرات ایچین دار آخرته هیچ منصب و مرتبه بوز یعنی انده مفلور نظر خیدا اولن دیکدر * لطیفه * حسود از نعمت حق بخیست و مردم بی کاه رادشمن * حسود مبتدا (و بخیل ضری (و از نعمت حق اضافتی لامیه ایه خبره متعلق (مردم بی کاه بیانیسه و دشمنك مقدم مفعولیدر (محصول بیت) حسود خداك نعمتدن بخیلدر یعنی خداك و پردوکی نعمته بخل ایدوب محسوددن زوالی است و کاه سیر مردمه حدودر یعنی خدا محسوده نعمت و پردوکی چون عداوت ایدر حال بو که انک هیچ کاهمی بوقدر ز بر نعمتی خدا کندی لطف و احسانیه و پردی بواندن زور و قوله المدی (مردم اسم جنددر قبله و کثیره شامل پس مردمی کتبه بیان ایچین بویعیایه واصل دکل ایش * قطعه * مردکی خشك مفرز ایدم * رفته در پوستین صاحب جاه * مردکی بونده کاف عری تصغیر و تحقیردر (و یا حرف وحدت بعض نسخه ده اضافتله

در شمع

در شمع

در شمع

واقعدر یعنی بیانیسه ایه (خشك معز وصف تر کبیدر قوری یبلی یعنی بی عقل و دانشکه بونده مراد حسود در (و اادات مفعول (مردك دیدك مقدم مفعولیدر (و خشك معز صفتی (رفته دیدك مفعول ثانیهی (در حرف صله) پوستین باه عجمك ضمیه و سینك سکونی و تانك کسر یله غیبت و مذمت معنایه در (صاحبه و صاحبك جاهه اضافتی لامیه لدر (محصول بیت) بر عقلسن حسود ار جگری کورددم صاحب منصك مذمت و غیبت کتیش یعنی صاحب منصبی غیبت ایدر کورددم * کتم ای خواجه کرتو بدبختی * مردم نیک بخت راجه کاه * بدبختی یا ضمیر خطاب (مردم نیک بخت بیانیسه (و یا حرف تخصیص (محصول بیت) مردم که دیدم ای خواجه اگر بد بخت ایك یعنی طالعك نحس ایه نیک بخت مر دمك نه کاهمی وار سنك بد بخت ولد بگدن دولت و رفعتی و برن خیددر پس غیر نیک نه کاهمی وار (و نظمی بزیلی ایدوب قطعه برینه حکمت یازن نظمی نردن فرق ایلاز ایش * قطعه * الا ناخواهی بلار حسود * که ان بخت برکنه خود در بلاست * الا حرف تنیه (یا حرف تا کیدر (خواهی فعل فی مستقبل مفرد مخاطب دیکدر بلا مفعول صریحی (و بر حسود غیر صریحی (که حرف تعلیل (بخت برکنه تانك سکونیه وصف تر کبیدر (خود بونده جا زدر که کندی معنایه و جا زدر که تحسین لفظ ایچون اوله (محصول بیت) خطاب عام طریقیله پیور آ کاه اول غافل اولد نا کیم حسوده بلا و مصیبت استخه سین ز بر اول برکنه طالع و معکوس بخت کنی بلا در یعنی حسوده بر بلا در که اول کا گرفتاردر * چه حاجت که باوی کنی دشمنی * که اورا چان دشمنی در قفاست * باوی یا حرف صله و ضمیر حسوده راجعدر (دشمنی یا حرف مصدر (که حرف تعلیل (و اراضیمر ینه حسوده راجه در (و یا حرف تخصیص (چنان اشارتدر حسود دن مستفاد اولان حسوده (دشمنی یا حرف وحدت (محصول بیت) نه حاجت که حسوده دشمنك ایلیه سین یعنی سن اکاد دشمنك ایله که احتیاج بوق ز بر اکنیدنك حسودکی دشمنی و ارفقا سنده حاصلی هر قنده کیم کیدر سه حسیدی کندیسه دشمندر (و بونظمك اولنده قطعه برینه تشبیه و حکمت برانار نظمی و نثری بریلور لایمش * تشبیه * تلبیذی ارادت عاشق بی ز راست و رونده بی معرفت بر غنی و عالم بی عمل درخت بی روزا هدر بی علم خانه بی در * تلبیذ تانك و میك کسر یله شا کرد معنایه در بونده جامد مطالبه و مریده (ارادت افعال بایندن مصدر در طلب و محبت مراددر (تلبیذ بی ارادت بیانیسه و مبتدا (عاشق بی ز بیانیسه و خبر مبتدا (رونده بی معرفت بیانیسه و مبتدا (مرغ بی برینه بویه خبری (رونده دن مراد سیاح عالمدر (بر بونده قنت معنایه در بوندن صکره ایکی فقره نکه اعرابی بویه در (محصول ترکیب) طلبسن و ارادتسن شا کرد و طالب ایقه سز عاشق کیدر که مراد و مقصود بیینه ظفر بولاز و سیاح بی معرفت قنسن قوش کیدر که اضطراب و المین خالی اولاز و علمسن عالم عیشسن اغش کیدر که اندن انتفاع قابل دکلدر ز بر فیاض اولماز و زاهد جاهل قوسر خانه در یعنی کیمه بی ارشاد ایلکچون اغشین احوب سوز سو یلکه قادر دکل دهنسته قالور خانه بی در کی * نصیحت * مراد از زول قرآن تحصیل سیرت خوبست نه ترتیل سوره مکتوب عامی متعبد ساده رفته است و عالم متهاون سوار خفته عاصی که دست برد آرد به از عابدی که کبر در سر دارد * زول قرآن مصدر ك فاعله اضافتدر تحصیل سیرت مصدر ك مفعولنه اضافتدر (و خویه اضافت بیانیسه در (ترتیل سوره مکتوب اضافتدر سابق کیدر (ترتیل تفعل بایندن مصدر در مراد تجوید ایه او قومقدر (عامی متعبد بیانیسه و مبتدا (بیاده رفته بیانیسه و خبری (عالم متهاونده بیانیسه و مبتدا (متهاون اسم فاعلدر تفاعل بایندن کاهل معنایه (سوار خفته بیانیسه و خبر مبتدا بولده اویش اتلی دیکدر (عاصی یا حرف وحدت (که حرف

در سروری

در این سید علی و سروری

در این سید علی و سروری

فیض نسخه

رابطه صفت (دست بردار) مقدم مفعولیدر (عاصی مبتدا) و دست بردار صفتی (به از عابدی خبر مبتدا) و یا حرف وحدت (که حرف رابط صفت کردار) مقدم مفعول صریحی (و در سر غیر صریحی (محصول ترکیب) مراد نزول قرآندن تحصیل خلق خوب و سیرت محبوب در تجوید سوره مکتوب دکلدر یعنی قرآنی تجوید و ترتیل ایله او فومق دکلدر متعبد جاهل یوله دوشوب کیدن پیاده کیبدر که باب یاب منزله ابریشور و عالم کاهل بولده او بویب قالان اتلی کیبدر که منزله مشکل ابریشور برعاصی که تضرع و نیاز ایله خدایه ال فالدر یوب گاه و جرمنه اعتراف ایدوب زاریلق ایلیه باشند کبر و غرور اولان عابدن بکلدر حاصلی کاهنه معرف عاصی عبادتله مغرور عابد و زاهد دن بکلدر * بیت * سرهنک لطیف خوی دلدار *
 بهتر ز فقیه مردم آزار * سرهنک لطیف خوی دلدار بیاتیه لر در (لطیف خوی و دلدار وصف ترکیب) لر در لطیف خوی و کوکل رعایت ایدیمی دیمکدر (سرهنک مبتدا) و بهتر خبری (فقیه مردم آزار بیاتیه (مردم آزار وصف ترکیب) در آزار دندن مردم انجیدی دیمکدر (محصول بیت) کوکل اله آلیی لطیف خویلی سرهنک یعنی سرعسکر مردم آزار فقیه دن بکلدر حاصلی موزی فقیه دن ملازم و خوشخوی سرهنک بکلدر * مطایبه * یکی را گفتند عالم بی عمل بجه ماند گفت برینور بی عمل * (محصول ترکیب) برینه دیدیلر که علسر عالم نیه بکزر دیدی بالسر آریه بکزر (ماند فعل مضارع مفرد غائبدر مانیدن بکزمک معنایسته مانندن دین سهو ایش * بیت * زنیور درشت بی مروت را کوی * باری چوعسل نمی دهی نیش مرین * زنیور درشت بی مروت را لامیه لر در (زنیور مطلقا آردر اما سیاق کلامدن مفهوم اولان بال آریسندن خبری اوله فقیه در (درشت دالک و رانک ضمیر یله بومشق مقابلی ابری معنایسته در (نشدن بونده آری ایکنه سی مراد در (مرنک مقدم مفعولیدر اورمه دیمکدر (محصول بیت) خطاب عام طریقله بیورد مروتسز خشن آریه سوله چونکه عسل و برمرسین باری نیش اورمه یعنی آدم اوعلتی صوفیه حاصلی چونکه فایده دك یوق باری زیانکده اولماسون (کوی امر حاضر در گفتندن دینار خطا سولشلسر * تشبیه * مرد بی مروت زنت و زاهد باطمع رهزن * مرد بی مروت بیاتیه و مبتدا (وزن خبری) و زاهد باطمع بیاتیه و مبتدا (وزن خبری وصف ترکیبی خبری یوق اوردیمی دیمکدر یعنی حرامی زینندن (محصول ترکیب) مروتسزار عورت کیبدر و طمعکار زاهد یوق کسی کیبدر یعنی خلقک مالی ریا ایله المقده حرامی کیبدر که خلقک مالی ریاکان آکور * قطعه * ای بناموس کرده جامه سید * بهر پندار خلق و نامه سیاه * ای حرف ندا منادی محذوف (یا حرف مصاحبت (ناموس بونده عرض و غیرت معنایسته در (کرده ایش دیمکدر ماضیدن قسدر (جامه مفعول اول صریحی (وسپید نانسی (و بناموس غیر صریحی (بهر پندار خلق لامیه لر در و کرده به مقید (نامه جامه به معطوفدر و اعرابی جامه سپید اعرابی کیبدر (نامه دن مراد دفتر اعمالدر سپید و سفید برمعنایه در (محصول بیت) ای ناموس و غیرله لباسنی بیاض ایلین خلقک حسن ظنی ایچون و نامه علنی کثرت ذنوبله سیاه ایلین (یعنی ظاهری ریا ایله ترین ایدوب باطنی کثرت ذنوبله نسوید ایلین کیبدر * دست کوتاه باید از دنیا * آستین چه در آرزو چه کوتاه * (محصول بیت) دنیادن ال قصه کرک (یعنی دنیادن الی چکمک صکرک و قفنان یکی اوزون اولمی نه و قصه اولمی نه (یعنی لباسه اعتبار یوقدر اعمال صالحه و خلوص طویته در کرکسه اطلس کی کرکسه عبا (زهد و تقوی قبا و عبا یله دکلدر بلکه نیت یاک و قلب صافله در (چه لفظلرنده اولان کسره بر مقدار اشباعله اوفتمق کرکدر کیم وزنه نقصان کلید (بعض نسخه ده چه برینه خواه واقعدر (لیکن سرعسله اوفتمق کرکدر کم موزون اوله

ردشمنی

ردشمنی

* لطیفه * دو کس را حسرت از دل بدر زد و پای تغابن از کل برنیاید ناجری کشی شکسته و وارثی باقلندوان نشسته * پای تغابن بیاتیه (تغابن تفاعل باندن مصدر در الدائق و زیان ایلک (از کل تقدیری از کل ندانمدر (ناجری یا حرف وحدت (واری ده بویه در (باقلندوان نشسته به متعلق (محصول ترکیب) ایکی کیبدر تک کوکلندن حسرت طاشره چییماز و تغابن ایاغی کل ندانمدر خارج اولماز یعنی چییماز (بریمی کیبدر) باره نیش باز رکان (و بریمی قلندرله او تورب طورس و وارث (یعنی کی سقرنی انجیلار ایلدیم کیچون ناچر مادامکده صاعده ندامت چکر و قلندرله اختلاط ایلین وارث مال مورد یعنی نیچون اناره بدل ایشدم دیودنما پشیمانلق چکر (یکی و دوم عبارتلری متن ظن ایدوب یازانلر سهو ایشلر * قطعه * پیش در ویشان بود خونت مباح * کر نیاشد در میان مالت سبیل * (محصول بیت) خطاب عام طریقله بیورد در ویشلر فتنه قانک و قنک مباح و حلال اولور اگر مالت او ابرده سبیل اولماز سده یعنی اناره مالکی بدل ایشلر سک (زیرادن ویشلرله اختلاط ایلدن انارک رنگه کیرمک کرک (انارایسه ماملکی در میان ایدر (یعنی بو کوکم اریته فالسون دیمز (پیش در ویشانک معنایسته ظاهرا در ویش اولنارک فتنه دین ظاهرا قیدی زانده واقع اولمش * یاسرو ییار ازرق پیرهن * بابکش برخانمان انکشت نیل * بابونده حرف تردد در عرییده اما کی کسر همزه ایله (مر و فعل نهی مفرد مخاطب کتبه دیمکدر (رویدندن (یا حرف مصاحبت (یار ازرق پیرهن بیاتیه (ازرق پیرهن وصف ترکیبی در کوک کوملکلی دیمکدر زیر ازرق کوک رنگ معنایسته در (یا حرف عطف (بکش فعل امر مفرد مخاطبدر (کشدندن چک دیمکدر (بر حرف استعلا (خانمان مال و ملک معنایسته در ترکیبیه اسم واحد قلمتدر (حلیی افتنده او برق دیمش و بعضی لغت اکا ساعددر و بعضی ماسبقه (انکشت نیل بیاتیه در (زیرا انکشت بونده برمی معنایسته دکلدر بلکه جوتک دانه سیدر (نیل نولک کسره یله چوبت دیمکدر بوشول قصه به تلجیچدر که زمان سابقده بر کیمه نکل اویدن برعریز میت جقبسه سوراق قبوسنک اوست یاتی بر مقدار چوبته یوزادی اولی او ماتم خانه اولدیفته دلالت ایلک ایچون کز لک جده واران کیسه قبوسنک اطرافنی کر جله آخر در زجه وار دینی اندن معلوم اولسون دیوالان شامده و غیر یسند بوقاعده مستعملدر پس انکشت نیل چکمکدن مراد چوبتلر نکل کس بونده ایهام طریقله مذکوردر (محصول بیت) یا کوک کوملکلی مصاحبه یورومه یعنی اختلاط ایله و یا ایدرسک سنده اثواب و انقالکی چوبت رنگنه چک یعنی انکله همرنک اول مراد بودر که هر طایفه ایله که اختلاط ایدرسین انارک رنگه کیروب انارله همرنک اولما یفجه صفا بولمزین (مجموع بیتک معنایسته یا خود کوک کوملکلی یار یله کتبه یعنی نامعقول یار یله باش قوشمه یا خود خانانک اوزره چوبت بر معنی چک یعنی جمیع مالکدن امیددی قطع ایله دین بیتک معنایسته انکشت نیل چکمکدن در تأمل ندر * یا مکن با ییلانان دوستی * یا ناکی خانه در خورد بیل * یا نه اما معنایسته در (مکن فعل نهی مفرد مخاطبدر (کنیدندن ایله دیمکدر (یا حرف مصاحبت (ییلانان فلجی دیمکدر (زیرا ییل فیل دیمکدر بلکه فیل اندن معریدر (و بان ادلت فاعلدر چی معنایسته و الف و نون اذات جمع (دوستی یله مصدرله مکنک مفعول صریحی (و یا ییلانان غیر صریحی (یا حرف عطف (بنا کک مفعول اول صریحی (و خانه نانسی (و یا حرف وحدت (و همزه حرف توسل (در خورد بیل اسم فاعلک مفعولنه اضافتی قیلندندر (زیرا در خورد و در خورد دالک و دالک لایق معنایسته در (بواج بیت ییله خطاب عام طریقله واقعدر (محصول بیت) یا فلجیلرله دوستلق و اختلاط ایله و یا فیله لایق بر خانه بنا ایله یا نکل کلد کده انده یانه و قالته (حاصلی مصاحبت ایلد بکل کیبستک هر حالتی موافقت و مطابقت ایلک کرک کیم امتزاج

ردشمنی

ردشمنی

ردشمنی

ممکن اوله والا اختلاطی ترك ايلك كرك (حضرت شيخ خفله اسلوب صاحبی تعليم بيور * بند *
 خلعت سلطان اگر چه عزت است جامه خلعتان خود ازان بوزت تو و خوان بزرگان اگر چه
 لذت است خرده انبان خود ازان بلند تر * خلعت سلطان لاميه (جامه خلعتان خود بيانيه
 ولايه در (خلعتان خالك مني وسكون لامه خلعتك جعیدر خالك ولامك فكه ليله اسكي ديمكدر
 كهنه معاسته (خوان بزرگان لاميه نعمت بزرگان ديمكدر (خرده انبان خود لاميه زرد را يكي
 برده خود عبارتی سكندی معاسته در (كه غاشيه و مخاطبه و متكلمه شاملدر پس متكلمه
 تخصص اين بلا مخصوص ايلش (انبان طاغر جني خرده انبان طاغر جني اواغی ديمكدر بوسوز
 اكا كوره در كيم عرب و عجم فقراسی از بغی طاغر جقده كنور در (عزت تر) و باذت تر باری
 تخصص و نسبت معناسنی افاده ايدر عزت ليرك و لذت ليرك ديمكدر (محصول تركيب) پاشاه
 خلعتی اگر چه عزت و شرف يدر ليكن كشتك كندی كهنه لباسی اندن عزت ليرك كدر زيرا بخشش
 بجایدن خالی دكل و اكا ترك نعمی اگر چه لذت يدر اما كشتك كندی طغر جني خرده سی
 اندن لذت ليرك كدر (زیرا بی منت و بی جایدن اواغی فقره نك معناسنی ليكن كندی كهنه لم اندن
 عزت ترك ايلددر (وايكجي فقره نك ليكن كندی طغر جني خرده سی اندن لذت ترك ايله در دين
 تصوير كچ معناده عجب بی نظير ايش عفا الله عنه * يث * سر كه اردست ریح خویش و توه
 * بهتر ازان ده خدا و پره * دست ریح تركيب مزجي ال امكي ديمكدر (خويشه اضافت
 لاميه در (ترس سر كه به معطوف در معروف نباند (سر كه مبتدا) (و بهتر خبری) (نان ده خدا
 لاميه (ده خدا كوی انبی (يعنی صاحبی هر كيم ايشه كنداسی و خبری يكي تركيب مزجيد
 (اصلنده خدای ده ایدی اضافتله كه تركيب مزجيد قانون بودر (بره بانك فكه قوزي
 ديمكدر نانه معطوفدر (محصول يث) كشتك كندی كشدن (يعنی ال امكندن سر كه و توه
 كوی كنداسك نان و پره سندن بگر كدر زیرای منت و جایدن (حاصلي كشی كندی ال امكيله
 قائم اولی غريتك ميفت نمشدن بگر كدر كه جایدن خالی دكل * حكمت * خلاف راه صوابست
 و نقض عهد اول الالباب دارو بكميان خوردن و راه نادیده بی كار وان رفتن از امام مرشد
 محرم غزالی پرسيدند كه بدين منزلت در علوم چه كونه رسيدی گفت بدان چه كه
 هر چه ندانستم از پرسيدن آن شك داشتم * خلاف * راه صواب لاميه و پيايه و مقدم خبر
 (نقض عهد اول الالباب لاميه زرد (و خلافة معطوف (دار و خوردنك مقدم مفعول صریحی
 و بكميان غير صریحی (و خوردن مؤخر مبتدا در (راه نادیده پيايه و دار و رويه معطوف و رفتك
 مفعول صریحی و بی كاروان غير صریحی (امام مرشد پيايه) محمد عطف بيان امام غزالی
 صيقت نسبيتی زانك تشديديله در شكه حضرت مولانا جامی قدس سره بجهت الابرازده ابراد
 بيوردهش (منوی) (نا كهمان تير اقبال بناقت) (ره سوی اجد غزالی بافت) (رشته عهد
 بغزالی يست) (سراين رشته اش افتاد بدست) (بدین باین ديمكدر شكه مكرر بيان اولندی
 (میزلت مر تبه ديمكدر بدان چه بان چه ديمكدر (پرسيدن آن مصدر لك مفعولنه اضافتيدر
 (محصول تركيب) صواب بولينك خلافتيدر واصحاب عقولك نقض عهد بذر كائيله دوايمك
 و ايمك يعنی شهادتی غير محرم دوا استعمال ايلك و كور لمامش بوله كاروانسز كتمك زير ايازدر كه
 دارو مهلك اوله و ضرر ايله و طریقی بخلاف بره جيقوب هلا كه مؤدی اوله امام مرشد
 محمد غزالی دن سوال ايلد بزر علومده بومر تبه به نيجه اير شك و نه ايله و اصل اولدك ديدی
 اول نكته ايله كه هر نكته بی كه بيلم اتي صورمدن عار طوعدم يعنی عار انجم * قطعه * ايلد
 عاقبت ايلك بود موافق عقل * كه نبض را بطبيعت شناس بخانی * ايلد عاقبت مصدر لك

رد شعی

رد شعی

وجه الله تعالى
نسخه

مفعولنه

مفعولنه اضافتيدر انكه اوله وقت ديمكدر (موافق عقل اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر
 (كه حرف بيان) نبض افتدده حر كنددر اما بونده طبرك مچرامه می مراد در (و را ادات
 مفعول (با حرف صمله) (طبيعت شناس و عيف تركيددر (شناسيدند شناختدن دين
 غلط سويلش مر اه طيب حاذقدر (بخانی فعل مضارع مفرد مخاطب كوستره سين ديمكدر
 (نمایدندن (محصول يث) عفت و عاقبت اميد ايلك اوله وقت عفه موافق اولور كه نبضی حاذق
 طيبه كوستره سين ز برا اهمال ايلك عفه موافق دكل قصه دن حصه بودر كه اهل علم و اهل فضل
 اولور اميدی اول وقت عفه موافق و مطابق اولور كه مشكلات و شبهاتكي اهله عرض ايلك عار
 ايلد سين * پرس هر چند دانی كه دل پرسيدن * دليل راه تو باشد بعز دانای * كه حرف تعليل
 (دل پرسيدن مصدر لك مفعولنه اضافتيدر (دل ذالك صمله و لامك تشديديله حقارت معاسته در
 مر هوندر (دليل راه اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر (و تويه اضافتی لاميه) (با حرف صله) (عز دانای
 مصدر لك فاعله اضافتيدر (محصول يث) هر نكته بی كه بلز سين صور زيرا صور من ذلتی عالمك
 و ذالتی عزت و شرفه سكا بول قلاغوزی اولور يعنی اگر چه كه سؤالده نواها و انوار ليكن نهايتی عزت
 و حر شددر * حكمت * هر آنچه دانی كه هر ايشه معلوم تو خواهد شد پرسيدن آن بچيلمكن كه
 حكمت از ان دارد * به صفت نه خنده حكمت برينه هيت و اقددر (محصول تركيب) هر اول نكته بی كه
 بلور سين البته سنك معلومك اوليسدر يعنی لابد سن اتي بروجهه بيله جكسين اتي سوال ايله ده
 استعمال ايله زيرا هيت و حكمتكه زبان و برز را خفت عقل و فكر كه حل اولور ظاهر بودر كه
 بيوردينی بديهيانده اوله زيرا نظر بانه سوال ضرر و يدر اگر چه كه نظريانه حل ايلدوب ترك
 بيله به تاخيرك اولو بته حكم ايلكده فانددر شكيم حضرت داود ايله لقمان قصه سنده مشهور در
 * قطعه * چو لقمان ديدك اندر دست داود * هي اهن بچم موم كرد * هي تقدير ده كرد
 فكه مقيدر (هي كرد ديمكدر اولور معاسته) (بچم با حرف مصاحبت) و تا ضرر و رت وزن
 ايچون حذف اولمشيدر (مومدن مراد نال موميدر) (محصول يث) چونكه لقمان كوردی كه
 حضرت داودك البته دعور قوت معجزه ايله موم اولور يعنی بال مومی بوشار واليله التيسر زره اور
 * ترسيدش چه می سازی كه دانست * كه بی پرسيدنش معلوم كردد * پرسيدش ضمير مستتر لقمانه
 راجعدر (و بازار داوده) (كه دانست مر هوندر) (كه حرف تعليل) (و دانستك فاعلي مختصده لقمانه
 راجع ضمير) (كه حرف بيان) (بی پرسيدنش ضمير لقمانه راجعدر) (محصول يث) لقمان داود دن
 بو حال كور نيجه اكا صور ندبكه نه ايشار سين زيرا يلدبكه صور مقسرين اكا معلوم اوليسدر در
 بوسوزك اصلي بودر كه قاضي تفسيرنده بيور شول برده كه خدا بيور (ولقد آتينا لقمان الحكيمه)
 بيور شكه لقمانك بجله حكمتنددر كه حضرت داوده برای مصاحب اولدی و اول طوز ميوب
 زره طوقوردی و لقمان هيج سوال ايلز ديكه بو ياد يغك ندر پس غلام بايد قدس مكره حضرت
 داود كیدی و دیدی نه خوشبجه صواش كوله كيددر پس لقمان دیدی الصمت حكم و قليل فاعله يعنی
 سكوت حكمتدر حال بو كه فاعلي ازدر و بعضا زديت بلكه بريل مقداری بانه كلوب كيددر دي بوجالی
 لك ايچون اما سوال ايلزدی اوله كه سوال لازمدر * ادب * از لوازم صحبت يكي انست كه خانه
 بر دازی بابا خانه خدای درسازی * لوازم لازمك جعیدر صحبت اضافتی اسم فاعلك مفعولنه
 اضافتيدر (صحبت مصاحبت معاسته در) (كه حرف بيان) (خانه بر دازنك مقدم مفعوليدر
 (با حرف تا كيد) (بر دازی فعل مضارع مفرد مخاطبدر بر دازيدندن بوشالقي معاسته) (بر داختدن
 دين خطاسويلش (بر داختن و بر دازيدن حشر كين بوشالقي ايله بر نكته بی دوزك و يا يقي و تمام

رد این سيد علی

رد این سيد علی و سروری

ایلك پندیده (یا حرف تردید یا رینه حرف تعلیل یعنی تا یا از آن اصلا معنایه وصولی و غیش یا بویله کاپاره شرح یا ز مق نه ز جت ایدی (یا حرف مصاحبت (خانه خدای صاحب خانه دیکدر ترکیب مز چیدر اصلنده خدای خانه ایدی اضافه بویله ترکیب رده خدا صاحب معنایه درده خدا و کد خدا کیدر (سازی فعل مضارع مفرد مخاطبدر سازیدندن موافقت و مطابقت ایله سین دیکدر زیرا بومصدر مشتقاتیله در حرفیله مستعمل اولجه بومعناى افاده ایدر فاخذ (ساختندن) مستقدر دینار غلط سویشار تکه عادتدر (محصول ترکیب) خلفه اسلوب مصاحبتک واختلاطک لوازمندن بریسی اولدر که اولدیغک اوال او یسه اتی تخلیه ایله سین یعنی پوشا لیا سین کایتدر اودن چیمماقدن (زیرا اودن چیمما یجه او پوشالاز (یا خود صاحب خانه ایله امتزاج ایدوب اکا موافقت ایله سین حاصلی ال اونده اولدیغک تقدیرجه اواسی ایله موافقت و ملاطفت اوزره اولق کرکسین (و با اودن چیمماق کرکسین که ارا کرده برودت و کدورت واقع اولید (پردازی بی تمام اولق معنایه اخذایدن) تمام ایش (پونده پردازیدنن مراد اغیار دن خالی قلمقدیر دین ترکیب راست معنادن خالی قلمقدیر (خانه پردازنک معنایه کیمسه نك خانه سنده اولیاسین دین یاوه سوتیش * قطعه * حکایت بر مزاج مستمع کوی * اکر دانی که دارد با تومیلی * حکایت کویک مفعول صریحی (و بر مزاج غیر صریحی) مستمع اضافت لامیه در (دارد فعل مضارع مفرد غائب فاعلی نخبته مستمع راجع ضمیر در (یا تو یا حرف صله (میلی یا حرف تکبیر (میل داردک مفعول صریحی (و یا تو غیر صریحی) میلی با سنی حرف وحدت طوق لذت کلامدن آگاه دکل ایش (محصول بیت) حکایتی مستمع مزاججه سوبله اکر باور سک که سکا میلی وار وسوز یکدر غنی زیرا بونقدیرجه کلامک اصفا ایدر وسوزک ضایع اولماز * هر آن عاقل که با یجنون نشیند * نکوید جز حدیث روی لیلی * که حرف رابط صفت (یا یجنون یا حرف مصاحبت (نشیند فعل مضارع مفرد غائب فاعلی نخبته عاقله راجع ضمیر در (نکوید مستتر کدر فعل مضارع ایله امر غائب پندیده سوبیلز و یا سوبیلسون (جز غیر معنایه در) حدیث روی لیلی لایلدردر (هر آن عاقل مبتدا (و نکوید خبری (و مابعدی مفعول قول (نکویدی مضارع تخصیص ایدنر بلا تخصیص البشار (محصول بیت) هر اول عاقل که بخوبله اوتوره یعنی مصاحبت ایله سوبیلز و یا سوبیلسون لیلینک روی قصه سندن غیری نسته (یعنی مصاحبتی حدیث روی لیلی اولسون حاصلی سوزی همان لیلی جا نیندن اولسون زیرا یجنونک مقصودی اکا مختصر در * مطایبه * هر که باندان نشیند اگر چه طبیعت ایشان نکیرد بطریق ایشان متهم کرد چنان که اگر شخصی بخرایات رود بخار گزاردن منسوب شود بخمر خوردن * بعضی نسخه ده اگر چه برینه (اگر نیز واقعدر (و بطریق برینه (بفعل واقعدر ایشان اضافه لامیه در متهم افتعال باندن اسم مفعولدر (شخصی یا حرف وحدت (یجنون یا حرف صله (روده متعلق (تازه بویله در (گزاردن ادا ایلك دیکدر (بخمر خوردن) شده متعلق در (محصول ترکیب) هر کیمه برامزله اوتوره یعنی مصاحبت واختلاط ایدر اگر چه انلرک طبیعتارین طومر نسه یعنی انلرک خوبیلز و یا سوبیلز سوده لیکن انلرک طریقیله متهم اوار حاصلی انلرک فعلی اکا اسناد ایدر (خوبیلز که بر کیمسه اگر یجنونه به نماز قلمه کیدر و یا کیدر سه انده وارمق حبیله شراب ایچمه که منسوب اولور * مشوی * رقم بر خود بنادانی کشیدی * که نادان را بصحبت برکزیدی * (رقم انک و قافک فحیه لایله خط معنایه احمد (بر حرف صله (بنادانی یا حرف صله و یا حرف مصاحبت (و یا حرف مصدر کشیدی نادانلکه و یا کشد که نادانلکه (کشیدی چکدک (یعنی نادانلکه اقرار و اعتراف ایلك دیکدر (که حرف تعلیل (نادانرا (را اذات مفعول (بصحبت یا حرف صله (تقدیری بصحبت خود در (بر حرف تا کید (کرندی فعل ماضی

رد سروری
رد این سید علی و سروری

رد این سید علی
رد سروری
رد شعی

رد سروری و شعی

رد سروری و شعی

(اوپور) نسخه مستعمله در
لطایع

مفرد مخاطب اختیار ایلك دیکدر (نادان مفعول صریحی و بصحبت غیر صریحی (محصول بیت) کشیدی نادانلکه رقم چکدک یعنی جهلکه اعتراف و اقرار ایلك زیرا نادانی مصاحبتکه اختیار ایلك یعنی جاهله صحبت ایلك کشنک جهلنه دلیل در * طلب کردم ز نادانی یکی پند * مرزا کفا که با نادان میوند * (محصول بیت) خلفه اختلاط و مصاحبت ایچون بر عالمدن بر نصیحت طلب ایلدیم بگایدیدی که جاهله مختلط و مصاحب اولد بیت آتی مقام تعلیمده واقعدر * که کردانای عصری خرباشی * و کر نادانی ایله ترباشی * دانای عصر لامیه (و یا ضمیر خطاب (یا حرف تا کید (باشی فعل مضارع مفرد مخاطب او اور سین دیکدر (ایله تر ایله هرک دیکدر (محصول بیت) زیرا دانای عصر ایلك نادانله مصاحبت سبیله خر او اور سین و اکر نادان ایلك ایله هرک او اور سین زیرا صحبت مؤثر در پندیده دورت برده یا ضمیر خطاب واقعدر * عیبت * حلم شتر چنان که معلومست اگر طفلی مهارش کیرد و صد فرسنگ برود کردن از متابعت او بیچید اما کر دره هولناک پیش آید که موجب هلاک باشد و طفل بنادانی آنجا خواهد رفتن زمام از کفش در کسلاند و دیگر مطاوعت نکند که هنگام درشتی ملاطفت مذمومت و گفته آند که دشمن بملاطفت دوست نکرد بلکه طمع زیاده کند * حلم شتر لامیه (طفلی یا حرف وحدت (مهار میک فتحیله بولار دیکدر (وشین شتره راجعدر (فرسنگ فارسی (و فرسخ عریندر قارک فتحیله بر میل مقداری بره برلر بعضیلر (و بعضیلر ثلث فرسنگ بر میلدر دیدیلر (و بعضیلر درت یک ادم و درت یوز ادم (و بعضیلر اوچ فرسنگ دیمشار دره لفظ مشترکدر عجمله ترک پندیده (و یا حرف وحدت (و همزه حرف توسل (هولناک صفت دره در قور قیج معانیه (که حرف رابط صفت (موجب هلاک اسم فاعلک مفعولنه اضافتدر (و او حرف حال (زمام در کسلاندک مفعول صریحی (واز کفش غیر صریحی (وشین طفله راجعدر (در حرف تا کید (کسلاند کاف عجمک ضمی و کسر یله افتد (کسلانیدن دن (کسلانیدن دین خطا ایلمش (که حرف تعلیل (هنگام درشتی لامیه هنگام وقت معنایه در) درشتی یا حرف مصدر خشونت دیکدر (ملاطفت ملائمت دیکدر (محصول ترکیب) حضرت شیخ دوهک حلمی ینان ایدوب بیورر دوهک حلمی شویله که معلومدر اکر بر طفل بولار بی طوند و یوز فرسخ برایشه بونیوق انک متابعتندن دوندنر اما اکر او کته بر قور قیج دره کله که سبب هلاک اولسه و طفل نادانلغه انده وارمق دیلمه یولاری النندن چکوب اوزر و دخی مطاوعت ایلمز زیرا خشونت وقتنده ملائمت مذمومدر و دیمشار در که دشمن ملائمت سبیله دوست اولماز بلکه طبعی زیاده ایدر * قطعه * کسی که لطف کند یا تو خاک پایش باش * و کر خلاف کند درد و چشمش اکن خاک * اکن الف مدود ایله و کاف عجمک فتحیله فعل امر مفرد مخاطبدر (اکنیدنن رنسته بی برنسته به طعمق و طولدر مق معنایه (اکنیدنن دینلر خطا ایلمش (خاک مفعول صریحی (و در چشم غیر صریحی و ابکی شین کسی به راجعدر (محصول بیت) بر کیمسه که سکا لطف ایلدانک خا کابی اول و اکر سکا خلاف ایدر سه ایکی کوزینه طبراق طولدر حاصلی سکا مخالف اولنه سن زیاده مخالف اول کوزینه طبراق طولدر مقدر مرادا کاعدات و بعضی کوزیله بمقدور حاصلی طبراق کوزینه دی * سخن بلطف و کرم بادرشت خوی مکوی * که رنگ خورده نکرده برزم سوهان پاک * یا حرف صله (درشت خو وصف ترکیبدر بری خویلی معنایه ملائم خوبیلنک نقیضی یعنی غلبه (مکوی فعل نهی سوبیله دیکدر (که حرف تعلیل (رنگ خورده وصف ترکیبدر پاس عیش دیکدر (یا حرف مصاحبت (نرم سوهان صفتک موصوفه اضافتی قبلندندر ز براتم بومشق دیکدر که عرب (ناعم در صفت مشبهه در (وسوهان سینک ضمیله ا کیه درلر

رد سروری

رد شرح جیجا

(ناراستی) نقیض راستیست مراد بلا تجلیقدر (راست ندانند) مفعول اولی (و باور نمانی)
 باور و اولی فحیه اینست تقدیر تصدیق معنایه (محصول بیت) و اگر بر کیمه ناراستی فحیه نامدار
 و مشهور اولدیه دخی صکر چکی و طوغری فی اندن اینست منزلی یعنی بلا تجلیقدر شهرت
 بولدقدن صکره کیمه اندن کر چکی و طوغری فی تصدیق ایلز * قطعه * دروغی نکیرند
 صاحب دلان * بر آن کس که پیوسته گفت راست * دروغی یا حرف تنکیر (حرف وحدت
 دینار خطا سویشلر) نکیرند مقدم مفعولیدر یعنی صریحی (و بر آن کس غیر صریحی) پیوسته
 دائم دیمکدر (محصول بیت) صاحب دلالر یلان طوغرماشیر شول کیمه نك اوزرینه که دائما کر چک
 سوله فی کلددر یعنی دائما کر چک و طوغری سوله نك کندی طوغرماشیر زرا بولچلین کیمه دن
 کذب صادر اولماز مکر خطا ایله و خطایه اعتبار بوق * و کر مشهر شد بناراستی * اگر راست
 گوید نوکوی خطاست * مشهر اسم فاعلدر افعال با بدن حضرت شیخ نقی قصه
 ایدوب سابقه نامور و بونده مشهر پیوردی بر معنایه اولد قلمچون (نوکوی خطاب عامدر
 (محصول بیت) و اگر بر کیمه ناراستی فحیه یعنی کذب مشهور و نامدار اولورسه کر چکده سوله سیه
 سن خطا در یعنی بلا دیر در سن * مطابقه * اجل کائنات از روی ظاهر آدمیت و اذل موجودات
 سک و اتفاق سک حق شناس به از آدمی ناسپاس * اجل لامک تشدید یله اسم نقیضیدر
 اعظم معنایه (کائناتیه اضافی) لامیه در (از روی ظاهر قیدی) انکیچوندر که خدای تعالی (ولقد
 کر متای آدم) پیور مشیر لیکن حقیقتده جائزدر که خدایک قنده بی آدمدن اکرم و اشرف
 مخلوق اوله یا نمزده واقع اولان متونده هب بوقدر موجود در اما شراح بوقدر برینه باتفاق
 صبارتی ایراد ایشلر و فیه نظر (اجل مبتدا و آدمیت خبری) اذلده لامک تشدید یله اسم نقیضیدر
 حقارت و هوان معنایه (موجوداتیه اضافی) لامیه در (و از روی ظاهر قیدی) ینه مقدر در زرا
 جائزدر که حقیقتده سکدن احقر مخلوق اوله (ازل مبتدا و سک خبری) (و باتفاق یعنی باتفاق
 بخردمند آن) (بخردمندان عبارتی منقطن ایدوب یا زانلار زانلار مشیر) (سک حق شناس بیانیه حق
 شناس وصف ترکیبدر حق بللی سک دیمکدر مبتدا در) (نوبه خبری) (آدمی ناسپاس بیانیه انسان
 غیر شا کر دیمکدر کفور معنایه یعنی کفران نعمت) (محصول ترکیب) کائناتیک اجل واعظی ظاهر
 یوزندن آدمیدر و اذل و احقر موجودات کلددر و اتفاق عقلا ایله کلب حق شناس انسان ناسپاسدن
 یکدر زرا کلی دو کیک و قوسک قیوکی قویوب کتم اما انسان ادنی بهانه ایله الوب پیور و ویر
 * قطعه * سکی راقمه هر کر فراموش * نکرد دکر رفتی صد نوبتش سک * سکی
 یا حرف وحدت (و یا حرف تخصیص بر سک دیمکدر) لقمه یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر
 (و همزه حرف توسل) همزه حرف وحدت در دین خطا سویشلر (فراموش می هوندر نکرد
 تقدیری فراموشش نکرد در ضرورت وزن ایچون حذف و ایصال اولدی (زی ففیل
 مضارع مفرد مخاطب او بر سک دیمکدر) نوبتش ضمیری سکه راجعدر زینت سک مفعول
 بی و صد نوبت مفعول فیهی (محصول بیت) بر سک و با سکدر لقمه فراموشی اولماز
 یعنی ویردک لقمه فی او تانرا کر یوز کره که طایب او بر سک (یعنی یوز کره طاشله و اغاجله
 او رب قوسک قیوکی قیو کتم) (نکردد عبارتی عنده عبارتیه قید اید نلر زانلر ایشلر) بر کله
 بر لقمه هر کر فراموش اولماز دین یا حرف تخصیص اولدیفین بلر ایش که تریق سویشلر
 * و کر عمری نوازی سغله را * بکمز خبری اید با تو در چنک * عمری یا حرف وحدت بر زمان
 دیمکدر (نوازی فعل مضارع مفرد مخاطب نوازیندن او خشیه سین یعنی رعایت ایله سین
 (نواختن دن دین خطا ایشلر) سغله یا حرف وحدت در (همزه فی حرف وحدت در دین

رد سروری و شعی

رد شراح جیما

رد شراح جیما

رد شعی

رد ابن سیدعلی و سروری

رد سروری

اسکی

اسکی خطاسی اوزده مصر اولمش (و را ادات مفعول بر سغله فی دیمکدر) (نوازی نك مفعول بی در
 (و عمر مفعول فیهی) (بکمز یا حرف فیهی سبب) (کمز بونده آرزق یعنی جزوی معنایه در) (جزی
 یا حرف وحدت) (اکمز متونده یا بوقدر) (باتو یا حرف مصاحبت) (در حرف صله در با معنایه
 (محصول بیت) اما اگر بر زمان بر الحقی رعایت ایدوب او خشیه سین آرزق نشسته سینه (یعنی
 جزوی بهانه ایله سنکله چنکه کاور حاصلی از اجتی بهانه ایله سنکله چکشور و صواشر یعنی
 ایلدیک ایلکی رعایت ایلز * لطیفه * از نفس پرور هنروری بیاید و بی هنر سرور بران باشد *
 نفس پرور وصف ترکیبی در تن پرور کی پرور بدندن (هنرور هنرلی دیمکدر) (زرا و ادات
 نسبتدر) (و یا حرف مصدر) (سرور باش اری) (یعنی رئیس القوم و یا حرف مصدر و یا
 حرف صله) (محصول ترکیب) نفس پرور دن نفسی بسلمکله مقید اولان کیمه دن هنر لیک
 کلیمز (یعنی اهل هنر اولماز) (و هنر سز کیمه سرور لکه ور تیش قوم اولمده لایق اولماز
 * مشوری * مکن زحم بر کاو بسیار خوار * که بسیار خست بسیار خوار * کاو بسیار خوار
 بیانیه در جوق بیچی صغر بسیار خوار و وصف ترکیبی در (خوار بدندن) (الف اصلیه ایله
 لیکن الفک حذفیه استعمالی زیاده اولدیفیچون جوق کیمه الی حرف تشدید یله (خوردن
 (و خوردن) (و خواریدن بر معنایه مضمر در) بعضی نسخده (خوار برینه بار کلو جوق بولگی
 (یعنی جوق بولک چکی بویه اولمده قافیه مکرر اولماز) (بونده خواری حقیر معنایه اخذیدن
 بسیار خوار ایشلر) (که حرف تعلیل) (بسیار خست و صف ترکیبی در) (خست بدندن جوق
 او یو بیچی دیمکدر) (بعضی نسخده) (بسیار خواب واقعند ینه بو معنایه) (بسیار خوارده
 وصف ترکیبی در سنایق کبی و مؤخر مبتدا) (و بسیار خست مقدم خبر) (س بسیار خواری
 بسیار خسته عطف ایدلر مقصود ینه راصل د کلر ایشلر) (و خواری خوردن اخذیدن
 خطا ایشلر * (محصول بیت) مر جت ایله جوق بولک بین کاوه بونده کاودن مراد خرد
 اکولدر (یعنی جوق بولک بیچی شخص در تشبیه طریقله حقیقت کاود کلددر تقدیر یعنی
 تن پرور اولان اکول کیمه به رحم ایله یعنی انسان منزله تنزیل ایدوب آتی امر که زرا
 جوق بیچی و جوق یا بیچی و جوق او یو بیچدر مضارع اولده بسیار خوار کاوه صفت واقع
 اولمش و ثانیه مبتدا پس قافیه به بوقدر تقابیر کفایت ایدر تأمل تدر * چو کاو از همی
 بایدت فر بهی * چو خرن بچور کسان در دهی * جوادات تشبیه (همی ادات مضارعندر
 (بایدت فعل مضارع مفرد غالب) (و ناخبر منصوب متصل مفعولی) (و فر بهی یا مضمر یله
 فاعلی) (فریه فاک فحی و رانک سکونی و بانک کسری و هاء اصلیه ایله سز معنایه در) (چوبه
 ادات تشبیه) (تندن مراد کندی و جودیدر) (یا حرف صله) (اجور کسان لامیه) (در حرف
 تا کید) (دهی دالک فحی و کسریله و هانک کسریله فعل مضارع مفرد مخاطبدر و بر سین
 دیمکدر تن دهینک مقدم مفعولیدر) (محصول بیت) کاو کی اگر سکا سز لک کر کنه یعنی
 کندیکی سمر تمک استر سک خر کی تنکی کیمه ز جور ینه و بر سین حاصلی کندیکی سمر تمک
 استر سک خر کی و جودیدی الک جور و جفاسنه تسلیم ایلک کر کسین کاو و خر ایلدیکی کی
 (فر بهی بایدک مفعولیدر دینلر مفعولله فاعلی فرق ایدر د کلر ایشلر * تربیت * در انجیل
 آمده است که ای فرزند آدم اگر توانگری دهمت از من مشتعل شوی و اگر درویش گشت
 تنگدل نشینی پس حلاوت ذکر من بجا یابی و بعبادت من کی شتابی (محصول ترکیب)
 انجیلده کلددر که ای آدم اوغلی اگر سکا غشا و برسم بدندن امور دنیویه مشغول اولور سین
 و اگر سنی فقیر و محتاج ایدرسم تنگدل و غمناک او طور سین (پس بنم ذکر من لذتی قنده بولور سین

رد شعی

رد شراح جیما
رد شعی

رد ابن سیدعلی و سروری

و بنم عبادتمه فخر ابورسین (یعنی بنی قنده ذکرا ایدرسین و بنم فولو غنی فخر ایدرسین)
 * قطعه * که اندر معنی مغرور و غافل ■ که اندر تنگدستی خسته و ریش * که گاه در تنگدستی
 یعنی با ضمیر خطاب معناده مغرور و غافل مصروف قدر (اندر ادات ظرف) تنگدستی وصف
 ترکیبی در ال طار یعنی فقیر کیمه (و یا حرف مصدر) و خسته و ریش برای ضمیر تقدیر اول نور
 (محصول بیت) گاه نیت و غناده مغرور و غافل سین (یعنی دنیا نعمته مشغول اولفله حقن
 زاهل و غافل سین و گاه ال طار لغته خسته و بحر و ح سین (یعنی افلاس و فقر دن دل ریش
 و بحر و خاطر سین * چودر سرا و ضرا حالت اینست ■ ندانم کی بحق پردازی از خویش *
 (سرا بونده سرور و جبور معنایست در) ضرا غم و غصه معنایست (پردازی فعل مضارع
 مفرد مخاطب در) پردازی بدن برداختن دن دین سهوا یا بش مشغول اولور سین معنایست
 (از خویش کیند کین (محصول بیت) چونکه حالت سرور و غمده حال ک بودر بطرم
 کیند کین خدایه نوقت مشغول اولور سین * عبرت * ارادت بیچون یکی را از تحت شاهی
 فرود آرد و دیگری را در شکم ماهی نکه دارد * ارادت بیچون لامبه بیچون بی کیف دیمکدر
 (تحت شاهی بیانه در) زیرا یا حرف نسبت در حرف مصدر دینار غلط سولش (فرود آرد بونده
 ایدر معنایست در) دیگری یا حرف وحدت (ورا ادات مفعول) شکم ماهی لامبه ماهی بالقدر
 بالک قرننده دیمکدر نکه دارد حفظ ایدر دیمکدر (محصول ترکیب) خدا ک ارادت بیچون
 تحت سلطنتدن ایدر (یعنی پادشاه لغتی فراغت ایدوب در ویش اولور) (ابراهیم ادهم
) و بیچون بن معاذ که شیخ محی الدین عربیک دایسیدر بونار کیم به اشارتدر (زیرا جازدر که
 ادیان سابقه ده دخی نیجه بونار کیم پادشاه تختن برایش اولور و بر غیر بیستی بالی قرننده (یعنی
 قور ساعنده حفظ ایدر یعنی اولدر مزدیری طویر بونس یعنی علی السلام کیم * بیت * وقتست خوش
 آنرا که بود نه کر نومونس * و رخود بود اندر شکم حوت چو بونس * وقتست بعض نه خنده
 وقتست واقعدر بای وحدتله خوش وقتست صفتدر (آنرا) (از حرف تخصیص انکس واقعده در
) که حرف رابط صفت (ذکر نومونس مفعول اضافه اضافیدر) نومنس اسم فاعل در افعال یابندن
 ورا کزدن مخففدر (خود ادات تا کید) شکم حوت لامبه حوت عربیجه بالنسب دیمکدر بونس
 بونده نونک کسر بده در قافیه رعایتیچون (محصول بیت) اول کسک وقتی خوشدر که سسک
 ذکرک اکا نومنس اوله یعنی دائما سنی ذکر ایدنک وقتی وحالی خوشدر که کسسه بالی قور ساعنده
 اوله نومنس علیه السلام کیم زیرا حضرت نومنس علیه السلام بالنسب قرننده ذکر خدای
 هیچ ترک ایلامشدر * حکمت * اگر تیغ قهر بر کیندی وولی سرور کشد و اگر غمزه لطف بچیناید
 بدان را بینکان در رساند * سرور کند باشی کرو چکر یعنی خوف ایدوب سرور و نطقه قادر
 اولماز (غمزه لطف بیانه یعنی لطف محض) (بچیناید فعل مضارع مفرد غائب دیره ده دیمکدر
 بدان بیک جعفر برامزل دیمکدر یعنی اشقا (ورا ادات مفعول) (یا حرف صله نیکان ایلمر یعنی
 سعدا) (در حرف تا کید) رساند فعل مضارع مفرد غائب فاعلی خدا در (محصول ترکیب) اگر
 خدا قهر قلبی چکر سده یعنی اظهار جلال ایدرسینی وولی باشی کید و به چکوب سکر قور قوسندن
 و اگر لطف غمزه سین دیره در سده یعنی لطف اظهار ایدرسه شقیاری سعیدر ایدر یعنی
 شقیاری سعیدر مقامه ایصال ایدر * قطعه * که بمحشر خطاب قهر کند * انبیا راجه جای
 معذرتست * خطاب قهر لامبه جای معذرت ده بونده در معذرت مغفرت و زنی اوزره مصدر در
 (محصول بیت) اگر خدای تعالی محشرده قهر ایله خطاب ایدوب اظهار غضب ایدرسه
 انبیا ک و یا انبیا نه عذر بریدر یعنی انبیا به عذره بحال اولماز (و یا انبیا ک اعتذاره بحال اولماز

دسروری

دشمنی

دشمنی

دشمنی

* پرده از روی لطف کوردار * کا شقا را امید مغفرتست * روئی لطف لامبه در مجازا
 (کو بونک کی پرده تا کید فاده ایدر انجی اگر چه نوعا کلاه معنی ورنمکده قابلدر) (بردار فعل
 امر مفرد مخاطب قادر دیمکدر) (که حرف تعلیل) (اشقا شقیب جعیدر) (ورا ادات تخصیص
) (امید مغفرت مصدر ک مصدره اضافیدر) (محصول بیت) خدایه خطاب ایدوب مناجات ایدر
 (یا رب لطف یوزندن پرده بی قادر یعنی رفع حجاب ایدوب اظهار لطف ایله از بر اشقیابک امید مغفرت
 و ان یعنی مغفرت و عفو رجا ایدر حاصلی کا حکار لغفران رجا ایدر از ایدوب اظهار لطف ایله
 بحر و ج تا انبیا سولر چکندن * وعظ * هر که بتأدیب دخی راه صواب نکند بتعذیب عقی
 گرفتار آید قال الله تعالی (ولذیقنهم من العذاب الادنی دون العذاب الا کبر * هر که اصلنده
 هر کس که در تنگدستی مکرر یست اولندی پس که اسعدر کیم معنایست هر که معنای شرطی
 منتقمدر (یا حرف مصاحبت) (تأدیب دخی مصدر ک فاعله اعتنا فیدر) (راه صواب بیانه
 رو نکند ک مفعول صریحی) (و بتأدیب غیر صریحی) (یا حرف مصاحبت) (تعذیب عقی مصدر ک
 فاعله اضافیدر) (و ایدک مفعول غیر صریحی) (و گرفتار صریحی و جابه فعلیه جواب شرط
) (عذاب اذادن غرض دنیا عذاب قتل و اسیر ک و بونلردن غیر عذاب بلز اما بجاهد دیدنکه
 عذاب قبردر) (دون بونده قبل معنایست در) (عذاب کبر عذاب آخرتدر) (محصول ترکیب) هر کیمه که
 دنیا تأدیبیه صواب بولی طوع از یعنی راه صوابه نکر آخرت تعذیب ک گرفتار کور یعنی آخرت عذاب
 چکر تنگدستی خدا یوزر البتہ برانلره دنیا عذاب طاعت برز آخرت عذابدن اول یعنی هم دنیا به تعذیب
 ایدر از انلری و هم آخرتده آیت کریمه کفار حقنده در (دون لفظی غیر عبارتیه تفسیر ایدر لغته
 مخالف ایلمشدر * بیت * بند ست خطاب مهتران آنکه بند * چون بنده دهند و نشوی
 بند نهند * بند ست مقدم خبر خطاب مهتران لامبه و مؤخر مبتدا (آنکه بند یعنی آدن صکره
 قید و حبس دیمکدر) (چون ادات تعلیل) (بند دهند ک مقدم مفعول) (دهند فعل مضارع جمع
 غائب و برل دیمکدر) (نشوی فعل نی مستقبل مفرد مخاطب ایشیمه سین دیمکدر) (بند نهند ک
 مقدم مفعول) (نهند فعل مضارع جمع غائب قورل دیمکدر) (محصول بیت) اولور ک خطاب
 نصیحتدر آدن صکره بنددر یعنی حبس و قیددر چونکه نصیحت و برل و ایشیمه سین الیکه
 و یا ای که باغ قورل حاصلی نصیحت پذیرا و یا ایچمه سنی حبس ایدر * عبرت * نیک مختار
 بحکایات و امثال پیشینان بند کیرد پیش از آن که بسینان بواقعۀ ایشان مثل زنند * نیکخت
 وصف ترکیبدر ابو بختلی دیمکدر یعنی سعادتلی (الف و نون ادات جعیدر) (امثال پیشینان
 لامبه) (پیشین یا حرف نسبت و نون حرف تا کید و یا نون هاء ریمیدن بدلدر اصلی پیشینه در
 و الف و نون ادات جعیدر بسینانده اعرابیده بونده در) (یا حرف مصاحبت) (واقعۀ ایشان لامبه
 مثل زنبک مقدم مفعولیدر) (محصول ترکیب) مسعود بخت اولور کند یلردن او کدین کلنلر ک
 امثال و حکایاتیه نصیحت طویر ل یعنی متصح اولور آدن اول که کشند یلردن صکره کلنلر
 انلر ک واقعۀ سله مثل اوزرل حاصلی سعادت یلر کند یلردن اول کلنلر امثال و حکایاتیه بند
 پذیرا و اولور کند یلردن صکره کلنلر کند یلر ک احوال و واقعاتی ضرب مثل ایلردن اول * قطعه *
 زود مرغ سوی دانه فراز * چون دگر مرغ بند اندر بند * زود فعل نی مستقبل مفرد غائب
 و مرغ فاعلی (سوی دانه لامبه جانب دانه دیمکدر) (فراز سوی تا کید ایدر فاده و کسره
 جازدر) (چون ادات تعلیل) (دگر مرغ غیر مرغ دیمکدر) (بند ک مقدم مفعول صریحی) (و اندر بند
 غیر صریحی) (محصول بیت) مرغ دانه جانبیه و ارماز یعنی دانه به توجه ایلر چون غیر مرغی
 بندده کوره یعنی دوزاخه طویش کوره (فراز بونده قرب و مقابله معنایست در دینلر مهو ایلمشدر

دسروری و دشمنی

دسروری و دشمنی

* بند کرازه صائب کراب * تانگیزند دیگران ز تو بند * بند کبرک مقدم مفعولیدر (کبر فعل امر مفرد مخاطبدر طوط مضاسنه) مصائب مصیبتك جمعیدر (دیگرانه اضافت لامیه در) (تأخر حرف تعلیل و یا حرف دوام) (نگیزند فعل ثنی مستقبل جمع غائب طوطیه ل) (دیگران یا ایله دراصلی اوزره) (محصول بیت) خطاب عام طوطیه یورر غیر یار مصیبتارندن نصیحت طوط تا کیم غیر یار سندن نصیحت طوطیه ل یعنی خلق عالمه عبرت اولمزدن اول غیر یاردن عبرت ال وانگله متصح اول * حکمت * آن را که کوش ارادت کران آفریده اند چون کشند که بشنود و آنرا که بکنند سعادت کشیده اند چون کند که زود * آن را از احرف تخصیص (که حرف بیان) (کوش ارادت یسانیه) (کران کاف محکم کسر یله اغر دیمکدر صمدن کاتندر) (آفریده اند ماضیدن قسم جمع غائب یا را تملکدر دیمکدر) (چون واو اصلیه ایله نیجه دیمکدر کیف معناسنه) (بشنود فعل مضارع مفرد غائب) (و آنرا که و اول کیمه بی که دیمکدر) (یا حرف صله) (کنند سعادت یسانیه) (کشیده اند ماضیدن قسم جمع غائب چکشاردر دیمکدر) (محصول ترکیب) اول کیمه نک که ارادتی قولغنی آغر یعنی صاغر را تملکدر یعنی حق سوز قبول ایلمکه ارادت قولغنی آغر خلق ایلمار حاصلی کو کلی قولغنی ارادندن خالی خلق ایلماردر نیجه ایلمکه ایشیده یعنی نه چاره ایلم که کلام خدا و رسول ایشیده یله و قبول ایلمه و اول کیمه بی که سعادت کند یله چکشاردر یعنی مسعود و نیکیخت خلق ایلمار نیجه ایلم که چکد کلری بیر کیمه یعنی بالضروری چکد کلری یه کیدر حاصلی بر کیمه بی که شقی خلق ایلماردر نه چاره ایلم که مسعود و نیکیخت اوله یله و بر کیمه بی که مسعود و نیکیخت خلق ایلمار اوله نیجه شقی و بد بخت اوله یلمورنکه الشقی شقی فی بطن امه و السعید سعید فی بطن امه در * قطعه * شب تاریک دوستان خدای * می باشد چو روز رخشنده * شب تاریک دوستان خدای یسانیه و لامیه زدر (شی بونده ظرف زمان اعتبار ایدوب قراکلی کیمه ده دین یلمز ایش) (می ادات استمرار) (و یا حرف تأکید) (تاید فعل مضارع مفرد غائب یلمدر ار دیمکدر) (جوادات تشبیه) (روز رخشنده یسانیه رخشنده اسم فاعل مفرد غائب اصلی درخشنده ایدی تخفیف ایدوب رخشنده دیدیلر) (محصول بیت) خدا دوستلرینك قراکلی کیمه می روز رخشنده کبی یلمدرار یعنی ضیا و یر یعنی کیمه سی و کوندزی بر ایدر نور و ضیا و یرمه حاصلی کیمه سی کوندزی کبی نور ایدر * و ین سعادت بزور باز و نیست * تانخشد خدای بخشنده * و ین سعادت اشارتدر (شب تاریک روز روشن کبی رخشان اولسنه) (یا حرف مصاحبت) (زور باز و لامیه در) (تأخر حرف توفیق) (بخشد فعل ثنی استقبال مفرد غائب) (خدای بخشنده فاعلیدر اضافت یسانیه ایله) (بخشنده اسم فاعلدر بخشدندن) (محصول بیت) لیکن مذکور سعادت زور باز و قوت نیجه ایله دکلدر و اکثر عبادت و طاعتله در مادامکه محسن و معطی خدای بغشلیه حاصلی عطیه خدادار کبی دکلدر * رباعی * از تو بکه نام که دگر داور نیست * وز دست تو هیچ دست بالا تر نیست * بونده رباعی برینه قطعه یازانلر عجب تشخص صاحبی ایشار (تو ک ضعیفی اشاعله او فوقی کر کدر کیم وزنه خلل کیمه) (بکه یا حرف صله و که اسمدر کیم معناسنه) (نام فعل مضارع متکلم و حده در) (که حرف تعلیل) (داور و اوله فحمله حا کم معناسنه در) (دست تو لامیه) (هیچ دست مبتدا) (بالا تر نیست خبری) (وز دست تو خبره متعلق) (دستی بالا یه مضاف ایدن فن فارسیده عجب ماهر ایش) (محصول بیت) یارب سندن کیمه شکایت ایدوب ناله و زاری ایدین که سندن غیری حا کم مطلق یوقدر و سندن قدرک الدن یو حرك برال یوقدر یعنی سندن قدرک الی جمیع اللردن اوستوندر زیرا قادر مطلق سن سین شکه بیورمش سین (یدالله فوق ایدیم) * آن را که تور هیری کنی کم نشود *

رد این سید علی

رد این سید علی و سروری

رد شعی

و آنرا که

و آن را که تو کم کنی کیش رهبر نیست * (محصول بیت) یارب اول کیمه به که سن دلالت و هدایت ایدر سین اول ضلال و کم اولمزد یعنی ضلالتله دوشمزا اما اول کیمه بی که سین کم ایدر سین یعنی اضلال ایدر سین هیچ کیمه اکا هادی و رهبر اولمزا العیناذ بالله تعالی * عبرت * کدای نیک انجام به از بادشاه بد فرجام * کدای نیک انجام بیانیه) (بادشاه بد فرجامه یوله در) (نیک انجام و بد فرجام وصف ترکیبدر) (انجام و فرجام عاقبت و صولک معناسنه در) (محصول ترکیب) عاقبتی ای یعنی خبر کدا بادشاه بد فرجامدن بکیدر یعنی عاقبتی شرا و لان بادشاهدن بکدر * بیت * غمی کز پیش خادمائی بری * به از شادی کز پیش غم خوری * غمی یا حرف و جندیه (کز که حرف رابط صفت) (بی باه عجمک فحمله پس معناسنه در آرد و صولک معناسنه) (و شین غم را جعدر) (شادمان و صفت ترکیبدر) (بماندن بکرمک معناسنه صکره سرور معناسنه اسم اولدی آسمان کنی که و صفت ترکیبی ایکن فلکله اسم اولدی) (و یا حرف مصدر شلک مانلق دیمکدر پس اوج لفظدن مرکب اولیدی) (شاد که صفت مشبهه در فرج معناسنه فاک قتی و رانک کیمز یله) (و غم که مزخدر ماننده دن و یای مصدر دن قنامل) (شادی یای اول حرف مصدر و ناز حرف و عدت شادی ده اولان یا مصدر به در و همزه اضافت ایچونود دین سوال اولسنه همزه قننده در و اضافت نه در عجب نه جواب و بریدی اوله) (کز که حرف رابط صفت) (پیش شین شادی به رانجیدر) (محصول بیت) بر غم که رانک اوردیجه شاد مانلق و سرور چکه سین یعنی اوردیجه شاد و غم اولور سین اول شادلق و سرور و بریدن بکدر که اوردیجه غم بر سین حاصلی صولک سرور اولان غصه بکدر صولک غصه اولان سرور دن * لطیفه * زمین را از آسمان جدا رست و آسمان را از زمین غبار کل انا و ترشح بمافیه * زمین را از احرف تخصیص و یا حرف صله در معناسنه) (نثار بونده صاحبی معناسنه در) (یعنی اول نسنه که صاحب را اچه و آکتون کبی اما بونده یازان مراددر) (انا همزه نک کسر یله طرف دیمکدر) (یعنی قاب) (بترشح فعل مضارع مفرد مذکر غایبدر تغل بابندن سرور دیمکدر) (بما یا حرف مصاحبت ما اسم موصولدر الذی معناسنه) (فیه جار و مجرور جمله ظرفیه اعرابدن محلی یوق صله موصولدر) (محصول ترکیب) زمین آسماندن حاصلی نثار بار اندر و یازمینک اسمی اندن محصولی نثار بار اندر انا اسماعه زمین دن غبار و یا آسمانک زمین دن غبار قدر هر طرفی کندینک ایچنده اولانله سرور یعنی ایچنده نهوار اینه طاشره شدن اول سرور و اولر حیقار * بیت * کرت خوی من امد ناسر اوار * تو خوی نیک خوی من از دست مکار * کرت صبر خطایب (خوی من لامیه) (ناسر اوار تا موافق و غیر لایق) (خوی نیک خوی من یسانیه و لامیه در) (محصول بیت) اگر سکا بنم خویم و خصلتم نامو افق و ناسر اوار کلدیسه سین کندی ای خویکی و خلقکی الدن قومنه یعنی ترک ایلمه * ادب * حق تعالی می بیند و می شنود و همسایه نمی بیند و می خروشد * می خروشد فعل مضارع مفرد غائبدر (خروشدندن خو قرامق) (مثلا خو ملک و قرین و غیر یستی خو قرا دیگی کبی خو قرامق) (بونده مراد کور ملک و جعفر معتدر) (محصول ترکیب) خدای تعالی قوللرک عیوب و جرایمی سکورد و ستر ایدر اما قو کشو کور من و جعفر یعنی غایبانه نیجه دوری افزال ایدر * بیت * نعوذ بالله اگر خلق غیدان بودی * کسی بحال خود از دست کس نیاسودی * غیدان وصف ترکیبی در غائب بلیمچی دیمکدر دانیدن (دانستن دن دین خطا ایش) (یا حرف ظرف) (حال خود لامیه) (نیاسودی فعل ثنی حکایت حال ماضی دیکلمزدی و راحت اولمزدی دیمکدر) (محصول بیت) نعوذ بالله یعنی خدایه صغور و خلق شرندن اگر خلق عالم غیب بلیمی اولیدی یعنی احوال غیدان خبر دار اولیدی هیچر کیمه کندی خالنده کیمه الدن احایش و حضور ایدر یعنی خلق بری برونک عبور نه مطلع اولیدی

رد شعی

رد این سید علی

رد این سید علی

هیچ بر کسیه دیناده خلقدن سالم زند کانی ایلزدی (بحال خود که معاسی بسبب حال نفه
 دین خطابیش * مطابقه * زوایمعدن بکان کندن بدراید و از دست بخیل بجان کندن برینا
 معدن دالک کسری ایلله اسم مکاندر ضرب باندن (یا حرف سبب) کان کافی عریله مرادف
 معدن در (کندن قازمعدن) بدراید چقار دیمکدر (زرمفعول صریحی) (و از معدن غیر صریحی
 (بکان کشیده اکا متعلقدر) دست بخیل لامیه (بجان کندن بکان کندن کییدر اهرایده
 (تقدیری بجان کندن بدر آیددر بعضی نهجده برینا واقعدر) جان کندن مراد جان
 چکشکدر یعنی بلا و مشقت چکشک (محصول ترکیب) التور معدن معدنی قازمغه چقار
 اما بخیلک التدن بیان چکشکله چقار یعنی جوق زجت و مشقت چکشکله التدن چقار حاصلی
 زیاده امسالک ایلدیکندن دکه بلا ایلله التدن التما ز پس برینا بیک معاسی بو وجهله راست
 کلور معدن صکره کان ذکر ی جائله قافیه ده مطابق اولمغیوندن و تفنن قصد ایچون
 و تکرار دن احتراز ایچون در (مصراع ثانی تک معناسی بخیلک التدن التور اولمکله چقار دین مقصود
 اولان معنای چقاره ممش * قطعه * دوان نخورند و کوش دارند * کوبند امید به که
 خورده * دون بونده خبیس و ناکس معناسه در (الف و نون ادات جمعدر) و نخورند خبری
 (کوش داشتن و آردن صغلوب حفظ الیکدر) (نخورندک) و کوش دارند تک مفعول
 بخورده و مالدر (امید به تقدیری امید خوردن به در) که من تفصیلیه معناسه در (خورده
 تقدیری خورده شده در (محصول بیت) بخیل و خبیس اولنر مالی بزر و صاف قلر درلر که
 بیک امید یکنر بمش اولمقدن یعنی یوب مغلس و محتاج اولمقدن صافلوب هر چی ایسه
 بزم دیو امید لیکر بیکه عرب دیر (الأمول خیر من الماء کول) یعنی صافلوب امید لیکر
 بمش اولمقدن بیکر * روزی بینی بیکام دشمن * زرمایده و خاکسار مرده * روزی یا حرف
 وحدت (بنی فعل مضارع مفرد مخاطب) یا حرف مصاحبت (کام دشمن لامیه دشمنک
 مراد نجه دیمکدر مرهوندن) زرمایده امانده فعل ماضیدن قسم مفرد غائب (خاکسار
 مرده زرمایده به معطوفدر و اینکی ینله ینتیک مفعول صریحی) (و بیکام دشمن غیر صریحی
 (خاکسار لغتده طرأقی دیمکدر) اما استعمالده طرأقه باتوب یوالن کیسه به درلر
 دیار عربک مزبله لکنه یانی عربان مجانی کی بونده ده خاکسار ایلله دیوانه دن تعبیر ایلش
 زیراکشی کسب ایلدیکی مالی بمیوب صافلقی جنوندن ناشیدر (خاکسار رجل کثیر الزاید که تراب
 درهم و دینارک اصلیدر دین کیسه تک طرأق باشنه معنی تصویر بله معنای بینی اول بویه
 تصویر ایدوب که و المعنی روزی بینی دشمن رازرمایده و مرده حال کونه بخاک الوده تکرار بوجهله
 دخی تصویر ایدوب (روزی بینی بر مراد دشمن که زرش مانده یوار تان و تش بخاک الوده مرده
 شده دین معنای بینی عجب تراب الوده ایلش عن الله عن سیاه (پس محصول بیت) و کون
 کور رسین دشمنک مراد نجه زر قالمش و خاکسار اولش یعنی مالی قویوب گمش مصراع
 اولده سکت و ارغفلت اولماسین یعنی بینی سکتله اوفونور * ادب * هر کزیرد سستان بخشاید
 بچور زبردستان گرفتار آید * زبردست وصف ترکییدر (الف و نون ادات جمعدر کشیک
 الی التده اولناردن جبارتدر خدمه و رعایا کی) (بخشاید فعل نفی مستقبل مفرد غائب ترجم ایلز
 دیمکدر) (بچور یا حرف صله) (چور زبردستان لامیه در (زبردست زبردست تقضیدر
 و الف و نون ادات جمع اقویادن عیارندر (محصول ترکیب) هر کیسه الی التده کیله و
 ضعیفیه مرحت ایلز اقویک جور و جفاسته گرفتار کلور یعنی مبتلا اولور حاصلی ضعیفیه
 رجم ایلان اقویا قهرینه مبتلا اولور * مشوی * نه هر بازو که دروی قوی هست *

دشمنی

رد سروری

رد این سید علی

بمردی

* بمردی عاجزان را بشکند دست * فوق یا حرف تنکیر بمردی یا حرف مصاحبت (و یا حرف
 مصدر) عاجزان را (یا حرف تخصیص) بشکند فعل مضارع مفرد غائب فاعلی مخفیه باز و به
 راجع ضمیر) و عاجزان مفعول اول صریحی و ثانیه دست (و بمردی غیر صریحی) (محصول بیت)
 او یله دکلدر که بازو که انده قوت واردر یعنی قوتلیدر مردلکله وزوایله عاجز لک الی صریحی
 شکست ایدر دکلدر حاصلی بو یله ایدر سه بانه قالماز دیمکدر بلکه خدا اندن انتقام المور
 و کیسه حق کیسه ده قومز * ضعیفان را مکن ردل کزندی * که درمانی بچوری زورمندی *
 ضعیفان را را حرف تخصیص (کزندی ضرر) و یا حرف تنکیر (که حرف تعلیل) (درمانی فعل
 مضارع مفرد مخاطب عاجز قاور سین دیمکدر مایندن ماندن دینلر خطا ایللر (یا حرف ظرف
 جور زورمند لامیه) (یا حرف وحدت) (محصول بیت) ضعیفانک کزکنده کزندی الی صریحی و زیان
 ایشدر مدز برابر زورمندک جور و جفاسته عاجز قاور سین یعنی دست قهرینه گرفتار و اور سین
 زرا دنیا محل مکافند (کا تدین تدان) در (کزندیک یاسنی حرف وحدت دین سهو ایلش زورمند
 وصف ترکییدر دینلر خطای فاحش ایللر * حکمت * عاقل چون خلاف در میان بیند بجهد
 و چون صلح بیند لکر بنهد که انجاسلامت برکاست و اینجاخلات در میان * بجهد فعل مضارع
 مفرد غائب صیغره دیمکدر (یعنی صیغره در معناسه) حاصلی صاولور و اراده طور مز
 (لکر بنهد لکر قور) یعنی قرار ایدر و ثابت اولور (لکر کزیده اولور اصلده اما بوتک کی
 بر زده ثبت و قرار مراد در (محصول ترکیب) عاقل اولان کشی چونکه اونه ده خلاف
 کوره صیغره ایدر انده طور مز (اما چونکه صلح اراده کوره ثابت اولوب قرار ایدر (زبرانده
 سلامت کار ده در بونده خلوت ولدت مایده (لف و نشر مرتب رعایت ایلدی * حکمت *
 مقام راسه شش می باید ولیکن سه یک می آید * (مقام مفاعله باندن اسم فاعلدر بونده مراد
 اوجیه نزد و طولی او بیا بندر) سه شش اوج کره آتی دیمکدر (و سه یک اوج کره بر دیمکدر) (ترکیبک
 معناسی ظاهر ایدر کور اولان کییدر اما مراد سه و شش دروسه و یکدر قائل (محصول ترکیب)
 مقام سه شش کر کدر لیکن سه یک کلور (یعنی روز کار دانا کشیک مرادی اوزره اولماز * بیت *
 هزار بار چرا که خوشتر از میدان * ولیکن اسب ندارد بدست خویش عشان * بار بونده کره
 معناسه در (چرا که اولنق) (زیرا چرا اسبدر اولنک معناسه چریدنن) (و که ظرف مکان
 (محصول بیت) بیک کره اولنق میداندن بیکر و اینک انک دیز کنی کنیدی التده دکلدر که بستد یکی
 رده اوله * قضرع * درویشی در مناجات میگفت یارب بر بدن رحمت کن که برینکان خود رحمت
 کرده که ایشان بیک آفریده * درویشی یا حرف وحدت (میگفت می حرف حکایت) (بر حرف
 صله در اینکی رده یله (معلوم اوله که عرییده رحمت علی حرفیه مستعمل اولدی یعنی کی فارسیده ده
 بر حرفیه مستعملدر (بدان جمع بددر) و بیکان جمع نیک (خود ادات ناکید) (کرده ماضیدن قسم
 مفرد مخاطب) (که حرف تعلیل) آفریده ماضیدن قسم مفرد مخاطب بار اتمش سین دیمکدر
 کرده ده و آفریده ده همره ز خطاب ایچوندر دین معهود جهلی اوزره مصر او لمشدر
 (محصول ترکیب) بر در ویش مناجاتده سو یلردی یارب یار امر زده رحمت ایلله که ایلره خود رحمت
 ایلش سین (زیرا انلری اقی برا تمش سین یعنی انلری اقی خلق ایلدیکلر انلره رحمت ایلکدر
 * حکمت * اول کسی که علم رجانه و انکشتی در دست نهاد جشید بود گفتش چرا همه
 زینت و آرایش بچ داری و فضیلت راست گفت راست را زینت راستی تمامست * کسی
 یا حرف وحدت (که حرف بیان) (علم بونده قفانه وضع ایلدکری نشاندر که اول زمانده ضاع او مردن
 اشاعه کو کس اوزره قفانک ظاهرینه بعض شکوفه شکفته و یا بعض حیوانات شکفته اینکدن

رد این سید علی و سروری

رد این سید علی و سروری
رد این سید علی و سروری

دشمنی

پیدا ایدر دی که اکا علم در بر دی و اول قفانه جامه معنی که سابقا مفصل بیان اولندی
 (انگیزی همزه نك قعی ونونك سکونی و کافی عجمك ضعی و شین مجله نك سکونی و ناك قعی
 و رانك کسری و یاه اصلیه ایله یوزك معنانه در) در دست در حرف صله در نامعانه اول کسی مبتدا
 (و جشید بود خبری) جشید جشك قعی و میك سکونی یله قدیم پادشاهلردن بر اولو پادشاهك
 اسبدر (و یحی با حرف صله) و جیم و با عجمل در صول معنانه در که عربیده یسار دیرل (بانك
 فقحله) و او حرف حال (فضیلت مبتدا) راست راست خبری اولکی (راست بر کله در صاغ ال
 و صاغ جانب معنانه که عربجه) (بین دیرل) و ابکچی (راست مرکبدر را ایله ادا ت خبردن که
 سین و تادر معناسی راستکدر دیک اولور) راست را را ادا ت صله راسته دیمکدر (زینت راستی
 لامیه) و با حرف مصدر (تمام بونده کافی معنانه در) (محصول ترکیب) اول بر کیمسه که قفانه علم
 و اله یوزك قودی (یعنی پرمفه یوزك طافدی جشیددر) (اکا دیدیلر نیچون جیع زینت و آراشی
 صول اله و وردك حال بو که فضیلت صاغ اکدر) دیدی که صاغ اله راستلی زینتی کافیدر (راستی
 عبارتنده ابهام وار (یعنی صاغلق و طوغریلق معناسی) * قطعه * فریدون گفت نقاشان چین را *
 که پیرامون خرگاهش بدوزند * فریدون باب اولك اولنده مفصل ذکر ی کیمشدر (نقاشان
 چین لامیه) و را ادا ت مفعول (که حرف رابط مفعول و قولدر) (پیرامون با عجمك کسریله اسبدر
 اطراف معنانه) (پیرامنده دیرل) (خرگاه خانك کسریله و رانك سکونی یله قره او که کیمسه ایله
 اورتلور در چ اویده دیرل) (حاصلی قبه شکلی اولور) (خرگاه بونده اوناغ معنانه در دین خرگاهی
 یلزارعش) (بدوزند فعل مضارع جمع غائب دیکه ل دیمکدر مفعولی) (یعنی دیکلجک نسبت
 یت ثانیدر) (زیرا عادتدر اوناغلرده و جادر زده رانك آمیز برزدن بعض نسنه کسوب دیکرل مثلا
 مبارک باد و سعادت باد عبارتدری کسوب دیکرل) (بومعنايه واصل اولیان مصراع ثانیک معناسی که
 انك اوناغلك اطرافنی دیکه ل یعنی لازم اولان بری مرمت ایده ل دین زیاده رزق سولیش
 (بدوزند فعل مضارع دو خن دن دینلر خطا المسلر * بدان رانك آرای مرد هشیار *
 که نیکان خود یوزك و نیک روزند * بدان را ادا ت مفعول (و بدان دارك مفعول اولی) (ونیک
 مفعول ثانسی) (و دار فعل امر مفرد مخاطبدر) (داریدن طوت دیمکدر) (که حرف تعلیل) (خود
 ادا ت تا کید (یوزك و نیک روزند تقدیری) (برکند و نیک روزند اولور و سعادتلی زرد دیمکدر) (بس
 بزرگانند و نیک روزانند دیوتقدیر ایلکه احتیاج یوقدر) (محصول یت) (خرگاهك اطرافنه دیکلجک
 بویتدر که برامزلی ابی طوت یعنی ابی رعایت ایله ای مرد هشیار زیرا ایلر خود اولور و نیک
 بختردر) (نیک روز دیمکدر غرض صاحب سعادتدر دیمکدر حاصلی برامزلی ابی رعایت
 انك کرک که ایلر رعایتی قلیله الورل که شانلری رعایت اقتضایدر) (مجموع یتک معناسی برامزلی
 ابی طوت یعنی انلره ابی رعایت ایله ای عاقل کشی زیرا ایلر خود اولور و سعادتلردر سنك
 دعا که اصلا احتیاجلری یوقدر دین بدما به مستحق ایش * حکمت * برزی را گفتند باچندین
 فضیلت که دست راست دارد خاتم چرا در دست چپ میکند گفت ندانی که همیشه اهل فضل
 محروم باشد * ندانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر استفهام انکاری طریقه (محصول ترکیب)
 بر اولویه دیدیلر که یوقدر فضیلتله که صاغ الک وارد یعنی صاغ الله و اراخانی نیچون صول اله
 ایدر یعنی صول الک صریحه بر ماخذه طاقدر صاغ اله و صریحه بر ماخذه طاقدر دیدی یلر بسین که
 دائما اهل فضل محرومدر * یت * آن که حظ آفرید و روزی سخت * با فضیلت همی دهد باخت *
 حظ حانك قعی و طسناك تشدیدله نصب معنانه در) (آفریدك مقدم مفعولدر) (روزی یای
 اصلیه ایله رزق معنانه در) (محضك مقدم مفعولدر) (مخت فعل ماضی مفرد غائبدر) (ساخت

رد شعی

رد شعی

رد این سید علی و سروری

رد این سید علی و سروری

رد شعی
(ایو) نسخه مستعجله در
للطابع

لفظندن مخفف یعنی ایلدی حاصلی براندی دیمکدر (محصول یت) اول کیمسه که نصب براندی
 و رزق پیدا ایلدی یعنی وجوده کتوردی آیه با فضیلت و بر و باخت و دولت بعضی نسخده
 بخت برینه بخت واقعدر لطیفدر * ملاطفه * نصیحت پادشاهان مسلم کنی راست که بیم سر
 ندارد و امید زر * (محصول ترکیب) پادشاهلر نصیحت ایلک بر کیمسه به مسلمدر که باش قور قوسی
 و امید زری اولیه یعنی نه اولك خوفی اوله و نه دینار و درم امید * مشوی * موحدجه در یای
 ریزی زرش * چه شمشیر هندی نهی بر سرش * موحد اسم فاعل در تفعیل یا شدن خدای بر لیمی
 توحیددر (چه یوزك کی بر زده مساوات معناسی افاده ایدر) (ریزی فعل مضارعدر) (ریزیدن
 دو کسین دیمکدر) (ریختن دن دینلر خطا ایلدیلر) (زرش شین معناده پایه معیددر تقدیری
 در پایش در) (شمشیر هندی یابیه) (نهی فعل مضارع مفرد مخاطبدر) (نهیدندن نونك قعی
 و کسریله قومق معنانه) (محصول یت) (موجود اولان کیمسه به نسبت ایاغنه اتوله اخه
 دو کسین نه و باشی اوزره قلیج طوناسین نه یعنی ایاغنه مال دو ککله باشی اوزره قلیج طونقی برادر
 نه اندن سو یوز و نه بوندن بر یوز * امید و هر اسش نباشد کس * بر یت مبتدا توحید و بس *
 هر اس هانك کسریله خوف معنانه در یعنی قور و قور (و شین موحده راجعدر) (بر یت مقدم خبردر
 (مبتدا توحید لامیه و مبتدا) (و او بس ایله یوزك کی بر زده فقط معنانه در) (محصول یت) (موجودك
 کیمسه دن امید و هر اس اولماز یعنی نه کیمسه دن قور قوسی و پر واسی و نه کیمسه دن امید و رجاسی وار
 (مبتدا توحید یوزك اوزره در انجق یعنی نه کیمسه دن یی و نه کیمسه دن امید اوله * لطافه *
 پادشاه از بهر دفعه ستکار است و شینه برای خون خواران و قاضی مصلحت جوی طراران هر کر
 دو خصم بحق راضی پیش قاضی نروند * دفع ستکاران مصدرك مفعولنه اضافیدر (شینه
 صوابی یه دیرل) (خون خوار و وصف ترکیبدر فان ایچی معنانه) (خوار بنددن و الف و نون ادا ت جمع
 (مصلحت جوی وصف ترکیبدر) (جویدندن طرارانه اضافتی اسم فاعلک مفعولنه اضافیدر
 (پادشاه مبتدا و ما بعدی خبری) (و شینه مبتدا و ما بعدی خبری) (وقاضی مبتدا) (و ما بعدی خبری
 طراران کیمی یه دیرل) (فارسیجه کیمسه بر دیرل) (محصول ترکیب) (پادشاه ظالمك ظلمتی دفع ایلک
 ایچوندر و صوابی فان ایچی ظالملا ایچوندر یعنی قانلیرك و اهل شر و فسادك خلقدن ضررینی دفع
 ایلک ایچوندر و قاضی طرارك مصلحتنه متعلق احوالی کورمك ایچوندر یعنی شریعتنه متعلق
 اموری کورمك ایچوندر یعنی طرار نه لازمدر دیوشمرعه کورمك ایچوندر هر کر حق راضی ابکی
 خصم قاضی او کنه کتمزل زراهر کس حق راضی اولدقدن مکره خصوصنه احتیاج قالملاز
 بعض نسخه ده هر کر دو خصم از پیش قاضی راضی نروند واقعدر) (یعنی هر کر ابکی خصم قاضی
 قشندن راضی کتمزل بلکه بریسی راضی کیدر سه بریسی ناراضی کیدر * قطعه * چو حق
 معاینه دانی که می باید داد * بلطف به که بچنك آوری و دلشکی * معاینه مقاعله یا شدن مصدردر
 (که حرف بیان) (می حرف استمرار) (و با حرف تا کید) (بابد فعل مضارع مفرد غائب کرک دیمکدر
 (بلطف بر مقدر دادن مصدرینه متعلقدر) (که من تفضیله معنانه در) (جشك اور وصف
 ترکیبدر محارب) (یعنی صواشی معنانه) (و با حرف مصدر) (دلشکده وصف ترکیبدر کوکلی طار
 معنانه) (و با حرف مصدر کوکل طار لغی دیمکدر) (محصول یت) (چونکه معاینه یلور سین که الک
 حقنی و یرمک کر کدر لطفله و یرمک یکدر که صواشی نغله و کوکل طار لغله ایه حاصلی
 حقوق ناسی ملامت و رفقه ادا ایلک بکنر محاربه و مجادله ایلکدن (دلشکی جنکه عطف
 ایدوب و آوری اکافید طو توبای و بدلشکی آوری ده یای خطابه دین زیاده باطل سولیش
 و بوجهله دخی معنی تصور ایدوب بلطف دادنه که بچنك آوری دادی و بدلشکی دادی

رد این سید علی و سروری

رد این سید علی

ایکی وصف ترکیبی به داخل ایکی پای مصدر به ابله دین عجب قوی تر یق کوی ایش
 عفا الله عنه * خراج اگر نکز ارد کسی بطیبت نفس * بقهر ازو بستانند مرد سرهنکی *
 طیت مصدر در طاب بطیب دن تظا ابده کلور ناک قحبله بونده ایلک معانسه در (مرد سرهنکی
 بیانیه در موصوف وصفی ضرورت وزن وقافیه ایچون افراد ایلدی (والافعله نسبت جمع
 مناسب ایدی (یعنی مردان سرهنکیان (محصول بیت) اگر بر کیمه خراجی طیت نفس
 وصفای خاطره ادا ایلر سه مرد سرهنکی اندن آتی قهر یله الور ز راحی شرعیدر که هیچ کیمه
 اکانکار ایلر * معنایه * همه کس را ندان برشی کند کرد و قاضی را بشیرینی * (محصول ترکیب)
 هر کسک دیشی اکتی ندیه بیکله کند اولور یعنی قاضی اما قاضینک طاطا بله که هیچ نسته کیمز
 اولور ترشیده و شیر بنده یار نسبت ایچوندر * بیت * قاضی که بر شوت بخورد پنج خیار * ثابت کند
 از بهر توده خر بزه زار * بر شوت با حرف مصاحبت (وراده کسره و ضمه جائز در (خر بزه زار
 کلز اولا له زار کی در (یعنی قانون لقی کزیدن کنا بندر (حاصلی قانون بستانی دیمکدر
 (محصول بیت) قاضی که رشوت طریقه بلس خیارا کل ایلر سکیچون اون قانونی ثابت
 ایدوب مقرر ایدر * لطیفه * خفه پیر از نابکاری چه کند که توبه نکند و شخته معزول از مردم
 ازاری * نابکاری فاسق و فاجرده استعمال ایدر (و یا حرف مصدر در (بونده مراد نابکار بدن
 زاندر قرینه قیام بله (محصول ترکیب) پیر خفه زنادن نه ایلر که توبه ایلر یعنی توبه ایلوب
 نه قادر در زار بوزنه کیمه یاقر توبه ایلوب نیه مالکدر بالضرورت توبه ایدر شخته معزولده
 خلق از ازل قدن توبه ایلر نه ایلر یعنی خلق انجیکه قادر دکلدر زار معزولدر پس
 توبه ایلر ضرور ایدر * بیت * جوان کوشه نشین شیر مرد دره خداست * که پیر خود نتواند
 ز کوشه برخاست * جوان کوشه نشین بیایه در (کوشه نشین وصف ترکیبیدر کوشه ده
 اوزیچی دیمکدر (شیر مرد ترکیب مزجیدر (اصلی مرد شیر در اضافت بیانیه ابله ارسلان ار
 یعنی ارسلان کی ارحاصی بهلوان و بهادر دیمکدر مصراع مبتدا و خبردن مر کبدر (که حرف
 تعلیل خود ادات تأکید (کوشه ده یا حرف وحدت و همزه حرف توسل (همزه حرف وحدت در بین
 اسکی خطاسی اوزره مصر اولش (برخواست برخاستن معانسه در (محصول بیت) کوشه نشین
 جوان خدا یولنک شیر مردیدر یعنی هوادن بکوب نفسیه غالب اولوب کوشه و عزت اختیار
 ایدن جوان کر چکدن اردر زار پیر خود بر کوشه دن قیام ایلر که قادر دکلدر پس بر کوشه ده
 اوتور ماسی ضرور ایدر * بیت * جوان سخت می باید که از شهوت پیر هیزد * که پیر ست
 رغبت را خود آلت بر نمی خیزد * جوان سخت بیایه (که حرف تعلیل (پیر ست
 رغبت بیایه (ست رغبت وصف ترکیبیدر رغبت میل معانسه در (ورا حرف
 تخصیص (غنی خبرد فعل نفی مستقبل مفرد غائب خبریدن فالقماز دیمکدر (محصول بیت)
 محکم جوان کر کدر کیم شهوتدن پیر ایلر یعنی نفسی و شهوتی غالب ایکن پیر ایلر
 هنر در زار پیری قدرت و طاقت پیر امر ضرور ایدر که آتی مساعده ایلر یعنی فالقماز که
 برنامشوع ایشه مرتکب اوله * حکمت * حکمی را پسیدند که چندین درخت نامور که خدای
 تعالی آفریده است بلند و برومند هیچ یکی را آزاد نخوانند مگر سرورا که ثمره ندارد درین
 چه حکمت گفت هر یکی را دخلی معیست و وقتی معلوم که گاهی بوجود آن تازه است
 و گاهی بعدم آن پرموده و سرور هیچ ازین چیزی نیست و در همه وقت تازه است و این صفت
 آزاد کانت * درخت نامور بیایه نامور نامی دیمکدر زار پیر نسبت معناسی افاده ایدر معنای
 لازمی مشهور و نامدار دیمکدر لازمه تفسیر ایدنه دخل ایدن کنندی مذخولدر (برومند

ردشعی

ردسوری

بونده

بونده بمثل دیمکدر زار پیر عیشدر (ومند ادات نسبت دولتند و حاجتند کی نهایی بر لفظ بله
 و او سر استمالی معهود دکلدر یعنی برومند دیمکدر و او مبالغه ایچون زیاده اولندی دین غندی
 سولش (بعضی نمکده بلند برینسه بارور واقعه در (یعنی بارور و برومند در شمش و جعدن خالی
 دکل زار بار اعج حاصلنه در (وور ادات نسبتدر لی معانسه (که ثمره ندارد مقام خالده
 واقعه در حال بو که ره سی بوقدر دیمکدر (ثمره میوه معناسه در بونده کلنجده سوالدر (و گفت
 مابعدیه جواب (دخل بونده حاصل معانسه در (و یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر (هر درخته
 دخل معین اثبات ایلک مبالغه طریقه در (زیرا هر بر درختک حاصلی اولان فشد بر (وقتی
 بوله در (گاهی یا حرف وحدت (بر مرده باک قحی و زاء عجمک سکونی و عجمک ضمی و زاء مهمله نک
 سکونله صولش دیمکدر فعل ماضیدن فسددر (و این صفت آزاد کانت جلله خالیه در
 (محصول ترکیب) حکماند برینسه سوال ایلدی که بو قدر نامور و نامدار درخت که خدای
 تعالی خلق ایلدر بارور و برومند هیچ برینسه آزاد دیمکدر الا سر و هشتی و حاصلی یو عین
 بونده نه حکمتدر حکیم دیدیکه درختک هر برینک معین حاصلی و معلوم وقتی وارد که گاهی
 اول حاصل وجودیه تازه در و گاهی عد میله بر مرده و سر وک بوندن هیچ نسته سی بوقدر
 و جع ارقانده تازه در حال بو که بو حالت ازاده صفتیدر * قطعه * بر آنچه می گذر ددل منه که
 دجله سی * پس از خلیفه بخواد گذشت در بغداد * دل منهک مفعول صریحی (و بر آنچه
 غیر صریحی (وی گذر آنچه نک صفتی (که حرف تعلیل (دجله بغدادده شطک اسمیدر یعنی
 بغداد ابرغنه غیری برده شط دیر اما بغدادده دجله دیر (بسی جوق زمان (دجله بسی مرهوندر
 (پس از خلیفه خلیفه دن صکره دیمکدر خلیفه دن بونده مراد معتصم بالله در که آخر خلفای دولت
 عباسیه در که هولا کو آتی هلاک ایلدکن صکره دیادن خلافت کلبا مرفوع اولوب دور
 سلاطین ظهور ایلدی یعنی هر بره پادشاهلر حکم ایلر که باغلدی مثلا بغدادده ابتداء سلاطین
 ایلما نه حاکم اولدی اق قیونلی زمانه دک اندن صکره قزلباش اندن صکره آل عثمان اگهی
 دولت و شوکتاری قیامت دک بمند اولسون آمین (گذشت بونده گذشتن معانسه در (در بغداد
 از بغداد تقدیرنده در (محصول بیت) اول نسته به که کبر یعنی ثابت و باقی اولوب فانی اولان
 نسته به کوکل بغله یعنی تعلیق قلب ایلر زار دجله جوق زمان خلیفه معتصم صکره بغداددن
 یکپسر در یعنی فانی و گذران اولان اشیا اقرصو حکمیده در که تعلیق قلبه لایق دکل شراح بو بینک
 یحقیقنده افعال ایلر طاهر مراده و اصل اولدقلرندن افعال ایلر * کرت ز دست براید چونخل
 باش کریم * ورت ز دست نیاید چو سر و باش آزاد * کرت تا خطاب معانده دسته مقیددر
 ز دست تقدیرنده در (نخل بونده حرمانا جیدر (باش فعل امر مفرد مخاطب اولدیمکدر اسمی تحتده
 انت و خبری کریم افطیدر مصراع ثانی اولکی کیدر اعز ایدر (محصول بیت) اگر الکلدن کلور سه
 خرما اغاجی کی کریم اول خرما اغاجینک کرامتی اولدر که هر بری ایشه برار قویونک کی که
 هر بری برینسه به کرکدر و اگر خرما اغاجی کی الکلدن کریم اولمق کلز سه باری سر وکی آزاده
 اول یعنی سر و بارور دن آزاد اولدیغی کی سنده تعلیق دیادن سالم اول حضور ایلر سنین
 سر وکی آزاد اول کیمسه به جفا ایلر دین معنایه جفا ایلش * و غلط * دو کس
 مر دند و تحسیر بردند آن که داشت و نخورد و آن که دانست و نکرد (محصول ترکیب) ایکی
 کیمسه اولدیله و تحسیر ایلندیلر یعنی حیرتله کنندیلر بری اوادر که ماله مالک اولدی
 و بیدی و بری اولر که علمه مالک اولدی و موجبیه عمل ایلدی * قطعه * کس نیند
 بخیل فاضل را * که نه در عیب گفتنش کوشد * بخیل فاضل بیایه (ورا ادات مفعول

ردابن سید علی

ردشعی

ردشعی

ردشعی

(که حرف بیان نه حرف نفي معناده کوشده مقید در پس فعل نفي مستقبل اولور) در عیب
 (در حرف صله گفتنش شین ضمیر بخیل فاضله راجعدر) (محصول بیت) کیسه فاضل بخیلی
 کورمز که الک عیبی سولیکه دور شیده یعنی عیوبی تعدید الیکه سعی ایلر البته حاصلی فضل
 بخیل عیبی سولیکه دور شیده یعنی عیوبی تعدید الیکه سعی ایلر البته حاصلی فضل
 کریمی یا حرف وحدت (فروادات تأکید) (محصول بیت) اما اگر بر کریمک اینکیوز عیبی
 وکاهی اولور سه کریمی واحسانی جیم عیوبی سولیکه سعی ایلر البته حاصلی فضل
 والله المستعان درین جمله چنان که رسم مؤلفانست از شعر متقدمان بطریق استعاره تلفیقی
 زفت * والله مبتدا (المستعان اسم مفعولدر استعمال بابتدن لفظ امر فوع خبر مبتدا در) (معاونت
 طلب اولانان کیسه به مستعان دیرر بونده الله در) درین جمله یعنی جیم کابده (بورایه کالجیه پس سکر
 بیه حصر ایدنلر معقول ایلامش لر) رسم مؤلفان لامیه عادت مؤلفان دیمکدر (شعر متقدمان لامیه
 تلفیق تفعل بابتدن مصدر در بوشی برنسته به ضم ایدوب قانع در) (محصول ترکیب) کتاب
 کلستان تمام اولدی و مستعان الله تعالی در یعنی عون اندن مطلوب بدر کابده الک اعانتیه تمام
 اولدی بوجیم کابده انجلین که مؤلفین متقدمینک عادتیدر یعنی قدیم مؤلفینک قانونیدر شعرای
 متقدمینک اشعارندن استعاره طریقه تلفیق واقع اولدی یعنی سوزیمه کیسه سوزنی قاعده
 غیر یازقاندیگی کی بلکه بونده واقع اولان نظم و نثر هب بندر شک جوری مقام شده بویه سور مش
 و معشرات السخریه صاحبی بونلره تقلید ایلمش شک دیباچه شده یازمش * بیت * کهن خرقه
 خویش پیراستن * به از جامه عاریت خواستن * کهن خرقه خویش پیانیه و لامیه در) (پیراستن بزمک
 و سبک معناسنده در) (جامه عاریت پیانیه) (محصول بیت) کشتی کندینک اسکی خرقه سنی عیالوب
 اصلاح ایلیمی جامه عاریتی خلعندن استمکدن یکدر حاصلی کندینک اسکی لباسنی عیالوب کیمک
 الک عاریت لباسنی کیمکدن یکدر (مصراع اولک معناسنی کندی کهنه خرقه ایلر بزمک یعنی اتی
 کیمک دیوب و حاشیه ده بکهن خرقه خویش تقدیرنده در دیمک بیت زبانه نامعقول و ترز بق لباس
 کیدر مکر * غالب گفتار سعدی طرب انکیر ست و طیبیت آمیز و کونه نظران زایدین علت زبان
 طعن دراز کرد که مغز دماغ یهوده بردن و دود چراغی فائده خوردن کار خردمندان نیست و ایکن
 برآی روشن صاحب دلان که روی سخن در ایشانست پوشیده نمائند که در موعظه های شای
 در سبک عبارت کشیده است و داروی تلخ نصیحت بشهد ظرافت بر آینه تاملع مخاطب ملول
 نشود و از دولت قبول محروم نمائند * غالب گفتار سعدی لامیه لردن و مبتدا (طرب انکیر وصف
 ترکیب و خبر مبتدا) (انکیر نیدنن قورمق و پیدا ایلک یعنی طرب قویارچی و پیدا ایلچی دیمکدر
 (انکیر نیدنن اخذ ایدنلر خطا ایلش لر) (و طیبیت آمیز وصف ترکیبیدر) (طیبیت مصدر در طرب
 یطیب دن ایلک و کوزلک معناسنه) (آمیز نیدنن قرشدرهقی معناسنه) (آینختدن اخذ ایدنلر خطا
 ایلش لر) (و کونه نظر بصیرت سز دیمکدر) (الف و نون ادات جعفر حاصلی وصف ترکیبیدر
 (و در حرف تخصیص) (بدین علت بوعقلله یعنی گفتار سعدی (طرب انکیر و طیبیت آمیز اولدی یعنی
 جهندن بصیرت سز لک زبان طعنی دراز اولور) (که حرف بیان) (مغز دماغ یهوده مغز
 بونده بیتی معناسنه در دماغ بونده بیتی طوران بر مراد باشد) (مغز دماغ یهوده لامیه و پیانیه در
 مغز بوندک مقدم معنوی در باطل بره امک چککدن عبارتدر) (دود چراغ بی فائده لامیه
 و پیانیه در سابق کی باطل بره تضییع اوقات ایلکه دیرلر) (دود خوردنک مقدم معنوی در) (رای
 روشن صاحب دلان پیانیه و لامیه در) (که حرف رابط صفت) (روی سخن لامیه در مجاز) (در ایشان
 (در حرف صله در بامعناسنه) (پوشیده نمائند یعنی فائده دیمکدر) (در موعظه های شای پیانیه لردن

رد ابن سید علی و سروری

عطفه های
نسخه

رد ابن سید علی و سروری
رد ابن سید علی و سروری

(در انجوه) (موعظه مصدر میبدر و عطف معناسنه) (و هادات جمع) (در حرف صله) (سبک عبارت
 پیانیه) (سبک سبک کسری و لامک سکونیه دیری ایلکنه دیرلر) (داروی تلخ نصیحت
 پیانیه لردن) (با حرف مصاحبت) (شهد ظرافت پیانیه شهد کرمج باله دیرلر) (بر حرف
 تا کیدر) (آینه ماضیدن قسم مفرد غائب قرشدر مش دیمکدر) (محصول ترکیب) سعدینک
 اکثر کلمات طرب انکیر در و طیبیت آمیز و بصیرت سز لک سعدینک کلامی بویه اولدی یعنی علتله
 زبان طعنی در از اولور که مغز دماغ یهوده ایلش و دود چراغ بی فائده بیک عقلا ایشی
 د کدر اما صاحب دللرک رای روشنه که سوزلک طسامری و توجهی انلره در مخنی فائده که
 شفا و بری نصیحتلر انجوسنی سبک عبارتله چککدر یعنی جوهر کی کلماتی ترکیب و ترتیب
 انجوسنی نصیحت آچی داروسنی شهد ظرافتله قرشدر مشدر تا کیم مخاطبک طبعی
 ملول اولیه و دولت قبولدن محروم فائده * مثوی * مانصیحت بخیلی خود کردیم
 * روزگاری درین بزم بردیم * بخیلی خود تقدیری (بخیلی خود شد ضرورت وزن
 انجوه حذف و اتصال اولدی ضمیر نصیحت راجعدر) (روزگاری یا حرف وحدت
 (درین یعنی در نصیحت) (بزم یا حرف صله حده و غایبه دیمکدر) (بر دیم ایلش دیمکدر
 (محصول بیت) بر نصیحتی محسوده ایلش بر زمانی یعنی بر مدتی بو نصیحتده حده و غایبه
 ایلش حاصلی بر مدت بویه عمر کچوردک * کر نیاید بکوش رغبت کس * بر سولان
 پیام باشد و بس * نیاید فاعلی نصیحتدر) (با حرف صله) (کوش رغبت کس پیانیه
 و لامیه در) (کوش رغبتدن مراد رغبتله دیکمکدر) (رسول ایلچی و خبرچی در
 یعنی خبر ایلدوب کتور بچی به دیرلر فاعلدر) (پیام خبردر) (بس انجق دیمکدر
 (محصول بیت) اگر بنم نصیحت کیسه نک کوش رغبتله کلز سه یعنی کیسه رغبتله
 ایشیدوب دیکلر سه یا که نسنه لازم کلز زرا خبر جیلر اوزر سه خبر و بر مکر
 لازم اولان انجق قبول ایتدر مک لازم دکل زرا (و ماعلی الرسول الالبلاغ) در یعنی
 خبرچی اوزر سه واجب اولان همان اتصال خبر رانجق طوئدر مق دکلدر * قطع *
 یا ناظر افیه سل بالله مرجه * علی المصنف واستغفر لکاتبه * یا حرف ندا (ناظر امتدادی
 غیر مقصوده یعنی نکره) (فیه ضمیر کتاب کلستانه راجعدر) (سل سینک قنی و سکون لامیه فعل
 امر مفرد مخاطبدر سئل یسئل دن همزه سمعا حذف اولشدر اما سال یسال دن اولشده عین
 الفعل قیاسا حذف اولش اولور) (بالله بامن معناسنه در بعض نسخه ده الله دوشمشدر بینه
 بو معنایه) (مرجه مفعول سئلدر) (علی المصنف سله) (و یا مرجه متعلقدر) (واستغفر سله معطوفدر
 (لکاتبه استغفره متعلق) (و ضمیر کاتبه راجعدر) (محصول بیت) ای کتاب کلستانه ناظر اولان
 یعنی مطالعه ایدن الله تعالیدن مصنفه رحمت استه و کاتبه غفران طلب ایل * و اطلب لنفسک
 من خبر تردیه * من بعد ذلک غفرانا لصاحبه * و او حرف عطف (اطلب فعل امر مفرد
 مخاطب طلب ایل دیمکدر) (انفسک اطلبه متعلقدر) (من خبرده) (ترید فعل مضارع مفرد مذکر
 مخاطب (به باتقویت عمل انجوه کلشدر تقدیری تردیه در) (من بعد ذلک غفرانا بر مقدر اطلبک
 مفعولی به صریحدر) (و لصاحبه غیر صریحی) (محصول بیت) دخی ای کلستانه ناظر اولان کیسه
 دخی نفسکه استبدیک خبری طلب ایل یعنی هر نه خبر که مراد کدر اتی خدادن طلب ایل
 و بو سؤال و طلبدن صکره صاحبه و مالکنه غفران طلب ایل (معلوم اوله که صحیح نسخه لده
 بیت اولده سئل بالله در و بعضنده سل الله در) (اما حرف جر سز سل الله هیچ برنده واقع دکل زرا
 بویه اولشده ناموزون اولور که بو بحر بسط نمئندر که او جفی جزئی سالددر یعنی مستغفر

یا الی الله و استغفر له
و استغفر له و استغفر له

رد شرح جیفا
رحمة الله عليهم اجمعين
الطابع

لیکن شراح جیسا سل الله یازمشیر پس معلومدرکه اشعار عرب اوزانده قاصر لر ایتمش
تم الکتاب بعون الملك الوهاب
تاریخ کتاب *

شود مکیم شرحه ها تف دیدی تمت
صفر ماهینک او خجیدی روزی
مبارک اولسون اوقویوب یازانه
دخی سهو و خطا سینی دوزانه

* تاریخ ختام طبع للطابع الفقیر *

صفحه اقبالی محمود خاتک سر تسر
نوینو شیرازه بند نسخه فیض اولده
سیما نشر علومه شویله رونق و یردیکیم
قید استکاب نسخه ویرسون زجت دیو
اشته ازجمله کلستان شرحی سودیکیم اودر
بند دیرینه اسعد طبعنه مأمور اولوب
نسخه مطبوعه سن شمعی سهولتله آلوب
برهزار دلسنستان کلدی دیدی تاریخنی
بتدی سودی کلستان طبعی اولدی بی بدل

قد کل طبع هذا الشرح المنشرح بمطالعته القلوب * المؤسس علی ابداع طرح واحسن
اسلوب * فی عهد سلطنة السلطان الاعظم * والخاصان الافخر الافخم * خادم الحرمين المحترمين
مالك البرين والبحرين * المبدد لشمل اعداده بالعوانی والشوارف * المجدد بالمعالي ما اندرس
من العوارف والمعارف * المتوسد فی اریكة الخلافة الکبری * التي لا اشرف منها ولا اسمی * السلطان
ابن السلطان ابن السلطان السلطان الغازی محمودخان ابن السلطان الغازی عبدالمجیدخان ابن
السلطان الغازی احمدخان * لازالت ریاض شوکتہ بنسایم الظفر باسمه الزهر * ولا رحمت
اغصیان معالم جلادته تهتف فيها هوائف التأيید بسورق الفخ والنصر * وذلك فی دار
الطباغة العامره ببلدة اسلامبول الفاخرة * حرسها الله سبحانه وتعالى مع سائر البلاد بحفظه
العبدانی * من الجهات الست بالسبع المثانی * بمعرفة العبد المحتاج الى آذنه
الصمد * شیخزاده السيد محمد اسعد * المسعد برتبة اسلامبول * التي
عقد فخرها الى جسد الجوزاء موصول * وكان الاختتام * واخر
صفر الخير * المزبل لكل ضییر * لسع وار بعین ومائین والف

من الاعوام * من هجرة سيدنا ومولانا محمد
عليه وعلى آله الصلاة والسلام
مافاح مسك الختام
ولاح بدر
القلم

خرد
۱۰۰۴

خواجو نخلبند شعرا ايله
ملقب اولان فاضل کرمانبدر

۲

موالی فحامدن رئیس الکتاب واصف افندی زاده عبدالله
لیب افندیکن اشبو طبعه موفق اولدینی مصراع مطبوعدر
ریاض ارای شوکت خان محمودک بهاراسا
لیبیا یعنی بوتاریخده امر شریفیله
کل متن معارف باد فیضیله اولوب مشروح
باصلدی کلستان سودیسی اولدی برکل بمدوح

خواججه عینی افندیکن دخی کلستان طبعه
خرس ایندیکی نهال تاریخ لطافت شمار بخار بدر

شه فرخنده طبع وداور علامه دانش کیم
حروف علم و عرفان دستکاه طبعنه موضوع
لغات وانقوی قاموس و برهان بهجه و فرهنگ
جناب خان محمود السیر مجموعه شوکت
باصلدی کتب فرمان و دفتر یازلدیقه
او و صاف زمان وقعه نویس اسعد افندیکیم
سعادتله کلستان شرحنی طبع اینکله مأمور
تمام و همچنین سویلدی عینی ایکی تاریخ

باصلدی کلستان سودیسی نفعن عام ایده هادی
کلستان شرحی سودی باصدی دولت مرثه یارانه

۱۲۲۹	۱۱۱	۱۱۲	۱۱۳	۱۱۴	۱۱۵	۱۱۶	۱۱۷	۱۱۸	۱۱۹	۱۲۰	۱۲۱	۱۲۲	۱۲۳	۱۲۴	۱۲۵	۱۲۶	۱۲۷	۱۲۸	۱۲۹	۱۳۰	۱۳۱	۱۳۲	۱۳۳	۱۳۴	۱۳۵	۱۳۶	۱۳۷	۱۳۸	۱۳۹	۱۴۰	۱۴۱	۱۴۲	۱۴۳	۱۴۴	۱۴۵	۱۴۶	۱۴۷	۱۴۸	۱۴۹	۱۵۰	۱۵۱	۱۵۲	۱۵۳	۱۵۴	۱۵۵	۱۵۶	۱۵۷	۱۵۸	۱۵۹	۱۶۰	۱۶۱	۱۶۲	۱۶۳	۱۶۴	۱۶۵	۱۶۶	۱۶۷	۱۶۸	۱۶۹	۱۷۰	۱۷۱	۱۷۲	۱۷۳	۱۷۴	۱۷۵	۱۷۶	۱۷۷	۱۷۸	۱۷۹	۱۸۰	۱۸۱	۱۸۲	۱۸۳	۱۸۴	۱۸۵	۱۸۶	۱۸۷	۱۸۸	۱۸۹	۱۹۰	۱۹۱	۱۹۲	۱۹۳	۱۹۴	۱۹۵	۱۹۶	۱۹۷	۱۹۸	۱۹۹	۲۰۰	۲۰۱	۲۰۲	۲۰۳	۲۰۴	۲۰۵	۲۰۶	۲۰۷	۲۰۸	۲۰۹	۲۱۰	۲۱۱	۲۱۲	۲۱۳	۲۱۴	۲۱۵	۲۱۶	۲۱۷	۲۱۸	۲۱۹	۲۲۰	۲۲۱	۲۲۲	۲۲۳	۲۲۴	۲۲۵	۲۲۶	۲۲۷	۲۲۸	۲۲۹	۲۳۰	۲۳۱	۲۳۲	۲۳۳	۲۳۴	۲۳۵	۲۳۶	۲۳۷	۲۳۸	۲۳۹	۲۴۰	۲۴۱	۲۴۲	۲۴۳	۲۴۴	۲۴۵	۲۴۶	۲۴۷	۲۴۸	۲۴۹	۲۵۰	۲۵۱	۲۵۲	۲۵۳	۲۵۴	۲۵۵	۲۵۶	۲۵۷	۲۵۸	۲۵۹	۲۶۰	۲۶۱	۲۶۲	۲۶۳	۲۶۴	۲۶۵	۲۶۶	۲۶۷	۲۶۸	۲۶۹	۲۷۰	۲۷۱	۲۷۲	۲۷۳	۲۷۴	۲۷۵	۲۷۶	۲۷۷	۲۷۸	۲۷۹	۲۸۰	۲۸۱	۲۸۲	۲۸۳	۲۸۴	۲۸۵	۲۸۶	۲۸۷	۲۸۸	۲۸۹	۲۹۰	۲۹۱	۲۹۲	۲۹۳	۲۹۴	۲۹۵	۲۹۶	۲۹۷	۲۹۸	۲۹۹	۳۰۰	۳۰۱	۳۰۲	۳۰۳	۳۰۴	۳۰۵	۳۰۶	۳۰۷	۳۰۸	۳۰۹	۳۱۰	۳۱۱	۳۱۲	۳۱۳	۳۱۴	۳۱۵	۳۱۶	۳۱۷	۳۱۸	۳۱۹	۳۲۰	۳۲۱	۳۲۲	۳۲۳	۳۲۴	۳۲۵	۳۲۶	۳۲۷	۳۲۸	۳۲۹	۳۳۰	۳۳۱	۳۳۲	۳۳۳	۳۳۴	۳۳۵	۳۳۶	۳۳۷	۳۳۸	۳۳۹	۳۴۰	۳۴۱	۳۴۲	۳۴۳	۳۴۴	۳۴۵	۳۴۶	۳۴۷	۳۴۸	۳۴۹	۳۵۰	۳۵۱	۳۵۲	۳۵۳	۳۵۴	۳۵۵	۳۵۶	۳۵۷	۳۵۸	۳۵۹	۳۶۰	۳۶۱	۳۶۲	۳۶۳	۳۶۴	۳۶۵	۳۶۶	۳۶۷	۳۶۸	۳۶۹	۳۷۰	۳۷۱	۳۷۲	۳۷۳	۳۷۴	۳۷۵	۳۷۶	۳۷۷	۳۷۸	۳۷۹	۳۸۰	۳۸۱	۳۸۲	۳۸۳	۳۸۴	۳۸۵	۳۸۶	۳۸۷	۳۸۸	۳۸۹	۳۹۰	۳۹۱	۳۹۲	۳۹۳	۳۹۴	۳۹۵	۳۹۶	۳۹۷	۳۹۸	۳۹۹	۴۰۰	۴۰۱	۴۰۲	۴۰۳	۴۰۴	۴۰۵	۴۰۶	۴۰۷	۴۰۸	۴۰۹	۴۱۰	۴۱۱	۴۱۲	۴۱۳	۴۱۴	۴۱۵	۴۱۶	۴۱۷	۴۱۸	۴۱۹	۴۲۰	۴۲۱	۴۲۲	۴۲۳	۴۲۴	۴۲۵	۴۲۶	۴۲۷	۴۲۸	۴۲۹	۴۳۰	۴۳۱	۴۳۲	۴۳۳	۴۳۴	۴۳۵	۴۳۶	۴۳۷	۴۳۸	۴۳۹	۴۴۰	۴۴۱	۴۴۲	۴۴۳	۴۴۴	۴۴۵	۴۴۶	۴۴۷	۴۴۸	۴۴۹	۴۵۰	۴۵۱	۴۵۲	۴۵۳	۴۵۴	۴۵۵	۴۵۶	۴۵۷	۴۵۸	۴۵۹	۴۶۰	۴۶۱	۴۶۲	۴۶۳	۴۶۴	۴۶۵	۴۶۶	۴۶۷	۴۶۸	۴۶۹	۴۷۰	۴۷۱	۴۷۲	۴۷۳	۴۷۴	۴۷۵	۴۷۶	۴۷۷	۴۷۸	۴۷۹	۴۸۰	۴۸۱	۴۸۲	۴۸۳	۴۸۴	۴۸۵	۴۸۶	۴۸۷	۴۸۸	۴۸۹	۴۹۰	۴۹۱	۴۹۲	۴۹۳	۴۹۴	۴۹۵	۴۹۶	۴۹۷	۴۹۸	۴۹۹	۵۰۰	۵۰۱	۵۰۲	۵۰۳	۵۰۴	۵۰۵	۵۰۶	۵۰۷	۵۰۸	۵۰۹	۵۱۰	۵۱۱	۵۱۲	۵۱۳	۵۱۴	۵۱۵	۵۱۶	۵۱۷	۵۱۸	۵۱۹	۵۲۰	۵۲۱	۵۲۲	۵۲۳	۵۲۴	۵۲۵	۵۲۶	۵۲۷	۵۲۸	۵۲۹	۵۳۰	۵۳۱	۵۳۲	۵۳۳	۵۳۴	۵۳۵	۵۳۶	۵۳۷	۵۳۸	۵۳۹	۵۴۰	۵۴۱	۵۴۲	۵۴۳	۵۴۴	۵۴۵	۵۴۶	۵۴۷	۵۴۸	۵۴۹	۵۵۰	۵۵۱	۵۵۲	۵۵۳	۵۵۴	۵۵۵	۵۵۶	۵۵۷	۵۵۸	۵۵۹	۵۶۰	۵۶۱	۵۶۲	۵۶۳	۵۶۴	۵۶۵	۵۶۶	۵۶۷	۵۶۸	۵۶۹	۵۷۰	۵۷۱	۵۷۲	۵۷۳	۵۷۴	۵۷۵	۵۷۶	۵۷۷	۵۷۸	۵۷۹	۵۸۰	۵۸۱	۵۸۲	۵۸۳	۵۸۴	۵۸۵	۵۸۶	۵۸۷	۵۸۸	۵۸۹	۵۹۰	۵۹۱	۵۹۲	۵۹۳	۵۹۴	۵۹۵	۵۹۶	۵۹۷	۵۹۸	۵۹۹	۶۰۰	۶۰۱	۶۰۲	۶۰۳	۶۰۴	۶۰۵	۶۰۶	۶۰۷	۶۰۸	۶۰۹	۶۱۰	۶۱۱	۶۱۲	۶۱۳	۶۱۴	۶۱۵	۶۱۶	۶۱۷	۶۱۸	۶۱۹	۶۲۰	۶۲۱	۶۲۲	۶۲۳	۶۲۴	۶۲۵	۶۲۶	۶۲۷	۶۲۸	۶۲۹	۶۳۰	۶۳۱	۶۳۲	۶۳۳	۶۳۴	۶۳۵	۶۳۶	۶۳۷	۶۳۸	۶۳۹	۶۴۰	۶۴۱	۶۴۲	۶۴۳	۶۴۴	۶۴۵	۶۴۶	۶۴۷	۶۴۸	۶۴۹	۶۵۰	۶۵۱	۶۵۲	۶۵۳	۶۵۴	۶۵۵	۶۵۶	۶۵۷	۶۵۸	۶۵۹	۶۶۰	۶۶۱	۶۶۲	۶۶۳	۶۶۴	۶۶۵	۶۶۶	۶۶۷	۶۶۸	۶۶۹	۶۷۰	۶۷۱	۶۷۲	۶۷۳	۶۷۴	۶۷۵	۶۷۶	۶۷۷	۶۷۸	۶۷۹	۶۸۰	۶۸۱	۶۸۲	۶۸۳	۶۸۴	۶۸۵	۶۸۶	۶۸۷	۶۸۸	۶۸۹	۶۹۰	۶۹۱	۶۹۲	۶۹۳	۶۹۴	۶۹۵	۶۹۶	۶۹۷	۶۹۸	۶۹۹	۷۰۰	۷۰۱	۷۰۲	۷۰۳	۷۰۴	۷۰۵	۷۰۶	۷۰۷	۷۰۸	۷۰۹	۷۱۰	۷۱۱	۷۱۲	۷۱۳	۷۱۴	۷۱۵	۷۱۶	۷۱۷	۷۱۸	۷۱۹	۷۲۰	۷۲۱	۷۲۲	۷۲۳	۷۲۴	۷۲۵	۷۲۶	۷۲۷	۷۲۸	۷۲۹	۷۳۰	۷۳۱	۷۳۲	۷۳۳	۷۳۴	۷۳۵	۷۳۶	۷۳۷	۷۳۸	۷۳۹	۷۴۰	۷۴۱	۷۴۲	۷۴۳	۷۴۴	۷۴۵	۷۴۶	۷۴۷	۷۴۸	۷۴۹	۷۵۰	۷۵۱	۷۵۲	۷۵۳	۷۵۴	۷۵۵	۷۵۶	۷۵۷	۷۵۸	۷۵۹	۷۶۰	۷۶۱	۷۶۲	۷۶۳	۷۶۴	۷۶۵	۷۶۶	۷۶۷	۷۶۸	۷۶۹	۷۷۰	۷۷۱	۷۷۲	۷۷۳	۷۷۴	۷۷۵	۷۷۶	۷۷۷	۷۷۸	۷۷۹	۷۸۰	۷۸۱	۷۸۲	۷۸۳	۷۸۴	۷۸۵	۷۸۶	۷۸۷	۷۸۸	۷۸۹	۷۹۰	۷۹۱	۷۹۲	۷۹۳	۷۹۴	۷۹۵	۷۹۶	۷۹۷	۷۹۸	۷۹۹	۸۰۰	۸۰۱	۸۰۲	۸۰۳	۸۰۴	۸۰۵	۸۰۶	۸۰۷	۸۰۸	۸۰۹	۸۱۰	۸۱۱	۸۱۲	۸۱۳	۸۱۴	۸۱۵	۸۱۶	۸۱۷	۸۱۸	۸۱۹	۸۲۰	۸۲۱	۸۲۲	۸۲۳	۸۲۴	۸۲۵	۸۲۶	۸۲۷	۸۲۸	۸۲۹	۸۳۰	۸۳۱	۸۳۲	۸۳۳	۸۳۴	۸۳۵	۸۳۶	۸۳۷	۸۳۸	۸۳۹	۸۴۰	۸۴۱	۸۴۲	۸۴۳	۸۴۴	۸۴۵	۸۴۶	۸۴۷	۸۴۸	۸۴۹	۸۵۰	۸۵۱	۸۵۲	۸۵۳	۸۵۴	۸۵۵	۸۵۶	۸۵۷	۸۵۸	۸۵۹	۸۶۰	۸۶۱	۸۶۲	۸۶۳	۸۶۴	۸۶۵	۸۶۶	۸۶۷	۸۶۸	۸۶۹	۸۷۰	۸۷۱	۸۷۲	۸۷۳	۸۷۴	۸۷۵	۸۷۶	۸۷۷	۸۷۸	۸۷۹	۸۸۰	۸۸۱	۸۸۲	۸۸۳	۸۸۴	۸۸۵	۸۸۶	۸۸۷	۸۸۸	۸۸۹	۸۹۰	۸۹۱	۸۹۲	۸۹۳	۸۹۴	۸۹۵	۸۹۶	۸۹۷	۸۹۸	۸۹۹	۹۰۰	۹۰۱	۹۰۲	۹۰۳	۹۰۴	۹۰۵	۹۰۶	۹۰۷	۹۰۸	۹۰۹	۹۱۰	۹۱۱	۹۱۲	۹۱۳	۹۱۴	۹۱۵	۹۱۶	۹۱۷	۹۱۸	۹۱۹	۹۲۰	۹۲۱	۹۲۲	۹۲۳	۹۲۴	۹۲۵	۹۲۶	۹۲۷	۹۲۸	۹۲۹	۹۳۰	۹۳۱	۹۳۲	۹۳۳	۹۳۴	۹۳۵	۹۳۶	۹۳۷	۹۳۸	۹۳۹	۹۴۰	۹۴۱	۹۴۲	۹۴۳	۹۴۴	۹۴۵	۹۴۶	۹۴۷	۹۴۸	۹۴۹	۹۵۰	۹۵۱	۹۵۲	۹۵۳	۹۵۴	۹۵۵	۹۵۶	۹۵۷	۹۵۸	۹۵۹	۹۶۰	۹۶۱	۹۶۲	۹۶۳	۹۶۴	۹۶۵	۹۶۶	۹۶۷	۹۶۸	۹۶۹	۹۷۰	۹۷۱	۹۷۲	۹۷۳	۹۷۴	۹۷۵	۹۷۶	۹۷۷	۹۷۸	۹۷۹	۹۸۰	۹۸۱	۹۸۲	۹۸۳	۹۸۴	۹۸۵	۹۸۶	۹۸۷	۹۸۸	۹۸۹	۹۹۰	۹۹۱	۹۹۲	۹۹۳	۹۹۴	۹۹۵	۹۹۶	۹۹۷	۹۹۸	۹۹۹	۱۰۰۰	۱۰۰۱	۱۰۰۲	۱۰۰۳	۱۰۰۴	۱۰۰۵	۱۰۰۶	۱۰۰۷	۱۰۰۸	۱۰۰۹	۱۰۱۰	۱۰۱۱	۱۰۱۲	۱۰۱۳	۱۰۱۴	۱۰۱۵	۱۰۱۶	۱۰۱۷	۱۰۱۸	۱۰۱۹	۱۰۲۰	۱۰۲۱	۱۰۲۲	۱۰۲۳	۱۰۲۴	۱۰۲۵	۱۰۲۶	۱۰۲۷	۱۰۲۸	۱۰۲۹	۱۰۳۰	۱۰۳۱	۱۰۳۲	۱۰۳۳	۱۰۳۴	۱۰۳۵	۱۰۳۶	۱۰۳۷	۱۰۳۸	۱۰۳۹	۱۰۴۰	۱۰۴۱	۱۰۴۲	۱۰۴۳	۱۰۴۴	۱۰۴۵	۱۰۴۶	۱۰۴۷	۱۰۴۸	۱۰۴۹	۱۰۵۰	۱۰۵۱	۱۰۵۲	۱۰۵۳	۱۰۵۴	۱۰۵۵	۱۰۵۶	۱۰۵۷	۱۰۵۸	۱۰۵۹	۱۰۶۰	۱۰۶۱	۱۰۶۲	۱۰۶۳	۱۰۶۴	۱۰۶۵	۱۰۶۶	۱۰۶۷	۱۰۶۸	۱۰۶۹	۱۰۷۰	۱۰۷۱	۱۰۷۲	۱۰۷۳	۱۰۷۴	۱۰۷۵	۱۰۷۶	۱۰۷۷	۱۰
------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	----

* جدول تصحیح درون *

صواب	خطا	صحیفه	سطر	صواب	خطا	صحیفه	سطر
دایه ابر بهاری را دایه ابر بهارست	۱۰	۳۱۴	۴۰	صواب	خطا	صحیفه	سطر
پرورد	۱۰	۳۱۵	۰۱	صواب	خطا	صحیفه	سطر
انبیاء و نباء	۱۳	۳۱۵	۳۴	صواب	خطا	صحیفه	سطر
اسم فاعلدر	۱۷	۳۱۶	۲۹	صواب	خطا	صحیفه	سطر
دکدر	۱۸	۳۱۹	۳۲	صواب	خطا	صحیفه	سطر
تورادن	۲۶	۳۲۲	۱۵	صواب	خطا	صحیفه	سطر
تصریفه	۲۸	۳۲۳	۱۶	صواب	خطا	صحیفه	سطر
فی اول کله	۲۹	۳۲۶	۱۸	صواب	خطا	صحیفه	سطر
قابلدن	۲۹	۳۳۳	۳۲	صواب	خطا	صحیفه	سطر
بقا	۳۳	۳۴۰	۰۷	صواب	خطا	صحیفه	سطر
نجدید	۳۹	۳۴۰	۱۵	صواب	خطا	صحیفه	سطر
تمام آنکه شود	۵۳	۳۴۵	۲۹	صواب	خطا	صحیفه	سطر
نوشیر	۶۱	۳۴۷	۲۴	صواب	خطا	صحیفه	سطر
روضه	۶۹	۳۷۵	۰۳	صواب	خطا	صحیفه	سطر
حکمت	۱۰۰	۳۹۷	۰۶	صواب	خطا	صحیفه	سطر
مطعموم	۱۱۴	۳۹۸	۲۳	صواب	خطا	صحیفه	سطر
خرمند	۱۱۷	۳۹۹	۳۱	صواب	خطا	صحیفه	سطر
النه وضع ایدر الله ایدر	۲۰۹	۴۱۹	۱۴	صواب	خطا	صحیفه	سطر
قاسار	۲۰۹	۴۲۵	۲۳	صواب	خطا	صحیفه	سطر
پرمشقه	۲۱۲	۴۲۵	۲۶	صواب	خطا	صحیفه	سطر
مشقله	۲۱۵	۴۳۰	۰۸	صواب	خطا	صحیفه	سطر
متضندر	۲۱۶	۴۳۰	۳۱	صواب	خطا	صحیفه	سطر
لطیفه	۲۲۹	۴۳۰	۲۲	صواب	خطا	صحیفه	سطر
عالمه	۲۳۷	۴۳۱	۱۵	صواب	خطا	صحیفه	سطر
باه	۲۹۶	۴۴۵	۳۲	صواب	خطا	صحیفه	سطر
کورمز	۲۹۷	۴۴۶	۱۰	صواب	خطا	صحیفه	سطر
پیراسته	۲۹۷	۴۴۷	۰۷	صواب	خطا	صحیفه	سطر
دیوشمرزدی دیوشردی	۲۹۸	۴۷۲	۲۹	صواب	خطا	صحیفه	سطر
اوله	۳۰۵	۴۸۱	۲۲	صواب	خطا	صحیفه	سطر
لحظه	۳۰۶	۴۸۴	۷	صواب	خطا	صحیفه	سطر

* جدول هامش *

صواب	خطا	صحیفه	سطر	صواب	خطا	صحیفه	سطر
متجلی و متجلی	متجلی و متجلی	۵۶	۰۳	صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
دکز جامعی	دکز جای	۱۰۵	۱۱	صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب <th>خطا</th> <th>صحیفه</th> <th>سطر</th>	خطا	صحیفه	سطر
				صواب			